05
5-

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Nr. 13 (305)
Anul X
1 aprilie 1961

Îndrăzneală
(pag. 3-4-5-6)

1 ÎN PLINĂ ÎNTRECERE PENTRU CALITATE. Pe porțile uzinei „Steaua Roșie" din București va ieși în curînd încă o remorcă basculantă. Înainte de aceasta însă, remorca este supusă unui ultim și sever examen de calitate: verificarea instalației hidraulice.

2 ÎN ÎNTÎMPINAREA MĂREȚEI ANIVERSĂRI DE LA 8 MAI. În aceste zile în care poporul nostru se pregătește să aniverseze 40 de ani de glorioasă existență a partidului, Muzeul de istorie a Partidului Muncitoresc Romîn cunoaște o deosebită afluență. Iată în fotografie un grup de elevi ai Școlii medii nr. 3 din Craiova, aflați în excursie la București (în vacanța de primăvară), urmărind cu atenție și emoție explicațiile ghidului în fața machetei ce reprezintă zidurile Doftanei.

3 O NOUĂ EXPOZIȚIE ÎN CAPITALĂ. În localul A.R.L.U.S. din strada Batiștei s-a deschis recent expoziția intitulată „Ocrotirea naturii în R. P. R.", cercetată cu interes de public.

4 DUMINICĂ ÎN SAT. În fața sediului G. A. C. „Drumul lui Lenin" din comuna Cetate, regiunea Oltenia. Prezența impresionantului număr de motociclete nou-nouțe aparținînd colectiviștilor este și ea un semn al bunăstării mereu crescînde.

1

2

fotocronica FLACARII

ASPECTE DIN LUMEA PASARILOR
DELTA DUNARII
3

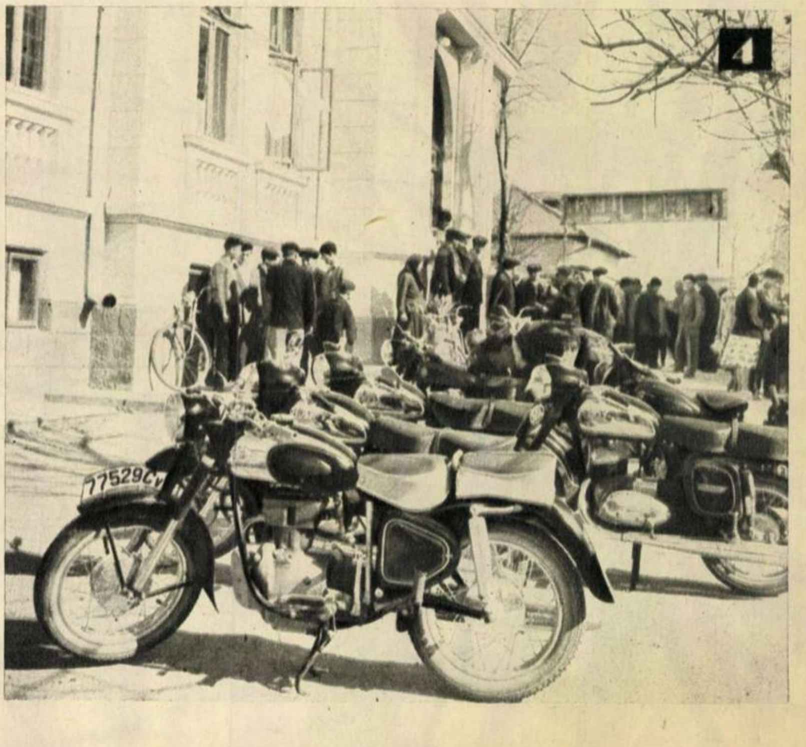
4

ÎNDRĂZNEALĂ

PROIECTANȚII DE LA „PROIECT-BUCUREȘTI", CONSTRUCTORII ÎNTREPRINDERII ȘANTIER Nr. 5, AJUTAȚI DE METALIȘTII DE LA ÎNTREPRINDEREA DE PRODUCȚIE INDUSTRIALĂ Nr. 139, AU CREAT O NOUĂ „FABRICĂ DE CASE"

Sîntem foarte aproape, dar șantierul experimental încă nu se vede. Și el trebuie să fie totuși aici, la două sute de metri de Piața Chibrit, pe Calea Griviței. Lucrarea e la început dar ar trebui să se vadă măcar macaraua, gigantica macara-turn, rotindu-și brațul cu care manipulează panourile de prefabricate; ar trebui să vedem platformele (treilerele) săltînd greoi sub încărcătura lor de beton și cotind stîngaci, cu toate cele douăsprezece roți. Dar nu apare macaraua-turn, nu circulă treilere și — de neconceput! — nu se aude vacarmul șantierului.

— Am ajuns — spune inginerul proiectant. Se lucrează în plin.

Dar aici e numai o hală (și încă destul de scundă), o șină galbenă aeriană pe care circulă domol panourile de prefabricate și etajul întîi al unui bloc pe care se mișcă, asemeni unui scarabeu metalic, o mașină care... care nu seamănă a nimic cunoscut, numită macara reversibilă.

Și — culmea! — un om mătură. Se mătură pe șantier! E ca și cum ai asculta muzică într-un atelier de cazangerie.

Imaginea clasică a șantierului de construcții, a șantierului clocotind de mișcare, gălăgios, a șantierului

2

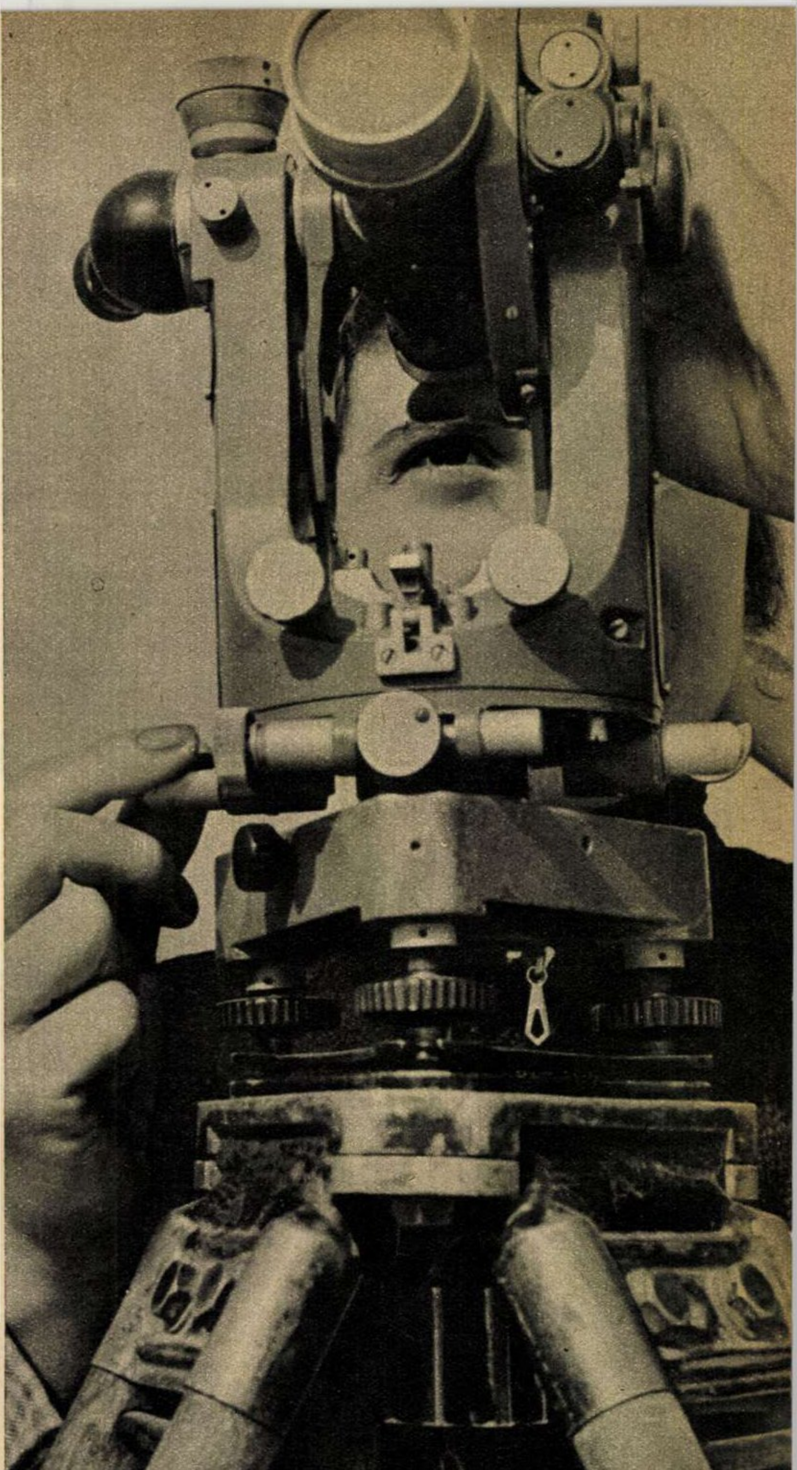

1

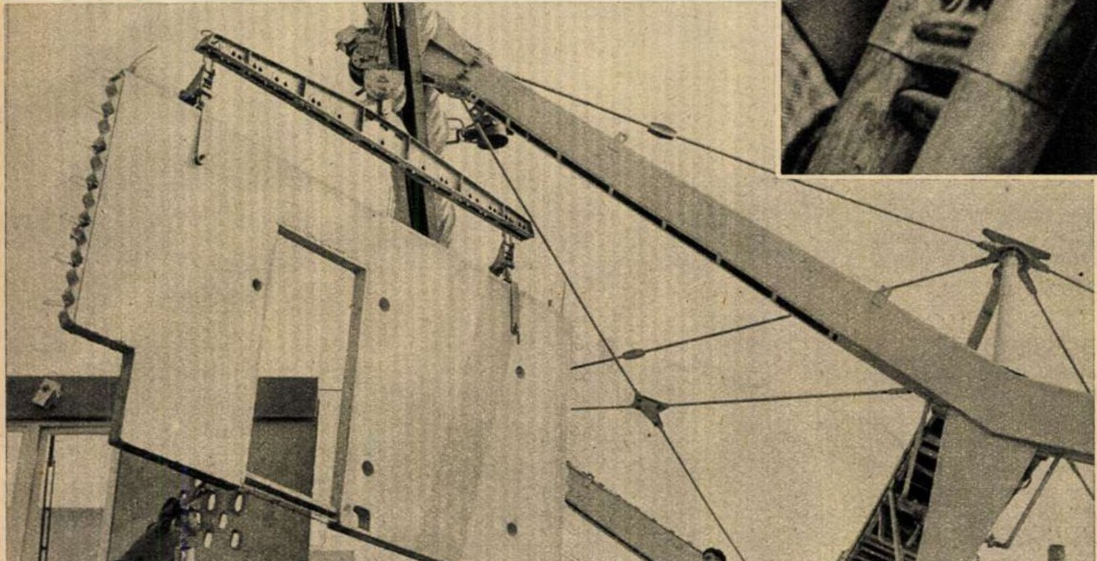

1 Panoul-perete în curs de montaj. Se văd clar capetele firelor ce vor fi sudate, îmbinarea fiind apoi monolitizată cu beton.

2 „Atenție! Reperul de montaj cinci centimetri mai spre stînga". Astfel, înainte de a fi montat, panoul are locul trasat cu precizie.

pe care oamenii trebuie să circule, dacă nu în cizme de cauciuc măcar în bocanci — s-a răsturnat.

În ciuda titulaturii de „șantier experimental“, nu sîntem totuși într-un laborator care elaborează un prototip. Din cele 3 000 de apartamente ce se ridică pe Calea Griviței, 960 vor fi construite de șantierul experimental. Iar ritmul preconizat al executării lucrărilor este de 4 apartamente într-un schimb.

S-ar putea spune că avem de-a face cu o fabrică de case. Dar și „Progresul“ e o fabrică de case: toarnă pereți, planșee, scări și le trimite la domiciliul clientului. Și atunci? Ce reprezintă atunci acest atelier acoperit cu polietilenă (numit poligon de prefabricate)? Ce reprezintă monoraiul și macaraua reversibilă? O fabrică ce lucrează la „domiciliul clientului“ și care, în clipa cînd aci totul se va termina, va fi demontată, începînd cu acoperișul, și transportată pe alt șantier.

Totul e deci mobil pe șantierul experimental de pe Calea Griviței: atelierul, calea de transport, macaraua.

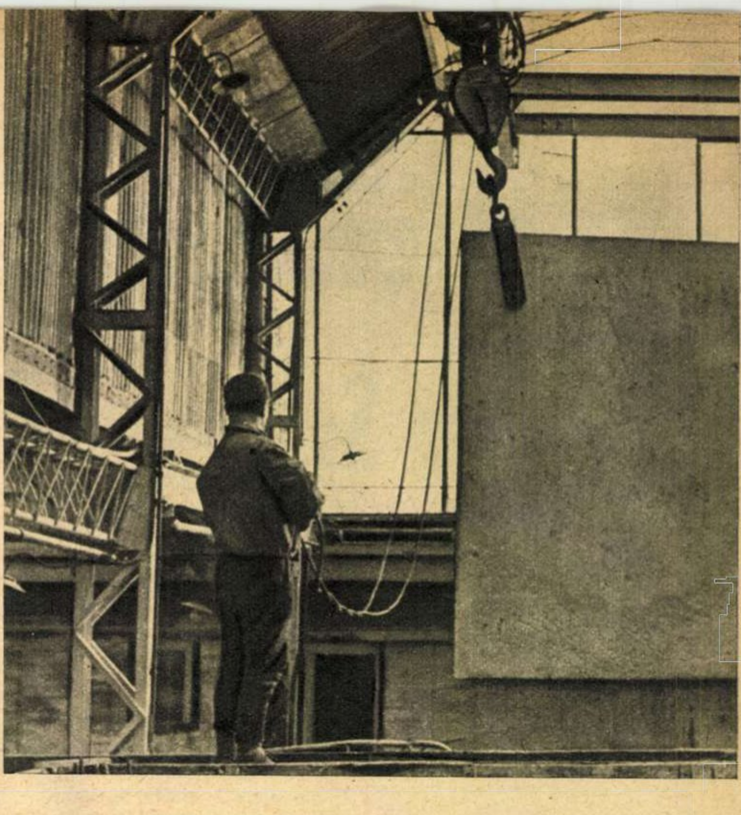
3

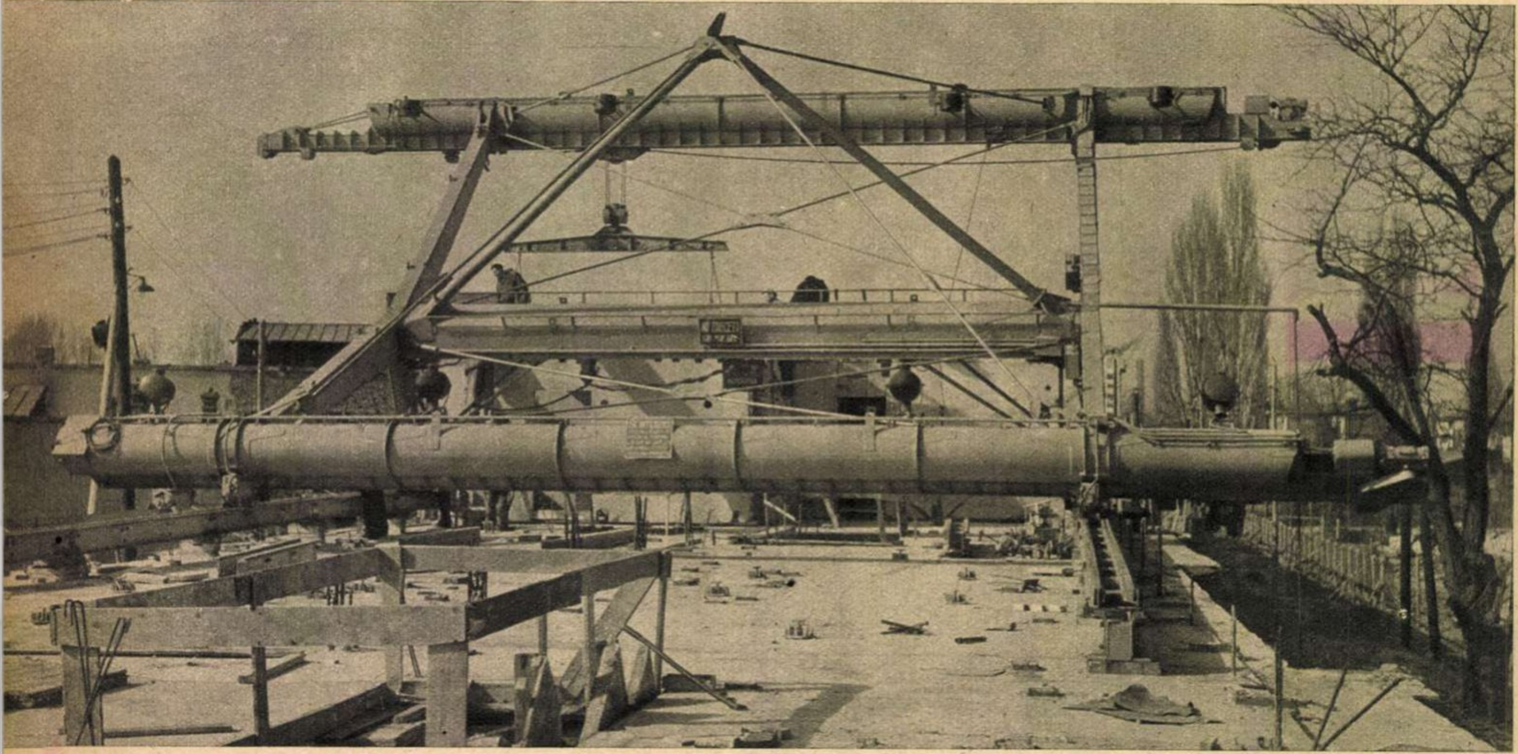
4

Pînă acum (și acum încă) prefabricatele, confecționate în fabrici stabile, erau (și sînt încă) transportate pe șantierele de construcții cu treilerele — niște platforme mari pe pneuri. Dar pentru a remorca treilerele e nevoie de tractoare și pentru a le face să circule — de drumuri. Trebuie deci să se construiască drumuri de o parte și de alta a viitoarei clădiri, pe care să se miște aceste platforme greoaie. Iar montajul se desfășoară într-un ritm și transportul panourilor în alt ritm, impus de zeci de factori care scapă montorilor. Este deci nevoie și de un depozit intermediar în apropierea construcției, în care prefabricatele să-și „aștepte“ rîndul la montaj. Și toate astea costă. Costă treilerele, drumurile, tractoarele, costă depozitul intermediar. Antecalculele arată că reducînd cu numai 500 de metri distanța de transport a prefabricatelor necesare celor 2 000 de apartamente din b-dul 1 Mai, costul construcției ar scădea cu 400 000 lei! De obicei însă, prefabricatele sînt montate la șase, șapte, zece, cincisprezece kilometri de locul unde au fost produse.

Atelierul mobil reduce nu numai transportul; el reduce propriile sale investiții, amortizîndu-le mult mai repede decît o fabrică fixă. Și dacă aceste argumente economice vi s-ar părea insuficiente, luați în considerație doar argumentul calității: transportul echivalează uneori cu un mic cutremur. Culcat pe treiler, planșeul e supus unor zguduiri... seismice care uneori duc pînă la fisurare.

Totuși cum poate ajunge panoul la clădire, dacă nu e transportat? Numai dacă e confecționat la fața locului. El a început prin a fi turnat între două diafragme de mozaic, i s-au montat ferestre, instalații de apă și căldură, a fost lăsat să se usuce, a fost vopsit și — dacă prezintă defecte — retușat. Ridicat cu troliul, transportat în sensul fluxului tehnologic, apartamentul nouăsprezece e gata să părăsească atelierul pentru a se cățăra la

5
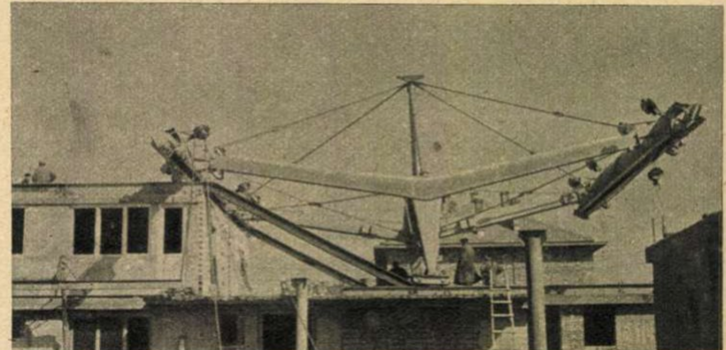

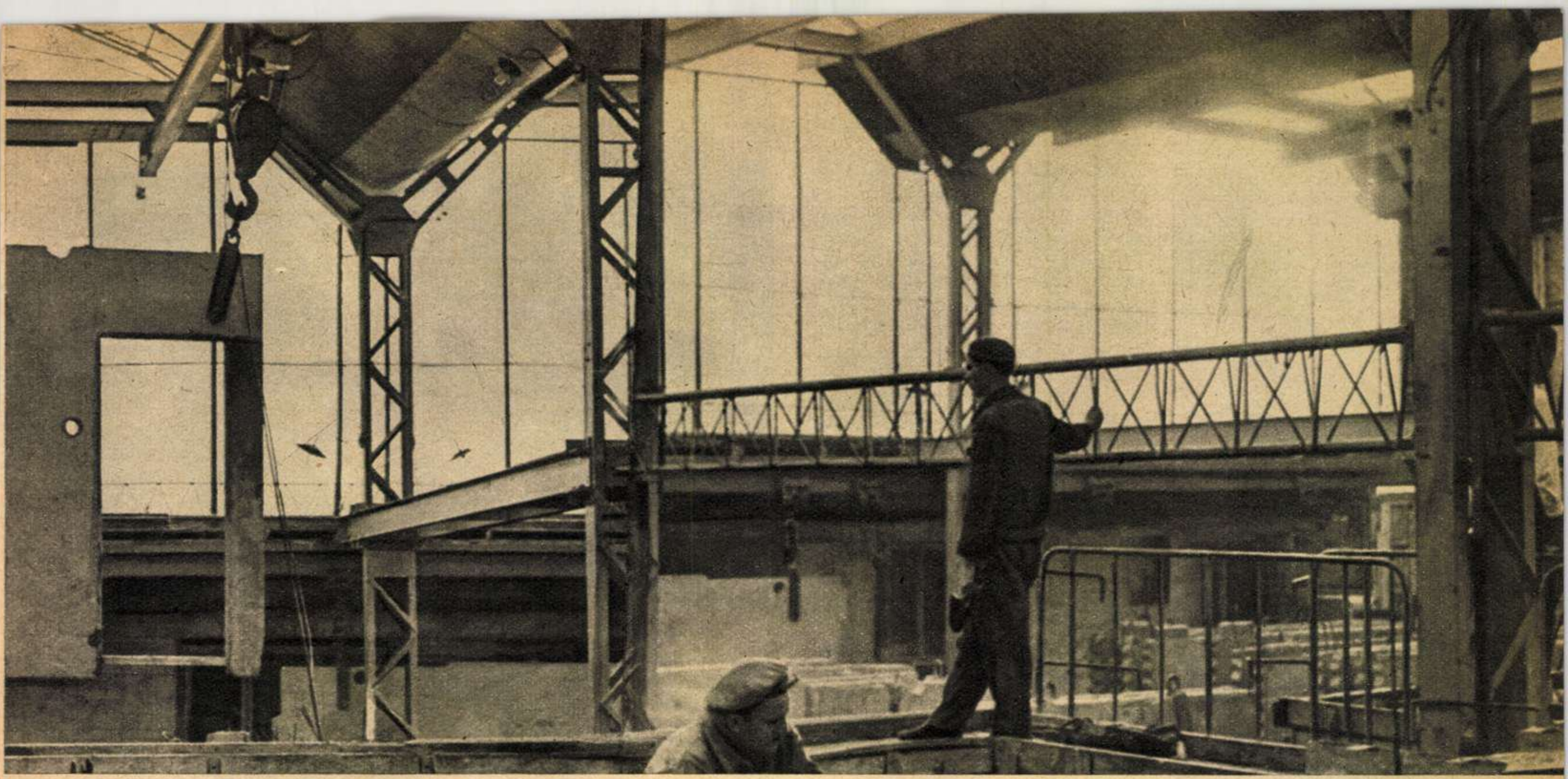

3 Panoul e transportat spre depozitare.

4 Vedere generală a macaralei. Grinda tubulară din faţă – care foloseşte ca lest, fiind plină cu apă – se poate ridica prin golire luînd rolul grinzii aflate în aer, care devine, la rîndul ei, lest.

5 Macaraua reversibilă, gata să urce pe planul înclinat cu cremaieră de la un etaj la altul.

6 ... Iat-o urcînd pe planul înclinat prevăzut cu cremaieră de la etaj la etaj.

7 Se montează un panou de planşeu.

6

7

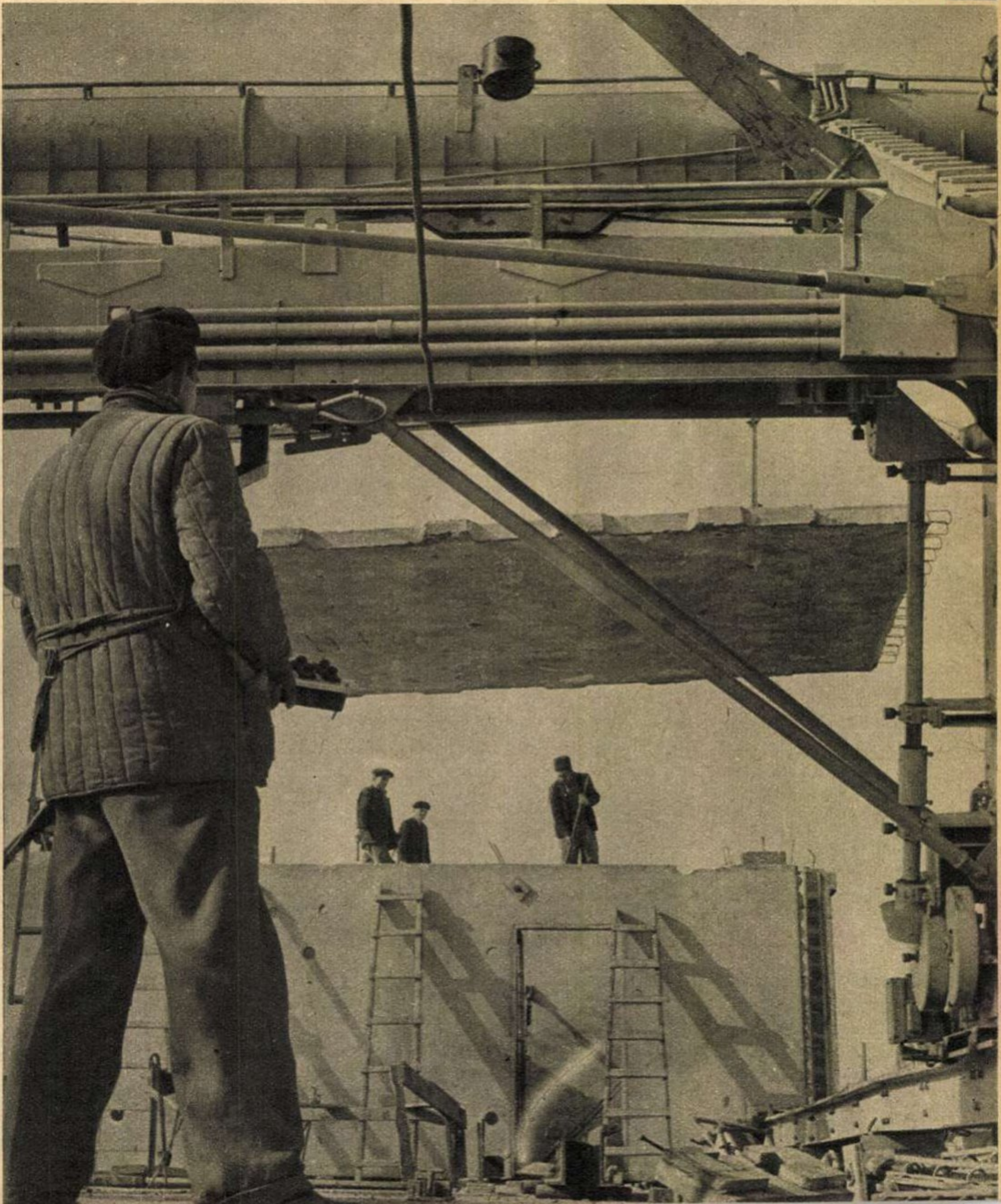

8 Acoperișul de etilenă al unuia din cele paisprezece tronsoane ale halei.

etajul patru, între baie și dormitor. Dar cum?

Mai întîi cu ajutorul monoraiului.

Monoraiul e un soi de funicular în care cablul e înlocuit cu o șină rigidă. Jos pot fi oricîte hîrtoape, gropi, movile de pămînt — panoul, suspendat de rolele glisante pe monorai, alunecă nestingherit. Șina e sinuoasă — ea cotește prin spatele atelierului și, ajungînd în dreptul clădirii respective, o urmează în toată lungimea ei. Astfel nu mai e (din nou) nevoie de treilere, de drumuri speciale, de depozite intermediare, monoraiul ținînd locul tuturor — sau, dacă vreți — făcîndu-le pe toate inutile.

Ajuns la capătul călătoriei pe monorai, panoul își începe drumul pe verticală. Aici intervine o macara bizară, macaraua-reversibilă — care nu seamănă nici cu macaraua-turn, nici cu macaraua-portal (numită „capră“), nici măcar chiar cu cea cățărătoare folosită la construcțiile cu schelet metalic. Macaraua-reversibilă e originală și aici proiectantul a dat răspuns unei multitudini de probleme.

Mai întîi pentru că ea nu necesită cale de rulare pe sol (teren nivelat, traverse, șine).

În al doilea rînd pentru că ea poate ridica panouri de șase tone — în timp ce puternica macara-turn, care-și învîrte brațul de fier profilat deasupra orașului, saltă doar planșee de patru tone și jumătate — și asta nu fără efort, cînd sînt distanțate de coloana ei. În al treilea rînd pentru că montarea ei durează trei zile cu calea de rulare cu tot, în vreme ce la precedenta, fără a socoti calea de rulare (teren nivelat, traverse, șine), montajul ține cel puțin șase zile. În al patrulea rînd pentru că macaragiul, fiind la doi pași de panoul montat, urmărește el însuși operația, în vreme ce în cabina macaralei-turn, aflată la zeci de metri de panou, trebuie să capete indicații, dacă nu prin semnalizarea cu fanioane — măcar din partea unui om ce are voce de stentor și plămîni de scufundător.

Dar dacă macaraua reversibilă n-are șine în jurul construcției respective sau nu încalecă de tot clădirea, ca macaraua-portal, cum lucrează?

Ea se montează deasupra parterului turnat monolitic, pe două șine. Începîndu-și lucrul dintr-un capăt al clădirii, ea montează, prin retragere, pînă aproape de celălalt capăt. Se fixează apoi un plan înclinat cu cremaieră de la parter la planșeul etajului unu, abia montat, și macaraua se cațără ca o enormă răgace, pînă ce ajunge la următorul nivel. Fiind simetrică, prin schimbarea lestului, se rotește într-un balans foarte lent, spatele devenind față și, montînd cîteva panouri prin înaintare, ajunge la capătul clădirii, după care își reîncepe ciclul.

9 Vopsitorii ca și tîmplarii nu mai trebuie să lucreze pe schele, în frig, în bătaia soarelui sau a vîntului; ei își văd de treabă în marea hală încălzită acoperită cu polietilenă.

10 Controlul de calitate verifică dimensiunile panoului: o mică diferență de cotă ar face ca el să nu mai poată fi montat. Dar cotele corespund.

★

Să proiectezi o macara a cărei înălțime de lucru e practic nelimitată, o macara ce se ridică singură și care e manevrată prin apăsări de buton de un om care se plimbă pe acoperișul clădirii — aceasta a cerut colectivului inginerului G. Aznavorian nu numai ingeniozitate și pregătire tehnică, dar și îndrăzneală. Să înlocuiești o fabrică fixă printr-un atelier mobil care ancorează din loc în loc și lasă în urma lui un cartier întreg — aceasta cere nu numai o profundă documentație, dar și curaj. Să propui înlocuirea treilerelor și tractoarelor cu o șină aeriană, suspendată în consolă — asta cere înaintea imaginației, îndrăzneală.

Totdeauna introducerea noului cere îndrăzneală. Și aici sînt noi panourile de șase tone care îmbracă întreg apartamentul, e nouă metoda de a îngropa în panouri instalațiile de încălzire, cele sanitare și, în parte, cele electrice, e nouă producția asta de pereți gata tencuiți și de podeste gata mozaicate.

E documentat, e tehnic, e normal — dacă vreți — dar e totodată nou și curajos. E o experimentare originală a industrializării construcțiilor, pe linia trasată de partid. E însușirea acestei linii în mod organic și totodată un răspuns imediat dat luptei pentru calitate, economii și rapiditate în construcții — și nu un răspuns de laborator; șantierul numără 960 de apartamente. Și cel care urmează în bulevardul 1 Mai va avea peste 1 100 apartamente. E o experiență la nivelul ritmului ce a fost imprimat construcției de locuințe în țara noastră. („Proiect-București“ a proiectat 7 000 de apartamente în 1959, 14 000 în 1960 și va proiecta 25 000 în 1961). Sarcinilor trasate de partid, proiectanții și constructorii le-au răspuns cu îndrăzneală.

C. BACIU

Fotografii de E. IAROVICI și A. MIHAILOPOL

Businessul: AFRICA

AJUTOR SAU JAF?

de D. BABOIAN

● CÎND URMAŞII LUI STANLEY OFERĂ AFRICA... AFRICANILOR ● „OPERAŢIUNEA SPARGERE“ ● HARRIMAN DESPRE „MĂRINIMIA“ S.U.A. ● CONCHISTADORII AMERICANI LA „ULTIMA FRONTIERĂ“ ● CEVA DESPRE INVESTIŢII ŞI PROFITURI COLOSALE ÎN „CONTINENTUL LĂSAT ÎN REZERVĂ DE DUMNEZEU“...

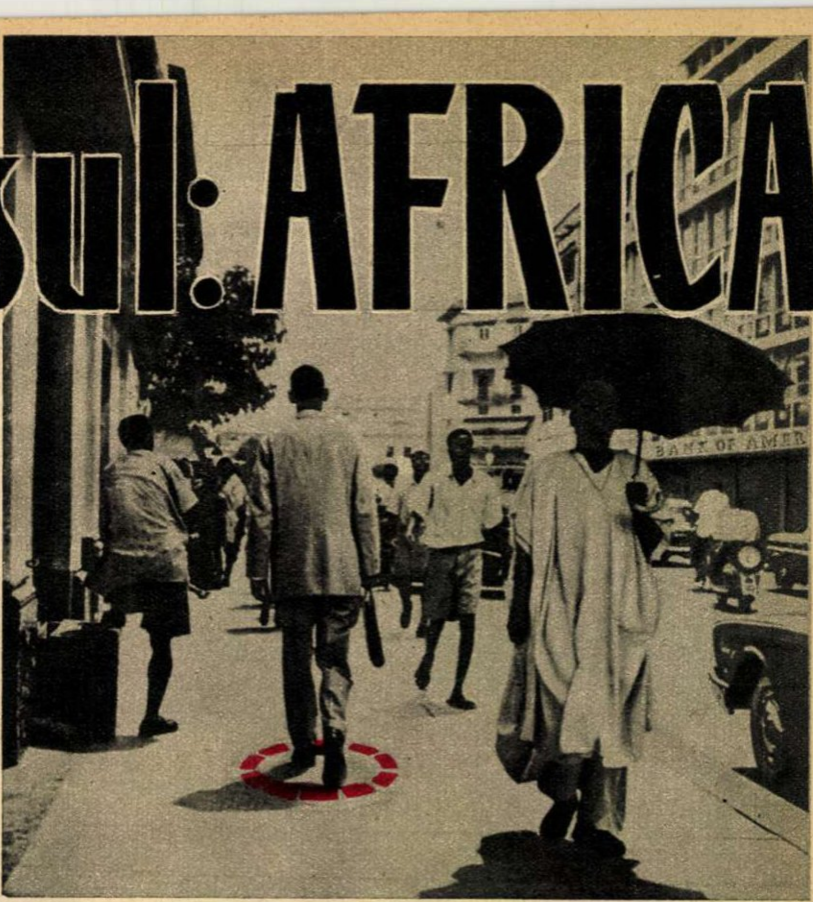

man-on-the-spot *in Lagos*

Now is the time of opportunity in Nigeria. This new nation, eager to expand its promising economy, is welcoming foreign trade and investments. And Bank of America men are *on-the-spot* – ready to help you make mutually profitable arrangements with businessmen in Nigeria.

Wherever your business interests are – from Lagos to London, from Naples to New Delhi – our men-on-the-spot can provide first-hand service and information. You save time, effort and money when they represent you in your dealings abroad.

For full information about our International Banking Organization, just give us a call. There's no better way to handle your business overseas.

BANK OF AMERICA

NATIONAL TRUST AND SAVINGS ASSOCIATION • MBR F D I C
HEAD OFFICES SAN FRANCISCO 20 • LOS ANGELES 54
BANK OF AMERICA (INTERNATIONAL) NEW YORK CITY 5

Dolarii bine investiţi aduc mai mulţi dolari. „ACUM ESTE MOMENTUL TUTUROR POSIBILITĂŢILOR ÎN NIGERIA“ — atrage atenţia businessmenilor din S.U.A. reclama plătită de „Bank of America“ în revista „Newsweek“. Banca este gata oricînd să mijlocească orice tranzacţie.

PRADA CEA MAI BOGATĂ

PRODUCT
OF
LIBERIA

În urmă cu 139 de ani Liberia a fost colonizată cu sclavi americani. Din 1847 se cheamă că ţara este independentă. Cît de „liberă“ este Liberia reiese din faptul că în această ţară africană pînă şi banca naţională este o filială a lui „First National City Bank of New York“. Faptul că Liberia este denumită peste ocean „America Africii“ nu dovedeşte oare acelaşi lucru? În fotografie: produse liberiene iau drumul Statelor Unite.

Cecil Rhodes avea pretenţii exagerate. Pe vremea cînd imperiul britanic îşi trăia atotputernicia, bătrînul lup colonialist englez visa să cucerească pînă şi stelele de pe cer. În a doua jumătate a secolului al XIX-lea, americanul Henry Stanley avea veleităţi mai „pămîntene“. Ca om de afaceri şi ca spion versat, el îşi pusese ochii pe Africa, adulmecînd-o ca pe o pradă colosală. „*Planul meu*—scria Stanley —*prevede crearea unei organizaţii de capitalişti americani în vederea achiziţionării unui teritoriu vast; pe scurt, în vederea stabilirii controlului asupra regiunii extrem de bogate a Africii Centrale. Vom dispune de o putere de care nu a dispus nici chiar Compania Indiilor de Vest*“.

Cu tot caracterul său hrăpăreţ, planul lui Stanley n-a găsit ecou la vremea lui; căpeteniile imperialismului american erau preocupate atunci de colonizarea altor ţări, deşi încă în 1817 fusese creată „Asociaţia americană de colonizare“, care acaparase teritorii pe coasta Africii de Vest, întemeind acolo în 1822 statul liberian ca o colonie americană. Decenii în şir Statele Unite au ignorat „continentul negru“, lăsîndu-l în seama colonialiştilor europeni.

Planul Stanley a fost repus pe tapet abia în anii celui de-al doilea război mondial, cînd a devenit evident că debarcarea trupelor americane pe coasta de nord-vest a Africii, în 1942, urmărea nu atît lupta împotriva trupelor fasciste germano-italiene, cît mai ales asigurarea unor poziţii militare, politice şi economice ale S.U.A. pe continentul african. Prima captură mai substanţială a fost uraniul din Congoul Belgian (încă în 1943 tot minereul de uraniu extras aici a fost exportat în S.U.A.). Şi, astfel, de unde pînă la război importul Statelor Unite din ţările Africii nu depăşise vreodată 80 milioane dolari pe an, la sfîrşitul războiului se ridicase la aproape 300 milioane dolari. Capitalul american descoperise Africa...

Interesul subit manifestat de S.U.A. faţă de Africa se explică în primul rînd prin faptul că Wall-Streetul vede în uriaşul continent negru perspectiva unui tot atît de uriaş business — mai cu seamă acum, cînd poziţiile colonialiştilor vest-europeni în Africa se prăbuşesc rînd pe rînd şi cînd monopo-

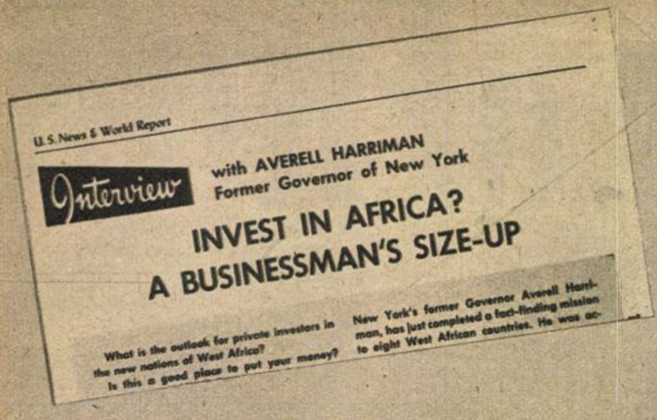

U.S. News & World Report

Interview with AVERELL HARRIMAN
Former Governor of New York

INVEST IN AFRICA?
A BUSINESSMAN'S SIZE-UP

What is the outlook for private investors in the new nations of West Africa? Is this a good place to put your money?

New York's former Governor Averell Harriman, has just completed a fact-finding mission to eight West African countries. He was ac-

După o călătorie de „documentare" în opt ţări vest-africane, bancherul şi politicianul american Averell Harriman cheamă pe oamenii de afaceri din S.U.A. să facă investiţii în cadrul businessului african aducător de profituri mari. În facsimil, titlul interviului acordat în acest sens revistei „U. S. News and World Report" — „INVESTIŢII ÎN AFRICA? PĂRERILE UNUI OM DE AFACERI".

liştii americani speră să-i moştenească pe „civilizatorii" englezi, francezi, portughezi şi alţii, pentru a-şi instaura propria lor dominaţie sub firmă neocolonialistă. Iată, mai jos, cîteva opinii americane care „explică" interesul crescînd al S.U.A. faţă de Africa.

„Acest continent fabulos, care-şi lansează provocarea, are o importanţă vitală pentru lumea occidentală, nu numai din pricina poziţiei sale strategice şi a abundenţei de materii prime importante, ci şi pentru că este ultima frontieră. Cea mai mare parte a Asiei este pierdută. Africa rămîne. Africa este larg deschisă ca un deşert... Ea este cea mai bogată pradă de pe glob".

(Din cartea „IN AFRICA" de JOHN GUNTHER, unul din ideologii imperialismului american)

„Capitalul american a descoperit Africa — un continent cu 150 milioane de clienţi potenţiali şi cu surse de materii prime de importanţă vitală şi practic inepuizabile".

(Din ziarul american „CHRISTIAN SCIENCE MONITOR")

„Africa reprezintă cel mai mare izvor — unic în felul său — de resurse naturale. Ea a depăşit alte regiuni ale lumii în ce priveşte extracţia de diamante industriale, aur, columbită, cobalt, beriliu şi roci de fosforit. Ea dă o cotă din ce în ce mai mare din extracţia mondială de aramă, crom, azbest, uraniu, plumb şi grafit".

(Din „MAGAZINE OF WALL STREET AND BUSINESS ANNALIST")

„Politica economică a S.U.A. în Africa trebuie să asigure o astfel de situaţie în care rezervorul gigantic — şi în considerabilă măsură încă neatins — al resurselor ei naturale să nu fie închis pentru pieţele occidentale".

(Din ziarul „NEW YORK TIMES")

„Teritoriile africane sînt necesare şi ca baze militare pentru un război modern".

(Dintr-un raport oficial întocmit de HARRY RUDIN, şeful catedrei de istorie a Universităţii Yale)

„Africa are o importanţă strategică pe care S.U.A. o folosesc în prezent pentru construcţia de baze maritime militare".

(Dintr-o declaraţie făcută de HOLMES, fost consilier special al secretarului de stat al S.U.A.)

„Ca izvor de materii prime şi ca piaţă de desfacere, Africa este chemată să joace un rol de seamă în economia americană a viitorului... Africa este numită un continent lăsat în rezervă de Dumnezeu".

(Dintr-o declaraţie făcută de E. KAMARK, consilier american al Băncii internaţionale pentru reconstrucţie şi dezvoltare)

„EXPLORATORI" NEPOFTIŢI

Perspectivele marelui business african au aţîţat la culme poftele expansioniste ale monopoliştilor americani. Continentul cu bogăţiile fabuloase, cu poziţiile strategice şi cu imensele sale rezerve de „clienţi potenţiali" şi eventual de... carne de tun a devenit unul din obiectivele principale ale politicii americane. Cum însă în anii de după cel de-al doilea război mondial s-au petrecut în Africa o serie de schimbări profunde, determinate de trezirea uriaşului continent la lupta împotriva jugului colonialist, strategii Wall-Street-ului consideră că este mai prudent să recurgă la forme şi metode mai noi pentru a-şi asigura penetraţia în ţările Africii. Ceea ce pe vremea lui Stanley s-ar fi înfăptuit poate prin apariţia unor canoniere în porturile africane şi prin masacrarea triburilor care s-ar fi ridicat împotriva conchistadorilor se înfăptuieşte în zilele noastre cu mijloace pe cît de paşnice, pe atît de perfide. Proaspeţii „exploratori" americani îşi oferă serviciile popoarelor africane, erijîndu-se pur şi simplu în „adversari" ai colonialismului şi, ca atare, în „eliberatori" cu totul şi cu totul... dezinteresaţi.

Cît de „anticolonialişti" şi cît de „dezinteresaţi" sînt urmaşii lui Stanley reiese limpede din activitatea pe care ei o desfăşoară de mai mulţi ani cu scopul vădit de a atrage ţările africane în capcana neocolonialismului american. De la aşa-zisele călătorii neoficiale, de „informare", întreprinse de personalităţi americane, pînă la clasicele misiuni de „bunăvoinţă" şi delegaţii „economice", „ştiinţifice" sau pur şi simplu militare, totul este pus în slujba asigurării penetraţiei americane în Africa.

Dar să vorbim despre cîţiva dintre principalii emisari ai S.U.A., trimişi ca „exploratori" nepoftiţi în Africa.

1955 — MISIUNEA FRANCIS BOLTON vizitează regiunile situate la sud şi la est de Sahara, pentru a „stabili" interesele S.U.A. în Africa. În raportul prezentat de această misiune Senatului american se vorbeşte deschis despre „nevoile strategice ale S.U.A." şi despre „accesul spre materiile prime ale Africii".

1956 — GEORGE ALLEN, secretar de stat adjunct al S.U.A., preconizează, la întoarcerea sa dintr-o călătorie în Africa, lărgirea activităţii diplomatice americane în ţările africane.

1956 — THEODORE GREEN, senator american, studiază „la faţa locului" problemele aşa-zisului ajutor american pentru Africa. În rapor-

În timp ce magnaţii americani obţin dividende uriaşe din exploatarea ţărilor africane...

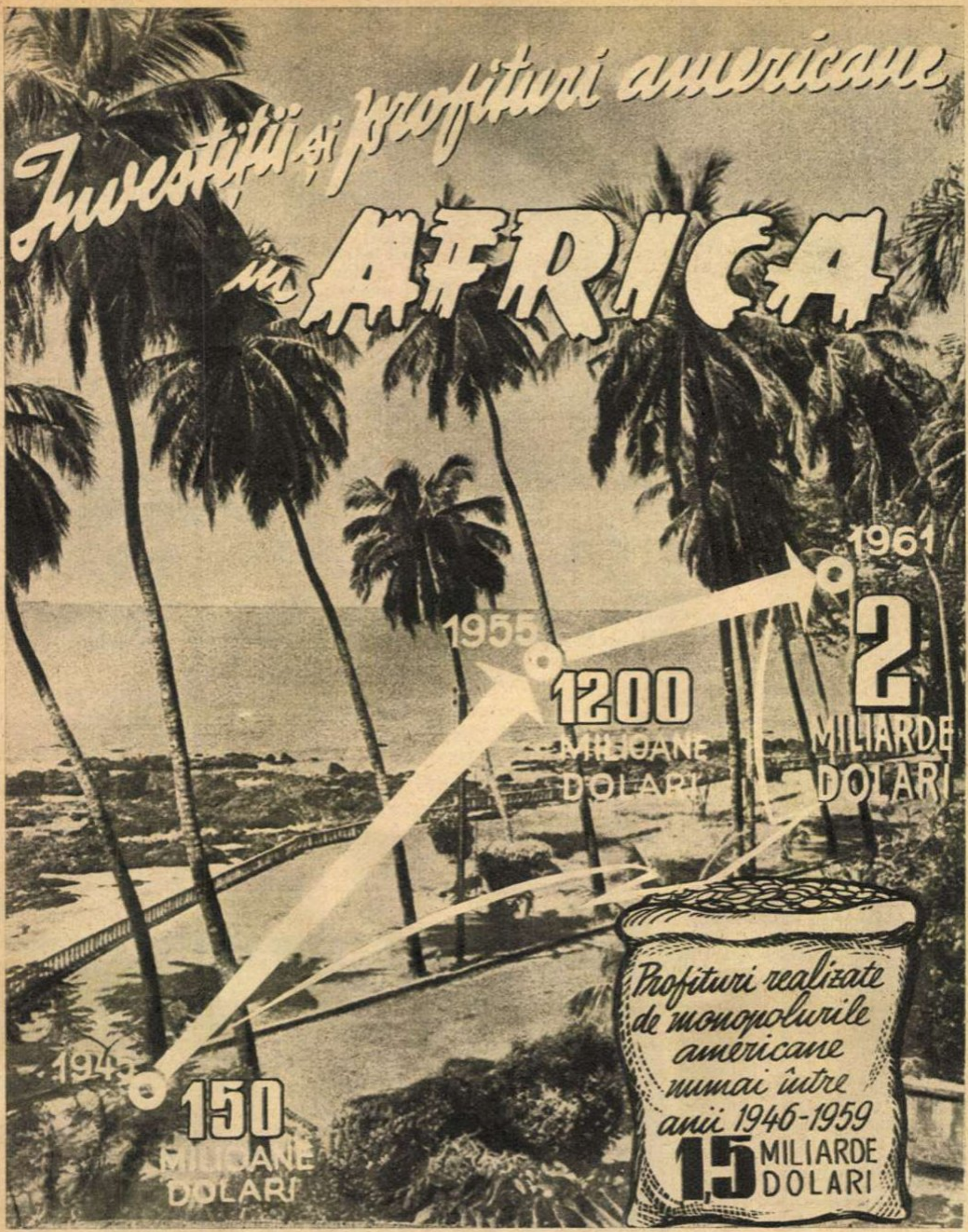
Investiţii şi profituri americane în
AFRICA
1961
2
MILIARDE
DOLARI
1955
1200
MILIOANE
DOLARI
194
150
MILIOANE
DOLARI
Profituri realizate de monopolurile americane numai între anii 1946-1959
1,5 MILIARDE DOLARI

roase" ale S.U.A. Părerea lor despre acest ajutor deocheat este de altfel întărită şi de unele recunoaşteri americane:

„Ajutorul guvernamental acordat ţărilor străine nu este justificat decît dacă el aduce Statelor Unite avantaje politice sau strategice".

(Dintr-o declaraţie a Consiliului Naţional al Comerţului Exterior al S.U.A.)

„Trebuie să stabilim un program de ajutor în vederea dezvoltării, destul de vast pentru a ne permite să căpătăm, atît în Asia şi în Africa cît şi în alte regiuni slab dezvoltate, o influenţă politică şi militară tot mai mare..."

(Dintr-o scrisoare confidenţială adresată de Nelson Rockefeller preşedintelui S.U.A.)

„În esenţă, ajutorul acordat de S.U.A. înseamnă: „Ajutîndu-i, să te ajuţi".

(Din articolul „Operaţiunea spargere" scris de Paul Hoffman, fost administrator al S.U.A. pentru colaborarea economică)

„Cointeresarea americană în Africa este de natură strategică, politică şi economică".

(William Rountree, fost secretar de stat adjunct al S.U.A. pentru problemele Orientului Apropiat)

Faţă de cele de mai sus cine mai poate acorda credit propunerilor făcute de guvernul american la O.N.U. pentru realizarea unui „larg program de ajutorare" a ţărilor Africii? Foarte „grijulii" faţă de soarta popoarelor africane, reprezentanţii S.U.A. s-au arătat gata să contribuie la crearea unui fond de 100 milioane de dolari — sumă ce nu poate avea decît un caracter simbolic, atunci cînd e vorba de ajutorarea reală a Africii. Un calcul simplu ne arată că, împărţind această sumă, fiecărui stat african nu i-ar reveni decît două milioane dolari, iar fiecărui african doar 55 de cenţi — preţul unui pachet de ţigări în S.U.A. Iar dacă e vorba să comparăm ajutorul propus de S.U.A. cu beneficiile monopolurilor americane în Africa, apoi trebuie să arătăm că suma de 100 milioane de dolari reprezintă cîştigul anual al unei singure firme

tul său, Green arată că „de fapt interesele S.U.A. (în Africa — n.r.) au un caracter economic şi strategic..."

***1957* — *RICHARD NIXON, pe atunci vicepreşedinte al S.U.A., vizitează Marocul, Tunisia, Ghana, Liberia, Uganda, Etiopia, Sudanul şi Libia. În declaraţiile sale subliniază importanţa ce trebuie s-o acorde S.U.A. „regiunii africane", care — după părerea sa — va fi, în următorii 25 de ani, „teatrul luptei hotărîtoare între Est şi Vest"...*

***1958* — *DAVID ROCKEFELLER, vicepreşedintele lui „Chase Manhattan Bank", studiază în Africa problema investiţiilor de mari proporţii.*

***1959* — *D. EISENHOWER face personal o călătorie în Africa.*

***1960* — *LOY HENDERSON, secretar de stat adjunct, întreprinde o aşa-zisă misiune de bunăvoinţă cu scopul de a impune tinerelor state africane „ajutorul" înrobitor al S.U.A.*

***1960* — *AVERELL HARRIMAN, unul din conducătorii cei mai de seamă ai partidului democrat din S.U.A., studiază în ţările Africii occidentale şi centrale perspectivele unor mari tranzacţii financiare.*

***1961* — *MENNEN WILLIAMS, secretar de stat adjunct al S.U.A. pentru problemele Africii, efectuează un turneu prin ţările continentului negru. Ca să atragă simpatii pentru noua administraţie reprezentată de Kennedy, pozează în anticolonialist, fluturînd lozinca „Africa africanilor".*

> Ajutorul american „nu este o problemă de caritate creştină şi nici de generozitate: ajutorul pentru străinătate este conceput în funcţie de interesele proprii ale Statelor Unite".
>
> D. EISENHOWER
>
> (Dintr-o declaraţie făcută în decembrie 1958)

UN „AJUTOR" DEOCHEAT ŞI CÎTEVA PRECIZĂRI DIN SURSĂ AMERICANĂ

Businessul african este prea bine cotat în Wall-Street pentru ca monopoliştii americani să se rezume doar la misiuni, fie ele şi speciale, de explorare a „continentului viitorului". Ei recurg la arma lor cea mai ascuţită: sistemul de aşa-zisă „ajutorare" a ţărilor slab dezvoltate.

Popoarele care au simţit însă pe propria lor piele consecinţele dezastruoase ale „ajutorului american" nu se lasă înşelate de ofertele „generoase" ale S.U.A. ... americane mijlocii, în oricare ţară africană.

„Ajutorul american" are însă şi alte feţe mult mai hîde, mai periculoase, pe care le cunosc bine popoarele Africii. Ziarul „New York Times" recunoaşte că africanii sînt dezamăgiţi, atît în privinţa naturii cît şi în privinţa condiţiilor în care ~~le-a~~ fost oferit acest „ajutor".

Se pare însă că domnul Harriman este de altă părere. „Ţara mea — a declarat el — nu urmăreşte nici un fel de scopuri ascunse în Africa. Sîntem dornici să ajutăm statele africane care se constituie".

Aşa să fie oare? Să vedem.

Sfidînd voința popoarelor Africii, S.U.A. au creat un șir de baze de război în Africa de Nord, la sud de Sahara, în Liberia și în alte regiuni. În fotografie: militari americani la o bază a S. U. A. din Libia.

CUM „AJUTĂ" S.U.A.

Cîteva date, cifre, fapte semnificative sînt suficiente pentru a scoate la iveală adevărul despre „ajutorul" cu care se laudă atît Harriman cît și ceilalți exponenți ai monopolurilor americane.

- **Între 1952 și 1959 S.U.A. au oferit țărilor africane „ajutor economic" în valoare de 173 milioane de dolari. Numai că 80 la sută din această sumă reprezintă credite și împrumuturi acordate acelor țări care sînt legate de S.U.A. prin acorduri militare și oferă monopolurilor americane profituri mai mari.**
- **Pe urmele „ajutorului" oferit de S.U.A. în virtutea punctului 4 al programului Truman, peste 7 000 de experți și tehnicieni americani au fost trimiși în țările Africii.**
- **Acele țări africane care au primit din America surplusuri de produse agricole trebuie să depună în contul S.U.A. o sumă echivalentă cu contravaloarea în valută locală a produselor primite. Din această sumă, 40 la sută sînt folosite pentru... finanțarea propagandei americane în țările respective.**
- **Cea mai mare parte a fondurilor americane de „dezvoltare" a țărilor africane se cheltuiește pentru construcția de căi ferate strategice, autostrăzi militare, baze și aerodromuri militare.**
- **Fondurile „colaborării tehnice" sînt destinate cercetărilor geologice, prospecțiunilor și salarizării personalului american aflat în țările africane.**
- **Din suma de 104 milioane de dolari, prevăzută în 1958-1959 pentru ajutorarea Africii, 90 de milioane au fost cheltuite în scopuri militare.**

DUPĂ CE MONOPOLURILE AMERICANE AU DESCOPERIT „CONTINENTUL FABULOS"

200 MARI COMPANII AMERICANE ACAPAREAZĂ: 22,8% din petrolul african (Algeria, Nigeria); 8,6% din extracția de fier; 40,3% mangan; 46,8% vanadiu; 34,5% plumb; 15,3% zinc; 96,2% cadmiu (Gabon, Rhodezia, Katanga); 59% bauxită și aluminiu; 95% uraniu.

LIBERIA

— „Firestone Tire and Rubber Company" **folosește 50 000 de acri de pămînt, exploatînd cauciucul din Liberia.**

— „Republic Steel Corporation" **a acaparat extracția minereurilor de fier superioare din regiunea Bomi Hills și exportă numai într-un an 2 250 000 tone minereu de fier.**

UNIUNEA SUD-AFRICANĂ

— „Anglo-American Corporation of South-Africa" **deține aci un capital de 100 milioane lire sterline, avînd un venit anual de 5 000 000 lire sterline. În 1960 a realizat un beneficiu de 135 miliarde franci vechi.**

— „American Anglo-Transvaal Investment Company" **are un capital de 20 milioane dolari și exploatează aurul din Uniunea Sud-Africană.**

— „Central Mining-Rand Mines" **a fost înființată în 1957 și controlează 25-27 la sută din întreaga extracție de aur a Uniunii Sud-Africane.**

În total, conform unei declarații a reprezentantului Uniunii Sud-Africane la O.N.U., în prezent operează în această țară 160 de societăți americane.

RHODEZIA

— „Rhodesian Selection Trust", **controlat de** „American Metal" **din New York, distribuie dividende de două ori mai mari decît salariile totale ale celor 39 000 mineri din Rhodezia.**

— „Vanadium Corporation of Africa", **un concern al lui Rockefeller-Mellon, a achiziționat acțiunile societății „Widons Minerales", care se ocupă cu extracția minereului de mangan.**

— „American Potash and Company" **exploatează litiul din Rhodezia de Sud.**

— Monopolurile S.U.A. au ajuns să aibă o cotă parte de 50 la sută din industria extracției cuprului din Rhodezia de Nord.

CONGO

— În 1950 grupul financiar american, alcătuit din Landenburg, Telman și alții, **a procurat 600 000 de acțiuni de la societatea engleză „Tanganyika Concession", care participă la extracția de cupru și de uraniu.**

— În anii celui de-al doilea război mondial, grupul Rockefeller, unul din cele mai influente grupuri financiare din S.U.A., a instituit controlul asupra zăcămintelor de uraniu și de radiu de la Sincolobve din Katanga.

— „Union Carbid and Carbon Corporation" **exploatează zăcămintele de piroclor (complex de minerale care conține tantal și metale rare).**

— „Whitney Company" **și** „Dillon Read Company" **sînt alte două societăți americane care exploatează bogățiile Congoului.**

ETIOPIA

— „Sinclair Oil Corporation" **prospectează uraniu și petrol.**

SAHARA (ALGERIA)

— Participarea americană la prospectarea și extracția petrolului: „Rockefeller's Standard Oil" **stăpînește 10 000 km p de terenuri petrolifere în Sahara algeriană.**

LIBIA

— Din cele 14 companii petrolifere străine care au acaparat teritorii sub formă de concesiuni, 11 sînt americane.

> ...„Este totuși un fapt incontestabil că multe țări pe care noi le ajutăm, în realitate nu s-au apropiat de o dezvoltare economică reglementată într-o măsură mult mai mare decît la începutul operației noastre de ajutorare".
>
> J. F. KENNEDY
>
> (Dintr-un recent mesaj adresat Congresului S.U.A.)

Businessul american în Africa are un adversar redutabil — o forță uriașă în acțiune: OMUL, africanul, stăpînul de drept al bogățiilor continentului negru. Împotriva noilor conchistadori care vor să-i înlocuiască pe vechii zbiri colonialiști se ridică popoarele însetate de libertate ale Africii. Urmașii lui Henry Stanley vor avea aceeași soartă ca și urmașii lui Cecil Rhodes: vor fi alungați.

O NOUĂ PRODUCȚIE A STUDIOULUI „BUCUREȘTI"

MÎNDRIE

Tînărul cineast Marius Teodorescu ne prezintă — în dubla calitate de scenarist și regizor — un film în care salutăm abordarea directă, curajoasă, a unor semnificative probleme ale actualității noastre. Conflictul angrenează în acțiune muncitori și ingineri ai unui mare combinat siderurgic și pune în discuție concepții și atitudini diferite față de muncă. „Mîndria" inginerului șef al oțelăriei, Liviu Bota (Constantin Codrescu), sau mai curînd orgoliul său nemăsurat, transformă pasiunea-i autentică pentru muncă într-un prilej necontenit de a-și etala însușirile, inițiativele. Și atunci cînd cel mai bun prieten al său, oțelarul Andrei Jurcă — proaspăt inginer întors de la studii din Uniunea Sovietică (Victor Rebengiuc) — surprinde anumite defecțiuni în elaborarea șarjelor și vine cu o inițiativă îndrăzneață, Bota o înăbușe cu mînie, convins că prietenul vrea să-i surpe autoritatea, să-i fure gloria. Început astfel — pe planul ciocnirilor dintre caractere, dintre concepția îngustă, individualistă, asupra muncii, și spiritul de echipă — conflictul se rezolvă printr-un accident oarecare, foarte spectaculos de altfel, dar exterior dramei propriu-zise. (Să adăugăm că pe parcurs acțiunea se complicase și prin faptul că neînțelegerile dintre cei doi prieteni s-au răsfrînt și asupra relațiilor dintre Andrei și logodnica sa, Marina, sora lui Liviu Bota).

Filmul se urmărește cu interes, are momente captivante, un bun joc actoricesc (subliniem prezența Ioanei Bulcă în rolul destul de ingrat al Silviei și cea a debutantei Ilinca Tomoroveanu în Marina) și mai ales o imagine admirabilă, clară, luminoasă, modernă. (Operator: Al. Roșianu).

1

2

3

1 Prietenia dintre cei doi ingineri oțelari — Liviu Bota Constantin Codrescu) și Andrei Jurcă (Victor Rebengiuc) — nu va putea fi zdruncinată...

2 Inginerul Bota își va dovedi pînă la urmă atașamentul profund față de muncă.

3 Silvia (Ioana Bulcă) îi aține din nou calea lui Andrei (Victor Rebengiuc).

APLAUDĂM ASEMENEA NEMULŢUMIRE

Reportaj de G. CIUDAN

Fotografii de Tr. PROSAN

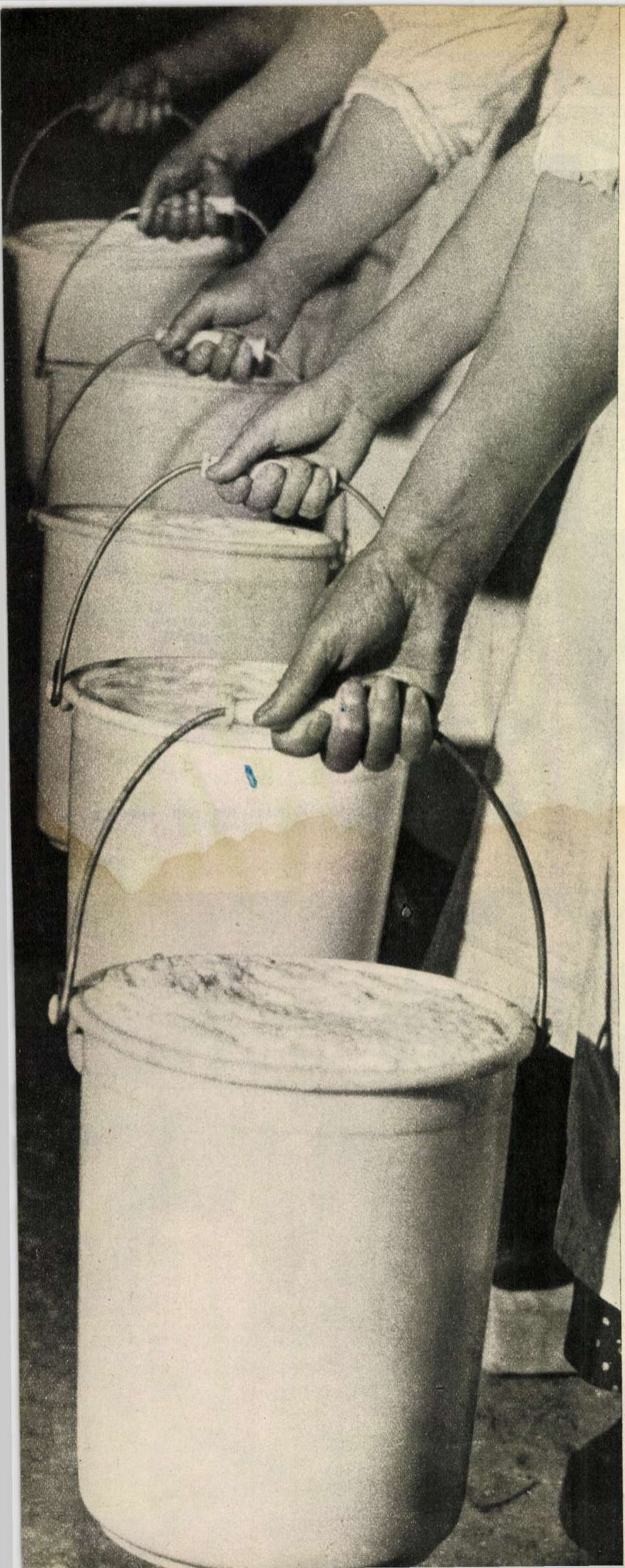

Epilog în fapt de seară: răsplată cotidiană la ferma de vaci.

Zicala „cu vitele se scoate sărăcia din casă" (pe care în condiţiile regimului burghezo-moşieresc ţăranul sărac n-a putut s-o materializeze) trebuie parafrazată astfel: „Cu vitele sporim bogăţia gospodăriei agricole colective".

Se pare că adevărul acesta e valabil nu numai pentru gospodarii care au o oarecare tradiţie în creşterea vitelor (e vorba de creşterea vacilor), ci şi pentru cei care sute de ani au zis: „Oaie — da, cal — da, vacă — ba". Asemenea sentinţe se dădeau în trecut şi în Dobrogea. Şi fiindcă recenta noastră vizită a fost făcută tot în Dobrogea, am aflat că una din cele mai bune ferme de vaci din ţară se află la cîţiva kilometri de Constanţa, la Palazul Mare. Adică într-un loc unde vaca nu era un animal... tradiţional. Buni crescători de vite se găsesc şi la gospodăriile agricole colective din Pecineaga, Cobadin, Comana şi-n multe alte sate dobrogene. Colectivistul Năstase Dulţev din Comana este cunoscut astăzi în tot raionul Negru Vodă. În 1960 a obţinut de la fiecare vacă furajată 2 967 litri de lapte, depăşind totodată producţia de lapte planificată a gospodăriei cu 6 500 litri.

Şi în satul în care am poposit acum, la Tătaru, a existat o tradiţie de şapte veacuri, care a creat dacă nu un dicton, cel puţin o idee înrădăcinată: „Calul la loc de cinste, vaca... mai încet".

Acum însă oamenii din Tătaru, ca şi cei din toate satele dobrogene, iau toate măsurile corespunzătoare pentru ca Dobrogea de aur, Dobrogea colectivizată, să aibă un puternic sector zootehnic în care vacile să fie la loc de cinste.

Nemulţumiţii sînt oameni pozitivi

Am aflat că în 1957 colectiviştii din Tătaru, raionul Negru-Vodă, erau foarte nemulţumiţi. De ce? Pentru că din cele 83 de taurine, doar 24 erau vaci de lapte. Am aflat că în 1958, oamenii aceştia erau de asemenea nemulţumiţi. De ce? Pentru că fiecare vacă furajată a dat numai 1 791 litri de lapte pe an. Am aflat că în 1959 tot nemulţumiţi erau. De ce? Pentru că din cele 183 de taurine, doar 44 erau vaci de lapte. Pentru că tot în acel an fiecare vacă furajată a dat doar 1 946 litri de lapte. Am aflat că şi-n anul 1960 oamenii aceştia erau nemulţumiţi. De ce? Fiindcă din cele 294 taurine, numai 138 erau vaci de lapte; pentru că fiecare vacă furajată a dat numai... 2 590 litri de lapte. La condiţiile lor, deocamdată modeste (unele grajduri — de exemplu — sînt necorespunzătoare), şi la experienţa lor (nu prea mare), 2 590 litri de lapte de la fiecare vacă furajată nu constituie un record, dar reprezintă totuşi un rezultat bun. Şi în acest an ei continuă să fie nemulţumiţi. De ce? Pentru că nu-i satisface încă nici cantitatea de lapte obţinută pe cap de vacă, nici numărul bovinelor. Observaţi? Oamenii aceştia au dobîndit noi succese în creșterea vitelor cu fiecare an ce s-a scurs și tot nemulțumiți sînt. Aplaudăm asemenea nemulțumire. Există toate condițiile ca aceasta să sporească în viitor și numărul vacilor, și producția de lapte.

Un „proroc" își face autocritica

Trebuie să spunem că în urmă cu cîțiva ani unii dintre colectiviștii din Tătaru nu se prea înghesuiau la îngrijirea vitelor. Preferau alte munci. Chiar sosirea unui inginer zootehnist aci — Mihai Bartha — a fost primită de către cîțiva cu „era mai bine dacă tovarășul era agronom". Bătrînul înțelept Alief Memet făcea chiar o prorocire cam tristă: „N-o să mulgem noi de la o vacă 2 000 litri de lapte într-un an nici la...paștele cailor". Azi, Alief, devenind și mai înțelept, își face autocritica și zice că a fost un „proroc mincinos" și-l „bate pe inginer la cap", vrînd să învețe de la el să facă zootehnie „nu după ureche, ci după carte". Și dumneata, Maria Mușat, îți amintești? La început, timp de șase zile, ai venit seară de seară la consiliul de conducere și te-ai plîns: „M-ați dat la vaci ca să devin codașă. Nu vreau să trăiesc rușinea asta". Îți amintești? Ziceai că niciodată n-ai s-o ajungi pe Feride Mustafa, care are stagiu mai îndelungat în munca asta. E adevărat: Feride Mustafa are experiență mai mare ca dumneata. E adevărat: vrînd să arate ce poate face o femeie, Feride Mustafa a cerut în urmă cu doi ani să i se dea cea mai slabă grupă de vaci din gospodărie. E adevărat: în 1960 Feride Mustafa a obținut de la fiecare vacă furajată 2 970 litri de lapte. Vrem să-ți spunem un... secret (tot de la Feride Mustafa l-am aflat): „Mi se pare că mi-o cam ia înainte tovarășa Maria Mușat".

Am cunoscut la Tătaru și pe Nazif Bagîș, care, în ziua cînd a fost repartizat să lucreze în sectorul zootehnic, a „reclamat" la președintele gospodăriei, la vicepreședinte, la secretarul organizației de bază, la inginerul zootehnist. A primit un răspuns invariabil: „Fiindcă ești un om harnic și priceput, e bine să lucrezi în sectorul zootehnic". Omul s-a plîns de îndată — cum mărturisește dumnealui — la nivel înalt. Adică la raion. Secretarul raionului i-a dat următorul răspuns: „Tovarășe Nazif, dumneata ești un om respectat de toată gospodăria. Pe deasupra ești și membru de partid. Nu crezi că locul dumitale e acolo unde e nițel mai greu? Ce zici?"

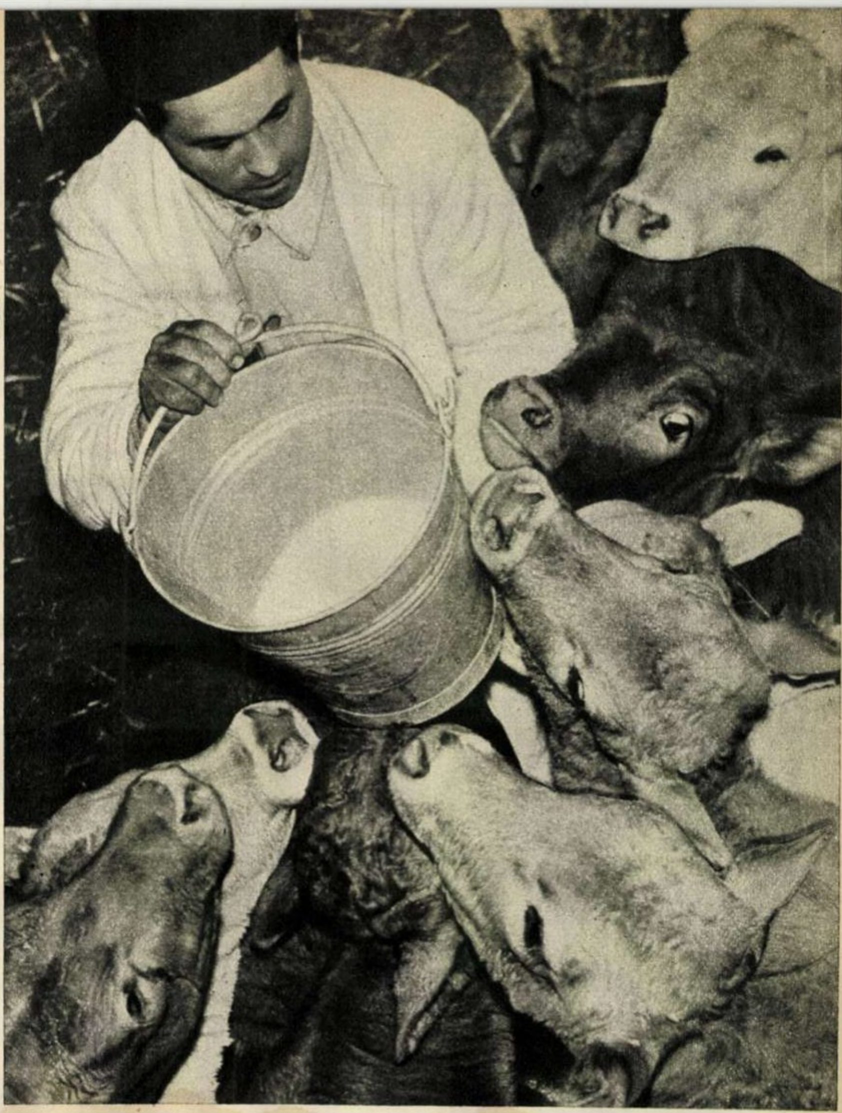

Nazif Bagîș în exercițiul noii funcțiuni. După ce s-a plîns „la nivel înalt", Nazif a înțeles că munca în sectorul zootehnic nu e o treabă de mîntuială. Ea cere, pe lîngă dragoste și hărnicie, multă pricepere, adică știință.

Acum, cînd l-am vizitat, Nazif ne-a rugat să-i „tragem o poză", ca să știe lumea că el e pornit pe zootehnie de înalt nivel.

Ne-am executat cu dragă inimă.

Așa e foarte bine

În momentul de față, consiliul de conducere al gospodăriei colective din Tătaru caută căile cele mai bune care să ducă la creșterea grabnică a sectorului zootehnic și, în mod deosebit, a vacilor de lapte. Luptînd împotriva rutinei, colectiviștii care lucrează în sectorul zootehnic se străduiesc să folosească noi metode, care să fie mai bune din punct de vedere organizatoric, mai științifice și mai avantajoase. În sensul acesta trebuie amintit sistemul creșterii vitelor în stabulație liberă, care pare a fi foarte economicos și care cere mai puține brațe de muncă. Sau cel al alăptării viteilor la vacile doici, sistem care, deși nu are deocamdată toate concluziile științifice și căruia nu i s-au stabilit încă toate avantajele economice, dă semne certe că face viitor în zootehnie.

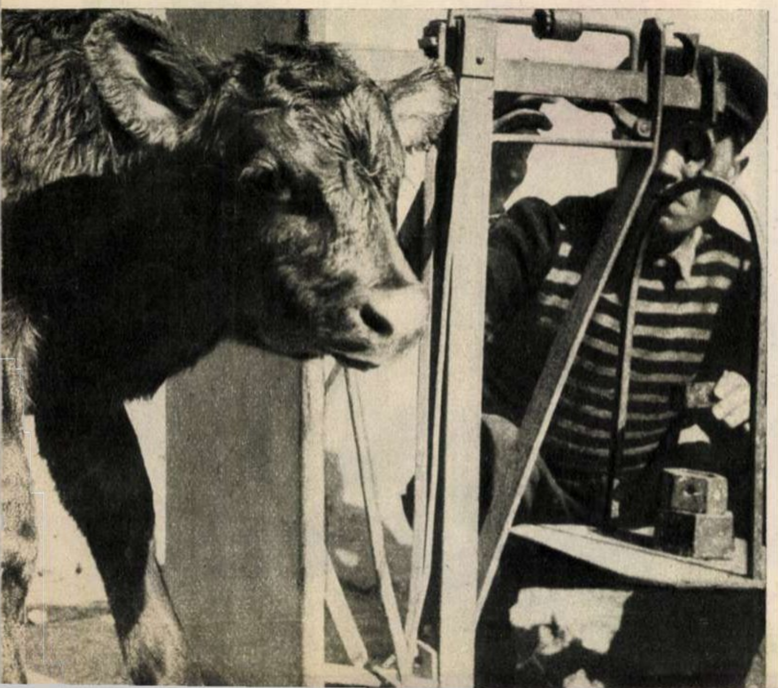

„Dumnealui" a urcat pe cîntar chiar în prima zi a vieții sale. Cîntărirea e obligatorie din două motive: 1) greutatea din prima zi dă măsura îngrijirii pe care a avut-o vaca gestantă (și orice îngrijitor e bucuros cînd pune cît mai multe greutăți pe cîntar) și 2) urmărirea sporului de greutate în timp.

Anul trecut gospodăria aceasta s-a ales de pe urma sectorului zootehnic cu un venit bănesc de circa 850 000 lei. Colectiviștii sînt hotărîți ca în acest an venitul bănesc din zootehnie să fie dublat. Ei s-au angajat ca la sfîrșitul lui 1961 să aibă 431 taurine, din care aproape 200 să fie vaci și juninci. Acum le-a venit în sprijin recenta hotărîre a partidului și guvernului cu privire la măsurile ce trebuie luate pentru creșterea vitelor, proprietate obștească. Din credite și din fonduri proprii vor cumpăra în acest an peste o sută de vaci, juninci și vițele. Baza furajeră va fi asigurată în bune condiții, deși în anul acesta suprafața destinată pentru porumbul siloz — 100 de hectare — nu e mai mare cu nici o palmă față de cea din anul trecut. Nu e mai mare, dar colectiviștii au stabilit că pot mări producția la hectar. Nu 25 000 de kg la hectar, ca-n 1960, ci 32 000 kg. Așa da! Așa e foarte probabil ca la sfîrșitul acestui an producția medie pe fiecare cap de vacă furajată să fie de 2 800 litri (acesta e angajamentul), iar valoarea zilei-muncă să depășească pe cea a lui 1960 (35 de lei).

Avînd convingerea că vitele măresc averea gospodăriei colective și că lor, personal, le aduc venituri frumoase, colectiviștii din Tătaru îndeamnă și pe frații lor de muncă din alte părți de țară, parafrazînd o veche zicală: „Creșteți cît mai multe vite! Cu vitele sporim bogăția gospodăriei colective și înmulțim banii din propria noastră pungă".

FANTEZIE DE IARNĂ

În toiul primăverii, primim din partea iernii un mesaj artistic plin de fantezie, grație și umor. Purtătorii lui sînt cei nouăzeci de patinatori ai Ansamblului artistic pe gheață din Moscova, care ne demonstrează în sala sporturilor „Floreasca" — o dată în plus — că patinajul artistic e și sport, dar și subtilă artă coregrafică, că el poate povesti cu haz întîmplări năstrușnice („Vînătorii și iepurii") sau crea momente lirice („Valsul-fantezie"), că patinatorii pot interpreta neașteptat de interesant cele mai diferite dansuri populare.

Ansamblul pe care îl veți vedea a împlinit etatea de doi ani; cei mai vîrstnici dintre artiștii săi nu au depășit 24 de ani, dar încă o dată se dovedește că „valoarea nu așteaptă ca vîrsta s-o măsoare". Sub îndrumarea profesorului L. Lavrovski, tineri abia ieșiți de pe băncile școlii sau amatori de talent (ca solistul Luzin, tîmplar de meserie) au izbutit să-și desăvîrșească într-atît măiestria încît astăzi ei lucrează alături de campionul U.R.S.S. la patinaj artistic Kiseliov sau alături de maeștrii sportului Beskina, Golosciapova, Elkin.

Peste cîteva zile îi vom vedea pe toți aceștia executînd numere de balet și patinaj artistic, scene de acrobație pe gheață sau dansuri populare.

Reproducem în pagina de față cîteva imagini.

UMOR

MUSCA LA ARAT

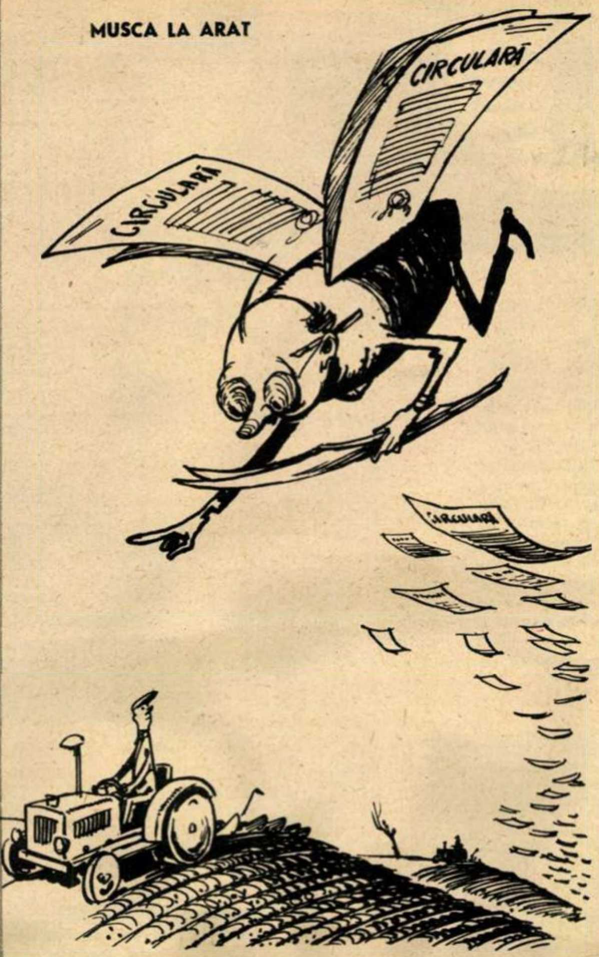
CIRCULARĂ
CIRCULARĂ
CIRCULARĂ

Circularomania...

Desen de Eugen TARU

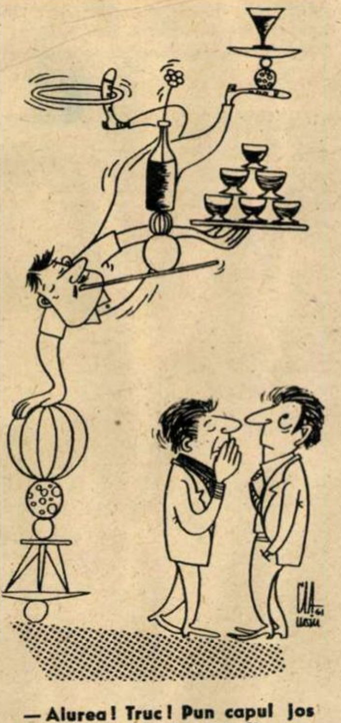

— Aiurea! Truc! Pun capul jos că sticla şi paharele sînt din masă plastică!

Desen de N. CLAUDIU

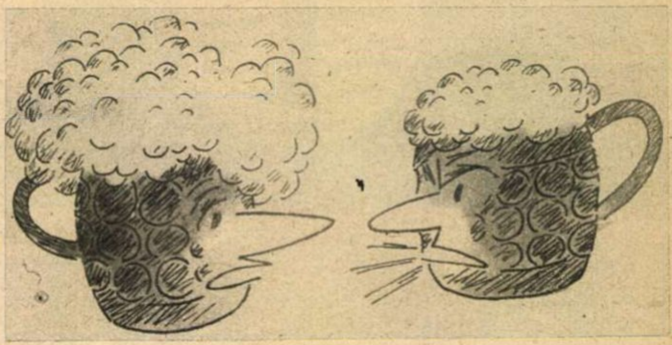

— Bulevardisto!

Desen de PAVEN

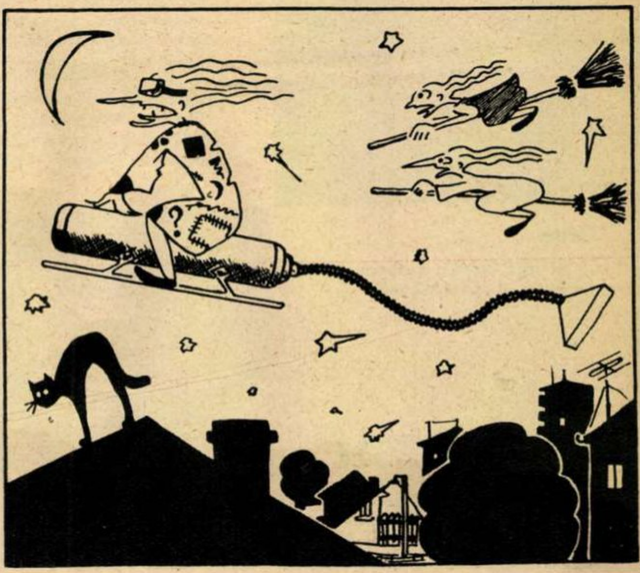

— Uite, dragă, ce s-a modernizat!

Desen de I. NEGREANU

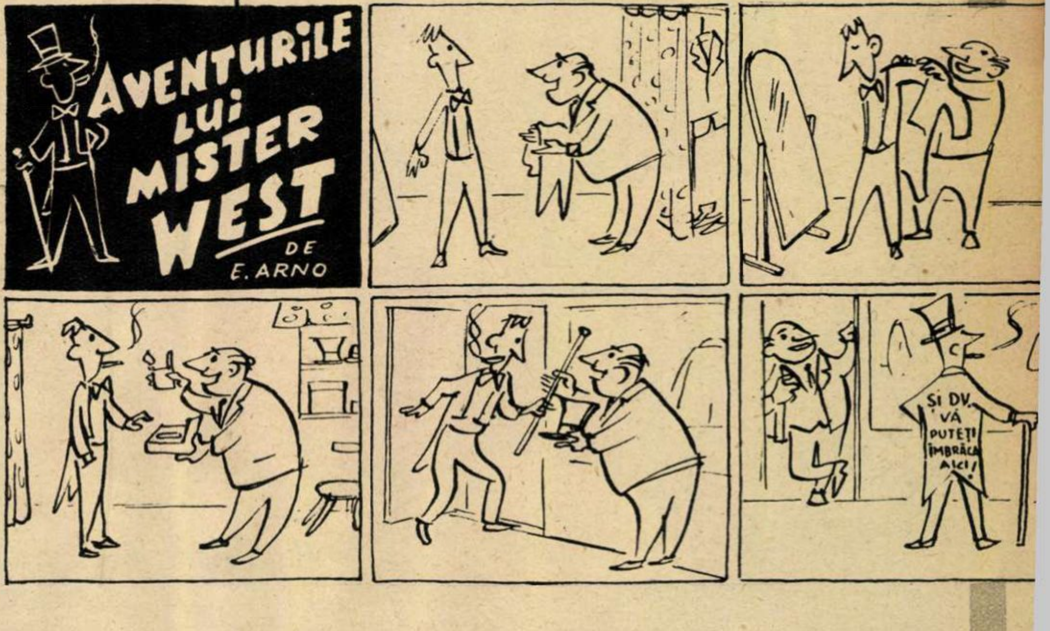
AVENTURILE LUI MISTER WEST
DE E. ARNO
ŞI DV. VĂ PUTEŢI ÎMBRĂCA AICI!

ZOO...

— fotoreportaj —
de **F. URSEANU** și **S. STEINER**

Oaspeţi noi în pădure la Băneasa: un şarpe boa-constrictor, un tigru din Bengal, o hienă, o turmă de maimuţe, mai mulţi urşi... Sosiţi cu avionul de la Barcelona, Amsterdam, Wroclaw, noii pensionari ai colţului zoologic fac astăzi ca nucleul viitoarei grădini zoologice a Capitalei să aibă aproape 800 de exemplare din 97 de specii.

...În iarna aceasta, spre deosebire de iarna trecută, colţul zoologic de la Băneasa nu și-a închis nici o singură zi porţile. Animalele din ţinuturile calde, adăpostite şi ţinute la temperatura necesară fiecărei specii, au putut fi vizitate în încăperi special amenajate. Într-una din aceste încăperi a venit pe lume în timpul iernii Rașid — cel de-al patrulea pui de leu care s-a născut în pădurea Băneasa. Acum mezinul perechii de lei senegalezi are vîrsta de 3 luni și se bucură de simpatia tuturor vizitatorilor.

... Şi aici, cămila a rămas blîndă și prietenoasă.

Născut la 18 mai 1959 în grădina zoologică din Amsterdam, tigrul Ardjuno a fost crescut cu biberonul și acum este o atracţie a Zoo-ului bucureștean...

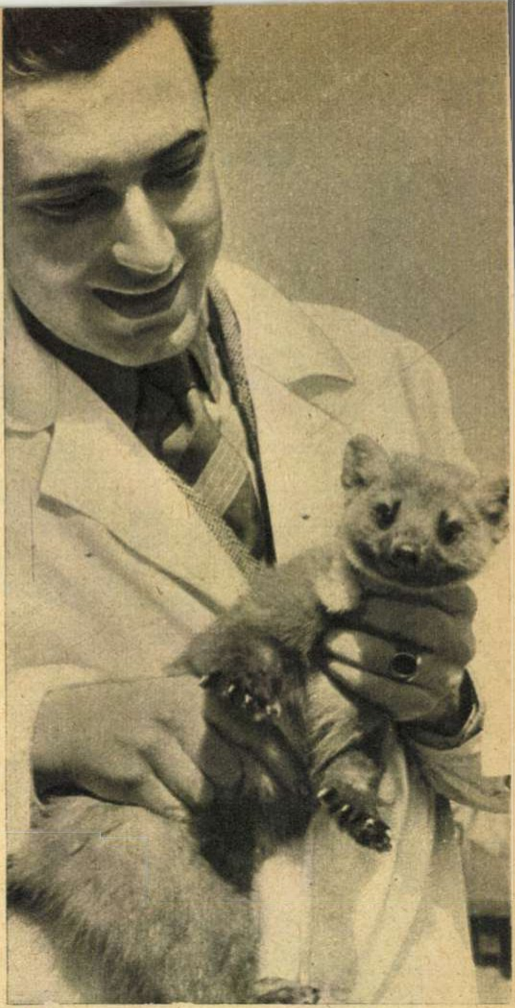

Unul din biologii colţului zoologic — tov. M. Cociu — ne prezintă un jder. În libertate, animalul acesta este spaima veveriţelor.

Rașid, cel de-al patrulea pui de leu născut la Băneasa, are trei luni și este încă blînd și jucăuș ca o pisicuță...

Ţăndărică şi Meri — aduşi din munţii Făgăraşului — îşi găsesc acum loc de permanentă zbenguială în vîrful unui copac.

Tineri actori ai cinematografiei

1 TÖRÖCSIK MARI...

... a absolvit numai de trei ani Institutul de artă dramatică. Şi, totuşi, această tînără actriţă este acum la al treisprezecelea rol de film. Încă de la prima ei apariţie pe ecran, în filmul lui Zoltán Fábri „Căluşeii“ (era pe atunci studentă în anul întîi), chipul şi jocul ei expresiv s-au impus atenţiei spectatorilor din lumea întreagă. În cariera ei artistică s-au înscris pe rînd personajele pline de farmec şi gingăşie din „Umbrela sfîntului Petru“, „Édes Anna“, „Ani de zbucium“, „Sabie şi zar“, „Poznaşa“, „Pe jos spre rai“ etc. Talentul ei s-a valorificat nu numai în film, ci şi în teatru. Pe scena Teatrului Naţional a interpretat nenumărate roluri din repertoriul clasic, dintre care amintim pe Ofelia din „Hamlet“ şi pe Solvejg din „Peer Gynt“.

Recent a interpretat, sub îndrumarea regizorului Ranody Lászlo, rolul domnişoarei Bellá din filmul „Fii bun pînă la moarte“, realizat după opera cunoscutului scriitor clasic maghiar Moricz Zsigmond. O nouă realizare care vine să se adauge neuitatelor chipuri de fete cărora le-a dat contur talentata şi fermecătoarea Töröcsik Mari.

2 ZENTHE FERENC...

... a cucerit aprecierea spectatorilor în rolul său de debut din filmul „Doi ori doi fac cîteodată cinci“. Marea sa popularitate se explică prin evidentele sale calităţi artistice, care s-au relevat în filmele ulterioare: vervă spirituală în „Casa liniştită“, umor fin şi autentică emoţie în „Ani de zbucium“, fantezie şi avînt în „Sabie şi zar“.

În teatru, Zenthe Ferenc s-a manifestat tot atît de convingător ca şi în film. Jucînd pe scena Teatrului Madách, tînărul actor s-a impus ca o interesantă personalitate a mişcării teatrale budapestane. A fost mult discutată, stîrnind un viu interes, apariţia lui în rolul unui tînăr răsfăţat — personajul principal din piesa „Căsătoria de 100 de zile“. În cu totul alt registru, Zenthe Ferenc şi-a atras elogiile criticii cu dificilul rol al lui Eilif din piesa lui Bertolt Brecht „Mutter Courage“, apoi în cel al lui Puck din „Visul unei nopţi de vară“ de Shakespeare şi, recent, în cel al şoferului Matti din piesa lui Brecht „Domnul Puntila şi sluga sa Matti“.

3 BARA MARGIT...

... e un nume cunoscut atît în Ungaria, cît şi peste hotare. Primul ei rol de film, tînăra fată din „Prăpastia“ (realizare a lui Ranody Lászlo), a atras atenţia asupra însuşirilor ei artistice, aducîndu-i şi preţuirea specialiştilor întruniţi la Festivalul de la Karlovy-Vary în 1956. Aceea care a trăit cu atîta intensitate drama slujnicuţei din „Mîndrie“ a izbutit apoi, în „Ultima aventură a lui Don Juan“, folosind de data asta subtile mijloace de comedie, să pună capăt, cu inteligenţă şi umor, isprăvilor irezistibilului cuceritor. Mai recent, Bara Margit a fost chemată să dea viaţă unui personaj din secolul trecut, în ecranizarea pe care studiourile maghiare au întreprins-o după romanul „Sărmanii bogaţi“ al scriitorului clasic ungur Jókai Mór. Şi mai apoi, în fruntea unei distribuţii formate numai din femei, a participat la realizarea filmului „Ploaie de vară“.

Paralel cu activitatea ei în cinematografie, Bara Margit s-a manifestat ca o personalitate polivalentă pe scenele budapestane, interpretînd roluri de dramă şi comedie. A susţinut de pildă cu mare succes, pe scena Teatrului Naţional din Budapesta, rolul principal din piesa dramaturgului polonez Leon Kruczkowski, „Prima zi de libertate“.

4 KRENCSEY MÁRIANNE...

... se pregătea acum cîţiva ani să devină regizor de film. Dar întîmplarea, care în cazul ei a luat înfăţişarea regizorului Makk Károly (devenit între timp şi soţul ei), a hotărît altfel.

Într-adevăr, încă înainte de a termina institutul, Krencsey Márianne a debutat ca interpretă principală a filmului „Liliomfi“.

Ca şi alte actriţe ale ecranului maghiar, Krencsey Márianne apare şi pe scenă, susţinînd în special roluri de comedie. Această vie activitate îi permite să treacă uşor, şi în filmele sale, de la un rol de epocă — de pildă cel din „Studentul Gábor“ — la altele contemporane, ca în „Salonul nr. 9“ sau „Două mărturisiri“.

Acelaşi contrast îl oferă şi rolurile sale mai recente: cel din filmul „Aventura lui Noszty-fiul cu Toth Mari“, ecranizare a unui roman de Mikszáth Kálmán realizată de regizorul Gertler Viktor, şi cel din filmul „Dragoste de

1

2
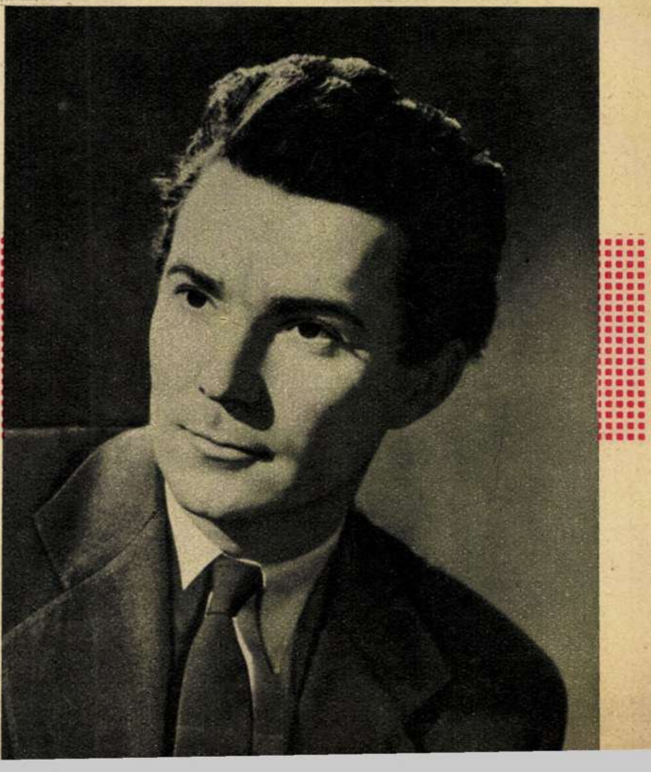

maghiare

liceeni" al regizorului Máriassy Félix, în care îl are drept partener pe Zenthe Ferenc.

5 VASS ÉVA...

... aduce în filmul maghiar o notă deosebită. Fineţea şi pregnanţa personalităţii ei s-au remarcat de la prima apariţie pe ecran. Deşi episodic, personajul pe care l-a interpretat în filmul „Locotenentul lui Rákoczi" a rămas în memoria spectatorilor. Primul rol principal în film a fost acela din „Scara în spirală". Nuanţat şi expresiv, jocul actriţei a relevat publicului un talent autentic şi original. Mai recent, în filmul „Ani de zbucium", tînăra actriţă a izbutit, pe spaţiul unui rol de mică întindere, să contureze un personaj de o profundă rezonanţă omenească, iar în „Cerneala roşie" a ştiut să înfăţişeze cu subtilitate drama tinerei învăţătoare care trebuie să aleagă între dragoste şi îndeplinirea datoriei sale de pedagog.

În acelaşi timp, Vass Éva s-a impus ca o valoroasă actriţă de teatru. O apreciată creaţie i-a fost prilejuită de rolul Mirandei din feeria lui Shakespeare „Furtuna", montată pe scena Teatrului Madách. Pe aceeaşi scenă, Vass Éva s-a mai remarcat în rolurile principale din piesele „Vedere de pe pod" de Arthur Miller şi „Jurnalul Annei Frank".

3

4

A — Rm.
înt atît de
aipuiţi dv.
specii de
are există
i 150 sînt
. Iar din
pîrle, una
La noi în
să reptilă
easta nu a-
a se apăra.
noi nu
oasă. Cea
opîrle tră-
că. O ase-
ră pînă la
întrece în
om.
N — Slo-
liniilor de
ot acelaşi.

Poșta REDACȚIEI

, Africa de
e 1,066 m,
ecare stat
ie de state)
lui, care
e. Aşa că,
continent,
mai multe

– Strehaia.
în liva-
urse pentru
i ci, dimpo-
nite a uşura
or folositoare
unătorilor din
operă utilă a
În fiecare pri-
ruiesc din scîn-
care le fixează
a atrage păsă-
care-şi caută un
unerea şi clocitul
cutesc astfel păsă-
aca de a-şi construi
uiburile. Aşa că elevii
e care ne vorbiţi nu
admonestaţi, ci felici-

ne
plu,

FIRICEL ECATERINA — Piteşti. Luna martie este totdeauna schimbătoare în privinţa timpului deoarece în această perioadă se înfruntă, în spaţiul Europei, anticiclonul siberian cu anticiclonul azoric. În funcţie de puterea cu care acţionează cînd unul, cînd altul dintre aceşti curenţi atmosferici, avem zile reci şi zile calde. Bruma nu e altceva decît transformarea vaporilor de apă din aer — în timpul, nopţii, cînd temperatura scade — în mici cristale de gheaţă care se aştern ca o pudră pe suprafaţa solului. Brumele cele mai frecvente cad, în general, în prima decadă a lunii aprilie.

PANDELE ION — Tg. Mureş. Pentru a evita scurgerea cu viteză a apelor şi a reduce efectele eroziunii, un teren în pantă se poate cultiva foarte bine pe sistemul teraselor. Executarea unor asemenea terase trebuie făcută după anumite reguli, aşa că vă sfătuim să consultaţi un agrotehnician sau un pomicultor cu experienţă. În orice caz pe astfel de terase puteţi planta viţă de vie, pomi fructiferi sau orice fel de legume, încît merită cheltuiala amenajării.

IONESCU FELICIA — Buzău. Înmulţirea în acvariu a peştilor vivipari e posibilă numai ţinînd seama de faptul că aceştia, fiind carnivori, trebuie împiedicaţi să-şi devoreze puii. Trebuie să ştiţi că nu numai masculul e periculos, ci şi femela, care trebuie îndepărtată la rîndul ei, imediat ce a dat naştere puilor. Cea mai bună metodă pentru protecţia puilor este aşezarea la distanţă de cîţiva centimetri deasupra fundului acvariului, a unui geam cu găuri în mai multe locuri, prin care peştişorii nou-născuţi să se poată izola de mama lor. În general aceştia au tendinţa să cadă spre fundul acvariului, aşa că trecerea lor prin găurile geamului nu e o problemă.

SUCIU GRIGORE — Braşov. Întocmirea unei gazete pentru uzul cetăţenilor nu-şi are originea în apariţia tiparului. A existat o gazetă, scrisă pe papirus, în Egipt, cu 1750 de ani înaintea erei noastre. Tiparul n-a făcut decît să uşureze munca întocmirii gazetelor, care înainte erau scrise de mînă. De altfel chiar în forma aceasta, înainte de apariţia literelor tipografice, au existat gazete multiplicate în serie, prin copierea originalului scris de mînă. O gazetă originală apărea în China, în anul 400 al erei noastre, imprimată pe mătase.

MUNTEANU VIOREL — Deva. Vă înşelaţi închipuindu-vă că peştii care se strîng şi înoată în bancuri sînt lipsiţi de instinctul conservării. Dimpotrivă, cercetările ihtiologilor au arătat că bancurile dau posibilitate peştilor să-şi procure mai uşor hrana şi să se apere de duşmani. S-a constatat anume că un răpitor acvatic, cînd îşi ocheşte prada, n-are nevoie decît de o secundă ca s-o prindă, în timp ce în faţa bancului care se năpusteşte asupra lui e atît de uluit, că nu reuşeşte să prindă ceva decît în 10-15 minute. Peştii care înoată în banc vin cu viteză pînă la botul animalului de pradă, dîndu-i acestuia impresia că-i intră direct în gură, dar ei se risipesc fulgerător în ultima clipă, adunîndu-se din nou după ce a trecut pericolul. Duşmanul cel mai mare pentru bancuri rămîne deci numai plasa întinsă de om.

VASILE MĂZĂREANU — Puteţi scrie Şcolii de muzică de 12 ani nr. 1 pe adresa: Bucureşti, str. Principatele Unite nr. 63, iar Şcolii de muzică de 12 ani nr. 2 pe adresa: Intrarea Filioara nr. 3, Bucureşti.

De vorbă cu medicul

Întrucît numărul scrisorilor prin care ni se solicită sfaturi medicale este din ce în ce mai mare şi răspunsurile ar ocupa prea mult spaţiu în revistă, începînd cu acest număr vom trimite toate răspunsurile noastre prin poştă. Deoarece o serie de cititori care ne-au scris în acest sens nu ne-au indicat numele şi adresa exactă, îi rugăm să ne scrie din nou. Cititorii respectivi au semnat după cum urmează:

Olga — Botoşani; Un abonat din fostul raion Snagov; Cristescu Bucur — Timişoara; Virg. Băncilă — Bacău; Grama Simion — Braşov; C.I.G.—Bucureşti; E. Mititelu — Roman; Iche — Iaşi; Gheorghe S. — Arad; Neli Popa — Cîmpeni; Mioara C. — Timişoara; S. Ecaterina — Medgidia; N.B. — Bîrlad; P.P. — Roman; Valeria Alexandrescu — Giurgiu; Constantinescu Adrian — Simeria; Anghel Ion — Bucureşti; P.G. — Braşov; Andreescu Mihail—Galaţi; N. Pănuţ—Turda; Radu Silviu — Timişoara; Claudiu — Bucureşti; C.C. — Craiova; Maria Ioana — Bucureşti; X.Y. — P. Neamţ; S.V.P. — Arad; Liana V. — Arad; S. Dumitru — Bucureşti; Lucia — Bicaz; B.P. — Craiova; G. Spancioc — Cluj; Diana — Novaci; I.M. — Baia Mare; P.P. — Braşov.

De acum înainte vom răspunde prin scrisoare numai solicitatorilor de sfaturi medicale care ne vor indica numele şi adresa exactă.

INTRODUCERE ÎN FILATELIE (I)

Cum și cînd au apărut mărcile poștale

V-ați gîndit vreodată cum au apărut mărcile poștale — acele vignete multicolore atît de răspîndite azi în toată lumea și atît de apreciate de colecționarii filateliști?

La început corespondența scrisă între oameni se trimitea prin curieri particulari și ea nu putea fi folosită decît de clasele privilegiate, care dispuneau de sclavi sau de servitori. Apoi, cînd au apărut primele organizații poștale care au folosit diligențele pentru trimiterea corespondenței, destinatarul era acela care trebuia să plătească o taxă pentru acoperirea cheltuielilor de transport. Abia în anul 1653 francezul Jean François le Valayer s-a gîndit la imprimarea unor vignete care, aplicate pe corespondență, să ateste achitarea transportului de către trimițător. Dar acesta n-a reușit să-și impună ideea, deoarece achitarea anticipată a taxei poștale era interpretată de unii ca o jignire adusă destinatarului (se insinua, pasămite, că acesta n-ar avea bani să plătească).

Mult mai tîrziu, în secolul al XIX-lea, schimbul de mărfuri și de corespondență luînd amploare, englezii s-au gîndit să folosească acest sistem de francare a corespondenței. Legenda spune că ideea a pornit de la o întîmplare petrecută într-o comună din sudul Angliei. Un oarecare Rowland Hill a văzut o femeie discutînd aprins cu un factor poștal, căruia refuzase să-i achite taxa unei corespondențe pe motiv că n-are bani. Impresionat, Hill s-a oferit să-i achite el această taxă, dar, după plecarea factorului, care nu-i fu surprinderea cînd o auzi pe englezoaică spunînd: „Nu trebuia să vă deranjați, fiindcă în plicul primit nu exista nici o scrisoare. Am convenit cu logodnicul meu, care se află la Londra, să facem niște semne convenționale pe partea din afară a scrisorii. Astfel că, numai aruncînd o privire, fără s-o deschid, am aflat că e sănătos și că și-a trecut examenele cu bine. Eu îi răspund în același fel și astfel evităm plata taxei poștale“.

Arătînd într-un raport aceste deficiențe ale sistemului poștal și propunînd înlocuirea lui prin lipirea pe scrisoare a unei vignete tipărite — care să ateste achitarea taxei poștale de către trimițător — Rowland Hill a izbutit să obțină, la 7 mai 1839, legiferarea prin Parlament a propunerii lui. Un an mai tîrziu, la 6 mai 1840, a apărut astfel prima marcă poștală, avînd imprimată pe ea valoarea de un penny.

Reforma lui Hill a fost apoi generalizată în toată lumea. Pe continentul european primele care au adoptat-o au fost cantoanele elvețiene Zürich și Geneva — la 2 martie 1843. În America a fost introdusă, la 1 iulie 1843, de către Brazilia, iar în Africa, la 21 septembrie 1847.

Începutul emisiunilor de mărci poștale în Europa de răsărit l-a făcut Rusia, în anul 1857, iar șase luni mai tîrziu (în 1858), a urmat-o țara noastră, cu cunoscuta marcă „cap de bour“.

Primul plic poștal în forma pe care o cunoaștem azi a apărut cu cîteva zile înaintea primei mărci, și anume la 29 aprilie 1840 — tot în Anglia — iar prima carte poștală datează din octombrie 1869, avînd ca țară de origine Austria.

Cuvinte încrucișate

NOTE DE PRIMĂVARĂ

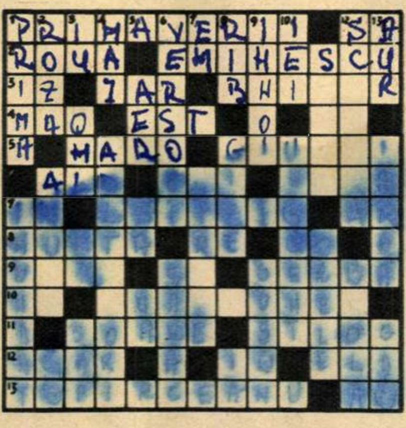

ORIZONTAL: 1) „Simfonia...“ de Marțian Negrea — Între cal și călăreț. 2) Se depune pe plante în nopțile senine de primăvară — Autorul poeziei „Azi e zi întîi de mai“. 3) Miros specific — Din nou — Animal care naște un singur pui. 4) Rîu în Iliria — Răsărit — Conjuncție. 5) Galben bronzat — A învolbura. 6) La telefon — Albine fără stup — Firidă. 7) Plantă textilă — Oraș în R.D. Germană unde se organizează în fiecare an un Tîrg internațional de primăvară — Măsură de suprafață. 8) Căsătorie — Notă muzicală — Udrea Olănescu. 9) A fugi iepurește — Notă muzicală — A sărbători. 10) Vas de lut — Timp neschimbător în buletinul meteorologic. 11) Stimulentul primăverii — Tulpină tîrîtoare. 12) Primul zburător din istoria omenirii (mit.)—Eu (od.) — Diminutiv feminin. 13) Autorul versurilor: „Sărman cizmar! Ce demon te-a ursit să stai/ Pe trepiedul tău barbar,/ În noaptea limpede de mai?“... — Îl folosesc multe insecte, ca armă de atac.

VERTICAL: 1) Aprilie — Scăldat în razele soarelui. 2) Trandafir — Așa cum se repetă primăvara — Cobalt. 3) În hora ardelenească — Vestitor, cum sînt din partea primăverii rîndunica sau cocorul — Nota redacției — Scormonesc pămîntul. 4) Florar — Plante cu flori albe sau roșiatice care apar primăvara, alături de ghiocei și violete. 5) Vehicul nevăzut pentru mireasma primăverii — Pronume — Cută! 6) „Zori de ziuă se revarsă peste vesela natură/Prevestind un soare dulce cu lumină și căldură“ (V. Alecsandri) — Pămînt neroditor. 7) Eugen Marinescu — Interzise, așa cum sînt în parcurile publice călcarea și ruperea florilor. 8) Apă de izvor — Insecte pentru... poezii — Servește. 9) A regenera — Încălțăminte de protecție pe care o abandonezi o dată cu sosirea primăverii. 10) Apuci — Alifie. 11) Celule reproducătoare ale plantelor criptogame — Pe cadranele ceasornicelor. 12) Scară care ajută găinilor să se urce la cuibare — Dușmanul plantațiilor în nopțile reci ale începutului de primăvară. 13) Metal de culoarea soarelui — Înverzește pajiștea — Gospodărie agricolă colectivă.

DEZLEGAREA JOCULUI APĂRUT ÎN Nr. TRECUT

ORIZONTAL: 1) Topîrceanu — A. 2) Odoleana— Rol. 3) Petunie — Dd — B. 4) Orizon — Fragi. 5) R — Riviera — An. 6) Ac — Ea — Mugure. 7) Sir — Tt — C — Lo 8) Înfloriți — Em. 9) T — Iaia — Cais. 10) Păsărele — Mt. 11) Ara — Est — Caen. 12) Rîde — Țăran — A.

UN CEAS UNIC

Unul dintre urmașii ducelui de Alba a dorit să aibă în posesia sa un obiect fără seamăn pe lume. Dorința nobilului infatuat a fost îndeplinită datorită măiestriei unui mecanic parizian, care a construit în anul 1873 un mecanism uluitor — un ceas astronomic universal.

Într-o lădiță de lemn negru, împărțită în trei părți, a fost montat un număr uriaș de roți și rotițe dințate și tot felul de cadrane. Ceasul avea trei instalații de sine stătătoare: una astronomică — care indica mișcarea Pămîntului și a celorlalte planete în jurul Soarelui; una cronologică — care consta dintr-un calendar acționat mecanic; și, în sfîrșit, una geografică — care indica, pe 36 de cadrane, ora exactă în cele mai mari orașe ale globului. Consultînd acest ceas, puteai ști oricînd cît e ora la Londra, la Washington, la Roma sau la Paris, ori puteai afla data conform calendarului gregorian, iulian, mahomedan etc.

În prezent acest ceas se găsește în muzeul orașului Ivanovo din U.R.S.S. Dar cum de a ajuns aci? — vă veți întreba.

După moartea proprietarului, el a trecut în posesia unui elvețian, care l-a vîndut unei companii de afaceriști. Ceasul a fost expus în numeroase orașe ale Europei ca o minune a tehnicii. După mulți ani de peregrinări, ceasul a ajuns la Petersburg, unde a fost cumpărat de un fabricant din orașul Ivanovo. La moartea acestuia, ceasul a rămas în patrimoniul muzeului local.

În 1943 mecanismul ceasului, care încetase de multă vreme să mai funcționeze, a fost reparat, măiestria mecanicului parizian stîrnind viul interes al vizitatorilor muzeului.

La întrebările cititorilor

DESPRE CURSELE DE CARE

Tov. Cercelуș Victor din Oradea întreabă cînd au apărut „cursele de care“, dacă ele erau considerate ca sport — și, în cazul acesta, de ce nu fac parte din jocurile olimpice.

Cursele de care au devenit spectacole publice cu aproximativ 50 de ani înaintea erei noastre, ele luînd treptat locul jocurilor atletice, care au făurit celebritatea Olimpiei din Grecia antică.

Ideea organizării unor astfel de spectacole ar aparține, după unii autori, consulului și conducătorului de oști de pe vremea lui Cezar, Marcus Antonius. După alții, cel care ar fi sugerat popularizarea curselor de care ar fi fost însuși fiul vitreg al lui Cezar, Octavianus, care ar fi văzut pentru prima oară un astfel de spectacol în Iliria, unde își făcuse studiile.

Cert e că, pentru o bucată de vreme, cursele de care au luat locul vechilor lupte ale gladiatorilor în arenele circurilor romane, trecînd după aceea și în Bizanț.

Trebuie menționat că, o dată cu organizarea curselor de care, pentru care erau aduse atelaje și conducători atît din Italia cît și din Grecia, Egipt și Siria, s-a dezvoltat la romani pasiunea pariurilor. Și o dată cu aceasta s-a întronat corupția. Conducătorii erau „cumpărați“, iar caii dopați, așa încît cursele nu mai erau o întrecere loială ci un prilej de speculație prin pariuri uriașe. Nici vorbă nu putea fi deci despre sport.

Deși au luat pentru o vreme locul întrecerilor olimpice, cursele de care n-au rezistat de-a lungul anilor, în timp ce olimpiadele, reluate în forma lor modernă, au progresat cu fiecare nouă întrecere, ajungînd pînă la nivelul înalt de măiestrie sportivă pe care îl cunoaștem în zilele noastre.

DIAMANTUL ARE UN RIVAL

„Tare ca diamantul“ — se spune, pentru că într-adevăr diamantul este recunoscut ca avînd gradul maxim de duritate. Există totuși și un alt mineral — e drept, mai puțin cunoscut — care poate sta alături de diamant. El a fost descoperit, acum vreo jumătate de secol, în așchiile unui meteorit căzut în Arizona, iar denumirea de „muassanit“ îi vine de la numele descoperitorului său. Cercetările făcute ulterior pentru găsirea altor depozite ale acestui mineral au fost zadarnice, fapt care i-a determinat pe oamenii de știință să conchidă că originea lui este extraterestră. Nu demult, un grup de geologi sovietici au descoperit totuși muassanit în Transcaucazia și Iakuția, în niște roci eruptive care conțineau și diamante. Cea mai valoroasă descoperire a fost făcută însă de expediția complexă a Universității din Irkutsk, în apropierea satului Șamanovo, la est de Bratsk, unde, alături de bucăți mari de diamant, au fost descoperite și cristale de muassanit. În timpul cercetărilor de laborator făcute ulterior s-au găsit, într-o singură rocă, sute de cristale din acest mineral.

Cititorii către cititori

Cojocaru Mioara, elevă cl. a X-a, Pașcani, str. M. Kogălniceanu nr. 22, dorește să corespondeze cu elevi și eleve pe teme ca „Să ne cunoaștem ținutul natal“, pe teme de literatură, sport, muzică, cinematografie, prietenie precum și pe teme privind activitatea unor instructori de detașamente de pionieri.

Diaconu Cleopatra, Rîmnicul Sărat, str. Dobrogeanu Gherea nr. 19, dorește să facă schimb de fotografii ale artiștilor din diferite țări, insigne, timbre și de vederi.

Gesărescu Marcela, elevă, Brăila, str. Vulturului nr. 6, dorește să facă schimb de fotografii ale artiștilor romîni și sovietici și vederi.

Croitoru Luci, studentă anul I la Institutul agronomic, Craiova, str. Bariera Vîlcii nr. 73, dorește să corespondeze și să facă schimb de vederi.

Următorii tovarăși doresc să facă schimb de cărți poștale ilustrate (vederi):

Banu Angelica, Găești, str. 13 Decembrie nr. 34, reg. Argeș; *Irănțescu Adriana*, Petroșani, str. Minerului nr. 26, B.1; *Constantin Maria*, comuna Recas, str. 6 Martie nr. 245, reg. Banat; *Popescu Bica*, Craiova, str. Bariera Vîlcii nr. 73; *Puian Aurel* și *Dumitru Ștefan*, Hunedoara, str. I.L. Caragiale, bloc 5 ap. 12; *Dilski Livia*, Gospodăria Agricolă de Stat Recas, reg. Banat; *Iacob Grigore*, elev, Tulcea, str. Concordiei nr. 24; *Grigoraș Iordan*, elev, Tulcea, str. Concordiei 17; *Mocanu Gheorghe*, elev, Tulcea, str. Alexandru cel Bun nr. 74; *Tichy Alida*, studentă anul II la Institutul pedagogic, Cluj, str. Babeuf nr. 25; *Sbora Gheorghe*, elev, Craiova, cartierul 1 Mai, str. F nr. 6.

★

Întrucît mulți cititori doresc să-și procure numere vechi ale revistei noastre, îi anunțăm că tov. Nestorescu Lazăr, Colonia Săvinești, bloc 6 ap. 16, reg. Bacău, posedă un număr de exemplare din anii 1954-1958.

În jurul globului

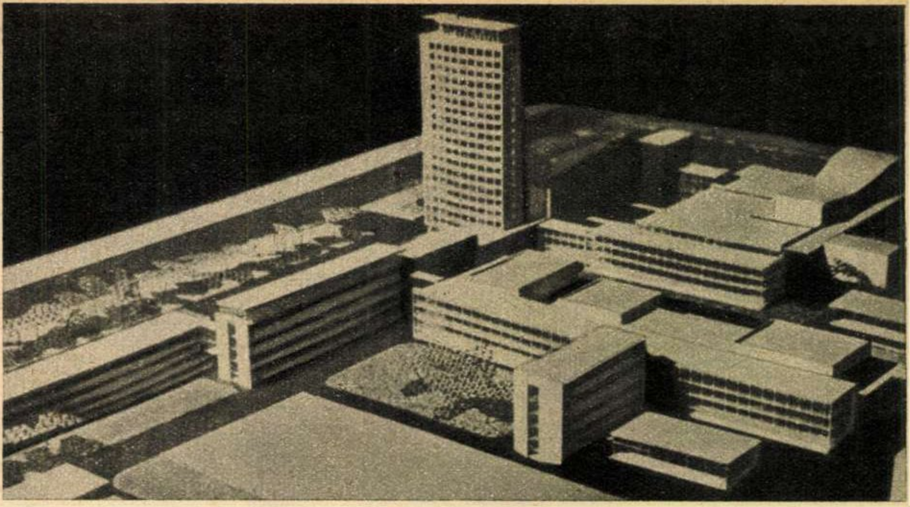

AŞA VA ARĂTA complexul Palatului Radiodifuziunii şi Televiziunii din Varşovia, a cărui construcţie va începe în acest an.

LIMBA AMHARĂ, limba de stat a Etiopiei, este unul din obiectele de studiu la Facultatea de limbi orientale de la Universitatea „A.A. Jdanov" din Leningrad. Amhara este predată aici de către profesorul Assaf Gambremeriam şi colectivul său de catedră. În fotografie, profesorul Assaf Gambremeriam (în mijloc) prezentînd studenţilor ziarul etiopian „Vocea Etiopiei".

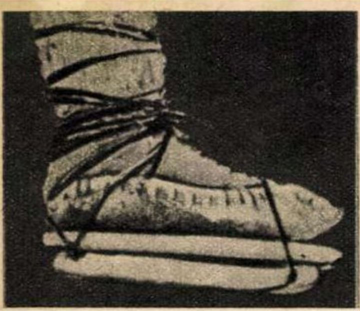

PATINAJ... ACUM 1300 DE ANI. În urma săpăturilor arheologice efectuate în apropierea satului Popina, regiunea Silistra (R.P. Bulgaria), pentru a se descoperi vestigii ale culturii popoarelor slave, a fost găsită şi o pereche de patine confecţionate din oase de cal.

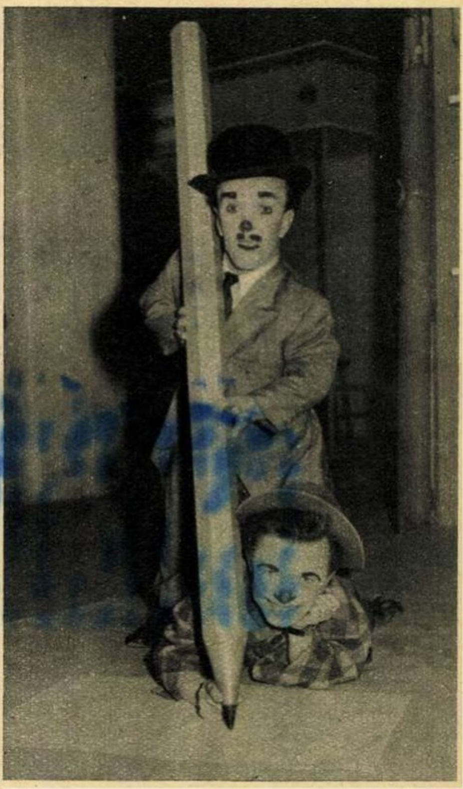

CA SĂ FACĂ RECLAMĂ produselor sale, o firmă de articole de papetărie din Londra a expus un creion mai mare decît „un stat de om". Numai că oamenii respectivi sînt... liliputanii Nikki şi Billy, de la circul londonez „Bertram".

ATLETUL „PIRAT". Sub înfăţişarea acestui fioros pirat se ascunde negrul american Rafer Johnson, campion olimpic la decatlon, angajat în prezent de o casă americană de filme ca să interpreteze pe ecran un rol de senzaţie. Faptul că atletul este un om de culoare nu-i deranjează de astă dată pe producătorii filmului, de vreme ce apariţia lui pe ecran reprezintă o atracţie rentabilă.

ACCIDENT CU URMĂRI GRAVE. 9 muncitori italieni şi-au pierdut viaţa şi alţi 36 au fost răniţi în urma unui accident petrecut recent lîngă Milano. Autobuzul care-i transporta la lucru a derapat şi a căzut într-un canal adînc de 2,7 metri. În fotografie, operaţia de scoatere a autobuzului din canal.

Scrisoare din Damasc

AM GUSTAT FRUMUSEŢEA ARTEI ROMÎNEŞTI

În cursul lunii martie Muzeul Naţional din Damasc a găzduit Expoziţia de artă plastică contemporană romînească, prezentată anterior la Cairo şi Alexandria.

Atît personalităţile de frunte prezente la inaugurare, printre care prof. Sabet El Aris, ministrul Culturii şi Orientării Naţionale în guvernul central şi în guvernul Regiunii siriene a R.A.U., cît şi numeroşii vizitatori s-au oprit îndelung şi cu interes în faţa lucrărilor picturale, de grafică şi sculptură aparţinînd artiştilor contemporani din Romînia — Corneliu Baba, I. Jalea, J. Perahim, Gy Szabo Béla, Ligia Macovei, Mariana Petraşcu, Corina Beiu-Angheluţă, Constantin Baciu, Al. Ciucurencu, Vida Geza şi alţii — exprimîndu-şi admiraţia faţă de operele expuse.

Numeroasele însemnări cuprinse în cartea de impresii constituie de asemeni o mărturie grăitoare a aprecierii de care s-a bucurat expoziţia. Dr. Youssef Chakra, secretar general în Ministerul Culturii şi Orientării Naţionale, a exprimat, de pildă, „profunda admiraţie în faţa acestei splendide expoziţii artistice".

„Minunata dumneavoastră expoziţie ne-a oferit ocazia să gustăm frumuseţea artei" (Abdalah El Laham); „Este cea mai frumoasă expoziţie pe care am văzut-o vreodată" (Amin Chafaka); „Arta romînească a atins măreţia în sculptură şi pictură..." (Naef El Ichan) — iată numai cîteva spicuiri semnificative din cartea de impresii.

Evenimentul s-a reflectat pe larg şi în publicaţiile siriene. Buletinul presei arabe din Damasc scria între altele: „Operele expuse ne oferă o idee a nivelului ridicat atins de arta romînească contemporană şi o oglindă foarte fidelă a societăţii actuale în Romînia, redată de geniul celor mai eminenţi artişti romîni. Ele reflectă în acelaşi timp lupta populară din trecut pentru obţinerea dreptăţii sociale şi pentru progresul naţional"...

Iar ziarul „Dimack al Massa" sublinia că artiştii plastici romîni „au reuşit să ne facă cunoscută arta romînească şi să contribuie la întărirea prieteniei dintre cele două popoare arabe şi poporul romîn".

Expoziţia a constituit de asemenea obiectul unei emisiuni de 35 de minute la televiziunea din Damasc. După prezentarea unui film consacrat expoziţiei, a urmat o convorbire organizată de „cercul de artă din Damasc" la care a participat Hassan Kamal, directorul secţiei de artă modernă a Muzeului Naţional din Damasc, şi cunoscutul artist plastic sirian Khaled Manaz. Hassan Kamal a subliniat că expoziţia este considerată „printre cele mai mari şi cele mai importante care au fost organizate în provincia siriană".

Expoziţia de artă plastică contemporană de la Damasc a lăsat cele mai frumoase impresii în rîndul iubitorilor de artă din R.A.U.

Damasc, martie 1961

Khalil LAHAM

Aspect de la inaugurarea expoziţiei; sînt prezenţi Sabet El Aris (al doilea din stînga), dr. Youssef Chakra (primul din stînga) şi alte personalităţi de seamă ale vieţii publice şi culturale din provincia siriană a R.A.U.

Un nou astronaut — Zviozdocika

Presa mondială continuă să comenteze lansarea de către Uniunea Sovietică în ziua de 25 martie a celei de-a 5-a nave-satelit, precum şi aterizarea ei la comandă în regiunea stabilită, după ce fusese plasată pe o orbită în jurul Pămîntului.

Căţeluşa Zviozdocika — fotografiată la întoarcerea din spaţiul cosmic — ca şi ceilalţi „călători" aflaţi pe bordul navei, diferite organisme animale şi vegetale, s-au înapoiat cu bine pe Pămînt.

Acest nou succes al oamenilor de ştiinţă sovietici apropie ziua în care primul om va zbura în Cosmos.

Rebelii din Laos suferă grele înfrîngeri, fiind siliţi să se retragă în faţa loviturilor trupelor căpitanului Kong Le şi ale detaşamentelor de partizani. Pretutindeni în localităţile eliberate, forţele patriotice sînt primite cu entuziasm de populaţie. În fotografie: soldaţi ajutînd populaţia eliberată la strînsul recoltei.

REDACŢIA: BUCUREŞTI PIAŢA SCÎNTEII
Căsuţa Poştală: 3507 of. 33, Tel. 17.60.10, int. 1744
ABONAMENTE: la toate oficiile poştale din ţară şi la factorii poştali şi difuzorii voluntari din întreprinderi şi instituţii.
PREŢUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei
Prezentarea grafică: Ion VULPESCU. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".
PREŢUL REVISTEI 2 LEI

Bibl Rep.

SPORT

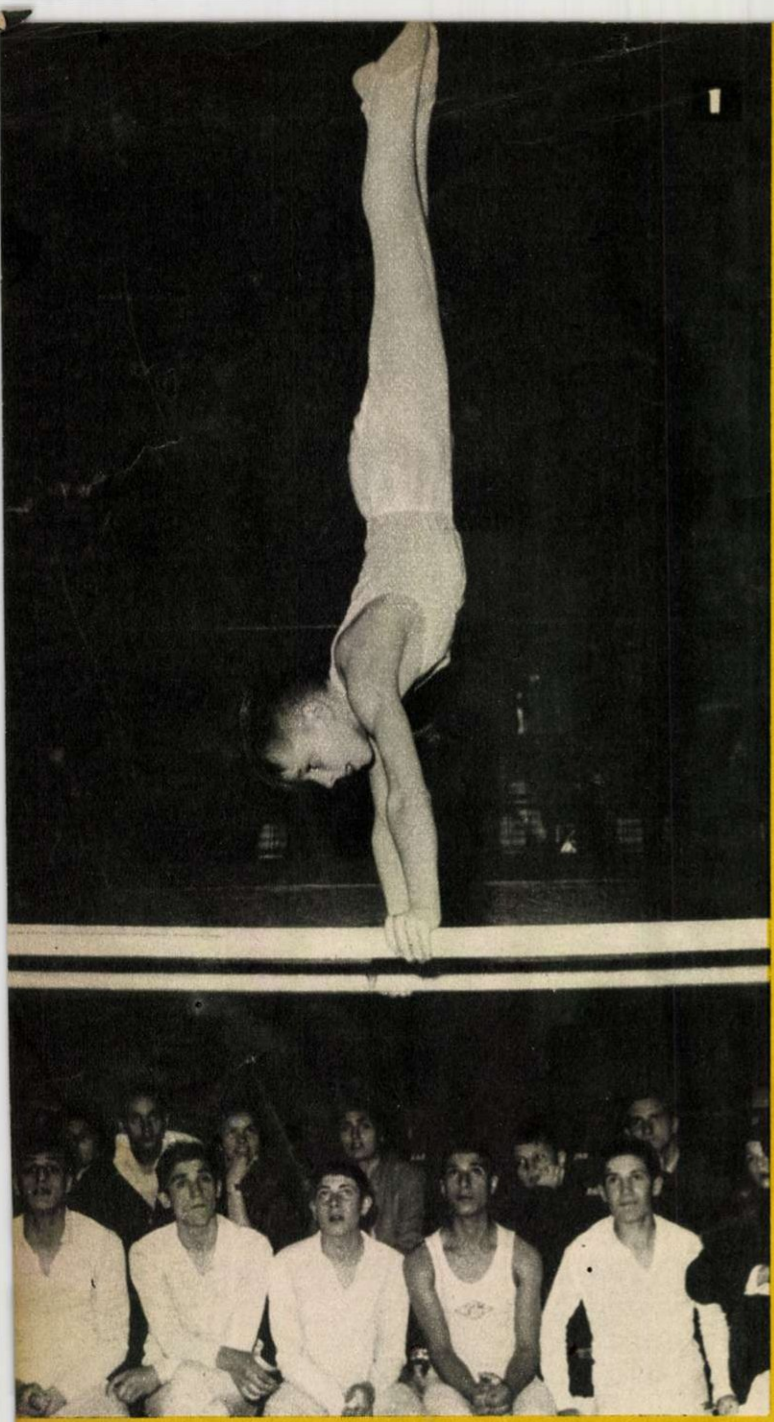
1

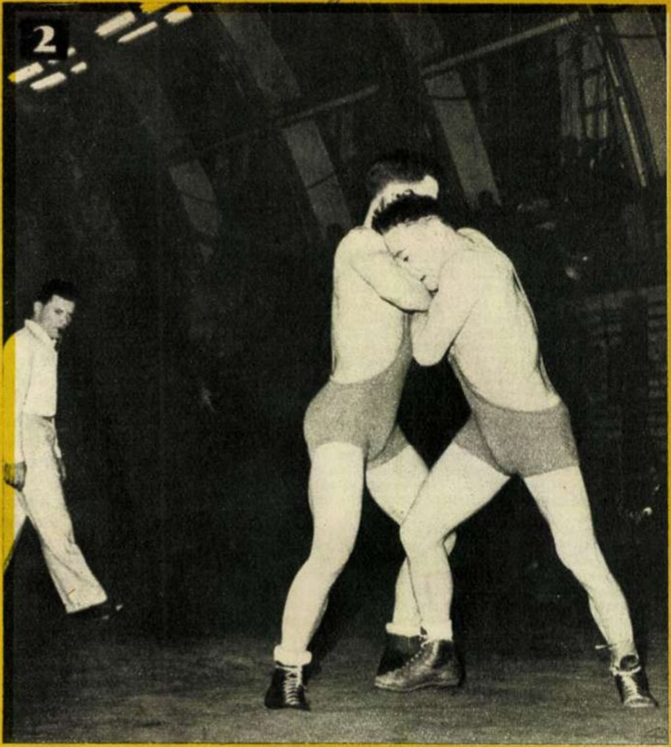
2

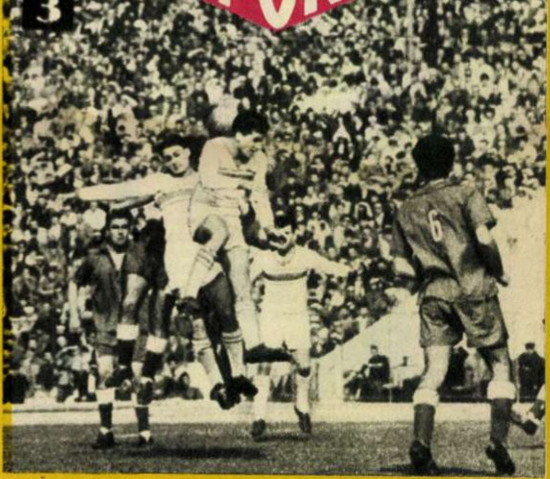
3

4

1 Finalele campionatului republican şcolar de gimnastică care au avut loc în sala Floreasca s-au bucurat de succes. În fotografie: elevul Petre Mihaiuc, din clasa a VI-a a Şcolii medii nr. 35 din Bucureşti, în timpul unui exerciţiu la paralele.

2 În cadrul întîlnirii de lupte clasice dintre R. P. R. şi R.S.S. Gruzină, M. Schultz (R. P. R.) l-a învins la puncte pe Șota Sepaşvili.

3 Jocul echipei de fotbal U.T.A. a fost o revelaţie pentru cei ce-au asistat duminică la întîlnirea acesteia cu echipa bucureşteană Progresul. Preocupaţi de joc şi mai puţin de rezultat, arădenii au obţinut o victorie fără drept de apel (4-1), desfăşurînd totodată un fotbal de calitate, apreciat de spectatori.

4 Desfăşurarea partidei de rugbi dintre C. F. R. Griviţa Roşie şi Dinamo a confirmat celor aflaţi în tribunele stadionului Dinamo valoarea apropiată a celor două formaţii. Doar ultimele secunde ale meciului au decis pe cîştigător: echipa ceferistă, cu scorul de 6-3 (3-3). În fotografie: un atac al „treisferturilor" feroviare.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Nr. 14 (306)
Anul X
8 aprilie 1961

Așchiuță și Daniela
(pag. 21)

OASPEȚI DRAGI

Solii poporului frate cehoslovac în vizită în țara noastră

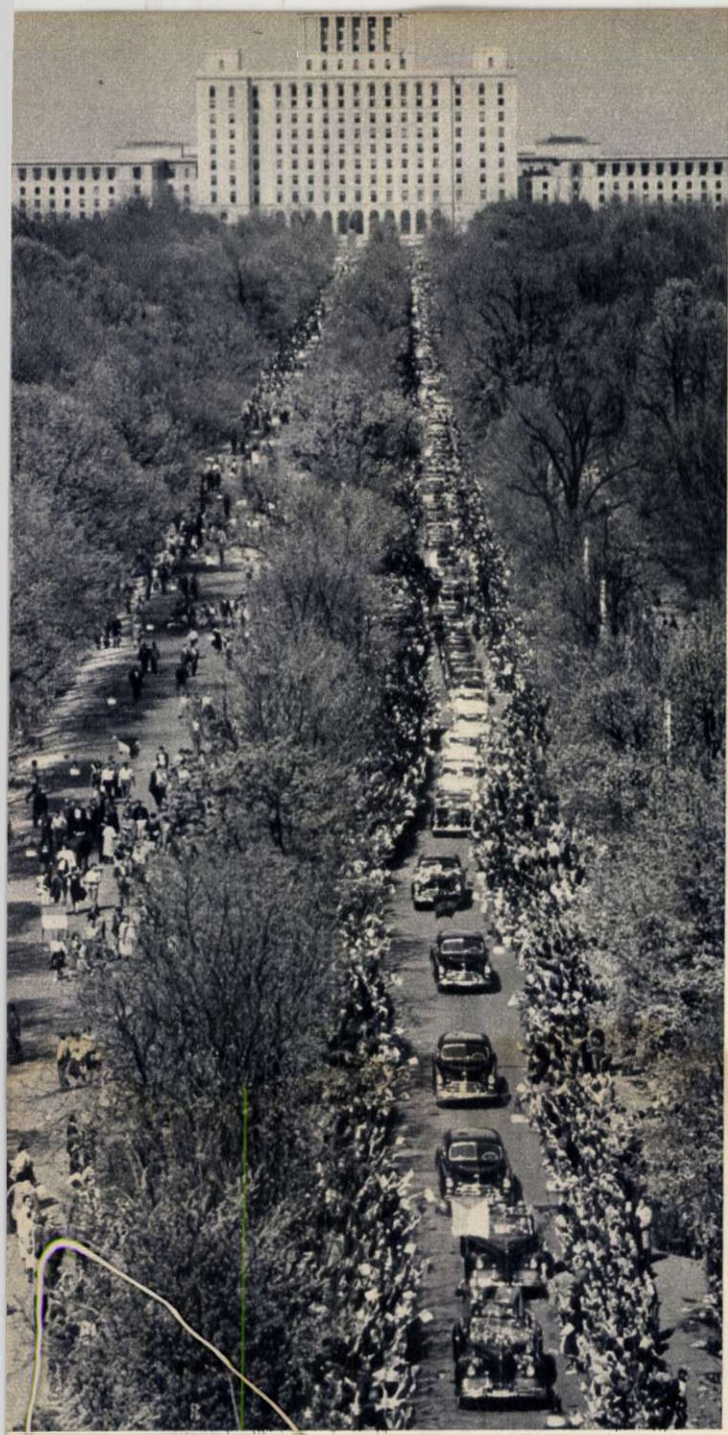

La invitaţia Comitetului Central al P.M.R., a Consiliului de Stat şi a guvernului R.P. Romîne, ne vizitează ţara delegaţia Partidului Comunist din Cehoslovacia şi a guvernului R.S. Cehoslovace.

Poporul nostru salută cu entuziasm şi bucurie prezenţa în patria noastră a tovarăşului Antonin Novotny, prim-secretar al C.C. al P.C. din Cehoslovacia, preşedintele R.S. Cehoslovace; a tovarăşului Viliam Siroky, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C. din Cehoslovacia, preşedintele Consiliului de Miniştri al R.S. Cehoslovace, şi a celorlalţi soli ai poporului frate cehoslovac.

Ca şi vizita de prietenie făcută în Cehoslovacia în anul 1958 de delegaţia de partid şi guvernamentală a R. P. Romîne, în frunte cu tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej, vizita conducătorilor de partid şi de stat cehoslovaci în ţara noastră reprezintă un eveniment de seamă în istoria relaţiilor romîno-cehoslovace.

Poporul romîn întîmpină cu căldură pe înalţii oaspeţi şi este profund încredinţat că această vizită, convorbirile care au loc între conducătorii de partid şi de stat aduc o contribuţie remarcabilă la dezvoltarea relaţiilor de prietenie şi colaborare între R. P. Romînă şi R. S. Cehoslovacă.

În fotografiile noastre, cîteva imagini de la sosirea în Bucureşti a delegaţiei de partid şi guvernamentale a R.S. Cehoslovace.

Hunedoara

PROIECT DE SCENARIU CU CÎTEVA MII DE EROI PRINCIPALI

■ Cineclubul hunedorean pregătește un film de actualitate ■ În „absolut totul“ intră și oțelul ■ Sterilul nu are voie să intre în combinat ■ Nu mai primim reclamații ■ Ce-mi doresc de la viitor

Fotoreportaj de Nicuță TĂNASE (text) și A. MIHAILOPOL (fotografii)

Nu sînt scenarist. Cu toate astea, am fost solicitat de bunii mei prieteni de la cineclubul din Hunedoara să le dau o mînă de ajutor. M-am dus.

— Ce sarcini aveţi? — l-am întrebat pe responsabilul cineclubului.

— Cum, nu ştii? — s-a supărat el.

— Uite că nu ştiu.

S-a uitat la mine ca la o grămadă de fier vechi necolectată. Am simţit în privirile lui regretul că mi-a cerut ajutorul. Şi a început:

— Unu: mărirea rezistenţei medii a cocsului metalurgic la 300-305 kg. Doi: producerea de ţagle pentru ţevi de calitatea I în proporţie de minimum 83 la sută. Trei: reducerea procentului de fontă declasată cu 40 la sută şi a rebuturilor la oţelării cu 31,8 la sută faţă de prevederile pe acest an. Patru: eliminarea livrărilor de laminate cu defecte de suprafaţă. Cinci...

— Stai, nene, nu mă lua chiar aşa... Cinci este: stai să-mi aduc aminte... aşa... asimilarea a patru mărci de oţeluri aliate şi cinci profile noi de laminate... Şase:...

— Păi ziceai că nu ştii — şi omul meu s-a luminat la faţă şi m-a privit de data asta cu ochii primului topitor care vede în troace fier vechi greu...

— Angajamentele combinatului le cunosc... Nu cunosc însă ce sarcini aveţi voi, cineaştii.

— Aceleaşi.

— Adică... cum aceleaşi? Voi vreţi să faceţi film ori oţel de calitate?

— Să oglindim străduinţele oţelarilor, lupta lor pentru realizarea angajamentelor pe care şi le-au luat în cinstea aniversării partidului.

— S-a făcut. Dar cu ce începem?

— Pentru asta te-am solicitat.

— Aha... Deci temă avem, subiect avem. Trebuie să căutăm eroii. La cine v-aţi gîndit pentru rolurile principale?

— Pentru rolurile principale avem vreo cîteva mii de muncitori.

De data asta m-am uitat eu la el urît. Habar n-are de cinematografie.

— Nene — zic — mie îmi trebuie pentru rolul principal un singur om, hai să zicem doi, restul ar fi secundari... Şi nici din ăştia prea mulţi: cinci, şase, maximum opt.

— Nu se poate. Trebuie să apară mii! Şi nu în roluri secundare, ci principale.

— Şi eu trebuie să fac un astfel de scenariu?

— Da.

— Aveţi o părere prea bună despre mine. Dacă şi cinematografia ar fi avut o astfel de părere... Ce eram eu acum?... Eu zic să lăsăm în suspensie discuţia asta cu eroii principali. O să zic ca dumneata şi o să fac ca mine... Să mergem în prospecţie. (Nu sînt eu scenarist, dar prospecţie ştiu ce înseamnă). Să mergem la „gara de sus".

Deci, hai să mergem la „gara de sus".

— Cu ce ocazie?

— Cu ocazia calităţii... Pe la „gara de sus" intră minereul în combinat?

— Da!

— Să vedem calitatea minereurilor. Dumneata ştii că un procent de steril în minereu este egal cu pierderea a 24 de tone fontă pe zi... În loc de fontă iese zgură.

— Şi ziceai că nu ştii de ce te-am invitat.

— Să lăsăm....

Porţile combinatului sînt închise sterilului. Sterilul n-are voie să intre. Şi cu toate astea mai intră şi steril. De unde? De la Ghelar mai mult, de la Teliuc mai puţin. C.T.C. (controlul tehnic de calitate) a luat măsuri. La „gara de sus" a utilat mai bine staţia de luat probe...

— E steril! — îmi zice omul meu de la cineclub.

— Ce e steril?

— Felul dumitale de a te documenta. Nu avem nevoie de constatări. De oameni, de iniţiativă avem nevoie... De...

I-am zis bună ziua şi am plecat în prospecţie de unul singur. Adică nu de unul singur; am luat un operator şi un fotograf.

Să vedem ce-o ieşi!

1 Ştefan Tripşa, Erou al Muncii Socialiste:

— ...Dacă intră un muncitor de-al nostru într-un magazin, întoarce lucrul pe care vrea să-l cumpere şi pe-o parte, şi pe alta. Vrea calitate! Pîinea, untul, apartamentul pe care-l primeşte, mobila, aparatul de radio, absolut totul trebuie să fie de calitate.

— Şi oţelul? Hai să trecem la oţel, tovarăşe Tripşa.

— În „absolut totul" intră şi oţelul!

— Şi dumneata ce faci?...

— Îmi respect angajamentele!

— Care?

— Oţel de calitate!

2 — Alo! Alo, dispeceri? Aici furnalul 5... Avem nevoie de două oale!

— Alo, dispeceri! Linia a 6-a e ocupată. Vrem liber.

— Alo, dispeceri! N-au sosit vagoanele cu fier vechi!

— Dispeceri! S-a stricat instalaţia... Avem urgentă nevoie de electricieni.

— Alo! Alo, dispeceri! Dispeceri! Mai trebuie calcar!

Şi de aci dispecerii trebuie să dirijeze totul. Să le spun şi eu că am nevoie de unele date? N-au destule pe cap?

Îi iert.

3 — Nene Stanciule — îi zic (dînsul este cunoscutul maistru oţelar Stanciu Aurel). Dacă mi-aduc bine aminte, la revelionul anului 1958 ţi-am luat un interviu. Îţi aminteşti? Te întrebam ce-ţi doreşti pentru viitor. Mi-ai spus: „Vreau să lucrez într-o oţelărie nouă, modernă!" Dorinţa ţi s-a îndeplinit. Acum, cu toate că nu sîntem în pragul unui an nou, îţi pun aceeaşi întrebare.

— Ce-mi doresc de la viitor? Ştii, în anii trecuţi Combinatul Hunedoara a primit scrisori de reproş de la beneficiari, în legătură cu calitatea oţelului. Doresc să primim numai scrisori de mulţumire.

4 Sterilul nu are voie să intre în combinat! Ne-o spune şi Ana Călin de la C.T.C. Dialogul urmează scurt: „Ai duşmani?" „Sigur". „Care sînt?" „Granulaţia minereului peste normele stasului şi sterilul". „Şi ce faci ca să...?" „Veghez!"...

3

4

ATENTIE
LA
TREN!

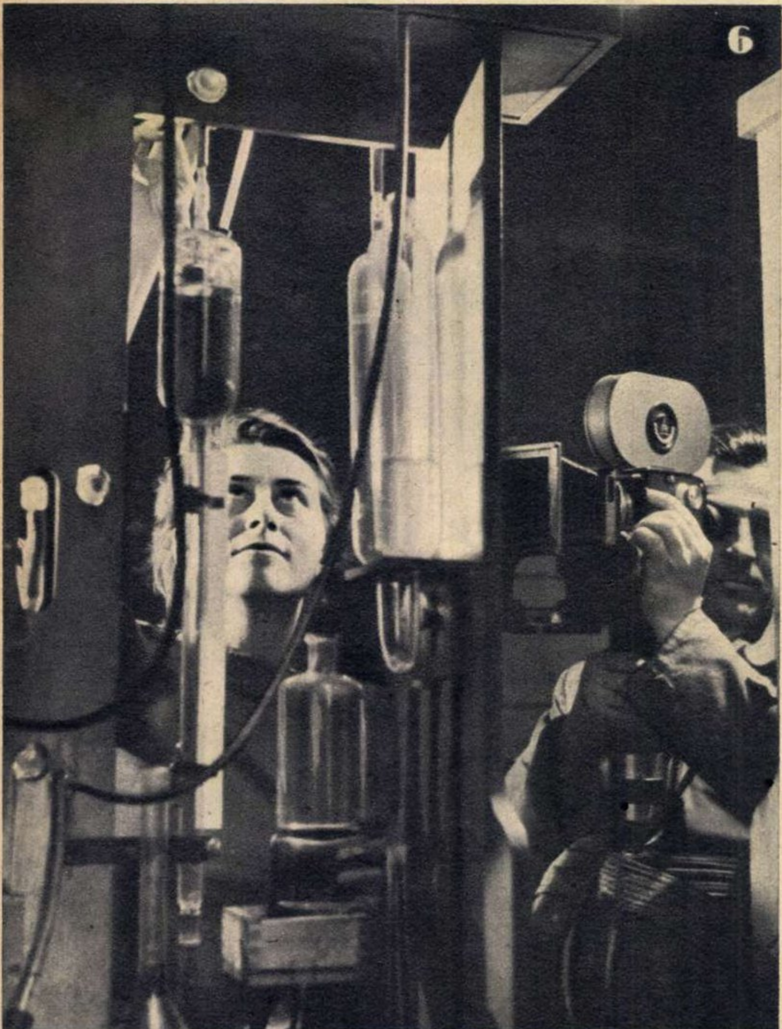

5 — Ce se întîmplă aici? — l-am întrebat pe un controlor de calitate de la laminorul de 650 mm.

— Oțelul, o dată laminat și răcit pe paturile de răcire, este trecut la ajustaj, la mesele de pistolat, pentru recepție! Profilele cu defecte de suprafață sînt înlăturate cu un pistol cu daltă, acționat pneumatic.

— Cum stăm cu calitatea?

— Am început să primim de la beneficiarul nostru — uzinele „Republica" — în loc de reclamații, felicitări.

— Să fie într-un ceas bun!

6 Laboratorul rapid de pe lîngă O.S.M. II.

— Tovarășa Pedimonte, nu?

— Da!

— Fac prinsoare că acum executați o analiză de carbon.

— Exact.

— Cîteva cuvinte despre angajamentele dumneavoastră.

— Analize corecte și la timp! Deci control riguros. Mărirea exigenței față de puritatea și consumul reactivilor și introducerea de metode noi, rapide!

— V-am lăsat. Noroc bun și oțel bun!

După ce am făcut prospecția, m-am prezentat la responsabilul cineclubului. I-am pus pe masă un proiect de scenariu. Nu i-a convenit. Vrea să apară cîteva mii de eroi principali. Auziți? Cîteva mii!

— Da, cîteva mii! Pentru că în această luptă pentru calitate sînt mii de personaje principale!

— Dar nu pot realiza un astfel de scenariu!

— Hm!

Cu acest „hm" mi-a dat să înțeleg că trebuie să caute un alt scenarist.

Eu am spus de la început că nu sînt scenarist! Totuși cred că a avut dreptate! Un film despre Hunedoara trebuie să aibă cîteva mii de eroi.

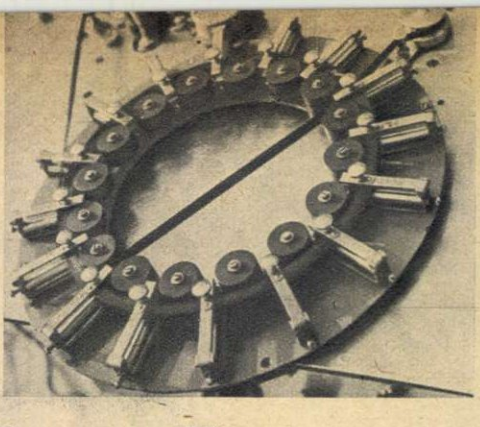

Acest aparat a „conservat“ biocurenţi, pe care i-a inregistrat pe o bandă de magnetofon. Şi el poate fi folosit ca biostimulator.
←

Inima răspunde la apel!

de dr. Eugen ALBU

Inginerul Boris Rostovţev verificînd detaliile unui biostimulator electric.

S-a oprit inima. Cu emoţie stăpînită, anestezistul şi chirurgul încep activitatea febrilă a readucerii la viaţă. Nu este încă totul pierdut, moartea este numai aparentă. Dar secundele se scurg şi fiecare minut înseamnă viaţă sau moarte. Oxigen, transfuzie intraarterială, masajul inimii prin toracele deschis... .

Totuşi inima încă nu „răspunde“. În liniştea apăsătoare, cuvintele „stimulatorul electric“ capătă o rezonanţă dramatică. Se aplică în grabă electrozii de stimulare. După cîtva timp, inima începe să răspundă, lucrînd în ritmul impus de stimulator.

Azi, în marile clinici din U.R.S.S., printre mijloacele de repunere în funcţie a inimii oprite s-a impus stimulatorul electric. Acesta este rodul colaborării creatoare, în cadrul Institutului de cercetări ştiinţifice experimentale pentru aparate şi instrumente de chirurgie, a unui grup de fiziologi în frunte cu doctorul în ştiinţe medicale N. Djavadian şi a inginerilor B. Rostovţev şi L. Kovaliova.

Ideea folosirii curentului electric pentru stimularea activităţii inimii nu este totuşi nouă. Fiziologii cunosc de foarte multă vreme faptul că inima posedă proprietatea autonomă de a se contracta, chiar în lipsa legăturilor nervoase cu restul organismului. S-a observat însă că şi o stimulare electrică din afară este capabilă în anumite condiţiuni să determine contracţii ale muşchiului inimii, întocmai ca şi stimularea naturală autonomă...

După îndelungate cercetări, s-a ajuns la concluzia că, aplicaţi direct pe inimă, curenţii electrici cu anumite calităţi pot regulariza anumite tulburări ce se ivesc în ritmul activităţii cardiace, iar atunci cînd inima este oprită, pot să-i imprime un ritm artificial. În felul acesta comanda automată ritmică, proprie inimii, este influenţată sau înlocuită pentru un timp de o comandă artificială, venită din afară.

Una din problemele dificile a fost găsirea unui generator de curent cu stimuli capabili să influenţeze funcţia inimii, fără să-i producă leziuni şi fără a tulbura circulaţia sîngelui.

Pentru ca să se poată împrumuta inimii un ritm nou, acesta trebuie să fie cu puţin superior celui normal.

Fiziologul sovietic N.E. Vvedenski a arătat cît sînt de labile ţesuturile excitate în timpul procesului activităţii lor. Un alt fiziolog sovietic, A.A. Uhtomski, dezvoltînd această concepţie, a arătat cum ţesuturile excitate îşi însuşesc ritmuri noi. Încadrarea în noul ritm este posibilă, pentru că ţesutul excitat devine receptiv pen-

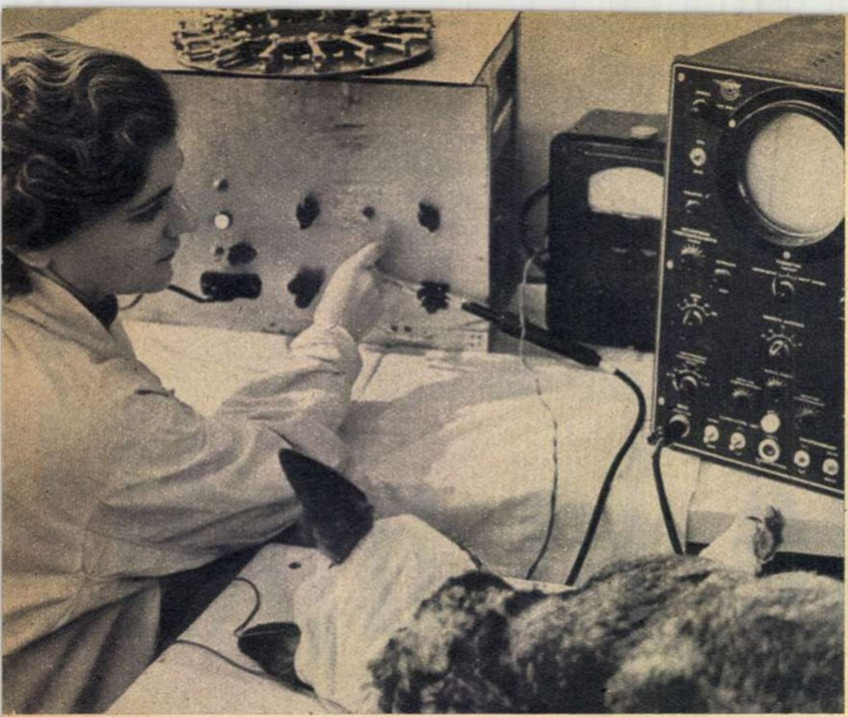

Pe masa laboratorului de fiziologie cîinele doarme. Somnul i-a fost impus de biostimulatorul electric.

tru ritmuri superioare de excitație și reacționează prin frecvența corespunzătoare undelor excitației.

Există însă tulburări grave în activitatea inimii, care pun viața în pericol iminent chiar dacă inima nu s-a oprit. De pildă, dacă ritmul scade de la 70 de bătăi pe minut la 25-30. În aceste cazuri, trebuie acționat ore, zile și chiar luni întregi. Dar toracele nu poate fi deschis mereu pentru electrostimulare.

După numeroase experimentări, și în această privință s-au obținut rezultate pozitive. Electrozii au fost implantați, în timpul operațiilor, în inimă și anume la locul unde excitația e cea mai eficace (nodulul sinoatrial), și apoi au fost exteriorizați prin peretele toracelui. Perfecționat la rîndul său, aparatul funcționează azi cu semiconductori și nu are mai mult de 100 gr — încape într-o palmă. Dacă la aceasta adăugăm că se poate acționa și prin aplicarea electrozilor de o parte și de alta a cuștii toracice, fără nici o operație, ne putem lesne imagina că vor putea fi salvați accidentați (de pildă electrocutați) la care nu mai este vreme pentru operație, iar cei care, avînd grave tulburări de ritm, necesită să fie supuși stimulării electrice timp îndelungat vor putea să-și continue activitatea pînă la revenirea ritmului normal.

Dar nu numai inima poate beneficia de stimulare electrică, ci și alte organe. Printre altele, menționăm că se cercetează acțiunea de stimulare electrică asupra creierului, folosindu-se această metodă în scop terapeutic în cazuri de tulburări psihice. Stimulatorii electrici își găsesc aplicare și în numeroase alte domenii, printre care în obstetrică, unde sînt folosiți la stimularea contracțiilor uterului în timpul nașterii.

În țara noastră stimularea electrică preocupă pe cercetători de cîțiva ani. În clinica I chirurgicală, sub conducerea prof. Th. Burghele s-au obținut rezultate bune în stimularea inimii și a vezicii. Multiplele aplicații ale folosirii curenților electrici fac ca astăzi să se vorbească de un nou capitol de terapeutică, cel al biostimulatorilor electrici.

În inima acestui cîine au fost implantați, înainte cu zece zile, electrozii cu ajutorul cărora, prin stimulări electrice, se influențează ritmul activității cardiace. Cîinele se simte bine. El este supus observației atente a fiziologilor Institutului de cercetări științifice experimentale pentru aparate și instrumente de chirurgie.

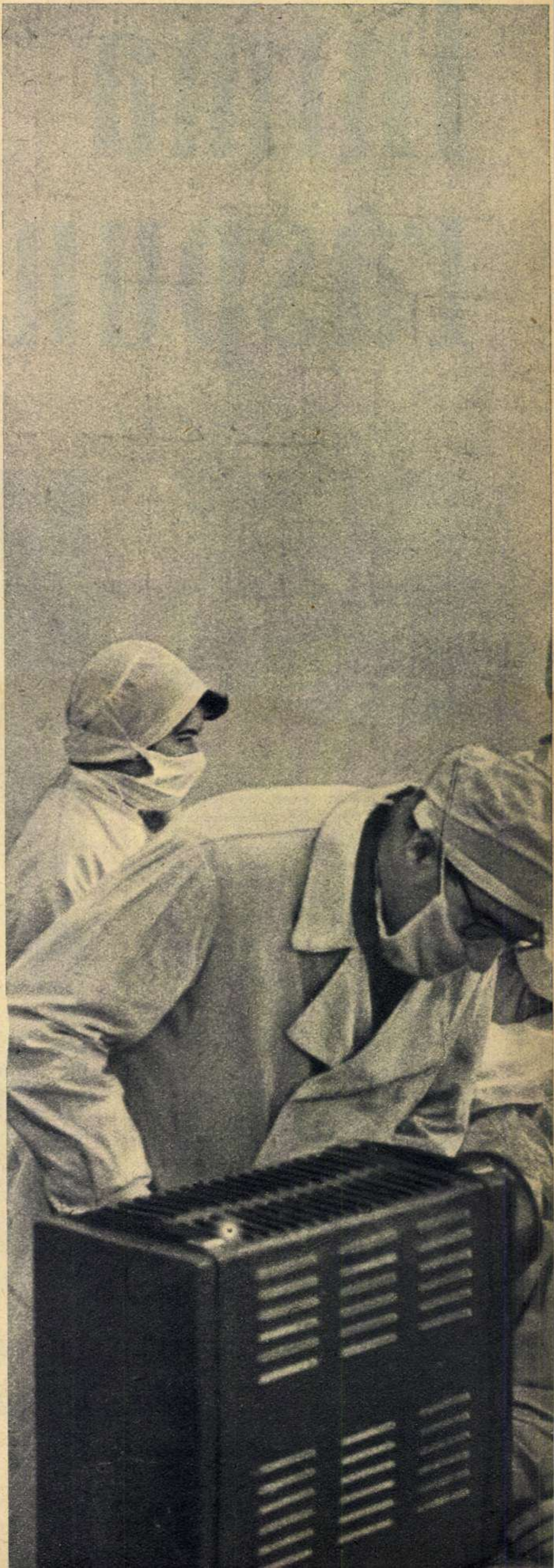

Inima s-a oprit. Intră în funcţie biostimulatorul electric

DEȚINUTUL NEÎNFRÎNT SIQUEIROS

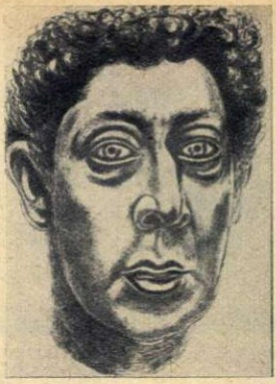

Autoportret.

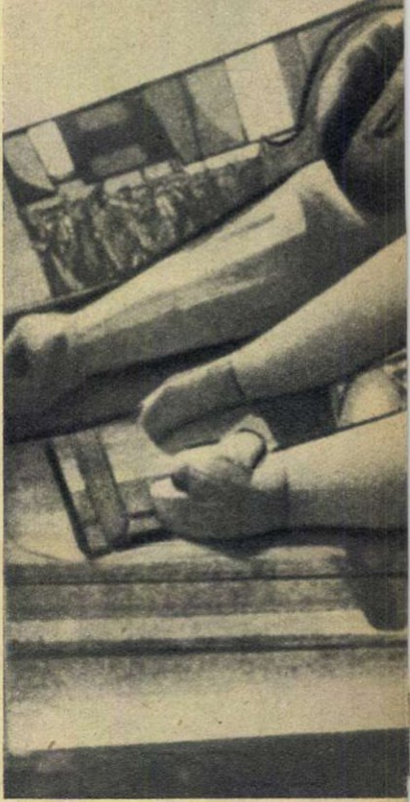

Una din creațiile monumentale ale lui Siqueiros: „Universitatea poporului — poporul la universitate" (fragment). Acest basorelief cu mozaic ocupă o suprafață de 320 m p pe fațada rectoratului Universității din Mexico-City.

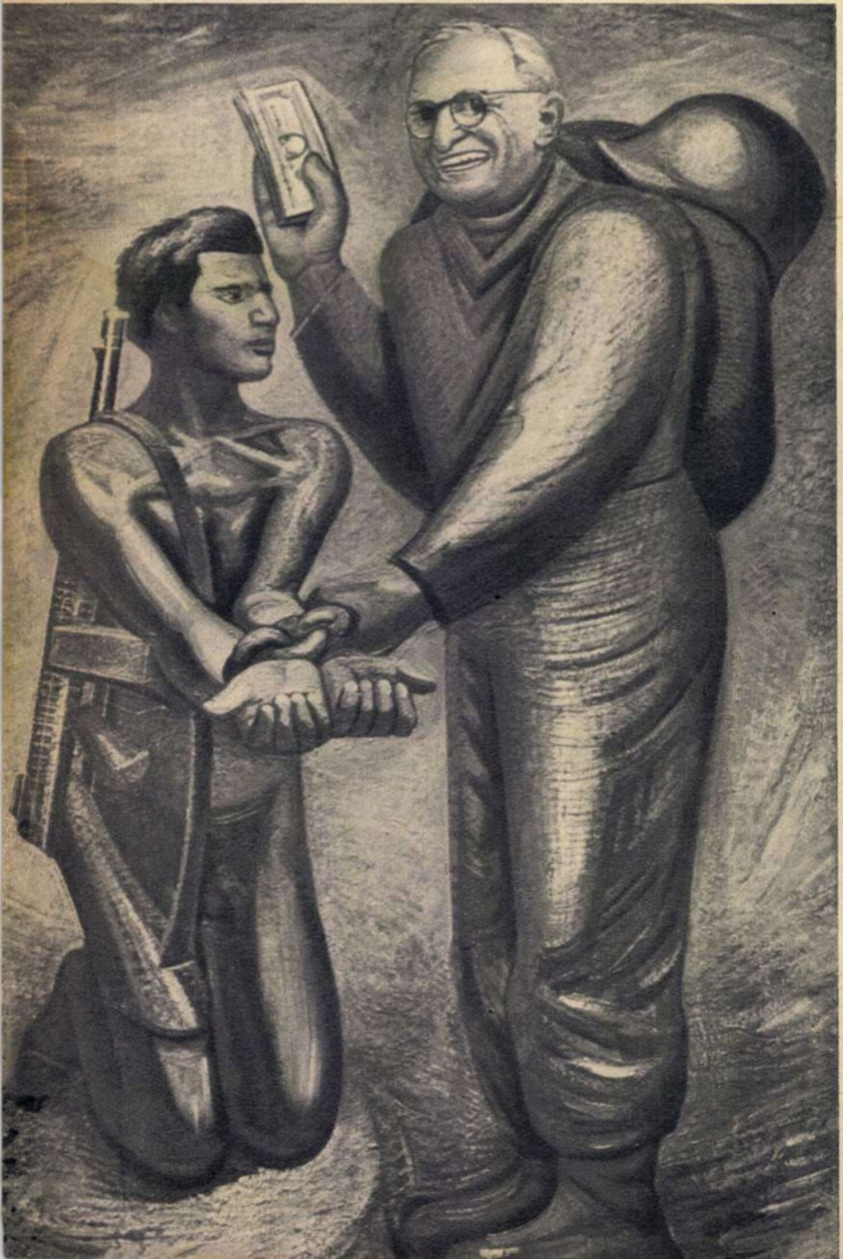

„Vecini buni", satiră la adresa așa-zisului ajutor nord-american oferit țărilor Americii Latine.

Deținutul din celula 38 răspunde la apelativul impersonal al numărului 46.788. Are 65 de ani și de 9 luni suportă supliciile detențiunii numai pentru „vina" de a fi militat pentru cauza democrației și libertății, pentru convingerile sale progresiste. Omul acesta de statură potrivită, cu fața sculpturală, nu este altul decît marele pictor Siqueiros, fruntaș al vieții publice din Mexic, conducător al partidului comunist.

Dintr-un autoportret de odinioară privirile sale arzătoare scrutează lumea. Toată ființa lui exprimă acea neliniște creatoare ce stăpînește artistul și luptătorul care vrea să dea un sens nou vieții. Agerimea și dîrzenia din ochii aceștia nu s-au șters. Mărturie stă ultima fotografie, care ni-l înfățișează în dosul gratiilor. Chipul omului acestuia exprimă viața lui frămîntată. La vîrsta de 15 ani, într-o perioadă de efervescență revoluționară, conduce greva studenților de la Academia de Arte din Mexico. Greviștii cereau naționalizarea căilor ferate, se ridicau împotriva profesorilor scolastici și solicitau mărirea numărului de școli. În focul acestei greve s-a născut mișcarea pentru crearea unei picturi cu conținut social. La 17 ani, studentul Siqueiros abandonează vremelnic penelul. În Mexic revoluția e în toi: Zapata și Pancho Villa încearcă să răstoarne prin forță vechea ordine și să dea pămînt și libertate mexicanilor. Timp de patru ani Siqueiros va lupta cu arma în mînă în detașamentele armatei revoluționare. Imaginile acestor ani sînt frescele din vechiul castel Chapultepek — Muzeul de Istorie Națională — care îi înfățișează pe Zapata și Villa în fruntea unor nesfîrșite coloane de țărani înarmați. Anul 1918 îl găsește pe răzvrătitul Siqueiros în fruntea mișcării „Congresul pictorilor luptători". Iată „sfîrșitul inevitabil din punct de vedere istoric al tradiționalului pictor boem și nașterea pictorului cetățean" — va spune el.

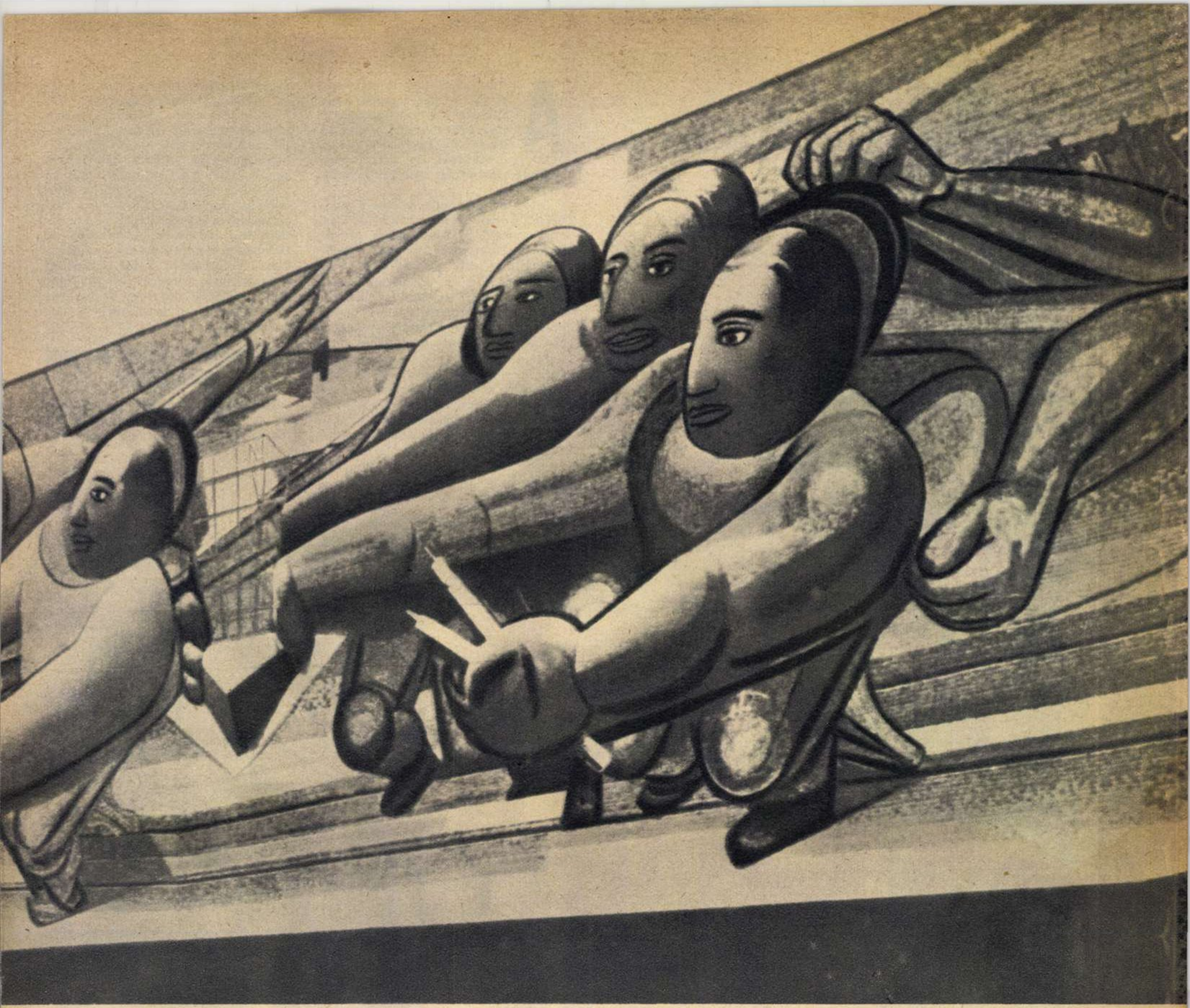

Şi, împreună cu vestitul pictor muralist Diego Rivera, va duce de acum înainte bătălia pentru o artă revoluţionară, *„o artă monumentală şi eroică, umană şi socială, care să răspundă mişcărilor sociale ale zilelor noastre“*.

Lupta lui Siqueiros, atît pe plan social cît şi pe plan artistic, capătă perspectivă mai largă o dată cu adeziunea lui la partidul comunist. Începînd din 1923, Siqueiros duce o febrilă activitate revoluţionară. Conduce sindicatul pictorilor şi gravorilor revoluţionari din Mexic, scrie articole programatice în revista „El Machete“, în care formulează principiile artei revoluţionare, pictează, conduce greve, organizează sindicatul minerilor, participă la congrese muncitoreşti. Este perioada celor zece ani (1922-1932) în care Siqueiros caută să lege pictura sa de vechea artă folclorică indiană a triburilor maya, a aztecilor, olmecilor, sapotecilor etc. Căutările acestea l-au dus la realizări ca tablourile: „Mama ţărancă“ (1929), „Mama proletară“ (1929) sau la acel portret al lui Zapata (1931) încremenit în visare. E o perioadă prolifică, cu toate că o mare parte din timp o dăruie activităţii politice concrete ori este întemniţat (1930). Numai în anul 1931, cînd e surghiunit în străvechiul oraş Tasco, pictează 100 de tablouri.

„Lupta pentru o artă socială şi formele ei noi“, cum o caracterizează însuşi pictorul, se concretizează în lucrările sale. Feţele nu mai sînt hieratice, personajele capătă mişcare şi o expresie adînc umană, ca în „Fetiţa-mamă“ sau ca în uimitorul portret al compozitorului G. Gershwin (1936). Compoziţional, acest tablou nu respectă canoanele clasice ale portretului. Gershwin, la pian, este prezentat într-o sală imensă, care parcă îl ascultă cu răsuflarea tăiată, pictorul realizînd astfel o imagine a creaţiei artistului, a marii lui popularităţi...

„Explozie în oraş“ (1936), ca şi „Războiul trebuie oprit“ (1936), un virulent pamflet în culori ce înfăţişează un capitalist purtînd un sceptru cu zvastică, asaltat de mulţime, sînt luări de atitudine deschisă împotriva uriaşului carnaj pe care-l pregăteau fasciştii. La fel ca în anii adolescenţei, Siqueiros va lăsa penelul să se odihnească şi, o dată cu dezlănţuirea războiului civil din Spania, va pleca în această ţară să lupte în rîndurile armatei republicane.

Cei „cinci ani“ sînt în creaţia pictorului şi o etapă inovatoare în tehnica picturii monumentale, corespunzătoare ideilor noi. Uriaşele fresce trebuie să înfrunte secolele, să poarte din generaţie în generaţie mesajul revoluţiei. De aceea „arta monumentală modernă se creează nu pentru cîţiva vizitatori care se opresc într-o contemplare de muzeu, plină de pietate, ci pentru masele populare care frecventează instituţiile publice“. Nici culorile cu clei, nici cele de tempera, nici cele de ulei nu corespund. După îndelungi şi pasionate cercetări, Siqueiros optează pentru culorile de ciment şi piroxilină, care sînt aplicate pe baza de ciment a frescei cu pistoale de aer şi nasc compoziţii de o nouă factură coloristică şi contraste expresive de umbră şi lumină.

„America tropicală“ (Los Angeles), „Alegoria egalităţii raselor“ (Havana), tripticul desfăşurat pe o suprafaţă de 100 metri: „Democraţia în Lumea Nouă“ (Mexic 1945), „Agonia centaurului colonial“, „Portretul burgheziei“ sînt doar cîteva din frescele pictate de Siqueiros pe pereţii instituţiilor publice din Mexic sau din alte ţări prin care a colindat în anii de surghiun.

Ideile pentru care a militat şi militează de o viaţă întreagă David Alfaro Siqueiros vor străbate veacurile, amintind generaţiilor care vor veni de lupta revoluţionară a poporului mexican, al cărui fiu este pictorul luptător.

Popoarele Americii Latine, întreaga lume progresistă cer cu hotărîre eliberărea neîntîrziată din închisoare a lui Siqueiros, gloria artei mexicane contemporane.

I. CORIBAN

Cum ne îmbrăcăm

A început să circule insistent și la noi un termen nou: cultura îmbrăcăminții (foarte recentul Congres al modei de la Berlin s-a și desfășurat de altfel sub semnul dezbaterii acestei probleme).

Iată deci că moda devine o problemă de educație estetică, de bun gust general. Și, bineînțeles, presupune o instruire în acest sens. Fenomenul este cît se poate de firesc: frumosul a devenit un imperativ al vieții noastre socialiste, el ne însoțește pretutindeni pașii, privindu-ne din fațadele pastelate ale noilor blocuri, ca și din vitrinele magazinelor. Am putea fi oare mai puțin exigenți cu îmbrăcămintea noastră? Producem mult și tot mai bun. Mai suportă oare ochiul nostru o haină prost lucrată, o combinație de culori ce-ți strepezește dinții, o rochie croită la fel ca cea din tinerețea mamei?... De bună seamă că nu! Frumosul vestimentar devenind o problemă a zilei, iată că pe ecrane apare un jurnal cinematografic ce ne informează asupra noii linii în modă, iată că vitrinele ironizează subtil — prin mari panouri fotografice — pe ultraconservatorii în materie de îmbrăcăminte, indicîndu-ne cum să ne îmbrăcăm elegant, practic, modern. Cum? Vom sugera și noi, adnotînd pe marginea fotografiilor de față. Dar, mai întîi, cine este furnizorul nostru principal în materie de îmbrăcăminte?

Cine răspunde pentru frumosul vestimentar?

Să facem o socoteală: cîteva ore de alergătură prin magazine în căutarea materialului, trei probe

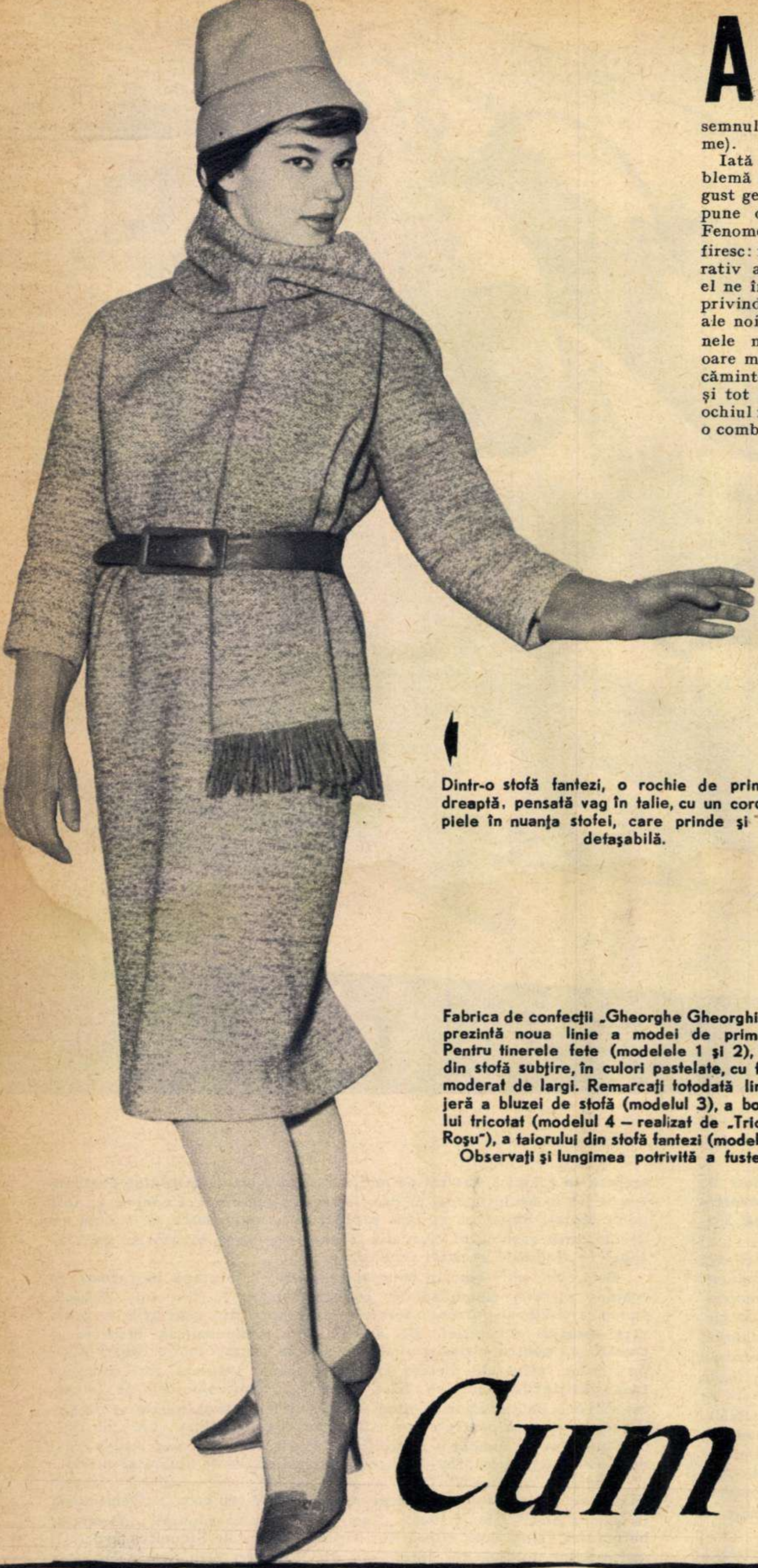

◀

Dintr-o stofă fantezi, o rochie de primăvară dreaptă, pensată vag în talie, cu un cordon de piele în nuanța stofei, care prinde și eșarfa detașabilă.

▶

Fabrica de confecții „Gheorghe Gheorghiu-Dej" prezintă noua linie a modei de primăvară. Pentru tinerele fete (modelele 1 și 2), rochii din stofă subțire, în culori pastelate, cu fustele moderat de largi. Remarcați totodată linia lejeră a bluzei de stofă (modelul 3), a boleroului tricotat (modelul 4 — realizat de „Tricotajul Roșu"), a taiorului din stofă fantezi (modelul 6). Observați și lungimea potrivită a fustelor.

la croitor (consumînd alte cîteva bune ore), o așteptare de cîteva săptămîni pînă te poți înnoi cu hainele dorite... Cam mult, e drept. Oare nu e mai simplu și mai practic să intri într-un magazin de confecții, unde să-ți poți alege pe loc și după placul inimii costumul, paltonul sau rochia dorită? Fără îndoială! Iată de ce civilizația implică îmbrăcămintea confecționată — firește, într-o gamă largă de sortimente și de o calitate mereu îmbunătățită — fabricile de confecții fiind cele care dau, prin activitatea lor, răspuns la titlul acestui capitol.

Vă amintiți ce părere aveam cu toții, în trecut, despre „hainele de gata"? De fapt, înainte de naționalizare, nici nu a existat la noi un sector industrial al confecțiilor, ele producîndu-se în ateliere mici, organizate pe principii meșteșugărești. Rețineți acum, vă rugăm, cîteva cifre: volumul de producție a confecțiilor a crescut la noi în 1960, față de anul 1959, cu peste 49%. Ritmul este, într-adevăr, impresionant. Și mai notați că, în 1960, 45,6% din totalul țesăturilor de lînă, 59% din cele subțiri de in și cînepă și 31,8% din cele de mătase au fost folosite în sectorul confecțiilor. Confecțiile noastre (și avem, în afară de bine cunoscuta fabrică bucureșteană de confecții „Gh. Gheorghiu-Dej", fabrici în întreaga țară, ca de exemplu la: Iași, Arad, Timișoara, Craiova, Tg. Jiu, Curtea de Argeș, Brăila, Satu Mare, Cluj, Bîrlad, Tg. Mureș, Botoșani, Odorhei) sînt tot mai apreciate, tot mai mult cerute. Și pentru a asigura îmbunătățirea calității, există tendința specializării, unele fabrici producînd numai pentru adolescenți, altele numai pentru copii etc. Cumpărătorul a început să privească cu încredere produsele respective, care îi oferă de multe ori modele variate, sortimente de sezon, o execuție îngrijită. Nu e de mirare deci că sectorul de desfacere a confecțiilor crește de la un an la altul cu 20-25% și că Ministerul Comerțului îți poate oferi date statistice din care afli că în 1958 s-au vîndut 450.000 de costume, iar în 1960 — 900.000; că față de 4.000.000 cămăși vîndute în 1958, s-a ajuns în 1960 la cifra de 6.000.000 sau că în 1961 vor fi produse pentru copii cu 3.000.000 bucăți confecții de bumbac și cu 200.000 de lînă mai mult ca în 1960.

E clar, deci: dacă ne îmbrăcăm din ce în ce mai mult cu confecții, dacă ele, în ultimă instanță, hotărăsc frumusețea îmbrăcăminții noastre, este absolut necesar să-și sporească mereu calitatea, cu tot ce implică termenul — sortimente bogate, durabilitate, finisaj exigent și linie modernă.

Ce înseamnă a fi la modă?

Să ne înțelegem: a fi la modă nu înseamnă a copia extravaganțele de sezon și excentricitatea dusă uneori pînă la absurd de marile case de modă occidentale. S-a lansat cu vîlvă rochia-sac, dar a căzut rapid, dezumflîndu-se ca orice sac de rînd. La fel cu seamăna ei, rochia-butoi. Bunul simț le-a respins fără drept de apel. A fi la modă presupune a fi prezent în linia modei internaționale și a lua din ea elementele ce indică noul și practicul, a le adapta la specificul național, la particularitățile siluetei oamenilor din țara respectivă, ale condițiilor de viață

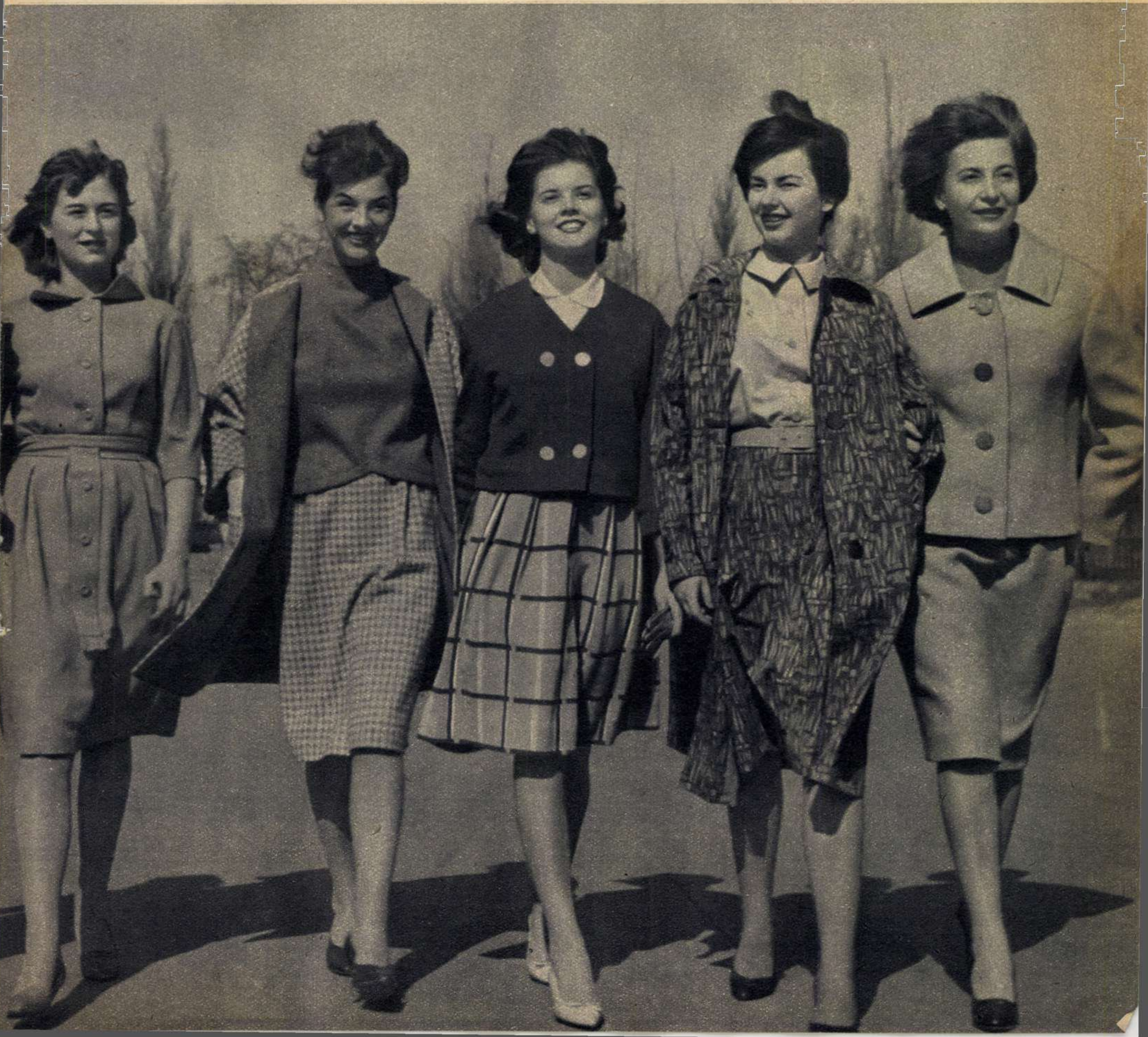

şi de climă. A fi la modă presupune deci, din partea creatorilor de modele, preluarea nu a modelelor în sine, ci doar a liniei, a unor elemente şi, bazîndu-se pe aceste elemente, crearea unor modele noi, originale, inedite. Omul care munceşte — şi noi pentru acesta facem moda — se simte bine într-o haină lejeră, mai comodă, care să nu-l stingherească prin lungimi inutile sau lărgimi de prisos. Iată de ce paltonul şi sacoul s-au scurtat (dar nu excesiv), formula încheierii la două rînduri a cedat locul celei la un singur rînd de nasturi, iar pantalonul s-a îngustat şi s-a lipsit uneori de manşetă. Culorile sînt deschise, tonurile luminoase. La rîndul ei, femeia care pleacă dimineaţa la locul de muncă vrea să aibă o ţinută elegantă dar şi practică, şi iată că noua linie a modei îi recomandă să renunţe la rochiile insistent cambrate, la cordoanele late şi strînse, la fustele prea înguste; ea promovează supleţe şi lejeritate, corsaje bluzante, fuste

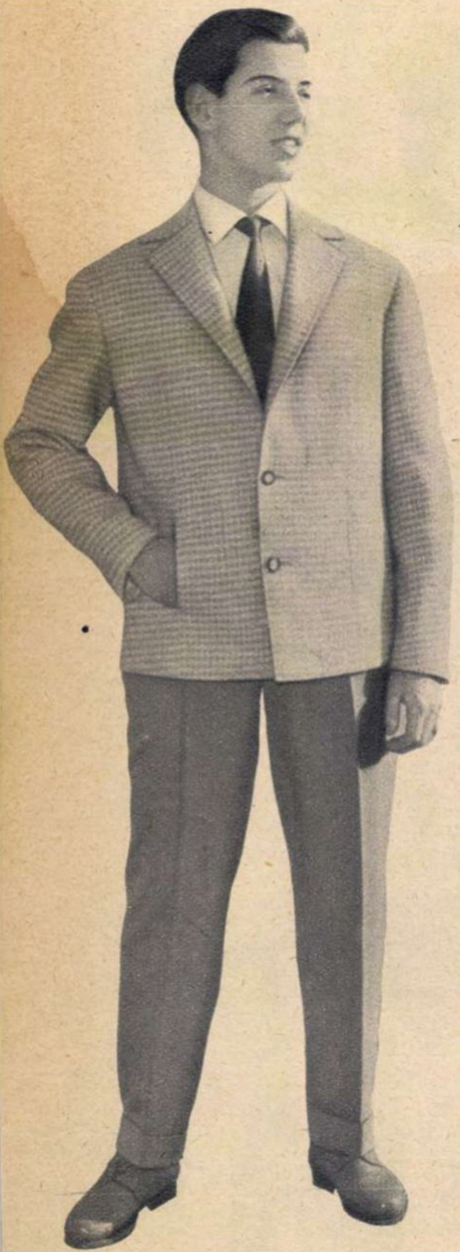

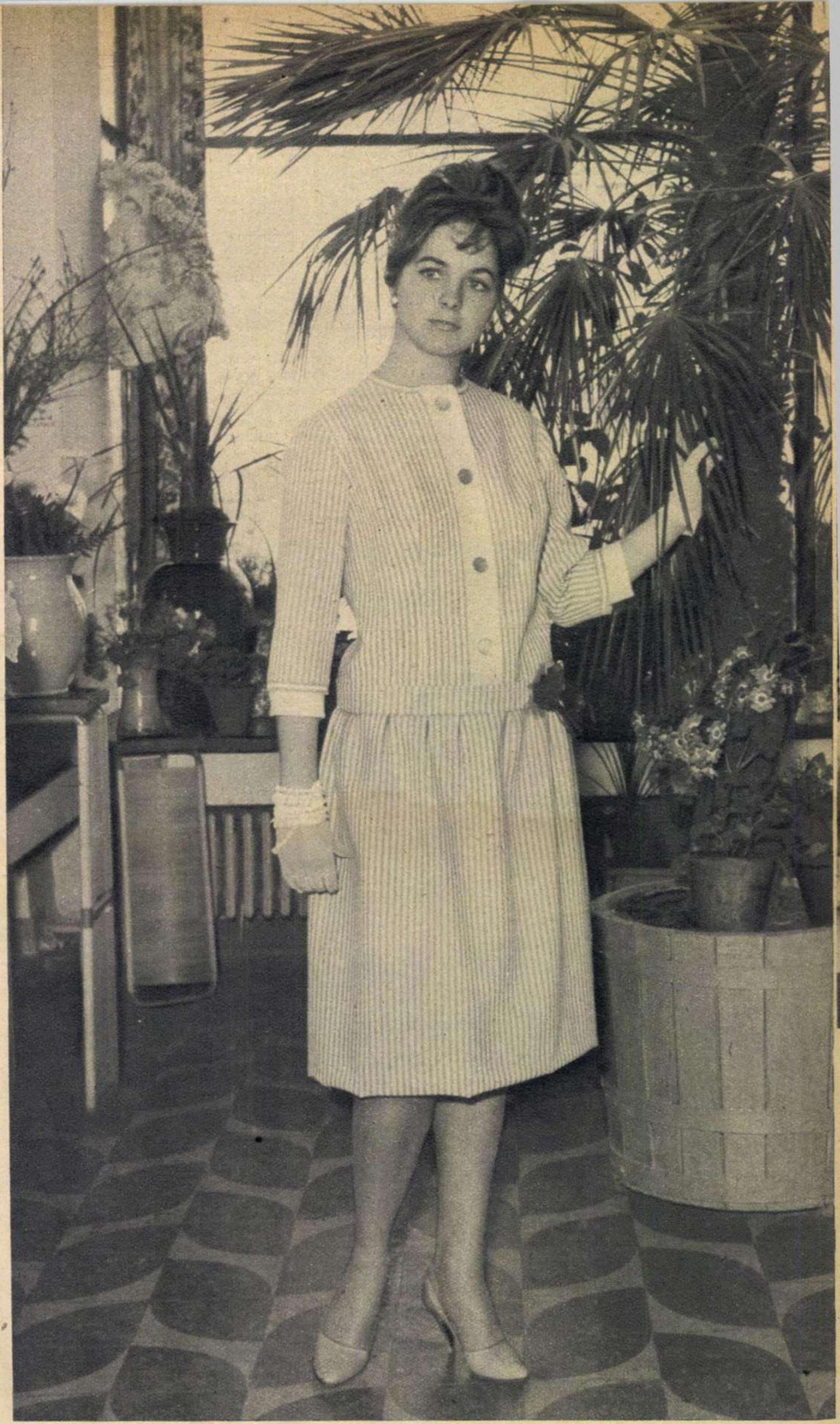

Sacoul de primăvară s-a scurtat, şi-a lungit puţin reverul, şi-a mutat buzunarul pe lung şi a arborat o culoare deschisă (mai ales cînd purtătorul lui este tînăr).

La recentul Congres al modei de la Berlin a fost prezentată şi această tinerească rochie în dungi albe şi gri, cu linia corsajului tubulară, uşor pensată, cu talia coborîtă, cu fusta de o amploare moderată. În talie, un mic buchetel de violete artificiale.

de o lărgime moderată, obţinută prin cîteva pense sau cute, o lungime potrivită (excesele de scurtime sînt şi ele respinse), indicînd stofele fantezi în nuanţe pastelate de roz, galben, bleu, bej, gri. Fabricile noastre de confecţii au răspuns cu destulă promptitudine la normele noii linii şi iată că numai „F.C. Gheorghe Gheorghiu-Dej“ a prezentat la contractările pentru 1961 o colecţie de 700 de modele, caracterizate prin bun gust şi decenţă.

Totul e bine pînă acum, dar... Căci începe să existe şi un dar. Dacă moda feminină a fost primită cu interes şi plăcere, bărbaţii — mai conservatori în materie vestimentară — au fost mai rezervaţi în faţa hainelor şi a paltoanelor scurte. Bărbaţii: adică şi cumpărătorul, dar şi vînzătorul din magazin care, cu un aer de complicitate, îi indică clientului ziua în care vor primi haine mai mari („mai bine cu un număr-două mai mare, decît pe talia respectivă dar scurt“). Rezultatul: în puţină vreme posesorii noilor paltoane s-au simţit stînjeniţi în ele şi... le-au dat la scurtat. Gîndiţi-vă cîte paltoane în plus s-ar fi putut obţine prin acest material aruncat la cîrpe vechi!

Atenţie la marca fabricii

Recentele Directive ale Comitetului Central al P.M.R. au trasat clar sarcina îmbunătăţirii „calităţii produselor şi lărgirea gamei de sortimente pentru a se realiza mărfuri mai trainice, mai bine finisate şi din ce în ce mai aspectuoase în vederea satisfacerii gustului şi exigenţelor crescînde ale consumatorilor“. Sîntem perfect convinşi că această sarcină din Directive a devenit astăzi un îndreptar şi în activitatea unor întreprinderi cum ar fi: Fabrica de confecţii din Iaşi, cea din Botoşani, fabrica „Tudor Vladimirescu“ din Tg. Jiu ori „Textila“ din Miercurea Ciuc. Pentru că, pînă în prezent, calitatea produselor acestor fabrici a fost adesea în suferinţă. Taioarele şi pantalonii confecţionaţi la Iaşi, cămăşile bărbăteşti din Botoşani, raglanele şi canadienele din Tg. Jiu ori sacourile prezentate de „Textila“-Miercurea Ciuc sufereau de maladia execuţiei neglijente, ale cărei simptome sînt: piese de diferite nuanţe şi mărimi (dacă nu vă puteţi imagina cum arată un sacou cu spatele croit din altă nuanţă ca faţa, adresaţi-vă „Textilei“-Miercurea Ciuc), butoniere prost festonate, căptuşeli neasortate stofei, vatelina mai scurtă decît se cuvine, tigheluri strîmbe, pungile buzunarelor prea mici, manşete neegale. Dacă nu vă plac însă nasturii inestetici, cataramele ori fermoarele grosolane de la unele confecţii (şi aveţi motive să nu vă placă), reproşurile trebuie adresate fabricilor „Brateşul“ din Galaţi şi „Szabo Arpád“ din Jimbolia, şi nu suratelor lor mai sus-citate. Fiecare cu meritele, dar şi cu păcatele sale.

De curînd, Ministerul Industriei Uşoare a luat măsura ca fabricile de confecţii să-şi refacă — în condiţii grafice superioare — eticheta cu emblema fabricii. Nu e o chestiune lipsită de semnificaţie. Atenţie deci la noua etichetă a fabricii, care se va ataşa la noile produse ale industriei de confecţii! Pentru că lucrătorii din aceste fabrici nu îndeplinesc doar simpla funcţiune de a furniza veşminte oamenilor muncii, ci contribuie direct la propagarea culturii îmbrăcăminţii.

Sanda FAUR-DIMA

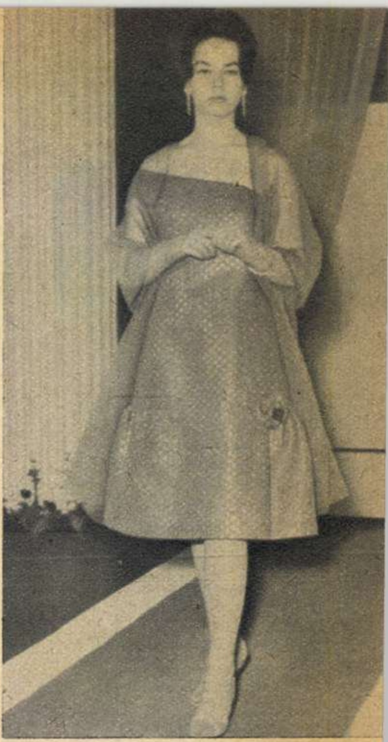

Pentru o rochie festivă, din brocart sau lame, se recomandă decolteul asimetric, linia netăiată în talie şi uşor evazată, un volan vag încreţit şi această suplă manta din voal gri.

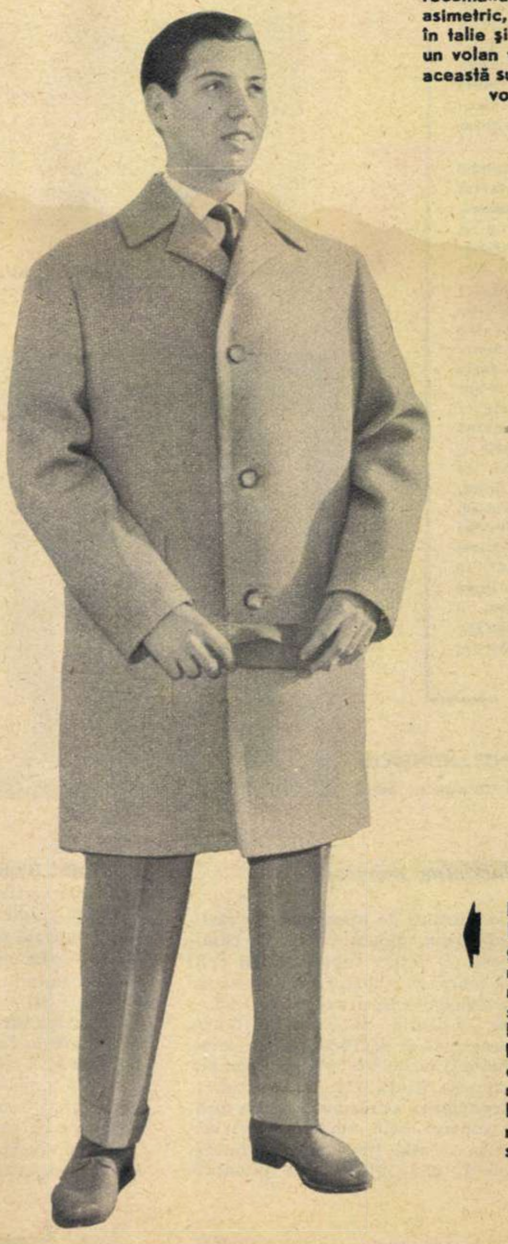

Pardesiul bărbătesc are gulerul mai mare, reverul micşorat şi se încheie la trei nasturi. Linia este dreaptă, comodă. Tighelurile dau hainei o notă sportivă şi tinerească.

Tinerelor fete, o rochie în trei piese: fustă, bolero şi bluză uni într-o culoare contrastantă (în fotografie bluza nu se vede, boleroul fiind încheiat).

Nataşa şi DJAMILA

În istoria luptei poporului algerian pentru libertate şi independenţă naţională va rămîne întipărită pentru totdeauna figura luminoasă a tinerei eroine Djamila Buhired. Condamnată la moarte prin decapitare de către colonialiştii francezi, ea a putut fi salvată numai datorită valului de proteste ce s-au ridicat în întreaga lume împotriva nemiloasei sentinţe. Printre cei ce au contribuit prin protestul lor la comutarea pedepsei s-a aflat, în primăvara anului 1958, şi şcolăriţa sovietică Nataşa Oleinikova, pe atunci în vîrstă de 9 ani. În scrisoarea pe care a adresat-o judecătorilor francezi, pioniera Oleinikova se ridica cu hotărîre în apărarea vieţii Djamilei Buhired.

Impresionat profund de cazul Djamilei şi de fapta Nataşei, am simţit nevoia să transmit cu mijloacele filmului un mesaj de îmbărbătare patriotelor algeriene şi un semn de caldă recunoştinţă pionierei sovietice pentru fapta ei remarcabilă. N-am putut realiza atunci această dorinţă, avînd de terminat o serie de lucrări urgente în curs. Am aflat acum, cu multă satisfacţie, că un grup de cineaşti algerieni au realizat filmul *„Djamila“*, în care este redată lupta plină de eroism a poporului algerian împotriva colonialiştilor francezi.

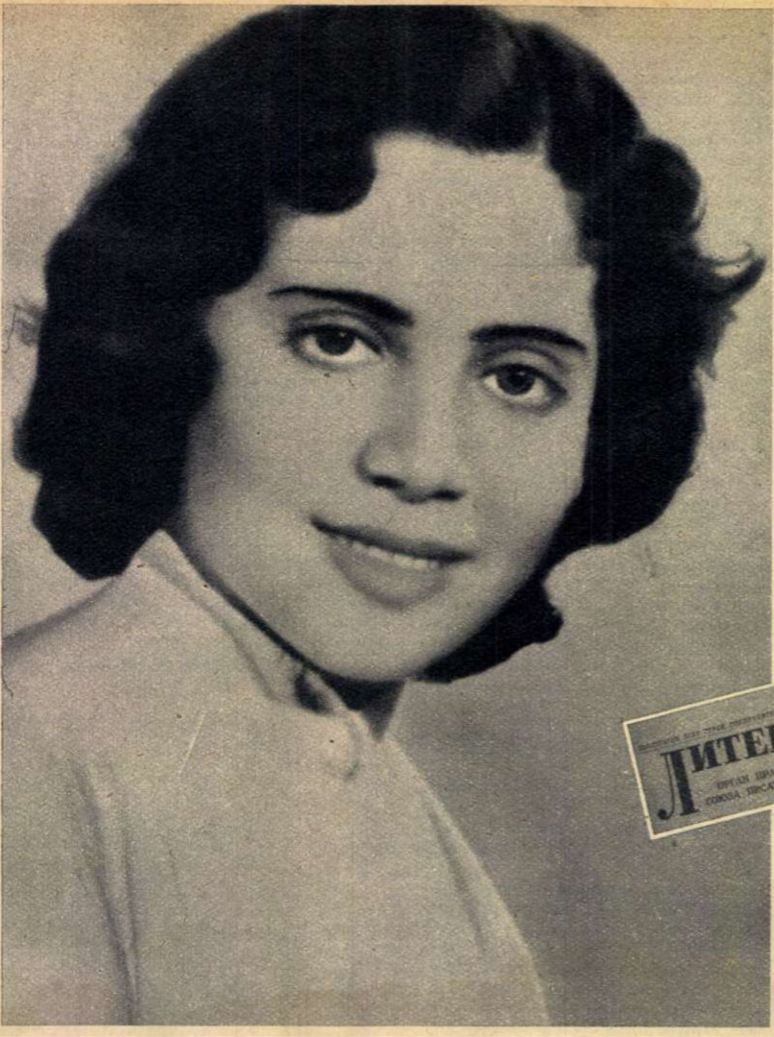

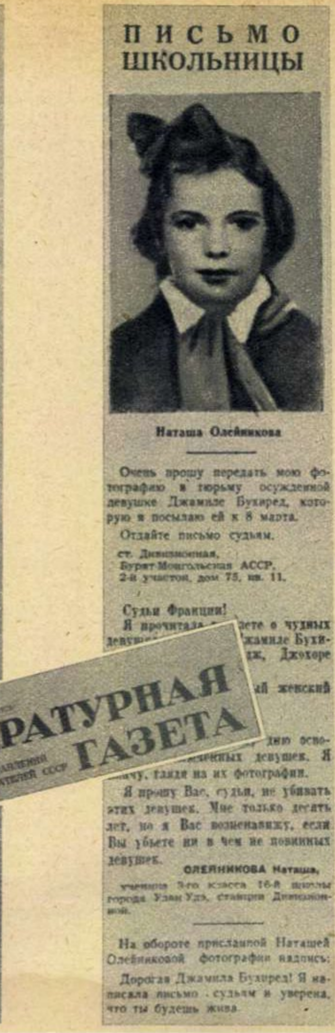

ПИСЬМО ШКОЛЬНИЦЫ

Наташа Олейникова

Очень прошу передать мою фотографию в тюрьму осужденной девушке Джамиле Бухиред, которую я посылаю ей к 8 марта.

Отдайте письмо судьям.

ст. Дивизионная,
Бурят-Монгольская АССР,
2-й участок, дом 75, кв. 11.

Судьи Франции!

Я прочитала [illegible] ете о чудных девуш[illegible] Джамиле Бухи[illegible]дж, Джохоре [illegible] ый женский [illegible] дню осво[illegible]енных девушек. Я [illegible]чу, глядя на их фотографии.

Я прошу Вас, судьи, не убивать этих девушек. Мне только десять лет, но я Вас возненавижу, если Вы убьете ни в чем не повинных девушек.

ОЛЕЙНИКОВА Наташа,
ученица 3-го класса 16-й школы города Улан-Удэ, станции Дивизионной.

На обороте присланной Наташей Олейниковой фотографии надпись:

Дорогая Джамила Бухиред! Я написала письмо судьям и уверена, что ты будешь жива.

ЛИТЕРАТУРНАЯ ГАЗЕТА
Орган правления Союза писателей СССР

Patriota algeriană Djamila Buhired (stînga), „sora adoptivă“ a Nataşei Oleinikova. În dreapta, fotografia şi scrisoarea Nataşei, apărute în „Literaturnaia Gazeta“.

poveste adevărată

de Pavel CONSTANTINESCU
regizor la studioul „Alexandru Sahia“

O întîlnire neaşteptată

1959. Razele soarelui de primăvară se răsfirau ca un evantai prin culoarele lungi ale căminului studenţesc. O fetiţă subţirică, cu ochi albaştri, tunsă scurt, cu o fundă mare în vîrful capului, păşea stingheră în urma mea. O văzusem la intrarea în cămin. Să fi avut 9-10 ani. După privirea agitată şi nerăbdătoare cu care-i urmărea pe studenţi la intrare, era de presupus că aştepta pe cineva. Etajul III, IV şi ultimul. Paşii de copil continuau să răsune în urma mea. Ajuns în faţa camerei mele, am întors instinctiv capul. Fetiţa se afla lîngă mine. Timidă, puţin emoţionată, m-a întrebat cu jumătate de glas: „Dumneavoastră sînteţi...?“ Am răspuns afirmativ, verificînd febril în memorie cînd am primit ultima scrisoare din Bucureşti. Îmi spuneam că am de-a face cu o nouă „filatelistă“. (La noi veneau des copii din vecinătatea căminului, pentru a ne solicita timbre străine). Şi, totuşi, de aproape, chipul fetiţei mi se părea tot mai cunoscut. Parcă o mai văzusem undeva, într-o împrejurare de care nu reuşeam să-mi amintesc de fel.

— Mă numesc Nataşa... Oleinikova — a adăugat fetiţa, încercînd să spulbere nedumerirea cu care o priveam.

Într-o fracţiune de secundă, în faţa ochilor mi-au reapărut „Literaturnaia Gazeta“, nişte rînduri scrise de un copil către judecătorii francezi şi portretul unei fetiţe. Asemănarea era evidentă; dar apariţia ciudată a copilului, pe care-l ştiam la mii de kilometri de Moscova, a fost mai mult decît neaşteptată. Stăteam uluit în faţa uşii, uitînd pînă şi de bunacuviinţă ce se cerea din partea gazdei faţă de un musafir.

Aveam să aflu cîteva minute mai tîrziu că, străbătînd mii de kilometri împreună cu mama ei, venită la un congres al medicilor, Nataşa îşi împlinea un vis al copilăriei: să vadă Moscova şi totodată să-l întîlnească pe studentul romîn cu care făcuse cunoştinţă în urmă cu un an, printr-o scrisoare. Protestul micii eleve, apărut atunci, în martie 1958, în „Literaturnaia Gazeta“, mă emoţionase profund şi mă determinase să-i scriu, căutînd astfel să aflu cît mai multe despre înfocata apărătoare a vieții Djamilei...

Ce au spus judecătorilor francezi patriota algeriană Djamila Buhired și pioniera sovietică Natașa Oleinikova

În strădania lor desperată de a înăbuși în sînge lupta poporului algerian pentru libertate, imperialiștii francezi pregăteau un nou asasinat. La 7 martie 1958, în curtea închisorii „Barbarosa" urma să fie executată tînăra studentă algeriană Djamila Buhired, în vîrstă de 22 de ani. Presa relata: în timpul unei razii a poliției franceze, Djamila fusese rănită și arestată. La percheziție s-a găsit asupra ei o scrisoare a Frontului Național de Eliberare. Folosindu-se de acest document, autoritățile franceze au înscenat o provocare grosolană. Luni de-a rîndul, ei au supus-o pe Djamila celor mai înspăimîntătoare torturi, încercînd să smulgă de la ea declarații menite a-i ajuta în acțiunea de denigrare a mișcării de eliberare din Algeria. Încercările lor au fost zadarnice. Djamila a rezistat eroic, dejucînd planul odios al provocatorilor. Djamila a transformat într-o tribună a acuzării boxa acuzaților, în care se afla împreună cu alți cîțiva patrioți algerieni. „*Nu uitați că, ucigîndu-ne pe noi, voi ucideți tradițiile de libertate ale țării voastre, pătați onoarea ei, supuneți pericolului viitorul ei și nu veți reuși pînă la urmă să împiedicați Algeria să devină un stat independent*". Djamila a fost condamnată la moarte prin decapitare. Crima pusă la cale de imperialiști a stîrnit un val de proteste în întreaga lume. Pe toate lungimile de undă se putea auzi în acele zile în diferite limbi: „*Să fie eliberată Djamila*". „*Djamila trebuie să trăiască!*"

Printre nenumăratele glasuri care s-au ridicat în apărarea vieții Djamilei a fost și cel al Natașei Oleinikova, care în martie 1958 a scris judecătorilor francezi: „*Eu vă rog pe dumneavoastră, judecătorii, să n-o ucideți pe această tînără. Eu am numai 9 ani, dar dacă veți săvîrși această crimă am să vă urăsc toată viața. De Ziua Internațională a Femeii trebuie să o eliberați*". La acest apel, Natașa a mai adăugat rugămintea de a se transmite Djamilei, în închisoare, fotografia ei. Pe verso era scris: „*Scumpă Djamila Buhired, eu am scris judecătorilor francezi și sînt convinsă că tu vei trăi*".

Glasul opiniei publice mondiale a fost mai puternic decît setea de sînge a colonialiștilor. Comutarea pedepsei cu moartea a constituit pentru ei o nouă înfrîngere, iar pentru omenire o nouă victorie asupra forțelor întunericului.

Despre Natașa din Ulan-Ude și cele două surori ale ei: Nina, studentă la Universitatea din Irkutsk, și Djamila, care a fost silită să-și întrerupă studiile pe un timp nedefinit, aflîndu-se într-o închisoare franceză, condamnată pe viață

Cu prilejul neașteptatei vizite a Natașei, am revenit la discuția începută în scris în urmă cu un an.

— Mă întrebați atunci, în prima scrisoare, ce m-a îndemnat la această faptă? Acum am posibilitatea să vă povestesc mai pe larg despre tot ce s-a întîmplat. Ce m-a îndemnat? Doar nu eram o stană de piatră. Auzisem și eu despre Djamila, căci la noi se vorbea pretutindeni despre ea. Într-o seară, după ce au sosit ziarele, am început să caut vești despre Djamila. Mama și tata nu erau acasă. Ei se reîntorc tîrziu de la lucru. M-am așezat la biroul tatei și am cercetat „Literaturnaia Gazeta" din 20 februarie. Pe ultima pagină am văzut-o pe Djamila, împreună cu cîteva tovarășe de-ale ei. Sub fotografie era scris: „*Patriote algeriene condamnate la moarte*". Am încercuit cu creionul chipul Djamilei, privind îndelung fața ei. Mi se părea că zîmbește dinadins ca să nu-i întristeze pe oameni. Dar ochii rămîneau plini de tristețe. Și, gîndindu-mă la soarta ce-o aștepta, m-a cuprins deodată groaza. Închipuiți-vă numai: să-i taie capul!... Cînd a venit mama acasă, m-a găsit nemișcată lîngă portretul Djamilei.

— De ce ești încă în uniformă? — m-a întrebat mama. Ce-i cu tine?

Printre lacrimi, i-am răspuns:

— Djamilei îi vor tăia capul...

— Cu neputință! Acest lucru nu trebuie admis! — a exclamat mama, revoltată.

Împreună cu ea am recitit din nou cuvintele acelea îngrozitoare, neputînd să-mi iau ochii de pe fotografie.

— E posibil oare — a spus mama — să nu poată fi opriți de la această crimă? E posibil ca măcar un om pe pămînt să rămînă azi nepăsător?

— Mamă, vreau să scriu o scrisoare — i-am spus eu.

— E mult mai bine decît să plîngi.

— Cine le-a condamnat la moarte? — am întrebat-o.

— Judecătorii — mi-a explicat mama cu întristare.

Imediat m-am așezat să scriu judecătorilor. Nu era timp de pierdut. Mă temeam grozav să nu întîrzii. Am ales după aceea o fotografie și i-am scris Djamilei despre scrisoarea mea adresată judecătorilor și despre speranța că ea va trăi. În zori, mama a expediat scrisoarea redacției, rugînd să fie trimisă judecătorilor, iar fotografia să fie înmînată Djamilei.

Peste cîteva zile, învățătoarea noastră, Ana Vasilievna, ne-a arătat la școală ziarul în care se publicaseră scrisoarea și fotografia mea. M-am speriat. Dar ce s-a întîmplat cu Djamila? Ei nu i s-a trimis fotografia mea?

— I s-a transmis, cu siguranță că i s-a transmis — m-a liniștit învățătoarea.

— Dar scrisoarea către judecători?

— Și scrisoarea.

După cîteva zile, cînd am citit că în Franța s-a constituit o comisie pentru studierea scrisorilor adresate în apărarea Djamilei, am fost încredințată că și scrisoarea mea se află acolo. Sosise și „Pionierskaia Pravda" în care sta scris că 28 de patrioți algerieni au fost amnistiați, dar numele Djamilei nu figura printre ei. Am început să plîng.

— Nu plînge — m-a îmbrățișat mama. Încă nu se știe nimic. Dacă ar fi executat-o, am fi aflat.

Ca să n-o necăjesc pe mama, m-am culcat repede, dar în pat, pe întuneric, am continuat să plîng. Djamila devenise pentru mine a doua soră. Despre sora mea, Nina, am să vă povestesc mai tîrziu.

Pînă la 10 martie n-am îndrăznit să mă uit prin nici un ziar...

Natașa a făcut o pauză. Vorbea grăbită, fața i se îmbujorase toată. Fetița retrăia intens zilele zbuciumate din martie trecut.

— La 10 martie — spunea Natașa cu oarecare sfială — ... e ziua mea de naștere. Am avut invitați. Svetlana Morgaciova, colega mea de clasă, a aruncat pe neașteptate cîteva cuvinte la auzul cărora am înghețat:

— Am auzit azi că Djamila a fost ucisă.

— Nu-i adevărat! Nu-i adevărat! — am strigat eu, năpustindu-mă asupra Svetlanei.

Tata s-a supărat pe mine și m-a mustrat aspru.

— Să nu mintă! Să nu mintă! — am strigat eu din toate puterile.

Am fugit și m-am ascuns în camera mea. Atmosfera devenise apăsătoare. Degeaba se străduia tata s-o însenineze. În cele din urmă fetițele au plecat acasă, și ele cu gîndul la Djamila.

Au trecut cîteva zile chinuitoare. Pe culoarul școlii a fost afișat numărul nou al gazetei „Pionierskaia Pravda". Era scris cu litere mari: „Securea a fost îndepărtată de capul Djamilei!"

Am fugit într-un suflet acasă. Am sărutat portretul Djamilei din ziar, am dansat, am bătut din palme, am cîntat și am strigat, așa ca să se audă în toată clădirea. Djamila trăiește! Djamila trăiește!

Din acea zi îi sărutam de sute de ori pe mama, pe tata și pe tușa Tania. Și ei suportau năzbîtiile mele, fiindcă și ei se bucurau din inimă pentru Djamila. Acum, Djamila este sora mea adevărată.

Într-o explozie de bucurie, am întrebat-o pe mama:

— Pot pleca în Algeria?

— Prostuțo — mi-a răspuns mama. Acolo e război.

Am citit apoi că Djamila a fost transferată într-o altă temniță. Eu nu știu ce-i aia temniță, dar mama spunea că a fi întemnițat e foarte, foarte greu.

— Și Djamila va rămîne acolo pînă la moarte?

— Djamila a fost condamnată pe viață — mi-a spus mama.

Tata a adăugat:

(Urmare în pag. 22)

Cauza Djamilei este cauza întregului popor algerian, care nu pregetă să-și verse sîngele pentru dobîndirea libertății și independenței naționale. ↓

Acolo unde Bata nu mai e stăpîn

Pentru amatorii de înot a fost construit un bazin acoperit.

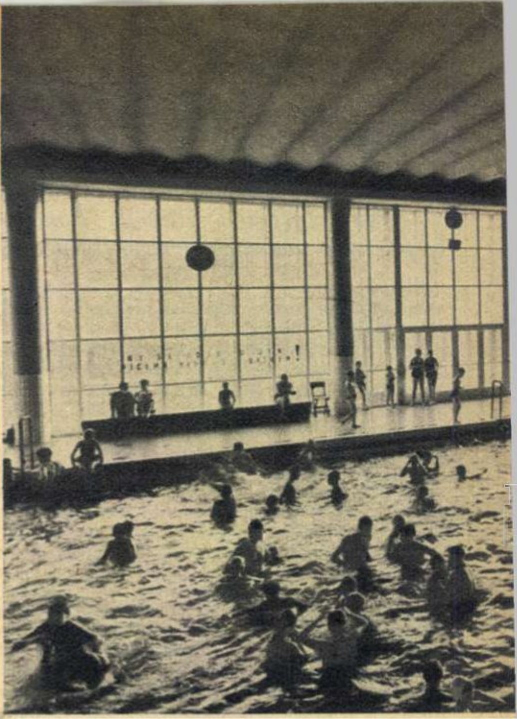

Din depozite, cutiile cu încălţăminte ajung direct în vagoanele de cale ferată.

În Cehoslovacia capitalistă exista un oraş care era în întregime proprietatea unui singur individ — Bata. Este vorba de oraşul Zlin, din Moravia. Toţi locuitorii oraşului, aproximativ 40.000 de oameni, erau robii stăpînului fabricilor de încălţăminte Bata. Muncitorii lucrau cîte 10-12 ore pe zi. În timpul producţiei nimeni n-avea voie să fumeze sau să bea un pahar cu apă. Nu existau nici cantine, nici asistenţă medicală. Ca o amintire zguduitoare se mai păstrează încă „biroul" lui Bata: instalat într-un ascensor mare, acest birou suia şi cobora neîncetat de-a lungul celor 15 etaje ale fabricii. Prin pereţii de sticlă ai ascensorului, Bata supraveghea tot ce se petrecea la fiecare etaj. Cel ce era surprins că nu se încadrează în ritmul nebunesc al muncii era concediat.

Bata se lăuda că în oraşul lui nu există şomeri. Lucrul e adevărat. Dar de ce? Pentru că toţi cei concediaţi din fabrică erau totodată alungaţi din oraş, căci aici fiecare piatră, fiecare casă era proprietatea lui Bata. Cei ce nu lucrau pentru Bata n-aveau voie nici să locuiască în Zlin.

Dar în Cehoslovacia vremea stăpînirii lui Bata şi a tuturor capitaliştilor este astăzi de domeniul trecutului. Oraşul Zlin, astăzi Gottwaldov, a renăscut în anii puterii populare. Fabricii de încălţăminte i s-a schimbat numele în „Svit" (lumină), ca simbol al faptului că exploatării capitaliste i s-a pus capăt pentru totdeauna. Au fost ridicate uzine noi, cu hale spaţioase, înzestrate cu utilaje din cele mai moderne. Muncitorii au la dispoziţia lor cantine, cluburi, dispensare medicale. În cei aproape 16 ani de la eliberare, populaţia din Gottwaldov a crescut la aproape 80.000 locuitori. Căsuţele sărăcăcioase în care locuiau înainte muncitorii au dispărut iar în locul lor au apărut cartiere întregi de blocuri. În fosta vilă a lui Bata, care domină oraşul, se află „Casa pionierilor" din Gottwaldov.

Muncitorii eliberaţi de exploatare produc azi de două ori mai mult decît pe vremea stăpînirii lui Bata. Încălţămintea produsă la Gottwaldov se exportă în 82 de ţări ale lumii şi se bucură de o bună apreciere. Astăzi Cehoslovacia ocupă primul loc în lume în ce priveşte producţia de încălţăminte, socotită pe locuitor. Iar din cele 90 milioane perechi încălţăminte produse anual în R. S. Cehoslovacă 60 milioane provin de la „Svit". În 1965 industria cehoslovacă va produce peste 100 milioane perechi de încălţăminte, respectiv 4,4 perechi încălţăminte pe locuitor. La realizarea acestei sarcini o contribuţie însemnată o vor aduce, fără îndoială, oamenii muncii din Gottwaldov — oraşul industriei de încălţăminte.

M. DIMA

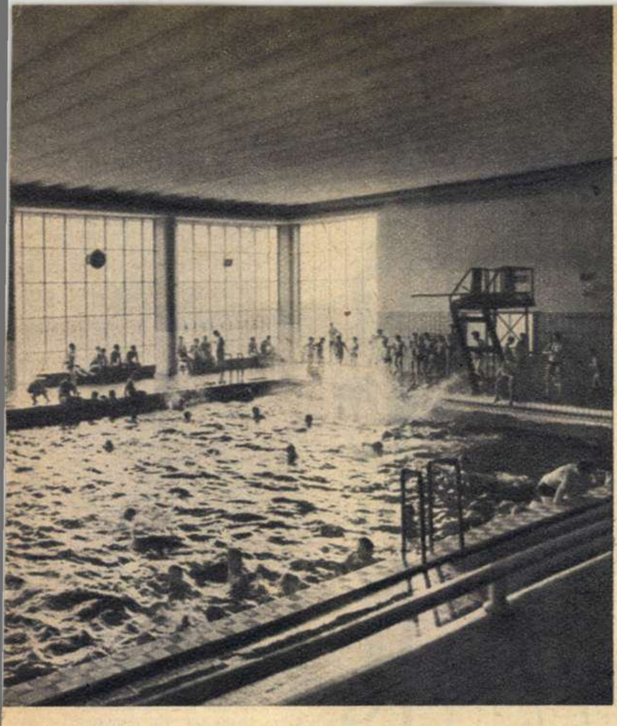

Secţia de cusut încălţăminte este înzestrată cu o linie modernă de producţie.

Vedere parţială a oraşului Gottwaldov – important centru industrial din Moravia de est.

Colţul COSMETICIENEI

Despre masajul feţei

Practicat cu pricepere şi îndemînare, masajul feţei poate fi realmente folositor. Spun acest lucru deoarece multe femei, necunoscînd exact rostul şi acţiunea masajului, îi contestă eficacitatea, ba mai mult chiar: susţin că e dăunător.

Masajul pune în mişcare sîngele, activîndu-i circulaţia; în felul acesta pielea este mai bine hrănită, iar tenul palid, anemic, se înviorează. La tenul gras, masajul este de mare folos; datorită lui, glandele sebacee supraîncărcate se golesc mai uşor, iar punctele negre se înmoaie şi pot fi lesne extrase.

Desigur, masajul nu poate să facă minuni. El nu poate face să dispară ridurile o dată apărute; în schimb însă le poate atenua, le poate ţine în loc. Cu alte cuvinte, marele serviciu pe care ni-l poate face masajul este acela de a preveni şi apăra faţa vreme cît mai îndelungată de îmbătrînire şi ridare. În afară de piele, acţiunea masajului se răsfrînge şi asupra muşchilor, care-şi vor păstra tonicitatea vreme îndelungată, asigurînd feţei un contur ferm. Este cu totul greşit să se creadă că masajul trebuie practicat numai atunci cînd au apărut ridurile. El trebuie folosit din vreme, preventiv, alături de toate celelalte îngrijiri acordate feţei.

Un masaj eficace nu poate fi însă administrat decît de o cosmeticiană care are cunoştinţe de anatomie, de fiziologie şi igienă, o mînă uşoară, abilă şi experimentată. Există însă cîteva figuri elementare de masaj pe care le poate face oricine şi pe care este bine să le cunoască orice femeie dornică de a-şi îngriji tenul în mod corect. Aceste mişcări constituie indicaţii asupra felului în care trebuie procedat pentru a întinde crema pe obraz, fără a trage şi a brusca pielea.

În articolul viitor veţi găsi explicaţiile referitoare la felul în care se execută figurile elementare de masaj.

Cititoarele noastre care ne-au scris cerîndu-ne sfaturi cosmetice (M. M. — Alba Iulia, Valerica — Bucureşti şi Liliana B. — Bucureşti) sînt rugate a ne comunica adresele exacte, pentru a le trimite în scris răspunsurile solicitate.

Cuvinte încrucişate

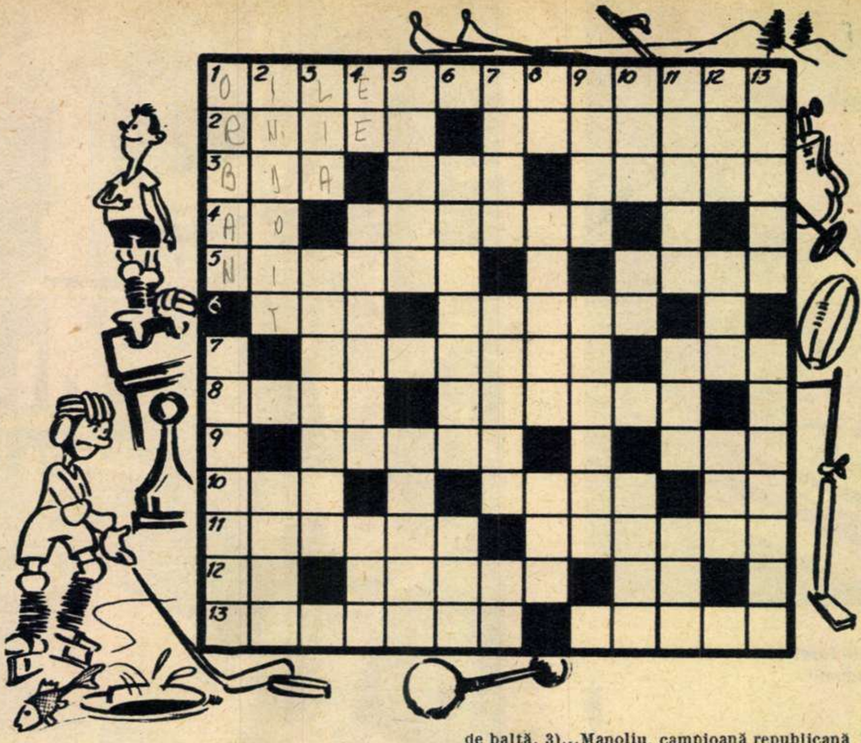

Campioni

ORIZONTAL: 1) Campion sovietic neîntrecut la săritura în înălţime, care l-a depăşit pe recordmanul mondial John Thomas (2 cuv.). 2) ... Nagy-Hector, componentă a echipei romîne de handbal feminin, campioană mondială — Manifestaţii de stimă faţă de cei care obţin victorii. 3) Echipă de fotbal de mai multe ori campioană a ţării noastre — Mihail..., campion mondial la şah — Lemn pentru mobile de preţ. 4) Are forma mingii de rugbi — Încăpere în care se echipează sportivii. 5) Linie extremă pe care nu trebuie s-o depăşească sportivitatea — Nume feminin. 6) Disciplină sportivă în care ţara noastră a cîştigat unul dintre primele titluri olimpice — Impetuos. 7) Sport la care echipa noastră masculină a cucerit recent campionatul mondial şi în care contăm ca cei mai buni din lume — Cui turtit. 8) Emoţie pe care o au unii sportivi la începutul jocului — Uragane. 9) Campioana căţărătoarelor... la plante — Ţeavă care poate fi şi... digestivă. 10) De dată recentă (pl.) — A fost de 9 ori pînă acum campion mondial la tenis de masă — A oferi. 11) A semna — Cîine de vînătoare neîntrecut în scormonirea vizuinilor. 12) Ţine! — Cînd se lasă umbrele nopţii — Repetată! 13) Conducătorul competiţiilor sportive — Săgetător.

VERTICAL: 1) Maria..., campioana noastră la floretă — Valentina..., campioană mondială la patinaj-viteză. 2) Încovoiat — Pălămidă de baltă. 3)...Manoliu, campioană republicană la aruncarea discului, clasată pe locul al treilea la ultima Olimpiadă — Unul din boxerii noştri fruntaşi. 4) Ene! — Începători care învaţă de la cei pricepuţi —Campioni. 5) Şut tras în afara porţii — Zoltan Vamoş. 6) Renunţare la continuarea luptei într-o întrecere sportivă — Din nou. 7) Aşa cum i se spune în familie şi în cercurile sportive campioanei mondiale şi olimpice la săritura în înălţime — Cal nărăvaş — Ruteniu. 8) Barbu Negulescu — Voinic (pop.) — Neîntrecută în încurcarea firelor. 9) Oraşul în care s-a desfăşurat ultima Olimpiadă — Grup de insule la intrarea în Golful Botnic. 10) Strigătul victoriei — Aluminiu — Program împărţit pe ore. 11) Valentin..., pilot sovietic care a bătut recent recordul mondial la altitudine (14.300 m) pe un avion cu reacţie „Yak 30" — Clar — Mamifer din Tibet. 12) Specie de arahide — Campioni la fugă — Stropite cu apă. 13) Fost campion la box al ţării noastre — Campion la schi.

Dezlegarea jocului „NOTE DE PRIMĂVARĂ" apărut în nr. trecut

---

1) Primăverii—Şa. 2) Rouă—Eminescu. 3) Iz — Iar — Unipar. 4) Eas—Est — O — Or. 5) R—Ocru — Giurui. 6) Alo — Roi — Nişă. 7) In — Leipzig — Ar. 8) Nuntă—Re—Uo — B. 9) Sări — Si — Serba. 10) Ol — Staţionar. 11) R— Soare — Strug. 12) Icar — Io — Ema. 13) Topîrceanu — Ac.

● ●

Introducere în filatelie (II)

Despre începuturile poştei noastre

Din relatările vechilor cărturari aflăm că „amarnic de greu circulau la început veştile şi cu grea anevoinţă se făceau transporturile de-a lungul şi de-a latul Ţării Moldovei". Acelaşi lucru se spune şi despre Principatul Munteniei, deşi pe aici se încrucişau multe drumuri care făceau legătura Occidentului cu Orientul. Transportul corespondenţei — ca şi al persoanelor—era concesionat particularilor sau străinilor, iar călătoria era uneori foarte primejdioasă atît din cauza proastei stări a drumurilor, cît şi a tîlharilor de codru, încît cel care se hotăra să plece undeva îşi scria uneori mai întîi testamentul.

O primă îmbunătăţire a serviciului poştal în ţara noastră a fost adusă în timpul administraţiei ruseşti dintre anii 1829 şi 1834, de către generalul Kiselev. Printre altele, acesta a impus concesionarilor anumite condiţii atît în ce priveşte executarea regulată a curselor, cît şi în legătură cu situaţia oamenilor şi a cailor din serviciul poştal.

Pe linia imprimată de generalul Kiselev, funcţionarea poştelor a continuat a se îmbunătăţi atît în Moldova cît şi în Muntenia pînă în anii 1852-1853, cînd manipularea corespondenţei a fost trecută în mîinile funcţionarilor de stat, deşi transportul rămînea încă pe seama concesiunilor.

Tot în anul 1852 au apărut la noi şi primele diligenţe, care au circulat în Moldova pe distanţele Iaşi-Mihăileni şi Iaşi-Galaţi, iar în Muntenia între Bucureşti şi Giurgiu.

Volumul schimburilor comerciale şi al corespondenţei devenind din ce în ce mai mare în anii următori, s-a simţit nevoia organizării unor „Birouri speciale de Poştă" în principalele oraşe ale ambelor principate, iar în Moldova au apărut, la 15 iulie 1858, primele mărci şi primele tarife oficiale pentru francarea scrisorilor — eveniment aniversat la noi în cadrul „Centenarului" de acum trei ani.

Unirea poştelor din ambele principate a fost realizată printr-un protocol semnat la Focşani la 30 decembrie 1861 şi intrat în vigoare la 23 iulie 1862. O dată cu decretul de unificare a apărut şi tariful de francare pentru întreg întinsul ţării.

Cît despre primele noastre mărci poştale — aşa-numitele „Cap de bour", cu valori de 27, 54, 81 şi 108 parale — acestea au fost imprimate cu ajutorul unei ştampile de mînă, pe hîrtie vărgată de culoare roz (27 şi 108 parale) şi verzuie (54 parale) şi pe hîrtie simplă albăstruie (81 parale). Ele au inscripţia imprimată cu litere chirilice şi poartă ca desen, deasupra unui corn poştal, stema Moldovei — capul de bour — care se leagă direct de legenda întemeierii ţării de către Dragoş, voievodul venit de peste munţi în urmărirea „boului sălbatic" pe care l-a ucis în „locul unde se cheamă azi Boureni".

Aceste mărci au fost puse în circulaţie printr-o publicaţie dată de „Direcţia Poştelor şi Dilijanselor Moldaviei" la 1 iulie 1858 şi care suna astfel: „Pentru scrisorile cu plată s-au introdus marce, care se vor putea cumpăra pe la magazinurile din piaţă şi de la ecspediţiile poştelor; asemine marce sînt ficsate de toată valoarea adică 27, 54, 81 şi 108 parale în cursul Visteriei".

Emisiunea aceasta a devenit o raritate pentru colecţionarii de mărci, datorită faptului că n-a circulat decît foarte puţin.

POŞTA REDACŢIEI

JIANU ANA—com. Birol, Suceava. Aţi omis să ne spuneţi dacă mobila pătată are placaj din furnir lustruit sau numai baiţ. După petele făcute de ploaie, deducem că e vorba de o mobilă băiţuită, căci numai asupra acesteia apa are o acţiune atît de puternică. Fiind vorba de lemn de nuc, încercaţi să îndepărtaţi petele frecînd cu o cîrpă înmuiată în lapte proaspăt şi apoi lustruiţi cu o bucată de piele moale. Dacă operaţiunea nu reuşeşte, singura soluţie e să chemaţi un specialist care să v-o băiţuiască din nou.

BUCUR EM. — Olteniţa. Polul umidităţii se află în regiunea Cerunoji din India, unde cad anual 12.665 mm cubi de apă pe metrul pătrat, iar polul secetei e situat la Wadi-Hafa, în Sudan, unde nu plouă decît o dată la trei ani. Cea mai sărată apă se află într-un lac din regiunea Cikolovsk (U.R.S.S.). Atît de sărată este această apă, încît nu permite afundarea nici pe jumătate a corpului omenesc, acesta fiind împins la suprafaţă ca de un resort nevăzut.

MARGINE MIHAI I.M.S. — Cîmpulung Muscel. Dragonul era un animal fantastic, produs de imaginaţia popoarelor Orientului antic care-l reprezentau în desenele şi sculpturile lor cu gheare de leu, cu aripi de vultur şi cu coadă de şarpe. În evul mediu a fost adoptat de soldaţii de cavalerie, ca simbol al obstacolelor pe care le aveau de învins în luptă, apoi de un număr mare de familii domnitoare din Asia şi din Europa, ca blazon al puterii şi intangibilităţii lor. Ca ordin, a fost instaurat în anul 1881 de împăratul Chinei şi în 1886 de împăratul Anamului, de la care, zece ani mai tîrziu, l-au luat şi francezii. Descoperirea arheologică pe care aţi văzut-o n-are nici o legătură cu decorarea lui Vlad Dracul, deşi datează din acelaşi secol. Porecla de „Dracul" se spune că i se trage de pe urma acelei decoraţii, deoarece în interpretarea ortodoxă dragon înseamnă drac.

MARIAN ANA — Lugoj. Castelul Bran a fost ridicat pentru prima oară cu şase secole în urmă, ca o întăritură a cetăţii Braşov împotriva năvălirilor otomane şi totodată ca punct de vămuire a mărfurilor care se scurgeau pe aici din Orient către Occident şi invers. Am spus „pentru prima oară", pentru că, de-a lungul secolelor, castelul a fost reconstruit de mai multe ori, în urma unor repetate incendii şi cutremure care l-au distrus. Astăzi castelul adăposteşte un complex de muzee. Vizitîndu-l, veţi putea vedea stampe şi ilustraţii care înfăţişează construcţia castelului la diferite epoci; obiecte de artă medievală; mărturii ale activităţii meşteşugăreşti şi comerciale din vechiul Braşov; exponate de interes etnografic; produse ale artei populare din regiune precum şi numeroase piese istorice de autentică valoare.

AŞCHIUŢĂ şi Daniela

Deşi n-au decît trei ani de activitate, cei doi eroi ai copertei noastre şi-au şi făcut cîteva sute de mii de prieteni: copiii din „raza de activitate" a staţiei de televiziune Bucureşti şi a staţiunilor-releu. Din păcate însă, undele de televiziune nu ajung încă peste tot. Aşa că, răspunzînd dorinţei celor ce nu-l cunosc de la „micul ecran", l-am adus pe Aşchiuţă şi Daniela pe coperta noastră (într-o imagine care, faţă de emisiunile televiziunii, prezintă două avantaje: 1. nu „zboară" aşa de repede din faţa ochilor; 2. ni-i prezintă în culori pe cei doi prieteni ai copiilor).

Cîteva date din biografia lui Aşchiuţă

ANUL NAŞTERII: 1958.

LOCUL NAŞTERII: Studioul de televiziune Bucureşti.

ÎMPREJURĂRI ÎN CARE S-A NĂSCUT: Cu prilejul unei emisiuni menite a arăta micilor spectatori cum se naşte o păpuşă.

NUMELE MAMEI: Artista Ella Conovici, care l-a creat din lemn, papier-maché şi pînză.

NAŞĂ: Margareta Niculescu, directoarea Teatrului de păpuşi „Ţăndărică", realizatoarea emisiunii respective şi creatoarea acelui tip de mucalit popular, botezat cu numele sub care s-a consacrat: Aşchiuţă.

PĂRINTE ADOPTIV: Artistul mînuitor Justin Grad de la teatrul „Ţăndărică", devenit mînuitorul lui permanent la televiziune.

PRIETENI: Daniela, care a debutat la televiziune în 1957, ca artistă amatoare, şi de care Aşchiuţă nu s-a mai despărţit din 1958, precum şi sutele de mii de copii ce l-au cunoscut pe „micul ecran".

ÎNCLINAŢII NATURALE: Aplicaţie spre pedagogie. Spirit neastîmpărat, în permanentă căutare, vrea — şi reuşeşte — să ştie tot şi să împărtăşească tuturor tot ce ştie. În acelaşi timp e un ghiduş: prima farsă a jucat-o chiar familiei lui adoptive de la televiziune, devenind, în loc de un mucalit popular, un nedespărţit prieten al copiilor.

CARIERA: S-a consacrat definitiv, încă din 1958, în cadrul „Poştei". De atunci, pe adresa lui (dar şi a Danielei) au sosit mii de scrisori. Îi scriu copiii, arătîndu-i ce le-a plăcut şi ce nu la televiziune şi ce ar dori să mai vadă în emisiunile următoare; cum le merge cu şcoala şi cu activitatea pionierească; ce citesc, cum învaţă, cum se joacă, ce preocupări mai au... Adesea, micii corespondenţi îşi însoţesc scrisorile de daruri: fotografii, desene, jucării, mărţişoare, obiecte lucrate de mînuţele lor îndemînatice: lucrări la traforaj, cusături, decupări, semne de carte etc.

În afara emisiunilor obişnuite, a mai realizat încă ceva: călătorii în ţară şi peste hotare cu Daniela şi cu profesorul Paganel. Pînă acum a făcut o plimbare prin Bucureşti pentru a prezenta copiilor noile construcţii ale Capitalei, dar şi două călătorii peste hotare.

Deci, o carieră încununată de succes.

PROIECTE DE VIITOR: Să continue şi să lărgească activitatea de pînă acum, inclusiv călătoriile prin regiunile şi oraşele ţării — pentru a arăta copiilor frumuseţile patriei — şi cele în jurul lumii, cu Daniela şi Paganel. Proxima călătorie peste hotare: în ţara piramidelor — Egipt; altele vor urma.

★

Biografia lui Aşchiuţă rămîne deschisă. Îi urăm s-o completeze cu cît mai multe isprăvi de seamă!

V. SAVIN

Fotografii de A. MIHAILOPOL

O imagine pe care nici măcar spectatorii obişnuiţi ai televiziunii n-au avut prilejul s-o vadă (şi nu numai pentru că nu dispare ori pentru că e în culori). Cei doi sînt de fapt... trei: Daniela, crainica emisiunilor pentru copii şi tineret, Aşchiuţă, neastîmpăratul prieten al celor mici, şi cel ce-i dă viaţă lui Aşchiuţă, artistul-mînuitor Justin Grad, de la Teatrul de păpuşi „Ţăndărică".

↓

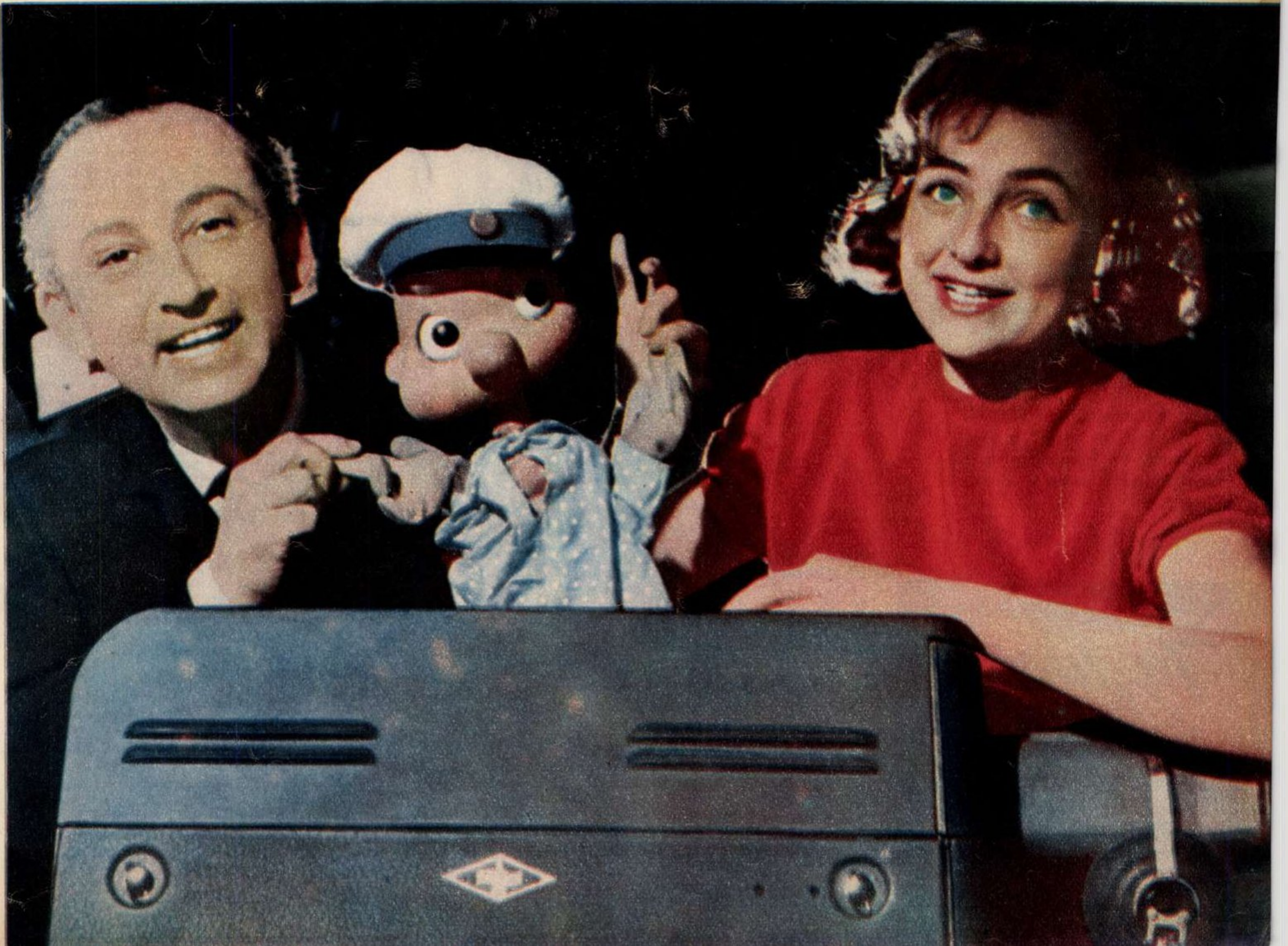

În jurul globului

O DESCOPERIRE INTERESANTĂ. La muzeul Ermitaj din Leningrad, printre piesele neidentificate se afla pînă nu demult şi o sculptură reprezentînd chipul unui bărbat necunoscut. Recent, cercetătorul ştiinţific F. Maţulevici a stabilit că e vorba de o lucrare a marelui sculptor italian Lorenzo Bernini (1598-1680) şi că este chiar autoportretul sculptorului, realizat de acesta în 1670.

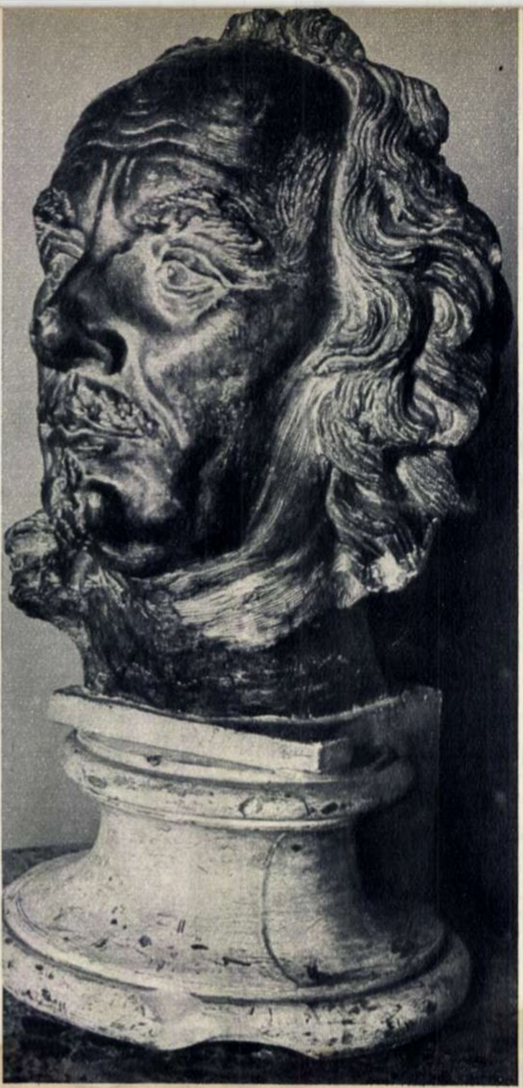

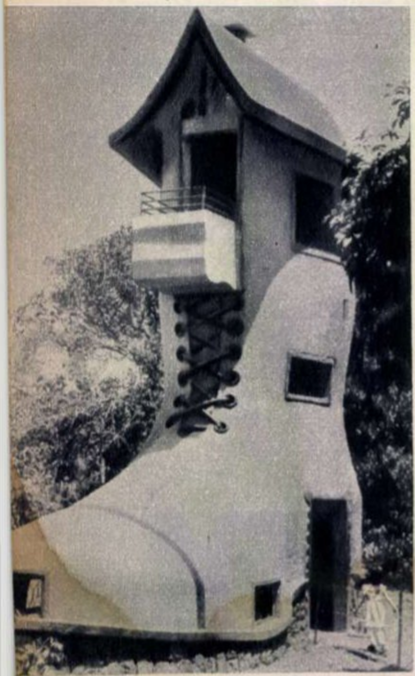

O VECHE LEGENDĂ indiană povesteşte despre soarta nefericită a unei văduve sărace, căreia nu i-a rămas după moartea soţului ei decît o gheată. Legenda spune mai departe că zeiţa indiană Lakshmi i-a transformat gheata în locuinţă. Pentru a se ilustra această poveste, la Bombay s-a clădit o casă în formă de gheată, pe care copiii indieni o vizitează adesea.

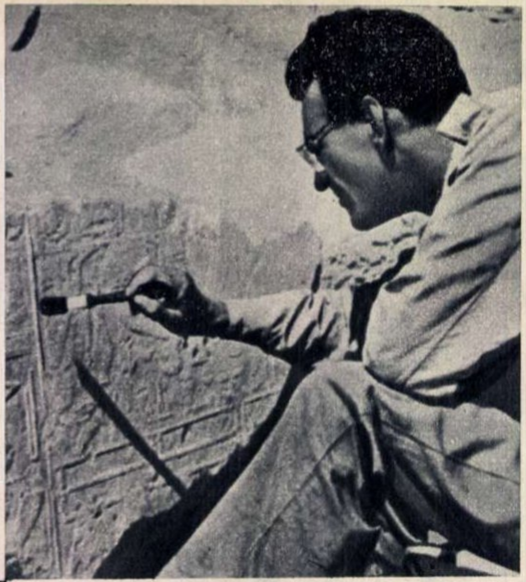

ARHEOLOGII CEHOSLOVACI întreprind în prezent cercetări asidue în R.A.U., pentru descoperirea unor noi vestigii ale milenarei civilizaţii egiptene. În fotografie, prof. dr. Zbynek Zaba, directorul Institutului de arheologie de pe lîngă Universitatea Carolină din Praga, descifrînd inscripţiile de pe un bloc de piatră dezgropat în deşertul Nubiei.

POVESTE ADEVĂRATĂ

(Continuare din pag. 19)

— Pînă o îmbătrîni Djamila, în Franţa se vor schimba multe. Lucrul cel mai important este că a rămas în viaţă.

★

Ascultînd rechizitoriul aspru şi sincer al micuţei Nataşa la adresa autorităţilor franceze care poartă războiul sîngeros din Algeria, atenţia mi-a fost abătută pentru o clipă de la firul povestirii. Mă gîndeam cum ar fi reacţionat cei vizaţi, dacă ar fi ascultat nevăzuţi cuvintele Nataşei şi ale milioanelor şi milioanelor de copii şi oameni maturi care gîndesc ca ea...

Observînd că nu mai sînt atent, Nataşa încetă să mai vorbească. Mă privea surprinsă, neînţelegînd ce anume se petrecea cu mine. Am reluat atunci discuţia.

— Nataşa, spuneai că ai să-mi povesteşti despre sora ta, Nina. Are şi ea vreo legătură cu cele întîmplate?

Ascunzîndu-şi supărarea evidentă, Nataşa mi-a răspuns pe un ton de copil îmbufnat:

— Nina m-a educat pe mine.

— Dar unde-i acum Nina?

— Învaţă la Universitatea din Irkutsk. Se întîmpla uneori să vreau să mă plimb — a reluat firul povestirii Nataşa — sau să mă joc cu fetiţele din curte, iar Nina să nu mă lase. Îmi dădea sarcini de îndeplinit în casă, pe care eu trebuia să le execut. Mă lăsa să plec la joacă numai după ce-mi îndeplineam sarcinile. Seara, cînd rămîneam împreună în camera noastră, mă lua în patul ei şi-mi spunea:

— Ascultă, am să te învăţ să-l înţelegi pe Lermontov.

— Dar din Puşkin vrei să-mi citeşti?

— Pe Puşkin ai să-l înţelegi singură...

Nina m-a învăţat că ori de cîte ori am vreun necaz e mai bine să acţionez decît să plîng. Cînd Nina a citit la Irkutsk „Literaturnaia", mi-a scris imediat că am procedat bine.

Convorbirea noastră a fost întreruptă de un student care, băgînd capul pe uşă, m-a anunţat că sînt căutat. Alexandra Vasilievna terminase şedinţa şi venise s-o ia pe Nataşa.

— Cred că v-a împuiat destul capul odrasla mea. Vă rog să mă credeţi — spuse ea, scuzîndu-se parcă — n-am vrut s-o las, dar a insistat cu atîta forţă de convingere! Voia să-l vadă pe „studentul romîn" şi basta. Nataşa este o fetiţă puţin cam încăpăţînată, dar inimioara ei este tare, tare bună. Învaţă bine şi se ocupă de muzică. Îi place să citească şi să călătorească. Voia s-o viziteze neapărat pe Djamila. De cînd vă cunoaşte, doreşte să vadă şi Romînia.

Se înnoptase cînd ne-am despărţit la staţia de autobuz. Pe drum am mai aflat de la Alexandra Vasilievna că Nataşa primise peste 100 de scrisori din toate colţurile ţării. Oamenii au ţinut să-şi manifeste admiraţia faţă de fapta demnă de un adevărat pionier, pe care a săvîrşit-o Nataşa. Textele scrisorilor mi-au parvenit mai tîrziu. Reproduc mai jos doar două fragmente:

> *„Din partea matrozilor de pe vasul nostru, un salut şi o caldă mulţumire marinărească, scumpă surioară, pentru contribuţia adusă unei cauze sfinte. Fotografia şi scrisoarea ta le-am tăiat din ziar, trimiţîndu-le surorii mele Sveta, şi ea elevă în clasa a treia. Fie ca această fotografie şi cuvintele tale să-i slujească drept exemplu".*
>
> Din partea echipajului: Vertii Viktor
> Baku. U.M. 39114 „B".
>
> *„Am citit scrisoarea ta şi te susţin cu căldură. Ai procedat bine. Nici eu nu mă pot împăca cu ideea că această tînără algeriană cu ochi atît de luminoşi trebuie să moară. Orice s-ar întîmpla, noi trebuie să ajutăm poporul algerian să-şi dobîndească libertatea".*
>
> Olia Lesina, din oraşul Voljsk

Nu ştiu dacă voi mai avea prilejul să le revăd pe Nataşa, pe Alexandra Vasilievna, să-i cunosc pe Nina şi pe tatăl ei. Dar amintirea acestei întîlniri va rămîne neştearsă.

Cînd rîndurile de faţă vor vedea lumina tiparului, în pădurea din apropierea orăşelului vostru se vor ridica spre soare feţele gingaşe ale ghioceilor Baikalului. Pe foile unor calendare sînt de obicei înscrise, o dată cu ziua, fapte şi oameni de seamă. Nu am la îndemînă un asemenea calendar. Am notat pe calendarul meu cu foi simple, un nume: NATAŞA şi fapta ei ei de o adîncă semnificaţie.

①

Peste două zile artiștii cubanezi își încep seria de spectacole pe care le vor da în Sala Palatului R.P.R. și în cea a Teatrului de Operă și Balet. În fotografiile noastre, vă prezentăm trei dintre soliștii ansamblului: Josefina Mendez (foto 1), renumita prim-balerină Alicia Alonso (foto 2) și prim-balerinul Rodolfo Rodriguez (foto 3).

③

②

Baletul din Cuba

După un turneu încununat de succes în U.R.S.S., R.D. Germană, R.P. Polonă și R.S. Cehoslovacă, baletul cuban poposește și în țara noastră.

Școala de balet din Cuba a fost înființată în anul 1931 sub auspiciile „Societății cubane pentru cultură muzicală". Prima promoție a acestei școli a dat balerini de renume: Alicia Alonso (prim-balerină care a dansat de nenumărate ori în străinătate, a dat nenumărate recitaluri în Uniunea Sovietică și a fost de multe ori parteneră de dans, în recitaluri internaționale, a unor mari balerini sovietici), Fernando Alonso (directorul general al ansamblului) și talentatul prim-balerin Alberto Alonso. Încetul cu încetul, baletul s-a format, și-a ridicat măiestria artistică, creînd o nouă școală de balet în frunte cu artiști care și-au cîștigat de mult stima și aprecierea pe tărîm internațional: Mirta Pla, Jaquin Banegas, Loipa Araujo, Josefina Mendez și alții, pe care-i vom putea aplauda și noi.

Baletul cuban are douăzeci de ani de activitate; în acest răstimp el și-a manifestat maturitatea artistică, dovedindu-se a fi una dintre cele mai bune formații coregrafice de peste ocean.

Din repertoriul său pe teme naționale baletul a înregistrat frumoase succese cu „Deșteptarea", „Cuba 1830", „Simfonia Americii Latine" și altele, glorificînd evenimentele eroice din istoria Cubei și a țărilor Americii Latine. De asemenea repertoriul acestui ansamblu mai cuprinde „Giselle", „Concertul numărul 5 în fa major" de Vivaldi-Bach, „Concert în alb și negru", „Capriciul spaniol", iar în ultimii ani — „Petrușka", „Silfidele", „Copellia", „Romeo și Julieta", „Lacul Lebedelor" etc.

Reorganizat în anii din urmă pe baza unei hotărîri a guvernului revoluționar cuban, valorosul ansamblu și-a creat un stil original; dezvoltîndu-și vechile tradiții, inspirîndu-se din surse folclorice și împletindu-le în mod armonios cu stilul baletului clasic, el pășește astfel pe calea unor noi cuceriri artistice.

REDACȚIA:
București, Piața Scînteii. Căsuța Poștală 350
of. 33. Tel. 17.60.10. int. 1744.

Prezentarea grafică: V. MUȘATESCU

Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii
„I. V. Stalin".

PREȚUL REVISTEI 2 LEI

Bibl. Reg.

• ÎN LUMEA LOR • ÎN LUMEA LOR • ÎN LUMEA LOR •

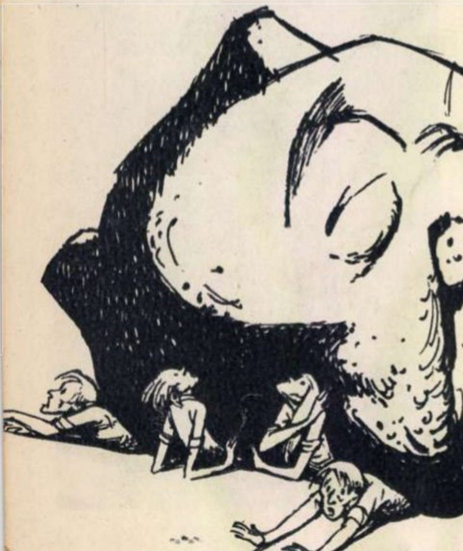

Franco, un pietroi pe inima Spaniei.

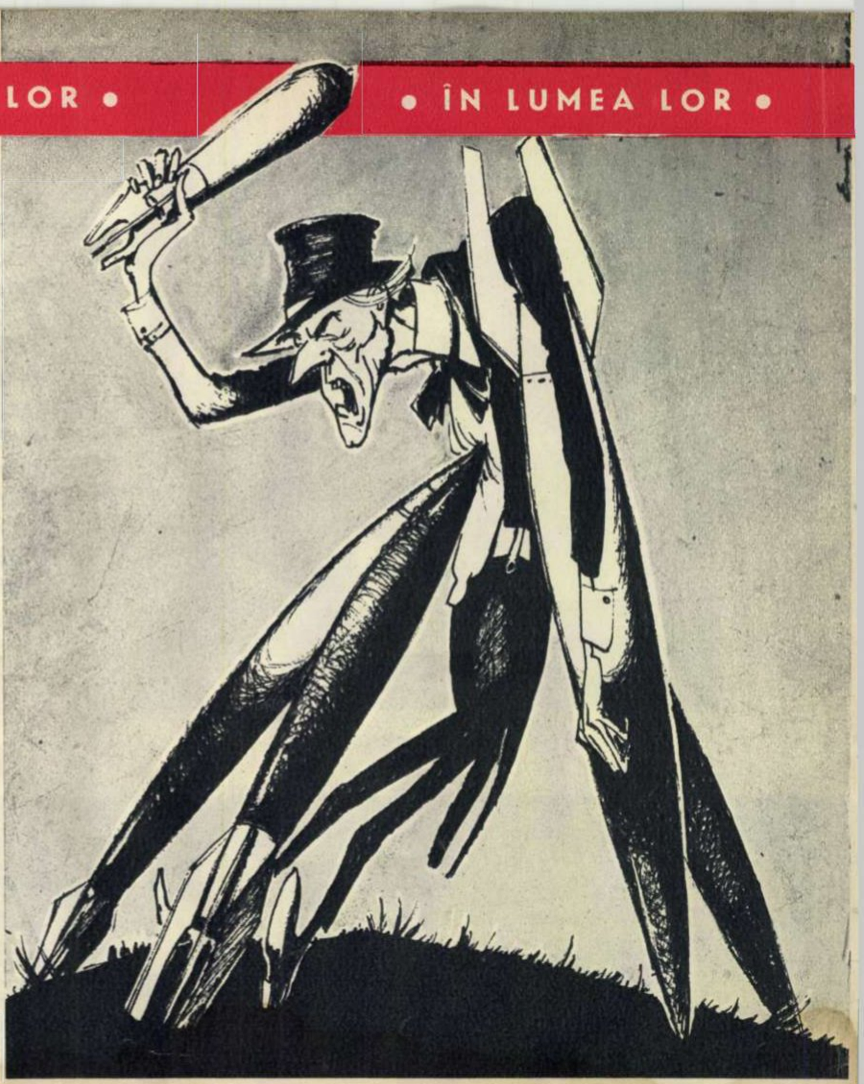

Imperialistul: – Să dezarmez?! Să pierd reazimul bătrîneţilor mele?!...

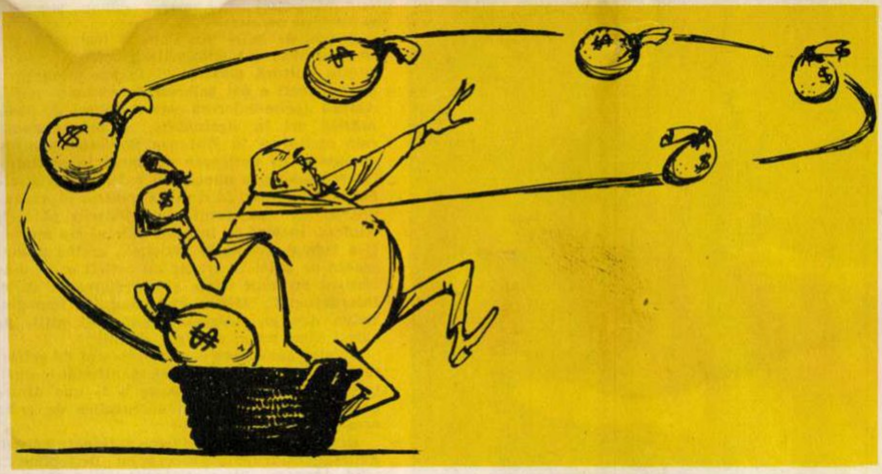

Schema proiectului S.U.A. pentru sporirea „ajutorului" american.

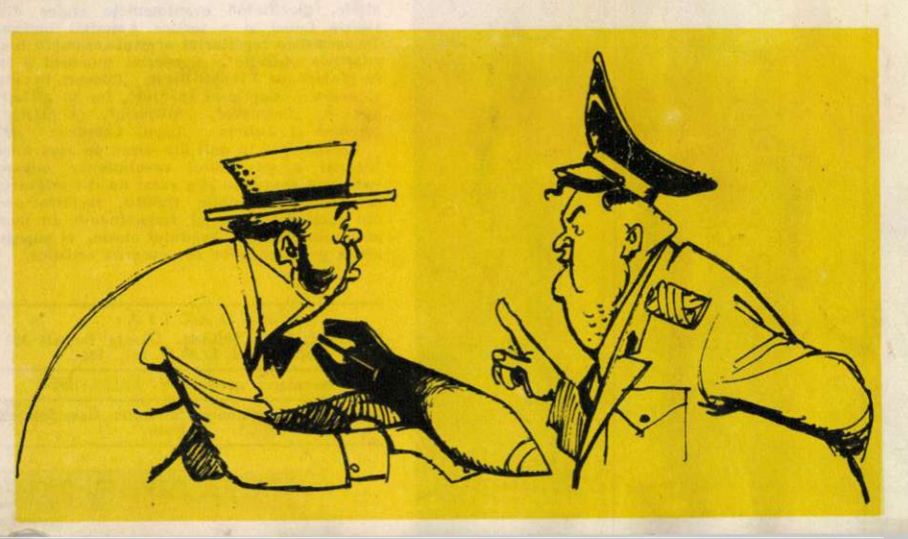

TRATATIVELE ANGLO-VEST-GERMANE

Ministrul de Război vest-german Strauss: – Vi le-am putea înapoia pe calea aerului!...

DESENE DE EUGEN TARU

05
J-

PRIMUL OM ÎN COSMOS

I.A. Gagarin

Proletari din toate țările, uniți-vă !
FLACARA
Nr. 15 (307) — 15 aprilie 1961

12 APRILIE 1961

PRIMUL OM ÎN COSMOS

PRIMA NAVĂ COSMICĂ SATELIT din lume „VOSTOK", avînd un om la bord, a fost lansată în UNIUNEA SOVIETICĂ, la 12 aprilie 1961.

Pilotul cosmonaut al navei cosmice satelit „VOSTOK" este aviatorul-maior IURI ALEXEEVICI GAGARIN, cetăţean al Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste, membru al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice.

Greutatea navei cosmice satelit cu pilotul cosmonaut: 4.725 kg, fără a lua în considerare greutatea ultimei trepte a rachetei purtătoare.

După efectuarea cu succes a cercetărilor prevăzute şi îndeplinirea programului de zbor, la 12 aprilie 1961, ora 10,55 (ora Moscovei), nava sovietică „Vostok" a aterizat cu bine într-o regiune stabilită din Uniunea Sovietică.

Aviatorul cosmonaut, maiorul Gagarin, a comunicat:

„Rog să se raporteze partidului şi guvernului, precum şi lui Nikita Sergheevici Hruşciov personal că aterizarea a decurs normal, că mă simt bine, că nu am traumatisme şi contuzii".

Infăptuirea zborului omului în spaţiul cosmic deschide perspective grandioase în faţa întregii omeniri.

Marea victorie

OAMENII SOVIETICI AU DESCHIS O NOUĂ PAGINĂ ÎN ISTORIA OMENIRII

La ce ne-am gîndit în dimineața zilei de 12 aprilie 1961?

Ne-am gîndit cît de înalt și cît de puternic este omul: un salt, și nici o forță nu-i poate împiedica zborul; oare mîine nu va atinge stelele cu mîna?

Ne-am gîndit că nava sovietică se numește „Vostok“ (Răsăritul). Oare nu Răsăritul e acela de la care ne-am obișnuit să primim lumină, căldură, încredere?

Ne-am gîndit la Lenin: dacă ar fi trăit, ar fi spus alături de noi: „iată ce minuni poate face omul!“ Acompaniată de muzica sferelor, n-a sunat vocea primului cosmonaut mai răscolitoare și mai majestuoasă decît „Appassionata“, care tulbura atît de mult pe visătorul de la Kremlin?

În dimineața senină de primăvară am fost alături de maiorul Gagarin, urmărindu-i cu răsuflarea tăiată zborul deasupra Americii Latine, deasupra Africii, deasupra continentului sovietic... Nimeni, niciodată, n-a zburat atît de departe, atît de repede, atît de sus. Numele omului sovietic, chipul lui sînt acum prezente în toate ziarele lumii, pe toate ecranele cinematografelor și televiziunii, în toate cele trei miliarde de inimi omenești pe care le-a umplut de o superbă mîndrie.

E aprilie, dar noi ne gîndim la Octombrie: asaltul Cosmosului nu e decît continuarea firească a asaltului Palatului de iarnă, primăvara de acum nu e decît urmarea logică a toamnei lui 1917.

Acum 44 de ani Aurora anunța Răsăritul de azi. La intrarea în comunism, comunistul Iuri Alexeevici Gagarin a făcut în numele întregii omeniri turul de onoare împrejurul Pămîntului. Primul om care, înfrîngînd legile gravității pămîntești, a străbătut spațiile stelare nepătrunse pînă acum de vreo ființă omenească este membru al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice. Icarul cu aripi pe care sînt săpate secera și ciocanul a zburat spre înălțimi încă neatinse și s-a întors printre noi purtînd în păr praful strălucitor al Cosmosului. Oțelul aripilor sale a fost turnat în cuptoarele cincinalelor, a fost călit în focul Marelui Război pentru Apărarea Patriei, a fost înnobilat în anii septenalului cu uluitoarele rezultate obținute de oamenii de știință sovietici în toate domeniile. Celor care încă se mai îndoiesc li se poate reaminti: asemenea oțel este invincibil atît în Cosmos cît și pe Pămînt!

În aceste zile, cînd sub coaja copacilor urcă impetuoasă seva viitoarelor fructe, a țîșnit spre cer primul astronaut, anunțînd victoriile viitoare ale omenirii.

Exprimînd înaltul umanism și voința de pace a popoarelor sovietice, Comitetul Central al P.C.U.S., Prezidiul Sovietului Suprem al U.R.S.S. și guvernul sovietic, în chemarea fierbinte adresată popoarelor și guvernelor tuturor țărilor în chiar ziua lansării și înapoierii cu succes a primului cosmonaut din lume, declară răspicat:

„Noi considerăm victoriile în cucerirea Cosmosului drept realizări nu numai ale poporului nostru, ci și ale întregii omeniri. Le punem cu bucurie în slujba tuturor popoarelor, în numele progresului, fericirii și binelui tuturor oamenilor de pe Pămînt. Nu punem realizările și descoperirile noastre în slujba războiului, ci în slujba păcii și securității popoarelor“.

★

Cine ar fi cutezat să spere, cu numai patru ani în urmă, ca marele cros al evenimentelor științifice din domeniul cuceririi Cosmosului să se desfășoare atît de vertiginos cum s-au petrecut de fapt lucrurile în răstimpul de la 4 octombrie 1957 și pînă astăzi? Într-adevăr, într-un timp extrem de scurt specialiștii sovietici în construcția și lansarea de rachete geofizice, de rachete purtătoare de sateliți artificiali sau purtătoare de nave cosmice au izbutit să rezolve cu competență și iscusință sarcini tehnice-științifice deosebit de complexe. Primii în lume ei au reușit să lanseze la 12

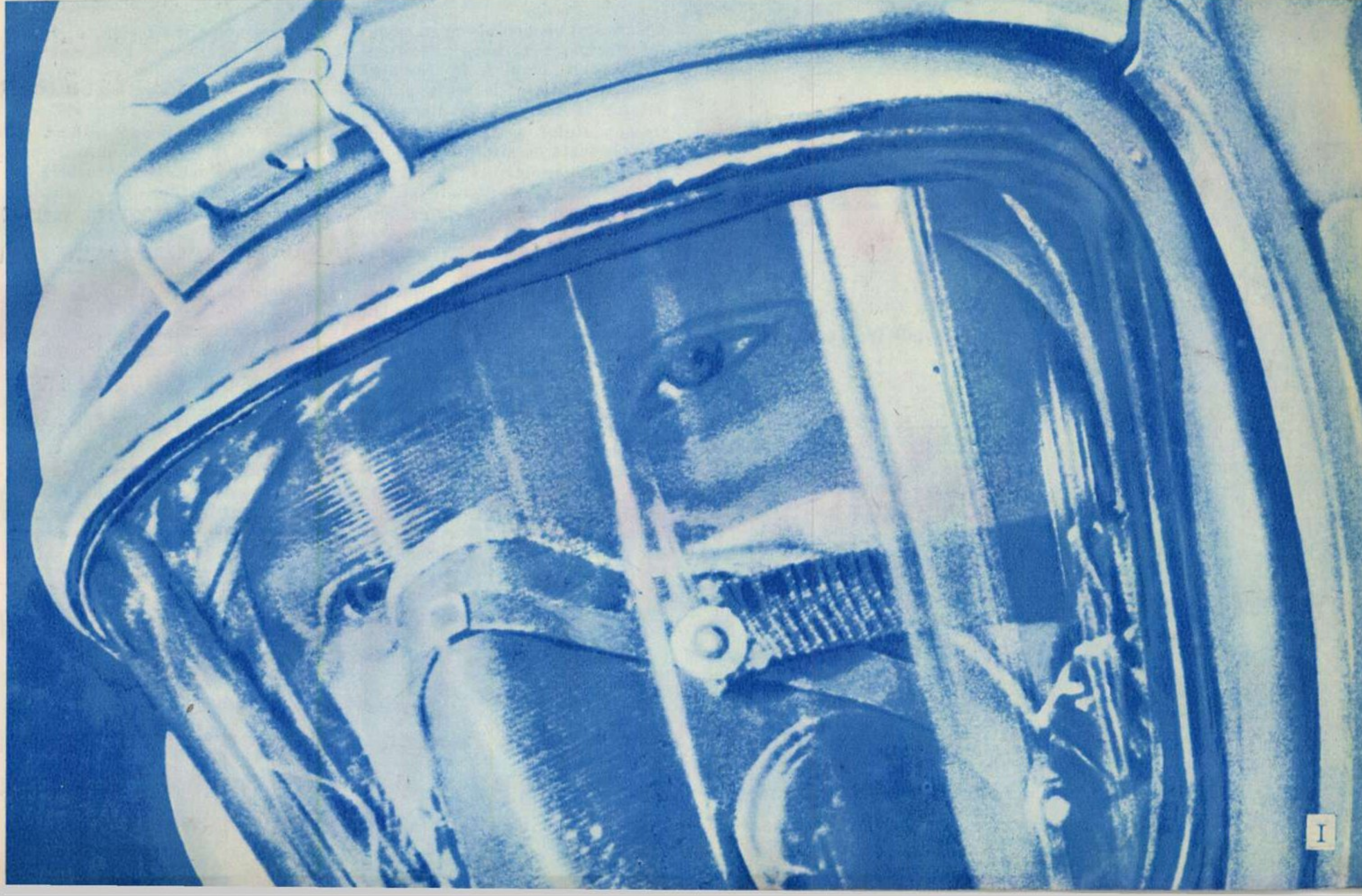

DE LA 4. X. 1957
LA 12. IV. 1961

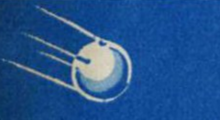

4. X. 1957

Sputnik I — 83,6 kg

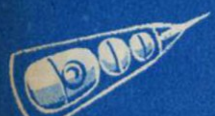

3. XI. 1957

Sputnik II — 508,3 kg

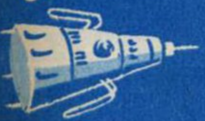

15. V. 1958

Sputnik III — 1.327 kg

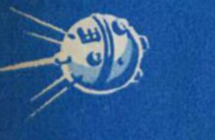

2. I. 1959

Prima planetă artificială — 1.472 kg

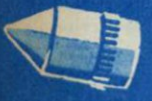

12. IX. 1959

Lunik I — 1.511 kg

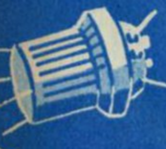

4. X. 1959

Prima stație interplanetară (în direcția Lunii) — 1.553 kg

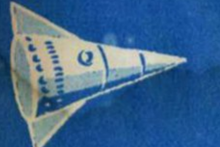

15. V. 1960

Prima navă cosmică — 4.540 kg

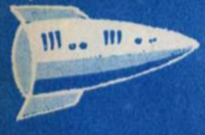

19. VIII. 1960

A doua navă cosmică — 4.600 kg

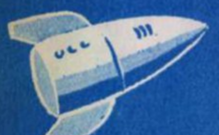

1. XII. 1960

A treia navă cosmică — 4.563 kg

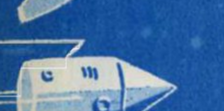

4. II. 1961

Sputnik IV — 6.483 kg

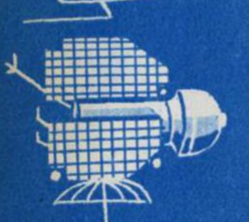

12. II. 1961

A doua stație interplanetară (în direcția planetei Venus) — 643,5 kg

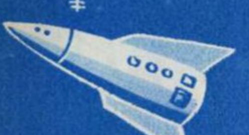

9. III. 1961

A patra navă cosmică — 4.700 kg

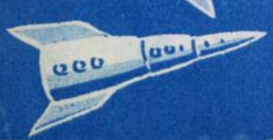

25. III. 1961

A cincea navă cosmică — 4.695 kg

aprilie o navă cosmică satelit cu un om la bord — maiorul de aviație Iuri Alexeevici Gagarin.

Un program grandios

Cum altfel decît grandios am putea caracteriza programul sovietic de studiere sistematică a spațiului cosmic, de pregătire metodică, riguros științifică, amănunțită a marii incursiuni cosmice a omenirii? Și în această privință roadele cercetării științifice planificate s-au dovedit a fi îmbelșugate.

Acționînd cu genialitate simultan pe trei „fronturi" cosmonautice (rachete geofizice, sateliți artificiali și nave cosmice), oamenii sovietici care muncesc în acest important sector al științei, tehnicii și industriei au înregistrat progrese uluitoare — neegalate pînă astăzi de nimeni — în toate direcțiile menționate.

Cu ajutorul rachetelor geofizice, meteorologice și de sondaj, ei au cules datele de bază privitoare la întinderea, structura și particularitățile atmosferei terestre. S-au obținut astfel informații prețioase asupra compoziției și stării diverselor straturi ale atmosferei, asupra acțiunii razelor solare și radiației cosmice primare, asupra frecvenței de întîlnire a unui aparat de zbor extraatmosferic cu șuvoaiele de micrometeoriți.

Sateliții artificiali automați au completat și îmbogățit substanțial conținutul obiectivelor principale ale programului de cercetare a atmosferei înalte cu ajutorul sondelor geofizice. Au fost descoperite și delimitate zonele intense de radiații din jurul Pămîntului, s-au făcut precizări asupra originii și compoziției lor. Au trebuit să fie deci revăzute toate „itinerariile" cosmice stabilite, în vederea alegerii celui mai sigur drum spre întinderile fără sfîrșit ale Cosmosului, pe care avea să pășească eroic, nu peste multă vreme, primul pămîntean călător în spațiul extraterestru.

Cercetările biologice efectuate de specialiștii sovietici cu rachetele geofizice (animale de experiență ridicate pînă la înălțimea de 450 kilometri) și cu navele-satelit (Sputnik II și navele-satelit II-V) au îngăduit perfecționarea neîntreruptă a aparaturii din cabina locuită, a cabinei și a navei însăși. Adevărați maeștri ai navigației în Cosmos, oamenii sovietici de specialitate au pus la punct complicatele trenuri cosmice purtătoare care, ascultînd cu docilitate comenzile date de pe Pămînt, au îndeplinit întocmai și pentru prima dată în lume misiuni științifice de mare anvergură și de profundă semnificație ca: zborul spre Lună și în jurul Soarelui, interceptarea Lunii, ocolirea și fotografierea automată a globului lunar, zborul spre Venus. Aceiași talentați și neobosiți stegari ai progresului și civilizației umane au învins glorios toate obstacolele care păreau de neînlăturat, deschizînd cale liberă omului în Cosmos. Ei au reușit să readucă intacte pe Pămînt primele nave-satelit, la bordul cărora au efectuat zboruri circumterestre mai multe animale de experiență. Totul a fost pregătit și verificat așadar pînă în cele mai mici amănunte pentru a se asigura zborul omului în Cosmos. Și iată că la 12 aprilie 1961, a efectuat cu succes prima istorică pătrundere nemijlocită în spațiul cosmic întîiul pămîntean — un om sovietic, aviatorul maior Iuri Alexeevici Gagarin.

Pentru deplina securitate a cosmonauților

Care sînt elementele ce au asigurat efectuarea în bune condițiuni a zborului omului în Cosmos? Evident, înainte de toate, a fost necesar să fie pusă la dispoziția cosmonautului o cabină complet independentă de mediul înconjurător. Bine ermetizată, prevăzută cu instalații perfecționate pentru regenerarea atmosferei interioare, pentru menținerea în limite normale a conținutului în oxigen, bioxid de carbon și vapori de apă a microatmosferei și înzestrată cu sisteme tehnice speciale pentru păstrarea unui nivel normal de presiune și temperatură, cabina în care a zburat primul om în Cosmos a pus la dispoziția acestuia condițiile necesare pentru ca cercetătorul să-și conserve intactă capacitatea de muncă pe tot timpul zborului.

În plus, o aparatură cu înalți indici tehnici a utilat cabina, înlesnind cosmonautului observarea unor importante fenomene interioare și exterioare — prevăzute în programul călătoriei — comunicarea sigură cu Pămîntul și, bineînțeles, oferindu-i condiții minime de confort (lumină, căldură, spațiu). Au fost luate măsurile cele mai severe cu putință pentru ca vibrațiile și zgomotul din timpul funcționării motoarelor-rachetă și din perioada returului frînat să nu aibă efecte negative asupra stării generale a călătorului.

Dispozitive speciale au fost prevăzute pentru a-l ajuta să suporte cu bine suprasarcinile de la decolare și din perioada zborului cu motoarele deschise sau din sectorul de frînare aerodinamică. În această privință costumul pe care l-a purtat primul cosmonaut și fotoliul cu rabatere automată pentru asigurarea poziției de minimă influență a efectelor accelerațiilor mari au avut un rol important.

Sistemul de siguranță, blocul dispozitivelor de dublă comandă (pentru preluarea conducerii), apa-

Continuare în pag. III

(După pag. 22)

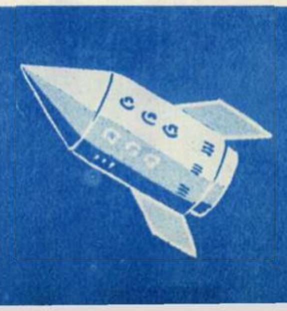

12. IV. 1961

Vostok — prima navă cosmică avînd un om pe bord — 4.725 kg

IMAGINI VII – DRUM GLORIOS

Îi priveam cu atenție. Erau un grup de tineri ceferiști. Veniseră, ca alte sute de oameni ai muncii, să viziteze Muzeul de istorie a partidului. Spre impozanta clădire din șoseaua Kiseleff, care găzduiește tezaurul de mărturii ale drumului eroic și glorios străbătut de partid în cei 40 de ani de existență, se îndreaptă în aceste zile, mai mult ca oricînd, grupuri-grupuri de oameni. O părticică din nesfîrșitul șuvoi: grupul tinerilor ceferiști. Deși fiecare dintre ei respira voia bună și bucuria răgazului duminical, totuși peste seninul fețelor lor observam o firească și emoționantă solemnitate. Se adunaseră în fața unui tablou care evoca scene din marea grevă a ceferiștilor din 1933. Nu vorbeau, dar ochii și expresia tinereștilor lor fețe grăiau mai mult decît orice cuvînt. Eroismul înaintașilor îi însuflețea, îi învăța să prețuiască mărețele cuceriri de azi, dobîndite prin luptă, cu jertfe de sînge ale înaintașilor. Totodată aveau prilejul să compare viața lor de astăzi — liberă și luminoasă — cu viața întunecată din trecut sub vitregia nedreptei orînduiri burghezo-moșierești.

Îi priveam cu atenție. Erau un grup de colectiviști din Argeș. Aceeași solemnitate, tot atît de firească și de emoționantă. Priveau cu încordare un alt tablou. Un tablou care evoca de asemenea vremurile crunte, de furtuni și obidă ale înaintașilor lor. Nu vorbeau nici ei. Dar gîndurile, pe care le citeam în expresia figurilor lor, erau la fel de clare și de grăitoare. Sîngele vărsat de țărani în 1907, suferințele înaintașilor lor îi îndemnau parcă să-și compare viața lor de astăzi — fericită și cu perspectiva belșugului tot mai mare — cu viața înaintașilor lor, a acelor înaintași cu fețele supte și ochii înfometați de dreptate, de acea dreptate care s-a înfăptuit abia după mărețul act al eliberării.

Priveam cu atenție alte și alte grupuri: pe muncitorii de la „Semănătoarea", pe colectiviștii din regiunea Brașov, pe studenții din Iași, pe tinerii din regiunea Ploiești, pe elevii din Rîmnicu-Sărat... Toți veniseră să mai cerceteze încă o dată, în Muzeul de istorie a partidului, drumul eroic al făuritorului vieții noastre de astăzi.

Nu pot ști ce cuvînt ar putea reda mai bine măreția istorică a luptelor și victoriilor partidului de-a lungul glorioasei sale existențe de 40 de ani. Dar dragostea și fierbintea recunoștință ce le-am putut descifra pe figurile vizitatorilor mi-au dat măsura forței educative și mobilizatoare a imaginilor care întruchipează istoria vie a partidului care conduce poporul spre culmi mai înalte.

George CIUDAN

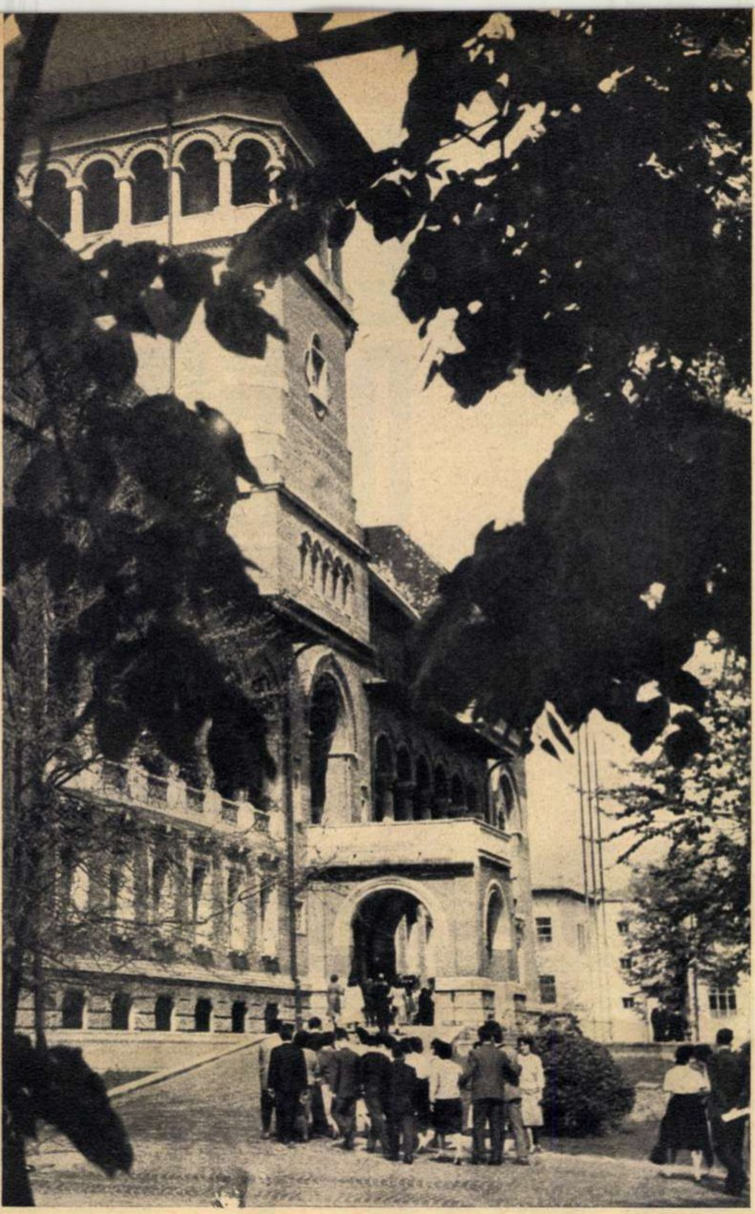

Spre acest edificiu – Muzeul de istorie a Partidului Muncitoresc Romîn – se îndreaptă de dimineața pînă seara grupuri-grupuri de oameni.

Vizitatorii se opresc îndelung în fața acestui glob ce simbolizează lupta pentru sfărîmarea lanțurilor robiei capitaliste. Globul a fost lucrat de luptători închiși la Doftana.

În fiecare sală a muzeului, cetățenii urmăresc cu interes firul istoriei partidului nostru. În fotografie: sala cu exponatele privind „Victoria insurecției armate sub conducerea P.C.R. August 1944".

LA ORDINEA ZILEI

— fotoreportaj —

de Tr. PROSAN, I. CORIBAN
şi E. IAROVICI

CĂUTĂRI FEBRILE

New Delhi. Azi 27 noiembrie orele 9,41 ora Indiei a fost înălţată la Combay turla romînească 4.L.D. stop. Ridicarea turlei a avut loc într-un cadru solemn în prezenţa a numeroşi specialişti indieni stop. Operaţia a durat exact 3 minute stop. Rog transmiteţi ştirea în patrie uzinei„1 Mai".

Telegrama aceasta a fost expediată de unul dintre specialiştii romîni care călătoresc prin lume însoţind utilajul nostru petrolifer. E scrisă sub semnul evident al emoţiei.

Şi o altă telegramă, mai lapidară:

Vă felicităm pentru realizarea instalaţiilor pentru India. Indexport.

Iată două dintre numeroasele telegrame şi scrisori de mulţumire sosite la uzinele„1 Mai"-Ploieşti. Asemenea telegrame şi scrisori sosesc mereu de la schelele din ţară şi din străinătate. Cine să le mai ştie numărul? Le publică cu regularitate ziarul uzinei, aducîndu-le la cunoştinţa întregului colectiv de

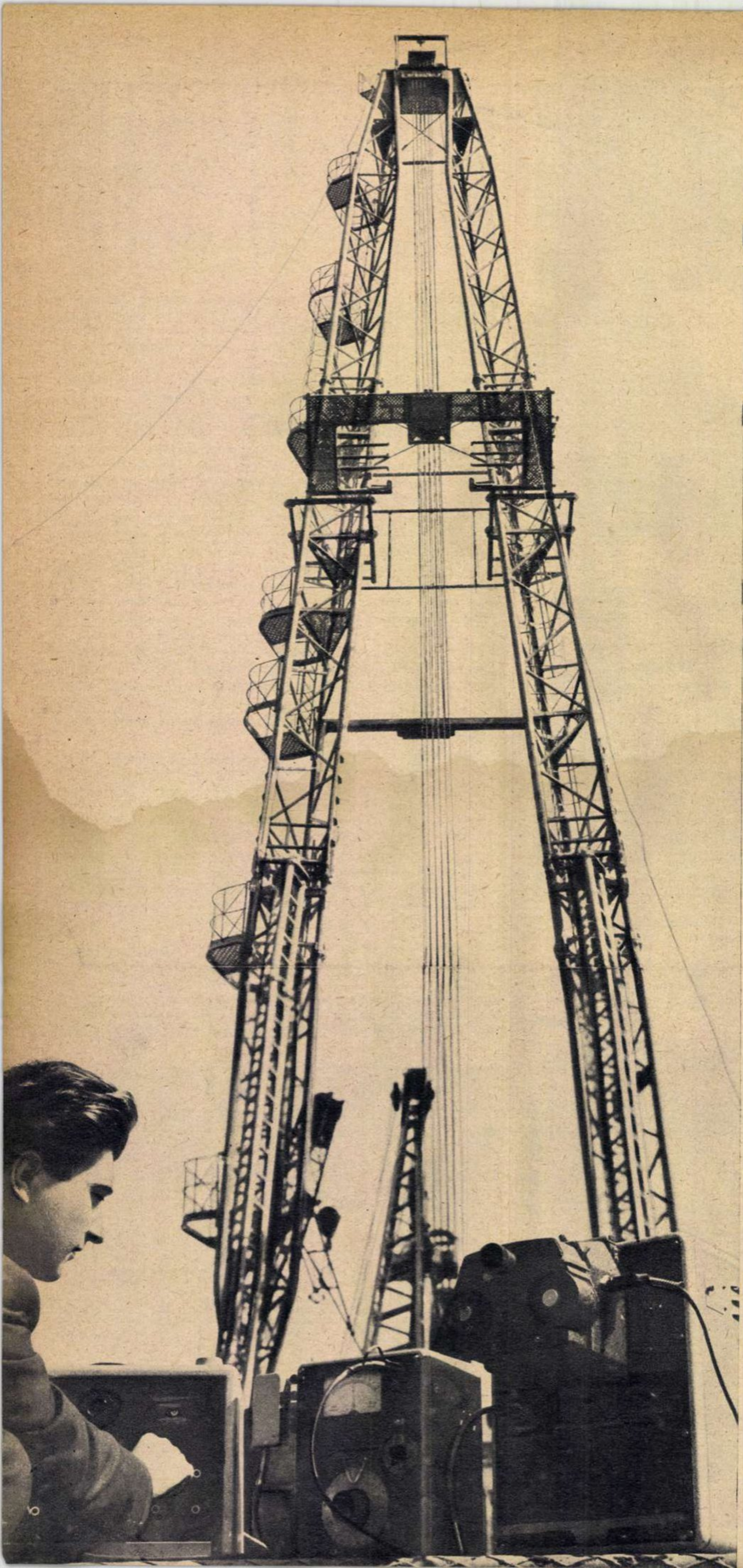

Tensometrare electrică la turla 4.L.D. Pe toată înălţimea instalaţiei, din loc în loc, se verifică efortul la care este supusă construcţia metalică a turlei.

aici. Dar, în definitiv, cine nu ştie astăzi că utilajul nostru petrolifer se bucură în multe ţări de o binemeritată apreciere? Cine n-a auzit de 4.L.D. ori de calităţile sapelor romîneşti de foraj? Mîndria colectivului uzinei „1 Mai" e justificată.

Şi totuşi, în zilele şi săptămînile acestea din urmă nu s-a găsit nimeni în uzină care să spună: „Dacă-i vorba de calitate, noi stăm bine, tovarăşi. Citiţi telegramele şi scrisorile de mulţumire şi vă veţi convinge. Ne laudă o ţară întreagă, plus străinătatea!"

S-ar fi putut întîmpla, fireşte, ca torentul acesta de scrisori şi telegrame să ducă colectivul uzinei la mulţumire de sine şi chiar la înfumurare. Dar nu a fost aşa. Săptămînile care s-au scurs sînt edificatoare în acest sens. Uzina întreagă s-a aflat şi se află într-o căutare febrilă, analizînd atent tot ceea ce a făcut pînă acum.

Cei de la uzina „1 Mai" au înţeles două adevăruri simple: 1) că nu există nimic care să nu poată suferi îmbunătăţiri şi 2) că telegramele, oricît de elogioase ar fi ele, aparţin în definitiv trecutului, chiar dacă acest trecut înseamnă fie şi numai cîteva luni. Ceea ce în tehnică adesea poate însemna foarte mult.

De aceea pînă şi vestitului 4.L.D. i s-au găsit neajunsuri. N-a scăpat nici el de observaţia riguroasă, de ochii critici ai înşişi realizatorilor lui. „Turla 4.L.D. trebuie să devină mai uşoară. Construcţia arborelui intermediar de la troliul T.F.21 trebuie îmbunătăţită".

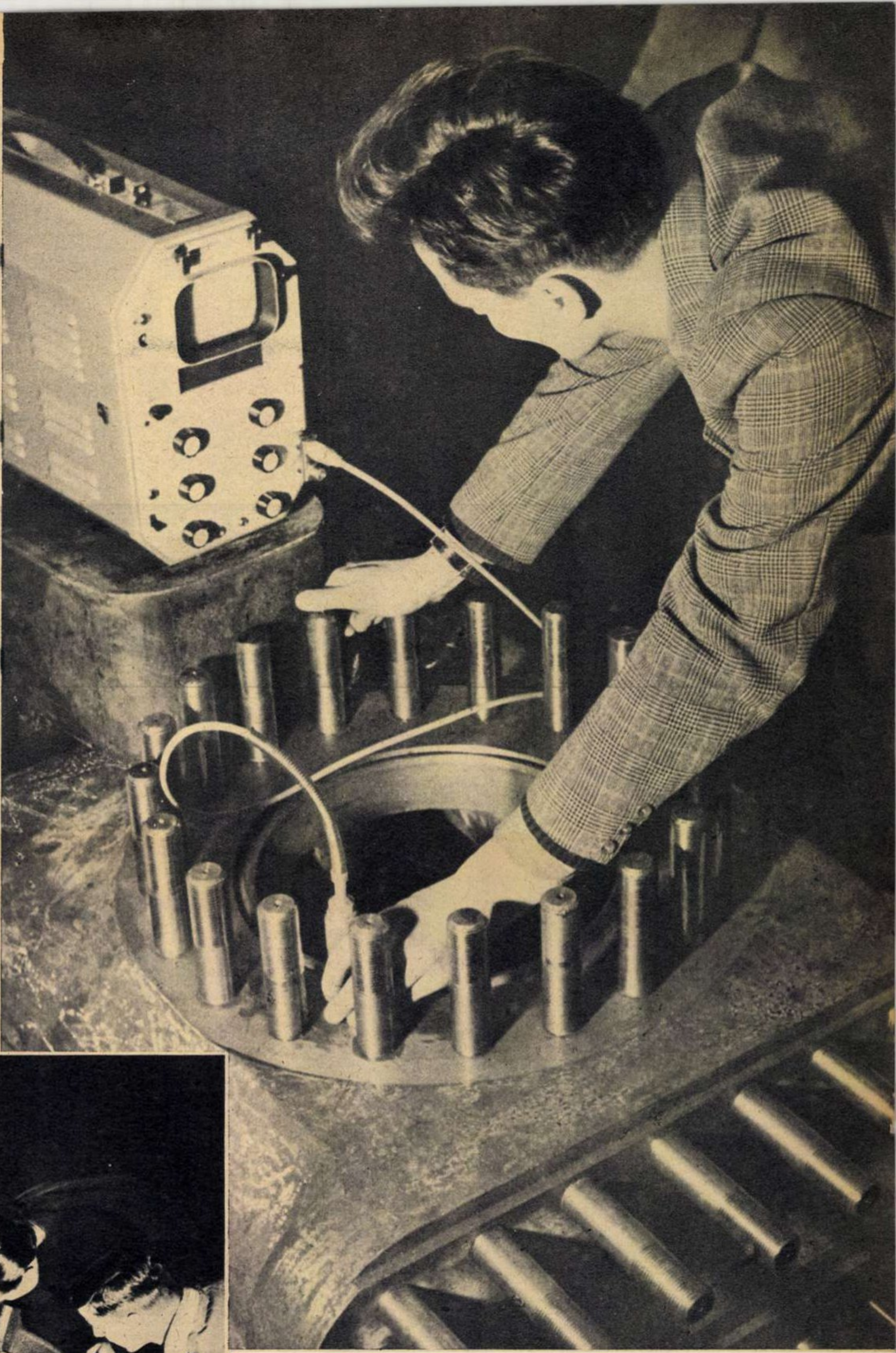

La verificarea pieselor de mare importanţă, cum e acest prevenitor, a fost însuşită şi se extinde metoda de defectoscopie cu raze gama. Orice defect de turnare este depistat din timp, înainte ca agregatul să fie montat.

Scurtă discuţie pe tema calităţii în jurul unei mese Rotary pentru instalaţia 4.L.D. Şi aici se mai poate îmbunătăţi ceva.

Dezbătînd Directivele C.C. al P.M.R., colectivul uzinei „1 Mai" şi-a formulat circa 80 de măsuri importante, cu termene bine precizate şi cu tovarăşi ce răspund de executarea lor. 30 dintre aceste măsuri au termene pînă la 8 mai. Iată cîteva dintre ele: se va extinde forjarea în matriţe, călirea prin curenţi de înaltă frecvenţă; vor fi însuşite metode noi de control şi cercetare ca: tensometrarea electrică, fotoelasticitatea în asimilarea sapelor cu role, introducerea defectoscopiei în verificarea pieselor de mare importanţă etc.

Controlul calității unor proprietăți a inelelor rulmentului se face la un aparat modern, care execută simultant trei controale.

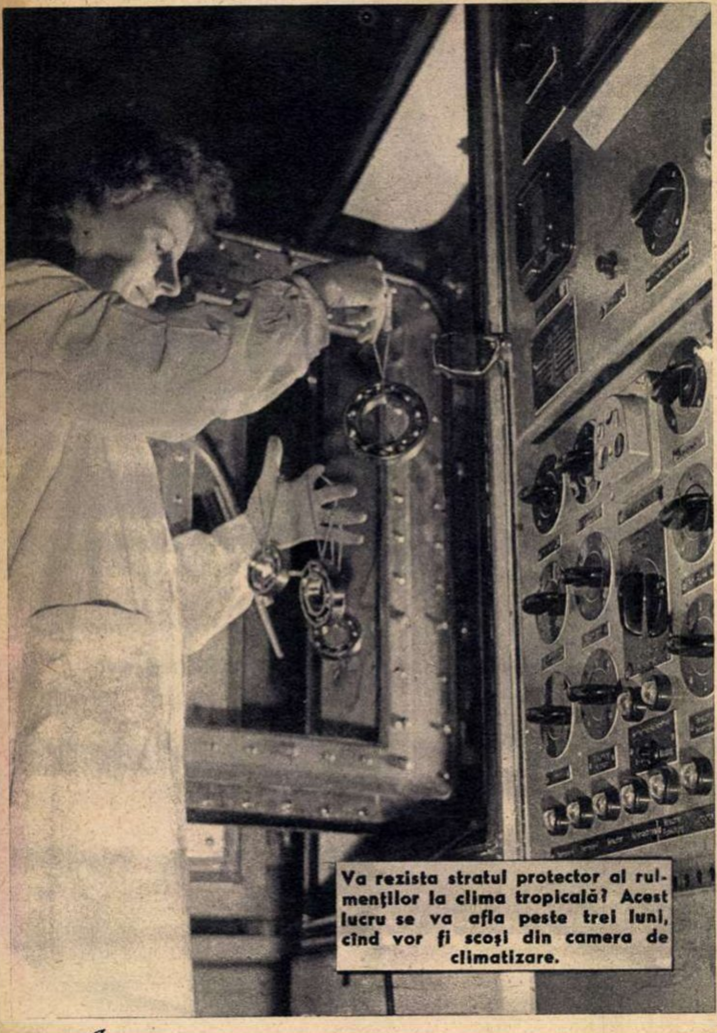

Va rezista stratul protector al rulmenților la clima tropicală? Acest lucru se va afla peste trei luni, cînd vor fi scoși din camera de climatizare.

CU MĂNUȘI ȘI CU MIIMI DE MILIMETRU

La rulmentul 304 s-au restrîns toleranțele la colivii...Mai clar: corpului metalic în care sînt montate bilele nu-i mai este permisă toleranța ce i se admitea pînă acum. O toleranță: un micron! Un micron, a mia parte dintr-un milimetru, adică o măsură pe care nici cel mai ager ochi nu o poate sesiza fără ajutorul unui instrument de mare precizie. „Atenție la microni!“, acesta este cuvîntul de ordine la fabrica brașoveană „Rulmentul“. Pentru că în ultimă instanță respectarea micronilor înseamnă calitate.

Reducerea toleranței la coliviile rulmentului 304 face parte din măsurile luate pentru asigurarea unei calități superioare. Apoi au urmat suprafețele bilelor de la toate tipurile de rulmenți. Cînd ții în mînă o bilă de rulment, chipul ți se oglindește în strălucirea ei metalică, iar degetele sesizează rotunjimea perfectă. Și totuși perfecțiunea aceasta poate fi doar o aparență. Căci s-ar putea întîmpla să ții în mînă un produs de calitate inferioară. Dar s-a venit cu o măsură nouă: rodarea bilelor între discuri cu strat de cositor pur. Ea va avea ca efect asigurarea unei calități superioare a suprafeței bilelor.

Deseori rulmenții se compară cu bijuteriile și asta nu numai pentru apele lor scînteietoare, ci mai ales pentru migala și grija cu care sînt șlefuiți. Dar se pare că rulmenții sînt mai gingași decît prețioasele obiecte decorative... Acest lucru e confirmat și de faptul că la recepție, de exemplu, se lucrează cu mănuși. Degetele și palma, transpirînd, pot ataca metalul prin sărurile pe care le depun pe suprafețe. Mănușile evită și această cale de subminare a calității.

Șapte verificări principale fac o selecție riguroasă printre sutele de mii de elemente de rulmenți. Se apreciază aspectul general, se controlează rugozitatea (neregularitățile de pe suprafața rulmentului) și precizia de rotire, se verifică jocul radial, duritatea etc. Și cînd controlul asupra micronilor și-a spus cuvîntul, rulmentul a trecut examenul calității. Patru băi speciale vor face să dispară pînă și infinitezimalele particule de apă care mai dăinuiau pe suprafața lucioasă și îl vor apăra de oxizi.

La „Rulmentul“-Brașov marea bătălie pentru calitate e în toi. Ținta: obținerea de produse la nivelul pieții mondiale. Măsurile luate și primele rezultate ne îndreptățesc să credem că muncitorii de aici își vor atinge scopul: vor da industriei noastre rulmenți de o calitate din ce în ce mai bună.

Mărfurile primesc identitate: marca fabricii. Stofele au trecut prin toate probele de calitate şi vor fi expediate magazinelor. De acum înainte cumpărătorii au cuvîntul.

STOFE BUNE – DAR ŞI SORTIMENTE VARIATE

De pe zecile de etichete, un berbec priveşte la noi cu un aer de mîndrie. Cît e de justificată atitudinea „dumnealui“, încă nu ştim. Cumpărătorii din magazine ne vor spune...

În condica de sugestii, nenumărate propuneri. Propuneri care s-au născut dintr-o metodă destul de originală de sondare a cerinţelor şi gustului public. Fabrica de postav „Partizanul roşu“ din Braşov a adus în magazinul său de prezentare cataloage cu eşantioane. Cumpărătorii care au vizitat magazinul le-au răsfoit şi de fiecare dată s-au dus la responsabil şi au cerut cutare sau cutare stofă. Aceste cereri au oglindit şi preferinţele cumpărătorilor din ultima vreme: stofe în contexturi şi culori cît mai variate.

Se pare că preferinţele pentru stofe „uni“ sînt în descreştere. Acest lucru îl cunoaşte foarte bine şi fabrica „Partizanul roşu“; şi, ţinînd cont de noua orientare a gustului cetăţeanului, se străduieşte să-l satisfacă. Probă cele 46 de articole în 460 de desene şi culori, realizate pînă acum pe primul semestru, dintre care multe cu desene mărunte ca în cataloagele cu eşantioane.

Stofele „Partizanului roşu“ sînt unanim apreciate pentru calitatea lor, dar colectivul fabricii a luat măsuri importante ca ele să fie şi mai bune. În filatură s-a introdus un autocontrol riguros pe faze de operaţiuni şi rezistenţa firelor a crescut; la ţesătorie nu se mai admit mai mult de 4 „puncte rele“ pentru mia de bătăi; la finisaj se caută un tuşeu mai plăcut, o durabilitate sporită şi reducerea gradului de şifonare. Păstrarea calităţii iniţiale a firelor prin respectarea „odihnei“ stofei timp de 24 de ore (ca să nu-şi piardă elasticitatea) după tratările termice, evitarea completă a tensionărilor, care slăbesc durabilitatea, şi păstrarea acelei umidităţi necesare mărfii prin evitarea suprauscării — iată o serie de măsuri care au dus la o apreciabilă îmbunătăţire a calităţii stofelor. De asemenea, colectivul fabricii s-a angajat să efectueze un finisaj îngrijit la fiecare produs în parte, să acorde o mai mare atenţie îmbunătăţirii neşifonabilităţii şi coloritului.

Berbecul de pe marca fabricii poate deci să ne privească cu mîndrie, deoarece însoţeşte stofe de bună calitate.

Vor fi satisfăcuţi cumpărătorii de aceste modele? Iată întrebarea pe care şi-o pun cei doi creatori de la fabrica „Partizanul roşu“.

Se filmează pe platouri

„FEBRA“

Cu un an în urmă, la Sinaia, dramaturgul Horia Lovinescu şi regizorul Iulian Mihu purtau zi de zi discuţii însufleţite, dezvoltînd cu migală episoadele unui nou scenariu de film închinat vieţii unui medic în Delta Dunării. Se încerca, pe căi mereu îmbunătăţite, să se facă cît mai pregnant mesajul artistic al filmului — corelaţia între fericirea personală şi împlinirea îndatoririlor faţă de colectivitate, răspunderea pe care o ai, în dragoste, pentru soarta celuilalt...

Irina Petrescu şi Emil Botta deţin roluri importante în filmul „Febra“, realizat după scenariul lui Horia Lovinescu.

Povestirea se arăta la început simplă, aproape liniară: un tînăr medic hotărăşte, în primii ani după eliberare, să plece într-un sat sărac de pescari; soţia lui îl urmează, numai că ea nu reuşeşte să se adapteze noilor condiţii de viaţă... Are loc o despărţire „provizorie“ dar, pe măsură ce medicul îşi cîştigă preţuirea oamenilor din Deltă, soţia lui, reîntoarsă la Bucureşti, cade tot mai mult pradă unui mediu social nesănătos...

Cu fiecare nouă pagină a scenariului şi a decupajului, viitorul film se îmbogăţea cu alte semnificaţii, aducea chipuri şi situaţii interesante, veridice, care lăsau un cîmp tot mai larg fanteziei regizorale.

Acum, munca de filmare se apropie de jumătate. Scenele de interior sînt complet terminate: s-a filmat şi momentul în care doctorul Vrancea (Cristea Avram) descoperă comportarea veroasă a socrului său, doctorul Pantazi (Emil Botta); şi scena în care cei doi soţi hotărăsc să plece împreună în Deltă; şi momentul dramatic al operaţiei nereuşite, şi primele conflicte cu soţia (Irina Petrescu); şi discuţiile aprinse, lămuritoare, cu secretarul de partid al satului (Vasile Niţulescu), şi unele momente ale deznodămîntului. Rămîn însă de realizat scenele esenţiale pentru ambianţa filmului — cele din Deltă. Echipa de actori, regizori, operatori şi tehnicieni se pregăteşte acum pentru filmarea exterioarelor.

Micii eroi ai filmului „Vara romantică“ în fața unei grave probleme de conștiință: vor duce oare la îndeplinire jurămîntul lor de a-l pedepsi pe presupusul trădător?

„VARA ROMANTICĂ“

Două din cele trei filme semnate de regizorul Sinișa Ivetici (împreună cu Andrei Blaier) aveau ca eroi principali copii („Ora H“ și „Mingea“). Al treilea — „Furtuna“ — surprindea un moment din lupta pentru eliberarea patriei noastre de sub jugul fascist. Și iată că și al patrulea film al său vorbește despre copii, de astă dată în condițiile luptei de eliberare. Scenariul este semnat de Octav Pancu-Iași. În filmul acesta se întreprind acțiuni de sabotare a retragerii hitleriștilor, se împiedică demontarea unei uzine, se pregătește insurecția armată... S-ar părea că în vălmășagul atîtor fapte, micii eroi care aduc apă cu gălețile pentru aprovizionarea orașului vor trece neobservați. Și, totuși, filmul se ocupă în primul rînd de ei. Iar luptătorii ilegaliști, cărora le revin atîtea răspunderi, nu uită nici o clipă nobila răspundere pe care o au față de micii eroi, pe care războiul i-ar putea schilodi sufletește...

Și iată că, secvență după secvență, este surprins unul din cele mai însemnate și delicate procese care se făureau în zilele înfrigurate ale „verii romantice“ 1944: cel al formării unor caractere dîrze, prima pagină a biografiei unor viitori comuniști...

Dacă găsirea interpreților adulți nu a ridicat probleme deosebite, pentru cei 6-7 copii ai filmului au fost trecuți în revistă peste zece mii de pionieri și școlari. Iar astăzi, copiii și adulții împărtășesc deopotrivă răspunderea și emoțiile filmării...

„PORTO-FRANCO“

Se întoarce acasă Nick Americanul! Sosește din America fratele cafegiului Stamate! Vine cu milioane!!!

Senzaționala veste a trezit din somnolență mizerul port de la marginea țării. Sîntem în anii din preajma primului război mondial. Sulina, port „liber“, dominat de atotputernica și vestita Companie Europeană a Dunării, mișună de o faună cosmopolită de afaceriști, paraziți și aventurieri.

Mirajul milioanelor aduse de peste mări e motorul întregii acțiuni a filmului „Porto-franco“, pe care-l realizează în prezent regizorul Paul Călinescu, pe baza unui scenariu scris de Mihnea Gheorghiu după cunoscutul roman „Europolis“ de Jean Bart.

În funcție de „milioanele Americanului“ își vor dezvălui adevărata fire și Stamate cafegiul (Ștefan Ciubotărașu), ruinat de pretențiile de cucoană ale bovaricei sale consoarte Penelopa (Simona Bondoc), și bogatul armator (Nicki Atanasiu), și cuceritorul căpitan Deliu (Ion Dichiseanu), și pitorescul frizer poreclit Nicu Politicu (M. Fotino), și sentimentala sa nevastă Olimpia (Liliana Tomescu). Numai că, din „țara tuturor posibilităților“ (inclusiv aceea de a muri de foame) Nick Americanul (Geo Barton) nu aduce altă avere decît o copilă mulatră și un mare dor de muncă. Și de aci... se va naște drama.

Deznodămîntul ni-l va dezvălui însă filmul „Porto-franco“.

Se filmează o scenă din „Porto-franco“.

„PETELE NEGRE“

ULTIMELE COLONII DIN AFRICA

I

Decenii de-a rîndul harta continentului african a fost prezentată în cîteva culori. Aceleași culori le întîlneai pe harta continentului european, ceea ce oglindea o realitate monstruoasă: Africa nu mai aparținea africanilor; fusese cotropită și împărțită — ca și cum înainte ar fi fost „țara nimănui“ — între cele cîteva puteri colonialiste europene: Anglia, Franța, Germania imperială, Belgia, Portugalia. Steagurile pestrițe ale jefuitorilor ce se dădeau drept ... „civilizatori“ n-au izbutit să ascundă multă vreme marea nelegiuire săvîrșită pe seama popoarelor Africii. În ciuda culorilor cartografice, Africa dominată de colonialiști a fost vreme îndelungată o imensă pată neagră pe harta lumii. Jefuirea uriașelor ei comori s-a împletit cu statornicirea unor rînduieli neomenoase, care au transformat zeci de popoare și mii de triburi într-o imensă masă de sclavi. Stăpînii lor albi au fost atrași mai întîi de mirodenii, de fildeș și de brațele de muncă cele mai ieftine, iar apoi și de tezaurul materiilor prime africane, și de pozițiile strategice ale „continentului negru“.

După ce salvele „Aurorei“ au vestit lumii triumful Marii Revoluții Socialiste, marcînd totodată începutul sfîrșitului sistemului colonial, și îndeosebi după cel de-al doilea război mondial, uriașa pată neagră care acoperea ca o pecingine trupul Africii a început să se destrame. În 1945 (priviți harta de jos) în Africa existau doar patru state independente: Egiptul, Uniunea Sud-Africană, Etiopia și Liberia. În anii care au urmat, sub loviturile tot mai puternice ale mișcării de eliberare națională, destrămarea pozițiilor colonialiste pe continentul african a continuat fără întrerupere. În perioada 1945-1960 au apărut pe harta Africii 22 de state independente, cu o populație de 118 milioane oameni. Iar coloniile încă existente — ultimele pete negre pe trupul Africii (harta din dreapta) — constituie ele însele arena viitoarelor explozii anticolonialiste.

Despre aceste „pete negre“, despre viața, suferințele și lupta celor 65 milioane de africani care se mai află încă în lanțurile robiei coloniale, este vorba în materialul documentar pe care îl prezentăm în aceste pagini, ca și în numărul următor al „Flacării“.

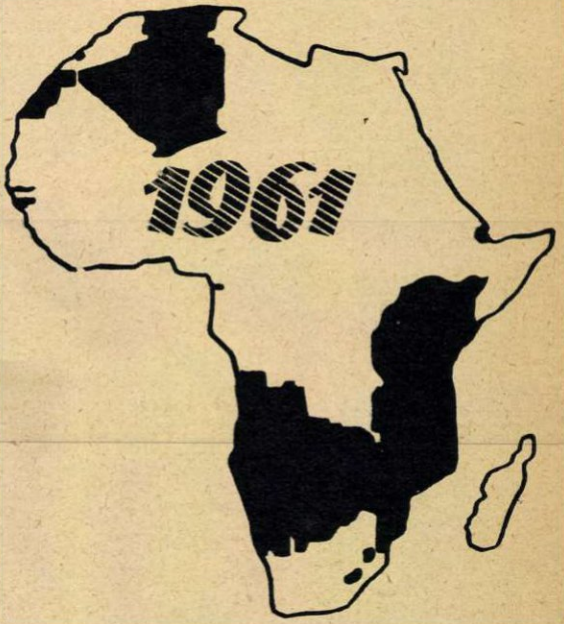

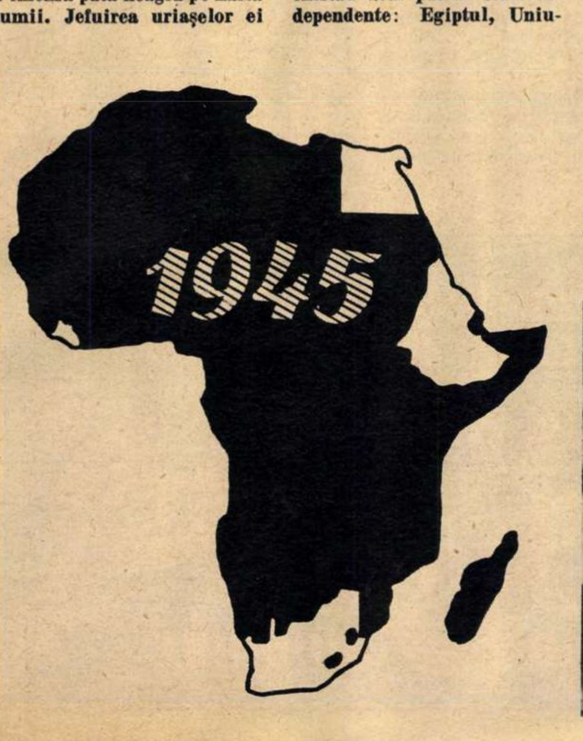

ȚARA FOAMETEI

În inima Africii, acolo unde trăiau liniștiți cei mai înalți oameni din lume aparținînd tribului Batutsi — laolaltă cu cei mai scunzi — pigmeii tribului Batwa — și-au făcut apariția, la sfîrșitul secolului trecut, colonialiștii germani. Ei au subjugat aceste triburi libere și au înființat colonia Ruanda-Urundi. Apoi, în 1918, locul colonialiștilor germani, învinși în primul război mondial, l-au luat cei belgieni. După cel de-al doilea război mondial, O.N.U. a cerut colonialiștilor belgieni să contribuie la progresul social și economic al acestui teritoriu bogat în mineMreuri și produse agricole. Cum au avut „grijă“ colonialiștii belgieni de Ruanda-Urundi reiese și din relatarea unui ziarist belgian, care arăta că *„marea majoritate a populației din Ruanda-Urundi nu mănîncă decît o dată pe zi“*. Într-adevăr, această țară e bîntuită de o foamete cronică. În 1943-1944, de pildă, au murit de foame peste 60.000 de oameni, printre care foarte mulți copii. Cauza foametei? Binecunoscutele metode colonialiste. Capitaliștii belgieni au furat pămînturile indigenilor și au creat, pe ogoarele de pe care afri-

Pe chipul acestor africani din Ruanda-Urundi, aduși cică să-și exprime „votul“, se citește întreaga ură împotriva fățărniciei colonialiștilor care, sub paravanul vorbăriei despre „democrație“, mențin cu forța în cruntă robie colonialistă milioane și milioane de oameni.

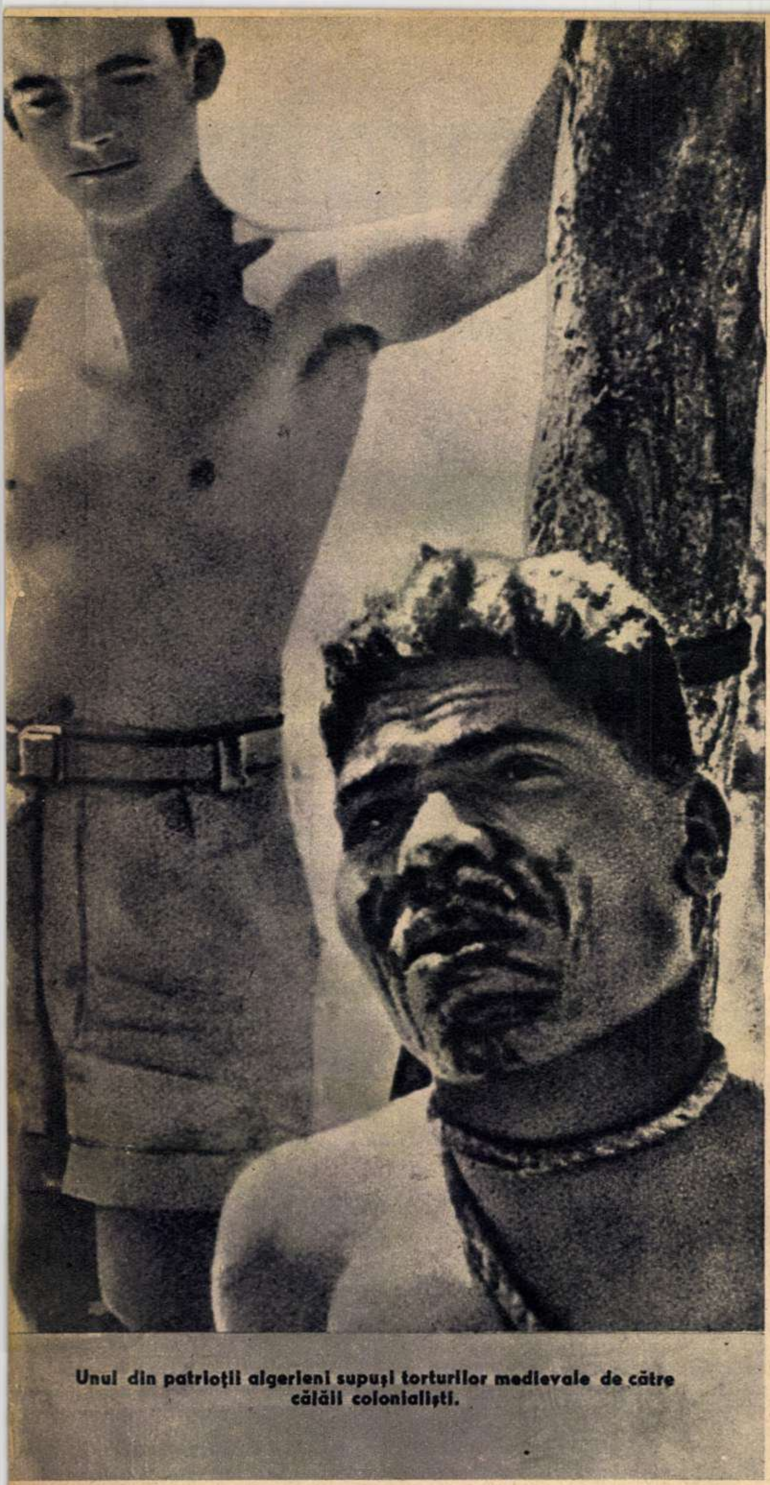

Unul din patrioţii algerieni supuşi torturilor medievale de către călăii colonialişti.

ALGERIA ALGERIENILOR!

Colonialiştii francezi au pornit la cucerirea Algeriei în 1831, dar operaţiunile de „pacificare" nu s-au terminat decît în 1371, după 40 de ani de rezistenţă îndîrjită a algerienilor. Lanţul robiei n-a reuşit însă să înlăture din conştiinţa algerienilor adevărul că pămîntul Algeriei le aparţine lor şi nu colonialiştilor francezi.

Iată de ce, în toamna lui 1954, poporul algerian s-a ridicat cu şi mai multă hotărîre la luptă pentru scuturarea jugului colonial. Colonialiştii francezi se cramponează însă cu desperare de privilegiile lor; cercurile monopoliste din Franţa, ca şi vîrfurile ultracolonialiste ale celor aproximativ un milion de francezi din Algeria, nu vor să redea algerienilor plantaţiile, fabricile, minele şi mai ales bogăţia recent descoperită în adîncul Saharei algeriene — petrolul.

Cînd patrioţii algerieni s-au ridicat la luptă cu arma în mînă, presa burgheză franceză decreta ironic: „foc de paie!" şi anunţa că în Algeria au fost trimişi 300 de poliţişti „să facă ordine". După şase ani de război, în Algeria se află un corp expediţionar francez de peste 800.000 oameni care nu pot înfrînge Armata naţională de eliberare. Desigur că poporul algerian a avut mult de suferit în aceşti şase ani. 145 mii de soldaţi au căzut în lupte, peste 600 mii de civili au pierit în urma barbarelor represalii ale colonialiştilor sau în lagărele de concentrare. Totuşi mişcarea de eliberare naţională creşte, iar colonialiştilor francezi le fuge tot mai mult terenul de sub picioare.

„Oricum va fi — scria săptămînalul „France Nouvelle" — **să nu uităm învăţămintele războiului din Vietnam... Un popor slab, colonizat, care luptă pentru a-şi apăra independenţa şi pacea, este în stare să învingă orice agresor, chiar şi atunci cînd agresorul este o astfel de forţă imperialistă ca Franţa, ajutată de Statele Unite ale Americii..."**

Că forţele colonialiste sînt nevoite să recunoască azi eşecul „pacificării" Algeriei şi al formulei „Algeria franceză" o dovedeşte şi faptul că cercurile guvernamentale de la Paris au acceptat ideea tratativelor cu reprezentanţii guvernului provizoriu al Republicii Algeria, lucru pînă mai ieri de neconceput pentru ele. Cu toate că începerea tratativelor s-a tergiversat, cu toate că războiul continuă, se apropie ziua cînd Algeria va fi din nou a algerienilor. Colonialiştii nu pot să nu ţină seama de epoca în care trăim.

„ZONA TĂCERII"

După ce, în 1441, căpitanul Nuno Tristao a debarcat la Lisabona primul său transport de negri din Africa, s-au purtat în Portugalia — şi în special în rîndurile teologilor — discuţii îndelungate: sînt oare negrii oameni sau animale? În cele din urmă, „înţelepţii" portughezi au hotărît că africanii sînt nişte maimuţe uriaşe care pot fi folosite asemeni vitelor de muncă. Consecinţa? Nu mult după aceea a început vînătoarea de sclavi, şi sute de goelete părăseau ţărmul Angolei, al Guineei, mai tîrziu şi al Mozambicului, ducînd sclavi în „Lumea nouă" pentru a fi folosiţi pe plantaţii.

Jumătate de mileniu a trecut de atunci şi rînduielile colonialiste instaurate de portughezi s-au schimbat prea puţin. Deşi rar au reuşit să pătrundă străini în „zona tăcerii" — cum este denumit imperiul colonial portughez, unde trăiesc 11 milioane de oameni — colonialiştii n-au reuşit totuşi să ascundă lumii toate grozăviile ce se petrec în posesiunile lor.

Sclavagism în era cosmică

Cavalmari este un bici făcut din piele de rinocer. Loviturile lui provoacă victimei puternice hemoragii interne. *Baramatola* este o unealtă de tortură mai „perfecţionată". Seamănă cu o paletă de tenis de masă perforată. Loviturile peste mîini ale „paletei" produc băşici dureroase. Dar în Angola şi Mozambic s-au păstrat nu numai metodele de pedeapsă sclavagiste, ci şi sclavia. Ori de cîte ori un

canii ar fi trebuit să-şi scoată hrana, plantaţii de cafea. Cafea pentru export... Ca urmare, multe vite au pierit din cauza lipsei de păşuni, cerealele aproape că au dispărut, populaţia a rămas fără alimente. Sistemul monoculturii şi-a dat „roadele" şi în Ruanda-Urundi.

Astăzi colonialiştii belgieni încearcă să folosească teritoriul Ruanda-Urundi ca bază de agresiune împotriva Congoului. Au dezmembrat ţara şi au declarat teritoriul Ruanda „republică independentă", formînd un guvern de marionete. Exact după metoda neocolonialistă aplicată în cazul provinciei congoleze Katanga.

De-a lungul deceniilor de cruntă dominaţie colonială, populaţia din Ruanda-Urundi a suferit mult, dar a şi înţeles multe. Astăzi forţele patriotice duc o luptă hotărîtă pentru libertate şi nu încape îndoială că şi stăpînirea colonialistă din Ruanda-Urundi va trebui să ia curînd sfîrşit. Cu aceasta va dispare încă o pată neagră de pe trupul Africii.

Coloniile salazariste: cifrele indică numărul locuitorilor Portugaliei şi pe cel al fiecărei colonii în parte

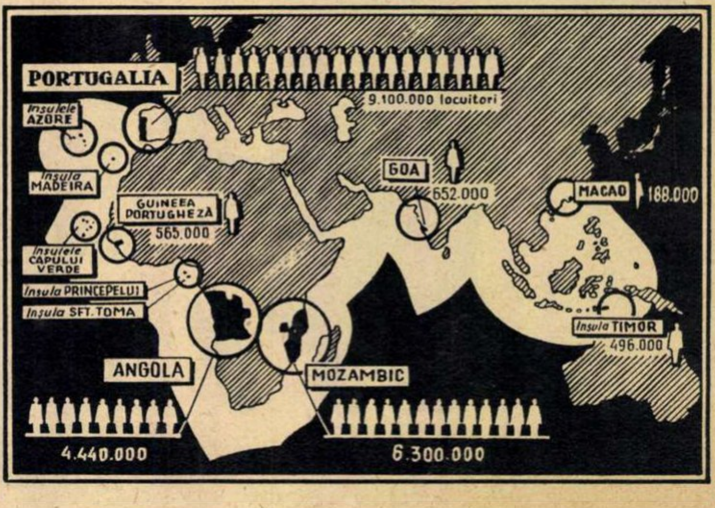

plantator european cere administraţiei coloniale braţe de muncă, se organizează o expediţie prin satele din împrejurimi şi „se recrutează“ toţi bărbaţii. Atît acest sistem, cît şi trimiterea oamenilor la „lucrări publice“ nu sînt decît forme ale sclaviei... La muncile forţate lucrează anual 700.000 de oameni, din care 100.000 sînt copii sub 14 ani. Din Mozambic se mai şi exportă braţe de muncă. 80-100.000 de oameni sînt trimişi pe plantaţiile sau în minele din Uniunea Sud-Africană. Cine se împotriveşte este ucis. Statul portughez primeşte pentru fiecare muncitor trimis spre sud o anumită sumă. Tot aşa cum primea acum cinci sute de ani pentru fiecare sclav.

„Insulele morţii“

Imperiul colonial portughez are cîteva insule. De pildă *insula Sf. Toma*, denumită „insula morţii“, de unde rar se mai întoarce cineva. Aici există un faimos lagăr de concentrare, unde sînt trimişi fugarii de pe plantaţii, patrioţii luptători.

În închisorile de pe *insulele Capului Verde*, mercenarii lui Salazar au ucis în cîţiva ani, prin înfometare, peste 30.000 de oameni.

Guineea portugheză nu este insulă. Ea nu este însă mai puţin un ţinut al morţii. Aici este patria foametei şi a bolilor. „Portugheză“ din 1446, Guineea este cea mai veche colonie europeană din Africa. Ea poartă pecetea ruşinoasă a celui mai mare procent de analfabeţi din lume: 99,7 la sută!

Explozii puternice ale patriotismului african

Cînd la O.N.U. s-a votat declaraţia solemnă cerînd eliberarea tuturor coloniilor, Portugalia „s-a abţinut de la vot“. Şi ea nu a fost singură. Statele Unite, Anglia, Belgia şi alte ţări colonialiste au procedat la fel. Această solidaritate colonialistă este uşor de înţeles. Marile monopoluri din Occident sînt părtaşe la jefuirea coloniilor portugheze. La exploatarea petrolului din Mozambic participă monopolul american „Mozambique Gulf Oil Co“. Diamantele din Angola sînt jefuite de „Angola Diamond Company“ — un trust americano-anglo-belgian — etc.

Dar din „zona tăcerii“ au început să se audă glasuri tot mai puternice. În ciuda terorii şi a metodelor fasciste folosite de Salazar, care întrec în cruzime tot ce a cunoscut pînă acum arsenalul colonialismului, valul luptei anticolonialiste cuprinde tot mai mult „zona tăcerii“. Şi nu întîmplător ziarul american „Wall Street Journal“ presupune că „ANGOLA AR PUTEA DEVENI (după Congo — n. r.) ARENA VIITOAREI EXPLOZII PUTERNICE A PATRIOTISMULUI AFRICAN“.

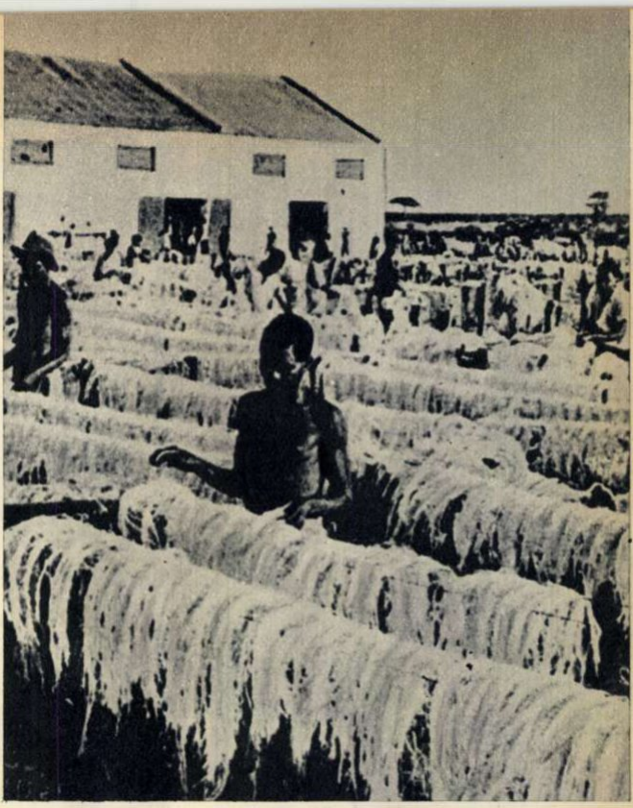

În Angola mai fiinţează şi azi sclavia. Copii, tineri şi bătrîni, toţi negri, trebuie să presteze cel puţin 6 luni din an muncă forţată la strîngerea şi prelucrarea fibrelor de sisal, din al căror export colonialiştii realizează mari profituri.

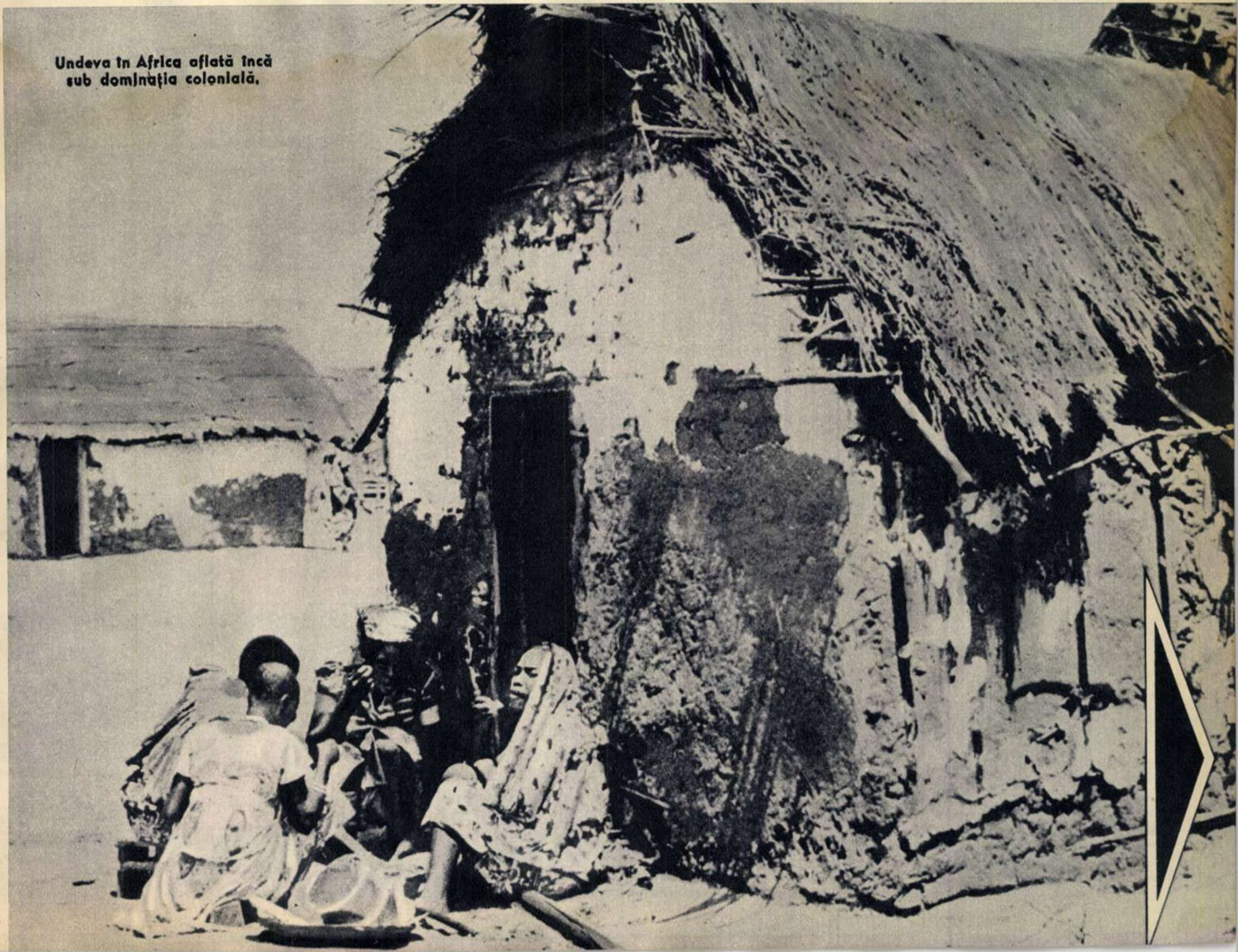

Undeva în Africa aflată încă sub dominaţia colonială.

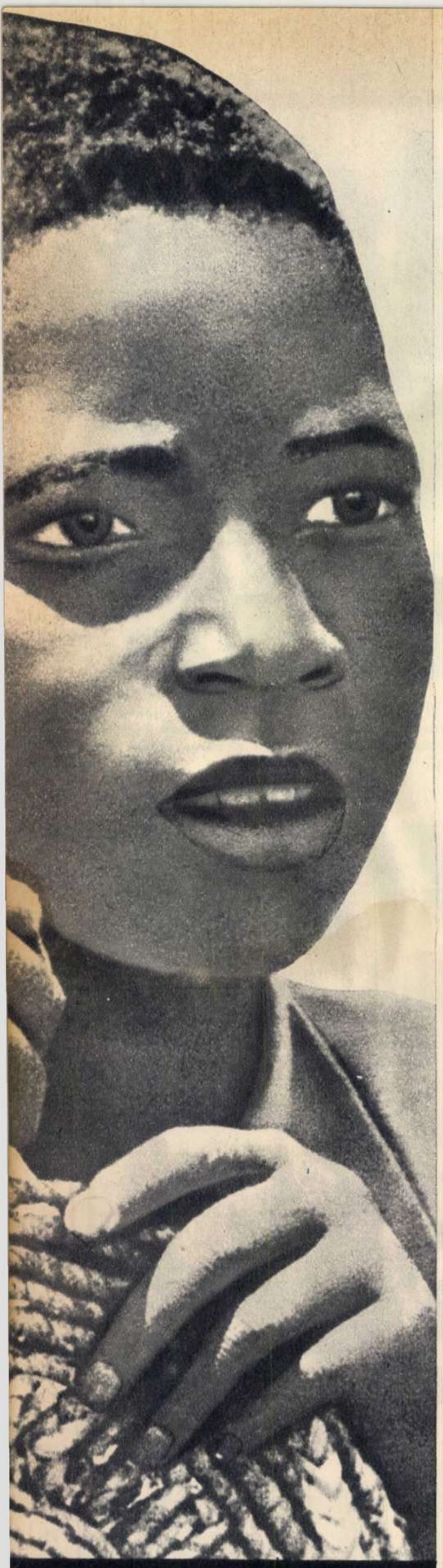

Unul din milioanele de copii năpăstuiți din coloniile africane. De la cea mai fragedă vîrstă ei sînt obligați să muncească pe plantații cîte 12-15 ore pe zi. Datorită condițiilor mizere de trai, unul din patru copii africani moare înainte de a fi atins vîrsta de un an. Iar cei ce apucă vîrsta școlară nu se pot bucura de luminile învățăturii; majoritatea școlilor sînt rezervate odraslelor stăpînilor colonialiști.

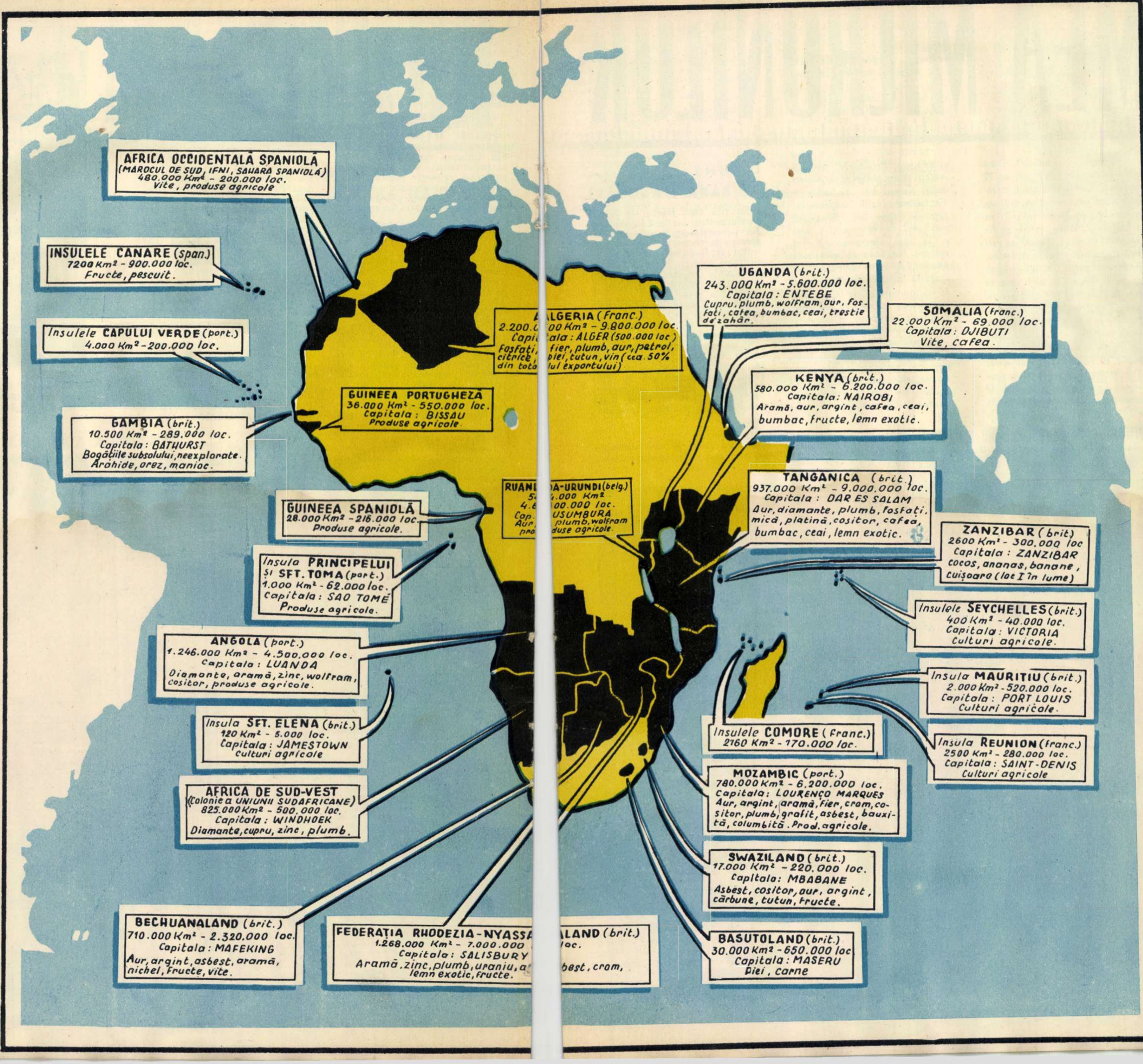
AFRICA OCCIDENTALĂ SPANIOLĂ (MAROCUL DE SUD, IFNI, SAHARA SPANIOLĂ) 480.000 Km² - 200.000 loc. Vite, produse agricole
INSULELE CANARE (span.) 7200 Km² - 900.000 loc. Fructe, pescuit.
Insulele CAPULUI VERDE (port.) 4.000 Km² - 200.000 loc.
GAMBIA (brit.) 10.500 Km² - 289.000 loc. Capitala: BATHURST Bogățiile subsolului, neexplorate. Arahide, orez, manioc.
GUINEEA PORTUGHEZĂ 36.000 Km² - 550.000 loc. Capitala: BISSAU Produse agricole
ALGERIA (Franc.) 2.200.0 00 Km² - 9.800.000 loc. Capitala: ALGER (500.000 loc.) Fosfați, fier, plumb, aur, petrol, citrice, lei, tutun, vin (cca. 50% din totalul exportului)
GUINEEA SPANIOLĂ 28.000 Km² - 216.000 loc. Produse agricole.
RUANDA-URUNDI (belg.) 5 .000 Km² 4.6 00.000 loc. Cap. USUMBURA Aur, plumb, wolfram produse agricole.
Insula PRINCIPELUI ȘI SFT. TOMA (port.) 1.000 Km² - 62.000 loc. Capitala: SAO TOMÉ Produse agricole.
ANGOLA (port.) 1.246.000 Km² - 4.500.000 loc. Capitala: LUANDA Diamante, aramă, zinc, wolfram, cositor, produse agricole.
Insula SFT. ELENA (brit.) 120 Km² - 5.000 loc. Capitala: JAMESTOWN Culturi agricole
AFRICA DE SUD-VEST (Colonie a UNIUNII SUDAFRICANE) 825.000 Km² - 500.000 loc. Capitala: WINDHOEK Diamante, cupru, zinc, plumb.
BECHUANALAND (brit.) 710.000 Km² - 2.320.000 loc. Capitala: MAFEKING Aur, argint, asbest, aramă, nichel, fructe, vite.
FEDERAȚIA RHODEZIA-NYASSALAND (brit.) 1.268.000 Km² - 7.000.000 loc. Capitala: SALISBURY Aramă, zinc, plumb, uraniu, a best, crom, lemn exotic, fructe.
UGANDA (brit.) 243.000 Km² - 5.600.000 loc. Capitala: ENTEBE Cupru, plumb, wolfram, aur, fosfați, cafea, bumbac, ceai, trestie de zahăr.
SOMALIA (franc.) 22.000 Km² - 69.000 loc. Capitala: DJIBUTI Vite, cafea.
KENYA (brit.) 580.000 Km² - 6.200.000 loc. Capitala: NAIROBI Aramă, aur, argint, cafea, ceai, bumbac, fructe, lemn exotic.
TANGANICA (brit.) 937.000 Km² - 9.000.000 loc. Capitala: DAR ES SALAM Aur, diamante, plumb, fosfați, mică, platină, cositor, cafea, bumbac, ceai, lemn exotic.
ZANZIBAR (brit.) 2600 Km² - 300.000 loc Capitala: ZANZIBAR cocos, ananas, banane, cuișoare (loc I în lume)
Insulele SEYCHELLES (brit.) 400 Km² - 40.000 loc. Capitala: VICTORIA Culturi agricole.
Insula MAURITIU (brit.) 2.000 Km² - 520.000 loc. Capitala: PORT LOUIS Culturi agricole.
Insulele COMORE (franc.) 2160 Km² - 170.000 loc.
Insula REUNION (franc.) 2500 Km² - 280.000 loc. Capitala: SAINT-DENIS Culturi agricole
MOZAMBIC (port.) 780.000 Km² - 6.200.000 loc. Capitala: LOURENÇO MARQUES Aur, argint, aramă, fier, crom, cositor, plumb, grafit, asbest, bauxită, columbită. Prod. agricole.
SWAZILAND (brit.) 17.000 Km² - 220.000 loc. Capitala: MBABANE Asbest, cositor, aur, argint, cărbune, tutun, fructe.
BASUTOLAND (brit.) 30.000 Km² - 650.000 loc Capitala: MASERU Piei, carne

AFRICA — continent bogat

8% din populația lumii;
20,5% din suprafața terestră a globului.

BOGĂȚII

Cele mai mari zăcăminte de uraniu din lumea capitalistă;
34,4% din zăcămintele de minereu de fier din lumea capitalistă;
74,9% din cele de minereu de crom;
51,4% din cele de cobalt;
90,2% din cele de diamante;
27,1% din cele de mangan;
47,3% din zăcămintele de cupru;
85% din producția mondială de nuci de cocos;
63% din producția mondială de cacao;
59% din producția de sisal.

Surse de energie

5 miliarde tone rezerve de cărbuni în Rhodezia de Sud.

3 miliarde tone în Nigeria, iar în Congo, Tanganica, Republica Malgașă, cca. 1 miliard de tone.

Bogate zăcăminte de petrol în Sahara algeriană și Libia.

În ceea ce privește posibilitățile de producere a energiei electrice, numai prin folosirea apelor fluviului Congo s-ar putea produce cca. 240 miliarde kWh pe an, ceea ce ar aduce o contribuție hotărîtoare la industrializarea unei mari regiuni din Africa.

AFRICA — continent sărac

Datorită exploatării colonialiste

● Africii îi revin numai 1% din producția industrială mondială și mai puțin de 3% din venitul mondial.

● Muncitorii africani primesc cele mai scăzute salarii din lume. În Tanganica, de pildă, unde în mine, în fabrici sau pe plantații ziua de muncă este de 9-12 ore și unde nu există concedii plătite, pensii, ajutor de șomaj etc., muncitorii africani primesc 1,5-2 lire sterline pe lună, iar salariații europeni cîte 50-150 lire sterline.

● Sistemul de asistență medicală este aproape inexistent. În ajunul obținerii independenței, la un medic reveneau: în Nigeria — 52.985 oameni, în Togo — 33.000, în Camerun — 23.000 etc. Dar chiar și asemenea statistici sînt înșelătoare, fiindcă acești medici au grijă în primul rînd de populația albă.

● Africa este o regiune a analfabetismului aproape total. În Somalia, în țările din Africa ecuatorială și în cele din Africa occidentală, de pildă, 95,99% din populația adultă este analfabetă.

Dintre „petele negre" de pe hartă lipsesc două: Sierra-Leone, care își va căpăta independența la 27 aprilie, și Camerunul, aflat în momentul de față sub tutelă britanică, tutelă ce va expira însă pînă la sfîrșitul acestui an.

ÎN LUMEA MICRONILOR

NUIAUA ÎNȚELEPCIUNII

Un indian veni odată la înțelept.

— Ce-ar trebui să fac, mărite, pentru a fi și eu înțelept? Ce-aș putea face pentru a fi puternic?

Înțeleptul ceru omului să taie o ramură dreaptă dintr-un copac, s-o curețe de frunze și de coajă. Luă apoi din mîna omului nuiaua și o crestă cu migală din loc în loc, făcînd crestăturile la distanțe egale una de alta, fiecare distanță fiind cît lungimea unui bob de orez. La mijloc și la cele două capete, trei crestături mai adînci.

Apoi dete nuiaua omului și-i spuse:

— Aceasta este o măsură. Dacă o vei folosi cum se cuvine, vei fi puternic. Măsura sandalei trebuie să se potrivească cu măsura piciorului, lungimea mînecii cu a brațului, coarda trebuie să fie potrivită cu arcul, înălțimea ușii cu a trupului, ușorul cu fereastra, lingura cu gura. Nuiaua aceasta te va învăța să măsori ceea ce faci tu și ceea ce fac alții pentru tine. Trei frînghii înnodate vor face din ea o balanță. Cu balanța vei cîntări fructele muncii tale. Înfige nuiaua în nisip și înconjoar-o cu cercuri tot mai mici. Sub bătaia razelor soarelui, umbra ei îți va măsura timpul de muncă și odihna, timpul de veghe și de somn. Primăvara, umbrele amiezii se vor alungi și vei nimeri astfel timpul bun de semănat. Vei măsura apoi lungimea și lățimea ogoarelor, împărțind pămîntul în ogor pentru orez și în ogor pentru secară, vei măsura lungimea și adîncimea brazdei. În clipe de răgaz, vei trage cu nuiaua semne pe nisip, le vei compara și vei învăța din compararea lor cum se potrivesc între ele pămîntul și soarele, stelele și constelațiile.

Măsura este sceptrul științei. Măsura este aliatul muncii. Măsura este înțelepciune și înțelepciunea este adevărata putere. Nuiaua pe care ți-o dau este nuiaua înțelepciunii.

O LUME FĂRĂ MĂSURĂRI

Nu știu dacă rețeta i-a folosit eroului nostru, dar dacă întîmplarea din poveste s-ar fi petrecut mai aproape de vremurile noastre, înțeleptul ar fi putut adăuga multe elogiului măsurii și ar fi trebuit să renunțe la ideea de a folosi drept unic aparat de măsurat o biată nuia verde.

Mai mult decît în orice etapă anterioară a civilizației umane, viața noastră de astăzi este legată de măsurare.

Să ne închipuim o lume fără aparate de măsurat. Să le luăm croitorului și dulgherului metrul, doctorului termometrul sau aparatul de măsurat tensiunea, strungarului șublerul; să strîngem toate balanțele; să ridicăm termome-

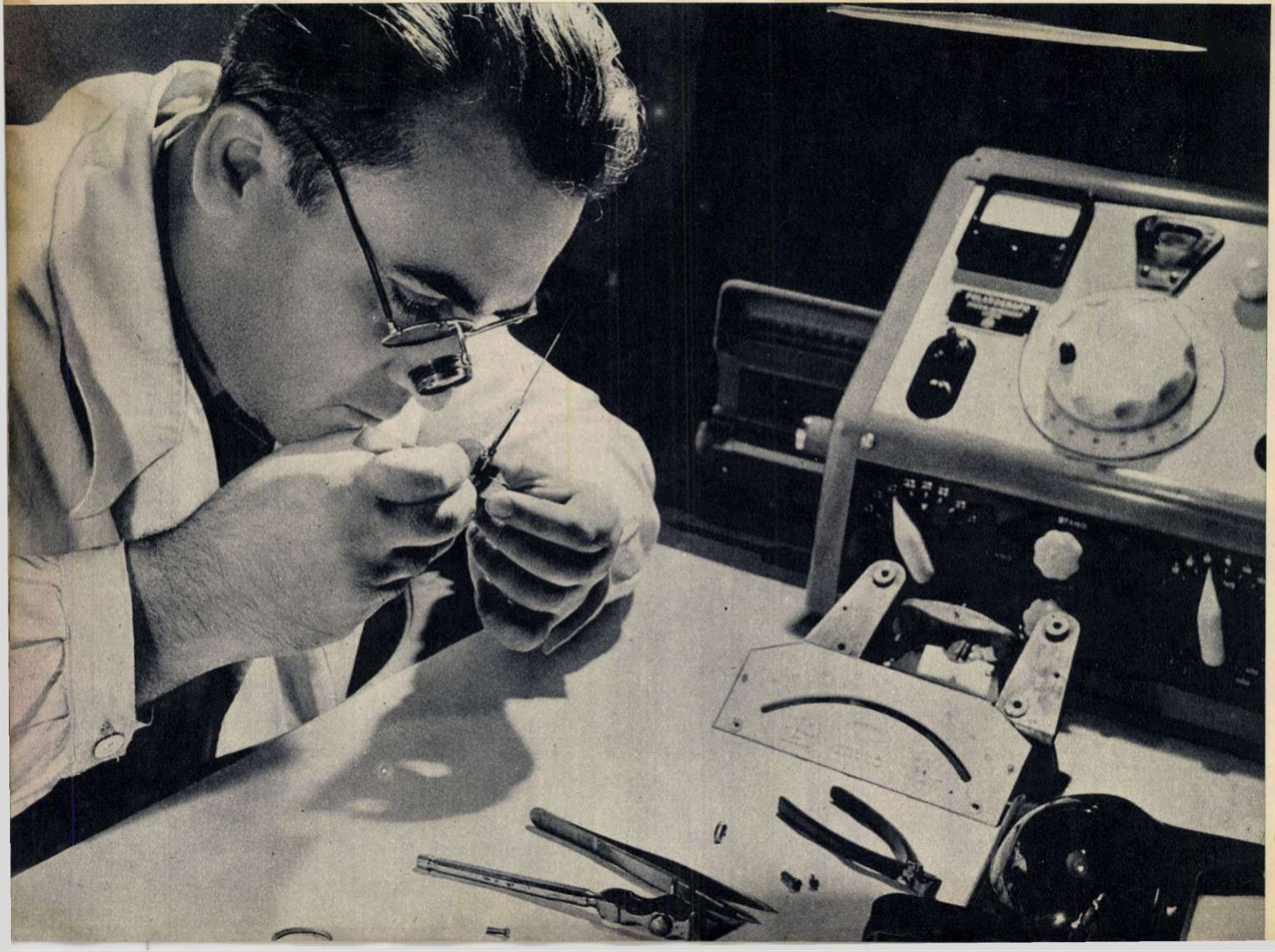

ÎN ATELIERUL DE PROTOTIPURI AL INSTITUTULUI DE METROLOGIE DIN BUCUREȘTI. Atenție și migală... Se montează arcul spiral al unui wattmetru electrodinamic, aparat de măsurat puteri electrice. Însușirile metrologice ale aparatului — precizia, justețea, sensibilitatea, fidelitatea — depind și de finețea prelucrării și montării pieselor.

Să măsurăm ceea ce este măsurabil și să facem măsurabile cele ce încă nu-s.

Galileo Galilei

trele, ampermetrele, voltmetrele și contoarele uzinelor.

Să ne închipuim clipa în care o undă nevăzută ar imobiliza acele vitezometrelor și altimetrelor de la bordul avioanelor sau pe cele ale aparatelor de bord ale transatlanticelor; închipuiți-vă clipa în care toate ceasurile ar încremeni și n-ar mai exista în lume nici un mijloc de a se constata: „Este ora 12".

Toate mișcările ar deveni nesigure, avioanele, în ceață, s-ar izbi ca niște păsări oarbe de zidurile munților; vapoarele ar rătăci fără țintă; toate centralele electrice și uzinele automate și-ar înceta brusc mișcările ritmice; trenurile și tramvaiele ar rămîne imobile și triste pe șinele lor; radioul și televizorul ar amuți; medicul ar da neputincios din umeri; croitorul ar trebui să înlocuiască metrul cu... palma; cazanul centralei de forță al uzinei ar sări în aer.

TRADUCTORII

Știința și tehnica nouă au transformat nuiaua înțeleptului într-un uriaș arsenal de aparate de măsurat. Organe mai sensibile decît cei mai sensibili nervi fac cu putință măsurarea unor lungimi infime, de milionimi sau miliardimi de metru; mase de milionimi de gram; timpi de milionimi de secundă.

Mărimi fizice nemăsurabile direct sînt convertite de organe ale aparatelor de măsurat numite traductori, în mărimi măsurabile, fie ele viteze mici, ca cele aproape imperceptibile ale mișcării leneșe a ghețarilor, sau viteze enorme, ca aceea a luminii; fie ele presiuni infime, ca aceea a luminii ce cade

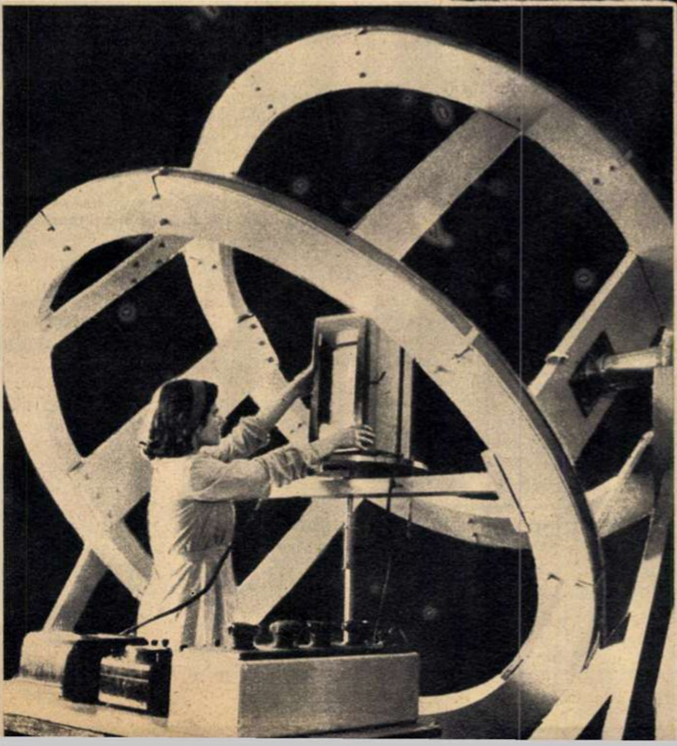

LA INTERFEROMETRU, ÎNTR-UN LABORATOR DE LUNGIMI. Pe fenomenul de interferență a razelor luminoase se întemeiază măsurarea lungimii prin lumină. La cea de-a XI-a Conferință Internațională Metrologică de la Sèvres (din 1960) s-a adoptat o definiție a etalonului de lungime prin unde de lumină.

ÎN LABORATORUL DE ETALOANE ELECTRICE. Examen de calitate al aparatelor de măsurat fabricate în R.P.R. Se așază un aparat de măsurat temperatura (termologometru înregistrator) în cîmpul magnetic al unei bobine special construite, pentru a urmări efectele cîmpului magnetic exterior asupra funcționării aparatului.

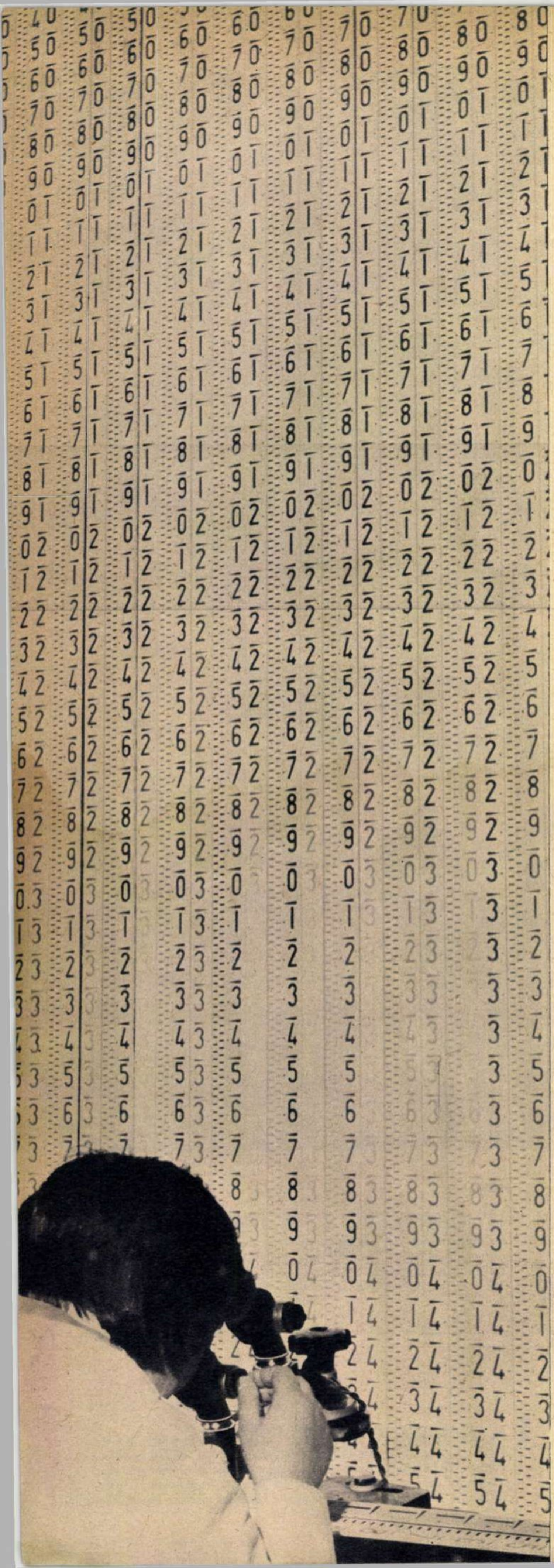

CENTRUL 1 DE METROLOGIE BUCUREȘTI — LABORATORUL DE LUNGIMI. Mirele folosite de constructorii de pe șantierele patriei își trec examenul de calitate metrologică.

pe suprafața unui corp, sau gigante, ca cele din miezul lichid-solid al pămîntului. Omul măsoară astăzi cantitatea de electricitate a unui trăsnet și cea produsă de ușoara frecare a unei vergele de sticlă, intensitatea luminoasă a unui fulger și cea a unei licăriri imperceptibile ochiului, fluiditatea aerului, a eterului sau mercurului și fluiditatea cremenei ce pare etern înghețată.

În laboratoare sau departe în Arctica și Antarctica; în deșerturile fierbinți, în craterele vulcanilor sau în adîncul întunecat al oceanelor; în stratosferă sau în spațiile nesfîrșite ale Cosmosului; pretutindeni, omul de știință înarmat cu instrumente fine, cu lămpi minuscule, cu fire de cuarț, aur sau platină, măsoară și cucerește astfel adevărul împotriva erorii.

ALIATUL CALITĂȚII ȘI ECONOMICITĂȚII

Se poate oare măsura calitatea? Sîntem obișnuiți să spunem: materialul este frumos, pîinea este gustoasă, vinul este bun, fără să asociem o măsurare acestei idei de calitate. Adevărul este că măsurări precise duc la o calitate corespunzătoare, iar calitatea, ea însăși, se măsoară.

Se măsoară umiditatea, rezistența, elasticitatea fibrelor textile, compoziția, rezistența și elasticitatea oțelului, intensitatea și rezistența la spălat sau la lumină a culorilor, luminozitatea unui bec. Rînd pe rînd devin măsurabile alte caracteristici ale calității.

Care este, în fond, scopul tuturor măsurărilor pe care le efectuează metrologii din toate laboratoarele uzinelor și tehnicienii din uzină? Care este scopul culegerii miilor de date pe care le furnizează circuitele de măsurare automată? Obiectivul final îl reprezintă calitatea produselor, această problemă supremă a tehnologiei, care, alături de economicitate, reprezintă o cerință esențială în domeniul producției.

Măsurările efectuate în cursul procesului de producție urmăresc să mențină regimul tehnologic în limite bine precizate, astfel încît rezultatul să fie cel scontat.

Există astăzi o tendință în domeniul automatizării mai corespunzătoare cu stadiul actual al tehnologiei științifice. Este vorba de a măsura mereu proprietățile produsului finit, șarjă cu șarjă, și, simultan cu analizarea rezultatelor și interpretarea lor, să se comande reglarea operațiilor de fabricare.

Deci, măsurarea precisă asigură calitatea.

METROLOGIA ÎN ACȚIUNE

Procesul industrializării socialiste a schimbat întregul peisaj al țării noastre. O dată cu acest proces s-a dezvoltat și metrologia, aspect al așezării tehnologiei pe baze științifice.

Lucrătorii Oficiului de stat pentru metrologie contribuie prin activitatea lor la ridicarea continuă a calității aparatelor de măsurat fabricate în țară, la introducerea unor metode moderne de măsurare în uzine, la lupta pentru calitate și economie, prin precizie. Ei participă, pe de altă parte, la activitatea internațională de creștere continuă a nivelului preciziei.

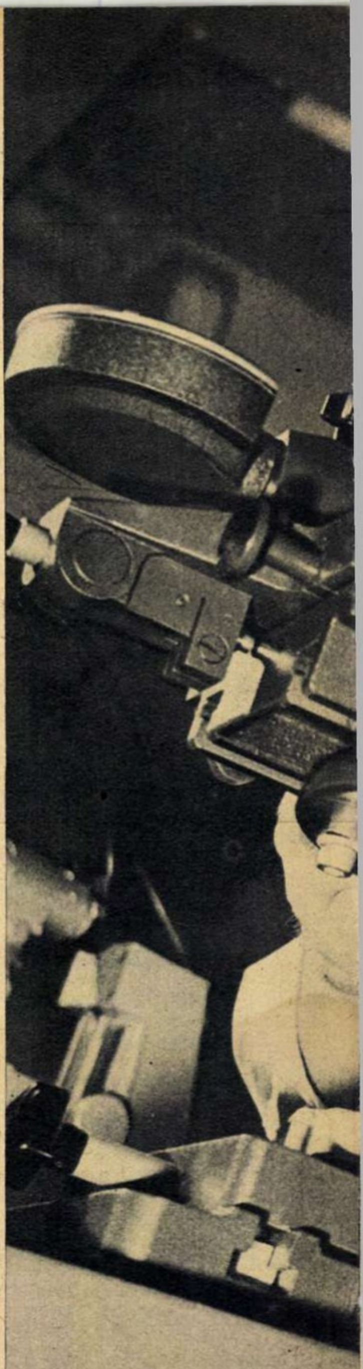

Cîteva exemple vor ilustra activitatea și preocupările metrologilor.

Uzina „Automatica" construiește aparate de măsurat de înaltă tehnicitate: pirometre cu termocuple, care transmit temperatura din conducte și reactoare; termometre cu rezistență electrică; înregistratoare de temperatură; aparate de măsurat conductivitatea soluțiilor. Zeci de tipuri de instrumente, pe care pînă acum cîțiva ani le importam, se fabrică în țară. Se construiesc în țară contoare, milivoltmetre, ampermetre, manometre, aparate de măsurat lungimi, aparate optice de măsurat.

În laboratoarele Institutului de metrologie, aparatele de măsurat produse de uzinele: I.O.R., Grigore Preoteasa, 21 Decembrie, Balanța

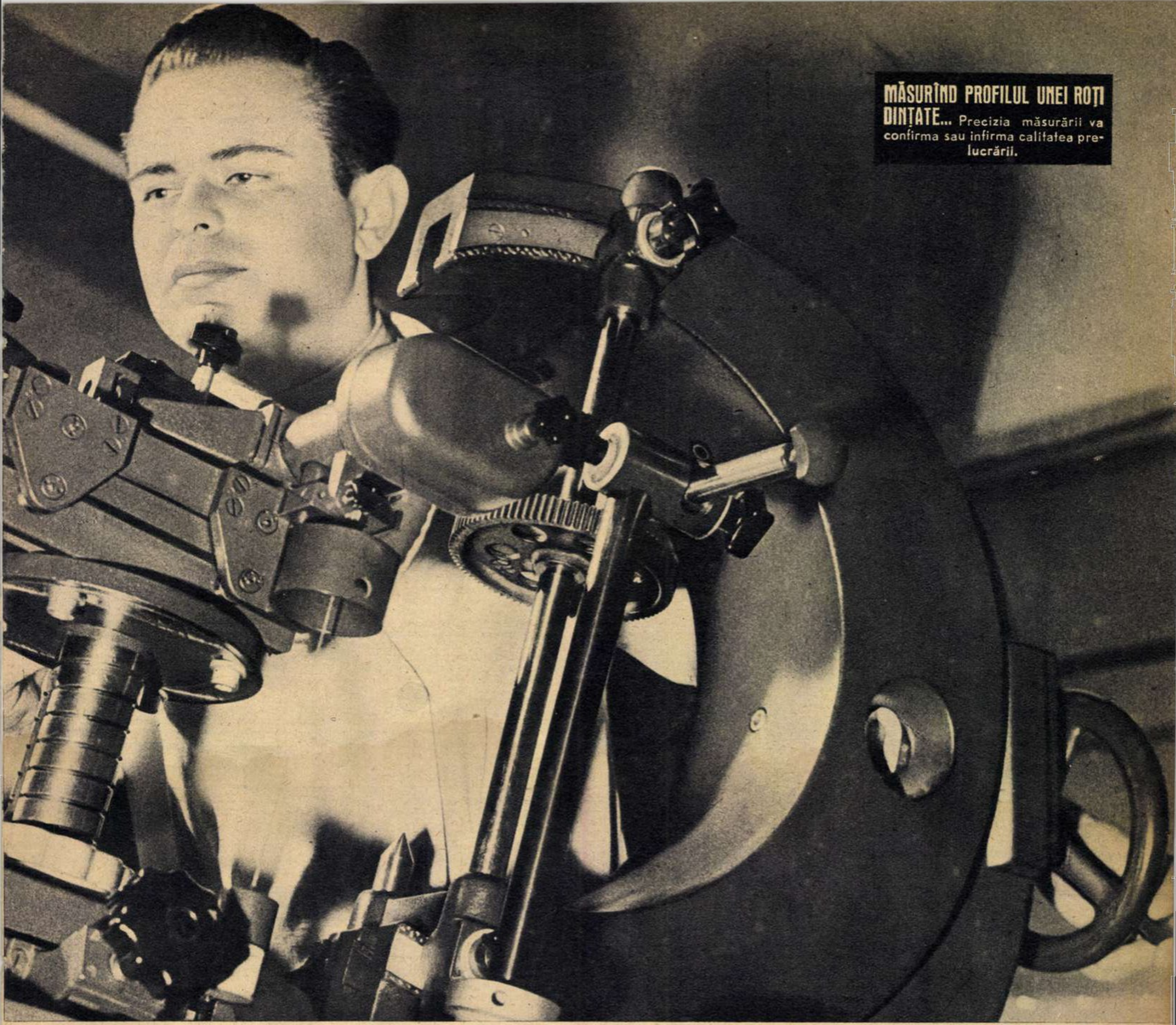

MĂSURÎND PROFILUL UNEI ROȚI DINȚATE... Precizia măsurării va confirma sau infirma calitatea prelucrării.

din Sibiu etc., înainte de a fi trecute în exploatare, sînt supuse unor examinări atente, sînt comparate cu modelele celor mai noi aparate produse în lumea întreagă, sînt cercetate performanțele lor, robustețea, precizia.

Din colaborarea cu uzinele producătoare de aparate de măsurat rezultă ridicarea continuă a tehnicității lor. Din această colaborare a rezultat modernizarea parcului de balanțe produs de uzinele „Balanța" Sibiu, fabricarea podului basculă de 100 tone, ca și eleganta balanță de gospodărie. Așa s-a putut realiza balanța etalon de 2 kg, concepție originală a cercetătorilor Institutului de metrologie.

Preocupați de realizarea unor etaloane care să asigure precizia maximă, cercetătorii Institutului de metrologie au elaborat aparate etalon de măsurat duritatea, de a căror construcție se interesează astăzi forurile metrologice din multe țări străine.

Pentru a veni în sprijinul industriei noastre chimice, petroliere, alimentare, cercetătorii metrologi elaborează metode de concepție proprie, pentru etalonarea și verificarea aparatelor de măsurat concentrația gazelor. Și la fel, în domeniul reometriei, tehnică nouă de măsurare a caracteristicilor de curgere a materialelor, esențială pentru domeniul maselor plastice.

Laboratoare noi, cum ar fi cele de dozimetrie și fotometrie, se organizează în vederea asigurării preciziei în măsurările radiometrice și de lumină.

Etaloane de înaltă clasă, cum ar fi pilele etalon de forță electromotoare sau rezistențele etalon, de a căror precizie depinde siguranța măsurării cu ampermetrele, voltmetrele, contoarele de energie etc., sînt proiectate și realizate în labo-

LA INSTALAȚIA DE VID, în laboratorul de temperaturi. Se pregătește o etalonare la unul din punctele fixe ale scării internaționale de temperaturi. Aici se „făurește" precizia măsurării temperaturilor.

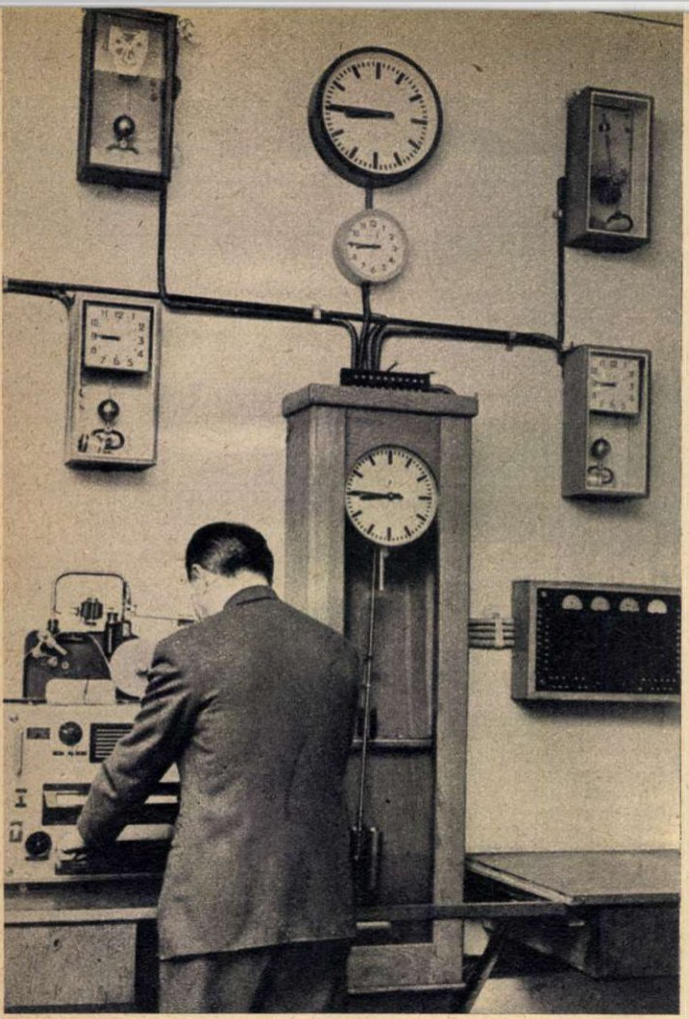

ETALOANE SECUNDARE DE TIMP. Aici, în laboratorul de timp, se „conservă" secunda, care se transmite lucrătorilor institutului.

ratoarele Institutului de metrologie. Şi, la fel, etaloane de frecvenţă.

În conformitate cu noile definiţii ale metrului şi secundei, laboratoarele de lungimi, frecvenţe şi timp se organizează în vederea atingerii nivelului maxim de precizie în domeniul lungimii, timpului, vitezei.

Interferometrele, orologiile cu cuarţ, frecvenţmetrele numerice sînt mînuite ca arme în lupta pentru precizie.

Examinînd în cursul controalelor metrologice de fond, metodele şi aparatele de măsurat din uzinele patriei, avizînd tot ceea ce este legat de tehnica măsurării, lucrătorii Oficiului de stat pentru metrologie contribuie zi de zi la măsurarea justă şi precisă. Şi, prin aceasta, la calitatea produselor şi la evitarea risipei de materiale.

Ca membră a organizaţiilor mondiale de metrologie, ţara noastră are o bogată activitate metrologică internaţională. Ţară a petrolului şi chimiei, R.P.R. deţine, între altele, secretariatul O.I.M.L. (Organizaţia Internaţională de Metrologie Legală) în problema măsurării hidrocarburilor în vase-cisterne.

★

Conducerea ştiinţifică a proceselor de producţie, măsurarea exactă a bunurilor, medicina ştiinţifică, cercetarea de laborator presupun măsuri atente, competente, precise, a mărimilor fizice.

Tehnica nouă înseamnă şi „metrologizarea" proceselor tehnologice.

Prin precizie, metrologii contribuie la lupta pentru calitate şi economie.

Max SOLOMON

Fotografii de E. IAROVICI

ÎN LABORATORUL DE GAZE AL CENTRULUI 1 DE METROLOGIE BUCUREŞTI. O analiză chimică pentru verificarea unui aparat electric de măsurat concentraţii periculoase de gaze. Fizica, chimia şi mecanica fină se înfrăţesc în construcţia, utilizarea şi verificarea aparatelor de măsurat.

FLACĂRA vă sfătuieşte

De vorbă cu medicul

UNA DIN MANIFESTĂRILE BOLII ALERGICE: URTICARIA

Urticaria este o manifestare aşa-numită alergică, care apare brusc şi constă dintr-o erupţie ce provoacă mîncărimi (uneori de o intensitate chinuitoare pentru bolnav), formată din plăci de obicei roşiatice sau albe, asemănătoare leziunilor provocate de urzică. Leziunile sînt de dimensiuni diferite, cu un contur palid şi periferia înconjurată de o margine roşiatică; ele pot atinge suprafeţe mai mult sau mai puţin întinse ale pielii şi cîteodată se localizează pe mucoasele gurii, ochilor etc., putînd deveni şi hemoragice.

Manifestarea alergică este determinată de conflictul dintre antigene şi anticorpi. Antigenele sînt nişte substanţe din mediul exterior care, introduse în organism pe diverse căi — cutanate (prin piele), digestive, respiratorii etc. — determină din partea organismului declanşarea unui mecanism de apărare care constă din formarea unor anticorpi. Conflictul dintre antigene şi anticorpi dă naştere fenomenelor de alergie, din rîndul cărora face parte şi urticaria.

Urticaria apare brusc şi poate dispare în cîteva ore. Ea poate însă să reapară la intervale variabile. Poate fi acută sau cronică.

Dintre cauzele principale ale urticariei, cităm următoarele: unele infecţii, paraziţii intestinali, intoleranţa la unele alimente sau medicamente, unele tulburări ale glandelor cu secreţie internă. Unele materiale din care sînt confecţionate hainele sau lenjeria — cum sînt: lîna, mătasea vegetală sau materialele sintetice (nylonul etc.) — pot şi ele da manifestări urticariene. Printr-un mecanism special, chiar supărările şi emoţiile pot declanşa urticaria, ca şi agenţii fizici ca frigul şi razele solare. Unii bolnavi, care au suferit de mai multe ori de urticarie, ajung să determine ei înşişi cauza.

Boala este destul de frecventă. Statisticile arată că cincizeci la sută din oameni au suferit de o manifestare urticariană.

În cazurile mai grele se fac în spitale determinări prin diverse teste, adică contacte cu anumite substanţe (alimente sau medicamente), ajungîndu-se la dispariţia fenomenelor după eliminarea substanţei respective.

Tratamentul va trebui să se bazeze pe o desensibilizare specifică, prin suprimarea antigenului din organism sau din mediul pacientului sau prin împiedicarea pătrunderii lui în organism. De la caz la caz, medicul va indica tratamentul corespunzător. Se foloseşte cu succes Gluconatul de calciu şi Hiposulfitul de magneziu, administrate zilnic în injecţii intravenoase, în fiole de 10 ml. Antihistaminicele de sinteză dau bune rezultate. Medicamente de tipul Fenergan sau Alergan se pot folosi şi ele, însă numai sub supraveghere medicală.

În cazurile care prezintă recidive frecvente şi unde terapia este slabă sau ineficace este necesară internarea în spital.

Dr. Silviu GHEREA

Colţul cosmeticienei

FIGURI ELEMENTARE DE MASAJ

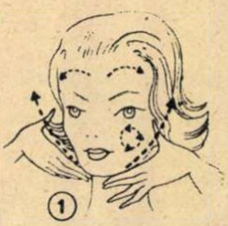

①

Înainte de a trece la explicarea figurilor elementare de masaj, este bine ca cititoarele să ştie că:

Masajul se execută cu multă fineţe, fără brutalitate sau violenţă;

Crema folosită trebuie să fie grasă şi de bună calitate;

Faţa, gîtul şi mîinile trebuie să fie într-o stare de perfectă curăţenie;

La mişcări participă ambele mîini, fie că lucrează în acelaşi timp, fie alternativ.

În faţa oglinzii executaţi următoarele mişcări:

1) Întindeţi crema pe obraz prin trei mişcări Prima e o mişcare de alunecare de-a lungul maxilarelor, mişcare pornită din mijlocul bărbiei spre urechi; a doua e o mişcare circulară pe obraji; a treia porneşte dintre sprîncene spre coada ochilor, cuprinzînd toată fruntea. În felul acesta crema este întinsă pe tot obrazul.

2) Printr-o mişcare de sus în jos, de la bărbie spre decolteu, masaţi gîtul cuprinzîndu-l cu degetele şi podul palmei. Mişcarea se face cu

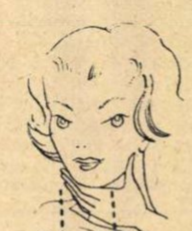

②

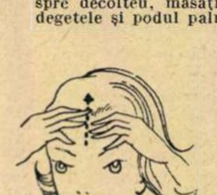

③

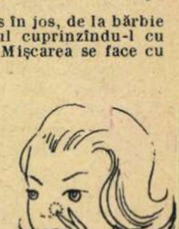

④

MODA

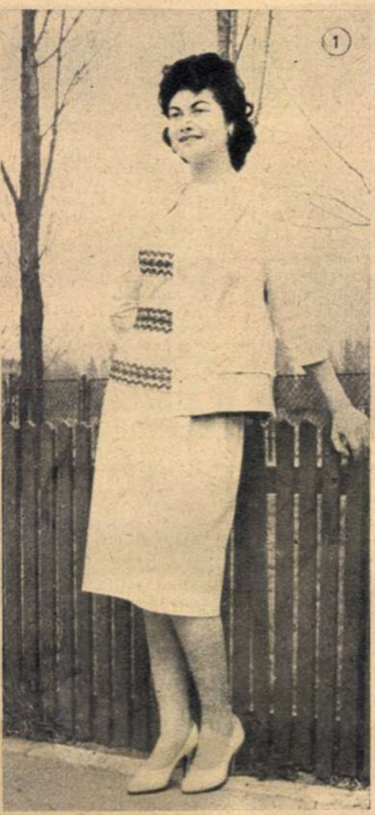

PENTRU PRIMĂVARĂ...

— Am fost la Parada modei de primăvară și vară 1961, prezentată de Uniunea cooperativelor meșteșugărești din București.

— Și ce impresie ți-a făcut?

— Am văzut multe lucruri frumoase. E de remarcat în primul rînd tendința de a valorifica produsele cele mai noi și moderne ale industriei noastre textile și, pentru că vorbim de îmbrăcămintea de primăvară, voi semnala flaușurile, tricotajele flaușate, tuidurile, bucleurile — în contexturi și culori deosebit de reușite. Trebuie de asemenea apreciată încercarea adeseori izbutită de a folosi elemente de inspirație folclorică în croiala și garniturile unora din modele. Dar n-aș putea spune că m-au entuziasmat toate modelele. Cred că nu va reuși încercarea de a lansa moda fustelor pictate, banale, monotone și executate adesea fără artă. De asemenea, nu mi s-au părut de cel mai bun gust combinațiile stridente de culori și materiale, precum și excesul de garnituri, volane, buioneuri și broderii. Există în schimb o serie de modele care demonstrează priceperea și măiestria meșteșugarilor cooperatori.

— Ai reținut vreun model mai interesant?

— Iată aci cîteva fotografii. Privește acest costum de lenaj alb (fotografia 1), compus dintr-o jachetă scurtă, fără guler, ușor bluzantă în talie și încheiată cu trei nasturi. E purtată peste o rochie din același material, garnisită cu dungi de broderie în motive populare. Iată încă o rochie (fotografia 2) cu linia amintind de fota romînească. E din stofă albă combinată cu „alesătură" în tonuri de alb, roșu și negru.

— Au fost prezentate și modele de haine bărbătești. Ce mi-ai putea recomanda pentru soțul meu?

— Am remarcat acest sacou (fotografia 3) din stofă țesută manual din lînă gri și albă. Se poartă cu un pantalon și vestă din stofă gri. Tot în tonuri de gri, cu dungi albe se prezintă și această cămașă din tricou fin de lînă (fotografia 4), foarte practică în zilele de primăvară.

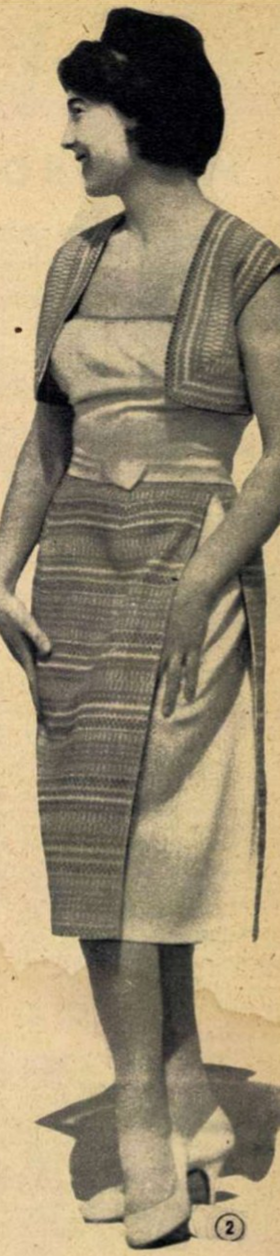

ambele mîini, care însă nu lucrează deodată, ci alternativ (de 10 ori).

3) Masați fruntea printr-o mișcare perpendiculară pe ridurile orizontale, adică mișcarea se face de la sprîncene spre rădăcina părului și se execută cu ambele mîini (de 10 ori).

4) Cu degetele mijlocii, printr-o mișcare circulară energică și rapidă, masați aripile nasului (de 10-12 ori).

5) Printr-o mișcare de alunecare — înceată și extrem de ușoară — porniți din colțul ochilor spre tîmple, masînd cu vîrful degetelor mijlocii, spre a evita formarea ridurilor denumite „laba gîștii" (de 8 ori).

6) Porțiunea din jurul ochilor se masează printr-o pianotare ușoară executată cu 2-3 degete (de 5-6 ori).

7) Cu o mișcare rapidă, loviți ușor cu vîrful degetelor obrajii, spre a stimula circulația sîngelui.

8) Cu dosul palmei, avînd degetele bine întinse, executați bătăi ușoare sub bărbie și de-a lungul maxilarelor, spre a preveni formarea bărbiei duble.

9) Cu degetele mare și arătător, plasate perpendicular pe șanțul care merge de la aripa nasului la colțul gurii, prindeți ritmic pielea obrazului, apoi și cea de sub bărbie și de-a lungul maxilarelor.

Sînt rugate a-și trimite adresa exactă spre a li se răspunde prin poștă: Telemac Antigona — Ploiești; Liliana B— București; Valerica—București; M.M.—Alba-Iulia; T.C. — București.

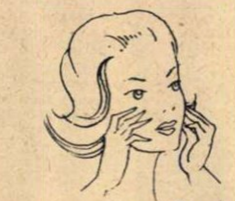

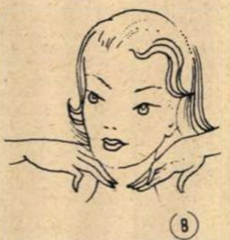

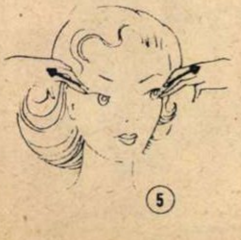

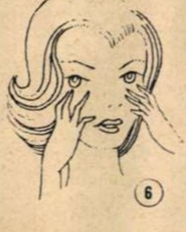

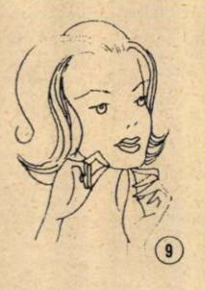

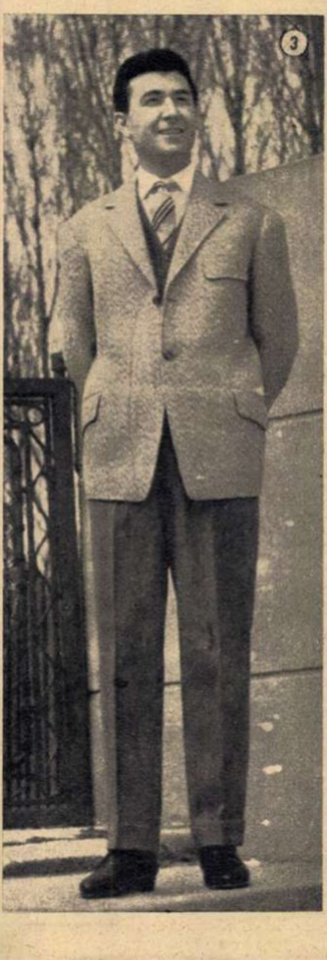

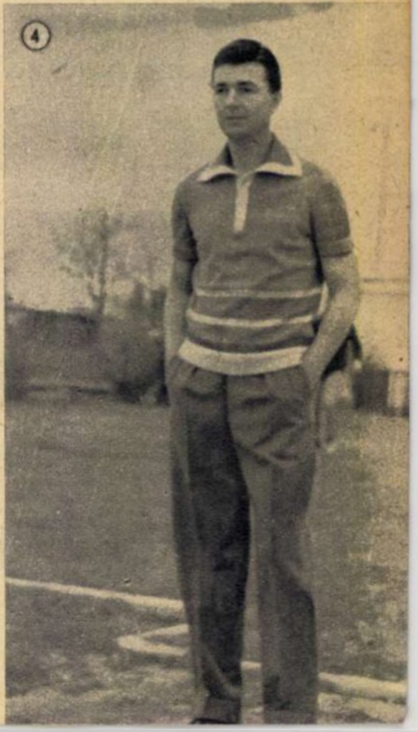

MOZAIC

METEOROLOGICĂ

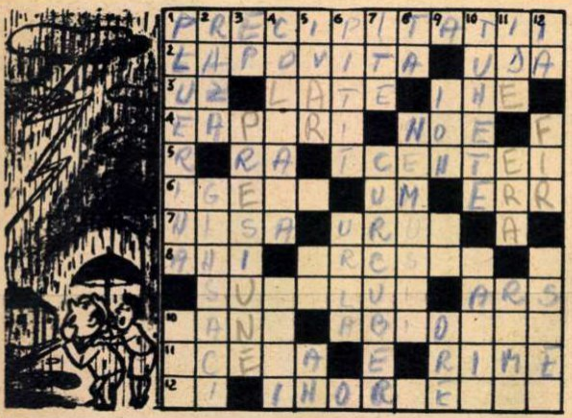

ORIZONTAL: 1) Produs al condensării vaporilor de apă din atmosferă (pl.). 2) Ploaie cu zăpadă — Îmbibată cu apă. 3) Întrebuințare — De proporții mari în ce privește lățimea (fem.) — Fructe otrăvitoare din Gabon. 4) La baza precipitațiilor atmosferice — Eroul legendar al potopului. 5) Soare antic — Însoțitoare ale descărcărilor electrice. 6) Factor care provoacă fenomene fizice sau chimice — Umed pe jumătate — Masiv în Alpii vestici. 7) Bară pentru balustradă — Oraș. 8) Neîntrecuți — De forma curcubeului. 9) Aglomerare de nori groși, albicioși— Pîrlit de soare. 10) Ploaie cu soare, care atacă unele culturi — Fără viață. 11) A inunda — Momeală pentru pești. 12) Exclamație de ciudă sau de admirație — Cerul acoperit de nori plumburii.

VERTICAL: 1) De ploaie (fem.) — Pisic (mold.). 2) Emanație solară — Al doamnei gîște soț (pl.). 3) Eugen Potop — Forță care, în condiții atmosferice normale, acționează asupra suprafeței pămîntului cu o apăsare de 1.033 kg pe cm². 4) Masa mercurului din termometru, care indică schimbarea temperaturii — Flori producătoare de opiu. 5) Zăvor — Posedă — Ține 365 de zile. 6) Pe furiș — A vîjîi ca furtuna. 7) Încurcă fire — Fenomen produs prin refracția razelor solare în picăturile de apă din atmosferă. 8) Pronume posesiv — Nori de culoare plumburie care aduc ploaie. 9) Atom încărcat cu electricitate — Pronume — Diviziuni în timpul zilelor și nopților. 10) Ecoul sonor al fulgerului (pl.) — Diminutiv familial. 11) Nume date de romani zilei a 15-a din lunile martie, mai, iulie și octombrie și zilei a 13-a din celelalte luni ale anului — Epocă — Cuvinte potrivite (sing.). 12) Servește — Ață — Bătut de soare și de vînt.

Dezlegarea jocului apărut în nr. 14

CAMPIONI

ORIZONTAL: 1) Valerii Brumel. 2) Irina — Onoruri. 3) C.C.A. — Tal — Mahon. 4) Ou — Cabină — I — C. 5) Limită — O — Anca. 6) Tir — Naval — A. 7) S — Handbal — Nit. 8) Trac — Orcane — A. 9) E — Liana — N — Tub. 10) Noi — T — Sido — Da. 11) Iscăli — Terier. 12) Na — Seara — Aa — A. 13) Arbitru — Arcaș.

CEASORNICUL... PUI

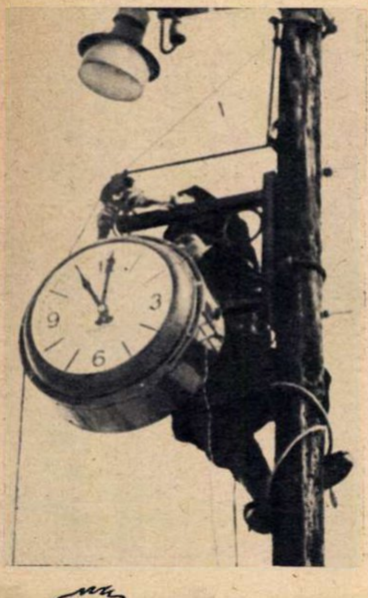

După cum se vede în fotografie, ceasornicul acesta, instalat în stația C.F.R. Timiș-triaj, este aproape la fel de mare cît un om. Și, totuși, ceferiștii brașoveni l-au botezat „pui". Explicația o găsim în faptul că ceasornicul-„pui" este comandat de la o distanță de trei kilometri de ceasornicul-„mamă", prin impulsiuni electrice la intervale de 30 de secunde. Puii aceștia se vor înmulți în curînd, asigurînd feroviarilor ora exactă.

Fotocorespondență de Iurie ȚĂRANU
Brașov

Poșta redacției

IOAN CIUCHENDEA — regiunea Brașov. Vechimea în muncă este de două feluri: întreruptă și neîntreruptă. Cea neîntreruptă este prevăzută de art. 133 din Codul Muncii. Dacă un salariat se transferă de la o unitate la alta, aceasta din urmă nu este obligată să-i asigure același salariu pe care l-a avut la unitatea de unde vine. După cum ați citit și dv., art. 133 din Codul Muncii precizează în mod clar ce se înțelege prin „unitate", astfel încît nu se poate da loc la nici un fel de interpretare.

SGHIBART MIRCEA — Huși. Dacă nu puteți obține acte scrise pentru constatarea vechimii în cîmpul muncii pe perioada lucrată la o întreprindere ce și-a încetat activitatea, vă puteți adresa comitetului sindical al întreprinderii unde lucrați, care va face demersurile necesare pentru stabilirea acestei vechimi în cadrul regulamentului de aplicare a decretului nr. 90/960, cu privire la carnetul de muncă.

MIA B. — Roșiori de Vede. Alocația de copil se plătește unuia dintre părinți și anume soțului, dacă întrunește condițiile legale. În caz de divorț, alocația o primește cel în drept, cu obligația s-o predea persoanei care îngrijește copilul.

I. M. — IERNUT. Schimbarea calificării nu se poate face decît cu acte scrise. O declarație sau mai multe, date de martori cu care ați lucrat, nu vă pot folosi. Încercați o schimbare a calificării, prin organele respective ale unităților la care ați funcționat.

IONAȘCU VIORICA — Fetești. Fitoncidele nu sînt altceva decît mijloace de apărare ale plantelor superioare împotriva unor microorganisme dăunătoare. Ele se găsesc în special în usturoi, ceapă, hrean, urzică, cartof, lămîi, portocal, mandarin, precum și în unii arbori ca mesteacănul și plopul. Cum s-a constatat că ele sînt active și pe unele animale și, în unele cazuri, chiar pe oameni, fitoncidele pot fi considerate ca antibiotice de origine vegetală. S-a și propus de altfel, în ultima vreme, schimbarea denumirii lor din fitoncide în biocide. Desigur însă că aceste substanțe nu sînt leacuri universale, bune pentru combaterea oricărei boli.

VEGHELU VASILE — Bîrlad — și M.B. — Sibiu. Puteți căpăta toate amănuntele care vă interesează asupra lăptișorului de matcă (în fiole este denumit „Energovital"), adresîndu-vă la „Apicola", str. Polonă nr. 100, București.

INTRODUCERE ÎN FILATELIE (III)

CE ESTE ȘI CUM S-A NĂSCUT FILATELIA

Am văzut în numerele precedente cum funcționa poșta în trecut și cum au apărut primele mărci pentru francarea corespondenței. Vom arăta acum începuturile filateliei, care pentru mulți oameni de pe întinsul globului constituie o preocupare și care în Uniunea Sovietică și în celelalte țări socialiste e considerată drept un prețios auxiliar educativ al tineretului școlar.

Mai întîi, ce este filatelia.

După definiția pe care o dă Dicționarul limbii romîne moderne, filatelie înseamnă colecționare de timbre și mărci poștale. O definiție pe care o putem considera prea sumară pentru adevăratul conținut al cuvîntului.

La origine, e compus din două cuvinte provenite din vechea limbă greacă: philos = iubitor, prieten, și ateleia = francare. La un loc aceste două cuvinte s-ar traduce prin „iubitor de mărci poștale" — ceea ce presupune firește și colecționarea lor. Dar trebuie să ținem seama și de noul conținut pe care și l-a însușit acest cuvînt prin latura educativă a filateliei. Așa că o definiție mai cuprinzătoare a cuvîntului filatelie ar trebui să includă și ideea de studiere a mărcilor poștale (de altfel, Marea enciclopedie sovietică include în definiție și această idee).

Primul care a colecționat mărci poștale a fost însuși Rowland Hill, cel care reușise să convingă guvernul englez asupra utilității noului sistem de francare. Acesta a făcut-o din interesul de a studia, prin comparație, mărcile care apăreau în alte țări.

Se spune însă că, o dată cu Hill, a existat și un alt colecționar, care a făcut-o din amuzament. E vorba de o tînără englezoaică din Londra, care de la prima emisiune de mărci poștale a adunat tot ce a apărut în acest domeniu, pînă ce a ajuns la o cantitate suficientă pentru a-și tapeta pereții unei camere. Ideea aceasta a găsit apoi imitatori, care însă nu mai lipeau mărcile pe pereți, ci în albume.

Cert este că în mai puțin de 12 ani, numărul colecționarilor a crescut atît de mult, încît s-a simțit nevoia unor publicații de specialitate. Astfel, în luna decembrie a anului 1861 a apărut în Franța primul catalog al emisiunilor poștale — „Catalogue Potiquet". Un an mai tîrziu, tot în Franța, a apărut primul album de mărci, întocmit de Justin Lallier, și un îndrumător al amatorilor de mărci, scris de François Vallete. Cea dintîi revistă de specialitate, intitulată „The Monthly Advertiser", a văzut lumina tiparului la Liverpool, în februarie 1863, și tot pe vremea aceea belgianul J.B. Moëns și-a tipărit prima lucrare tratînd despre mărcile falsificate (de unde se poate vedea că falsurile au existat încă din primii ani ai emisiunilor poștale, ele fiind comise mai întîi în dauna poștelor și apoi în scopul de a înșela buna credință a colecționarilor). În ce privește muzeele filatelice, unul dintre primele din lume a fost organizat în Rusia, la Petersburg, în anul 1884, ca o secție a Muzeului Poștelor în cadrul căreia au fost puse începuturile colecției de mărci poștale a statului, devenită, cu trecerea anilor, un uriaș tezaur filatelic.

Cuvîntul filatelie ajunge astfel cunoscut în toată lumea și numărul colecționarilor de mărci crește simțitor în fiecare an, contribuind prin schimburile lor de vignete la cunoașterea reciprocă a țărilor și la relațiile de prietenie dintre oameni.

CÎTE CEVA DESPRE GEMENI

Cînd se nasc doi gemeni nu se miră nimeni — e un lucru destul de frecvent. Cînd însă vin pe lume trei gemeni faptul stîrnește destul interes, explicabil prin raritatea acestor cazuri; într-adevăr doi gemeni se ivesc aproximativ o dată la o sută de nașteri normale, în timp ce apariția a trei gemeni este de cel puțin 70 de ori mai rară.

Se cunosc însă și cazuri de naștere a cîte patru, cinci, șase și chiar șapte gemeni! Dar cinci gemeni, de pildă, se nasc o dată la 55 milioane de nașteri normale, iar în literatura științifică mondială nu se cunoaște decît un singur caz cînd toți cei cinci au atins maturitatea. Este vorba despre celebrele surori Dionne, născute la 28 mai 1934 în Canada, cu două luni înainte de termen. La naștere, cîntăreau toate laolaltă aproximativ cît un copil normal. Mulțumită însă inițiativei și energiei unui medic din partea locului, nou-născutele au fost salvate. În scurt timp surorile Dionne au început să atragă un număr mare de turiști, reporteri, oameni de știință etc., fapt care în epoca respectivă a adus Canadei un venit de 25 de milioane dolari pe an, constituind o afacere rentabilă.

În legătură cu „formațiile" de cîte șase gemeni, pînă la sfîrșitul celui de-al doilea război mondial se cunoșteau șase asemenea cazuri. Privitor la nașterea a șapte gemeni, informațiile sînt destul de sărace. Se pare că în Germania a existat un monument înălțat în anul 1600, cu ocazia morții a șapte gemeni; în 1943 ziarele au anunțat nașterea, în Spania, a șapte gemeni, dintre care doi au murit imediat. În pofida acestor date, sînt savanți care pun la îndoială posibilitatea unor asemenea cazuri.

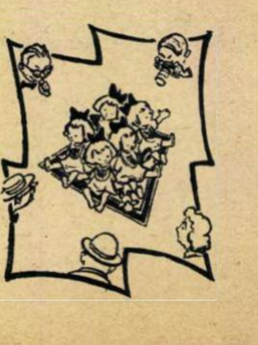

UMOR

Stocurile de mărfuri engleze rămase nevîndute din cauza concurenței și măsurilor speciale luate de „partenerii" atlantici sufocă economia britanică.

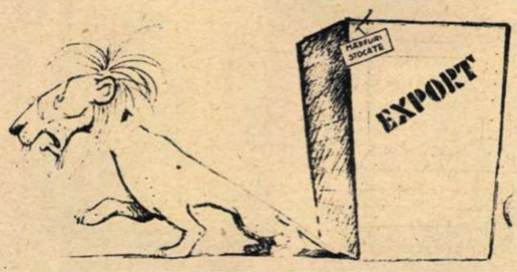
MĂRFURI STOCATE
EXPORT

LEUL BRITANIC: Dați-mi drumu', că mă doare!

Desen de Eugen TARU

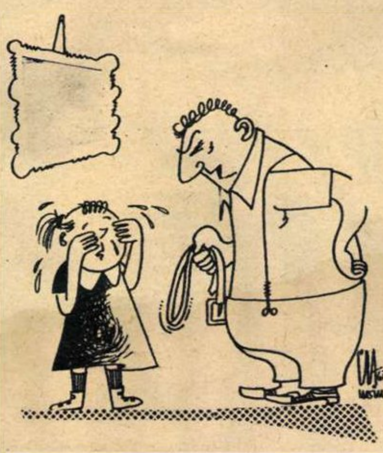

— **Repetă: „Nu voi uita niciodată bunătatea părintească!"**

Desen de N. CLAUDIU

Statele Unite intenționează să-și plaseze sub formă de „ajutor", în țările Americii Latine, o parte din stocul nevîndut de cereale, lovind astfel în agricultura acestor țări.

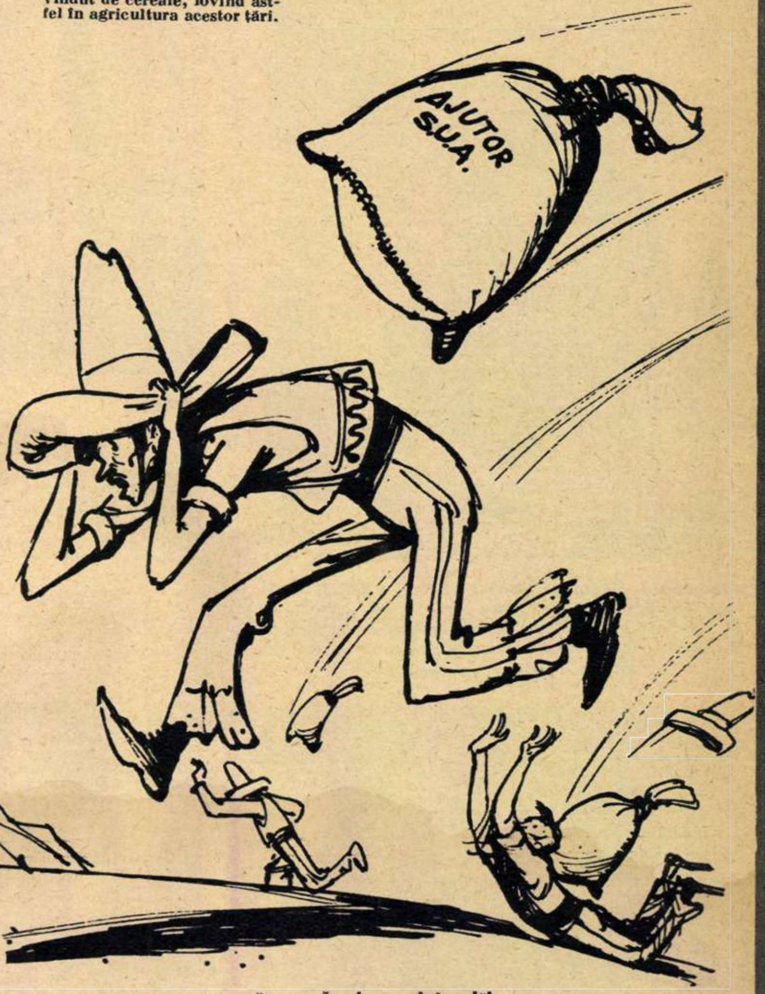

— **Păzea, că vine „ajutorul"!...**

Desen de Eugen TARU

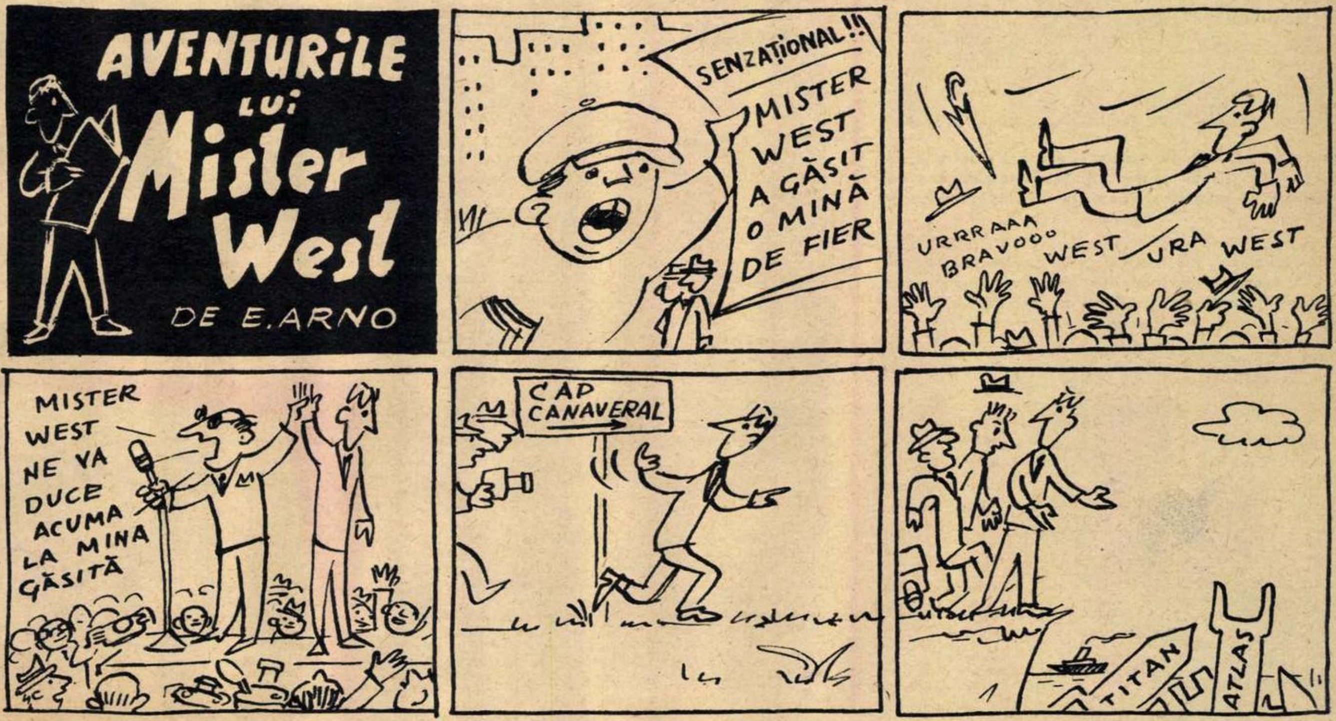
AVENTURILE LUI Mister West
DE E. ARNO
SENZAȚIONAL!!
MISTER WEST A GĂSIT O MINĂ DE FIER
URRRAAA
BRAVOOO
WEST
URA WEST
MISTER WEST NE VA DUCE ACUMA LA MINA GĂSITĂ
CAP CANAVERAL
TITAN
ATLAS

ALBUM POLONEZ

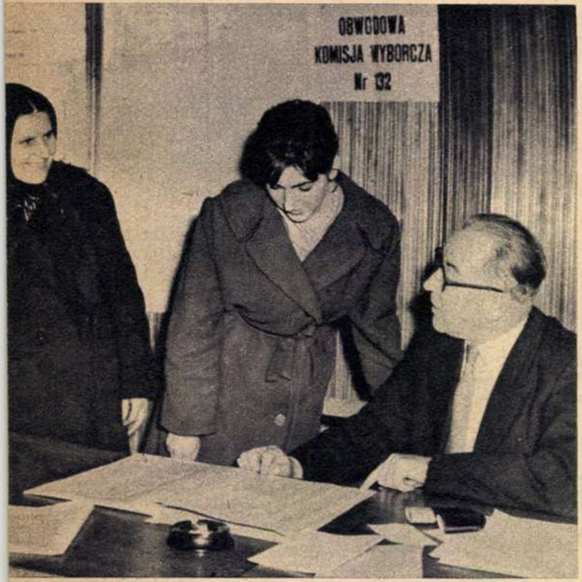

In vederea alegerilor pentru Seim şi pentru consiliile populare, ce vor avea loc la 16 aprilie, în R. P. Polonă s-a desfăşurat o vie campanie electorală. Fotografia înfăţişează un aspect de la un centru de afişare a listelor de alegători.

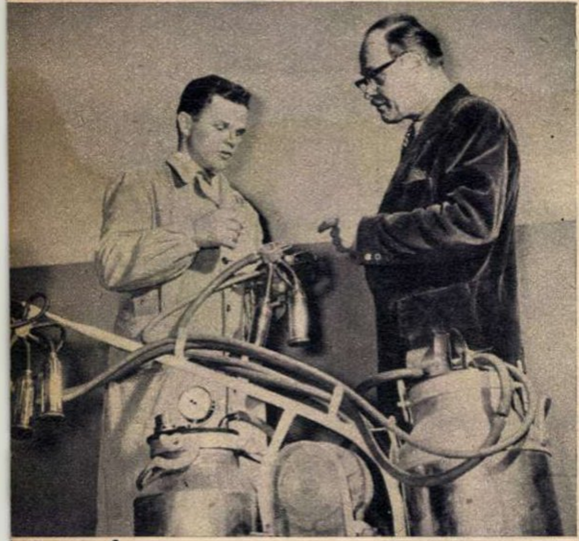

Printre prototipurile de maşini şi aparate pentru agricultură realizate de profesorii Şcolii superioare de agricultură se numără şi acest tip de mulgător transportabil.

La întreprinderea de reparat utilaj pentru ameliorații de la Rudnicki, lîngă Gdansk, a fost produs recent acest escavator pentru adîncirea canalelor de irigație.

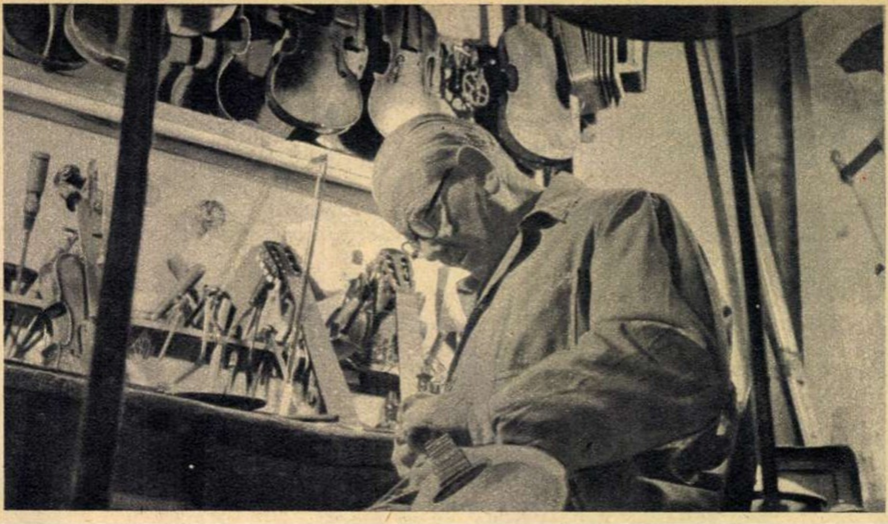

LA 83 DE ANI, meşterul budapestan Hetesi Ferenc continuă să rămînă un iscusit constructor de viori şi reparator de instrumente muzicale.

BOX SAU SĂRITURI? Imaginea reprezintă o fază a meciului de box dintre italienii Giordano Campari şi Mario Vecchiato, meci în care primul execută un plonjon asemănător cu salturile ce se fac de pe trambulină.

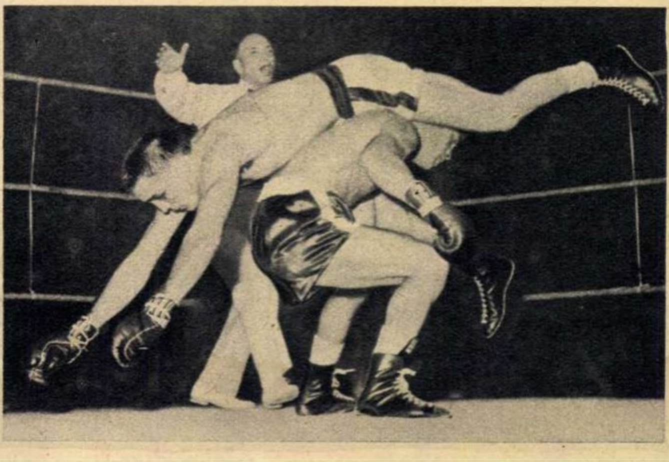

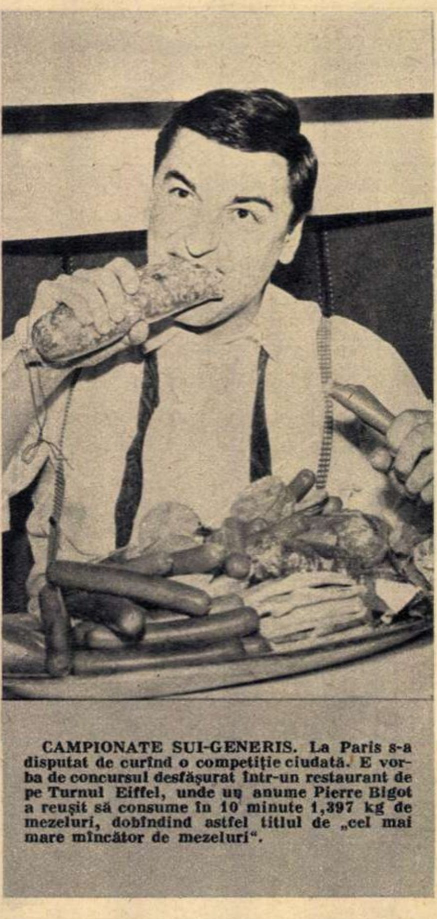

CAMPIONATE SUI-GENERIS. La Paris s-a disputat de curînd o competiţie ciudată. E vorba de concursul desfăşurat într-un restaurant de pe Turnul Eiffel, unde un anume Pierre Bigot a reuşit să consume în 10 minute 1,397 kg de mezeluri, dobîndind astfel titlul de „cel mai mare mîncător de mezeluri“.

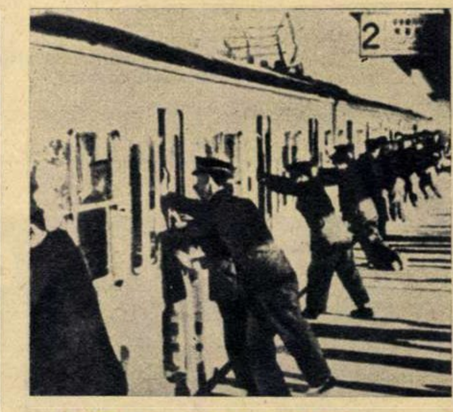

CONDIŢII DE CĂLĂTORIE... Peste 3 milioane de muncitori şi funcţionari din Tokio folosesc zilnic trenurile care leagă centrul de suburbii. În timpul înghesuielii de nedescris care se produce cu acest prilej, personalul gării îi îndeasă pe călători ca pe sardele , împingîndu-i cu brutalitate şi închizînd uşile vagoanelor pe dinafară. Deseori se sparg geamurile vagoanelor, iar mulţi călători suferă fracturi.

În jurul GLOBULUI

Marea victorie

OAMENII SOVIETICI AU DESCHIS O NOUĂ PAGINĂ ÎN ISTORIA OMENIRII

„Prin fapta dv. de eroism, aţi încununat de glorie patria noastră, aţi dat dovadă de curaj şi eroism în îndeplinirea unei misiuni de mare răspundere. Prin fapta dv. eroică aţi devenit nemuritor, deoarece sînteţi primul om care a pătruns în Cosmos“, *i-a spus N. S. Hruşciov lui I. A. Gagarin în cursul convorbirii telefonice care a avut loc la 12 aprilie, 1961 ora 13.*

I. A. Gagarin împreună cu soţia sa Valentina, şi micuţa Elena, fiica lor.

(Urmare din pag. II)

ratura de catapultare, toate au fost prevăzute astfel ca zborul omului în Cosmos să iasă din cadrul unei experienţe şi să însemne de fapt o lansare sigură, sută la sută.

Rachetele sovietice funcţionează perfect

Cu toate că în alcătuirea unei nave cosmice de felul aceleia care a prilejuit efectuarea primei călătorii a omului în afara planetei intră cîteva sute de mii de piese, de a căror precizie depinde reuşita zborului, specialiştii sovietici au izbutit să îmbine magistral agregatele şi subansamblurile componente, încît fiecare lansare de rachete în U.R.S.S. este efectuată cu succes. Prin urmare, din capul locului au existat garanţii ferme asupra deplasării docile a „trenului cosmic“ cu om la bord exact după itinerarul stabilit. Realitatea a confirmat, de altfel, temeinicia încrederii specialiştilor în precizia cu care vor răspunde la comenzile date sistemele de alimentare cu combustibil a motoarelor, şi turbinele, şi pompele, şi injectoarele, şi reductoarele, şi dozatoarele, şi dispozitivele de control, şi sistemele de dirijare, şi organele aparaturii de stabilizare a mişcării, şi dispozitivele de orientare, şi maşinile automate de calcul, şi instalaţiile de frînare, şi sistemele de telecomunicaţii bilaterale, şi dispozitivele de asigurare a coborîrii pe sol. Totul a funcţionat ireproşabil: părţile s-au comportat excelent, iar racheta purtătoare şi nava — considerate ca întreg — s-au dovedit modele excepţionale de vehicule cosmice.

Iuri Alexeevici Gagarin

Cînd agenţiile internaţionale de presă anunţau prin ştiri fulger evoluţia navei care purta pe primul om în Cosmos, întreaga omenire se întreba: cine este acesta? Cine este omul care realizează minunatul vis milenar, cum arată, ce vîrstă are, cu ce se ocupă? Urmărindu-i fantasticul zbor prin spaţii, milioane de oameni şi l-au închipuit fiecare după imaginaţia lui.

Biografia aviatorului-pilot Iuri Alexeevici Gagarin n-are nimic extraordinar. Viaţa lui este tipică pentru omul sovietic contemporan. Gagarin s-a născut în familia unui colhoznic din regiunea Smolensk, la 9 martie 1934. În anul 1941 el se înscrie la şcoala medie, dar războiul îl întrerupe de la învăţătură. Abia în 1951 el termină cu rezultate excelente şcoala de meserii din oraşul Liuberţî din apropierea Moscovei şi devine specialist modelier-turnător. Statul sovietic acordă condiţii excelente pentru învăţătură tuturor celor care vor să-şi însuşească o cultură cît mai înaltă. Pasionat după tehnică, Iuri urmează în continuare o şcoală tehnică industrială în Saratov, pe Volga. În această perioadă îşi începe el şi activitatea în domeniul aviaţiei, participînd la cursurile aeroclubului din localitate. Aeronautica îl cucereşte definitiv, şi iată-l în 1955 cursant la şcoala de aviaţie din Orenburg, pe care o absolvă cu diplomă de merit. Din 1957 serveşte ca pilot în aviaţia sovietică.

Aceasta este povestea vieţii comunistului Gagarin, primul om care a zburat în Cosmos.

Vestea cea mare însufleţeşte omenirea

Vestea impresionantă a înfăptuirii visului omenirii — zborul omului în Cosmos — a stîrnit un uriaş ecou pe tot globul pămîntesc. Şi în primul rînd, pe întinsul continent sovietic, printre zecile şi zecile de milioane de compatrioţi ai lui Iuri Gagarin. „Este greu să exprimi în cuvinte bucuria şi mîndria pe care am simţit-o pentru scumpa noastră patrie socialistă, cînd am auzit comunicatul cu privire la primul zbor în lume al unui om în spaţiul cosmic“ — a declarat Ivan Papanin, de două ori Erou al Uniunii Sovietice.

Moscova, ca şi întreaga ţară sovietică, a trăit o zi de adevărată sărbătoare. Pretutindeni au avut loc uriaşe mitinguri spontane, oamenii s-au pornit să cînte şi să danseze pe străzi. Piaţa Roşie din capitala sovietică s-a transformat într-o mare de oameni. Uralele în cinstea ştiinţei şi tehnicii sovietice, a primului cosmonaut, Iuri Gagarin, nu conteneau. Maşinile înzestrate cu aparate de radio au fost pur şi simplu asaltate de cei dornici să afle cum se desfăşoară zborul navei cosmice satelit şi cum se simte Iuri Gagarin. Oriunde, în magazine sau în întreprinderi, pe bulevarde sau în pieţe, bărbaţi şi femei, tineri şi bătrîni nu discutau decît despre epocala realizare. În cadrul a nenumărate mitinguri care au avut loc în întreprinderi şi instituţii oamenii sovietici au slăvit puterea sovietică, orînduirea care a făcut ca U.R.S.S. să fie cea mai înaintată ţară din lume şi care a dat lumii omul ce a efectuat zborul fără precedent în spaţiul cosmic.

Difuzată aproape simultan cu postul de radio Moscova, ştirea despre zborul unui om sovietic în Cosmos a devenit cel mai senzaţional eveniment la Londra, Paris, New York, ca şi în toate colţurile planetei. *„Uniunea Sovietică a cîştigat cursa pentru lansarea unui om în spaţiul cosmic“* — transmitea agenţia americană United Press International. *„Uniunea Sovietică* — relata de asemeni agenţia France

Moscova — 12 aprilie 1961. Cu entuziasm de nedescris aceşti tineri moscoviţi salută vestea strălucitei victorii prin care poporul sovietic deschide o nouă pagină în istoria omenirii.

Presse — *prima care a lansat în 1957 un satelit artificial în jurul Pămîntului, prima care a lansat o rachetă care a atins Luna printr-o lovitură direct în ţintă în 1959, în sfîrşit, prima care a pus pe orbită şi a readus pe Pămînt anul trecut animale superioare — a dat lumii pe Cristofor Columb al spaţiului. Astăzi omenirea se opreşte un moment înainte de a întoarce pagina şi de a deschide un capitol nou, capitolul călătoriilor cosmice de mîine*".

Nemaipomenita realizare a oamenilor sovietici a umplut de entuziasm şi admiraţie şi inimile oamenilor muncii din patria noastră.

În telegrama adresată de către tovarăşii Gh. Gheorghiu-Dej şi Ion Gheorghe Maurer, tovarăşilor N.S. Hruşciov şi L. I. Brejnev se spune, dînd glas simţămintelor întregului nostru popor:

„Este o mare bucurie şi mîndrie pentru poporul nostru, ca şi pentru popoarele celorlalte ţări socialiste şi întreaga omenire progresistă, că această victorie istorică a fost obţinută de Uniunea Sovietică, ţara care a deschis drumul omenirii spre socialism şi comunism.

Poporul romîn urează poporului sovietic noi victorii în munca şi lupta sa nobilă pentru construirea comunismului, pentru progresul ştiinţei şi tehnicii, pentru pacea şi fericirea omenirii".

Din clipa în care posturile noastre de radio au transmis ştirea marii victorii a poporului sovietic, în uzine, întreprinderi, pe şantiere, în cluburile săteşti, pretutindeni, în jurul aparatelor de radio, oamenii s-au adunat să urmărească veştile despre evoluţia zborului lui Iuri Gagarin. Ediţiile speciale au fost literalmente smulse din mîinile vînzătorilor. În nenumărate declaraţii oameni ai muncii, fruntaşi în producţie, ingineri şi tehnicieni, oameni de ştiinţă şi cultură şi-au exprimat admiraţia faţă de fantastica realizare. „Entuziasmul ce ne-a cuprins pe noi, oţelarii, la vestea transmisă la posturile noastre de radio este de nedescris — a declarat oţelarul Stan Balaban, şef de brigadă la cuptorul Siemens Martin de la uzinele „Wilhelm Pieck" din Brăila. Bucuria pe care am simţit-o se adaugă avîntului cu care muncim în întîmpinarea celei de-a 40-a aniversări a partidului nostru. Îmi exprim întreaga admiraţie pentru poporul sovietic din mijlocul căruia s-a ridicat primul om cosmonaut".

Faţă în faţă

Adepţii războiului rece au întîmpinat realizarea epocală a ştiinţei şi tehnicii sovietice cu vădită iritare. Astfel, potrivit corespondentului din Washington al agenţiei United Press International «un om de ştiinţă specialist în spaţiul cosmic de la Cap Canaveral i-a declarat: *„Performanţa sovietică pur şi simplu mă îmbolnăveşte*"».

La apelul telefonic al unui ziarist care l-a solicitat să-şi spună părerea despre zborul primului cosmonaut, locotenent-colonelul John Powers, purtătorul de cuvînt al serviciului astronautic din S.U.A., a răspuns: *„Dacă doriţi ceva de la noi, răspunsul este că dormim cu toţii*".

Potrivit relatării agenţiei Associated Press, „o personalitate" din Berlinul occidental a declarat: *„Aceasta este o zi tristă pentru americani*".

De fapt însă reacţia poporului american, redată chiar de corespondenţii marilor agenţii occidentale, a fost cu totul alta. Redînd declaraţii ale „omului de pe stradă", agenţia United Press International relatează: Robert Wheeler, muncitor din Los Angeles, a declarat: *„Sînt fericit. Nu mă necăjeşte prea mult care naţiune a izbutit întîi — important este că omul a pătruns în spaţiul cosmic*".

Tony Novak, şofer de camion din San Francisco, a declarat: *„Situaţia care s-a creat se datoreşte faptului că firme ca U.S.Steel, General Electric şi Westinghouse pun mîna pe cele mai luminate minţi şi le folosesc pentru ca societăţile să stoarcă cît mai mulţi dolari. În Uniunea Sovietică cele mai bune minţi lucrează pentru patrie*".

Triumful ştiinţei şi tehnicii sovietice — contribuţie urlaşă la cauza păcii

Primul om a deschis porţile universului şi a păşit hotărît să înfrîngă distanţele infinitului. Luminile altor planete îi aşteaptă pe viitorii cosmonauţi. Cîţi oare ar fi crezut, în deceniul al patrulea al veacului nostru, auzindu-l pe bătrînul savant Ţiolkovski spunînd că a găsit rezolvarea spinoasei probleme a zborului cosmic şi că acest zbor se va realiza chiar în timpul vieţii acestei generaţii, că înfăptuirea lui era atît de aproape?

Cercetările savanţilor din U.R.S.S. şi lansările sateliţilor de mare tonaj au dat dreptate oamenilor de ştiinţă sovietici, în disputa cu colegii lor americani. Tocmai datorită sateliţilor grei a devenit posibilă înfăptuirea unui larg program de cercetări ale Cosmosului, de studiere a reacţiilor fiziologice la animale pe diferite porţiuni ale zborului. Acum este definitiv dovedit că nu există viteză pe care organismul omenesc să n-o poată suporta, în afară de cazul că ea ar fi însoţită de o acceleraţie excesivă. Călătoriile spre planetele apropiate nouă se vor realiza cît de curînd. Imprimînd rachetei o viteză iniţială de 11,098 km pe secundă, în 5 zile şi 5 minute se va ajunge în Lună. Cu 11,5 km/sec în 146 de zile se poate ajunge în Venus, iar cu 11,6 km/sec în 259 zile se atinge planeta Marte. Toate acestea nu sînt calculele unui fantezist, ci date reale, comunicate de către specialişti.

Formidabila izbîndă a ştiinţei şi tehnicii sovietice a impresionat profund toată omenirea. Este semnificativ că în chiar această zi, care deschide o pagină nouă în istoria omenirii, Comitetul Central al P.C.U.S., Prezidiul Sovietului Suprem al U.R.S.S. şi guvernul sovietic au adresat popoarelor şi guvernelor tuturor ţărilor o chemare la pace, pentru o lume fără arme şi fără război. Pămîntul trebuie să devină o planetă înfloritoare, un leagăn al fericirii, de unde mîine se va pleca spre astrele îndepărtate.

Bucureşti — 12 aprilie 1961. Ediţia specială a ziarului „Informaţia Bucureştiului" este urmărită cu deosebită atenţie. Vestea lansării unui om în Cosmos şi a aterizării lui cu succes pe Pămînt au umplut de entuziasm inimile întregului nostru popor.

Text de
ing. D. St. ANDREESCU
şi R. ŢIULESCU, C. BOZBICI,
I. CIOARĂ

CINE SE TEME?

Peregrinînd timp de un deceniu și jumătate prin mai multe țări, schimbîndu-și din cînd în cînd numele, luîndu-și tot felul de măsuri de precauție, fostul Sturmbannführer SS Adolf Eichmann se credea în siguranță. Și dintr-o dată, iată-l zăvorît în dosul gratiilor. Se pare însă că nu și-a pierdut întreaga stăpînire de sine. *„Dacă nu voi ieși de aici* — amenința el — *am să scot totul la iveală și am să amestec în procesul meu înalte personalități vest-germane, dinăuntrul și dinafara guvernului*". O singură frază. Atît. Dar abia rostită, ecourile ei au și început să-i neliniștească pe mulți.

După o discuție cu Eisenhower, Reid, ambasadorul S.U.A. în Izrael, a exprimat *„cererea clară a guvernului Statelor Unite"* ca la procesul Eichmann *„să nu fie pusă pe tapet în toată amploarea ei problema crimelor naziste"*. Motivul? Să nu se dezvăluie lucruri neplăcute pentru guvernanții de la Bonn, aliații de astăzi ai militariștilor din S.U.A. În același timp presa occidentală relata că organizația de spionaj a generalului Gehlen a primit sarcina „de a împiedica, cu orice mijloace, ținerea unui proces public... În caz contrar, Eichmann va trebui să moară în închisoare încă înaintea începerii procesului..." Apoi, ca un avertisment, sala în care urmau să aibă loc dezbaterile a fost incendiată... Eichmann a rămas însă în viață și iată sosită ziua judecății. În ceea ce privește apărarea lui Adolf Eichmann, agenția „France Presse" a anunțat că „o serie de organizații internaționale ale foștilor naziști s-au oferit să finanțeze apărarea lui Eichmann, cu condiția ca procesul să nu dureze prea mult... " Cu alte cuvinte: criminalul să nu aibă prea mult timp să vorbească... De altfel, fraza lui Eichmann a făcut școală. În septembrie trecut, sub presiunea opiniei publice mondiale, autoritățile de la Bonn au început procesul lui August Höhn, fost comandant al lagărului de exterminare de la Sachsenhausen. Höhn s-a arătat foarte nedumerit. „De ce tocmai eu? — a spus la proces. Lîngă mine, aici, pe banca acuzaților, ar trebui să stea mulți alții care astăzi trăiesc ca peștele în apă..." Și Höhn a început să citeze nume, date, adrese precise... A fost o zi foarte neplăcută pentru justiția și întregul aparat guvernamental al Bonnului.

Cunoscut este și cazul lui Merten, condamnat la Atena la 25 de ani închisoare pentru crime de război și eliberat în noiembrie 1959, la numai opt luni de la condamnarea sa, fiindcă știa prea multe despre foștii agenți greci ai spionajului nazist și despre prietenii lor germani. Dar dintre toți, cel mai periculos, cel mai de temut, rămîne fostul șef al departamentului „IV A 4 b" al Gestapoului — Adolf Eichmann. El știe prea multe și de declarațiile pe care le-ar putea face se tem personalități prea importante pentru regimul de la Bonn, înalți demnitari ai statului vest-german de astăzi, al căror trecut sîngeros e legat de cel al lui Eichmann.

Peter VADAS

DOISPREZECE DIN CEI CĂRORA LE ESTE FRICĂ...

①

②

③

④

1) **DR. HANS GLOBKE.** Azi: secretar de stat în guvernul vest-german, mîna dreaptă a lui Adenauer. Globke dirijează totodată organizația de spionaj a lui Gehlen și oficiul de presă vest-german. În timpul regimului hitlerist a elaborat și aplicat prin intermediul lui Eichmann criminala legislație rasistă. 2) **DR. HANS SEEBOHM.** Azi: ministru al Comunicațiilor în guvernul de la Bonn și unul din conducătorii mișcării revanșarde din R.F.G. În trecut a avut legături strînse cu conducerea SS. L-a sprijinit pe Eichmann încă din perioada agresiunii împotriva Cehoslovaciei. 3) **ADOLF HEUSINGER.** Azi: președinte al Comitetului militar permanent al N.A.T.O. Ca general nazist, a dat pe mîna Gestapoului pe mulți ofițeri superiori. Eichmann știe multe despre toate acestea... 4) **HERMANN ABS.** Azi: bancher, consilierul financiar al lui Adenauer. În trecut: conducătorul economiei de război naziste. Abs și Seebohm i-au ajutat lui Eichmann

⑤

⑥

⑦

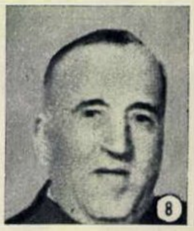
⑧

să se ascundă în ultimii 15 ani. 5) **FRANZ THEDICK.** Azi: secretar de stat la Bonn. În timpul regimului hitlerist, în calitate de șef al administrației naziste în Belgia ocupată, a colaborat cu Eichmann la exterminarea evreilor cetățeni belgieni. 6) **HERMANN KRUMEY**, adjunct al lui Eichmann, călăul lagărului din Lodz, asasinul copiilor cehi de la Lidice, a trimis la moarte 460.000 de oameni. Tribunalul din Frankfurt (R.F.G.) l-a achitat sub pretextul că lipsesc...dovezi... 7) **HASSO VON ETZDORF.** Azi: director general în ministerul de Externe vest-german. Ca Obersturmbannführer SS a participat la exterminarea evreilor din Belgia și Olanda. 8) **DR. OTTO BRÄUTIGAM.** Azi: consul general vest-german la Hongkong, decorat recent de Adenauer cu o înaltă distincție. Pe vremea lui Hitler a fost ajutorul lui Eichmann în asasinarea în masă a populației din republicile sovietice baltice. 9) **HEINZ REINEFARTH.** Azi: primar la Sylt și

⑨

⑩

⑪

⑫

deputat. În trecut: general S S. A dirijat operațiunile unității „Bergmann" în timpul sîngeroaselor masacre din Varșovia. În 1945 s-a refugiat la ocupanții americani, care au refuzat extrădarea lui, cerută de Polonia. 10) **PROF. DR. CARL WURSTER.** 11) **PROF. DR. SIEGFRIED BALKE** și 12) **DR. OTTO AMBROS**, toți trei din fosta conducere a lui „I. G. Farbenindustrie", implicați în procesul celor 24 de directori ai lui „I.G. Farben", desfășurat la Nürnberg în 1948. Ei au livrat lui Eichmann gazul „Cyclon B" cu care au fost uciși în chinuri groaznice milioane de oameni nevinovați. Dintre cei șapte condamnați (din douăzeci și patru!...), Ambros, cel care a construit uzina morții din Monowitz de lîngă Auschwitz, a luat cea mai „grea" condamnare: 8 ani închisoare! Astăzi, el reprezintă „I.G. Farben" în cinci întreprinderi vest-germane. Wurster este președintele Asociației chimiștilor vest-germani, iar Balke—titularul departamentului pentru probleme atomice...

APĂRĂTORUL LUI EICHMANN ȘI AL CELOR DE LA BONN

O știre transmisă de agențiile de presă anunța că Eichmann, care înainte a citat numele a peste 380 de persoane cu care a colaborat, a refuzat în ajunul procesului să facă declarații în legătură cu activitatea din trecut a lui Globke... Presa pune acest fapt pe seama „sfaturilor" avocatului său, dr. Robert Servatius din Köln. Cine este acest Servatius? El l-a apărat la Nürnberg și pe criminalul de război Fritz Sauckel. Astăzi Servatius reprezintă cercurile neonaziste, începînd cu Globke și terminînd cu liderii organizațiilor naziste ilegale. De aici și indicația de a tăcea, dată de el lui Eichmann. Servatius a declarat că va folosi procesul Eichmann pentru a cere revizuirea procesului de la Nürnberg. Un fapt interesant de reținut: dr. Servatius a obținut aprobarea guvernului izraelian de a-l apăra pe Eichmann, cu toate că, potrivit legilor izraeliene, nu sînt admiși avocați străini pentru apărarea acuzaților... De altfel mașinațiile de culise premergătoare procesului Eichmann demonstrează că cercurile influente din Izrael, în înțelegere cu Bonnul, fac tot ce pot pentru a-i camufla pe ucigașii hitleriști.

REDACȚIA: BUCUREȘTI PIAȚA SCÎNTEII
Căsuța Postală: 3507 of. 33, Tel. 17.60.10, int. 1744
ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.
PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei
6 luni: 52 lei
un an: 104 lei
Prezentarea grafică: Ion VULPESCU. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

Bibl Ref

O REPLICĂ SCÎNTEIETOARE

Pornind din nou, după o întrerupere de cîteva luni de zile, să comentăm în coloanele „Flacării“ fapte din viaţa sportivă, sîntem îndemnaţi a vorbi — pentru a cîta oară? — despre o idee şi veche şi dragă, şi anume despre adevărul că sportul e spectacol. Şi de ce n-am scoate, încă o dată, la lumină în coloanele de revistă, această idee, devenită un fel de leit-motiv trimestrial al însemnărilor noastre sportive? E ca şi cum, din timp în timp şi cu plan, un teatru ar prezenta cîteva piese din repertoriul permanent la care ţine îndeosebi, socotind că ele trebuie văzute de toată lumea şi dacă se poate nu o singură dată.

Aşadar, pornind din nou să comentăm fapte din viaţa sportiva, vom pune pe afiş un gînd despre apropierea dintre spectacol (mai precis teatru) şi sport (mai precis — ca să fim oneşti — fotbal) şi cîteva concluzii ce se pot trage din compararea celor două activităţi omeneşti.

★

Aţi remarcat cum se comportă spectatorul în faţa spectacolului mediocru? Ochii lui, mai întîi atenţi să urmărească replicile şi imaginea, obosesc treptat, treptat şi, părăsind din cînd în cînd scena, umblă printre scaune şi loji, se opresc pe chipul vecinului, observă o pălărie cu pene. Cînd spectacolul este neinteresant, scena nu ţine în mîini sala, omul din fotoliu este rupt de personajele piesei şi, indiferent de anotimp, tuşeşte. Tusea la teatru nu este o expresie a răcelii, ci a plictiselii. Cînd situaţia este mai gravă încă, spectatorul nu se mulţumeşte să tuşească: vorbeşte. Iar cînd situaţia este gravă de tot, nu se mulţumeşte să vorbească: pleacă.

Dar, în mijlocul murmurelor şi a tusei şi a comentariilor pasionate despre vreme, se întîmplă cîteodată că sala amuţeşte. Dinspre scenă înspre fotolii s-a aruncat, pentru o clipă, o punte şi actorul l-a prins de mînă pe spectator. Nu mai există atunci nici vecini, nici vecine. Există tăcere încordată şi atenţie pentru cele ce se petrec în piesă. Şi pe urmă o reacţie fizică, de rîs ori plîns. Şi poate chiar aplauze la scenă deschisă. Şi încă, prin reverberaţie, o clipă două de animaţie. După care puntea se ridică iarăşi, ruptura se produce din nou şi lucrurile reintră în obişnuit. Ce se întîmplase în momentul atenţiei încordate? Se rostise pe scenă, sărind în sus din cenuşa textului, o replică sau două cu adresă şi spirit, sau cum se zice în limbajul de specialitate, „o replică scînteietoare“. Era atunci, pe scenă, talent.

Asistînd la cîteva din meciurile de campionat ale acestei primăveri am încercat impresii asemănătoare celor înfăţişate mai sus. Ce criteriu mai exact să adoptăm pentru judecarea calităţii jocului de fotbal decît reacţia spectatorului? Atenţia era încordată destul de rar. Privirea călătorea prin tribune destul de des. Pumnii erau strînşi de emoţie destul de rar. Ne uitam la ceas să vedem cît mai este pînă la pauză destul de des. Aplauzele izbucneau destul de rar. Ne repezeam, cînd locurile erau lîngă ieşire, spre chioşcul cu limonadă, destul de des.

Dar în mijlocul stării de indiferenţă s-a întîmplat o dată că stadionul ne-a „prins“. Era prima repriză a meciului Rapid-C.C.A. de pe „23 August“ şi stadionul a prins, cu mîinile talentului, atenţia noastră ţinînd-o strîns cîteva clipe. Ionescu, din înaintarea ceferiştilor, s-a apropiat de careul advers, a driblat doi apărători, l-a deschis foarte precis pe Copil şi acesta a marcat: 1-0. A fost momentul superior al jocului. A fost ca la teatru o scenă izbutită sau măcar un scăpărător schimb de replici. A fost cuvîntul care te ridică de pe scaun. Pe urmă — exceptînd douătrei pase ale lui Ozon — jocul a aterizat la obişnuit, rămînînd pînă-n minutul 90 acolo jos. Asta a fost tot. Dar nu trebuie să remarcăm clipa de strălucire a lui Ionescu? Şi să o desprindem din contextul mediocru? Şi să o semnalăm publicului şi criticilor şi celor însărcinaţi la federaţie cu dezvoltarea talentelor? Ba da. Cultivaţi-l pe Ionescu: are replică.

Al. MIRODAN

SPORT

Săptămîna trecută, iubitorii sportului cu balonul rotund au avut motive să fie satisfăcuţi. Începînd cu meciul în care Petrolul a întîlnit echipa braziliană Gremio şi sfîrşind cu partida de campionat C.C.A. - C.S.M.S. Iaşi, bucureştenii aflaţi în tribunele stadionului „23 August“ au asistat la ceea ce trebuie să fie fotbal, protagoniştii celor două meciuri oferind adevărate spectacole fotbalistice.

În primul joc, meritul echipei gazdă nu este numai acela că şi-a adjudecat victoria cu 4-3 (0-1), dar şi acela că a ştiut să-şi păstreze calmul atunci cînd a fost handicapată de punctul înscris de oaspeţi. În plus, după pauză, jucătorii petrolişti au răspuns adversarului cu propriile-i arme: joc rapid şi tehnic.

O partidă tot atît de spectaculoasă au oferit C.C.A. şi C.S.M.S.-Iaşi. Jocul s-a desfăşurat în general sub semnul egalităţii şi numai rutina şi randamentul atacului celor de la C.C.A au decis rezultatul în favoarea echipei militare: 3-2 (2-1),

Fotografia de sus: Portarul brazilian, ajutat de coechipierii din apărare, reuşeşte să stăvilească un atac al petroliştilor. Fotografia din dreapta: Nu! Nu este gol. De astă dată portarul ieşean reuşeşte să evite un gol; trimiţînd în corner.

Fotografii de Romulus SCURTU

Bibl. Ref.
05/7

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

În
acest
număr:

Trei
pagini
cu
imagini
din
viața
lui
Iuri
Gagarin

Nr. 16 (308)
Anul X
22 aprilie 1961

În parcul înverzit

In Cosmos „la fața locului"

După 15 minute de la plecarea de pe Pămînt în primul zbor cosmic din istorie, Iuri Alexeevici Gagarin — devenit pilot-cosmonaut — se grăbea să comunice că nici supraponderabilitatea (adică creșterea de cîteva ori a greutății corpului omenesc din cauza accelerației de mișcare) și nici șocurile puternice, care se produc la intrarea și ieșirea din funcțiune a motoarelor rachetă ale fiecărei trepte în parte, nu sînt piedici în calea zborului omului spre lumile din afara Pămîntului. Cosmonautul suportase excelent zborul cu racheta și în ceea ce privește vibrațiile și zgomotul motoarelor.

Startul rachetei se dăduse la ora 9,07 (ora Moscovei), iar la ora 9,22 Gagarin se afla deasupra Americii de Sud și intra, pentru timp de 63 minute, în condiții cu totul neobișnuite pe Pămînt: starea de imponderabilitate (lipsa aparentă a greutății corpului).

După 53 minute de zbor, în care timp cosmonautul a trăit și a desfășurat o intensă activitate în condiții de imponderabilitate, în vreme ce se afla pe deasupra Africii Gagarin transmitea prin radio o altă știre de mare însemnătate științifică:

„Zborul se desfășoară în mod normal. Starea de imponderabilitate este bine suportată".

Această nouă știre transmisă din Cosmos capătă o prețuire excepțională din partea savanților. Ea constituie dovada definitivă, stabilită de om la fața locului, că nici imponderabilitatea — atît de mult temută nu mai departe decît cu 5-10 ani în urmă — nu reprezintă o piedică în calea năzuințelor progresiste, stăruitor și clar exprimate, ale oamenilor epocii noastre, de a se descătușa din lanțurile gravitației terestre și a porni plini de încredere spre îndepărtatele planete ale sistemului solar.

Întors pe Pămînt, Gagarin ne povestește: „În stare de imponderabilitate, mîinile nu cîntăresc nimic, obiectele plutesc în cabină. Nu mai eram așezat în fotoliu ca înainte, ci eram suspendat. Pe cînd mă aflam în această stare — spune mai departe cosmonautul — am mîncat, am băut, am scris, mi-am înregistrat observațiile, am lucrat mult și totul se petrecea ca pe Pămînt".

La ora 10,25 starea de imponderabilitate înceta, căci nava cosmică primea comanda de revenire pe Pămînt și intra în funcțiune motorul rachetă de frînare. Începea, pentru cosmonaut, cea mai grea perioadă a întregului zbor: starea de suprasarcină dinamică creată de frînare pe traiectoria de revenire pe Pămînt. Intrarea în funcțiune a diferitelor sisteme de frînare constituia tot atîtea șocuri (solicitări dinamice) pentru astronaut, care a trăit această stare timp de 30 de minute. Imediat după aterizare, la ora 10,55, Gagarin comunica:

„Rog să se raporteze partidului și guvernului, precum și lui Nikita Sergheevici Hrușciov personal că aterizarea a decurs normal, că mă simt bine, că nu am traumatisme și contuzii".

Așadar, din punctul de vedere al solicitărilor mecanice ivite în timpul zborului cosmic, organismul uman a dovedit că, prin antrenamente, rezistă în bune condiții la solicitări dintre cele mai variate, care trec dintr-una într-alta, se repetă, uneori se manifestă brutal, precum: creșterea greutății corpului în timpul perioadei de lansare, șocurile din momentul intrării și ieșirii din funcțiune a motoarelor rachetă ale fiecărei trepte în parte, starea de lipsă aparentă de greutate, din nou solicitare dinamică prin șoc și creșterea greutății corpului în momentul intrării în funcțiune a motorului rachetă de frînare.

În afară de solicitări mecanice, în timpul zborului în Cosmos organismul uman a fost supus și solicitărilor psihice. Înainte de lansare, nimeni nu știa cum se va comporta psihicul omului în condițiile neobișnuite ale Cosmosului. Va putea oare omul, adaptat numai vieții pe Pămînt de-a lungul tuturor generațiilor care l-au precedat, să-și stăpînească emoțiile, gîndurile, mișcările, în timpul zborului cosmic? — se întrebau oamenii de știință.

Gagarin și-a stăpînit admirabil psihicul, ceea ce constituie o dovadă concretă că posibilitățile umane își întind teritoriul nu numai pe scara terestră, ci și pe cea cosmică. La 12 aprilie 1961, primul astronaut din istorie ne-a relevat faptul că omul poate explora Cosmosul.

Din această zi a devenit limpede că, pe baza zborului cu succes al primului om în Cosmos, oamenii de știință și tehnicienii au acum toate temeiurile ca să accelereze la maximum pregătirile pentru pătrunderea omului în adîncurile spațiului interplanetar.

Se pune întrebarea: în afară de confirmarea posibilităților omului de a întreprinde zborul cosmic, ce alt rol a avut cosmonautul în timpul zborului cosmic?

Gagarin ne lămurește: „A fost mult de lucru. Am lucrat în tot cursul zborului".

Ce-i drept, succesele cosmonautice sovietice de-a lungul perioadei începute la 4 octombrie 1957 și pînă astăzi se datoresc, între altele, nivelului înalt atins de automatică și telemecanică. Cu toate acestea, inteligența, capacitatea de discernămînt, aptitudinea omului de a se descurca în cele mai neprevăzute și complicate situații și încă multe alte însușiri specifice ființei umane — fiecare în parte sau global — nu pot fi înlocuite de vreo mașină sau vreun element de automatică și telemecanică, oricît de perfecționate ar fi acestea.

Controlate de om, elementele de automatică și telemecanică își măresc însutit valoarea. Au un alt echivalent teoretic și practic. Capătă noi direcții de orientare și utilizare, pe care numai mintea omenească le poate sesiza.

Dar nu numai atît. Cosmonautul Gagarin a putut da o contribuție de o valoare excepțională pentru cea mai dramatică fază a zborului cosmic: revenirea „acasă", pe teritoriul natal. Acest moment emoționant, adică desprinderea navei cosmice de pe orbită și înscrierea ei pe un itinerar de apropiere de Pămînt, depinde — în principal — de două lucruri esențiale: primul — cunoașterea extrem de precisă a parametrilor zborului pe orbită de către centrul de urmărire, calcule și comenzi de pe Pămînt; al doilea — stabilizarea mișcărilor navei cosmice și orientarea ei riguroasă în vederea intrării în funcțiune a motorului rachetă de frînare.

În ambele privințe Gagarin a putut avea următoarele contribuții:

1) La bordul navei cosmice sovietice existau instalații de navigație care determinau în permanență elementele traiectoriei. Rezultatele determinărilor erau transmise la sol centrului de urmărire, calcule și comenzi, care le confrunta cu aceleași date determinate direct, pe sol. Deci, două căi de determinare a acelorași elemente, tocmai pentru a se asigura cunoașterea lor riguroasă. Cosmonautul a putut supraveghea funcționarea corectă, precisă, a instalațiilor de pe navă, cît și transmiterea datelor spre Pămînt prin canalele de telecomunicație.

2) Pe bordul navei cosmice sovietice existau sisteme tehnice care erau destinate să asigure stabilizarea și orientarea acesteia în mod convenabil scopului menționat anterior. Fiind „la fața locului", pe bordul navei, Gagarin a putut supraveghea și interveni în caz de nevoie, pentru a asigura îndeplinirea corectă a operației de stabilizare și orientare corectă a navei cosmice.

Revenirea pe Pămînt s-a efectuat în condiții strălucite, iar acest lucru constituie de asemenea o cheie a splendidei performanțe realizate de știința și tehnica sovietică: zborul plin de succes al primului om în Cosmos.

Gloria cosmonautului și a constructorilor navei aparține orînduirii sociale din Țara Sovietelor, care asigură științei și tehnicii posibilități de dezvoltare nelimitate.

Ing. Ion PASCARU

conf. univ. la Institutul politehnic București

PRIMUL

Așadar primul om care a văzut cu ochii lui că Pămîntul e rotund;

Primul om care a văzut că, de sus de tot privind, cerul se înfățișează întunecat, iar Pămîntul, dimpotrivă și semnificativ, albastru deschis;

Primul om care a înconjurat globul pămîntesc în 108 minute;

Primul care a înfrînt în spații imponderabilitatea, respirînd, trăind, muncind în împrejurări în care nici o ființă umană nu s-a aflat pînă la el;

Primul om care a vorbit, prin radio din ceruri, cu oamenii de pe Pămînt;

Primul om care a auzit „Valurile Amurului" la 300.000 metri înălțime;

Primul om pe care stelele l-au întîlnit într-un loc unde nu întîlniseră încă nici un trimis al Pămîntului;

Primul, primul, primul este comunist.

★

Și, precum o revoluție, zborul comunistului în Cosmos a zguduit lumea. În ziua de 12 aprilie toată planeta s-a gîndit la Iuri Gagarin, a rostit numele lui Iuri Gagarin. Pentru cine urmărește cu ochii istoriei întrecerea de ani de zile pornită între socialism și capitalism, ziua de 12 aprilie pare asemenea unei date care marchează cîștigarea unei bătălii decisive. Sînt zile anonime și zile istorice: 12 Aprilie va fi învățată la școală.

★

Primul este comunist.

Cuvintele acestea le spune toată lumea. Sau mai bine zis toate lumile.

Le rostește lumea socialistă, cu fireasca mîndrie a învingătorului în întrecere. Le rostește lumea capitalistă cu iarăși fireasca amărăciune a unei uriașe înfrîngeri.

Chemîndu-i la o ședință de critică și autocritică — istorică pentru stadiul actual al realităților capitaliste — pe conducătorii cosmonauticei americane, Camera Reprezentanților le-a adresat, prin glasul congresmanului King, următoarele cuvinte foarte pline de adevăr: „Nu există prețuire pentru locul doi. Noi toți știm cine a fost Lindberg dar nimeni în această încăpere nu-și aduce aminte cine a fost al doilea om care a traversat cu avionul Atlanticul".

În schimb omenirea întreagă nu va putea uita nicicînd că primul cosmonaut a fost un om sovietic, un comunist: Iuri Alexeevici Gagarin.

Al. MIRODAN

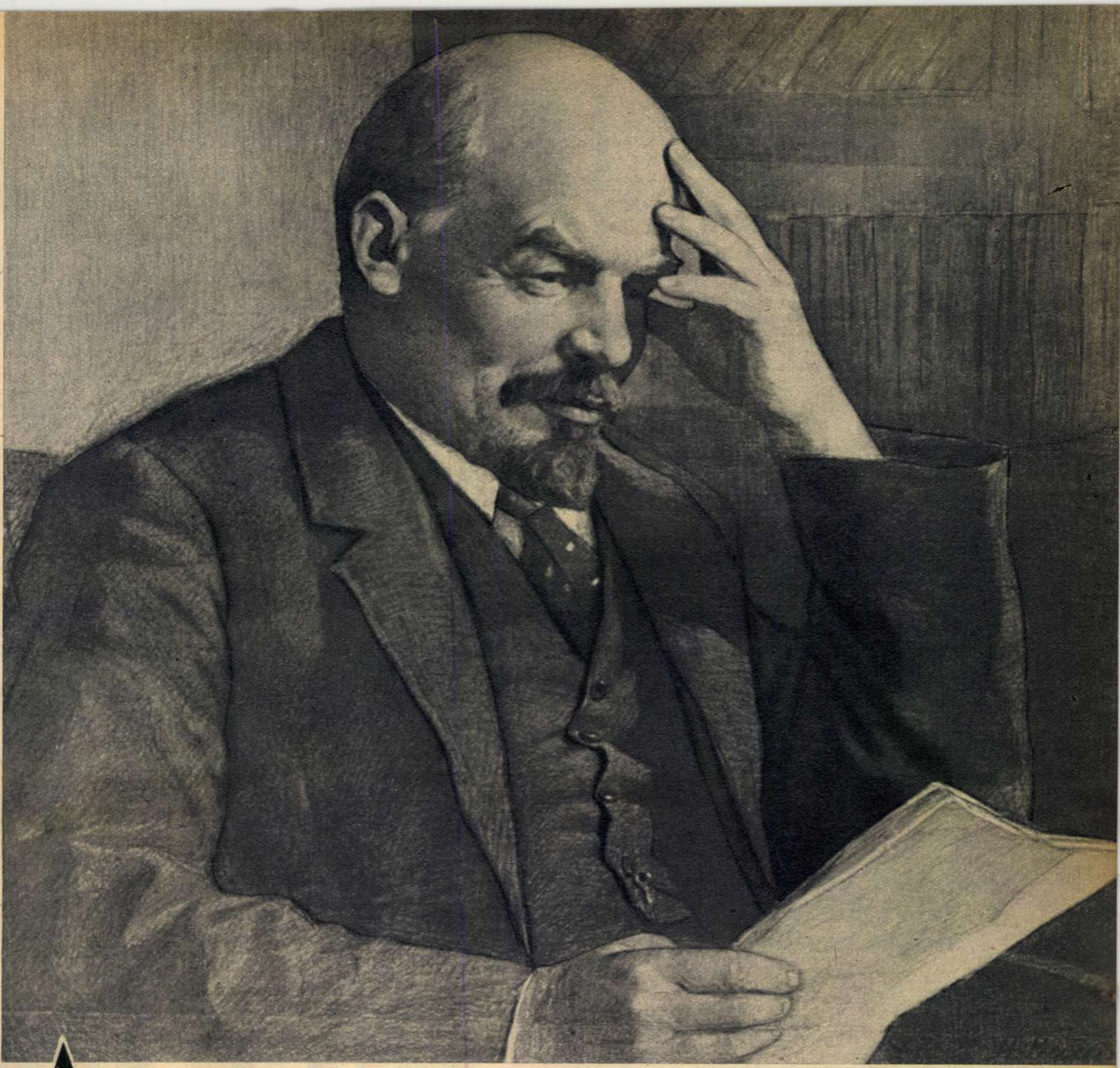

AMINTIRI de neuitat

Cînd, în noiembrie 1917, muncitorii și țăranii din Rusia, conduși de partidul comunist, au sfărîmat lanțurile robiei seculare, doborînd guvernul burghez și instaurînd puterea sovietică, masele muncitoare din toate țările au salutat cu bucurie primul stat proletar din lume. Ele au fost alături de lupta plină de abnegație a popoarelor Republicii Sovietice împotriva forțelor contrarevoluționare interne și internaționale. În anii intervenției militare străine și ai războiului civil mulți dintre oamenii muncii din diferite țări, printre care și romîni, au participat la luptele eroice care au intrat în legendă, înrolați fiind în batalioanele Armatei Roșii și în regimentele internaționale.

Amintirile romînilor despre luptele pline de eroism pentru apărarea revoluției socialiste se leagă strîns cu amintirile despre genialul conducător al proletariatului rus, întemeietorul partidului comunist și al statului sovietic: V.I. Lenin. Unii dintre ei au stat de vorbă cu Vladimir Ilici iar alții l-au auzit vorbind. Cu prilejul aniversării a 91 de ani de la nașterea lui Lenin, publicăm cîteva fragmente din amintirile romînilor care au avut prilejul să-l întîlnească pe marele V.I. Lenin. Fragmentele sînt extrase din culegerea „Amintiri despre Marele Octombrie", apărută în Editura de Stat pentru Literatură Politică.

……

Strălucit printre străluciții oratori, care stîrnea furtuni de aplauze și de urale în larga, dar neîncăpătoarea sală, Lenin, la ședința Congresului al III-lea al Sovietelor pe întreaga Rusie, care a luat locul Adunării constituante, încălzit și entuziasmat și el, anunța constituirea formei sovietice de stat, anunța că noul stat proletar dăduse dovada viabilității lui prin aceea că întrecuse celălalt stat proletar cunoscut de istorie, Comuna din Paris, cu 15 zile. În închipuirea lui clarvăzătoare, aceste 15 zile erau chezășia și se prefăceau în 15 săptămîni, în 15 luni, în 15 ani, în 15 decenii, în 15 veacuri, în infinit.

……

În timpul acestui congres al Sovietelor l-am mai întîlnit pe Lenin de cîteva ori, la sfîrșitul ședințelor, în holul care ducea spre ieșire. De departe fața i se lumina de zîmbetul lui, îmi strîngea mîna, îmi spunea două-trei vorbe și se îndrepta spre ieșire, unde îl aștepta mașina.

*

După vreo lună și ceva de la acest congres, l-am văzut din nou. Era pe la mijlocul lui februarie 1918. M-am dus seara la Smolnîi. Era o ședință prelungită a Sovietului Comisarilor Poporului. Ședința aceea a ținut mult. Pe la ora două noaptea, Lenin a ieşit din şedinţă şi ne-a adus la cunoştinţă că s-a hotărît înfiinţarea unui înalt colegiu care să conducă lupta împotriva contrarevoluţiei de la sud şi că în fruntea acestui colegiu am fost ales şi eu, ca unul dintre membri. S-a interesat din nou de situaţia din Romînia şi de perspectivele viitoarei lupte de la sud. Apoi mi-a înmînat decretul de numire în acest important organism, ne-am strîns mîinile şi ne-am despărţit.

Era ultima dată cînd mai vorbeam cu el, ultima dată cînd îi mai strîngeam mîna...

Am purtat decretul lui Lenin asupra mea ca pe o comoară, ca pe un talisman. Reciteam adesea rîndurile decretului, priveam iscălitura lui Lenin, şi toată personalitatea marelui om se redeştepta în mine.

M. Gh. BUJOR

……

Şi iată că l-am putut auzi pe Lenin, i-am putut privi chipul, am putut sorbi din cuvintele lui marea bucurie a încrederii în victoria cauzei proletariatului de pretutindeni!

Era în ziua de 7 Noiembrie 1918. Lenin vorbea la dezvelirea plăcii comemorative închinate memoriei eroilor Revoluţiei din Octombrie.

În cîteva cuvinte Lenin a evocat sacrificiul celor mai buni fii ai poporului, care s-au jertfit pentru sfărîmarea jugului capitaliştilor şi moşierilor, pentru încetarea războaielor între popoare, pentru doborîrea stăpînirii capitaliste, pentru socialism. De-a lungul multor decenii — a spus Lenin — au căzut mii de luptători împotriva ţarismului, dar moartea lor a ridicat la luptă un număr tot mai mare de noi şi dîrzi luptători. Acei tovarăşi însă care au luptat în zilele lui Octombrie anul trecut au cunoscut marea fericire a victoriei. Revoluţia a învins. Şi acum — răsuna glasul lui Lenin — în toate ţările fierbe şi clocoteşte revolta muncitorilor, iar capitaliştii din lumea întreagă, stăpîniţi de furie şi de groază, încearcă să înăbuşe revoluţia. De aceea va trebui să dăm bătălii noi şi noi jertfe.

Apoi Lenin s-a oprit o clipă. Privirea lui voia să ne cuprindă parcă pe toţi într-o caldă îmbrăţişare. Nemişcat, fără să schiţeze vreun gest, rupînd tăcerea care se aşternuse şi în mijlocul căreia el părea parcă şi mai mare, mai blînd, mai înţelept decît toţi ceilalţi, a rostit vestita lozincă: „Pobeda ili smerti!" — „Victorie sau moarte!"

Cu aceste cuvinte, care-mi sună şi azi în urechi, am pornit spre Harkov. Ele au înflăcărat pe toţi luptătorii Armatei Roşii.

De atunci au trecut aproape patruzeci de ani. Sînt însă momente în viaţă care, înfruntînd scurgerea vremii, stăruie de-a pururi în amintire. O astfel de clipă am trăit şi eu atunci cînd am avut marea fericire de a-l asculta pe Lenin.

Ion CLOŢAN

Răspîndirea operelor lui V. I. LENIN în ţara noastră

Încă din adîncă ilegalitate partidul clasei muncitoare din ţara noastră, în ciuda crîncenei terori a aparatului poliţienesc burghezo-moşieresc, a editat şi răspîndit în rîndurile maselor muncitoare operele lui Lenin. Dintre acele lucrări fac parte: „Despre democraţia burgheză şi dictatura proletariatului", „Sarcinile imediate ale Puterii sovietice", „Stîngismul — boala copilăriei comunismului" şi altele.

După eliberare, prin hotărîrile C.C. al P.M.R. operele clasicilor marxism-leninismului, operele marelui învăţător şi conducător al proletariatului internaţional, Vladimir Ilici Lenin, au fost editate în tiraje mari şi sînt studiate de cele mai largi mase ale oamenilor muncii.

În acest răstimp s-au tipărit 120 titluri din lucrările lui Lenin, într-un tiraj total de peste 5.500.000 exemplare. Aceasta înseamnă, în medie, cîte un exemplar de fiecare al treilea locuitor al ţării. Numai seria de „Opere" tipărite după ediţia a IV-a rusă în 38 volume a însumat un total de 1,6 milioane exemplare.

Pentru răspîndirea cît mai largă a învăţăturii marxist-leniniste, C.C. al P.M.R. a hotărît începerea în 1960 a editării operelor complete ale lui V. I. Lenin în 55 volume, după ediţia a V-a rusă. Din această nouă ediţie au şi fost tipărite volumele I şi II.

Nemuritoarea învăţătură leninistă stă la temelia politicii Partidului Muncitoresc Romîn, ea însufleţeşte şi călăuzeşte poporul nostru în măreaţa operă de construire a socialismului şi comunismului.

Schimbul de mîine, tinere mlădiţe ale socialismului, vrea acum, în preajma marii aniversări a partidului, să cunoască cît mai multe din realizările eroicei noastre clase muncitoare. Fotoreporterul a surprins în imaginea de faţă un grup de pionieri din Capitală care s-au întîlnit în minunatul parc al palatului lor cu doi fruntaşi în producţie de la uzinele „Tudor Vladimirescu" — lăcătuşul Dinu Mihai (mijloc) şi inginerul Cezar Mereuţă (dreapta).

Din mii de inimi

Am început să numărăm zilele ce ne mai despart de marele eveniment: aniversarea a 40 de ani de la înfiinţarea Partidului Comunist din Romînia. În cinstea acestei aniversări glorioase, în Capitală ca şi în întreaga ţară se organizează numeroase manifestări cultural-artistice. Din mii de inimi se înalţă dorinţa de a cinsti măreaţa sărbătoare a partidului. În sălile de conferinţe publice, în cluburi şi cămine culturale se ţin conferinţe menite să ilustreze pagini din lupta eroică a partidului, din prima zi a naşterii sale pînă în minunatele zile ale prezentului. Se prezintă filme şi programe artistice, se organizează simpozioane şi expoziţii evocînd momente din cei 40 de ani de luptă a partidului.

Pentru luminoasele zile pe care le trăim au luptat, înfruntînd temniţele şi teroarea fascistă, cei mai buni fii ai poporului: comuniştii. Acum, în preajma aniversării, oamenii vor să se întîlnească cu vechi luptători, care să le vorbească despre lupta partidului nostru în ilegalitate.

Evenimentul de la 8 Mai este un minunat prilej de inspiraţie pentru compozitorii, poeţii, prozatorii, artiştii plastici din ţara noastră. Seri de poezie închinate partidului, şezători şi convorbiri literare în care vor fi evocate figurile de comunişti din literatura noastră contemporană, noi lucrări ale pictorilor şi sculptorilor urmăresc, de asemenea, să oglindească realizările măreţe ale oamenilor muncii conduşi de partidul nostru.

Teatrele pregătesc cu febrilitate noi premiere pentru cinstirea aniversării. Pe scena teatrului „C. I. Nottara" de pildă, se repetă piesa lui Aurel Mihale intitulată „Primăvara timpurie", iar la Teatrul Muncitoresc C.F.R. Giuleşti actorii dau viaţă piesei „Ochiul albastru" de Paul Everac.

Marile ansambluri de cîntece şi jocuri, cum sînt cele ale C.C.S., U.T.M., ansamblul Ciocîrlia ş.a. — care şi-au cîştigat de mult preţuirea publicului — se vor înfăţişa şi ele cu programe festive, închinate luptei partidului.

În aceste zile, artiştii amatori de la oraşe şi sate se întrec în cadrul celui de-al VI-lea concurs al formaţiilor artistice de amatori.

În cinstea zilei de 8 Mai se va redeschide în Capitală expoziţia permanentă „Bucureşti în arta plastică" îmbogăţită cu noi şi valoroase lucrări. Casa de creaţie populară va organiza şi ea o expoziţie de artă plastică, în care vor fi cuprinse cele mai bune lucrări ale artiştilor amatori. Muzeul Simu şi Muzeul de istorie a oraşului Bucureşti vor organiza în întreprinderi şi la sate o serie de expoziţii pe teme inspirate de lupta clasei muncitoare sub conducerea partidului pentru instaurarea regimului de democraţie populară şi zugrăvirea acestei lupte în arta plastică contemporană.

Acestea sînt numai o parte din numeroasele manifestări cultural-artistice care se desfăşoară în întreaga ţară în cinstea celei de-a 40-a aniversări a partidului nostru.

Sculptorul Dorio Lazăr finisează noua sa lucrare: „Oţelar" — închinată aniversării a 40 de ani de la înfiinţarea partidului.

↓

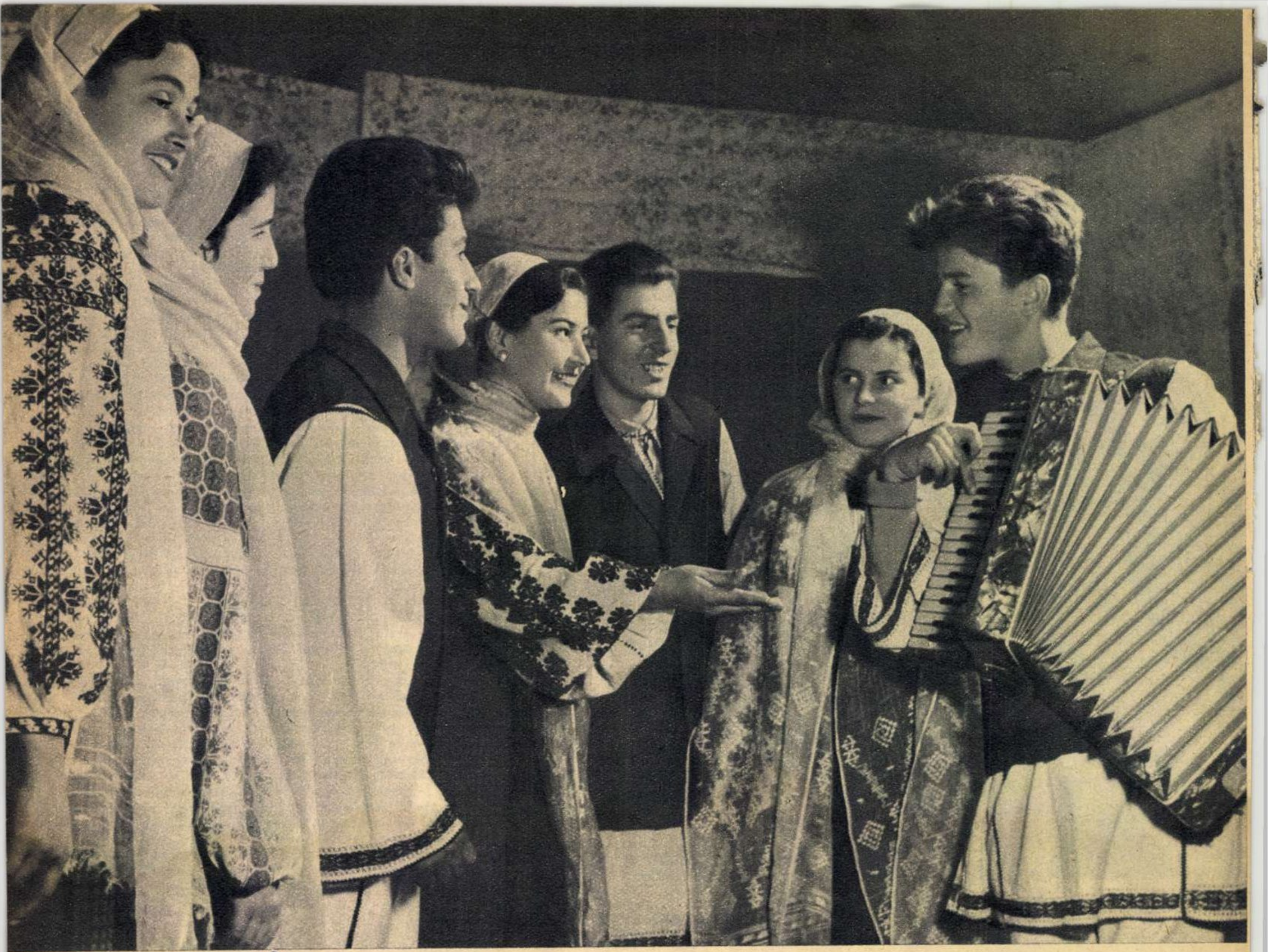

Alături de multe alte surate ale ei, brigada artistică de agitaţie a gospodăriei agricole colective din comuna Modelu, raionul Călăraşi, pregăteşte un nou program, închinat marii sărbători de la 8 Mai.

Fotoreporterul a surprins una din repetiţiile la masă cu piesa „Poveste neterminată" de Horia Lovinescu. „Am încercat să scriu o piesă de actualitate — ne-a spus dramaturgul — în care spectatorii să recunoască pe scenă chipuri, situaţii şi probleme curente din viaţa lor cotidiană".

În viitorii 10-15 ani, suprafața irigată din țara noastră se va mări pînă la circa 2.000.000 hectare.

DUNĂREA curge prin BĂRĂGAN

Reportaj
de George
CIUDAN

Fotografii
de S. STEINER

O HOAȚĂ CARE FURA ANUAL MULTE VAGOANE DE GRÎU

E urîtă ca mama focului. Are fața uscată și zbîrcită. Aleargă ca o nălucă de la un capăt la altul al țării. Totuși are un domiciliu oarecum permanent: Bărăganul. Țăranii, din tată în fiu, au blestemat-o și au înălțat rugi către ceruri pentru izgonirea ei. Degeaba. Hoața asta, lacomă, n-a vrut să ne părăsească. A năvălit întotdeauna lihnită de foame și arsă de sete și a furat și din pîinea noastră, și din apa noastră. Dintr-o sută de ani, în peste cincizeci a furat ca în codru. Să ne amintim de anii 1945-1946, cînd hoața asta s-a vîrît în holdele noastre furîndu-le spicele. După calculele oamenilor de specialitate, ne poate jefui uneori circa 400.000 de vagoane de grîu anual.

Așa nu mai merge! Trebuie pusă la punct! Trebuie îngrădită și, pînă în cele din urmă, lichidată. Numele ei: seceta.

SAVANȚII, HOAȚA ȘI CONU' ALECU

În 1865 marele agronom progresist Ion Ionescu de la Brad arăta că există un leac sigur pentru a stîrpi lăcomia acestei hoațe: irigațiile. Numai că glasul savantului a răsunat în pustiu. Mai tîrziu, alți învățați, care au pus la inimă pagubele pricinuite de secetă, au ridicat din nou problema irigațiilor. În 1912 s-a făcut chiar un anteproiect de irigare a Bărăganului. Tot degeaba. Conu' Alecu, proprietar de moșie și venerabil reprezentant în guvernul burghezo-moșieresc, mai repede înălța o vilă pentru metresa sa, decît să se bată pentru niscaiva parale pentru irigații. Așa că lupta împotriva secetei era lăsată pe seama paparudelor, care implorau ivirea apei din ceruri peste pămînturile arse.

SE ÎMPLINEȘTE IDEALUL SAVANȚILOR

Pentru prima oară în istoria țării noastre, doar astăzi, în condițiile regimului nostru de democrație populară, s-au putut lua măsurile corespunzătoare care nu numai să împlinească, ci să și depășească idealul savanților progresiști de odinioară. În urmă cu 11 ani tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej arăta, în raportul asupra planului de electrificare, avantajele pe care le va avea economia noastră prin introducerea irigațiilor, subliniind că problema electrificării se împletește organic cu cea a irigațiilor. Pe baza acestei idei majore s-a trecut apoi la realizarea măsurilor care să asigure apa necesară atît pentru producerea energiei electrice, cît și pentru irigații. În

Prima barcă a pornit în „croazieră" pe canalul de aducțiune.

sensul acesta, stă mărturie elocventă lacul de acumulare de la Bicaz care, pe lîngă faptul că asigură funcţionarea hidrocentralei, pune la dispoziţie o cantitate de apă ce va acoperi cerinţele irigaţiei (în sudul Moldovei şi în Bărăgan) pe o suprafaţă de aproximativ 300.000 de hectare.

Dar irigaţiile se pot efectua nu numai cu ajutorul lacurilor de acumulare ale hidrocentralelor. Reţeaua diverselor rîuri şi mai cu seamă prezenţa Dunării în ţara noastră dau posibilităţi cvasinemărginite de aprovizionare cu apă. Lucrul acesta a fost subliniat în multe documente de partid şi de stat. Vorbind despre măsurile ce trebuie luate acum şi în următorii 10-15 ani, Congresul al III-lea al P. M. R. sublinia: „...se va da o atenţie deosebită folosirii raţionale şi complexe a resurselor de apă şi se va mări suprafaţa irigată pînă la circa 2 milioane hectare".

De altminteri la ora actuală regiunea cu cel mai înalt potenţial agricol şi cu cea mai mică densitate hidrografică — Bărăganul — este îmbrăţişată de o reţea de staţiuni de cercetări ştiinţifice puse în slujba irigaţiilor. Staţia de pompare plutitoare în sistemul de irigaţie Călăraşi-Roşeţi — una din cele mai moderne din ţară — asigură deja căderea „ploilor" la timp. Tot la ora actuală se întocmesc noi proiecte pentru extinderea irigaţiilor în Bărăganul de sud, Cîmpia Putnei, Terasa Mihai Bravu, Terasa Brăilei etc., cuprinzînd o suprafaţă de circa 200.000 hectare. Documentele celui de-al III-lea Congres al P.M.R. prevăd de asemenea ca pînă la sfîrşitul lui 1965 să irigăm o suprafaţă de cel puţin 800.000 hectare. Prevederea aceasta a început să capete viaţă.

DOUĂ ORE DE ADMIRAŢIE

Pe şantierul de irigaţii al Bărăganului de sud (Valea Jegăliei, raionul Feteşti), deşi lucrările n-au fost definitivate, apa a curs, în mod provizoriu, chiar vara trecută. În ziua cînd s-a produs acest eveniment, oamenii din partea locului au exclamat: «Priviţi, Dunărea curge peste „trupul" a şase gospodării colective!» Deşi aveau alte treburi, colectiviştii au rămas apoi vreme de două ore pe malul canalului, admirînd apa pe care moşii lor au visat-o sute de ani. Admiraţia lor n-a fost aşa, din motive sentimentale. Admiraţia aceasta purta certe interese economice. Oamenii ştiau că, tot în Bărăgan, colectiviştii care au avut ogoarele irigate de staţia de pompare de la Călăraşi-Roşeţi au cules 7.500 kilograme porumb la hectar, în loc de 2.500-3.000 kilograme cînd n-aveau „ploaia" irigaţiilor.

Acesta este deci motivul pentru care oamenii de pe Valea Jegăliei au admirat două ceasuri apele scoase din albia Dunării şi trimise peste ogoarele lor înfrăţite.

AŞA SÎNT COMUNIŞTII

Foarte recent am fost oaspeţii Bărăganului. Am colindat perimetrul a şase gospodării colective din raionul Feteşti.

Pe aici va curge o parte din apele Dunării. Oamenii săpau canale secundare pentru irigaţii. Am întîlnit pe şantierul de la Jegălia şi oameni... străini, adică ţărani colectivişti care nu săpau canale în perimetrul gospodăriei lor, ci în acela al colectivelor din alte sate. Comuniştii Ion Nedelcu şi Nicu Marin de la gospodăria colectivă din Pietroiu (ca să amintim doar două nume), după ce şi-au săpat canalele pentru gospodăria lor, au plecat să lucreze voluntar pentru colectiviştii din Gîldău. Sute de colectivişti din Sudiţi şi din Săveni, în frunte cu comuniştii, deşi nu se vor bucura încă în acest an de roadele irigaţiei, au venit să dea şi ei o mînă de ajutor frăţesc pentru tovarăşii lor din Gîldău, care au rămas niţel în urmă.

Aşa sînt comuniştii: în fruntea tuturor acţiunilor care fac viaţa mai bogată şi mai frumoasă.

ÎN CINSTEA CELOR DOUĂ SĂRBĂTORI SCUMPE

Pentru şantierul de irigaţii de pe Valea Jegăliei, statul a dat nu puţine parale. Întreprinderile — adică, tot statul — au trimis aici diverse maşini moderne, diverse materiale de construcţii. Toate aceste lucruri au fost apreciate cum se cuvine de colectiviştii din Jegălia, Cocargeaua, Ştefan cel Mare, Pietroiu, Gîldău şi Şocariciu. Pentru a răsplăti ajutorul statului, ei au ieşit în aceste zile şi în aceste nopţi (da, s-a lucrat şi noaptea; aşa au vrut ei) ca un singur om pe şantierul de irigaţii al Bărăganului de sud. Între cele două urgenţe ale campaniei de însămînţări, ei au venit (1.500-2.000 în fiecare zi) să contribuie din plin la crearea rîului dunărean, care să fie la dispoziţia holdelor lor. Lucrările de terasament, cu un volum de aproape 450.000 m c, şi cei 50 km de canale şi nivelări în teren trebuie puse pe seama lor. Apropierea celor două sărbători scumpe inimii noastre — 1 Mai şi cea de-a 40-a aniversare a partidului — i-a îndemnat pe colectiviştii de pe Valea Jegăliei să facă din noapte zi, pentru ca lucrările şantierului să nu sufere nici un fel de amînare. Este şi în atitudinea aceasta unul din semnele mari, de dragoste, pentru zilele pe care le trăim, pentru bătălia înflăcărată a desăvîrşirii construcţiei socialiste.

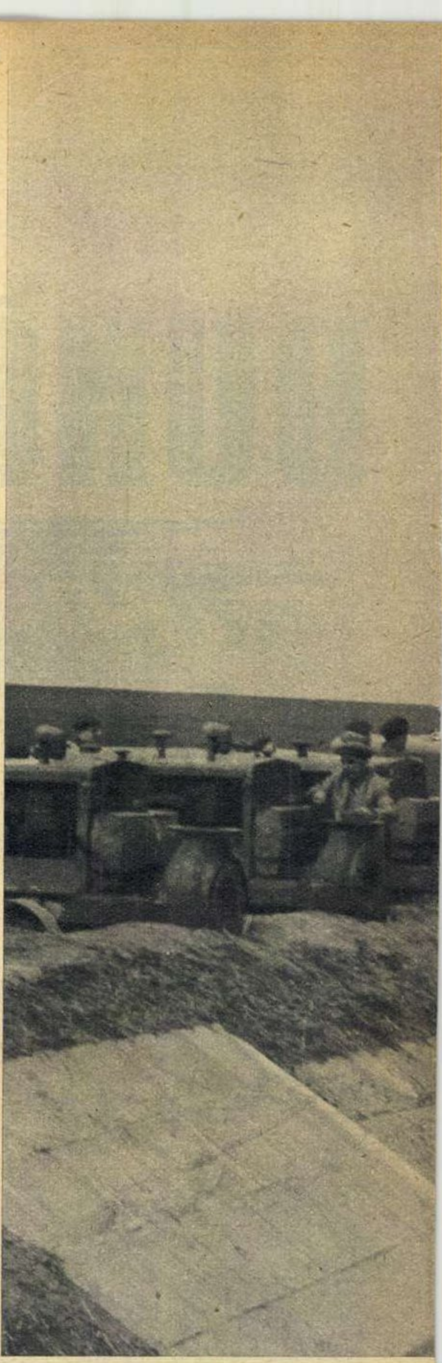

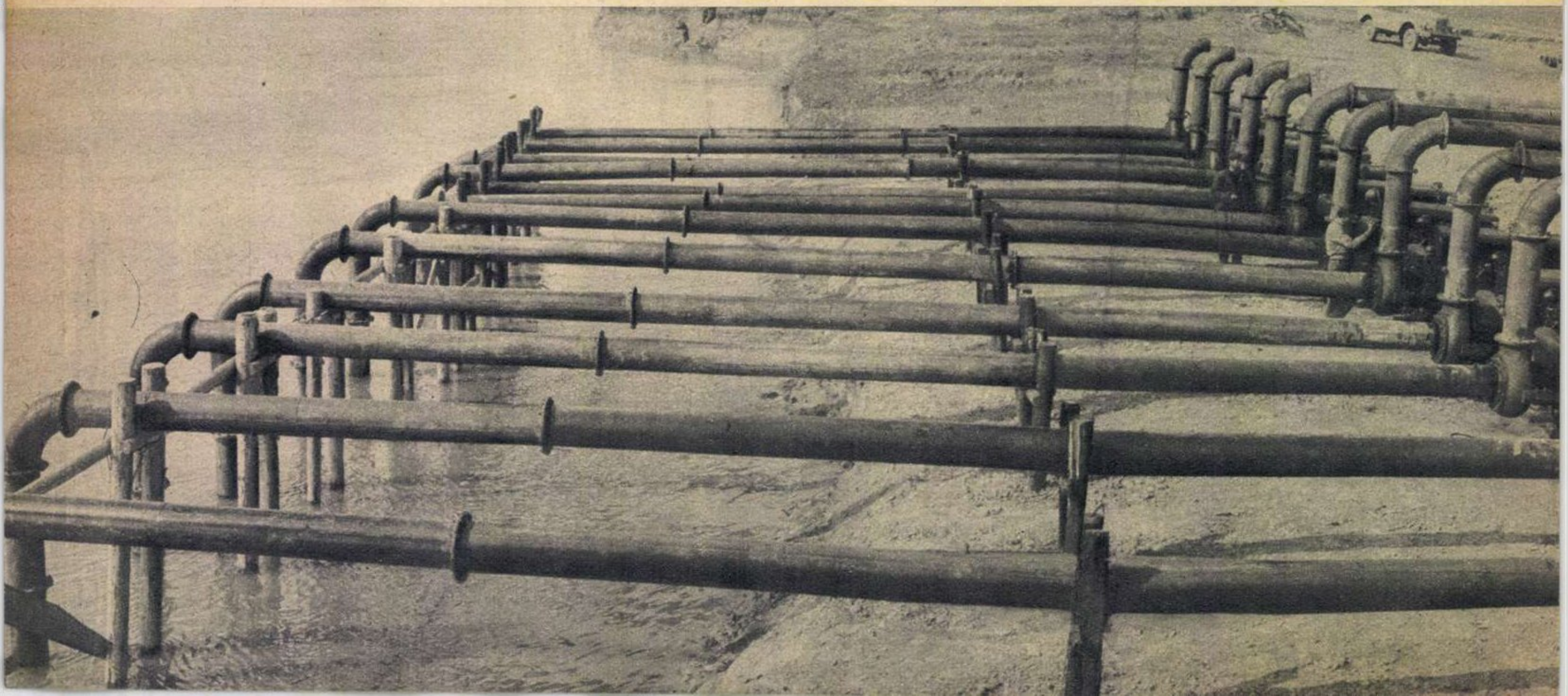

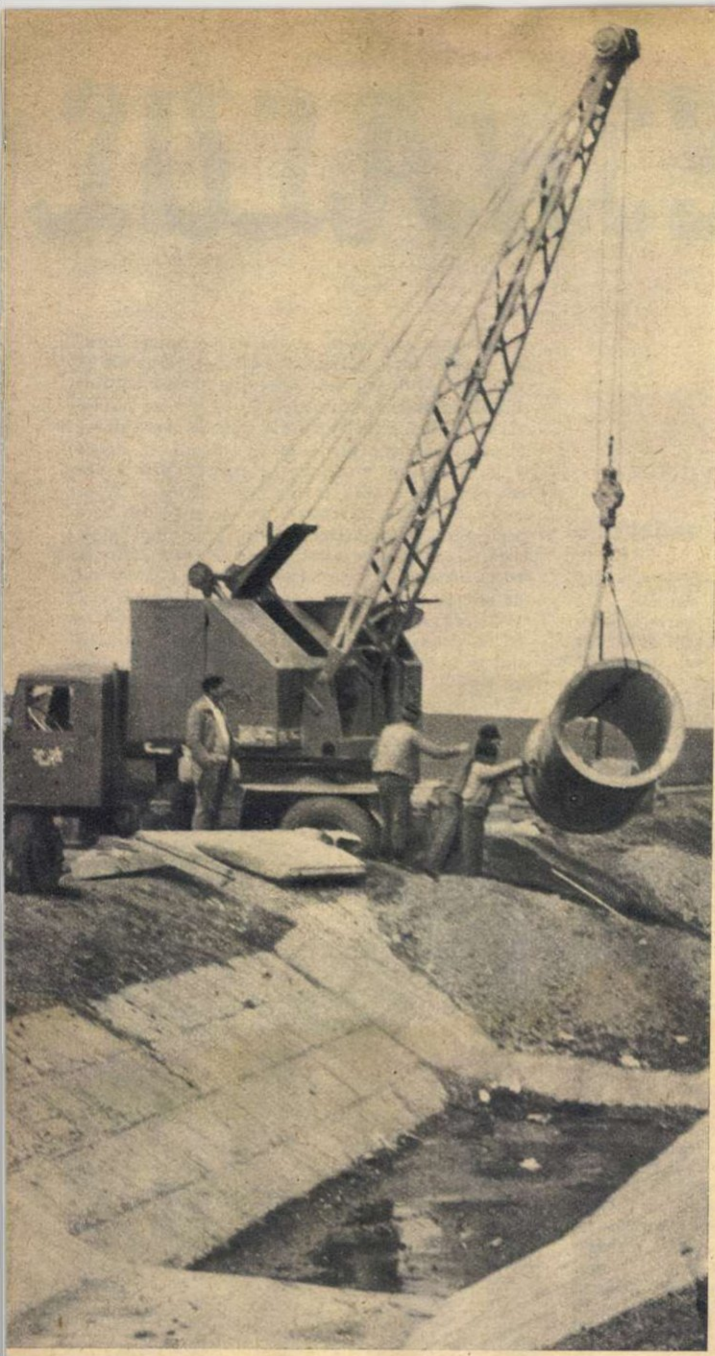

Montarea stației de repompare. De aci apele Borcei vor fi ridicate, cu ajutorul a 8 motopompe, prin conducta de refulare, la o înălțime de circa 39 metri, în canalul sistemului de irigații.

Roadele irigațiilor, calculate pe baza unor studii cu caracter informativ:

— dublarea producției de grîu;

— creșterea producției culturilor industriale de 3-5 ori;

— creșterea producției pomicole cu circa 400%;

— creșterea producției viticole cu circa 300%;

— obținerea unei asemenea creșteri a producției de furaje, încît să determine sporirea cu 300% a cantității de lapte de vacă.

Finisarea lucrărilor de artă din apropierea stației de repompare.

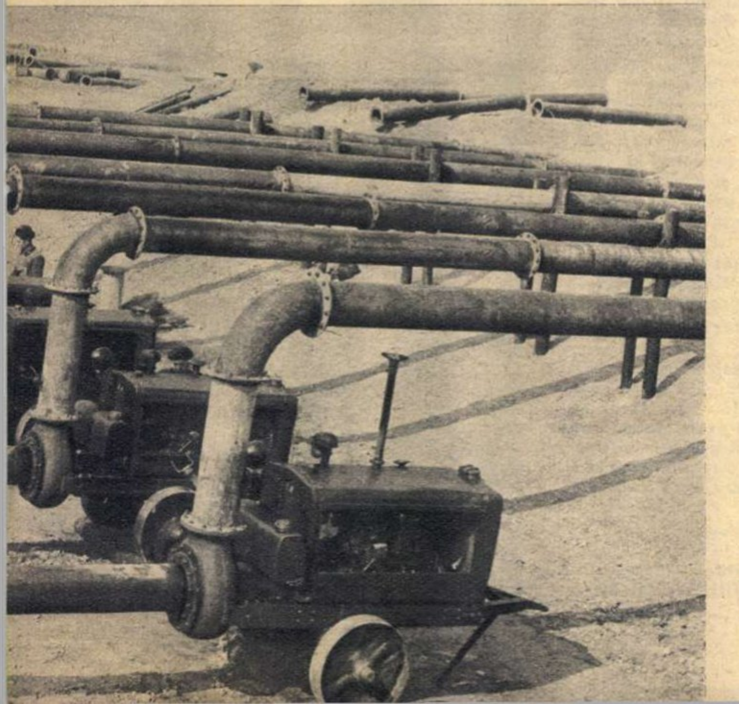

Stația de pompare Borcea. Apa e absorbită de 12 coloane și trimisă pe canalul de aducțiune de pe Valea Jegăliei.

HEINALUL

de Ioan GRIGORESCU

Cracovia. Piața medievală.

La fiecare amiază, toate posturile de radio poloneze transmit același program: „Heinalul Cracoviei". În difuzor se aud mai întîi cinci pași cadențați răsunînd, după toate aparențele, în podeaua unei încăperi goale și, imediat după aceea, scrîșnetul unei uși sau poate al unei ferestre cu balamalele ruginite, deschisă brusc de o mînă imaginară. Apoi pîlniile difuzoarelor din toată Polonia vibrează de strigătul unei trompete care pare o arhaică chemare la luptă, ceva prea melodios pentru un semnal de bătălie, prea trist pentru anunțarea unei victorii, prea nostalgic pentru un simplu orologiu de amiază. Melodia crește, trompeta își înalță spre slăvi strigătul său ciudat, trimițîndu-și în văzduh cîntecul straniu ca o apariție din vremuri de mult apuse. Pe cel neavizat, semnalul acesta îl oprește în loc și îl face să ciulească urechile. E parcă anunțarea unui spectacol rar, dar în fapt e vorba numai de transmiterea orei exacte, o sfidare a tuturor sunetelor electronice care, la toate posturile de radio de pe pămînt, punctează prin cîteva țiuituri lungi de cîte o secundă și una scurtă de o singură terță amăgitoarea oră exactă, imposibil de surprins în formă statică, oricît de electronice ar fi mașinile puse să fixeze un punct exact în nestăvilita scurgere a vremii. Trompeta cracoviană trezește, cheamă, cere ceva, spune un lucru uitat ca un cîntec prea vechi pentru timpurile noastre electronice, apoi deodată se frînge, sunetul ei moare într-un vaier jalnic, ca un strigăt de ajutor, ca țipătul unui înjunghiat, ca suspinul unui om ce se stinge. Tăcere. Din nou cinci pași, în aceeași cadență, din nou scrîșnetul unei ferestre cu balamalele ruginite și trompeta învie parcă mai puternică, parcă mai triumfătoare, mai melodioasă și mai nostalgică decît înainte. Aștepți cu respirația tăiată momentul în care melodia se va frînge și ești sigur că de data aceasta trompetistul își va cumpăta suflarea pentru ca ea să-i ajungă pînă la capătul straniului său cîntec. Dar din nou chemarea moare în vaierul său sfîșietor. Din nou cinci pași, altă fereastră, altă trompetă... De patru ori răsună acest straniu semnal slobozit de suflarea unui om viu, fără îndoială de un om și nu de o mașinărie, căci o ureche atentă poate deosebi de fiecare dată alte modulații din straniul cîntec al trompetei cracoviene.

De unde vine, cine o cîntă și de ce se frînge atît de neașteptat această melodie? Stațiile de radio nu explică nimic. A doua zi, exact la aceeași oră toate antenele de radioemisie din Polonia vor trimite din nou în eter pașii omului necunoscut, scrîșnetul ferestrei cu balamale ruginite și chemarea trompetei care, în fiecare zi, ceas de ceas, moare în același chip.

De șase sute de ani, „heinalul" cracovian anunță trecerea timpului. Prima dată în ultima sută de ani trompeta a tăcut și poate nu în cel mai potrivit moment. Era prin 1920, imediat după sfîrșitul primului război mondial, cînd la Cracovia a sosit, împreună cu toată suita sa, mareșalul Foch, șeful armatelor aliate. De la banchetul tradițional ținut într-o atmosferă festivă, cu cîteva minute înainte de miezul nopții, mareșalul a ținut să iasă în piața veche a Cracoviei și să asculte heinalul din turnul catedralei Sfînta Maria. Și s-a oprit la picioarele turnului, înconjurat de o sumedenie de demnitari, în pustietatea pieței adormite. Au așteptat cu gîturile lungite spre înălțimi să se deschidă ferestruica din turn și, la lumina lunii, să sclipească viu aurul trompetei și peste orașul adormit să se reverse chemarea de miezul nopții. Dar nu s-a revărsat nimic, n-a strălucit nici o trompetă și ferestruica a rămas închisă. Orologiile altor biserici au bătut unul cîte unul ora. Clopotele și-au consumat dangătul înfiorat de clipa sacră a miezului nopții, oaspeții și-au privit îndelung ceasurile, dar turnul mare al catedralei a rămas solitar și taciturn.

Și s-a abătut iadul pe capul nenorocitului de trompetist care, cel dintîi din evul mediu și pînă atunci, ațipise la postul său și n-a mai cîntat heinalul spre ghinionul Poloniei burgheze dar, orice s-ar spune, nu spre primul ei ghinion.

Și a mai tăcut o dată trompeta. În 1939 Gauleiterul Guvernămîntului General — cum supranumiseră fasciștii Polonia cotropită — Herr Franck, căruia îi plăcea să i se zică în intimitate „Sire" și care pe banca acuzaților, la procesul din Nürnberg, a jurat că n-a auzit în viața lui de Auschwitz și Maidanek, și-a ales Cracovia drept reședință oficială. La prima sa augustă plimbare prin piața medievală a Cracoviei a fost surprins de heinalul din turnul catedralei.

— Was ist das? — a întrebat el, înălțîndu-și o mănușă albă (n-a purtat niciodată mănuși de altă culoare) spre vîrful turnului.

— Obiceiul localnicilor, Sire; face așa de vreo șase sute de ani încoace...

— Aber das ist eine Barbarei, meine Herren!

Și heinalul a trebuit să tacă pînă în ianuarie 1945, cînd katiușele sovietice l-au făcut pe „excelența sa" să-și adune în grabă catrafusele și să fugă, turbînd de furie că n-a putut da foc Cracoviei care astfel îi scăpa din mînă fără să fi primit din plin o lecție de adevărată „cultură" fascistă.

Și heinalul a răsunat din nou.

Bate primul clopot al orei de amiază.

Din piața înfiorată de vibrația dangătului solemn, se ridică într-un fîlfîit agitat, ca la auzul unei canonade, stolul de porumbei care, de fiecare dată, atîta timp cît bat clopotele și sună heinalul, se rotesc deasupra monumentului lui Mickiewicz înălțat aici. După ultima bătaie a clopotului, ferestruica din turn se deschide — îi auziți scrîșnetul? — și în cadrul ei apare o scînteie: e strălucirea arămii prin care se revarsă glasul trompetei vrăjite... Apoi cinci pași spre fereastra de apus, și din nou scrîșnetul balamalelor vechi, alți cinci pași, altă fereastră spre alte zări, și din nou melodia aceea stranie, prea unduioasă pentru a fi semnal de bătaie, prea tristă pentru anunțarea unei victorii, prea nostalgică pentru un simplu orologiu... Și în același punct, la penultimul tact, sunetul moare ca un vaier jalnic, ca un strigăt de ajutor, ca țipătul unui înjunghiat, ca suspinul unui om ce se stinge.

Știu, mă veți întreba de ce heinalul cracovian se întrerupe de fiecare dată în ace-

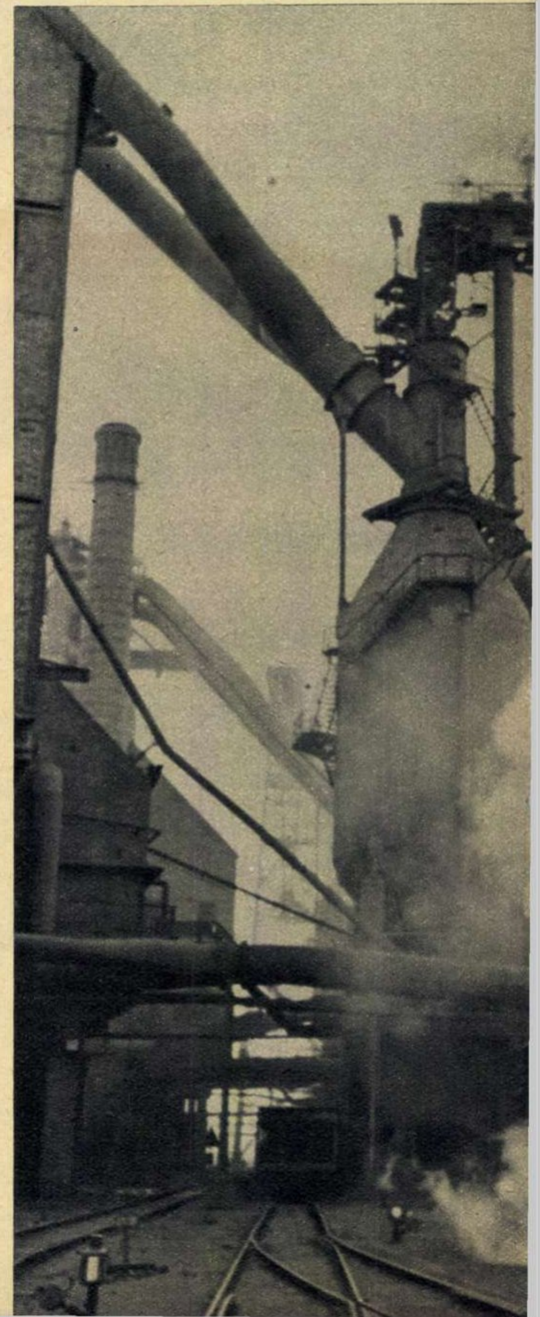

CRACOVIEI

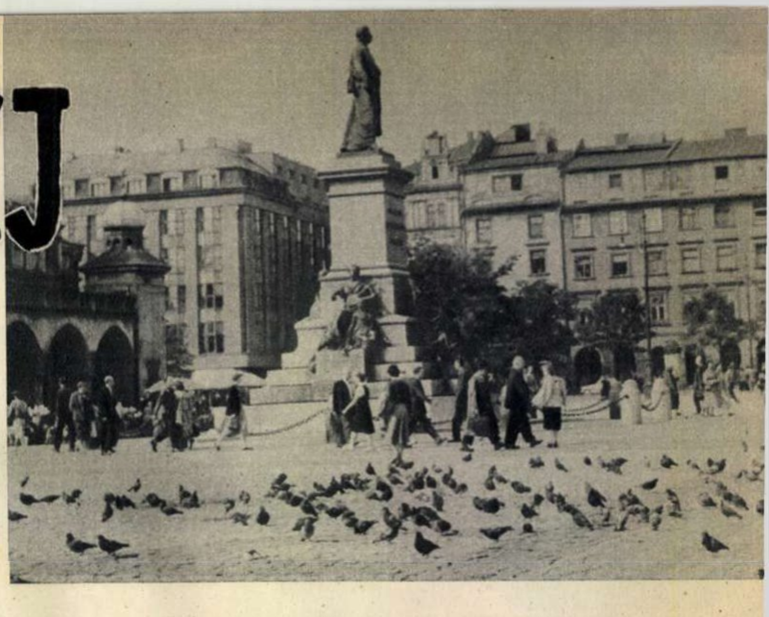

→ Monumentul lui Mickiewicz, distrus de fasciști, se află din nou la locul său în Cracovia.

lași loc, terminîndu-se prin vaierul acela dureros?

Legenda spune că straja din turn era pusă să dea și alarma, atunci cînd din înălțimi vedea că orașul e amenințat de vreo primejdie. Și că odată, cînd Cracovia a fost călcată de tîlhari, un arcaș dușman ajuns pînă la poalele turnului a țintit în cel ce trezea orașul și i-a înfipt o săgeată în gît, exact în acest moment al cîntecului. De atunci melodia se întrerupe întotdeauna în același loc, de parcă acolo sus, în turnul catedralei, nu și-ar face serviciul unul din cei patru trompetiști-pompieri trecuți cu nume și pronume în statul de salarii al Sfatului popular orășenesc al Cracoviei, ci fantoma străjii medievale cu săgeata în gît...

Porumbeii care acoperă cu norul lor fîlfîitor, la fiecare dangăt de clopot, piața Cracoviei își au și ei legenda lor. Se spune că demult, cînd Polonia era hăcuită și împărțită între marii împărați ai Europei, un viteaz s-a gîndit să plece la Roma și să răscumpere libertatea țării sale. Avea însă nevoie de bani mulți, căci pe atunci libertatea nu se putea cumpăra decît cu mulți saci de aur sunător, și cum viteazul nostru era sărac s-a dus la o vrăjitoare, ca orice viteaz din orice poveste, să-l sfătuiască ce să facă. Iar aceasta i-ar fi spus că va avea oricîți bani va dori, dacă îi va convinge pe orășeni să se transforme în porumbei pînă la reîntoarcerea lui. Cracovienii îndrăgeau mai mult libertatea decît chipul omenesc și au primit tîrgul. Vrăjitoarea i-a prefăcut în porumbei și i-a spus viteazului să se ducă în piață, căci aceștia îi vor arăta de unde să-și ia aurul. Și cînd a ajuns sub turnul catedralei, l-a înconjurat pe viteaz stolul de porumbei cenușii, ca un uriaș nor fîlfîitor stîrnind o adevărată furtună în văzduh. I s-au rotit pe deasupra capului, l-au ademenit sub zidul turnului cel mare și, izbind cu aripile în pereți, au început să le cojească tencuiala cea veche, care, căzînd la pămînt, se prefăcea îndată în aur. Și-a adunat viteazul aur cît a vrut, a umplut sacii, i-a încărcat în căruță și a pornit să răscumpere libertatea țării. Dar drumul era lung și călătorul singur. Or e știut că la drum lung și la singurătate tristă trebuie bani mulți, nu șagă. Și viteazul nostru, tot căutînd să-și alunge singurătatea prin veselele hanuri de pe drumurile Europei, a risipit toți banii și nu s-a mai întors acasă.

De atunci porumbeii cracovieni așteaptă întoarcerea celui ce le va reda chipul omenesc și nu e de loc de mirare ca, oprindu-te în piața medievală și făcîndu-le cu mîna, să fii înconjurat de un stol rotitor, aureolă fremătătoare de păsări care te privesc curioase, căutînd să vadă dacă nu ești tu cel așteptat de sute de ani.

A ridicat mîna și Herr Franck, dar porumbeii Cracoviei nu i s-au rotit deasupra capului, căci nu mai puteau să vadă dacă nu cumva el ar fi cel așteptat, pentru simplul motiv că fuseseră de mult mîncați de către orășenii cărora augustul Gauleiter le adusese mizeria, foametea, ghettourile și lagărele morții.

Dar și cei mai negri ani din istoria Cracoviei au trecut.

Trezit din coșmarul războiului, orașul străvechi, ridicat în timpulRenașterii, a renăscut a doua oară. În preajma lui, la numai șase kilometri de citadela căreia i-au trebuit 700 de ani pentru a ajunge ceea ce e astăzi, în ultimii ani s-a ridicat un nou „cartier“, oraș-satelit al Cracoviei, puternica Nowa Huta. Pentru a ajunge proporțiile Cracoviei, i-au trebuit Nowei Huta numai 7 ani. Dar șapte ani dintr-o epocă nouă în viața poporului polonez, epoca construirii socialismului.

Cine trece azi prin Cracovia se oprește cu uimire și încîntare să asculte bătaia clopotelor din turnul Mariațkii și heinalul cracovian. E același ca acum șase sute de ani, dar el cadențează timpul unei lumi noi.

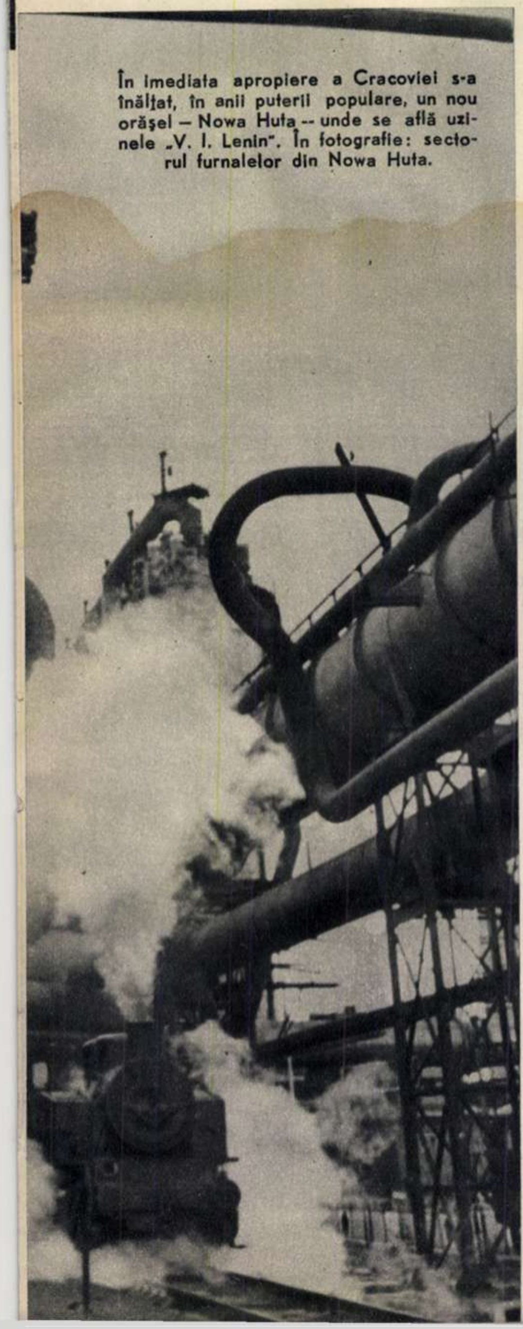

În imediata apropiere a Cracoviei s-a înălțat, în anii puterii populare, un nou orășel – Nowa Huta -- unde se află uzinele „V. I. Lenin". În fotografie: sectorul furnalelor din Nowa Huta.

Un sanatoriu construit în apropierea Cracoviei.

ACESTA ESTE GAGARIN!

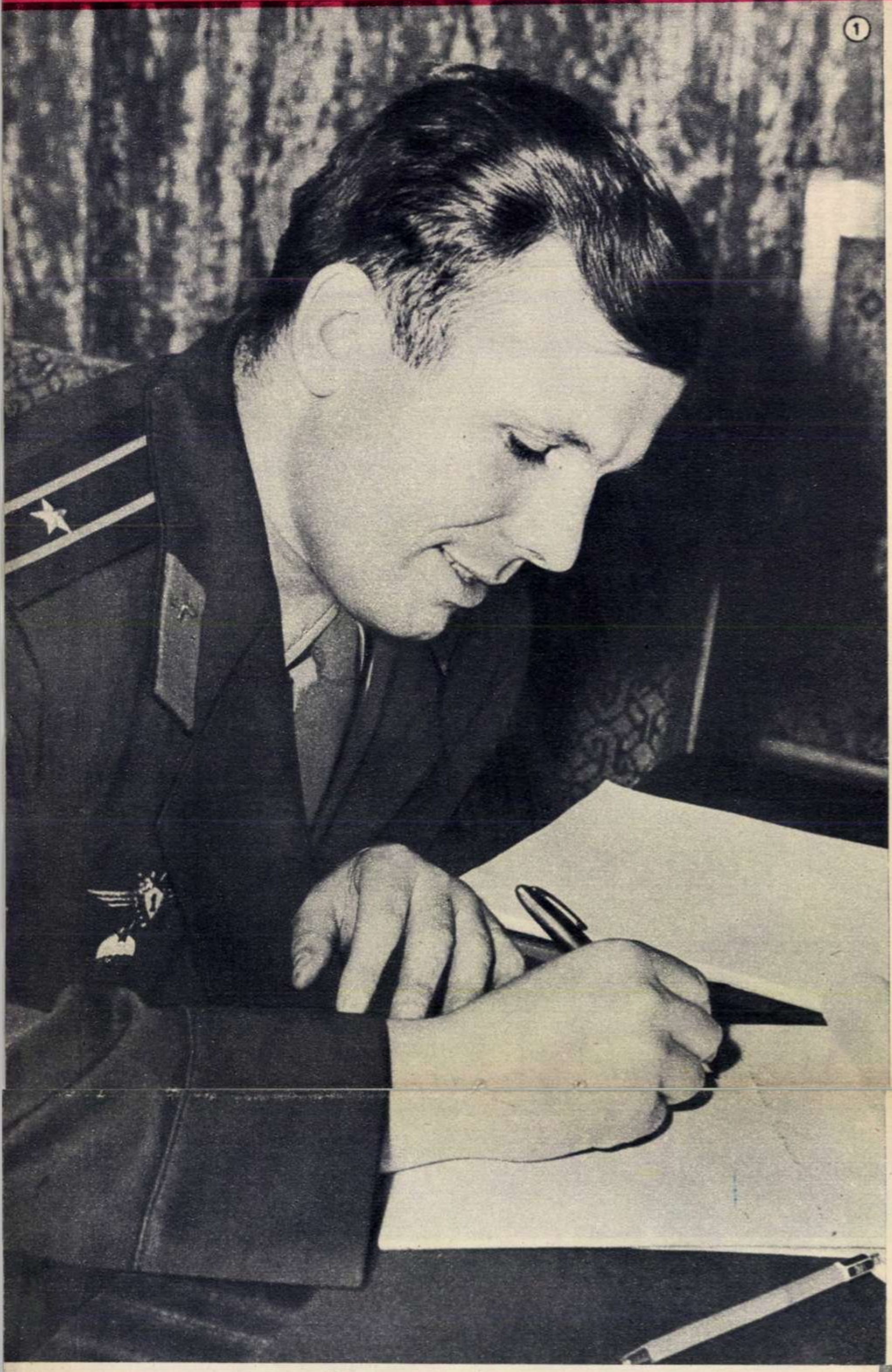
①

②

③

④

① Maiorul Gagarin, scriind cititorilor „Pravdei”, a doua zi după zbor.

② Un puşti drăgălaş zîmbeşte obiectivului: Iuri.

③ Pe vremea cînd era un tînăr muncitor, modelier turnător.

④ Gagarin: micul elev de la şcoala de meserii din oraşul Liuberţî (dreapta).

⑤ 12 aprilie 1961... Ora 10,25... „Coboară!” Valentina Gagarina ascultă emoţionată comunicatul de la radio.

⑥ „Tăticu'! Uite-l pe tăticu'!”... Într-adevăr. Toate camerele de luat vederi ale televiziunii erau îndreptate în ziua aceea spre tăticul Lenocikăi.

(Continuare în pag. 14)

⑥

⑤

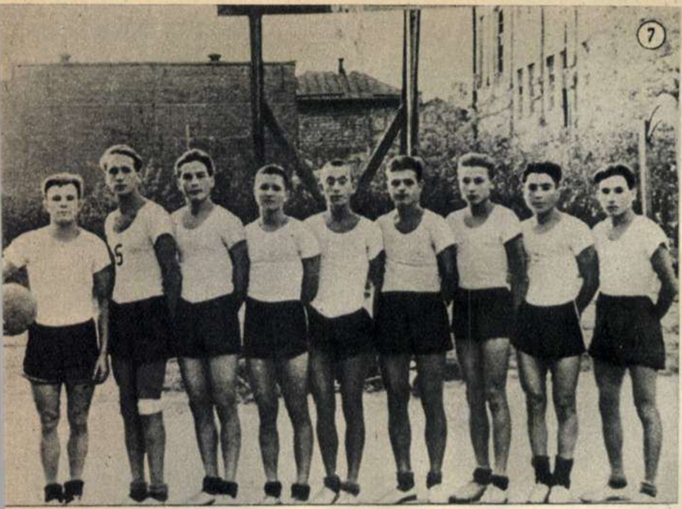
⑦

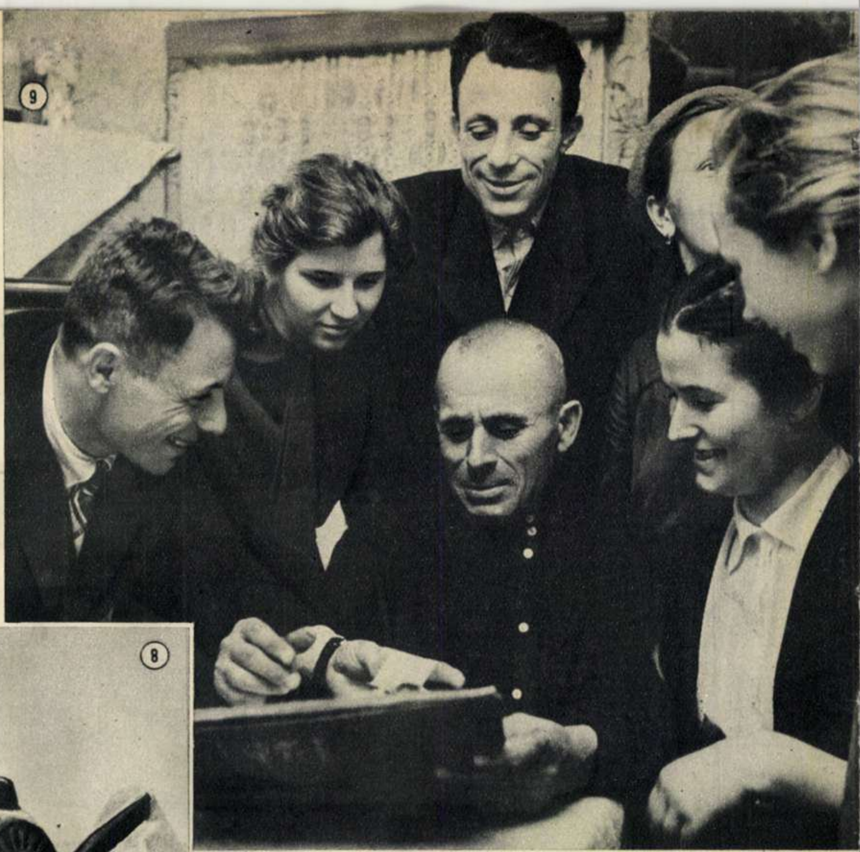
⑨

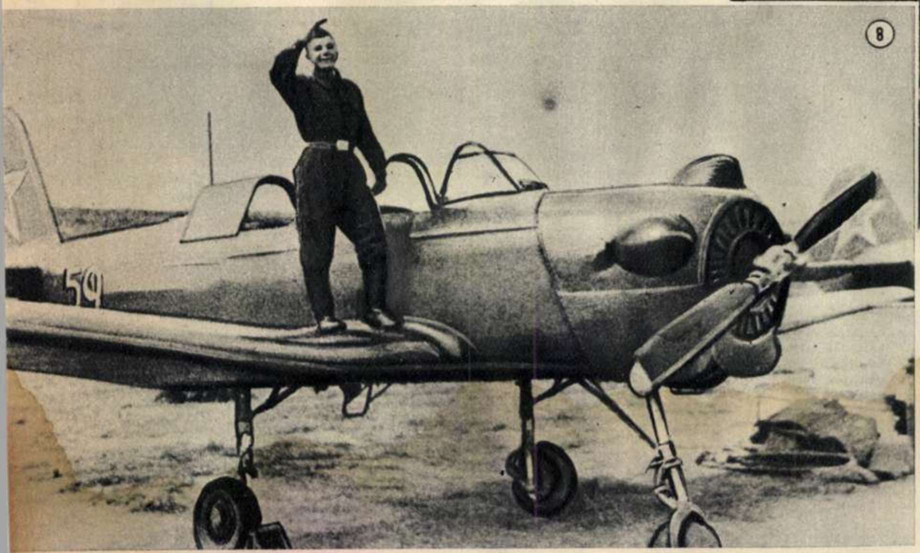
⑧

⑦ După o victorie la baschet, echipa s-a fotografiat în frunte cu căpitanul: Gagarin. Frumoasă amintire!

⑧ Orenburg... Elevul şcolii de aviaţie s-a întors din primul său zbor. Şi numai peste cîţiva ani se va spune: Gagarin este primul om care a fost în Cosmos.

⑨ Zborul a reuşit!... Clipe de fericire în familia eroului cosmonaut.

⑩ Primul...

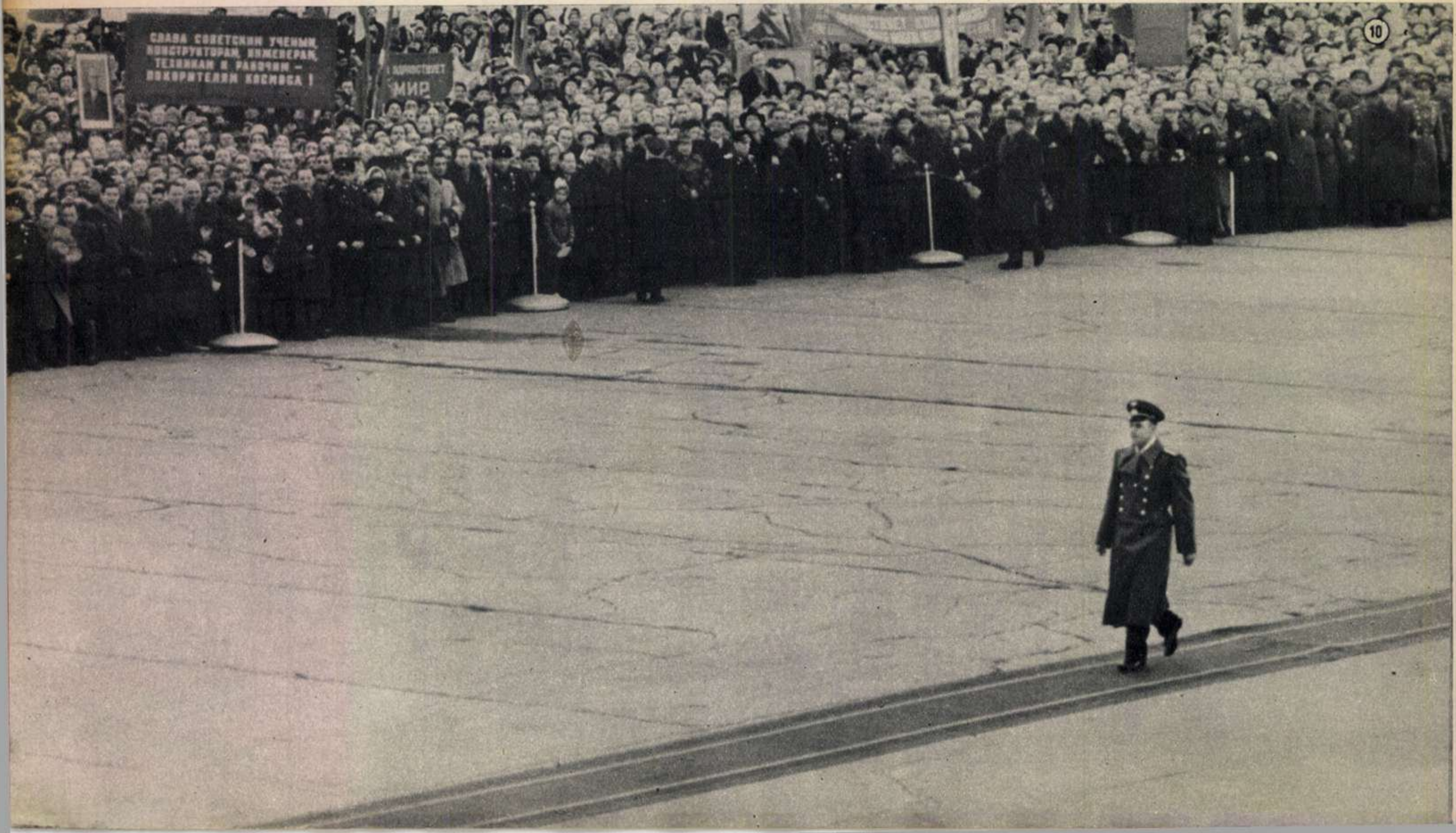
⑩

СЛАВА СОВЕТСКИМ УЧЕНЫМ, КОНСТРУКТОРАМ, ИНЖЕНЕРАМ, ТЕХНИКАМ И РАБОЧИМ – ПОКОРИТЕЛЯМ КОСМОСА !
МИР

Triumful rațiunii omenești

Articol scris pentru revista „Flacăra" de academicianul Aleksandr NESMEIANOV, președinte al Academiei de Științe a U.R.S.S.

12 aprilie 1961 va intra pentru totdeauna în letopisețul istoriei universale. În această zi, pentru întîia oară, un om a săvîrșit un zbor în Cosmos. Astfel s-a înfăptuit visul de veacuri al omenirii.

Primul cosmonaut al lumii este cetățeanul sovietic Iuri Gagarin. Zborul cosmic al lui Iuri Gagarin reprezintă cel mai mare eveniment științific al contemporaneității, un eveniment ce încununează epoca noastră, făcînd-o nemuritoare și deschizînd o eră nouă în viața societății umane.

În urmă cu jumătate de secol, marele nostru compatriot Konstantin Țiolkovski a pătruns cu gîndirea în viitor și a creat teoria zborului rachetelor cosmice.

În zilele noastre, oamenii de știință, ingineri și constructori — urmașii lui Țiolkovski — oameni sovietici au dat viață visului care pînă de curînd părea fantastic.

Zborul cosmic al navei-satelit avînd la bord un om și întoarcerea ei în regiunea stabilită pe Pămînt este un real triumf al științei și tehnicii sovietice — un triumf al rațiunii omenești. Este un act de eroism al întregului popor sovietic, în numele păcii, în numele fericirii generațiilor viitoare.

Traducerea în fapt a îndrăznețului vis al omenirii de a zbura în Cosmos a devenit posibilă datorită dezvoltării impetuoase a astronauticii — știință care de fapt este o sinteză a multor altor științe: matematică, fizică, chimie, aerodinamică, electrotehnică, radioelectronică, astromecanică, biologie, medicină și altele.

Zborul primului cosmonaut a fost pregătit de munca minuțioasă, creatoare, a numeroaselor institute științifice, de proiectări și construcții, laboratoare, uzine. În fața savanților ce lucrează în domeniul zborurilor cosmice stăteau multe probleme extrem de dificile, care după cum s-a văzut au fost rezolvate în mod strălucit. Zborul cu succes al lui Iuri Gagarin, ca și întoarcerea cu bine pe Pămînt demonstrează înalta eficacitate a mijloacelor elaborate de savanții, inginerii și constructorii sovietici. O deosebită importanță o are asigurarea dirijării automate a navei cosmice, a plasării ei pe orbită și a aterizării ei pe Pămînt, precum și securitatea zborului omului în Cosmos. În Uniunea Sovietică fiecare lansare a sateliților artificiali ai Pămîntului, a rachetelor cosmice și a altor dispozitive a fost legată de rezolvarea în principiu a unor probleme cu caracter științific și tehnic cu desăvîrșire noi, nemaiîntîlnite prin îndrăzneala și precizia previziunii științifice. Înainte de a întreprinde zborul omului, oamenii de știință sovietici au efectuat numeroase experiențe cu lansarea animalelor în Cosmos. Rezultatele obținute au ajutat să se determine felul cum se comportă un organism viu în condițiile neobișnuite ale Cosmosului, au ajutat la crearea utilajului și aparaturii capabile să asigure omului securitatea zborului cosmic.

Primul cosmonaut, Iuri Gagarin, care de-a lungul zborului său pe o orbită în jurul Pămîntului a menținut legătura radiofonică în ambele sensuri, a declarat că în tot timpul zborului s-a simțit bine. Iar mai tîrziu, stînd de vorbă cu savanții și ziariștii care i-au ieșit în întîmpinare după aterizare, temerarul călător cosmic a spus că imponderabilitatea nu afectează capacitatea de muncă, trecerea de la starea de imponderabilitate la gravitație și apariția forței de atracție petrecîndu-se treptat.

Așadar, în timpul zborului cosmic funcțiunile organismului viu nu se schimbă, ceea ce înseamnă că zborul lui Gagarin va fi urmat de alte zboruri spre planetele sistemului solar, iar cu timpul spre alte lumi.

Drumul în Cosmos este deschis.

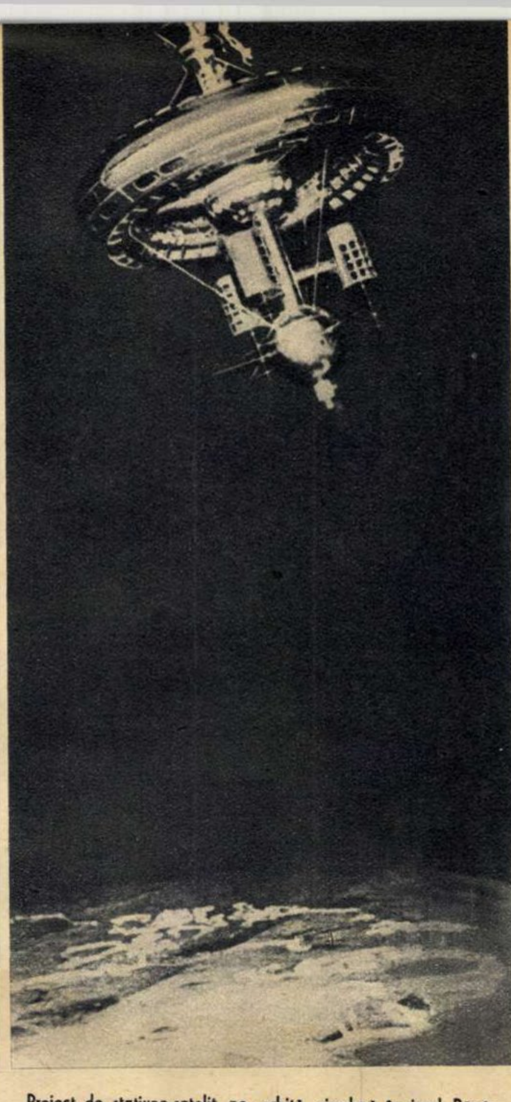

Proiect de stațiune-satelit, pe orbită circulară în jurul Pămîntului, imaginată de savanții sovietici.

Poarta spre Cosmos a fost larg deschisă!

Desen de Eugen TARU

CARE VOR FI OARE ETAPELE URMĂTOARE?

În spațiul rece, sub un cer negru presărat cu stele nefiresc de strălucitoare, în jurul Pămîntului învăluit în mantia albastră a atmosferei, s-a rotit prima navă cosmică purtînd un om. Îmbrăcat într-un costum bizar, acesta a vorbit pentru prima dată din Cosmos cu Pămîntul.

„Zborul se desfășoară normal".

Aceste cuvinte obișnuite, rostite de un singur om, au declanșat entuziasmul a trei miliarde de oameni. Pătrunzînd în Cosmos pentru prima dată el s-a întors victorios pe Pămînt, înscriind o pagină nouă în istoria omenirii.

Omul acesta este un cetățean sovietic și graiul care a răsunat pentru prima oară în Cosmos este cel rusesc.

Lanțurile gravitației cu care bătrîna Terra încerca să rețină avîntul rațiunii umane au fost rupte, iar porțile Cosmosului au fost deschise. Omenirea a intrat în era cosmică.

După zborul cosmic în jurul Pămîntului, care vor fi oare etapele următoare?

„Vreau să vizitez planeta Venus, să văd ce se află sub norii ei, să văd planeta Marte și să mă conving personal de existența canalelor de pe ea. Luna nu este o vecină chiar atît de îndepărtată. Cred că nu va mai trebui să așteptăm mult, înainte de a zbura spre Lună și în Lună".

Aceste cuvinte ale lui Iuri Gagarin, primul pilot cosmonaut din lume, ne vor servi de ghid.

★

Este de așteptat ca primul corp ceresc pe care cosmonauții îl vor alege ca obiectiv de cercetare și studiu să fie Luna. Distanța mică ce ne desparte, reușita zborurilor efectuate pînă în prezent spre ea și în jurul ei ne îndreptățesc să considerăm acest zbor ca pe o etapă foarte apropiată.

La început va fi probabil un zbor circumlunar, în scopul efectuării unor studii amănunțite a suprafeței, în vederea unei bune cunoașteri a topografiei locurilor. Alegîndu-se locul de aselenizare, sondîndu-l cu rachete robot, amenajîndu-l chiar, se va putea executa ulterior, în condiții bune, un zbor cu oprire pe Lună.

Viteza și timpul necesare unei asemenea călătorii nu prezintă un inconvenient pentru tehnica actuală. Dacă se va părăsi Pămîntul cu o viteză inițială de numai 11.098 metri pe secundă, zborul pînă în Lună ar dura 5 zile și 5 minute. Desigur că s-ar putea utiliza viteze mai mari, care ar permite sosirea pe Lună la numai două zile de la plecare sau poate chiar mai puțin. Dar asemenea zboruri „rapide“ nu sînt avantajoase, cel puțin acum, în timpul pionieratului. Dacă se vor folosi viteze mari, navele cosmice vor fi obligate să se miște pe traiectorii parabolice, adică pe direcții perpendiculare la suprafața Lunii, fapt care ar îngreuna aselenizarea. În afară de aceasta, dacă dintr-un motiv oarecare nava ar suferi avarii la motor și n-ar putea frîna, ea ar trece cu viteză pe lîngă Lună și nu s-ar mai întoarce pe Pămînt. Acest motiv este suficient să determine ca zborul spre Lună să se facă pe orbite alungite (eliptice), cu viteze mici. Un drum pe o asemenea orbită eliptică dă posibilitatea unei întoarceri automate pe Pămînt, fără a mai fi nevoie de punerea în funcțiune a motorului navei cosmice. Cu alte cuvinte, s-ar alege drumul primei stații automate sovietice cu ajutorul căreia s-a fotografiat partea invizibilă a Lunii.

Pășind pe Lună, omul va da viață calendarului selen care va înregistra filă cu filă minunate prefaceri cum numai rațiunea umană poate să realizeze. Șosele și tunele vor brăzda șesurile și munții lunari; construcții ciudate vor apare la adăpostul craterelor împietrite; cupole imense, turnuri ascuțite, pîlnii de radiotelescoape, piste de lansare, o adevărată geometrie arhitecturală nouă care, presărată pe întinderea solului lunar, va învia peisajul rece, trist și dezolant pe care ni-l oferă astăzi vecina noastră cosmică, privită prin lunetele astronomice.

Mai departe, sfera de cercetări directe se va extinde, incluzînd la început planetele apropiate, apoi cele îndepărtate și apoi întregul nostru sistem solar.

Această afirmație este îndreptățită de realizarea cu succes a primului zbor al navei cosmice „Vostok“ într-un interval atît de scurt în raport cu lansarea primului satelit artificial al Pămîntului.

Desigur că un zbor spre Marte sau Venus se va deosebi de un zbor spre Lună în multe privințe. Pentru a putea parcurge un drum cosmic pînă la una din aceste planete, vitezele minime necesare nu depășesc posibilitățile actuale. Viteze de 11,5 km/sec, pentru un zbor spre Venus, și 11,6 km/sec, pentru a putea ajunge în Marte, au fost deja realizate.

E drept că durata zborului va fi destul de lungă și va genera o serie de probleme noi — amenajarea interioară a navei cosmice, asigurarea condițiilor de existență pe o perioadă îndelungată, cantități sporite de combustibili în rezervoare și multe, multe altele.

Gîndiți-vă că un drum pînă la Venus, socotind numai dusul, la viteza menționată, ar dura 146 zile, iar pînă la Marte 259 zile. Cine ne garantează însă că tehnica nu mai are ceva de spus? Un spor cît de mic la viteză, și durata s-ar reduce considerabil. Să facem un mic calcul: o viteză de 16,7 km/sec poate reduce durata zborului — numai dus — pînă la planeta Marte la 70 de zile. Adică, mărind viteza inițială de numai 1,4 ori, durata zborului ar putea fi redusă de 3,7 ori. Aceasta este una din particula-

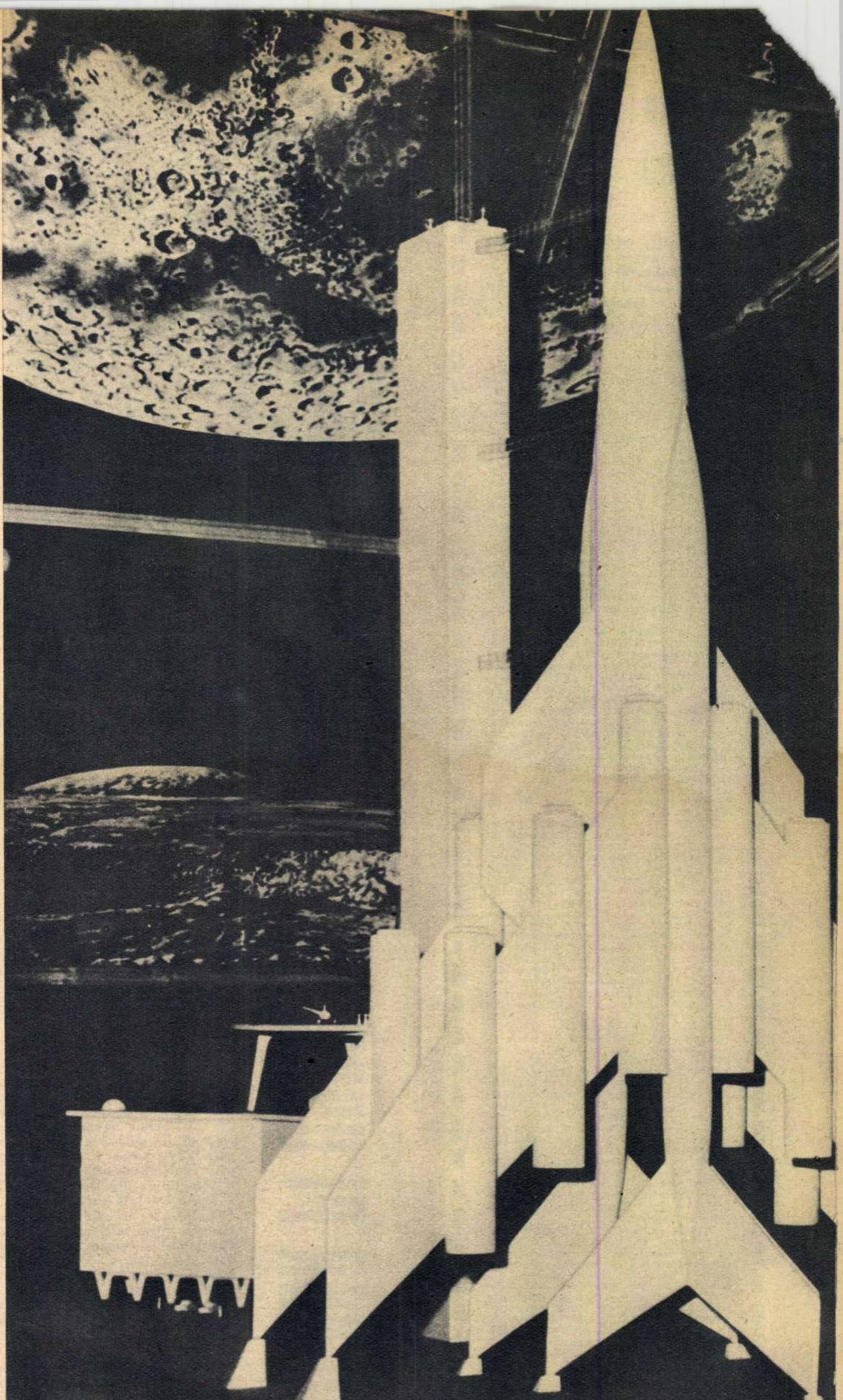

Această machetă — a unei rachete destinate pentru o călătorie spre Lună — a fost expusă de Uniunea Sovietică la expoziția din Praga.

rităţile navigaţiei cosmice. Asemenea particularităţi şi necesităţi pot fi calculate pînă la ultima zecimală, surprizele fiind excluse.

Pe baza datelor obţinute de astrofizicieni se presupune că pe Marte, mai mult decît pe oricare planetă, există condiţii asemănătoare celor de pe Pămînt. Se pare că atmosfera lui Marte conţine oxigen şi e lipsită de gaze vătămătoare pentru organismul uman. Există apă şi, probabil, şi vegetaţie.

Din cercetările de pînă acum reiese că pe Venus atmosfera conţine foarte puţin oxigen şi mult bioxid de carbon. Furtuni puternice, însoţite de descărcări electrice de o amploare nemaiîntîlnită, răscolesc întreaga suprafaţă a planetei, stîrnind valuri uriaşe pe întinsele oceane. Porţiunile de uscat, format din stînci şi piatră goală, au forme ciudate şi sînt în veşnică frămîntare. Viaţa, chiar dacă a apărut, se crede că nu poate îmbrăca decît forme primare.

Toate acestea sînt deocamdată presupuneri, aşa că din acest punct de vedere ne putem aştepta încă la multe surprize.

Itinerariile parcurse cu viteze minime pe orbite semieliptice vor fi depăşite în cazul zborurilor spre planetele mai îndepărtate, ca Saturn, Jupiter etc. Tehnica viitorului ne va furniza desigur motoare rachetă de o construcţie cu totul nouă, capabile să dezvolte jeturi reactive cu o viteză foarte mare, pentru ca zborurile să se poată efectua în minimum de timp. Altfel, ce interes va mai putea trezi un zbor spre Neptun sau Pluton, în care utilizînd viteze minime pe orbite semieliptice, ar trebui să ne petrecem aproape toată viaţa pe drum, în rachetă.

Construind motoare rachetă puternice, am rezolvat doar parţial problema zborurilor interplanetare la distanţe foarte mari. Mai rămîn o serie de alte probleme — confortul la bord, orientarea şi stabilirea poziţiei, alimentarea cosmonauţilor etc. — a căror rezolvare definitivă va veni abia atunci cînd vom acumula suficiente cunoştinţe şi experienţă.

Un rol deosebit în această muncă îl vor avea staţiile-satelit, locuite şi nelocuite, lansate pe orbite circulare în jurul Pămîntului. Situate la distanţe mari, în afara zonelor de radiaţie intensă din jurul planetei, aceste staţii vor fi dotate cu laboratoare şi instalaţii speciale pentru munca de cercetare ştiinţifică. Unele din aceste staţii, avînd cabine-locuinţe, ateliere, observatoare, cabinete medicale, sere, biblioteci, instalaţii de emisie-recepţie radio etc., vor avea rolul unor baze cosmice, unde echipajele cosmonavelor se vor putea odihni, aproviziona cu materiale şi combustibil şi de unde vor lua startul. Staţiile vor menţine continuu legătura cu Pămîntul şi cu navele cosmice aflate în zbor, ajutînd la ghidarea acestora prin spaţiul nesfîrşit. De pe bordul staţiei, oamenii de ştiinţă vor face observaţii meteorologice, geomagnetice, geodezice, geofizice etc., în scopul unei cît mai bune cunoaşteri a Pămîntului. Experienţe ştiinţifice efectuate în condiţii de vid, imponderabilitate şi temperaturi extrem de scăzute vor da răspunsul la multe probleme greu de rezolvat în laboratoarele terestre.

Graţie rezultatelor obţinute, ştiinţa va face progrese uriaşe, omenirea cucerind pe rînd culmile cele mai înalte ale cunoaşterii. Afară de rezolvarea sarcinilor muncii ştiinţifice, staţiile-satelit extraterestre vor trebui să furnizeze Pămîntului şi energie. Dezlegarea fenomenului supraconductibilităţii la temperaturi extrem de joase poate permite realizarea de acumulatori şi condensatori de energie cu proprietăţi nebănuite. Torentele de energie care vin de la Soare şi ceilalţi aştri şi care se scurg prin spaţiul extraterestru ar putea fi captate şi înmagazinate în vederea trimiterii lor pe Pămînt.

În felul acesta, staţiile-satelit vor furniza Pămîntului mari cantităţi de energie ieftină, ajutîndu-l la îmbunătăţirea condiţiilor naturale existente.

Timpul cînd vizitatori tereştri vor poposi pe aceste staţii, admirînd simultan pe bolta cerească Soarele, Pămîntul şi Luna în mijlocul familiarelor constelaţii, nu este prea îndepărtat. Posibilităţile şi resursele umane şi materiale existente sînt o chezăşie sigură. Ştiinţa şi tehnica sovietică ne-au dovedit cu prisosinţă aceasta.

★

Va veni ziua cînd o călătorie pînă la Marte sau Venus va dura o zi-două, iar o călătorie pînă la Pluton, cea mai îndepărtată planetă a sistemului nostru solar, va putea fi făcută doar în cîteva săptămîni.

Spaţiul — acest duşman neîmpăcat al astronauţilor — va fi învins, omul întinzîndu-şi sfera cercetărilor directe din ce în ce mai mult şi pe cele mai diferite drumuri cosmice.

Călătoriile interplanetare — vechile visuri ale omenirii — se vor împlini. Oamenii însă nu se vor opri aici. Pe măsură ce vor studia şi cerceta spaţiile cereşti, vor dori să zboare şi mai departe, mereu spre alţi aştri.

Adrian DĂNILĂ

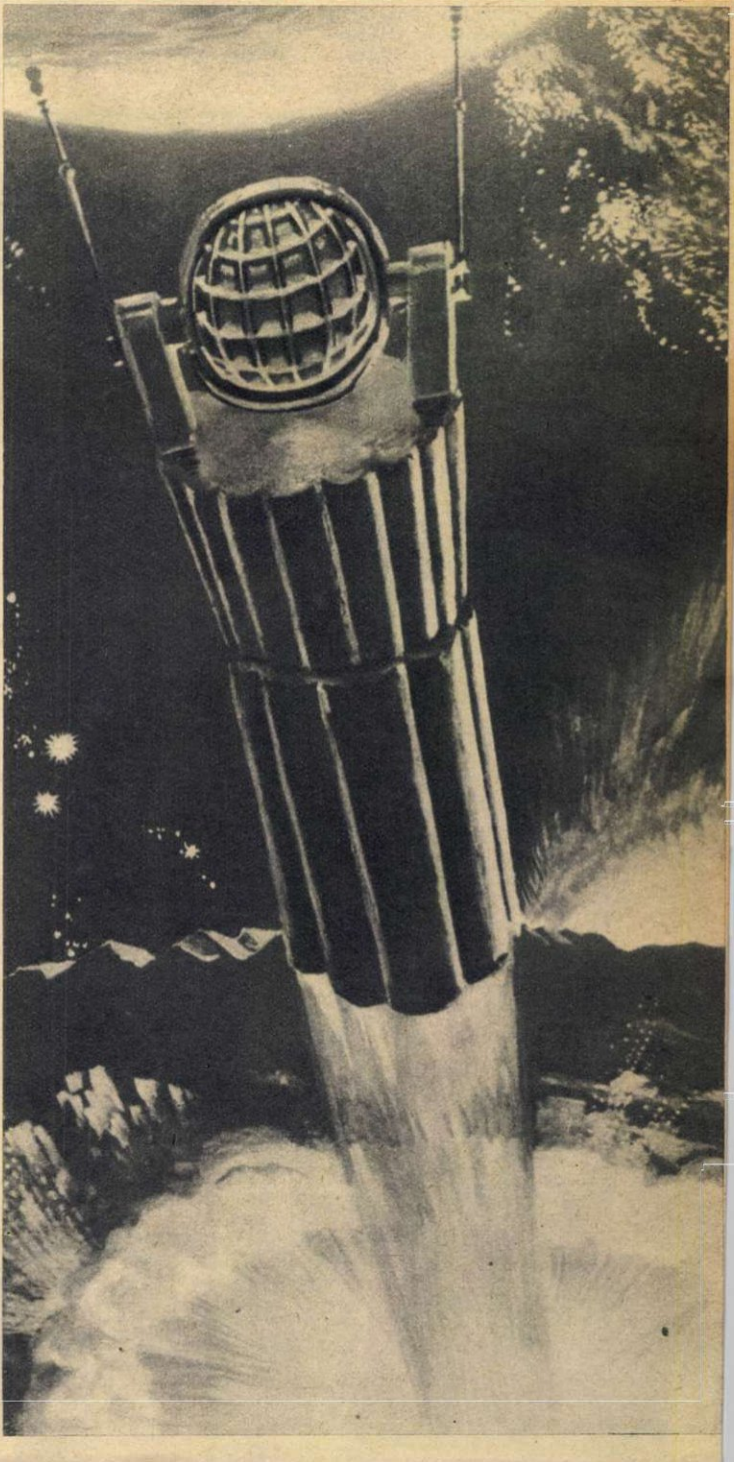

→
Aselenizarea unei nave cosmice. (Desen executat după o idee a savantului sovietic G. Pokrovski)

„PETELE NEGRE" (II)

ULTIMELE COLONII DIN AFRICA

Pămîntul lagărelor de concentrare

Colonelul britanic Ewart S. Grogan, astăzi în vîrstă de 85 ani, a fost nu numai martor al jafului pămînturilor băştinaşilor din Kenya, ci şi unul dintre jefuitori. Era prin 1903 cînd şi el a pus mîna pe o concesiune de 200.000 acri. Vorbind despre „necesitatea violenţei faţă de populaţia băştinaşă", Grogan spunea: *„Le-am luat pămîntul. Acum trebuie să le furăm şi braţele. Munca forţată este consecinţa faptului că le-am ocupat ţara"*. Dorinţa coloneluluiGrogan a fost împlinită. Băştinaşii au fost alungaţi împreună cu turmele lor spre regiunile de deşert, unde vitele au pierit de foame. Apoi colonialiştii au stabilit un impozit pe cap de locuitor, plătibil în numerar. Dar bani nu aveau decît albii. Aşa a început epoca muncii forţate, a sclaviei de tip colonial.

KENYA

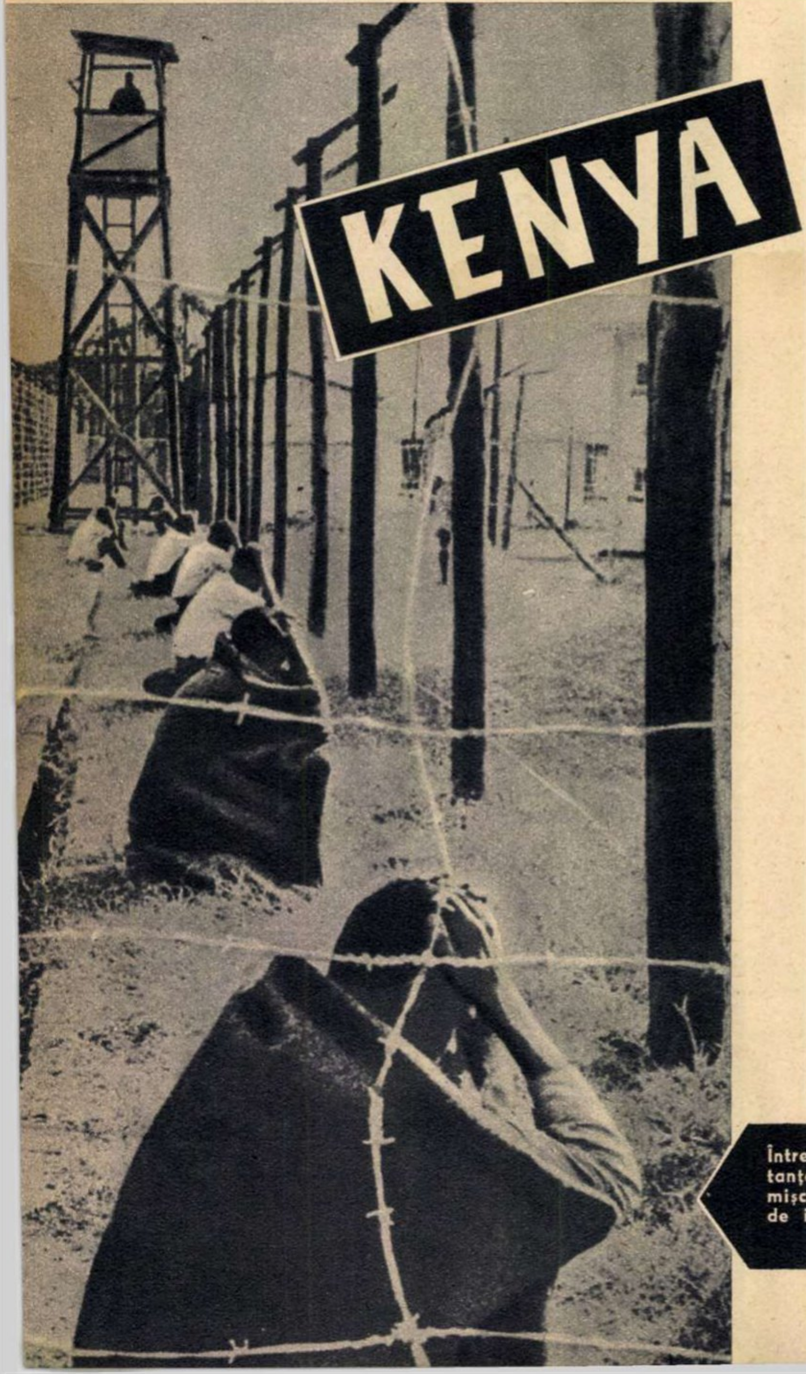

Între garduri de sîrmă ghimpată, distanţaţi unii de alţii, obligaţi să stea nemişcaţi în aceeaşi poziţie... Iată viaţa de infern a negrilor în lagărele din Kenya.

Programul colonialist cuprins în cuvintele ofiţerului englez continuă să fie aplicat şi astăzi, în 1961.

Cîteva cifre

Pe pămîntul Kenyei trăiesc peste 6 milioane de negri. Dar 3.000 de latifundiari britanici deţin 17.000 de mile pătrate din cel mai fertil sol (1 milă = 1.609 m), în timp ce 5.500.000 africani deţin doar 50.000 mile pătrate de pămînt neroditor. Sute de mii de negri lucrează pe plantaţii sau în exploatările miniere ale colonialiştilor, pentru salarii de mizerie. Cruntei exploatări i se adaugă discriminarea rasială. În timp ce majoritatea celor 60.000 de europeni se lăfăiesc în vile luxoase la Nairobi, pe care l-au transformat în unul din cele mai moderne oraşe din Africa, pentru negrii băştinaşi au fost create în diferite locuri ale ţării aşanumite „rezervaţii", în fapt adevărate lagăre de concentrare. În dosul sîrmei ghimpate a acestor lagăre sînt aruncaţi sute de mii de negri, „vinovaţi" de a fi năzuit spre independenţa patriei lor.

Africanii sînt sătui de comisii...

Africanii au trimis în repetate rînduri memorii şi proteste la Londra, comisiile de „anchetă" se succedau una după alta, dar „contractele" europenilor — valabile pe 999 de ani (!) — rămîneau în vigoare, asuprirea şi exploatarea continuau.

În 1932, un patriot înflăcărat, pe nume *Jomo Kenyatta*, a spus răspicat: „Africanii nu mai vor comisii, ci cer să li se restituie pămîntul". În acelaşi an, în timpul unui miting de protest, au fost rupte şi arse demonstrativ legitimaţiile speciale care transformau pe muncitorii de culoare în sclavi. După cel de-al doilea război mondial, la 20 octombrie 1952, a izbucnit o puternică răscoală, pe care colonialiştii englezi au denumit-o „insurecţia Mau Mau". Numele lui Jomo Kenyatta flutura atunci pe buzele întregului popor din Kenya. Colonialiştii englezi au reprimat cu cea mai mare cruzime insurecţia din 1952, au ucis 30.000 de africani, au aruncat alte zeci de mii în lagărele de concentrare, l-au arestat pe Kenyatta, conducătorul mişcării de eliberare naţională, şi l-au condamnat la şapte ani închisoare. Termenul a expirat în 1959, dar colonialiştii se tem de forţa acestui om — „săgeata aprinsă a Kenyei" — şi nu l-au eliberat, ci l-au deportat în regiunea Lodvar, din nordul Kenyei.

Cauza pentru care colonialiştii englezi nu vor cu nici un chip să acorde libertate şi independenţă poporului Kenyei rezidă mai ales în importanţa strategică pe care o acordă Anglia teritoriului Kenyei, care a fost transformat într-o bază militară. În regiunea Kahara se află o bază militară engleză pusă la dispoziţia N.A.T.O.; Anglia intenţionează de asemeni să permită S.U.A. să construiască o bază pentru rachete în regiunea Mombassa.

Dar intenţiei colonialiştilor englezi de a-şi prelungi dominaţia în această ţară i se opune lupta de o amploare tot mai mare a populaţiei Kenyei pentru scuturarea jugului colonial şi cucerirea independenţei. Un succes însemnat în această direcţie îl constituie şi recentele alegeri în cadrul cărora cele două puternice partide africane anticolonialiste — Kanu (Uniunea Naţională Africană din Kenya) şi Kadu (Uniunea Democratică Africană din Kenya) — au obţinut un număr mare de locuri în Adunarea Legislativă. Faptul că — după cum a subliniat unul dintre liderii partidului Kanu — „imperialiştii englezi au aţîţat dezbinările dintre triburi, iar aliaţii lor americani au finanţat ziarele reacţionare, pentru a speria poporul cu stafia comunismului", n-a ajutat la nimic.

Oricît se vor crampona colonialiştii, nu peste multă vreme Kenya va înceta de a mai fi pămîntul lagărelor de concentrare. Aşa cum arăta Kenyatta „nu stă în firea africanului să accepte la nesfîrşit această sclavie".

RHODEZIA

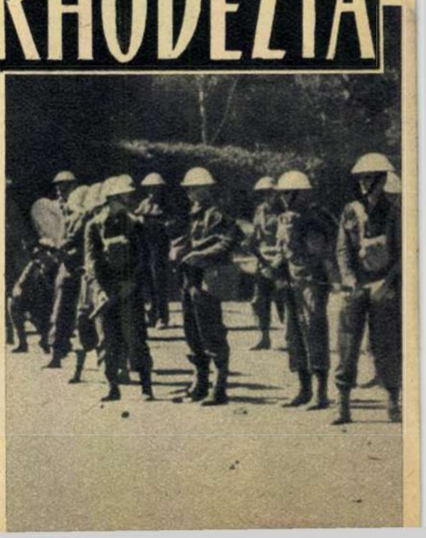

NYASSALAND

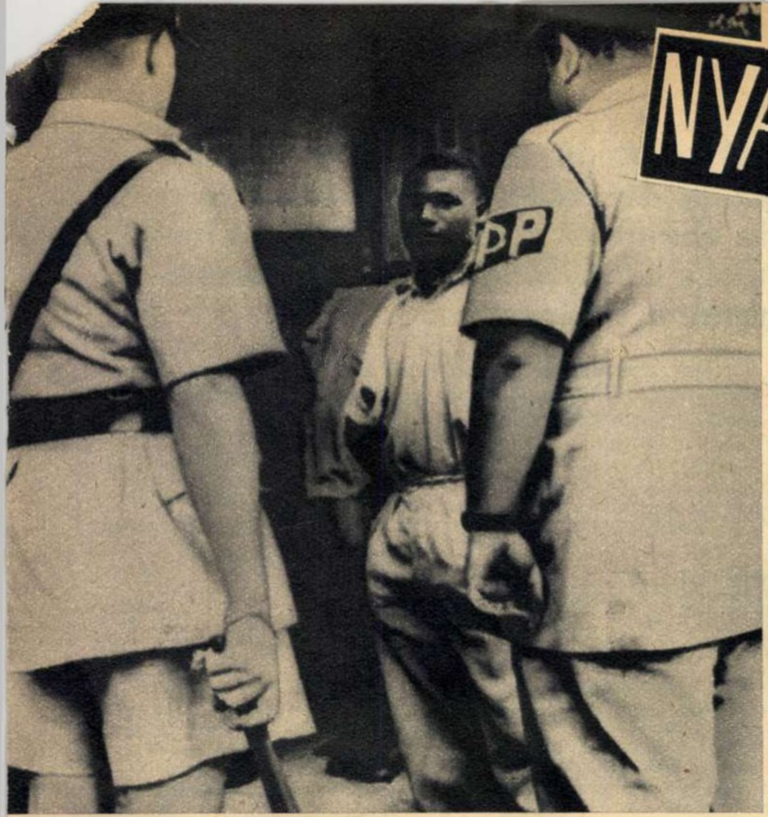

Imagine obișnuită în Nyassaland. Și aci teroarea colonialistă încearcă zadarnic să înăbușe năzuința de libertate a populației.

„Federația" bogățiilor și a mizeriei

În paginile întunecatei istorii a colonialismului au rămas întipărite o serie de nume de așa-ziși exploratori. În rîndul acestora se numără și Cecil Rhodes, care și-a făcut apariția în Africa în a doua jumătate a secolului trecut. Rhodes a cucerit pentru Anglia, Colonia Capului. Prin contopirea acesteia și a Natalului pe de o parte, cu fostele republici bure Transvaal și Orange, pe de altă parte, s-a format apoi Uniunea Sud-Africană. După ce, prin violență și înșelăciune, a pus mîna pe minele de aur și diamante de aci, Rhodes și-a întors privirile spre nord. Din cele ce auzise despre țara matabelilor, de dincolo de fluviul Limpopo, cel mai mult i se întipărise în minte faptul că acolo se găseau mari bogății ale subsolului. În luptele de pe rîul Imhebesi, în 1889, eroismul matabelilor n-a putut face față cotropitorilor englezi și celei mai teribile arme din vremea aceea: mitraliera Maxim... Teritoriile cucerite de Rhodes au fost botezate după propriul lui nume: Rhodezia de Sud și cea de Nord. Apoi a venit rîndul cotropirii Nyassalandului, iar în 1893 — tot cu ajutorul mitralierei Maxim — a Ugandei.

Muncă forțată

Sîngeroasele victorii ale lui Rhodes au adus bogății fabuloase cîtorva magnați din Anglia. Pentru milioanele de africani acestea au însemnat însă suferințe de nedescris, opresiuni și o cumplită mizerie. Colonialiștii englezi au început și aici cu prădarea pămînturilor băștinașilor. Prin legea din 1930 „cu privire la împărțirea proporțională a pămîntului", 215.000 fermieri europeni au primit 24.000.000 hectare de pămînt fertil, în timp ce celor peste 2.000.000 africani nu li s-au lăsat decît 15.000.000 ha, în regiunile sterpe, supuse eroziunilor.

Amenințarea foametei i-a transformat pe mulți africani în mînă de lucru ieftină pentru exploatările miniere. În acest timp comorile din subsolul acestor colonii se scurg în safeurile capitaliștilor. *„Ceea ce rămîne pentru muncitorii africani și pentru finanțele africane* — arată scriitoarea Rita Hinden — *sînt firimiturile de la masa bogatului*". Iar, după cum rezultă dintr-un raport întocmit de „Comisia pentru problemele populației africane de la orașe" pe anul 1958, „circa 78% din africanii de la orașe trăiesc în mizerie".

Manevre colonialiste

Instaurîndu-și dominația deplină în Rhodezia, monopolurile engleze lasă guvernarea internă a acestei colonii pe seama... coloniștilor europeni. Cît privește pe negri, aceștia au aceleași drepturi... ca și în rasista Uniune Sud-Africană. „Africanii — arată deputatul englez John Stonehouse, cunoscător al stărilor de lucruri din Rhodezia — nu pot folosi autobuzele care circulă în orașe, nu au dreptul să frecventeze cinematografele și restaurantele... La bănci și la oficiile poștale există ghișee speciale pentru africani". Colonialiștii englezi vor nu numai să mențină această situație, ci s-o și extindă. Astfel, în anul 1953, împotriva voinței africanilor, Anglia a unit Rhodezia de Sud cu cea de Nord și cu Nyassalandul într-o federație. Prin această manevră colonialiștii englezi încercau să-și extindă dominația pe care o exercitau în Rhodezia de Sud, unde erau relativ mai numeroși, și asupra Rhodeziei de Nord, dar mai ales asupra Nyassalandului unde poziția europenilor era oarecum mai slabă (aci trăiesc doar cîteva mii de englezi). Timp de șase ani colonialiștii au folosit tot felul de mijloace pentru a-i „convinge" pe africani să se împace cu existența Federației și să accepte transformarea ei în dominion. Aceste calcule au dat însă greș. Patrioții din aceste țări vor independență și nu statut de dominion. Văzînd că uneltirile lor dau greș, colonialiștii au recurs la o nouă manevră, anunțînd la începutul anului 1959 descoperirea unui „complot" al africanilor, ceea

În Rhodezia domnește „liniștea" colonialistă.
↓

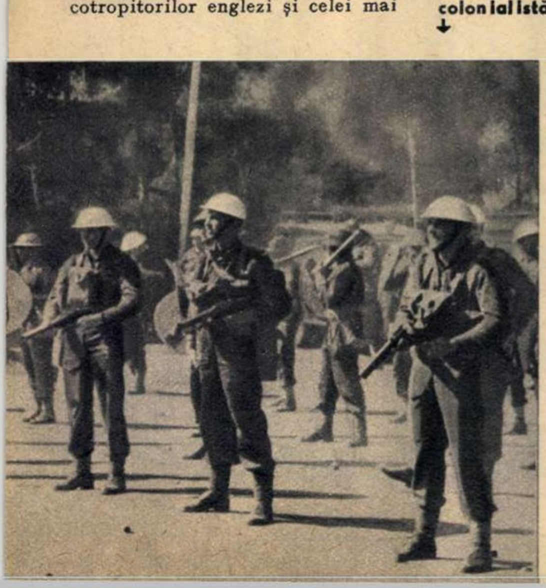

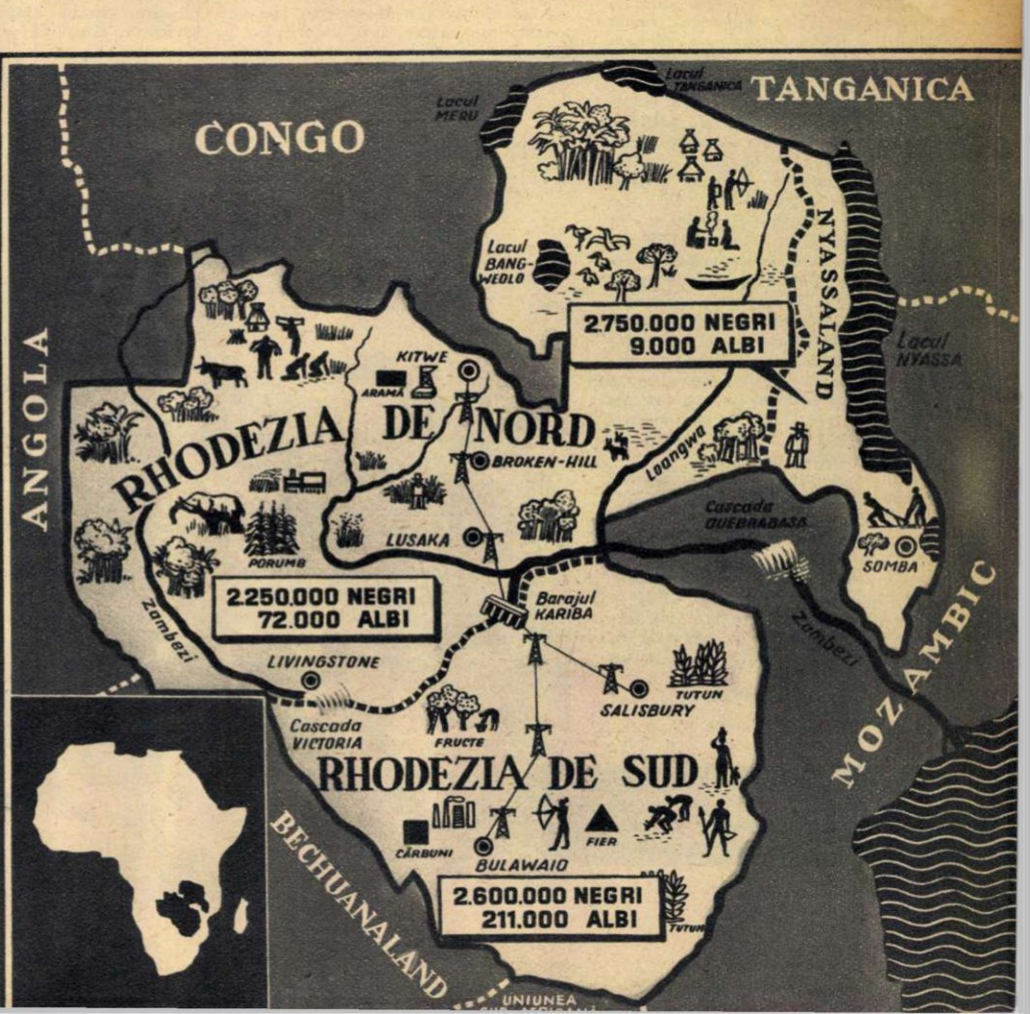

ce a servit drept pretext pentru un nou val de teroare; au fost arestați toți conducătorii africani din cele trei teritorii și sute dintre aceștia zac și azi în închisori, cu toate că, între timp, o comisie oficială a constatat că în realitate n-a fost vorba de nici un fel de complot.

Cramponîndu-se de pozițiile lor în această parte a Africii, proprietarii din Londra ai minelor din Rhodezia încearcă să dea diferite „explicații“ opoziției lor înverșunate împotriva cererii justificate a popoarelor aflate încă sub dominație colonială, de a li se recunoaște dreptul la independență. Argumentul clasic este că, pasămite, aceste popoare nu sînt îndeajuns de „coapte“ pentru a se conduce singure. Un alt argument se leagă de „complexitatea problemelor naționale“. În realitate însă este vorba de altceva. Spre deosebire de alte foste colonii engleze din vestul Africii, la a căror independență colonialiștii englezi au consimțit în ultima vreme, în „federația“ constituită de cele două Rhodezii și Nyassaland investițiile de capital britanic s-au concentrat nu numai în sfera comerțului, ci au acaparat toate pozițiile economice cheie. Colonialiștii englezi dețin monopolul în industria minieră, în industria ușoară, în transporturi, în plantații. La aceasta se adaugă numărul relativ mare de europeni stabiliți aci și în mîna cărora se află toate privilegiile. Constituind un grup compact și deținînd poziții puternice, ei reprezintă baza internă a colonialismului britanic în aceste colonii britanice.

Nici manevrele, nici teroarea...

De altfel acest fapt s-a vădit cu deosebită claritate recent, cu prilejul tratativelor pentru revizuirea Constituției Federației Rhodezia-Nyassaland, cînd guvernul rasist al lui Roy Welensky s-a demascat ca adversar chiar și al celor mai neînsemnate măsuri care urmăresc participarea mai largă a populației africane la treburile publice. Această situație este de altfel recunoscută, mai pe ocolite, în relatarea ziaristului francez Alfred Fabre-Luce — publicată în „Le Monde“ — despre călătoria sa în coloniile engleze Kenya și Federația Rhodezia-Nyassaland. Referindu-se la perspectiva unor eventuale alegeri în Federație, Fabre-Luce scrie: „Negrii nu vor accepta niciodată ca soarta lor să fie reglementată prin alegeri făcute în cadrul actualului regim, căci aceasta ar însemna practic numai consultarea albilor. Chiar în sud ei (negrii — n.tr.) au conștiința de a constitui majoritatea...“

În ciuda manevrelor și terorii colonialiștilor englezi și complicelui lor Welensky, lupta pentru independență a popoarelor din Federație se intensifică. *„Situația ce s-a creat* — scria „New York Herald Tribune“ la 25 februarie 1961 — *seamănă cu cea din Algeria, cu singura deosebire că... deocamdată în Federație încă nu a izbucnit un război civil*“.

Un nou vulcan african e gata să erupă...

> **„Crahul total al colonialismului este inevitabil. Prăbușirea sistemului de robie colonială sub presiunea mișcării de eliberare națională este, ca importanță istorică, al doilea fenomen după formarea sistemului mondial socialist“.**
>
> **(Din Declarația Consfătuirii de la Moscova a reprezentanților partidelor comuniste și muncitorești — noiembrie 1960).**

Bate ceasul libertății

Perspectiva sfîrșitului dominației lor îi înspăimîntă de moarte pe colonialiști. „Nu ne-am îngrozi dacă am afla că milioane de sclavi de-ai noștri, sleiți de foame, au hotărît să se culce liniștiți și să moară. Ne îngrozește însă pedeapsa divină ce ne așteaptă pentru acești oameni care dormitează încă... Pedeapsa devine reală cînd oamenii se arată gata de acțiune“. Aceste cuvinte au fost scrise încă în 1843 de englezul Robert Seeley. Pentru a împiedica popoarele înrobite să se ridice la luptă, colonialiștii au folosit deopotrivă și teroarea, și viclenia. Poți ucide oameni, poți cumpăra cîteva marionete, dar nu poți ucide voința de libertate a popoare întregi. Continentul care pe vremea lui Robert Seeley dormea s-a trezit însă și a devenit în zilele noastre un vulcan în plină erupție. Popoarele continentului negru luptă cu toate forțele lor pentru ca „petele negre“, ultimele urme ale rușinosului sistem colonialist, să dispară de pe harta Africii.

Ele luptă și apropie clipa cînd „Africa liberă și independentă, liberă să-și mobilizeze resursele umane și materiale, liberă să reînvie cultura și civilizația sa, va putea să ofere multe lumii“ — cum scrie ziarul „Uganda Renaissance“. „Economia mondială va fi îmbogățită atunci cînd, pe baza muncii libere și a colaborării de bunăvoie cu restul lumii, țările Africii vor putea să-și exploateze zăcămintele de petrol din Sahara, cele de cupru și uraniu din Rhodezia și Congo, să cultive cafea și bumbac în Kenya și Uganda“.

În avangarda acestei mari mișcări de eliberare a zilelor noastre pășește tînăra clasă muncitoare africană. Efectivul exact al clasei muncitoare africane nu este cunoscut. Potrivit unor date aproximative, există azi în Africa 10-11 milioane muncitori, dintre care în Rhodezia de Sud 260.000, în Nyassaland 111.000, în Tanganica 440.000, în Kenya 360.000, în Uganda 224.000, în Zanzibar 110.000, în Gambia 5.400, în Ruanda-Urundi 110.000, în Angola 800.000, în Mozambic 110.000.

Popoarele din Africa consideră lupta lor pentru independență, libertate și unitate ca o parte integrantă a luptei întregii omeniri progresiste pentru pace, democrație și dreptate socială. Tocmai de aceea ele au de partea lor simpatia și sprijinul opiniei publice mondiale.

Marea bătălie istorică ce se desfășoară în Africa între colonialism și popoarele care luptă pentru scuturarea jugului colonial nu poate avea decît un singur sfîrșit: eliberarea Africii de sub dominația imperialistă.

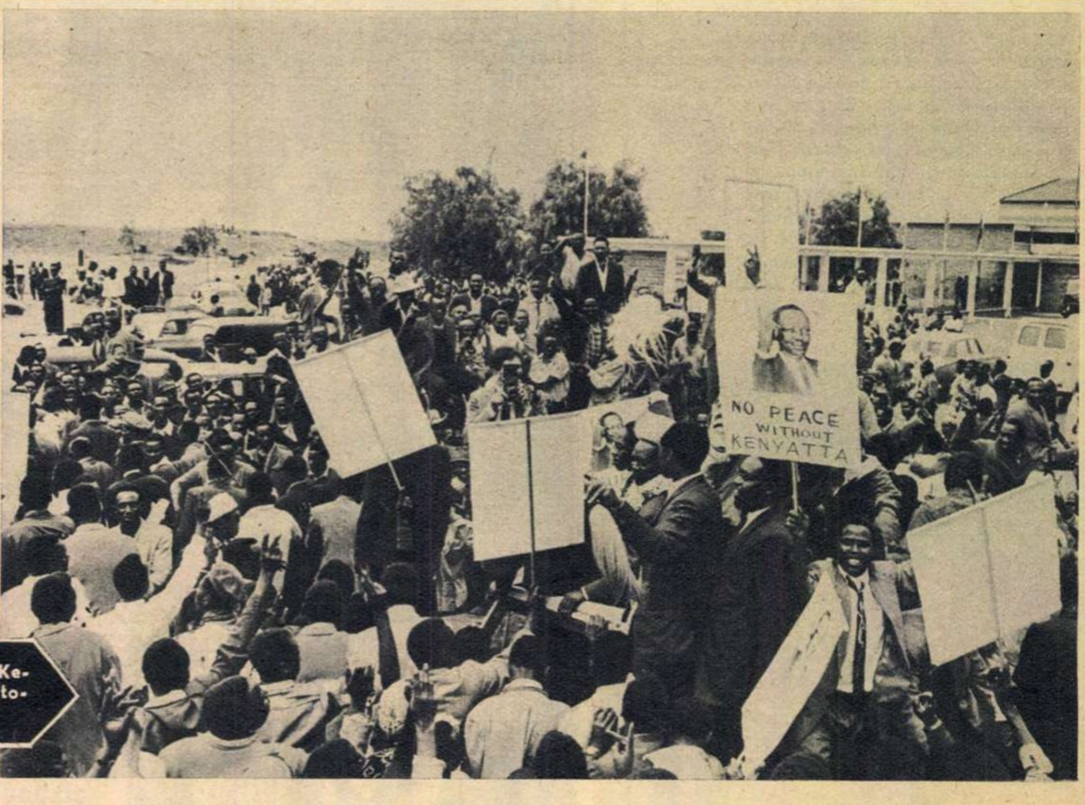

„Nu va fi pace fără Kenyatta!“ Poporul din Kenya cere eliberarea neîntîrziată a conducătorului mișcării pentru independență.

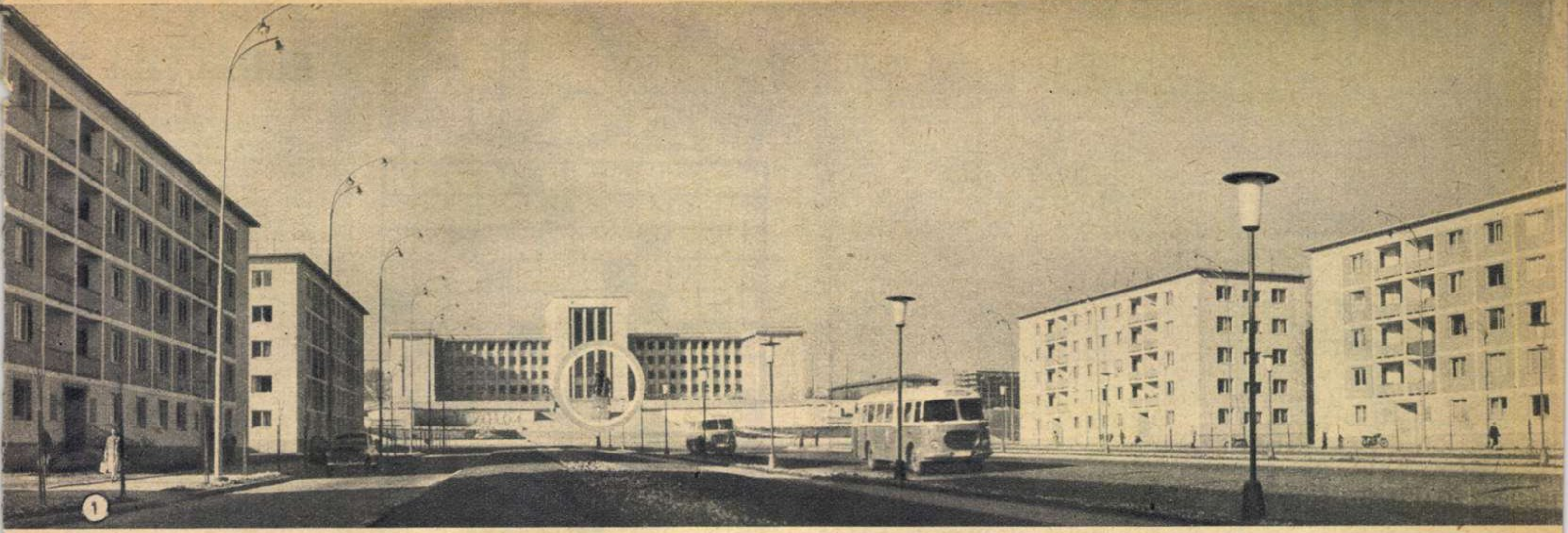

RĂSPUNSURI LA O ANCHETĂ

CUM SĂ ARATE BUCUREŞTIUL?

Fotografii de Elena GHERA

Primul ecou la ancheta „Cum să arate orașele noastre" ne vine din partea lui Gheorghe Lăiniceanu, lăcătuş în secţia oţelărie a Atelierelor Griviţa Roșie (unul dintre primii membri ai cercului de artă plastică de la „Clubul Griviţa Roșie", actualmente responsabilul acestui cerc).

„Aş dori să mă refer în primul rînd la problema gazetelor de stradă — spune Gheorghe Lăiniceanu. Mă opresc adesea în dreptul gazetei de pe strada mea — sau al altora din alte cartiere. Articolele sînt de multe ori interesante, dar înfăţișarea plastică a gazetelor lasă de dorit. Cum putem îmbunătăţi aspectul lor grafic? Iată ce propun: o colaborare în acest sens a artiștilor plastici amatori din raion cu responsabilii acestor gazete. Noi, artiștii plastici amatori, am putea furniza tot materialul ilustrativ: portrete de fruntași, caricaturi, schiţe, peisaje urbane, chiar fotomontaje. În felul acesta, cred că gazetele de stradă vor deveni mai interesante, mai aproape de viaţă și de artă. Iar noi, artiștii amatori, am avea prilejul să „expunem" foarte des în această mică expoziţie permanentă.

Acum, o altă problemă. Cînd mă întorc de la serviciu și cobor în staţia Sebastian (pe linia tramvaiului 15) am în faţa ochilor un bloc construit de curînd. Și alături de el... un loc viran, un maidan neplăcut la vedere. Mă gîndesc la copiii noștri: oare asemenea spaţii n-ar putea fi imediat transformate în solarii? Chiar dacă pe acest loc ar urma să se ridice în curînd un nou bloc. Pînă atunci, copiii ar avea la dispoziţie un loc agreabil de joacă. Un prieten, mecanic, mi-a explicat că se pot construi, cu cheltuieli puţine, turbine din material plastic, care să formeze în fiecare asemenea solariu o mică fîntînă arteziană. Ar fi un punct de atracţie, un centru peisagistic și un mijloc de a purifica și umezi aerul în zilele calde de vară... Și pentru că veni vorba despre blocul din staţia Sebastian, aș mai adăuga că nu-mi prea place coloritul său; faţada e zugrăvită crem, iar balcoanele în culoare mai deschisă... E întocmai ca o femeie care și-ar fi pudrat numai nasul cu pudră albă. Din cauza acestei inversări de tonuri, balcoanele ies cu putere în evidenţă, rupînd linia faţadei. E o greșeală care strică armonia coloristică a străzii.

Iată însă un alt exemplu, care mi se pare pozitiv: pe calea Griviţei, aproape de podul Grand, iese în evidenţă faţada unui bloc nou, într-un joc de roz și alb obţinut prin alternarea de cărămidă aparentă și tencuială. Asemenea realizări ne feresc de primejdia monotoniei și încîntă ochiul".

★

Sculptoriţa Zoe Băicoianu ţine să-și spună și ea părerea în problema înfrumuseţării Capitalei noastre:

„E firesc ca eu să privesc lucrurile prin prisma sculptorului, așa că acest punct de vedere îl voi exprima. Un oraș e frumos și prin monumentele sale. Dar pentru ca aceste monumente să-l împodobească cu adevărat, să-și dea întreaga lor măsură, ele trebuie să fie bine amplasate. Iată în această privinţă un exemplu pozitiv: „Monumentul Eroilor Patriei" de Marius Butunoiu, din piaţa Academiei Militare Generale. Prezenţa acestui monument aici e ca un accent bine pus, care ne face să simţim și mai puternic lărgimea, perspectiva acestui frumos colţ al Bucureştiului. Pentru a exemplifica neajunsurile unei amplasări stîngace, mă voi referi intenţionat la o sculptură deosebit de reușită: e vorba de „Furnalistul" lui Maximilian Schulmann. Statuia aceasta, de proporţii mijlocii, a fost amplasată la capătul vastei perspective ce se deschide la intrarea în Parcul de cultură și odihnă spre lacul Herăstrău. Pe de o parte, prezenţa statuii aci stînjenește priveliștea către lac și Casa Scînteii; pe de altă parte, calităţile ei se pierd, strivite de o prea mare deschidere a orizontului. După părerea mea „Furnalistul" lui Maximilian Schulmann, fiind o statuie lucrată pe două planuri — pentru a fi privită doar din faţă și nu din toate unghiurile — trebuia așezată pe fundalul unui frunzar.

Cum putem îmbunătăţi amplasarea monumentelor orașelor noastre? Să nu lucrăm „în general". Să pornim în proiectarea monumentelor de la cunoașterea exactă a colţului de ţară pentru care lucrăm. Să strîngem totodată colaborarea între arhitect, urbanist, artist plastic și arhitectul peisagist.

Avem din ce în ce mai multe parcuri, grădini, colţuri verzi: mă gîndesc bunăoară la cvartalele de blocuri din bulevardul Bucureştii Noi, înconjurate de spaţii verzi (vezi blocurile nr. 15, 17, 19). „Formarea", „modelarea" acestor spaţii verzi nu trebuie lăsată la voia întîmplării, ci încredinţată arhitectului peisagist. Tăierea diversă a acestor mici grădini de bloc, înfrumuseţarea lor cu mici alei, havuzuri, busturi sau mici monumente vor da caracter și varietate acestui plăcut cartier".

① Iată cît de bine e amplasat „Monumentul Eroilor Patriei" în Piaţa Academiei Militare Generale. Prezenţa acestui monument aici ne face să simţim şi mai puternic lărgimea, perspectiva acestui frumos colţ al Bucureştiului.

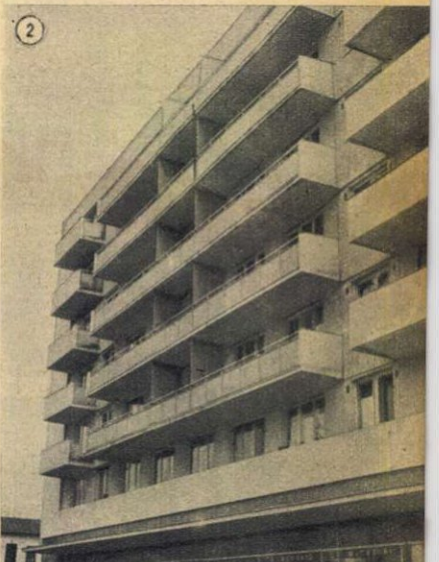

② În fotografie nu se vede decît silueta elegantă a blocului de peste drum de staţia Sebastian. Dar armonizarea culorilor faţadei lasă de dorit!

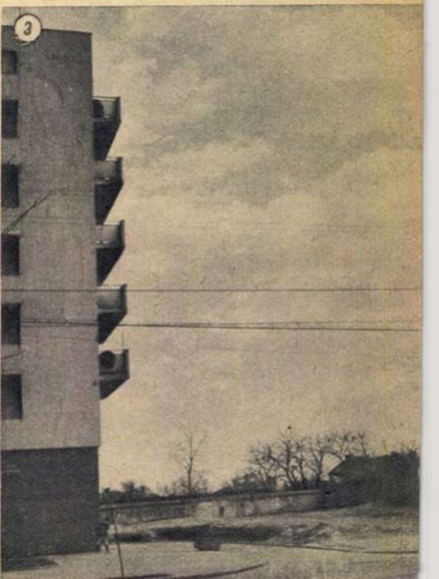

③ Nu e păcat? Lîngă acelaşi bloc modern, de curînd înălţat, un loc viran neplăcut la vedere...

CURIOZITĂŢI

- Un om adult consumă 18.864 litri de aer în 24 de ore.
- Energia calorică pe care toţi oamenii de pe glob o elimină cînd se află în stare de repaus se ridică la 6,5 miliarde kilocalorii. Cu asemenea căldură s-ar putea fierbe apa unui fluviu mijlociu.

- Glandele salivare ale unui om adult produc 1.000 de grame de salivă pe zi.
- Rinichiul filtrează zilnic peste 200 litri de sînge.
- Fără hrană un om poate trăi circa 40 de zile. Fără apă el trăieşte 6-7 zile. Fără oxigen, numai 5-6 minute.
- Un om consumă anual aproximativ 12 kg de sare. În această cifră intră şi sarea din alimente.
- Urechile omului disting sunete cu o frecvenţă de 16.000 vibraţii pe secundă, în timp ce urechile pisicilor disting sunete cu o frecvenţă de 60.000 vibraţii pe secundă.
- În 80 de ani de viaţă, inima unui om pompează aproximativ 210.240.000 litri de sînge.
- Calculele făcute de specialişti arată că suprafaţa secretoare a tuturor glandelor sudoripare de pe întreaga piele a omului este de 5 metri pătraţi.

Cititorii către cititori

Sîntem sesizaţi din partea unor cititori că nu au primit răspuns la scrisorile lor. Pentru a evita pe viitor asemenea reclamaţii, rugăm pe toţi cei ce vor să facă schimb de corespondenţă prin intermediul revistei noastre să ne comunice cu exactitate: numele şi pronumele, adresa şi instituţia unde lucrează sau şcoala unde învaţă.

★

Surorile Ana şi Saby Fluş, eleve în cl. a XI-a şi respectiv a IX-a, Sînnicolaul Mare, str. S. Bărnuţiu nr. 53, regiunea Banat, doresc să corespondeze cu tineri şi tinere din ţară şi să facă schimb de vederi şi fotografii ale artiştilor de cinema.

Petcu Rozina, Piteşti, str. Florăriei nr. 18, doreşte să corespondeze cu tineri şi tinere din ţară şi să facă schimb de vederi.

Petecuţă George, Oneşti, str. Oituz nr. 92, regiunea Bacău, doreşte să corespondeze cu filateliştii din ţară pentru schimb de mărci poştale romîneşti şi străine.

Icanaru Hella, elevă cl. a XI-a, Brăila, str. Sebastian nr. 20, doreşte să corespondeze pe teme de literatură şi să facă schimb de vederi.

Bulic Ion, Bocşa-Romînă, U.C.M.M.A., regiunea Banat, doreşte să facă schimb de vederi şi fotografii ale artiştilor de cinema.

LUMINA CĂRŢII

ORIZONTAL: 1) Poet romîn, cîntăreţ al toamnelor ploioase şi triste — Poet contemporan, autorul volumului de versuri „Chemări". 2) Tragedie de Racine — „Soarele de...", povestire de P. Pavlenko. 3) Tînăr poet, autorul volumului „La marginea deşertului Gobi" — Autocritică la sfîrşitul cărţii — „...Nou", volum de Asztalos Istvan. 4) Aceasta — „Ogoare...", roman de Aurel Mihale — „La... şase", roman de Nicolae Ţic. 5) Păsări răpitoare — Cărţi oferite. 6) Cal dobrogean — Lac african — Mihail Eminescu. 7) Cel mai recent volum al său de versuri se intitulează „Nu sînt cîntăreţ de stele" — Pronume. 8) ...Banuş, autoarea volumului de versuri „Despre pămînt" — Un colţ dintr-o pagină — Notă muzicală. 9) Pămînt — O carte ce a văzut lumina tiparului. 10) A decupa — Posezi — Varietate de peşte. 11) Dă viaţă eroilor din piesele de teatru — Mache şi Lache din schiţele lui Caragiale. 12) „...celor două oceane", roman de scriitorul sovietic G.B. Adamov — „...Erşov", roman de V.S. Kocetov.

VERTICAL: 1) Roman de V. Em. Galan închinat luptei pentru transformarea socialistă a agriculturii — Ţară. 2) Anexat — „Venea o ...pe Siret", roman de Mihail Sadoveanu. 3) Răsfoieşti dicţionarul — Trecuţi prin greutăţi (fig.). 4) Vas (mold.) — Radu..., coautor al romanului ştiinţifico-fantastic „Drum printre aştri" — Rîu în Franţa. 5) „Uzina...", nuvelă de Alexandru Sahia — Năzuit — Posesiv. 6) Poezie de V. Alecsandri — A crescut mare într-o nuvelă de Nicuţă Tănase. 7) Artere — 3,14. 8) Cunosc — „...vie", roman de scriitorul sovietic Vadim Kojevnikov — Măsură agrară. 9) Interjecţie din... „Oraşul de pe Mureş" — Noroi (tr.) — Autorul volumului „Marinar de frunte". 10) O carte la sfîrşit — „...şi pîine", roman de Ion Călugăru — „S-a... pe culme toamna/ Zîna melopeelor/ Spaima florilor şi Doamna/ Cucurbitaceelor". (G. Topîrceanu). 11) Un volum care iese de sub tipar — Tovarăşii de muncă din „Minerii din Maramureş", poem de Dan Deşliu. 12) Roman de Emil Zola — Producţii literare şi artistice.

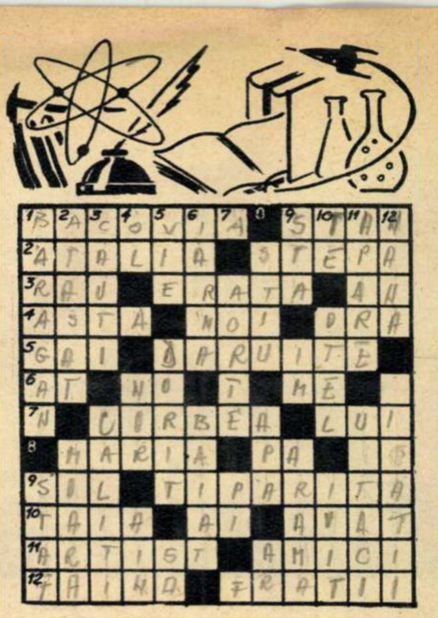

Dezlegarea jocului „METEOROLOGICĂ" apărut în nr. trecut

1) Precipitaţii. 2) Lapoviţă — Uda. 3) Uz — Lată — Ine. 4) Vapori — Noe — F. 5) I — Ra — Scînteí. 6) Agent — Um — Err. 7) Lisa — Urbe — A. 8) Asi — Arcuit — U. 9) Cumulus — Ars. 10) Mana — Abiotic. 11) Ineca — E — Rima. 12) Ti — Întunecat.

● ●

INTRODUCERE ÎN FILATELIE (IV)

Latura educativă a filateliei

La început mărcile poştale, neurmărind alt scop decît simplificarea sistemului de percepere a taxei de corespondenţă, purtau ca tipar, în afara valorii de francare, doar stema ţării sau efigia regelui, împăratului sau domnitorului respectiv. Filateliştii au fost aceia care, prin publicaţiile lor şi prin scrisorile adresate direct organizaţiilor poştale, au cerut să se imprime pe mărci şi alte imagini mai interesante, după cum tot ei au fost cei care au sugerat tipărirea mărcilor jubiliare sau comemorative — care să consemneze anumite evenimente importante din viaţa popoarelor — precum şi introducerea unor tematici tratate în serie. Treaba n-a mers prea uşor, deoarece s-a lovit de ambiţia capetelor încoronate, care se considerau singurele îndreptăţite să figureze pe vignetele poştale. Totuşi, în cele din urmă, ambiţia aceasta a fost înfrîntă de voinţa filateliştilor, care au mers uneori pînă la a sabota emisiunile ţărilor ce se limitau la uniformitatea efigiilor sau a stemelor. Printre primele emisiuni novatoare în acest sens, trebuie reţinute cea a S.U.A., închinată celui de-al 4-lea centenar al descoperirii Americii (1893), dar mai ales cea a Greciei, închinată primei Olimpiade moderne (1896); această emisiune are 8 valori, fiecare din ele reprezentînd cîte un joc olimpic.

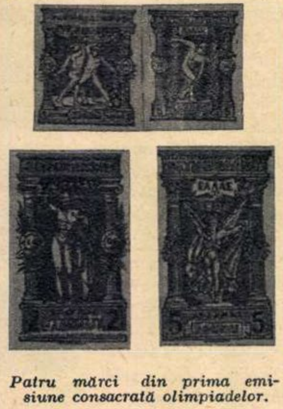

Patru mărci din prima emisiune consacrată olimpiadelor.

Astfel au început să apară pe mărcile poştale imagini variate şi interesante, reprezentînd atît evenimentele istorice sau trăsăturile etnografice ale popoarelor, cît şi caracteristici geografice, arhitecturale, artistice, ştiinţifice, sportive etc. — mergînd pînă la fauna şi flora fiecărei ţări. În locul efigiilor monotone şi neinteresante au apărut portrete ale unor oameni deveniţi celebri prin munca şi creaţia lor, au apărut monumente, peisaje reprezentative, reproduceri după opere de artă, avioane cu piloţi eroi, sportivi care au cucerit trofee memorabile, imagini din expoziţiile internaţionale etc.

Colecţiile filatelice au devenit astfel un fel de miniaturale enciclopedii ilustrate.

Ţara care a desăvîrşit acest rol educativ al colecţiilor filatelice a fost Uniunea Sovietică, ale cărei emisiuni arată, în imagini sugestive, toate etapele mersului societăţii spre măreţul ţel al comunismului — cu eroii, cu luptele, cu izbînzile, cu înfăptuirile minunate ale acestei societăţi. În ultimii ani, alături de Uniunea Sovietică şi-au adus contribuţia lor şi celelalte ţări din lagărul socialist, făcînd din emisiunile mărcilor poştale un sugestiv element de popularizare a vieţii lor noi — fapt pentru care aceste emisiuni sînt solicitate şi apreciate de toţi filateliştii din lume.

Atît de eficient s-a dovedit a fi rolul educativ al vignetelor poştale, încît în Uniunea Sovietică — şi în alte ţări, ca Republica Socialistă Cehoslovacă, R.P. Polonă etc. — filatelia figurează ca un auxiliar preţios al cursurilor şcolare, mai cu seamă în ce priveşte unele discipline ca istoria, geografia, botanica, zoologia.

De altfel nu numai tineretul poate trage foloase de pe urma filateliei. Omul matur, la rîndul lui, poate învăţa multe lucruri. Iată ce scria, cu ani în urmă, poetul Emil Isac:

„Privind colecţia de timbre a soţiei mele, simt cum se adună în cartea tăcută popoarele şi-şi schimbă cuvintele, se recunosc, se agită, se recomandă... Şi defilează pe paginile colecţiei de timbre trecutul Europei, al Asiei, al Americii, al Australiei. Se desprind poduri fantastice, cascade, păduri virgine, mateloţi, nave, eroi, savanţi, artişti... Filatelie, teatru tăcut şi liliputan al istoriei şi al civilizaţiei — prietenoasă mînă care se apropie de fruntea chinuită a fratelui meu din America, Australia, Africa. Filatelie, anticameră a iubirii, a unei lumi mari, frumoase, a unei uriaşe înfrăţiri a oamenilor, a neamurilor..."

TAINA DÎMBURILOR DIN STEPĂ

De vechiul Sarai, prima capitală a Hoardei de Aur, am auzit din lecţiile de istorie. Se ştie că oraşul Sarai era aşezat pe malurile Ahtubei (azi teritoriu al regiunii Astrahan din U.R.S.S.). Resturile populaţiei Sarai-ului, nimicite la sfîrşitul secolului al XIV-lea de Tamerlan, sînt îngropate sub dîmburile stepei. Descrierile găsite în arhive au indicat istoricilor că Sarai era un oraş foarte mare, cu palate şi moschei, canale şi conducte de apă. Totuşi în istoria lui mai rămăseseră încă multe taine, de a căror elucidare trebuiau să se ocupe arheologii.

Săpăturile arheologice pe locurile unde se presupune că a fiinţat în trecut oraşul Sarai au fost începute încă din secolul al XIX-lea. În prezent se fac săpături în dîmburile stepei. Au şi fost descoperite trei case de locuit. Una din ele — o clădire mare de cărămidă — are o sobă cu un coş orizontal, ce trece pe sub podea. Asemenea coşuri — folosite pentru încălzirea podelei — au mai fost găsite şi în vechile oraşe asiatice.

Numărul mare de monede ale Hoardei de Aur găsite cu prilejul acestor săpături, precum şi altele din Europa occidentală indică istoricilor largile legături comerciale ale populaţiei acestui oraş.

POŞTA REDACŢIEI

FLORAN DUMITRU — Craiova. *Este inexact că în faţa unei primejdii struţul îşi ascunde capul în nisip. Dimpotrivă, la cel mai mic zgomot, struţul îşi înalţă capul în direcţia din care vine acel zgomot şi, dacă simte un pericol, o ia la fugă. Struţul nu zboară, deoarece aripile cu care e înzestrat sînt atît de mici faţă de corpul lui (care ajunge să cîntărească pînă la 100 kg), încît nu-l pot ajuta decît la executarea anumitor viraje în timpul fugii. El fuge totuşi foarte iute, atingînd uneori viteza de 100 km pe oră. Astfel el reuşeşte să scape de urmărirea vînătorilor. Cît despre mărimea unui ou de struţ — ca să vă dăm o imagine plastică, vă vom spune că echivalează cam cu 24 de ouă de găină.*

TĂBĂRAŞ VASILE — Lugoj. *„Popoarele mării", despre care aţi auzit că au existat în antichitate, nu erau compuse din eroi legendari care trăiau în mare — cum presupuneţi dv. — ci au fost nişte triburi de pe coastele apusene ale Asiei Mici. Le-au numit „popoarele mării" egiptenii, care de altfel au fost şi singurii ce au rezistat în încercarea lor de înaintare spre sud. Aceste triburi şi-au avut perioada lor de cuceriri şi înflorire prin secolul al XIII-lea înaintea erei noastre. În schimb, povestirea despre războiul Troiei, deşi după părerea unor cercetători ar fi bazată pe unele fapte istorice, este în mare măsură un produs al imaginaţiei. În orice caz, pe locul unde a existat Troia, s-au descoperit urmele a cel puţin nouă aşezări diferite care s-au succedat în timp — toate purtînd numele de Troia (vezi „Istoria Universală" vol. I).*

FARKAŞ GYULA — Tg. Mureş. *Calităţile terapeutice ale izvoarelor de la Borsec sînt cunoscute încă din secolul al XVIII-lea. Un profesor austriac, dr. Krantz, menţionează într-o broşură tipărită în anul 1770 că apele minerale aduse de la Borsec erau foarte apreciate atît la Viena, cît şi la Pesta. Cei ce exploatau aceste surse de ape minerale au menţinut însă instalaţiile de captare şi îmbuteliere la un nivel rudimentar. Abia după naţionalizarea acestor bunuri, s-a procedat la mărirea capacităţii de captare şi la modernizarea stabilimentelor balneare.*

PĂNOIU VALERICA — Buzău. *Apariţia monedei datează din secolul al VII-lea înaintea erei noastre. Unitatea de valoare era constituită pînă atunci din marfă, de foarte multe ori din vite. Deşi, de-a lungul veacurilor, diferiţi domnitori au bătut monedă, despre un sistem monetar propriu nu se poate vorbi în ţara noastră decît de la 1 ianuarie 1868. Tranzacţiile comerciale se încheiau pînă atunci pe bază de semne monetare aduse din alte ţări (în special din Austria şi Turcia). Se încetăţeniseră într-adevăr în Moldova şi în Muntenia „piastrul" şi „paraua", ca unităţi monetare, dar acestea nu existau în realitate, ci serveau numai ca unităţi de socoteli. Aşa că, la încheierea socotelilor, poporul îşi vedea produsele muncii lui evaluate la nimica toată faţă de moneda reală (străină). Prima unitate monetară reală a noastră a fost leul determinat din 5 gr de argint şi împărţit în 100 de bani.*

SPORT

La ploaia de goluri din etapa trecută (12 numai la București) echipa Progresul a contribuit și ea cu șase, administrate studenților timișoreni.

ÎNCĂ UN CENTIMETRU...

...un prețios centimetru cu care campioana noastră mondială și olimpică, Iolanda Balaș, și-a corectat uimitoarele ei performanțe la săritura în înălțime.

Campionatele mondiale de tenis de masă pe 1961 desfășurate la Pekin ne-au adus o mare satisfacție: titlul de campioni mondiali la dublu fete, cucerit de compatriotele noastre Maria Alexandru și Geta Pitică.

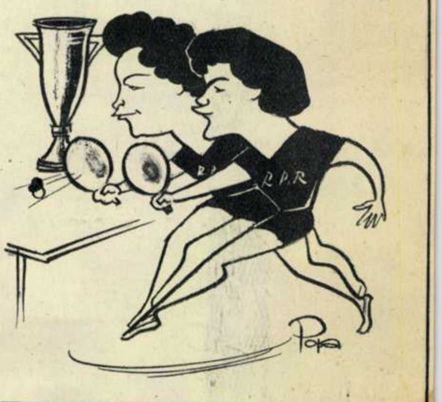

Rugbiștii militari au stabilit scorul etapei, învingînd pe dinamoviști cu 22 la 3. →

Fotografii de Dan BÎRLĂDEANU

Procesul călăului Eichmann

Cu cîteva ore înainte de începerea procesului, ucigașului a 6 milioane de ființe nevinovate i s-a făcut un consult medical. Ascultată la stetoscop, inima lui Eichmann, care n-a tresărit atunci cînd el a semnat ordinul de transformare în săpun a victimelor sale, continuă și astăzi — impenetrabilă la cea mai mică undă de remușcare — să bată normal, regulat...

Fostul șef și organizator al serviciului pentru „soluționarea finală a problemei evreiești prin exterminare" a ascultat cu indiferență actul de acuzare. Auschwitz... Maidanek... Camerele de gazare... Cyclon B... Copii, bătrîni, adulți... Milioane de oameni topiți în cuptoarele construite încă din 1937 de firma „Topf&Sohn" din Erfurt...

Pare indiferent ucigașul. De ce? Ce mai speră el în fața uluitoarelor și zdrobitoarelor probe care-i dovedesc monstruoasa vinovăție? Clădirea tribunalului din Ierusalim este strașnic păzită. În boxa de plexiglas incasabil este încadrat de doi oameni din gardă. Nu dau rezultate nici chițibușurile avocățești ale juristului nazist Servatius, care încearcă să jongleze cu noțiunile de „vinovat" și „responsabil". Vinovată ar fi, chipurile, doar entitatea... celui de-al treilea Reich dispărut, iar „responsabilitatea" ar apăsa pe umerii lui Eichmann în aceeași măsură în care ea apasă asupra mecanicilor trenurilor care au transportat victimele în lagărele morții.

De ce se arată atît de cinic călăul vinovat de genocid? El știe că, deși cel de-al treilea Reich s-a prăbușit, mulți dintre exponenții lui se află azi în viață și dețin funcții de răspundere la Bonn și în N.A.T.O., ca Hans Globke bunăoară, mîna dreaptă a lui Adenauer, ca dr. Hans Seebohm, ministrul vest-german al Comunicațiilor, sau ca Adolf Heusinger, președintele Comitetului militar permanent al N.A.T.O., și ca atîți alți foști colaboratori direcți și permanenți de-ai acuzatului aflat în cușcă. De la complicii săi așteaptă călăul salvarea.

Procesul lui Eichmann continuă. Condamnarea lui nu va putea stinge procesul asasinilor încă liberi și în posturi de conducere în R.F.G, proces care în conștiința omenirii își are dată de mult sentința.

Maria ARSENE

Călăul Eichmann în cușca de sticlă. →

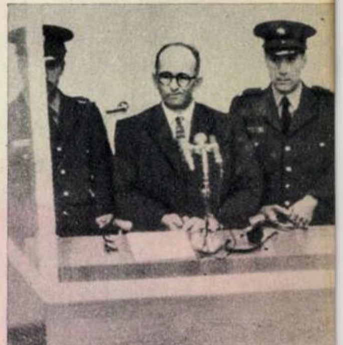

REDACȚIA: BUCUREȘTI PIAȚA SCÎNTEII
Căsuța Poștală: 3507 of. 33, Tel. 17.60.10, int. 1744
ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.
PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei
Prezentarea grafică: Vlad MUSATESCU. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii I. V. Stalin

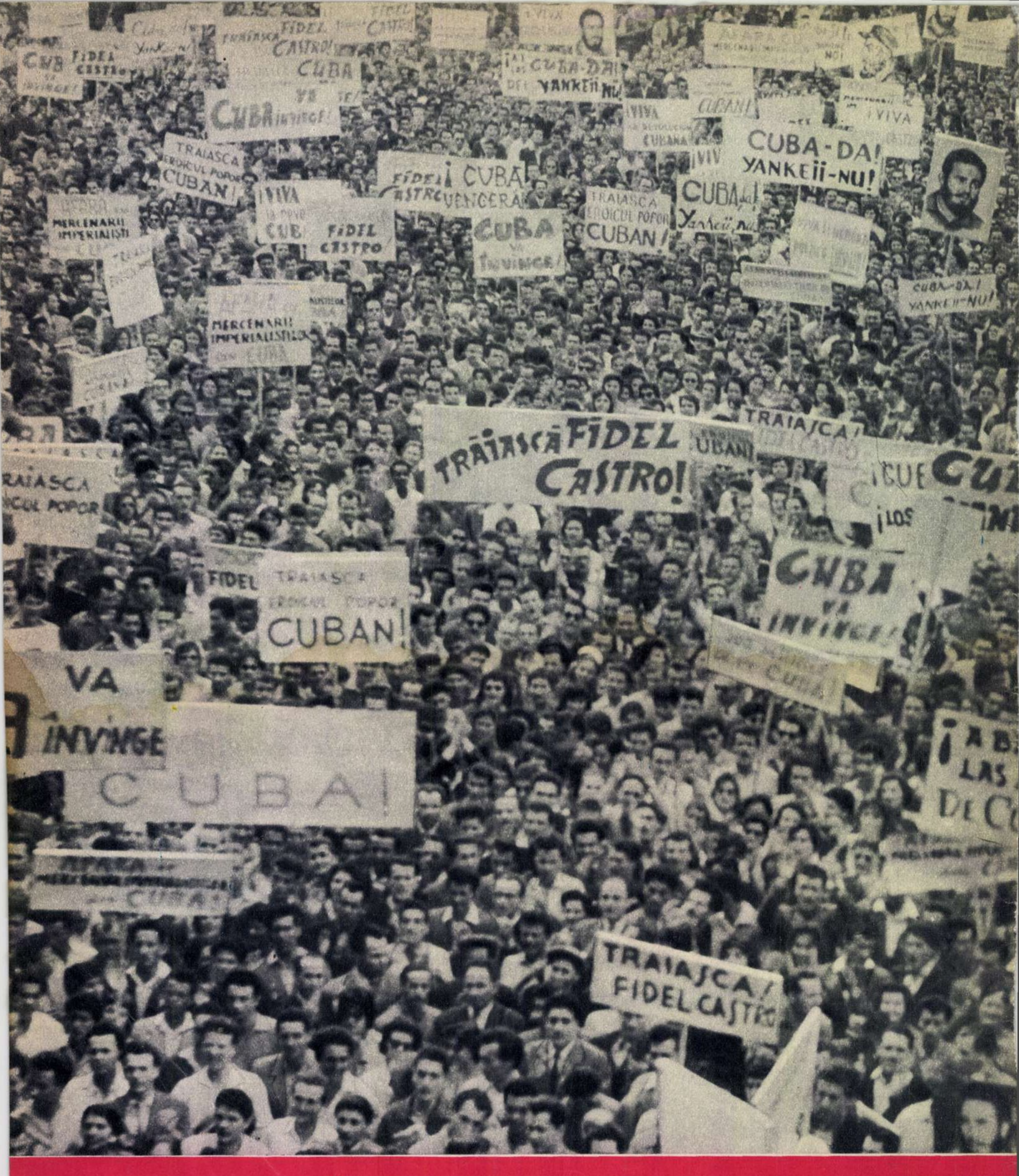
FIDEL CASTRO
TRAIASCA FIDEL CASTRO!
CUBA
CUBA VA INVINGE!
¡AI CUBA-DA! YANKEII-NU!
¡VIVA LA REVOLUCION CUBANA
CUBA-DA! YANKEII-NU!
¡VIVA
TRAIASCA EROICUL POPOR CUBAN!
FIDEL ¡CUBA VENCERA!
¡VIVA
FIDEL CASTRO
CUBA VA INVINGE!
TRAIASCA EROICUL POPOR CUBAN!
CUBA-DA! YANKEII-NU!
MERCENARII IMPERIALISTI
MERCENARII IMPERIALISTILOR
CUBA-DA! YANKEII-NU!
TRAIASCA!
TRĂIASCĂ FIDEL CASTRO!
TRAIASCA EROICUL POPOR
CUBA VA INVINGE!
FIDEL
TRAIASCA EROICUL POPOR CUBAN!
VA INVINGE
CUBA!
TRAIASCA! FIDEL CASTRO

JOS MÎINILE DE PE CUBA!

Laolaltă cu toate forțele iubitoare de pace din lumea întreagă, poporul nostru a înfierat agresiunea imperialistă împotriva Cubei, manifestîndu-şi solidaritatea cu lupta dreaptă a poporului cuban pentru apărarea libertății şi independenței patriei sale. În fotografie: un aspect de la marele miting de protest al tineretului şi studenților din Capitală, împotriva atacării Cubei de către mercenarii imperialişti.

OJ
I
Bibl. Reg.

Ei! Muncitorilor!
A voastră e ziua măreață.
……………………………
Răsare azi pretutindeni
O nouă viață.

Mihai BENIUC

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

Nr. 17 (309) — 29 aprilie 1961

CA FRAȚ

Expresie a relațiilor strînse, de nezdruncinat, romîno-polone, vizita în Polonia frățească a delegației de partid și guvernamentale a R. P. Romîne condusă de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, s-a transformat într-o nouă și puternică manifestare a prieteniei trainice care leagă cele două popoare, strîns unite în marea familie a țărilor socialiste. Pretutindeni — în gara centrală din Varșovia, în ziua sosirii în capitala R. P. Polone, la Palatul Științei și Culturii, în Piața Orașului Vechi (Stare Miasto), la uzina „Huta Warszawa", de-a lungul magistralei Est-Vest, precum și în timpul călătoriei prin diferite localități din țara prietenă — solii poporului nostru au fost întîmpinați cu dragoste și entuziasm de oamenii muncii din R. P. Polonă.

1 La sosirea în gara din Varșovia.

2 La Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Unit Polonez.

3 Muncitorii uzinei „Huta Warszawa" oferă flori tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej.

4 În piața gării din capitala R. P. Polone, nenumărați varșovieni s-au adunat să salute pe solii iubiți ai poporului romîn.

5 Cu căldură și entuziasm au întîmpinat locuitorii Varșoviei pe înalții oaspeți romîni.

1

3

4

VARSOVIA SALUT
ZMS

ȘI BUNI TOVARĂȘI !

2

WARSZAWA GŁOWNA
BUCUREȘTIUL

5

Pe front larg

IMAGINI DIN ÎNTRECEREA ÎN CINSTEA ANIVERSĂRII PARTIDULUI

25 februarie 1961. Ca în fiecare dimineață, pe poarta uzinelor „Grigore Preoteasa" din București, a intrat atunci ziarul. În jurul lui s-au adunat muncitorii, tehnicienii, inginerii, adică cei chemați de partid la întrecerea pentru produse de calitate. Răspunzînd chemării Comitetului Central al Partidului, muncitorii din întreaga țară au pornit întrecerea socialistă în cinstea aniversării partidului.

Zilele acestei primăveri cunosc efervescența marii întreceri socialiste desfășurate în cinstea aniversării a 40 de ani de la înființarea Partidului Comunist din Romînia. În întreprinderile din întreaga țară milioane de muncitori, tehnicieni și ingineri lucrează neobosit pe frontul larg al bătăliei pentru produse de înaltă calitate — la nivelul celor mai bune produse de pe piața mondială. Largile posibilități și condiții de care dispune în prezent industria noastră, prin înzestrarea ei cu mașini și utilaje moderne, ca și calificarea și experiența dobîndite în muncă de către muncitori, tehnicieni, ingineri, facilitează îndeplinirea acestei cerințe de cea mai mare importanță pentru propășirea țării. Marea întrecere a cuprins și pe oamenii muncii din agricultură — lucrători din G.A.S., S.M.T. și țărani colectiviști — care luptă pentru a da cantități sporite de produse agricole, vegetale și animale.

Ca întotdeauna, cei ce hotărăsc destinele bătăliilor sînt oamenii. Și ei se află acum în plină muncă creatoare. Ei își dăruiesc toată priceperea, dînd frîu liber inițiativelor, căutînd soluțiile tehnice care să ducă la realizarea de produse cu performanțe tehnico-economice ridicate, luînd măsuri corespunzătoare în toate fazele proceselor de fabricație, manifestînd o atenție sporită față de aspectul și prezentarea produselor. Și iată că acum — în preajma zilei de 1 Mai și a aniversării partidului — cele dintîi roade s-au și ivit. Presa, radioul, televiziunea anunță zi de zi că angajamentele luate în februarie au început să fie traduse în fapt.

În cele ce urmează prezentăm cîteva imagini ale marii întreceri pentru calitate, care a cuprins milioane de oameni din patria noastră.

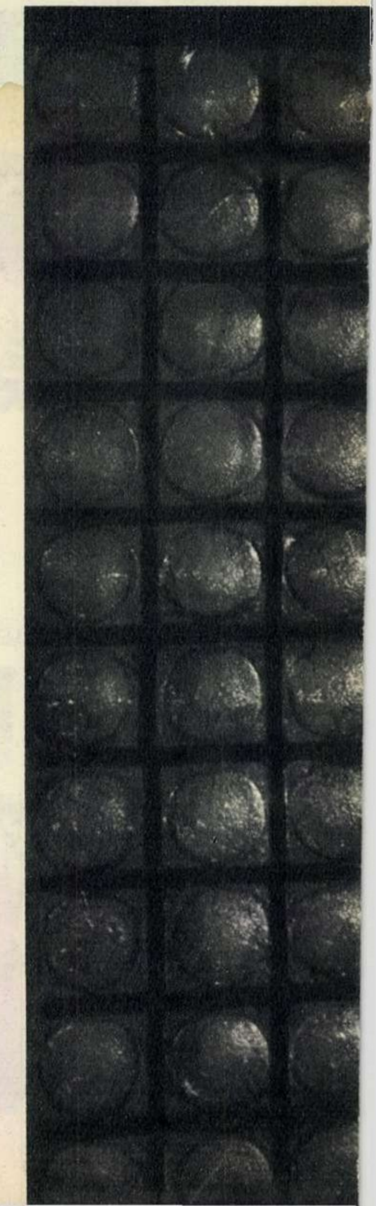

Combinatul siderurgic Reșița. Măsurile luate în vederea generalizării unor procedee moderne de lucru au determinat ridicarea indicilor calitativi. Astfel, noul procedeu de căptușire a maselotelor în sectorul de pregătire și turnare a oțelului a dus la înlăturarea crăpăturilor transversale din lingouri. Modificarea profilurilor unor lingotiere a îmbunătățit calitatea lingourilor pentru șine și a redus rebuturile. În fotografie: hala de montare a motoarelor „Diesel" a Combinatului siderurgic Reșița.

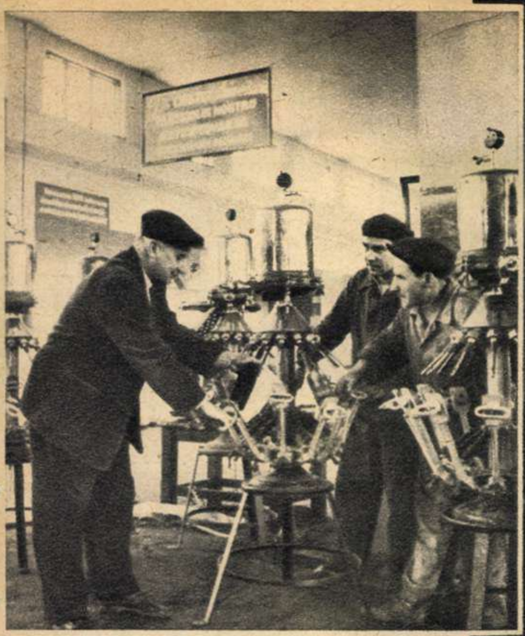

Recepţia. Ultima verificare a calităţii unor produse ale Întreprinderii de utilaje din Bucureşti.

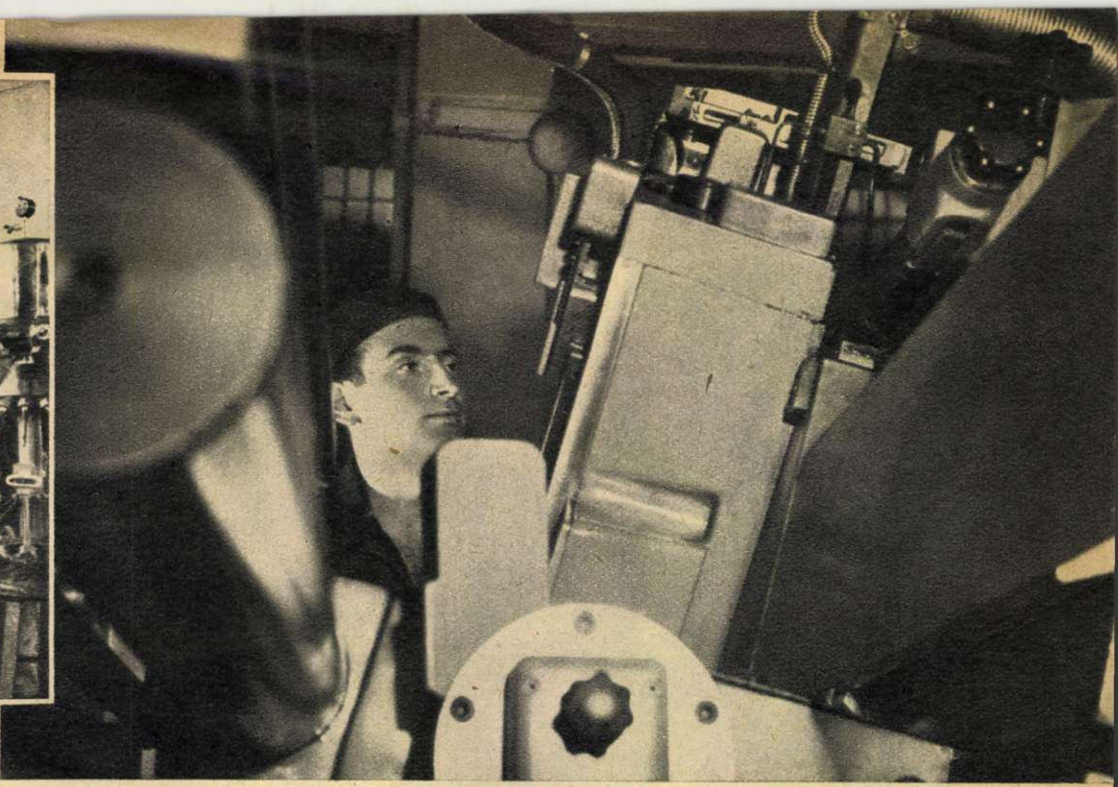

Utemistul Alexandru Craia de la „Electromotor" din Timişoara, lucrînd la această maşină electronică de copiat arborii, care execută lucrări de mare precizie, contribuie la ridicarea calităţii motoarelor electrice executate aci.

Directivele partidului cheamă gospodăriile agricole de stat să sporească cantităţile de îngrăşăminte naturale şi minerale încorporate în sol pe terenurile ce urmează a fi însămînţate. Urmînd acest îndemn, unele gospodării agricole de stat au folosit în acest scop aviaţia utilitară. În fotografie: se încarcă în avion azotat de amoniu ce va fi împrăştiat pe ogoarele G.A.S. Roşeţi, regiunea Bucureşti.

* * *

◀ Pe şantierul de blocuri din prefabricate mari de pe b-dul Pieptănari din Capitală, sudorii în frunte cu comuniştii dau lupta pentru lucru de bună calitate.

Calitate... calitate... calitate. Ca pretutindeni, cuvîntul acesta poate fi des auzit și la întreprinderea textilă „Teba" din Arad.

Un indice de calitate a firelor de bumbac este uniformitatea grosimii lor. Mașina la care lucrează fruntașa Ana Măligă de la Uzinele textile Timișoara este un laminor care asigură în bună măsură uniformitatea viitorului fir de bumbac.

Oul

— schiță —

de Eugen BARBU

Pe nenea Sofronie îl cunosc de mult, de cînd lucra la *Saturn*, deasupra gurii gropii. A dus-o greu multă vreme, deși se spunea despre el că e în stare să-l judece și pe dracu' și să-l scoată dator. Nu ne-am văzut de 20 de ani, de pe vremea cînd mă învăța să deosebesc pe maidan osul iepurelui de sita zînelor și iarba datului de răsfug. Pe vremea aceea era un bărbat trupeș și bun de gură care se lua în colți cu toți. De la dînsul am auzit o vorbă mare, pe vremea foametei cînd scînceam cu toții și ne umflam burta cu prune verzi: „oala nu se umple cu vorbe". Pe urmă viața ne-a luat pe apele ei și prin 1954 sau '55 i-am văzut fotografia în ziare.

Bătrînul lucrător bătuse nu știu ce record în producție și primise o medalie. M-am bucurat mult și am vrut să-l caut, dar treburile m-au furat și am uitat o bună vreme de el. Au mai trecut cîțiva ani și într-o dimineață ne-am trezit cu nenea Sofronie bătînd vechile ulițe ale mahalalei noastre. Se uita peste garduri la casele noi ale ceferiștilor, măsura din ochi floarea liliacului și trăgea pe nări aerul Cuțaridei.

— Uite-l pe Sofronie — șopteau vecinele noastre.

— A ajuns deputat.

— Ce spui, soro?

— Da, are acasă o ladă de decorații...

Nenea Sofronie se mai împuținase, mai încărunțise, dar tot frumos și aprig! L-am poftit în curte, i-am dat un scaun și ne-am pus pe vorbă sub un nuc bătrîn sub care ascultasem amîndoi pe vremuri domnișorul țipînd.

— Ce-am auzit, ești deputat...

— Sînt.

— Bravo dumitale. De muncit mai muncești?

— Muncesc.

— Te-am văzut în ziar...

— Ei, n-au avut ăia de lucru...

— Mai ții minte povestea Frumușelelor pe care mi-ai spus-o pe-un lipăr de vară?

— Mai țin.

— Sănătos?

— Sănătos, slavă domnului!

— Pe unde mai stai, nene Sofronie?

— Mai bine m-ai întreba pe unde n-am stat? După ce-am plecat de-aici, de la *Saturn*, am găsit o casă amărîtă prin Văcărești. După aia m-am mutat pe malul Dîmboviței. Am mai schimbat ce-am mai schimbat, pînă cînd am căpătat casă. Ieri ne-am mutat, sîmbătă. Ce halima a fost, să stai s-asculți...

Lui nenea Sofronie atît îi trebuie: să-i dai sfoară la gură, că nu se mai oprește. L-am lăsat să povestească și i-am privit ochii dulci de calindroi și capul albit. Bătrînul păstra peste ani o tinerețe fermecătoare și mi s-a părut că nu trecuse nici o zi de cînd stăteam tot așa și-i ascultam vorbele.

— Acum, că nu ne-am văzut de atîta vreme, n-ai de unde să știi că ne-am înmulțit: pe fata mea cea mare o cunoști?

— Cum să nu. Marioara...

— Ea. S-a măritat acum doi ani cu un meșter de la „23 August", băiat bun, se mai ceartă ei cînd și cînd că nu se poate, dar băiat bun, cum spusei. Au făcut doi copii, să le trăiască, s-a umplut casa ca de iarbă. Crește-i, fă-i mari. La noi, toată lumea la roboteală; au dus băieții, că băieți sînt, la cămin. A stat Marioara fără ei un timp, adică îi vedea numai seara, n-a mai răbdat. Tot pe lîngă casă i-a ținut. P-ormă s-a măritat și cea mică. Caută altă locuință mai încăpătoare; am găsit, dar tot n-ajungea. Am trăit cîțiva ani cam înghesuiți. Dar eu nu te plictisesc?

— Nu mă plictisești...

— Am cerut la sfat casă. Ăia știau. „Îți dăm—mi-au spus—numai să ai puțină răbdare". Am și avut... Joia de-a trecut numai ce mă pomenesc cu unul de la sfatul popular: „Dumneata ești cutare și cutare?" „Eu sînt!" „Bine. Vino cu mine". „Unde mă duci, omule?" „Haide cu mine c-o să-ți pară bine". Cam știam unde bate el, dar curios ca muierea, nu l-am slăbit: „Că nu mi-oți fi dat casă?" „Ba chiar așa..." Muream s-ajung mai repede. M-a urcat într-o mașină și ce crezi că mi-a arătat: o căsoaie cu balcoane, numai ferestre. „Pe mine să nu mă suiți cine știe unde, că am amețeli și nici scara nu vreau s-o urc toată ziua, bună ziua..." „Nu te urcăm, ne-am gîndit la toate..." A deschis o ușă și mi-a arătat: „Uite, aici e holul, aici e baia, aici sufrageria cu trei uși: o cameră pentru dumneata—că-s văduv, de cînd mă știi — o cameră pentru copii, o cameră pentru fata dumitale cu ginerele"—c-am uitat să-ți spun: cea mică, Silvia, s-a mutat de-acum trei luni cu al ei, tocmai pe la Filaret...

Nenea Sofronie s-a oprit puțin pentru că ostenise. S-a mai uitat în jur la grădină, la pomi, și a oftat ușurel.

— Ce-i?

— Cînd ți-oi spune...Uite cu baie, cu apă fiartă, apă rece, m-am mai obișnuit la gîndul că doar nu mai trăim pe vremea lui Curea Vodă. E bine și cu calorifer, că face căldură și nu mai cari lemne, nu le mai spargi, loc avem acum. Numai că unde să mai cresc eu o găină, o pasăre, s-o aud cum trăiește lîngă mine? ...A, că nu-ți spusei, fiindcă veni vorba de găină... Da, ai timp de snoavele mele?

— Am, nene Sofronie, ia un pahar cu apă...

A luat nenea Sofronie.

— Bună — a zis cu gura pungă sorbind paharul aburit. O să ne luăm și frigider zilele astea. Mobilă am găsit în casă, o s-o achităm în 12 rate, zău dacă mai știu cum am trăit cînd mi-aduc aminte de bordeie, de igrasie, de foame, dar să nu mai vorbim, mai bine să-ți spun despre necazul pe care l-am avut sîmbătă...

— Ce necaz să ai într-o zi ca asta?

— Uite că am avut. Toate bune, că mutarea n-a fost cine știe ce.

De vreme ce dulapul şi patul le-am lăsat la nişte neamuri, mi-am strîns lucrurile mai mici, covoare aveam să dormi în ele, tot de la *Mobila*, în rate...Aşa că cu cearceafurile mele, ale fetei şi cu cîte şi mai cîte puse în taxi, c-am luat *Getax*, că nu se cuvenea altfel, iată-ne în bloc. Acolo, cînd să intrăm, portarul: „Bine-aţi venit!" „Bine v-am găsit!" „Aveţi cheia?" „Avem, ce mai întrebi?" „Poftiţi..." Am deschis uşa... „Uite, mamă! Avem şi bucătărie cu faianţă..." „Avem, haide nu vă mai miraţi atît, ochii pe copii să nu spargă ceva..." Pînă seara am pus totul la locul lui, că mare treabă nu era. Ne-am mai ciondănit ce ne-am mai ciondănit cu lămpile. Nu, că veioza să o aşezăm colea lîngă studio—făcea Marioara. Bărbatu-său: nu, că e mai bine pe noptiera lui că are de învăţat seara, că face nu ştiu ce liceu. Pînă m-am aşezat cu gura pe ei: unde vorbesc mulţi, merge o moară! Ia mai astîmpăraţi-vă că tot în studio aţi dormit şi tot lumină electrică aţi avut, uite la ei! Cînd vă uitaţi la lampă ca la soare nu vă mai ciondăneaţi atît. Las-o dracu' de veioză, mai bine spune-mi Marioară ce găteşti mîine, că e duminică şi trebuie să sărbătorim intrarea în casă nouă? Pe cine chemăm, pe cine aşteptăm?... S-au potolit. Am făcut socoteala. Gineri-miu l-a adus pe secretarul de partid de la ei cu care e prieten şi pe încă unul neînsurat care lucrează cu el la matriţe, fii-mea, pe o prietenă a ei din copilărie. Silvia nu putea să vină, era plecată cu bărbatu-său la Tuşnad, la băi. Ei, nu e, nu e! Am lăsat vorbă la fabrică că ne-am mutat, să nu bată drumurile de pomană, şi am luat-o popeşte. Nişte carne se mai găsea, vin o să cumpere gineri-miu, pahare avem destule, ia să faci fată o supă de găină înainte şi orez fiert pentru gura mea mai delicată...Zis şi făcut! Am plecat la piaţă şi m-am tocmit cu nişte ţărani care vindeau cam scump, pînă la urmă am tîrguit o domnişoară de puicuţă, tăcută şi cu ochiul ca mărgica. Am adus-o acasă; eu nu tai pasărea, am lăsat-o pe dimineaţa să găsesc un om pentru treaba asta. Noaptea nu prea am dormit. Copiii au stat pînă la unsprezece în baie, fii-mea tot aşternea cearceafurile, eu am dat s-adorm, parcă puteam? Mă tot gîndeam să nu-mi facă găina vreo boacănă, c-o legasem cu o sfoară de calorifer în bucătărie după ce aşezasem un coş sub ea să nu murdărească pardoseala. Tot aşteptam s-o aud cum cotcodăceşte, speriată în loc străin, dar ea, mută, săraca! Îi pusesem apă, mălai ud, avea tot ce-i trebuie. Casa mirosea a var proaspăt şi a ulei. Ce bine o să fie la iarnă aici, îmi spuneam, şi m-am sculat de două ori să privesc pe geam. Era lună, ca la sărbătoarea Teclelor, se vedea tot cartierul în jur. Numai case cu grădină, numai balcoane, ce mai, centrul oraşului! Uite unde-ai ajuns, Sofronie!—mă feriteam. Încă tu, ca tu, că eşti bătrîn, dar bine că copiii tăi se bucură, că ei or să trăiască mai mult... M-am uitat la lămpi, m-am uitat la patul cu arcuri, la covoare, nu mai semăna cu odăile în care am locuit eu... Am adormit. A venit duminica, era soare, am deschis ferestrele, am tras aerul dimineţii în piept. Toată casa sta-n picioare, cu mic cu mare. Gineri-miu a alergat după gheaţă, după sifoane, radio aveam mai demult. A venit prînzul. Au sosit oaspeţii, i-am poftit înăuntru. Ne-au adus flori, am petrecut, totul a fost bine. Nici n-am ştiut cînd a venit seara...

— Parcă vorbeai de-un necaz...

— Aşa-i, că uitasem! C-a fost şi un necaz...

— Spune, nene Sofronie...

— Mă dau jos din pat, cum îţi spun, intru în bucătărie; găina cuminte, la locul ei, în coş. Băuse toată apa şi mă privea cu un ochi limpede. O iau din coş, cînd mă uit mai bine, îmi făcuse un ou. Acum să nu crezi că mă ţin de fleacuri băbeşti, dar mi s-a părut semn bun la casă nouă şi o dată mi s-a înmuiat inima. Ea mi-a făcut un ou şi eu o dau gîdelui s-o taie! Mai bine nu mai pun carne de pasăre pe limbă decît să ucid fiinţa asta! Carne aveam cîtă ne trebuia, să facă Marioara mai bine o supă de zarzavat pînă la prînz. Zis şi făcut. Las găina la locul ei şi îmi spun în minta mea: o s-o cresc; îi fac un coteţ în curte, mai încolo. De tăiat nu mai tai găini. Tocmai atunci pică la mine o tovarăşe de la raion şi-mi spune: „Tii, ce v-am mai căutat! Tocmai astăzi v-aţi găsit să vă mutaţi!" „Nu astăzi, ieri!" „Nu-i nimic, uite despre ce este vorba, trebuie să instalăm un comitet de bloc, dumneata ca deputat trebuie să vii!" Am dat eu să îndrug ceva, nu se putea, sărbătoarea casei, sărbătoare, dar nici pe oameni nu-i putem lăsa aşa, mă aşteptau. Mi-am pus ceva pe mine şi-am plecat, uitînd cu totul de găină. Pe la unu, mă-ntorc, cu gîndul la altele, m-aşez la masă, beau un păhărel de ţuică în cinstea oaspeţilor. Intră fii-mea, Marioara, cu oala de supă şi cînd am simţit mirosul plăcut de găină, o dată mi s-a făcut rău. „Ce-ai tată?—m-a întrebat gineri-miu—ţi-e rău?" „Nu mi-este, dar de ce-aţi tăiat găina? Ea ne-a făcut un ou şi voi aţi tăiat-o..."

Şi n-am mai mîncat nimic. Aşa a fost.

(Din volumul de schiţe şi nuvele în pregătire „Prînzul de duminică")

APA DIN PLANETA MARTE

Într-o nouă ipoteză emisă de profesorul Viktor Davidov din Moscova asupra planetei Marte, publicată în „Literatura i Jizn", se presupune că pe această planetă nu există la suprafaţă bazine cu apă, dar că ar exista oceane şi mări „subterane".

Profesorul Davidov susţine că întreaga planetă este acoperită de o calotă de gheaţă foarte groasă şi că misterioasele canale care se observă la suprafaţa ei n-ar fi decît fisuri uriaşe în această calotă. În schimb, apa ar exista sub această calotă şi sub stratul îngheţat al solului, la o adîncime de 500 metri la ecuator şi de 2.000 de metri la poli. Existînd apa, înseamnă că e posibilă şi viaţa. Condiţii propice pentru ţîşnirea acestei vieţi la suprafaţă s-ar crea tocmai în regiunile fisurilor, unde se pare că apa temperează asprimea gerurilor ce stăpînesc planeta.

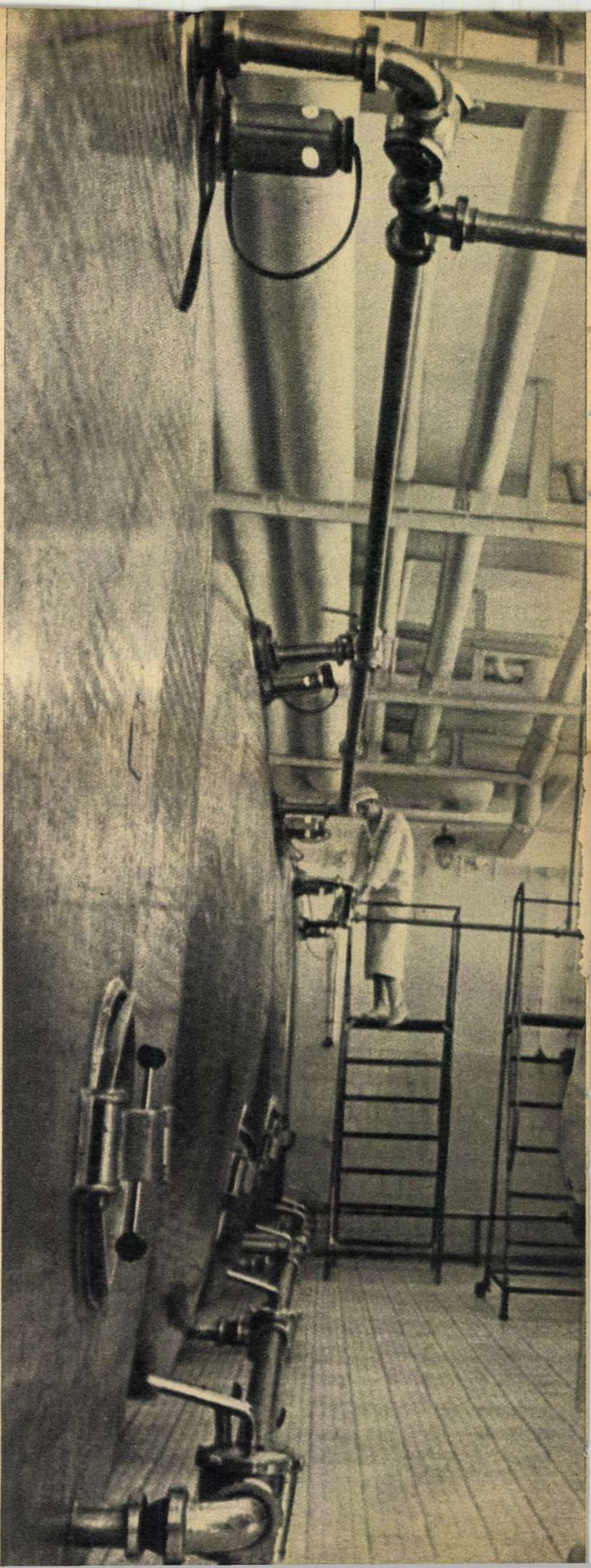

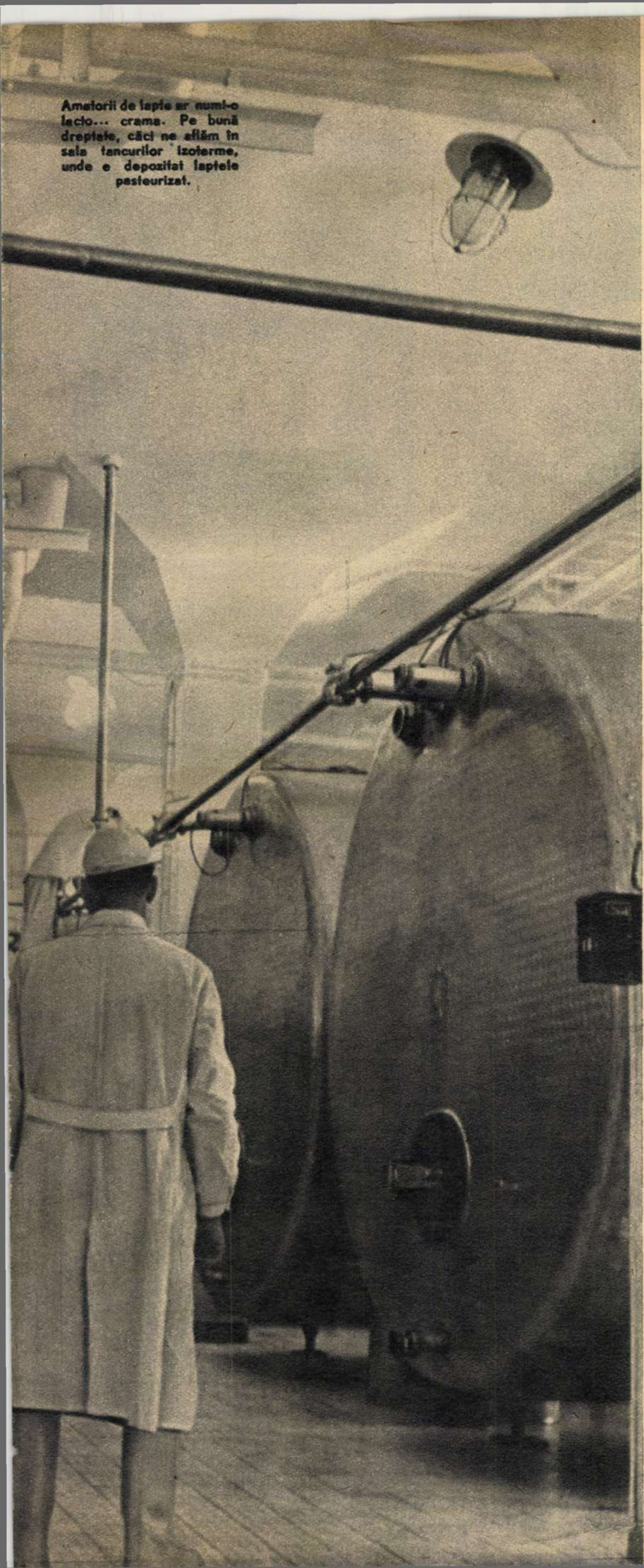

Amatorii de lapte ar numi-o lacto... crama. Pe bună dreptate, căci ne aflăm în sala tancurilor izoterme, unde e depozitat laptele pasteurizat.

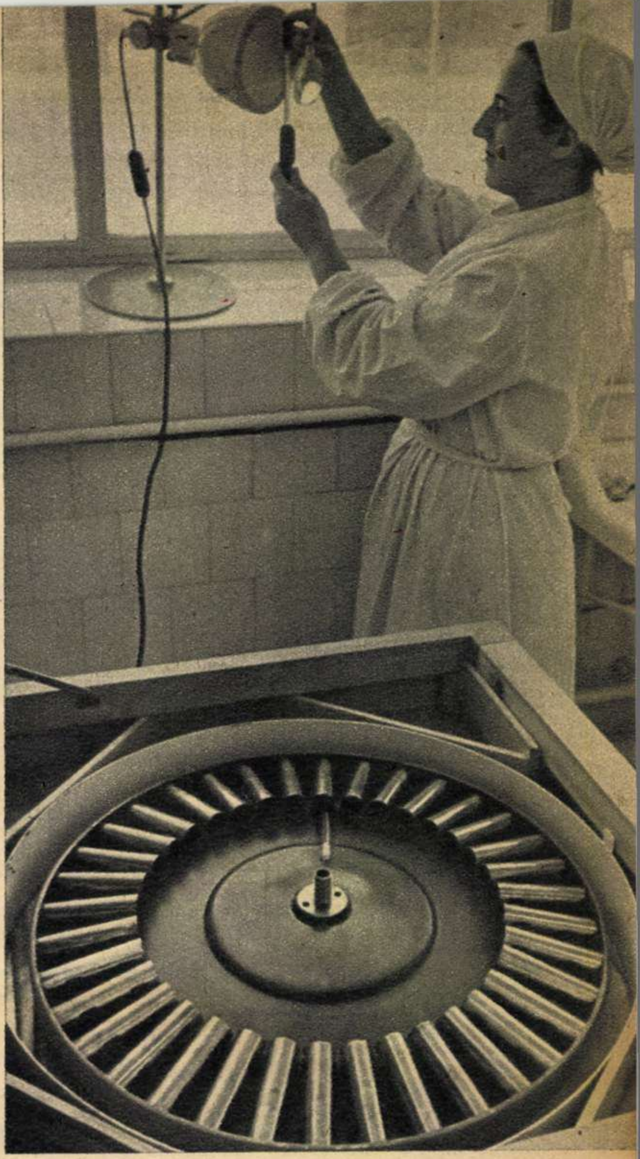

Determinarea procentului de grăsime a laptelui în laboratorul de chimie.

„CALEA LACTEE" automatizată

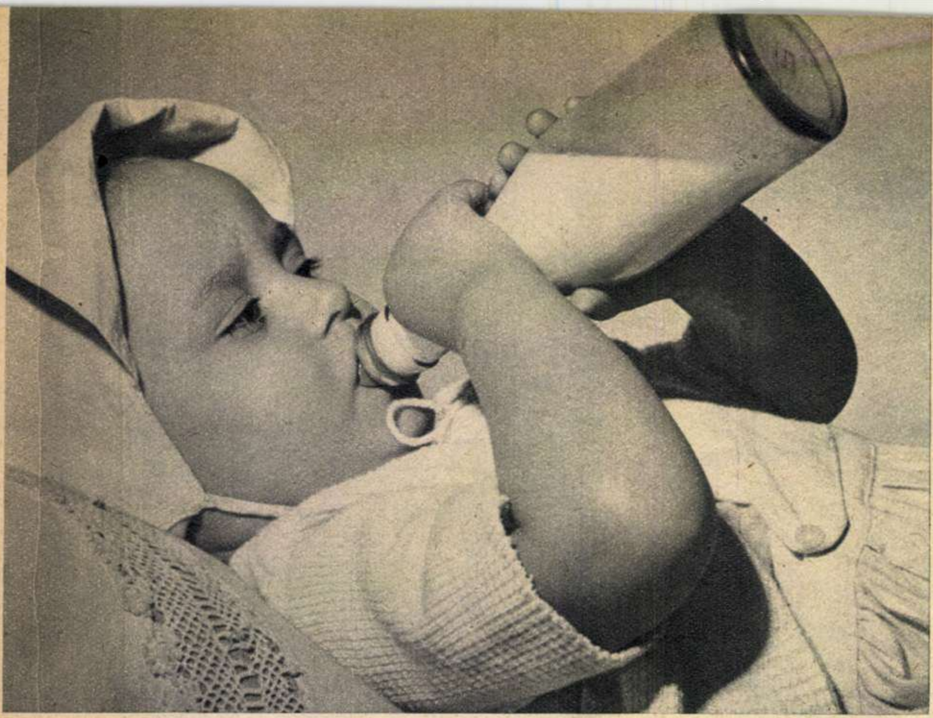

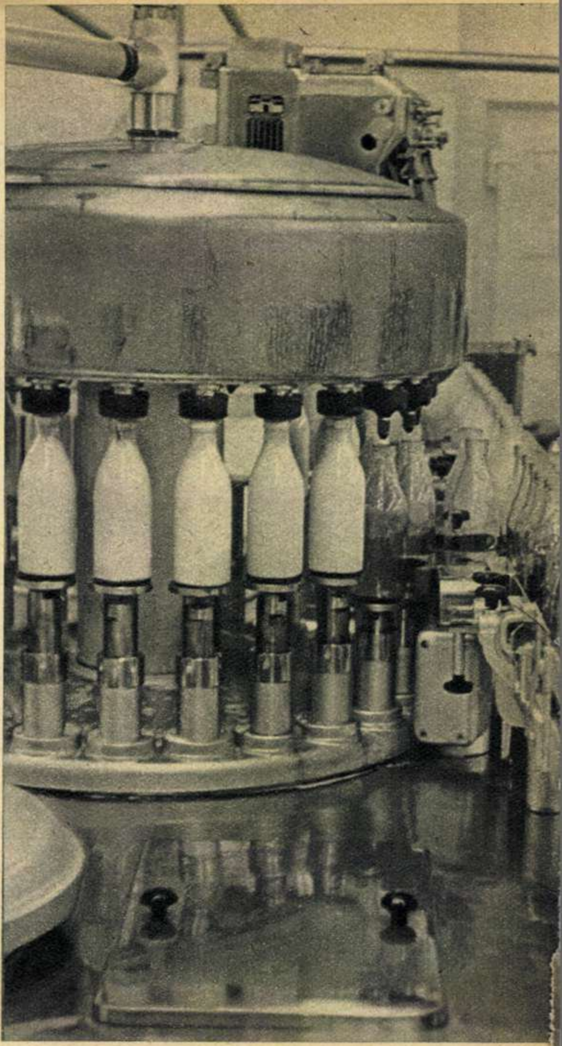

Un „pasionat" consumator de lapte pasteurizat.

Maşina automată de umplere şi capsulare a sticlelor.

Pasteurizatoarele din oţel inoxidabil, de fabricaţie cehoslovacă.

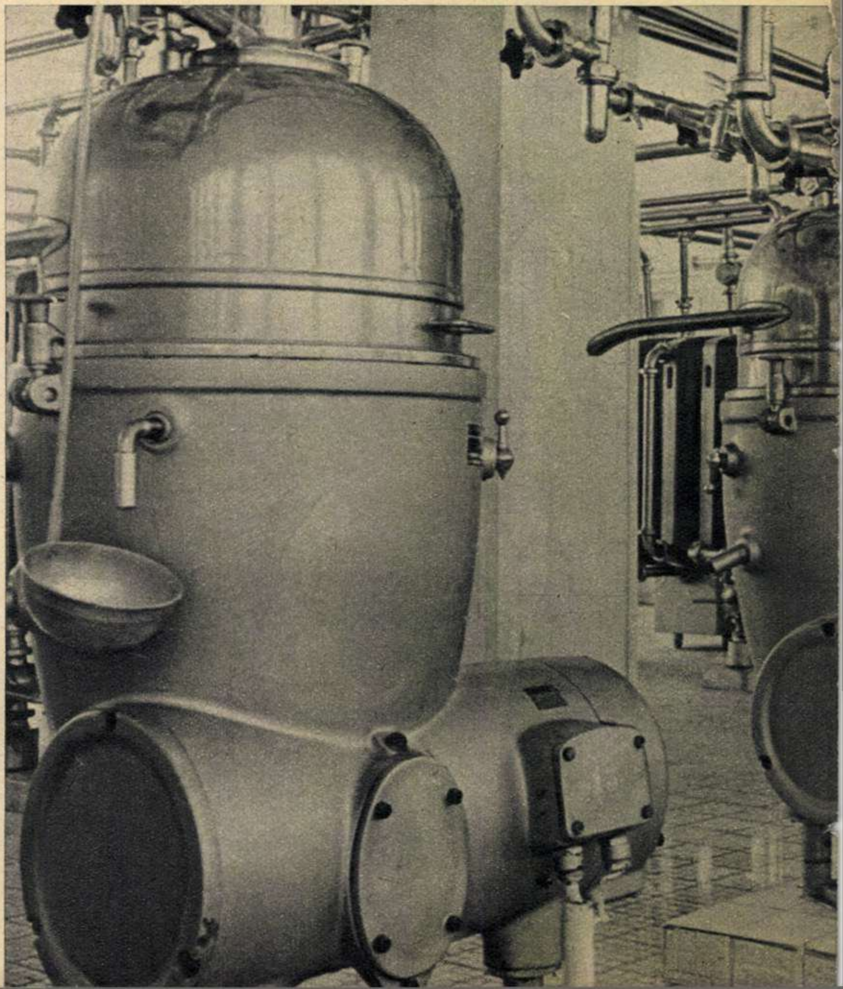

La o margine nouă a Bucureştiului — nouă, pentru că fosta comună Militari a devenit un cartier al oraşului — a intrat nu demult în funcţiune un „combinat în alb", o modernă fabrică de produse lactate.

În fiece dimineaţă, autocisterne albe descarcă în bazinul de recepţie al fabricii 300.000 litri de lapte colectat din împrejurimile Capitalei.

În sala de recepţie, după ce a fost depozitat în bazine, laptele e trimis pe conductă la secţia de pasteurizare, iar bidoanele sînt predate unei maşini automate de spălare.

De aici, din sala de recepţie, începe de altfel „calea noastră lactee". Înainte de a fi trimis la pasteurizare, i se fac laptelui diferite probe de laborator: e decolorat şi apoi i se stabilesc calităţile; în alt laborator, cu ajutorul unui butirometru, se determină procentul de grăsime.

Ajuns în cea mai importantă secţie, aceea de pasteurizare, laptele este trecut imediat la preîncălzire, de aici într-un separator centrifugal care-l curăţă de impurităţi, apoi din nou în instalaţia unde are loc pasteurizarea propriu-zisă, adică o încălzire la 75 de grade şi o răcire bruscă la 4 grade. Acum poate fi depozitat în tancurile izoterme. Toată această operaţie este dirijată de o tînără ingineră, Cornelia Rusu, absolventă din 1958 a Facultăţii de tehnologia produselor alimentare de la Galaţi. Un maistru tehnolog şi opt muncitori, împărţiţi în două schimburi, alcătuiesc tot personalul celei mai importante secţii a fabricii. Patru oameni pe schimb şi o capacitate de pasteurizare de 67.000 litri pe oră. Aici se pregăteşte de altfel materia primă pentru toate celelalte secţii: brînzărie, untărie, dietetice, îngheţată. Sosit pe conductă în secţia brînzărie — trebuie spus că pe traseul acestei căi a laptelui nu se vede nicăieri un strop de lapte — laptele e trecut în vasele de coagulare, un fel de ciubere uriaşe, unde e încălzit la o temperatură de 28-30 grade, însămînţat cu cultură de fermenţi selecţionaţi, amestecaţi cu chiag şi clorură de calciu şi, în sfîrşit, lăsat 10-12 ore să se coaguleze. Un dispozitiv special îl fărîmiţează şi îl distribuie în sedile, adică în nişte săculeţe de cînepă. În 2-3 ore are loc autopresarea, operaţie prin care se elimină zerul. Brînza obţinută trece într-un malaxor care o omogenizează şi o trimite aparatului de porţionat automat. E ultimul „supliciu" înainte de a ajunge în rafturile magazinelor „Mioriţa". Este de ajuns să gustăm din sortimentele fabricii, şi acestea sînt foarte numeroase şi gustoase — lapte de consum în sticle şi bidoane, brînzeturi, unt, smîntînă, frişcă, iaurt, cremă de iaurt, kefir, acidofil, lacto-fruct, îngheţată în douăsprezece sorturi — pentru ca să apreciem efortul muncitorilor şi tehnicienilor noii fabrici, care îşi însuşesc tehnica cea mai modernă a industriei alimentare.

Calea noastră lactee are punctul terminus la magazinele de desfacere ale fabricii, numite „Mioriţa". În toiul nopţii, autoizotermele albe ies pe poarta fabricii şi gonesc către aceste magazine. Dimineaţa, consumatorii asaltează aparatele dozatoare pentru servit lapte bătut şi dulce şi-şi umplu coşniţele cu pachete conţinînd tot felul de produse lactate. În acelaşi timp, autocisternele umplu din nou bazinul de recepţie. O nouă zi de muncă începe în noua fabrică bucureşteană. Itinerarul automatizat al laptelui începe din nou.

Igor ŞERBU

Fotografii de E. IAROVICI

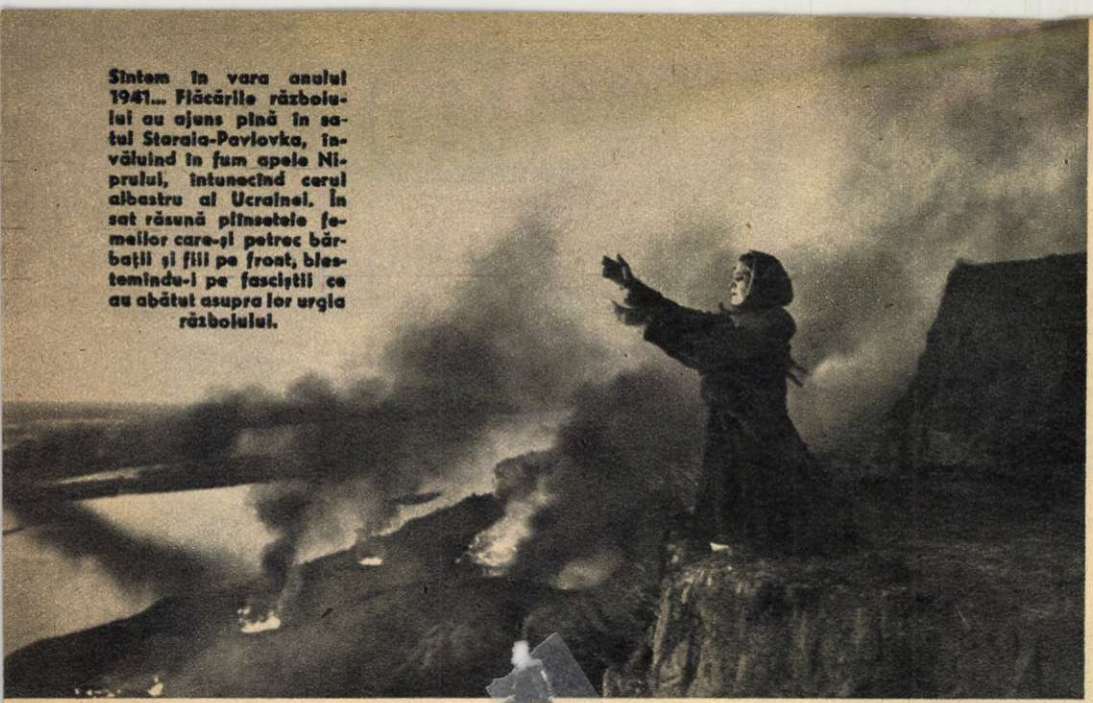

Sîntem în vara anului 1941... Flăcările războiului au ajuns pînă în satul Staraia-Pavlovka, învăluind în fum apele Niprului, întunecînd cerul albastru al Ucrainei. În sat răsună plînsetele femeilor care-și petrec bărbații și fiii pe front, blestemîndu-i pe fasciștii ce au abătut asupra lor urgia războiului.

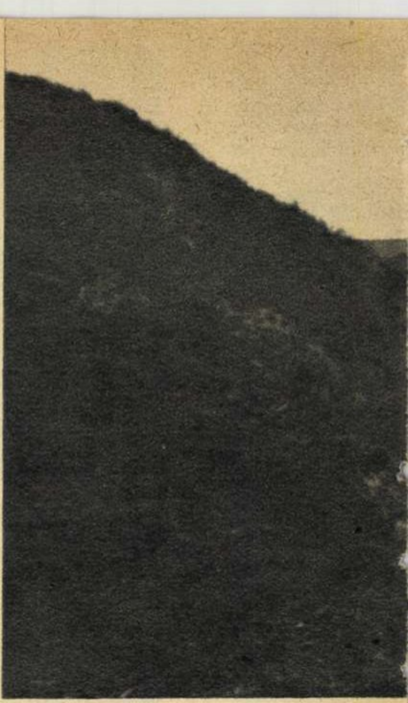

Povestea

După „Poemul mării", iată că un nou scenariu cinematografic al regretatului Al. Dovjenko a văzut lumina ecranului: „Povestea anilor în flăcări". El a fost transpus pe peliculă de regizoarea Iulia Solnțeva, soția artistului, care a dovedit, ca și în cazul „Poemului mării", o adîncă înțelegere a specificului creației lui Dovjenko. Scris către sfîrșitul războiului, scenariul cineastului-poet intenționa să devină cronica suferințelor pe care războiul hitlerist le-a adus asupra popoarelor sovietice. Pe fundalul acestor cumpliți „ani în flăcări", poetul profilează forța de nebiruit a omului sovietic, victoria vieții asupra morții. În această narație cinematografică se face simțit din nou acel lirism cald împletit cu patosul eroic, caracteristice operei lui Dovjenko; și aici impresionează puterea de simbol a faptului cotidian, aureola poetică pe care autorul a știut să o vadă și să o dea întîmplării celei mai obișnuite.

Acțiunea, care se desfășcară la început într-un oarecare sat de pe malul Niprului, Staraia-Pavlovka, ni-i face cunoscuți pe soldatul Ivan Orliuk, un tînăr ca o mie alții, pe Uliana, iubita acestuia, pe bătrîna colhoznică Tatiana. Urgia războiului stinge ecoul sprințarelor cîntece ucrainene, așterne fum negru peste Nipru și răvășește destinele acestor oameni ce-și făureau o fericire simplă. Filmul lui Dovjenko îi însoțește pe eroi de-a lungul „anilor în flăcări", din momentul în care comsomolistul Orliuk își ia cu sine, într-un săculeț, un pumn din pămîntul natal, jurînd să-l apere pînă la cea din urmă suflare a sa, și pînă cînd, după război, el aruncă pe ogor, în pămîntul eliberat, sămînța primelor semănături.

Ca și în „Poemul mării", roluri însemnate ale filmului au fost încredințate lui Boris Andreev și Zinaidei Kirienko; îi vom revedea de asemenea pe cunoscuții actori S. Lukianov, V. Merkuriev, rolul crainicului fiind realizat de Serghei Bondarciuk. Interpretul lui Ivan Orliuk este însă un debutant în cinematografie, un tînăr pe nume N. Vingranovski.

Studioul „Mosfilm" a realizat cu această nouă producție a sa unul din marile succese ale anului.

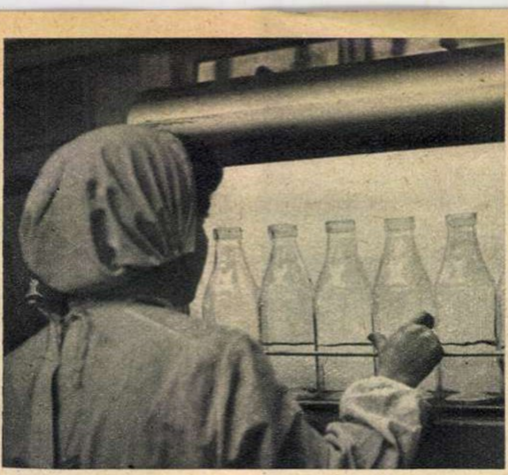

După spălare, sticlele sînt sterilizate automat.

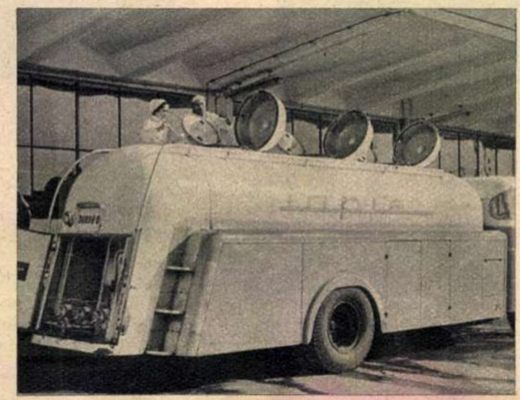

În primele ore ale dimineţii autocisterna descarcă laptele în bazinul de recepţie.

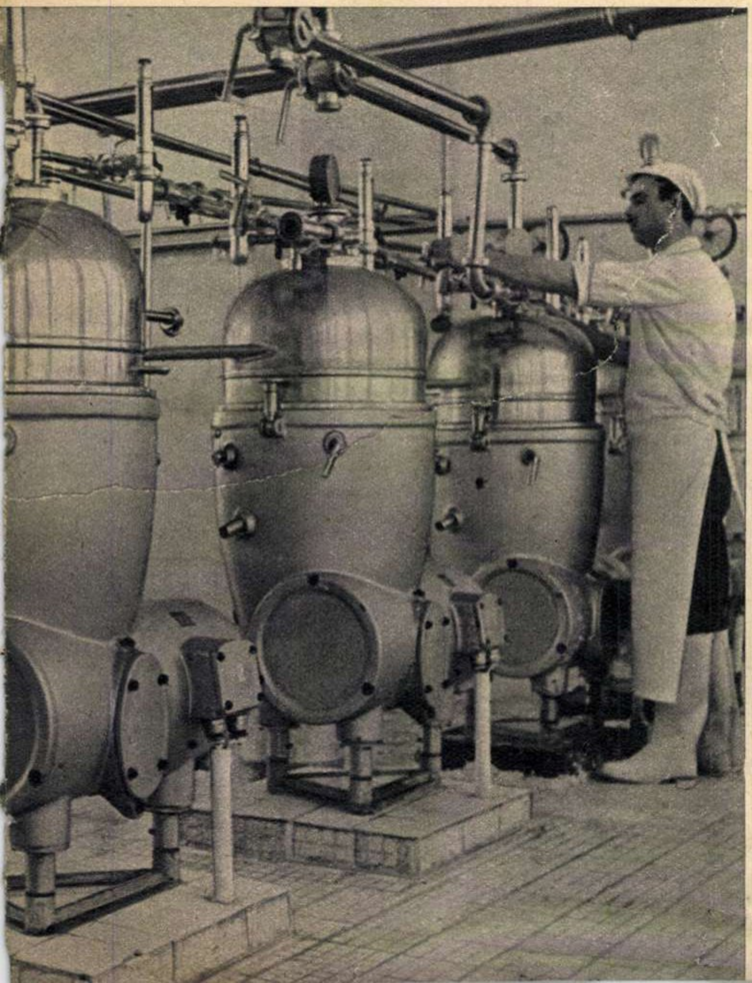

UMOR

de Matty Aslan

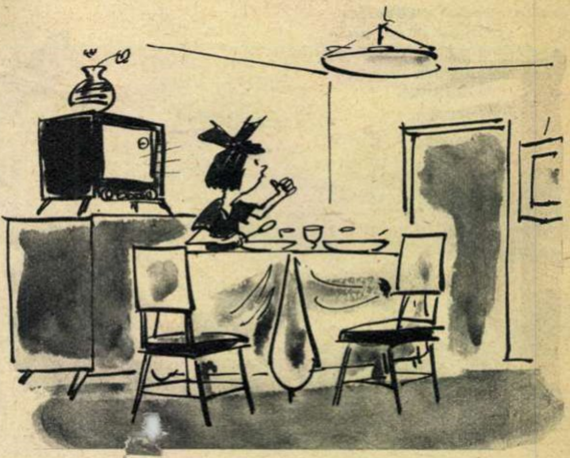

— Mamă, poţi aduce supa la masă. Tata vine imediat. Tocmai a anunţat la radio că e deasupra Africii.

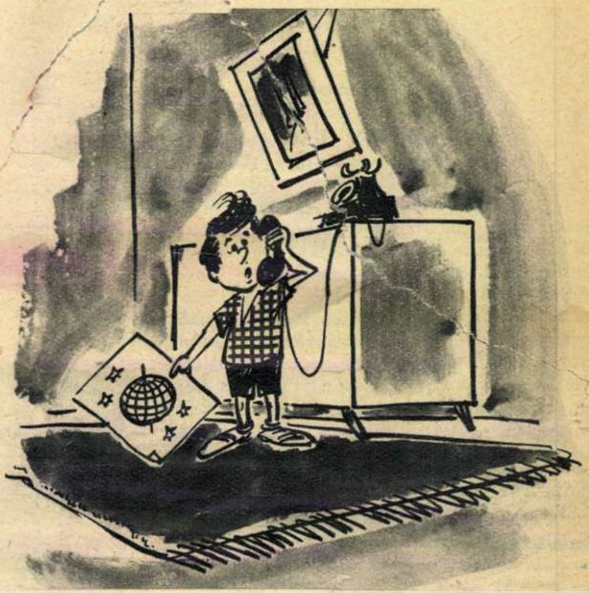

— Cu Iuri Alexeevici, vă rog... Mi-am făcut tema la geografie şi am o mică nelămurire...

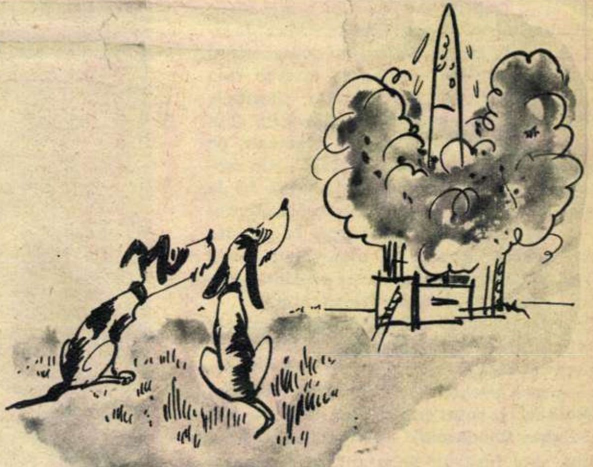

Belka: „Vezi, acesta e momentul care-mi producea întotdeauna un trac teribil!!!"

E a treia vară a anilor în flăcări. Oamenii încep să se întoarcă de pretutindeni de unde îi aruncase războiul. S-a întors din pribegie şi tînăra Maria. Cu cîtă nerăbdare aşteaptă întîlnirea cu Pavel, bărbatul ei! Dar nu i-a fost sortit să-l mai găsească în viaţă... (În rolul Mariei: Zinaida Kirienko).

Cu cîtă jale priveşte Uliana (actriţa S. Jgun) clasa din şcoala pustiită de fascişti şi pe bieţii copii, pe chipurile cărora se citesc suferinţele îndurate în anii războiului.

Nunta lui Ivan Orliuk şi a Ulianei a avut loc în satul natal, distrus de cotropitorii hitlerişti. Au venit să-i felicite tovarăşii de arme şi de luptă ai lui Ivan, în frunte cu generalul Glazunov (actorul Boris Andreev), alături de care a străbătut drumul glorios de la Stalingrad pînă la Nipru.

anilor în flăcări

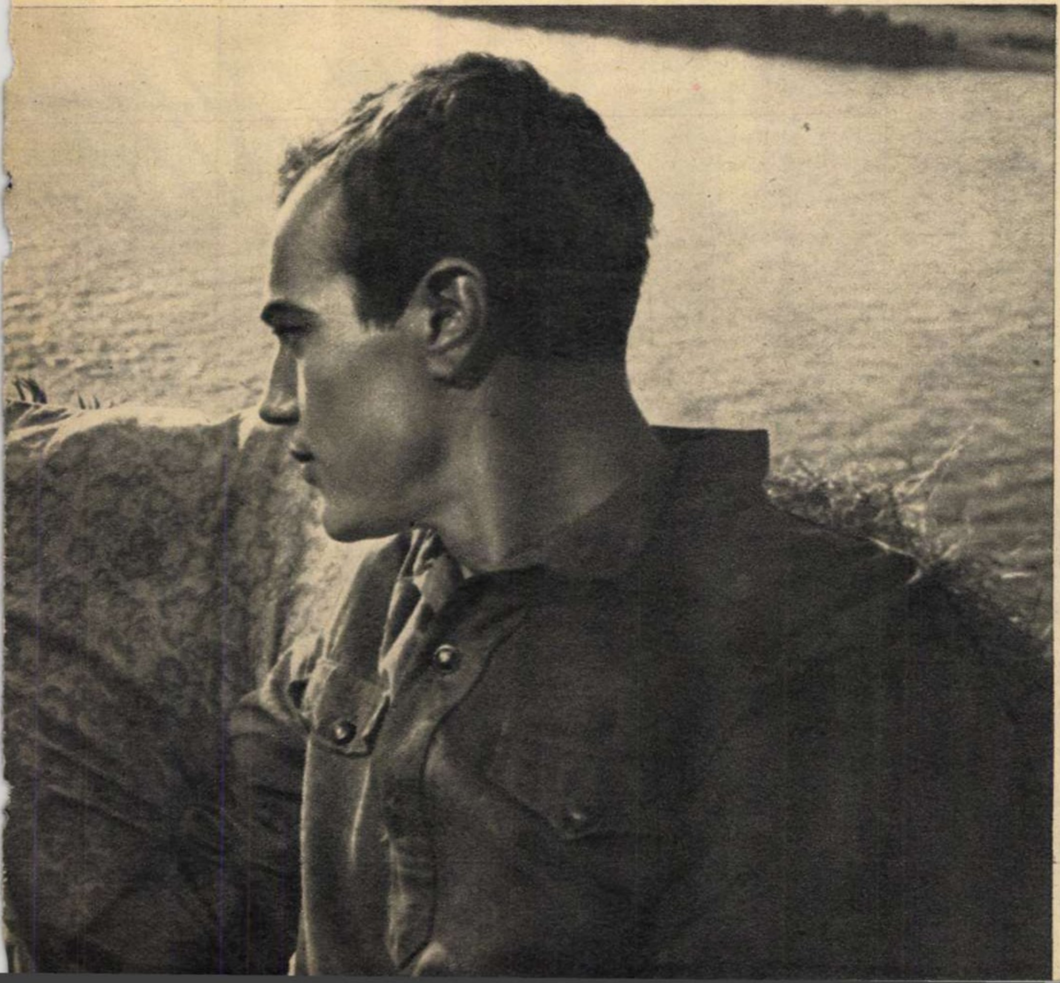

În ziua nunţii, Uliana şi-a scos mantaua soldăţească pe care a purtat-o cîţiva ani, îmbrăcîndu-şi veşmîntul simplu de nuntă al mamei sale: o bluză albă, o fustă roşie de mătase şi un şirag de mărgele...

Din mîna lui Ivan Orliuk, mîna care ţinuse pînă atunci arma, ogorul va primi, în primăvara lui 1944, sămînţa binefăcătoare a grîului. Sînt primele semănături pe pămîntul eliberat.

CUM SĂ ARATE ORAŞUL NOSTRU?

Ancheta iniţiată de revista „Flacăra" a suscitat un viu interes în rîndurile cititorilor noştri. La redacţie ne sosesc scrisori în care aceştia îşi exprimă diferite puncte de vedere în legătură cu problema înfrumuseţării oraşelor noastre. Publicăm în acest număr doar două din opiniile exprimate. Dar paginile revistei rămîn deschise tuturor cititorilor, din toate oraşele ţării noastre, care au de spus un cuvînt în ancheta pe care am întreprins-o.

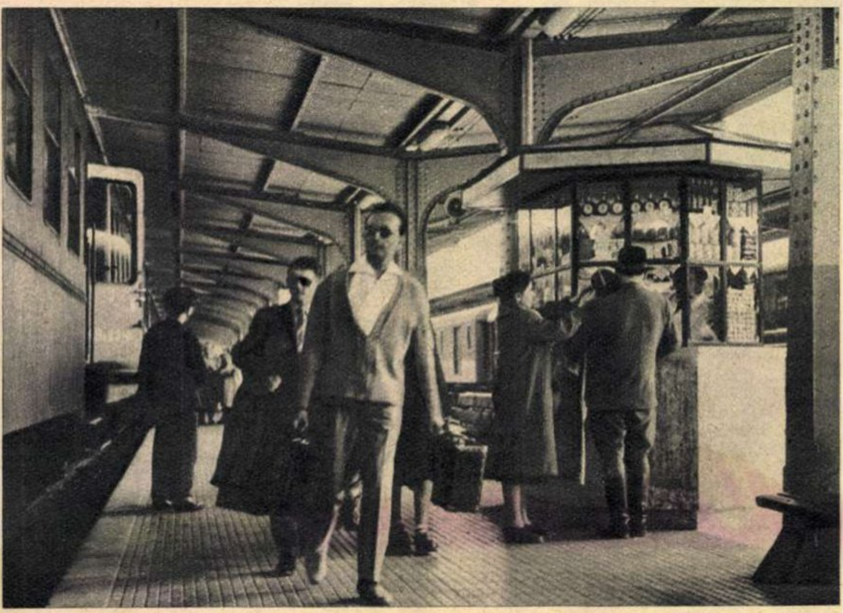

Mecanicul de locomotivă EMANOIL BOZIANU ţine să pună în discuţie cîteva probleme:

„Aţi fost desigur şi dv. în ultima vreme prin Gara de Nord. Şi aţi observat probabil că, în general, aspectul gării a cîştigat foarte mult prin renovarea şi revopsirea în vernil a întregii armături feroase din marele hol: acesta pare acum mai vesel, mai spaţios, mai luminos şi mai curat. Păcat însă de un lucru: prima impresie a călătorului străin, cînd se loveşte de chioşcurile de reviste sau de răcoritoare de pe peronul propriu-zis, este una sumbră. Aceste chioşcuri nu mai sînt „la zi", nu ne mai reprezintă. Lipsite de stil şi învechite, ele păcătuiesc şi prin faptul că sînt aşezate de-a curmezişul peronului şi stînjenesc circulaţia. Propun înlocuirea acestor chioşcuri rotunde cu chioşcuri rectangulare din masă plastică şi nichel (ca cele fotografiate în revista „Flacăra") şi care să fie cît mai bine amplasate.

Îmi place afişajul care împodobeşte holul cu deschidere spre Calea Griviţei. Îmi par elegante mai cu seamă firidele, practicate în perete şi închise prin vitrine de sticlă, pentru afişe de cinematograf. Îmi place mult şi stilul graficei publicitare a afişelor din acest hol, ilustrînd prevederile planului de şase ani. Dar în timp ce acest afişaj

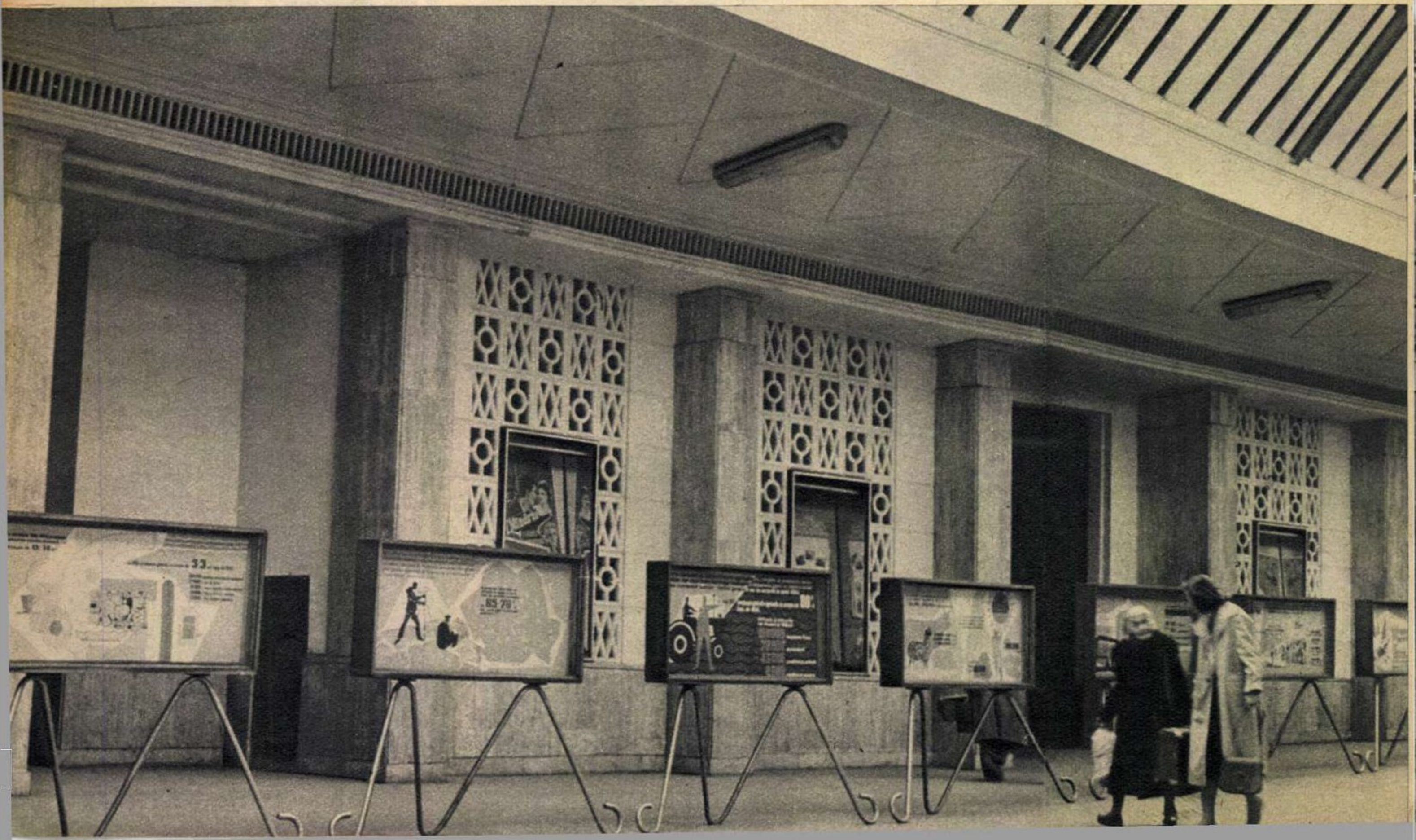

PENTRU HIRTII
NU ARUNCATI
PE TALUZURILE

abundent împodobeşte holul ce dă în Calea Griviţei, un alt hol, cel cu ieşirea spre „Monumentul eroilor C.F.R.“, e complet gol! Punctaţi „ritmic“ de aparate de telefon public, pereţii sînt despuiaţi, fără un afiş, fără un ornament, fără urmă de preocupare decorativă — cum rar se mai întîmplă la noi! De ce? Să ne îngrijim cu dragoste şi cu atenţie de aspectul gărilor noastre: sînt doar prima noastră carte de vizită pentru cel ce vine întîia oară într-o ţară sau într-un oraş ce-i este necunoscut!“

Iată părerea lui TUDOR COMĂNICI, modelier la atelierele „Griviţa Roşie“:

„Vreau să mă refer la problema (pe care a ridicat-o de altfel şi revista „Flacăra“) standurilor şi gheretelor prin care se desfac în stradă diverse produse — cărţi, covrigi, îngheţate etc. Aceste standuri sînt, după părerea mea, un lucru indispensabil, iar în timpul zilei — cînd se află în plină activitate — au chiar pitorescul lor. Dar seara, cînd această activitate încetează şi ele devin nişte simple lăzi vopsite, standurile încep să apară ca un balast al străzii. Dacă ele ar fi vehiculabile — ataşabile la bicicletă — am scăpa uşor de prezenţa lor după orele de folosinţă. Nu s-ar putea oare organiza un sistem de vehiculare şi de garare a lor în remize speciale? Dar chiar şi pînă atunci, dacă am fixa aceste lăzi pe rotile, seara ele ar putea fi adăpostite în ganguri, în curţi sau la marginea spaţiilor verzi — în locuri dinainte prevăzute şi rezervate.

Aş mai dori să spun un cuvînt şi în privinţa afişului. Dacă afişajul nostru de agitaţie politică devine din ce în ce mai bun, nu acelaşi lucru putem spune despre pancartele cu avizuri educative. Îmi vine în minte, bunăoară, o pancartă pe cheiul Dîmboviţei, în faţa podului Mihai Vodă, avertizînd: „Nu aruncaţi gunoi pe taluzurile Dîmboviţei... etc.“ Afişul acesta e atît de mare, de stîngaci, de împovărător, încît la rîndul lui devine şi el un fel de deşeu. Mă gîndesc şi la un alt placat care se întîlneşte pe şoseaua Kiseleff. „*Nu*“ — ca un numitor comun — iar în continuare: „rupeţi rabatele cu flori“, „călcaţi pe iarbă“, „deterioraţi băncile“ etc. Placatul acesta aşezat în iarbă e atît de greoi, de mare, încît devine un prost avocat în apărarea frumuseţilor naturii. Pentru frumuseţe să pledăm cu frumosul!“

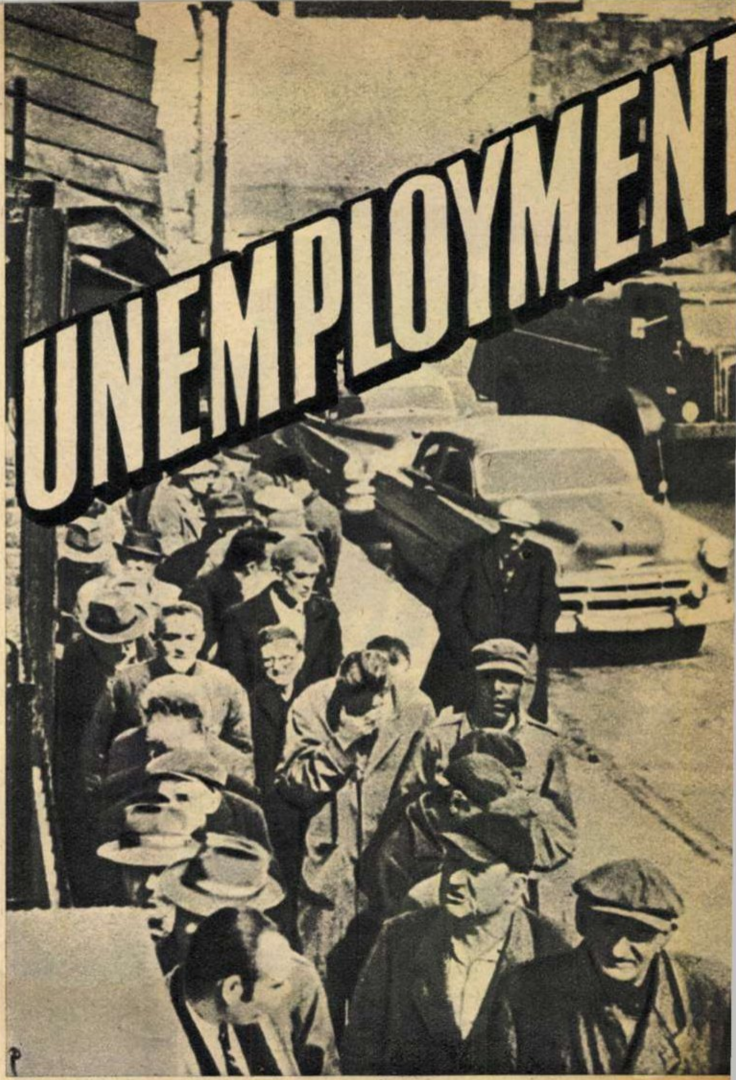

GIGANTUL Nr.1 AL S.U.A.

Un gigant străbate America. Marile ziare îi consacră nenumărate coloane. Emisiunile radiofonice îi dedică numeroase ceasuri. Gigantul acesta este ceea ce se cheamă în America UNEMPLOYMENT — ŞOMAJUL. Pînă şi atunci cînd vorbeşte preşedintele Kennedy, corespondenţi dornici de statistici numără cu atenţie: de cîte ori a pronunţat azi preşedintele cuvîntul „şomaj“?

Există statistici şi statistici. Dacă domnul Kennedy ar consacra fiecăruia dintre şomerii existenţi azi în America cîte un singur minut (întrebîndu-l de pildă: „Ce faci, Tom? Ce-ai mîncat azi?“), i-ar trebui pentru asta mai bine de 11 ani — timp în care nu şi-ar putea îngădui nici somn, nici ore de masă, nici conferinţe de presă. Căci în S.U.A. sînt azi 5.800.000 şomeri...

Azi muncitorii americani se ridică împotriva aceloraşi duşmani ai lor — mizeria, discriminările, şomajul — ca în urmă cu şapte decenii şi jumătate, cînd puternicele acţiuni greviste ce au culminat cu greva generală din 1 Mai 1886, de la Chicago, au făcut ca 1 Mai să devină zi tradiţională a solidarităţii proletare.

Pe Broadway, în umbra reclamelor care te îndeamnă să dai copiilor ciocolată, pot fi văzute adesea scene ca aceasta: părinţii şomeri îşi arată trecătorilor copiii slabi, zdrenţuiţi, trişti... Pînă la ciocolată, cît de dulce ar fi măcar o bucată de pîine...

— Cît costă să dormi o noapte aici?

— 50 de cenţi, zdrenţăroşilor — le-a răspuns stăpînul azilului de noapte.

Şi cei doi muncitori portoricani din New York au trebuit să-şi caute adăpost pentru o noapte, sub o scară. Cînd n-ai de lucru luni şi luni în şir, infima sumă de 50 cenţi constituie o adevărată avere.

Directorii de închisori se plîng: „Nu mai putem face faţă vagabonzilor". Dar „vagabonzii" sînt în marea lor majoritate şomeri. Înfometaţi şi hăituiţi, ei preferă uneori şi închisoarea, ştiind că cel puţin acolo ar fi feriţi pentru o bucată de vreme de foame şi de frig.

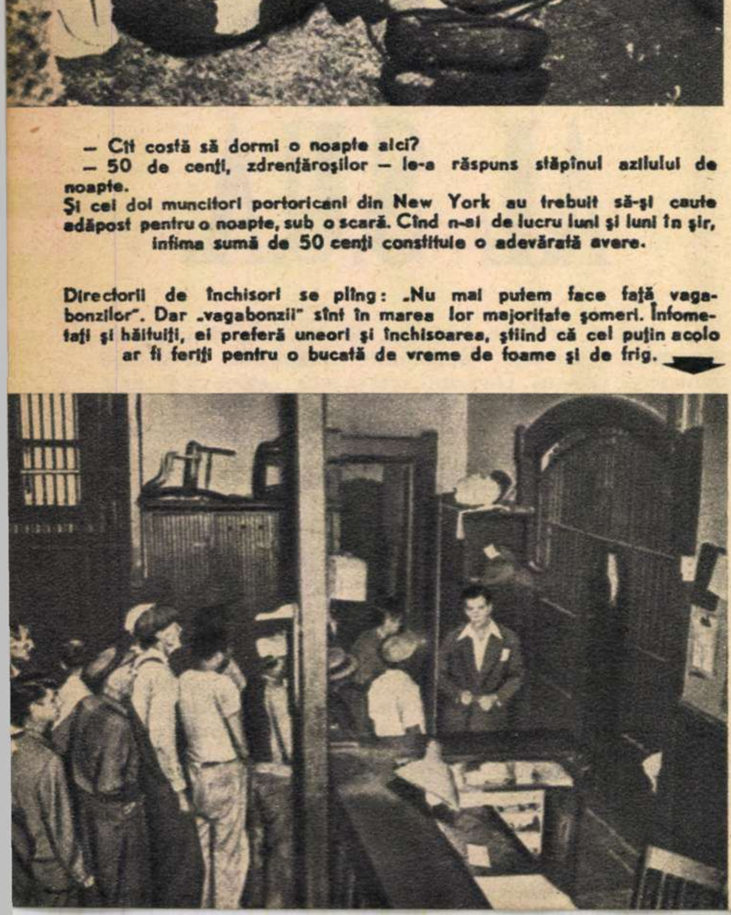

Şomerii, maşinile nevîndute şi bossii sindicali

„General Motors" şi „Chrysler" au închis porţile uneia dintre uzinele lor: 60.000 de oameni au rămas fără lucru. „Chevrolet" (din Ohio) a concediat 4.000 de muncitori. „Ford" intenţionează să închidă fabricile din Minnesota şi Pennsylvania: 10.000 de muncitori vor fi aruncaţi în stradă. Stocul de automobile tip 1961 nevîndute se ridică încă de pe acum la un milion.

În eleganta staţiune Miami Beach (Florida), într-un hotel în care o cameră costă pe zi cît salariul pe o săptămînă al unui muncitor calificat, s-au întrunit liderii marii uniuni sindicale americane A.F.L.-C.I.O., în frunte cu George Meany. După zece zile de şedinţe agrementate cu banchete şi distracţii de rigoare, cei 29 de lideri ai comitetului executiv A.F.L.-C.I O. au constatat că în casieria nu mai sînt bani şi au hotărît să... mărească cotizaţiile membrilor de sindicat. După care şi-au încărcat bagajele în luxoasele lor limuzine şi au plecat spre casă. Automobilele purtau mărcile „General Motors", „Chrysler", „Chevrolet", „Ford"...

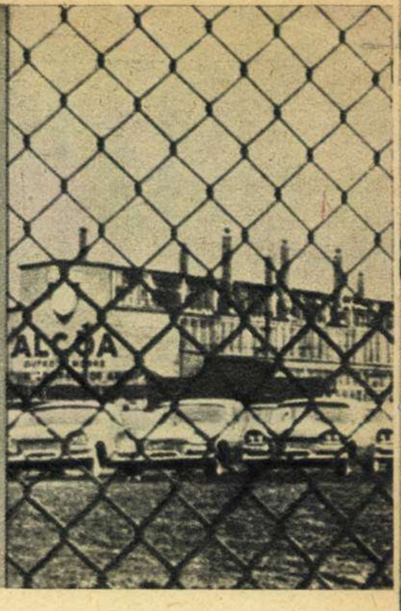

Şomajul cronic de masă, şomajul ce creşte văzînd cu ochii, îşi pune pecetea pe întreaga viaţă economică a ţării „tuturor posibilităţilor", realizînd astfel încă un... record american.

EXISTĂ O GEOGRAFIE A ŞOMAJULUI AMERICAN: mai mult de jumătate din regiunile industriale ale ţării sînt considerate regiuni cu un număr mare de şomeri; 20 de regiuni (printre care marile centre Detroit sau Pittsburgh) sînt considerate regiuni cu „depresiune economică cronică".

EXISTĂ O DEMOGRAFIE A ŞOMAJULUI AMERICAN: la fiecare 13 muncitori unul n-are de lucru.

EXISTĂ O „ANATOMIE" A ŞOMAJULUI AMERICAN: dacă la albi proporţia şomerilor e de 1 din 13, la negri ea reprezintă 1 muncitor din 7; din fiecare 7 şomeri americani, unul este un tînăr sau o tînără care nici n-a împlinit 19 ani...

Despre şomaj se scriu articole în S.U.A., se tipăresc rapoarte. Dar oricît de neagră ar fi cerneala cu care se tipăresc toate acestea, poate ea să redea adevărata imagine a monstrului gigant care apasă viaţa şomerilor şi a familiilor lor?

„În fiecare zi 7.000 de familii americane depăşesc termenul de a mai beneficia de ajutorul de şomaj" (dintr-un raport recent al conducerii sindicatelor A. F. L. - C.I.O.).

„Soţul meu nu lucrează de şase luni, iar noi avem 4 copii. Nici eu, nici el nu putem găsi de lucru şi copiii vor de mîncare" (Din cele spuse de soţia unui oţelar din oraşul Johnstown unui colaborator al revistei „United States News and World Report"). „Aceasta este îngrozitor!" (Exclamaţia unui şerif din districtul Mingo — Virginia de Vest, care a văzut pe copiii şomerilor căutînd hrană în lăzile de gunoi).

„Constat o subalimentaţie tot mai pronunţată la copii şi o anemie tot mai puternică la adulţi. Toţi copiii sînt piperniciţi, slabi, te izbeşte

ORAŞUL ŞOMER

„Oraşul Uniontown, situat în centrul terenurilor carbonifere din statul Pennsylvania... şi împrejurimile sale depind acum de ajutorul de şomaj. Mii de persoane de-abia realizează minimul de existenţă. ...O familie din oraş îşi dărîma în acel moment poarta din faţa casei pentru a o folosi ca lemn de foc... Mulţi copii nu au putut ieşi din casă deoarece nu au avut ghete".

(Dintr-un reportaj publicat în ziarul „Daily Telegraph")

SURRAT
DILLOW
FORBES
ALLEN
ADELSBERGER

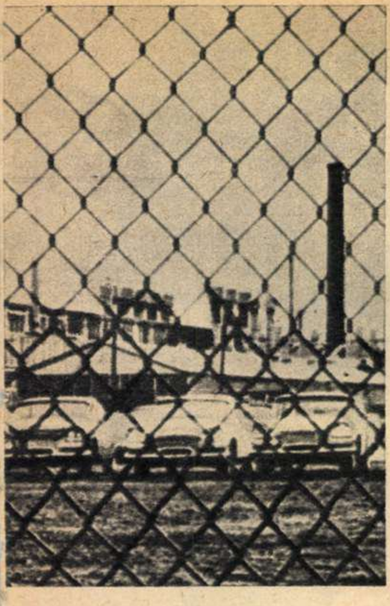

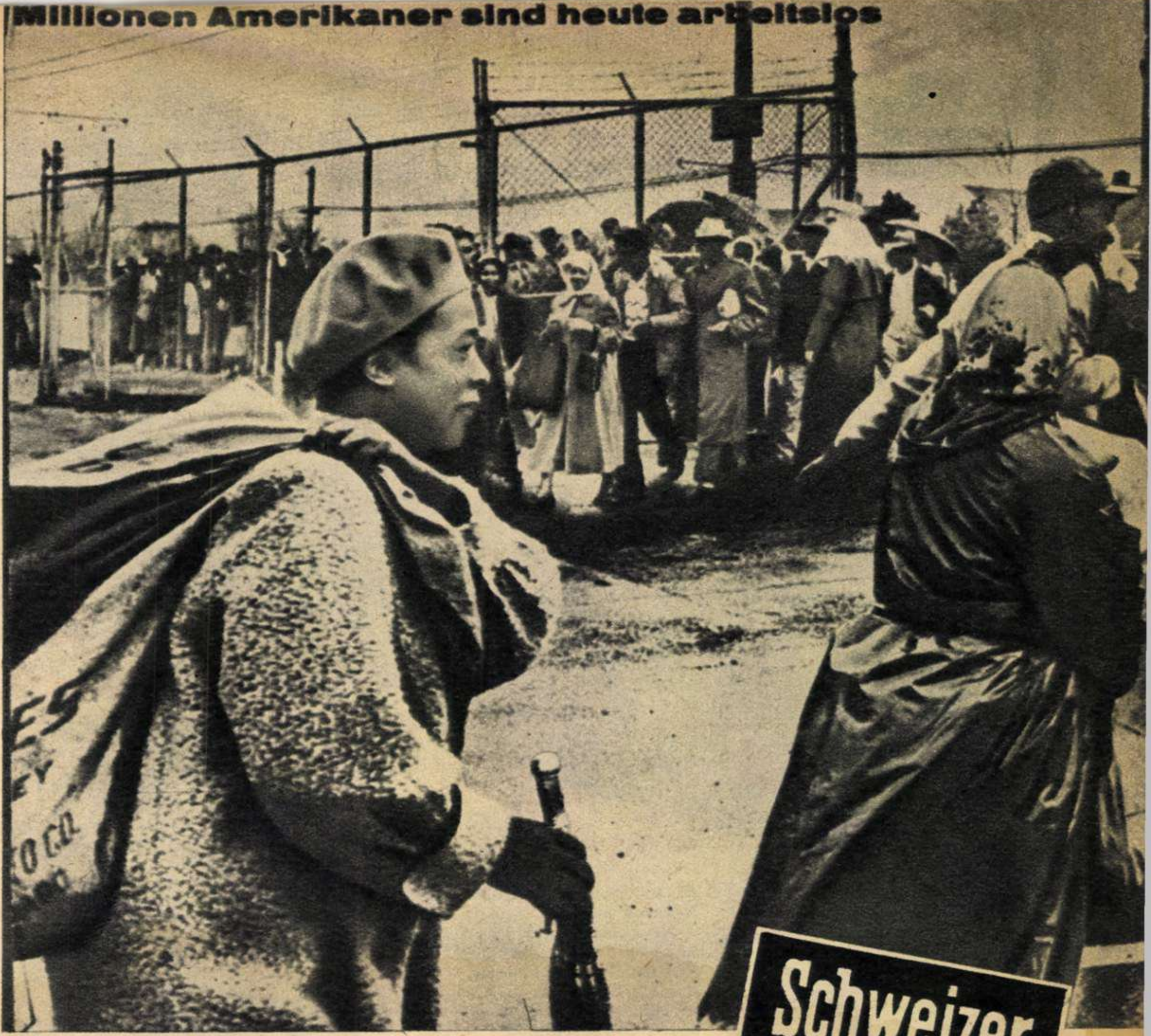
Millionen Amerikaner sind heute arbeitslos

paloarea lor. Nu sînt prea sănătoşi. Rahitismul? Da..." (Din declaraţiile d-rului William Wilkerson, şeful Centrului medical din Ralley-Boon, după ce a vizitat numeroase familii de şomeri).

Gigantul se hrăneşte cu nădejdea din inimile femeilor, cu nervii bărbaţilor, cu sîngele şi oasele copiilor.

Între timp, oficialităţile sînt ocupate să-i stabilească definiţia filologică: recesiune sau depresiune? Problema o lămuresc nu pseudo-specialiştii, ci Mac şi Tosh, doi muncitori americani, care dialoghează pe această temă în ziarul sindicatelor minerilor şi laminoriştilor „Mine-Mille Union": „Care e diferenţa dintre recesiune şi depresiune?" — întreabă Mac într-o caricatură din acest ziar. Tosh răspunde: „Cînd vecinul tău este concediat se cheamă că e recesiune, dar cînd concedierea te atinge pe tine însuţi, atunci se cheamă că este depresiune". Recesiunea a şi cuprins 5.800.000 de vecini...

Depresiunea pîndeşte încă peste 2.500.000 oameni, căci după prognosticul ministrului Muncii din S.U.A., anul viitor numărul şomerilor va trece probabil de 8 milioane oameni. America, ţara capitalistă cea mai dezvoltată din punct de vedere industrial, nu poate asigura de lucru cetăţenilor săi. America, ţara capitalistă cea mai bogată, nu poate asigura pîinea muncitorilor săi. Pe cine poate mulţumi săptămîna „redusă" de lucru? (cu reducerea corespunzătoare a salariului). Cine poate fi satisfăcut de „ajutoarele" de şomaj? (care, la rîndul lor, sînt tăiate după un timp oarecare de la încetarea lucrului).

„Sînt energic şi sănătos — scrie un şomer ziarului „The Worker". Sînt însetat de o muncă zilnică cinstită, dar nu găsesc altceva decît cîştiguri ocazionale. Cred că mă fac interpretul părerii majorităţii tovarăşilor mei şomeri, spunînd

Fotografia aceasta, reprodusă din revista elveţiană „Schweizer Illustrierte", înfăţişează familii de şomeri din oraşul Memphis (statul Tennessee — S.U.A.), stînd la o coadă pentru a obţine niscaiva ajutoare din „rezervele federale" de alimente.

Schweizer Illustrierte Zeitung

E undeva în S.U.A. un orăşel: Pekin (21.850 locuitori). Oamenii lucrează la fabrica de tractoare de aici şi locuiesc în case de lemn (mai mult barăci), pentru care vor plăti rate pînă la adînci bătrîneţi. Dar uzina îşi restrînge producţia şi oamenii simt că cineva atentează la acoperişul, la liniştea lor... Fotoreporterul revistei americane „Life" i-a fotografiat pe cei din Jefferson Street. O fotografie care vorbeşte singură: cei ce stau în mijlocul străzii au şi fost concediaţi; cei ce stau pe iarbă în faţa caselor lucrează doar patru zile pe săptămînă; cei ce stau lipiţi de pereţii caselor încă mai au de lucru; încă...

LIFE

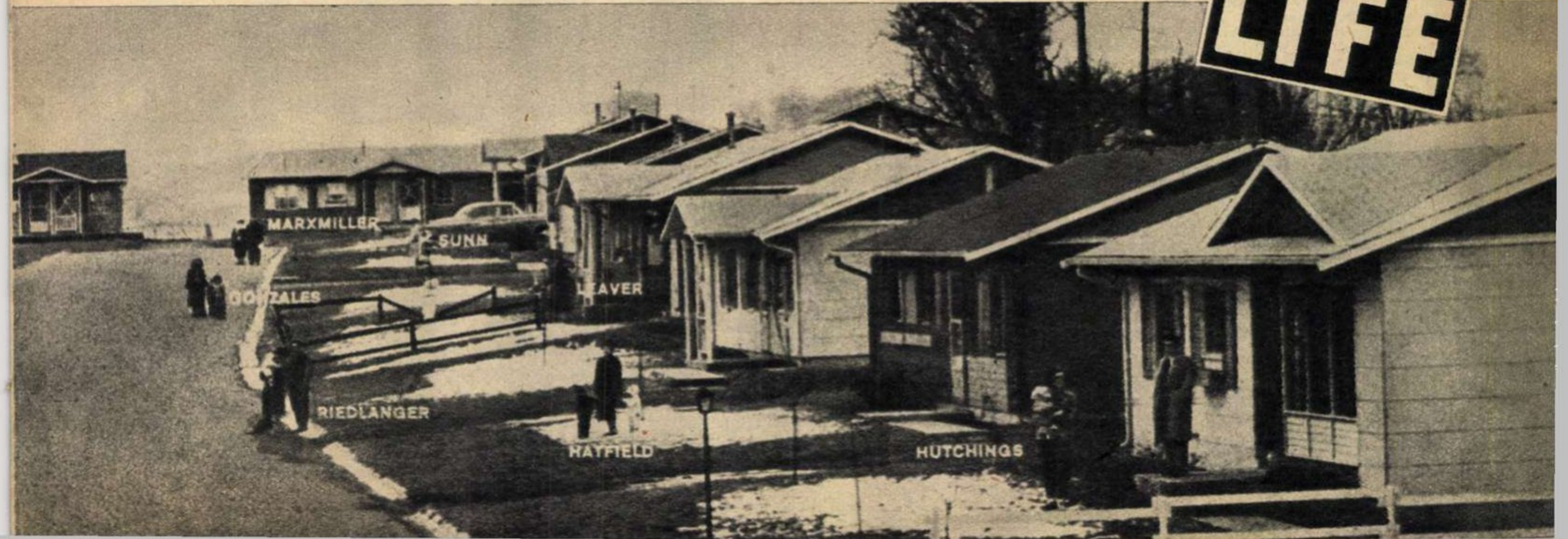

ÎN ZIARUL AMERICAN „THE WORKER" ESTE PUBLICATĂ O FOTOGRAFIE A UNUI LUNG ŞIR DE ŞOMERI DIN NEW YORK ÎN TIMPUL MARII CRIZE DE ACUM TREI DECENII, SUB TITLUL SEMNIFICATIV: „S-A SCHIMBAT CAPITALISMUL DIN 1930 ÎNCOACE?" RĂSPUNSUL EDIFICATOR ÎL DĂ FOTOGRAFIA LUATĂ CU 30 DE ANI MAI TÎRZIU, ÎN 1961.

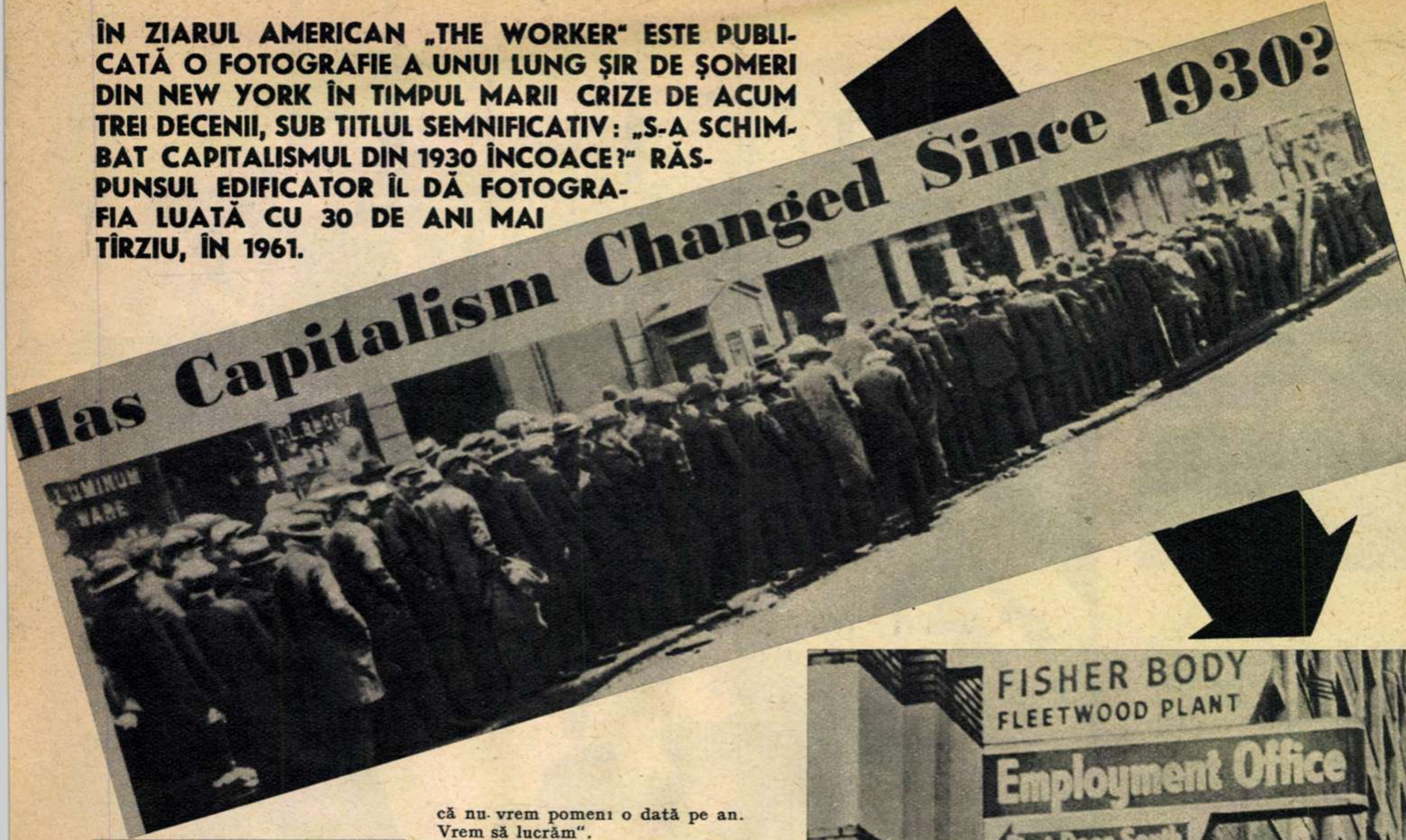

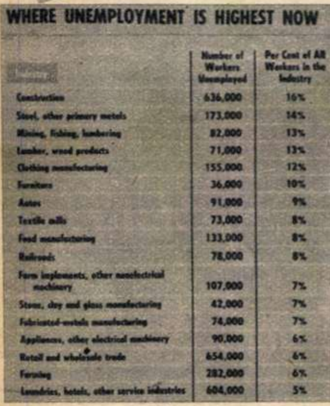

WHERE UNEMPLOYMENT IS HIGHEST NOW

	Number of Workers Unemployed	Per Cent of All Workers in the Industry
Construction	636,000	16%
Steel, other primary metals	173,000	14%
Mining, fishing, lumbering	82,000	13%
Lumber, wood products	71,000	13%
Clothing manufacturing	155,000	12%
Furniture	36,000	10%
Autos	91,000	9%
Textile mills	73,000	8%
Food manufacturing	133,000	8%
Railroads	78,000	8%
Farm implements, other nonelectrical machinery	107,000	7%
Stone, clay and glass manufacturing	42,000	7%
Fabricated-metals manufacturing	74,000	7%
Appliances, other electrical machinery	90,000	6%
Retail and wholesale trade	654,000	6%
Farming	282,000	6%
Laundries, hotels, other service industries	604,000	5%

Tabelul de mai sus, reprodus dintr-un număr recent al revistei „U. S. News and World Report", înfăţişează sectoarele cu şomajul cel mai ridicat în S.U.A.: construcţii; oţel şi alte metale principale; industria extractivă minieră, sectorul piscicol şi economia forestieră; cherestea şi produse lemnoase; industria de confecţii; mobilă; automobile; fabrici textile; industria alimentară; căi ferate; unelte agricole şi alte maşini; cariere de piatră, industria porţelanului şi a sticlei; industria de laminate; aparate şi alte maşini electrice; comerţul cu amănuntul şi ridicata; agricultura; spălătorii, hoteluri şi diferite servicii industriale. Cele două coloane indică numărul şomerilor din ramura respectivă şi procentul acestora faţă de totalul muncitorilor pe ramură.

că nu vrem pomeni o dată pe an. Vrem să lucrăm".

Anul trecut, oţelăriile din S.U.A. au lucrat la un moment dat cu jumătate din capacitatea lor. Dacă dorinţa oţelarilor de a lucra ar fi satisfăcută, în cîte case de şomeri n-ar pătrunde pîinea?

14 milioane de familii (adică peste un sfert din cetăţenii Statelor Unite) locuiesc în case insalubre. Dacă s-ar da curs dorinţei zidarilor de a lucra, cîte familii n-ar putea locui în case sănătoase?

E drept că, îngrijorat probabil de soarta concetăţenilor săi, miliardarul Nelson Rockefeller a propus nu demult un vast program de construcţii: pe lîngă fiecare casă americană ar urma să fie săpat un adăpost antiatomic care, nedepăşind dimensiunile unui cavou, ar urma să coste între 75 şi 100 dolari. Iată însă că un american simplu, Richard Hewsing din Rutteford (statul New Jersey), respingînd soluţia Rockefeller, scrie în „New York Herald Tribune": „...Cred că ar fi mai bine dacă jumătate din banii aruncaţi în vînt pentru materiale militare... ar fi folosiţi pentru a asigura munca milioanelor de şomeri..."

Nu adăposturi împotriva unui inexistent duşman, ci adăpost împotriva gigantului-şomaj care străbate cu paşi grei America — iată ce cer astăzi americanii...

Radu ŢIULESCU

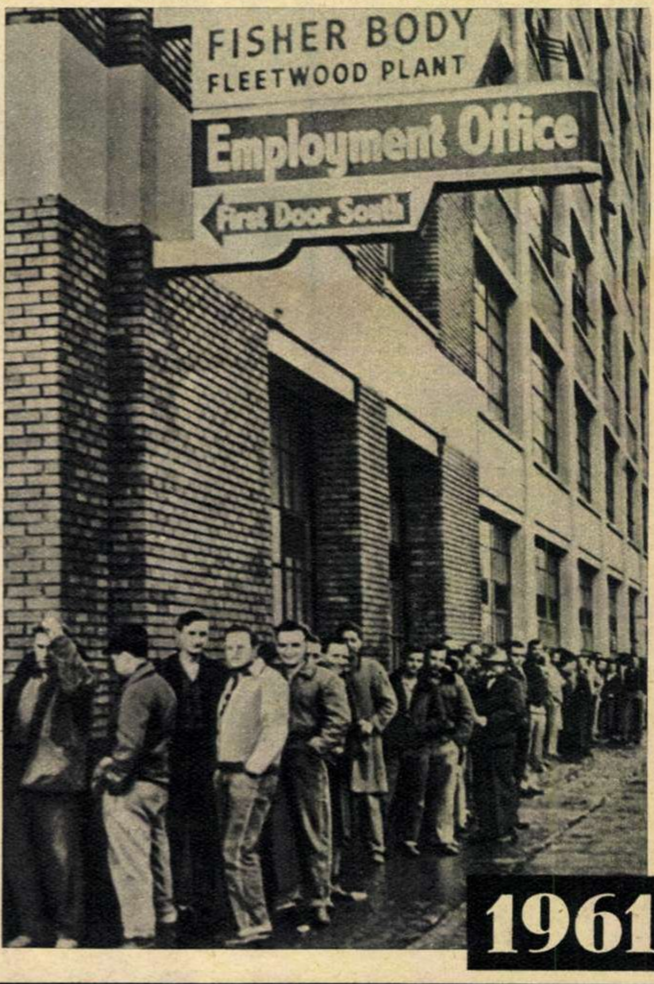

1961

ŞOMAJUL CRONIC

„Situaţia devine mai proastă, nu mai bună. Ignorînd-o am putea face un mare rău. Anomalia constă în aceea că şomajul şi nefolosirea braţelor de muncă cresc continuu. Nimic nu poate fi mai dăunător decît să pierdem din vedere această problemă".

(Dintr-un articol apărut recent sub titlul „Şomajul cronic" în „New York Herald Tribune")

PERSPECTIVE

Ministrul Muncii al S.U.A., Goldberg, despre situaţia din luna ianuarie: „Peste jumătate din cele 150 de centre industriale principale sînt trecute în prezent în mod oficial în categoria «regiunilor mizere»". Conducătorul sindicatului din industria de automobile şi avioane, Walter Reuther, despre perspectivele lunilor ce vin: „Anul viitor numărul şomerilor va spori la 8 milioane"...

Ghid pentru cosmonauţii amatori

Ilustraţii de Gh. BUŢU

de A. DĂNILĂ

Stimatul meu prieten,

Toate călătoriile — oricît de îndepărtate ar fi — încep în intimitatea camerelor. Nevasta îţi aranjează frumos lenjeria în geamantan, tu-l răscoleşti încă o dată — spre supărarea ei — să vezi dacă n-a uitat ceva şi, ca să-i domoleşti suspinele, îi promiţi ca la fiecare escală să-i trimiţi cel puţin o ilustrată. Apoi, ca orice călător care se respectă, deschizi atlasul, parcurgi visător cu degetul itinerarul, răsfoieşti niscaiva albume fotografice, te informezi în prospectele turistice şi apoi te culci împăcat ca orice om bine informat.

Asta — ca să întrebuinţez propriile tale cuvinte — a fost! Într-adevăr... „Ce trebuie să ştie însă un călător care pleacă în Cosmos"—mă întrebi.

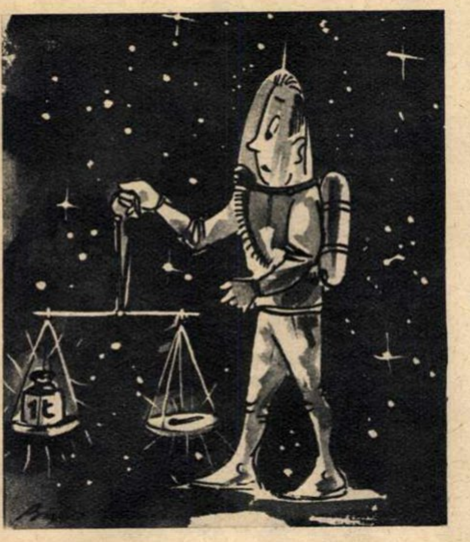

Vai, dar prea te grăbeşti! Abia s-a întors Gagarin. Şi apoi, din cîte ştiu, nici măcar nu faci gimnastică dimineaţa ca să ai condiţie fizică. Păi cum vrei?...

Nutrind o sinceră simpatie pentru dumneata, m-am străduit totuşi să-ţi alcătuiesc un mic ghid pentru călătoria pe care o proiectezi. Călătoria pe care vrei s-o faci pînă la „Norul mic al lui Magellan" este cam lungă. Micul meu ghid o să-ţi dezlege cîteva „mistere" şi dacă n-o să le afli pe toate, mă iartă. Numai Pico dela Mirandola spunea că ştie tot ce se poate şti. Acum cîteva sute de ani îi dădea mîna...

După ce ai citit cu atenţie rîndurile care urmează şi ai meditat îndelung asupra lor, n-ai decît, vorba lui Gagarin, să mergi la sindicat şi să-ţi ridici biletul pentru... Cosmos. Din partea mea, imponderabilitate plăcută!

UN CHIBRIT DE O TONĂ

Cînd vorbim de stele, în general, ne închipuim aştri de mărimea Soarelui nostru, care să strălucească fierbinte în bezna cosmică. Să nu vă imaginaţi însă că toate stelele au aceeaşi mărime sau aceeaşi temperatură. În mod normal, temperatura stelelor variază de la 30.000° (o temperatură destul de obişnuită) pînă la 2.000° (o temperatură de acum scăzută). Şi spunînd scăzută nu greşim de loc, căci sînt unele stele care pot atinge temperaturi de 140.000°. E drept că acestea sînt foarte rare, dar...există! Din acest punct de vedere, Soarele nostru este o stea foarte puţin „caldă", neavînd decît circa 6.000° la suprafaţa sa. Ca dimensiuni, Soarele este tot de talie mijlocie. Se cunosc stele cu diametre mult mai mari ca al Soarelui, aşa-numitele „supergigantice". De pildă „Betelgeusa" are un diametru de 460 ori mai mare ca al Soarelui, iar VV Cefeu un diametru de 1.000 ori mai mare. În interiorul lui VV Cefeu putem aşeza fără grijă Soarele cu orbitele planetelor sale, inclusiv Jupiterul depărtat de Soare cu peste 777 milioane km. Există însă stele pitice, al căror diametru este aproape cît jumătate din diametrul Pămîntului. Una dintre ele este steaua lui Kuiper. Vorbind de dimensiuni trebuie menţionat un lucru: cu cît steaua este mai mare, cu atît densitatea ei este mai mică, şi invers. Dacă, vorbind prin absurd, am putea lua steaua VV Cefeu şi am aduce-o pe Pămînt, pusă pe apă ar pluti ca un dop de plută. În schimb, dacă am umple o cutie de chibrituri cu substanţă din interiorul stelei lui Kuiper şi am încerca să o cîntărim, talerul balanţei l-ar putea echilibra doar un vagon de marfă de 50 de tone, iar un chibrit fabricat din substanţa acestei stele ar cîntări o tonă. Atenţie deci! Cine va zbura vreodată în direcţia stelei lui Kuiper şi va voi să aducă vreo mostră de acolo, să nu uite să-şi întărească bine buzunarele!

NOPŢI SATURNIENE

Inelul lui Saturn este o formaţiune excepţională în întregul nostru sistem planetar. Dimensiunile inelului sînt enorme. În lăţime el măsoară circa 2,3 raze planetare (inelul e format de fapt din trei inele concentrice, care se rotesc cu viteze diferite în jurul planetei, cel mai depărtat aflîndu-se la o distanţă de 137.500 de kilometri). Grosimea inelului în schimb este excepţional de mică — 15-20 kilometri — din care cauză este aproape transparent. Prin el se pot vedea stelele care au lumină mai puternică. Curios e însă faptul că inelul nu este format dintr-o masă compactă, ca un corp solid, ci dintr-un număr incalculabil de mici sateliţi separaţi între ei şi care se rotesc cu iuţeală în jurul planetei. Dimensiunile acestor particule materiale sînt de la cîteva zecimi de microni şi pînă la cîteva zeci de centimetri. Particulele acestea, mai ales cele care fac parte din inelul cel mai apropiat, datorită atracţiei intră treptat-treptat în atmosfera planetei, unde se aprind şi ard ca nişte artificii gigantice. De aceea nopţile saturniene trebuie să fie de o frumuseţe inegalabilă. Primii călători cosmici care vor poposi pe această planetă vor putea admira privelişti nemaiîntîlnite. Imaginaţi-vă o noapte pe Saturn! Închipuiţi-vă bolta cerească, străbătută de o pală luminoasă care se arcuieşte dintr-un capăt la altul, ca o imensă diademă presărată cu o sumedenie de pietre preţioase. Clipă de clipă, artificii luminoase îşi aprind steluţele care, licărind cu putere, se risipesc

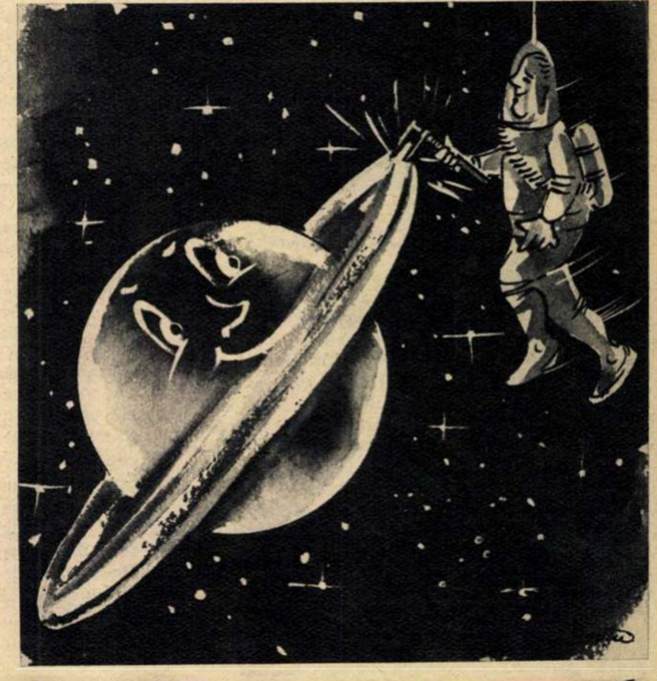

ca o ploaie din înalturi, dîndu-ne imaginea unui minunat joc de artificii. Toată întinderea cerului, învăpăiată de lumină și presărată cu mari globuri luminoase — cei nouă sateliţi ai lui Saturn — are un aer festiv, de mare sărbătoare. Şi peste tot, îmbrăcînd lucrurile într-o nefirească culoare, se aşterne molcomă o lumină difuză şi îmbietoare.

A „AVENUZA" CU BOCANCI...

Mult timp s-a presupus că suprafaţa planetei Venus este acoperită de un imens ocean fără ţărmuri. De curînd însă, explorîndu-i suprafaţa cu ajutorul radiolocaţiei, savanţii au ajuns la concluzia că ea nu este complet netedă şi că prezintă ridicături şi umflături care probabil nu-s altceva decît porţiuni de uscat. Acest lucru este foarte important, deoarece viitoarele nave cosmice, cu care nu peste mult timp vom călători spre Venus, vor avea unde „avenuza". Cei dintre dv. care şi-au pregătit „labele de înot" şi „ochelarii", pe considerentul că planeta este acoperită numai de apă, s-au pripit. Ar fi bine să-şi bată şi ţinte la bocanci, căci după cum se vede vor avea destule drumuri de străbătut şi pe uscat.

COSMOGARA VA FI LA POLI!

Viitoarele nave cosmice, cînd vor lua startul pentru a zbura spre alte planete ale sistemului solar, nu vor putea să se îndrepte spre ţintă oricum. Ele vor trebui să se îndepărteze de Pămînt zburînd de-a lungul unei verticale care să treacă prin poli. Şi de-abia de la înălţimea de 60.000 km vor putea să-şi schimbe traseul şi să se îndrepte spre ţinta propusă. Ce determină o asemenea traiectorie ciudată? Zonele de radiaţii din jurul Pămîntului, care nici n-au fost bănuite înainte. Acum însă, cu ajutorul datelor furnizate de sateliţii artificiali şi de rachetele cosmice, ele au fost precis determinate. Prima zonă, formată din protoni de mare energie (circa 100 milioane electronvolţi), se întinde ca un brîu în jurul Pămîntului, la o înălţime cuprinsă între 500 şi 6.000 kilometri. Situată în regiunile ecuatoriale, ea are o lăţime relativ mică, acoperind cîte 35 grade de latitudine de o parte şi de alta a ecuatorului. A doua zonă, de forma unei imense potcoave, se întinde deasupra primei zone, sprijinindu-se pe atmosfera înaltă a Pămîntului în regiunea latitudinilor cuprinse între 55 şi 65 grade, de o parte şi de alta a ecuatorului. Zona începe de la înălţimea de 12.000 kilometri şi atinge maximul intensităţii radiaţiei la 24.000 kilometri. Această radiaţie scade apoi treptat cu înălţimea şi pe la 60.000 km se pierde în radiaţia cosmică obişnuită. Cea de-a doua zonă este formată în special din electroni care au o energie de cîteva zeci de mii de electronvolţi. Descoperirea acestor zone a pus problema pericolului radiaţiilor pentru viitorii cosmonauţi. O navă cosmică care ar trece prin ele ar fi supusă unei radiaţii de aproape 10 roentgeni pe oră, cantitate mortală chiar în condiţiile unei puternice protecţii, maximul suportat de un corp omenesc fiind de 0,3 roentgeni pe săptămînă! Şi atunci, soluţia salvatoare este aceea de a ocoli zonele şi a părăsi Pămîntul pe un culoar ales riguros deasupra polilor. Pentru navele cosmice care se rotesc la înălţimi cuprinse între 300-400 km, aceste zone nu prezintă un pericol prea mare, radiaţia avînd o concentraţie suportabilă.

Cei mai friguroşi dintre noi nu se prea bucură auzind de startul de la poli! Dar mai tîrziu, cînd se vor descoperi noi materiale de protecţie, navele cosmice vor putea străbate fără frică zonele de radiaţii, căci nimic nu va mai primejdui viaţa echipajelor lor.

BUSOLA SELENARĂ

Cînd veţi pleca în excursie pe Lună nu este nevoie să vă luaţi cu dv. busola. Acest străvechi instrument pămîntesc de orientare, bazat pe proprietăţile acului magnetic care indică nordul sau sudul, nu are nici o valoare pe Lună întrucît, neavînd cîmp magnetic, nici busola nu ne va putea indica vreo direcţie. Această curiozitate a satelitului nostru natural nu a

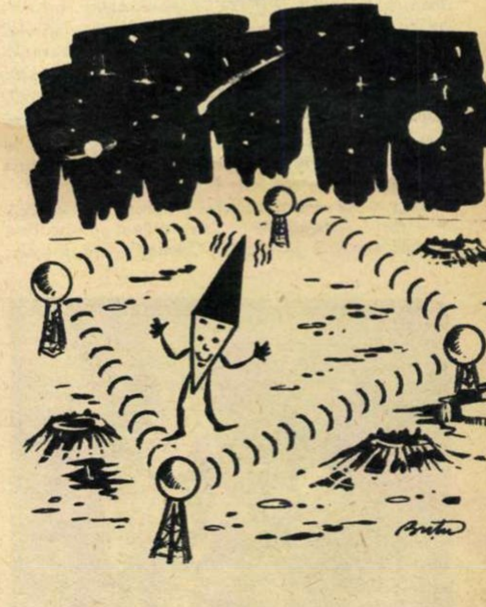

primit încă o explicaţie plauzibilă. Probabil că misterul va fi lămurit de-abia după ce se vor întreprinde cercetări la faţa locului. Fiţi prevăzători, deci, şi nu vă depărtaţi prea mult de rachetă! Riscaţi să vă rătăciţi! Singurul mijloc de orientare şi ghidare pe Lună vor fi probabil undele radio, care vor dirija de la distanţă expediţiile prin intermediul unor radiofaruri construite special în acest scop.

CUM SĂ NUMĂRĂM STELELE?

În anecdotele de circulaţie curentă, există una în care un glumeţ, întrebat fiind cîte stele sînt pe cer, răspunde fără să clipească: „102.528 stele—adăugînd: Cine nu mă crede, n-are decît să le numere singur!" Se pare că o asemenea întrebare este sortită de la bun început să fie clasată în categoria celor „fără de răspuns". Şi totuşi nu-i aşa! Deşi numărul stelelor care se văd cu ochiul liber este mare, numărul lor poate fi stabilit fără dificultăţi deosebite. Pe ambele emisfere ale cerului înstelat, numărul de stele care pot fi văzute în condiţiile unei acuităţi vizuale mijlocii, pe timp perfect senin şi într-o noapte fără lună, este cuprins între

5-6 mii. O ceaţă slabă sau lumina Lunii micşorează acest număr cel puţin la jumătate. Deoarece nu putem vedea deasupra orizontului în acelaşi timp decît jumătate din întreaga boltă cerească, la care se adaugă şi faptul că în apropierea orizontului stelele slabe dispar din vedere în condiţii obişnuite, un privitor de pe Pămînt va vedea cu ochiul liber circa 2.000-2.500 stele. Folosind un binoclu obişnuit de cîmp va vedea cel puţin 50.000 stele. Cu o lunetă modernă, care are diametrul obiectivului de 1 metru, ochiul va înregistra nu mai puţin de 100 milioane de stele. Telescopul cu diametrul oglinzii de 5 metri ne va permite să fixăm pe placa fotografică, în condiţiile unei expuneri prelungite, un număr de stele care să înceapă cu un miliard.

Dar primul cosmonaut? El a văzut stelele deosebit de distincte, strălucitoare, într-un cer de smoală. Probabil însă că nu s-a preocupat de numărarea lor. Mai avem timp!

O CARTE DE VIZITĂ ÎNTR-ADEVĂR UNIVERSALĂ

Oricît de fantastice ni s-ar părea vitezele realizate pînă în prezent de către rachete, ele sînt încă insuficiente pentru a putea călători spre o altă stea din Galaxie. Utilizînd o rachetă cu viteza de 20 km/sec pentru a ajunge la „Proxima Centaurii" — una din cele mai apropiate stele de noi — ne-ar trebui nici mai mult nici mai puţin... 65.000 de ani! Şi pentru că în prezent nu există posibilitatea de a ajunge la ele, oamenii au apelat la undele radio, singurele care se propagă cu viteze enorme, pot fi dirijate la nevoie şi cu care se poate stabili o legătură la distanţe neînchipuit de mari. Progresele realizate sînt evidente. În 1945, între Pămînt şi Lună a fost stabilită o legătură prin radiolocaţie, acoperindu-se distanţa de aproape 384.000 km. Perfecţionîndu-se aparatura, distanţa s-a mărit la aproape 50 milioane km, reuşindu-se să se realizeze la începutul anului trecut o legătură directă cu planeta Venus! Se construiesc acum radiotelescoape cu diametre de aproape 300 metri. Cu ajutorul lor se vor putea recepţiona radiosemnale sosite de la distanţe uriaşe din Galaxia noastră şi nu este exclus ca, la un moment dat, un operator să audă în cască şi alte zgomote decît cele obişnuite, realizînd astfel cea mai interesantă recepţie radio de pe Pămînt!

Se presupune că lungimea de undă cea mai indicată atît pentru ascultare cît şi pentru emisiune este cea de 21 cm. Ea coincide cu cea a hidrogenului şi pînă acum a fost detectată pretutindeni. Ce dovedeşte aceasta? Un mijloc de radiocomunicaţii care poate pătrunde pînă în colţurile cele mai îndepărtate ale Galaxiei noastre! Iată deci că nu trebuie să fiţi îngrijoraţi. Ca pămînteni politicoşi ce sîntem, putem fi siguri că nu vom sosi neanunţaţi în nici o vizită extraterestră. Undele radio vor putea depune cartea noastră de vizită pe respectiva planetă cu mult înainte de a ne face apariţia la bordul cosmonavei.

CÎT MAI APROAPE DE SOARE

Ştiaţi că Mercur, cea mai apropiată planetă de Soare din sistemul nostru planetar, are temperaturi diferite pe suprafaţa ei? Pe partea îndreptată spre Soare termometrul arată circa +400°C, în timp ce partea opusă este extrem de rece. Fenomenul este clar: ca şi Luna, care prezintă întotdeauna aceeaşi faţă Pămîntului, Mercur prezintă mereu şi el aceeaşi parte Soarelui. De mare folos va fi acest fapt pentru cei care vor pleca să studieze Soarele. În zona opusă Soarelui, acolo unde domneşte o noapte veşnică, cosmonauţii vor fi la adăpost de radiaţiile ucigătoare ale astrului incandescent. După ce se va organiza aci o bază de plecare, bineînţeles cît mai aproape de zona luminată, se vor putea întreprinde expediţii în partea cealaltă, de unde se vor face observaţii excelente (distanţa la Soare fiind de numai 55-60 milioane km). Nu este exclusă nici săparea unor tunele care pornind din zona întunecoasă să ajungă în zona fierbinte, la capătul lor construindu-se şi amenajîndu-se observatoarele respective. Datorită faptului că planeta prezintă mereu aceeaşi faţă Soarelui, vor putea fi studiate destul de amănunţit, fără a expune prea mult oamenii, reacţiile şi transformările ce au loc în Soare şi care constituie de fapt originea luminii, energiei, radiaţiei etc., atît de importante pentru Pămînt şi pămînteni.

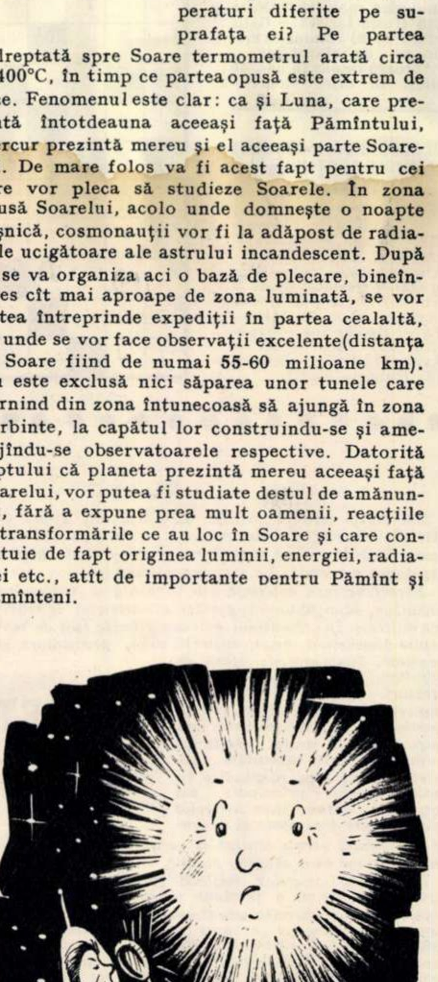

Desen Cik DAMADIAN

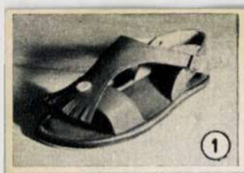
①

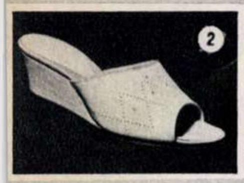
②

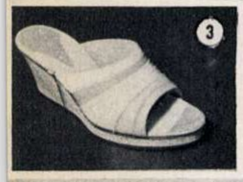
③

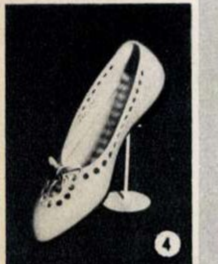
④

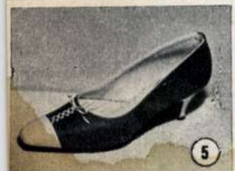
⑤

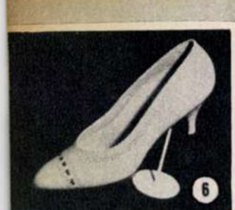
⑥

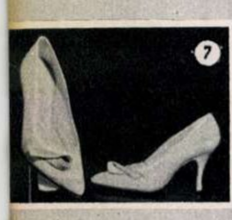
⑦

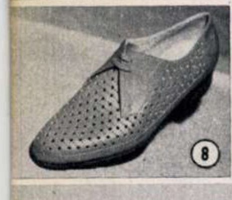
⑧

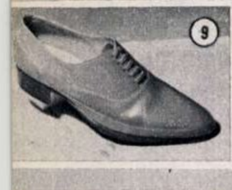
⑨

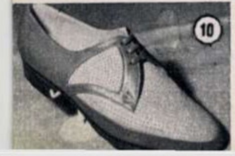
⑩

SANDALE ȘI PANTOFI DE SEZON

— Îmi trebuie imediat o pereche de pantofi ușori de vară. Sfătuiește-mă, te rog, ce să aleg.

— Într-adevăr, acum cînd sosirea primăverii ne îndeamnă la plimbări lungi, alegerea unor pantofi ușori este necesară. De altfel industria noastră oferă în acest anotimp un bogat sortiment de încălțăminte de vară: sandale de toate culorile, pantofi „balerină“ flexibili, pantofi decupați și perforați etc. În primul rînd te-aș sfătui să-ți cumperi o pereche de sandale din cele produse de fabrica „Napoderm“ din Cluj. Au talpa flexibilă din crep sau cauciuc microporos, branțul capitonat cu burete și se găsesc în culori și modele variate. Foarte odihnitoare sînt și sandalele „papuc“, fără călcîi. Dar nu te-aș sfătui să le porți în oraș, ci mai curînd în vacanță. La ținutele mai elegante vom purta vara aceasta sandale cu toc — nu prea înalt — escarpini albi sau în culori vii. O vizită la secția de modele a fabricii „Kirov“ mi-a prilejuit fotografierea cîtorva modele care se disting prin simplitatea și originalitatea liniei, prin calitatea execuției.

— Descrie-mi-le, te rog!

— Să încep cu ce te interesează în primul rînd: sandala! (foto 1). E din piele bleu-gri, cu talpa din cauciuc microporos și cu branțul capitonat, îmbrăcat cu aceeași piele. Drept garnitură, un nasture alb. Iată și două modele de papuci fără călcîi pentru zilele de vacanță: primul (foto 2) e alb, garnisit cu un desen perforat și are tocul-platformă îmbrăcat cu piele; celălalt (foto 3) e în dungi de culorile curcubeului și are talpa de plută. Pentru diminețile de vară, un pantof balerină (foto 4) cu tocul plat. Perforațiile mari îl fac ușor și răcoros. La ținute elegante de oraș se poate purta un pantof combinat din piele albă și albastră (foto 5), un escarpin alb de năbuc cu o discretă garnitură de piele bleu (foto 6) sau un elegant escarpin de piele albă (foto 7), a cărui unică garnitură este o curelușă răsucită ca o scoică.

— Văd și niște modele bărbătești...

— Le-am ales pe cele ușoare, adecvate sezonului. Pentru birou, un pantof confortabil din box bej cu perforații (foto 8), pentru oraș, un pantof ușor și flexibil din piele de vițel (foto 9), iar pentru vacanță un model din două culori — alb cu havan — (foto 10), cu părțile albe mărunt perforate.

MOZAIC

SĂRBĂTOARE

ORIZONTAL: 1) Chemarea către proletarii din toate țările, formulată în Manifestul Partidului Comunist (2 cuv.) — Localitate în Algeria. 2) Pablo..., autorul poeziei „Veni-va ziua“ (în romînește de Eug. Jebeleanu) — Orașul în care a avut loc Congresul partidelor socialiste, în 1889, care a hotărît sărbătorirea zilei de 1 Mai cu începere din 1890. 3) Sînt exprimate de participanții la manifestația de 1 Mai — „Ne place, da! Nespus de mult ne place /Al vremii noi nestăvilit avînt/ De aceea, vezi luptăm noi pentru... /Și fericire pe pămînt“ (M. Beniuc: „Furtuni de primăvară“). 4) Smălțuiește cu roșu lanurile verzi — Cîrlan — Localitate în Norvegia. 5) Campion — Mama lui Ștefan cel Mare. 6) Specie de poezie lirică prin care mulți dintre scriitorii noștri au cîntat ziua de 1 Mai — 1890 este cel în care a început să fie sărbătorit 1 Mai — Comună în Ardeal — Posezi. 7) Pentru cea superioară, comunismul, au luptat și luptă muncitorii de pretutindeni, în frunte cu partidele lor comuniste. 8) Primul ziar marxist-leninist din Rusia țaristă — Grîu vînturat. 9) „Cîntat de milioane, de glasul lor..., /vibrează intens în aer, îl simți în orice floare;/ frenetic spus de greieri, de-albine repetat,/ el e ca o hlamidă a tot cuprinzătoare“ (din poezia „Balada despre 1 Mai liber“, de Camil Baltazar) — Începe avîntul! 10) ...George Maiorescu, tînăr poet contemporan, autor, printre altele, al poeziei „Cuba! Fratele nostru!“ — Cea a clasei muncitoare este îndreptată împotriva exploatării și asupririi. 11) Nume de femeie — Prăjituri rulate, cu nuci sau cu migdale și cu sirop de zahăr sau de miere. 12) Posesiv — Petreceri cîmpenești de mai — Pronume.

VERTICAL: 1) „Pășește deci, în rînd și hai,/ Din inimă să-ți fie glasul; /Cu globul tot, de.../ Pe stîngul, mîini, vom bate pasul“ (2 cuv. — din poezia „Defilare de 1 Mai“ de A. Rău) — Ager, priceput. 2) Afluent al Dunării, izvorînd din munții Semenic — „Întîi Mai la...“, poezie de N. Tăutu din volumul „De la inimă la inimă“. 3) Interjecție într-o expresie populară — Afluent al Volgăi. 4) Țesătură foarte fină, străvezie — A împodobi. 5) La fel — Oraș și centru industrial pe Mureșul inferior — Se încalecă la sfîrșitul poveștilor. 3) Pronume — Atomi încărcați cu electricitate — „Eh! viață, viață, tînără și nouă,/ Cu oameni, flori și steaguri în...,/ Cum s-ar putea să nu ne placi tu nouă,/ Să nu ne placă mîndrul nostru mai?“ (M. Beniuc: „Furtuni de primăvară“). 7) De la el la ecuator și de la ecuator la celălalt, 1 Mai încălzește inimile tuturor oamenilor muncii — Îmbracă și ea veșmînt de sărbătoare în cinstea zilei de 1 Mai! 8) Organizație politică reprezentînd o anumită clasă socială (pl.) — Plăci aglomerate din lemn. 9) Mamifer din Tibet — Curățire. 10) Mijloc de luptă pentru revendicări economice și politice, la care recurg muncitorii din țările capitaliste adesea și cu prilejul zilei de 1 Mai — Servește! — Aluminiu. 11) Pronume — Pictura, sculptura, muzica, baletul etc. (sing.) — Textilă. 12) Știință ce studiază dezvoltarea societății omenești — Cea bună caracterizează atmosfera sărbătorii de 1 Mai.

1 U	2 N	3 I	4 T	5 I	6 V	7 A	8 ■	9 [illegible]	10 G	11	12 I
2 N	E	R	U	D	A	■	P	A	R	I	S
3 U	R	A	L	E	■	P	A	C	E	■	T
4 M	A	C	■	M	I	O	R	■	V	I	O
5 A	■	A	S	■	O	L	T	I	A	■	R
6 I	h	N	■	A	N	■	I		■	A	I
7 ■	O	■	O	R	I	N	D	U	I	R	E
8 I	S	K	R	A	■	A	E		A	T	■
9 S	C	I	N	D	A	T	■		■	A	V
10 T	O	T	A	■	L	U	P	T	A	■	
11 E	V	A	■	S		R			L	I	
12 T	A	■		A		A			■	N	U

DEZLEGAREA JOCULUI „LUMINA CĂRȚII“ apărut în nr. 16

ORIZONTAL: 1) Bacovia — Utan. 2) Atalia — Stepa. 3) Rău — Erata — An. 4) Asta — Noi — Ora. 5) Găi — Dăruite. 6) At — No — T — Me — C. 7) N — Corbea — Lor. 8) Maria — Pa — Re. 9) Sol — Tipărită. 10) Tăia — Ai — Avat. 11) Artist — Amici. 12) Taina — Frații.

● ●

De vorbă cu medicul

HIPERTENSIUNEA ARTERIALĂ

Mai mulți cititori, printre care Stănoiu Toma — Bîrlad; Gheorghe Alexandrescu — Pitești; Manolescu Victor — Arad și alții vor să știe ce este hipertensiunea arterială. Le răspundem mai jos.

Hipertensiunea arterială este o boală a întregului organism, datorită unor îngustări ale arterelor de mărime mijlocie. În organismul omenesc arterele sînt de mai multe dimensiuni: mari, mijlocii, mici, precapilare și capilare. Toate arterele, afară de capilare, sînt formate din trei straturi. La marile artere mai important este stratul exterior — elastic; la arterele mijlocii mai important este stratul mijlociu, format din fibre musculare. Arterele mijlocii sînt răspîndite în toate organele principale ale corpului. Contracțiunea arterelor mijlocii este controlată și dirijată de sistemul nervos central și periferic, ce determină tensiunea cu care sîngele circulă în aceste artere.

Îngustarea arterelor mijlocii face ca sîngele să circule prin ele cu o presiune mărită. Important în hipertensiunea arterială este stratul mijlociu, care conține fibre musculare a căror contracție este controlată și dirijată de sistemul nervos central și periferic. Și fără a fi bolnavi de hipertensiune, oamenii, sub acțiunea unor emoții sau supărări, devin palizi la față. Ce se întîmplă? Cînd intervine emoția, printr-o tulburare a scoarței creierului, arterele se îngustează micșorînd în mod sensibil cantitatea de sînge care circulă prin ele și dînd pielii culoarea palidă caracteristică. Dacă aceste supărări sau emoții se repetă deseori și strîmtarea arterelor se prelungește multă vreme, în structura acestora intervin modificări. Ele se îngroașă și își pierd elasticitatea normală, devenind mai dure, ceea ce face ca tensiunea lor să crească în mod permanent, dînd boala care se numește hipertensiune arterială.

Hipertensiunea apare și la unii oameni tineri, dar de cele mai multe ori ea apare la persoane care au depășit vîrsta de 40 de ani. Dacă hipertensiunea este trecătoare, ea este lipsită de semne speciale. Cînd însă ea devine permanentă, atunci apar semnele bolii, iar faza se numește boala hipertensivă sau boala hipertonică. Apar dureri de cap cu localizare occipitală, spre ceafă, tulburări ale vederii; bolnavii văd puncte negre sau muște zburînd. Ei au vîjîieli în urechi, cîteodată zvîcnituri și amețeli. Uneori au o senzație de amorțeală în mîini și picioare, devin mai nervoși, iar capacitatea lor de muncă scade.

Datorită faptului că inima trebuie să pompeze sîngele în artere strîmtate, ea depune un efort mai mare ca de obicei, ceea ce face ca mușchii inimii să se dezvolte mult. Dacă hipertensiunea este mai mare și are un caracter permanent, ea duce cu timpul la o oboseală și o dilatare a inimii, care nu își mai revine la dimensiunile ei normale. Se produce ceea ce se numește insuficiența cardiacă prin hipertensiune arterială, cu fenomene de stagnare sanguină în diverse organe, ca ficat, plămîni etc. Fața și extremitățile capătă o culoare vînătă. Sîngele ajunge în cantitate mai mică decît este necesar la toate organele, punînd astfel întregul organism în suferință. Netratarea bolii are consecințe grave. Astfel, ruperea unei artere din creier provoacă hemoragia cerebrală, care poate duce la paralizia unei jumătăți de corp sau chiar la încetarea din viață.

Hipertensiunea arterială poate să-și aibă originea și într-o suferință primară a rinichiului, îmbolnăvit în urma unei maladii infecțioase (cum sînt amigdalita acută sau scarlatina). La rîndul său, hipertensiunea poate provoca o insuficiență renală. Piatra la rinichi poate, la rîndul ei, să dea o hipertensiune arterială, dar aceasta este trecătoare și dispare după eliminarea pietrei.

Față de larga ei răspîndire, de evoluția și de gravitatea acestei boli, reiese necesitatea controlului periodic al tensiunii arteriale, în special la persoanele care au depășit vîrsta de 40 de ani.

Despre modul de viață, regimul alimentar și tratamentul în boala hipertensivă vom reveni într-unul din numerele viitoare.

Dr. Silviu GHEREA

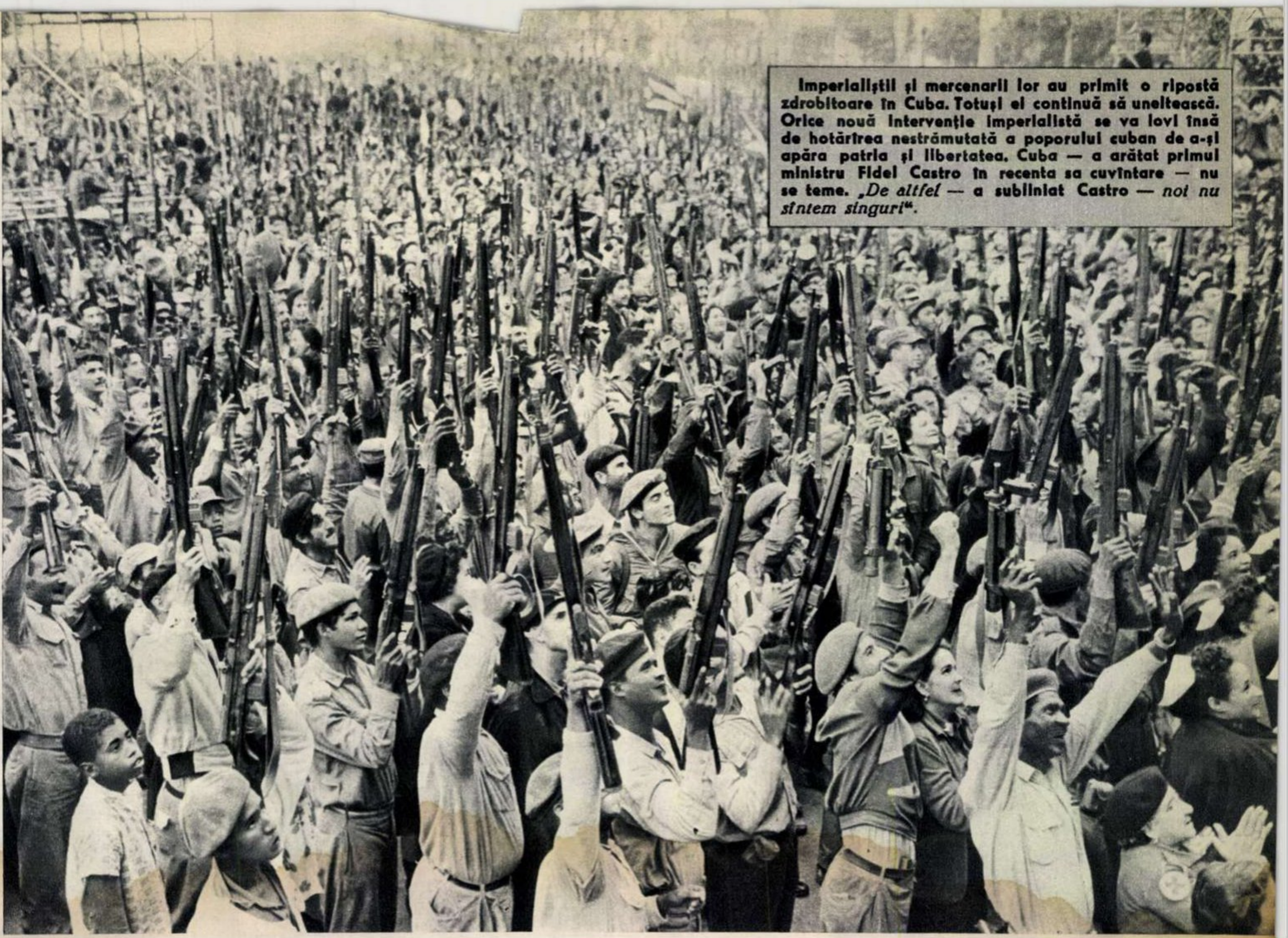

Imperialiştii şi mercenarii lor au primit o ripostă zdrobitoare în Cuba. Totuşi ei continuă să uneltească. Orice nouă intervenţie imperialistă se va lovi însă de hotărîrea nestrămutată a poporului cuban de a-şi apăra patria şi libertatea. Cuba — a arătat primul ministru Fidel Castro în recenta sa cuvîntare — nu se teme. „*De altfel* — a subliniat Castro — *noi nu sîntem singuri*".

ALĂTURI DE CUBA LIBERĂ

VIENA. „Jos mîinile de pe Cuba!", „Solidaritate cu Cuba!" Sub aceste lozinci au demonstrat numeroşi tineri pe străzile Vienei.

Frieden für Kuba
Hände weg von Kuba
HÄNDE WEG VON KUBA

W FIDEL CASTRO
CUBA SI! YANKEES NO!
IMPERIALISTI GIU LE MANI DA CUBA

MILANO. Marş de protest al muncitorilor şi studenţilor italieni împotriva acţiunilor agresive ale imperialismului american contra Cubei.

MOSCOVA. În faţa ambasadei americane din capitala sovietică, mii şi mii de moscoviţi îşi manifestă indignarea faţă de agresorii imperialişti şi solidaritatea cu lupta eroicului popor cuban. Pe pancartele purtate de demonstranţi stă scris: „Abraham Lincoln n-a oploşit bandiţi!" „Libertate Cubei!"

АВРААМ ЛИНКОЛЬН НЕ СОДЕРЖАЛ БАНДИТОВ
СВОБОДА КУБЕ

REDACŢIA: Bucureşti, Piaţa Scînteii. Căsuţa Poştală 3507 of. 33 Tel. 17.60.10 int. 1744.
ABONAMENTE la toate oficiile poştale din ţară şi la factorii poştali şi difuzorii voluntari din întreprinderi şi instituţii.
PREŢUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei: 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.
Prezentarea grafică: **Ion VULPESCU**. Coperta I: Fotografie de **S. STEINER**.
Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin"

PREŢUL REVISTEI 2 LEI

05
4/1

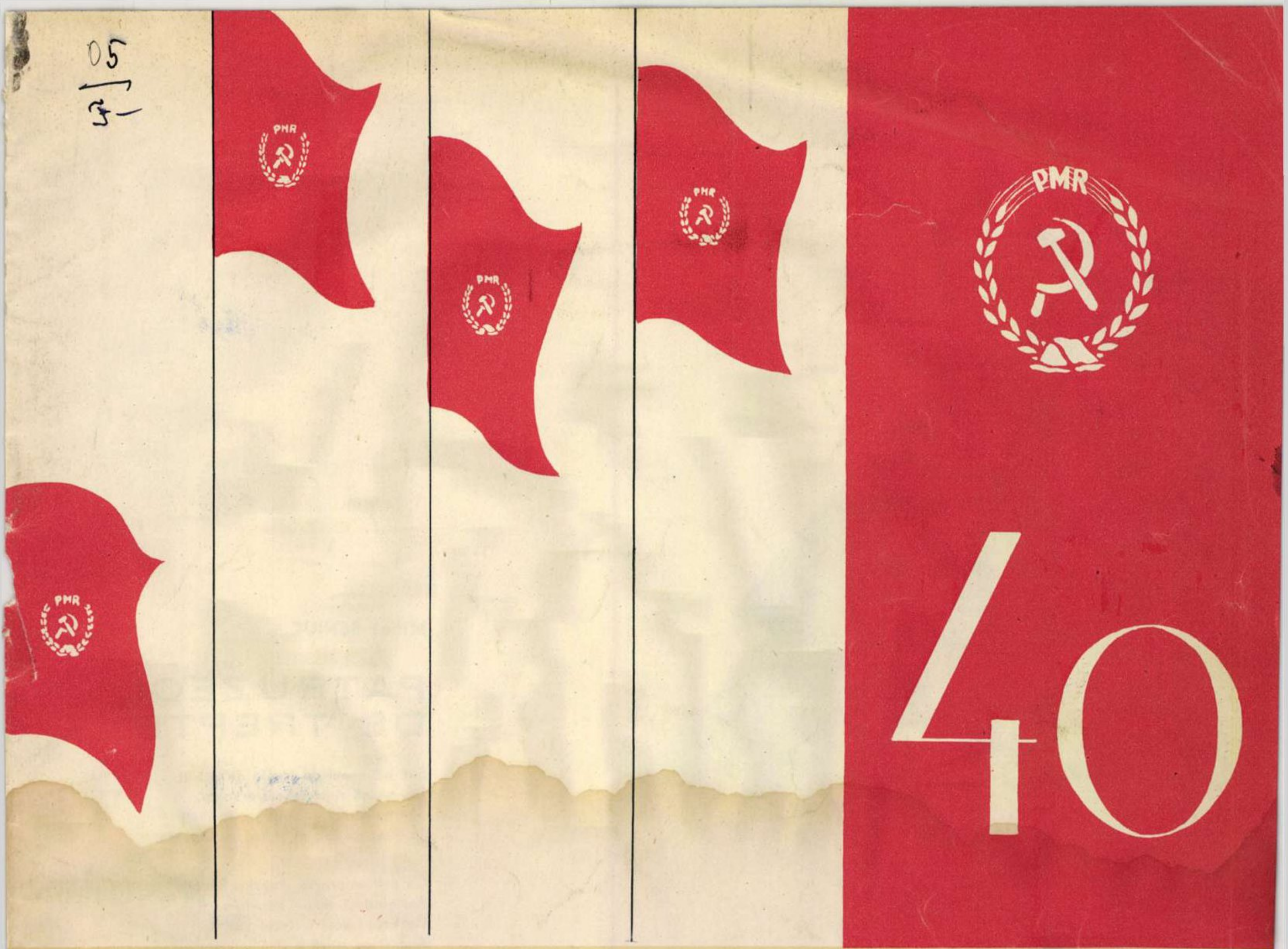
PMR
PMR
PMR
PMR
PMR
40

TRĂIASCĂ A 40-A ANIVERSARE A PARTIDULUI

Proletari din toate țările, uniți-vă!
FLACARA

Mihai BENIUC

PATRUZECI DE TREPTE

Sînt patruzeci de trepte de granit
Din beznă ridicate către soare,
Sînt patruzeci de ani, i-ai împlinit
Tu miez de foc al clasei muncitoare.

Cu dalta-n peatră timpul a scobit
Ani glorioşi, nume nepieritoare —
Cu roşu-i anul Griviţei vestit,
August cu slovă e strălucitoare...

Dar în veleatul fiecărei trepte
Brăzdat a fost în slove mari şi drepte
De multe ori acelaşi nume: **LENIN.**

Şi-acum în culmea'naltelor decenii
De el vorbim, cînd sus aşteaptă steagul
Să urce către noi victorii pragul.

Drumul eroic

„Partidul Comunist din Romînia este rezultatul unui proces îndelungat de dezvoltare istorică a poporului nostru, rezultatul luptei sale de veacuri pentru eliberarea socială şi naţională, continuate şi ridicate pe o treaptă superioară de mişcarea muncitorească revoluţionară".

……………………………

„Crearea Partidului Comunist din Romînia a constituit o victorie istorică a leninismului împotriva oportunismului şi reformismului în mişcarea muncitorească din Romînia.

Partidul comunist s-a plămădit în focul marilor lupte de clasă din Romînia anilor 1918-1919-1920, în focul avîntului revoluţionar produs în ţara noastră de victoria Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie".

……………………………

„Justeţea politicii partidului îşi are izvorul în faptul că această politică se întemeiază pe învăţătura atotbiruitoare a lui Marx, Engels, Lenin".

……………………………

„Milioanele de oameni ai muncii de la oraşe şi sate urmează cu dragoste şi încredere partidul nostru, cu convingerea nestrămutată că linia sa politică exprimă interesele lor vitale.

Creşterea rolului conducător al partidului în toate domeniile activităţii sociale, întărirea continuă a rîndurilor sale, vasta muncă organizatorică şi politică pe care a desfăşurat-o în mase au constituit factorul hotărîtor care a dus la obţinerea de către poporul muncitor a victoriei de însemnătate istorică — construirea bazei economice a socialismului în ţara noastră".

GHEORGHE GHEORGHIU-DEJ

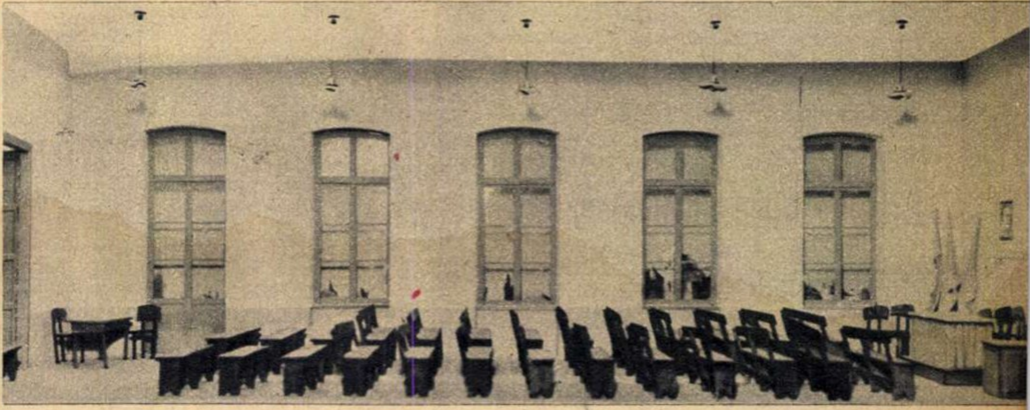

Macheta sălii unde, la 8 Mai 1921, s-a întrunit Congresul general al Partidului Socialist, care a hotărît crearea Partidului Comunist din Romînia şi afilierea la Internaţionala a III-a Comunistă.

Încă înainte ca Congresul să-şi termine lucrările, organele represive ale burghezo-moşierimii arestează delegaţii care au votat pentru afilierea la Internaţionala a III-a şi înscenează monstruosul proces din Dealul Spirei.

Continuînd prigoana împotriva avangărzii clasei muncitoare, burghezia şi moşierimea scot în afara legii, în 1924, Partidul Comunist din Romînia. Iată un articol apărut în „Socialismul" din 1 februarie 1924, care protestează împotriva scoaterii în afara legii a P.C.R. ↓

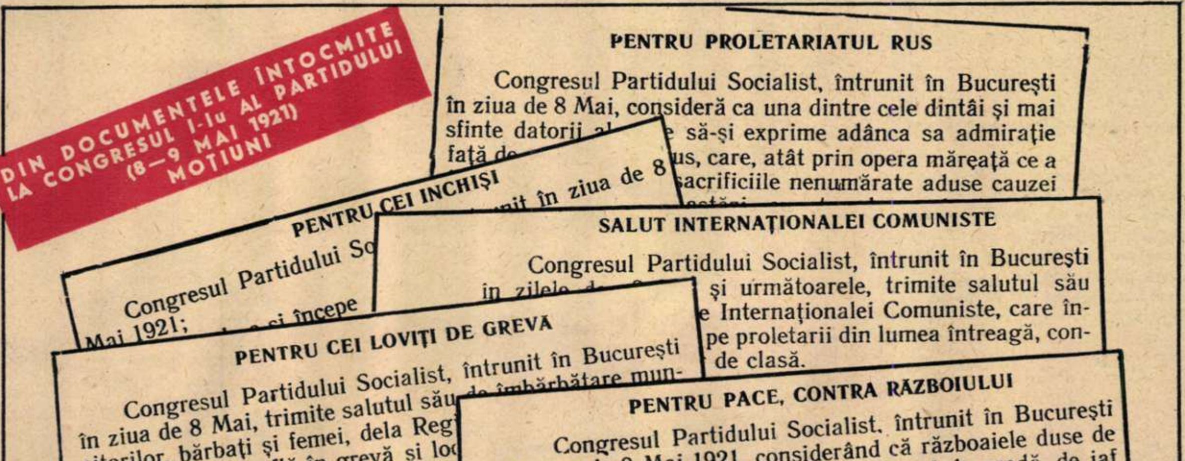

DIN DOCUMENTELE ÎNTOCMITE LA CONGRESUL I-iu AL PARTIDULUI (8—9 MAI 1921) MOTIUNI

PENTRU PROLETARIATUL RUS

Congresul Partidului Socialist, întrunit în Bucureşti
în ziua de 8 Mai, consideră ca una dintre cele dintâi şi mai
sfinte datorii al
e să-şi exprime adânca sa admiraţie
faţă de
us, care, atât prin opera măreaţă ce a
sacrificiile nenumărate aduse cauzei

PENTRU CEI INCHIŞI

Congresul Partidului So
nit în ziua de 8
Mai 1921;
şi începe

SALUT INTERNAŢIONALEI COMUNISTE

Congresul Partidului Socialist, întrunit în Bucureşti
în zilele
şi următoarele, trimite salutul său
e Internaţionalei Comuniste, care în-
pe proletarii din lumea întreagă, con-
de clasă.

PENTRU CEI LOVIŢI DE GREVĂ

Congresul Partidului Socialist, întrunit în Bucureşti
în ziua de 8 Mai, trimite salutul său de îmbărbătare mun-
citorilor, bărbaţi şi femei, dela Reg
nie etc., care se află în grevă şi loc
sentimentele sale de frăţie şi soli
roadele

PENTRU PACE, CONTRA RĂZBOIULUI

Congresul Partidului Socialist, întrunit în Bucureşti
în ziua de 8 Mai 1921, considerând că războaiele duse de
statele capitaliste au în realitate scopuri de pradă, de jaf
muncitoare, atât în afară cât şi

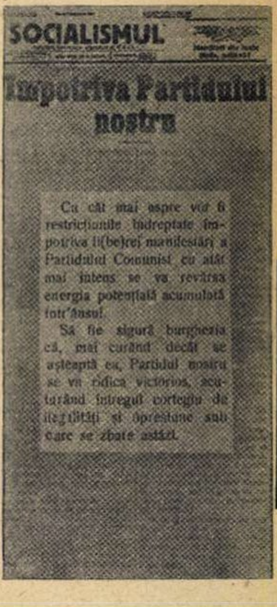

SOCIALISMUL

Împotriva Partidului nostru

Cu cât mai aspre vor fi restricţiunile îndreptate împotriva li(be)rei manifestări a Partidului Comunist cu atât mai intens se va revărsa energia potenţială acumulată într'însul!

Să fie sigură burghezia că, mai curând decât se aşteaptă ea, Partidul nostru se va ridica victorios, scuturând întregul cortegiu de ilegalităţi şi opresiune sub care se zbate astăzi.

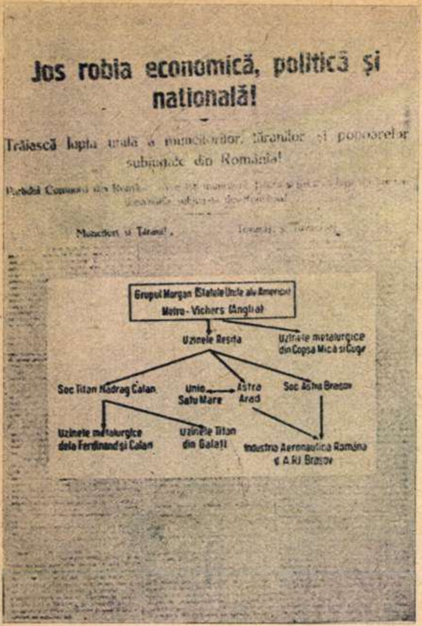

Jos robia economică, politică și națională!

Trăiescă lupta unită a muncitorilor, țăranilor și popoarelor subjugate din România!

Muncitori și Țărani!

Grupul Morgan Statele Unite ale Americii
Metro-Vichers (Anglia)
Uzinele Reșița
Uzinele metalurgice din Copșa Mică și Cugir
Soc Titan Nadrag Călan
Unio Satu Mare
Astra Arad
Soc Astra Brașov
Uzinele metalurgice dela Ferdinand și Călan
Uzinele Titan din Galați
Industria Aeronautică Română și A.R.I. Brașov

Manifest ilegal editat în anul 1924 de P.C.R. împotriva jafului imperialiștilor americani și englezi. (În mijloc: întreprinderi romînești aservite trusturilor imperialiste americane și engleze).

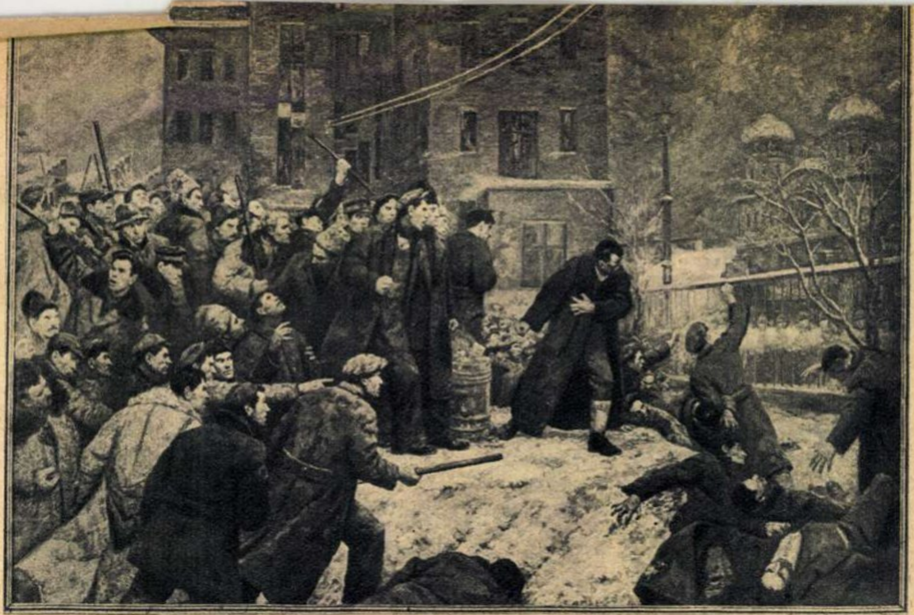

„GRIVIȚA 1933" — pictură de Gavril Miklossy.

„Aplicînd linia elaborată de Comitetul Central, partidul a organizat și condus luptele muncitorilor ceferiști și petroliști, care au culminat cu grevele din ianuarie - februarie 1933. Prin amploarea acestor greve, prin caracterul lor revoluționar combativ, greva de la Grivița luînd forma ocupării atelierelor de către muncitori, prin larga mobilizare a maselor muncitoare și a unor pături populare din toată țara la acțiuni de solidaritate cu greviștii, luptele muncitorești din 1933 au înscris o pagină glorioasă în istoria clasei muncitoare și a poporului romîn".

GHEORGHE GHEORGHIU-DEJ

Exemplare din „Scînteia", printre care și numărul cu articolul de fond intitulat: „Congresul al V-lea al Partidului Comunist din Romînia".

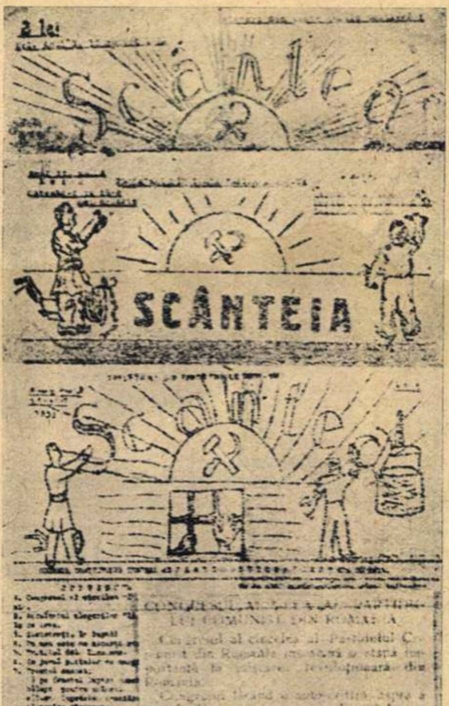

2 lei
Scânteia
SCÂNTEIA
Scânteia

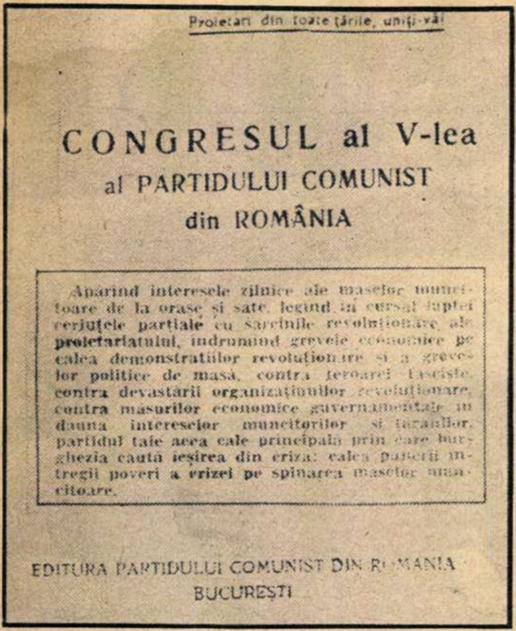

Proletari din toate țările, uniți-vă!

CONGRESUL al V-lea
al PARTIDULUI COMUNIST
din ROMÂNIA

Apărînd interesele zilnice ale maselor muncitoare de la orașe și sate, legînd în cursul luptei cerințele parțiale cu sarcinile revoluționare ale proletariatului, îndrumînd grevele economice pe calea demonstrațiilor revoluționare și a grevelor politice de masă, contra teroarei fasciste, contra devastării organizațiilor revoluționare, contra măsurilor economice guvernamentale în dauna intereselor muncitorilor și țăranilor, partidul taie acea cale principală prin care burghezia caută ieșirea din criză: calea punerii întregii poveri a crizei pe spinarea maselor muncitoare.

EDITURA PARTIDULUI COMUNIST DIN ROMÂNIA
BUCUREȘTI

Înarmat cu hotărîrile Congresului al V-lea, Partidul Comunist din Romînia a desfășurat o intensă muncă de organizare a luptei revoluționare a maselor muncitoare pentru respingerea ofensivei claselor stăpînitoare împotriva nivelului lor de trai, pentru apărarea independenței naționale a patriei, pentru a bara calea fascismului și a războiului antisovietic.

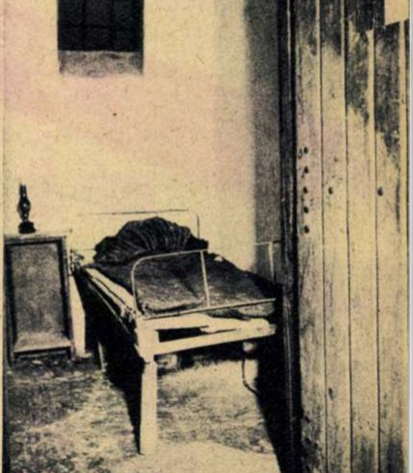

În această căsuță din strada Ecoului nr. 29 din București a funcționat în condiții de adîncă ilegalitate, timp de trei luni — iulie-septembrie 1932 — redacția ziarului „Scînteia".

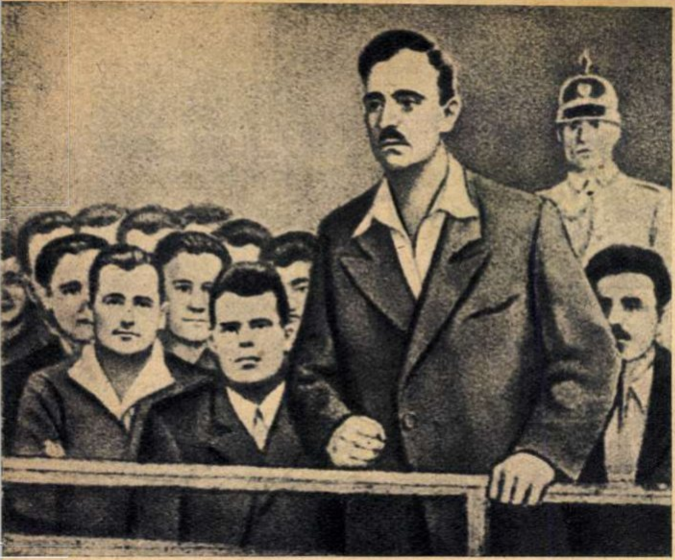

„Sentința ce o veți pronunța — a declarat tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la criminalul proces de la Craiova (1933-1934) intentat de burghezie conducătorilor luptelor ceferiștilor și petroliștilor — va însemna un îndemn la acțiune, un nou îndemn la luptă“.

„Partidul Comunist și toate organele sale, în frunte cu Comitetul Central, stau neclintite la postul lor și-și duc — cu toată teroarea fascistă sălbatecă — munca zilnică de pregătire, organizare și conducere a luptelor maselor muncitoare pentru revendicările imediate și, prin ele, a unor lupte superioare, pentru dărîmarea regimului capitalist“...

(Din manifestul editat în august 1935 de Comitetul Central al Partidului Comunist din Romînia)

■ **În conștiința țăranilor muncitori este vie amintirea amarnicelor vremuri de asuprire și mizerie pe care le-au trăit sub regimul burghezo-moșieresc. Ziarul „Dreptatea“, organul P.N.Ț., din 1935 era nevoit să recunoască următoarele, din intenții demagogice și electorale: „Sînt sate în care pîinea n-o văd copiii decît de sărbători mari... Am văzut case în care nu se mai prepară alte bucate din moment ce se găsește o pîine pe masă. Aceasta ajunge“. Același ziar recunoștea în numărul său din 28 iulie 1935: „Țăranul toacă firul cepei verzi în apă cu oțet sau toacă foaia lată a dragaveiului și fiertura lui acrită o mănîncă cu mămăligă. Astfel hrănit, pleacă în zorii zilei pe cîmpuri, mărunțește brazdele ca să încolțească sămînța, chinuiește pînă-n amurguri pe o dogoare de nesuportat și pretindem să mai aibă un corp rezistent la boli. N-are în sat spițerie, n-are în apropiere spital, n-are nimic și pretindem să nu mai fie mortalitate“.**

■ **Din studiul datelor cu privire la repartiția venitului național pe perioada 1926-1938, reiese că circa 60-65% din venitul național era însușit de clasele exploatatoare, care reprezentau numai 9-10% din populația țării.**

■ **În Romînia, pe vremea regimului burghezo-moșieresc, chiriile erau extrem de mari. În 1938 chiria reprezenta 1/3 din salariul mediu al muncitorilor și funcționarilor.**

OCEANUL ATLANTIC
OCEANUL INDIAN

Eroicele lupte ale ceferiștilor și petroliștilor din 1933 au stîrnit în întreaga lume un ecou de solidaritate cu cauza clasei muncitoare din Romînia. Iată cîteva facsimile care vorbesc despre acest ecou.

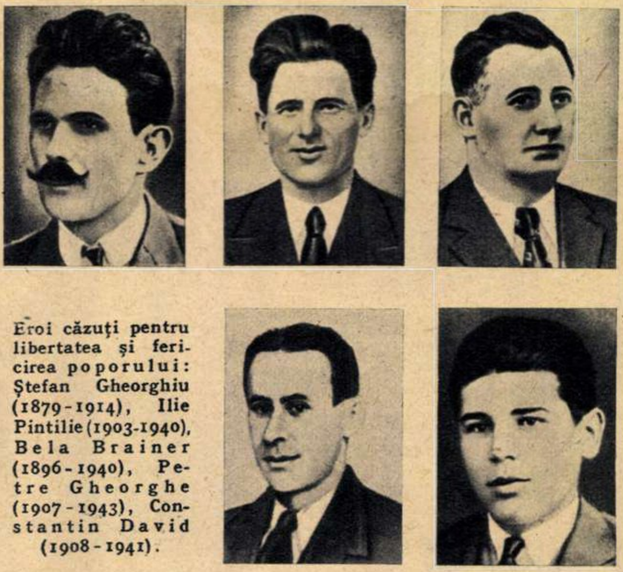

Eroi căzuți pentru libertatea și fericirea poporului: Ștefan Gheorghiu (1879-1914), Ilie Pintilie (1903-1940), Bela Brainer (1896-1940), Petre Gheorghe (1907-1943), Constantin David (1908-1941).

Ziare ilegale editate de Partidul Comunist din Romînia înaintea celui de-al II-lea război mondial.

În condițiile dezlănțuirii celui de-al doilea război mondial, în ciuda terorii, partidul și-a continuat lupta, organizînd masele, demascînd politica criminală antisovietică a dictaturii regale, conducînd acțiunile de luptă împotriva fascismului. Un rol de seamă în acest sens l-a avut postul de radio ilegal „Romînia liberă“. Iată o parte din aparatajul de emisie al acestui post.

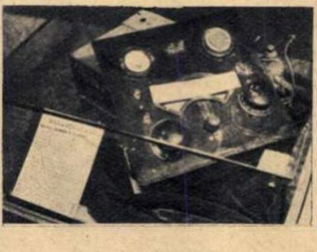

După procesul de la Craiova, conducătorii luptelor muncitorilor ceferiști și petroliști în frunte cu tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej au fost aruncați în bezna închisorilor. Cu toată teroarea sălbatecă, comuniștii, cadrele de bază ale partidului au transformat închisorile politice în adevărate universități revoluționare. În fotografie, celula în care a fost deținut tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la închisoarea Doftana.

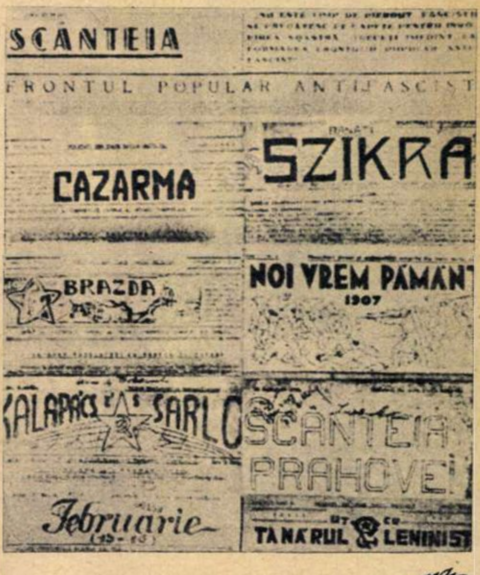

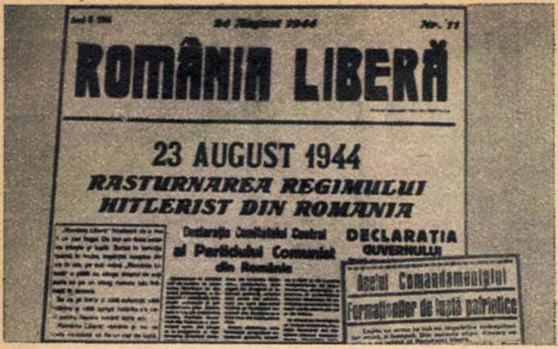
24 August 1944

Nr. 11

ROMÂNIA LIBERĂ

23 AUGUST 1944

RASTURNAREA REGIMULUI HITLERIST DIN ROMANIA

Declarația Comitetului Central al Partidului Comunist din România

DECLARAȚIA GUVERNULUI

Apelul Comandamentului Formațiunilor de luptă patriotice

Ziarul „Romînia liberă“ din 24 august 1944, care vestește victoria insurecției armate conduse de partid; în dreapta — un fragment din Apelul Comandamentului Formațiunilor de luptă patriotice.

Alături de ostașii sovietici, ostașii romîni au participat la lupta împotriva hitlerismului.

■ Față de 1938, în 1960 producția de energie electrică calculată pe locuitor a fost de aproape 6 ori mai mare, la fontă de peste 6 ori, la oțel de peste 5 ori, la laminate și țevi de aproape 4 ori, la ciment de peste 5 ori, la țesături de aproape 2 ori, la zahăr de aproape 3 ori, la ulei de 5,5 ori mai mare.

■ În perioada planului de șase ani se vor construi din fondurile statului, în orașe și centre muncitorești, circa 300.000 de apartamente, ceea ce reprezintă un volum de peste trei ori mai mare decît cel realizat în perioada 1954-1959. Statul alocă circa 13 miliarde de lei pentru realizarea acestui program de construcții.

■ În Republica Populară Romînă, încă în 1955, plata pentru chirie a scăzut la 5% din salariul mediu, iar astăzi ea reprezintă numai circa 3%.

În Bucureștiul eliberat prin victoria insurecției armate își fac intrarea trupele sovietice, primite cu entuziasm de oamenii muncii.

Sub conducerea P.C.R., în întreaga țară au avut loc mari manifestații la care au participat sute și sute de mii de muncitori, țărani muncitori, intelectuali, oameni ai muncii din rîndurile minorităților naționale. Masele populare de la orașe și sate au hotărît soarta bătăliei pentru putere, instaurînd la 6 martie 1945 puterea democrat-populară. În fotografie, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej vorbind la unul din uriașele mitinguri din București.

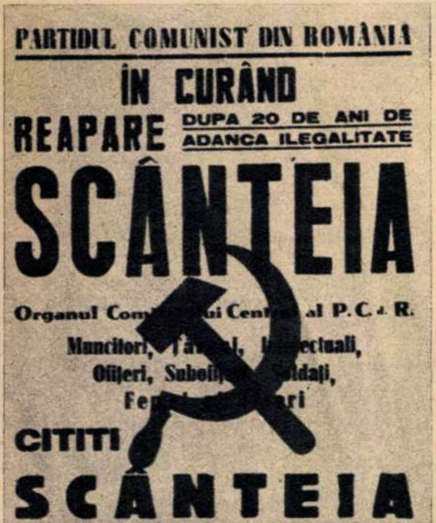
PARTIDUL COMUNIST DIN ROMÂNIA

ÎN CURÂND

REAPARE DUPA 20 DE ANI DE ADANCA ILEGALITATE

SCÂNTEIA

Organul Com[illegible]ui Cent[illegible] al P.C. d. R.

Muncitori, [illegible], [illegible]ectuali,

Ofițeri, Suboți[illegible], [illegible]dați,

Fe[illegible]ri

CITIȚI

SCÂNTEIA

E ZIARUL VOSTRU!

APARE ZILNIC — 6 PAGINI — 10 LEI

După 20 de ani de adîncă ilegalitate, ziarul cel mai drag clasei muncitoare, „Scînteia“, își vestește reapariția.

La chemarea partidului pentru refacerea economiei naționale, oamenii muncii, avînd în frunte pe comuniști, au răspuns cu entuziasm. Iată-i, la Ploiești, muncind pentru înlăturarea ruinelor războiului.

Visul de veacuri al ţărănimii s-a înfăptuit! La chemarea Partidului Comunist, care le-a apărat totdeauna interesele, şi cu ajutorul şi sub conducerea muncitorilor, încă înainte de 6 Martie 1945, ţăranii au intrat cu plugurile pe pămînturile moşiereşti.

În structura industriei, în 1938 grupa B (producţia obiectelor de consum) era precumpănitoare, reprezentînd 54,5% din producţia industrială globală, în vreme ce grupa A (producţia mijloacelor de producţie) avea o pondere de numai 45,5%. În 1959 ponderea grupei A a fost de circa 63%, iar a grupei B — de circa 37%. Producţia grupei A a sporit în 1959 de peste 5,7 ori faţă de 1938, iar a grupei B — de peste 3,1 ori. În perioada 1960-1965, structura producţiei industriale globale va continua să se modifice, prin creşterea mai rapidă a producţiei mijloacelor de producţie. În 1965 grupa A va avea o pondere de circa 66%, iar grupa B, de circa 34%.

TRAIASCA REPUBLICA POPULARA ROMANA

Bucurie şi entuziasm în întreaga ţară: monarhia a fost alungată. A fost proclamată Republica Populară Romînă.

„Procesul de transformare socialistă a agriculturii a cuprins aproape întreaga ţărănime, care a urmat cu încredere calea arătată de partid — calea agriculturii socialiste. Cooperativizarea agriculturii este în linii generale înfăptuită".

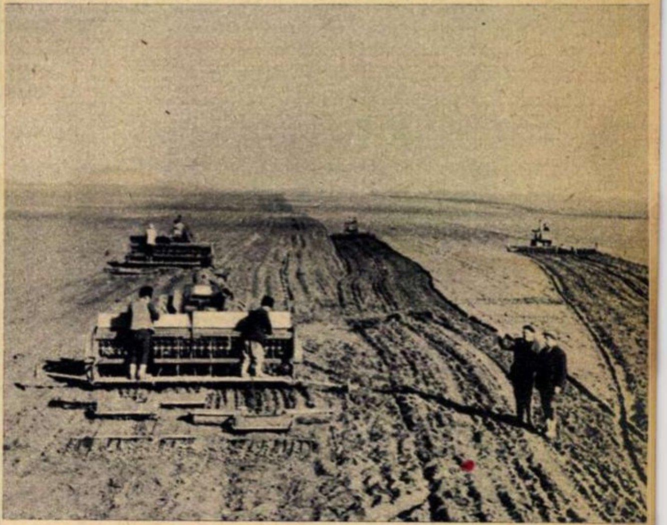

„Ceea ce caracterizează politica partidului este ofensiva neîntreruptă a socialismului, înfăptuirea consecventă a industrializării ţării, a transformării socialiste a agriculturii, a revoluţiei culturale".

GHEORGHE GHEORGHIU-DEJ

În perioada planului decenal de electrificare a ţării (1951-1960) au fost construite numeroase centrale electrice noi. Puterea instalată a centralelor electrice sporeşte de la 501 000 kW în 1938 la 1.840.000 kW în 1960 şi la 3.900.000 kW în 1965.

„Păşim într-o etapă nouă de dezvoltare — a spus tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej la cel de-al III-lea Congres al Partidului Muncitoresc Romîn — care deschide poporului nostru perspectiva luminoasă a victoriei depline a socialismului şi trecerii treptate la comunism, cauză pentru care au luptat şi s-au jertfit cei mai buni fii ai clasei muncitoare şi ai întregului popor romîn".

■ O regiune ca oricare alta ■ Cei cinci „nu" ai Trotușului ■ Ce ne povestește istoria ■ Sclavi negri și sclavi albi ■ De la puțul de păcură la forajul cu turbina ■ Sarea curge pe conductă ■ Ce fel de Aladin a acționat aici? ■ Alte flori cresc pe sub munții Ghimeșului ■ Reflecții pe marginea unui cîntec vechi

PAGINI CONTEMPORANE

Pe Valea Trotușului, ca pretutindeni în țara noastră, cuvîntul partidului a prins viață

de V. SAVIN
Fotografii de A. MIHAILOPOL

La Combinatul chimic Borzești, printre kilometrii de conducte și estacade, printre clădirile luminoase ale nenumăratelor secții, proiectanții au prevăzut și spații verzi.

Trotușul — martor al atîtor transformări — la intrarea în Tîrgu Ocna.

Valea Trotuşului.

O regiune a ţării ca oricare alta. Ca şi Valea Crişului sau a Ialomiţei, a Cernei sau a Dornelor, a Oltului sau a Bistriţei.

O regiune bogată — aşa cum bogată este întreaga noastră ţară — o regiune care în trecut a cunoscut din plin foamea şi analfabetismul, înapoierea economică şi bolile sociale, exploatarea şi sărăcia — aşa cum le-au cunoscut toate regiunile ţării.

Plină de bogăţii, dar gemînd de sărăcie în trecut, regiunea aceasta — ca oricare altă regiune a ţării — a trecut în anii puterii populare prin transformări care o fac de nerecunoscut.

Pe apele Trotuşului nu plutesc pete de ţiţei ca pe Prahova; dar pe întregul curs al Tazlăului şi de la Comăneşti pe Trotuş în jos, dantelăria metalică a sondelor petrolifere s-a integrat în peisaj.

Pe Trotuş nu vin plute, cum vin pe Dorna sau pe Bistriţa; dar pe văile laterale, create de afluenţii Trotuşului, începînd cu Bolovănişul Ghimeşului şi terminînd cu Oituzul, Caşinul şi Tazlăul, exploatările forestiere se ţin lanţ, iar la Agăş, la Comăneşti, la Oneşti, la Căiuţi şi în alte localităţi, numeroase fabrici de cherestea valorifică bogăţia codrilor.

Apele Trotuşului nu sînt sărate ca cele ale pîraielor şi lacurilor din Sovata. Călător însetat într-o amiază de vară dacă ai fi, poţi sorbi din Trotuş, cu palmele făcute căuş, o apă răcoroasă şi dulce de munte; dar pe Valea Trotuşului, la Tg. Ocna, se află unul dintre cele mai bogate masive de sare din ţară.

Valurile Trotuşului nu poartă cu ele negreala cărbunelui, cum fac valurile Jiului la Petroşani; dar din minele, astăzi îngemănate, Asău, Rafira şi Lumina, minerii smulg pămîntului Văii Trotuşului alta dintre bogăţiile sale: cărbunele.

Apele Trotuşului nu învîrt paletele turbinelor vreunei hidrocentrale, cum fac cele ale Bistriţei sau ale Ialomiţei; dar de la Borzeşti, de la Comăneşti şi de la Dărmăneşti —din cele trei mari termocentrale— pleacă spre Roman şi Iaşi, spre Bacău şi Galaţi, spre Piatra Neamţ şi Focşani, spre toate oraşele şi satele Moldovei — şi nu numai ale Moldovei — sute de mii de kilowaţi energie electrică.

Enumerînd aceste cinci mari bogăţii ale Văii Trotuşului sîntem totuşi departe de a-i fi epuizat inventarierea avutului. N-am pomenit nimic despre viile şi livezile dealurilor însorite ale Tîrgului-Ocnei; nici despre cirezile de vite ale muntenilor din Ghimeş şi Agăş şi nici despre turmele de oi ale mocanilor de la Caşin şi Oituz nu am vorbit; nu am amintit de apele, atît de folositoare sănătăţii, de la Slănicul Moldovei; nu am menţionat carierele de gresie din Valea Slănicului; nu am spus nimic despre cerbii, căprioarele, mistreţii, vulpile şi jderii din codrii Trotuşului şi nici despre păstrăvii şi clenii din apele munţilor de aci; nu ne-am oprit încă pe întinsul ogoarelor din gospodăriile agricole de stat, gospodăriile colective şi întovărăşirile agricole din raionul Adjud. Dar, mai ales, nu am vorbit despre cea mai mare bogăţie a ţinutului — sau, mai bine zis, despre făuritorii şi stăpînii tuturor bogăţiilor de aci: oamenii muncii, care, sub conducerea partidului, au schimbat cu totul faţa Văii Trotuşului.

Ce ne povesteşte istoria

Vestigiile istoriei le întîlneşti în Valea Trotuşului la tot pasul. Ele îţi vorbesc de Alexandru cel

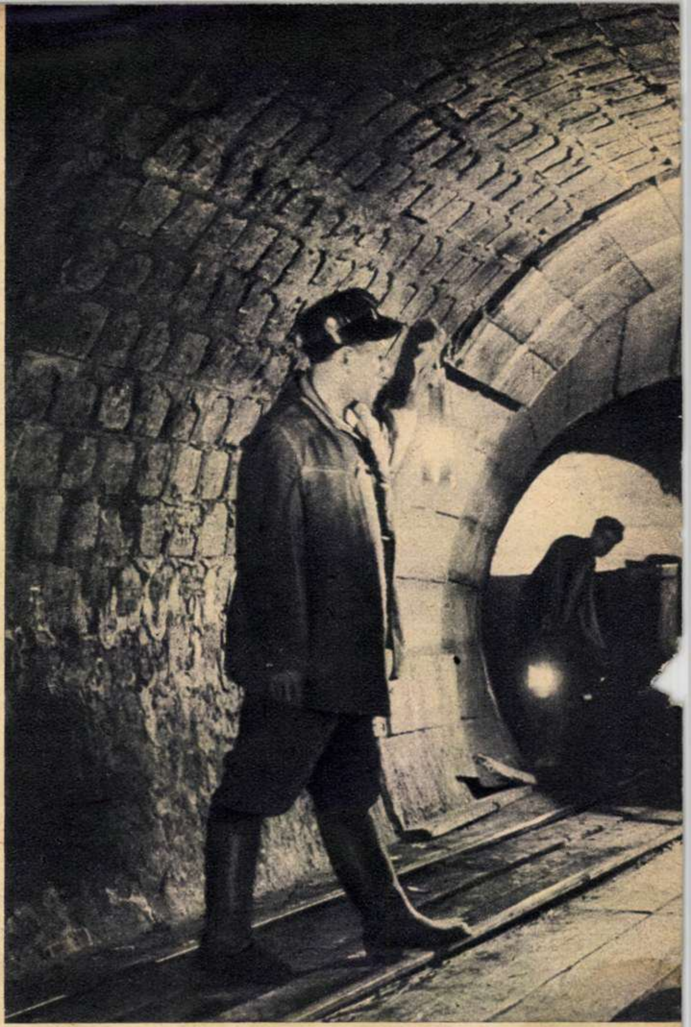

Bun, de Ștefan cel Mare, de Dimitrie Cantemir, prin construcții ce au înfruntat veacurile, prin vechi documente, prin însemnările din cronici. Dar, mai ales, prin legende transmise din generație în generație. Îți mai vorbește Valea Trotușului despre lupta pentru Unirea principatelor, dar și de crîncenele răscoale țărănești din 1907, cînd Oneștii și Dărmăneștii, Brusturoasa și Tescanii au fost centre de luptă ale răsculaților. A mai auzit această vale ecourile tunurilor Kaiserului Wilhelm în anii 1916-1918, cînd pe aci s-a statornicit frontul și cînd denumiri ca Oituz și Cașin, Coșna și Cireșoaia au intrat din geografie în istorie.

Cum trăiau pe vremuri truditorii acestor locuri? Amarnică viață!

Țăranii? Mai rău decît în regiunile de cîmpie, unde, dacă boierul era tot atît de hapsîn ca și aici, cel puțin pămîntul era mai darnic. La Comănești și Dărmănești familiile Ghica și Știrbey dețineau 13.300 ha păduri și teren arabil, în timp ce 10.000 de țărani muncitori nu aveau decît 3.000 de ha; pe Valea Oituzului moșia familiei Negro-Ponte se întindea pe 24.000 ha — dar, înainte de anul 1930, în Onești pluguri de fier nu aveau decît moșierii și 3 chiaburi. După primul război mondial, ca urmare a presiunii maselor, burghezia a fost silită să legifereze o reformă agrară. Dar la Onești, de pildă, n-a fost împroprietărit prin această reformă nici măcar un singur țăran muncitor!

Cum trăiau muncitorii? Trai de robi!

Minerii din Comănești, exploatați de patronii societății cu capital belgian, duceau o viață de cîrtiță în fundul unor mine primitive, lipsiți de cele mai elementare mijloace de protecție a muncii, săpînd cărbunii cu tîrnăcoape prea puțin deosebite de cele de pe vremea agatîrșilor. După 10-12 ore de trudă în asemenea condiții, ei aveau de străbătut kilometri întregi de drum pînă la sălașele lor sărace din văiugile munților. Și nu o dată, cînd interesele capitaliștilor cereau restrîngerea sau chiar sistarea producției, ei se vedeau lipsiți chiar și de amara bucățică de pîine cîștigată în aceste condiții grele, fiind lăsați pradă șomajului.

Petroliștii din Moinești, la cheremul societății „Steaua Romînă" cu capital din Anglia și din alte țări occidentale (91,9% din industria petroliferă a Romîniei burgheze aparțineau capitalului străin), erau în aceeași situație cu minerii. Singura deosebire consta în faptul că, în loc să fie sufocați de gaze în fundul minelor, erau scuturați de crivăț pe turlele sondelor; și în loc să le fie viața veșnic expusă prăbușirilor de galerii, le era veșnic expusă incendiilor și altor accidente frecvente pe atunci în schelele petrolifere. Cît privește șomajul — acesta era endemic sub regimul „Stelei Romîne", care avea privilegii de monopol în această regiune.

În ce-i privește pe tăietorii de pădure, aceștia aveau soarta cea mai crudă. Lucrînd mai mult ca sezonieri, trăind asemenea troglodiților în bordeie săpate în pămînt, ei nu se alegeau după luni și ani de trudă decît cu datorii la dughenele ce aparțineau acelorași patroni care le plăteau și mizerabilele lor salarii.

Iată cum vorbea despre viața acestor muncitori, acum 35 de ani, Constantin Ivănuș, luptător comunist ucis de burghezie: *„Ce oameni minunați sînt muncitorii ăștia ai pădurilor! Și în ce mizerie neagră le este dat să trăiască! Am mai văzut eu sărăcie și mizerie, dar ca la cei de pe Valea Trotușului, de pildă, n-am mai întîlnit. Dar cînd pornesc o dată la treabă, cînd pornesc la luptă împotriva fabricanților de cherestea, poți să contezi pe ei. Sînt dîrzi, hotărîți și aspri, așa cum le e și viața"*.

În anii ce urmează primului război mondial, istoria ne povestește din ce în ce mai multe lucruri despre lupta celor ce muncesc. În 1917 proletariatul rus dăduse exemplu muncitorimii din întreaga lume. În țară la noi — ca în întreaga Europă — crește conștiința de clasă a proletariatului. Iar la 8 Mai 1921 se petrece istoricul eveniment: înființarea Partidului Comunist din Romînia. Lupta muncitorimii din întreaga țară, condusă de aici înainte de către un partid marxist-leninist, intră într-o etapă nouă.

În perioada de după primul război mondial, momentele de luptă sînt numeroase. Iată cîteva din ele: 1919, iulie 21 — petroliștii din Moinești, Zemeș și Solonț se alătură grevei petroliștilor din întreaga țară; 1920 — greva generală atrage printre participanți și pe muncitorii petroliști, mineri și forestieri din Valea Trotușului; 1929 — acțiuni greviste ale muncitorilor forestieri; 1933 — muncitorii petroliști se ridică la luptă alături de petroliștii din Prahova și de feroviarii de la Grivița; 1934 — răscoala țăranilor din Valea Ghimeșului, eveniment important în istoria mișcării noastre revoluționare.

Forța conducătoare a tuturor acestor acțiuni este Partidul Comunist.

În cea mai cruntă ilegalitate, P.C.R. își creează organizații puternice în toate centrele muncitorești ale Văii Trotușului. Numeroși luptători pentru fericirea poporului au trăit și au muncit în aceste locuri. Astfel, Moineștiul se mîndrește cu faptul că tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a trăit aici în anii de ucenicie; și în acest centru petrolifer al Moldovei există azi o casă memorială, casa în care a locuit, pe cînd era ucenic, acel ce avea să devină mai tîrziu conducătorul luptei pentru socialism a întregului nostru popor.

Anii dictaturii fasciste și ai criminalului război antisovietic aduc în întreaga țară o intensificare

SUCCESELE NOASTRE, în cifre

Crește necontenit producția industriei noastre metalurgice. Astfel, față de 3 sute mii tone oțel cît s-au produs în Romînia anului 1938 — anul acesta vom ajunge la o producție de 2,1 milioane tone; în 1970 industria noastră socialistă va produce 7,5 milioane tone oțel. Creșteri foarte mari se vor înregistra, în același timp, și în celelalte ramuri ale industriei metalurgice.

← metalurgice.

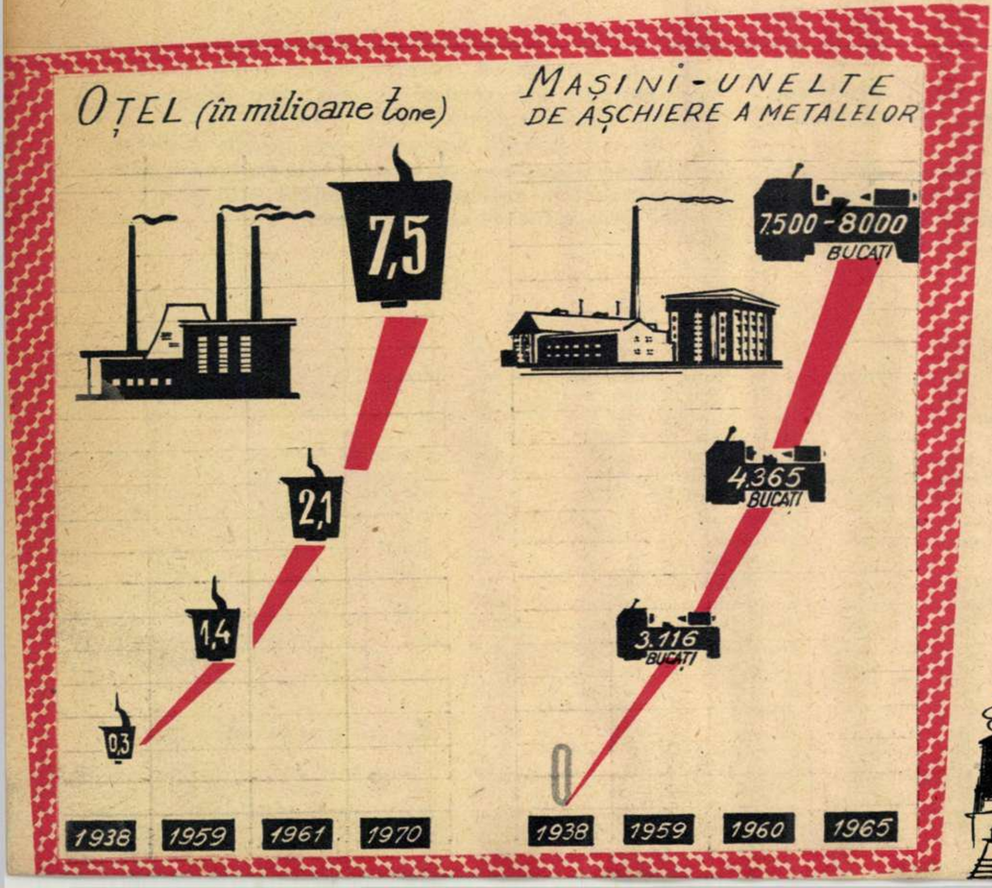

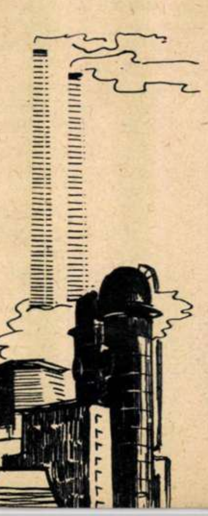

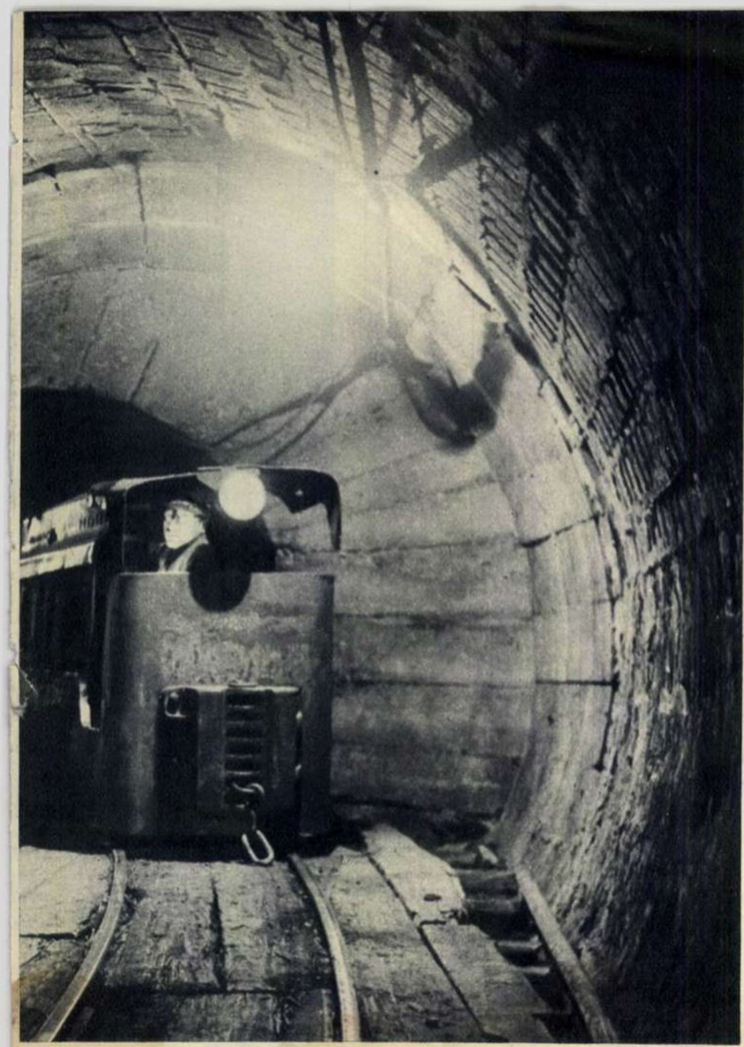

Minerii din Comăneşti sînt mîndri de felul cum arată astăzi minele lor: galerii betonate, trenuri trase de locomotive Diesel, ventilaţie bună, lumină electrică şi lămpi de bună calitate, respectarea prevederilor tehnicii securităţii muncii.

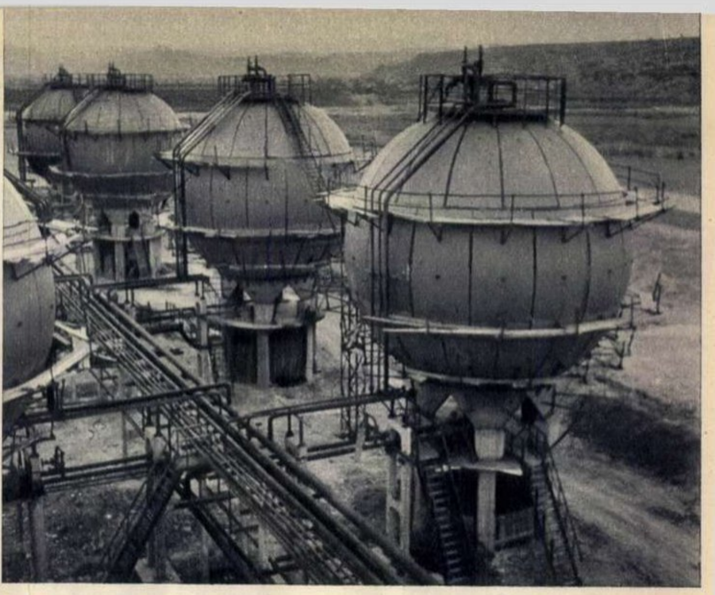

La Combinatul de cauciuc sintetic din Oneşti, lucrările de montare a modernelor agregate se desfăşoară în ritm susţinut, pentru ca primele secţii să intre în funcţiune încă în acest an.

şi mai mare a terorii jandarmereşti şi poliţiste. Dar comuniştii din Valea Trotuşului nu încetează lupta. Şi cînd hitleriştii, în retragerea lor disperată, vor să dinamiteze instalaţiile petrolifere din Moineşti, muncitorii petrolişti sar să apere sondele şi rafinăria, veghează ca producţia să nu fie sistată, iar la 2 zile după intrarea Armatei Sovietice în oraş trimit frontului antihitlerist primele garnituri de cisterne cu benzină.

Era în zilele lui August 1944, dată de la care istoria începe a ne vorbi prin fapte cu totul noi.

Pe unde erau altădată sclavi negri şi sclavi albi

După ce-şi taie drum printre munţi la Ghimeş-Palanca, Trotuşul coboară în aval, rostogolindu-se neastîmpărat din stîncă în stîncă. Ajuns la Comăneşti însă, rîul pare a se domoli, aducînd în acest fel un salut primei aşezări orăşeneşti întîlnite în cale.

Pe vremuri, cînd rosteai numele — satului de pe atunci — Comăneşti, subînţelegeai totodată trei denumiri: Ghica, Foresta Italo-Romînă şi Carbonifera. Erau numele celor trei stăpîni ai comunei: Ghica — stăpînul pămîntului; Foresta Italo-Romînă — stăpîna codrilor; Carbonifera — stăpîna adîncurilor pămîntului. Şi, toate la un loc, stăpîne asupra vieţii trudnice a oamenilor de aci.

Cînd coborai din tren în gara Comăneşti, primul lucru de care ţi se izbea privirea erau turnurile semeţe ale castelului prinţilor Ghica. Dar numai vederea turnurilor îţi era permisă. Pentru că la poartă străjuiau doi gealaţi negri, aduşi de snobismul princiar tocmai din îndepărtata Africă, cu poruncă să nu deschidă nici unui nechemat. Castelul există şi astăzi. Dar slugi nu mai pot fi aflate pe aci. Nici negre, nici de alt soi. Iar porţile din zidul înalt nu mai sînt ferecate. Dimpotrivă: ele sînt larg deschise, iar în parcul străvechi zburdă copiii minerilor, petroliştilor, gateriştilor; aci este astăzi sediul unei şcoli de şapte ani şi — vara — al unei tabere pionereşti. Călătorului sosit la Comăneşti îi este dat să audă deci, chiar la intrarea în oraş, zumzet vesel de glasuri copilăreşti. Peste acest zumzet însă, se suprapune, ca într-o compoziţie muzicală polifonică, zvonul muncii. Se aude cîntecul gaterelor de la Întreprinderea Forestieră, situată în stînga gării; apoi, de la cîteva sute de metri mai în aval pe Trotuş, răzbate respiraţia puternică a termocentralei construite în cadrul planului de electrificare; mai la vale se aude zăngănitul excavatoarelor şi al buldozerelor care sapă temelii şi netezesc drumuri de acces pe şantierul noului combinat forestier. Linişte e doar în dreapta, în amontele rîului. Aceasta nu înseamnă însă că în acea direcţie simfonia muncii nu-şi are şi ea executanţii unei importante partituri. Şi dacă-ţi pleci cu mare atenţie urechea, nu se poate să nu auzi măcar ecoul unor explozii de dinamită, al pocnetelor de ciocane pneumatice, al huruitului de vagonete pe şine de fier. În partea aceea sînt minele.

O mare importanţă a acordat-o partidul modernizării minelor şi mecanizării procesului de producţie în minele din întreaga ţară. Încă în urmă cu 9 ani, la Consfătuirea pe ţară a muncitorilor mineri din industria carboniferă, tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej a dat indicaţii preţioase în această privinţă. Cu sprijinul Uniunii Sovietice şi graţie creării unei industrii proprii de utilaj minier, minele noastre au putut fi de atunci înzestrate cu utilaj nou, munca a putut să fie

Maistrul sondor Moise Constantin de la sonda 1 Prohozeşti vine şi pleacă de la lucru, în fiecare zi, cu „Moskvici"-ul propriu...

SUCCESELE NOASTRE, în cifre

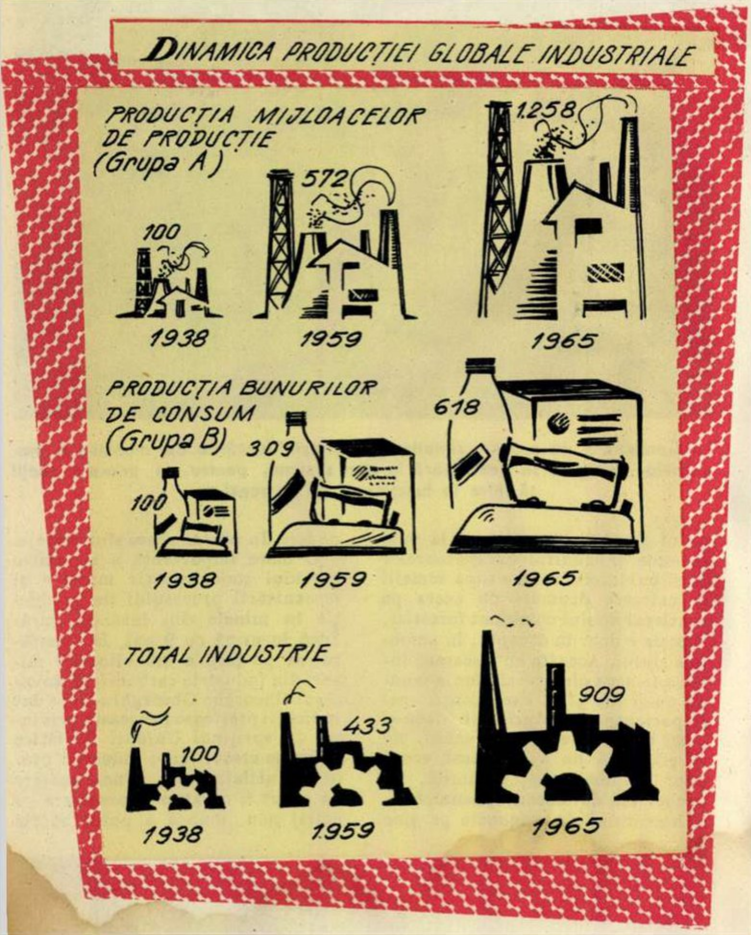

↑

Cifrele vorbesc limpede despre necontenita dezvoltare a industriei noastre. După cum reiese din graficul de față, producția globală industrială, care în 1959 a fost de 433% față de 1938, în 1965 va fi de 909%.

Ioan Biliboc — Ianoș-baci, cum îi spun consătenii — este un muntean în vîrstă de 71 de ani, înalt și drept ca un molid, cu ochi albaștri de o deosebită limpezime, bun la inimă dar dîrz și neînduplecat ca și munții printre care a crescut. Vechi revoluționar, în anul 1934 Ioan Biliboc a fost printre fruntașii răscoalei țărănești din Valea Ghimeșului. Astăzi se bucură de o bătrînețe luminoasă. Puterea populară l-a răsplătit asigurîndu-i pensie de stat și distingîndu-l cu Ordinul „Apărarea Patriei" cl. a III-a și Medalia „Eliberarea de sub jugul fascist". ↓

mecanizată, devenind mai ușoară și mai spornică. Pentru dotarea tehnică a industriei noastre miniere, numai în sectorul carbonifer s-au făcut între anii 1951-1960 investiții de miliarde.

Minerii din Comănești cunosc și ei urmările acestei politici a partidului. În locul galeriilor scunde, în care se tîrau aplecați printre grinzile șubrede de lemn, ei circulă azi prin galerii moderne, betonate, bine aerisite, din care apele de infiltrație sînt colectate și evacuate. Perforatoare pneumatice și scocuri metalice oscilante îi ajută să extragă cărbunele în condiții bune și le permit să ridice productivitatea muncii. Troliuri electrice ridică vagoneții pe planurile înclinate și locomotivele Diesel au luat locul vagonetarilor care înainte vreme trebuiau să împingă vagoneții cu brațele lor. Tehnica securității muncii este respectată cu strictețe: minerii au îmbrăcăminte și căști de protecție, lămpi antigrizutoase de bună calitate etc.

Traiul minerilor este și el astăzi cu totul altul decît în trecut. În anii puterii populare 10.000 de mineri din întreaga țară s-au mutat în case noi. Printre aceștia sînt și cele cîteva sute de familii din Comănești care s-au mutat în blocurile noului oraș muncitoresc, ca și alte sute de familii care și-au construit case proprii: case noi, sănătoase, încălzite, radioficate; numeroși mineri au motociclete, televizoare, aragazuri, mobilier nou; magazinele orașului sînt din belșug aprovizionate; un mare spital, construit în marginea parcului fostă proprietate a prinților Ghica, alte așezăminte de apărare a sănătății amenajate în fostele castele ce au aparținut prinților Știrbey la Dărmănești și Ghica la Dofteana, numeroase policlinici, dispensare și puncte sanitare stau la dispoziția minerilor și a tuturor celor ce muncesc aci.

Atari înfăptuiri — și multe altele asemănătoare în întreaga țară — sînt o urmare a politicii economice a partidului; în legătură cu această politică, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej arăta:

„Încă la Conferința națională din toamna anului 1945, partidul nostru, indicînd căile refacerii economiei distruse de război, a trasat ca linie generală a dezvoltării economice a Romîniei, linia industrializării și electrificării țării... Numai prin crearea bazei materiale de producție a socialismului, prin dezvoltarea marii producții mecanizate — întemeiată pe tehnica cea mai înaltă — în toate ramurile economiei naționale, poate fi atins acel obiectiv suprem spre care tinde partidul — făurirea bunăstării poporului muncitor, asigurarea unui înalt nivel de viață materială și culturală a oamenilor muncii din patria noastră".

Această politică a fost consecvent aplicată în întreaga țară, ducînd la ridicarea economică și culturală a tuturor regiunilor. La Comănești, ea s-a tradus nu numai prin modernizarea minelor — dar și prin refacerea și dezvoltarea fabricii de cherestea, prin construirea unei mari termocentrale și, recent, prin deschiderea șantierului de construcție a unui mare combinat de industrializare a lemnului. Pe linia indicată de documentele Congresului al III-lea al P.M.R. cu privire la valorificarea superioară a resurselor naturale, în lunca Trotușului a și început construirea acestui combinat — obiectiv prevăzut în planul de dezvoltare a economiei naționale pe anii 1960-1965. Combinatul va avea 5 unități: o fabrică de placaje, una de scaune curbate, alta de plăci fibro-lemnoase, o a patra de cherestea de rășinoase și foioase și, în sfîrșit, a cincea unitate — o fabrică de parchete. Vreți să știți cam ce proporții va avea acest combinat? Să vă dăm o singură cifră: numai fabrica de scaune va produce 600.000 scaune curbate anual. Adică — dacă vreți — cîte un scaun pentru fiecare al 30-lea cetățean al republicii!

Comăneștenii au și aflat că prima dintre aceste fabrici va intra în funcțiune anul viitor și că în 1963 combinatul va începe să lucreze cu întreaga capacitate. Și ei nu se îndoiesc de faptul că așa va fi. Au experiența atîtor ani de putere populară!

De la puțul de păcură la forajul cu turbina

Prima sondă mecanică a fost forată în Romînia în anul 1882, la Solonț, în bazinul petrolifer al Moineștiului. De atunci numărul sondelor a crescut și aci — fără îndoială; dar aceasta nu a însemnat un triumf al tehnicii noi. Pentru că, alături de sonde, pînă nu cu mult înainte de naționalizarea din 1948, capitaliștii au continuat să exploateze terenurile petrolifere și cu ajutorul puțurilor primitive. Să amintim un lucru: în 1646 călugărul levantin Baudinus, călătorind prin ținutul Bacăului, a lăsat mărturii despre puțurile de păcură de la Mosoarele, Dofteana,

Un bulevard larg, luminat cu neon, mărginit de o parte şi de alta de blocuri cochete, în prezent lung de peste un kilometru (cînd va fi terminat pînă la capăt va avea 2 km) — aşa arată azi centrul Oneştiului.

Poieni şi Păcureţi; şi iată că după trei veacuri, în secolul al XX-lea, burghezia mai extrăgea petrol prin puţuri tot atît de primitive!

Peste această situaţie s-a suprapus jaful organizat de hitlerişti care, avînd nevoie de cît mai mult petrol, au trecut la exploatarea sondelor cu duze mari sau chiar fără duze; fapt ce a determinat secătuirea a numeroase sonde, epuizarea gazelor făcînd ca mari cantităţi de ţiţei să nu mai poată fi extrase din adîncuri.

Moştenirea lăsată de burghezie a fost deosebit de grea. Dar în anii puterii populare, răspunzînd chemărilor partidului, petroliştii din Moineşti, în frunte cu comuniştii, au depus eforturi susţinute pentru a o lichida. Sonde considerate pierdute au fost redate producţiei, sute şi sute de sonde noi au fost forate pe terenuri etichetate drept „neproductive" sau „nerentabile", ajungînd să dea patriei, într-un răstimp de 6 luni, mai mult petrol decît dăduse această regiune, sub capitalism, în 85 de ani.

Ajutorul sovietic a jucat un rol esenţial în acest progres. El a constat în utilaje, metode noi, schimburi de experienţă. Începînd din anul 1952 s-a introdus la Moineşti metoda forajului cu turbina. Cu ajutorul acesteia forarea unei sonde durează — în raport cu adîncimea — 3 pînă la 12 săptămîni, în timp ce cu cel mai avansat sistem folosit de capitalişti, sistemul rotativ cu masă, forajul dura de la 6 luni pînă la 5 ani. Directivele Congresului al III-lea al P.M.R. trasează ca sarcină extinderea forajului cu turbina în toate schelele petrolifere, în aşa fel încît în 1965 forajul să fie făcut cu turbina în proporţie de 70% în întreaga ţară. Şi iată că de pe acum forajul cu turbina este generalizat la schelele din Moineşti, fiind folosit în proporţie de 100%!

Adăugaţi la toate acestea faptul că, pentru o valorificare superioară a marii noastre bogăţii petrolifere, s-au construit la Dărmăneşti şi la Oneşti două mari rafinării moderne; adăugaţi mai ales faptul că Valea Trotuşului nu este o regiune izolată, ci că este strîns legată de toate celelalte regiuni ale ţării, că ridicarea altor regiuni a contribuit la ridicarea Văii Trotuşului şi invers. Avînd în faţă tabloul creşterii Hunedoarei şi a Reşiţei, a întreprinderilor petrolifere ploieştene şi a celor carbonifere din Valea Jiului, a agriculturii dobrogene şi a industriei constructoare de maşini din Arad şi din Braşov, a industriei chimice din Victoria şi din Baia Mare — este mai uşor de înţeles de ce şi la Moineşti au crescut atît producţia de petrol, cît şi nivelul de trai al celor ce muncesc.

Cine ar merge în marginea Moineştiului, la Lucăceşti, şi ar vedea noul oraş, format numai din blocuri noi, confortabile, nu ar putea crede că în urmă cu ani, pe timpul burgheziei, acolo nu era decît un sătuc amărît. Dar nu numai la Moineşti, ci în întregul raion al cărui centru administrativ este acest oraş, în viaţa oamenilor muncii au survenit transformări esenţiale. Pe vremea burgheziei, în tot raionul nu exista nici o şcoală medie şi doar 4 şcoli de cîte 7 ani. Astăzi numai numărul şcolilor de 7 ani este de 52, la acestea adăugîndu-se încă 4 şcoli serale, 2 şcoli medii, 4 şcoli medii serale şi încă 2 secţii serale pentru cursul mediu. Adăugaţi zecile de cursuri de calificare, de perfecţionare etc. Menţionaţi activitatea a 778 cadre didactice, cea a 5 cluburi, a 17 cinematografe (pe vremea burgheziei exista unul singur), a 78 cămine culturale etc. etc. — şi vă veţi face o oarecare idee (atîta cîtă poate rezulta din nişte cifre seci) despre ce a adus aci socialismul.

Cunoscînd toate acestea nu te mai miră cînd îl auzi pe maistrul de foraj brigadier Petre Lazăr din schela Runcu vorbind cu competenţa unui inginer sau a unui geolog despre „forajul dirijat" şi despre structura straturilor miocene şi oligocene. Sau nu te miri cînd îl vezi pe maistrul sondor Moise Constantin venind la lucru la sonda 1 Prohozeşti cu „Moskvici"-ul propriu...

Sarea curge pe conductă

Reîntorşi la Trotuş, coborîm la vale spre Tîrgul Ocnei, oraşul a cărui faimă a fost făurită de salinele sale străvechi. Şi bineînţeles că ceea ce ne atrage în primul rînd sînt acestea.

De la primitivele exploatări de pe vremea cămăraşilor şi a ghirăi-

SUCCESELE NOASTRE, în cifre

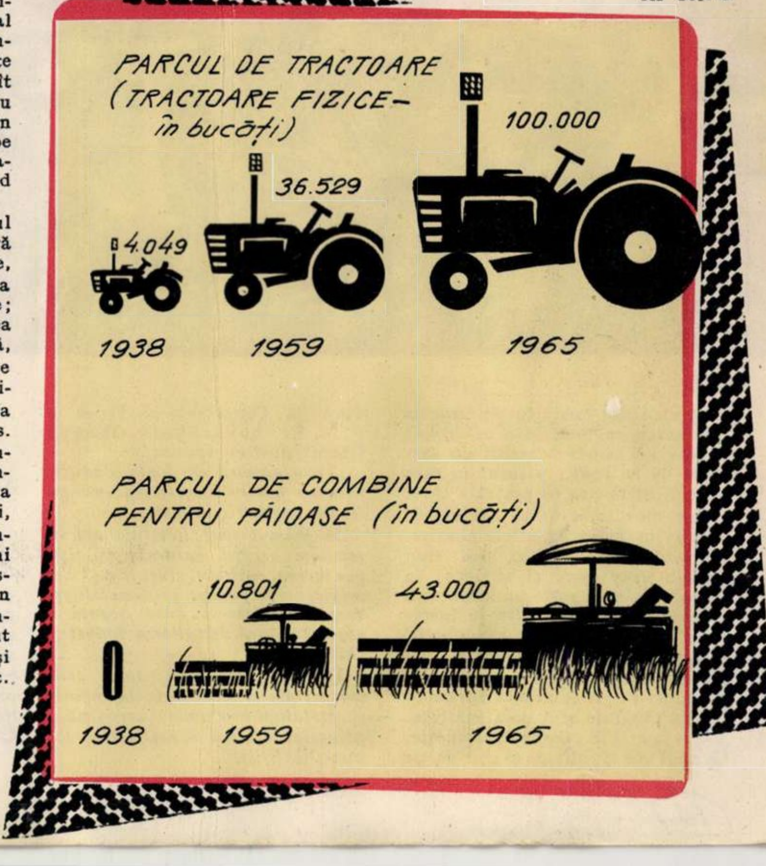

Un grafic concludent: în 1938 Romînia avea 4.049 tractoare. Toate aparţineau moşierilor şi chiaburilor. Azi ogoarele patriei noastre sînt brăzdate de zeci de mii de tractoare. Numai peste 4 ani numărul tractoarelor va ajunge la 100.000, iar cel al combinelor la 43.000. →

lor, chiar şi de la acele de pe vremea burgheziei, cînd sarea se mai spărgea cu tîrnăcopul — pînă la exploatările moderne de azi, e o cale tot atît de lungă ca aceea străbătută în petrol de la puţul cu păcură pînă la sonda cu turbină.

Haveuzele moderne şi exploatarea după sistemul camerelor trapezoidale — iată ce caracterizează astăzi munca în salinele din Tg. Ocna. În plus, exploatarea sării în soluţie, a saramurii extrase prin sonde şi fabricarea oxigenului într-o fabrică nou construită — iată aspecte inedite ale activităţii acestor saline. Bineînţeles că, în raport cu aceste aspecte, s-au transformat şi oamenii. Au apărut la Tg. Ocna profesiuni noi, care nici nu erau pomenite pe aici înainte vreme: mineri calificaţi, sondori specialişti în sonde salinifere, compresorişti.

Tg. Ocna îşi are inima sa în saline. Iar din această inimă, o importantă arteră se îndreaptă spre cel mai tînăr, cel mai populat şi — astăzi — cel mai important oraş din Valea Trotuşului: Oneşti. Artera aceasta este saleductul, conducta ce duce Combinatului chimic din Oneşti sarea extrasă la Tg. Ocna.

Ce fel de Aladin a acţionat aici?

Oricine a cunoscut Oneştii în urmă cu ani ştie că vechiul sat, dacă nu arăta exact ca pe vremea lui Ştefan cel Mare, în orice caz nu era cu nimic deosebit de aşezarea de la 1842, veleatul în care s-a ridicat moara de piatră a cărei zidire mai trăieşte şi astăzi. Şi iată-ne la Oneşti în zilele noastre. De astă dată descinzi din tren într-un oraş mare şi modern, cu o magistrală de peste un kilometru lungime (cînd va fi gata în întregime ea va avea doi kilometri), străjuită pe ambele laturi de blocuri cu balconaşe cochete, zugrăvite în culori vii, şi luminată în neon. Cîteva cvartale sînt deja înălţate. Altele se află în curs de construcţie. La anul vor fi ridicate şi cele de pe fosta stradă principală a vechiului Oneşti, pe care, în locul căsuţelor bătrîneşti plecate într-o rînă, se vor înălţa, printre altele, şi 6 blocuri-turn cu cîte 9 etaje.

Blocuri-turn la Oneşti?! Într-adevăr ar putea părea ciudat pentru acel care nu ştie că în locul satului cu doar cîteva mii de suflete se află azi un oraş cu zeci de mii de locuitori.

Dar cînd au apărut toate acestea? Cum? Ce fel de Aladin a acţionat aici şi cum arată „vrăjitorii" care peste noapte au ridicat din pămînt cetatea aceasta?

Cînd? În anii puterii populare! Mai precis: începînd din 1952.

Cum? Prin eforturile făcute de puterea populară şi entuziasmul pe care planurile iniţiate de partid l-au stîrnit printre constructori.

Ce fel de forţe au acţionat aici? Partidul clasei muncitoare şi oamenii muncii, strîns uniţi în jurul partidului.

La ora actuală sînt date în folosinţă peste 3.000 de apartamente. Pînă în 1965 Oneştiul va avea 6.600 apartamente; în 1975—9.160 apartamente.

Dar de ce s-a dezvoltat această localitate atît de mult? În mare, o ştim: pentru că, în conformitate cu planurile iniţiate de partid, aci s-a ridicat un important centru al industriei petrochimice.

Ţinînd cont în primul rînd de bogăţiile naturale ale ţării, partidul a acordat o mare însemnătate dezvoltării industriei noastre chimice.

Încă la Congresul al II-lea al P. M. R. tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej spunea:

„Ţara noastră are toate condiţiile necesare pentru dezvoltarea unei puternice industrii chimice.

În primul rînd Romînia are însemnate bogăţii naturale de ţiţei, gaz metan, cărbune, stuf, lemn, sare, minereuri neferoase şi nemetalifere, care constituie o bază bogată şi variată pentru dezvoltarea industriei chimice.

În al doilea rînd, avem cadre competente şi entuziaste de ingineri şi specialişti în chimie, care-şi ridică neîncetat nivelul cunoştinţelor tehnice-ştiinţifice".

Pe aceste baze s-a pornit la construirea unor importante obiective ale industriei chimice.

Iniţiind construirea complexului industrial de la Oneşti-Borzeşti, partidul a trasat sarcina de a se începe cu termocentrala. Această sarcină corespunde întru totul concepţiei leniniste despre construcţia socialistă, în conformitate cu care electrificarea trebuie să meargă întotdeauna cu un pas înaintea industrializării. Partidul nostru a urmat întocmai această indicaţie leninistă. În Raportul tovarăşului Gheorghe Gheorghiu-Dej asupra planului de electrificare se spunea:

„Electrificarea este mijlocul principal în mecanizarea şi automatizarea procesului de producţie şi în uşurarea muncii omului. Ea va fi un factor esenţial pentru crearea unei puternice industrii chimice, punînd în valoare marile resurse de materii prime de care dispune ţara noastră".

Construirea termocentralei de la Borzeşti, ca şi a altor centrale electrice, a avut drept scop să asigure energie electrică şi termică pentru complexul petrochimic şi oraşul nou Oneşti, dar să fie în acelaşi timp conectată la sistemul energetic naţional, asigurînd astfel curentul electric constructorilor hidrocentralei de la Bicaz, laminoriştilor de la Roman, chimiştilor din Roznov şi Săvineşti, textiliştilor din Buhuşi şi din Bacău.

Acestea au fost criteriile după care ridicarea complexului din Oneşti-Borzeşti a început cu începutul — în sensul leninist al cuvîntului. Adică cu termocentrala. Astăzi, termocentrala are o putere instalată de 125 MW şi va trebui să crească pînă în 1965 la 225 MW.

Iată apoi a doua întreprindere din Oneşti — construită pentru a valorifica bogăţiile naturale ale regiunii: Rafinăria nr. 10, ale cărei prime instalaţii au intrat în funcţiune în august 1956. Creaţie a tehnicii moderne, rafinăria aceasta se bucură de un proces tehnologic complet automatizat. Ea asigură o valorificare într-adevăr superioară a petrolului, graţie instalaţiilor complexe de cracare pe care le posedă.

Combinatul chimic, cea de-a treia mare unitate a complexului din Oneşti-Borzeşti, a fost ridicat pentru a asigura satisfacerea necesităţilor industriei noastre socialiste, ale agriculturii socialiste şi cerinţelor oamenilor muncii cu produse sodice, insecticide, ierbicide şi mase plastice. Prima secţie a combinatului a intrat în funcţiu-

Satul Beleghet, comuna Agăş. Ca pe multe alte case din oraşele şi din zeci de sate din Valea Trotuşului, şi pe această casă dintr-un sătuc îndepărtat se înalţă antena de televiziune. Proprietar al televizorului: locuitorul Sandu Gherman.

În sectorul zootehnic al colectivei din Homocea.

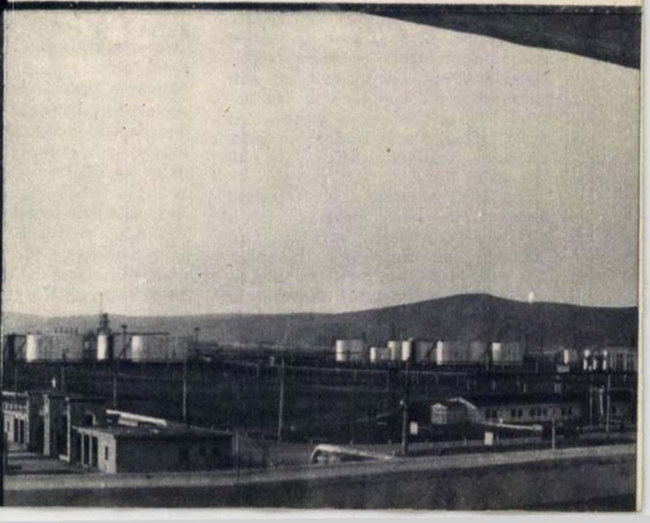

O mică parte din nesfîrşitul şirag de construcţii industriale ale complexului petrochimic din Oneşti-Borzeşti.

ne în luna iunie 1959. Cele mai multe, în anul 1960. Astăzi se produc aici: clor gazos şi lichid, hidrogen, acid clorhidric, detexan, hexacloran ş.a. O secţie foarte importantă este uzina de mase plastice, în curs de construire, care va intra în producţie în anul 1962. Combinatul acesta va livra în 1965 circa 37% din totalul producţiei noastre de mase plastice, mari cantităţi de ierbicide, precum şi cea mai mare parte din totalul producţiei de insecticide.

Combinatul de cauciuc sintetic şi produse petrochimice este cea de-a patra unitate (cît de nepotrivit este acest termen: fiecare din aceste combinate e de fapt un complex de unităţi!). Primele secţii vor intra în funcţiune în anul 1961. Materia primă principală a combinatului o constituie fracţiile de gaze rezultate din prelucrarea petrolului în rafinăriile nr. 10 şi 7, gaze care pînă acum se risipeau. Construit pe baza unui proiect realizat de Institutul „Ghiprokauciuk" din Moscova şi de IPROCHIM şi dotat cu utilaj de fabricaţie sovietică, cehoslovacă şi romînească, în 1963 combinatul va produce 50.000 tone cauciuc sintetic şi 30.000 tone produse petrochimice (fenol, acetonă ş.a.).

Alături de aceste mari întreprinderi, în Oneşti mai activează şi Întreprinderea Forestieră, care cuprinde—printre altele — şi o fabrică de cherestea, construită în anii 1946-1947 şi modernizată an de an, precum şi întreprinderile de construcţii şi montaj care ridică fabricile şi montează complicatele lor agregate, ca şi întreprinderile de construcţii ce înalţă blocurile oraşului.

Oneşti, oraş nou pe harta ţării, este în acelaşi timp un important centru al industriei noastre socialiste.

SUCCESELE NOASTRE, în cifre

An de an puterea populară alocă sume tot mai mari pentru nevoile social-culturale ale celor ce muncesc. Alocările din bugetul de stat al R.P.R. pentru cheltuielile social-culturale, care în 1950 au fost de 3,4 miliarde lei, vor fi în 1965 de circa 20 miliarde lei.

★

Dezvoltarea economiei noastre naţionale a dus la o mare creştere a numărului inginerilor. În timp ce în Romînia burghezo-moşierească, în anul 1938, numărul inginerilor era de 9.000, în anul 1959 economia noastră socialistă dispunea de 59.000 ingineri; în 1965 numărul inginerilor va fi de 80.000.

★

În anii 1955-1959 s-au construit din fondurile statului 61.381 apartamente; în anii 1960-1965 se vor construi 300.000 apartamente ce vor fi puse la dispoziţia oamenilor muncii. →

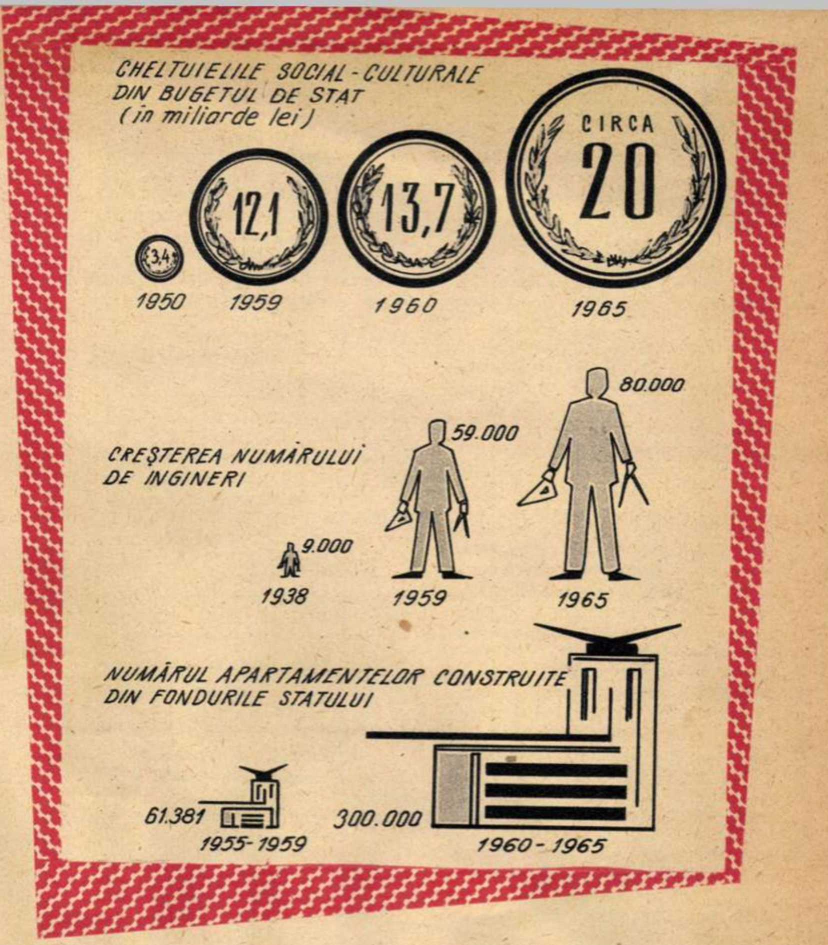

Alte flori cresc astăzi pe sub munţii Ghimeşului

Valea Trotuşului nu înseamnă însă numai oraşe, ci şi sate. Pe aici deosebim trei feluri de sate: cele din partea de sus a Trotuşului, cum sînt cele din Valea Ghimeşului, sate de munte, avînd ca specific economic zootehnia şi munca la păduri; satele din regiunile de deal, cu producţie hortiviticolă, cerealieră şi zootehnică, şi satele din partea de jos a rîului, cele din raionul Adjud, raion agricol prin excelenţă, producător de păioase şi porumb, de floarea-soarelui şi sfeclă de zahăr, de fructe şi legume.

Stînd de vorbă cu comuniştii din Ghimeş, am aflat multe lucruri despre viaţa de ieri şi de astăzi a sătenilor de aici. Tovarăşul Balint, secretarul comitetului comunal de partid, ne-a cîntat, la cererea noastră, un vechi cîntec popular de prin partea locului; o tînguitoare şi în acelaşi timp aprigă melodie, specifică folclorului secuiesc. În traducere necizelată am transcris:

„Pe sub munţii Ghimeşului cresc flori sălbatice
Nu s-aude seara în amurg glasul clopotului
Nu s-aude seara la şezătoare rîsul fetelor
Ferestrele cu muşcate nu zîmbesc în lumini"...

Am desluşit, în versurile acestea pline de alean, traiul greu al ţăranilor ghimeşeni de altădată. Şi am înţeles şi mai bine de ce în anul 1934, sub conducerea comitetelor de acţiune organizate în Valea Ghimeşului de partidul comunist, ţăranii din aceste sate s-au răsculat, au ocupat primăriile, alungîndu-i pe primari şi pe jandarmi, şi au restituit celor păgubiţi lucrurile sechestrate prin execuţiile fiscale silite.

Toate acestea le-am înţeles din vechiul cîntec ghimeşan; dar din relatările interlocutorilor noştri am aflat că, astăzi, pe sub munţii Ghimeşului cresc altfel de flori: florile libertăţii. Rîsul fetelor răsună cristalin ca apele Trotuşului, ferestrele cu muşcate strălucesc în lumini...

În Valea Ghimeşului — unde ţăranii muncitori trudeau din greu pentru a scoate de pe loturile lor sărace 10.000 kg cartofi la hectar, în cadrul întovărăşirilor existente se recoltează azi aproape dublu. În Valea Ghimeşului—unde ţăranii muncitori nu aveau alta ce face cu laptele vitelor decît să-l dea pe cîţiva gologani speculanţilor satului sau să-l transporte, cu mari greutăţi, la Miercurea Ciuc ori la Moineşti, alegîndu-se cel mult cu un drob de sare şi un bidon cu gaz — astăzi se valorifică zilnic, numai prin centrul de prelucrare din Lunca de Jos, 6.000 litri de lapte.

47 de cîrciumi erau pe vremuri la Ghimeş-Făget. În schimb şcoli nu erau decît 2-3. În toate trei comunele din Valea Ghimeşului nu erau înainte decît 17 învăţători; astăzi, 76 de cadre didactice calificate predau carte în 30 de şcoli ce cuprind un număr de 1.500 elevi. Cîţi copii de ţărani ghimeşeni puteau urma şcoala în trecut? La Lunca de Sus, de pildă, doar 22,9 la sută — rămînînd nealfabetizaţi 77 la sută. Astăzi nu mai există copil de vîrstă şcolară care să nu înveţe carte! În plus, în Lunca de Sus a fost înfiinţat în anii puterii populare Centrul şcolar C.F.R. „Gheorghe Gheorghiu-Dej", unde 500 de elevi, printre care numeroşi fii de ţărani de pe malurile Trotuşului, îşi însuşesc o temeinică pregătire de viitori muncitori şi maiştri feroviari.

Nu-i aşa că, într-adevăr, sub munţii Ghimeşului cresc astăzi altfel de flori?...

Alte flori cresc şi pe sub dealurile din celelalte părţi ale raionului Moineşti.

Învăţătura partidului despre transformarea socialistă a agriculturii a rodit — ca în toate regiunile ţării — şi în aceste locuri. Una dintre cele mai vechi gospodă-

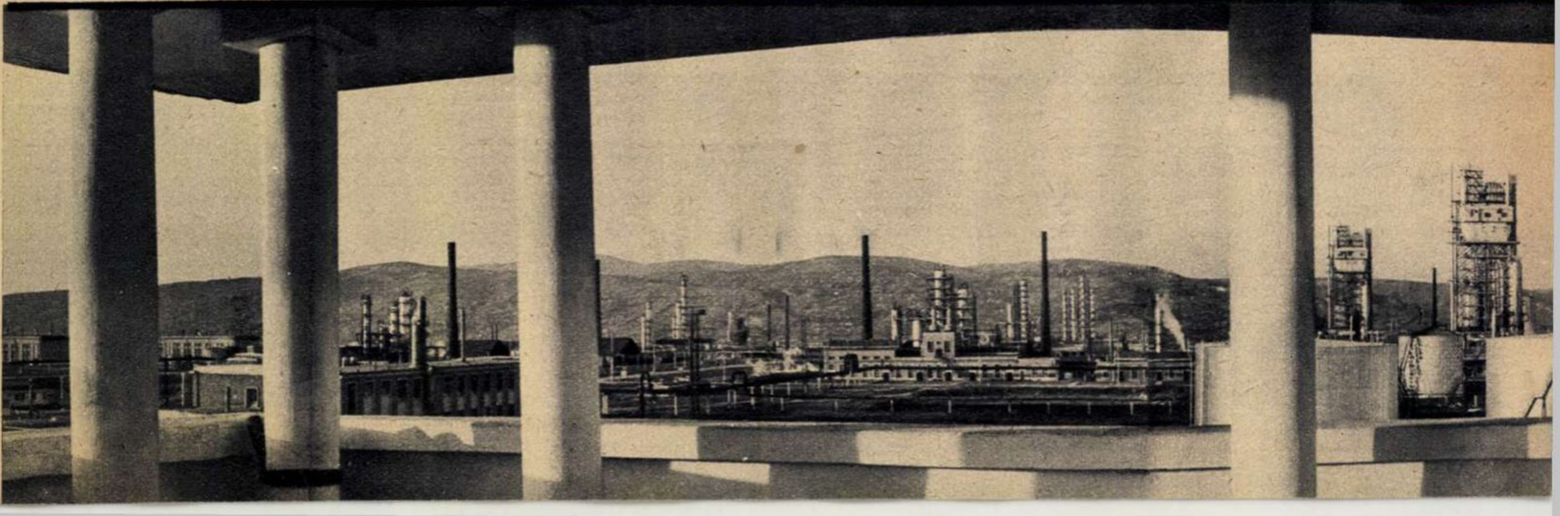

rii colective din raion — gospodăria „Octombrie Roşu" din Grigoreni — este în acelaşi timp şi una dintre cele mai prospere. Doar 85 de familii erau în colectivă în anul constituirii, 1952; astăzi numărul lor este de 265. Recoltele, cu mult superioare celor obţinute de ţăranii cu gospodării individuale, au făcut ca numărul colectiviştilor să crească an de an, tot mai mulţi ţărani individuali convingîndu-se de superioritatea muncii în comun. Şi cum nu s-ar convinge, de vreme ce în anul 1960 gospodăriile colective au realizat, în medie, pe întreaga regiune, recolte de grîu duble faţă de recoltele ţăranilor cu gospodărie individuală.

În plin proces de transformare socialistă trăiesç şi satele raionului Adjud. Prin cele două S.M.T.-uri şi 4 gospodării agricole de stat existente, sînt sprijinite zi de zi cele 23 de gospodării agricole colective şi 191 de întovărăşiri create prin unirea de bună voie a ţăranilor. Paralel cu agricultura socialistă, se dezvoltă însă şi alte ramuri de activitate. În 1938 pe teritoriul actualului raion Adjud exista o singură întreprindere industrială: vechea fabrică de zahăr din Sascut (de altfel dezvoltată şi modernizată în anii puterii populare); astăzi numărul întreprinderilor industriale este de 12. În 1938 pe teritoriul actualului raion se mai aflau 13.500 bordeie săpate în pămînt, în care ţărani săraci îşi duceau traiul amărît; astăzi aceste bordeie nu mai sînt — în mod practic — decît o amintire a trecutului. Să mai amintim de creşterea numărului şcolilor — de la 120 şcoli elementare şi una singură medie în 1938 — la 210 şcoli elementare şi 8 medii în 1960; să mai amintim că azi există în raion 18 cinematografe (3 în 1938), 67 de medici (6 în 1938), 174 biblioteci (nici una în 1938) — şi ne vom face o idee despre felul cum a crescut aici nivelul de trai.

Am vizitat şi una dintre gospodăriile colective ale raionului: gospodăria agricolă colectivă „23 August" din comuna Homocea. Deşi tînără (a fost înfiinţată în august 1959), această gospodărie are astăzi 80 de hectare de teren arabil irigat; un sector zootehnic cu 60 de vaci cu viţei, aproape 1.000 de oi şi 800 de miei; două camioane proprietatea colectivei; 525 ha pămînt arabil cultivate cu păioase, porumb, porumb-siloz, sfeclă de zahăr, legume etc. Recolta obţinută anul trecut — primul an de muncă în colectivă — a fost o recoltă bună: aproape 2.000 kg grîu în medie la hectar şi peste 3.000 kg porumb boabe; valoarea unei zile-muncă a ajuns la cca 35 lei. Ce înseamnă aceste cifre e uşor de înţeles, dacă vom arăta că în Directivele Congresului al III-lea al P.M.R. se prevede ca în condiţiile unui an agricol normal să se realizeze, pe întrega agricultură, o producţie medie de circa 1.800 kg de grîu la hectar şi 2.500-2.800 kg porumb boabe la hectar.

Colectiviştii din Homocea, urmînd îndemnurile adresate de partid întregii noastre ţărănimi muncitoare, îşi însuşesc cele mai înaintate metode de muncă. Ei au irigat anul trecut o mică suprafaţă de teren — anul acesta au sporit suprafaţa irigată la 80 ha. Ei au cultivat anul trecut o mică suprafaţă de teren cu porumb-siloz — anul acesta au mărit-o la 30 de ha.

Toate acestea constituie şi secretul ridicării propriei lor bunăstări.

Reflecţii pe marginea unui cîntec vechi

Am aflat la Institutul de folclor, printre alte numeroase înregistrări de cîntece populare, şi un cîntec haiducesc din regiunea Bacău. Iată în ce fel a dat poporul glas sentimentelor sale de obidă şi ură:

„Toată vara eu muncesc
Pe ogorul boieresc.
Rămîi, doamne, la domnie,
Căci eu plec la haiducie,
Şi de-oi prinde vreun ciocoi,
De cinci piei am să-l despoi,
Ş-am să-i trag un glonte-n spate
Ca să am şi eu dreptate.
Şi-am să-i trag un glont în piept,
Ca să-mi caut şi eu drept".

Marele poet anonim care a alcătuit cîntecul a ştiut exact împotriva cui trebuia să mobilizeze la luptă masele: împotriva exploatatorilor. Dar în epoca noastră lupta împotriva jefuitorilor şi asupritorilor poporului s-a dus cu alte mijloace decît cu cele ale haiduciei. În Valea Trotuşului — ca pretutindeni în ţara noastră — minerii, petroliştii, forestierii, ţăranii muncitori, toţi oamenii muncii conduşi de partid, i-au alungat pe acei ce le exploatau truda. Puterea economică şi politică a fost smulsă din mîinile exploatatorilor şi dreptatea s-a instăpînit în Valea Trotuşului, la fel ca în văile tuturor rîurilor ţării, la fel ca în munţii Făgăraşului, în cîmpia Bărăganului, în stepa şi pe dealurile Dobrogei.

Cîntecele vechi se cîntă astăzi numai pentru a aminti celor ce muncesc cît de crîncen a fost trecutul şi ce mare şi minunat lucru au a apăra şi consolida prin munca lor liberă de azi. Iar oamenii muncii din întreaga Vale a Trotuşului ştiu că cea mai importantă contribuţie pe care o pot aduce la apărarea şi consolidarea libertăţii noastre este în primul rînd întărirea forţei economice a patriei. De aceea, întîmpinînd cea de-a 40-a aniversare a partidului, ei şi-au luat importante angajamente. Sonde date în foraj înainte de termen la Moineşti; cărbune cu mai puţin şist şi o mai bună valorificare a masei lemnoase la Comăneşti; 10.000 tone mai multă benzină cu cifră octanică superioară peste sarcina planificată şi — tot peste plan — 40.000 tone motorină cu temperatură de congelare scăzută, la rafinăria din Oneşti; îmbunătăţirea calităţii sodei caustice, detexanului şi hexacloranului precum şi 8 milioane lei economii peste plan la preţul de cost, la Combinatul chimic Borzeşti; chemarea la întrecere adresată tuturor colectiviştilor din regiune de cinci gospodării agricole colective, printre care şi cea din Homocea, avînd ca obiectiv ridicarea tuturor colectivelor la nivelul celor fruntaşe — iată doar cîteva dintre angajamentele luate de cei ce muncesc în Valea Trotuşului, pentru a cinsti sărbătoarea partidului sub conducerea căruia au obţinut atîtea victorii.

Iar Trotuşul, care timp de veacuri a fost martor al suferinţelor şi nădejdilor neîmplinite ale oamenilor muncii de prin aceste locuri, este astăzi martor al unor mărețe biruinţe, al unor nevisate bucurii. El duce mărturia sa apelor domoale ale Siretului şi de aci, prin acesta, bătrînei Dunări. La fel cum liniile de înaltă tensiune ce vin de la Borzeşti se conexează în sistemul ce duce energia electrică la Iaşi, la Tecuci, la Galaţi...

NOI CINSTESC

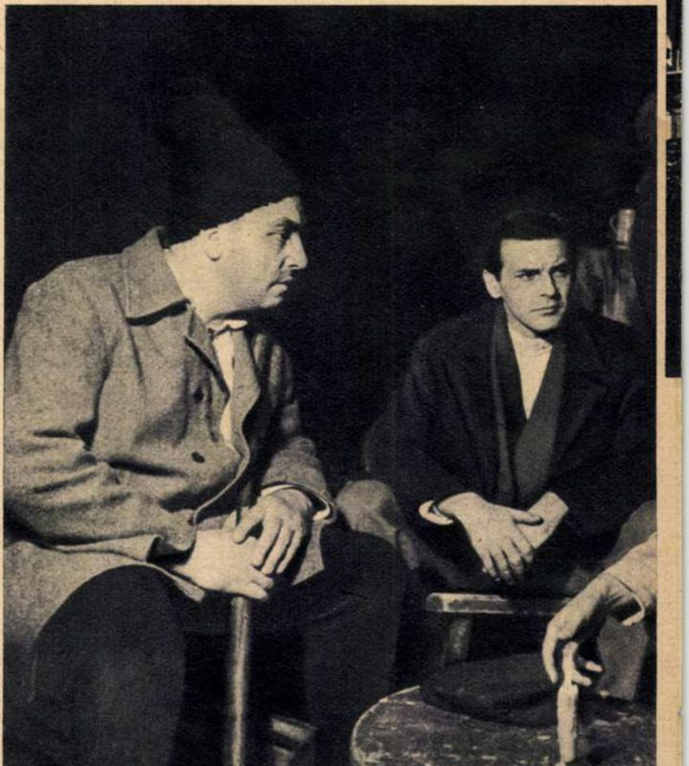

„PRIMĂVARA". Sala e cufundată în întuneric. Urmărim încordaţi ampla mişcare scenică. Dintr-o piaţă apar mulţime de muncitori şi ţărani, luptători din gărzile patriotice, studenţi, soldaţi şi elevi. În prim-plan, comunistul Radu Necula, grav rănit, se adresează celor din jur:

— Veniţi mai aproape, tovarăşi...Am învins. Ridicaţi steagurile noastre cît mai sus... Faceţi ca inimile noastre să ardă neîncetat pentru revoluţie.

Nu e greu de descifrat în aceste cuvinte patetice din finalul piesei lui Aurel Mihale „Primăvara", caracterul acestui erou stăpînit de o încredere nestrămutată în victoria clasei muncitoare.

— *Am năzuit să fie un spectacol emoţionant* — ne spunea în seara premierei directorul teatrului „C.I. Nottara", artistul poporului George Vraca. *N-am precupeţit eforturile pentru punerea în scenă a acestui poem dramatic închinat luptelor muncitorilor şi ţăranilor muncitori conduşi de comunişti. Piesa culminează cu*

CREAȚII
MAREA SĂRBĂTOARE

În preajma marii sărbători de la 8 Mai, am vizitat cîteva teatre bucureștene, am poposit în atelierele unor artiști plastici, am stat de vorbă cu cîțiva compozitori. Fotoreportajul de față a surprins unele imagini din activitatea creatoare cu care oamenii de artă din țara noastră cinstesc glorioasa aniversare a partidului.

Sculptorul Ovidiu Maitec lucrînd la una din noile sale sculpturi, închinată aniversării partidului.

„FATA CU GAROAFE". Însoțindu-l pe compozitorul Gheorghe Dumitrescu, maestru emerit al artei, spre Teatrul de Operă și Balet al R.P.R., unde se prezintă în premieră opera „Fata cu garoafe", simțeam în cuvintele lui înfrigurarea cu care a așteptat confruntarea noii sale lucrări cu publicul.

— *În ultimul deceniu* — ne spunea compozitorul — *m-am dedicat aproape cu exclusivitate genului muzicii dramatice. Mi-am propus, după cum se știe, ca într-un vast ciclu unitar să evoc, sintetic, zbuciumata istorie a luptei poporului romîn de-a lungul veacurilor, pentru libertate și dreptate.*

Se poate remarca într-adevăr că, atît în operele „Ion Vodă cel Cumplit" și „Răscoala", cît și în oratoriul „Tudor Vladimirescu", se repetă anumite motive muzicale conducătoare care simbolizează tocmai această idee fundamentală a ciclului. Aceleași leit-motive apar, amplificate și generalizate, și în această operă care încheie ciclul.

„Fata cu garoafe" — ne precizează compozitorul — *este numele conspirativ al unei eroine comuniste care și-a sacrificat viața în lupta pentru eliberarea țării de sub jugul fascist.*

L-am rugat apoi pe compozitor să ne destăinuiască geneza noii sale opere.

— *Un deceniu întreg m-am gîndit la o asemenea lucrare. Chiar și atunci cînd eram absorbit de găsirea unor acorduri dramatice pentru alte lucrări ale mele, năzuiam să scriu o operă despre eliberarea Romîniei și despre drumul nou pe care pășește poporul romîn. „Fata cu garoafe" am gîndit-o mult timp, dar am compus-o foarte repede. Autorul libretului este poetul Nicolae Tăutu. Am ținut astfel să fiu prezent la marea sărbătoare a întregului nostru popor din ziua de 8 Mai, cu o operă care încoronează zece ani de activitate componistică.*

În fotografie: „Fata cu garoafe" pe scena Operei bucureștene.

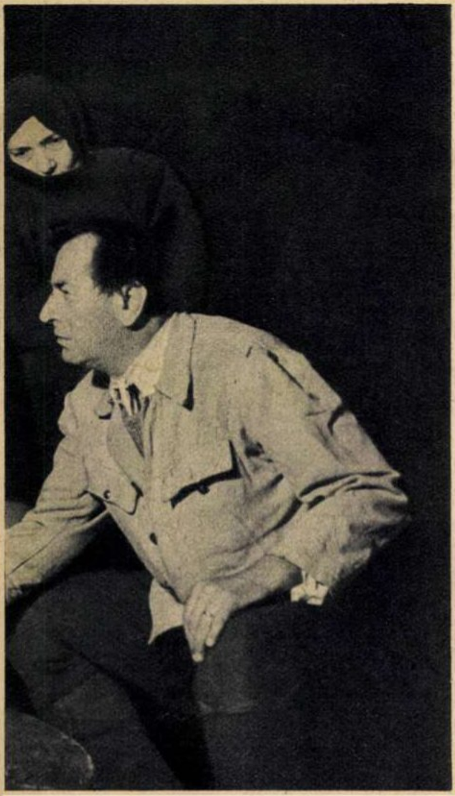

evenimentele din primăvara anului 1945, cînd masele populare au adus în fruntea țării primul guvern democrat.

— Debutul prozatorului Aurel Mihale ca dramaturg coincide cu debutul dumneavoastră ca regizor?

— *Pe această scenă, da. Nu-mi schimb însă profesia. Rămîn ce am fost vreme de aproape 40 de ani, adică actor dramatic. Poemul scenic al lui Aurel Mihale m-a cucerit însă într-atît, încît am dorit mult să-l pun personal în scenă. Cu toate acestea, dețin și un rol, cel al Comentatorului. De altfel, aproape întreg colectivul teatrului „C.I. Nottara" apare în spectacol. În scenele de masă fac figurație chiar și artiștii emeriți, care au dorit ca în felul acesta să-și aducă contribuția la realizarea unui spectacol de calitate închinat aniversării partidului.*

În fotografie: o scenă din spectacol.

„OCHIUL ALBASTRU". Paul Everac a închinat aniversării partidului piesa sa „Ochiul albastru", pe care Teatrul Muncitoresc C.F.R. a montat-o în regia lui Horea Popescu. Despre piesă ne-a vorbit actrița Graziela Albini, interpreta rolului Aglaiei:

— În această piesă, Everac a vrut să zugrăvească, prin intermediul faptelor de viață cunoscute la Bicaz, un moment al operei de construcție socialistă din țara noastră. Piesa vorbește despre viața șantierului, dar acțiunea ei propriu-zisă nu se desfășoară

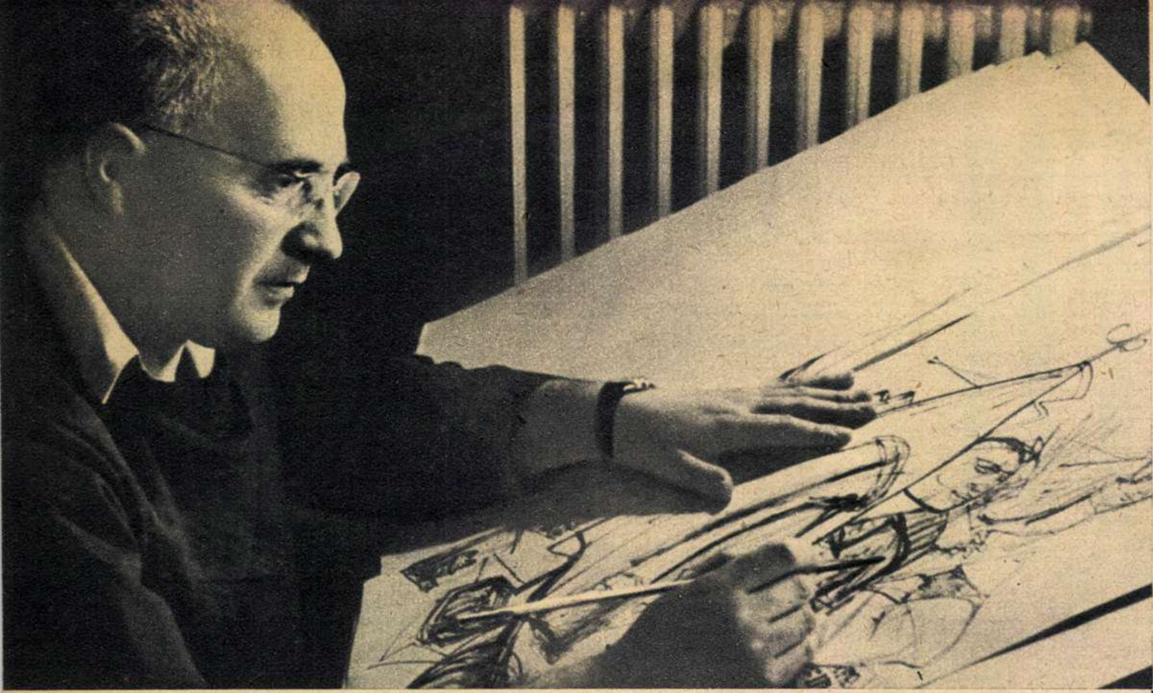

DIN VIAȚA BUTINARILOR. În atelierul său, artistul Vasile Kazar ne arată cîteva studii și schițe de desen inspirate din viața butinarilor — tăietorii de pădure.

— *I-am cunoscut bine pe acești oameni* — ne spune artistul. *Munceam împreună cu ei la aceeași întreprindere forestieră. Erau tăcuți și aprigi. Pentru dreptate se luau de piept și cu dumnezeu.*

— Îi desenați din amintire?

— *Anii petrecuți în mijlocul tăietorilor de pădure mi-au dat prilejul să-i cunosc foarte bine. De altfel, începînd cu primele lucrări din urmă cu 30 de ani și pînă astăzi, grafica mea de șevalet nu face altceva decît să descopere și să fixeze în desen imagini din lumea muncitorilor și țăranilor maramureșeni. Am ținut să întîmpin ziua aniversării partidului cu un ciclu de șase desene intitulat „Amintiri de la firmă". În primul desen apare unul din „viermii pădurii" din trecut, comerciantul de lemne. E hîd și sinistru, pentru că nu era altminterea și așa a și rămas în amintirea noastră. Ultimul desen opune amintirii vieții amare din trecut, împlinirea unui ideal al luptei revoluționare: capitalistul e alungat și, în locul firmei patronului, muncitorii așază luminoasa stea roșie.*

★

Pe comunista Ilinca Manea Marchidan, fruntașă în producție la Fabrica de vată-Buftea, sculptorul Ion Vlad a cunoscut-o chiar la locul de producție. Impresionat de modul cum muncea această filatoare, artistul a vizitat adesea fabrica și a schițat numeroase proiecte de sculptură. Lucrarea „Filatoarea" reprezintă materializarea artistică a unuia dintre aceste proiecte.

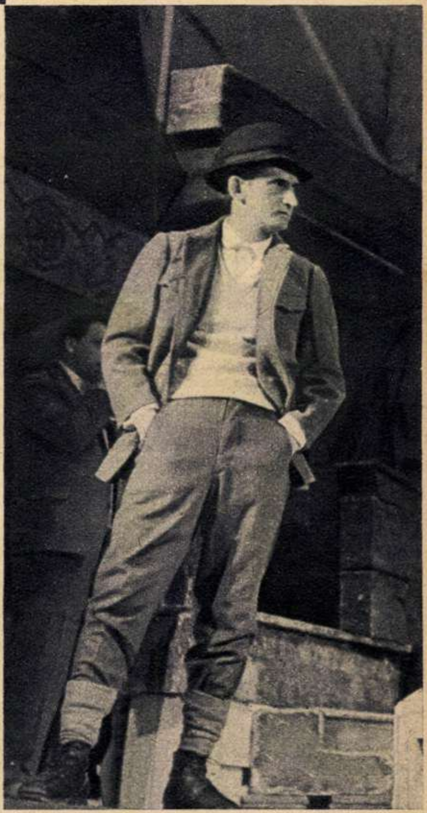

„RUSTICA 50-60". Silvia Andreescu și Th. Mănescu, autorii piesei „Rustica 50-60" prezentată de Teatrul Municipal, ne-au declarat:

— Colectivizarea a revoluționat întreaga condiție de existență a satului nostru; apare un nou tip de țăran, cu noi trăsături morale, cu o conștiință înaintată. Toate aceste realități cer — și pe planul dramaturgiei — o viziune artistică corespunzătoare. Am năzuit să participăm cu modestele noastre puteri la cea de-a 40-a aniversare a iubitului nostru partid, scriind o piesă care să aducă pe scenă crîmpeie din această nouă viață a satului, viață care este rodul acțiunilor transformatoare ale partidului nostru.

În fotografie: scenă din spectacolul Teatrului Municipal cu piesa „Rustica 50-60". În prim-plan, actorii Lazăr Vrabie și Septimiu Sever.

în exclusivitate „la locul de muncă". Autorul relevă în mod organic procese sufleteşti semnificative ale personajelor sale.

Despre piesă s-ar mai putea spune multe. Sper s-o facă mai bine decît mine spectacolul.

Mă bucur că în această piesă închinată partidului, interpretez rolul unei femei (Aglaia) al cărei destin este tipic femeilor zilelor noastre, crescute şi educate de partid.

În fotografie: un moment dramatic din piesă.

„ODĂ ORAŞULUI MEU".

— *În prezent nu scriu muzică pentru film* — ne-a declarat compozitorul Teodor Grigoriu (patru din ultimele filme romîneşti, „Valurile Dunării", „Erupţia", „Soldaţi fără uniformă" şi „Setea", au muzică semnată de T. Grigoriu). *Sînt intens preocupat de cantata vocal-simfonică „Odă oraşului meu", închinată viitorului gigant metalurgic de pe malul Dunării.*

Originar din Galaţi, ca şi poeta Nina Cassian care a scris textul cantatei, am simţit nevoia să închin o odă acestui oraş — cîndva, în copilăria mea, mohorît — azi trezit la o nouă viaţă de orînduirea socialistă. Au dispărut „străzile flămînde" şi din ruine se înalţă, tulburător de frumos şi de alb în strălucirea soarelui de primăvară, Galaţiul metalurgic — oraşul viitorului. Aceasta este ideea de bază a compoziţiei mele.

„MARELE FLUVIU ÎŞI ADUNĂ APELE", acest poem dramatic închinat muncii din ilegalitate a partidului, este piesa tînărului dramaturg Dan Tărchilă.

— *Piesa* — ne-a spus directorul Teatrului pentru copii şi tineret şi regizorul spectacolului, D.D. Neleanu — *este axată pe povestea Caterinei, a vieţii sale şi a formării sale revoluţionare. Spectacolul este împărţit în două părţi, cărora noi le-am fixat două motouri: „Formarea aripilor" — naşterea şi dezvoltarea conştiinţei revoluţionare — şi „Zborul spre înălţimi" — conştiinţa revoluţionară în acţiune.*

Prin Caterina se sugerează viaţa multor femei simple din ţara noastră, care şi-au găsit adevăratul drum numai atunci cînd au descoperit partidul, căruia i s-au alăturat.

În fotografie: actori ai Teatrului pentru copii şi tineret, interpretînd cîteva din personajele piesei.

1

setea

Titlul filmului e același cu al romanului care l-a inspirat: „Setea“. Autorul romanului, Titus Popovici, semnează și scenariul. Și totuși, cititorul nu va regăsi pe ecrane o narație cinematografică identică cu cea aflată la lectură, pentru simplul fapt că autorii filmului nu au intenționat o ecranizare în sensul clasic al cuvîntului. Pe peliculă nu apar nici Ana, nici învățătorul George Teodorescu, nici Suslănescu și nici mulți alți eroi ai romanului, deși — sau poate tocmai pentru că — fiecare din aceștia trei ar fi putut oferi material epic pentru cîte un film de sine stătător. „Setea“, în versiunea cinematografică a regizorului Mircea Drăgan, și-a ales drept erou principal pe Mitru Moț, țăranul sărac din Deleni, și a creat pe țesătura faptică a romanului o povestire cinematografică independentă, în care este valorificat prin concentrare însuși miezul ideologic, problematica principală a cărții: evocarea unor momente ale preluării puterii din mîinile burgheziei de către clasa muncitoare în alianță cu țărănimea muncitoare sub conducerea comuniștilor. Realizîndu-și filmul cu mijloace artistice de foarte bună calitate, Mircea Drăgan a adus cinematografiei romînești, o dată cu prima sa producție pe ecran lat, și unul din marile sale succese: un film al mișcărilor revoluționare de masă, dinamic, de acțiune, dar și un film de fină investigație psihologică, un film puternic, de intens dramatism. Un film pe care îl vezi (și îl trăiești) cu emoție, tocmai datorită caracterului său profund contemporan.

1 Iată-l pe Mitru Moț, așa cum îl aduce pe ecran Ilarion Ciobanu. Să încredințezi rolul principal al filmului unui debutant, care este pe deasupra și neprofesionist și care va trebui să joace alături de artistul poporului G. Calboreanu sau de experimentatul actor de film Colea Răutu, este neîndoielnic o cutezanță regizorală. Regizorul și-a asumat riscurile și acum se bucură — împreună cu interpretul — de bunele rezultate obținute. Iar noi, spectatorii, urmărim cu interes crescînd povestea lui Mitru Moț, flăcăul întors de pe frontul antihitlerist în primăvara lui 1945, cu simțămîntul că ceva trebuie să se schimbe în viața lui și a satului. Dar ce? Și cum? Mitru nu știe încă, dar își dă seama că slugă amărîtă nu mai vrea, nu mai poate fi! Poftit acasă la badea Găvrilă, care pare a se dovedi acum om de inimă, oferindu-i cu ce să-și dreagă casa, ba și o palmă de pămînt în parte, Mitru Moț simte cum toată ființa i se împotrivește. Oricît o iubește el pe Iuliana, fata lui Găvrilă Ursu, de pomană nu vrea să primească.

2

2 E limpede: Mitru Moț nu va mai fi nicicînd slugă. N-a fost el în oraș și a văzut cu ochii lui cum muncitorii l-au dat jos pe pretorul fascist? N-a auzit el cu urechile lui cum, la manifestația organizată de comuniști, au cerut cu toții să se împartă țăranilor săraci moșia baronului Papp de Zerind? Domnia domnilor s-a încheiat — asta-i sigur! Drept care, Mitru Moț s-a dus glonț spre primărie și i-a făcut cît colo vînt lui Sofron, primarul chiabur (în fotografie). I-a cerut cheile și ștampila și apoi, cu de la sine putere, s-a uns ca nou primar al satului. Că treaba aceasta anarhică, făcută numai după capul său, n-a fost bine gîndită, a înțeles-o Moț abia atunci cînd a stat mai îndelung de vorbă cu tovarășul Ardeleanu, delegatul județenei de partid. În conștiința tînărului țăran începe să se petreacă o adîncă transformare: a cunoscut partidul, pe comuniști, a început să vadă pe care drum trebuie să meargă.

3

3 De la comunistul Ardeleanu (dreapta), Mitru capătă primele noțiuni ale luptei revoluționare; alături de el va trăi și va învinge grelele momente prin care trece satul în acea fierbinte primăvară a lui '45. Căci baronul Papp de Zerind și oamenii lui nu vor privi în liniște cum pămînturile sînt împărțite celor ce le muncesc de veacuri și se vor năpusti cu furie asupra satului. Ei îi vor ațîța pe moți — adevărați robi pe moșia baronului — împotriva țăranilor împroprietăriți, spunîndu-le că din pricina acestora nu vor mai avea ei de unde să mănînce o pîine. În condițiile acestei lupte de clasă tot mai ascuțite, conștiința politică a lui Mitru Moț devine tot mai fermă, el se călește și se maturizează.

4

4 Abia tîrziu, în noapte, își găsește Mitru răgazul unei întîlniri cu Iuliana, draga lui. Înainte de a pleca în război, a vrut s-o fure: știa că Găvrilă nu o va da după un sărăntoc ca el. Dar acum, cînd comuniștii l-au numit în fruntea satului, președinte al comisiei de împroprietărire, nu se mai cuvine asemenea faptă: „Mă duc să te cer lui taică-tău, așa, într-o cămașă. Mie tu îmi trebuiești..." (Pe interpreta Iulianei o cunoașteți din filmul „Dincolo de brazi": e tînăra actriță a Teatrului Municipal Flavia Bureff).

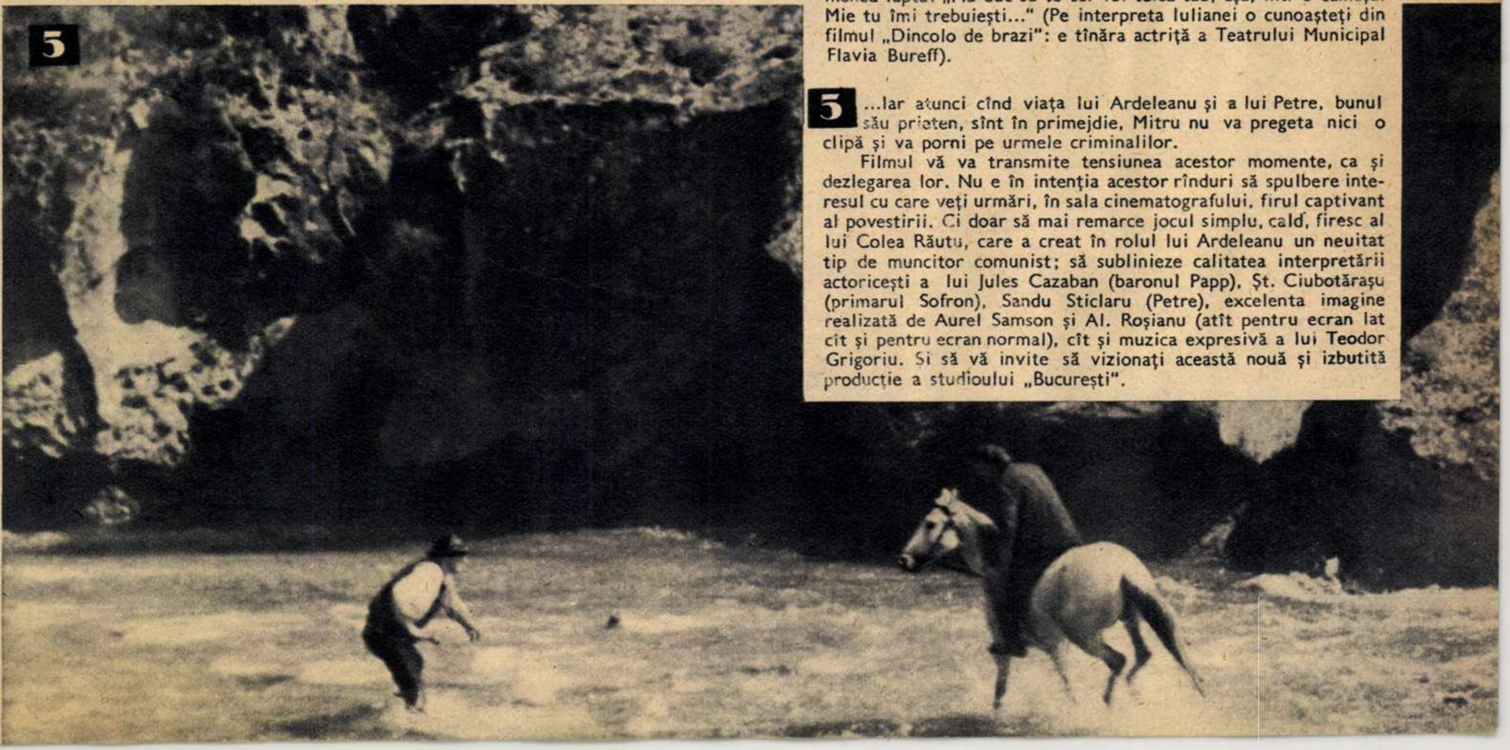

5

5 ...Iar atunci cînd viața lui Ardeleanu și a lui Petre, bunul său prieten, sînt în primejdie, Mitru nu va pregeta nici o clipă și va porni pe urmele criminalilor.

Filmul vă va transmite tensiunea acestor momente, ca și dezlegarea lor. Nu e în intenția acestor rînduri să spulbere interesul cu care veți urmări, în sala cinematografului, firul captivant al povestirii. Ci doar să mai remarce jocul simplu, cald, firesc al lui Colea Răutu, care a creat în rolul lui Ardeleanu un neuitat tip de muncitor comunist; să sublinieze calitatea interpretării actoricești a lui Jules Cazaban (baronul Papp), Șt. Ciubotărașu (primarul Sofron), Sandu Sticlaru (Petre), excelenta imagine realizată de Aurel Samson și Al. Roșianu (atît pentru ecran lat cît și pentru ecran normal), cît și muzica expresivă a lui Teodor Grigoriu. Și să vă invite să vizionați această nouă și izbutită producție a studioului „București".

fotocronica FLACARII

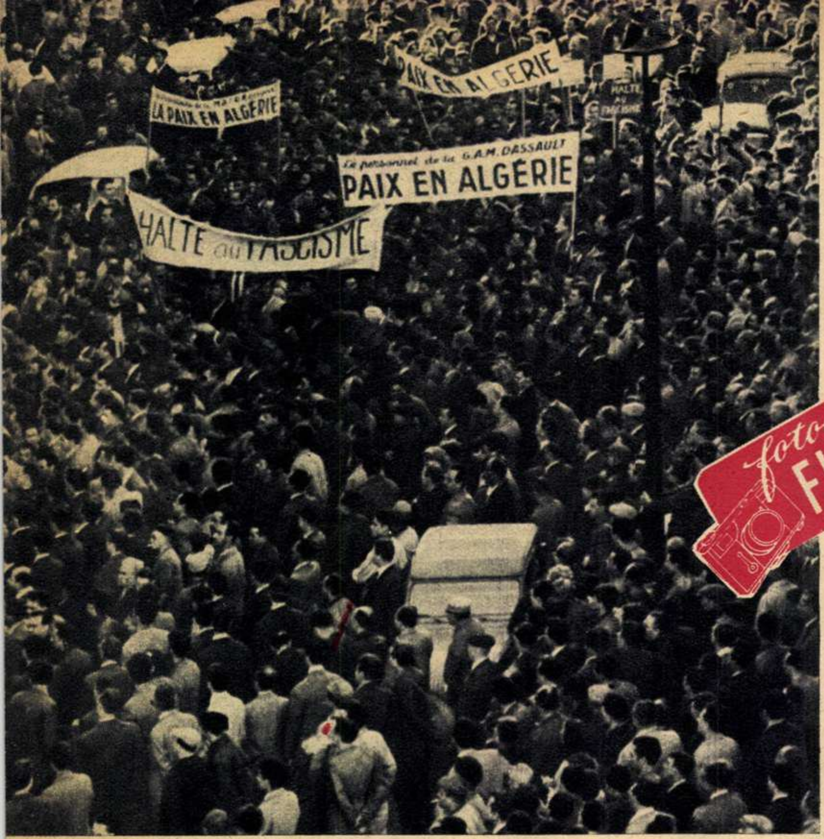

Oamenii muncii din Franța și-au manifestat în unanimitate mînia față de puciul ultracolonialiștilor din Algeria. Printr-o uriașă grevă — cea mai mare din cîte a cunoscut Franța — 12 milioane salariați au înfierat acțiunile puciștilor fasciști. Lozincile *„Fasciștii nu vor trece!“*, *„Pace în Algeria“* au răsunat la mitingurile și demonstrațiile care au avut loc în întreaga Franță și în cadrul cărora poporul francez și-a exprimat hotărîrea de a bara drumul fascismului. Prin acțiunile lor hotărîte, clasa muncitoare, masele populare din Franța au jucat un rol determinant în zădărnicirea aventurii ultracolonialiștilor.

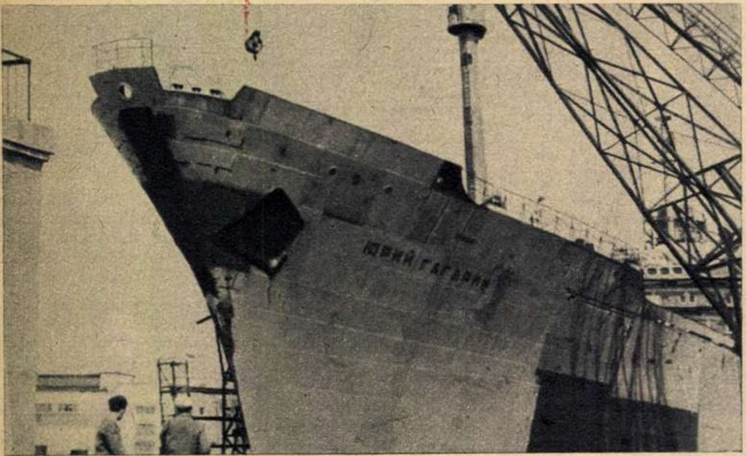

↑

Cel mai nou vas construit la șantierele navale din Herson (U.R.S.S.) a primit numele primului om care a zburat în Cosmos, Iuri Gagarin.

,,*Nu vrem să fim o țintă pentru armele nucleare*“. Sub această lozincă s-a desfășurat în Anglia un mare marș antiatomic organizat de mișcarea pentru dezarmarea nucleară. ↓

WE WILL NOT BE A TARGET
ACTION FOR LIFE

↑

În gara Kutno (R.P.Polonă) a sosit recent de la Sochaczew primul tren electric, lucrările de electrificare a acestei porțiuni importante de pe linia ferată Varșovia-Poznan fiind terminate.

Pentru a-și manifesta sprijinul față de politica de independență națională și neutralitate promovată de guvernul legal al Laosului condus de Suvanna Fumma, mulți laoțieni părăsesc localitățile aflate încă sub controlul rebelilor. În fotografie: unul din grupurile de patrioți fugiți din Vientiane este primit cu entuziasm în regiunea Xieng Kuang, eliberată de forțele patriotice. ↓

Mihail Sadoveanu, laureat al Premiului Internaţional Lenin „Pentru întărirea păcii între popoare"

Poporul nostru a aflat cu firească mîndrie că, alături de Fidel Castro, Seku Ture, Rameşvari Nehru, Antoine Tabet, Ostap Dluski şi William Morrow, strălucite nume contemporane, maestrul Mihail Sadoveanu a fost distins cu înaltul titlu de laureat al Premiului Internaţional Lenin „Pentru întărirea păcii între popoare". Înalta distincţie încununează lupta îndelungată şi plină de abnegaţie în slujba păcii, a omului şi scriitorului Mihail Sadoveanu, ale cărui valoroase opere literare reprezintă o contribuţie de preţ nu numai la îmbogăţirea tezaurului cultural al ţării noastre, ci şi la uriaşa mişcare mondială pentru apărarea păcii. Cinstirea venerabilului nostru scriitor umple de bucurie pe toţi oamenii muncii din ţara noastră. **„Consider acest premiu** — a declarat maestrul Mihail Sadoveanu — **o încununare a luptei pentru pace dusă de întregul nostru popor, ieşit astăzi la lumină şi conştient de rolul său, alături de celelalte popoare iubitoare de pace".**

→

Mii de cetăţeni ai Capitalei au aplaudat programele echipelor artistice de amatori, desfăşurate pe estrada din Piaţa Republicii, cu prilejul sărbătoririi zilei de 1 Mai.

→

fotocronica FLACĂRII

În cinstea aniversării a 40 de ani de la înfiinţarea partidului, în Bucureşti şi în alte oraşe şi centre din ţară s-au deschis expoziţii ce oglindesc realizări ale regimului nostru pe tărîm economic şi cultural. Aşa cum se vede şi în fotografia de faţă, oamenii muncii cercetează cu interes aceste expoziţii, grăitoare mărturii ale propriilor lor străduinţe în lupta condusă de partid pentru o viaţă mai bună.

→

1960
1959
1958

REDACŢIA: Bucureşti, Piaţa Scinteii. Căsuţa Poştală 3507 of. 33 Tel. 17.60.10 int. 1744.

ABONAMENTE la toate oficiile poştale din ţară şi la factorii poştali şi difuzorii voluntari din întreprinderi şi instituţii.

PREŢUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Coperta noastră: desen de Angi PETRESCU-TIPĂRESCU. Prezentarea grafică: Vlad MUŞATESCU.

Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scinteii „I. V. Stalin"

PREŢUL REVISTEI 2 LEI

Bibl. Reg.

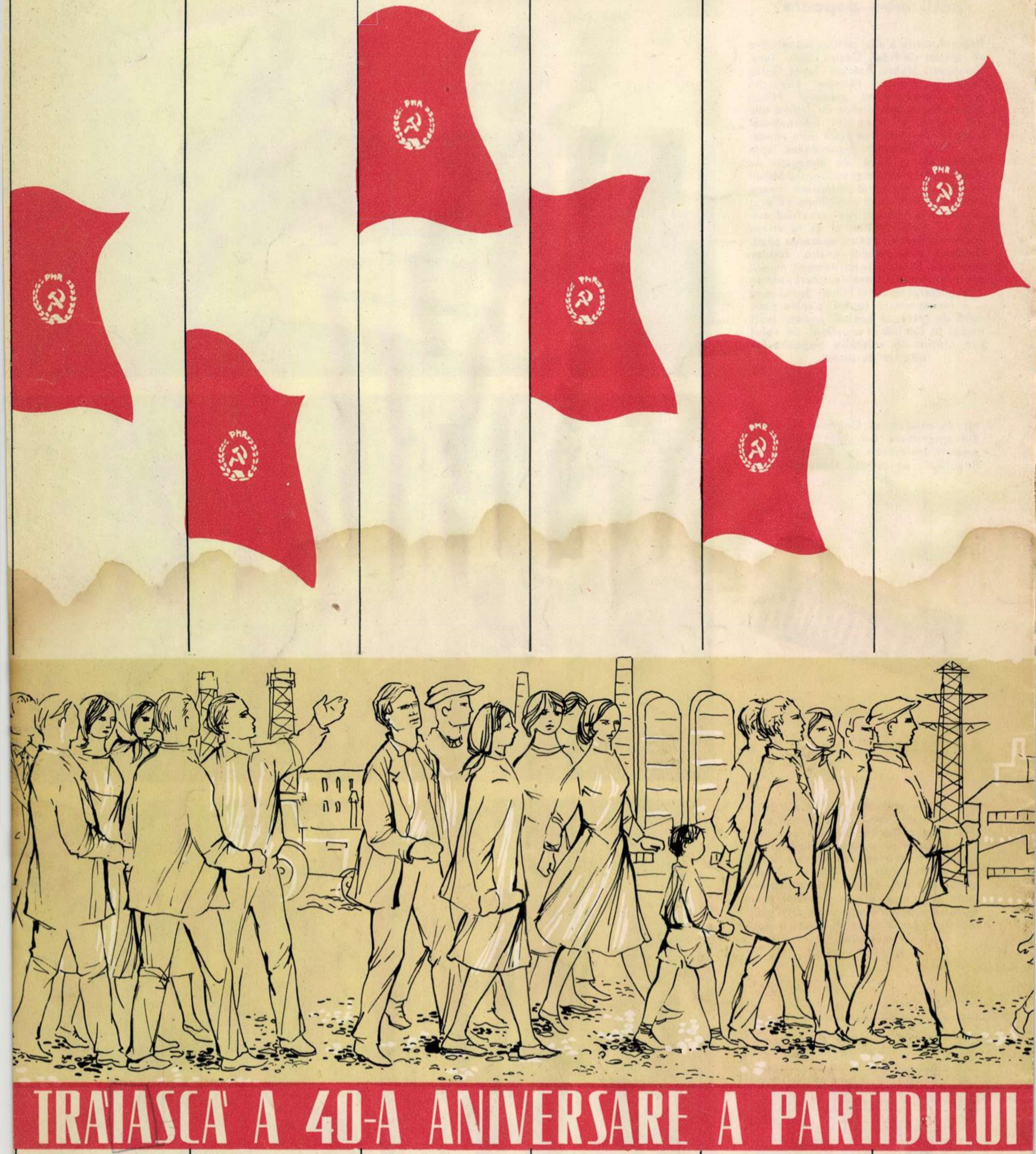

TRĂIASCĂ A 40-A ANIVERSARE A PARTIDULUI

Nr. 19 (311)
Anul X
13 mai 1961

La G.A.S. Roșia.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

PATRUZECI DE ANI DE LA CREAREA

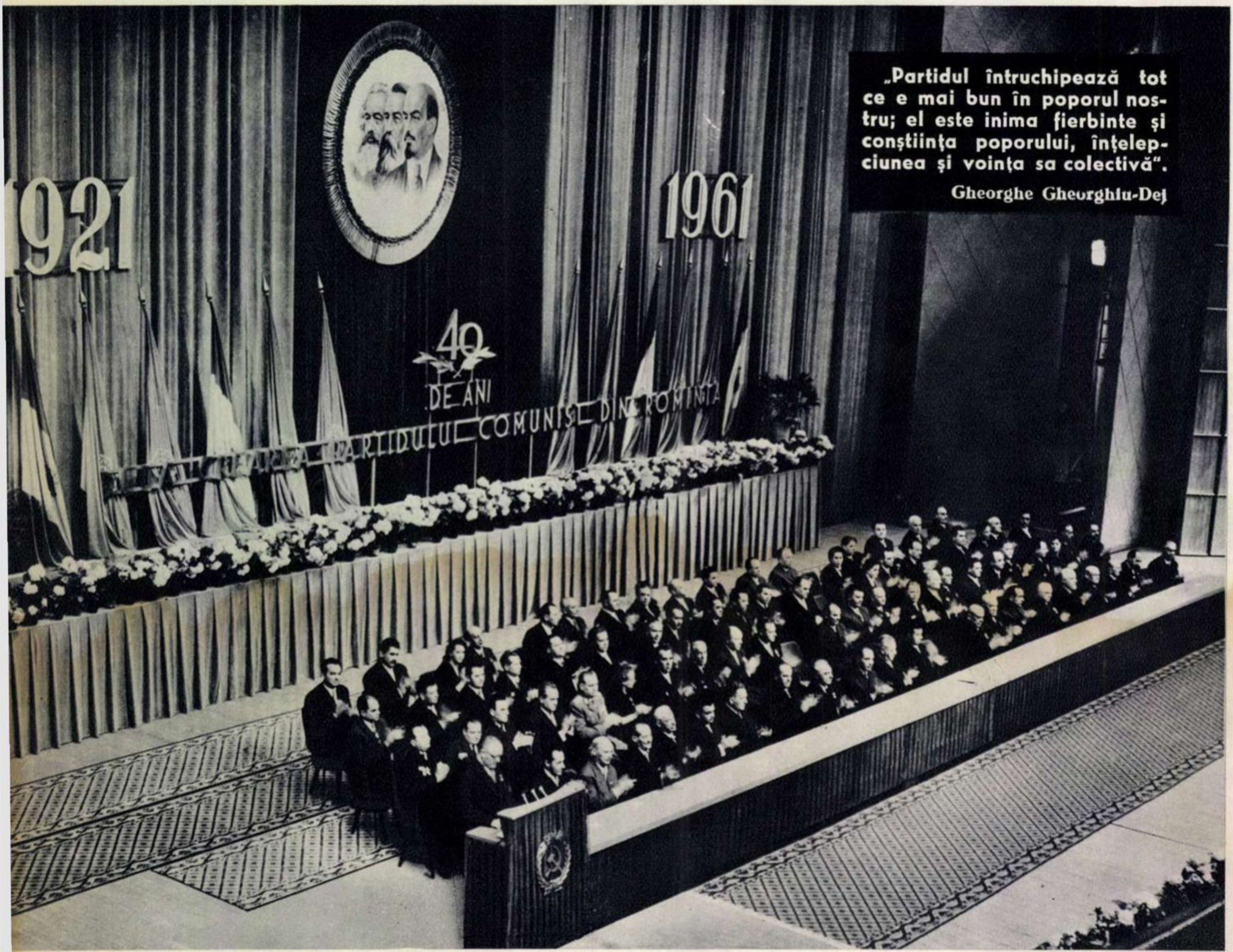

„Partidul întruchipează tot ce e mai bun în poporul nostru; el este inima fierbinte şi conştiinţa poporului, înţelepciunea şi voinţa sa colectivă".

Gheorghe Gheorghiu-Dej

Prezidiul Adunării festive organizate cu prilejul aniversării a 40 de ani de la crearea Partidului Comunist din Romînia. La tribună, tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej.

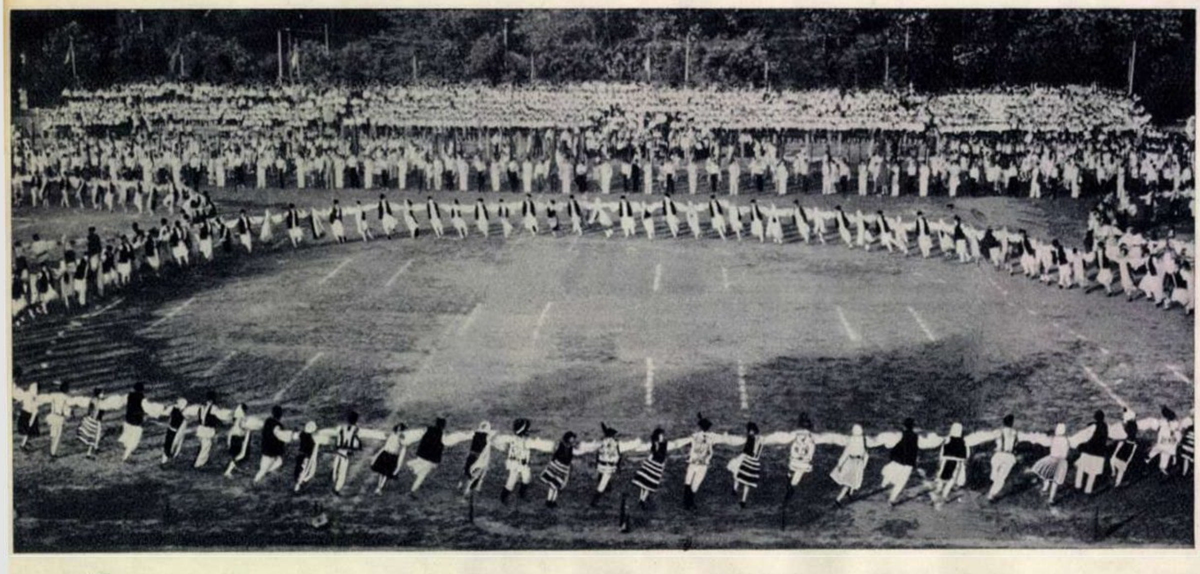

Pe stadionul din Galaţi s-au intilnit sute de tineri şi tinere din oraş şi din satele regiunii. Ei au inchinat glorioasei aniversări a partidului un bogat program de cintece, jocuri şi competiţii sportive.

PARTIDULUI COMUNIST DIN ROMÎNIA

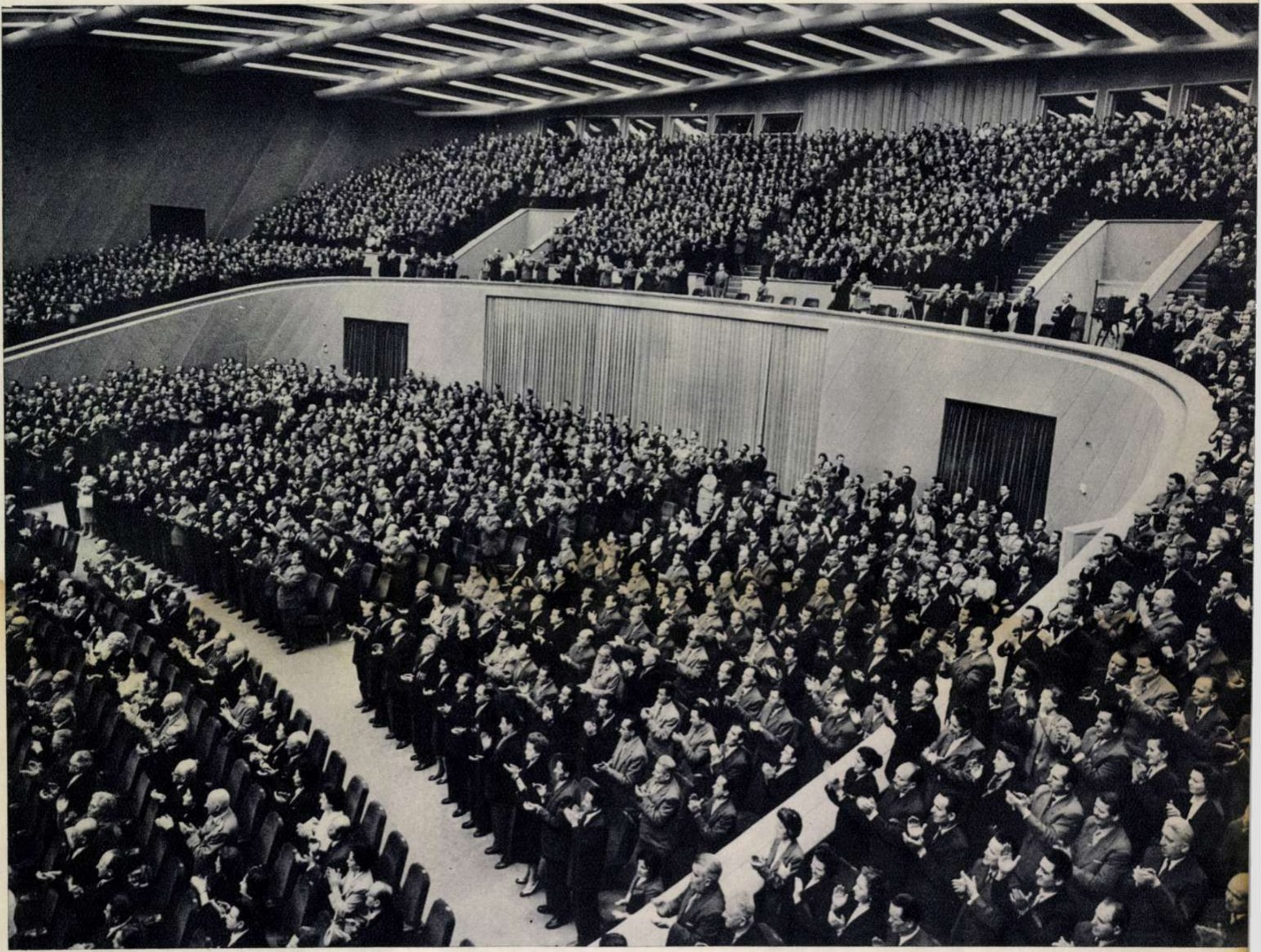

Raportul „40 de ani de luptă sub steagul atotbiruitor al marxism-leninismului”, prezentat de tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej la Adunarea festivă, a fost subliniat în repetate rînduri cu aplauze puternice şi îndelungate.

Unităţile de pionieri din întreaga ţară au trăit zile deosebite în acest început de mai. În detaşamentele lor au fost primiţi noi pionieri în cadrul promoţiei *„A 40-a aniversare a partidului”*. În Bucureşti, mai multe adunări solemne pentru primirea de noi pionieri s-au ţinut în sălile Muzeului de Istorie a P.M.R. Iată în fotografie un aspect de la adunarea detaşamentului de pionieri al clasei a II-a a şcolii de 7 ani din comuna Gruiu, raionul Răcari, regiunea Bucureşti.

Printre numeroasele manifestări închinate celei de-a 40-a aniversări a partidului a fost şi „Ştafeta primăverii”. În fotografie: pe stadionul „23 August” din Bucureşti, Iolanda Balaş, recordmană mondială şi campioană olimpică, citeşte un mesaj de calde mulţumiri şi recunoştinţă al sportivilor din Bucureşti, adresat partidului.

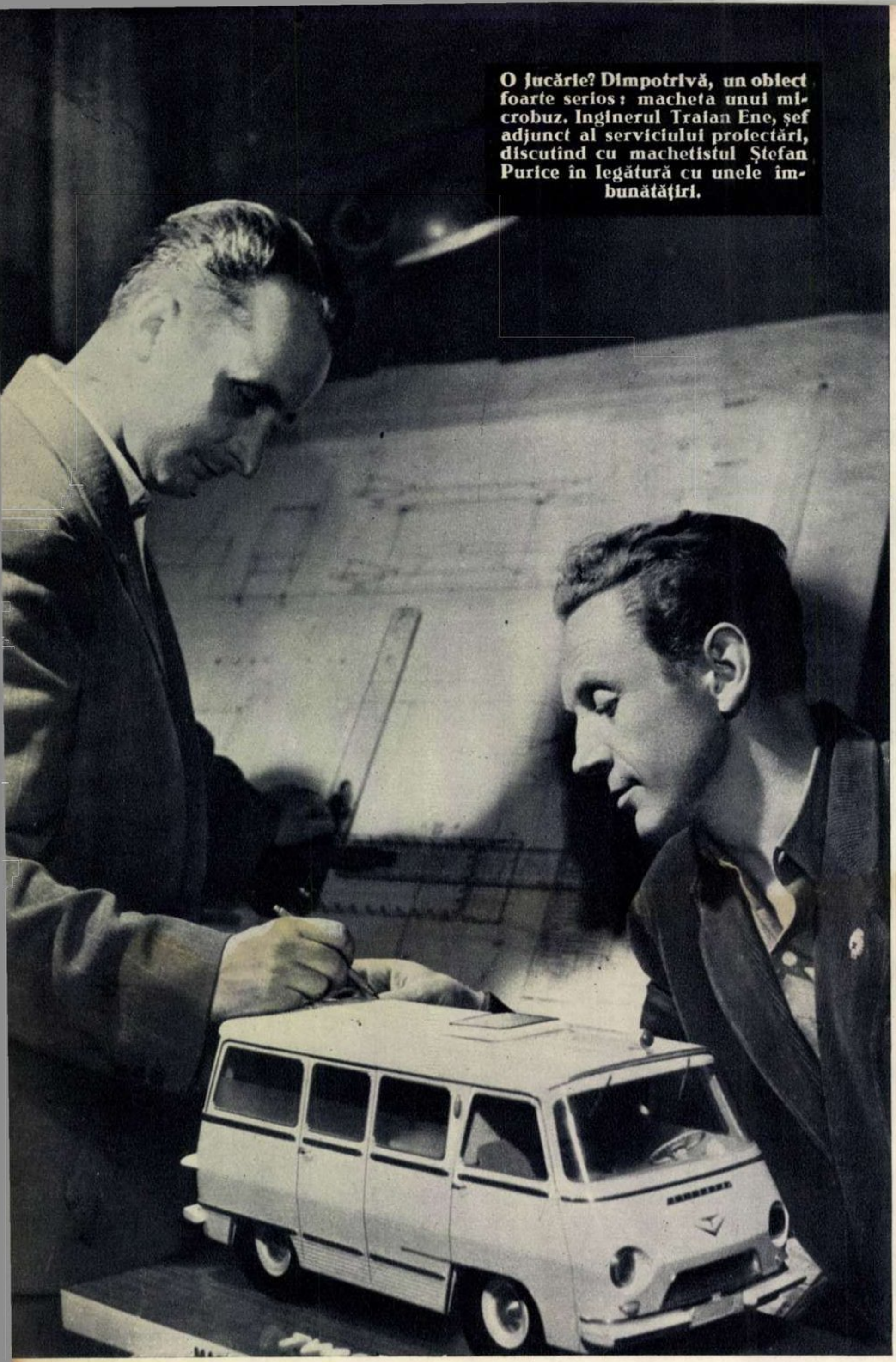

O jucărie? Dimpotrivă, un obiect foarte serios: macheta unui microbuz. Inginerul Traian Ene, şef adjunct al serviciului proiectări, discutînd cu machetistul Ştefan Purice în legătură cu unele îmbunătăţiri.

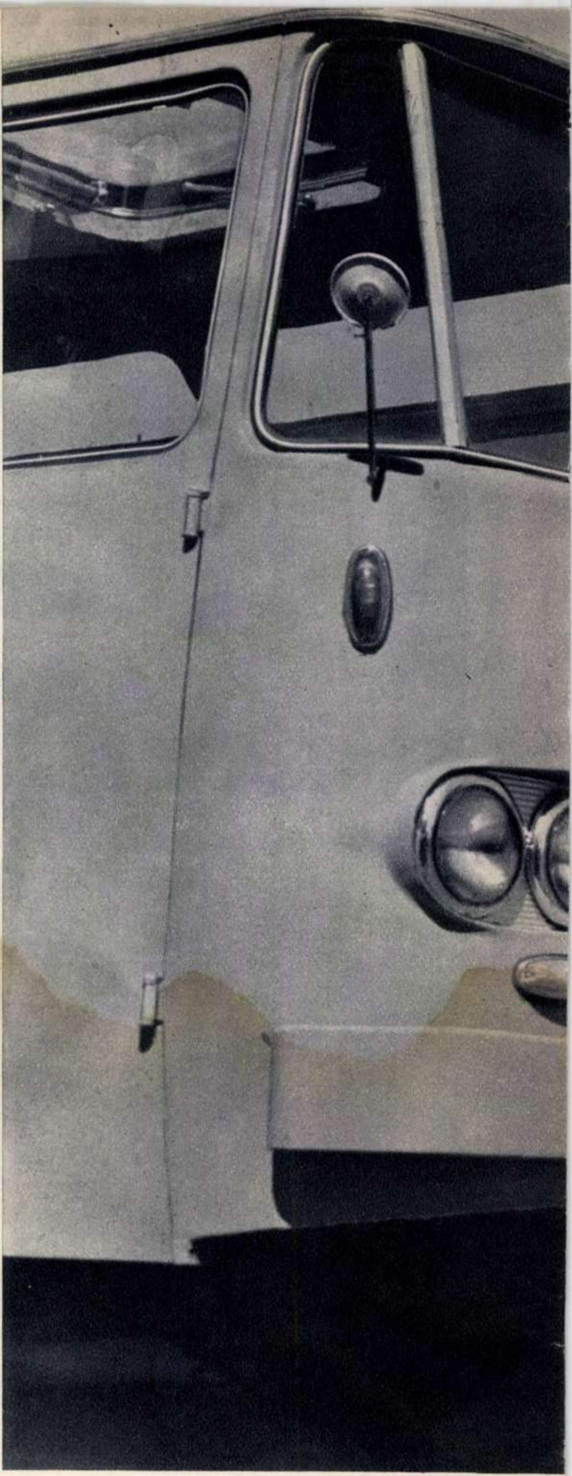

GATA PENTRU CURSĂ...

Preocuparea centrală a colectivului de muncitori, ingineri şi tehnicieni de la uzina „Tudor Vladimirescu" o constituie îmbunătăţirea continuă a calităţii produselor. Dovadă, tipurile tot mai perfecţionate de autovehicule care ies în fiecare an pe poarta uzinei.

Cele 150 de măsuri tehnico-organizatorice elaborate de colectivul acestei întreprinderi în urma studierii şi dezbaterii Directivelor C. C. al P. M. R. sînt expresia dorinţei muncitorilor şi tehnicienilor de a contribui şi mai mult la îmbunătăţirea procesului de producţie şi a produselor finite.

Iată de pildă autobuzul T.V. 2. Pentru îmbunătăţirea lui s-a hotărît să se instaleze o bară telescopică la loja şoferului, să se coboare nivelul treptei de urcare, să se monteze două încălzitoare la parbriz, să fie iluminat postul de taxare şi să se pună alte oglinzi retrovizoare. Vopsitul interioarelor va fi înlocuit prin aplicarea unor noi materiale, ca de pildă „Formica" sau cartoanele melaminate, care prezintă avantajul că sînt foarte rezistente şi se pot spăla cu apă şi săpun. Acest procedeu va fi aplicat mai întîi experimental la autosalvări.

Un nou lot de autobuze T. V. e gata să iasă pe poarta uzinei. Controlorii tehnici de calitate fac o ultimă verificare.

Un microbuz trecînd prin ultimul control.

În curînd autovehiculele T. V. vor scade în greutate. Constructorii s-au angajat să le reducă cu 50 kg greutatea şasiului, ceea ce va duce atît la îmbunătăţirea caracteristicilor tehnice, cît şi la reducerea preţului de cost.

Şi, în sfîrşit, o veste bună pentru şoferii microbuzelor: spaţiul cabinei va fi mărit, iar suspensia şi stabilitatea vor fi mult îmbunătăţite.

Cum se realizează aceste măsuri? În bună parte prin soluţii venite de jos, din secţii, de la bancul de lucru, de la planşeta de desen. De pildă, comunistul Constantin Purcărea —

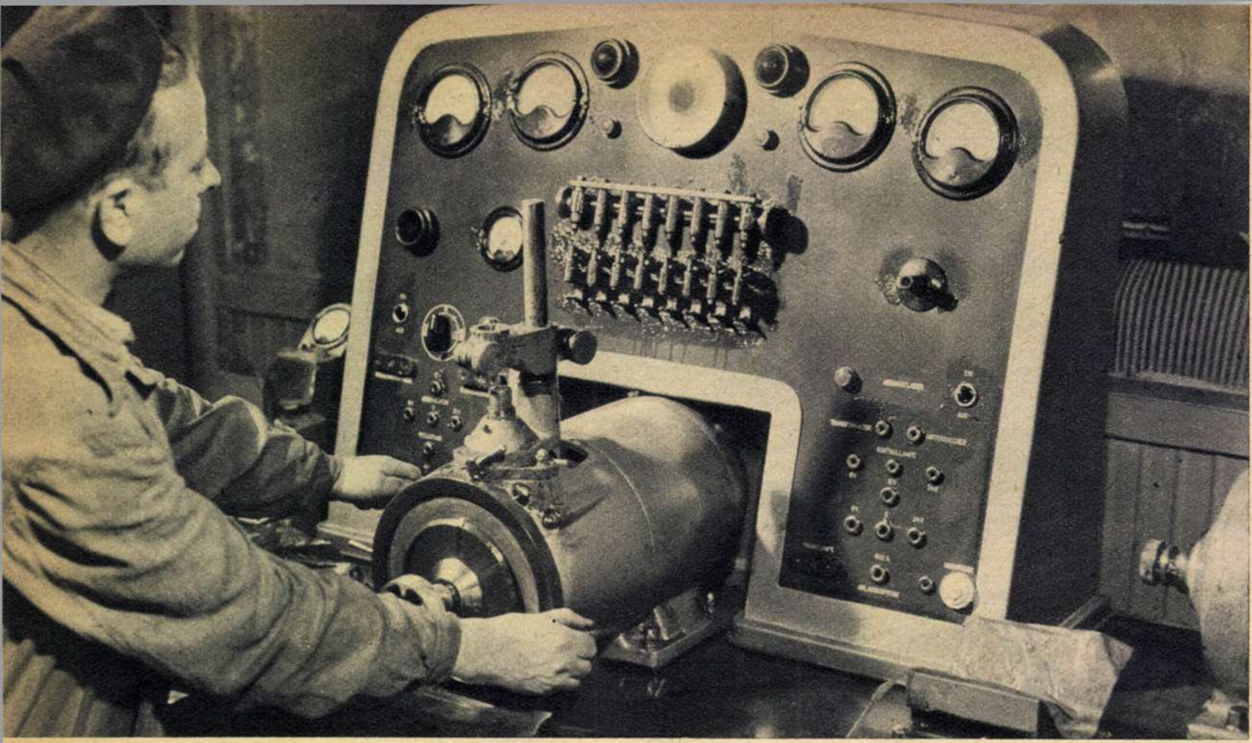

În curînd va intra în funcţiune o mașină electronică ultramodernă, destinată controlului aparatajului electric al autovehiculelor.

☆

Care sînt brigăzile fruntaşe în lupta pentru calitate? Muncitorii urmăresc cu interes rezultatele întrecerii socialiste.

a cărui brigadă asamblează toate agregatele mecanice pe şasiul autobuzului — a propus să se aducă o serie de modificări, simple dar ingenioase, suportului schimbătorului de viteze şi suportului radiatorului şi ventilatorului; aceasta la scurt interval după ce făcuse instalaţiei pneumatice a autobuzului modificări prin care se realizează o economie anuală de 46 mii lei.

Există însă şi cazuri mai complexe. Pe acestea le rezolvă forul tehnic suprem al uzinei, consiliul tehnico-ştiinţific. Aşa au fost de pildă problemele ridicate de amplasarea în spate a motorului la autobuzul T.V.2. Această soluţie prezintă avantaje multiple: din interiorul autobuzului dispare mirosul neplăcut al benzinei şi gazelor de la motor; se cîştigă un spaţiu util, mărindu-se numărul locurilor; fluxul circulaţiei pasagerilor devine continuu; autobuzul e mai uşor de întreţinut, e mai ieftin, are o greutate mai mică etc. Dar a apărut şi un dezavantaj: lua naştere un vîrtej de praf care îmbîcsea motorul, mai ales la autobuzele rutiere; soluţia a fost găsită de tehnicienii uzinei, prin crearea unei prize centrale de aer şi îmbunătăţirea amplasării radiatorului.

Tehnologii au cuvîntul

În Directivele C.C. al P.M.R. se acordă o deosebită importanţă „...perfecţionării continue a proceselor tehnologice şi însuşirii celor

TRĂIASCĂ CEA DE-A
9 - 15 aprilie
Plan PRODUCŢIE
CALITATE
ECONOMII

Conducerea tehnică a uzinei discută despre îmbunătăţirea calităţii.

mai moderne procese de fabricaţie". O măsură importantă luată pe această linie de consiliul tehnico-ştiinţific a fost reorganizarea fluxului tehnologic la montaj, pentru a permite produselor să treacă direct de la o fază de producţie la alta. De asemenea, tehnologii au luat măsuri pentru extinderea sudurii automate şi semiautomate a tablei de oţel, cu ajutorul noii maşini cu role şi a agregatului de sudat sub strat de flux, ceea ce va aduce, pe lîngă o îmbunătăţire a calităţii sudurilor, şi o economie anuală de circa 500.000 lei la manoperă şi electrozi.

În domeniul vopsitoriei se vor aplica procedee noi, ca de pildă folosirea vopselelor bazate pe nitrocombinat, care dau un luciu frumos suprafeţei vopsite fără a mai necesita vreo lustruire suplimentară. În prezent se experimentează şi procedeul vopsirii în cîmp electrostatic.

La îmbunătăţirea procesului tehnologic contribuie şi hotărîrea ca vopsirea, precum şi diferitele retuşuri şi remedieri cerute de controlul tehnic de calitate să nu se mai facă în hala de montaj, ci într-o hală specială.

C. T. C. ...

... Trei iniţiale care definesc un factor important în viaţa uzinei. „Un rol deosebit în fabricarea de produse de înalt nivel calitativ îl au serviciile de control tehnic, a căror sarcină este de a veghea la îmbunătăţirea calităţii, de a nu permite ca pe poarta întreprinderii să iasă produse de calitate necorespunzătoare", se arată în Directivele C.C. al P.M.R.

I-am văzut la lucru pe controlorii tehnici Manea Mihai, Stăncescu Ion şi Lungu Constantin; recepţionau un transport de autobuze rutiere. Pe Ionescu Alexandru l-am aflat supraveghind „proba de apă" (impermeabilitatea acoperişului şi a pereţilor laterali). L-am văzut recepţionînd partea electrică a unor troleibuze pe Herberescu Nicolae, el însuşi inovator, autorul unor îmbunătăţiri însemnate la instalaţiile electrice şi la lucrările de finisaj. Şi din toate acestea m-am convins că marca fabricii se află în mîini bune.

Nu numai artiştii creează frumosul...

Uzina „Tudor Vladimirescu", care pînă acum cîţiva ani producea doar batoze de treier, remorci-dormitoare şi autostropitori, a reuşit în scurt interval să dea produse de înalt nivel calitativ, ca de pildă troleibuzul T. V. 2 E.

De altfel, autobuzele, troleibuzele şi microbuzele produse aci — sprintene, cu linii moderne, cu interioare comode şi plăcute ochiului, tapisate cu materiale plastice în culori odihnitoare — s-au şi integrat în peisajul nou al oraşelor noastre. Ele aparţin vizibil aceleiaşi vîrste, epoci şi concepţii despre viaţă ca şi noile monumente arhitectonice ale Capitalei: Piaţa Palatului R.P.R., blocurile-turn, cartierele Floreasca sau Griviţa... La eleganţa şi bunul gust al noilor tipuri de mobilă, al noilor magazine cu autodeservire, al noii mode vestimentare, la lupta pentru continua îmbunătăţire a calităţii produselor în ţara noastră, se alătură şi contribuţia constructorilor de autobuze de la „Tudor Vladimirescu".

★

În cabinetul directorului am admirat machetele unor tipuri de maşini frumoase, strălucitoare, cu linie aerodinamică, viitoare opere ale unei industrii încă tinere la noi, dar cu care avem de pe acum motive să ne mîndrim. Nu va trece mult timp şi aceste machete vor fi transformate în maşini moderne, gata pentru cursă.

Andrei BART

Fotografii de S. STEINER

PMR
40 ANIVERSARE DE LA
1921
INFIINTAREA PARTIDULUI COMUNIST DIN ROMÂNIA
1961
REALIZĂRILE NOASTRE

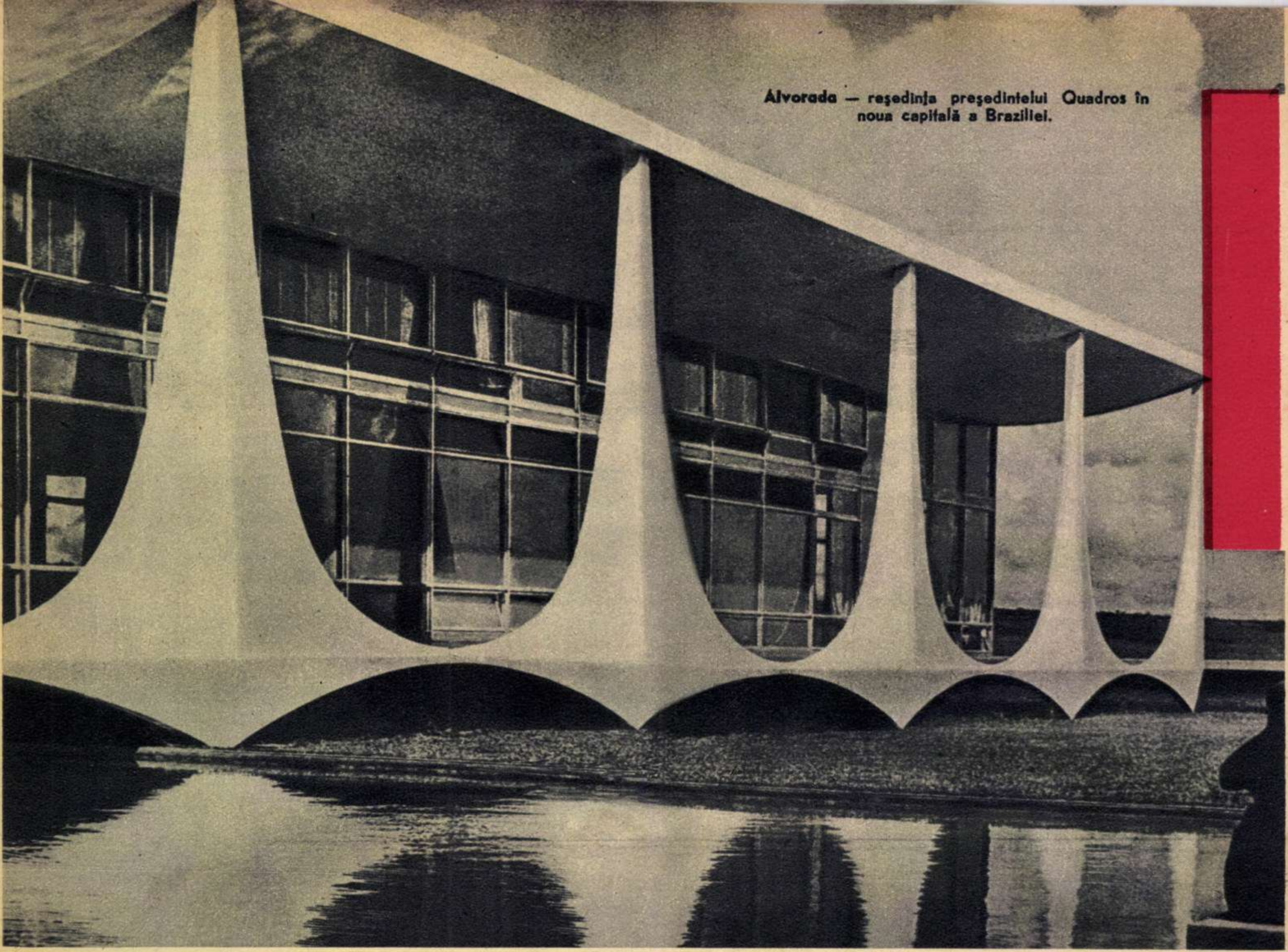

Alvorada — reşedinţa preşedintelui Quadros în noua capitală a Braziliei.

— ÎNSEMNĂRI DE CĂLĂTORIE —

de ing. M. RUSESCU

Am pornit spre Brazilia purtînd în minte o serie întreagă de noţiuni despre această ţară din îndepărtatul continent sud-american. Ştiam, desigur, că este cea mai mare ţară din America de Sud (suprafaţa: 8.500.000 km p, cu 63 de milioane de locuitori); că, în afară de faptul că posedă minereuri de fier şi importante zăcăminte petrolifere (în parte neexploatate încă), Brazilia dă jumătate din producţia mondială de cafea, o treime din cea de banane, o cincime din cea de cacao şi produce de asemenea bumbac fin, grîu, orez, manioca, zahăr; că, după eroica epopee a luptelor dintre băştinaşi (indieni) şi colonialiştii portughezi, populaţia ţării şi-a cucerit independenţa în 1822, Brazilia proclamîndu-se, şase decenii şi jumătate mai tîrziu, în 1889, republică. Din cărţi, reportaje, note de călătorie, aflasem despre luminile oraşului Rio de Janeiro, despre construcţia noii capitale, despre misterioasa junglă Matto Grosso, ca şi despre peisajele încîntătoare din statul Amazonas. Auzisem de asemenea de renumita plajă Copacabana, denumită şi Florida braziliană, de crocodilii din Rio Negro, ca şi de obiceiurile seculare ale indienilor...

Şi totuşi, după mai bine de 30 de zile petrecute în „ţara diamantelor şi cafelei", mi-am dat seama că toate acestea nu sînt deajuns ca să-ţi ofere tabloul complet al Braziliei.

RIO — DIN AVION ŞI DE PE STRADĂ

După escala de la Dakar, avionul ne-a purtat timp de şapte ore deasupra Atlanticului, singurul element contrastant cu monotonia zborului constituindu-l doar momentul de neuitat al apariţiei soarelui din întinderile nesfîrşite şi înspumate ale oceanului. Cînd avionul a început să se rotească deasupra fostei capitale a Braziliei, Rio de Janeiro, plictiseala a fost dintr-o dată alungată: ni se oferea priveliştea oraşului dominat de piscurile Corcovado (704 m), cu monumentul de aci înalt de 28 m, şi Tijuco (1.022 m), ca şi de sălbatica arhitectonică a munţilor Orgelor.

Frumuseţe braziliană. Tînăra din fotografie poartă pe cap o pitorească pălărie numită „cangaceiro", specifică portului naţional.

Am fost în BRAZILIA

Munţii ce înlănţuie oraşul şi înaintează apoi pînă departe în apele golfului de azur, ca şi panglicile şoselelor asfaltate, mărginite de blocuri impunătoare, care fac parcă legătura dintre variatele forme de relief ale oraşului, îţi oferă de sus, din avion, o vastă panoramă.

Aterizăm pe aeroportul intercontinental, aflat chiar pe ţărmul oceanului, şi pornim spre inima oraşului.

Privită de pe şoseaua paralelă cu litoralul — ca şi din avion, de altfel — plaja de 30 de kilometri îţi apare ca o minunată salbă de aur în vecinătatea parcurilor înverzite şi a apelor în care se oglindeşte tot albastrul cerului. Baia de Guanabara, Flamengo, Botafogo, Copacabana sau „plaja roşie" sînt plajele ce se înşiruie de-a lungul ţărmului, unde locuitorii oraşului, ca şi turiştii străini, vin să se bucure de strălucirea şi căldura soarelui, de dansul continuu al valurilor ce iau cu asalt lanţul de stînci şi insulele pitoreşti ale golfurilor.

Cu cei 1.300 kilometri pătraţi ai săi, Rio de Janeiro este cel mai mare oraş de la tropice. Caracteristicile sale „tropicale" ţi se înfăţişează privirilor nu numai în minunatele parcuri — cum e parcul San Clemente, unde se află palmieri cu o înălţime de 30 de metri iar în apa albăstruie a lacurilor se scaldă în voie crocodilii. Palmierii şi alte elemente ale florei tropicale te întîmpină pretutindeni — pe Avenida Beira Mar, pe arterele Gonsalves Dias şi Umguiana sau în peninsula Ponta de Calabonço.

Dar de la Rio de Janeiro nu pleci ducînd în minte numai imaginea frumuseţilor naturale, ci şi pe aceea a unor frumoase edificii — unele mai vechi, de o mare valoare istorică şi artistică, altele din cele mai moderne. Astfel, trebuie amintîte „Palacio do Catete", ridicat în 1862 şi care seamănă cu vechiul palat al principelui Giovanelli din Veneţia — îmbinare a stilului clasic francez cu unele elemente ale templelor greceşti — „Palacio do Hamarati", Biblioteca naţională şi Arhivele naţionale. Sînt de remarcat de asemenea construcţiile maiestuoase ale „Teatrului naţional de comedie", „Teatrului municipal", „Teatro Rival" etc. Pentru că a venit vorba de aceste edificii, e cazul să amintim aci că, în special în ultimii ani, în viaţa artistică din Brazilia se simte o înviorare, începînd să se acorde mai multă atenţie unui repertoriu original, tendinţele realiste cucerind poziţii avansate în arta interpretativă. În special elementele tinere se orientează tot mai mult spre un teatru de idei.

Printre construcţiile moderne din Rio de Janeiro se disting îndeosebi clădirea zveltă a Ministerului Educaţiei şi Culturii, cu 28 etaje, terminată cu turnuri de o construcţie originală, de formă cilindrică, şi stadionul Maracana, cu o capacitate de 220.000 locuri şi cu tribunele circulare acoperite.

Totuşi, în ceea ce priveşte clădirile moderne, recordul îl bate cel mai tînăr oraş al ţării — noua capitală — oraşul Brasilia.

BRASILIA — CAPITALA BRAZILIEI

Încă mai de mult se proiecta mutarea capitalei. Argumentul în favoarea unei alte capitale l-a

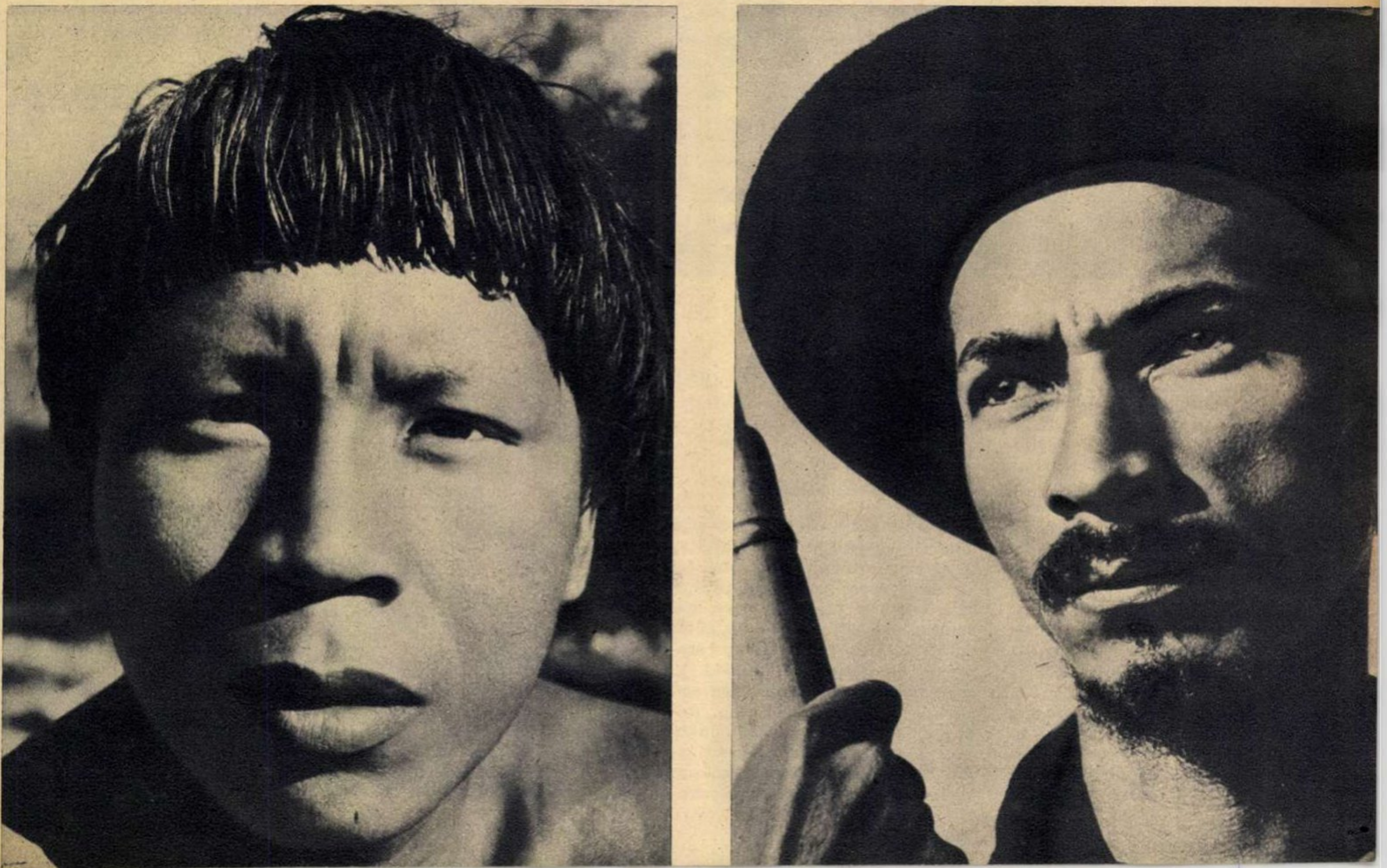

Două tipuri de locuitori ai Braziliei: un indian (fotografia din stînga) şi un metis (fotografia din dreapta).

Dansul popular „capoeiru", nelipsit din Bahia — unul din cele 20 de state braziliene.

constituit faptul că în timp ce regiunile de pe litoral sînt suprapopulate, în interiorul ţării se întind mari suprafeţe nelocuite. Şi astfel, în 1956 a început construcţia noii capitale, pe un vast platou din statul Goias, avînd forma unui triunghi mărginit din două părţi de micile rîuri Fundo şi Bananal, situat la o distanţă de 1.000 km în linie dreaptă de Rio de Janeiro. Prin eforturile depuse de constructori — 60.000 de oameni au lucrat la înălţarea oraşului — s-a ridicat un oraş ultramodern. În aprilie 1960 instituţiile guvernamentale au şi început să se mute din Rio de Janeiro în oraşul Brasilia. Deşi în vara trecută noua capitală avea doar 120.000 de locuitori, se presupune că oraşul se va dezvolta rapid. De altfel, pentru a lega Brasilia de restul ţării s-au construit şosele cu o lungime totală de peste 8.000 km.

GRIJI ŞI SPERANŢE

În cele patru săptămîni şi mai bine cît am avut prilejul să vizitez şi să cunosc această ţară, am stat de vorbă cu zeci de oameni de diferite vîrste şi profesiuni. Cei mai mulţi ne-au mărturisit neliniştea lor în legătură cu greaua situaţie economică a ţării, determinată în mare măsură de expansiunea imperialismului nord-american. Reflectînd această stare de fapt, un cunoscut ziar brazilian, „O Semanario", scria: *„... fiecare brazilian, de cînd se trezeşte şi pînă în momentul cînd se duce la culcare, face bani pentru străini"*...

Mase largi de oameni ai muncii îşi ridică însă glasurile şi îşi unesc forţele pentru apărarea independenţei ţării, pentru eliberarea ei de sub dominaţia monopolurilor străine.

Aflîndu-mă în Brazilia înainte de instalarea noului preşedinte al ţării, un prieten brazilian îşi exprima speranţa că prezenţa lui J. Quadros la conducerea republicii va prilejui schimbări în viaţa politică şi social-economică a ţării.

Primele declaraţii, ca şi primele măsuri iniţiate de noul preşedinte, indică într-adevăr elemente noi, atît pe plan intern cît şi pe planul colaborării Braziliei cu alte ţări.

AMIGOS

Este semnificativă, în acest sens, hotărîrea de a restabili relaţii diplomatice cu o serie de ţări socialiste, precum şi intenţia de a orienta schimburile comerciale ale Braziliei în mai mare măsură decît pînă acum spre ţările socialiste. *„Porturile noastre* — a declarat preşedintele Quadros — *vor fi deschise pentru toţi cei care vor să facă comerţ cu noi...*" După cum sublinia ziarul „Journal de Brasil", cercurile economice braziliene consideră că intensificarea comerţului cu ţările socialiste va aduce o contribuţie importantă la reducerea deficitului balanţei comerciale externe şi la înlăturarea multor dificultăţi interne.

În timpul şederii noastre în Brazilia, toţi cei cu care ne-am întîlnit ni se adresau cu „amigos". Am părăsit această ţară convinşi că avem acolo nenumăraţi prieteni şi că relaţiile dintre popoarele noastre se pot dezvolta şi mai mult pe calea colaborării şi prieteniei.

Căutători de aur în apele rîurilor braziliene.

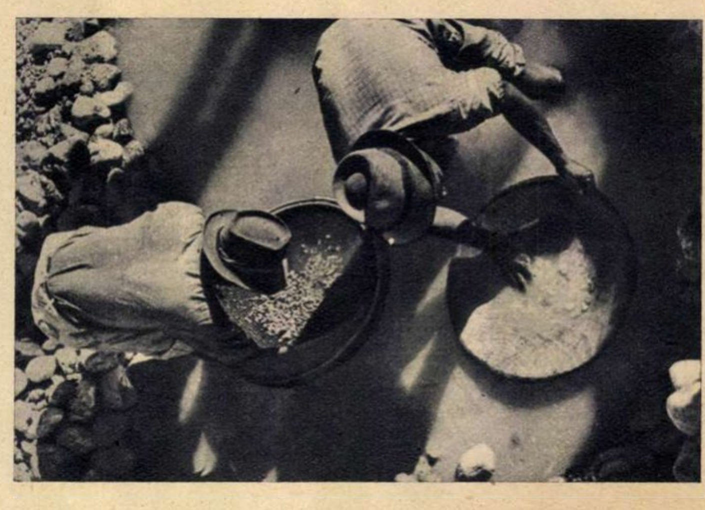

ÎNVĂȚAȚI

Studiu pe „viu" în laboratorul de automatizare a instalaţiilor termice de forţă de la Institutul politehnic.

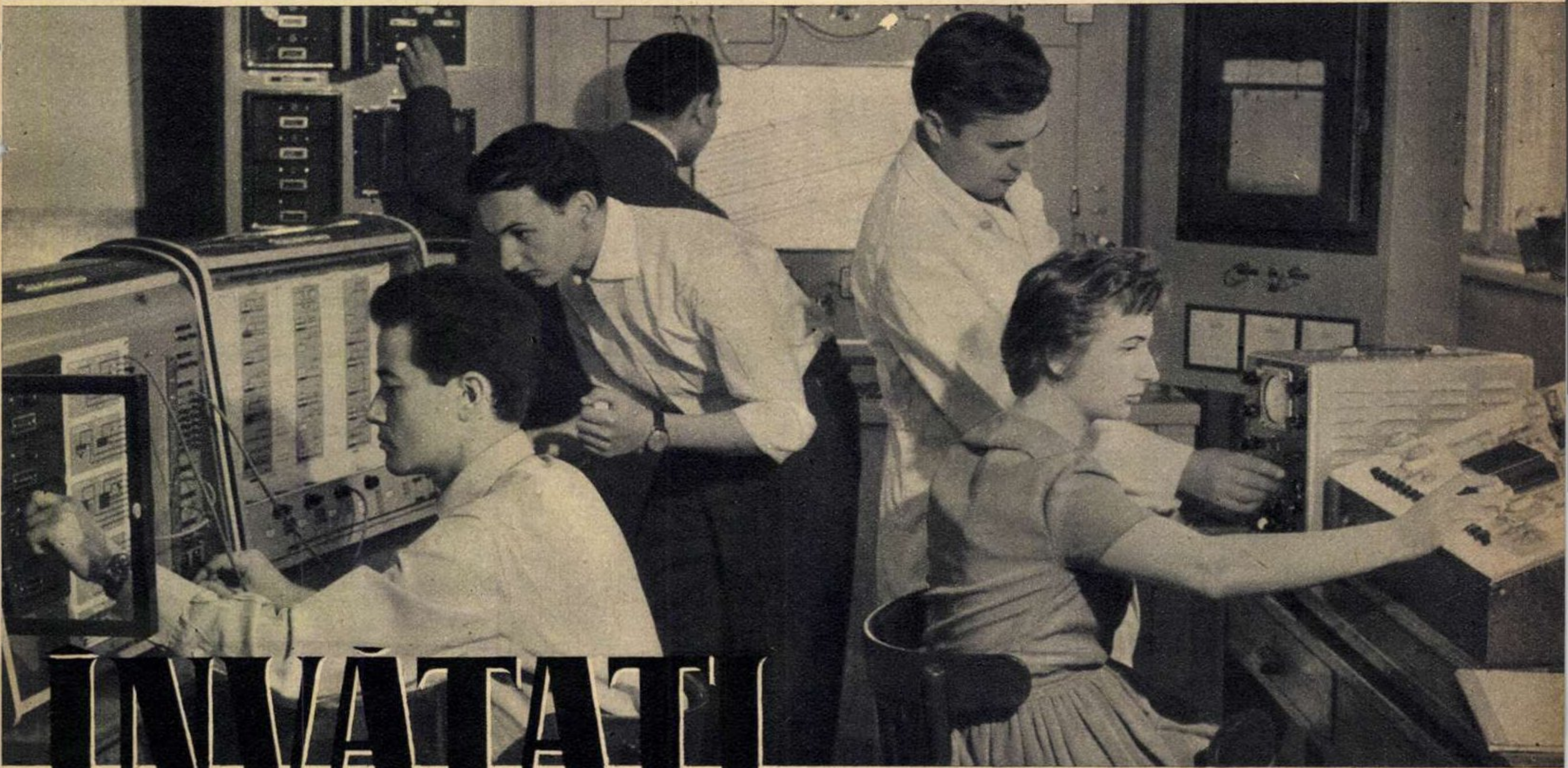

ÎNVĂȚAȚI

Cine n-a văzut căminele acelea în care intrai pe bază de „recomandaţie" desigur că n-o să înţeleagă îndeajuns de bine ce se petrece acum. Cine n-a văzut căminul „Vasiliu-Bolnavu", cine n-a văzut lucarnele în care studenţii îşi împărţeau timpul între cititul cursurilor şi vînatul ploşniţelor n-o să-şi poată da seama în suficientă măsură de uriaşul salt făcut în anii puterii populare. Şi chiar dacă ar vedea vreodată — să zicem în fotografii — cum arătau aceste cămine, n-o să-şi poată închipui gustul mălaiului de mătură, al tocanei de cabanos (25 gr o porţie), al ciorbei de obleţi, al „icrelor" fabricate din griş fiert frecat cu bucăţi de scrumbie, n-o să cunoască acele delegaţii de studenţi care ciocăneau la uşile maimarilor pentru a cere un ajutor de cîteva zeci de perechi de ghete pentru colegii lor.

Cine n-a cunoscut toate acestea şi le va imagina greu azi, pentru că sub ochii lui s-au ridicat cămine cu lumină fluorescentă, cantine cu meniu la alegere, iar studenţii pleacă vara în tabere la mare sau la munte, în vile mari, confortabile şi moderne.

★

În 1960 învăţau numai în anul I al universităţilor şi institutelor noastre un număr de studenţi aproape egal cu numărul total al studenţilor din Romînia anului 1938. În marea lor majoritate, studenţii din vremurile noastre sînt fii de muncitori şi de ţărani, unii ei înşişi muncitori, tineri şi tinere care altădată n-ar fi putut ajunge pe băncile facultăţilor. Cine le-ar fi dat în trecut casă şi masă? Cine le-ar fi plătit taxele? Cine i-ar fi primit să înveţe? Acum ei au la dispoziţie aproape 34.000 de locuri la cămine; şi dacă după studiul în bibliotecă sau în laborator doresc să cînte sau să picteze, să joace volei, n-au decît să se ducă la casele de cultură sau la bazele lor sportive, unde îi aşteaptă nu numai sala sau terenul, dar şi costumaţia, reflectoarele, materialele şi echipamentul. Şi, bineînţeles, instructori şi antrenori competenţi, gata să-i îndrume.

În ţară la noi nu sînt astăzi doar 33 de facultăţi, cum erau în 1938, ci 131, avînd numai la cursurile de zi peste 56.000 de studenţi. E o armată de studenţi împărţită în nouă centre universitare. Dacă cineva trece prin Petroşani, prin Tg. Mureş sau prin Galaţi, alături de celelalte schimbări citadine o va înregistra şi pe aceasta: grupuri de tineri care discută ducînd, cel puţin unul dintr-un grup, un instrument muzical sau un sac de sport; numeroşi tineri care populează sălile de teatru, terenurile de sport şi care, la sfîrşitul zilei de studiu sau de recreare, se retrag în acele clădiri noi, mult luminoase, în căminele studenţeşti.

★

Vara căminele rămîn goale. Studenţii pleacă în vacanţă acasă;

Printre numeroasele cercuri practice ale Casei de cultură a studenţilor din Bucureşti „Gr. Preoteasa", se află şi cercul de chitară, cu o frumoasă activitate.

ÎNVĂȚAȚI...

Plimba
Studen
n

dar foarte mulţi se duc la odihnă: aproape paisprezece mii de studenţi de la cursurile de zi. Adică un sfert. Adică din patru studenţi unul va urca la Predeal sau va face plajă pe litoral. Marea e cea mai solicitată, mai ales de către cei care vin din Ardeal şi cărora căţăratul pe munte le este de mult familiar. Numai la Costineşti vor pleca în vara asta 5.400 de studenţi. Şi mai pleacă la tratament două mii de studenţi, la Slănic şi la Govora, la Borsec şi la Techirghiol. În afara cantinelor şi căminelor, în afara laboratoarelor, a caselor de cultură şi bazelor sportive, statul oferă studenţilor şapte milioane şi jumătate de lei pe an pentru odihnă şi tratament.

*

Multe dintre cifrele arătate sînt cunoscute şi cu toate acestea sînt pline de prospeţime. E prospeţimea noului şi e prospeţimea emoţiei. Pentru că este emoţionant să vezi, dincolo de aceste cifre, noul cămin al Universităţii „C.I.Parhon", cu terasele lui largi, cu perdele lungi de creton, cu scaunele lucrate în metal şi fibră plastică colorată; e emoţionant să urmăreşti aceşti băieţi cîntînd seara la chitară în curtea căminului nr. 1, între pavilioanele acoperite cu iederă, sau să-i vezi cum sculptează la Casa de cultură a studenţilor „Gr. Preoteasa". Sînt emoţionante, în spatele cifrelor, laboratoarele de rezistenţă a materialelor de la Politehnică şi listele cu meniuri „la alegere" din cantine.

Cifrele sînt agitatorice pentru că realitatea e agitatorică, şi ecoul ei se face auzit pînă departe. Ar fi venit oare, fără prestigiul învăţămîntului romînesc, fără condiţiile create învăţămîntului, atîţia studenţi străini din atîtea ţări ale lumii să studieze la noi? Numai la Institutul de petrol şi gaze sînt studenţi din 28 de ţări: din China şi India, din Coreea şi Irak, din Italia, Columbia, Cuba, Birmania, Mongolia, Somalia ş.a. Sălile de lectură ale căminelor, mesele can-

Într-unul din holurile noului cămin al Universităţii „C.I. Parhon" din Bucureşti, construit recent pe bulevardul 6 Martie.

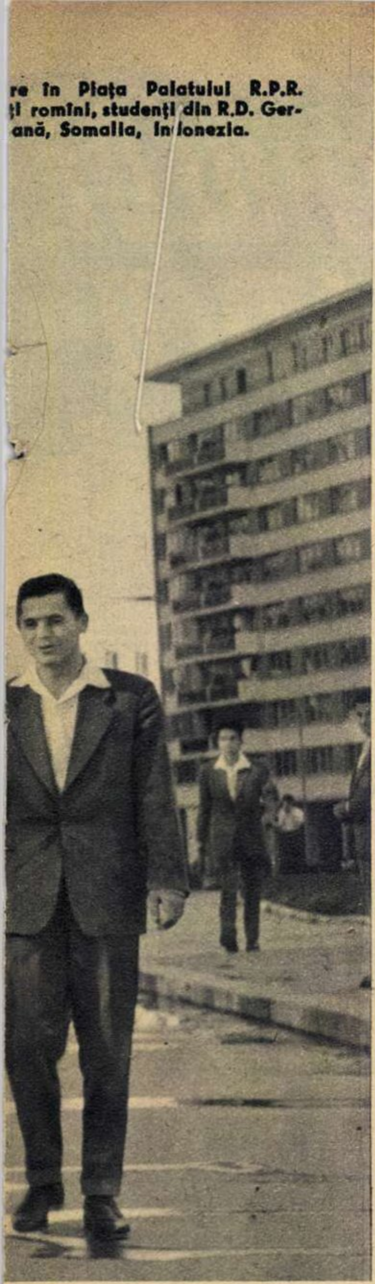

re în Piața Palatului R.P.R.
ți romîni, studenți din R.D. Ger-
ană, Somalia, In<lonezia.

tinelor oferă zilnic un simbol al internaționalismului. Dar asta nu s-ar fi putut întîmpla fără creșterea prestigiului romînesc, fără crearea unei baze materiale a procesului de învățămînt, asta nu s-ar fi întîmplat fără marea revoluție desfășurată și în cultură sub conducerea partidului.

★

Concludentă este și citarea cîtorva procente: 17 studenți la 10.000 locuitori în 1938, 39 studenți la 10.000 locuitori în 1960, în vreme ce procentul e de 33 pentru R.F.G. (cu sute de ani de tradiție universitară), de 32 pentru Suedia, de 24 pentru Grecia (care a cunoscut, cu milenii în urmă pe Democrit și Aristotel). Și aceste cifre, ca toate cele care consemnează noul, sînt emoționante și poate mai emoționante decît altele, pentru că ele traduc aspirația spre cultură a maselor și, totodată, posibilitățile oferite celor care vor să învețe, ca un răspuns concret marelui învățător care sfătuia pe tineri în urmă cu cîteva decenii: „Învățați, învățați, învățați!"

Ilarie MURGU

Fotografii de Elena GHERA

Pedro, Rafael, Oreste și Sebastian

Aci, la cantina studenților străini, unde răsună spre ora prînzului graiurile a mai bine de 24 popoare, am avut de curînd o surpriză deosebit de plăcută. Într-un colț, lîngă ușa cu geamuri de cristal, a apărut un grup de studenți cubanezi de curînd veniți. Abia s-au așezat și s-au și pomenit înconjurați de colegi. Gîndiți-vă cîte lucruri minunate pot fi auzite de la acești tineri reprezentanți ai curajosului popor cuban! Am intrat în vorbă cu ei.

„Bună ziua, ce faci, Pedro? (Pedro Gonzales, student cuban; înălțimea 1,80 metri, greutatea 85 kg; umerii foarte lați).

„Bună ziua! Totul e bine! Dar mai întîi, prezentările! Colegii mei, toți cubani: Rafael cel vesel, Oreste „diplomatul", Sebastian timidul... La 18 februarie, o dată cu venirea noastră în Romînia, am descoperit cerul albastru al Bucureștiului și elegantul său aeroport. Primirea călduroasă pe care ne-au făcut-o tovarășii de la Institutul de petrol și gaze ne-a reconfortat. A fost făcut totul pentru a ne simți cît mai bine. Veniți pentru prima oară în această îndepărtată țară latină, gîndeam că ne vom adapta mai greu. Limba romînă nu ni se pare grea, deoarece noi înțelegem tot, sau aproape totul, cînd colegii de institut ne copleșesc cu întrebări despre Cuba. Cîteva dificultăți foarte mici avem doar în legătură cu alimentația, foarte bună de altfel: sosurile sînt prea picante. Și noi, cubanii, care credeam că deținem monopolul mîncărurilor picante...

Condițiile de locuit de la căminul „Ștefan Furtună" sînt fără cusur. (Noi sperăm că revoluția cubană va crea și colegilor noștri din Cuba condiții asemănătoare). Beneficiind de o asemenea grijă din partea statului, studentul din Romînia, muncitor și conștiincios, este dator să ia examenele cu note maxime. Bursa pe care o primim ne îngăduie să nu ducem lipsă de nimic".

Rafael cel vesel: „Bucureștiul ne-a surprins plăcut. Pentru că, de dimineața pînă seara, pe bulevardele Bălcescu, Magheru, 6 Martie, domnește o animație specific latină. Prezența în magazine a produselor cubane (sucuri de fructe, țigări, havane) e o surpriză agreabilă! Vizitînd „Muzeul Simu" am remarcat bustul lui Fidel Castro. E lesne de imaginat emoția noastră, văzînd în acest gest toată simpatia poporului romîn pentru revoluționarii noștri cubani, pentru poporul nostru".

Oreste Garcia precizează: „Dragostea pe care ne-o arată colegii noștri studenți, oamenii de pe stradă, muncitorii, ne-a mișcat și ne-a emoționat. Din păcate, insuficienta cunoaștere a limbii romîne ne împiedică deocamdată să stăm de vorbă mai pe larg cu colegii noștri despre impresiile și gîndurile pe care le încercăm cînd vedem realitățile din Romînia. De exemplu, gratuitatea manualelor școlare pentru 2.000.000 de copii din Romînia mă face să mă gîndesc la campania de alfabetizare din Cuba. La noi anul 1961 a fost denumit „Anul învățămîntului". Dintre colegi n-am reținut încă multe nume, căci prietenii noștri romîni sînt numeroși. Am reținut însă simpatia și prietenia de care se bucură poporul nostru și, deci, și noi. Toată lumea vrea să ne învețe limba romînă și să-l „concureze" pe profesor. Studenții romîni sînt serioși și simpatici. Este o adevărată plăcere să studiezi aci. Prietenia studențească cubano-romînă s-a născut de curînd, dar ea va fi durabilă".

Cuvîntul de încheiere îi revine lui Sebastian Alfonso, cel timid , care conchide: „Sînt bucuros de simpatia de care se bucură în Romînia lupta dreaptă a poporului nostru. Cu astfel de prieteni sînt sigur că țara noastră va putea să-și apere libertatea cucerită".

Edmond FREDERIC

student din America Latină

Cantina celui mai nou grup social al Universității „C.I. Parhon": coloane îmbrăcate în lemn lustruit, scaune de metal și fibră plastică colorată, lămpi fluorescente.

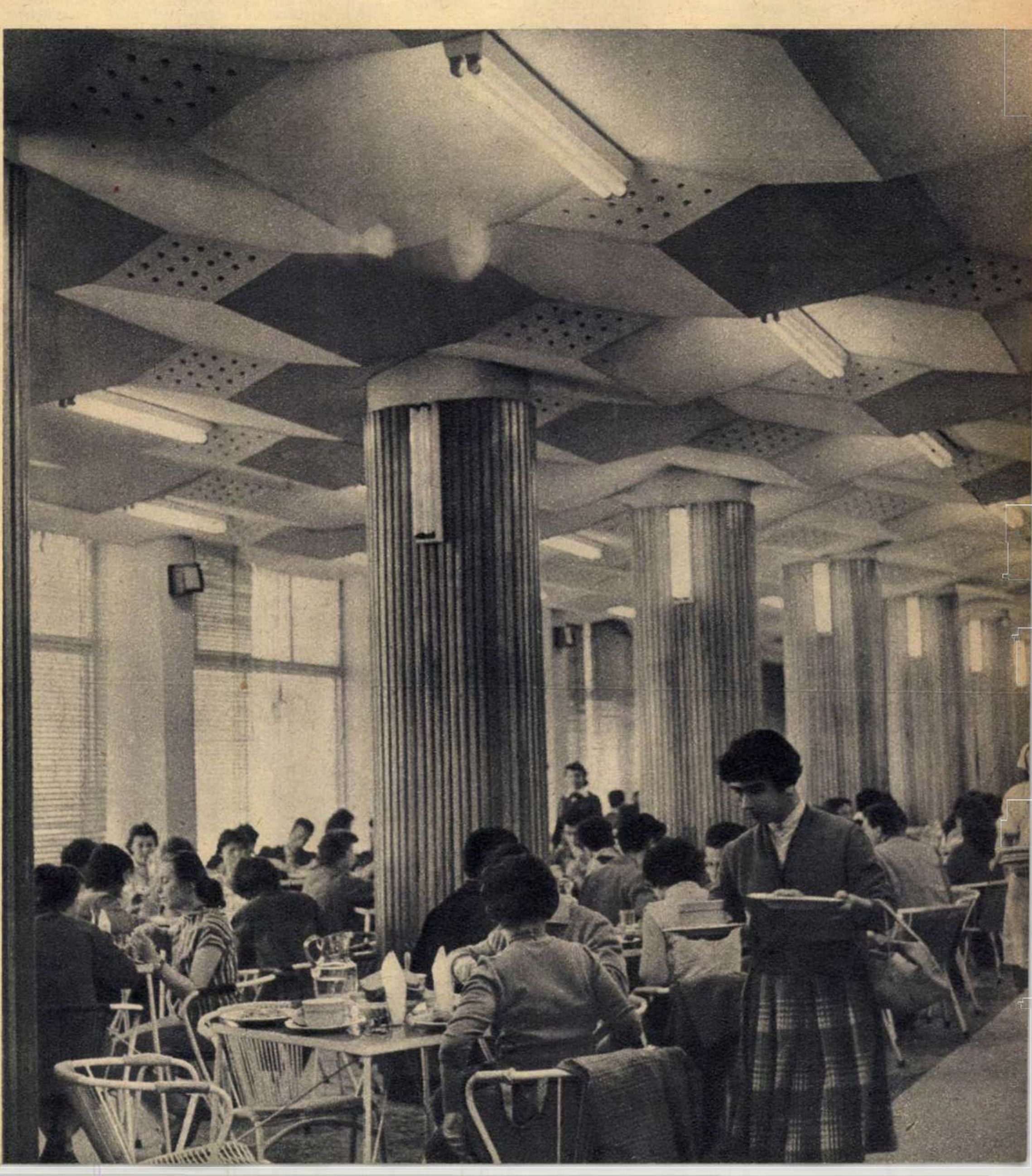

DE LA „FEMEIA Nr. 1 A REICHULUI" LA „WINTERSCHILD II"

de **Horia LIMAN**

Există în istorie un personaj care, timp de secole, a constituit exemplul major al despotismului degenerat în demenţă: Nerone. Vrînd să compună un poem al urgiei distructive, şi-a incendiat propria-i capitală, pentru a se „inspira".

Dacă vizitezi Roma, nu e greu să-ţi imaginezi că, în ciuda intenţiilor împăratului ei, capitala construită din piatră n-a avut prea mult de suferit. Hitler a rămas şi va rămîne însă cel mai odios dintre tiranii cunoscuţi de-a lungul veacurilor. Cenuşă şi moloz au rămas în urma lui pe tot întinsul Europei. Iar statistica înregistrează 57 de milioane de victime: morţi, schilozi, pierduţi fără urmă pe drumurile de urgie ale celui de-al doilea război mondial.

UN FILM ACUZĂ

Am văzut un film halucinant: „Mein Kampf". Titlul are rezonanţe tenebroase — şi nu mai puţin întunecate sînt personajele care-l populează. Dar eroul principal nu e — cum s-ar crede — autorul acelei cărţi a urii şi asasinatului care a fost biblia ciumei fasciste, ci militarismul german. Regizorul Erwin Leiser nu se limitează la „Führerul" celui de-al treilea Reich şi la hoarda lui de cămăşi brune, ci ne poartă pe firul istoriei, arătînd cu o forţă impresionantă că tumoarea nazistă nu a fost o ciupercă izolată, răsărită peste noapte în hăţişurile unui codru neumblat. Iată-l pe Wilhelm al II-lea, impertinentă întruchipare a visurilor de mărire urzite de Bismarck. Iată şi prăbuşirea monstruoasei maşini de război a prusacismului orgolios, în anul 1918. Iată revolta marinarilor germani şi a soldaţilor, pe care i-au înecat în sînge nu numai magnaţii din Ruhr şi junkerii, ci şi „duşmanii" acestora din Londra, Paris şi New York. De asasinarea lui Karl Liebknecht şi a Rozei Luxemburg nu au fost străini nici copoii de la Intelligence Service şi nici aceia de la Biroul II francez. „Inamicii" şi-au întins întotdeauna mîinile peste mormanele de cadavre, cînd primejdia mulţimilor mînate de furtuna revoltei le ameninţa huzurul.

Adolf Hitler a fost un simplu caporal, agent informator al serviciului de spionaj militar. Colaboratorii lui nu erau decît o bandă de asasini sadici şi fără orizont politic. Dar iată o secvenţă edificatoare: denunţătorul se întreţine cu şeful său, care e însuşi comandantul de oşti Ludendorff. Ei pregătesc o lovitură de stat. Şi Ludendorff nu e decît un interpus; adevăraţii stăpîni sînt magnaţii din Ruhr. Aceiaşi magnaţi care au aruncat Europa în vîltoarea celui dintîi război mondial, aceiaşi magnaţi care au făcut din banda lui Hitler un partid, iar din partidul naţional-socialist o hoardă de călăi dezlănţuiţi. Sub oblăduirea caldă a „inamicilor" din Londra, din Paris, din New York, care aveau să binecuvînteze cizma teutonă mînjită de sîngele Austriei şi Cehoslovaciei, Poloniei şi Greciei. Credeau că tumoarea poate fi dirijată, că propriul lor trup este imun...

„WINTERSCHILD II" — CEAŢĂ ŞI NOROI

Istoria urgiei fasciste este exclusiv o istorie a Germaniei? Milioanele de documente ale ultimelor decenii răspund cu hotărîre: NU! Mai lunile trecute mă aflam în nord-vestul Cehoslovaciei. O lungă călătorie pe meleagurile Boemiei, de la Usti nad Labem pînă către Vyssi Brod. Am auzit uruitul macaralelor pe şantierele de construcţii, vuietul maşinilor în marile întreprinderi. Dar din depărtare a răzbătut şi bubuitul surd al unor explozii repetate.

— Despre ce e vorba, Franta? — l-am întrebat pe prietenul care mă-nsoţea.

— Despre Winterschild—mi-a răspuns liniştit.

Dincolo de pădurea bavareză, infanteriştii şi tunarii, tanchiştii şi aviatorii îşi exersau cu înfrigurare armele. Erau tunuri „Bofors" şi rachete „Corporal", ostaşi francezi, dar mai ales vest-germani şi americani.

— Pe unde se află?

— Prin întreaga Bavarie. Manevre de iarnă în condiţiuni de viscol şi teren muntos.

Ultimele cuvinte au fost rostite cu o nuanţă de ironie justificată. Prevederile comandanţilor N.A.T.O. se contraziceau cu realitatea: iarna 1960-61 înlocuise zăpada cu ploaia, viscolul cu ceaţa, terenurile bătătorite cu bălţile. Numai năravurile nu le-a putut schimba: complicii de ieri se aflau din nou împreună—generali vest-germani, yankei, francezi.

Întîmplarea m-a purtat, după puţine zile, pe valea Dunării şi a Salzachului, dincolo de Linz, înspre München. Aici, aceleaşi răbufniri ca de cutremur, aceleaşi stihii pornite.

— Ce se-ntîmplă dincolo?—am întrebat un bătrîn tirolez.

— Winterschild. Ziarele noastre îl numesc „N.A.T.O.-Kriegsspiel". Ce să spun, frumos „joc de-a războiul"! Am auzit că numai pînă acum au numărat trei morţi, peste cincizeci de răniţi şi nu ştiu cîte tancuri distruse.

— Dar cine a distrus tancurile?

— Inamicul.

Se pare că uimirea mea l-a amuzat foarte, căci bătrînul cetăţean al Austriei neutre a izbucnit într-un asemenea hohot de rîs, încît era mai-mai să-şi înghită luleaua din care pufăise pînă atunci tacticos.

— Da, inamicul—a precizat el în sfîrşit. S-au războit cu pădurile, cu negura, cu apele, cu satele. Au forţat Dunărea în 26 de locuri, peste podurile construite de genişti sau cu ambarcaţiuni amfibii. Dar s-au împotmolit în băltoacele din luncă sau... au jucat carambol.

— Cum adică ?

— S-au ciocnit între ei, ca bilele la biliard. În unele locuri au intrat în casele oamenilor, ca orbeţii. Sătenii i-au pus pe fugă cu furcile. Poate de aceea i se şi spune Winterschildului lor „N.A.T.O.-Kriegsspiel". Adică... se joacă cu focul.

La Kelheim, dincolo de Regensburg, patru tancuri americane „M 48" n-au mai putut fi scoase din noroi. Şi nici o parte din echipajul strivit sub şenile. La Pittersberg, prin preajma Nürnbergului, tancurile au dărîmat cîteva case şi au stricat drumurile comunale. Furia populaţiei a fost atît de mare, încît generalul Davidson, comandantul armatei a VII-a americane, a trebuit să-şi ia tălpăşiţa. Winterschildul n-a avut parte nici de viscol, nici de munte, dar mai cu seamă nici de simpatia poporului german. Numai generalul Davidson şi generalii Heusinger şi Speidel îşi făceau bezele. Cel dintîi, din noroi; cei din urmă, din helicopter. La lumina zilei. O lumină înecată-n ceaţă, cum îi se potriveşte răufăcătorilor.

DIN 200.000 METRI DE PELICULĂ...

Mi-am amintit de toate acestea cînd l-am întîlnit pe ziaristul şi regizorul Erwin Leiser. Îi văzusem filmul la Viena, unde făcea serie de luni de zile.

— Am vorbit cu numeroşi spectatori— i-am spus. Cei mai vîrstnici retrăiesc drama Austriei cotropite, anii războiului, mizeria fascismului. Filmul dv. nu le răscoleşte numai amintirile, ci îi şi înarmează împotriva renaşterii fascismului. Am auzit spunîndu-se: „Ei încep şi reîncep mereu, ca un robot în continuă acţiune. Şi acum, domnii americani nici măcar nu se mai ascund. Morganii şi Thyssenii cred că nu am învăţat nimic din lecţia trecutului". Filmul dv. este o carte deschisă, un act de acuzare. Cum l-aţi realizat?

— Am vizionat 200.000 metri de peliculă descoperită în Franţa, Polonia, Uniunea Sovietică şi Anglia. De asemenea, filme găsite în fosta arhivă a lui Goebbels, din Berlin. Filme de propagandă ale naziştilor. Materialul era atît de revelator, încît merita să fie folosit aproape în întregime. Am făcut însă o triere severă. Am ales 3.300 metri de peliculă, în care am intercalat, după necesităţi, 80 de fotografii de epocă.

— Filmul prezintă scene pur şi simplu abominabile. Crime, crime, crime. Cum se explică faptul că hitleriştii le-au filmat? Fiecare secvenţă îi acuză.

Erwin Leiser a surîs uşor, un surîs încărcat de tristeţe.

— Mi-am pus şi eu, adeseori, această întrebare. Nu sînt decît două explicaţii. Prima: naziştii credeau că vor cuceri lumea şi că nu vor răspunde niciodată pentru crimele lor; a doua explicaţie... şi aici este cauza principală: erau nişte criminali sadici, pe care vederea propriilor lor crime îi îmbăta de plăcere. Tocmai de aceea m-am şi hotărît să fac filmul „Mein Kampf". Tineretul de azi, care n-a cunoscut fascismul, nu este capabil să înţeleagă cum a fost posibil ca oamenii să se transforme în fiare. Mi-am spus că nimic nu poate fi mai convingător decît să-i lăsăm pe nazişti să vorbească ei înşişi, direct, prin propriile lor documente. Filmele făcute de ei în scopuri propagandistice au devenit astfel un bumerang care se întoarce împotriva celor care le-au realizat. Am vrut să desfac maşina hitleristă piesă cu piesă, şurub cu şurub — de la călăii

Manevrele militare comune ale trupelor vest-germane, americane, franceze se mai numesc şi „N. A. T. O.-Kriegsspiel". Pentru mulţi tineri vest-germani — pînă în prezent mai bine de 700 — „jocul de-a războiul" a însemnat însă un joc tragic cu moartea...

CÎND FASCISMUL SE AUTODEMASCĂ ● FAVORITA LUI HITLER CERE DREPTURI DE AUTOR PENTRU SÎNGE ● CUM S-AU ÎNECAT ARMELE N.A.T.O. ÎN BAVARIA ● ...ŞI CE A PĂŢIT COMANDANTUL ARMATEI A VII-a AMERICANE

lagărelor de concentrare pînă la conducători, vizibili sau invizibili. Am vrut să arăt că suferinţa nu este individuală atunci cînd este provocată de o forţă inumană, că ea are un caracter colectiv. Se spune: au fost asasinaţi atîţia oameni, au fost torturaţi atîţia oameni, au fost umiliţi atîţia oameni. Dar statistica nu sîngerează. Filmul, filmul care prezintă tabloul viu al suferinţei, trebuie să împiedice rănile trecutului să se cicatrizeze, el trebuie să avertizeze împotriva criminalilor care se mai află printre noi, care mai uneltesc. Trebuie să luăm atitudine pentru a putea scăpa de acest coşmar, pentru a se putea păşi mai departe într-o lume a păcii şi a înţelegerii reciproce.

FEMEIA CU PISTOL LA BRÎU CERE DREPTURI DE AUTOR

Erwin Leiser s-a născut în Germania, în anul 1923. Copil fiind încă, s-a salvat din baia de sînge a faimoasei „nopţi de cristal“ din Reichul anului 1938, refugiindu-se în Suedia.

În anii exilului său, într-o vilă elegantă din Berlin, de pe Heydenstrasse nr. 30, Leni Riefenstahl se oferea cu generozitate „Führerului“ ei, iar acesta — nu mai puţin generos — îi punea la dispoziţie zeci de milioane pentru a turna filme de exaltare a „virtuţilor rasei superioare“. „Femeia nr. 1 a Reichului“ purta uniformă nazistă şi pistol la brîu. Filmele realizate de ea aveau aceeaşi înfăţişare. Dintr-un asemenea film, Erwin Leiser a scos cîteva secvenţe lămuritoare. Dar Leni Riefenstahl — care locuieşte şi azi în vila elegantă din cartierul Dahlem — l-a dat în judecată. Pasămite, cere drepturi de autor: 100.000 de mărci şi 10% din veniturile filmului „Mein Kampf“.

— A cîştigat bani făcînd propagandă pentru fascism — spune Erwin Leiser — şi acum crede că poate cîştiga şi de pe urma unui film antifascist.

La München, fireşte, fosta favorită a lui Hitler a cîştigat. Cel puţin pentru Germania lui Adenauer şi Austria. Dar filmul „Mein Kampf“ este vizionat de zeci de mii de oameni, fără ca noii prieteni ai propagandistei „rasei superioare“ să-l poată interzice. În Berlinul occidental, la Hamburg, spectatorii văd şi judecă: secvenţele pentru care Leni Riefenstahl cere drepturi de autor reprezintă oameni gazaţi la Auschwitz; iar aceasta nu este operă de creaţie artistică, ci glorificare scelerată a crimei.

Episodul ar fi, poate, izolat, dacă în acelaşi timp n-ar fi avut loc... manevrele „Winterschild II“. S-au tras, în cursul lor, 31 de lovituri atomice şi s-au lansat 31.463 obuze de artilerie. Toate acestea, fireşte, teoretice. Au murit totuşi — nu teoretic, ci efectiv — opt soldaţi, numărul răniţilor se ridică la cîteva zeci, iar pagubele provocate populaţiei se cifrează la peste 6 milioane mărci vest-germane. Asta, aşa, într-o joacă. Leni Riefenstahl n-a filmat scenele debandadei tancurilor scufundate în noroi, pentru că ea e specializată în bălţi de sînge. De aceea i se şi plătesc drepturi de autor pentru trecut, ca o trată eventuală asupra viitorului.

Numai că generalul Davidson a fost pus pe goană de ţăranii din raionul Amberg, iar la Essen, la Kiel, la Hamburg, la Düsseldorf, în aceleaşi zile, muncitori şi intelectuali au cerut să se pună capăt „jocului de-a războiul“. Totuşi, statistica sîngerează. Şi sîngele nu se poate uita, chiar dacă Leni Riefenstahl mai încasează deocamdată drepturi de autor de pe urma lui.

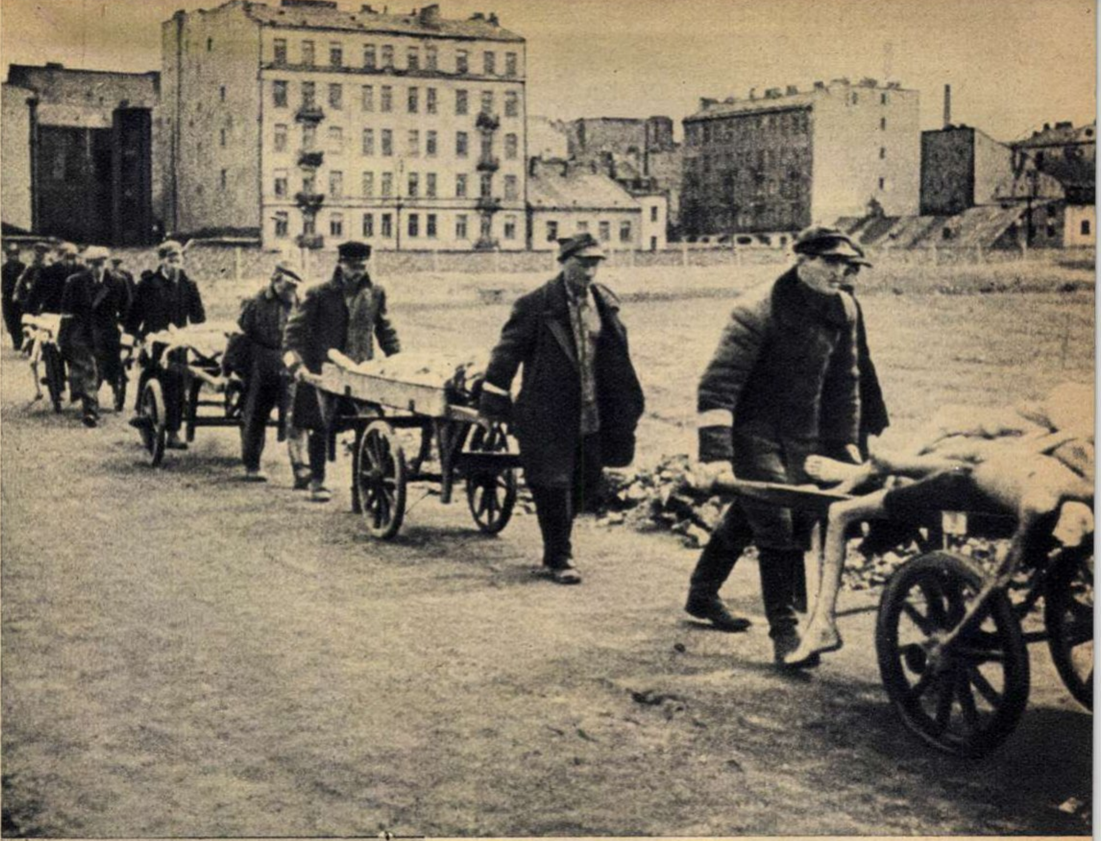

O scenă zguduitoare din filmul „Mein Kampf“.

Livezi şi grădini făcute una cu pămîntul sub şenilele tancurilor, case grav avariate sau chiar complet distruse... Aceasta este în limbajul militariştilor de la Bonn „Winterschild II“...

Tineretul vest-german, pe care militariştii de la Bonn caută să-i transforme din nou în carne de tun, nu vrea să uite învăţămintele istoriei. Fotografia înfăţişează o demonstraţie antirăzboinică pe străzile Lüneburgului. Citatul (din Bertolt Brecht) înscris pe pancarta purtată de manifestanţi constituie un semnificativ avertisment: „Marea Cartagină a purtat trei războaie; era încă puternică după primul; încă locuibilă după cel de-al doilea; a dispărut cu desăvîrşire după al treilea“...

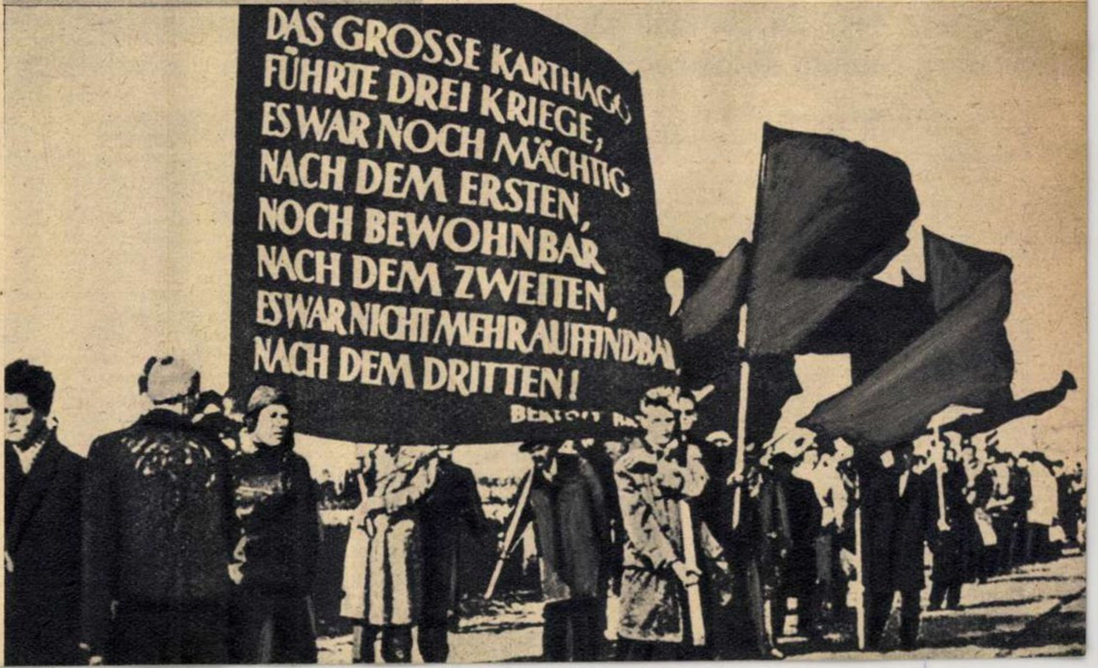

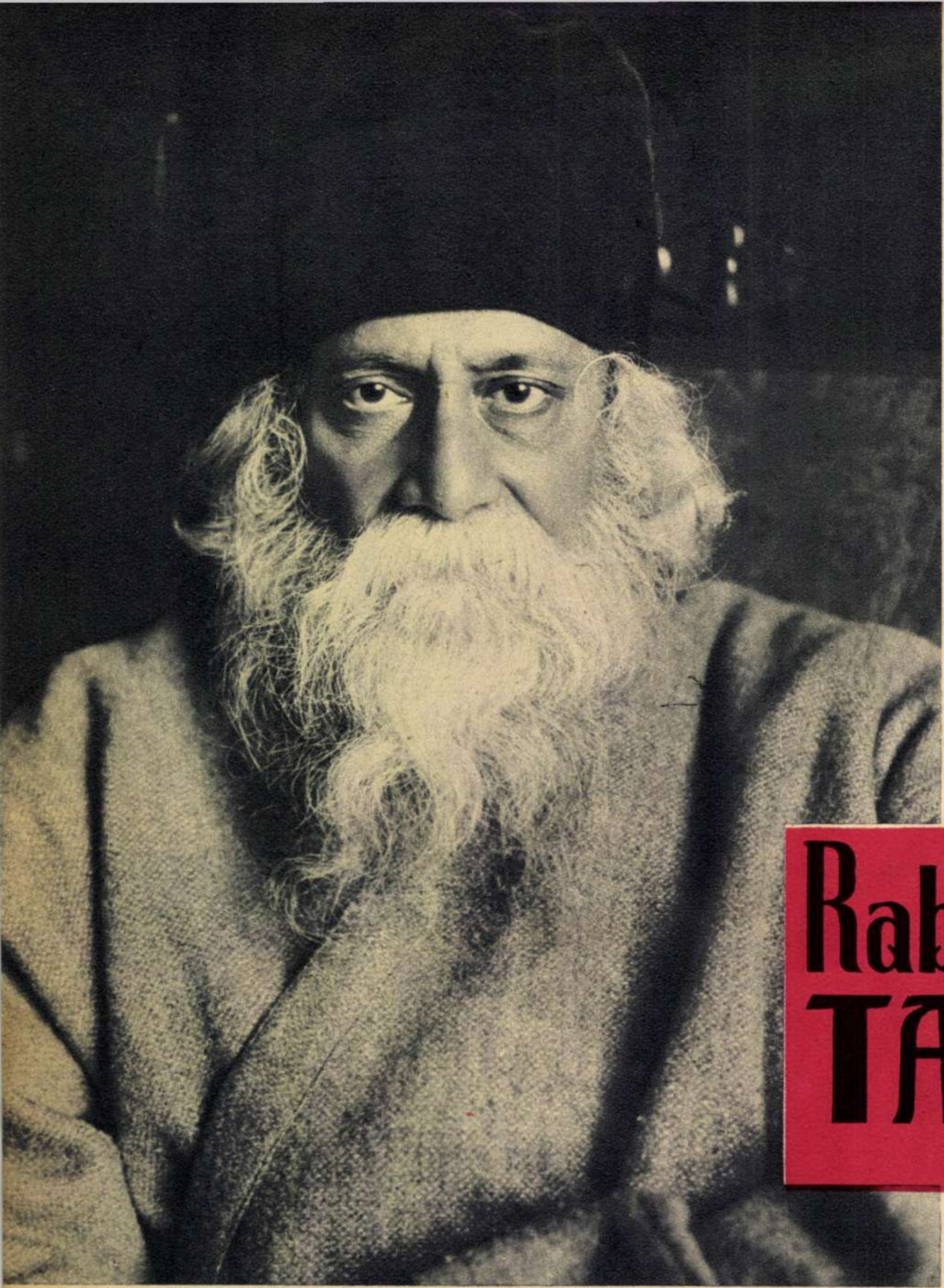

Rabindranath TAGORE

de conf. univ. Vlad BĂNĂŢEANU

Cu doar douăzeci de ani în urmă, Rabindranath Tagore se mai uita încă la semenii săi cu privirile acestea grele de gînduri, căutînd să pătrundă sensul vieţii, adîncile ei rosturi.

Avea 80 de ani atunci, în 7 august 1941, cînd s-a stins din viaţă (i-am sărbătorit la 6 mai centenarul naşterii) şi dăruise omenirii — cu o prolificitate creatoare uimitoare — o vastă operă beletristică şi filozofică: 4.000 de poezii (înmănuncheate în 50 de volume), 40 de lucrări dramatice, 12 romane, 200 de articole publicistice, sute de povestiri scurte, numeroase scrieri filozofice. Şi prin toată această operă a sa — în ciuda contradicţiilor care o străbat şi care au fost generate de condiţiile în care a trăit — marele scriitor indian a fost un *contemporan* al secolului nostru, ajungînd pînă la înţelegerea faptului că *„acolo unde se menţine proprietatea privată şi sistemul ei de repartiţie, exploatarea este corolarul ei inevitabil"* (din „Scrisori din Rusia"). Poetul prin excelenţă liric şi meditativ s-a transformat, atunci cînd viaţa i-a cerut-o, într-un activ militant social, care a luptat pentru organizarea unui comitet indian al „Ligii împotriva fascismului", fiind ales chiar preşedintele comitetului. Aceasta s-a întîmplat în 1937. Pînă a ajunge aici însă, evoluţia gîndirii sale filozofice, a concepţiilor şi a atitudinii sale social-politice a cunoscut un drum ascendent, sub impulsul evenimentelor petrecute în India şi a cunoaşterii tot mai profunde a condiţiei dramatice de existenţă a poporului său robit colonialismului britanic.

Fiu şi nepot al unor cunoscuţi oameni de cultură din Calcutta — care au luptat împotriva intoleranţei religioase, pentru abolirea diferenţelor de castă şi pentru scoaterea din ignoranţă a poporului — Rabindranath Tagore a crescut în spiritul acestor concepţii progresiste şi, din primele sale versuri — scrise la vîrsta de 16 ani — atitudinea lui socială începe să se precizeze. Întreaga sa activitate se încadrează de altfel în aşa-numita „Renaştere" indiană, survenită în urma răscoalei Sipailor (primul semnal dat de poporul indian în vederea eliberării naţionale) şi a înfiinţării primelor trei universităţi din India. Evenimentele politice, dar mai ales mişcările sociale „svadési" şi cea de „non-cooperare", iniţiată de Mahatma Gandhi, au avut o puternică înrîurire asupra tînărului scriitor. Şi iată că timp de aproape zece ani — între 1891-1900 — poetul îşi petrece viaţa în mijlocul ţăranilor, în satele Patisar şi Shilaidah. Suferinţa poporului devine suferinţa lui, năzuinţele acestuia — propriile-i năzuinţe. Rabindranath Tagore scrie în această perioadă o serie de articole politice, în care acuză cu vehemenţă colonialismul, iar apoi creează celebra suită de peste 100 de povestiri prin care introduce în literatura Indiei genul povestirii scurte, afirmînd totodată cu putere curentul realismului critic. Din paginile sale se desprinde tabloul tragic al vieţii ţăranului indian, acel om mărunt, desconsiderat, pe care toţi îl batjocoresc, îl umilesc, îl calcă în picioare. În ciuda concepţiilor utopice şi reformiste care-l făceau să creadă că transformările sociale nu pot surveni decît în urma culturalizării poporului, scriitorul a notat într-o scrisoare, vorbind despre ţărănimea indiană exploatată şi asuprită, că *„această masă de oameni care luptă pentru viaţă este o forţă nemărginită în stare latentă"*.

Poezia sa lirică cuprinde de asemenea, pe lîngă paginile idealiste, devoţionale, mistice — influenţate de învăţătura Upanişadelor — strigăte de revoltă socială şi chiar chemări înflăcărate la luptă. Dar abia după vizita pe care o face în 1930 în Uniunea Sovietică, Rabindranath Tagore capătă o înţelegere mai limpede şi mai adîncă a fenomenelor sociale. Realităţile pe care le vede în U.R.S.S. îl impresionează profund şi el publică acele „Scrisori din Rusia" în care prezintă, cu emoţie şi admiraţie, marile realizări ale constructorilor socialismului. Întors acasă, el se afirmă ca un neobosit militant social, semnînd „Apelul Conferinţei mondiale pentru apărarea păcii" şi „Proclamaţia împotriva războiului" şi pronunţîndu-se tot mai energic împotriva colonialismului britanic, a imperialismului, a fascismului. *„India a fost dominată în trecut de brahmani, apoi de militari, iar în prezent de burghezia indiană* — scria atunci Tagore — *dar va veni momentul cînd ea va fi stăpînită de casta cea mai de jos, care este cea mai numeroasă şi cea mai exploatată"*. În literatura sa se simte influenţa acestei poziţii politice ferm progresiste. Şi chiar dacă unele din romanele sale s-au mărginit mai mult la speculaţii filozofice şi analize psihologice, iar parte din dramele sale aveau un conţinut alegoric, opera sa a influenţat puternic tînăra generaţie de scriitori ai Indiei. Pentru că „Gora", cel mai bun roman al său, sau piesele „Achalayatan" (Casa care se clatină), „Kaler Yatra" (Drumul timpului), „Rakta Karabi" (Oleandri roşii), „Muktadhara" (Torentul eliberat), ca să nu mai vorbim de articolele sau povestirile sale, conţineau — după propria mărturisire a lui Tagore — ideea luptei pentru libertate şi condamnarea exploatării inumane a poporului.

Aceste trăsături pot fi remarcate şi în unele din lucrările traduse la noi în ultimii ani, cum ar fi povestirile „Pietrele flămînde", „Stăpînul meu, pruncul", „Învoială", poemul dramatic „Jertfa", drama lirică „Chitra" etc.

… A trecut un secol de cînd la Calcutta se năştea cel ce avea să domine — de-a lungul a peste şaizeci de ani — viaţa culturală a Indiei, cel ce avea să adauge tezaurului culturii mondiale o amplă şi valoroasă operă. Poporul Indiei l-a venerat şi îl venerează. Întreaga omenire progresistă îi cinsteşte, cu caldă recunoştinţă, memoria...

„FLACĂRA" vă sfătuiește

Educație pentru toate vîrstele

SCRISORI

„Educînd copiii, părinții de astăzi educă istoria viitoare a țării noastre și prin urmare istoria lumii".

Scriind aceste cuvinte în anii primelor cincinale, A.S. Makarenko a avut desigur viziunea lumii de mîine, în care prietenia dintre oameni va fi tot atît de firească precum este zborul păsării în adierea vîntului.

Sădind de timpuriu în inimile copiilor sentimentul prieteniei, pedagogii lumii socialiste, care în țările lor au văzut crescînd noua morală a patriotismului socialist, pregătesc păcii o temelie trainică.

Sașa Ostrovski din Goriovka are opt ani și învață în clasa a III-a. Strînge mărci, monede și insigne. Are și capace de cutii de chibrituri și ar vrea să dăruiască din bogățiile lui tuturor prietenilor săi de departe.

Mihai Ladoș din București este elev în clasa a V-a. Și el colecționează mărci, monede și insigne. Capacele de cutii de chibrituri îl interesează mai puțin, dar din celelalte are destule. Ar vrea să dăruiască din ele unui prieten.

Și atunci? Nimic mai simplu. Patru file desprinse din caiet, puțină cerneală, două plicuri, nume de străzi și orașe care evocă peisaje pline de farmecul necunoscutului se dovedesc a fi o „materie primă" îndestulătoare pentru a uni cu un trainic pod al prieteniei apartamentul nou din bulevardul Lenin nr. 35 — Goriovka, cu cel din cartierul Giulești unde, într-o zi de iarnă, poștașul a adus o scrisoare de departe. „Bună ziua, prieten de departe — scria Sașa. Eu am opt ani și învăț în clasa a III-a. Eu strîng mărci poștale din țara voastră, de asemenea monede și insigne. Îți trimit, prieten de departe, mărci de-ale noastre. Îți voi trimite monede și insigne. Poate că cineva de la voi strînge capace de cutii de chibrituri. Eu pot să-i trimit. Iarna la noi e aproape caldă în acest an. Fără zăpadă. Dar cum e la dumneavoastră? Transmite salutări tovarășilor. Cu salutări prietenești — Sașa".

„Dragă Sașa, îți mulțumesc pentru mărcile trimise — a răspuns Mihai. M-am bucurat foarte mult cînd am primit o scrisoare din Uniunea Sovietică, de la tine. Eu sînt elev în clasa a V-a, la școala nr. 162. Școala în care învăț este frumoasă, de curînd a fost mărită. Avem o curte spațioasă și o seră. Colegii mei învață bine. Am primit de curînd o distincție pionierească. I-am desenat modelul și ți-l trimit. De asemenea îți trimit ilustrate din țara noastră și 12 mărci, printre care și una din Cuba. Cartierul nostru se face din ce în ce mai frumos. Acum se construiesc multe blocuri noi. Cu salutări prietenești — Mihai".

Așa a început, în cuvinte simple și clare, dialogul celor doi prieteni. Pionierii noștri au adoptat în relațiile lor „internaționale" stilul părinților lor: sincer, deschis. Își scriu despre ei, despre viața lor, dar în primul rînd își dăruiesc unul celuilalt cele ce cred că le-ar fi de folos și le-ar face plăcere. O dată cu vîrsta, dialogul lor se va maturiza, le va ajuta să-și adîncească simțămintele și-i va lega din ce în ce mai mult în lupta pentru o lume socialistă.

Colectivul pedagogic al Palatului pionierilor a avut într-adevăr o bună inițiativă, sprijinind corespondența copiilor din țara noastră cu pionierii sovietici.

Părinții au și ei un cuvînt de spus.

Sen ALEXANDRU

De vorbă cu medicul

HIPERTENSIUNEA ARTERIALĂ (II)
TRATAMENT

Mulți cititori ne întreabă dacă hipertensiunea arterială este o boală vindecabilă. Răspunsul este următorul: boala se vindecă dacă este diagnosticată foarte de timpuriu și dacă se instituie un tratament corespunzător înainte de a se produce fenomene ireversibile. Tratamentul este însă de lungă durată și cere din partea bolnavului răbdare și respectarea tuturor recomandărilor medicale.

Ținînd seama de rolul primordial al activității nervoase superioare în producerea hipertensiunii, o atenție deosebită se va acorda reglementării activității psihice sub diversele sale aspecte și influenței pe care o au condițiile de viață și de muncă ale bolnavilor.

La apariția hipertensiunii trebuie raționalizată munca și, eventual, dacă este cazul, schimbat locul de muncă. Se vor face de timpuriu băi de acid carbonic la Vatra Dornei, Buziaș sau Borsec, care pot duce uneori la scăderea definitivă a hipertensiunii. Se vor face exerciții fizice, gimnastică ușoară, neobositoare.

Bolnavii cu o hipertensiune visceralizată, adică acele cazuri în care organe ca inima și rinichii participă la maladie, trebuie să evite eforturile fizice neobișnuite, care pot contribui la instalarea insuficienței cardiace. Condițiile de muncă trebuie să fie de asemenea natură, încît să evite agitația. Înaintea meselor principale este indicată o scurtă plimbare și după masă se recomandă odihnă. Somnul va trebui să fie de 8-9 ore din 24. Familia trebuie să creeze în jurul bolnavului o atmosferă de calm și destindere. Tratamentele balneare trebuie făcute cel puțin o dată pe an. Se interzice cu desăvîrșire fumatul. Regimul alimentar joacă de asemenea un rol deosebit de important în tratarea bolii hipertensive. Dacă nu s-a declarat o insuficiență din partea inimii sau rinichiului, bolnavului îi este permisă o alimentație completă, atît cantitativ cît și calitativ. Se interzic însă excesele alimentare, care duc la obezitate. Cantitatea de alimente trebuie să fie aceea care să mențină o greutate normală a corpului. Carnea va fi consumată moderat (de trei ori pe săptămînă) și asociată cu cantități suficiente de legume și fructe, care furnizează organismului sărurile minerale și vitaminele necesare. Trebuie redus la minimum consumul de grăsimi animale, bogate în colesterină, care favorizează apariția aterosclerozei. Se vor evita carnea grasă, creierul, rinichiul și ficatul. Este permis consumul de lapte și, în cantități limitate, de unt și smîntînă. La hipertensivii grași se vor reduce și cantitățile de dulciuri. În general, regimul vegetarian are o acțiune favorabilă asupra hipertensiunii. Sarea se va consuma pînă la 4 gr pe zi. Lichidele în general nu trebuie să depășească cantitatea de un kilogram, un kilogram și un sfert pe zi. Cafeaua, ceaiul, alcoolul trebuie înlăturate. O acțiune favorabilă o au sucurile de legume și fructe. Este bine ca o dată sau de două ori pe săptămînă să se intercaleze regimul exclusiv de fructe și crudități. Masa de seară se va lua cu două ore înainte de culcare și nu trebuie să conțină lichide. Regimul dietetic devine mai sever o dată cu apariția fenomenelor de insuficiență cardiacă sau renală. Și acestea se vor stabili de la caz la caz de către medic.

În destule cazuri, mai ales la bolnavii tineri, singură aplicarea măsurilor enumerate mai sus face ca tensiunea să revină la normal, fără a mai fi folosite medicamente speciale. Tratamentul medicamentos variază de la caz la caz și el va fi recomandat bolnavilor de medicul curant. E bine ca bolnavii hipertensivi să fie dispensarizați la policlinicile unde se consultă și e strict necesar să se prezinte în mod periodic la controlul medical.

Dr. Silviu GHEREA

„MODA POLSKA"

prezintă:

...O colecție care ilustrează noile tendințe ale verii 1961.

Silueta e suplă, degajată, alungind statura, cu talia ușor coborîtă și fusta unduitoare.

Mantourile de vară sînt de două tipuri: unul ușor cambrat pe corp și evazat în jos (stilul redingotă) și celălalt mai larg, cu amploarea pornind din umeri.

La taioare, caracteristica cea mai izbitoare este fusta, care nu mai e ajustată pe coapse, ci suplă, cu lărgimea dată de pliseuri. Jachetele au lungimi diverse, dar croiala e simplă, necambrată, iar de multe ori nu au gulere. Se poartă uneori cu bluze din material imprimat, cu același material căptușindu-se și taiorul.

Rochiile au o linie ușor bluzantă și au adesea cordoane înnodate lejer, mai jos de talie. Decolteul, rotund sau oval, se adîncește uneori la spate. Multe garnituri de pliseuri și foarte multe rochii fără mîneci.

Țesăturile prezintă o mare varietate, de la țesăturile clasice ale sezonului de vară, poplinuri, șantunguri, țesături de bumbac, mătăsuri și voaluri imprimate, pînă la noile țesături din fire sintetice.

Ca desene predomină dungile, bulinele mari (pastile) și imprimeurile mărunte, adesea cu motive geometrice.

În fotografiile alăturate, înfățișăm cîteva modele de vară din colecția prezentată recent la Casa de mode „Moda Polska" din Varșovia.

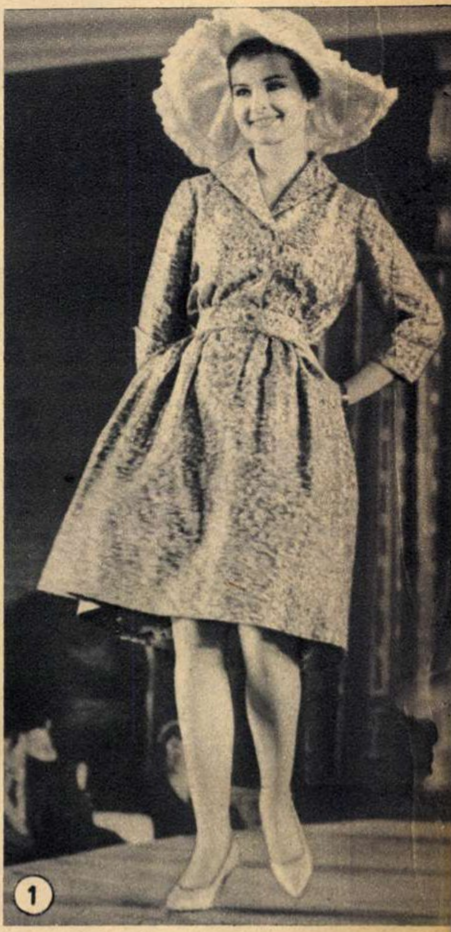
①

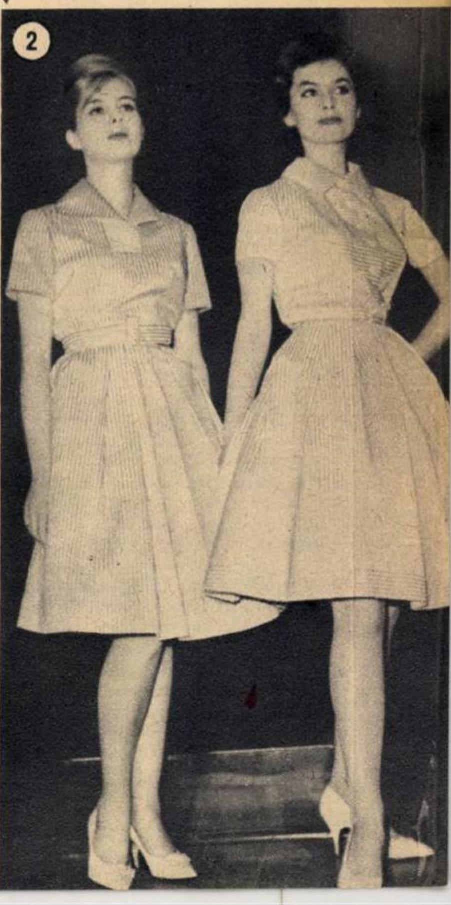
②

① *Linia simplă, chemisier, dă o notă neașteptată acestei rochii de mătase naturală, imprimată în tonuri de albastru, și contrastează cu pălăria „romantică", din organdi alb, cu borul mare, garnisit cu volane.*

② *Din clasicul și mult îndrăgitul poplin în dungi (alb cu roz sau alb cu bleu), iată două rochii tinerești, pe cît de simple, pe atît de grațioase datorită liniei lor tot „clasice", dar înnoite prin jocuri inedite de dungi.*

florinul

Florinul despre care e vorba aici a fost falsificat în Soraksár. Era unul din exemplarele în curs de dispariţie, falsificat de altfel destul de bine, puţin cam unsuros la pipăit, totuşi un florin de o rotunjime reglementară, cum scrie la carte. Falsificatorul a pătruns cu el în Budapesta în zorii unei zile de primăvară timpurie. Sosise prin Gara de Est, unde descinsese agale şi cu luare aminte, dar abia ajuns pe calea Rákoczi zori pasul ca unul care are treburi multe şi importante de aranjat. Intră repede într-o băcănie ticsită, ceru slănină de cinci creiţari, trecu la casă, plăti, primi restul şi se făcu nevăzut.

Florinul rămase în băcănie, la casă, în sertar, pe un taler mic de lemn. Cînd se mai domoli întrucîtva forfota din zori, Lövy, băcanul, cercetă conţinutul talerului. Privirea lui mioapă se poticni de florin; întinse bănuitor mîna spre el; îl scoase dintre ceilalţi bani de argint; îi simţi, cuprins de înfiorare, luciul unsuros; îl zăngăni de placa de marmură şi în sinea lui scrîşni o sudalmă:

— Arde-l-ar pe maţe! Care o fi fost ticălosul ăla?

Se gîndi pe rînd la cumpărătorii din zori; dar recunoscu că e în zadar să-şi bată capul. Îşi scărpină scăfîrlia printre firele rare de păr şi azvîrli cu ciudă florinul fals în fundul întunecat al sertarului. Banul zăcea în adîncul sertarului, dar nu-i lăsa o clipă de linişte noului stăpîn. Gîndul lui se întorcea într-una la florinul fals şi de fiecare dată îl încerca o uşoară amărăciune. Pînă la urmă — chiar şi în dîrdora treburilor tot mai sporite — scociorî iar florinul din fundul sertarului şi îi aruncă o privire de mînie neputincioasă. Între timp în dugheană se porni forfota de dimineaţă; şi cînd i se strecură dinainte o bucătăreasă nurlie, trîntindu-i un sutar, dar aruncînd între timp priviri vrăjite spre unul din vînzătorii care şi de data asta îi făcea curte cu glas tare, Lövy, cu inima cît un purice, întinse mîna lîngă tăviţă, înhăţă florinul fals şi îl numără cu restul, pe masă.

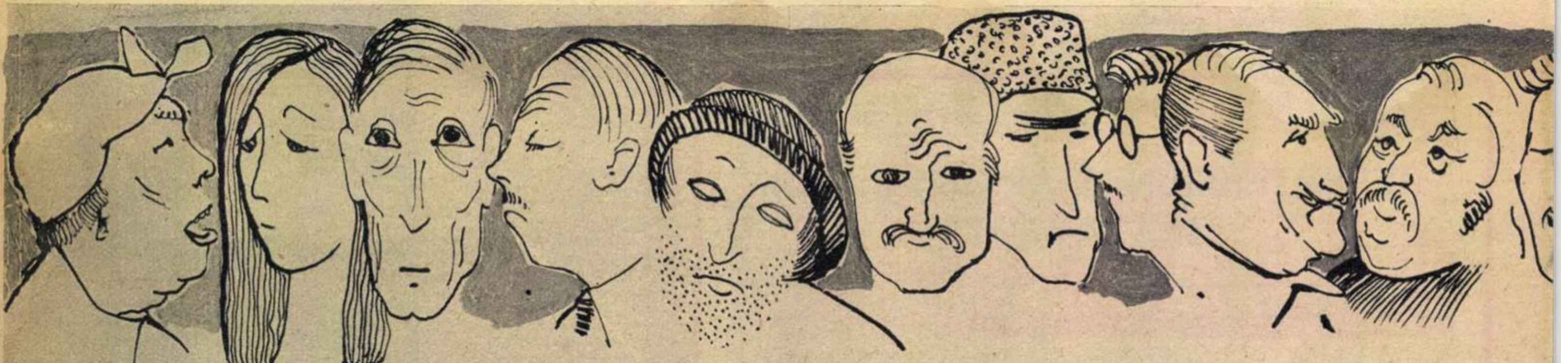

— Treizeci cu douăzeci sînt cincizeci, cu cincizeci sînt o sută, cu trei fac cinci, cu cinci fac zece... Dar mătăluţă ce plăteşti?

Şi pe dată se şi întoarse, palid şi repede, spre alt cumpărător, iar florinul fals se făcu nevăzut din prăvălie. Acasă, Kovács Eszter, bucătăreasa, scoase banii ca să-i poată da stăpînei sale socoteala şi atunci băgă de seamă florinul fals. Îl pipăi, îl zăngăni şi izbucni într-un potop de sudălmi:

— Lua-l-ar mama dracului să-l ia pe ăla care m-a tras pe sfoară — drăcui ea cu năduf.

Nu fu în stare să stabilească cine a păcălit-o, pentru că, de dragul distracţiei, tîrguise în vreo zece prăvălii ceea ce ar fi găsit într-una singură. Pînă la urmă, dădu din umeri şi, după o şovăială de cîteva clipe, hotărî să-i dea banii, fără altă bătaie de cap, stăpînei. Drept care făcu o mutră mînioasă şi se apucă să trîntească de mama focului în dreapta şi stînga. La opt şi un sfert, se arătă în bucătărie stăpîna — soţia domnului Jovánovics János, născută Haberer Paula — ca să se socotească cu Eszter. Atunci Eszter făcu o mutră şi mai mînioasă şi, din senin, trînti pe masă carneţelul de socoteli şi lîngă el pumnul de bani cu care se întorsese acasă; era tot ce rămăsese dintr-o hîrtie de o sută de coroane. Cucoana îşi aruncă repede o privire pe carneţel, numără în fugă banii şi ieşi din bucătărie.

— Jupîneasa asta devine tot mai insuportabilă — cugetă ea în casă, numărînd din nou banii, pe îndelete.

Atunci dădu peste moneda falsă.

— Tii, nemernica! — izbucni ea supărată.

Contrariată, holbă ochii la florinul fals, ba chiar îi trecu prin minte o clipă să se întoarcă în bucătărie şi să-l zvîrle îndărăt Eszterei. Dar îşi aminti cu înfiorare mutra furioasă a acesteia şi renunţă cu totul la un asemenea plan. Florinul fals îi pricinuia însă griji, o sîcîia. Ce să facă cu el? Cum să se descurce acum? E cu putinţă oare să aibă ea de coşniţă cu un florin mai puţin? Să-i spună soţului? O să aibă parte de mustrări! Îşi frămîntă capul cu fel şi fel de gînduri. În sfîrşit, se ridică, trecu cu paşi zoriţi în dormitor, auzi răzbătînd din baie zgomotul făcut de soţul ei care se spăla, se apropie grabnic de noptiera lui, luă două coroane din banii care zăceau pe noptieră, aşeză florinul cu grijă în locul lor şi ieşi repede din încăpere, liniştită şi răsuflînd uşurată.

Jovánovics János, onorat antreprenor, proprietar şi părinte al oraşului, după ce se spălă, reveni în dormitor, îşi puse una după alta cămaşa, vesta şi haina, apoi împinse cu mîna dreaptă în stînga făcută căuş, banii de argint de pe noptieră. Abia atunci băgă de seamă florinul fals şi-l ridică în dreptul ochilor. Clătină din cap.

— Fir-ar al naibii — mormăi el — ăsta de la cine l-oi fi primit?

Nu se dumiri de la cine îl primise; îl vîrî deci în buzunar împreună cu ceilalţi bani, dejună, îşi luă rămas bun de la soţie şi porni după treburi. Abia făcu vreo cîţiva paşi cînd, ajuns în dreptul oficiului poştal, îşi aminti că n-ar strica să cumpere nişte timbre. Ceru douăzeci de mărci poştale de cîte zece fileri, băgă mîna liniştit printre banii de argint, scoase un florin, îl dădu şi porni încet, demn şi cu prestanţă, spre ieşire.

Florinul fals trecu în acest fel în mîna oficiantei şi din mîna oficiantei alunecă în sertar, printre ceilalţi bani de argint. Oficianta simţise încă de la început, iar acum văzu fără urmă de îndoială că florinul e fals; ar fi putut striga după Jovánovics, care se depărta plin de demnitate, dar îi fu lehamite s-o facă.

— Găinarul! — gîndi ea toropită.

La ghişeu se opri un cetăţean grăbit; cumpără o mulţime de timbre; plăti cu o hîrtie de zece; oficianta luă hîrtia, o vîrî între celelalte bancnote şi numără în monede de argint restul cuvenit. Zoritul cetăţean, domnul Bauernfeld Artur, avocat şi deputat, goni spre ieşire cu florinul fals cuibărit în portmoneu.

Avocatul-deputat alergă ceasuri de-a rîndul încoace şi încolo prin oraş; dădu consultaţii juridice, trecu pe la bănci, se învîrti prin ministere şi, pe la prînz, sosi la parlament. Aci, trecu pe la bufet, luă o gustare, dar cînd voi să plătească, descoperi florinul fals. Îl privi indignat.

— De necrezut — cugetă el scos din fire — ce stricată... ce viciată e lumea! Cine o fi fost netrebnicul care m-a prăjit cu moneda asta?

Rănit în cele mai nobile simţăminte, pătrunse în sală, unde vorbea un ministru; se aşeză la locul lui, moţăi, la răstimpuri încuviinţă cu glas tare împreună cu ceilalţi, apoi se cufundă iarăşi în somnolenţă. Cineva îi puse mîna pe umăr. Era Kovasóczy Farkas, un distins şi tînăr deputat.

— Te rog — tresări Bauernfeld.

— Fii drăguţ, o colectă pentru cei sinistraţi în urma inundaţiilor de pe valea Tisei. Dacă socoţi cu cale...

— O, fireşte, fireşte...

Bauernfeld luă coala, semnă pentru sumă, vîrî mîna în buzunar, scoase o bancnotă şi completă suma cu monede de argint. Florinul fals se strecură modest la Kovasóczy.

Kovasóczy colectă o sumă serioasă, apoi ieşi pe coridor şi numără banii. Atunci băgă de seamă florinul fals. Îl cuprinse furia.

— Care găinar mi l-o fi dat? — bombăni în sinea lui.

Îi fu cu neputinţă să-l descopere; de-aceea, de mînie părăsi parlamentul şi plecă să se plimbe. Pe strada Kossuth Lajos se întîlni cu baronesele Pyker. Le însoţi. Cea mai tînără, Felicie, îl primi radioasă:

— Bine că vii, Kovasóczy, acum cel puţin vei lua un bilet la spectacolul de revistă al Asociaţiei Porumbelul Alb. Şi eu joc.

Kovasóczy luă, fericit, biletul. Baroneasa Felicie îi ţinu dinainte poşeta brodată cu fir şi Kovasóczy lăsă să cadă în ea zece coroane, costul biletului... Ochii Feliciei, ca două violete, scînteiară spre el. Kovasóczy se tulbură.

— Suprapreţ, se poate? — întrebă el.

— O, bineînţeles.

Felicie, cu rochia ei de culoare deschisă, cu părul blond şi cu ochii ca violetele, îi părea o arătare fermecătoare; Kovasóczy băgă mîna în buzunar, înşfăcă moneda falsă şi o lăsă să cadă în poşetă. Surîzînd, Felicie îşi înclină capul.

Baronesele Pyker se plimbară multă vreme, apoi făcură două-trei vizite mai intime, vîndură o sumedenie de bilete şi ajunseră acasă pe la ora două. Acasă, Felicie numără banii şi dădu peste florinul fals. Îl învîrti bănuitoare între degete, apoi i-l arătă bătrînei domnişoare pe

— schiţă —

de BIRÓ Lajos

Ilustraţie de Valentina DINU

Prozator, dramaturg şi publicist progresist, Biró Lajos, unul dintre cei mai de seamă scriitori maghiari, a trăit între anii 1880-1948. În opera lui Biró Lajos, care oglindeşte oamenii şi evenimentele epocii sale, se găsesc puternice accente de satirizare şi demascare a tarelor aristocraţiei, moşierimii şi burgheziei austro-ungare.

În 1919 el devine membru al guvernului revoluţionar maghiar. Mai tîrziu, din pricina terorii regimului dictatorial al lui Horthy, scriitorul emigrează la Viena, apoi în Italia, Germania, America, Franţa şi, în sfîrşit, în Anglia.

care o aveau în casă de şaisprezece ani. Împreună cu domnişoara stabiliră că florinul este fals. Felicie fu gata să izbucnească în plîns.

— Cine-o fi fost — izbucni ea cu aprindere — escrocul care mi l-a dat?

Felicie era de neconsolat, dar n-avea ce face; trebui să separe florinul fals de ceilalţi bani. Depuse banii în sertarul destinat Porumbelului Alb, iar florinul fals în poşeta cu broderie de fir. Începu prînzul întristată. În timpul mesei îi reveni însă buna dispoziţie şi cu aceeaşi bună dispoziţie porni şi după masă la nenumăratele ei treburi, cumpărături, vizite, organizări a reuniunilor de binefacere. În cursul după-amiezei însă, trecu pe dinaintea unei biserici; atunci o năpădi iar tristeţea. Intră hotărîtă în biserica întunecoasă, îngenunche şi se rugă fierbinte. Asta îi mai uşură inima; se ridică în picioare oftînd adînc şi porni spre ieşire. Atunci, privirea îi căzu pe cutia milelor. Băgă mîna în poşetă şi dădu de florinul fals. N-avea alţi bani la ea. Stătu o vreme cu florinul fals în mînă, şovăind. Apoi aruncă o privire plină de pocăinţă spre icoana cea mare a prea fericitei fecioare, care strălucea deasupra altarului, şi cugetă:

— Iartă-mă; vouă vă este totuna; de vreţi, puteţi obţine oricum folos de pe urma lui.

Aşa cugetă şi strecură florinul fals în puşculiţă.

Pe la ora şase, florinul fals fu scos din puşculiţă, împreună cu ceilalţi bani, de părintele Kárpáti. Văzu dintr-o ochire că e fals. Clătină din cap.

— Ăştia îi înşală pînă şi pe sfinţi — reflectă el amărît.

Despărţi florinul fals de ceilalţi şi, cam pe la şase şi jumătate, îl luă cu sine la clubul pe care îl înfiinţase el pentru stimularea şi înflorirea unei vieţi pline de credinţă. Aici, în interesul cauzei drepte, îngăduise jocul cumpătat de cărţi. Ba, mai mult, uneori se aşeza chiar şi el să joace. Jucă şi azi, şi pierdu un florin. Florinul i-l plăti cîştigătorului, lui Páldy Tamás, un tînăr necredincios care se străduia însă să-şi dureze carieră prin mijlocirea vieţii credincioase. Páldy Tamás prinse de veste după un ceas ori două, la cină, că a primit de undeva un florin fals. Clătină din cap, dar cină fără grijă. După cinci intră la un club distins, aşteptă pînă cînd, pe la miezul nopţii, se porni jocul de bacara, trecu în sala respectivă, miză florinul fals împreună cu ceilalţi bani ai săi şi, în cele din urmă, îl pierdu.

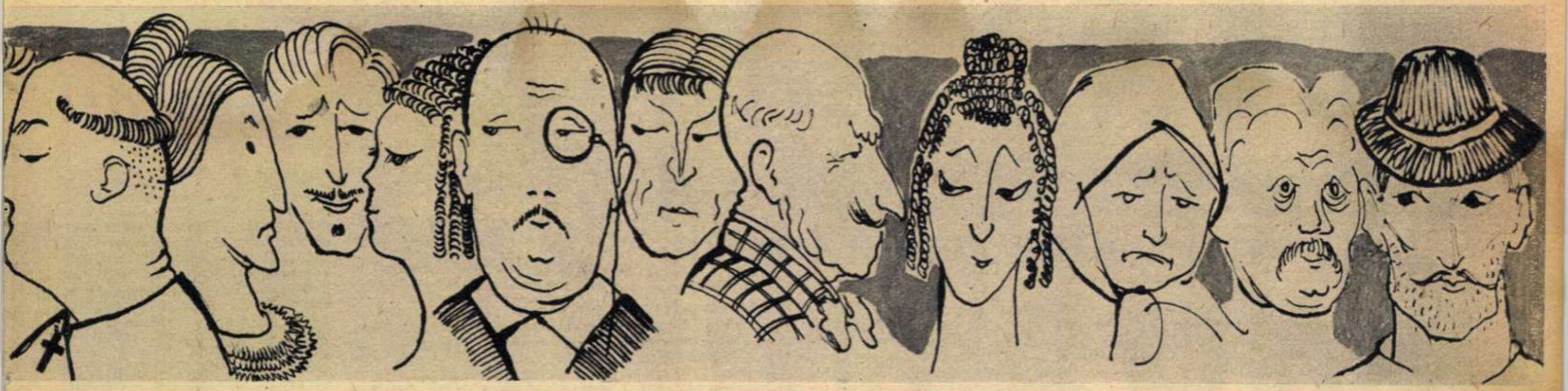

Florinul fals migră la cel care ţinea banca. Acesta, baronul Joel Jenö — stăpîn pe multe milioane — se retrase curînd. Trecu la o masă mică, ducînd cu el o tavă mare de bancnote, monede de aur şi argint şi acolo numără banii. Îi ajunse în mînă şi florinul fals. Îl cuprinse o mînie fără margini.

— Zău că nu mai e chip să joci — îşi zise el. Aici poate intra orice puşlama.

Se uită dispreţuitor dintr-un capăt la altul al mesei de bacara pe ai cărei jucători îi jecmănise, apoi se îndreptă spre ieşire. În drum se întîlni cu contele Pálházy, un jucător faimos. Îşi strînseră mîinile:

— Nu intra — îl avertiză baronul. Nu merită să te aşezi la joc cu ăştia. E o gaşcă scîrboasă!

— O clipă doar — răspunse contele — mă-ntorc numaidecît.

Contele se opri la masa de bacara; făcu cîteva jocuri, cîştigă un pumn de bani, apoi trecu în altă sală, unde se aşeză să joace în doi cu baronul. Jucară ore de-a rîndul; pe la trei dimineaţa, puseră în sfîrşit capăt jocului.

Baronul pierduse peste o mie de coroane. Îşi plăti pierderea. Îi dădu cîteva hîrtii de o sută, cîteva jetoane mari şi nişte monede de argint, apoi strînse mîna contelui şi plecă. Contele se înapoie în sala de bacara, jucă niţel, cîştigă niţel, mîncă niţel, apoi îşi schimbă jetoanele. Atunci observă florinul fals.

— Canalia! — cugetă el şi privi cu dispreţ împrejur.

Apoi porni somnoros către casă şi dădu florinul drept bacşiş amploiatului care făcea treaba de crupier la masa de bacara. Jocurile erau terminate. Amploiatul se ridică, plecă spre casă şi îşi numără banii. Dădu peste florinul fals

— Ei, aşa boieri mai zic şi eu — cugetă el scîrbit. Nu le crapă obrazul de ruşine să înşele oamenii săraci!

Îi dispreţuise întotdeauna pe toţi clienţii mesei de bacara şi îndeosebi acuma simţea faţă de ei un dispreţ arzător şi plin de mînie. Coborî din clădirea clubului, se aruncă înciudat într-o birjă, ajunse acasă, îndesă un florin în mîna birjarului, urcă în locuinţa lui şi se culcă.

Cu florinul fals în buzunar, birjarul mînă înapoi în staţie. Dar cum mijea de ziuă, se pregăti să plece spre casă şi îşi numără banii. Găsi florinul fals. Nedumerit, cercetă în gînd, unul cîte unul, toţi clienţii din noaptea aceea.

— Cine m-o fi legat la gard în halul ăsta?—îşi spuse el. Sări-i-ar ochii să-i sară!

Strînse pătura de pe cal, îi arse un bici şi mînă spre o cîrciumioară. Pătrunse în cîrciumă, bău oleacă liniştit, pe îndelete, apoi, cu inima cît un purice, plăti. Jupînul, somnoros, luă florinul, dădu restul, birjarul se urcă pe capră şi dădu bici calului.

După o jumătate de ceas, cîrciumarul voi să-i schimbe cuiva o hîrtie de zece coroane şi atunci observă florinul fals. Îl ridică.

— Nemernicii ăştia! — scrîşni el spumegînd.

Învîrtea florinul între degete şi nu ştia ce să facă cu el. Dar intră atunci un vînzător de ziare bătrîn, aproape orb, care voia să schimbe nişte bănuţi de aramă. Îi schimbă de patru coroane bani de aramă şi îi dădu două coroane şi florinul. Bătrînul vînzător de ziare mulţumi pentru bunăvoinţă, apoi porni, şontîc-şontîc, spre administraţia ziarului, ca să ajungă din timp la distribuirea gazetei. Sosi la timp, ba mai trebuie să şi aştepte. Îşi pipăi atunci unul din florini şi simţi că e fals. Nu cuteză să se înapoieze cu el la cîrciumă. Se opri, cu genunchii tremurînd, în dreptul casei şi, palid ca moartea, îi împinse casierului banii. Casierul abia aruncă o privire banilor şi-i mătură cu palma între ceilalţi; bătrînul îşi putea vedea de drum; apucă ziarele şi pe stradă începu să se închine de bucurie.

O jumătate de ceas mai tîrziu, casierul băgă de seamă florinul fals. Înjură furios.

— Toţi sînt buni de puşcărie — spuse el înciudat. Puşlamale, ticăloşi, pînă la unul!

Atunci se înfăţişă înaintea lui un tînăr funcţionar al tipografiei şi îi întinse, umil, un ordin de plată. La ăsta se răsti:

— Iar te-ai milogit?

Îi trînti în faţă şase coroane: patru hîrtii de o coroană şi florinul fals. Tînărul înhăţă banii şi se depărtă în grabă. Era tuberculos; în el pîlpîia o arşiţă lacomă, veşnic înfometată de femei. Strînse acum banii în pumn şi dădu buzna în străzile înguste ale cartierelor Erzsébet şi Teréz. Deodată prinse de veste că florinul e fals. Se opri locului.

— Plezni-i-ar ochii! — rosti el amărît.

Stătu în cumpănă, apoi înălţă capul şi îşi văzu de drum. Se crăpase de ziuă. Străbătu în goană zece străzi, pînă dădu la un colţ de o fată întîrziată şi frîntă de oboseală, care se arătă dispusă să petreacă o oră cu el. Intră cu ea în camera ei cu aer stătut. După o jumătate de ceas puse florinul pe masă şi plecă.

Fata aşeză florinul cu ceilalţi bani ai ei, apoi, istovită, se trînti pe pat să doarmă. Dar patroana „casei" care o adăpostea, venind să-i ia banii, făcu tărăboi şi-i zvîrli florinul fals, zbierînd:

— Pentru o treabă ca asta omul poate s-ajungă şi la puşcărie!

Fata schimbă îngrozită banul fals cu unul bun. Patroana plecă. Fata rămase singură, cu florinul fals în mînă.

— Trăzni-i-ar dumnezeu pe toţi — oftă ea cu nesfîrşită amărăciune.

Se duse la culcare şi trînti moneda în scrin. Şi astfel, florinul fals îşi încheie cariera lui de douăzeci şi patru de ore în Budapesta. Banul zăcu multă vreme în scrinul ei, încetul cu încetul se înnegri şi, într-o bună zi, fu aruncat la gunoi.

MOZAIC

ARTIŞTI AMATORI

1	2	3	4	5	6	7	8 ■	9	10 L	11	12
2 F	A	Z	A	■					E		
3					■				N	■	
4		■						■	E		
5							■		S		■
6					■				■		
7 ■				■						■	
8						■					
9	■		■								
10						■		■			
11		■							■		
12				■							

ORIZONTAL: 1) Întrecere între formațiile de artiști amatori, organizată anul acesta în cinstea celei de-a 40-a aniversări a partidului și a zilei de 23 August — Etapă în desfășurarea acestei întreceri. 2) Program de activitate eșalonat pe ore — Interpreți principali într-un spectacol de muzică sau balet. 3) Diviziune teritorială în care s-a desfășurat, între 1 martie și 10 aprilie a.c., a doua fază a întrecerii pe țară între artiștii amatori — Imaculată. 4) Acute! — Urzeala care vine spre ițele războiului de țesut — Și negru, și alb. 5) Chemare la întrecere, pe care o folosesc și brigăzile artistice de agitație — Monedă asiatică. 6) Simbolul înțepăturilor satirice — Organ facial care se pretează cel mai mult la caricatură — Îmbibat cu apă. 7) Diminutiv feminin — Partea dinspre sală a unei scene de teatru. 8) Paznici orășenești de altădată — Accesoriu pentru instrumente cu coarde. 9) Copiere prin mimică și glas a unui personaj. 10) A vorbi pe limba pisicii — Literă grecească. 11) Negație — Mijloc de combatere a aspectelor negative, pe care-l folosesc adesea brigăzile artistice din întreprinderi — Măsură de suprafață. 12) Poezie, muzică și dans, într-un cuvînt (sing.) — Reprezentație care are loc la o dată ulterioară celei anunțate inițial.

VERTICAL: 1) Formație artistică pentru cîntece pe mai multe voci — Între genunchi și gleznă. 2) Cantată pentru orchestră, cor și soliști vocali — Un fel de bis. 3) Instrument muzical popular — Vorbe cu tîlc luate din folclor. 4) Consemnează în articolele lui activitatea culturală — Pentru intrarea și ieșirea personajelor din scenă. 5) Cuvînt adormitor — Personaj din basme (fem.). 6) Rîs! — Pecete! — Cronică în versuri. 7) Cîntăreață cu voce înaltă — Cînd plouă peste praf. 8) A apuca — Membri ai formațiilor artistice, care nu fac din apariția lor pe scenă o profesiune. 9) Desfășurarea continuă a unui subiect (fig.) — Voce dură — În cel pe care-l trăim acum se desfășoară cel de-al VI-lea concurs pe țară al formațiilor de artiști amatori. 10) Un fel de a munci al unora, care e combătut de brigăzile artistice de agitație — Diviziune a unei piese de teatru (pl.). 11) Zaharia Tomescu — Avantaj — Scăpat din memorie. 12) În acest loc — Astăzi, la asfințitul soarelui.

INTRODUCERE ÎN FILATELIE (V)

INFLUENŢELE BUNE ALE FILATELIEI

Ca și naturalistul, filatelistul nu se limitează la aranjarea și examinarea superficială a colecției sale. Interesul pe care i-l suscită imaginile mărcilor poștale la orice luare de contact cu albumul îl determină pe filatelist să se plece cu multă atenție asupra fiecărei piese din colecție, să studieze amănunțit această piesă, precum și considerentele care i-au determinat apariția. Fragilitatea mărcii poștale îl obligă să umble cu multă băgare de seamă cu fiecare în parte, iar buna păstrare a colecției îi cere de asemenea o atenție deosebită, după cum clasificarea diferitelor emisiuni impune răbdare, metodă și disciplină.

În felul său, filatelistul devine cu timpul un mic cercetător. În jurul lui vom găsi un adevărat laborator în miniatură, înzestrat cu lupe, pensete, fiole etichetate, compasuri și alte instrumente de precizie pentru măsurat, fel de fel de clasoare, foi de celofan, plicuri speciale; ba la filateliștii avansați vom găsi chiar microscoape, aparate de fotografiat și de mărit, lămpi de cuarț, biblioteci cu volume și reviste de specialitate etc. Într-un cuvînt: o muncă migăloasă, la care filatelistul se supune din pasiune și după care nu iese niciodată obosit. Dimpotrivă, atunci cînd din cine știe ce alte motive devine nervos sau abătut, își găsește o minunată reconfortare în răsfoirea colecției.

Într-adevăr, nici cea mai interesantă lectură, nici cel mai captivant spectacol teatral sau cinematografic nu te pot distrage de la alte preocupări și nu-ți pot oferi o destindere a nervilor mai completă ca răsfoirea sau aranjarea unui album cu mărci. Pentru cei care nu o cunosc, această senzație ar părea de necrezut și totuși este riguros exact ceea ce afirmăm, fenomenul repetîndu-se la fiecare nou cîștigat de pasiunea filateliei.

Obligat de propria lui pasiune să examineze cu atenție fiecare nouă marcă pe care și-o pune în colecție, filatelistul își dezvoltă răbdarea și istețimea.

Studierea fiecărei vignete în parte, sub raportul execuției desenului sau al imprimării, dezvoltă spiritul critic.

Clasificarea și aranjarea mărcilor după valori și după datele de apariție îl deprind pe colecționar cu metoda și cu disciplina. Grija de a păstra în condiții cît mai bune colecția dezvoltă simțul ordinei și al curățeniei.

Plăcerea pe care o simte el în fața miniaturilor artistice de toate nuanțele și originile îi dezvoltă simțul estetic. Studierea îndeaproape, cu elemente de comparație, a pieselor cu aspecte îndoielnice are menirea de a ascuți puterea de pătrundere a ochiului și simțul preciziei. Vedem deci că filatelia este o îndeletnicire pe cît de plăcută, pe atît de folositoare.

Studierea la lupă a unor mărci aranjate în clasor.

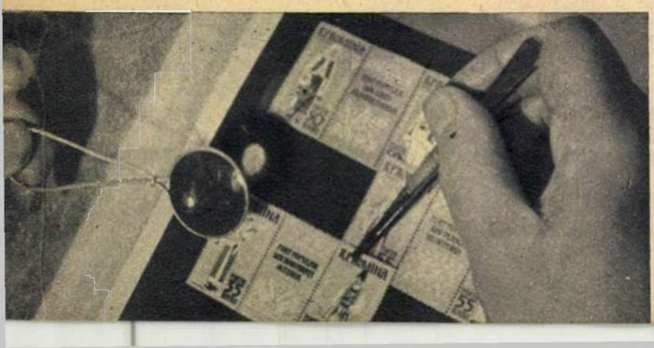

La întrebările cititorilor

Folosul rezervațiilor naturale

Tov. Voicu Stelian din Buzău ne întreabă ce rost au rezervațiile naturale de plante și animale, cînd s-a hotărît organizarea lor și care este cea mai mare rezervație din țara noastră. Îi răspundem:

Abia către sfîrșitul secolului trecut, oamenii au început să-și dea seama de neajunsurile pe care și le pricinuiesc lor înșile prin distrugerea unor specii de plante sau de animale sălbatice, care aparent erau nefolositoare. După ce, spre exemplu, în Australia, animalele care se hrăneau cu iepuri au fost distruse, aceștia din urmă s-au înmulțit atît de mult, încît au produs ravagii catastrofale în plantații și culturi. După decimarea la un moment dat a tigrilor din India, cerbii și porcii mistreți au început să devasteze recoltele. Distrugîndu-se, pe de altă parte, unele plante ce păreau inutile, s-a constatat de asemenea că se atentează la bunele condiții de întreținere a solului. Aceasta fără să mai vorbim de posibilitatea care se răpea oamenilor de știință de a studia caracteristicile și condițiile de viață ale diferitelor specii de animale sau de plante.

Așa se face că atunci cînd oamenii au sesizat că fenomenele naturii prezintă un echilibru în care nu e bine să intervii fără o bază științifică, au hotărît încetarea multora dintre distrugerile comise la întîmplare. Ba s-au luat chiar măsuri pentru protecția speciilor pe cale de dispariție.

O primă conferință internațională a avut loc, în acest scop, în anul 1933 la Londra, cu care prilej s-a hotărît crearea în toate țările civilizate a unor mari rezervații naturale, pentru protecția speciilor de animale și de plante amenințate cu dispariția. Aceste măsuri veneau să se adauge la hotărîrile deja luate în ce privește interzicerea vînătorii în anumite epoci sau pentru anumite animale. La noi în țară a fost votată legea pentru protecția monumentelor naturii încă din anul 1930 și în baza ei a luat ființă în același an Comisia monumentelor naturii, care a funcționat în cadrul Ministerului Agriculturii pînă în anul 1950, cînd a trecut la Academia R.P.R.

Cum crearea unor asemenea rezervații cere spații imense, cu o faună și o floră cît mai variate, aflate în condiții absolut naturale de dezvoltare — deci nu în grădini zoologice sau botanice — cele mai avantajate țări din acest punct de vedere sînt: Uniunea Sovietică, S.U.A., Canada, China, Japonia, Argentina, Brazilia și Uniunea Sud-Africană. Dar nici alte țări, cu întinderi teritoriale mai mici, dar cu condiții naturale propice, n-au întîrziat să creeze rezervații naturale. La noi în țară cea mai însemnată rezervație de acest gen se întinde pe o suprafață de 10.000 ha în Munții Retezat și îndeplinește toate condițiile unui parc național. Aici se găsește azi nu numai cea mai variată floră întîlnită în această regiune a globului, dar și toate speciile de animale, dintre care unele probabil că nici n-ar mai fi existat pînă acum fără asemenea măsuri. Aici pot fi văzute oricînd pînă și caprele negre, atît de rar întîlnite în alte locuri.

A doua ca întindere din țara noastră este rezervația Bucegi (aproximativ 5.000 ha), unde sînt protejate de asemenea diferite specii de plante și animale rare.

În total există acum în țara noastră 70 de rezervații naturale, în comparație cu 36 cîte existau în anul 1943. Acestea fără a socoti terenurile puse sub ocrotire provizorie și rezervațiile forestiere.

Flora și fauna acestor rezervații au constituit deja obiectul unor fructuoase studii din partea specialiștilor din țara noastră, iar planul de perspectivă al Academiei R.P.R. pe anii 1960-1965 prevede o și mai intensă campanie de cercetări, precum și construirea în acest scop a unor cabane-laborator înzestrate cu tot utilajul necesar.

POȘTA REDACȚIEI

STĂNESCU VIRGIL — Giurgiu. Faptul că excursia în munți nu v-a dat satisfacție nu trebuie atribuit... muntelui, ci lipsei dv. de experiență. Cine v-a spus să consumați la drum zahăr și alcool cît mai mult nu a fost un bun sfătuitor. Într-o cantitate de 100-200 de grame pe zi, zahărul contribuie într-adevăr la menținerea travaliului muscular în timpul unei excursii. Dumneavoastră ați exagerat însă, consumînd o jumătate de kilogram. Așa cum ați exagerat se pare și cu ingurgitarea alcoolului. Senzația de reconfortare pe care ți-o dă alcoolul e falsă. În realitate acesta provoacă stări de somnolență și de epuizare. De asemenea, se pare că n-ați știut cum să mergeți. În zonele cu o înclinare mai mare, mersul nu trebuie să depășească 2 km pe oră. Vă recomandăm ca excursia următoare s-o faceți în grup, sub conducerea unui ghid priceput, și veți vedea că vă veți înapoia cu o altă impresie despre turismul în munți.

T.B. — Pleșa-sat, reg. Galați. Există o contradicție între autorii dicționarelor istorice în legătură cu locuțiunea „Après moi le déluge" (După mine, potopul). „Marea enciclopedie franceză", pe de o parte, indică (volumul 22, pag. 649) că expresia aparține lui Ludovic al XV-lea (1710-1774), în timp ce „Nouveau dictionnaire d'historie, de géographie, de mythologie et de la biographie", apărut la Paris în anul 1889 (volumul 2, pag. 125) și „Meyers Lexikon", apărut la Leipzig în anul 1936 (volumul I, pag. 472), pe de altă parte, atribuie aceste cuvinte doamnei de Pompadour, care spune nu „Après moi" ci „Après *nous* le déluge". În orice caz, această maximă „familiară lui Ludovic al XV-lea" — cum scrie în „Larousse" — pronunțată în anii premergători Revoluției Franceze, arată nepăsarea vîrfurilor feudale față de nevoile și suferințele maselor. Ea oglindește, în același timp, descompunerea morală a vîrfurilor aristocratice.

CÎNTAR ELECTRONIC

În Laboratorul central de cercetări științifice pentru tehnica măsurătorilor, din Budapesta, s-a construit un cîntar electronic. Denumirea de „cîntar" este însă mai mult convențională, deoarece realizarea cercetătorilor budapestani nu are nimic comun cu cîntarele obișnuite, pînă și operația de cîntărire făcîndu-se de la distanță. Dar în aceasta rezidă și importanța lui, deoarece cîntarul electronic îngăduie determinarea greutății oricărui corp aflat la o distanță de 20-100 m și a cărui greutate variază între 5 și 20 de tone. De exemplu, el poate indica greutatea încărcăturii din brațul unei macarale sau de pe platforma unui vagon de cale ferată.

SPORT

Așteptat cu viu interes de iubitorii fotbalului, meciul dintre Dinamo București și C.S.M.S. Iași a furnizat o vie dispută, încheiată cu victoria gazdelor: 3-2 (2-1). În fotografii: plonjonul portarului ieșean a fost inutil (stînga). Nici portarul echipei gazdă n-a fost scutit de emoții (jos).

Baza hipică din Calea Plevnei a găzduit la sfîrșitul săptămînii trecute un concurs de călărie, dotat cu Cupa 1 Mai. Iată trei dintre protagoniștii întrecerii:

① Ștefan Mustafa, pe calul Sept, la trecerea unuia dintre obstacole.

② Mihaela Rădulescu, cu calul Rîndunica, pregătindu-se de start.

③ Maestrul sportului Vasile Pinciu care, conducînd calul Văpaia, a obținut și de astă dată unul din cele mai bune rezultate ale concursului.

Fotografii de Romulus SCURTU

①

②

③

5 MILIOANE PUIEŢI de plante decorative veşnic verzi a livrat anul acesta în U.R.S.S. sovhozul specializat din Nalcik. În fotografie: agronomul I. Bokov examinează o tufă de merişor turcesc (Buxus sempervirens) în vîrstă de 22 ani. →

GRĂDINA ZOOLOGICĂ DIN PLOCK (R.P. Polonă) se îmbogăţeşte permanent cu exemplare de animale rare. Recent, vasul „Sienkiewicz", întors din Argentina, a adus la bord patru şerpi şi trei şopîrle uriaşe. ↓

↑ **CALITATEA MICILOR ROŢI DINŢATE**, produse la o fabrică de ceasornice din Moscova, poate fi verificată în bune condiţii datorită unei instalaţii originale, constînd din nişte proiectoare optice care măresc piesele de cîteva sute de ori.

ÎNVĂŢAREA LIMBILOR STRĂINE la Universitatea Palacky din Olomouc (R.S. Cehoslovacă) se face prin metoda auditivo-vizuală. Iată-l pe profesorul Miroslav Pavlik: 1) verificînd pronunţia corectă a studentului bolivian Lutgardo Villaba Roso; 2) pregătind aparatul de proiecţie, în vederea unei lecţii, asistat fiind de studentul columbian Alfons Martinez (stînga); 3) conversînd cu studentul romîn Tiberiu Mureşan.

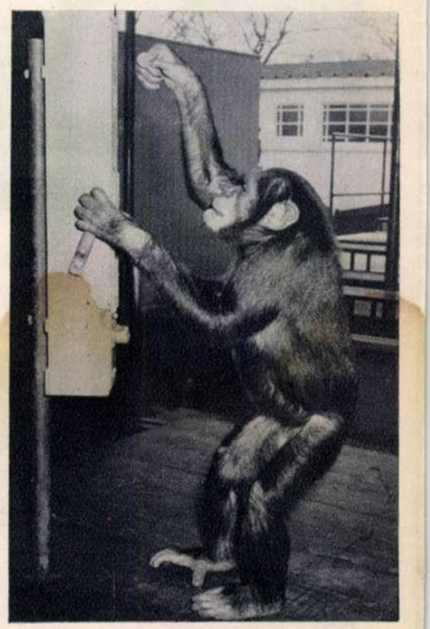

„FIFI", pensionară a grădinii zoologice din Londra, capătă uneori cîte un penny de la vizitatori, cu care obţine dulciuri de la un automat...

EXPOZIŢIA JUBILIARĂ „BÁRTOK BELA", deschisă la Budapesta în localul Muzeului Naţional, cu prilejul împlinirii a 80 de ani de la naşterea marelui compozitor maghiar, stîrneşte un viu interes printre iubitorii de muzică. În fotografie, aspect din expoziţie. ↓

În jurul Globului

fotocronica FLACARII

Cu entuziasm și cu importante realizări în muncă a sărbătorit poporul cehoslovac cea de-a 16-a aniversare a eliberării patriei sale și împlinirea a 40 de ani de la înființarea Partidului Comunist din Cehoslovacia.

La 8 mai s-au împlinit 16 ani de la eliberarea Germaniei de sub jugul fascist. R.D. Germană, primul stat socialist creat pe pămînt german, a obținut mari succese în construirea socialismului.

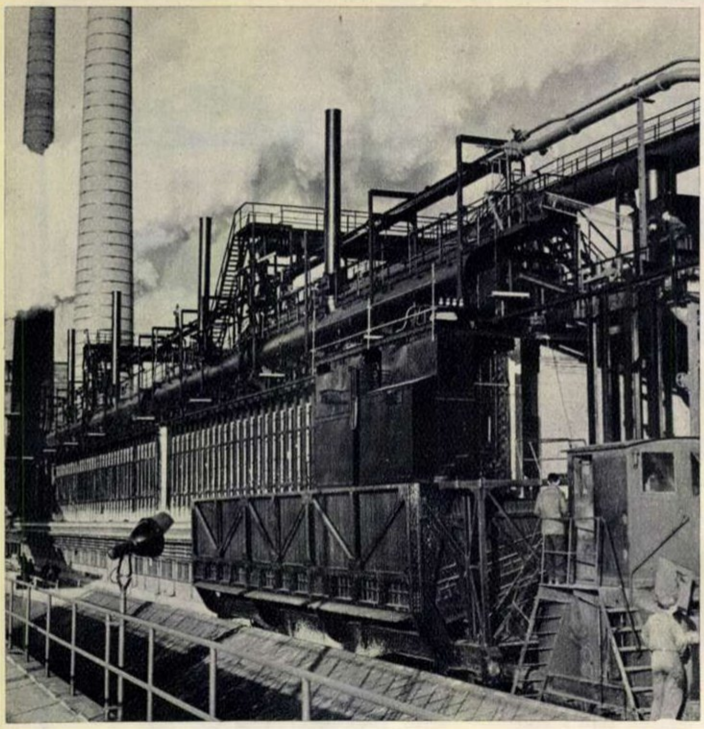

În numai 20 de luni a fost terminată cea de-a 9-a baterie de cocs de la uzinele „Klement Gottwald" din Kuncice (R.S. Cehoslovacă).

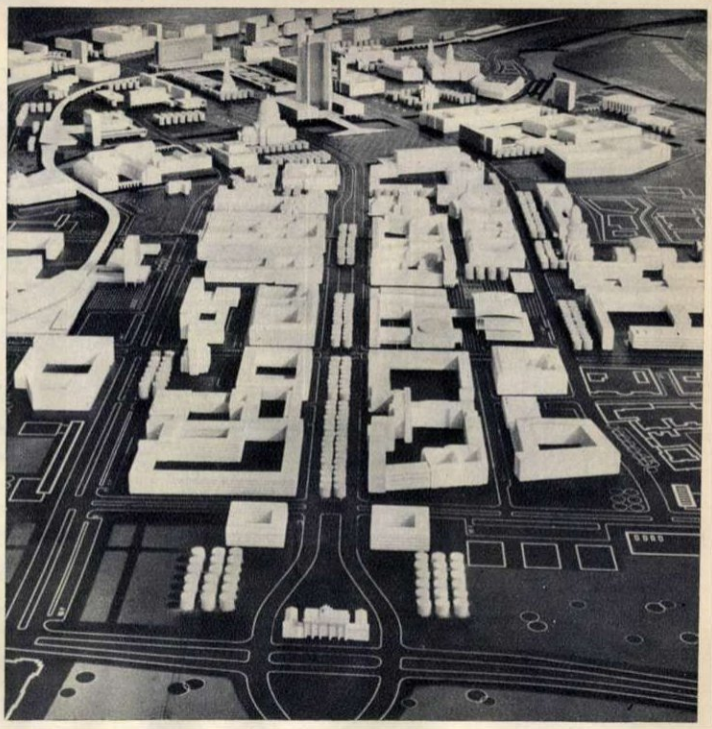

Reconstruit în anii puterii populare, Berlinul – capitala R.D. Germane – continuă să se modernizeze. Iată macheta viitorului centru al orașului.

Cîntecul și dansul popular sînt totdeauna prezente la marile sărbători ale poporului cehoslovac.

FRITZ HECKERT
ROSTOCK

Noua motonavă „Fritz Heckert", construită la șantierele navale din Rostock (R.D.G.), a pornit în prima sa cursă.

REDACȚIA: BUCUREȘTI PIAȚA SCÎNTEII
Căsuța Poștală: 3507 of. 33, Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR:
3 luni: 26 lei
6 luni: 52 lei
un an: 104 lei

Prezentarea grafică: I. VULPESCU. Coperta I: fotografie de A. MIHAILOPOL. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

Bibl. Reg.

UMOR

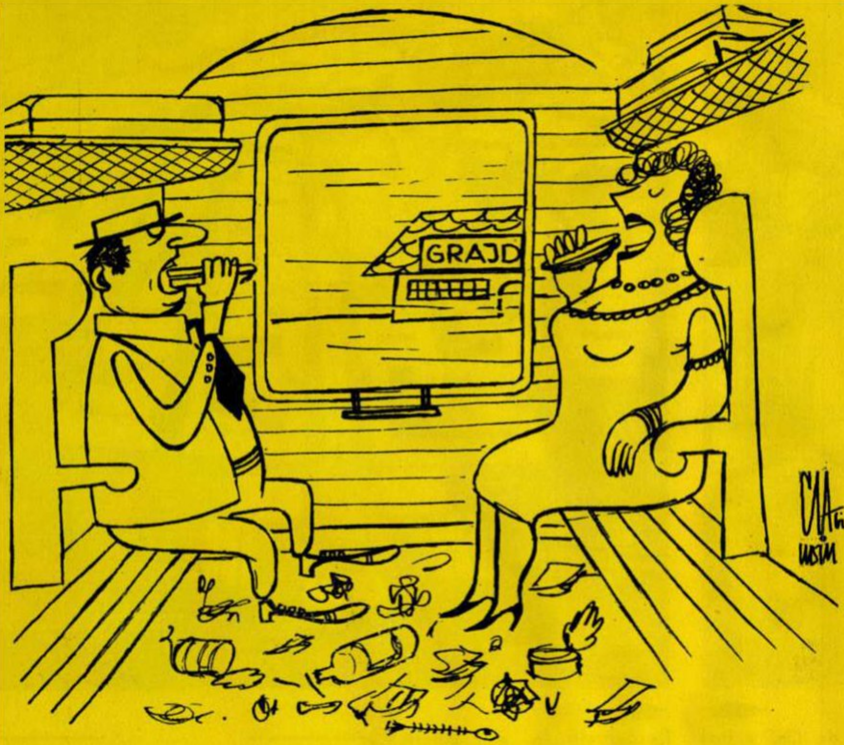
GRAJD
CLAUDIU

„Grajdul".

Desen de N. CLAUDIU

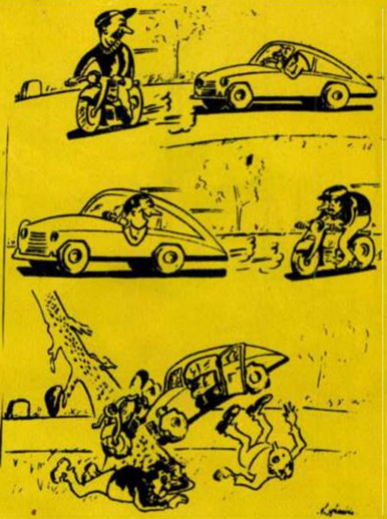

Întrecere pe şosea.

Desen de N. GHENADIE

Îngerul păzitor.

(Din „Ludas Matyi" — R. P. Ungară)

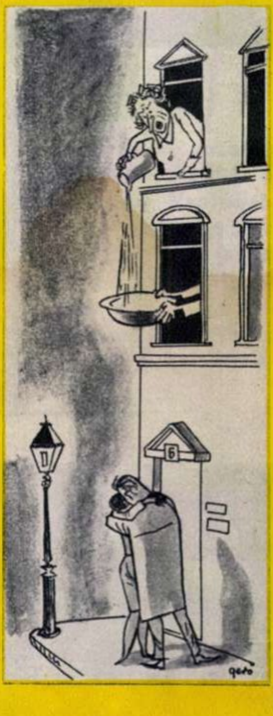

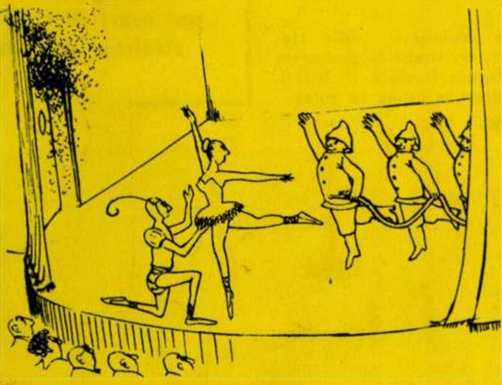

Nu vă alarmaţi, vă rugăm!

(Din „Eulenspiegel" — R. D. Germană)

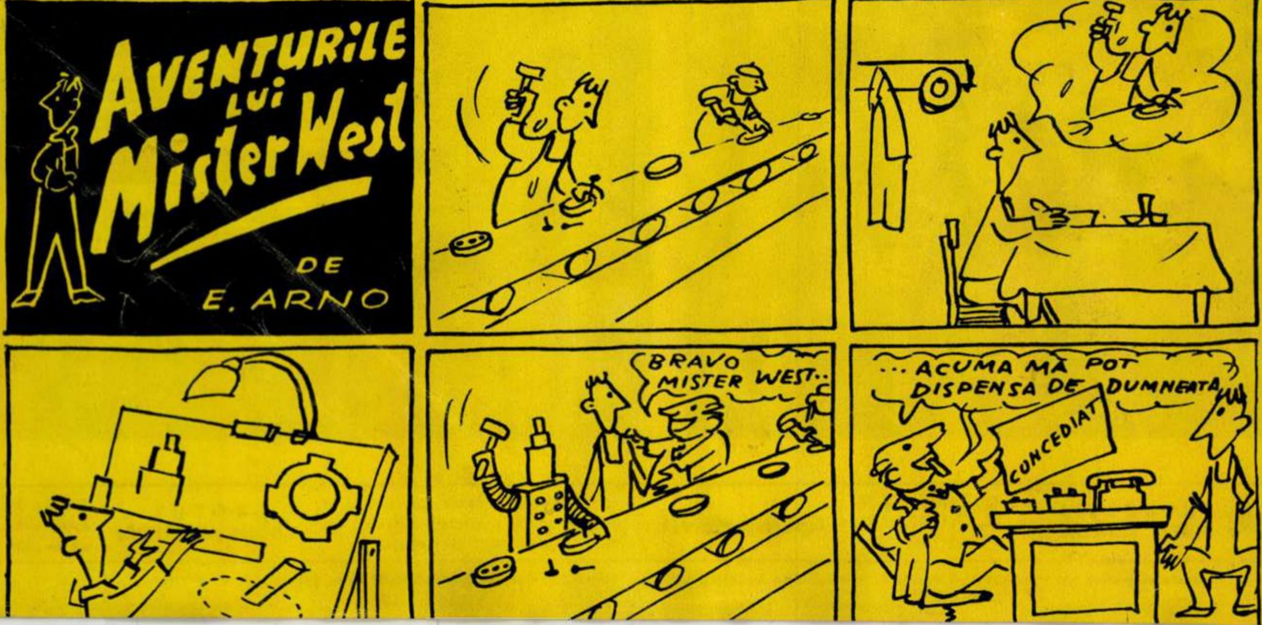
Aventurile lui Mister West
DE E. ARNO
BRAVO MISTER WEST..
... ACUMA MĂ POT DISPENSA DE DUMNEATA
CONCEDIAT

Proletari din toate ţările, uniţi-vă!

FLACĂRA

Nr. 20 (312) — 20 mai 1961

- Sticla cea de toate zilele
- April în Portugalia
- FRUMOSUL LA NOI ACASĂ

melomanii

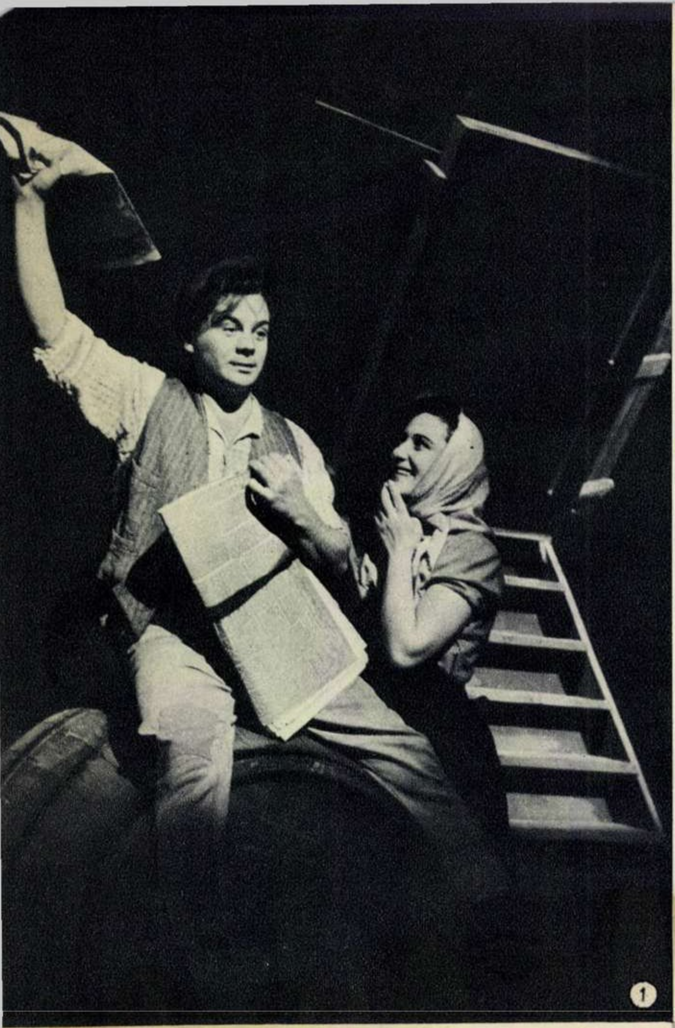

TEATRELE ÎN ÎNTRECERE

„Decada dramaturgiei originale", intrată în tradiția mișcării noastre teatrale, a adus anul acesta în concurs, mai mult ca în anii precedenți, spectacole cu piese ancorate în cea mai strictă actualitate, dezbătînd probleme majore ale vremurilor noastre.

„Decada" a prilejuit desfășurarea unor largi forțe artistice, dovedind creșterea nivelului ideologic și artistic al literaturii dramatice originale și a spectacolului contemporan.

Alături de teatrele bucureștene (Teatrul Național „I.L. Caragiale", Teatrul Municipal, Teatrul de Comedie, Teatrul pentru copii și tineret, Teatrul „C.I. Nottara", Teatrul Muncitoresc C.F.R. Giulești), decada a reunit la București teatrele naționale din Cluj și Iași, Teatrul Secuiesc de Stat din Tg. Mureș, teatrele de stat din Timișoara, Reșița, Constanța, Bacău, Ploiești, Oradea (secția maghiară), Botoșani, Sibiu, Galați, Brașov, Bîrlad, Baia Mare și Teatrul German de Stat din Timișoara.

S-au prezentat spectacole cu ultimele creații ale dramaturgiei noastre originale: „Întoarcerea" de Mihai Beniuc, „Rustica 50-60" de Silvia Andreescu și Teodor Mănescu, „Primăvara" de Aurel Mihale, „Prietena mea Pix" de V. Em. Galan, „Passacaglia" de Titus Popovici, „Ferestre deschise" și „Ochiul albastru" de Paul Everac, „Celebrul 702" de Al. Mirodan și altele.

Redăm cîteva imagini din această importantă manifestare artistică.

① Iată o scenă din poemul dramatic al lui Dan Tărchilă „Marele fluviu își adună apele", în interpretarea actorilor Teatrului pentru copii și tineret.

② „Simfonia a V-a" de Mircea Dele Lerian a fost interpretată de colectivul Teatrului de Stat din Reșița.

③ Secția maghiară a Teatrului de Stat din Oradea a prezentat comedia lui Al. Mirodan „Celebrul 702".

④ „Întoarcerea" de Mihai Beniuc a prilejuit colectivului Teatrului Național din Cluj un spectacol unanim apreciat.

⑤ Scenă din „Prietena mea Pix" de V. Em. Galan, în interpretarea actorilor Teatrului de Comedie.

⑥ Piesa „Ochiul albastru" de Paul Everac, în interpretarea Teatrului Muncitoresc C.F.R. Giulești.

Fotografii de S. STEINER

Întregul proces de producţie poate fi urmărit din acest loc. Semnalizatoarele optice îl înştiinţează pe dispecer de tot ce se întîmplă pe linia fluxului tehnologic.

STICLA CEA DE TOATE ZILELE

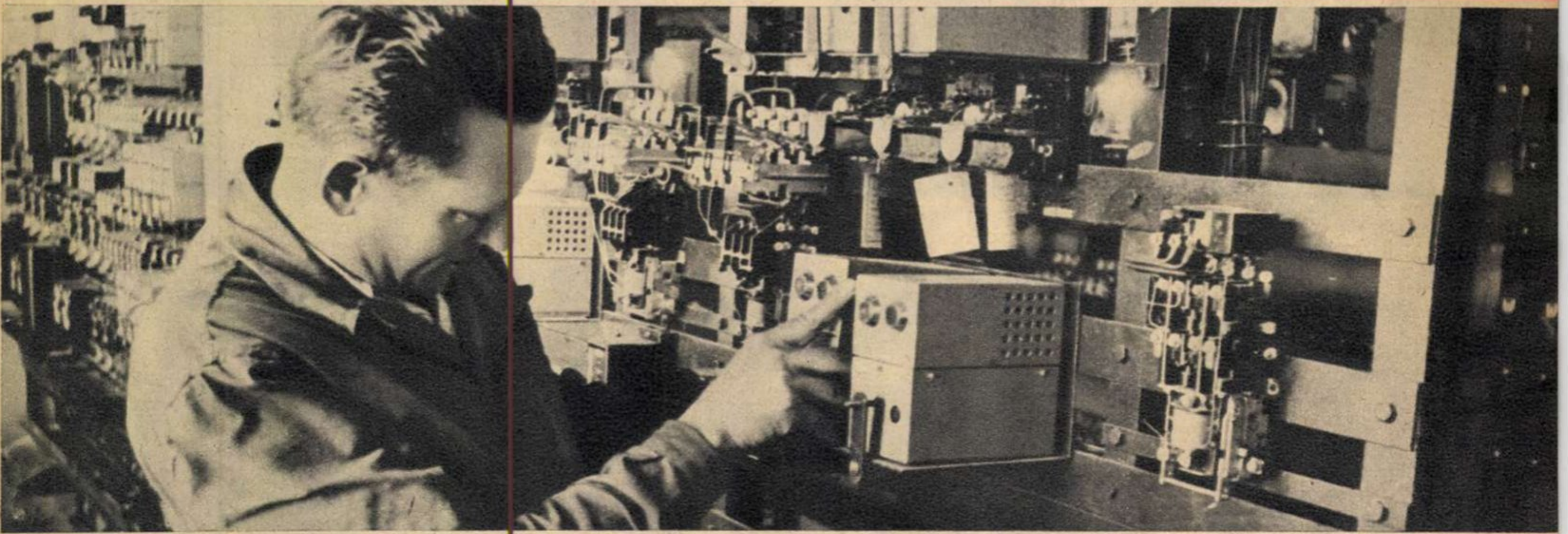

O privire indiscretă în staţia-dispecer. Această instalaţie comandă şi dirijează automat numeroase procese de preparare şi prelucrare a materiilor prime. Este evident că, pentru a lucra la o asemenea instalaţie, muncitorul trebuie să aibă o înaltă pregătire tehnică.

Pe alocuri bătrînul burg al Sighişoarei pare neschimbat. Aceleaşi străduţe pavate cu pietre de rîu urcă domoale spre cetatea vechilor meşteşugari; aceleaşi scări roase de paşii generaţiilor se îndreaptă din toate părţile spre minusculele pieţe din interiorul cetăţii; acelaşi turn cu ornic, care de secole anunţă timpul, străjuie şi astăzi oraşul medieval, privind din înălţime acoperişurile de olane roşii. Dacă paşii te poartă pe aici, îţi imaginezi că te afli în plin ev mediu şi aştepţi să apară din clipă în clipă meşteşugarii burgului, să-ţi ofere cojoace înflorate, cizme moi de iuft ori podoabe strălucitoare de aur şi argint, obiecte care constituiau odinioară

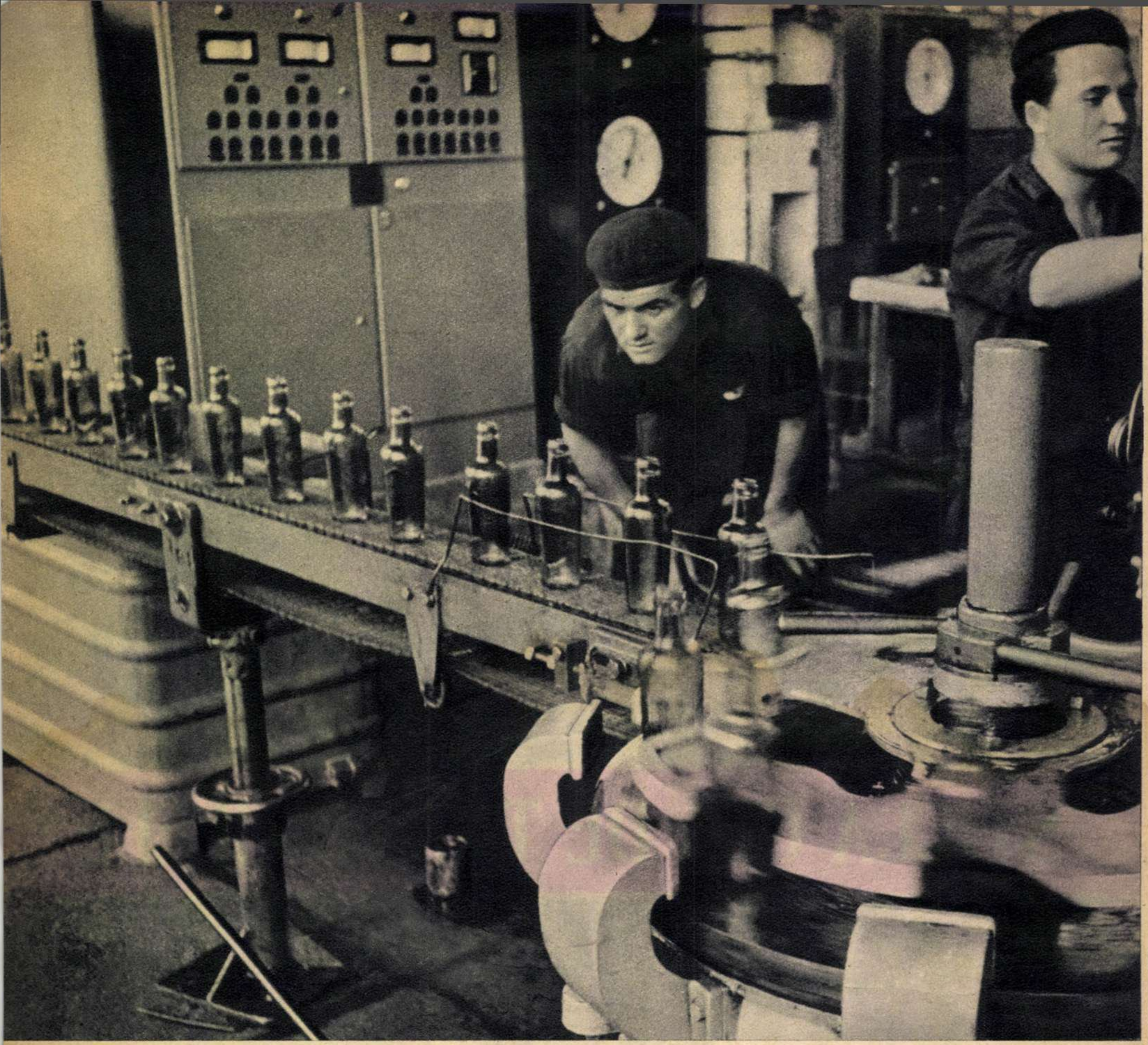

faima burgului. Dar veacurile au trecut...

Astăzi bătrînul burg medieval se mîndreşte cu întreprinderi moderne, printre care şi complexul de ceramică fină şi sticlă...

★

Cine s-ar încumeta să răspundă la următoarele întrebări: ce cantitate de sticle de un litru se consumă într-un an în Romînia? Sau: cîte borcane de o jumătate de kilogram? În aparenţă răspunsul ar fi greu de dat, deoarece de la gospodina care cumpără sticle pentru bulion, pînă la întreprinderile de îmbuteliere a apelor minerale, sticlele se folosesc pe o scară foarte largă la conservarea şi transportul unor produse. Şi totuşi această întrebare i-a fost pusă comerţului în anul 1954. După o prospectare mai îndelungată comerţul a răspuns: 120 mii tone anual, pentru necesităţile interne, şi încă 20-30 mii tone necesare produselor destinate exportului. E o cantitate foarte mare, iar

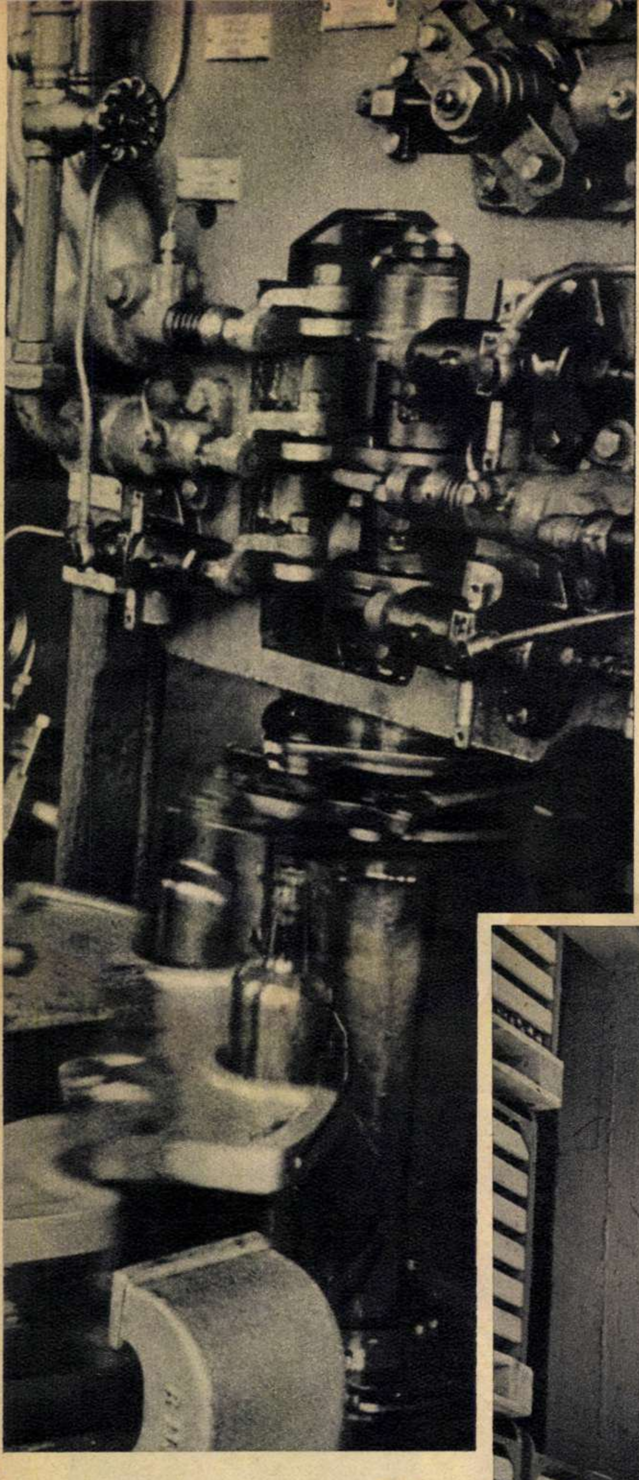

cerințele cresc continuu. Pentru a răspunde acestor necesități s-a hotărît construcția unei noi fabrici. Și nu a unei fabrici oarecare, ci — sîntem doar în anii victoriei socialismului — a unei uzine de mare capacitate și înzestrată cu tehnica cea mai modernă. Amplasarea acestei fabrici la Sighișoara a fost determinată de principalii indici economici. Astfel, combustibilul necesar se găsește în imediată apropiere. Termocentrala de la Sîngeorgiul de Pădure furnizează curentul electric. Ocna Mureșului — soda. Nisipul, calcarul, care dă stabilitate sticlei, și alabastrul, acest „limpezitor" atît de necesar, se află la cîțiva pași.

★

Timp de sute de ani, muncitorul din industria sticlei de ambalaj a dat formă materiei incandescente uzînd de proprii săi plămîni. Sticlarii de la Sighișoara nu mai execută această muncă istovitoare. Aici automatizarea și-a spus cuvîntul.

În hala fabricii de sticlă din Sighișoara întîlnești extrem de puțini muncitori: unul la tabloul de dirijare a procesului de topire din cuptor, altul care urmărește funcționarea mașinii de compresionare și cîteva sortatoare la ieșirea produselor din cuptorul de recoacere. Acestea din urmă controlează calitatea fiecărui produs în parte: butelii și borcane de diverse capacități, produsele de serie ale noii fabrici.

În fiecare minut — în funcție de sortiment — se nasc aici, la fiecare mașină, de la 30 pînă la 50 de produse. Ne putem da seama de uriașa productivitate a acestei fabrici automatizate dacă facem următoarea comparație. Într-o unitate unde se lucrează cu mașini, semiautomat, se consumă 32 ore-om pentru fasonatul unei tone de butelii. La Sighișoara o tonă de butelii se produc cu mașinile automate doar în 2 ore-om. Automatizarea a dus și la scăderea substanțială a prețului de cost, de la 1,40 lei pentru un kilogram de sticlă prelucrată, la 0,75-0,80 lei.

O picătură incandescentă de sticlă topită se balansează abia perceptibil, apoi eliberată de strînsoarea masei din cuptor se precipită într-o fracțiune de secundă într-una din formele mașinii automate. Clipa aceasta este unicul prilej de a vedea materia primă topită. În rest, tot procesul de fabricare a buteliilor și borcanelor se petrece în lumea intimă și nevăzută a cuptoarelor și mașinilor de compresionare. Întregul flux tehnologic, de la introducerea materiei prime în procesul de producție, pînă la ieșirea produselor finite din

Cu cîteva clipe înainte, aceste sticle erau doar picături informe, incandescente. Mașina de compresionare le-a dat formă și acum se îndreaptă docile spre cuptorul de recoacere...

La intrarea în cuptorul de recoacere temperatura ambiantă este de 550°-600°, dar la ieșire, scade la 25° - 40°. Răcirea aceasta treptată duce la eliminarea tensiunilor interne. După ce au străbătut cuptorul de recoacere, produsele sînt examinate cu minuțiozitate de sortatoare, care au ultimul cuvînt în stabilirea calității.

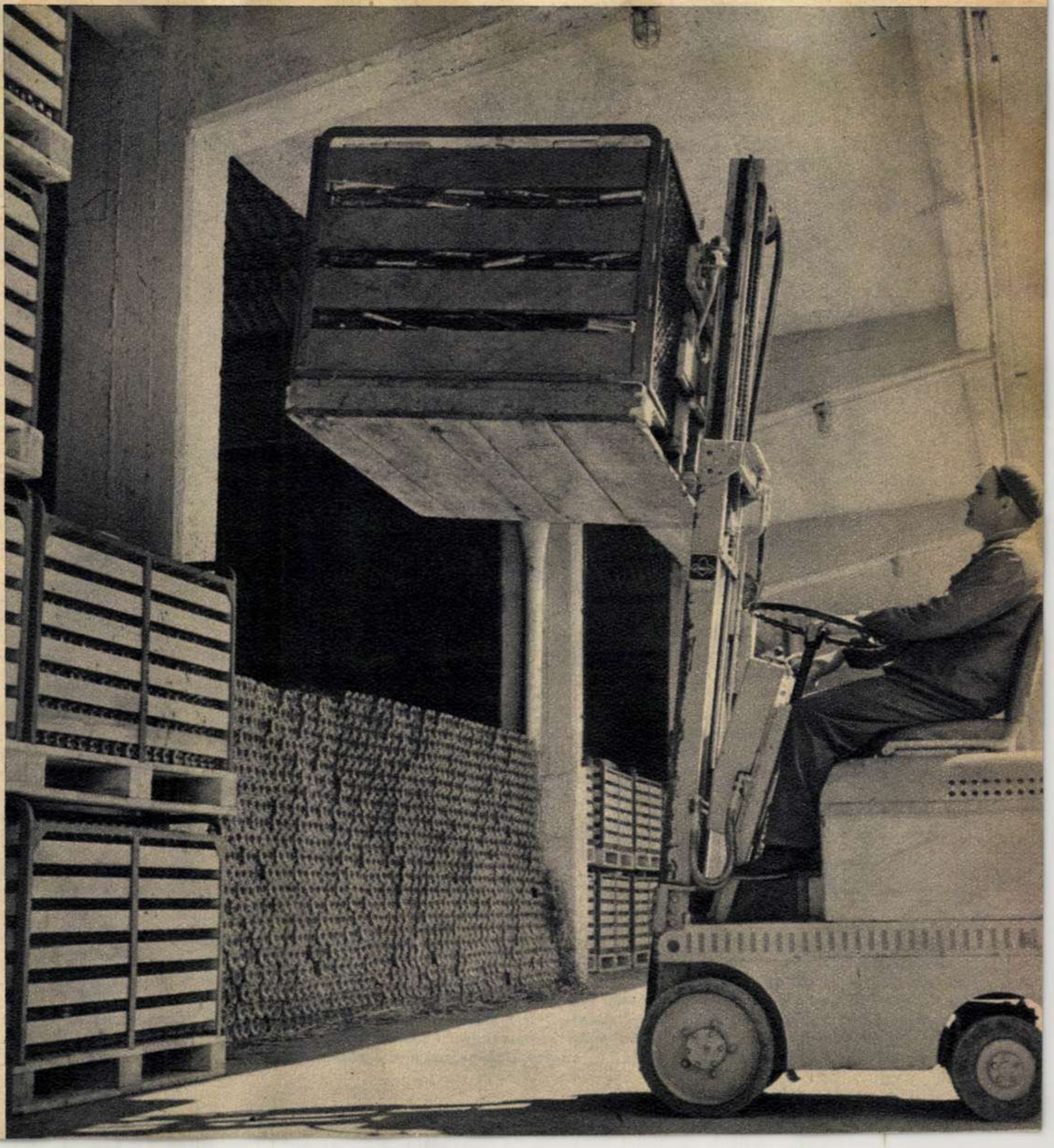

Pe tot traseul producția este mecanizată și automatizată — de la intrarea materiei prime în fabrică, pînă la depozitarea produsului finit.

cuptorul de recoacere, este automatizat. Controlul se efectuează de către dispeceri, de la tablouri, prin intermediul semnalelor optice. Un rol important îl joacă în procesul de producție izotopii radioactivi. În clipa cînd nivelul materiei prime din cuptoare a scăzut sau a crescut doar cu un milimetru, izotopii de cobalt 60 sesizează această diferență infimă. Ei transmit un semnal, care este transformat în impuls pneumatic şi pe loc viteza maşinilor de încărcare este accelerată sau încetinită.

Cele cîteva fotografii pe care vi le prezentăm vă dau posibilitatea să vă faceți o imagine despre această întreprindere modernă din bătrînul burg al Sighişoarei.

I. CORIBAN

Fotografii de E. IAROVICI

Sticla conține 60% nisip! Zecile de tone de nisip depozitate în buncărele acoperite ale fabricii sînt manipulate, pentru a fi introduse în producție, cu mijloace în întregime mecanizate.

Bătrînul oraş pare neschimbat. Aceleaşi străduțe înguste, pavate cu piatră de rîu, aceleaşi case cu ziduri groase care au înfruntat secolele. Dar în străvechea Sighişoară au fost ridicate fabrici moderne, printre care şi cea de sticlă, complet automatizată. Mariana Mocanu şi Alexandru Ceauşu lucrează în această întreprindere, utilată după ultima expresie a tehnicii. Fotoreporterul nostru i-a surprins la plimbare, într-o după-amiază (fotografia de sus). A doua zi, pe topitorul Alexandru Ceauşu l-am putut vedea la locul său de muncă, de unde dirijează procesul topirii sticlei în cuptor (fotografia din dreapta).

Lisabona: oraş cu vechi străluciri şi întunecată faimă...

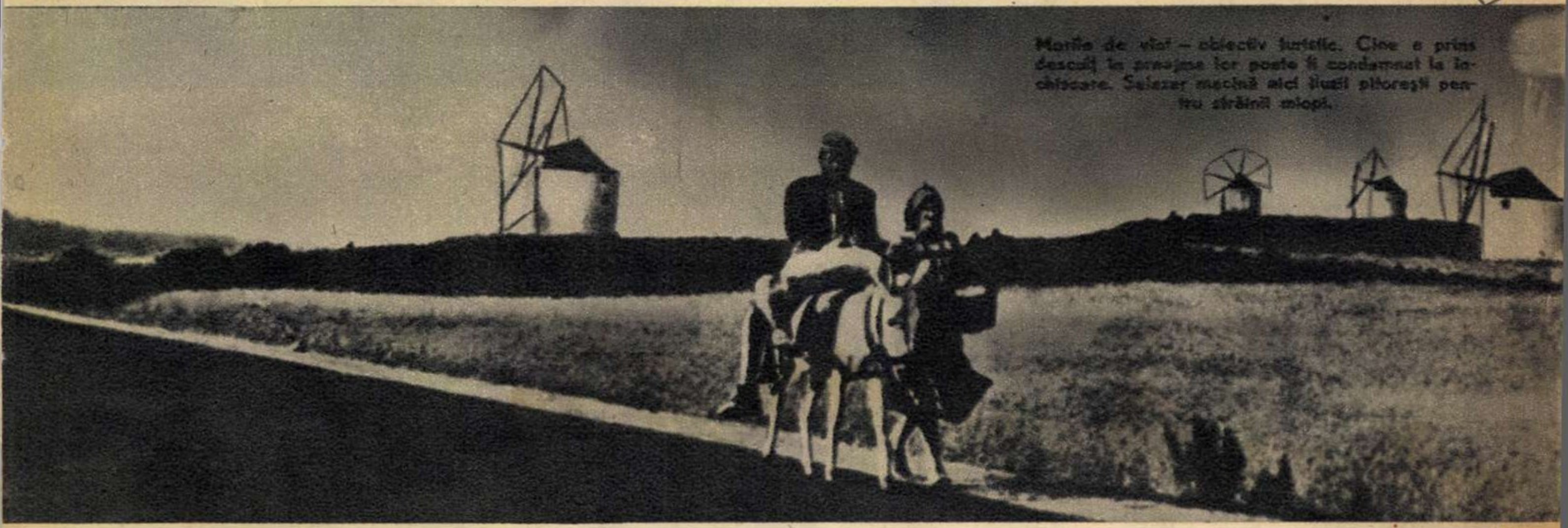

Morile de vînt – obiectiv turistic. Cine e prins descult în preajma lor poate fi condamnat la închisoare. Salazar macină aici iluzii pitoreşti pentru străinii miopi.

April în Portugalia

de Valentin SILVESTRU

— pe marginea unui cîntec vechi şi mereu nou despre primăvara lusitană —

Lola Flores, o femeie înaltă şi mlădioasă, cu părul atît de negru, încît are reflexe albăstrui, închide frumoşii-i ochi pe jumătate; cele patruzeci de viori ale orchestrei zumzăie în surdină şi vocea catifelată şi puternică a cîntăreţei umple văzduhul cu sunetele dulci şi molatice ale minunatei melodii *Coimbra* sau, cum i se mai spune, *April în Portugalia*. E un cîntec vechi şi mereu nou despre izbucnirea pătimaşă a florilor în primăvara lusitană, pe acest pămînt fertil care e un adevărat parc al Atlanticului. În aprilie se desfac petalele mimozelor, înfloresc cameliile şi răspîndesc parfumuri grele eucalipţii; tot atunci trandafirii îşi resfiră ameţitoarele miresme.

Tînăra cîntăreaţă îşi clatină în ritmul lent al melodiei rochia de argint, cei ce se ospătează pe luxoasa terasă a restaurantului din inima Lisabonei îşi stăpînesc cuţitele şi furculiţele şi ascultă, legănîndu-se fermecaţi în largile fotolii; în penumbrele pieţei, grupuri de copii cerşetori, aproape goi, se leagănă încîntaţi în acelaşi ritm; femeile de stradă rezemate de parapetul de piatră repetă în gînd aceeaşi melodie; şomerii întinşi pe trotuare o fluieră încetişor... Întreaga piaţă cîntă *April în Portugalia* şi cîntecul e trimis mai departe, prin microfon, în toate pieţele oraşelor portugheze — căci ţara e mică şi ce se cîntă la Lisabona se aude de la Oporto la Faro; sînt cu totul doar 92.000 kilometri pătraţi.

★

Dar niciodată cîntecul nu s-ar putea răspîndi peste toate pămînturile pe care flutură flamura portugheză, fiindcă ar trebui să acopere peste 2 milioane kilometri pătraţi; în sud, pînă în Mozambic, în est, pînă în îndepărtatele colonii Goa, Macao, Timor. Portugalia este astăzi a treia putere colonială a lumii şi ţinuturile străine cărora le suge vlaga sînt împrăştiate pe trei continente. Cîndva, demult, cam cu vreo patru sute şaizeci de ani în urmă, cînd Vasco da Gama a debarcat uimit pe ţărmul atît de rîvnit al Indiilor, el a băut paşnic din cupa prieteniei aromatele sucuri oferite de căpetenia ţinutului, s-a îmbrăţişat cu el şi s-a întors în mica sa ţară cu calele pîntecoaselor galioane pline de preţiosul piper şi ameţitoarea scorţişoară şi cu o faimă nepieritoare. Dar numai cîţiva ani mai tîrziu, tunurile amiralului Francesco de Almeida au făcut ţăndări cupola de marmură a palatului Zamorinului din Calcutta şi soldaţii înzăuaţi au înfipt stindardul de damasc al regelui portughez în inima însîngerată a oraşului. Apoi Albuquerque a trecut prin sabie sultanatul de Malacca şi şi-a trimis vasele mai departe, în arhipelagul Sondelor. Alţi amirali şi navigatori s-au repezit cu lăcomie crudă pe marile şi misterioasele guri ale fluviilor africane, în estuarele imense ale apelor americane. Împodobiţi regi negri şi mîndre căpetenii incaşe, preoţi chinezi şi frumoase femei indiene, şi tineri malaezi au fost aduşi în cuşti la Lisabona, unde aurul şi mirodeniile curgeau pe străzi.

Puţin i-a rămas Portugaliei din ceea ce cucerise odinioară. Dar azi, cînd se discută situaţia coloniilor portugheze, se face un inventar

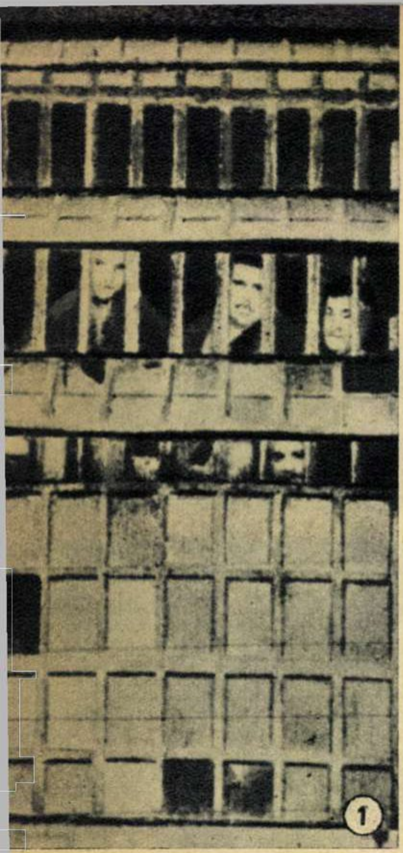
1

2

3

înfricoşător: sclavi negri în lanţuri, păziţi cu biciul şi pistolul de soldaţi portughezi, lucrează pămîntul în Angola, defrişează păduri în Mozambic, trudesc pe plantaţiile din Guineea portugheză, fiind exterminaţi cu miile. Deţinuţi indieni pier de foame şi de sete în închisorile din Goa şi Daman. Sute şi sute de prizonieri politici se sting neştiuţi în lagărele mlăştinoase din insulele Sf. Toma şi Principe.

Acum „prinşii" nu mai sînt aduşi la Lisabona ca trofee. Toţi locuitorii coloniilor sînt „prinşi" şi sînt supuşi la muncă silnică pe propriile lor pămînturi. Iar în Portugalia, zeci de mii de „prinşi" de cetăţenie portugheză umplu lagărele şi închisorile metropolitane.

★

Fireşte, din sursele oficiale portugheze se pot afla multe basme cu privire la situaţia din ţară şi din colonii. În timp ce în Angola se trage cu tunurile de cîmp în răsculaţi, reprezentantul portughez la O.N.U. asigură că populaţia angoleză a optat de mult pentru unirea geografică şi spirituală cu Portugalia, cei peste 4.000.000 negri stăpîniţi de 80.000 de portughezi fiind actualmente nişte simpli provinciali cu capitala la Lisabona. Raportul căpitanului Galvao, care a stîrnit atîta vîlvă anul trecut, arăta însă că în colonii situaţia e ca şi acum cîteva sute de ani. „În Portugalia — a declarat nu demult directorul poliţiei politice (PIDE) — nu avem deţinuţi politici. Există doar cîţiva comunişti judecaţi pentru infracţiuni de drept comun...". Dar după o statistică publicată în presa franceză, tribunalele portugheze au pronunţat lunar, în 1960, condamnări politice de cîte 60 de ani. După evadarea extraordinară din închisoarea Peniche a conducătorilor partidului comunist, în frunte cu Alvaro Cunhal, s-a aflat în ce condiţii bestiale trăiesc sute de deţinuţi politici în celulele submarine ale acestei sinistre temniţe. Aici sînt deţinuţi nu numai comunişti, ci şi politicieni cu concepţii burgheze, liberali şi catolici ostili lui Salazar. Se află muncitori de la şantierele navale, pescari, ţărani, avocaţi, studenţi, militari, toţi cei acuzaţi sau măcar suspecţi de opoziţie contra regimului fascist. Poliţia politică poate învinui pe oricine că e „periculos pentru siguranţa statului", fără să prezinte dovezi, iar legea stabileşte că „persoanele periculoase pentru siguranţa statului vor fi obiectul unei internări într-un stabiliment adecvat, pentru o perioadă nedeterminată, mergînd de la 6 luni la un an şi putînd să fie prelungită pe perioade succesive de cîte trei ani, atîta timp cît vor continua să fie periculoşi". În virtutea unei asemenea legi — deşi cuvîntul e aici cu totul impropriu — există în „stabilimentele adecvate" oameni „invitaţi" aici acum 15-20 de ani. Schingiuirile sălbatice şi regimul de exterminare de pe insula Peniche, din fortăreaţa Trafaria, din lagărul de la Parafal şi din alte locuri de detenţiune au făcut să piară numeroşi deţinuţi. Printre cei care supravieţuiesc sînt orbi, infirmi, paralitici. În urma alegerilor prezidenţiale din vara anului 1958, a fost numit ministru de Interne

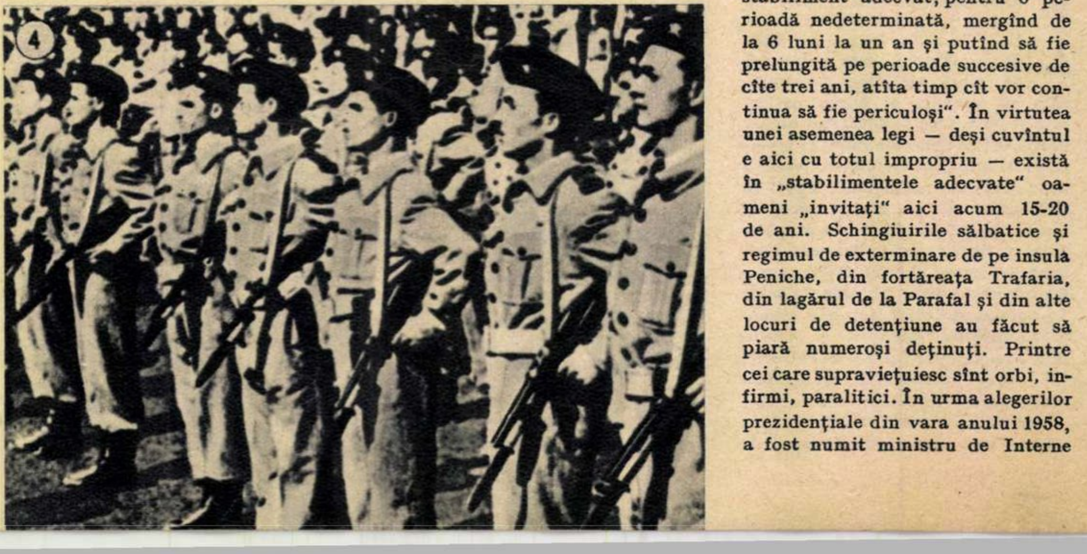
4

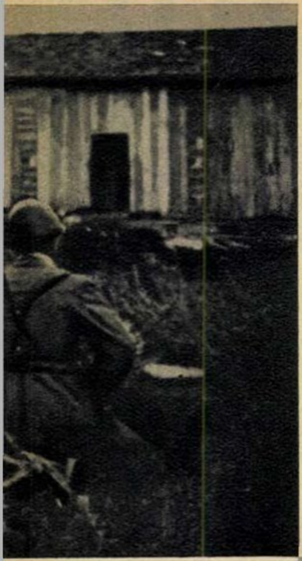

① În oraşele Portugaliei nu se văd schele, nu se construieşte. Şi totuşi, în bugetul unuia din ministere există un capitol mare de cheltuieli pentru construcţii. E vorba de bugetul Ministerului de Interne şi de construcţia de închisori.

② „N-avem colonii, ci provincii portugheze peste mări" — declară reprezentantul lui Salazar la O.N.U. „Voi nu sînteţi portughezi, ci vite de muncă africane" — le spun reprezentanţii lui Salazar angolezilor. Iată un aspect al unei asemenea... discuţii, între colonialişti şi negri, la Luanda.

③ Ţărmul iberic al Atlanticului e foarte bogat în peşte. Pescarii portughezi sînt însă printre cei mai săraci oameni din Europa. Nevestele lor spun, aşteptîndu-şi bărbaţii plecaţi în larg: „Orice ar aduce, pe fundul bărcii rămîne lipită sărăcia".

④ Echipată de americani şi instruită de englezi, armata lui Salazar se prezintă spectaculos la parăzi. Dar în colonii a început să fie pusă pe fugă de negri înarmaţi cu suliţe şi măciuci.

⑤ În inima Lisabonei, unul dintre cei ce fac parte din marea armată a şomerilor...

⑥ Muncitoare portugheze: ele nu cunosc ceea ce se cheamă orar de muncă, asigurări sociale, drepturi sindicale — scrie o revistă engleză — au cel mai scăzut indice de trai din Europa...

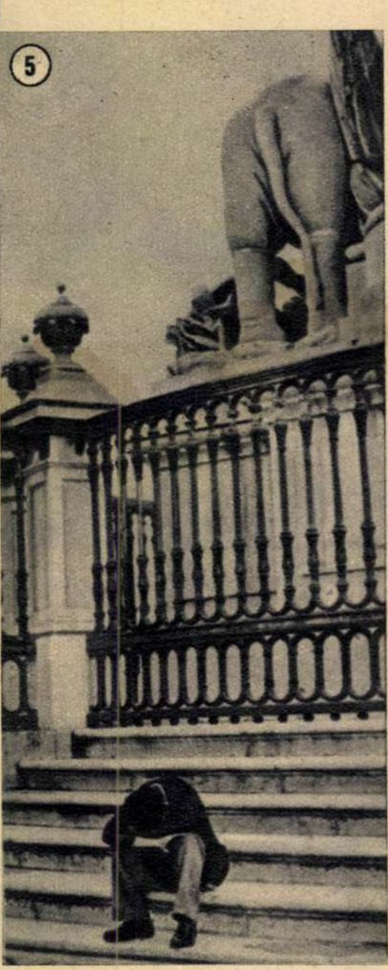

un oarecare Pirez. După o lună el şi-a prezentat demisia. 26 de persoane numite pe rînd de şeful statului în această funcţie au refuzat onoarea suspectă de ministru. Cel de-al 27-lea, care a acceptat postul, e ofiţerul Arnaldo Schulz; el a făcut şcoala în Germania hitleristă şi a fost falangist în războiul civil spaniol.

Cam în aceeaşi vreme cînd directorul poliţiei declara că în Portugalia nu există prigoană politică, directorul închisorii din Caxias afirma public, cu cinism, că a primit dispoziţie „să lichideze toţi deţinuţii politici".

Prospectele turistice difuzate în Europa şi America de autorităţile portugheze te invită să vizitezi ţara mai ales în aprilie, ca să te poţi bucura de toate frumuseţile ei. Da, există, de pildă, minunate bulevarde la Lisabona, crînguri de măslini pe malul Atlanticului, uriaşi şi bătrîni palmieri în sud... Dar mizeria din cele 19 suburbii ale oraşului Porto, de pildă, e atît de cumplită, încît accesul străinilor e interzis aici. Portughezul care ar conduce un turist dincolo de centrul oraşului e pasibil de o pedeapsă de 8 ani închisoare grea. Un alt decret, stabilind şoselele principale drept „zone turistice", prevede că cei ce vor fi prinşi desculţi pe aceste şosele vor fi de asemeni condamnaţi la închisoare. În acest fel s-a interzis accesul pe şoselele asfaltate pentru zeci de mii de locuitori care, după cum observă revista engleză „New Statesman", „n-au cu ce se încălţa". În multe sate oamenii trăiesc ca acum două-trei sute de ani, nu cunosc nici una din cuceririle civilizaţiei moderne. „Viaţa, mai ales la ţară — recunoştea într-un reportaj ziarul portughez *O Seculo* — seamănă cu a troglodiţilor. Acolo oamenii trăiesc în adevărate caverne".

Şi, cu toate acestea, Portugalia e o ţară bogată. Arborii din munţi dau aproximativ un milion de chintale de plută anual. Într-un an se obţin jumătate milion hectolitri de untdelemn şi şapte milioane hectolitri din celebrul vin portughez. Se pescuiesc enorme cantităţi de peşte, se produc foarte variate sortimente de textile. Dar toate acestea îmbogăţesc pe potentaţii regimului, miniştri şi alţi demnitari, cardinali, latifundiari, mari negustori şi industriaşi. În societăţile comerciale portugheze are acţiuni Vaticanul. Poziţii economice puternice stăpîneşte capitalul englez, majoritatea societăţilor de navigaţie şi transportul în interiorul ţării, pînă şi tramvaiele din capitală fiind proprietate engleză. Acum au apărut şi aerodromuri-proprietate americană şi terenuri-proprietate vest-germană. Sărăcia celei mai mari părţi a populaţiei e uluitoare, 40% din populaţie e analfabetă, muncitorul industrial şi ţăranul portughez au, conform indicilor publicaţi de presa economică britanică, cel mai scăzut standard de viaţă din Europa.

★

Numeroase date arată că regimul fascist din Portugalia a devenit cu totul nesigur. Antonio Oliveira de Salazar, acest dictator fascist în vîrstă de 72 de ani, care şi-a definit încă din 1933 dictatura ca „o republică corporatistă şi autoritară", guvernînd cu metode ale evului mediu şi avînd drept prieteni intimi pe generalul Franco, pe cancelarul Adenauer şi pe fostul preşedinte Eisenhower, este urît de moarte de poporul portughez. El se bizuie acum pe N.A.T.O., dar nu toţi aliaţii îi mai acordă aceeaşi încredere. Recent a şi declarat: „Colaborarea cu Statele Unite sub conducerea lor efectivă este pentru noi unica soluţie".

„Conducerea efectivă" a şi început să se simtă. Americanii pătrund în viaţa politică şi în armată, impozitele sporesc pentru a se face faţă cheltuielilor militare, mizeria maselor se accentuează, economia ţării e afectată de fenomene de criză şi inflaţie monetară. În acelaşi timp însă, creşte organizarea subterană a opoziţiei, în colonii izbucnesc din ce în ce mai frecvente revolte, poziţia internaţională a ţării e şubredă, prestigiul ei mondial foarte scăzut. Capturarea de către căpitanul Galvao a vasului „Santa Maria" a fost un semn. Evacuarea oraşelor angoleze şi înfrîngerile din alte colonii sînt alte semne care prevestesc sfîrşitul dictaturii.

★

Lola Flores şi-a încheiat prima parte a programului. Un ziarist îi pune cîteva întrebări. Da, acum mai cîntă aici, dar din luna mai încolo nu va mai cînta pe terasa restaurantului din inima Lisabonei. Aici a fost angajată şi se va produce o orchestră americană cu o dizeuză de origine germană. După cum vedeţi — surîde cîntăreaţa — acest aprilie aduce schimbări în Portugalia...

Şi în amurgul portocaliu revărsat peste oraş toţi ascultă din nou pătimaşul şi frumosul cîntec...

FRUMOSUL

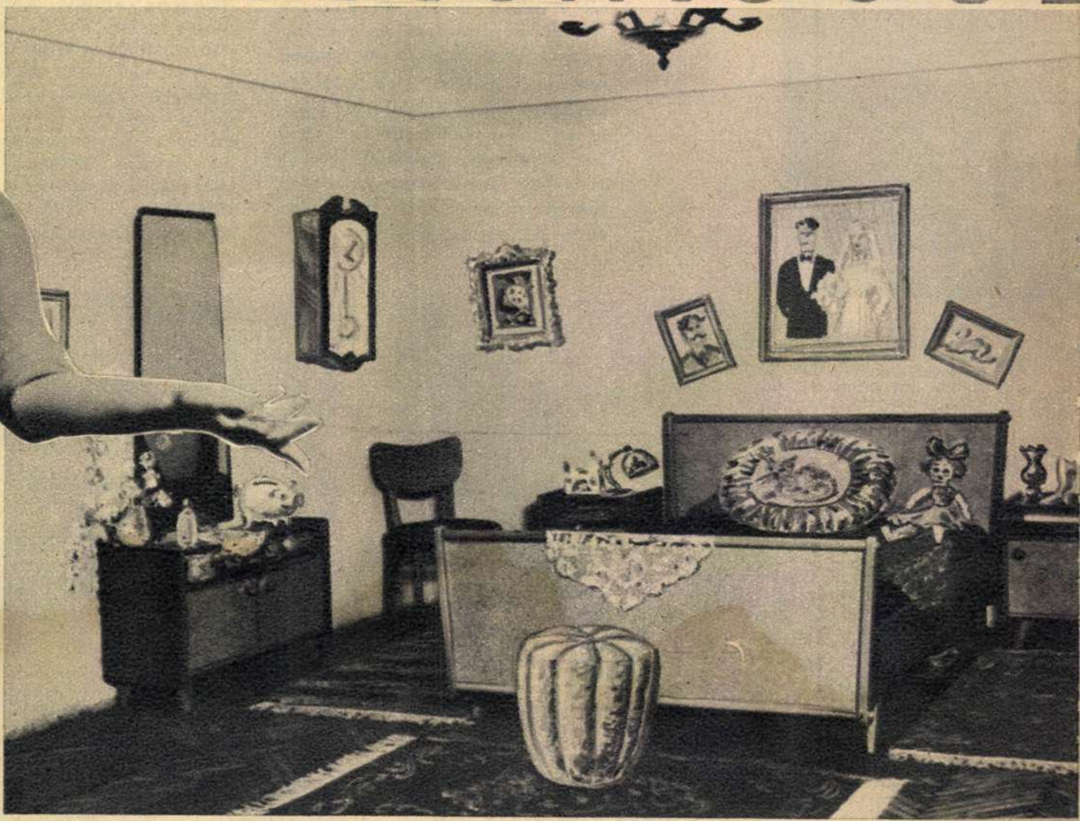

Așa nu! Excesul de tablouri, pernițe, vaze, bibelouri dă încăperii un aer bătrînesc, încărcat.

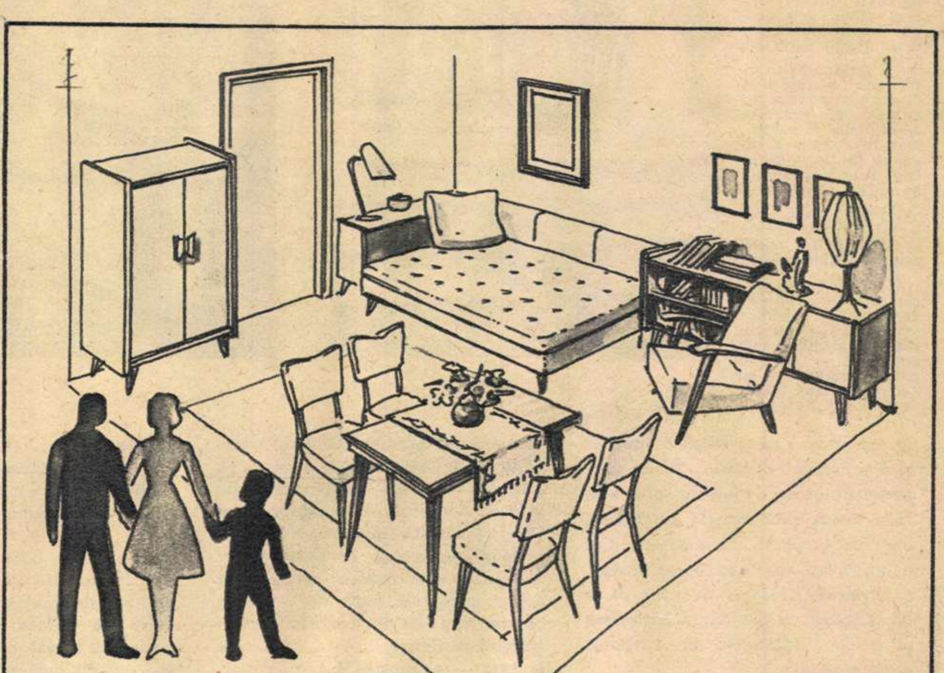

Într-un apartament de două camere, locuit de trei persoane, încăperea mai mare poate fi folosită drept cameră de zi și amenajată după sugestiile oferite în această schiță.

la noi acasă

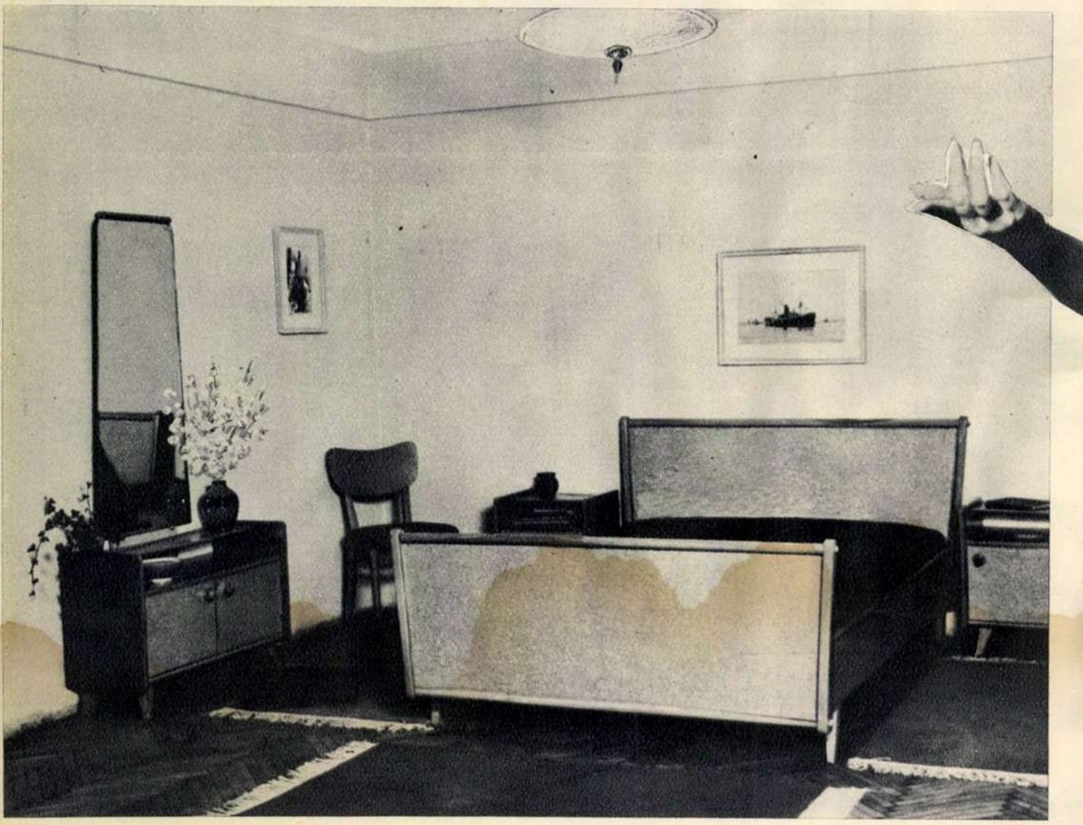

Așa da! Simplitatea este condiția esențială a unui interior modern.

← O cameră încărcată cu tot felul de nimicuri demodate arată întocmai ca o femeie care și-a combinat ținuta dintr-o pălărie cu pene de struț, o canadiană sport, niște mărgele strălucitoare și o fustă încrețită. V-ar place un asemenea ansamblu vestimentar?

Nu vi s-a întîmplat și dv. ca, trecînd într-o seară prin dreptul unei ferestre deschise, să încercați a reconstitui — din fărîma de decor casnic zărită în fugă — ceva din gusturile locatarului, din personalitatea lui? Pentru că, orice s-ar spune, pe om îl cunoști nu numai după prieteni, ci și după obiectele cu care se înconjoară și în mijlocul cărora trăiește. Pînă în pragul casei sale, de estetica străzii, a vitrinei, a parcului, au răspuns alții; dar de aici încolo el, locatarul, devine responsabilul frumosului casnic. El va imprima încăperii gustul său, el îi va crea atmosferă, fizionomie. Atît de des rostitul „acasă", cu rezonanțe pline de căldură evocînd intimitatea familiei, a devenit astăzi mai pretențios ca oricînd. În condițiile ritmului intens al noilor construcții, el își formulează drepturile cu fermitate. Să-i dăm... dreptate: linia simplă și elegantă a exteriorului, coloritul delicat al fațadei, silueta modernă a întregului bloc nu îți permit să ascunzi în spatele lor un interior încărcat, bătrînesc, de un gust îndoielnic. Ar fi o contradicție flagrantă, o fringere a armoniei. Închipuiți-vă cum ar arăta, peste o fereastră largă ce cheamă lumina, o perdea încărcată cu amorași și flori roșii de mac sau una în valuri-vălurele, bună de un decor teatral-parodie; sau imaginați-vă cum se potrivește, într-un mobilier simplu și modern, perna cu volanul de catifea înconjurînd un pisoi lucrat în „punctul dracului", pendula moștenită de la bunica, poza de la nunta părinților, cea pe blană a primului născut și fotografia bunicului pe cînd făcea armata; și cum s-ar prezenta sufrageria ai cărei pereți ar trebui să suporte povara așa-ziselor tablouri cu pepeni roșii, struguri verzi și pere galbene, al cărei bufet poartă în circă o grămadă de cățel, pești, căluți și pitici din porțelan, precum și flori din scoici sau de hîrtie și unde masa este sufocată de greutatea unui covor peste care au invadat tot felul de șervețele brodate.

De fapt, pentru a vedea toate acestea nu e necesar un efort de imaginație prea deosebit — și nu numai pentru că alăturatele desene caricaturale vă fac acest oficiu plastic. Ci pentru că, din nefericire, le mai întîlnim în unele case ai căror locatari, conservatori în materie de decorație interioară, nu vor să renunțe la ele. Ei bine, trebuie să înțelegem cu toții: epoca mobilierului întunecat și greoi, a excesului de ornamentație, a trecut. Burghezul și-a creat un interior pe măsura gustului său, ade-

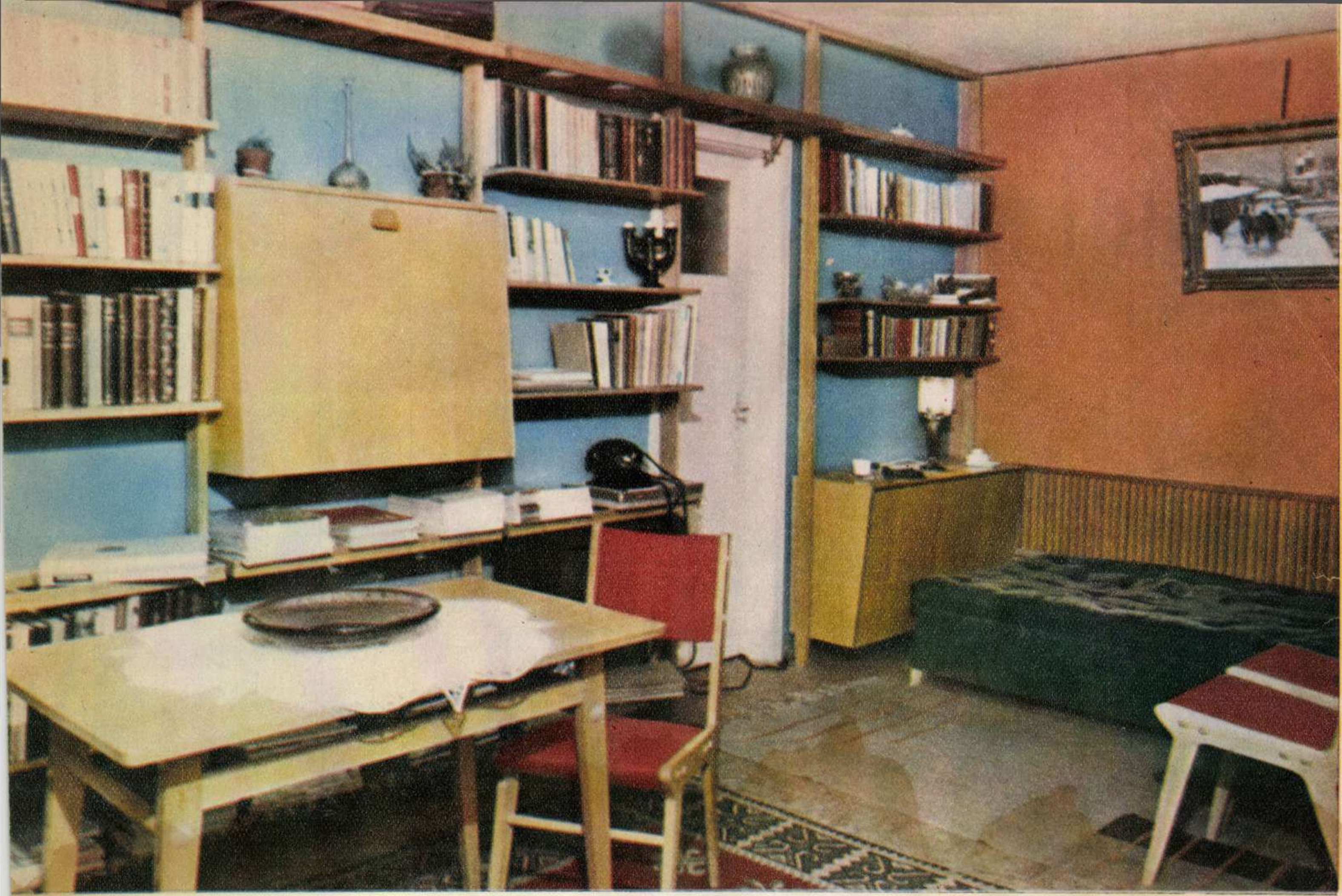

Efectul obținut prin colorarea diferită a pereților este — precum se poate vedea și în fotografie — deosebit de decorativ.

sea dubios, în care abundența de mobilă masivă și încărcată trebuia să-i demonstreze bogăția. Astăzi însă, blocurile noi, mobilierul nou, noile obiecte de decor sînt toate pentru cei ce muncesc, pentru constructorii socialismului; așadar ele cer un frumos pe măsura vieții de azi a acestora.

În acest sens, se simte nevoia să ne gîndim cu mai multă grijă la felul în care ne decorăm interiorul, urmînd linia simplă și modernă a exteriorului noilor clădiri. Paginile de față intenționează să dea cîteva sfaturi și, pentru a vi le oferi cu competență, ne-am consultat cu un specialist în materie, tovarășul Vasile Rado, arhitect decorator, membru al Comitetului de stat pentru construcții, arhitectură și sistema-

Așa nu!
↓

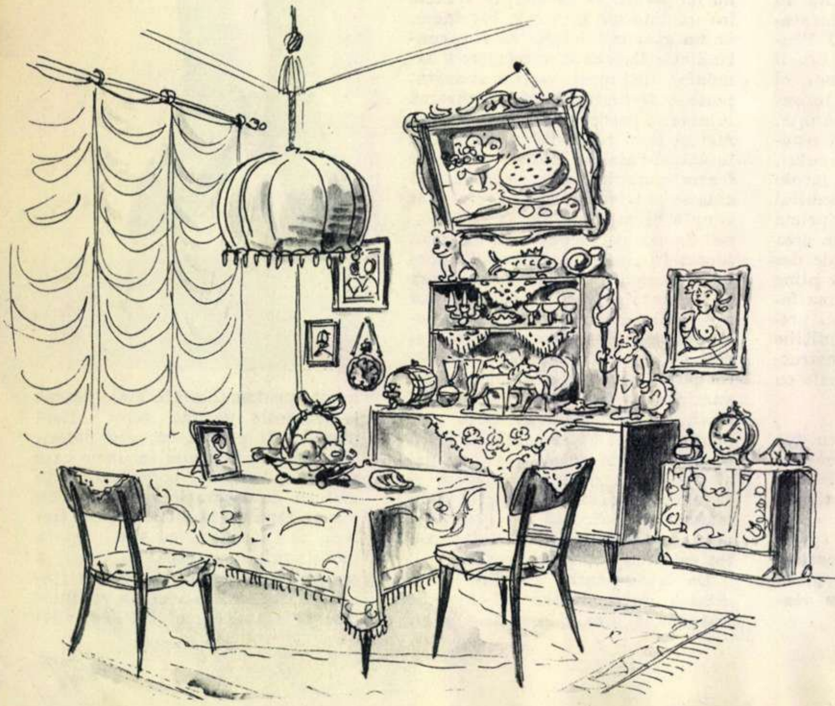

Așa da!
↓

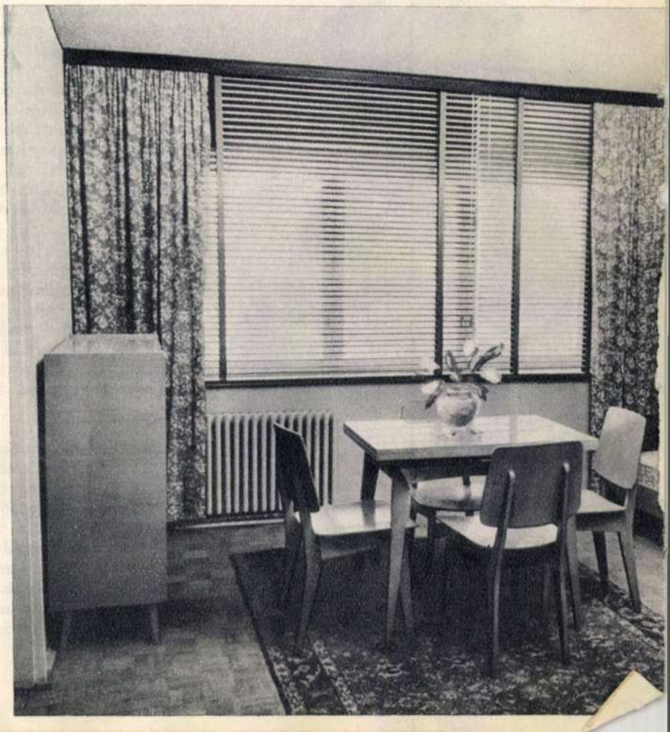

tizare, care a realizat şi desenele alăturate.

Nimic la întîmplare

...Prin urmare vrem să ne amenajăm interiorul sau poate să-l reamenajăm, completîndu-l cu anumite piese, înlocuind altele. E o treabă care nu trebuie făcută la întîmplare, doar pentru că am văzut la vecin sau într-o vitrină o anume piesă „cam cum ne-ar trebui nouă" şi am dorit-o neapărat. Interiorul nostru trebuie să aibă armonie, obiectele sale să se asorteze unele cu altele în aşa fel încît în totul să răspundă şi să se adapteze necesităţilor noastre de viaţă. Exista o prejudecată după care un apartament nu e mobilat cumsecade, dacă nu are dormitor (sau cel puţin studio), dacă nu are în vecinătatea acestuia o sufragerie sau dacă nu înghesuie în aceeaşi cameră ambele garnituri. Dar, ca orice prejudecată, şi aceasta a căzut răpusă de vreme şi de bunul simţ, care a dovedit că garniturile clasice nu mai corespund azi — sau corespund rareori — nevoilor de viaţă. Ce e bine să conţină apartamentul nostru, cum trebuie să-l aranjăm, presupunînd că el e alcătuit, în afară de dependinţe, din două camere — una mai mare şi o alta mai mică — şi că familia se compune din trei persoane (a treia fiind un copil sau unul din părinţii soţilor)?

În concepţia arhitectului care a proiectat acest apartament, camerei mari i s-a atribuit rostul unei încăperi în care familia îşi petrece mare parte din zi, ia masa, urmăreşte emisiunea televiziunii, primeşte un oaspete. Dar tot aici doarme noaptea copilul sau bunica, aşa încît vom găsi loc unei canapele; vom plasa într-un colţ masa (dar nu una masivă, de sufragerie, ci una mai delicată, extensibilă) şi vom rezerva un loc grupului de odihnă — fotolii, măsuţa cu radio sau televizor. Să nu uităm etajerele pentru bibliotecă şi locul unde copilul îşi va face lecţiile — care poate foarte bine fi o planşetă ce se desface dintr-un raft al bibliotecii. În acest caz, cealaltă cameră poate fi folosită ca dormitor al părinţilor şi mobilată ca atare — cît mai simplu şi discret. Vă sfătuim să preferaţi şi pentru această încăpere, în locul greoiului studio cu nelipsita-i ladă de căpătîi, o canapea largă, comodă. În ultimul timp, Ministerul Economiei Forestiere a luat buna măsură de a se fabrica în întreprinderile sale mobilier alcătuit din 12-15 piese diferite, toate în acelaşi stil; cumpărătorul are astfel posibilitatea de a-şi alege şi compune mobilierul după necesităţi, fără a fi obligat să amestece cu acest prilej şi stilurile diferitelor mobile din încăpere. (Dar de ce oare magazinele le vînd, de cele mai multe ori, în garnituri fixe?)

Culorile au cuvîntul

Şi acum culorile... De ce să credem că frumoasă e numai mobila închisă la culoare, furniruită cu nuc şi lustruită oglindă? De ce să luăm drept mobilă bună şi solidă numai mesele şi paturile cu pi-

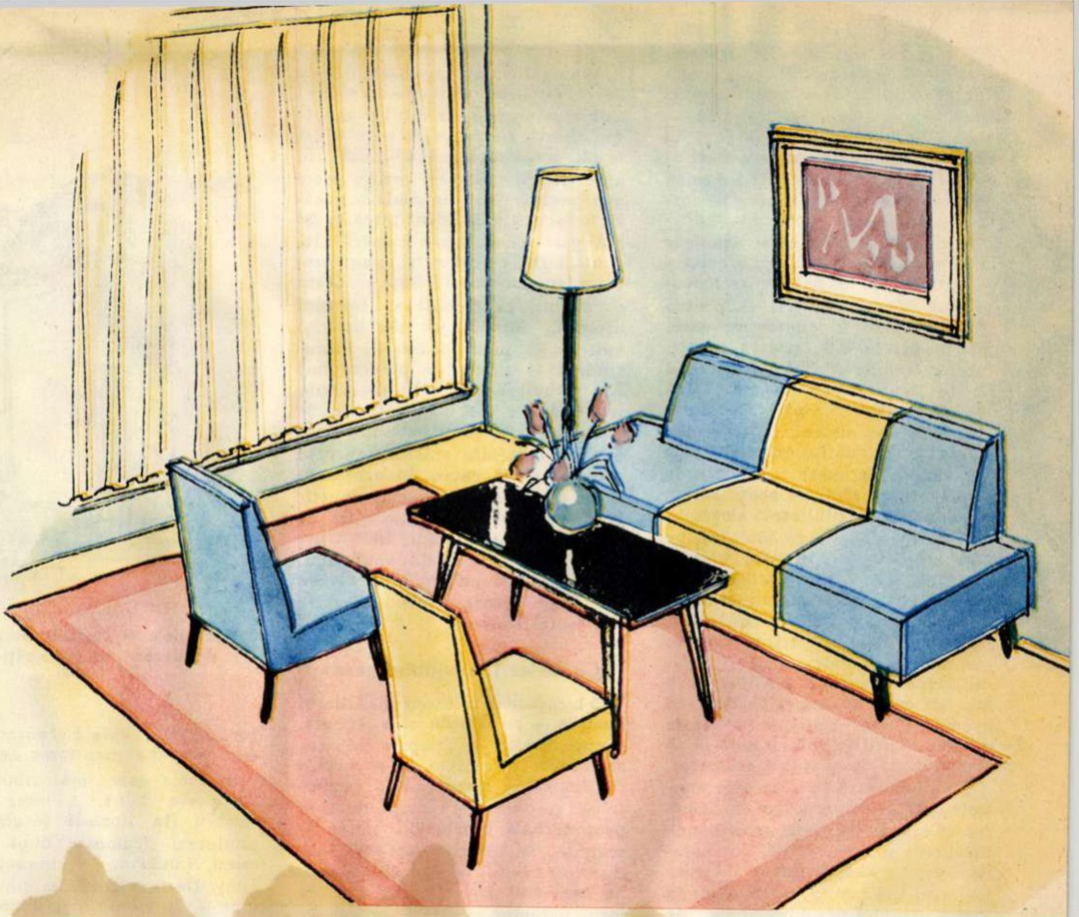

↑ **Iată o sugestie după care vă puteţi combina culorile unui colţ de odihnă.**

Şi simplele scăunele de bucătărie îşi schimbă identitatea, atunci cînd sînt îmbrăcate cu mici perne şi huse de diferite culori. Pe pereţi se poate de asemenea prinde, în dreptul fiecărui scaun, cîte o pernă. ↓

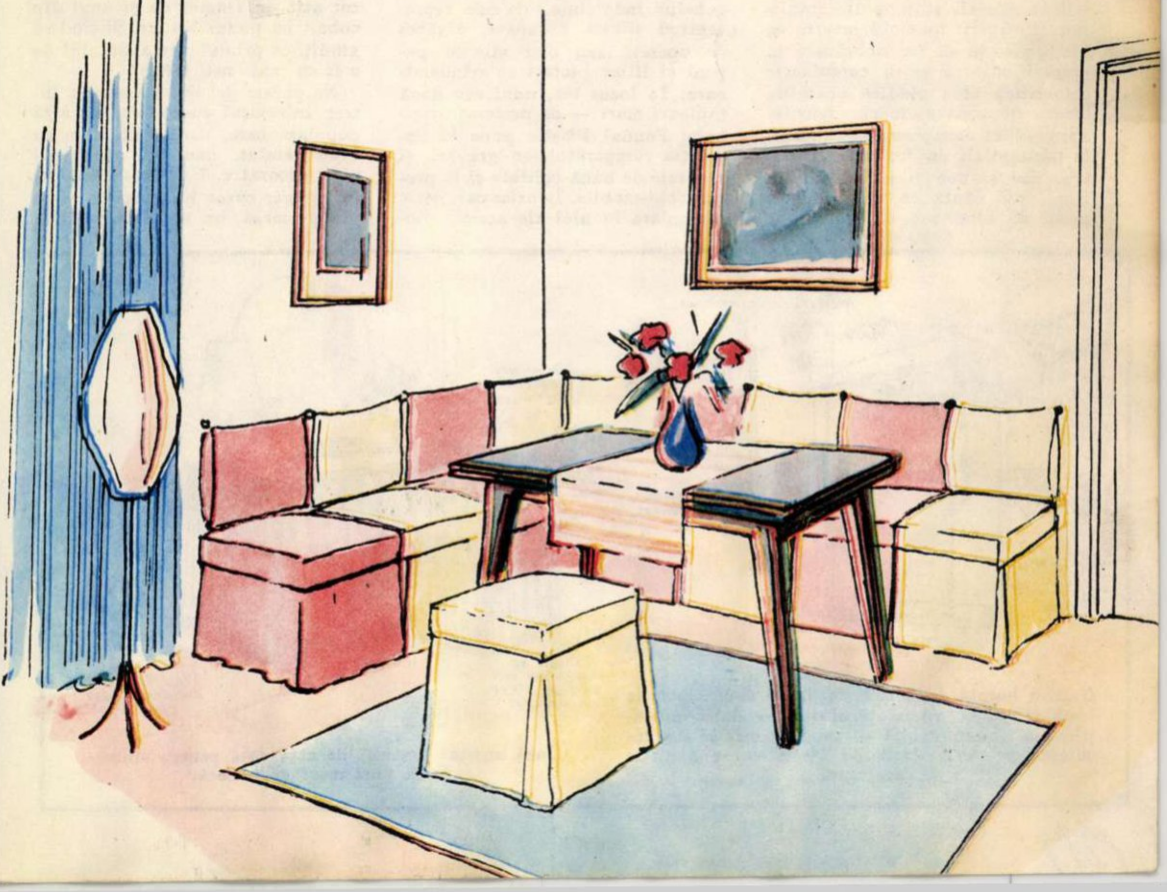

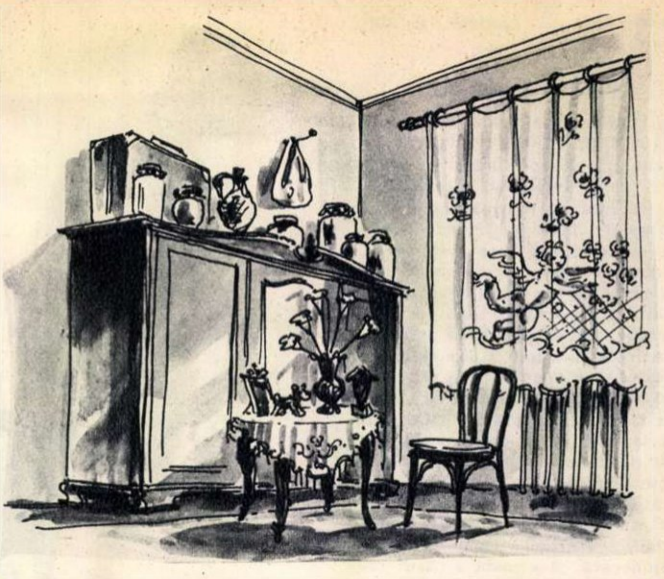

Borcanele și valizele urcate pe dulapuri dau o neplăcută impresie de dezordine. Coborîți-le deci deîndată și găsiți-le alte locuri.

cioare groase, numai dulapurile masive? Fals, cu totul fals și... demodat. Mobila aceasta aparține unei epoci anume, unui gust anume — gustul burghez. De ce să fim, în materie de mobilă, niște adepți ai modei de acum 30 de ani? De ce să ne însușim un gust care nu e al nostru, care nu e al epocii noastre?

O pereche tînără să-și aranjeze apartamentul — fără nici o ezitare — cu mobilier în culori deschise și să prefere culorile vii și pentru stofa de mobilă, pentru covoare, pentru pereți. Da, pentru pereți, care nu trebuie să aibă toți, în mod obligatoriu, aceeași culoare. Dacă trei din pereții încăperii sînt colorați în galben deschis, al patrulea poate fi mov deschis sau ciclamen! Gîndiți-vă ce efect coloristic se poate obține cînd pe acest perete se amplasează o bibliotecă alcătuită din rafturi de culoare deschisă, pe care stă, din loc în loc, alături de cărți, și o mică statuetă sau o vază — în spatele cărora se vede culoarea peretelui. E bine să alegem, pentru pereții încăperilor noastre, culorile calde, odihnitoare (galbenul deschis, cremul, vernilul) și să folosim culorile reci (albastrul, de exemplu) doar atunci cînd stofa de mobilă are un colorit cald ce se armonizează cu nuanța albastrului.

Iar cînd vrem să corectăm anumite defecte de proporție ale camerei, să creăm, de pildă, impresia că încăperea e mai adîncă, tot coloritul diferit al pereților ne dă soluția: trei din pereți vor fi colorați într-o nuanță deschisă (bleu, de exemplu), iar cel de-al patrulea va avea o culoare mai închisă (cărămizie, să zicem) și atunci se naște imediat impresia de adîncime.

Dacă încăperea este scundă, atunci e recomandabil ca nuanța tavanului să fie foarte deschisă, albă chiar: dintr-o dată camera va părea mai înaltă.

În ce privește textilele din încăpere, vă sfătuim să alegeți cu curaj culori vii, imprimeuri în dungi intens colorate sau în flori (numai flori mari, deoarece cele mici fărîmițează și îngreunează) pentru husele canapelei, studioului, fotoliilor. Rețineți: nu e obligatoriu ca toate piesele să fie îmbrăcate în aceeași culoare — o combinație coloristică bine gîndită poate da efecte decorative foarte reușite. Spre pildă: canapeaua și un scaun le tapițăm cu un material albastru, trei scaune și un fotoliu în frez, vom căuta ca vasul de pe masă să aibă tot o nuanță de albastru etc. Iar dacă covorul bate în galben auriu, ansamblul de culori va fi cît se poate de reușit. Culoarea va domina totul și atunci mobilierul își poate permite să fie oricît de simplu. (Îmbrăcate cu huse diferit colorate, prinse peste mici pernițe — și scăunelele de bucătărie își schimbă identitatea și își pot găsi locul într-o cameră elegantă!) Da, culoarea își spune pretutindeni cuvîntul (deși, în cazul covorului, ea trebuie să fie mai discretă, într-un joc de linii și motive nu prea încărcat). Pretutindeni — numai la perdele nu! Ele trebuie să fie albe sau crem, iar țesătura lor cît se poate de simplă. Perdeaua nu este un obiect decorativ de sine stătător și, prin urmare, orice exces de ornamentație este aici nu numai inutil, ci de-a dreptul inestetic. (De ce oare se fabrică la noi, în ultima vreme, niște perdele din voal crem, împovărate și urîțite la poale cu trei dungi groase — verzi, albastre sau roșii? De ce?)

Cu ce ne împodobim casa?

O încăpere ce folosește mobilierul modern — cu liniile sale simple, drepte, zvelte — și în care culoarea are drepturi supreme, nu suportă o ornamentație excesivă, ba dimpotrivă, respinge fără drept de apel prea multele bibelouri, milieuri, pernuțe. Să hotărîm deci fără cruțare: jos cu ele! Nu mai corespund, nu mai sînt ale zilei de azi. În locul pernelor cusute de mama în clasele primare, una singură, dintr-un material în dungi colorate — dacă stofa canapelei e simplă; sau o pernă dintr-un material uni, cînd cel al studioului este cu flori. Și, bineînțeles, în ambele cazuri, atenție la asortarea culorilor. Putem de asemenea îmbrăca o perniță în materialul huselor din încăpere — soluția se dovedește practică și ușor de realizat. Dacă am scos din cameră milieurile din ață pescărească și cutiile din scoici „suvenir de la mare", să nu ne fie milă nici de micile tablouri lucrate într-un gobelin îndoielnic, de cele reprezentînd siluete decupate, țigănci de operetă sau cine știe ce pepeni și liliac pictați cu neîndemînare. În locul lor, unul sau două tablouri mari — de preferat originale: Fondul Plastic pune la dispoziția cumpărătorilor gravuri și acuarele de bună calitate și la prețuri convenabile. În orice caz, decît exemplare în ulei ale acelei „picturi de gang" care a răposat la noi, dar care și-a mai lăsat amintirea prin unele case, mai bine o reproducere bună a unui tablou celebru (în librării se găsesc reproduceri frumoase după Grigorescu, Luchian, Andreescu, Băncilă). Dacă o încadrăm cum se cuvine — nu lipind-o pe spatele vreunui geam, ci dîndu-i o ramă de calitate — reproducerea va căpăta o evidentă valoare decorativă. Și încă un sfat: nu vă luați după unele vitrine care vă invită să cumpărați tot felul de păsărele din janilie, păpușele din lemn, căței mopși din sticlă. Alegeți cu grijă doar trei-patru obiecte decorative — un vas cu flori, un platou, o statuetă — care să aibă o linie simplă, elegantă și să corespundă coloritului și întregii personalități a interiorului. Un vas de ceramică romînească neagră poate fi, în unele cazuri, tot atît de frumos ca și unul din cobalt cu picturi aurite. Și cînd vă gîndiți că primul are avantajul de a fi cu mult mai ieftin!

Ne putem de altfel amenaja întreg interiorul cu obiecte de artă populară care, dacă sînt alese cu discernămînt, dau un admirabil efect decorativ. Un covor oltenesc, un ștergar cusut în dungi colorate pus pe masă, un vas de ceramică, cîteva farfurii pe un perete, o pernă cu motive populare aruncată pe materialul uni al canapelei, iată o combinație reușită. Să avem grijă, însă, a nu mai aduce în acest interior alte obiecte de ornamentație în cu totul alt stil, pentru că riscăm astfel să nu mai obținem simplitatea elegantă ce am dorit-o.

Încă un cuvînt despre lămpi. Știm cu toții că vremea lustrelor încărcate cu farfurii de sticlă colorată a apus de mult (și numai magazinele noastre par a nu fi informate în această privință, punînd încă în vînzare — alături de veioze tot mai frumoase — și asemenea lămpi anacronice!). E de preferat acestora — din toate punctele de vedere — un glob simplu sau o farfurie mare de sticlă. Pentru că, în afară de lampa fixată în tavan, putem ornamenta interiorul nostru cu acele frumoase lămpi cu picior, care — bine amplasate — dau plăcute efecte de lumină. Un lujer lung de metal, un abajur mare din carton plisat și lampa e gata să stea „în picioare" lîngă un fotoliu, pe o măsuță sau pe un dulăpior și să creeze o intimă atmosferă familială. Numai că, deocamdată, fabricile noastre nu se prea grăbesc să le producă, așa că trebuie să mai oftăm încă în așteptarea lor! (Pentru că veni vorba de abajururi: să ne declarăm inamicii înverșunați ai abajururilor pictate cu vaporașe, floricele sau miki-mauși și să preferăm pe acele absolut simple, într-o singură culoare sau cel mult cu un brîu discret desenat).

* * *

A asigura ambianței noastre cotidiene, interiorului în care locuim, un aspect estetic, înseamnă a îmbina în modul cel mai evident utilul cu frumosul, înseamnă a dărui și acasă ochiului nostru desfătarea pe care i-o oferă azi din ce în ce mai mult și strada, și clădirile, și expozițiile. Constructorul socialismului, creator al înfloritoarei civilizații socialiste, a devenit un mare amator de frumos. Așadar, printre oaspeții pe care îi primim cu drag la noi acasă, să invităm încă unul, pe care-l putem înscrie definitiv în fișa de imobil: frumosul!

Sanda FAUR-DIMA

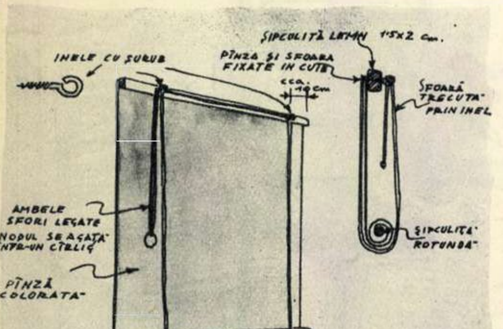

Dintr-o bucată de pînză de in și două șipci de lemn puteți să vă faceți singuri — după indicațiile din această schiță — un stor care să le înlocuiască pe cele (atît de inestetice) din hîrtie decolorată.

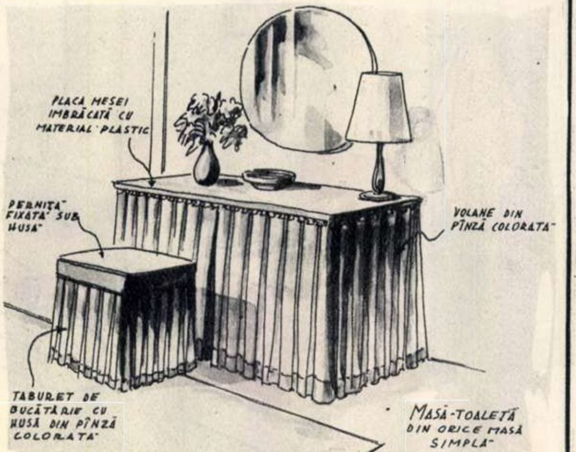
PLACA MESEI ÎMBRĂCATĂ CU MATERIAL PLASTIC
PERNIȚĂ FIXATĂ SUB HUSĂ
VOLANE DIN PÎNZĂ COLORATĂ
TABURET DE BUCĂTĂRIE CU HUSĂ DIN PÎNZĂ COLORATĂ
MASĂ-TOALETĂ DIN ORICE MASĂ SIMPLĂ

Încă un sfat practic, de astă dată pentru amenajarea unei mese de toaletă.

grădini „electrice“

de Wilfred **BURCHETT**

Cunoscutul ziarist australian Wilfred Burchett, autorul unor serii de reportaje — dintre care „La sud de paralela 17“ şi „Pe Mekong în sus“ au fost traduse şi în limba romînă — a scris recent o carte despre Uniunea Sovietică.

În fragmentul din capitolul consacrat ştiinţei sovietice pe care-l prezentăm mai jos, Burchett vorbeşte cu multă admiraţie despre lucrările academicianului sovietic A.F. Ioffe (decedat în 1960), distins post-mortem cu Premiul Lenin, şi despre invenţia acestuia, grădinile „electrice“ — care permit cultivarea legumelor şi fructelor în casă, pe cale ştiinţifică.

Ioffe, printre primii, a arătat rolul grandios ce-i revine fizicii în perfecţionarea metodelor de sporire a producţiei agricole. La propunerea lui a fost creat la Leningrad un institut agrofizic de tip nou, pe care marele fizician l-a condus timp de aproape treizeci de ani.

↑Aşa arată grădinile „electrice“ ale Institutului agrofizic din Leningrad. Roşiile cultivate aici au, drept soare, puternicele lămpi electrice cu oglinzi — şi, drept sol, ceramică poroasă, alimentată de două ori pe zi cu o soluţie nutritivă. După cum se vede, acest lucru nu le deranjează cîtuşi de puţin; dimpotrivă, pentru a se dezvolta şi a fi bune de cules, ele n-au nevoie decît de 60 de zile, ajungînd la o producţie de 20 kg roşii de calitate superioară pe m p. În plus, în aceste grădini se culeg şase recolte pe an. În fotografie: colaboratorul ştiinţific L. Aleksandrova, recoltînd roşii.

Cercetările Institutului agrofizic din Leningrad, creat în 1932 şi unic în felul său în lume, sînt extrem de valoroase, dată fiind importanţa sarcinilor pe care şi le-a propus. Într-un articol publicat la începutul anului 1960, academicianul Ioffe, vorbind despre foloasele aplicării electronicii în creşterea plantelor, arăta unele rezultate obţinute de el în acest domeniu. Cîteva luni mai tîrziu, savantul sovietic a obţinut rezultate mai însemnate şi mai variate. Astfel, pe calea experienţelor efectuate cu tenacitate şi pasiune, Ioffe a reuşit să stabilească pentru fiecare cultură condiţiile optime de dezvoltare, în funcţie de cantitatea şi calitatea luminii, de temperatură, de umiditate şi de nutriţie. El afirma că, în aceste condiţii, create cu ajutorul electricităţii şi al electronicii, ar putea fi obţinute roşii în 60 de zile în loc de 120, necesare în mod normal, roşii savuroase la gust şi cu un conţinut mai bogat în zahăr şi vitamine. Producţia pe fiecare metru pătrat de teren ar ajunge pînă la 20 kg de roşii, ceea ce ar crea reale posibilităţi de aprovizionare a populaţiei, în tot timpul anului, cu legume şi fructe proaspete, la preţuri convenabile.

Dar pentru aceasta este nevoie de o aparatură specială. Aici îşi

Profesorul B. Moşkov cercetînd „plantaţia“ de roşii din grădina „electrică“. ↓

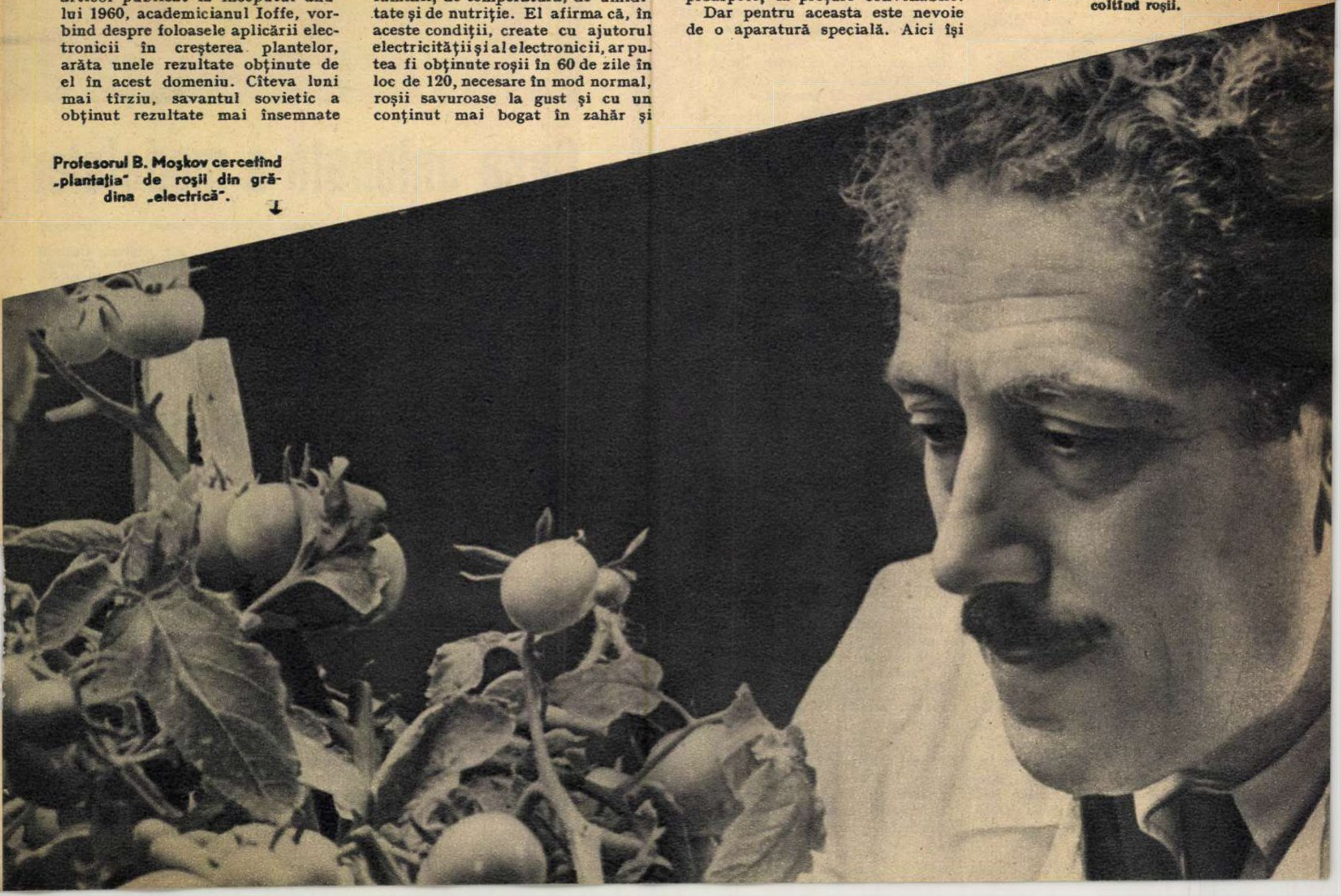

spune cuvîntul colectivul Institutului agrofizic din Leningrad. Tehnica agricolă a viitorului, experimentată de institut, este de-a dreptul uluitoare. Există aci aparate care înregistrează, la un post central, temperatura, umiditatea solului şi a aerului, intensitatea luminii, viteza şi direcţia vîntului, ba — dacă e nevoie — chiar şi temperatura frunzelor. Şi toate acestea se fac cu ajutorul unor semiconductori. Aparatele sînt extrem de mici dar, asemenea unor paznici vigilenţi, ele observă tot ce se întîmplă în jurul lor, înregistrînd chiar şi cele mai neînsemnate fenomene. Interesant este că rolul lor nu se rezumă numai la cel de simplu observator. De pildă, în momentul în care aparatul semiconductor care măsoară cantitatea de apă evaporată semnalează o reducere de umiditate, în mod automat intră în funcţiune sistemul de irigare şi plantele primesc apa necesară.

Astfel se petrec lucrurile într-o grădină „electrică".

De altfel mecanizarea şi electrificarea sînt folosite din ce în ce mai mult în agricultură, iar semiconductorii fac posibil ca automatizarea şi controlul de la distanţă să fie introduse oriunde. O serie de aparate noi şi ingenioase aşteaptă să fie produse în serie, altele sînt pe cale de a fi puse la punct. Visul lui Ioffe, ca agricultura să fie înzestrată cu un sistem de aparate la fel de sensibile ca acelea pe care le posedă multe întreprinderi industriale, prinde viaţă. Acestui scop i-a închinat el întreaga sa putere de muncă lucrînd neobosit, cu ajutorul colectivului institutului creat din iniţiativa sa.

Continuînd experienţele cu grădinile „electrice", Ioffe, împreună cu colaboratorul său, prof. Moşkov, au demonstrat în mod concret rentabilitatea acestora. Ei au reuşit să recolteze pînă la 20 kg de roşii la fiecare ciclu de 60 de zile, realizînd într-un an peste 100 kg de la 36 plante pe metru pătrat. Acesta reprezintă un record mondial atît în ceea ce priveşte perioada de creştere şi coacere, cît şi în ce priveşte cantitatea de roşii obţinute. Crescute fără sol şi fără lumina soarelui, ele sînt de o calitate şi aromă superioare aceloraşi legume crescute în mod natural.

„*Aceste cifre* — spunea Ioffe — *arată limpede cît de puţin cunoaştem noi potenţialul producţiei de fructe şi de legume. Şi este explicabil. În natură, plantele sînt supuse deseori unor mari încercări. Ele suferă de pe urma îngheţului, a secetei, cîteodată de prea multă umiditate sau de prea puţin soare. Cultura depinde în mare măsură de sol şi complexa sa compoziţie.*

Fizica, chimia şi biologia asigură însă plantelor toate elementele de care au ele nevoie — lumină, căldură, hrană. Căldura şi lumina sînt furnizate de lămpile electrice. Un mediu nutritiv artificial, în care se fixează rădăcinile, înlocuieşte solul. Cea mai importantă problemă este lumina; ea este creată de un soare artificial. Ce elemente din spectrul solar sînt necesare pentru diferitele specii de plante? Care din ele sînt dăunătoare? Toate acestea au trebuit să fie lămurite. Am experimentat diferite aparate, pînă am ales, în cele din urmă, lămpile reflector pentru încălzit. Defectul consta în aceea că le încălzeam în mod excesiv cu raze infraroşii, dar am reuşit să înlăturăm acest neajuns, absorbind o parte din razele infraroşii cu filtre fine de apă, instalate în lămpi. Acum putem spune ce fel de lumină, ce fel de raze sînt cele mai eficace pentru creşterea plantei şi pentru recolta cea mai bogată.

Un studiu amănunţit despre comportarea plantei în mediul artificial ne-a ajutat să descoperim noi aspecte în biologia ei, în procesul de fotosinteză şi de nutriţie a rădăcinilor. Elementele termice semiconductoare de dimensiuni minuscule semnalează momentul cînd planta a beneficiat de lumină suficientă; ne anunţă cînd s-o lăsăm să „doarmă" şi cînd s-o „trezim".

Grădinarii ştiu foarte bine că, pentru a avea rezultate în obţinerea de noi varietăţi, este necesară o perioadă de mai mulţi ani. Dacă experienţa nu reuşeşte într-un an, trebuie să aştepţi pînă la anul următor. De calendar nu poţi să nu ţii seama. Cultura cu ajutorul luminii nu cunoaşte însă anotimpuri. Afară de asta, timpul de creştere este redus la jumătate. De aceea este uşor de înţeles că grădinile „electrice" cu ciclurile neîntrerupte de recoltă reprezintă o contribuţie remarcabilă în procesul de transformare a naturii".

Academicianul Ioffe afirma că acelaşi sistem ar putea fi aplicat tuturor plantelor, chiar şi grîului, care necesită „*zile lungi de lumină*", inexistente în climatul nordic.

Îl preocupa de asemenea problema preţului de cost. Fiecare jumătate de kilogram de roşii necesită aproximativ 100 kWh de electricitate, consumaţi de sisteme de lămpi de 300 waţi, care ard timp de 14 ore pe zi. Electricitatea împreună cu hrana artificială a plantelor şi diferite alte cheltuieli au ca rezultat un preţ de cost foarte economicos. Grădinile „electrice" şi-ar găsi o largă aplicare mai cu seamă în oraşele care dispun de energie electrică ieftină ori în locuri oferind condiţii excepţionale, ca acelea existente la staţiunile ştiinţifice din Arctica şi Antarctica sau în astronave.

„*Pe pămînturile virgine* — scria Ioffe — *roadele obţinute în grădinile „electrice" vor putea împodobi în tot timpul anului masa glorioşilor noştri siberieni. Aceste rezultate practice ale muncii noastre vor constitui şi prinosul de recunoştinţă faţă de munca eroică depusă de populaţia din Siberia*".

Cu electricitatea ieftină a Siberiei şi cu lămpi perfecţionate, Ioffe era încredinţat că preţul de cost ar putea fi redus la a zecea sau chiar la a unsprezecea parte din costul primelor sale recolte experimentale. Despre acest subiect Ioffe a prezentat o comunicare specială.

De îndată ce hidrocentralele electrice de pe Angara şi Enisei vor furniza energie electrică mai ieftină, fiecare oraş din Siberia va putea adăposti, în clădirile cu mai multe etaje, plante verzi, inundate de lumină, purtînd roade bogate chiar şi atunci cînd afară vor bîntui viscolele năprasnice. Sună fantastic, dar tot atît de fantastică a părut cu cîţiva ani în urmă ideea de a lansa un om în Cosmos. Au existat oameni de ştiinţă cu renume care au susţinut chiar că acest lucru nu se va putea întîmpla niciodată.

Profesorul Abram Feodorovici Ioffe a fost unul dintre cei mai de seamă oameni de ştiinţă din lume. Faptul că şi-a consacrat într-o atît de mare măsură priceperea în a realiza grădini „electrice" ca şi faptul că a avut o încredere nelimitată în viitorul lor constituie garanţia că, o dată mai mult, fantezia poate deveni realitate

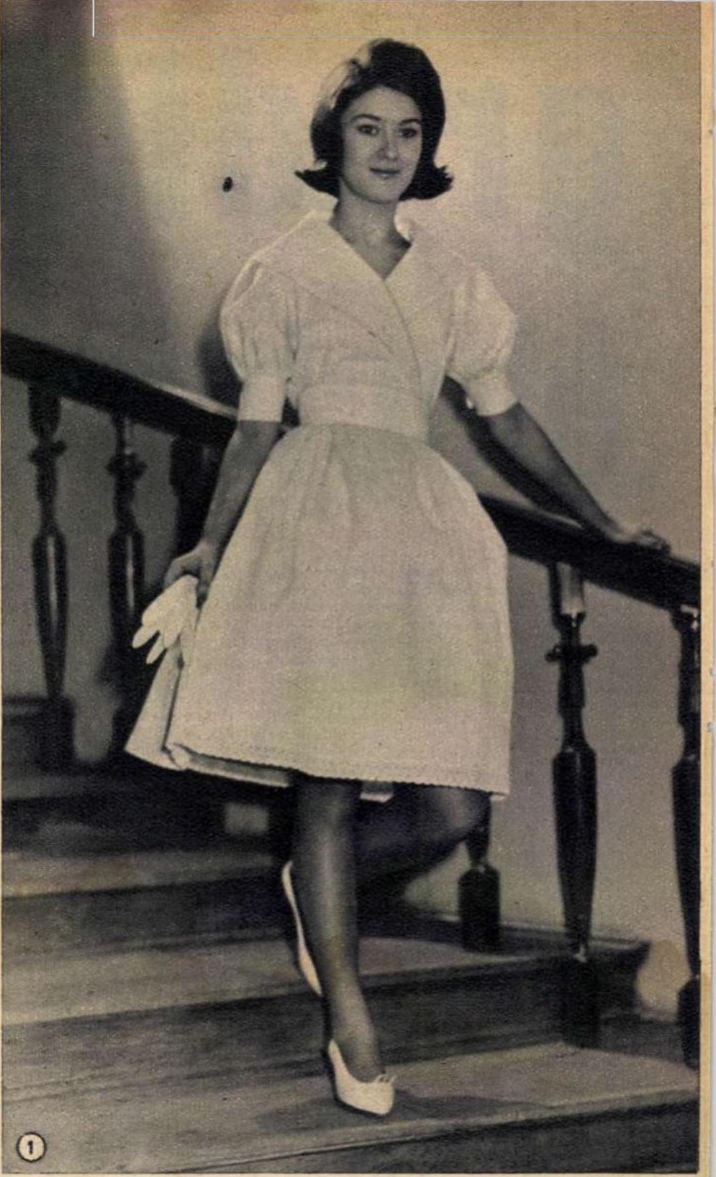
①

„Casa unională a modelelor"

„Cum ne vom îmbrăca în vara aceasta la ocaziile festive ?" — se întreabă tinerele fete...

Iată răspunsul dat de „Casa unională a modelelor" din capitala Uniunii Sovietice. Observaţi din modelele fotografiate preferinţa creatorilor de modă sovietici pentru ţesăturile din fibre sintetice uşoare, neşifonabile şi aspectuoase.

Pentru fetele tinere, o clasică ţinută festivă: rochia albă din ţesătură de bumbac, cu garnitură de broderie (foto 1). Croiala se menţine şi ea clasică: talia la locul ei, guler mare şal, fusta largă pusă pe jupon. Amănuntele care o „datează" 1961: corsajul uşor bluzant şi mînecile bufante — cu manşete — pînă la cot.

EDUCAŢIE PENTRU TOATE VÎRSTELE

Nedumeriri (din jurnalul lui Mirel)

Tare mai sînt ciudaţi cîteodată oamenii mari! Sînt în stare să-ţi repete de zece ori pe zi fără să obosească: „Fii atent! De ce nu eşti cu băgare de seamă? Unde-ţi sînt ochii?" Dar ei înşişi pot trece pe lîngă lucruri foarte însemnate fără să-şi dea seama cît de însemnate sînt.

Asta vine poate şi de acolo că sînt printre ei unii — cum să spun? — cam încrezuţi. Numai ce fac ei li se pare demn de atenţie. Dar dacă se întîmplă să ai numai 8-9 ani, tot ce faci tu li se pare neserios, nevrednic de luat în seamă.

Îi arătam nu demult lui tăticu' vaporul meu din placaj cu două punţi şi trei coşuri. Îl făcusem cu mîna mea. Era un vapor adevărat, cu o formă aerodinamică. Partea de jos era mai ascuţită, ca să poată pluti. Avea ferestre rotunde şi catarg. Cînd îl puneai pe apă, plutea.

Tăticu' a luat vaporul în mînă, l-a sucit, l-a învîrtit, apoi, cu gîndul în altă parte, mi-a spus:

— Bine! E frumos! Şi acum, băiete, la revedere. Am treburi serioase pe ziua de azi.

Am rămas uimit! Cum adică: vaporul meu nu este o treabă serioasă? Dacă nu este, de ce l-a lăudat tovarăşa învăţătoare? Şi de ce l-a propus pentru concurs cercul de navo-modele de la Palatul pionierilor?

Altă dată mergeam cu tăticu' pe stradă. Ne-am întîlnit cu un cunoscut. Cum l-a văzut, tăticu' i-a întins mîna. Eu am făcut la fel. Dar tovarăşul acela i-a strîns mîna numai lui tăticu'. Pe mine m-a mîngîiat pe cap ca pe un căţeluş, fără să vadă că am rămas cu mîna întinsă.

Oare să n-o fi văzut, pentru că este prea mică?

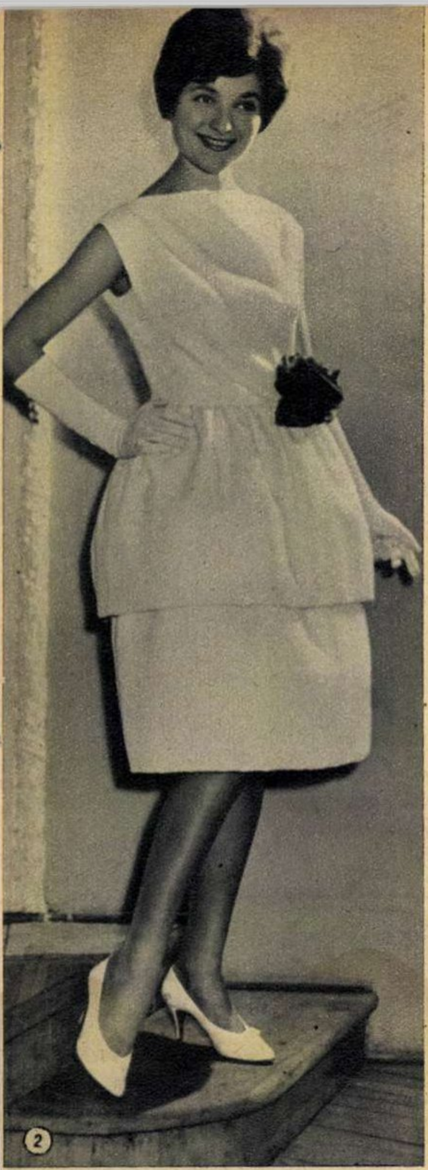
②

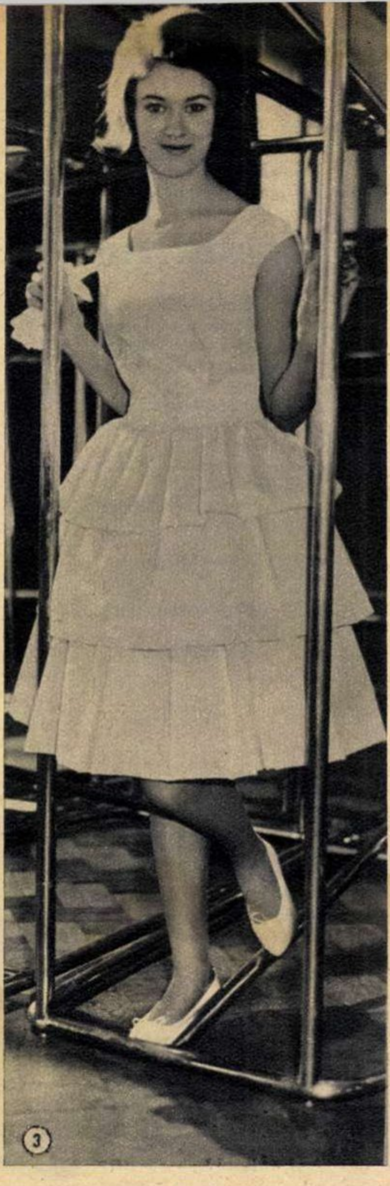
③

din Moscova prezintă...

Dantela brodată mărgineşte gulerul şi fusta.

Farmecul acestei rochii albe de seară (foto 2) constă în rafinata ei simplitate, care scoate în evidenţă factura materialului: o ţesătură de nylon creponat (pusă în dublu!). Corsajul, discret ajustat cu două pense oblice pornind din talie, coboară puţin pe şold. Fusta, din două volane suprapuse, e semilargă. Drept unică garnitură, un trandafir roşu.

O ţesătură nylon roz-pal a fost folosită pentru această tinerească rochie de dans (foto 3). Corsajul, cu un decolteu rotund, se prelungeşte mai jos de talie. Două pense mulează talia, dar se desfac pe bust, pentru a da supleţe corsajului.

Fusta, din trei volane suprapuse, e în formă de clopot.

Dar instructorul nostru de ce o vede? De ce-mi strînge mîna, după ce-i dau raportul? Şi de ce a văzut-o tovarăşul inspector, cînd m-a felicitat pentru desenele mele de la gazeta de perete?

Colega mea de bancă, Dana, mi-a povestit că, după ce a terminat faţa de masă cu desene pe care a lucrat-o în clasă, cei de la ea de acasă s-au mirat în gura mare trei zile şi trei nopţi.

— Cum, tu ai făcut asta? Chiar tu singură? Nu ţi-a ajutat tovarăşa învăţătoare? De necrezut!

Iar mătuşa ei, Saveta, a spus:

— Sigur că i-a ajutat! Asta-i o treabă prea serioasă pentru o fetiţă ca ea.

Şi, totuşi, Dana făcuse singură acea „treabă serioasă". Nu-i ajutase nimeni. Am văzut-o eu, v-am spus doar că e colega mea de bancă. Iar tovarăşa învăţătoare nici nu s-a mirat şi nici n-a lăudat-o peste măsură, ci i-a spus: „Bine Dana! Ai făcut un lucru frumos. De altfel nici nu mă aşteptam la altceva de la tine!" Şi Dana s-a făcut roşie de bucurie.

Ei bine, se întîmplă aici un lucru pe care nu-l pricep. Cît sînt la şcoală, nimeni nu-mi spune că ce fac eu nu este o treabă serioasă, nici la lecţii, nici ca preşedinte de unitate şi nici în colectivul gazetei de perete. Ba odată, cînd jucam un joc foarte frumos (eram muncitori petrolişti şi tractorişti şi trebuia să ajungem în Africa, să ajutăm popoarele eliberate), tovarăşul instructor ne-a dat o hartă şi ne-a învăţat cum s-o folosim, iar tovarăşa învăţătoare ne-a împrumutat busola din cabinetul de geografie.

Dar cînd ajung acasă, parcă mă fac iar copil de grădiniţă. Tăticu' are treburi mai serioase decît vaporul meu, mămica, treburi mai serioase decît desenele mele, unchiul Vasile treburi mai serioase decît să asculte ce-i povestesc eu de la şcoală. Numai ce fac eu nu sînt treburi serioase.

Ce să mai crezi?

Sen ALEXANDRU

Melomanii

• PORTATIVUL LUI GUIDO D'AREZZO ASALTAT • PE CINE ÎNTÎLNIM LA ATENEU

Pe Vasile Seffcic, lăcătuş la uzinele „Vasile Roaită", l-am cunoscut la Ateneu, în pauza unei lecţii. Stătea retras într-un colţ, mormăia ceva pe nas şi dirija (cu un deget!) o orchestră imaginară. Ne-a explicat:

— Studiez *cadenţa*, adică *distanţele* şi *ritmul*.

Seffcic iubeşte muzica.

— Ca s-o înţelegi — ne-a spus el — nu-i suficient s-o asculţi. Trebuie să o descifrezi. Solfegiile sînt cheia muzicii.

Deci, lăcătuşul solfegia. E meloman. El audiază (unul din cei 772 de audienţi) cursurile Universităţii muncitoreşti de cultură muzicală şi, în plus, pe acelea ale unui cerc de solfegii. Ne-a povestit cum, la Ateneu, unde se ţin lecţiile universităţii, i-a ascultat şi cunoscut pe compozitorii D.D. Botez, Alfred Mendelsohn, Zeno Vancea, că lecţiile audiate au fost ilustrate muzical de cele mai mari orchestre şi de cei mai de seamă solişti instrumentişti şi vocali din Bucureşti, că aici a înţeles şi mai bine *de ce* şi *cum* poate muzica — la fel ca oricare altă artă — să reflecte realitatea. Seffcic vehicula noţiuni muzicale, ca să spunem aşa, în cunoştinţă de cauză: ce-i cu cîntecul omofon, deosebirea dintre omofonie şi polifonie, dintre armonie şi contrapunct sau care este legătura dintre orchestraţie şi colorit...

★

Vasile Seffcic nu e un caz izolat. Tîmplarul Popa Stavru, colegul său de bancă, unul dintre constructorii blocului de pe strada Kirov, a început şi el „alfabetizarea" muzicală. E îndrăgostit de muzică. E şi el meloman. Frecventează cu regularitate nu numai cursurile universităţii, dar şi concertele de la Ateneu. În timpul concertului caută de fiecare dată să înţeleagă ceva nou în ce ascultă. Popa Stavru ne-a vorbit despre legăturile lui Lenin cu muzica:

— Cît de mult a iubit Lenin muzica! Cînd citeşti ce a spus el despre muzică, parcă o asculţi altfel, parcă o înţelegi altfel... Odată, după ce a ascultat *Appassionata*, i-a spus lui Gorki: „Nu cunosc ceva mai bun decît *Appassionata*; aş fi în stare s-o ascult în fiecare zi. O muzică supraomenească. Întotdeauna mă gîndesc cu o mîndrie poate naivă: iată ce minuni pot face oamenii!"

Nici Popa Stavru nu e un caz izolat. Filatoarea Teodosia Costache, care ştie că pizzicato-ul a fost introdus în muzică de Monteverdi, a scris negru pe alb pe un formular, răspunzînd unor întrebări puse de conducerea Universităţii muncitoreşti de cultură muzicală, că s-a înscris la cursurile universităţii „ca să fiu în pas cu vremea" şi pentru că „muzica formează gustul estetic".

Iată cum vorbesc despre muzică (despre muzica simfonică, „grea") un lăcătuş, un tîmplar, o filatoare (am luat numai trei exemple). Generalizînd, putem afirma că portativul inventat de Guido d'Arezzo este supus astăzi asaltului unor pătimaşi: melomanii! — care se recrutează din rîndul muncitorilor, al noii intelectualităţi, al studenţilor şi elevilor. (Şi cînd te gîndeşti că împăratul Iosif al II-lea al Austriei i se plîngea lui Mozart că muzica lui Bach „are prea multe note"!...)

Aşadar melomania tinde să devină la noi un fenomen de masă! Ne gîndim nu numai la noul public al Ateneului sau al altor săli de concerte (se ştie doar că Ateneul a fost pe vremuri inaccesibil muncitorilor), ci şi la turneele filarmonicelor în întreprinderi, în cadrul cunoscutelor „concerte populare" (muncitorii de la „Semănătoarea" sau „Electronica", de la „Griviţa Roşie" sau fabrica de confecţii „Gheorghe Gheorghiu-Dej" s-au familiarizat cu concertele Filarmonicii de stat „George Enescu", după cum s-au obişnuit cu spectacolele date de ansambluri ale Teatrului de Operă şi Balet pe scena clubului lor sau cu recitalurile date în aceleaşi cluburi de solişti ca Zenaida Pali, Ion Voicu, Vladimir Orlov), ne mai gîndim, de asemeni, la numeroasele cercuri de prieteni ai muzicii din întreprinderi, facultăţi şi şcoli sau la universităţile muncitoreşti de cultură muzicală din ţară.

Şi acum, să întoarcem pagina şi să privim cîteva fotografii.

Bazil DUNĂREANU

Fotografii de Eugen IAROVICI

La Institutul de petrol, gaze şi geologie, studenţii şi profesori frecventează acelaşi cerc de audiţie muzicală.

La dispoziţia iubitorilor de muzică simfonică şi operă:

1) ÎN BUCUREŞTI:

Filarmonica de stat „George Enescu"
Orchestra simfonică a Radioteleviziunii
Orchestra de studio a Radioteleviziunii
Orchestra Cinematografiei
Teatrul de Operă şi Balet

2) ÎN ŢARĂ:

16 orchestre simfonice
4 opere

Lecţiile de „iniţiere muzicală" de la radio sînt ascultate, după cum se vede, cu... sufletul la gură De la stînga la dreapta: tehniciana Valeria Mihai, inginerul proiectant Alexandra Cătuneanu şi inginerul proiectant Maria Sava.

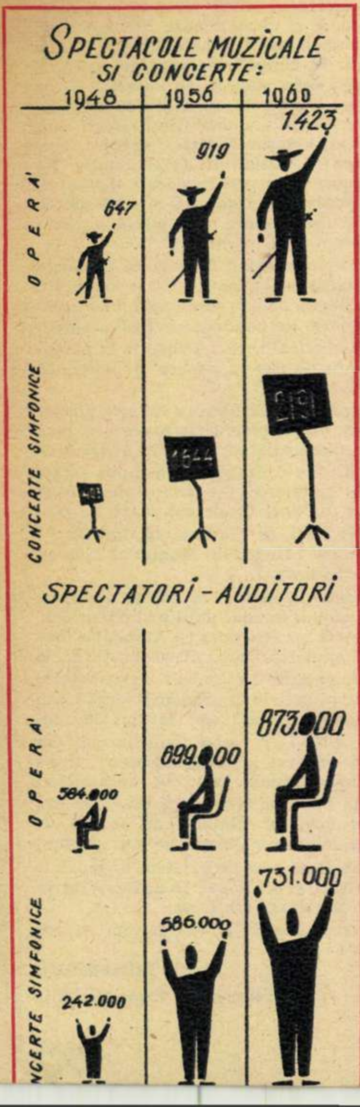

Şi în excursia duminicală aparatul de radio este un tovarăş nedespărţit al familiei Silvia şi Vincenţiu Grigorescu. Cu el poţi asculta concertul de la Ateneu chiar la iarbă verde! (Vezi coperta noastră).

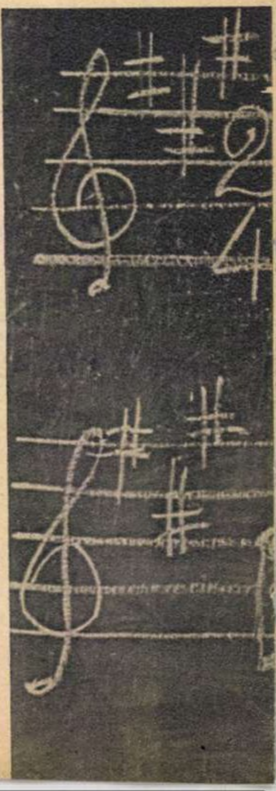

„Aşa începe muzica!.. Cu solfegiul!" – ne-a spus Gheorghe Popescu, contabil la silozul „23 August".

Viitori melomani?...

Electrecord
vă oferă
MELODIA
PREFERATĂ
CARTEA
POŞTALĂ
ILUSTRAT

SITUAȚIA ÎN CÎTEVA LINII

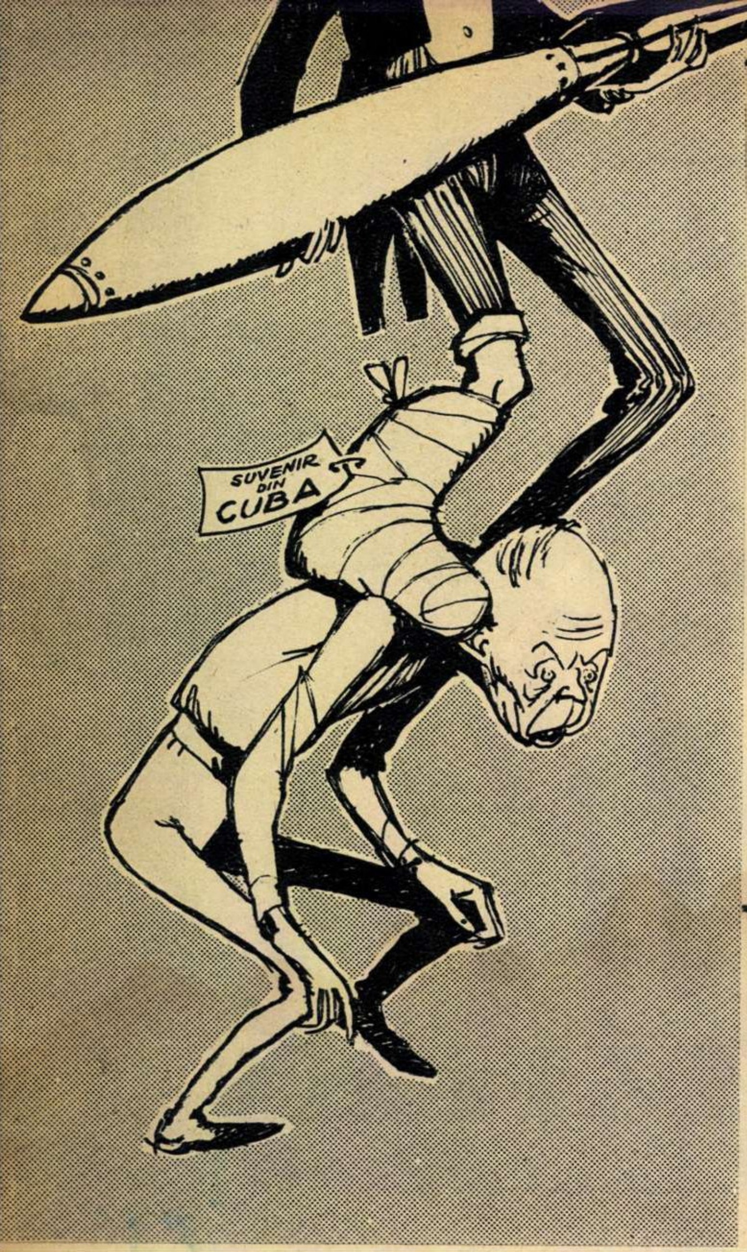
SUVENIR DIN CUBA

Eisenhower: — Eu susțin noua administrație Kennedy! A pășit cu dreptul!

În timpul sesiunii N.A.T.O. s-a dezlănțuit un adevărat val de protest (ziarele).

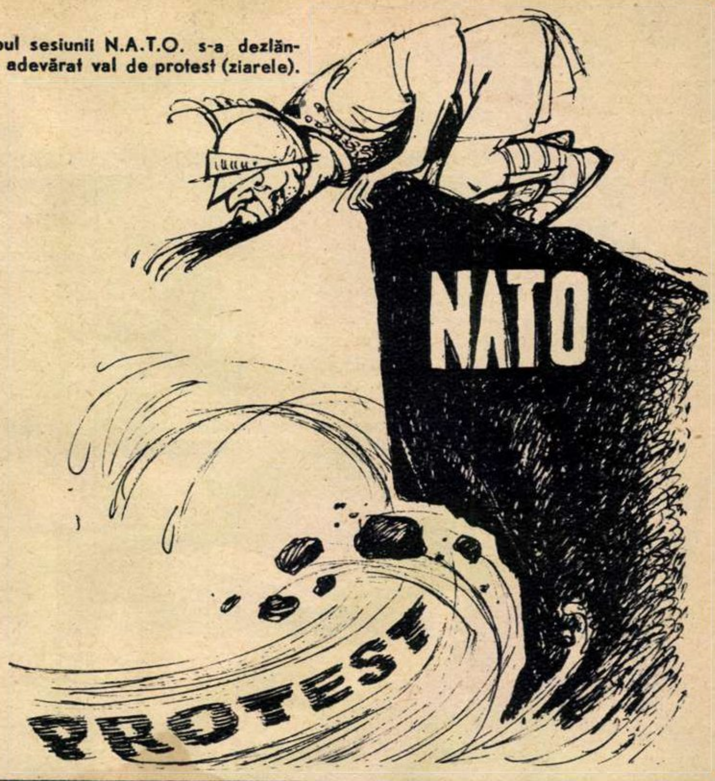
NATO
PROTEST

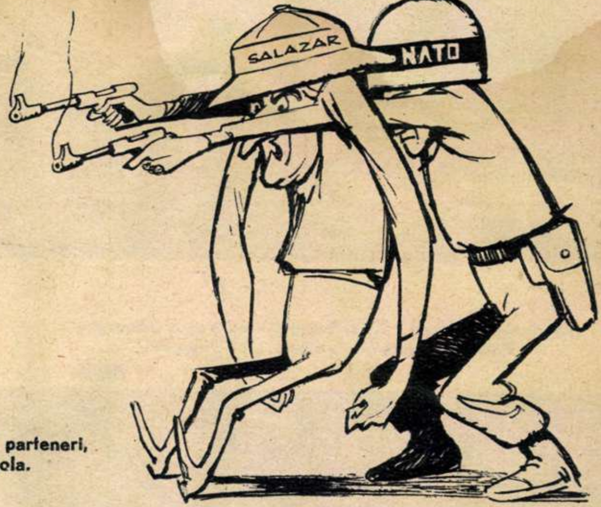
SALAZAR
NATO

Sprijin între parteneri, în Angola.

Lui Allen Dulles politica „Marii bîte" i-a rămas în gît!

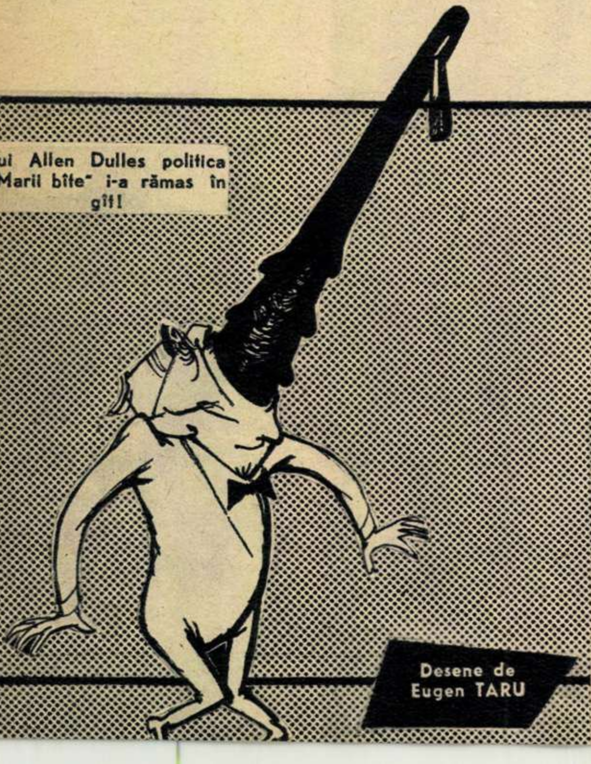

MANEVRELE WEHRMACHTULUI ÎN FRANȚA

Cocoșul galic: — Iar mă calcă pe coadă!...

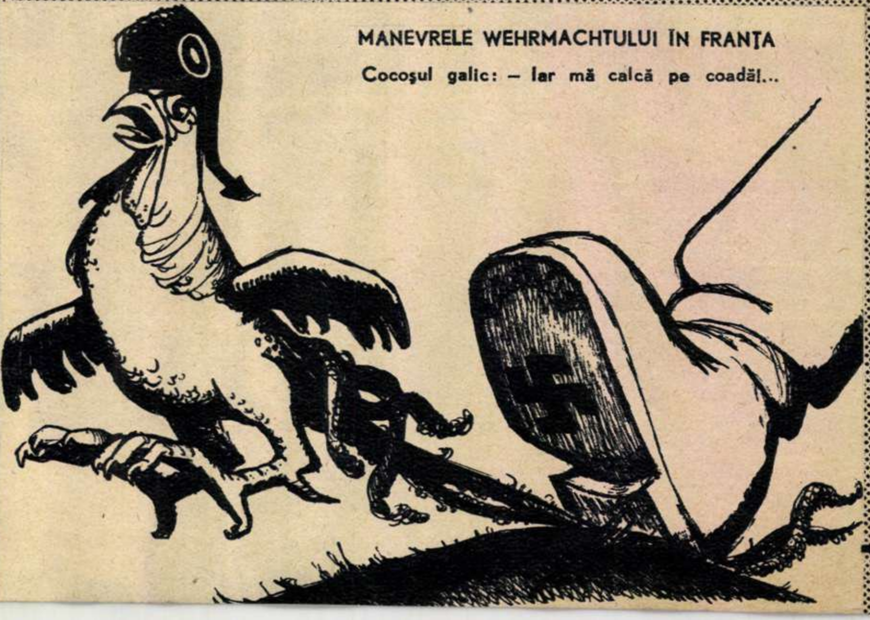

Desene de Eugen TARU

POŞTA REDACŢIEI

S. NICOLAE — Tulcea. Puteţi trimite corespondenţele la OSTA, pe adresa: Bucureşti, Calea Victoriei nr. 174. În ceea ce priveşte comunicările Ministerului Învăţămîntului şi Culturii în legătură cu examenul de maturitate, ele au apărut în presă.

UN GRUP DE FETE — Mărăşeşti. Ne bucură faptul că sînteţi cititoare pasionate ale revistei noastre, ca şi acela că aţi citit cu deosebită atenţie articolul despre cel mai tînăr artist din ţara noastră. Pentru adresa cerută, vă indicăm: Studioul cinematografic „Al. Sahia", bd. Stalin nr. 106, Bucureşti.

BACIU ILEANA — Cîmpia Turzii. Îi puteţi scrie actriţei Silvia Popovici pe adresa: Teatrul Naţional, str. 13 Decembrie nr. 2, Bucureşti, şi actorului Cristea Avram pe adresa: Teatrul „C. I. Nottara", bd. Magheru nr. 20, Bucureşti.

BIBLIOTECA LUI VOLTAIRE

Împărătesei Ecaterina a II-a a Rusiei îi plăcea să fie considerată o persoană instruită, motiv pentru care, printre altele, întreţinea relaţii de corespondenţă cu marele scriitor şi filozof francez Voltaire. În acelaşi scop, îndată după moartea acestuia, împărăteasa Rusiei a hotărît să devină proprietara bibliotecii lui. A intrat în tratative cu nepoata şi moştenitoarea lui Voltaire, doamna Denis, care i-a cedat biblioteca bunicului său contra sumei destul de modeste de 135.398 livre (30.000 ruble).

Cărţile au sosit la Petersburg în ziua de 8 august 1779. Ele au rămas în sălile Ermitajului pînă în anul 1862, cînd au intrat în patrimoniul bibliotecii publice imperiale.

Cu începere din anul 1949 ele sînt păstrate în secţia de cărţi rare a Bibliotecii de stat „M. E. Saltikov-Scedrin".

Cărţile care alcătuiesc această colecţie unică sînt extrem de variate. Există printre ele atît opere ale contemporanilor lui Voltaire şi lucrări ale unor scriitori latini şi greci, cît şi numeroase descrieri ale diferitelor ţări, cărţi de călătorie, lucrări de fizică, ştiinţele naturii şi agricultură, precum şi multă literatură istorică.

În biblioteca „seniorului de la Ferney" — cum era denumit Voltaire — există şi numeroase dosare pe diferite teme. Voltaire stringea şi lega laolaltă broşuri, ziare, tăieturi din cărţi şi reviste clasate pe diverse probleme ce îl interesau. Pe copertele acestor dosare a scris în general: „Diverse", dar uneori e trecută şi tema cuprinsului lor ca, de pildă, „Iezuiţii", „Parlamentul" etc. În unele cazuri pe coperte, în locul titlului real, figurează unul ce dezvăluie atitudinea scriitorului faţă de lucrarea respectivă. Astfel pe revista „Noutăţi clericale" Voltaire a scris: „Nerozii clericale".

DIN LUNA MAI

1 P	2 R	3 A	4 V	5 D	6 A	7 ○	8 P	9 O	10 P	11 O	12 V
2 R	O	U	R	A	○	T	A	G	O	R	E
3 I	U	T	A	○	S	I	R	R	P	○	L
4 M	E	○	J	O	○	C		A	O		A
5 A	N	T	I	P	A	○		D	V		○
6 V	○		○		N	R		A	I		
7 A					○	A		○	C	○	
8 R				○	I	C	○	L	I	D	O
9 A	R	E	○	I	N	O	V	A	○	A	R
10 ○		○	I	S	E	R	○	P	A	○	
11 I	N	I	M	A	○	O	S	T	R	O	V
12 N	A	V	A	C	O	S	M	I	C	A	○

ORIZONTAL: 1) Cel mai răspîndit ziar din U.R.S.S., al cărui prim număr a apărut la 5 mai 1912 — Celebru fizician rus, care la 7 mai 1895 a realizat prima transmisie fără fir. 2) A cădea rouă — Mare scriitor indian de la a cărui naştere s-au împlinit, la 7 mai a.c., 100 de ani. 3) Plantă textilă — Băutură răcoritoare. 4) Mircea Eftimescu — Începe jocul — Legumă timpurie. 5) A fondat, la 24 mai 1908, Muzeul de istorie naturală din Bucureşti, care-i poartă şi azi numele — ... Athanasiu, renumit geolog romîn, de la a cărui naştere s-au împlinit, la 10 mai a.c., 100 de ani. 6) Ca cireşele coapte. 7) Colecţie de hărţi — Aliniat (abr.). 8) Plimbare...aviatică — Pană de despicat lemne — Hotelul bucureştean al turiştilor. 9) Posedă — A descoperi metode noi de muncă — Careu agrar. 10) Pictor romîn de la a cărui naştere se împlinesc, la 21 mai, 80 de ani — La revedere! 11) Miez (fig.) — Insulă fluvială sau lacustră. 12) Prima a fost lansată de Uniunea Sovietică, la 15 mai 1960 (2 cuv.).

VERTICAL: 1) Anotimp la temă — Înfloreşte în luna mai şi produce apoi fibre textile. 2) Oraş în care, în luna mai a anului 1431, a fost arsă pe rug eroina poporului francez Jeanne d'Arc — Cîmp cultivat. 3) La jocul de fotbal — Măsură pentru croitori — Patru la romani. 4) A fermeca — Localitate în Abisinia — Pronumele unei cîntăreţe sud-americane care ne-a vizitat ţara luna trecută. 5) A oferi — Indice în registratură — Emil ..., poet romîn, de la a cărui naştere se împlinesc, la 17 mai, 75 de ani. 6) Douăsprezece luni (printre care şi mai) — Fructe otrăvitoare din Gabon. 7) O bătaie de ceasornic — Timp rece. 8) Umbrelă contra soarelui — Pe mese! 9) Teren de cultură de dimensiuni mici — Glande reproducătoare ale peştilor. 10) Autorul romanului „Setea", a cărui ecranizare a fost prezentată în această lună în Capitală — Forma curcubeului. 11) Sau — Tot în Banat — Afirmaţie — În soare. 12) Barcă cu pînze — Erou al Uniunii Sovietice care, în mai 1945, împreună cu tovarăşii săi, a înfipt steagul victoriei deasupra Reichstag-ului.

INTRODUCERE ÎN FILATELIE (VI)

Cum să începem o colecţie

Cînd răsfoiesc albumele unui filatelist, mulţi, foarte mulţi dintre cei străini de această preocupare sînt ispitiţi să devină, la rîndul lor, colecţionari de mărci poştale. Dar prea puţini ştiu cum să înceapă. Iar explicaţiile căpătate de la cei versaţi sînt uneori atît de îmbîcsite cu termeni proprii filateliei, încît întocmirea unei colecţii poate să apară unor neiniţiaţi ca o treabă foarte complicată.

În realitate însă operaţia e simplă. Simplă şi amuzantă. Nu e neapărată nevoie ca începătorul să fie familiarizat cu termenii proprii filateliei, deoarece această familiarizare se va face fără efort, pe parcurs. Ceea ce trebuie să ştie un începător este că orice marcă poştală care-i cade în mînă — ştampilată sau neştampilată — constituie o piesă pentru colecţia lui de mai tîrziu, dar nu şi pentru cea cu care vrea să-şi facă debutul în filatelie. Pentru acest debut el trebuie să se hotărască mai întîi asupra unei singure ţări — şi, în general, e recomandabil să înceapă cu ţara lui, deoarece astfel îi va fi mult mai uşor să-şi procure mărcile apărute. El trebuie să se hotărască de asemenea dacă vrea să colecţioneze mărci ştampilate (uzate, cum le spun filateliştii) sau neştampilate (neuzate).

Presupunînd că s-a decis pentru mărci neştampilate — acestea fiind de altfel colecţiile cele mai apreciate astăzi — va merge la primul oficiu poştal şi va încheia un abonament filatelic, în baza căruia va primi la domiciliu tot ce va apare în ţară de la acea dată înainte. În acelaşi timp, de la una din unităţile comerţului filatelic îşi va procura un clasor, o pensetă pentru mărci şi un catalog al emisiunilor.

Clasorul este un fel de caiet cartonat, cu file groase prevăzute cu nişte benzi-poşete (din celofan sau din alt material), în care se introduc mărcile cu ajutorul pensetei, fără a se lipi.

Catalogul conţine lista în care sînt trecute, în ordinea apariţiei, mărcile unei ţări sau ale tuturor ţărilor (catalog universal), precum şi preţurile lor (cote, în termen filatelic). Cataloagele servesc atît la identificarea şi aprecierea valorică a mărcilor, cît şi la orientarea filatelistului în completarea colecţiei sale.

Mărcile aşezate în clasor trebuie să fie curate, să aibă zimţii de pe margini intacţi, guma de pe dos neatinsă, iar hîrtia fără pliuri. Tocmai pentru a evita asemenea deteriorări, se foloseşte penseta.

Se obişnuieşte în general a se colecţiona fie cîte un singur exemplar din fiecare valoare (unicat), fie în perechi sau în blocuri de cîte patru. Orice colecţie trebuie să cuprindă însă seria întreagă a valorilor din fiecare emisiune.

Completarea colecţiei se face mergînd de la punctul de începere înainte şi înapoi. Se merge înainte pe măsura primirii noilor emisiuni prin abonament şi înapoi prin procurarea de la unităţile comerţului filatelic sau de la alţi colecţionari a mărcilor anterior apărute.

Între timp, filatelistul va strînge — după cum am arătat — toate mărcile ce-i cad în mînă, din ţara lui sau din altă ţară, ştampilate sau neştampilate, şi le va păstra. Pe cele ştampilate nu le va dezlipi de pe scrisori, ci va tăia cu foarfeca de jur-împrejur hîrtia pe care sînt lipite, la o distanţă suficient de mare, spre a nu risca atingerea dinţilor. Vom arăta într-un capitol viitor cum vor fi folosite şi acestea.

Despre migraţiunile păsărilor şi animalelor

Ştiaţi că...

...păsările migratoare, cu cît sosesc mai devreme, cu atît pleacă mai tîrziu dintr-o regiune a globului în alta, şi invers? Graurii, spre exemplu, care revin la noi în ţară în luna martie, nu pleacă pînă la sfîrşitul lui octombrie, în timp ce alte păsări, care abia sosesc în luna mai, în august sînt deja plecate părăsindu-şi uneori puii, care sînt prea mici pentru a-i însoţi.

...distanţele pe care le străbat păsările migratoare în zbor nu sînt aceleaşi pentru toate speciile? Unele se deplasează doar pe cîteva sute de kilometri, dintr-o ţară în alta, iar altele străbat mii de kilometri. Berzele şi rîndunelele, spre exemplu, zboară pînă în India sau pînă în sudul Africii, pe distanţe de 10-12 mii de kilometri, iar alte păsări zboară de la un cerc polar la altul.

...înălţimea la care zboară aceste păsări variază de asemenea după specii? Rîndunelele şi graurii zboară în medie la 1.000 de metri înălţime, berzele la 1.500 m, raţele sălbatice şi sturzii la 3.000 m, cocorii şi şoimii la 5.000 m, iar gîştele sălbatice bat recordul, ajungînd uneori chiar pînă la 8.000 metri.

...rezistenţa la oboseală a păsărilor migratoare i-a uimit pe cercetătorii ornitologi? Sînt unele, spre exemplu, care zboară din Alaska pînă în insulele Havai — adică pe o distanţă de peste 4.000 kilometri — fără nici o escală.

...există o pasăre asemănătoare pinguinului, cunoscută pe diferite insule ale Oceanului Pacific, care, neavînd aripi să zboare, migrează înotînd mii de kilometri?

...dintre migraţiunile animaliere, cea mai curioasă este aceea a unor mamifere din familia rozătoarelor, cunoscute în Norvegia sub numele de „Lemming"? La anumite epoci — uneori la intervale de mai mulţi ani — aceste animale se strîng în cete imense şi pornesc în linie dreaptă spre Sud, traversînd rîuri, lacuri, oraşe, păduri şi înfruntînd toate primejdiile venite din partea animalelor carnivore întîlnite în cale. O dată ajunse la ţărmul cel mai sudic al ţării, ele pătrund în apele mării, unde se îneacă. Migraţia reîncepe atunci cînd puii, lăsaţi undeva în Nord, au crescut şi au dat naştere la rîndul lor unor noi progenituri.

...migraţia cea mai periculoasă pentru celelalte animale sălbatice este aceea a antilopelor africane? Acestea se strîng în număr atît de mare şi fug atît de repede, încît orice animal — fie el chiar leu sau tigru — e călcat în picioare şi zdrobit în cîteva secunde. În urma unor astfel de migraţiuni pămîntul rămîne complet ras de vegetaţie şi bătătorit ca piatra.

Dezlegarea jocului „ARTIŞTI AMATORI" apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) Concurs — Fază. 2) Orar — Solişti. 3) Raion — Pură — C. 4) At — Natra — Lai. 5) Lozincă — Att. 6) Arici — Nas — Ud. 7) Ica — Rampa — E. 8) Guarzi — Arcuş. 9) A — L — Imitaţie. 10) Mieuna — O — Eta. 11) Ba — Satira — Ar. 12) Artă — Amînată.

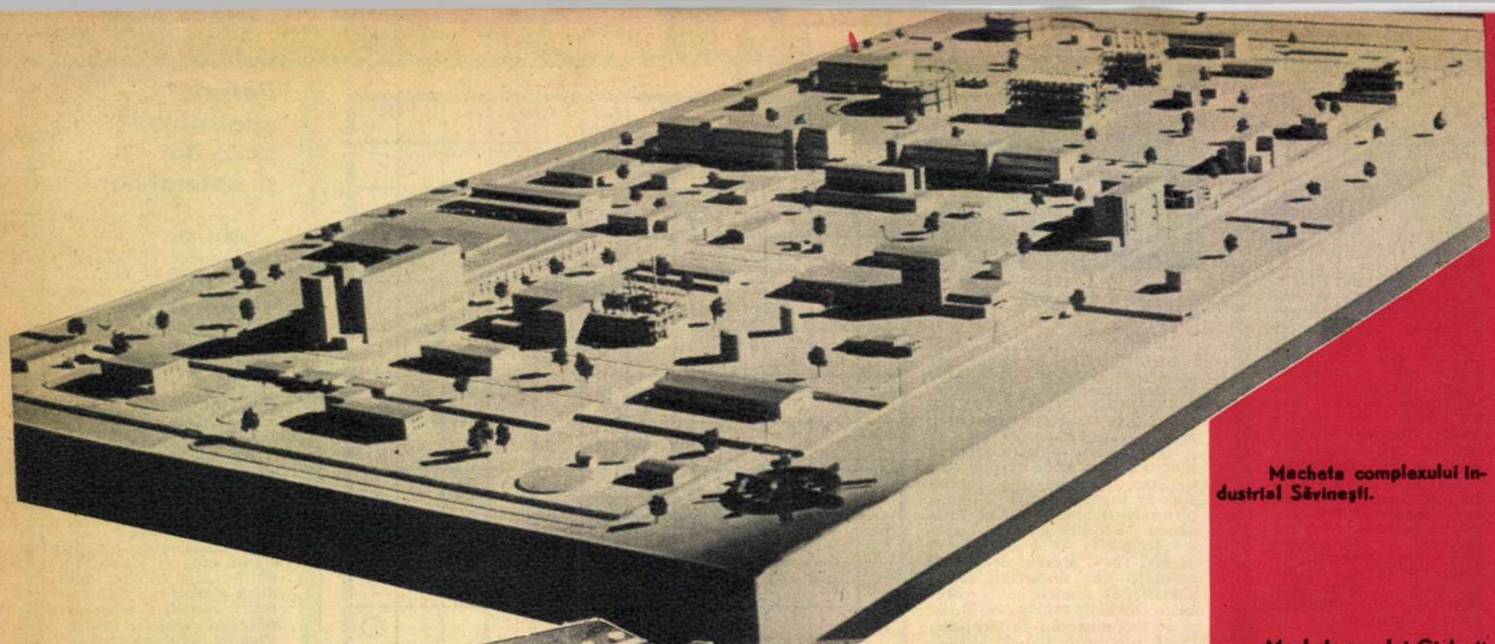

Macheta complexului industrial Săvineşti.

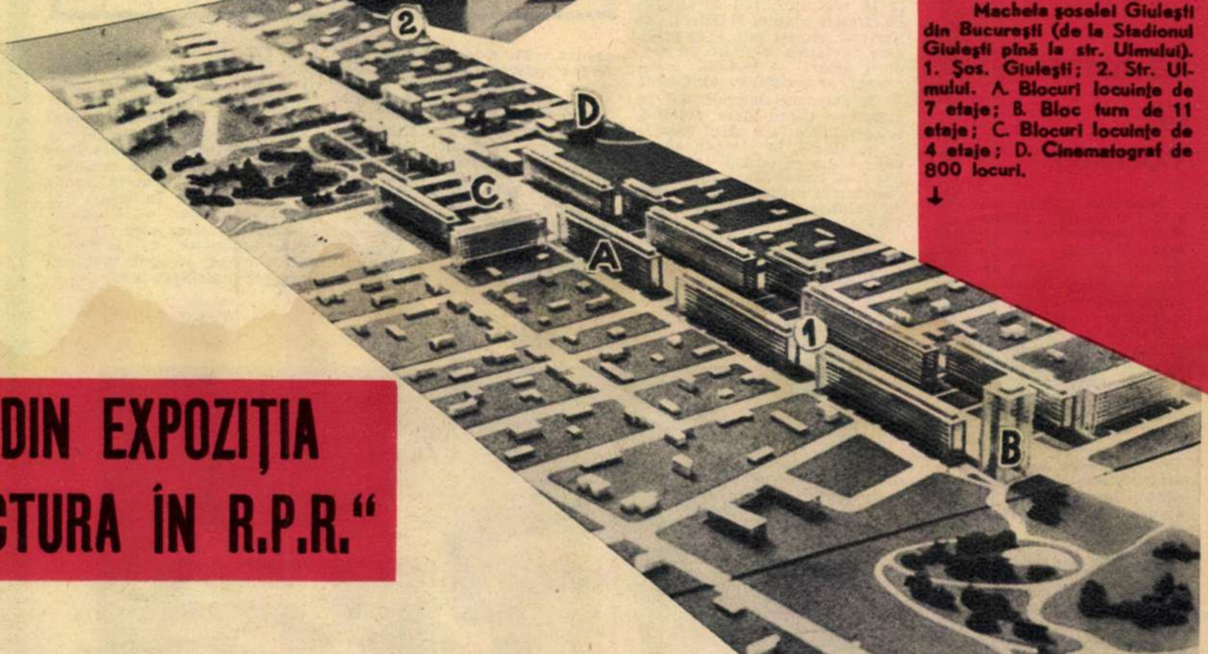

Macheta şoselei Giuleşti din Bucureşti (de la Stadionul Giuleşti pînă la str. Ulmului). 1. Şos. Giuleşti; 2. Str. Ulmului. A. Blocuri locuinţe de 7 etaje; B. Bloc turn de 11 etaje; C. Blocuri locuinţe de 4 etaje; D. Cinematograf de 800 locuri.

↓

IMAGINI DIN EXPOZIŢIA „ARHITECTURA ÎN R.P.R."

Complexul pentru industrializarea lemnului Tg. Jiu.

Festivalul de la Cannes la a XIV-a ediție

Pentru a 14-a oară Cannes a cunoscut, la începutul lunii mai, agitația devenită tradițională a festivalului cinematografic internațional. Mai mult competiție de filme — decît tîrg de mostre și paradă a vedetelor, cum era în ceilalți ani — întîlnirea din 1961 s-a remarcat prin calitatea sensibil crescută a filmelor prezentate în concurs și în afara lui. Actuala competiție de pe Coasta de Azur s-a bucurat de prezența ministrului Culturii al U.R.S.S., Ekaterina Furțeva. Cineaști de vază, ca regizorii Serghei Iutkevici și Iulia Solnțeva, Vittorio de Sica și Luis Bunuel, René Clement și Anatol Litwak, Jerzy Kawalerowicz și Ion Popescu-Gopo sau actorii Boris Andreev și Pedro Armendariz, Simone Signoret și Yves Montand, Sophia Loren și Maria Schell, Liselotte Pulver și Silvia Popovici s-au întîlnit în lungile ședințe de vizionare ale festivalului, ca și în discuțiile improvizate la tot pasul. Alături de numele consacrate s-a auzit pentru prima dată în palatul festivalului nume noi de cineaști, ca al francezului Henri Colpi care, cu filmul său de debut „O absență atît de lungă“, a fost selecționat pentru a reprezenta Franța în competiție; ca al slovacului Stanislas Barabas, autorul unui poetic „Cîntec al porumbelului cenușiu“, sau ca al lui Mihai Iacob, realizatorul filmului „Darclée“ prezentat în concurs de țara noastră. La ora cînd revista noastră intră sub tipar, nu se cunoaște încă palmaresul, dar relatările corespondenților semnalează drept cele mai discutate, pentru calitățile lor artistice și actualitatea tematică, filmele „Povestea anilor în flăcări“ (sovietic), „Maica Ioana“ (polonez), „Fata cu valiza“ și „Ciociara“ (italiene), „Un strugure în soare“ (american) și „Centrul înaintaș a murit în zori“ (argentinian).

① *Amplu poem eroic consacrat Marelui Război Pentru Apărarea Patriei, filmul „Povestea anilor în flăcări“ (după un scenariu de A. Dovjenko — regia Iulia Solnțeva) a dominat competiția de la Cannes.*

② *Iat-o — în rolul Darclée — pe tînăra noastră actriță Silvia Popovici, prezentă și ea în aceste zile la Cannes.*

③ *Cunoscuta actriță italiană Sophia Loren în rolul titular din „Ciociara“, film din care regizorul Vittorio de Sica a făcut un pamflet viguros împotriva războiului și a fascismului.*

④ *Prezenți la festival, actorii argentinieni Luis Medina Castro și Didi Carli pozează pe bulevardul Croisette în costumele lor din filmul „Centrul înaintaș a murit în zori“.*

⑤ *„Maica Ioana“, filmul regizorului polonez Jerzy Kawalerowicz, a stîrnit un viu interes prin tematica sa antiobscurantistă.*

REDACȚIA:
București, Piața Scînteii. Căsuța Poștală 350 of. 33. Tel. 17.60.10. int. 1744
Prezentarea grafică: V. MUȘATESCU
Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin“.

PREȚUL REVISTEI 2 LEI

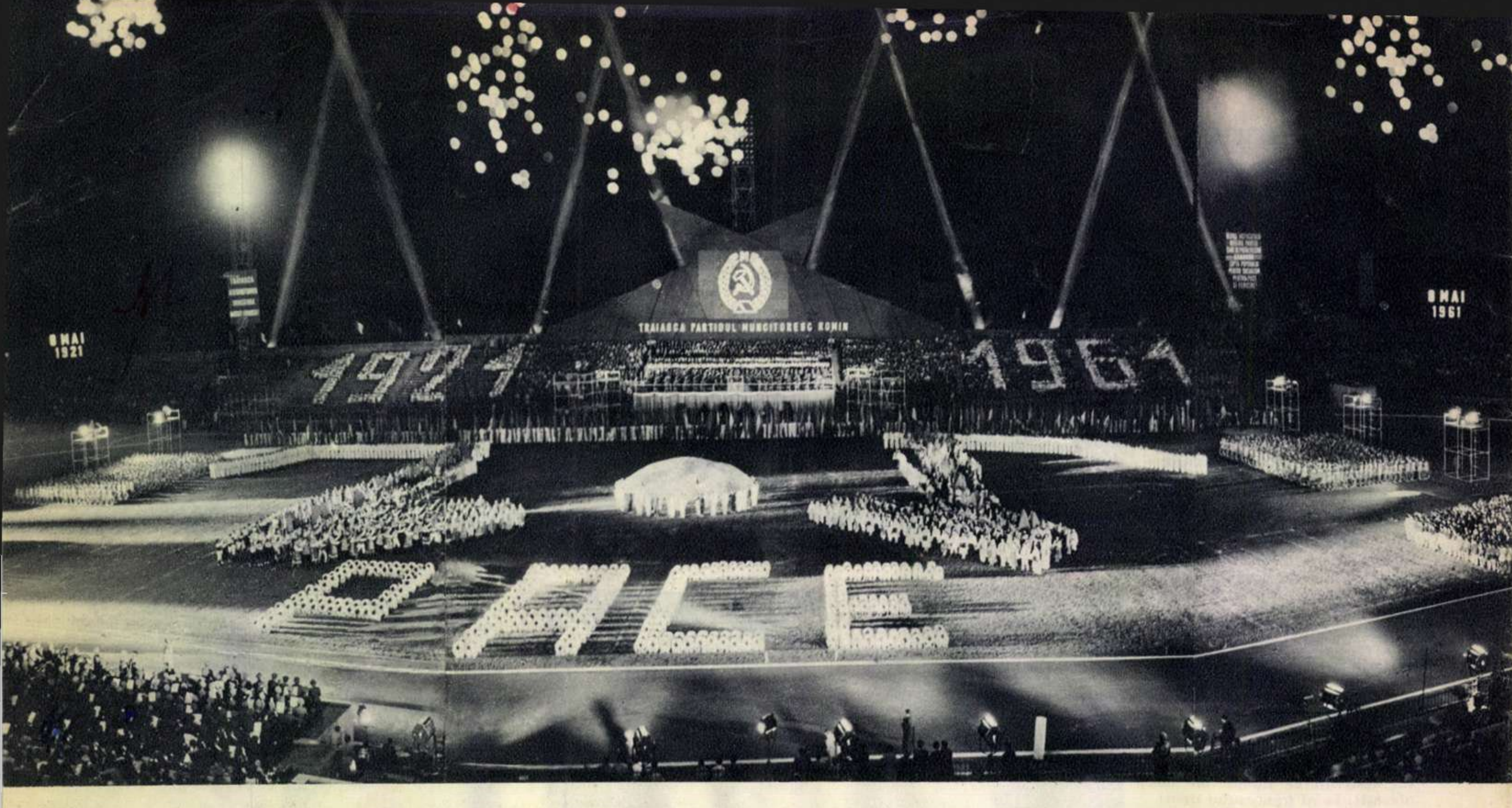

Marele spectacol popular de pe Stadionul Republicii

Stadionul Republicii din București s-a transformat marți seara într-o uriașă și fremătătoare scenă. 12.000 de tineri muncitori, studenți și elevi au susținut un grandios spectacol cultural-sportiv închinat partidului și glorioasei sale aniversări. În lumina reflectoarelor, care creau un cadru feeric, ei au evocat, prin dansuri, cîntece și exerciții sportive, gloriosul drum al partidului nostru.

Bibl Rep

SPORT

După o absență din calendarul sportiv, de aproape trei ani, cursele motocicliste de viteză pe circuit închis s-au reluat cu „Marele premiu al orașului București". Participarea unui număr mare de concurenți (68 numai la categoria începători — scutere și motociclete de mic litraj), ca și afluența mare de public au dovedit din nou popularitatea de care se bucură printre bucureșteni spectaculoasele întreceri ale motocicliștilor.

În fotografie: mereu tînărul M. Buescu, cîștigătorul cupei oferite celui mai vîrstnic alergător și cîștigătorul locului II la categoria 500 cm c sport.

Gimnastele noastre au dominat cu autoritate întrecerile din cea de-a patra ediție a campionatelor internaționale de gimnastică ale R.P.R.

În fotografii: Sonia Iovan, campioană internațională absolută a R.P.R. (dreapta), și Elena Leuștean, cîștigătoare a probei de exerciții la sol, evidențiată și în celelalte probe feminine (mijloc).

Fotografii de Dan BÎRLĂDEANU

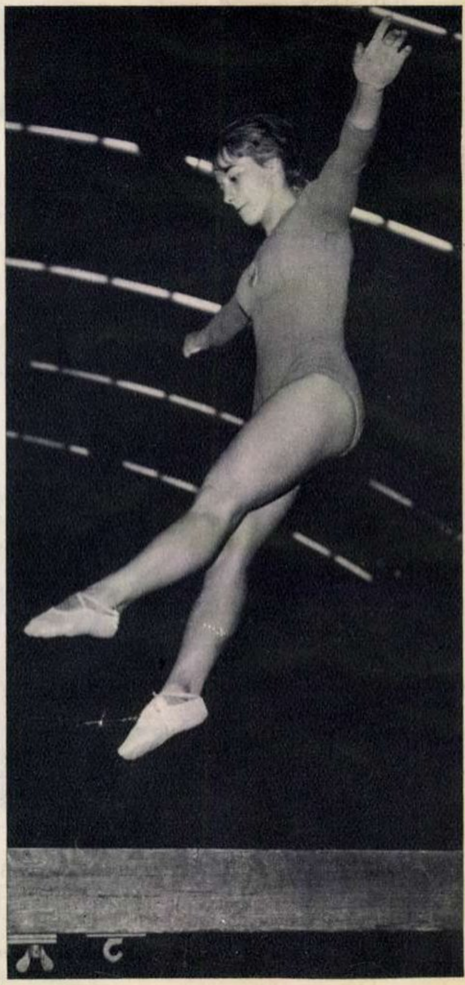

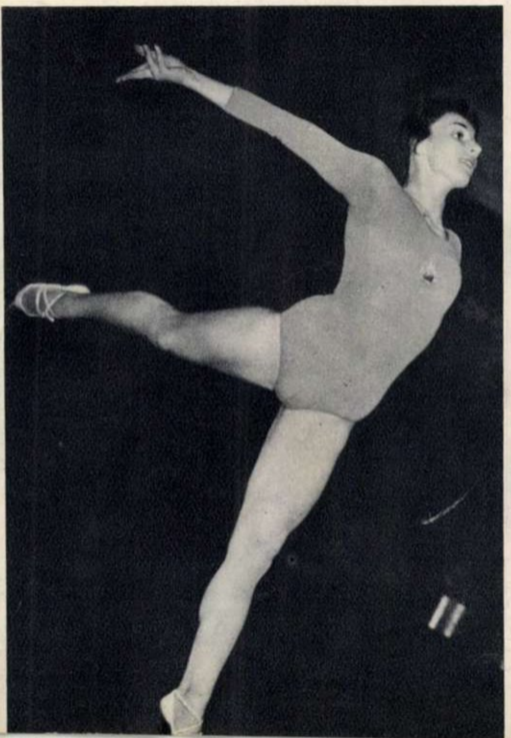

05
7

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Nr. 21 (313)
Anul X
27 mai 1961

Un reportaj despre
estetica lucrurilor
mărunte

(Pag. 6-7-8-9)

La Geneva continuă să-și desfășoare lucrările Conferința internațională pentru reglementarea problemei laoțiene. Delegația sovietică a depus spre examinare conferinței două documente: „Declarația cu privire la neutralitatea Laosului" și „Acordul cu privire la retragerea de pe teritoriul Laosului a trupelor străine și a personalului militar străin și cu privire la împuternicirile Comisiei internaționale". În fotografia din stînga: un aspect din sala conferinței. În fotografia din dreapta: întrevedere între ministrul Afacerilor Externe al Uniunii Sovietice, Andrei Gromiko, și secretarul Departamentului de Stat al S.U.A., Dean Rusk.

PE MALURILE LEMANULUI

Corespondență din Geneva

Uneori, dicționarele sînt nevoite să suporte apariția unor cuvinte repugnante. În presa franceză circulă de o bună bucată de vreme expresia „plastiqueur" (autor de atentate cu bombe „cu plastic"). Otrăviți de propaganda șovină, ultracolonialistă, și constituiți de obicei în bande teroriste, o serie de personaje sinistre introduc explozibil învelit în plastic în diverse instituții și locuințe, ucigînd și provocînd pagube. Este metoda prin care ultracolonialiștii își afirmă sloganul lor — „Algeria franceză".

Malurile Lemanului au fost liniștite pînă cînd, după deschiderea Conferinței internaționale pentru reglementarea problemei laoțiene de la Geneva, au început, la Evian, tratativele franco-algeriene. Din acest moment în întreaga regiune domnește o adevărată stare de asediu. Aproximativ 1.100 soldați francezi și 500 elvețieni au împînzit o zonă cu raza de cîțiva zeci de kilometri, au instalat sîrmă ghimpată, cuiburi de mitraliere, baraje din saci cu nisip, reflectoare, controlează mașinile și pietonii etc. Bărcile cu motor ale poliției brăzdează apele Lemanului, elicoptere cercetează din aer împrejurimile, iar la Evian, lîngă debarcader, stau gata de intervenție oameni-amfibii, cu aspect de „marțieni".

Nici presa nu scapă acestor măsuri de siguranță. Spre exemplu, soldații elvețieni care fac de gardă pe pajiștile din jurul domeniului Bois d'Avault, pus la dispoziția delegației algeriene de emirul din Katar, au manifestat multă suspiciune față de forma oarecum artileristă a teleobiectivelor fotoreporterilor și le-au studiat pînă în cele mai mici detalii de cîteva ori. În ciuda acestor precauții, în urma unui act de sabotaj la liniile telefonice, convorbirile corespondenților de presă din Evian au fost întrerupte pe timp de o oră.

Convorbirile de la Evian au adus și la Casa Presei din Geneva — unde au loc conferințele de presă ale delegației algeriene — un crîmpei din atmosfera creată de „plasticarzi". Controlul de la intrare, efectuat de obicei de unul sau doi oameni, a fost simțitor întărit. În fața clădirii staționează cîțiva polițiști genevezi. Înăuntru, înainte de intrarea în sala pașilor pierduți, 5-6 civili te reperează cu o curiozitate profesională, în timp ce privirile lor sfredelitoare încearcă să pătrundă prin haine. Unii ziariști occidentali s-au și grăbit să profite de pe urma circumstanțelor „plasticarde" și, după cum afirmă ziarul „La Suisse", au obținut prime mai mari de asigurare...

În goană după senzațional, presa occidentală exagerează desigur importanța „plasticarzilor". În realitate, lumea vorbește despre ei cu ură și dispreț. Ca produs al celui mai sălbatic colonialism, regnul plasticarzilor este tot atît de incompatibil cu societatea umană contemporană, pe cît de anacronic a devenit colonialismul însuși.

În ciuda acestei „atmosfere" exterioare, în interiorul Casei Presei activitatea se desfășoară normal, telefoanele și telexurile transmit spre toate punctele cardinale știri și comentarii despre cele două conferințe, de la care se așteaptă hotărîri importante pentru soarta a două țări — Laos și Algeria. Conferințele care se desfășoară în cele două localități — Geneva elvețiană și Evianul francez — sînt în fond un rezultat al voinței de pace a popoarelor, al irezistibilei lor mișcări de eliberare.

Peisajul genevez e mohorît. De cîteva zile bate un vînt rece și din cînd în cînd plouă în rafale. Falezele de pe malurile Lemanului sînt pustii. Trecătorii — localnici sau turiști — pășesc grăbiți, cu umerii strînși de frig. Genevezii spun că asemenea intemperii sînt trecătoare, durează puțin. Prognoze similare se fac și la Casa Presei asupra climatului celor două conferințe. Cei mai mulți consideră că adierile reci care vin uneori dinspre sălile de conferință, din cauza delegațiilor occidentale, nu pot ține mult. Ziariștii de aici așteaptă cu multă nerăbdare o schimbare a barometrului. Așa cum se așteaptă același lucru și din alt punct al bătrînei Europe — de la Viena.

L. RODESCU

În localitatea Evian, la „Hotel du Parc" (în fotografie) au început la 20 mai tratativele dintre reprezentanții guvernului francez și cei ai guvernului provizoriu al Republicii Algeria.

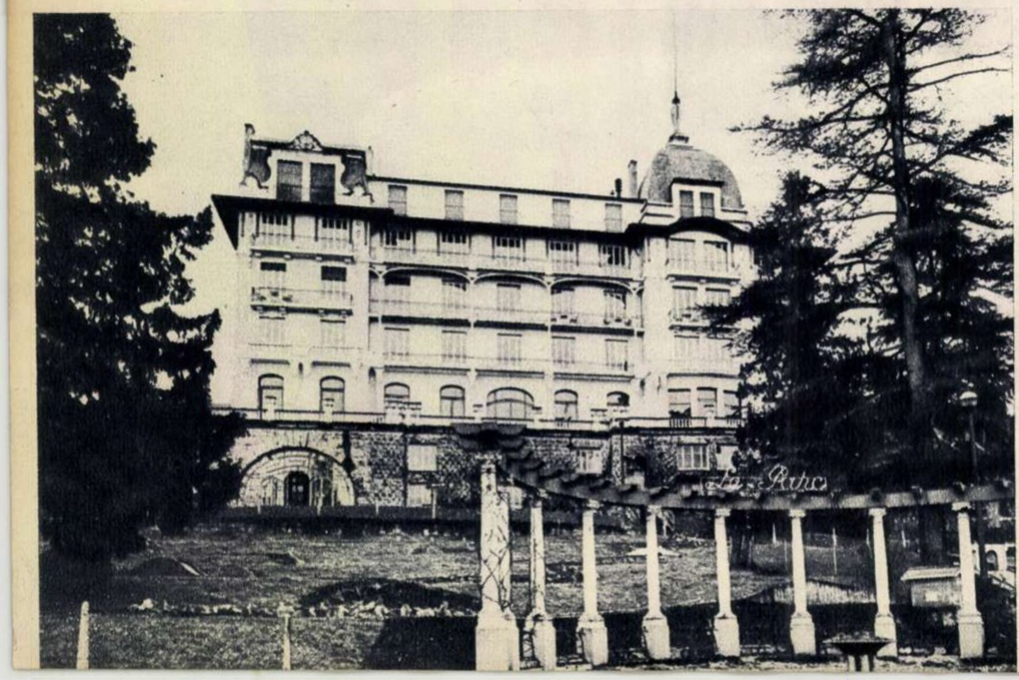

Cine nu știe... RĂSPUNDE

Fotoreportaj de E. DASCĂLU

La întreprinderea „Balanța" din Sibiu se fabrică — firește — cîntare. Cîntare de multe tipuri — circa 160 la număr — începînd cu podurile-bascule de 200 de tone pentru material rulant de căi ferate și sfîrșind cu balanțele tehnice de precizie pentru farmacii și balanțele automate cu comenzi electrice pentru cîntărit materiale pulverulente (făină, ciment etc.).

La întrebarea: care este cel mai important indice calitativ al unui cîntar — de orice tip — se pare că-i ușor de răspuns: *exactitatea*, dat fiind că în speță e vorba de aparate pentru măsurat. Constructorii cîntarelor însă, fără să nege că într-adevăr acesta este indicele hotărîtor, vor adăuga imediat că simplitatea manevrării, de pildă, și ușurința citirii indexului sau

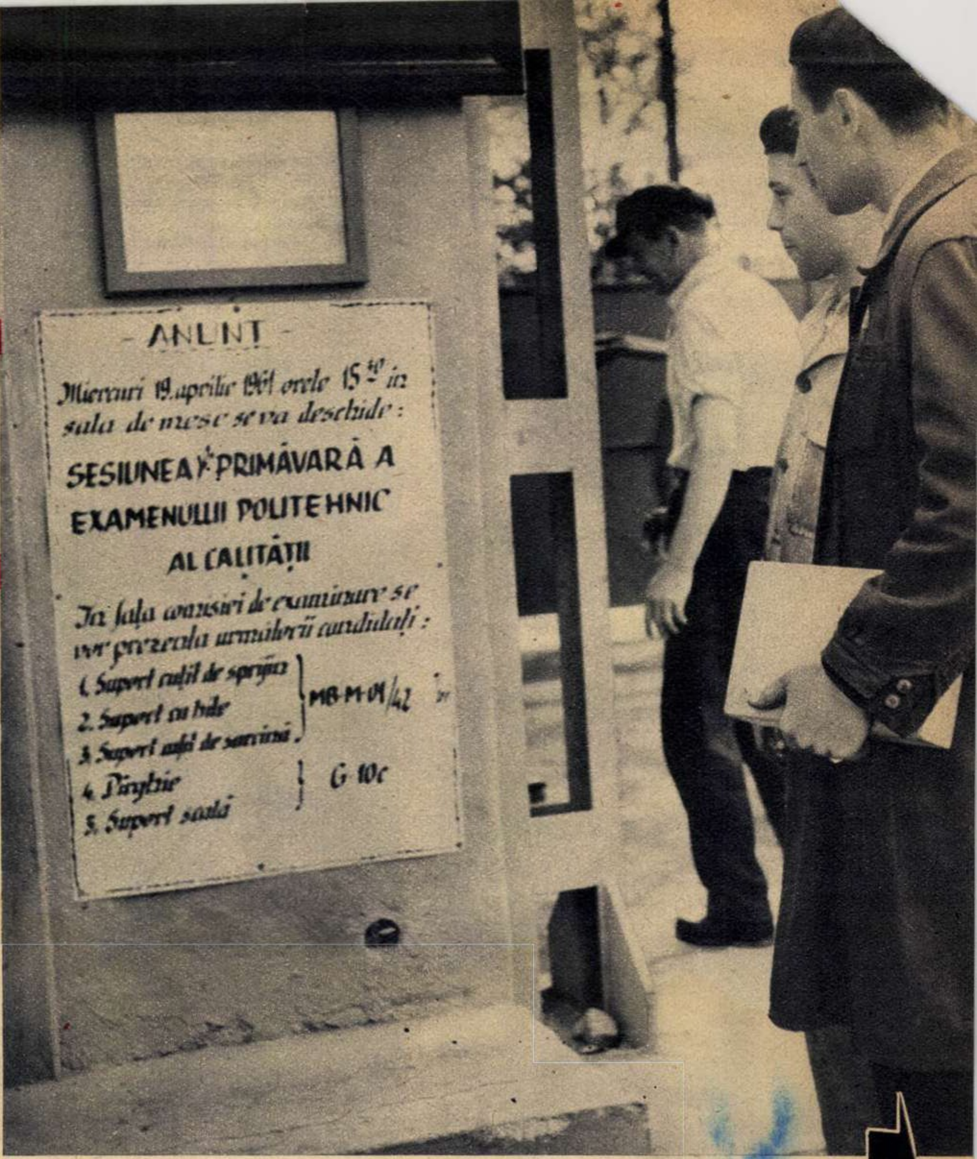
ANUNT
Miercuri 19 aprilie 1961 orele 15 in
sala de mese se va deschide:
SESIUNEA DE PRIMĂVARĂ A
EXAMENULUI POLITEHNIC
AL CALITĂȚII
În fața comisiei de examinare se
vor prezenta următorii candidați:
1. Suport
2. Suport cu bile
3. Suport
4. Pîrghie
5. Suport
MB-M-01/42
G 10c

Ceea ce vedeți nu este comisia de examinare. Sînt cîțiva dintre pretențioșii asistenți care s-au pregătit să controleze dacă răspunsurile candidaților sînt sau nu conforme cu documentația tehnică.

ul exterior al produsului, culoarea, forc., reprezintă tot indici calitativi. Care-i mportant? În ordinea însemnătății lor, Asta n-a fost greu de stabilit. Mai greu le-a fost — și încă le este — constructorilor de cîntare să determine dintre sutele de piese (repere, cum le denumesc ei) ale unui tip de balanță pe acelea care necesită în mod deosebit îmbunătățiri în vederea ridicării indicilor calitativi ai respectivului produs.

Tocmai din nevoia de a determina acest lucru s-a adoptat la „Balanța" *examenul politehnic de calitate*, inițiat de redacția ziarului „Drum nou" din Brașov și experimentat mai înainte în cîteva întreprinderi din regiune.

CANDIDAȚII DE PE... MASĂ

Examenul s-a dat — ca orice examen — în fața unei comisii. Din ea făceau parte cadre de conducere ale întreprinderii — directorul și inginerul șef — secretarul organizației de bază P.M.R. și președintele comitetului de întreprindere, fruntași în producție, reprezentanți ai organelor sindicale locale și ai metrologiei.

Spre deosebire însă de ceea ce știm noi despre examene, la acesta a participat și o numeroasă asistență, peste 100 de persoane, muncitori, tehnicieni, specialiști din întreprindere. Ce e și mai ciudat e că — așa cum se va vedea — asistența nu s-a mărginit doar să... asiste, ci s-a „amestecat" de-a dreptul în examen, punînd întrebări candidaților, făcînd aprecieri și recomandări în legătură cu răspunsurile etc. Un adevărat examen în fața opiniei publice...

Și acum iată-i pe cei cinci candidați pe care vi-i recomandăm și dumneavoastră:

— suportul cuțitului de sprijin;

— suportul cu bile;

— suportul cuțitului de sprijin de la pîrghia comunicatoare (toate trei de la bascula pentru vehicule rutiere de 20 de tone). Apoi:

— pîrghia suportului;

— suportul scalei (ambele de la balanța romană pentru gospodării — utilizabilă, printr-o simplă transformare, și la cîntărirea sugacilor).

Aceștia sînt deci cei cinci candidați care „au luat loc" nu pe scaune, ci pe masă. Răspunsurile date de ei vor fi apreciate de comisie dintr-un cvadruplu punct de vedere (examenul fiind politehnic): 1) cum a fost proiectat reperul, 2) cum a fost organizat procesul tehnologic, 3) cum se prezintă scula cu care a fost executat și, 4) cum arată execuția în sine. Fiecare reper va fi examinat pe aceste criterii și i se vor acorda note. Media notelor va hotărî soarta reperului întreg: promovat, corijent sau repetent.

Este cazul s-o spunem de pe acum: repetenți n-au fost; cele mai multe note au fost foarte bune, confirmînd renumele bun de care se bucură produsele „Balanței". Cît despre corijențe, ele reflectă dorința colectivului de a ridica mai sus faima fabricii.

În fața comisiei apare primul candidat, reperul denumit suportul cuțitului de sprijin. Fiind lipsit de grai (nu din pricina emoției), candidatul răspunde prin intermediul tovarășului Ion Ciocănea, controlor de calitate. Din răspunsurile cu privire la însușirile candidatului reiese, printre altele, că atunci cînd este montat la cuțit, el, reperul-candidat, apare cu zece milimetri mai lung decît a fost proiectat. E drept că această supradimensionare nu influențează direct precizia basculei; nu înseamnă însă că nu trebuie avute în vedere consumul de material și aspectul estetic al piesei. Cine-i vinovat? Proiectul? Nu. Proiectul e bun și a promovat cu nota 8,40. Alții sînt factorii care au lungit reperul cu zece milimetri. Discuțiile dintre candidat și comisie, dintre candidat și asistență, dintre asistență și comisie au stabilit că de vină sînt: în primul rînd, tehnologia, în al doilea rînd, unele din sculele cu care a fost executat reperul, iar în al treilea rînd, însăși execuția lui. Toate au rămas corijente—inclusiv, în consecință, reperul candidat. Foarte bine. Corijența de aceea-i corijență, ca să dea putință celui în cauză să se îndrepte. În această privință comisia și asistența nu l-au lipsit pe candidat de sugestii concrete; s-a spus precis ce anume trebuie modificat în fluxul tehnologic, cum să fie îmbunătățită sudura, cum să se facă execuția în conformitate cu documentația tehnică și așa mai departe. Dar...

ÎNTREBĂRI PENTRU C.T.C...

În zilele noastre numele serviciului „control tehnic de calitate" este atît de des pomenit, încît ar fi tare greu dacă nu ar exista prescurtarea lui: C.T.C.

C.T.C. de la „Balanța" nu a figurat, ca atare, printre candidați. Asta nu înseamnă că a fost scutit de întrebări. Ba dimpotrivă. „De ce a acceptat C.T.C. piesa?" „De ce n-a fost C.T.C. mai atent?" Întrebările curg cu nemiluita, iar strădania șefului serviciului C.T.C. de a ocoli răspunsul n-a avut nici un succes. De fapt, examenul a scos la iveală un lucru limpede: în lupta pentru calitate, unii controlori tehnici de la „Balanța" nu și-au făcut întru totul datoria. Se pare chiar că ei nici n-au înțeles sensurile adînci ale acestei lupte. Ce altă explicație ar avea afirmația tovarășului Carol Liviu, de la acest serviciu, că el n-a oprit reperul necorespunzător, pentru a nu stînjeni... producția? „Asta nu e poziție de controlor de calitate", s-a făcut prompt auzită replica din asistență.

UN CLEȘTE BUCLUCAȘ

Bascula pentru vehicule rutiere de 20 de tone este un produs cu care colectivul „Balanței" se mîndrește. Punctul ei „tare" este suportul cu bile, care permite ca atenuarea presiunii vehiculului pe platformă să se facă nu numai în sens longitudinal, ci și transversal și diagonal. Bine conceput, dispozitivul dă rezultate bune. Dovezi: sporirea considerabilă a comenzilor de bascule.

Cu toate calitățile recunoscute, suportul cu bile a fost adus în fața comisiei examinatoare. Tovarășul Ion Ardeleanu, șef de echipă, a relevat auditoriului că, în ciuda calităților indiscutabile ale piesei, ea are și unele cusururi pe care examenul nu trebuie să le treacă cu vederea. Printre altele s-a arătat că, din pricina unei tehnologii învechite, tratamentul termic al bilelor se face defectuos; porțiunile de sferă care sînt prinse de clește la introducerea și scoaterea din cuptor rămîn insuficient tratate, iar piesa se călește neuniform.

S-au iscat însuflețite discuții și s-au făcut — evident — nu puține propuneri. Să se trimită bilele pentru tratament termic la o întreprindere specializată — au sugerat unii. Să se renunțe la vechituri — au propus alții mai curajoși, precizîndu-și ideea: să se creeze un dispozitiv mecanizat, modern, pentru introducerea și scoaterea bilelor din cuptor.

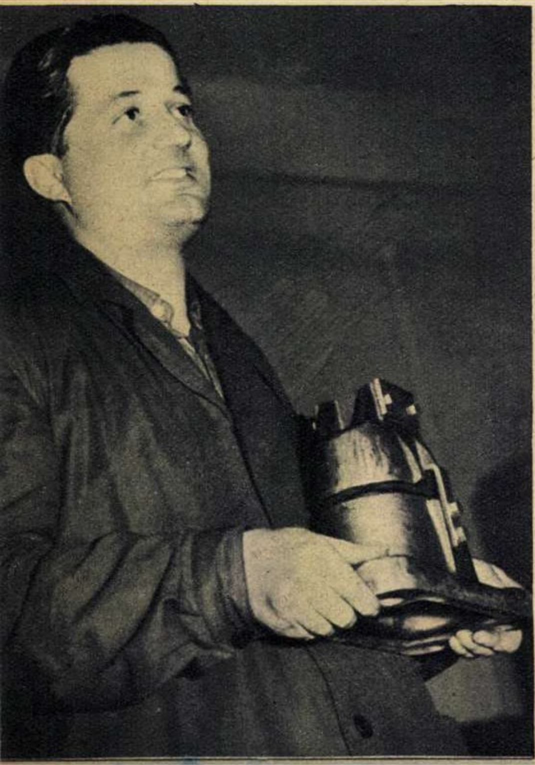

Promovat cu media 8,65

Promovat cu media 8,42

Corijent

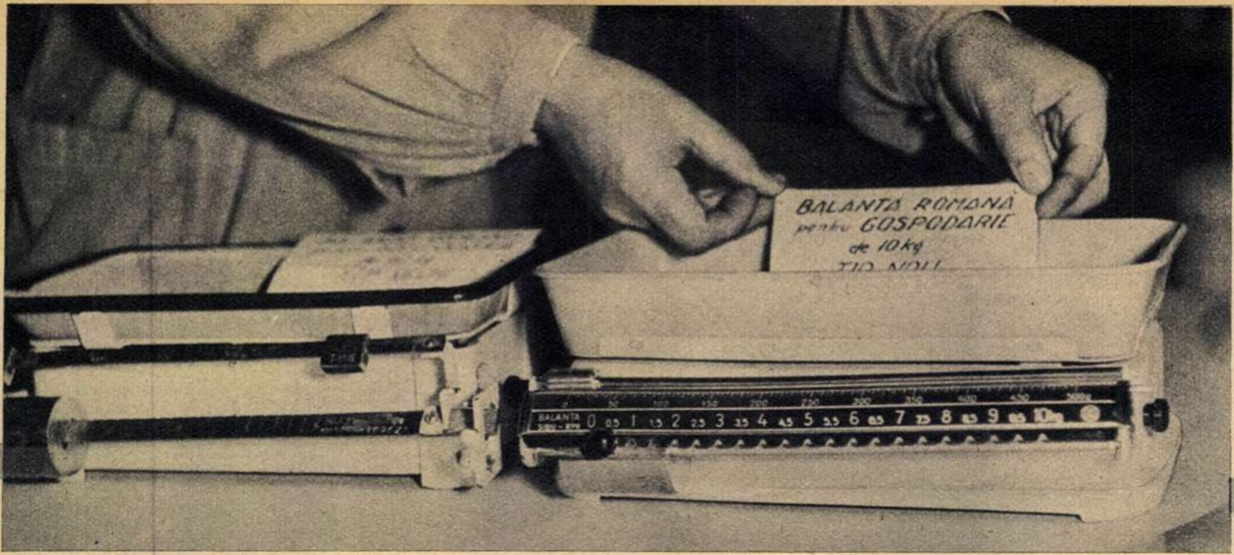

Tipul vechi și tipul nou de balanță pentru gospodării, gata pentru studiu comparativ.

Candidatul a promovat. S-a propus însă ca tehnologia să fie îmbunătățită în raport cu tehnica cea mai modernă.

PENTRU FRUMOS MAI E LOC...

Iată-l acum în fața comisiei pe candidatul numit *suportul scalei balanței romane pentru gospodării*. Bine pregătit pentru examen, candidatul s-a prezentat gata montat la locul lui (așa, ca să se vadă ce bine-i stă!), avînd alături (pentru studiu comparativ) vechiul tip de scală.

Se părea că în afară de elogii nu mai sînt necesare discuții asupra acestui produs. Aș, ți-ai găsit-o cu „cusurgiii"! S-au pornit să întrebe: oare sînt mulțumiți tovarășii de aspectul (culoarea, lustrul, finețea) scalei? Nu s-ar putea să fie și mai frumoasă? Frumosul nu ține de calitate? Tovarășul Ion Bîtiu, maistru la secția presă, interpretul candidatului, înghesuit de întrebări, a pus lipsurile semnalate pe seama tehnologiei, care n-a prevăzut și o operație de curățire. Răspunsul însă n-a mulțumit nici comisia, nici asistența, care au fost de părere că cei ce trebuiau să ducă pînă la capăt aspectul frumos al piesei sînt chiar cei ce au executat-o. Drept care, deși reperul în întregul lui a promovat cu media 8,50, execuția a rămas corijentă.

De unde e bine de reținut că sensul cuvîntului „calitate" trebuie studiat sub toate aspectele.

....

Examenul s-a terminat. În curtea fabricii, inginerul Eugen Armie, șeful serviciului tehnologic, se plimbă gînditor și vorbește mai mult pentru sine: corijent la două materii... hm... nu-i plăcut... Apoi, mai înseninat parcă: dar lasă... în fabrica noastră sînt destule condiții să-mi trec corijențele... și încă rapid...

Aspect din migăloasa muncă a secției montaj: reglarea indicatorului balanței se face în fața unei oglinzi care permite sincronizarea lui pe ambele scale.

DE LA „DACICA“ LA „SA

„Mă uit la tine, şubred vas de lut“...

... Aşa îşi începe Arghezi „Dacica“, elogiul adus de lira geniului modern, rudimentarei roţi a olarului anonim.

> *„...Dar înmuiată-n sînge şi sudoare,*
> *Unghia lui ţi-a pus un zbenghi de floare*
> *Şi ocolindu-ţi coapsa cu subţire*
> *Chenar, i-a dat noroiului simţire.*
> *Tu poţi să fii, el poate să nu fie,*
> *Zgîriitura-i teafără şi vie...“*

De-a lungul a treizeci de secole, „zgîriitura“ inspirată a meşterului necunoscut a evoluat pînă la capodoperă, ducînd faima artei romîneşti pe toate meridianele, constituind un adevărat tratat practic de estetică, din care oricînd avem ceva de învăţat în incursiunile noastre prin tărîmul frumosului.

Căci setea de frumos nu e un capriciu, ci o necesitate.

Şi dacă un peisaj luminos aninat pe un perete dă camerei o respiraţie mai largă — prin iluzia prelungirii ei pînă la orizontul sugerat de pînză — masa ta, cititorule, ar fi săracă fără prezenţa vasului suplu din care-şi ridică lujerele solii anotimpului, florile. Dintr-un simţ al armoniei uşor de înţeles îi ceri şi vasului să răspundă prin linie şi culoare setei tale de frumos. De asemeni vei cere lămpii sub care citeşti „Dacica“ lui Arghezi să aibă o înfăţişare armonioasă şi — de ce nu? — chiar şi farfuriei sau solniţei, precum şi fiecărui obiect mărunt care-ţi poate întregi ambianţa plăcută.

Urmaşii olarului

Necesităţilor estetice mereu crescînde se străduiesc zi de zi să le răspundă meşterii ceramişti şi sticlari. Deseori cu deplin succes, cum se poate uşor constata privind vitrinele magazinelor de specialitate.

Cine nu s-a oprit îndelung în faţa vaselor şi a celorlalte obiecte de uz casnic din ceramică neagră, produse de cooperativa „Oltul“ din Miercurea Ciuc? Pe cine nu l-a reţinut graţia lor de amfore moderne, exemplu de preluare creatoare a tezaurului folcloric? Socotim că meşterii de la Miercurea Ciuc au îmbogăţit stilul autohton cu încă o linie inspirată, sugerînd multiple posibilităţi şi pe mai departe.

Succese (de modelaj, mai ales) au înregistrat şi cei de la Sighişoara sau Cluj, după cum experienţa şi măiestria sticlarilor de la Pădurea Neagră se reflectă nu numai în somptuoasele policandre de cristal turnate de ei, ci şi în modesta carafă pentru apă.

Dar...

...interpretînd uneori rutina drept respectare a tradiţiei, cedînd alteori în faţa unor gusturi ciudate, impropriu socotite „originalitate“ sau „spirit novator“, creatorul din domeniul ceramicii sau al sticlăriei intră uneori în conflict cu... bunul gust.

În mod firesc, pensula artistului decorator vine să desăvîrşească opera începută prin modelare (respectiv, turnare) şi astfel

Sobrietate, graţie, căldură: ceramica neagră a cooperativei „Oltul“ — Miercurea Ciuc.

„Stilizărilor bogate (sus), le prefer eleganţa simplă a paharului de 1 leu de la Avrig!“ (dreapta).

REA ÎN BUCATE...“

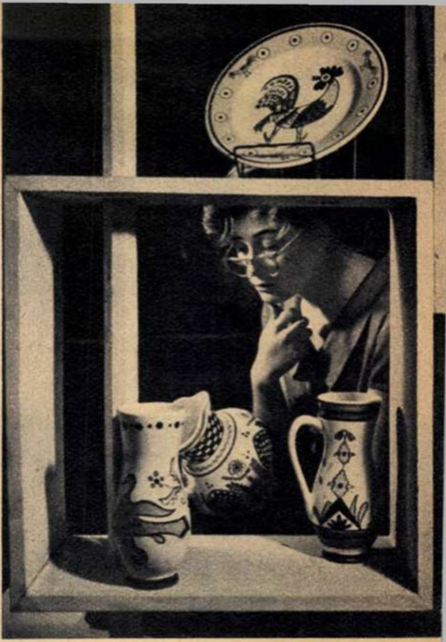

„Ce-o fi vrut să redea desenatorul de la Sighişoara?“

„Nu-i aşa că-i mai frumoasă decît farfuriile năpădite de flori? “

pe materialul nud se aşterne o anume culoare, apar linii sau desene.

Experienţa arată însă că farfuriilor transformate într-un fel de planşe botanice, le sînt preferate cele în care albul porţelanului este încadrat numai de un simplu cerc discret de culoare.

Datorită unei nefericite inspiraţii, fabrica din Sighişoara aplică pe unele vaze de flori portrete ale unor figuri celebre din istoria culturii. Efectul realizat e de-a dreptul penibil: imaginaţi-vă bunăoară chipul lui Beethoven sau Enescu copleşit de frunzele bujorilor revărsate din vaza respectivă. Alt model este complet înăbuşit de peisajul medieval so-

bru, dominat de nelipsitul turn. Îşi mai au vreun rost — să zicem — fragilele, optimistele narcise sau visătoarele lalele în... vîrful turnului?

În cazurile de mai sus, probabil decoratorii au trecut cu vederea faptul că ei nu creează modele pentru vreo expoziţie de pictură pe porţelan, ci obiecte care trebuie tocmai să scoată în evidenţă personalitatea florilor, nu să le-o concureze, distrăgînd atenţia de la ele. În plus, un detaliu de ordin... financiar: vasul simplu (repetăm: foarte frumos ca formă) costă 14,10 lei. „Construcţia" turnului cu anexele lui îi urcă preţul la 80 de lei.

În alt model, decoratorii de la Sighişoara parcă s-au ambiţionat să nu lase nici o părticică nepedepsită de ascuţişul pensulei; vasul (în ciuda formei graţioase) devine greoi, obositor, ca obrazul unei femei torturat prin abuz de farduri.

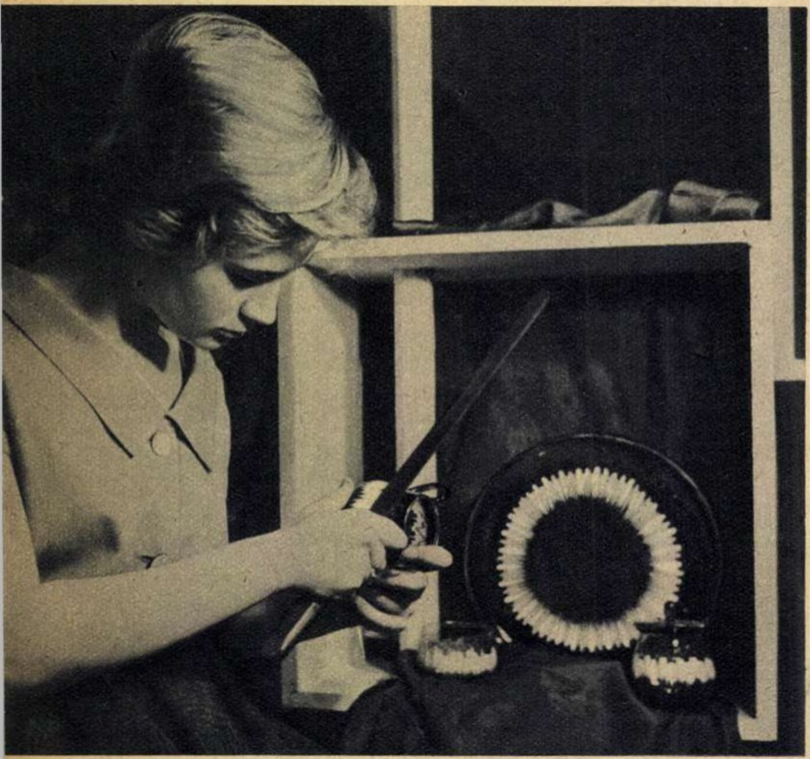

„De-aş putea rade «podoabele» de vopsea!"

Zoologii în dilemă

Pe altă vază, un fel de pasăre flamingo preistorică dă din aripi parcă pentru a goni eventualele flori, în realitate însă gonind... cumpărătorii.

Lucruri asemănătoare se pot spune despre serviciul de ţuică pe care într-un verde mohorît se odihnesc cîţiva peşti neidentificabili, meniţi, probabil, să pună în dilemă pe orice zoolog chemat să precizeze cărei familii îi aparţin.

Nici în cazurile acestea nu s-a învăţat cum trebuie din claritatea realistă a stilizării pe care o practică artistul popular.

Altă fabrică, „Porţelanul-Cluj", foloseşte uneori naturalist motivele populare. Astfel, un desen propriu scoarţelor de pus pe perete, transcris aidoma pe porţelan, apare cu totul nelalocul lui, reuşind doar să urce preţul de cost.

O cotitură demnă de relevat se constată în domeniul faianţei. Prin colorarea acestui material mai ieftin, s-au realizat cîteva produse cu aspect foarte plăcut (ca de pildă serviciile de ouă), deschizîndu-se noi perspective estetice fructuoase ceramiştilor.

Elogiul simplităţii

Prin natura ei, sticla oferă posibilităţi multiple de realizare a frumosului. Lucrul acesta l-au dovedit în practică sticlarii Pădurii Negre şi Avrigului, de cîte ori au renunţat la preţiozităţile de stilizare şi încărcările inutile.

Elocvente în acest sens sînt carafele pentru apă realizate la Pădurea Neagră, estetic dimensionate şi practic echilibrate. De asemenea, modestul pahar de un leu de la Avrig care, cu mici îmbunătăţiri privind stabilitatea, ar putea rivaliza prin linia sa elegantă cu „paharele de lux".

Şi aici ca şi în domeniul ceramicii, aproape totdeauna „podoabele" supără. Este cazul serviciului de dimineaţă de la Pădurea Neagră, care se putea cu folos dispensa de zig-zagurile în ulei alb, de-a dreptul stridente.

De la Ispirescu la... Mediaş

Care substanţă e mai modestă ca sarea? Ce obiect mai „banal" decît solniţa? Şi totuşi, ‚celei dintîi Ispirescu i-a subliniat, pe bună dreptate, locul de prim-plan în ierarhia celor indispensabile omului. De pe ce masă poate lipsi oare cea de-a doua? În compania serviciului de masă al Porţelanului-Cluj, elegant în sobrietatea lui, sau a reuşitelor faianţe de la Sighişoara, unicul model de solniţă existent în magazine („tip birt" — i-am spune) rămîne un fel de Cenuşăreasă căreia zîna cea bună, în cazul nostru decoratorul, nu i-a găsit încă veşmintele pentru bal.

Bineînţeles, publicul nu pretinde solniţe născute din obsesia genială a vreunui nou Benvenuto Cellini. Dar, în orice caz, fantezia poate fuziona cu sticla incandescentă chiar şi atunci cînd e vorba doar de un asemenea modest atribut al meselor noastre.

Sora ei, presărătoarea de sare, de asemenea deschide nenumărate porţi prin care poate uşor trece fantezia creatorilor din industrie. De ce s-o aflăm închistată doar în silueta unui iepuraş blazat care roade un fel de morcov?

Vorba şefului de raion de la magazinul „Victoria":

— Presărătoarele fac de obicei parte din bagajul excursioniştilor. Folosind modelul ăsta însă, rişti ca pînă ai ajuns pe munte să-ţi rămînă iepurele fără... urechi.

Serviciul de ouă produs de fabrica din Sighişoara conţine o

„Mai e loc de tras măcar o linie? Imposibil!"

„Nu-i mai nimerit oare ca aceste vaze să fie fără portrete?"

Aceeaşi formă în trei variante — sau „Elogiul simplităţii".

notă 10
notă 2
notă 7

presărătoare practică, cu o linie simplă şi plăcută. De ce fabrica nu produce acest articol şi pentru a fi vîndut separat?

La fel, suporturile pentru tacîmuri s-ar putea uşor smulge din şablonul prismei triunghiulare turnate dintr-o sticlă incert colorată. Şi aici (ca şi în domeniul scrumierelor, nu prea variate ca modele în prezent) ceramiştii ar avea posibilităţi nelimitate de a-şi folosi îndemînarea, bunul gust şi spiritul practic.

Un exemplu de întrunirea acestor trei calităţi îl oferă produsele fabricii „Vitrometan" din Mediaş prin farfuriile de dulceaţă lucrate cu pasiune de filigranist, răzătoarele de fructe cu şanţ pentru strîngerea sucului obţinut sau, mai ales, originalele şi nespus de utilele vase gradate cu ajutorul cărora se pot măsura expeditiv cele mai uzuale ingrediente (solide şi lichide) folosite de gospodine la pregătirea mesei.

„Cristalul viitorului"...

Industria maselor plastice, această „sticlărie a viitorului", cunoscînd un ritm vertiginos de dezvoltare, adaugă calităţilor estetice şi practice una nouă: preţul extrem de scăzut.

Prin realizarea unora dintre sortimente, „sticlarii" de la fabrica de mase plastice „Bucureşti" parcă şi-au propus să-i întreacă în măiestrie pe artiştii cristalului de la Pădurea Neagră.

Compotierele şi tăviţele din masă plastică ale fabricii „Bucureşti" completează utilul cu frumosul.

Cutiile pentru păstrarea mîncării în frigider (realizînd la maximum economia de spaţiu), untierele şi bidoanele de voiaj sau căldările rezistente la căldură atrag prin utilitate, preţ scăzut şi aspect estetic.

Ar mai trebui însă insistat asupra unei game cromatice mai bogate, alcătuite din culori vii, optimiste, tinereşti, ca însăşi această ramură a industriei noastre.

Contribuţia Fondului plastic

După cum s-a vorbit de necesitatea antrenării poeţilor în opera de elaborare a unor texte de cîntec într-adevăr artistice, în aceeaşi măsură se impune şi prezenţa artiştilor plastici în domeniul discutat aici.

Şi aceştia din urmă au început să-şi spună cuvîntul prin obiectele expuse la Galeriile de artă ale Fondului plastic. Se pot întîlni acolo interesantele „vase-fus", care se impun prin supleţe şi fantezie creatoare; lucrarea intitulată „Maternitate" poate deschide perspective originale ceramicii; numeroase bijuterii de ceramică inspirate din comoara de nesecătuit a artei populare, precum şi armonioase statuete decorative.

Totuşi, la Galeriile de artă n-am înţeles raţiunea estetică a unor tuburi de lut pesimist colorate, nici predominanţa obositorului roşu-pămîntiu din creaţia unor expozanţi.

Esteţii de la galantar...

Dar un cuvînt de spus în aceste probleme îl au înşişi cei prin mîinile cărora trec produsele fabricilor noastre: vînzătorii de la raioanele de specialitate. Făcînd legătura între producător şi public, ei nu trebuie să se limiteze la practica rutinară a lui „se vinde" sau „nu se vinde", ci punînd pasiune acolo unde rutina nu-şi are locul, să se transforme în educatori ai gustului public şi în acelaşi timp adevăraţi „colaboratori estetici" ai creatorilor din fabrici.

Căci, în bună tovărăşie cu „utilul", „frumosul" a devenit „sarea în bucate" a vieţii noastre cotidiene.

D. LUCIAN

Fotografii de A. MIHAILOPOL

Optimist colorat, „serviciul de dimineaţă" al ceramiştilor Sighişoarei vă pofteşte la micul dejun.

COPERTA NOASTRĂ:

Două carafe de la Pădurea Neagră. Cea din mîna dreaptă, mai armonică în linii şi mai corect echilibrată.

MOSCOVA „EXPO '967"

Expoziţia Universală ce va fi deschisă între 20 mai şi 20 noiembrie 1967 la Moscova se va desfăşura sub deviza „Progres şi Pace". Evenimentul va coincide cu împlinirea a cincizeci de ani de la victoria Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie, fapt care va mări considerabil importanţa şi atenţia acordate expoziţiei. Milioanele de vizitatori ai expoziţiei ce vor veni aci din toate colţurile lumii vor avea prilejul să admire, o dată cu exponatele din celelalte ţări, şi grandioasele înfăptuiri ale omului sovietic, saltul uriaş pe care l-a făcut Uniunea Sovietică într-o jumătate de veac.

Amenajarea unei expoziţii de proporţiile uriaşe pe care le va avea Expoziţia Universală de la Moscova presupune un vast complex de construcţii. Ca să ne dăm seama de amploarea lucrărilor e destul să ştim că expoziţia aceasta se va întinde pe o suprafaţă de 520 de hectare, în timp ce expoziţia de la Bruxelles din 1958 ocupa numai 200 de hectare — adică o suprafaţă de două ori şi jumătate mai mică.

Deocamdată, pe locurile unde va fi expoziţia se mai răsfaţă crînguri, mai sînt ogoare, văiugi şi două sate.

Dar peste şase ani aici se va deschide o uriaşă arenă, în care toate ţările lumii, indiferent de orînduirea lor socială şi de stat, îşi vor putea înfăţişa realizările ştiinţifice, tehnice şi culturale.

Potrivit proiectului preliminar, viitoarea expoziţie va avea trei sectoare: al Uniunii Sovietice, al organizaţiilor internaţionale, şi al celorlalte ţări. De pe acum se ştie că sectorul rezervat Uniunii Sovietice va ocupa o suprafaţă de 100 de hectare. Dar şi pavilioanelor internaţionale — „Ştiinţa", „Tehnica", „Arta", „Pacea în întreaga lume" etc — li se vor acorda spaţii vaste. De asemenea vor dispune de mari spaţii pavilioanele unor organizaţii internaţionale ca: O.N.U., U.N.E.S.C.O., Crucea Roşie, federaţiile de sport şi altele.

Expoziţia va fi organizată în raioanele sud-vestice ale capitalei sovietice, la circa şapte kilometri distanţă de Universitatea „Lomonosov", între şoselele Moscova-Kiev şi Moscova-Kaluga. În afară de construcţiile propriu-zise ale expoziţiei vor mai trebui create deci drumuri de acces comode, problemă ce va fi rezolvată prin prelungirea liniilor de metro, prin construirea unei căi ferate suspendate (monorai) şi a unei autostrăzi. Sînt elemente de mare importanţă în planurile de organizare a viitoarei expoziţii, dat fiind că se scontează că aceasta va fi vizitată zilnic de circa jumătate de milion de oameni. Vor trebui evident amenajate şi nenumărate restaurante, cafenele, bufete, magazine, chioşcuri etc. În acelaşi timp, circa 40 de hectare din suprafaţa expoziţiei vor fi rezervate distracţiilor. Vizitatorii vor avea la dispoziţie săli spaţioase de teatru, de concerte, de cinematograf, săli pentru spectacole de estradă... Staţiile de parcare vor avea o capacitate de 12.000 de automobile.

Cele 33 proiecte prezentate la concursul instituit se remarcă prin îndrăzneala liniilor arhitectonice, prin construcţiile moderne, spectaculoase. Artiştii participanţi la concurs au ţinut cont de aspectul general al expoziţiei, urmînd ca pavilioanele diverselor ţări sau organizaţii să fie concepute de specialiştii respectivi. Aşa cum a relatat Dmitri Ceciulin, arhitectul-şef al Expoziţiei Universale din 1967, o seamă de proiectanţi, pornind de la ideea cuprinsă în deviza acesteia „Progres şi Pace", au propus construirea unui vast forum — un ansamblu de pavilioane dispuse în cerc, ca în jurul unei mese rotunde. Acest cerc ar avea un diametru de un kilometru şi jumătate şi ar fi mai ridicat decît terenul înconjurător (foto 1). Alţi arhitecţi au propus, în acelaşi spirit, amenajarea unei Pieţe a popoarelor lumii în mijlocul căreia s-ar înălţa simbolul expoziţiei: un glob pămîntesc planînd în aer şi aureolat de orbita primului sputnik. Un proiect prevede ca în piaţa centrală să fie construit un uriaş sputnik, care să atingă pămîntul doar cu antenele şi în care să fie instalat pavilionul „Cosmos" (foto 2). În sfîrşit, o altă propunere ar viza amenajarea teritoriului expoziţiei în formă de

2

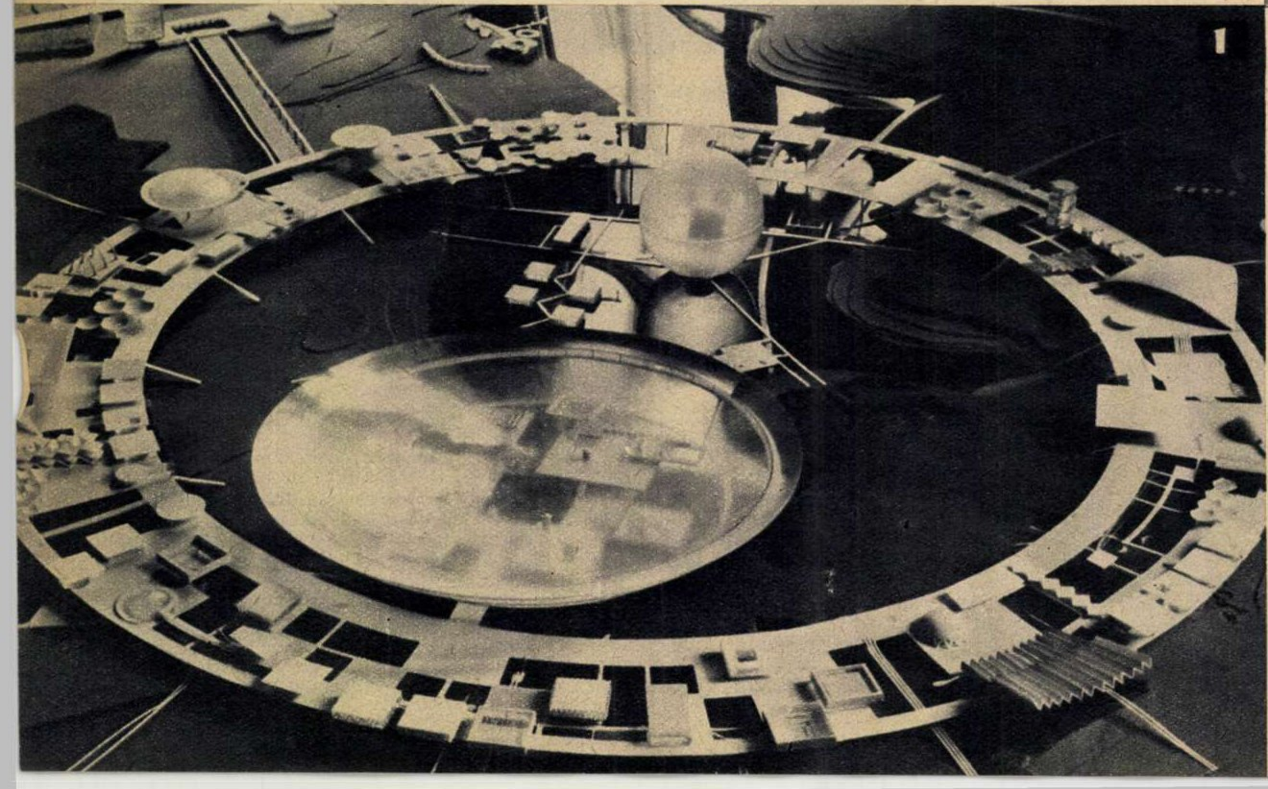
1

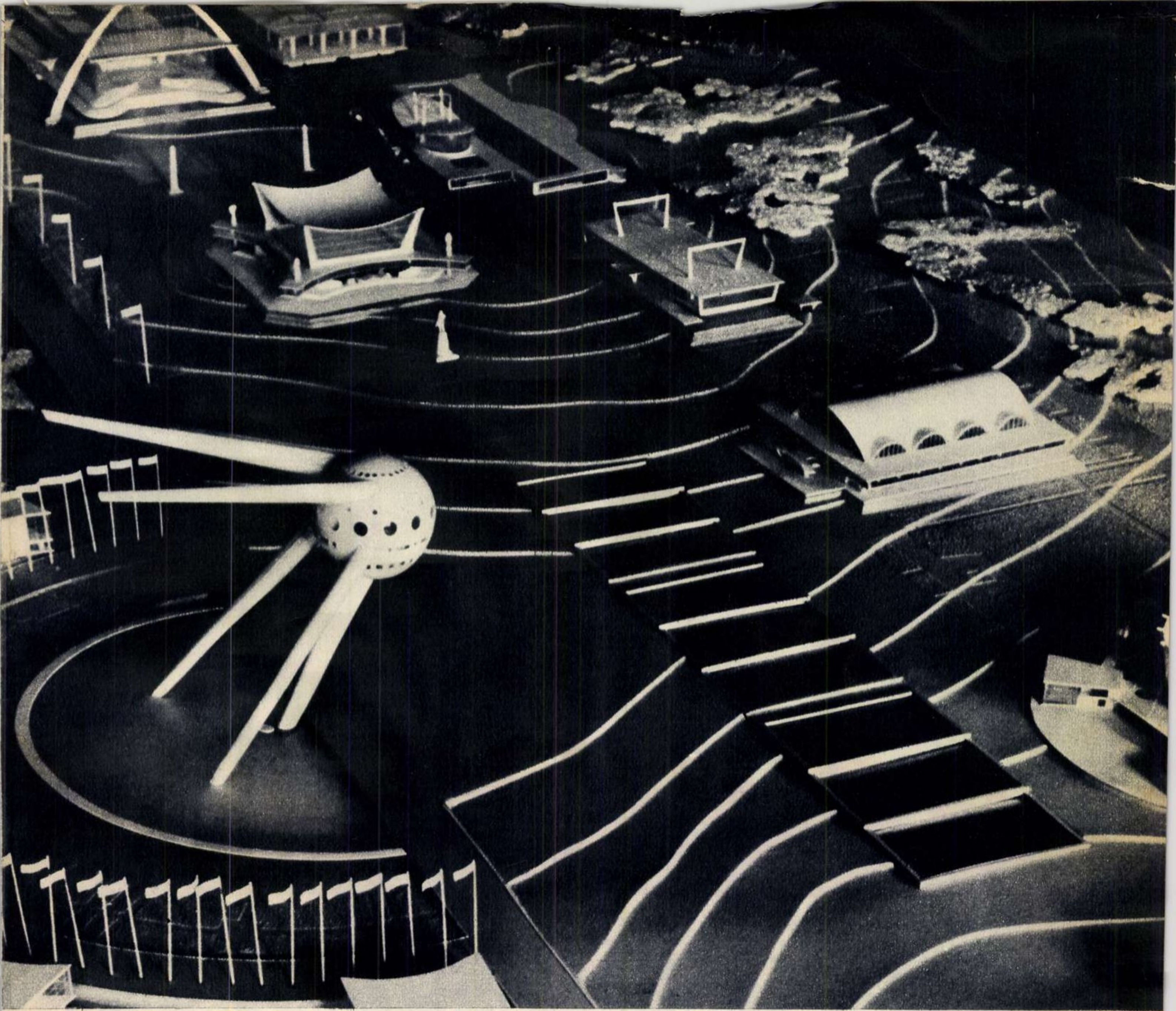

spirală (foto 3). La capătul liber al acesteia s-ar afla intrarea principală, la celălalt capăt simbolul expoziției: un gigantic glob de sticlă aureolat de o orbită. O linie de tren suspendat, monorai, ar marca contururile spiralei.

În momentul de față se află în curs de pregătire o a doua etapă a concursului, la care vor fi invitați să participe cei mai de seamă specialiști și, în primul rînd, cei care au avut ideile cele mai originale în prima etapă. O mare atenție este acordată și concursului pentru emblema expoziției, ce va trebui să întruchipeze deviza „Progres și Pace" și va sluji la popularizarea ei în toate țările lumii.

Oricare ar fi, însă, soluțiile la care se vor opri arhitecții și constructorii, nu încape îndoială că Expoziția Universală din 1967 va însemna o impresionantă trecere în revistă a înfăptuirilor omului din vremea noastră.

Dumitru HÎNCU

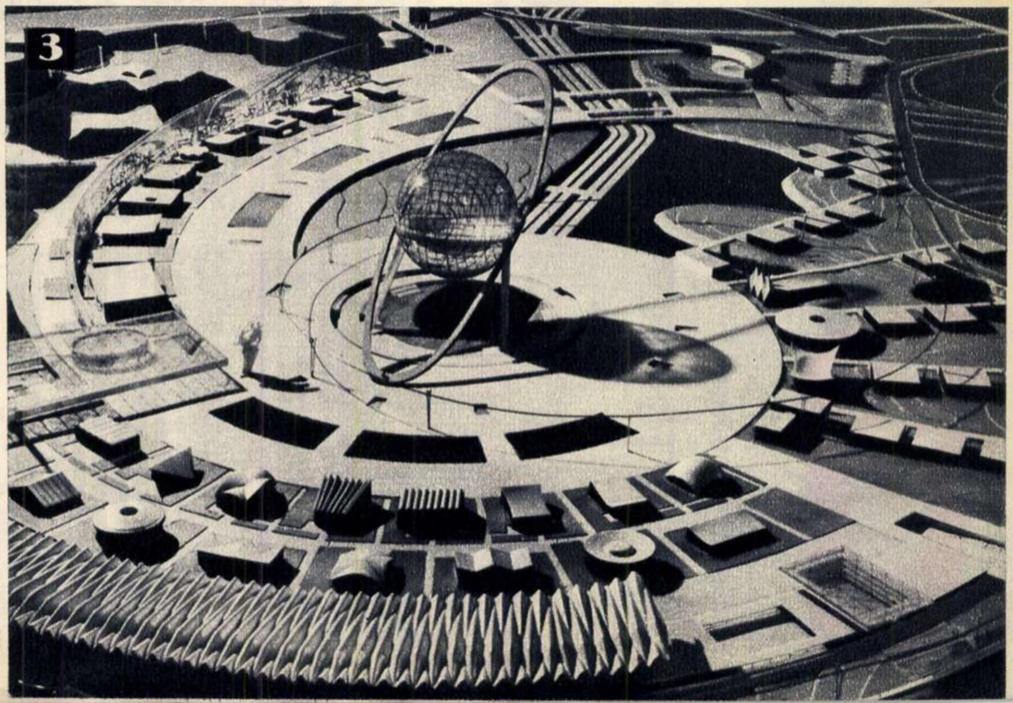

3

FLACĂRA copiilor

Octav PANCU-IAŞI

ATÎT – ŞI NIMIC MAI MULT

Sus, în stînga, dulapul are o ferestruică. Mama îi spune vitrină, dar băiatului îi sună mai frumos: „ferestruică". Şi-i spune aşa cum îi sună lui mai frumos.

Dulapul — fără ferestruică — e al tuturor. Şi-al tatii, şi-al mamei, şi-al băiatului. Ferestruica e numai a tatii. Aici păstrează el o sumedenie de lucruri despre care — dacă ai şase ani cîţi are băiatul — e destul să ştii că n-ai voie să te joci cu ele. Fireşte, poţi să-ţi tragi un scaun lîngă dulap, să te urci pe el şi, cu nasul turtit de geamul ferestruicii, să priveşti înăuntru. Nimeni n-o să te împiedice. Atîta doar că, venind acasă, mama va întreba încruntînd sprîncenele: „Care nas a lăsat o urmă pe vitrină? Văd o urmă de nas pe vitrină!" Atunci tata va face cu ochiul şi va răspunde repede: „Trebuie să fie urma nasului meu. Numai eu umblu la ferestruică..." Dar cînd va ieşi mama din cameră, băiatul — şi nu tata! — se va repezi la ferestruică şi va şterge cu mîneca urma nasului...

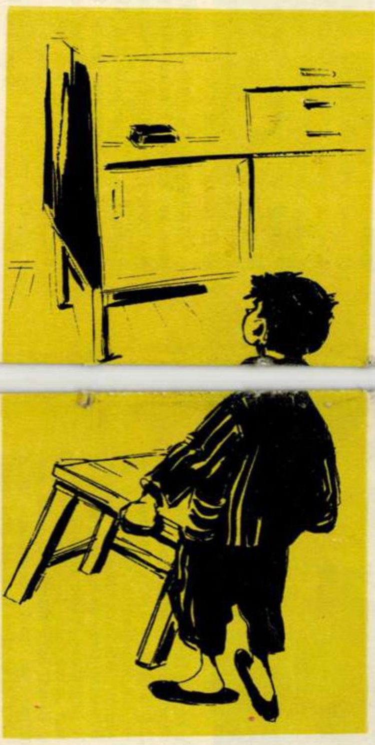

Printre lucrurile pe care le păstrează tata în ferestruică se află şi o cutiuţă roşie. E cît palma băiatului, nici mai mare, nici mai mică; parcă ar fi fost făcută înadins pe măsura palmei băiatului. În cutiuţa roşie se află decoraţia tatii. Decoraţia se numeşte „Medalia Muncii" şi despre ea — chiar dacă n-are decît şase ani — băiatul ştie mai multe decît despre toate celelalte lucruri din ferestruică. Tata a socotit că despre decoraţie nu-i destul să-i spună doar că n-are voie să se joace cu ea. Atîta ar fi fost prea puţin. I-a povestit băiatului tot ce se putea povesti...

...Şi uite că de aici, de la povestea tatii despre decoraţie, a început o altă poveste — şi anume aceea pe care o scriu eu acum.

Va să zică, n-aţi uitat: sus, în stînga, dulapul are o ferestruică. Şi-n ferestruică tata păstrează cutiuţa roşie, mare cît o palmă mică, în care se află „Medalia Muncii".

Băiatul stă în pat şi se uită la ferestruica dulapului. Nu-i acasă decît el. Mai întîi a plecat tata pe şantier, pe urmă a plecat mama la fabrică. Poate să fie ora şapte sau şapte şi jumătate — sigur e însă că nu-i încă opt. La opt, maşina pe care scrie „Atenţiune copii!" vine să-l ia la cămin.

Băiatul stă în pat şi se uită la ferestruica dulapului. Trebuie să se spele, să se îmbrace şi să-şi strîngă patul. E băiat mare. Poate să se spele singur, să se îmbrace singur şi să-şi strîngă patul singur. Poate, dar uite că azi n-are poftă de toate astea. N-are poftă şi gata! Ce-o să se întîmple? O să vină maşina, şoferul o să claxoneze, dar el o să-şi tragă plapuma peste cap şi n-o să răspundă. Şoferul o să mai claxoneze o dată şi poate încă de zece ori. El nici n-o să se mişte sub plapumă. O să-şi spună încet, încet de tot, poezia despre copăcelul înverzit. Nici n-o să ajungă bine la jumătatea poeziei şi maşina o să plece. Aşa o să scape de tot ce n-are poftă în dimineaţa asta. O să scape şi de spălat, şi de îmbrăcat, şi de strîns patul! N-o să-i pară rău însă de jocurile, cîntecele şi poeziile de la cămin?

Băiatul stă în pat şi se uită la ferestruica dulapului. Nu, n-o să-i pară rău de nimic. O să ia din ferestruica dulapului cutiuţa roşie cu decoraţia tatii, o să se întoarcă în pat şi o să se joace de-a zidarii care primesc decoraţii. S-a trezit cu gîndul ăsta, poate chiar a visat că aşa o să facă — nu, n-o să-i pară rău de nimic!

Se dă jos din pat, apucă un scaun şi-l tîrîie pînă la dulap. Aici, însă, deodată se opreşte. Încercînd să se sprijine de spătarul scaunului pentru a se ridica, şi-a văzut mîinile. Ar fi putut spune orice despre ele, numai că sînt curate nu! Pe dreapta, o pată verde; pe stînga, o pată verde şi una vişinie. De la acuarelele cu care a desenat aseară. A uitat să se spele aseară. A uitat şi mama să-l întrebe dacă s-a spălat. Ce-i de făcut acum? Să apuce cu mîinile astea cutiuţa roşie?... Îşi priveşte mîinile nemulţumit; strîmbă din nas. Pe dreapta — o pată verde; pe stînga — o pată verde şi una vişinie... La baie! Repede, la baie! În mîinile astea nu poate să ţină cutiuţa cu decoraţia tatii!

În baie îşi potriveşte apa, apoi îşi freacă bine mîinile cu săpun. Cîţiva stropi îi ating faţa. Ce-ar fi să se spele şi pe faţă? Şi dacă tot dă cu apă pe faţă, mare lucru e să-şi săpunească şi gîtul, şi urechile?

Se întoarce în cameră îmbujorat. Acum n-are ce să-l mai oprească în faţa ferestruicii dulapului. O să se urce pe scaun şi...

Nu-şi duce gîndul pînă la capăt. Pe scaunul tras lîngă dulap şi-a văzut hainele. Mama i-a schimbat cămaşa cu una proaspătă, albă. Pantalonaşii sînt aşezaţi „pe dungă", ca ai tatii. Alături, ciorapii care se întind ca o praştie. Se uită la haine; se uită apoi la ferestruică. Iar la haine şi iar la ferestruică... Cînd îşi pune tata decoraţia e întotdeauna zi de sărbătoare. Mama îi scoate din dulap costumul cel nou, cafeniu, pe care tata şi-l îmbracă încet, privindu-se mereu în oglindă şi alungînd cu cîte un bobîrnac fiecare firicel de scamă care i se pare că s-a prins de stofă. Abia pe urmă, da, abia pe urmă îşi pune decoraţia!

Cît ai clipi, băiatul îşi scoate pijamaua şi o aruncă pe pat. Se îmbracă apoi pe îndelete, privindu-se mereu în oglindă şi alungînd cu cîte un bobîrnac fiecare firicel de scamă care i se pare că s-a prins de cămaşă...

Abia acum, da, abia acum poate să ia din ferestruica dulapului cutiuţa roşie cu decoraţia! Decoraţia pe care a primit-o tata pentru că e unul din cei mai harnici zidari de pe şantier! Ehei, cum lucrează tata ar vrea mulţi să lucreze! Pac, pac, pac, a şi aşezat un rînd de cărămizi! Dacă te uiţi cum îi aleargă mîinile un sfert de ceas — nu mai mult — te dor ochii... Aşa o să lucreze şi el cînd o să fie mare. Şi tot zidar o să se facă. Pac, pac, pac, un rînd de cărămizi; pac, pac, pac, altul. Într-o zi — o casă! Într-o lună — o stradă! Într-un an — un oraş.

Se repezi la pat şi începu să strîngă aşternutul. Pac, pac, pac, bătu pernele şi le aşeză una peste alta. Pac, pac, pac, acoperi totul cu cuvertura şi, cu degetele făcute greblă, pieptănă franjurile cuverturii ca să nu se încalece unul pe altul, ci să cadă drept în jos, ca nişte luminări...

În clipa cînd termină, auzi de afară claxonul cunoscut. Strigă: „Vin îndată!" Încuie uşa, scoase cheia din broască, o băgă sub preş — şi alergă spre maşină.

Sus, în ferestruica dulapului, cutiuţa roşie cu decoraţia tatii nu ştia nimic din tot ce se întîmplase şi, de fapt, nici n-avea ce să ştie, pentru că nu se întîmplase nimic. Un băieţel de şase ani s-a sculat, s-a spălat, s-a îmbrăcat şi şi-a strîns patul — iar cînd a fost gata cu toate, a venit maşina şi l-a luat la cămin. Atît şi nimic mai mult!

„INGINERUL NAVAL"

Nu, tatii poate n-am să-i
scriu,
Nu pot răvaşe să-l ajungă
Pe unde-n largul străveziu:
E căpitan de cursă lungă.

Ci, aşteptîndu-l, am cioplit
Un vas cu velele de-o
şchioapă.
Nu-i chiar vapor, dar,
negreşit,
S-o legăna, viteaz, pe apă.

Mă văd lansînd spre largul
zării
Cîndva, alt vas adevărat,
La prova cu drapelul ţării
De tata prin furtuni purtat.

Ieşindu-i parcă-n calea lui
Azi „dau la apă"-ntîia-mi
navă
Şi cînd întîiul val verzui
Va ridica-o către slavă,

Cum n-am beretă de matroz,
Spre largul orizont, spre tata,
Sub cerul aurorii, roz,
Voi flutura, semeţ, cravata.

Lucian DUMITRESCU

foto TOMIŢĂ

de **F. MICIU**

Desene de **MANOLE**

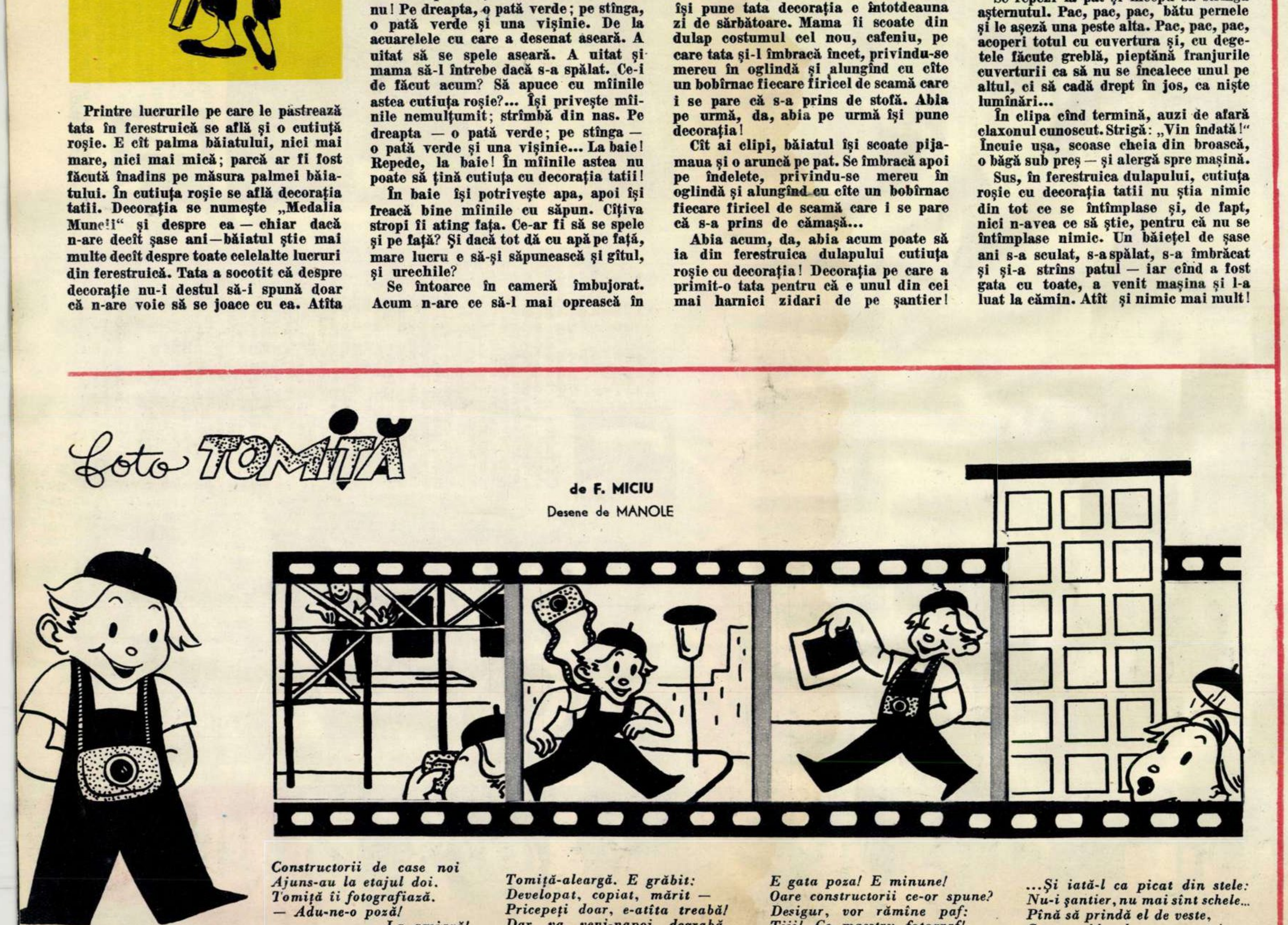

Constructorii de case noi
Ajuns-au la etajul doi.
Tomiţă îi fotografiază.
— Adu-ne-o poză!
— La amiază!

Tomiţă-aleargă. E grăbit:
Developat, copiat, mărit —
Pricepeţi doar, e-atîta treabă!
Dar va veni-napoi degrabă.

E gata poza! E minune!
Oare constructorii ce-or spune?
Desigur, vor rămîne paf:
Tiii! Ce maestru fotograf!

...Şi iată-l ca picat din stele:
Nu-i şantier, nu mai sînt schele...
Pînă să prindă el de veste,
Crescuse blocul ca-n poveste!...

COPII FĂRĂ ZÎMBET

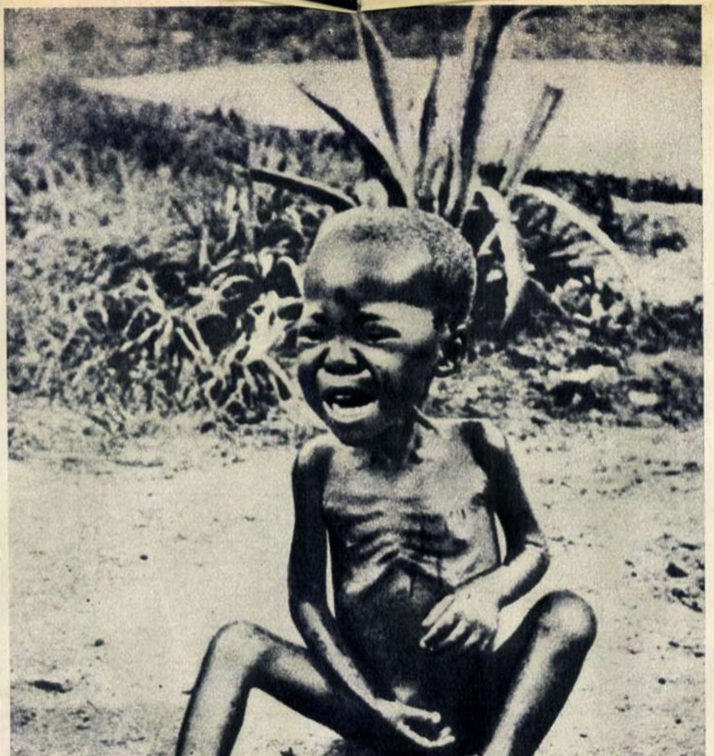

Această teribilă imagine a foamei ilustrează cît se poate de zguduitor „opera civilizatoare“ a colonialiştilor belgieni în Congo.

Simpla spicuire a ştirilor, notelor şi scurtelor informaţii din presa occidentală — prilejuită de apropierea Zilei internaţionale pentru apărarea copilului — ne înfăţişează o vastă şi întunecată frescă a mizeriei şi suferinţelor celor mici şi năpăstuiţi din lumea capitalistă. Care dintre aceste fapte să prezentăm mai întîi cititorilor? Greu de ales. Vom reda aci o parte — doar o mică parte — a spicuirilor din ziarele pe care le-am frunzărit, lăsînd ca cititorul să hotărască singur care dintre ele sînt mai semnificative.

★

— Ziarista Fern Maria relatează în ziarul „New York Post“ că în statul Virginia de Vest (S.U.A.),unde numărul şomerilor atinge cifre impresionante, există mii de copii care flămînzesc, care nu pot gusta un strop de lapte, care suferă de subalimentaţie, care au nevoie de îngrijire medicală dar nu o pot căpăta. Ei sînt siliţi să renunţe la şcoală neavînd cu ce se îmbrăca, nici mîncare ca să ia cu ei, nici săpunul necesar pentru spălatul rufelor.

— Peste o jumătate de milion de copii care muncesc în agricultura americană duc o existenţă mizeră. Ei merg desculţi şi trăiesc în cocioabe în care — cum s-a exprimat un reprezentant al autorităţilor — nu pot fi ţinuţi nici cîinii...

— În Salvador, 50 la sută dintre copii mor înainte de a atinge vîrsta de 10 ani. Cauza: mizeria şi bolile.

— Pe străzile oraşelor din Venezuela vagabondează azi 20.000 copii care caută să-şi astîmpere în vreun fel foamea.

— În Chile, la fiecare 1.000 de nou-născuţi, 100 mor înainte de a împlini vîrsta de un an.

— O statistică arată că în Franţa 65% din copiii muncitorilor nu au posibilitatea să înveţe mai mult decît şcoala primară.

— Mii de copii în zdrenţe cerşesc pe străzile oraşelor din Portugalia şi scormonesc în lăzile de gunoi în căutarea resturilor de mîncare.

— La Köln (R.F.G.), într-un aşa-zis cămin particular unde oamenii muncii îşi lăsau copiii — contra plată piperată,desigur — pentru a se putea duce la lucru, s-au descoperit lucruri înfiorătoare. Patronii-speculanţi, cu cea mai cinică lipsă de scrupule, au cazat în cămin, în aceeaşi cameră cu cei 12 copii, şi 14 cîini — cu toţii, copii şi animale, aflîndu-se într-o murdărie de nedescris.

— O fotografie publicată în revista vest-germană „Der Stern“ înfăţişa un cărucior care se vinde cu copil cu tot „la preţ de ocazie“. Numai într-un singur an au fost „exportaţi“ — expresia aparţine revistei — 2.579 copii.

— Ferma italiană „Monterruga“, proprietatea societăţii SEBI (cu participarea statului) obligă prin contract pe cei 400 de muncitori agricoli să muncească împreună cu întreaga familie, inclusiv copiii. Pentru o zi de muncă se plăteşte 100-150 lire. Cît valorează aceasta dacă un ziar de exemplu costă 40 lire?

— Petra Ortego Rohas, în vîrstă de 30 de ani, din Mexico City, şi-a vîndut pruncul nou-născut pentru 20 dolari. „Nu am mijloace cu ce să-l întreţin“ — a declarat ea poliţiei.

— În cadrul unei anchete întreprinse în Germania occidentală, din 800 de băieţi şi fete între 12 şi 18 ani, 799 au răspuns că le este frică de viaţă!...

★

Să ne oprim. Au mai rămas multe relatări asemănătoare. Fotografiile alăturate sînt grăitoare pentru cele expuse mai sus.

„Tăcănitul maşinii tale de scris îmi aminteşte de o mitralieră care trage din depărtare“ — i-a spus un băieţel algerian ziaristei franceze Madeleine Riffaud, care a vizitat unul din lagărele din Tunisia pentru micii refugiaţi algerieni. Imaginaţia acestor copii e alimentată de cea mai cruntă realitate. Ei nu vorbesc decît despre mitraliere, bombardamente... Nu au pe nimeni. Numai amintirile unor evenimente sîngeroase. Madeleine Riffaud povesteşte într-un reportaj ce a văzut în desenele orfanilor din Algeria, adăpostiţi în acest lagăr. Satele, pădurile din aceste desene nu se aseamănă cu cele din desenele altor copii. Deasupra lor roiesc avioanele, casele sînt doar ruine. Poveştile acestor copii sînt şi ele pline de întîmplări îngrozitoare. Vinovat de toate acestea este războiul colonialist. În mintea lor „paraşutistul“ şi „soldatul francez“ se confundă cu imaginea Franţei. „Şi într-o bună zi a venit Franţa — povesteşte micul Ben Aid — şi l-a ucis pe tatăl meu. Toată lumea a fugit. Şi eu am fugit împreună cu fratele meu. Pe el l-a nimerit un glonte şi a căzut. Iar pe mine a pus mîna Franţa. Şi m-a întrebat: Unde au fugit ceilalţi...“ Şi cu singura sa mînă validă — stînga — micul Ben Aid desenează un vapor. Dreapta i-au ars-o paraşutiştii încercînd să afle de la el: „Unde au fugit ceilalţi?“

Şi Madeleine Riffaud îl citează pe Aragon: „Iată pata de pe obrazul tău, o, Patria mea. Iată noroiul aruncat pe haina ta. Cei care ucid şi pîrjolesc sosesc în numele tău...“

Cîtă tristeţe în ochii acestor orfani algerieni — victime ale sîngerosului colonialism!...

„Nu încape îndoială că tineretul american se află într-o situaţie tot mai îngrijorătoare — scrie corespondentul din Washington al ziarului elveţian „Die Tat“, Norbert Norton. În acelaşi timp se remarcă faptul că în regiunile rurale situaţia este şi mai gravă decît în oraşe... Copiii şi tinerii care suferă influenţa mediului prezintă tendinţe tot mai accentuate de a „face“ cît se poate de repede şi de uşor cît mai mulţi

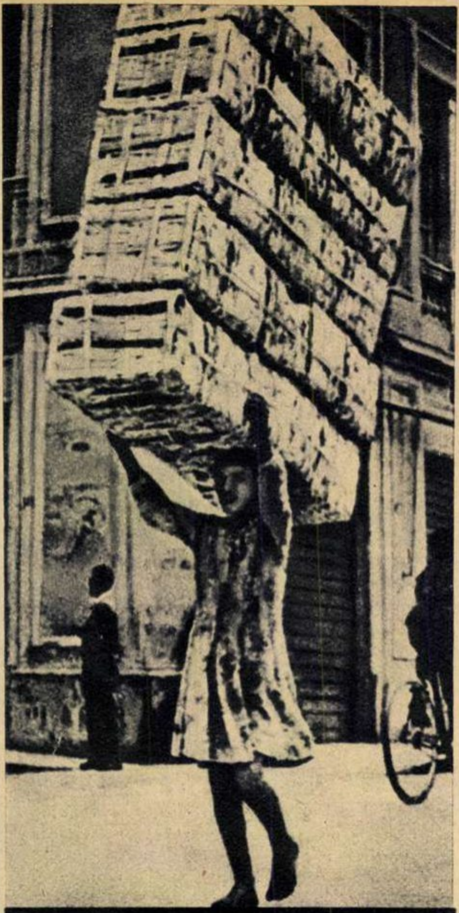

La vîrsta la care ar trebui să se afle pe băncile școlii, acest copil italian trebuie să trudească din greu pentru o bucată de pîine. Și poate că acasă îl așteaptă o mamă bolnavă, o surioară înfometată...

bani. Din filmele senzaționale, din presă și mai ales de la televiziune copiii „învață“ cum poți să faci rost de bani dintr-o lovitură și, firește, fără muncă...“

Ce pot vedea copiii așezați în fața televizoarelor din Occident? Răspunsul la întrebare ni-l dă un studiu recent al unor profesori de la Universitatea din Stanford. În studiu se arată că în o sută de ore din programele de televiziune pentru tineret s-au numărat: 12 asasinate, 21 persoane împușcate, 21 lupte violente, 15 incidente terminate cu răniri grave, 2 strangulări, 3 sinucideri, 4 oameni aruncați de pe stînci, 2 încercări de a călca oamenii cu automobilul, numeroase furturi, violuri etc.

„Într-adevăr este o imagine alarmantă“ — constată Norbert Norton. „Dacă America și părinții vor continua să considere succesul material de moment drept singurul țel al vieții...atunci progresiva decădere morală a tineretului va duce la o decădere morală generală și inevitabilă a întregii societăți“.

Toate acestea nu sînt însă numai fenomene americane. Mutilarea spirituală și morală a tineretului se face pe scară mare și în celelalte țări capitaliste. În Anglia, de pildă, o treime din totalul crimelor din ultimii ani au fost comise de tineri sub 21 de ani. În Germania occidentală sămînța violenței, cultivată de cercurile revanșarde de la Bonn, dă roade cumplite. Conform datelor oficiale, într-un singur an — 1959 — au fost înregistrate delicte penale comise de 41.241 copii între 6-14 ani, de 103.364 fete și băieți între 14-18 ani și de 158.558 tineri între 18 și 21 ani.

Strigăte de deznădejde ne parvin și din Franța. Revista burgheză „Carrefour“, acuzînd influența moravurilor americane, scrie printre altele: „De ani de zile nu s-a făcut nimic serios pentru a favoriza o educație sănătoasă a copiilor. În Franța, morala, instrucția civică, toate acestea sună astăzi ca ceva învechit. Educația cetățenească și sportivă a tineretului a fost înlocuită cu whisky, filme cu gangsteri și jocuri de noroc“.

În fotografia din stînga: la 13 ani Jimmy Thomson din Palmdala (statul California — S.U.A.) este un criminal. El și-a ucis mama cu trei focuri de revolver.

„ACADEMIA LIBERTĂȚII“

Închipuiți-vă un măreț edificiu în stil neoclasic pe al cărui frontispiciu ar sta gravate în marmură două cuvinte: „Academia libertății“. Închipuiți-vă amfiteatre, săli de cursuri și poate chiar laboratoare, consacrate unui singur obiect de studiu și cercetare: „știința războiului politic total împotriva lumii comuniste“.

Ideea înființării unei asemenea academii este rodul unor reflecții sumbre pe care senatorul american Thomas Dodd le-a împărtășit acum cîtva timp unui auditoriu select, cu prilejul unei conferințe organizate la cartierul general N.A.T.O. din Paris. În sală se aflau deputați și diverși reprezentanți de vază ai țărilor membre ale acestui pact militar agresiv.

„Pretutindeni — a spus senatorul Dodd — lumea liberă este în defensivă... Zi de zi ne dăm tot mai bine seama că folosind vechile metode de luptă împotriva comunismului nu mai facem față situației...“

În sală se auziră distinct cîteva oftaturi.

Soluția: înființarea, sub auspiciile puterilor N.A.T.O., a unei academii a... libertății, pentru propovăduirea anticomunismului.

Nu știm cum au reacționat ascultătorii la această propunere, care, de altfel, nu păcătuiește prin originalitate. De o sută de ani și mai bine de cînd „stafia comunismului“ umblă prin Europa — și prin lume — antidoturi de soiul celor prescrise de Dodd au apărut cu duiumul. Fapt este că nici studenților și nici profesorilor de „anticomunism“ nu le-a mers prea strălucit. Pentru prima oară de cînd există școli pe lume, magiștrii au căzut la examen împreună cu discipolii lor. În nisipurile mișcătoare ale anticomunismului s-au afundat fără urmă generații întregi de învățăcei...

Și dacă totuși proiectata instituție va lua ființă, ne permitem să facem cîteva sugestii în speranța că ele vor fi de folos viitorilor academicieni.

S-ar putea de pildă organiza un ciclu de prelegeri pe tema „N.A.T.O., lumea liberă și idealul păcii“. Conferențiar: generalul Hans Speidel.

La ciclul „Tehnica în slujba omului în lumea liberă“ ar putea fi antrenați președinții consiliilor de administrație ale giganticelor monopoluri americane „General Dynamics Corporation“, „Boeing Airplane“ și „Lockheed“. O conferință interesantă ar relata de pildă „Cum am obținut într-un singur an comenzi de 2.555.000.000 de dolari pentru construirea de avioane militare și proiectile teleghidate“. Vorbitor: Frank Pace, președintele consiliului de administrație al companiei „General Dynamics“, fost ministru de Război.

O activitate bogată în viitoarea academie ar putea s-o desfășoare secția de studii juridice, la care ar putea fi numit în calitate de consultant subsecretarul Ministerului de Justiție de la Bonn, Schlegelberger, același care la 10 martie 1941 scria lui Hitler: „Îmi consacru, mein Führer, toate forțele pentru a încadra justiția în statul național-socialist“.

Nu ne îndoim că o concurență acerbă va avea loc pentru predarea cursului „N.A.T.O. și libertatea popoarelor coloniale“ — avînd în vedere marele număr de reprezentanți ai „lumii libere“ care activează pe acest teren. Lăsînd deocamdată deschisă problema spinoasă a șefiei catedrei, sugerăm organizarea unui ciclu de conferințe pe tema: „Misiunea civilizatoare a Portugaliei în Angola“. Pe lîngă catedră ar putea funcționa ca asistent și Joseph Mobutu, care să vorbească studenților despre „O.N.U., lumea liberă și independența Congoului“. Acestei probleme i-ar putea fi consacrat și un seminar cu participarea d-lui Hammarskjoeld, expert necontestat în materie.

În afara personalului permanent, noua academie ar face desigur un apel și la vorbitori ocazionali. Astfel, unul din cei 5.800.000 șomeri cîți numărau S.U.A. la începutul anului 1961 (cea mai ridicată cifră din ultimii 20 de ani), ar putea fi rugat să vorbească despre „libertatea de a muri de foame în lumea liberă“, iar o fetiță neagră din Alabama ar lămuri mai bine decît zece tratate problemele dreptului la învățămînt în Statele Unite.

În vacanța de primăvară cursanții academiei ar putea face călătorii de studii pe teren. De pildă, pe bordul vaselor americane purtătoare de avioane, care patrulează în Marea Caraibilor apărînd idealurile „lumii libere“, lumea lui „United Fruit Company“ și a dictatorului nicaraguez Somoza, zis „Tacho“ (ladă de gunoi), lumea bananelor udate de sîngele patrioților guatemalezi. Sau, noaptea, sub protecția marinei și aviației militare americane, ar putea încerca să debarce pe coasta cubană. Este drept că, în acest caz, din motive cu totul independente de voința cursanților, foarte puțini din ei s-ar mai întoarce pe băncile școlii pentru a-și continua studiile...

Da, nimic de spus. Noul lăcaș de învățămînt ar avea un cîmp larg de acțiune, circumscris de o singură limită: aceea a ideologiei în putrefacție pe care o reprezintă.

Este adevărat că nici dl. Dodd, membru fondator al „Academiei libertății“ și rector prezumtiv, nu nutrește prea mari nădejdi. „Încă 15 ani ca acei care s-au scurs de la 1945 încoace — a declarat el la sus-menționata conferință — și s-ar putea ca lumea liberă să piară“.

Pronosticurile precise sînt hazardate. Fără îndoială că transformările revoluționare din ultimii ani nu sînt încurajatoare pentru lumea imperialismului, a oprimării sociale și naționale, a militarismului și războiului — și îi vestesc sfîrșitul apropiat. Și acest sfîrșit nu va putea fi amînat măcar cu o secundă de nici o „Academie a libertății“, chiar dacă la o asemenea instituție ar fi adus din Leopoldville însuși Kasavubu și numit profesor plin la catedra de drept constituțional.

L. NIȚESCU

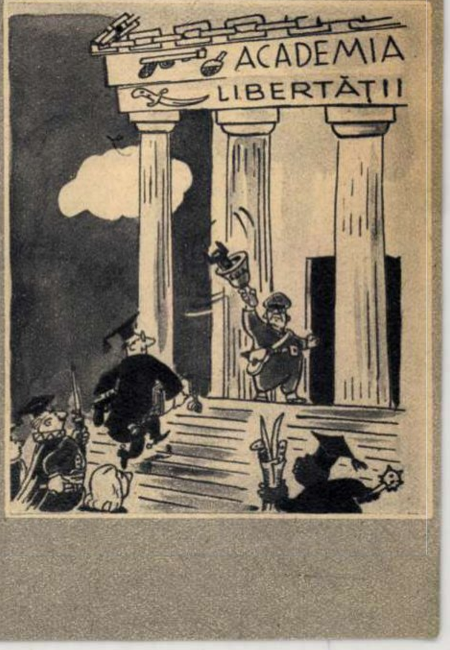

DIN LUMEA FILMULUI

Pilotul sovietic Andrei Petrovici (interpretat de actorul sovietic Vasili Merkuriev) e felicitat pentru activitatea sa îndelungată pe linia aeriană Moscova-Sofia, de către prietenii săi sovietici și bulgari în frunte cu tînăra șoferiță Ani (Nevena Kokanova). Scenă din comedia bulgaro-sovietică „Fii fericită, Ani!“

„Sfîrșitul drumului“, un alt film bulgar din care vă înfățișăm un cadru, este realizat pe baza unui scenariu scris de cunoscutul prozator Pavel Vejinov.

Avîntul spre fapte nobile, propriu tineretului, dă o notă romantică filmului „Moara de vînt“ pe care-l realizează o echipă de tineri cineaști bulgari condusă de regizorul Simeon Șivacev.

ÎN STUDIOURILE BULGARE

Corespondență din Sofia
de **I. SESTRIMSKI**

Sînt doar cîteva luni de cînd cineaștii studioului de filme artistice din capitala Bulgariei au luat în primire noile și vastele platouri ale centrului cinematografic recent construit la Boian, lîngă Sofia. La poalele muntelui Vitoșa se înalță acum un adevărat orășel cinematografic, înzestrat cu cele mai moderne utilaje și instalații. Aici se află în curs de filmare o serie de noi producții, a căror tematică variată va răspunde fără îndoială cerințelor spectatorilor contemporani.

Cu deosebit interes este așteptată apariția pe ecrane a coproducției bulgaro-sovietice „Fii fericită, Ani!“, o comedie semnată de scenaristul sovietic Valentin Ejov, scenaristul bulgar Bancio Banov și regizorul Vladimir Iancev. Eroul principal e pilotul sovietic Andrei Petrovici (interpretat de actorul sovietic Vasili Merkuriev) care, după mulți ani de serviciu ireproșabil pe linia aeriană Moscova-Sofia, e răsplătit cu o excursie cu mașina prin Bulgaria. Pățaniile blajinului și simpaticului Andrei Petrovici, preocupat mai mult de rezolvarea necazurilor sentimentale ale tinerci șoferițe Ani (Nevena Kokanova), decît de propriul său concediu, prilejuiesc dezvăluirea unor frumoase sentimente de prietenie.

Producțiile în curs vor mijloci reîntîlnirea spectatorilor cu actori cunoscuți, dintre care amintim pe Emilia Radeva (protagonista filmului „Coasta lui Adam“), care va apare în rolul unei tinere luptătoare antifasciste din filmul „Cînd eram tineri...“, și pe Apostol Karamitev, care deține în filmul polițist „Noaptea spre 13 martie“ din nou un rol dublu, dar total deosebit de cel din comedia „Favoritul nr. 13“.

O garanție a calității noilor filme o reprezintă colaborarea cu cinematografia a celor mai de seamă scriitori din tînăra generație. Astfel, talentatul poet Valeri Petrov a reconstituit, împreună cu regizorul Ranghel Vîlceanov, echipa filmului „Voci în insulă“, pentru a da viață unui nou poem cinematografic, intitulat „Soarele și umbra“; iar scenaristul Angel Vagenstein, autor al scenariului coproducției germano-bulgare „Stelele“, semnează scenariul filmului „Doi oameni sub cer“, la care lucrează regizorul Boris Șaraliev. Mai trebuie semnalată și ecranizarea cunoscutului roman „Tutunul“ al scriitorului Dimităr Dimov, care a fost încredințată regizorului Nikolai Korabov.

LA CE VISEAZĂ PASAGERII LUI USAF-860?

Pe țărmurile bătute de vînturi ale Mării Baltice și pe platourile din Babelsberg ale Studioului DEFA, o echipă de cineaști, sub conducerea regizorului Kurt Maetzig, realizează un interesant film de actualitate inspirat după un roman de mare succes al scriitorului german W. Schreyer. Filmul „Visul căpitanului Loy“ se bazează pe fapte reale și dezbate probleme arzătoare ale zilelor noastre. De altfel, Kurt

În avionul care o va duce, poate, la pieire, Patricia face o demonstraţie a talentelor ei de comediană în faţa tovarăşilor de călătorie. Printre ei, recunoaştem pe actorii Horst Drinda (căpitanul Loy) şi Cristine Lazar (Doris).

Maetzig s-a arătat dintotdeauna statornic ataşat tematicii de actualitate, aşa cum a dovedit-o şi ultima sa realizare, filmul „Steaua tăcerii“, în care anticipaţia ştiinţifică era un prilej pentru a atrage atenţia asupra primejdiei unui război nuclear.

De data aceasta regizorul pătrunde cu filmul său în lumea de gînduri şi preocupări ale pasagerilor unui avion militar american, care zboară pe ruta Tripolis-Oslo. Căpitanul englez Loy, de specialitate psiholog militar, e urmărit pînă şi în somn de psihoza primejdiei unui război de distrugere: visează că avionul în care se află s-a lovit de o stîncă şi s-a prefăcut în pulbere. Şi nici nu bănuieşte cît de aproape de o asemenea catastrofă e chiar în acele momente.

Între timp tovarăşii lui de călătorie îşi deapănă propriile „reverii“: fabricantul de rachete Macauley continuă să calculeze perspectivele pe care le deschid afacerilor sale planurile militariste ale N.A.T.O.-ului. Tînăra şi răsfăţata Patricia visează o carieră fulgerătoare la Hollywood, în timp ce prietena ei Doris schiţează o idilă cu rezervatul căpitan Loy.

Dar călătoria avionului USAF-860 nu decurge fără incidente. Mai întîi, o scurtă şi inexplicabilă escală pe un aeroport din Germania Federală. Şi apoi? Ce rost are acest ocol deasupra Mării Baltice? Ce s-a întîmplat? Cînd s-a îmbarcat şi cine e acest misterios pasager care se prezintă: baron Ungern-Sternberg, specialist în radiocomunicaţii?

Datorită unor accidente tehnice, pasagerii află adevărul: avionul USAF-860 a primit misiunea de a pătrunde în spaţiul aerian al Uniunii Sovietice pentru a-l paraşuta pe agentul F.B.I.-ului — Sternberg, un duşman înrăit al păcii. Cum vor reacţiona pasagerii în faţa primejdiei pe care o reprezintă pentru pacea lumii şi pentru propria lor viaţă acest act nesăbuit? Punînd în faţa spectatorului problema atitudinii pe care orice om trebuie să o ia atunci cînd i s-ar ivi *lui personal* sarcina apărării păcii, regizorul Kurt Maetzig intenţionează să dea filmului „Visul căpitanului Loy“ valoarea unui avertisment, care subliniază răspunderea fiecărui om pentru supravieţuirea omenirii, pentru viitorul ei paşnic.

A. R.

Pentru rolul răsfăţatei Patricia din filmul „Visul căpitanului Loy“ a fost invitată la studioul DEFA-Berlin populara actriţă cehă Jana Brejchova.

Un grup de deputaţi ai Partidului E.D.A. a prezentat în parlament o interpelare adresată guvernului în legătură cu batjocurile la care este supus Glezos. Deputaţii au arătat că în timpul celor 13 ore cît a durat transportarea lui Glezos la Chania (Creta) jandarmii au avut faţă de el o comportare inumană. Ei nu au permis să i se scoată nici pentru o clipă cătuşele, nici în timpul mesei, nici în timpul somnului şi nici cînd Glezos se simţea rău din cauza bolii.

„...Din cei 450 de deţinuţi politici din închisoarea Egina, 183 au luptat în anii 1940-1941 pe front împotriva intervenţioniştilor italo-fascişti. Toţi 450 am participat la mişcarea de rezistenţă naţională... 54 dintre actualii deţinuţi au trecut pentru activitatea lor antifascistă prin închisorile şi lagărele de concentrare ale ocupanţilor.

Noi sîntem luptători pentru libertate, democraţie şi pace, ca şi toţi cei 2.500 de deţinuţi politici şi 500 de deportaţi politici din Grecia, care de 15 ani sînt privaţi de libertate fără să fi fost judecaţi vreodată".

(Din Apelul deţinuţilor politici greci din închisoarea Egina)

„NE EŞTI DRAG, MANOLIS!"...

ACTUL EROIC

La ora 5,30 cîteva escadrile de stukasuri, zburînd deasupra munţilor Rodopi, se îndreptau spre sud. Era în dimineaţa zilei de 6 aprilie 1941. Maşina de război germană se arunca, rapace, asupra Greciei. Armata greacă, fiind condusă de un stat major infectat de trădare, n-a putut opri invazia germană şi de fapt nici n-a încercat să-i opună o adevărată rezistenţă. Şi pe Acropole a apărut steagul cu crucea încîrligată. Grecia capitulase...

Aprilie...Mai... Cu sute de mii de ochi plini de ură, Atena priveşte pe cotropitorii hitlerişti; zvastica neagră, profilată pe cerul albastru, chinuie poporul ca un coşmar monstruos.

31 mai 1941. Noaptea. Atena e învăluită într-o linişte adîncă, spartă doar de paşii patrulelor germane. Luna scaldă generoasă cu lumina ei albă oraşul. Strecurîndu-se pe lîngă ziduri, doi tineri urcă pe Acropole. În dreapta, se văd Propileele, bătrînele porţi triumfale. Marmura de Pentelic străluceşte uşor în lumina lunii. În stînga, Erechteionul, unde se afla sanctuarul Atenei Polias, „protectoarea cetăţii". În faţa lor se profilează, falnic pe cerul nopţii, Parthenonul...

Cu răsuflarea tăiată tinerii privesc în jur. Apoi se caţără pe soclul pe care este fixat odiosul steag şi-l smulg. Acum cerul Atenei e mai pur! Actul de eroism al tînărului Manolis Glezos şi al prietenului său Lakis Santas a zguduit întreg oraşul şi a fost cea mai clară mărturie că poporul Atenei şi al întregii Grecii nu se supune ocupanţilor germani.

„Vinovaţii să fie condamnaţi la moarte!" — ordonă Führerul personal. Dar vinovaţii nu sînt de găsit. Gestapoul îi caută desperat. Dar ei au dispărut. Atunci se pronunţă, în lipsă, sentinţa capitală. Iată prima condamnare la moarte a tînărului luptător din rezistenţa greacă: Manolis Glezos.

DIN NOU CONDAMNAT LA MOARTE

12 octombrie 1944...Armata de rezistenţă izgoneşte pe ocupanţii germani din Atena. Înaintarea vertiginoasă a trupelor sovietice în Balcani sileşte armatele hitleriste să se retragă în grabă din Grecia. Zorile unei lumi mai bune se întrevăd la orizont. Dar numai după două luni toate speranţele sînt spulberate: Winston Churchill ordonă generalului Scobie să nimicească forţele rezistenţei antihitleriste. Şi trupele britanice desăvîrşesc acest ordin în decembrie 1944. Urmează o prigoană neîncetată împotriva participanţilor la mişcarea de rezistenţă, prigoană ce se va accentua şi mai mult în timpul războiului civil.

În anul 1948 Glezos este arestat. El compare în faţa instanţei în urma unei acuzaţii absurde. Minciuna şi calomnia, falsurile şi denunţurile au fost folosite pentru a-l nimici. La şirul de învinuiri care i se aduc, procurorul regal adaugă şi pe aceea că Glezos ar fi asmuţit cică, prin actul său eroic, pe ocupanţii hitlerişti. Şi cere...pedeapsa capitală. Iar curtea marţială îl condamnă pe Glezos la moarte.

Numai datorită opiniei publice mondiale, protestelor vehemente iscate în toate ţările, justiţia antipopulară nu şi-a desăvîrşit hotărîrea. Reacţiunea n-a încetat însă manevrele, cu scopul de a suprima pe eroul rezistenţei greceşti. În 1949 Glezos este rejudecat şi condamnat pentru a treia oară la moarte. Şi de astă dată milioane de oameni îi iau apărarea şi protestează împotriva acestei sentinţe care profanează memoria celor care au luptat şi şi-au jertfit viaţa pentru a salva omenirea de fascism.

Chiar şi de dincolo de gratii, omul acesta tulbură liniştea celor care îl

1

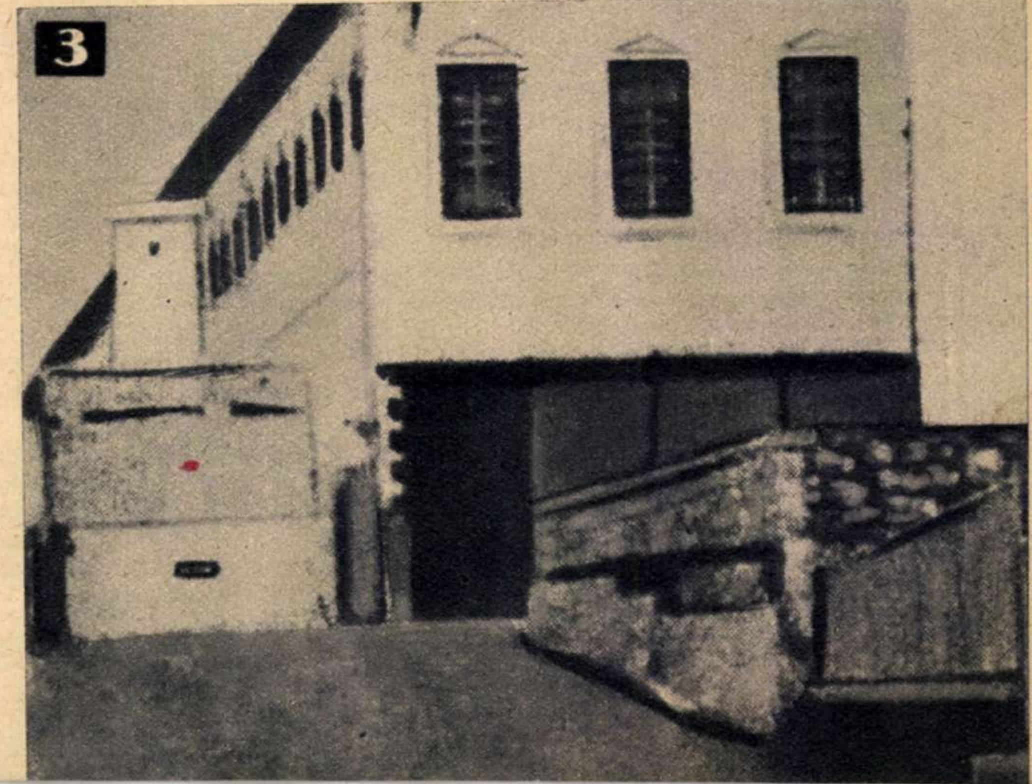

3

„Oameni liberi ai lumii! Auziți vocea suferințelor Greciei? Aproape 2.500 de patrioți care în anii 1941-1944 au luptat cu arma în mînă în prima linie a luptei antifasciste și antihitleriste, dintre care cei mai mulți au fost pionieri ai măreței mișcări naționale de rezistență din Grecia, stau din anul 1945 ferecați în închisori...

Alte sute de luptători din rezistență, luptători pentru democrație sînt ținuți de 10-15 ani în lagăre de concentrare..."

(Din scrisoarea lui Manolis Glezos adresată oamenilor de bună credință din lumea întreagă)

2

prigonesc. În anul 1951, deținutul Glezos este ales de oamenii simpli din Atena deputat în parlament. Poporul îl vrea pe erou în forul cel mai înalt al statului. Dar autoritățile anulează alegerea. În semn de protest, Glezos declară greva foamei.

Sănătatea lui este șubrezită de multele privațiuni; începutul de tuberculoză, în condițiile lipsei de îngrijire medicală, alarmează pe cei care îl iubesc. Ei îi cer să renunțe la greva foamei. Un muncitor îi scrie: „Încetează, Manolis! Sănătatea nu-ți permite să continui greva foamei, iar dușmanii nu așteaptă decît prilejul să scape de tine. Nu le da apă la moară. Noi te-am ales deputat și tot noi, mai devreme sau mai tîrziu, te vom elibera. Avem nevoie de tine, ne ești drag".

„INIMA LUI APARȚINE GRECIEI"

Istoria contemporană cunoaște procese monstruoase ale căror victime au fost oameni nevinovați. Sfîrșitul secolului trecut a fost zguduit de „cazul Dreyfus", iar deceniul al treilea al secolului nostru de „cazul Sacco și Vanzetti". Dar iată că și în anii noștri se petrec cazuri similare. Concludentă în această privință este acțiunea împotriva lui Glezos. În 1958, EDA (Uniunea democrată de stînga) obține un milion de voturi și o pătrime din mandatele de deputați în parlament. La cererea reprezentanților acestui partid, la 2 decembrie 1958, parlamentul începe dezbateri de mare amploare cu privire la politica Greciei. Ce vor releva ele? Țara întreagă așteaptă încordată. Și, în toiul dezbaterilor, Glezos, secretarul partidului EDA și directorul ziarului de opoziție „Avghi", este arestat.

Lui Glezos i se aduce absurda învinuire de spionaj, dar mărturiile agenților de poliție sînt atît de șubrede, încît pentru toată lumea este clar că procesul nu este decît o înscenare. Totuși în 1959 el este condamnat la închisoare.

„Cu inima îndurerată mă duc la aceeași închisoare care exista și în timpul ocupației și nu știu dacă am să-mi găsesc fiul în viață sau mort — mărturisește mama lui Glezos... De fiecare dată dau cu ochii de un paznic grec, eu, mama unui grec, care nădăjduia că patria va prețui meritele fiului său în mișcarea de rezistență... Inima lui a aparținut și aparține și astăzi Greciei. El este gata oricînd să-și jertfească viața pentru patrie. Atunci de ce este ținut în închisoare?..." De ce Glezos stă dincolo de gratii în timp ce un criminal nazist ca Max Merten, fostul guvernator general al Greciei de nord, vinovat de moartea a 50.000 de cetățeni greci, a fost condamnat la 25 de ani închisoare, iar după 2 ani și jumătate eliberat și expulzat din Grecia?

ÎNTÎLNIRE CU GLEZOS

Lemnos, Makronisos, Corfu... Hagios Evstratios...Egina... insule faimoase în întreaga lume ca locuri de deportare sau datorită închisorilor lor unde 2.500 de deținuți politici și 500 de deportați fără a fi judecați suportă supliciile detențiunii. La Egina este întemnițat și Manolis Glezos, alături de alți 450 participanți la mișcarea de rezistență. Un corespondent al revistei germane „Wochenpost" a reușit să-și procure o autorizație specială cu ajutorul căreia a pătruns în insula-închisoare și a stat de vorbă cu Glezos. Iată fragmente din relatarea lui.

„Cînd străbați cu vaporul apa veșnic albastră a golfului Egina, nimic nu trădează închisoarea. Micul oraș strălucește în soare, cu turnul bisericii care domină împrejurimile. La ferestrele caselor cu două etaje, din glastre se revarsă o ploaie de flori. În fața cafenelelor, în plină stradă, scaune și mese așteaptă consumatorii. O imagine tipică a unei mici insule grecești, unde fiecare locuitor privește curios pe noul venit și-i spune politicos: Kalimera (Bună ziua).

Nici nu trebuie să întrebi unde este închisoarea. Te iei după grupul de oameni sosiți cu vaporul și după 400 de metri te găsești în fața ei. Un șir de jandarmi înarmați, turnurile ca de cetate și un gard de sîrmă ghimpată te obligă să te oprești...

...Manolis mă zărește primul. Ochii lui sînt obișnuiți cu lumina sumbră din marele vestibul al închisorii, unde-l întîlnesc după o așteptare de jumătate de oră... Vocea lui Glezos este clară ca întotdeauna. Observ însă că părul lui a început să albească.

— Cum vă simțiți? — îl întreb.

— Nu vă puteți închipui ce trebuie să suporte un deținut aici, cu toate că condițiile de detențiune nu sînt ca pe insula Corfu. Cîțiva deținuți care nu au pe nimeni sînt nevoiți să trăiască cu jalnica mîncare pe care o primim: pîine, fasole, cîteva măsline și iar pîine, fasole... Acum cîteva săptămîni ni s-a interzis și cîntatul...

Începem să discutăm despre unii cunoscuți, personalități politice din Grecia, cu care Manolis avea relații pe cînd era încă în libertate și secretar al EDA. Paznicul care pînă atunci moțăia prinde dintr-o dată viață: „Vorbiți numai despre chestiuni personale!" — ne atrage el atenția.

— Tocmai citesc niște cărți despre viața și economia insulelor din Marea Egee, mai bine zis despre țăranii săraci de aci' — își continuă Glezos relatarea. Nici nu vă puteți imagina ce schimbări trebuie să aibă loc ca acești oameni să trăiască demn. Ei au acum condiții asemănătoare cu cele ale popoarelor coloniale. Lipsesc medicii, curentul electric, vitele și multe altele...

Paznicul se agită din nou...Îi pun lui Manolis ultima întrebare:

— De ce ai nevoie, prietene?

— Personal, de nimic...Trebuie să scrii însă despre condițiile în care se găsesc cei 2.500 de deținuți politici din Grecia, despre faptul că bolnavii nu sînt duși în spitale și mor în celule. Scrie despre cele 6 drahme de cap pe care autoritățile le „cheltuiesc" pentru întreținerea noastră zilnică, despre ironia faptului că luptătorii din rezistență trăiesc încarcerați, pe cînd colaboraționiștii din timpul ocupației hitleriste se plimbă liberi..."

*

Au trecut 20 de ani de cînd, într-o noapte, patriotul Manolis Glezos a smuls de pe Acropole steagul hitlerist. Totuși, azi, omul care și-a închinat întreaga sa viață slujirii patriei, luptătorul neobosit pentru drepturile democratice ale poporului său se mai află în închisoare. Dar idealurile generoase nu pot fi înfrînte. Nici gloanțele, nici violența, nici izolarea într-o carceră sumbră nu pot înăbuși credința arzătoare și lupta pentru un viitor mai bun.

I. CORIBAN

1 Mama lui Glezos aducîndu-i un cuvînt de îmbărbătare în timpul procesului din vara lui 1959.

2 Pe Acropole, hitleriștii împlîntaseră steagul cu zvastica. Dar în noaptea de 31 mai 1941 Manolis Glezos l-a smuls și l-a azvîrlit la pămînt. Astăzi, cînd deasupra Acropolei flutură drapelul național al Greciei, Glezos se află în temniță...

3 Închisoarea de pe insula Egina unde este întemnițat Glezos.

4 Cu cătușe la mîini și sub o pază severă, deținuți greci sînt duși pe insula Creta.

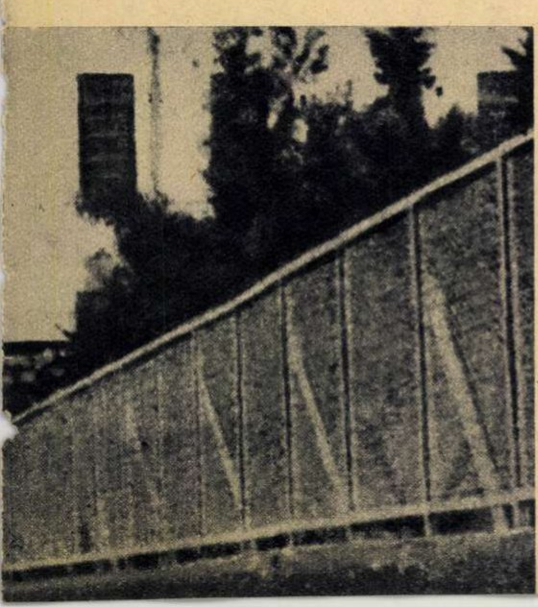

4

UMOR

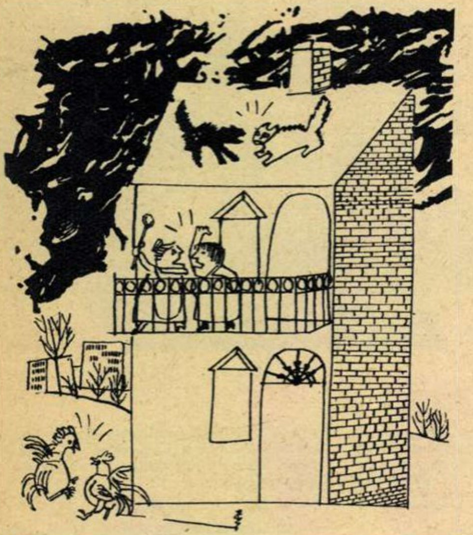

Sîntem puţin cam nervoase...

(Din „Ludas Matyi" — R.P. Ungară)

ÎN LUMEA CAPITALULUI...

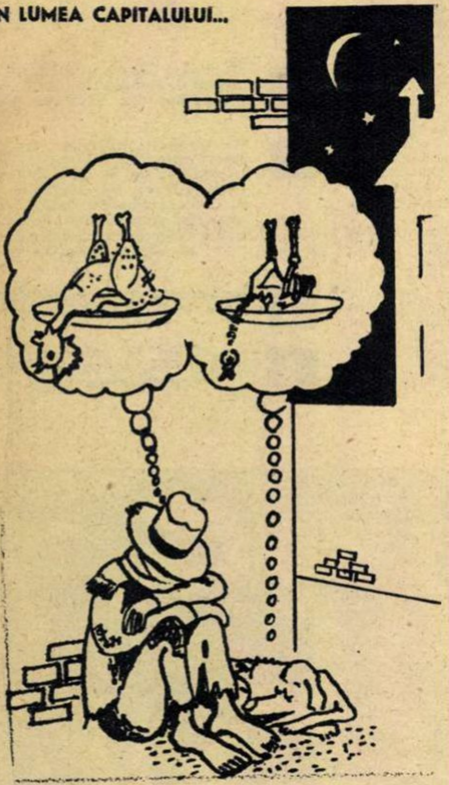

Fiecare cu visul său...

(Din „Vie Nuove" — Italia)

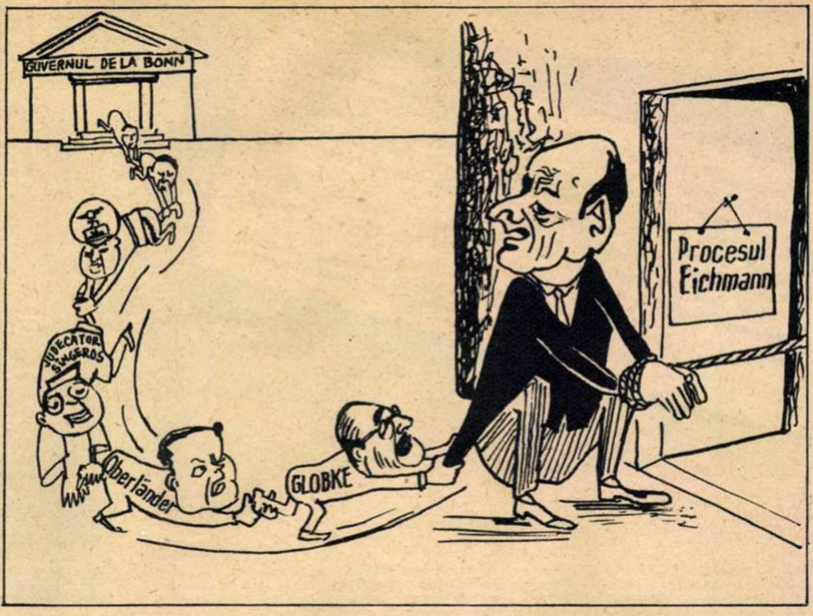
GUVERNUL DE LA BONN
JUDECĂTOR SÎNGEROS
Oberländer
GLOBKE
Procesul Eichmann

Trena lui Eichmann.

(Din „Berliner Zeitung" — R.D.G.)

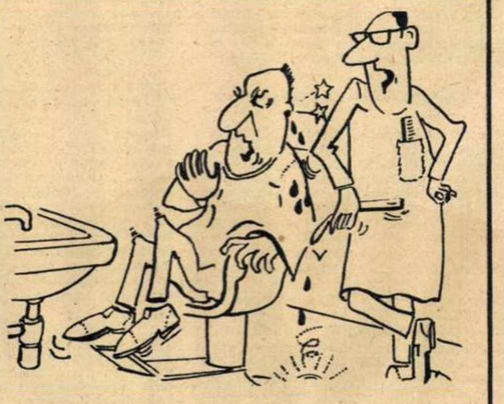

— Aveţi un noroc deosebit, domnul meu. Gîndiţi-vă că pacientului precedent i-am extras nasul, un ochi şi carotida...

(Din „Vie Nuove"—Italia)

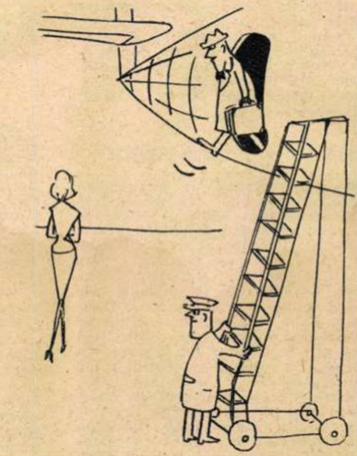

Fără cuvinte...

(Din „Panorama" — R. P. Polonă)

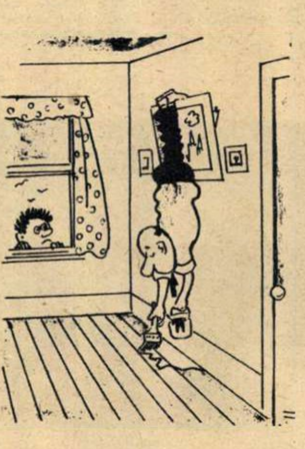

„...nu e de loc simplu!"

(Din „Schweitzer Illustrierte" — Elveţia)

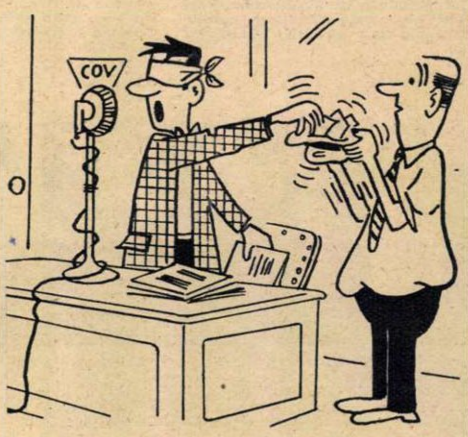

— Dragi ascultători, acum vă vom transmite buletinul meteorologic. Timpul probabil de mîine...

(Din „Schweitzer Illustrierte" — Elveţia)

MOZAIC

PENTRU COPII

1 M	2	3 R	4	5 A	6	7	8 C	9	10 ■	11 A	12 Z	13 I
2 A		C		I			A	■		L	I	
3 M	A	■	A	S	I	■	P			A	L	
4 A	L	I	■	I	■	A	R	C	A	D	E	■
5 ■		O	L	P			A	■	D	I	■	C
6 C	A	S	A	■	N	E	■	P	E	N	A	R
7 R	■	K	■				T			■		E
8 A	T	A	S	■		■	O					A
9 I	A	■	N	E	O	N	■		■			N
10 ■	B		O	■	S	A	T	■	F	I	■	G
11 I	A		A		■	V	A	C	A	N	T	A
12 C	R	A	V	A	T	A	R	O	S	I	E	■
13 I	A	R	A	■	A	L	I	H	T	A	R	E

ORIZONTAL: 1) Titlul unei cărți cu povești de Andersen, apărute recent în Editura Tineretului — În această zi. 2) Prieten al copiilor din țara noastră, prezent în emisiunile pentru cei mici de la televiziune — Domol. 3) Matei Alexandrescu — Fruntași la învățătură și la sport — „Povestiri despre...", o nouă carte pentru copii de Al. Mitru, apărută în colecția „Traista cu povești". 4)... - Baba, erou al basmelor orientale — Arcuri susținute de coloane. 5) Pește de mare care, la atingere, produce descărcări electrice — Mînă caii. 6)... de naștere; regimul democrat-popular a creat o largă rețea de asemenea instituții pentru apărarea sănătății mamei și copilului — Nicușor Ene — Păstrează instrumentele de scris ale școlarilor. 7) Pastă de fructe uscată — Pronume. 8) Anexa motocicletei — Puțin (mold.). 9) Servește — Gazul tuburilor luminoase — Cîmp semănat. 10) Prefix pentru viață — Așezare rurală — A exista. 11) Domol — Cea mare, din timpul verii, numeroși copii și-o petrec în taberele de pionieri și școlari, organizate de puterea populară în stațiunile de la munte și de pe litoral. 12) O părticică din steagul lui Lenin, mîndrie a pionierilor noștri (2 cuv.). 13) Din nou — Dezmierdare.

VERTICAL: 1) Operă a lui Maxim Gorki care poartă ca titlu cel mai dulce cuvînt al copilăriei — Eroi ai basmelor — În acest loc. 2) Verbul pus în practică de tineretul nostru pentru cucerirea cetății științei (fig.) — „... de munte", ciclu de compoziții pentru pian de Hilda Jerea. 3) Rece! — „Micul...", versuri pentru copii de Jancsik Pàl, traduse din limba maghiară de Ion Brad — Clanță. 4) Ciorbă de pește — Notă muzicală — Poveste. 5) Materie primă pentru construcțiile pe care copiii le fac pe plajă — Pronume posesiv. 6) Steag turcesc alcătuit din 2-3 cozi de cal — Curajos — Pronume. 7) Spetează — Deosebit — Nautic. 8) „...cu trei iezi", poveste pentru copii de Ion Creangă — Titi Oancea — Puternici. 9) Unealtă de la cercul mîinilor îndemînatice — Sursă de energie electrică din laboratorul cercurilor pionierești de fizică — Figură geometrică. 10) Dulciuri foarte plăcute celor mici — Măreție. 11) Eroul din basmul cu lampa fermecată — Verbul pionierilor cînd se așază în careu (inf.). 12) 1 iunie este cea închinată copilului (pl.) — Nume de fată — Țărmul de sud-est al peninsulei Kola. 13) Fata din grădină! — Autorul celor mai cunoscute amintiri din copilărie din literatura noastră.

Dezlegarea jocului „DIN LUNA MAI" apărut în nr. 20

ORIZONTAL: 1) Pravda — Popov. 2) Roura — Tagore. 3) Iuta — Sirop — L. 4) Me — Jo — Carota. 5) Antipa — Sava. 6) V — A — Înroșite. 7) Atlas — Al — C — G. 8) Raid — Ic — Lido. 9) Are — Inova — Ar. 10) I — Iser — Pa — O. 11) Inima — Ostrov. 12) Nava cosmică.

ALBINE „MULSE"

O fabrică de medicamente din Magdeburg, R.D. Germană, produce medicamente din veninul albinelor. Mult timp acest venin a fost obținut prin metode destul de dificile, care provocau moartea albinelor după „recoltare". Recent, a fost elaborată o nouă metodă, datorită căreia viața albinelor este salvată. Despre ce e vorba? Fiecare stup are o ieșire special făcută în acest scop. Pentru a părăsi stupul prin această ieșire, albinele trebuie să treacă peste o placă de sticlă unde sînt supuse unor șocuri electrice. Sub influența șocului electric albina apasă sticla cu acul ei și își golește punga cu otravă. Rezervele de otravă se refac în timp scurt. În felul acesta albinele pot fi „mulse" de mai multe ori.

Poșta Redacției

GULIANU PETRU — Brașov. Există, într-adevăr și rădăcini parazitare, nu numai plante de suprafață. Moi și fragede în aparență, aceste rădăcini au totuși forța de a pătrunde ca niște ace de oțel în cel mai dur lemn. Iar o dată pătrunse încep să sugă seva pomului și s-o transporte în propria lor tulpină. Pomii atacați sfîrșesc adeseori prin a se usca. Dacă ați descoperit o asemenea rădăcină în livada dv. e bine s-o arătați unui specialist.

A. NICULAE — Stîlpeni. Răspunsul la întrebarea dv. vi-l vom da printr-o scrisoare recomandată. În acest scop, vă rugăm să ne comunicați adresa exactă unde vă putem scrie.

EȘANU LIGIA, elevă — Bacău. Vaca de mare nu este altceva decît o morsă. Iar morsa este un mamifer amfibiu care trăiește în mările arctice și antarctice. E un animal carnivor, care poate să atingă pînă la 6-7 metri în lungime. Se vînează pentru grăsimea, pielea și — masculii — pentru colții lor care seamănă cu cei ai elefanților.

MARIAN ANA — Lugoj. Castelul Bran a fost ridicat pentru prima oară cu șase secole în urmă, ca o întăritură a cetății Brașov împotriva năvălirilor otomane și totodată ca punct de vămuire a mărfurilor care se scurgeau pe aici din Orient către Occident și invers. Am spus „pentru prima oară", pentru că, de-a lungul secolelor, castelul a fost reconstruit de mai multe ori, în urma unor repetate incendii și cutremure care l-au distrus. Astăzi, castelul adăpostește un complex de muzee. Vizitîndu-l, veți putea vedea atît stampe și ilustrații care înfățișează construcția castelului la diferite epoci, cît și obiecte de artă medievală; mărturii ale activității meșteșugărești și comerciale din vechiul Brașov; exponate de interes etnografic; produse ale artei populare din regiune precum și numeroase piese istorice de autentică valoare.

STOIAN PETCU — Vălenii de munte. Grăsimile animale greu de mistuit sînt cele ale căror puncte de topire sînt superioare temperaturii normale a corpului omenesc. Untul, spre exemplu și grăsimea de pasăre, care se topesc sub 36,7 grade Celsius, se mistuie ușor, în timp ce untura de porc și, mai ales, seul (care nu se topește sub 50 de grade) se mistuie greu. Cea mai puțin bogată în grăsime este carnea albă de pasăre, în schimb aceasta conține mai multe proteine decît carnea roșie. Așa se explică de ce la boala dv. de stomac vi s-a recomandat carnea de pasăre.

Introducere în filatelie (VII)

COLECȚIONAREA MĂRCILOR ȘTAMPILATE

Valoare filatelică au nu numai mărcile, ci și ștampilele poștale, acestea din urmă indicînd data și locul circulației. Ba mai mult, unele ștampile-speciale menționează chiar evenimentele care au determinat punerea în circulație a anumitor mărci, dînd astfel colecționarului posibilitatea unei documentări precise asupra datelor istorice.

Mărcile ștampilate se colecționează fie lipite pe scrisori, fie separate de acestea. Ele trebuie să se prezinte însă la fel de curate ca și cele neștampilate, să aibă toți dinții de pe margini intacți, iar ștampila să fie cît mai clară și așa fel aplicată, încît să nu desfigureze desenul. Pentru obținerea unor asemenea condiții, mulți filateliști merg la ghișeele poștale și cer să li se aplice ștampila cu îngrijire, în fața lor. Ștampilele speciale — de care am pomenit mai sus — păstrîndu-se împreună cu scrisoarea, ating în general mărcile numai la cîte un colț.

Pentru păstrarea unei colecții de mărci ștampilate se procură de la unitățile de vînzări filatelice un album și un pachet de șarniere.

Albumul este un caiet voluminos, în care mărcile se așază după indicațiile tipărite pe filele lui. Aceste indicații sînt date fie prin reproducerea desenelor acelor mărci, fie prin simpla menționare a valorilor și a culorilor. Pentru începători, albumul prezintă avantajul ușoarei identificări a mărcilor apărute și a tuturor celorlalte date ale emisiunii.

Șarniera este o hîrtie subțire gumată, care se lipește cu o parte de spatele mărcii iar cu alta de fila albumului pe locul indicat de acesta.

Operația lipirii e posibilă aici deoarece la mărcile uzate (ștampilate) nu mai contează guma de pe spate. Aceasta nu înseamnă însă că asemenea mărci nu se pot păstra la fel de bine și în benzile clasoarelor. Avantajul pe care-l prezintă albumul, în afara indicațiilor tipărite, constă în faptul că este mult mai cuprinzător, conținînd toate emisiunile unei țări sau chiar ale unui continent întreg.

Mărcile cu ștampile obișnuite se dezlipesc de pe plicurile primite cu corespondențe. Ele se pot însă obține și prin ștampilarea la ghișeele poștale, în orice zi din termenul de valabilitate al emisiunii, a unor mărci nefolosite. Ștampilele speciale se obțin numai în zilele și la ghișeele prevăzute. Și unele și altele se mai pot procura de la unitățile de vînzări filatelice sau prin schimburi făcute între colecționari.

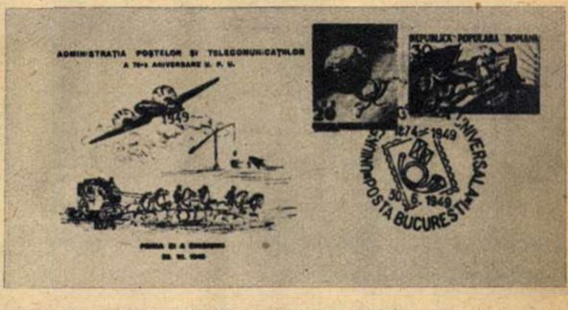
ADMINISTRAȚIA POȘTELOR ȘI TELECOMUNICAȚIILOR
A 75-a ANIVERSARE U.P.U.
REPUBLICA POPULARA ROMANA
1874-1949
UNIVERSALA
POSTA BUCUREȘTI

Ștampilă specială, aplicată pe plicul primei zile a emisiunii, cu prilejul celei de-a 75-a aniversări a Uniunii Poștale Universale.

Pescuit... cu becul electric

Institutul pentru pescuit în largul mării al R.D. Germane se ocupă de elaborarea unor noi metode de pescuit. Printre altele se prevede ca în lunile august, septembrie și octombrie să se așeze la gurile rîurilor și la extremitățile unor plase de pescuit speciale, lanțuri de becuri electrice. Țiparii ocolesc lumina și se îndreaptă în direcția porțiunii de apă rămase în întuneric, unde sînt prinși în vîrșe de pescuit. Se crede că această metodă va contribui la sporirea cu pînă la 50 la sută a cantității de țipari pescuiți.

Ascensor pneumatic

Emanuel Kristek și Eugen Reichel; de la Uzinele mecanice din Gottwaldov (Republica Socialistă Cehoslovacă) au construit prototipul unui ascensor pneumatic, care și-a trecut cu succes probele.

Prin apăsarea unui buton se declanșează un mecanism care umple cu aer comprimat la o presiune de jumătate de atmosferă spațiul de sub cabină. Pentru coborîre, procesul este inversat. Aerul este absorbit de sub cabină și deplasat deasupra ei.

Noul ascensor este mult mai ieftin decît cele obișnuite și poate fi instalat în clădiri cu multe etaje, în mine, în uzine etc.

În jurul globului

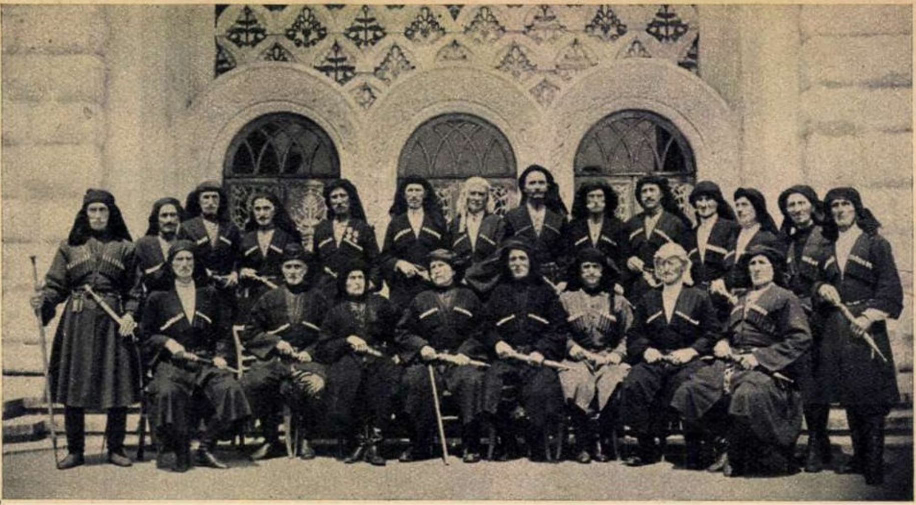

CEI MAI VÎRSTNICI CORIŞTI DIN LUME sînt fără îndoială cei 22 de membri ai acestui cor din R.S.S.A. Abhază (U.R.S.S.), renumită prin numărul mare de bătrîni. „Vîrsta totală“ a corului este de cel puţin... 2 200 de ani, dat fiind că în această formaţie artistică, unică în felul ei, nu sînt admişi decît cei ce au împlinit 100 de ani...

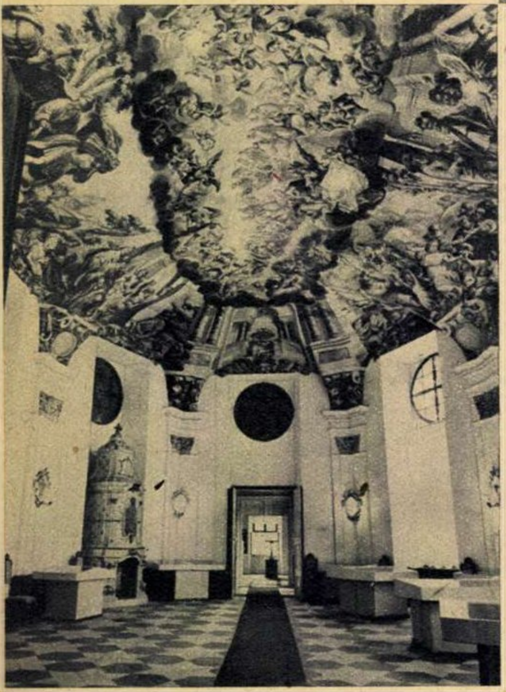

MUZEUL DE CĂRŢI RARE din orăşelul cehoslovac Zdar pe Sazava (Moravia de sud) este vestit nu numai pentru colecţiile pe care le posedă, dar şi pentru frumuseţea arhitecturală a clădirii care adăposteşte muzeul. De o mare valoare artistică este fresca ce împodobeşte tavanul holului mare, pictată în anul 1723.

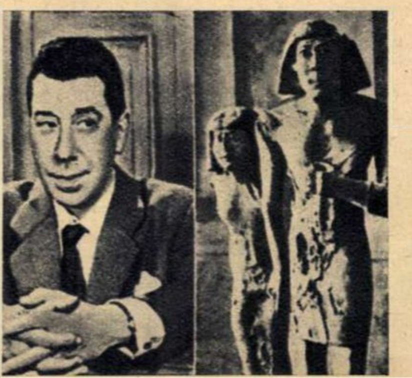

SEAMĂNĂ SAU NU? Credem că aţi recunoscut în fotografia din stînga chipul popularului comic francez Fernandel. Cu personajul din dreapta să vă facem noi cunoştinţă: o statuie egipteană antică. Cei care au pus alături cele două fotografii susţin că între ele există o asemănare izbitoare. Dv. ce spuneţi?

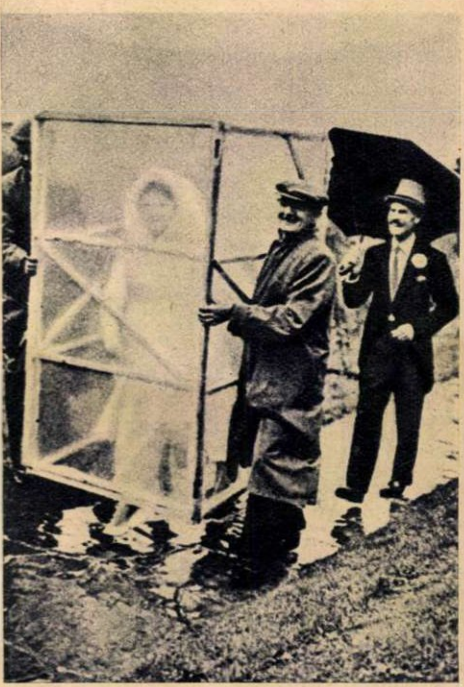

MIREASA ÎN CUŞCĂ... Ploaia ar fi putut strica rochia de mireasă a tinerei Georgia Wild, din oraşul Wisborough (Anglia). Pentru a evita aceasta, tatăl ei a avut ideea năstruşnică de a o introduce într-o cuşcă din material plastic transparent...

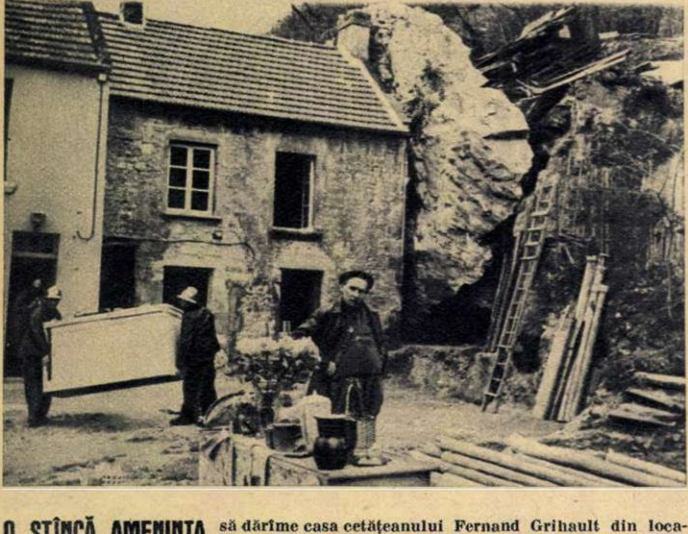

O STÎNCĂ AMENINŢA să dărîme casa cetăţeanului Fernand Grihault din localitatea Mondeville (Franţa). Cu tot pericolul iminent, Grihault s-a hotărît cu greu să-şi abandoneze căsuţa. Pînă la urmă însă a trebuit s-o facă, ajutat fiind de pompieri.

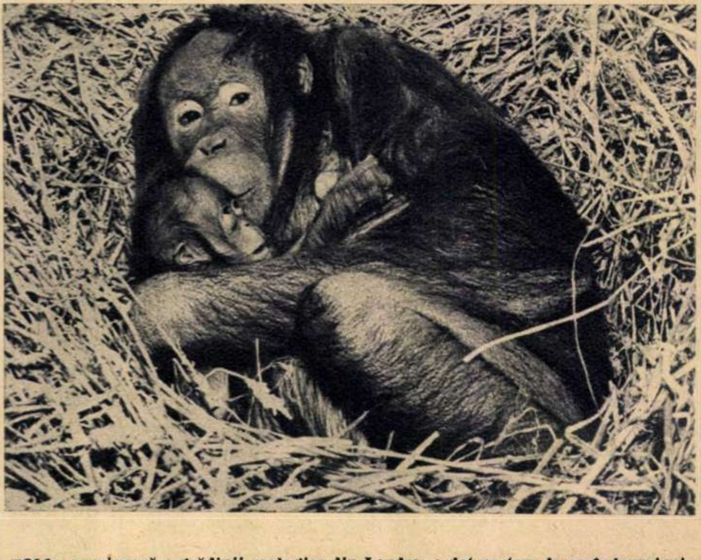

TOLI, pensionară a grădinii zoologice din Londra, a dat naştere de curînd unui mic orangutan. Priviţi cu cîtă afecţiune îşi ocroteşte puiul...

N. P. Ohlopkov, artist al poporului al U.R.S.S., conducătorul artistic al Teatrului „V. Maiakovski“.

E. E. Marțevici, S. N. Mizeri, S. A. Zaikova și A. S. Lazarev, într-o scenă din piesa „Poveste din Irkutsk“ de A. Arbuzov.

REÎNTÎLNIRE CU TEATRUL „V. MAIAKOVSKI“

de Costache ANTONIU, artist al poporului

În cîteva rînduri e greu să vorbești despre Teatrul „V. Maiakovski“ și despre turneul său în țara noastră, turneu care constituie, desigur, un eveniment al stagiunii. În cîteva rînduri e greu să vorbești despre Ohlopkov, animatorul a cărui multilaterală personalitate artistică domină acest teatru și care se înscrie printre fruntașii regiei contemporane.

Teatrul de pe mica și pitoreasca străduță Herzen din Moscova este foarte popular și apreciat de spectatorul sovietic pentru stilul său, despre care, rezumativ, se poate spune, cum de altfel s-a și spus: spectatorul, oaspetele actorului. Numai că, deși mereu aceeași, de fiecare dată gazda e alta: întîlnirea dintre spectator și teatru e astfel mereu o primă întîlnire.

Înființat în 1923 (pe atunci purta denumirea de „Teatrul Revoluției“), Teatrul „V. Maiakovski“ a reunit pe scena sa o pleiadă de fruntași ai artei interpretative sovietice. Astăzi, în fruntea sa se află N. P. Ohlopkov, artist al poporului al U.R.S.S., secondat de regizorii Vl. Dudin, artist al poporului al R.S.F.S.R., și Elena Zotova, artistă emerită a R.S.F.S.R. (Pe Ohlopkov, marele artist, l-am întîlnit de mai multe ori. Însă, fie că a fost vorba de rolul Vasili din filmul „Lenin în Octombrie“ sau de oaspetele pe care mi l-am făcut prieten cu prilejul unei recepții date de Ambasada romînă la Moscova, fie că a fost vorba de regizorul „Aristocraților“ lui Pogodin sau al „Poveștii din Irkutsk“ a lui Arbuzov — de fiecare dată și pe el l-am întîlnit pentru prima oară).

Maiakovski a spus cîndva că teatrul nu este „o oglindă care reproduce, ci o lupă care mărește“. Aceasta este și deviza teatrului care-i poartă numele și care militează pentru o artă scenică dușmană șabloanelor, pasionată și îndrăzneață exploratoare a celor mai noi și mai convingătoare forme de expresie scenică.

Teatrul „V. Maiakovski“ are un repertoriu bogat, din care nu lipsesc valori ale dramaturgiei universale. Dar el aduce cu precădere în mijlocul spectatorilor sovietici propria lor viață contemporană. Spectacolele sale sînt manifeste înaripate, pline de fantezie, sînt spectacole în care actorii și publicul participă deopotrivă la problemele majore pe care le dezbate piesa; spectacole în care actorii sînt aduși în sală, iar publicul în scenă. (Nu-i de mirare: Ohlopkov a debutat în 1922 la Irkutsk — avea atunci 21 de ani — cu un spectacol scris de el și jucat pe o estradă publică de... public, de actori și de el însuși!).

Din bogatul său repertoriu, teatrul ne prezintă trei spectacole: „Hotel Astoria“ și „Viori de primăvară“ de A. Stein și „Poveste din Irkutsk“ de A. Arbuzov. Impresionează modul în care este evocată în „Hotel Astoria“ apărarea Leningradului în ultimul război mondial (muzica dominîndu-l, spectacolul se transformă într-un adevărat concert, care subliniază eroismul și grandoarea apărării); impresionează de asemenea fantezia și originalitatea punerii în scenă a „Poveștii din Irkutsk“ sau a „Viorilor de primăvară“. Dar mai presus de toate, impresionează altceva: Teatrul „V. Maiakovski“ este oaspetele nostru, dar în sala de spectacole, noi, spectatorii, sîntem oaspeții oaspeților!

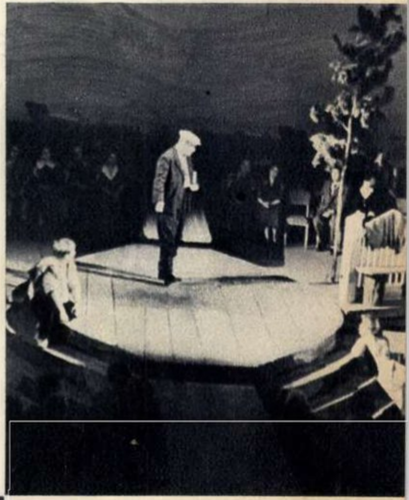

Altă scenă din piesa „Poveste din Irkutsk“ de A. Arbuzov.

B. N. Tolmazov, artist al poporului al R.S.F.S.R. și artist emerit din R.S.S. Uzbecă, A.P. Lukianov, artist emerit al R.S.F.S.R., T.M. Karpova, artistă a poporului a R.S.F.S.R. și L.K. Kruglov, interpretînd o scenă din piesa lui A. Stein „Hotel Astoria“.

REDACȚIA: BUCUREȘTI PIAȚA SCÎNTEII
Căsuța Poștală: 3507 of. 33, Tel. 17.60.10, int. 1744
ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.
PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei
6 luni: 52 lei
un an: 104 lei

Prezentarea grafică: Ion VULPESCU. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin“.

PREȚUL REVISTEI 2 LEI

SPORT

1

① După 15 minute de joc, C.C.A. conducea cu 1-0 în meciul pe care l-a susținut cu U.T.A. Fotografia îl prezintă pe Tătaru, care, primind o pasă de la Cacoveanu, deschide scorul meciului, care în final avea să fie 2-0 pentru militari.

② 3-0 a fost scorul cu care duminică, pe stadionul „23 August", Rapidul a surclasat echipa minerilor din Lupeni. A fost o victorie ușoară, în care Kiss, portarul minerilor, a avut mult de lucru. Iată-l în fotografie, pus din nou în fața unui atac al feroviarilor.

③ Meciul de rugbi dintre C.F.R. Grivița Roșie și Progresul, contînd pentru „Cupa de vară", s-a terminat cu rezultatul de 8-3 (5-3) în favoarea feroviarilor. Iată în fotografie o grămadă. De partea cui va fi mingea?

Fotografii de Romulus SCURTU

Bibl. Rep.

2

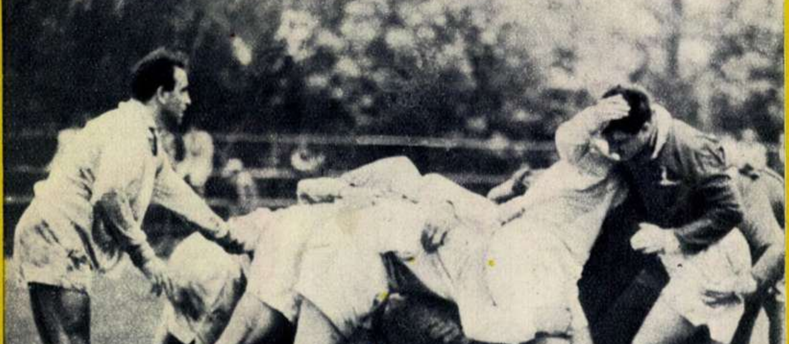

3

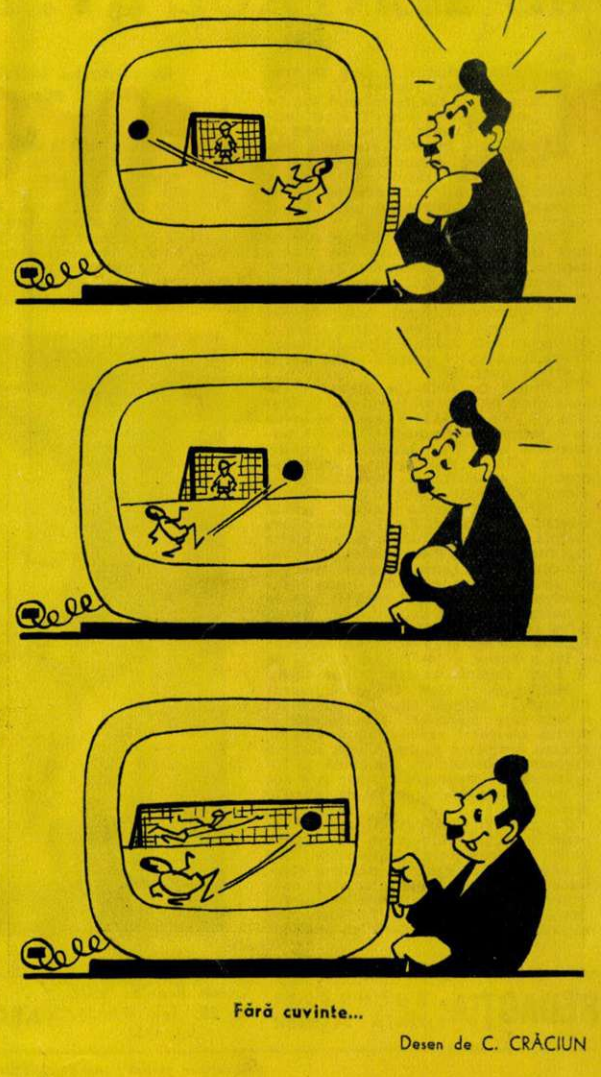

Fără cuvinte...

Desen de C. CRĂCIUN

Concursul pe țară pentru o calitate din ce în ce mai bună a pîinii.

(Citiți reportajul din pag. 22-23)

În acest număr:

Popas pe inelul II

SAHARA

La cea mai... joasă presiune

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

Nr. 22 (314) — 3 iunie 1961

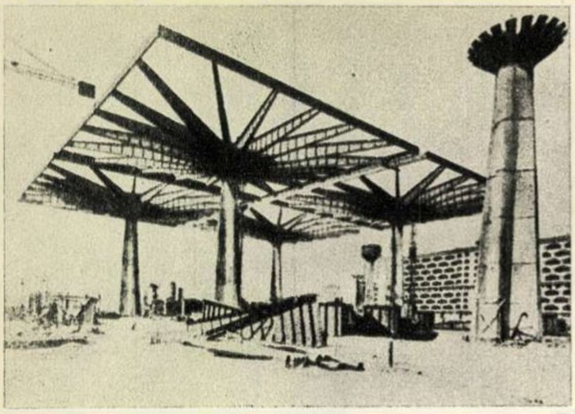

La 2 iunie s-au împlinit 15 ani de la proclamarea Republicii Italiene. În preajma acestei aniversări — în cadrul programului de sărbătorire a centenarului statului italian — s-a deschis, la Torino, Expoziţia internaţională a muncii. Organizată sub deviza „Omul în muncă", expoziţia este menită să înfăţişeze — aşa cum arată organizatorii ei — munca omului ca factor de bază şi determinant al dezvoltării şi realizărilor civilizaţiei în ultimii 100 de ani.

Pe ţărmul fluviului Po, în partea de sud-est a oraşului Torino, a fost construit şi amenajat edificiul central — Palatul muncii — care găzduieşte atît expoziţia italiană, cît şi secţiile de exponate prezentate de diferite ţări şi organizaţii internaţionale. Una dintre cele mai mari şi mai atractive secţii este cea sovietică, pe o suprafaţă de 1.700 metri pătraţi.

În fotografie: aspect al construcţiei Palatului muncii.

fotocronica FLACARII

O bogată recoltă de căpşuni au obţinut muncitorii combinatului agroalimentar „30 Decembrie", din apropierea Capitalei.

↑

Colectiviştii din raioanele Galaţi, Bujor şi Tecuci au pornit o importantă acţiune pentru terasarea dealurilor golaşe şi plantarea lor cu viţă de vie.

Elevii Centrului şcolar agricol nr. 1 din Turda şi-au început practica de vară. Iată-i pornind voioşi spre tarlalele de porumb ale staţiunii experimentale Şimnic din regiunea Oltenia. →

Ultima lecţie din acest an a Universităţii muncitoreşti de cultură muzicală a avut loc în sala Ateneului R.P.R. cu tema „Despre suita simfonică". Lecţia a fost urmată de exemplificări, cu concursul orchestrei simfonice a Radioteleviziunii, sub conducerea lui Iosif Conta. ↓

AZI – LA VIENA

de **Florica ŞELMARU**

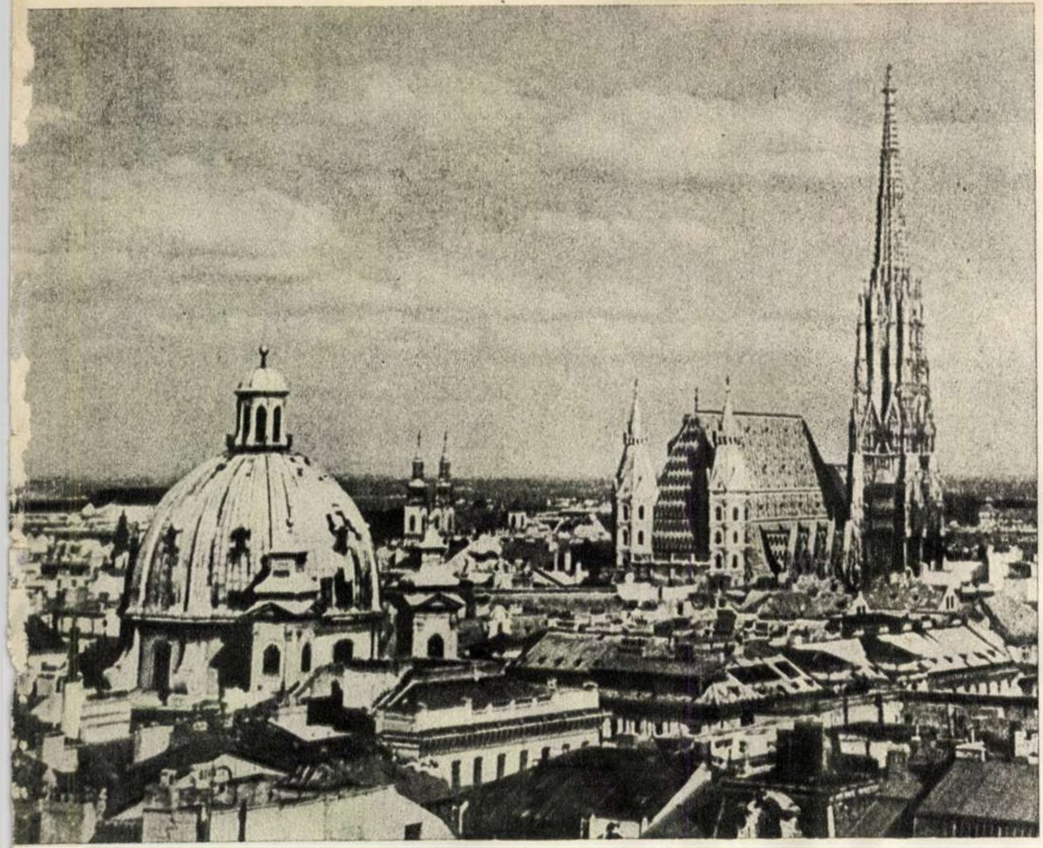

Viena – oraşul spre care se îndreaptă în aceste zile privirile opiniei publice mondiale ce doreşte cu ardoare îmbunătăţirea climatului internaţional şi consolidarea păcii în lume.

Cînd la noi va fi azi începutul după-amiezii, milioane de oameni pe aproape toate meridianele globului (pe toate, afară de cele unde va fi noapte adîncă) vor face acelaşi gest: vor despături ziarul, parcurgîndu-l repede cu privirea. Va fi ziar de prînz în Europa, ziar de dimineaţă la New York sau la Santiago de Chile, ziar de seară la Novosibirsk sau la Djakarta — dar privirile vor căuta acelaşi titlu: primele ştiri despre întîlnirea de la Viena. Pentru a le afla, alţi oameni la ora aceea, tot cu un gest comun, vor întoarce butonul aparatului de radio sau de televiziune şi vor asculta, la Havana, primele emisiuni matinale, la Habarovsk, la Tokio sau la Sidney, emisiunile tîrzii de seară.

Simultaneitatea, pe globul întreg, a unui gest identic... Într-un moment în care războiul rece face ca visurile mari şi mici ale oamenilor să fie tulburate de ameninţări, simultaneitatea gestului identic în faţa ziarului, a aparatului de radio, a televizorului traduce solidaritatea care leagă milioane de bărbaţi şi de femei, unii altora necunoscuţi, într-o aceeaşi speranţă...

Nu pentru că, în cele zece ore — cinci azi şi cinci mîine — pe care programul întîlnirii de la Viena le consacră convorbirilor dintre tovarăşul Hruşciov şi preşedintele Kennedy, îşi vor găsi o miraculoasă dezlegare problemele — nu puţine şi nu simple — care s-au strîns de-a lungul atîtor ani de încordare. Cei doi conducători au stabilit de altfel că întîlnirea lor în capitala austriacă nu va avea drept scop *„ducerea de tratative sau realizarea unui acord în principalele probleme internaţionale care afectează interesele altor ţări"*, ci este menită a fi *„prilej adecvat şi binevenit pentru un prim contact personal între ei şi un schimb general de păreri asupra principalelor probleme referitoare la relaţiile dintre cele două ţări"*.

Acest prim contact personal şi acest schimb de păreri pot deveni premise preţioase pentru o destindere a atmosferei internaţionale. Ampla dezbatere, care de multă vreme, şi îndeosebi în ultimul an, se desfăşoară în presa din întreaga lume, în legătură cu problemele coexistenţei paşnice, oglindeşte cu vivacitate aceste noi perspective, aceste noi speranţe. Şi dacă în anumite luări de poziţie se agită nemulţumirea iritată a fanaticilor politicii „de pe poziţii de forţă", moştenită de la răposatul J.F. Dulles, este limpede că majoritatea covîrşitoare a opiniei publice aspiră la o înseninare a cerului politic, la stabilirea unor relaţii de bunăvoinţă şi colaborare între state.

Majoritatea covîrşitoare a opiniei publice din lumea întreagă. Căci dacă oamenii sînt feluriţi, dacă limbile pe care le vorbesc şi tradiţiile pe care le poartă în ei sînt felurite, pacea are pretutindeni acelaşi chip, chipul vieţii. Către el se îndreaptă gestul solidar al tuturor celor care azi, după ora noastră la începutul după-amiezii, despăturesc ziarele sau întorc butoanele aparatelor de radio şi ale televizoarelor.

fotocronica FLACARII

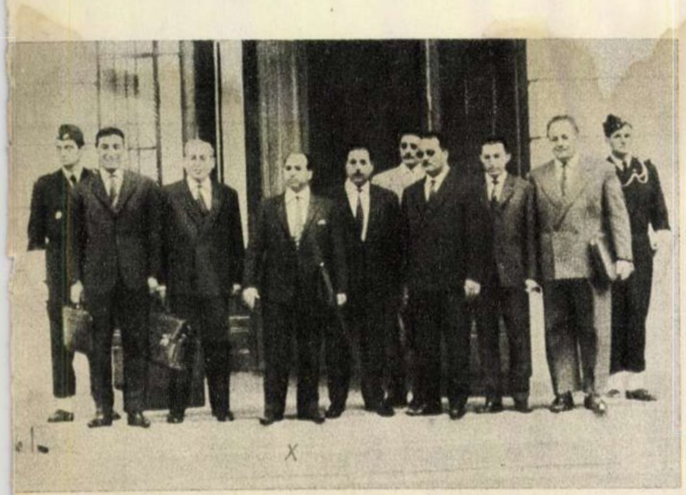

La Evian continuă tratativele franco-algeriene. În fotografie: delegaţia guvernului provizoriu al Republicii Algeria, în frunte cu Krim Belkasem (x), vicepreşedinte al G.P.R.A., la Hotel du Parc, după una din şedinţe. ←

Manifestaţiile din golful scoţian Holy Loch împotriva bazei americane pentru submarine înzestrate cu rachete „Polaris" au luat o mare amploare. Grupuri de demonstranţi au încercat să se apropie cu bărcile de nava militară „Protheus" — care este baza submarinelor americane — iar numeroşi manifestanţi s-au aşezat pe pămînt, pe cheiul Ardnadam, pentru a împiedica aprovizionarea navei. În fotografie: poliţia se dedă la brutalităţi împotriva demonstranţilor pentru ca marinarii americani să poată ajunge la baza militară. ←

POPAS PE

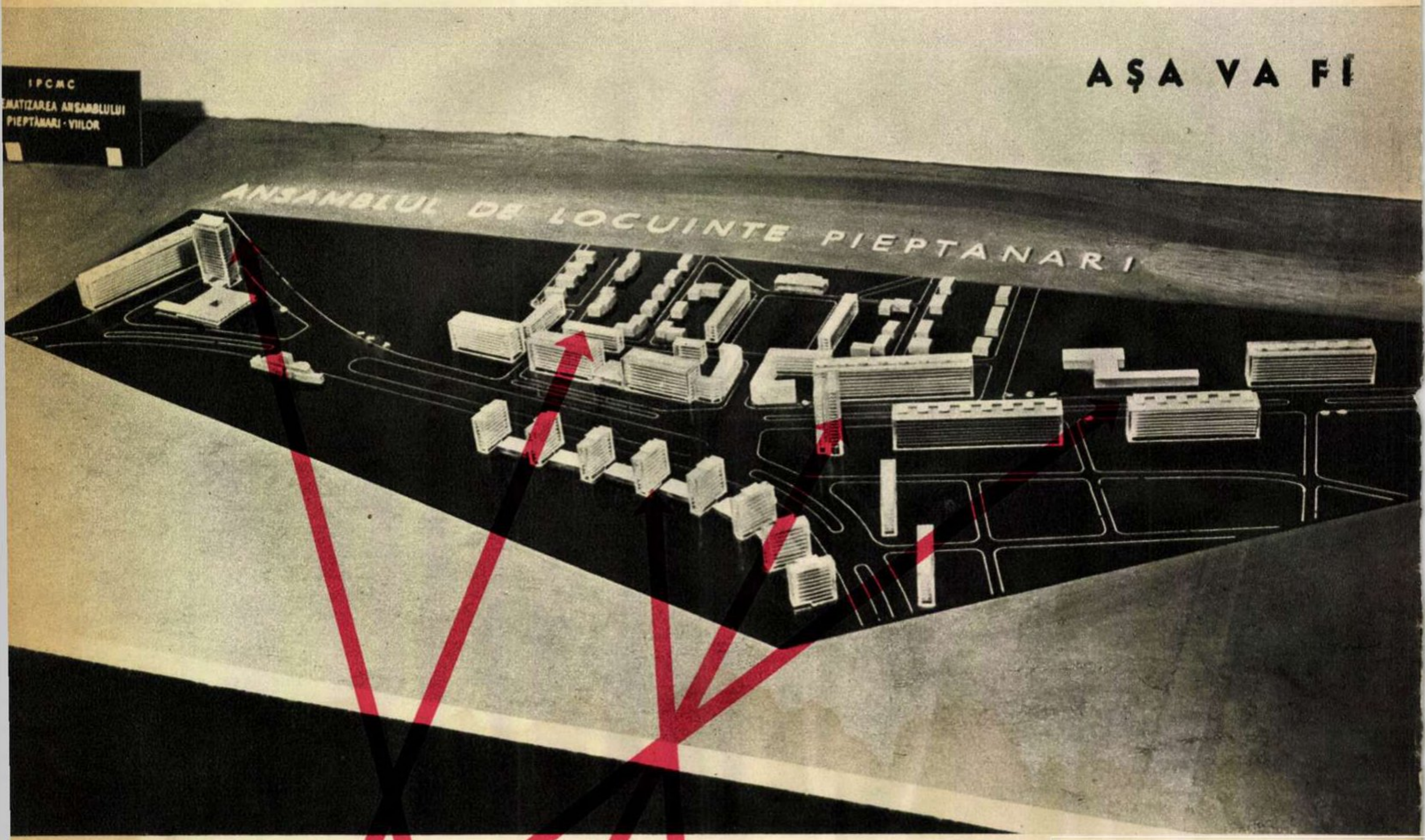

AȘA VA FI

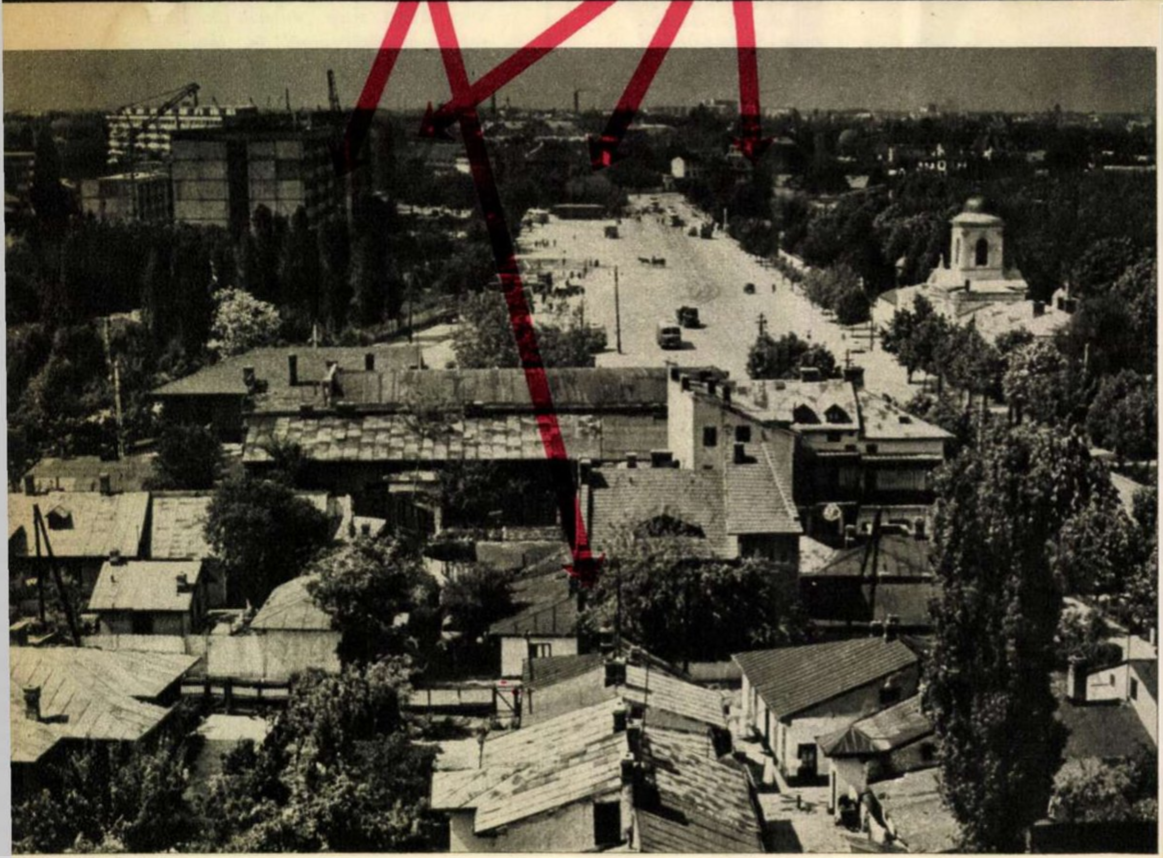

În atelierele I.P.C.M.C., în faţa proiectelor mute, a machetelor neînsufleţite, abia am descifrat însemnătatea lucrărilor ce comportă amenajarea pieţei Pieptănari, care se află pe inelul II al Capitalei şi face – în acelaşi timp – legătura dintre şoseaua Olteniţei şi şoseaua Giurgiului cu Magistrala nord-sud.

Am înţeles însă amploarea lucrărilor înscrise în proiecte şi machete, de la înălţimea ultimului etaj al blocului care închide perspectiva pieţei Pieptănari spre şoseaua Giurgiului. De aici, macheta prinde viaţă: spre nord se profilează în zare „Casa Scînteii", părînd că se află pe axa pieţei Pieptănari, şi se disting copertinele de pe terasele noilor blocuri din străpungerea Magistralei nord-sud; mai aproape, în stînga, se văd noile blocuri înconjurate de mari spaţii verzi.

Restul perspectivei îl completăm cu ajutorul machetei. Iată dar, în stînga, blocul-turn care ajută la conturarea pieţei pe această latură, lîngă clădirile pieţei comerciale. În dreapta, spre calea Şerban Vodă – după spaţiul verde format de desimea arborilor – se înşiruie 8 blocuri legate între ele de parterul cu magazine, iar dincolo, pe şoseaua Viilor, sînt blocurile a căror construcţie începe în acest an. Şi, în sfîrşit, blocul care va închide perspectiva pieţei spre nord.

De la această înălţime, îndeosebi, se poate vedea mai bine că arhitecţii care au proiectat sistematizarea pieţei. şi colectivul de ingineri şi arhitecţi de la I.P.C.M.C., care au proiectat blocurile cu peste 2.000 de apartamente au realizat un ansamblu arhitectonic ce se armonizează cu întreaga sistematizare a Capitalei.

INELUL II...

Într-una din zilele anului 196'... Un şir de autobuze O.N.T. aleargă cu viteză (legală!) pe şoseaua Giurgiului spre centrul Capitalei, cu un lot de turişti străini ce ne vizitează ţara. La întretăierea cu şoseaua Olteniţei maşinile opresc în dreptul unui bloc-turn. Invitaţi de ghid, turiştii coboară. În faţa lor se desfăşoară o mare piaţă încadrată de imense spaţii verzi, pe care sînt aşezate numeroasele blocuri de locuinţe.

Ghidul explică:

— Ne aflăm în noua piaţă Pieptănari, care este — ca s-o numim aşa — o poartă de intrare a Capitalei noastre.

Turiştii vizitează noile magazine aflate în preajma blocului-turn, admiră coloritul viu al construcţiilor, apoi se îmbarcă în maşinile care pornesc încet de-a lungul pieţei. Trec prin calea Şerban-Vodă, admirînd cele opt blocuri de locuinţe din dreapta şi pătrund în Magistrala nord-sud pe care o străbat trecînd prin noua piaţă Mărăşeşti, prin piaţa Unirii — în plină reconstrucţie şi amenajare; ieşind în Bd. „1848", ei continuă călătoria de-a lungul Magistralei prin bulevardele Bălcescu, Magheru, Ana Ipătescu pînă în piaţa Victoriei şi de aci, prin şos. Kiselev, ajung în piaţa Scînteii.

Fotoreportaj de
R. RODA şi A. MIHAILOPOL

La reîntoarcere, ghidul a făcut o surpriză turiştilor noştri. Din piaţa Victoriei autocarele n-au mai pornit spre Giurgiu traversînd Magistrala nord-sud, ci au intrat în şoseaua Ilie Pintilie, continuîndu-şi drumul prin şoseaua Ştefan cel Mare. Aici, un scurt popas: turiştii vizitează Circul de stat şi cvartalul de blocuri din jurul circului. Apoi îşi continuă călătoria de-a lungul şoselei Mihai Bravu, unde privesc încîntaţi impunătoarele clădiri abia terminate. Ajungînd în calea Dudeşti, autocarele trec prin noua străpungere care duce spre şoseaua Olteniţei, de unde — prin piaţa Pieptănari — trec în şoseaua Giurgiului, continuîndu-şi călătoria spre Giurgiu.

Au străbătut adică inelul II al Capitalei...

……

Călătoria noastră imaginară nu este prea îndepărtată de realitate. În cîţiva ani traseele descrise vor putea fi parcurse aievea. Ne-o garantează ritmul impetuos în care s-a realizat — în 1960 — străpungerea Magistralei nord-sud între str. Lînăriei şi bd. Mărăşeşti, noile construcţii de pe Magistrală, de pe bd. Pieptănari şi din piaţa Pieptănari şi o bună parte din construcţia cu 7 etaje care închide perspectiva de sud a pieţei Pieptănari. Dar, mai ales, ne-o garantează atenţia pe care partidul şi guvernul o acordă acestor construcţii, elanul şi experienţa acumulate în anii aceştia de constructorii noştri în lupta pentru traducerea în viaţă a hotărîrilor partidului privind acţiunea de construcţii.

Şi acum, un scurt popas... fotografic pe inelul II, şi anume în piaţa Pieptănari.

Nu s-a împlinit un an şi noile blocuri şi-au primit locatarii. ↓

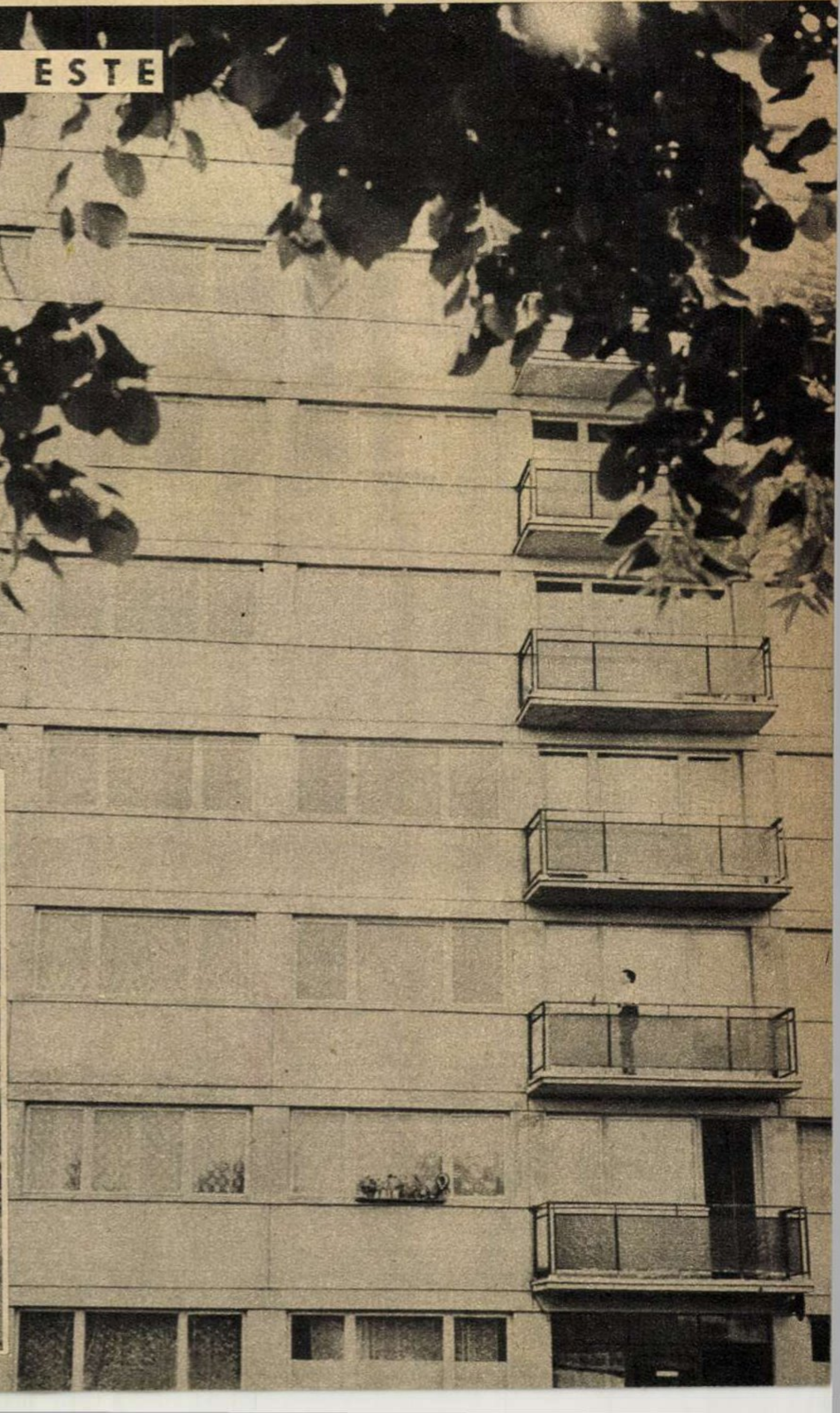

Aşa arăta, la începutul lunii iunie 1960, terenul pe care s-au construit blocurile 3A şi 3B — cu 256 de apartamente — din ansamblul Pieptănari. ↓

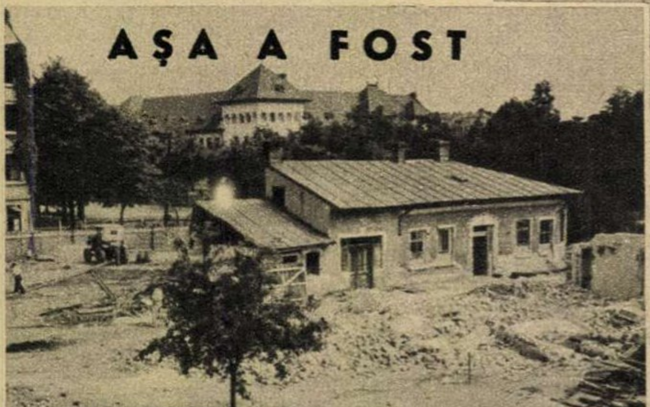

Ansamblul Pieptănari va număra 25 de blocuri cu cîte 5 şi 8 nivele şi un bloc-turn cu 15 nivele însumînd la un loc circa 2.100 de apartamente, precum şi spaţii comerciale şi social-culturale.

Pe şantierul Pieptănari s-a experimentat sistemul de construcţii cu panouri mari, prefabricate. În acest sistem de construcţii consumul de cherestea este aproape anulat.

Fabrica „Progresul" poate furniza anual panouri mari pentru construcţia a peste 2.500 apartamente convenţionale de 2 camere.

Constructorii de pe şantierul Pieptănari au ajuns să monteze în medie circa 6 apartamente pe zi. (O echipă de 5 muncitori au realizat în perioadele de vîrf montarea unui apartament în 9 ore).

În 1960 s-au construit în ansamblul Pieptănari 1.200 m p spaţiu comercial.

În 1961, se vor construi 4.000 m p spaţiu comercial. În aceste spaţii vor funcţiona 15 unităţi comerciale diferite.

Construcţiile social-culturale şi comerciale cu care va fi dotată noua piaţă Pieptănari vor face ca aceasta să devină centrul cel mai important al raionului N. Bălcescu.

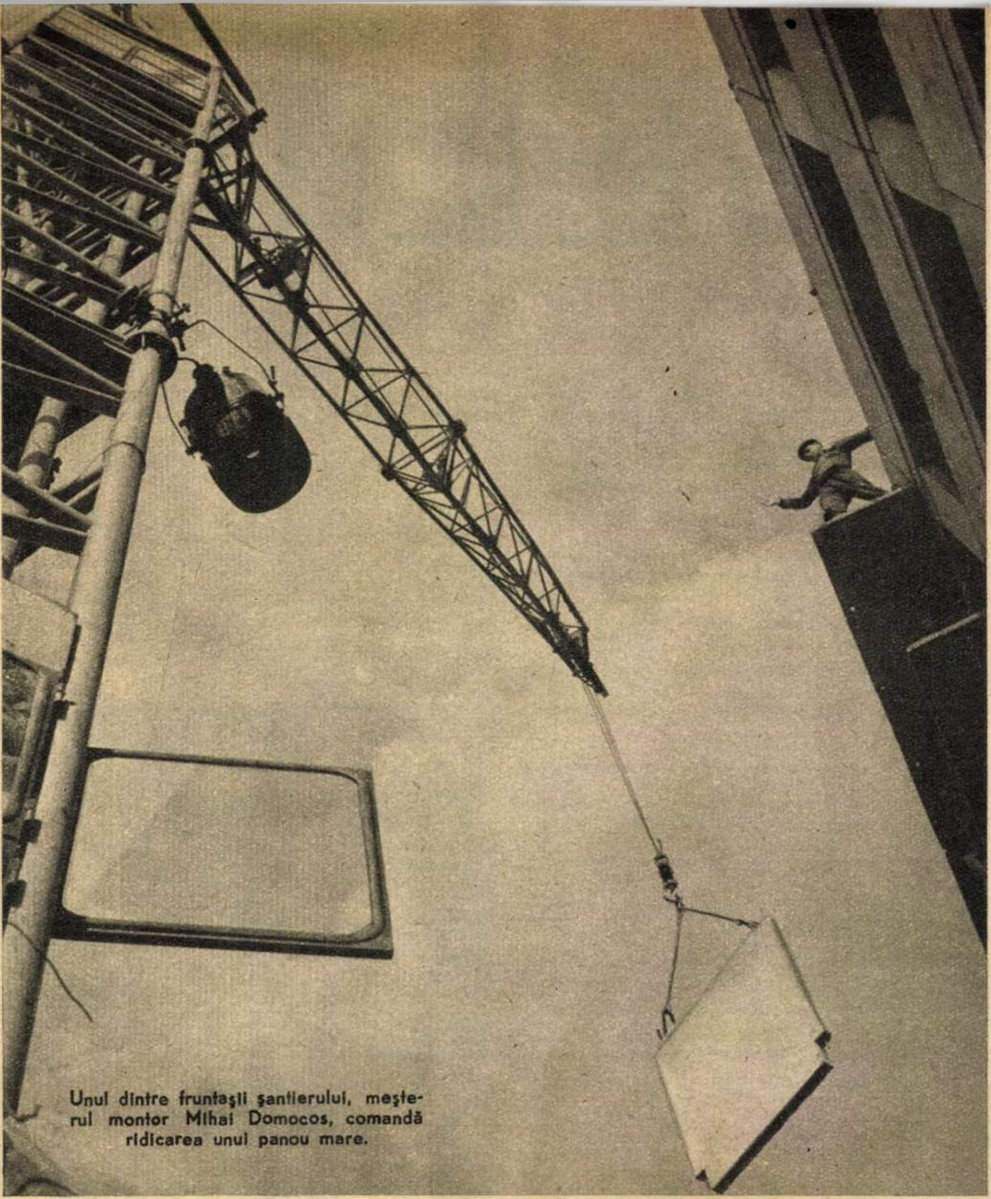

Unul dintre fruntaşii şantierului, meşterul montor Mihai Domocos, comandă ridicarea unui panou mare.

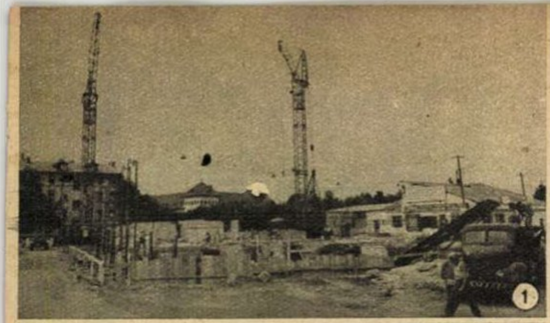

①

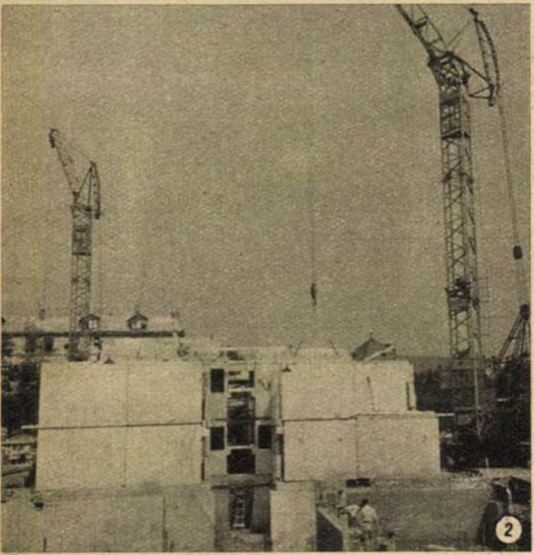

②

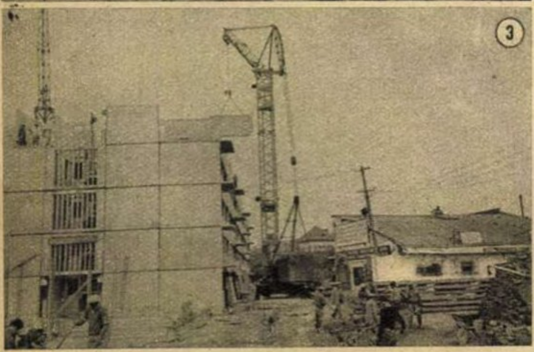

③

În sistemul de construcţii cu panouri mari, prefabricate, zidarii şi dulgherii devin montori, iar construcţiile cresc văzînd cu ochii. Cele trei imagini fotografice (1-2-3), luate la răstimpuri de cîte 2-3 săptămîni, demonstrează ritmul susţinut cu care se înalţă blocurile.

Dispută pe... trei nivele... →

În sutele de apartamente date în folosinţă se vădeşte grija constructorilor pentru buna calitate a finisajului. Iată unul din luminoasele apartamente din Pieptănari. Aci locuieşte muncitorul electrician Stelian Lungu cu familia sa. ↓

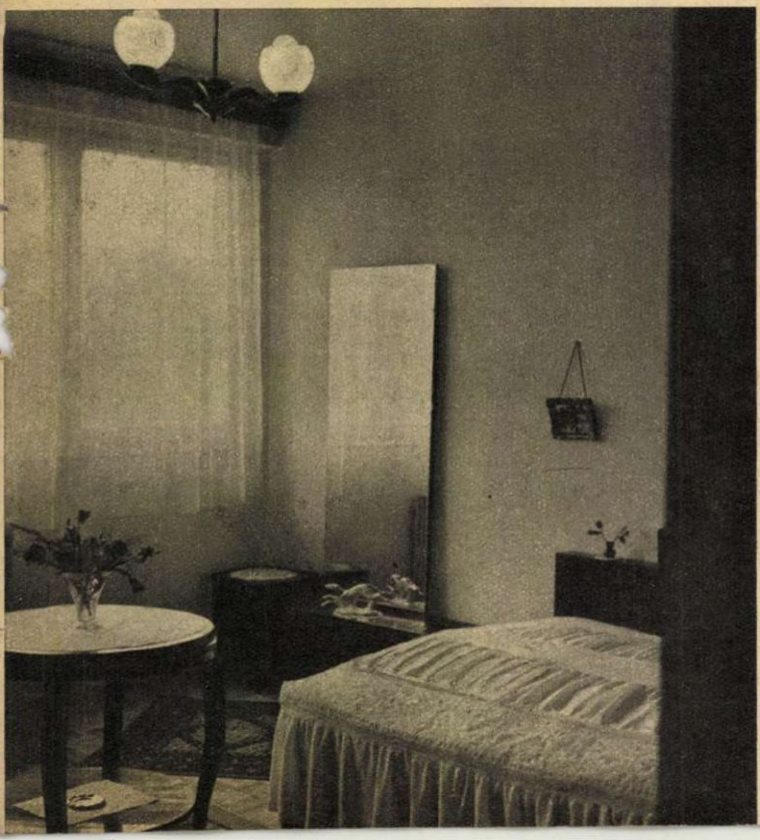

sahara

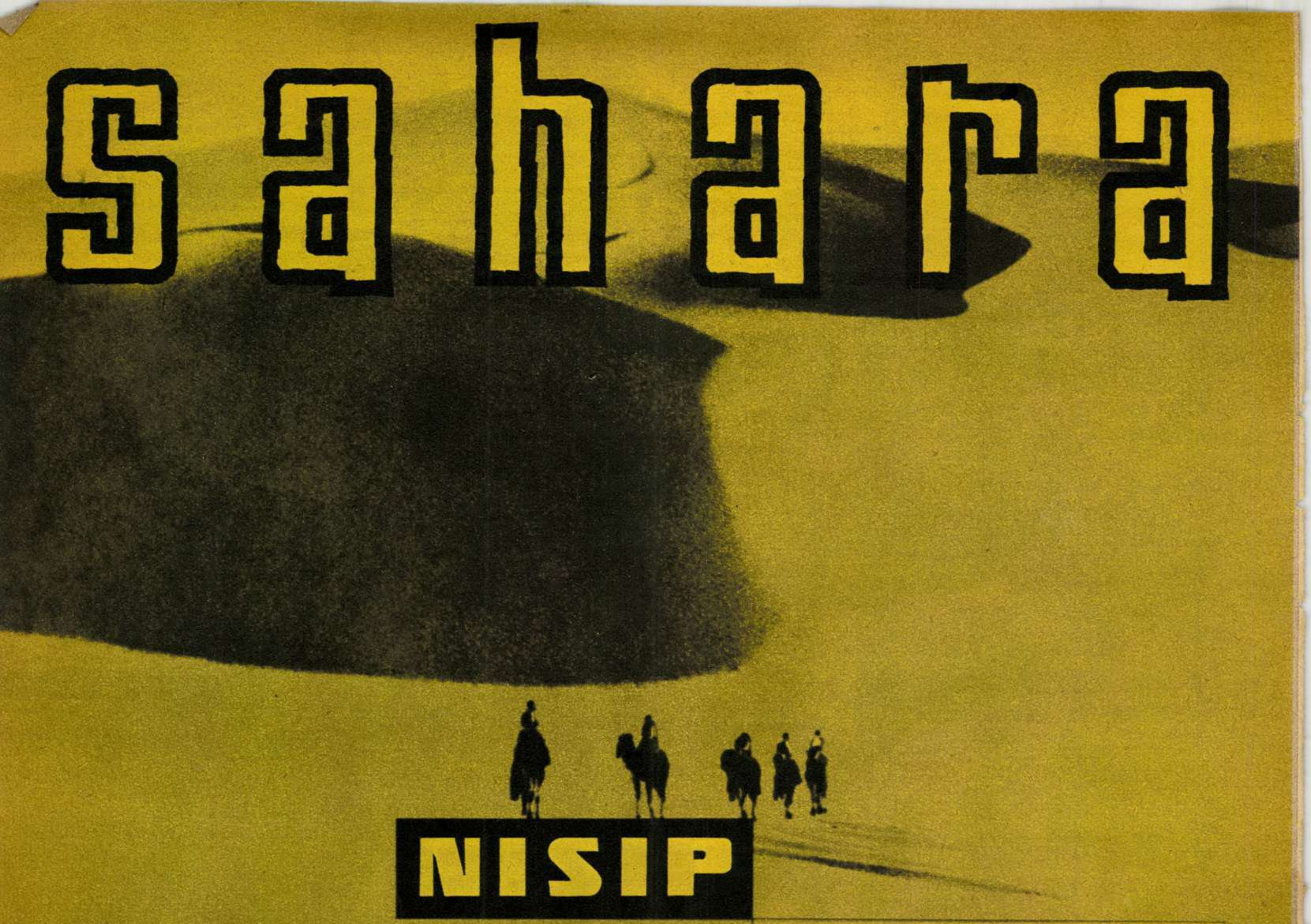

NISIP

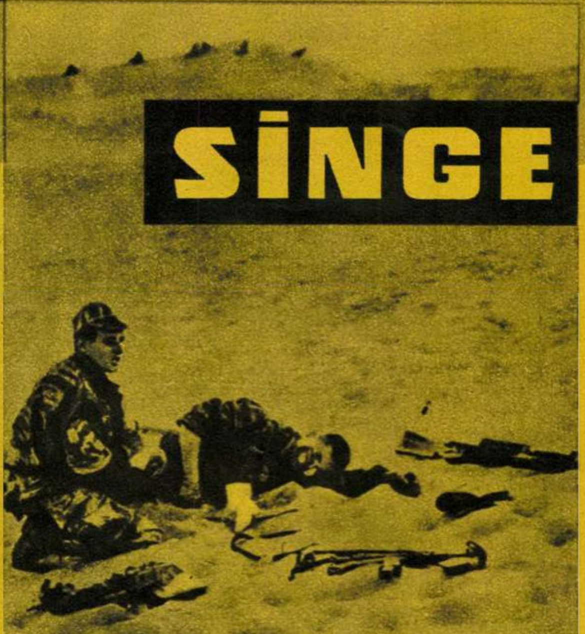

SÎNGE

de I. CIOARĂ

„Rebeliune militară: armata a preluat puterea în Algeria şi Sahara"... „O nouă explozie atomică în Sahara"... „Debré: Franţa va rămîne în Sahara"... „G.P.R.A. denunţă proiectele neocolonialiste cu privire la Sahara"... „Noi concesiuni petrolifere acordate în Sahara"...

Teleimprimatoarele agenţiilor de presă transmit tot mai des în vremea din urmă ştiri în care revine acest cuvînt: SAHARA. Căci Sahara, nesfîrşit deşert, pe cît de torid în amiezi, pe atît de pur şi rece sub palida lumină a stelelor, Sahara care l-a inspirat pe Saint-Exupéry în creaţia unuia din cele mai frumoase poeme ale sale, oceanul de nisip pe care l-au străbătut ostaşii numizi pentru a-l răpune pe Mâtho, iubitul frumoasei Salammbô, şi pe unde şi-au purtat eroii Jules Verne şi Pierre Benoit, acest ţinut al oazelor rare şi al „fetei morgana", Sahara străvechilor berberi este astăzi cutremurată de bubuitul armelor ucigătoare, stropită cu sînge omenesc şi cunoaşte o nouă specie de şacali, sosiţi în grabă din Paris, New York, Bonn şi Londra, adulmecînd aurul negru.

PETROL

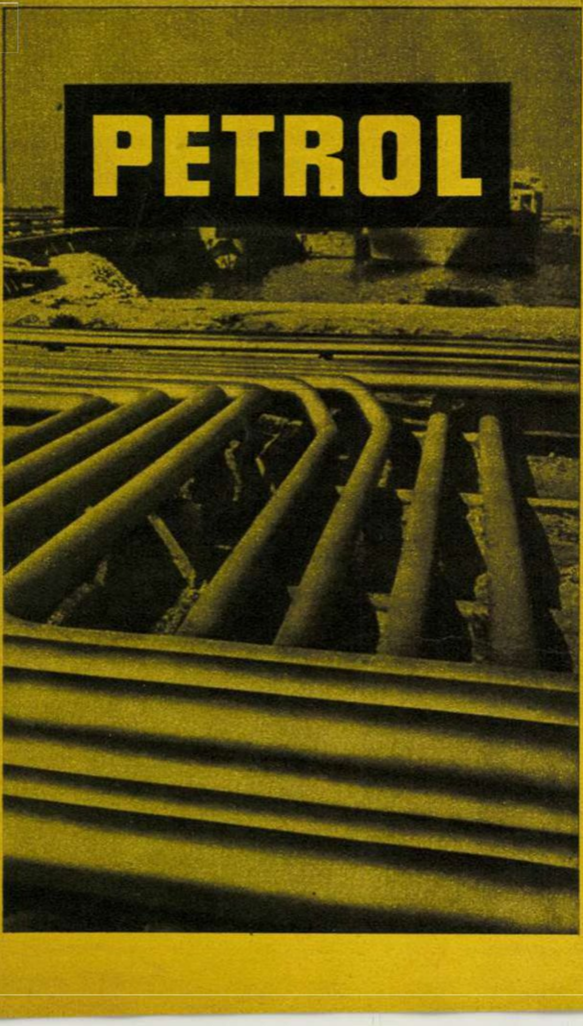

Pentru geografi Sahara reprezintă un imens teritoriu — aproape un sfert din suprafața Africii — care se întinde (în punctele maxime) de la Atlantic la Marea Roșie și din sudul lanțului munților Atlas pînă prin dreptul paralelei 15°, trecînd puțin deasupra țărmului nordic al lacului Ciad. Peste șapte milioane kilometri pătrați, cuprinzînd teritoriile Saharei „spaniole“, Mauritaniei, Republicii Mali, Republicii Niger și Saharei algeriene, cărora li se adaugă partea de sud a Libiei și cea de nord a Ciadului și a Sudanului.

Dar dintre toate acestea, în centrul atenției presei și opiniei publice de pe tot globul se află astăzi porțiunea de deșert din sudul munților Atlas — Sahara algeriană — care împreună cu nordul Algeriei măsoară 2.200.000 km p. Un teritoriu de patru ori mai mare ca Franța și pe care monopoliștii și ultracolonialiștii francezi nu-l pot concepe decît ca „pămînt francez pe vecie “...

În pofida istoriei

Sahara „franceză“ e doar un mit, creat și întreținut de cei mai înverșunați adepți ai rînduielilor coloniale. Întreaga sa istorie cunoscută e strîns legată de prefacerile prin care au trecut țările străvechiului Maghreb (Marocul, Algeria și Tunisia) și în special Algeria. Începînd cu regatul Garamanților, continuînd cu statul libian Mauritania (situat pe actualul teritoriu al Algeriei și Marocului), cu pătrunderea romană și apoi cu cea arabă (în două valuri mari, în secolele VII și XI) și terminînd cu cucerirea Algeriei de către colonialiștii francezi (care, începută în 1830, n-a luat sfîrșit decît după mai bine de patru decenii de apărare îndîrjită a algerienilor, în 1871) istoria Saharei se contopește cu cea a actualei Algerii. Și încă un fapt, dacă mai e necesar: arabi sau berberi, algerienii din nordul sau din sudul Atlasului vorbesc limbi făcînd parte din aceeași familie lingvistică semito-hamitică. Cît privește perioada de după colonizarea Algeriei, înseși autoritățile franceze au considerat teritoriul saharian din sudul Algeriei ca o prelungire naturală a acestei țări.

Astăzi, cînd ceasul tratativelor cu privire la acordarea independenței poporului algerian n-a mai putut fi oprit în loc, cercurile colonialiste se cramponează de Sahara încercînd prin diferite manevre s-o rupă de Algeria. De ce?

„Marea speranță...“

Cînd, în 1890, după încheierea acordului prin care Anglia recunoștea „drepturile“ Franței asupra Saharei, lordul Salisbury a exclamat ironic: „lăsați cocoșul galic să-și ascută ghearele în nisipul pustiului“, nici măcar colonialiștii francezi nu gîndeau că deșertul saharian ar putea reprezenta și altceva decît o sursă inepuizabilă de...nisip.

Cu aproape două decenii mai tîrziu, în 1907, sub nisipul fierbinte fu găsit, în împrejurimile Colomb-Bécharului, nu departe de granița marocană, cărbune. Dar prospectări mai insistente ale subsolului saharian n-au început decît după sfîrșitul celui de-al doilea război mondial, mai ales în deceniul al VI-lea, cînd imperiul colonial francez de odinioară a pornit să se destrame văzînd cu ochii. Unul după altul ieșiră la iveală importante zăcăminte de fier, cupru, plumb, metale rare și chiar uraniu. Dar „lovitura cea mare“ o constitui țîșnirea de sub nisip, în ianuarie 1956, la Edjelé, în apropierea frontierei cu Libia, a unui jet de țiței de cea mai bună calitate. Din acest moment Sahara algeriană deveni „marea speranță a Franței“ — respectiv a monopoliștilor francezi.

Un pistol împotriva Africii

Dar importanței uriașelor resurse naturale ale teritoriului saharian i s-a adăugat și o alta — „strategică“. Sahara a fost transformată într-un uriaș poligon de experimentare a rachetelor și armelor teleghidate (la Colomb-Béchar) și a armei atomice „franceze“ (la Reggane). Acest

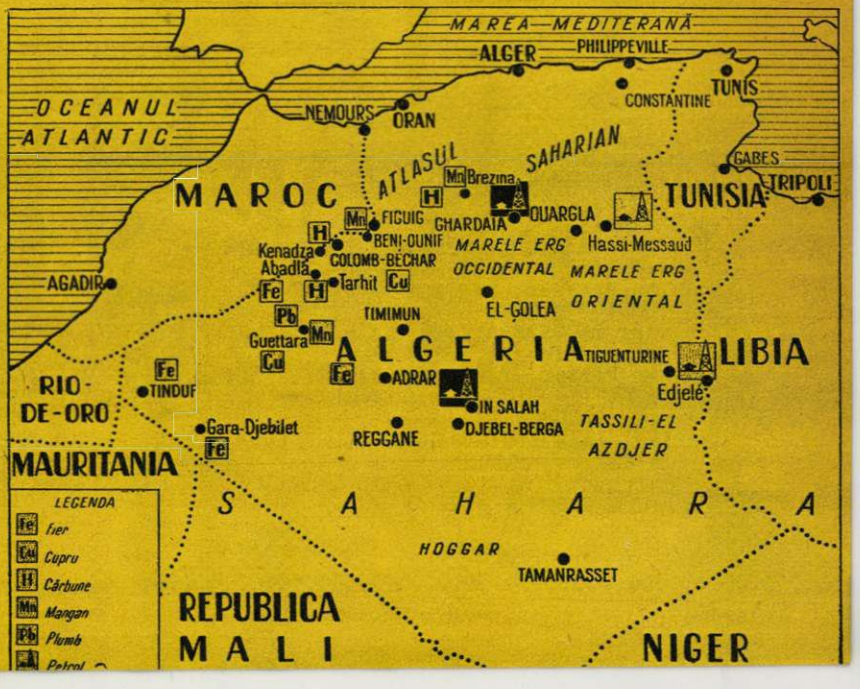
MAREA MEDITERANĂ
ALGER
PHILIPPEVILLE
CONSTANTINE
TUNIS
OCEANUL ATLANTIC
NEMOURS
ORAN
ATLASUL SAHARIAN
GABES
TRIPOLI
MAROC
Mn
Brezina
H
GHARDAIA
OUARGLA
TUNISIA
Mn
FIGUIG
H
BENI-OUNIF
Kenadza
COLOMB-BECHAR
Abadla
Tarhit
Cu
MARELE ERG OCCIDENTAL
Hassi-Messaud
MARELE ERG ORIENTAL
AGADIR
Fe
H
TIMIMUN
EL-GOLEA
Pb
Mn
Guettara
Cu
ALGERIA
TIGUENTURINE
LIBIA
Fe
Fe
TINDUF
ADRAR
Edjelé
RIO-DE-ORO
IN SALAH
TASSILI-EL AZDJER
Gara-Djebilet
Fe
REGGANE
DJEBEL-BERGA
MAURITANIA
SAHARA
HOGGAR
TAMANRASSET
REPUBLICA MALI
NIGER
LEGENDA
Fe Fier
Cu Cupru
H Cărbune
Mn Mangan
Pb Plumb
Petrol

↑
Colomb-Bécharul, în trecut bază militară a armatei coloniale franceze şi apoi un faimos lagăr de pedeapsă al legiunii străine, a fost transformat în vremea din urmă în centru de experimentare a rachetelor.

fapt este menit — după afirmaţia cercurilor oficiale franceze — să ducă la intrarea Franţei în „clubul atomic" şi, o dată cu aceasta, să-i redea — chipurile — măreţia... Cîtă discordanţă însă între această concepţie despre obţinerea „măreţiei" Franţei prin strădanii de a crea monstruoasa armă de ucidere în masă şi cuvintele scrise în Memoriile sale de actualul preşedinte al Franţei, de Gaulle, după explozia primei bombe americane: „...Fără îndoială, am fost de mai multă vreme informat că americanii sînt în curs de realizare a unor explozibile atotdistrugătoare pe baza dezagregării atomului. Nu sînt atît de surprins pe cît sînt încercat de disperare văzînd născîndu-se mijlocul care va permite, poate, oamenilor, să distrugă specia umană"...

Experienţele cu armele nucleare în Sahara — pînă în prezent au avut loc patru explozii: în februarie, aprilie şi decembrie 1960 şi aprilie 1961 — reprezintă un pistol îndreptat împotriva popoarelor africane ce-şi revendică independenţa. Dar, departe de a intimida, exploziile atomice din Sahara au făcut să crească şi mai mult ura anticolonialistă a popoarelor africane, care sînt mai hotărîte ca oricînd să lupte pentru alungarea definitivă a colonialiştilor din Africa.

La porţile Saharei

Cercurile monopoliste şi colonialiste de pe malurile Senei n-au apucat să se bucure prea mult de „marea speranţă" pe care le-o oferea „noul Texas" saharian. Fireşte, imediat după evenimentul de la Edjelé, o serie întreagă de companii din metropolă (aproximativ 40 la număr) controlate de un grup de mari bănci franceze, în frunte cu Banca Rotschild, Banca Parisului şi a Ţărilor de Jos, Banca Uniunii Pariziene, Banca Lazard etc., s-au avîntat în cursa pentru petrolul Saharei. Dar deîndată s-au ivit la orizont nori ameninţători: „partenerii" vest-europeni şi atlantici. Compania engleză „Shell" şi-a făcut prima intrarea în Sahara, deţinînd 65% din acţiunile societăţii franceze „C.P.A." (Compania petrolului din Sahara) şi 36% din acţiunile societăţii „C.R.E.P.S." (Compania de cercetări şi exploatare a petrolului din Algeria).

Profitînd de greutăţile economice ale Franţei, legate de ducerea războiului colonial din Algeria, dar mai ales speculînd nevoia de sprijin pe plan politic a cercurilor guvernamentale de la Paris pentru menţinerea poziţiilor Franţei în colonii şi în special în Algeria (inclusiv Sahara), monopolurile vest-germane şi apoi cele americane şi-au făcut apariţia la porţile Saharei. Monopoliştilor vest-germani—ca parteneri ai Franţei în „Piaţa comună" — nu li s-a opus rezistenţă. „Algeria, cu toate resursele ei — scria cu resemnare revista franceză „Témoignage Chrétien" — *trebuie* (sublinierea ns.), asociată naţiunilor Europei integrate".

În schimb încercările de infiltrare a capitalului american s-au lovit dintru început de rezistenţa monopoliştilor francezi, care dintr-o experienţă amară au învăţat că ori de cîte ori au deschis uşile coloniilor lor „prietenilor" americani, au trebuit să fluiere pînă la urmă a pagubă, cum s-a întîmplat de exemplu în Vietnamul de sud. Dar au intrat în acţiune presiuni directe şi indirecte care au avut drept rezultat... începerea de negocieri între Compania franceză de petrol şi Standard Oil. Un acord între aceste două societăţi a fost încheiat la începutul lunii noiembrie 1958. Două săptămîni mai tîrziu s-a dat publicităţii „Codul petrolifer al Organizaţiei comune a regiunilor Saharei", care nu constituia decît o consfinţire a pătrunderii capitalului american în Sahara pe bază de „fifty-fifty" („juma-juma"). Cîteva luni mai tîrziu, în iunie 1959, în numele guvernului francez, primul ministru Debré îşi punea semnătura pe un decret care acorda o serie de privilegii importante în Sahara firmei americane „Esso Standard" (grupul Rockefeller). Acelaşi M. Debré, care în februarie 1958, în calitate de senator, avertizînd revoltat despre o „ameninţare" la adresa „independenţei economice şi politice a naţiunii", interpela pe ministrul de atunci pentru problemele Saharei: „Sînteţi oare informat că, în urma unor presiuni străine cu caracter politic, companiile franceze se văd nevoite în prezent să semneze un contract neavantajos cu una dintre cele mai mari companii străine?" (era vorba tocmai de Rockefeller — n.a.)...

O serie de politicieni francezi şi-au asigurat participarea la exploatarea bogăţiilor Saharei. „Monsieur Robert Lacoste sans profession.. " era de fapt de profesiune socialist de dreapta de-al lui Guy Mollet şi ministru-rezident în Algeria, în cabinetul aceluiaşi Mollet, pe vremea cînd — aşa cum atestă facsimilul pe care îl reproducem... — şi-a procurat acţiuni în valoare de două milioane franci (vechi)... ↓

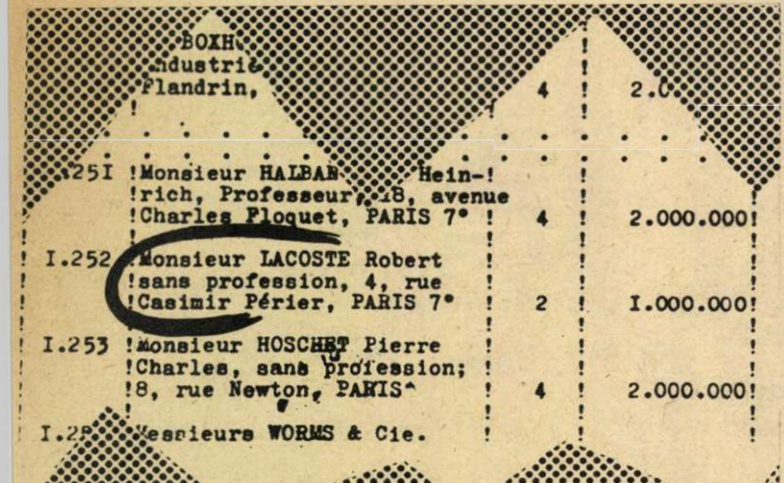

BOXH
Industrie
Flandrin, 4 ! 2.0
!
I.251 !Monsieur HALBAN Hein-!
!rich, Professeur, 18, avenue
!Charles Floquet, PARIS 7° ! 4 ! 2.000.000!
!
I.252 !Monsieur LACOSTE Robert !
!sans profession, 4, rue !
!Casimir Périer, PARIS 7° ! 2 ! 1.000.000!
!
I.253 !Monsieur HOSCHET Pierre !
!Charles, sans profession; !
!8, rue Newton, PARIS ! 4 ! 2.000.000!
!
I.2 Messieurs WORMS & Cie. !

Sahara este la urma urmelor africană

Diferitele acorduri încheiate — de voie sau de nevoie — între monopolurile franceze şi cele americane, engleze, vest-germane etc. pentru exploatarea bogăţiilor sahariene, ignorează cu bună ştiinţă elementul esenţial: stăpînul de drept al acestor bogăţii este poporul algerian.

Acest fapt îl dovedesc o dată în plus o serie de recente declaraţii ale cercurilor oficiale din capitala Franţei. Acum, cînd după aproape şapte ani de lupte sîngeroase în Algeria, cei peste 800.000 soldaţi francezi — înzestraţi cu armament american prin intermediul N.A.T.O şi sprijiniţi de Bonn cu mercenari vest-germani — n-au reuşit să înfrîngă lupta eroică a poporului algerian, guvernanţii francezi, nevoiţi să recunoască în vorbe „dreptul la autodeterminare" al acestuia, încearcă în fapt noi manevre pentru a nu scăpa din mînă teritoriul saharian. Ei şi-au afirmat intenţia făţişă de a rupe acest teritoriu de Algeria, de a-şi menţine dominaţia în Sahara chiar şi în eventualitatea acordării independenţei poporului algerian.

«După ce timp de mai mult de un secol au întreţinut mitul „Algeriei franceze" — se arată într-o recentă declaraţie a guvernului provizoriu al Republicii Algeria — conducătorii francezi întreprind o nouă campanie cu un nou mit.

Sahara algeriană este parte integrantă a Algeriei şi este un teritoriu asupra căruia trebuie să se exercite suveranitatea poporului algerian ca şi asupra restului teritoriului naţional. Locuitorii ei sînt algerieni — şi nu cetăţeni francezi. Încercările colonialiştilor francezi de a-i separa pe algerienii din Sahara de restul algerienilor sînt sortite eşecului, aşa cum au fost toate încercările de divizare a poporului algerian».

Nici un fel de manevre nu vor putea însă împiedica apariţia flamurii libertăţii deasupra întregului teritoriu algerian. Este foarte aproape ziua cînd — aşa cum sublinia Michel Hinker în ziarul belgian „Drapeau Rouge" — „marile companii, guvernele coloniale şi generalii atlantici vor trebui să admită că Sahara este, la urma urmelor, africană".

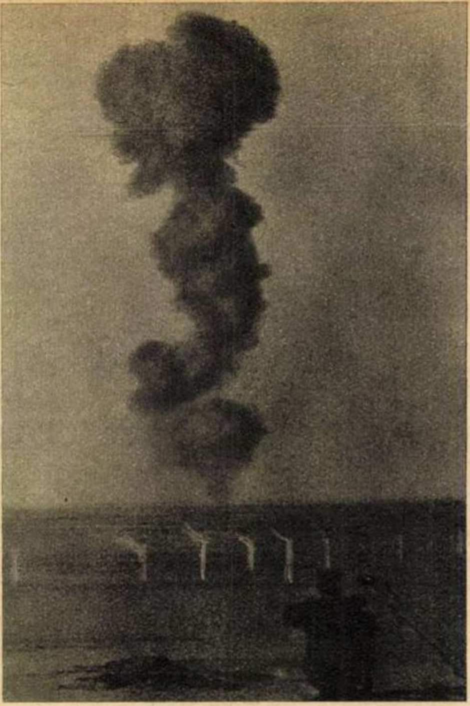

Popoarele africane au condamnat cu vehemenţă (fotografia de jos) experimentarea bombei atomice franceze în Sahara (fotografia din dreapta).

JEFUITORII BOGĂŢIILOR SAHARIENE

COMPANII FRANCEZE

„S.N.R.E.P.A.L.", „C.F.P.A." (filială a Companiei franceze de petrol — membră a Cartelului internaţional al petrolului(1)). „C.P.A.", „C.R.E.P.S.", „S.A.F.R.E.P.", „Francarep" şi alte societăţi al căror număr se ridică la aproximativ 40 — toate controlate de un grup bancar în fruntea căruia se află Banca Rotschild, Banca Parisului şi a Ţărilor de Jos, Banca Uniunii Pariziene etc.

COMPANII ENGLEZE

„Shell" şi „British Petroleum" — membre ale Cartelului internaţional al petrolului.

COMPANII VEST-GERMANE

„Deutsche Erdöl A.G.", „Deutsche Schachtbau und Tiefbohrgesellschaft", „Preussische Bergwerke und Hutten", „Wintershall", „Ferrostall", „Huhn und Kold", „Arbed", „Indufina".

COMPANII AMERICANE

În special grupul petrolifer „Esso" (Rockefeller) — membru al Cartelului internaţional al petrolului — precum şi unele companii miniere ca „Newmont Mining" etc.

---

(1) Cartelul internaţional al petrolului, constituit în 1928, reuneşte opt dintre cele mai puternice companii petrolifere care domină piaţa capitalistă a produselor petrolifere — 5 companii americane, 2 engleze şi una franceză.

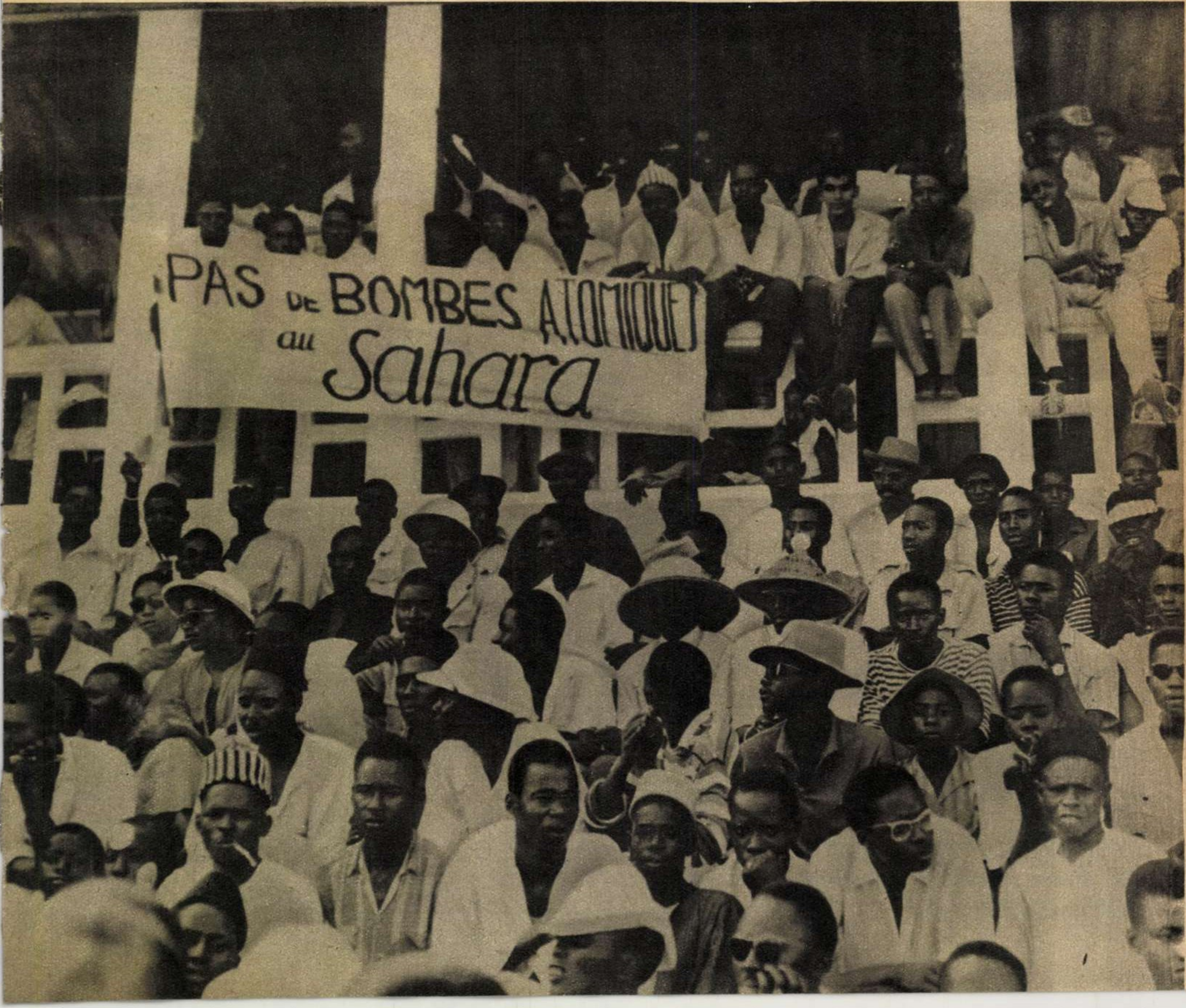

CUM SĂ ARATE Ploieştiul?

Şi în oraşul Ploieşti se construieşte din plin... Dar strada reînnoită, modernizată, ce aspect va trebui să capete? Şi cum să arate bulevardul, zona verde, piaţeta, parcul? Trei ploieşteni, răspunzînd la ancheta „Flacării", ne transmit sugestiile lor.

Iată ce ne comunică inginerul Florian Alexandrescu, şeful secţiei de sistematizare şi arhitectură a Sfatului popular al oraşului Ploieşti:

„Am construit mult în oraşul nostru: întreg „centrul civic" e nou. S-au ridicat blocuri şi în cartiere mai lăturalnice. Cred că sîntem în progres şi în ce priveşte aspectul decorativ al străzii. Cîteva exemple pozitive îmi stau la îndemînă: noua cofetărie „Continental", a cărei terasă, vizibilă din stradă, cu mobilă uşoară, multicoloră (executată la „Tehnolemn" Ploieşti), dă un aer cochet, modern, centrului ploieştean. În Hala centrală, o notă bună pentru „Expoziţia cu vînzare", care face dovada că un bazar poate fi vesel, colorat, fantezist, păstrînd totuşi o ordine şi o curăţenie sclipitoare. Am făcut un pas înainte şi în ce priveşte recuzita de stradă. Folosim acum, pentru placate, suporţi metalici uşori, transportabili, cu o formă plăcută şi simplă. Deşi nu sînt cu totul de acord cu cadrul cam pretenţios folosit în centru pentru popularizarea fruntaşilor în producţie, îmi place totuşi sistemul lipirii fotografiilor pe sticlă: prin transparenţa geamului se vede întregul „centru civic" ca fundal şi argument pentru portret.

Dacă am făcut un prim pas în direcţia recuzitei de stradă, e timpul să-i facem şi pe ceilalţi. Am introdus stative cilindrice pentru afişaj în centrul oraşului — e bine să generalizăm sistemul. S-au amplasat pe bulevardul Independenţei nişte stîlpi de lumină avînd un model mai elegant, simplificat; trebuie însă să extindem înlocuirea vechilor stîlpi, începînd cu centrul oraşului, unde vechiul „lampadar" se proiectează încă pe silueta modernă a blocurilor noi. Etalajele noilor magazine sînt ceva mai bune: mai desfăşurate, mai luminoase. Dar de-a lungul bulevardului Republicii vitrinele unor magazine respiră încă acea atmosferă searbădă de oraş „provincial" (vezi unitatea „Textila 202"). Contribuie la această impresie de vetust şi lanţul de firme mari, încărcate. Din păcate, unele firme noi — ca bunăoară cea de la Restaurantul Central — răspund uneori aceleiaşi preferinţe pentru o decoraţie greoaie, aglomerată.

Aş voi să închei cu un cuvînt despre felul în care sînt păstrate noile locuinţe. Mulţi cetăţeni din noul cartier Găgeni — şi exemple ca-

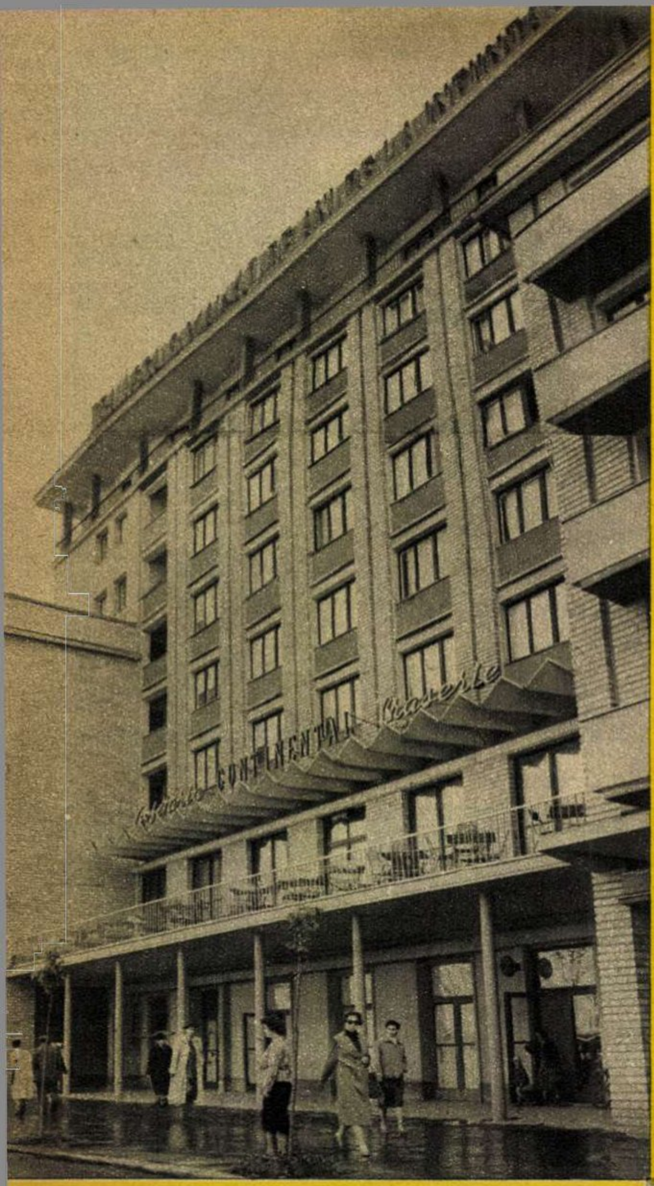

Cofetăria „Continental" se încadrează armonios în ansamblul arhitectonic din centrul oraşului.

«Am construit mult în oraşul nostru: întreg „centrul civic" e nou».

Fotografii de E. GHERA

racteristice am văzut destule în str. Iulius Fucik — își întreţin foarte îngrijit casele şi spaţiile verzi din jurul lor. În schimb, bunăoară, locatarii din str. Vasile Lupu 16, Blocul A, se pare că n-au înţeles prea bine ce însemnează proprietatea în comun asupra spaţiilor verzi: unul dintre ei şi-a „însuşit" o parcelă, a îngrădit-o şi şi-a făcut grădină particulară de zarzavat. Zona verde trebuie folosită de toţi, trebuie îngrijită spre folosul tuturor".

★

Tov. Gheorghe Lazăr, rectificator-mecanic la Rafinăria nr. 3 Ploiești, ne transmite cîteva din părerile lui:

„Există în oraşul nostru o zonă verde cu care ne putem mîndri: e vastul parc unde „cresc" instalaţiile strălucitoare ale Rafinăriei nr. 3. E o frumuseţe şi o desfătare să lucrezi în asemenea condiţii. Pentru întreţinerea parcului, noi am creat o seră specială; anul acesta vom planta în parc 200.000 de rădăcini de flori... De-a lungul şi în afara gardului care împrejmuieşte întreprinderea am creat o altă zonă verde, unde am plantat sute şi sute de tei, plopi şi circa 1.500 de trandafiri. Dar, spre regretul nostru, încă nu e peste tot la fel: în faţa gardului Întreprinderii de prefabricate metalice şi în faţa Fabricii de oxigen se întinde un maidan îngust, nenivelat... Nu e păcat?

Aş dori să mai vorbesc şi despre locurile de plimbare ale ploieştenilor. Bulevardul Independenţei, care leagă centrul de gară şi unde ploieştenii obişnuiesc de mult să se plimbe, nu e destul de bine întreţinut. Ar trebui să îngrijim mai bine peluza, să facem revizia conştiincioasă a băncilor. Şi ştrandul nostru lasă de dorit din punct de vedere igienic şi estetic. Ce e de făcut? Tineretul nostru are nevoie de un loc civilizat şi frumos de recreare şi plimbare. Anul trecut, salariaţii din instituţia noastră au prestat 7.000 de ore muncă patriotică pentru amenajarea unui parc cu lac la Bucov. Părerea mea este să strîngem şi anul acesta forţele şi să ducem la bun sfîrşit lucrările începute. În centrul oraşului avem cîteva mici grădini plăcute (cum e, de pildă, grădiniţa ce poartă numele lui Caragiale). E în curs de plantare şi o altă grădiniţă în centrul civic. Aici aş avea însă o întrebare: în mijlocul grădiniţei se ridică patru chiupuri uriaşe, din plasă metalică, în care se întreţes muşchi şi plante agăţătoare. Oare aceste vase nu sînt prea voluminoase şi prea numeroase pentru perspectiva unei piaţete? N-am fi fost mai aproape de frumuseţe, dacă eram mai modeşti?"

★

Ion Doda, director administrativ al Rafinăriei nr. 3 Ploiești, răspunde la aceeaşi anchetă:

„Ţin să spun şi eu un cuvînt despre localurile din oraşul nostru. Avem restaurante care corespund cerinţelor zilei de azi (cum e, de pildă, restaurantul Gării de Sud). Au rămas însă şi unităţi care, datorită unei organizări defectuoase, nu sînt pe placul nostru. Astfel, în faţa Rafinăriei nr. 3 se află un bufet cu mese neacoperite, împrăştiate în cîmp deschis, în bătaia vîntului şi a prafului. Lipsa de ţinută a unui asemenea local nu corespunde cîtuşi de puţin cu aspectul general al oraşului nostru. În aceeaşi ordine de idei, încă o sesizare: magazinul „Alimentara" din Gara de Sud s-a transformat într-un... bufet fără ospătari. Oamenii cinstesc sticle de bere la faţa locului, aglomerîndu-se în faţa ieşirii şi în stradă. E un aspect nepotrivit pentru anul 1961, cu atît mai mult cu cît ne aflăm în apropierea unei gări reconstruite, într-un cartier cuprins într-un vast plan de construcţie şi înfrumuseţare.

Un cuvînt şi despre recuzita de stradă. Iată, găsesc foarte pozitivă, şi din punct de vedere utilitar dar şi estetic, înfiinţarea, în Hala centrală, a unor mici vitrine vopsite în albastru deschis, unde se desfac produsele lactate. Oare nu s-ar putea găsi o soluţie mai... decorativă şi pentru punerea în vînzare a „lozului în plic", care se vinde astăzi la noi în oraş pe la colţuri de stradă, cu ajutorul unor mese sărăcăcioase şi al unor borcane prăfuite?"

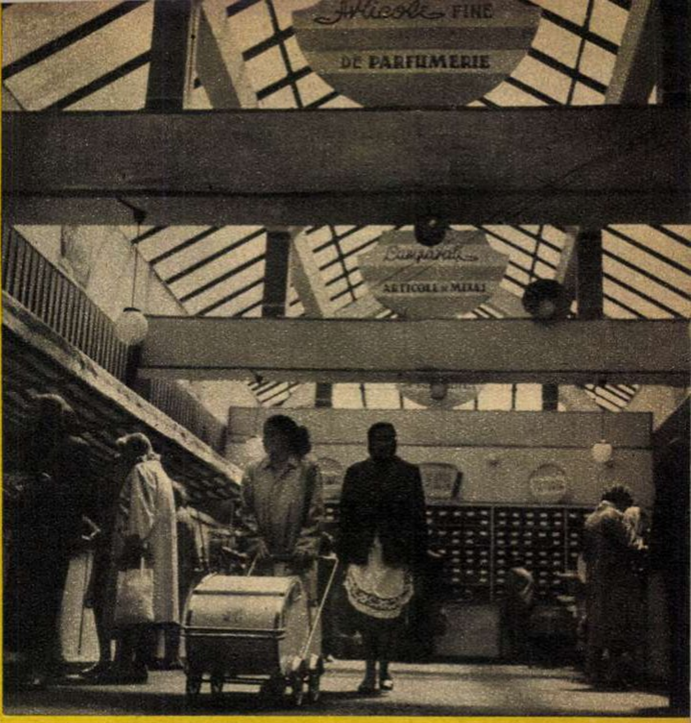

«În Hala centrală, o notă bună pentru „Expoziţia cu vînzare", care face dovada că un bazar poate fi vesel, colorat, fantezist, păstrînd totuşi o ordine şi o curăţenie sclipitoare».

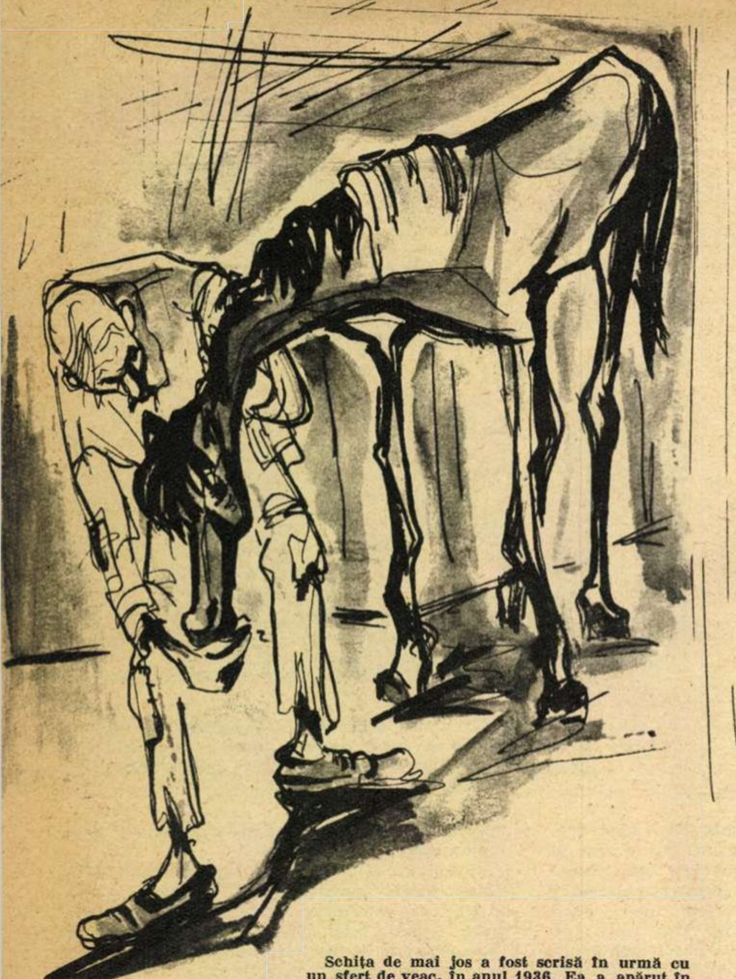

Schița de mai jos a fost scrisă în urmă cu un sfert de veac, în anul 1936. Ea a apărut în „Adevărul Literar" (1936) și a fost reprodusă în „Pueblo" — Madrid (1937) și „Deșteptarea" — Detroit, S.U.A. (1938). De asemenea a fost difuzată de Radio-Tiraspol (1938). În același an a apărut și în volumul „Camaradul Ștrul".

După 25 de ani autorul se reîntoarce pe aceleași meleaguri ale inspirației, pentru a-și regăsi eroii. Noile sale impresii sînt redate în scurtele însemnări cu care și-a completat schița, adăugîndu-i un al doilea final.

de Maria ARSENE
Ilustrații de Tia PELTZ

Îmi este vecină... Locuiește în fundul curții alăturate, într-o magazioară dărăpănată, învelită cu tinichele și table ruginite, care clămpăne, rîd, cîntă și scrîșnesc la cea mai ușoară adiere de vînt. Șandramaua, încropită din scînduri și capace putrede, nu are ușă. Se intră printr-o deschizătură îngustă — puțin mai înaltă ca un stat de om — ce nu te lasă să ghicești dacă înadins a fost așa croită ori se datorește lipsei de material. Dar acest amănunt e fără de importanță. Interesează doar faptul că Fetița sălășluiește în acest grajd. Față de munca ce o depune, locuința e, desigur, insalubră și chiar inestetică. Dar ea nu-i de fel pretențioasă, ci se mulțumește cu te miri ce: o fărîmă de acoperiș și un pumn de ovăz.

Ați ghicit că Fetița e un cal. Adică, la drept vorbind, cal nu prea este ea, deși toți o cred și o numesc astfel. Fetița ar fi — cum să spun — iapă. Însă dacă i se zice cal... Fie și cal. Numai grămăjoara de grăunțe să nu-i lipsească seara, cînd vine spetită de la muncă. Vedeți însă că, de cele mai multe ori, în loc de mîna de ovăz sau de porumb, nu găsește în fundul trocului decît un boț de mămăligă rece. Credeți că face gălăgie? Că se revoltă și începe să zbiere: „Dați-mi de mîncare! Dați-mi dreptul meu, după douăsprezece ore de muncă!" — ori alte mai mult sau mai puțin drepte reclamații? Nu. Tace. Se resemnează, așa cum se poate resemna o iapă filozoafă și, după ce hăpăie doar de cîteva ori din coltucul auriu de mălai, se apucă liniștită să roadă cu dinții ei rari și galbeni marginea trocului. Nu cred ca trocul să aibă vreun gust. Dar cînd nu ai ce mînca și ții cu orice chip să nu-ți pierzi obișnuința mestecatului...

Tare mi-e milă de biata Fetița. E atît de slabă, încît uneori, cînd o privesc opintindu-se prin noroaie, sforțîndu-se să tragă căruța lungă ca un sicriu, am impresia că va irumpe prin pielea-i crăpată și tăbăcită. Cum poate să facă cele zece drumuri pe zi, cărînd metrul cub și jumătate de nisip din dealul carierei pînă la fabrica de geamuri?

Am văzut-o odată sosind în fața muntelui de pietriș din curtea fabricii. Înainta cu grumazul frînt, capul măturînd praful șoselei. Ochii bulbucați ca două cepe îi ieșeau din orbite, iar limba îi atîrna moartă, într-o parte. Părea o arătare, o dihanie monstruoasă din basme.

S-a oprit. Inima-i ghiontea cu furie coastele deșirate. Respira cu greu. Se observa bine că se prăbușise pe drum, căci un genunchi îi sîngera. Grupul căruțașilor cu cai mai de bogdaproste, sosiți cu mult înainte, îi întîmpinară cu glume, haz și insulte:

— Ptriu! Ptriu! Ptriu! Ține-ți armăsarul, Iancule!

— Ho-ho-hooo! Săriți că-i rupe șleaurile!

— Mînă încet, Iancule, că n-o mai prinzi... Acuși zboară...

Iancu?

El ar fi proprietarul Fetiței, deși nu prea știu bine dacă Fetița este a Iancului ori Iancu al Fetiței... Căci, să vă spun: nea Iancu — care îmi este vecin, la fel ca și Fetița — are nu mai puțin de opt copii. Cu nevastă-sa sînt zece suflete. Vă dați seama ce înseamnă zece guri care trebuie hrănite de patru picioare bătrîne, tremurînde, și o pereche de plămîni terciuiți? Așa că mai curînd Iancu — cu întreaga lui familie — e al Fetiței, decît ea a lor.

Salariul „calului-iapă" susținător de familie este de lei 50 pe ziua lucrătoare. Puțin, nu? Ei... Pe vremuri, mai acum cîțiva ani, plata se socotea îndoită, pentru că iapa era mai tînără, iar burțile țîncilor mai puține. Dar din an în an contravaloarea deșelării Fetiței scăzu în raport invers cu numărul plozilor turnați cu o regularitate matematică, la fiece douăsprezece luni, de țața Iordana. Prin acești oameni am aflat că cea mai mincinoasă și mai nerușinată zicală este: „Înc-o burtă, înc-o turtă!"

Și astfel, după cum vă spusei, porția cuvenită Fetiței s-a redus mereu, înghițită de o nouă guriță ce gungurea neștiutoare, cerîndu-și dreptul la viață. Toate acestea, iapa cu coastele deșirate și șalele frînte le știa. De aci resemnarea, lipsa de revoltă și — de ce nu? — poate chiar mulțumirea. Adică un animal să nu aibă sentimentul facerii de bine? Să fie acest sentiment exclusiv omenesc? Eu afirm contrariul. Căci îl citesc în ochii ei atunci cînd, primită cu țipetele de joacă și bucurie ale copiilor, sleită de foame și oboseală, intră încetișor în ograda făr' de uluci. Ea îi privește lung — ar trebui să vedeți cum privește Fetița — și își freacă botul de spinările lor.

. . . .

Iar a născut țața Iordana, aducînd pe lume o fărîmă de carne roză, care la primul contact cu viața a și început să facă scandal. E un băiat.

Nea Iancu așteaptă curios evenimentul, în cîrciuma lui Niculae. Adică, nu așteaptă chiar evenimentul — care, oricum, trebuie să se producă — ci doar „sexul" lui... Un copilaș i-a adus fuguța vestea. Căruțașul a oftat adînc, s-a scărpinat îngîndurat în cap și a mai cerut, în cinstea „evenimentului", înc-un sfert de „prună".

Într-un tîrziu s-a îndreptat spre casă. A intrat binișor în curtea pustie. Din odăiță se aude scîncetul noului-născut și șușoteala mamei. În fund, în șoproneață, Fetița își roade ca de obicei trocul. Printr-o spărtură din acoperiș, o rază de lună îi mîngîie cu un deget de aur coama.

Nea Iancu a rămas o clipă nemișcat, nehotărît încotro s-o ia. Pășește apoi spre grajd. Iapa l-a simțit și și-a ciulit urechile. Cu glas încet și necăjit, el îi vorbește tovarășei de muncă, în timp ce-și plimbă palma pe spinarea ei:

— Ce-i, fata taichii? Ți-e foame? Ai vrea un căușel de grăuncioare?...

Tăcere.

Plînsetul pruncului izbucnește deodată, puternic, icnit ca din foale, umplînd curtea de larmă.

Fetița întoarce capul. Nea Iancu se ferește s-o privească în ochi. Nu știe cum, dar parcă îi e rușine... Cu nasul în pămînt, mormăie încet:

— Încă unul... Sîntem unsprezece acum, porumbița moșului...

Ea l-a înțeles. Își culcă botul pe umărul lui și zvîrle, în noapte, un nechezat lung și tremurat...

1936

★

Mi-a fost vecină. A locuit în fundul unei curți alăturate, într-o magazioară dărăpănată, învelită în tinichele și table ruginite care clămpăneau, rîdeau, cîntau și scrîșneau la cea mai ușoară adiere de vînt...

★

M-am oprit în fața casei unde locuise cu chirie nea Iancu. Nea Iancu cel cu nouă copii, fostul proprietar al Fetiței. Dacă n-ar fi calcanele caselor noi din dreapta și stînga maghernițel ori stîlpii luminii electrice aș putea spune că nimic nu s-a schimbat din vechea locuință a căruțașului. Aceeași curte largă, bătătorită de picior și tivită cu strat de mărăcini pe de margini, același dud prăfuit de colb și anemic, străjuind lîngă puțul cu roată. Coșmelia cu ochii ferestrelor cît o frunte de copil s-a mai îngropat parcă cu un cot iar acoperișul de șiță putredă a prins de-a binelea culoarea verde-albastră a cerului.

În fund, șoproneața Fetiței. Cu trocul de apă și feslea ca și acum douăzeci și cinci de ani, să juri că o așteaptă să sosească, sfîrșită de puteri, hămesită de foame, de la cariera de nisip...

★

A murit nea Iancu în preajma războiului. La o lună, țața Iordana, care-i luase locul pe capra căruței, a găsit-o pe Fetița țeapănă în șoproneață. Cu picioarele întinse spre ușă, caldă încă.

A plîns văduva. Au jelit-o copiii. Însoțită de toată puștimea din mahala, pe care a cărat-o pe spate sau în căruță, Fetița a luat drumul către maidanul din spatele Vărăriei. Au îngropat-o acolo. Țața Iordana i-a pus un semn la capăt: un pui de salcîm. Copiii care s-au jucat prin preajmă i-au păstrat numele: maidanul Fetiței.

A venit războiul. S-a făcut pace. Alte generații de copii s-au ridi-

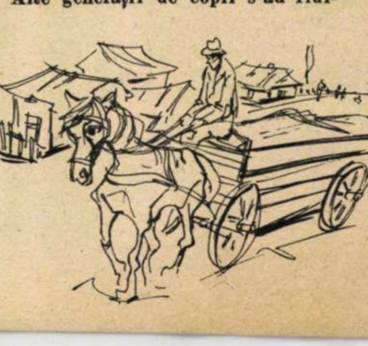

cat. Au crescut și ei. S-a primenit copilăria. Au rămas amintirile. Cu timpul s-au aburit și ele...

Plecase de mult în lume, cu cei nouă copii, țața Iordana, văduva. Nimeni nu știa unde. Nimeni nu mai auzise de ei.

Au trecut anii...

Într-o vară — după cum îmi spun doi dintre vechii vecini ai lui nea Iancu — a oprit pe uliță o mașină cu număr de București. Au coborît din ea doi flăcăi de toată frumusețea. Unul îmbrăcat în haine albastre de oraș, cu părul inele dat pe spate, pantofi cu talpă groasă și ochelari de soare; celălalt, în uniformă de ofițer aviator. Au privit la casa în care a locuit nea Iancu, apoi au intrat în curte. Un dulău le-a sărit înainte. L-a potolit chiriașa.

— Pe cine căutați dumneavoastră?

Cei doi n-au răspuns pe dată, ci au continuat să privească curtea, șopronеața. Apoi unul dintre ei, ofițerul, întrebă:

— Dumneata stai de mult aici?

— Nu, m-am mutat de curînd.

— Și-nainte?

— Un perceptor de la Gostinu. Cine sînteți?

— Călători. Nu vă supărați, ne dați voie să intrăm puțin în casă?

— Poftiți.

Au intrat. Apoi au ieșit și au trecut în grajd. Gazda turuia, curioasă:

— E gata să se dărîme șopronеața. Am vrut să ținem lemne în ea, dar plouă prin acoperiș. Proprietarul e la țară. Nici nu vrea s-audă de reparații. Au trecut mulți chiriași pe-aci și de la toți a luat gologani dumnealui, domnul Costache. Dar nici noi n-o să mai facem prea mulți purici... Omul meu lucrează în port. La dana de petrol. La toamnă, ne mutăm în blocurile noi. După ce om pleca, nu mai intră nimeni în dărîmătura asta. Se demolează. Are să se facă un părculeț sau bloc muncitoresc...

Civilul și ofițerul au fotografiat casa, au mulțumit pentru îngăduință și au plecat. În dosul vărăriei au căutat iarăși nu se știe ce și au întrebat cîțiva băieți care se jucau pe terenul de sport dacă știu unde-i ori au auzit cumva de un salcîm răsădit cu mulți ani în urmă...

Sînt mulți salcîmi și copaci feluriți în jurul stadionului. Cum să ghicești care dintre ei și-a prins mai întîi rădăcinile pe dedesubt?...

Ofițerul și civilul s-au urcat iarăși în mașină, pornind repede spre șoseaua betonată care duce pînă în Capitala țării și, de acolo, mai departe, în țară.

★

Abia la o săptămînă s-a aflat în cartier că civilul era inginer, frate cu locotenentul, și amîndoi feciori de-ai lui nea Iancu. Că mai au frați prin școli și slujbe. Că maică-sa, țața Iordana, spălătoreasă pe la cucoane, a murit îndată după război, lăsînd copiii singuri. Dar că statul, comuniștii...

1961

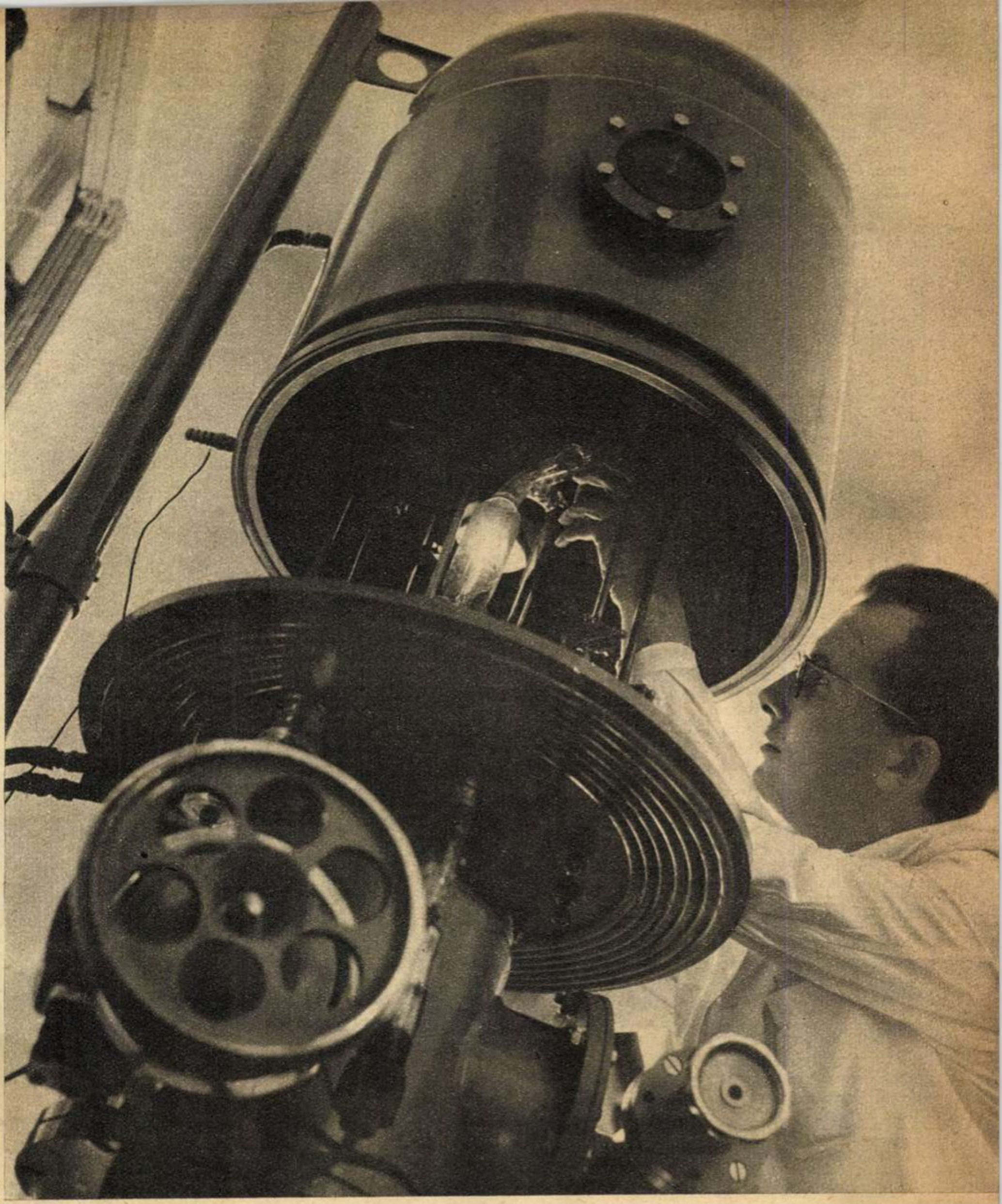

Montarea unei pompe de ionizare este o operație care solicită multă atenție. Rezultatele răsplătesc însă eforturile pe care le cere experiența...

LA CEA MAI... joasă presiune

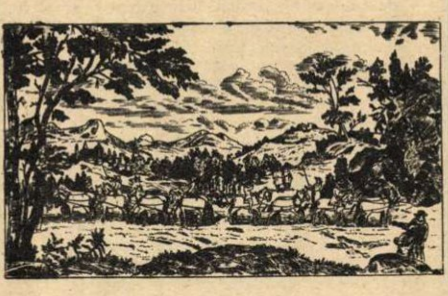

Vestita experiență a emisferelor de Magdeburg. Cele opt perechi de cai nu reușesc să desfacă sfera din care aerul fusese scos cu ajutorul pompei lui Guericke.

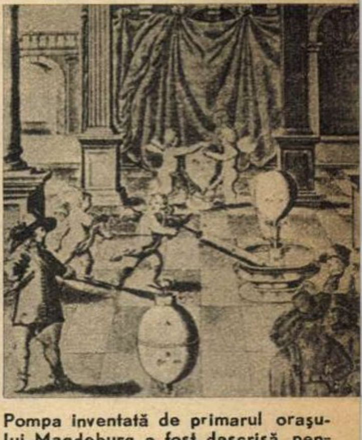

Pompa inventată de primarul orașului Magdeburg a fost descrisă pentru prima oară de Kaspar Schott în lucrarea „Mechanica Hydraulica Pneumatica" (1657), de unde am reprodus această stampă.

Orăşelul german Magdeburg a rămas celebru din ziua cînd, în anul de graţie 1654, preacinstitul primar Otto von Guericke, pentru care ştiinţele fizice erau cel puţin tot atît de însemnate ca şi administrarea burgului, a pus să se înhame opt perechi de cai la o sferă metalică alcătuită din două părţi îmbinate fără a fi lipite una de alta. Cîte patru perechi de cai de-o parte şi de cealaltă s-au opintit, biciuiţi din răsputeri, fără să reuşească a desface sfera din care aerul fusese scos cu ajutorul pompei inventate de însuşi domnul primar.

Experienţa lui Guericke, una din cele mai spectaculoase care se făcuseră vreodată, a dat primarului din Magdeburg dreptul de a fi înscris în istoria fizicii, alături de Galilei şi Toricelli, ca părinte al tehnicii vidului.

O mică precizare

este binevenită înainte de a porni pe căile şi astăzi destul de puţin cunoscute ale „celei mai joase presiuni". Prin noţiunea de „vid" se înţelege un mediu în care aerul sau un gaz oarecare este foarte rarefiat. Denumirea de „vid" este de fapt necorespunzătoare realităţii, deoarece în univers nu poate exista vreun spaţiu în care să nu fie „ceva". În legătură cu aceasta un bătrîn savant, specialist în tehnica presiunilor scăzute, a făcut cîndva o glumă spunînd:

— Dacă-i vorba pe aşa, pot să mă laud că o viaţă întreagă m-am ocupat de... nimic.

Cu toate acestea, vom folosi cuvîntul vid pentru că a devenit foarte uzual şi, astăzi mai ales, a ajuns să fie destul de aproape de înţelesul noţiunii pe care o reprezintă.

Unitatea de măsură a presiunii se numeşte torr şi echivalează cu presiunea exercitată de o coloană de mercur avînd înălţimea de 1 mm la o temperatură de zero grade Celsius. Presiunea atmosferică la nivelul mării este de circa 760 torr.

Tehnica modernă a reuşit să realizeze presiuni din ce în ce mai scăzute, astfel încît vidul, la diferite trepte, a ajuns să ne însoţească permanent în viaţa de toate zilele.

Această piesă, în aparenţă simplă, care intră în componenţa unei pompe ionice, este reprezentanta uneia din performanţele tehnice ridicate, obţinute de „vidişti" de la I. F. A.: sudura metal-ceramică.

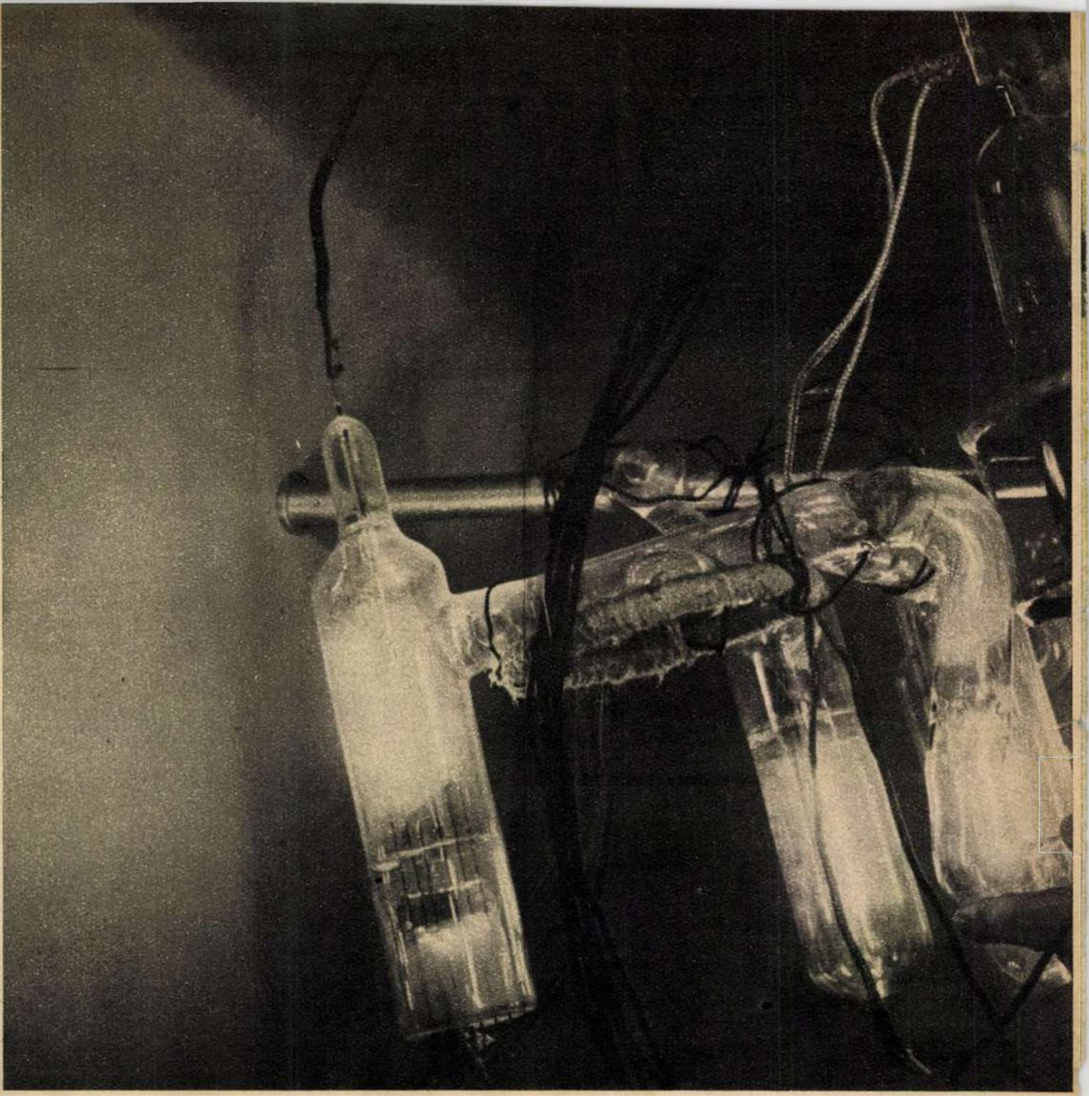

Se face ultima verificare a tubului de experienţă. În acest moment, manometrul indică o presiune egală cu 0,000.000.000.000.1 din presiunea atmosferică!

Becurile electrice, reclamele luminoase, tuburile electronice ale aparatului de radio sau ale televizorului, iată numai cîteva dispozitive care folosesc vidul. Aceasta îndreptăţeşte aprecierea potrivit căreia utilizarea tehnicii vidului este

o caracteristică a secolului al XX-lea

O serie întreagă de tehnici de cercetare sau industriale sînt astăzi de neconceput fără tehnica vidului. Tehnica sateliţilor şi a navelor cosmice, cea nucleară, unele procese din industria siderurgică, chimică, petrochimică, alimentară, optică, a construcţiilor etc. fac parte din această categorie. Vidul este necesar în asemenea cazuri deoarece existenţa aerului la presiunea atmosferică are o influenţă dăunătoare asupra proprietăţilor unor materiale. Evacuarea aerului permite înlăturarea influenţelor dăunătoare şi creează condiţii pentru apariţia unor fenomene cu totul noi. Într-adevăr, evacuînd aerul dintr-o incintă, de pildă, este posibil să încălzim în cuptoare speciale materiale metalice şi nemetalice pînă la o temperatură suficientă pentru a le provoca evaporarea. În aer, la presiunea atmosferică, ele s-ar oxida pînă la distrugere. În vid însă, o dată evaporate, aceste materiale se depun pe suprafeţe reci care se află în aceeaşi incintă, formînd aşa-numite pături subţiri, cu proprietăţi electrice, magnetice, optice, în general cu totul deosebite de cele ale materialului din care au fost evaporate.

Pe acelaşi principiu al înlăturării influenţei nocive a aerului asupra materialelor aflate la o temperatură ridicată se bazează folosirea tehnicii vidului într-o serie de etape ale procesului de fabricaţie a elementelor cu semiconductoare: diode, redresoare şi transistoare.

Ultimul congres internaţional de specialitate a precizat că în întreaga lume

1.500.000 de persoane se ocupă de tehnica vidului

În rîndurile acestora se află şi mănunchiul tinerilor şi entuziaştilor „vidişti" de la I.F.A. (Institutul de fizică atomică) din Bucureşti. Rezultatele muncii acestui colectiv, cu toate că nu reprezintă decît un început, sînt foarte rodnice. Descrierea lor ar necesita pagini întregi şi, fireşte, nu ne putem permite acest lux. Vom aminti însă o împrejurare semnificativă, o controversă prin cîştigarea căreia specialiştii de la I.F.A. au păşit „cu dreptul" în arena ştiinţifică internaţională.

Discuţia a avut loc în 1959 în coloanele revistei germane „Vakuum Technik" care apare la Berlin. Cu cîtva timp înainte fuseseră comunicate în revista engleză „Journal of Scientific Instruments" rezultatele lucrărilor efectuate la I.F.A. pentru obţinerea unei presiuni egale cu 0,000.000.000.000.1 din presiunea atmosferică, deci un vid de categoria „ultra înalt", cu dispozitive simple şi după principii originale. Această presiune a fost obţinută cu viteze relativ mari de pompare şi menţinută timp de 20.000 ore, ceea ce iarăşi reprezintă o performanţă foarte bună.

Doi specialişti englezi, Baker şi Yarwood, au publicat curînd după aceea în revista berlineză un articol în care puneau la îndoială rezultatele obţinute la Bucureşti. Este greu de presupus că se pot obţine asemenea rezultate pe baza principiilor şi metodelor expuse! — afirmau ei.

Această replică a avut ecou şi, aşa cum se obişnuieşte în lumea ştiinţifică, în jurul ei s-a iscat o discuţie aprinsă. Adîncind fundamentarea teoretică, tinerii specialişti romîni au demonstrat din nou justeţea principiilor care stau la baza rezultatelor pe care le obţinuseră.

Mai tîrziu un alt englez, Carter, a intervenit confirmînd prin propriile sale experienţe principiile puse în discuţie. Fizicienii de la I.F.A. repurtaseră un succes important.

Vizitînd laboratorul de tehnica vidului de la I.F.A. eşti pus în faţa a numeroase dispozitive create în acest laborator: pompa de ionizare, pompa de descărcare, pompa ionică cu titan etc. Toate acestea reprezintă un mănunchi de

noutăţi ştiinţifice şi tehnice

Într-adevăr, cu materialul cules în acest laborator s-ar putea întocmi o interesantă rubrică de ştiri ştiinţifice. Se studiază aci probleme legate de mecanismul de pompare al diverselor tipuri de pompe ionice,

atît în vederea înţelegerii profunde a fenomenelor cît şi pentru a se obţine performanţe superioare la pompele construite în laborator. Se studiază probleme legate de variaţia, o dată cu temperatura, a lucrului de ieşire, cu alte cuvinte a energiei necesare ieşirii unui electron liber dintr-un metal. Rezultatele obţinute în această direcţie au adus autorilor premiul „Gheorghe Lazăr" al Academiei R.P. Romîne. Diferite aspecte ale transformării directe a energiei termice în energie electrică, temă de o importanţă covîrşitoare pentru energetica viitorului, reţin de asemenea atenţia cercetătorilor.

Ce înseamnă, de fapt, transformarea directă a energiei termice în energie electrică? Înseamnă utilizarea căldurii, de pildă a celei produse de reactorii nucleari, fără binecunoscutul proces de transformare a ei în energie mecanică şi apoi electrică. Înseamnă un randament (calculat teoretic) de cel puţin 30%, înseamnă o mare simplificare a instalaţiilor. Iată un exemplu actual, deşi bazat pe alt principiu: bateriile solare instalate la bordul navelor cosmice transformă direct energia calorică primită de la Soare în energie electrică.

În laboratorul de tehnica vidului se fac experienţe în legătură cu sudurile metal-ceramică, experienţe care au suscitat interes şi peste hotare.

Se studiază de asemenea însuşirile ionilor moleculei complexe de hidrogen H_3^+ şi H_2D^+, molecule formate din trei atomi de hidrogen obişnuit şi, respectiv, doi atomi de hidrogen obişnuit şi unul de deuteriu (izotop al hidrogenului).

Aceste molecule complexe sînt deocamdată foarte puţin cunoscute. Ele au apărut la I.F.A. cu prilejul unor experienţe efectuate cu omegatronul, un dispozitiv complex pentru determinarea compoziţiei amestecurilor de gaze la presiuni foarte scăzute. Au apărut — aşa cum se petrec adesea lucrurile în ştiinţă — din întîmplare. La ce va duce cunoaşterea lor mai profundă? Deocamdată nimeni nu poate răspunde la această întrebare.

Există însă întrebări la care „vidiştii" pot da răspunsuri foarte precise. Una dintre aceste întrebări, pe care le-am pus-o, se referea la perspectivele extinderii tehnicii vidului în industrie. O perspectivă apropiată este construirea unei instalaţii pentru tratarea în vid a oţelurilor aliate, ceea ce va determina ridicarea simţitoare a calităţii lor. O altă perspectivă — mai puţin apropiată însă — o reprezintă construirea, la I.F.A., a unei instalaţii de sudură, topire şi sintetizare în vid cu ajutorul unui fascicul de electroni. Se urmăreşte prin aceasta realizarea unui dispozitiv cu performanţe tehnice înalte, corespunzătoare evoluţiei actuale a industriei noastre.

Deocamdată atît. Probabil că se pleacă de la vorba bătrînească „puţin dar bun". Un lucru este însă evident. Abordînd cu siguranţă de sine domeniul presiunilor foarte scăzute, colectivul „vidiştilor" de la I.F.A. lucrează la... presiune maximă!

A. COSTA

Fotografii de Eugen IAROVICI

Bucureşti-Paris pe bicicletă

10 ZILE ŞI 6 ORE, RECORD STABILIT DE ROMÎNUL C. CANTILI ÎN ANUL 1900

Începuturile ciclismului în România se situează în ultimul deceniu al veacului trecut. Cunoscut la început sub denumirea de „sport pe velociped", ciclismul şi-a cîştigat mulţi adepţi încă de pe atunci. Printre aceştia pot fi amintiţi C. Cantili, Alois Pucher şi N. Crihălmeanu, sportivi ce s-au impus printre cei mai reprezentativi ciclişti ai Europei de la începutul secolului al XX-lea.

C. Cantili s-a afirmat printre fruntaşii ciclismului romînesc încă înainte de primul concurs internaţional de pe velodromul de lemn de la Şosea, din 1896. După ce Alois Pucher a făcut în 1897 prima cursă ciclistă Bucureşti-Paris în 24 de zile, C. Cantili, care era principalul lui concurent în întrecerea pe velociped, s-a hotărît să stabilească un record de timp pe această distanţă. Tentativa i-a reuşit, aşa cum veţi vedea din rîndurile ce urmează. Ne îngăduim doar să amintim că C. Cantili a rămas o figură bine cunoscută a ciclismului romînesc pînă la adînci bătrîneţe şi că în 1936 îl aflăm ca participant, în afara concursului, între alergătorii „Turului Romîniei".

C. Cantili. Fotografie făcută înainte de a pleca în celebra lui cursă ciclistă Bucureşti-Paris.

„Ai ajuns un velocipedist fruntaş, dacă nu cel mai bun" — îi scria o dată lui Constantin Cantili un prieten al său. Prietenul acesta era Alexandru Macedonski. Admiraţia poetului pentru asul „velocipedist" începuse în 1894, cu prilejul unei curse făcute împreună de la Bucureşti la Braşov. După un timp au început să discute proiectul unei curse cu adevărat îndrăzneţe: străbaterea în 10 zile a distanţei de 2.720 km care desparte Bucureştiul de Paris. Pentru realizarea ei se hotărî în cele din urmă numai C. Cantili, care şi începu antrenamentele pe distanţa Bucureşti-Cîmpina.

În sfîrşit sosi şi data fixată pentru start: 24 august 1900. O zi fără nori şi cu un soare strălucitor. Încă de dimineaţă, de la ora 7, în piaţa Teatrului Naţional se aflau o mulţime de curioşi şi aproape toţi bicicliştii bucureşteni, veniţi aici pentru a ura eroului zilei drum bun sau chiar pentru a-l însoţi o oarecare distanţă.

Ora plecării a sosit. O comisie a notat în carnetul ce va urma să-l însoţească pe Cantili, pe tot parcursul: „Dl Constantin Cantili din Bucureşti a plecat spre a stabili recordul București-Paris, 2.720 kilometri, în 10 zile, pe bicicleta Gladiator. Plecarea s-a făcut în prezența noastră, astăzi, 24 august, anul 1900, la 7 ore jumătate din Piața Teatrului".

În mijlocul aclamațiilor C. Cantili porni urmat de vreo 50 de cicliști, spre șoseaua Kiselev. Să-l însoțim și noi, parcurgînd interesantele notații pe care ciclistul le-a făcut zi de zi în această originală călătorie. Iată ce a notat (în stilul și cu ortografia specifică epocii) Constantin Cantili:

„Dimineața era răcoroasă, dar fermecătoare. Grupa noastră creștea mereu, sporită de numărul cel mare al pedaliștilor care ne pîndeau aparițiunea".

Cicliștii pedalau, lăsînd pe nesimțite în urma lor castelul neisprăvit al lui Bibescu Vodă, vestita pădure de odinioară Mernani, încă de pe atunci devastată de lăcomia proprietarilor ei care, după cum consemnează Cantili, „pentru o pungă de aur au lăsat ca pomii să fie nu numai tăiați, ci și dezrădăcinați".

La Otopeni, la hanul lui Vasile, cei mai mulți dintre cicliști își iau rămas bun de la confratele lor pe care continuă să-l însoțească mai departe numai zece pedalatori. După Ploiești rămîn doi; împreună cu ei face popasul de noapte la stația de poștă „Două cîrciumi". C. Cantili descrie cu mult pitoresc drumul pînă la Sinaia, care se așterne cînd pe lîngă Prahova „furioasă și bolovănoasă, cu doine răzvrătite", cînd agățat pe coasta unui munte „rîpos și înflorit de vine bazaltice".

După Predeal, C. Cantili își continuă călătoria singur. O ploaie torențială, apoi un vînt puternic îi stau împotrivă, dar el pedalează mai departe. Timiș, Brașov, Făgăraș sînt depășite, în timp ce „șoseaua se face mereu mai bună și eu mă duc mereu mai iute. Alergarea mea se schimbă în fugă, fuga împrumută cîteodată iuțeala gîndului. Merg uneori cu o viteză de 40 km pe oră".

În cea de-a treia zi, ciclistul își vizează carnetul la primăria din comuna Perșani. Primarul își întărește iscălitura cu o ștampilă datată... 1877. „În acest mod — remarcă ciclistul — aș putea să zic că am fost în Perșani, pe bicicletă, la vîrsta de un an și că am îndeplinit astfel cea mai mare minune a veacului".

Și ciclistul în vîrstă de... un an își continuă drumul spre Sibiu, fără a fi lipsit în continuare de întîmplări amuzante cu turme de oi cu mers îndărătnic sau cai ce se sperie și rup hățuri și șleauri.

În satul Socora, primarul socoate că drumul de la Perșani i-a răpit ciclistului 22 de ani și își întărește semnătura cu o ștampilă datată... 1899.

În cea de-a cincea zi de la luarea startului, C. Cantili trecea pe la ora 11 prin Voroșovar, localitate situată între Budapesta și Viena. Capitala austro-ungară îi oferi o binemeritată odihnă de noapte, după care ciclistul se îndreptă spre Linzul „răsfățat de cer, de munți, de apă".

„Haag, Ried sînt trecute în amurg. În Atheim e aproape noapte, iar la Braunau nu sosesc decît la 9 și jumătate. Mă aflu la 274 kilometri departe de Viena și în a șasea zi a călătoriei mele. Sănătatea mi se menține bună, dar nervii încep uneori să dea semne că au fost prea biciuiți..."

Și pedalînd tot mai grăbit spre München, în timp ce gîndurile-i zburau spre Lohengrin și feeriile simfonice ale lui Wagner, lăsă în urmă Innul și se afundă într-o pădure ce i se păru fermecată. Totul contribui ca îndrăgostitul de natură să se rătăcească mai bine de două ore, timp care, după aprecierea lui, i-a răpit 50 de kilometri. Preocupat să recupereze întîrzierea, Cantili adeverește proverbul care zice că „graba strică treaba"...

„Mă apropiam tocmai de Feldkirchen, însă mînam cu o repeziciune crescîndă, ca să mai cîștig din timpul pierdut... Un cățeluș, ieșit nu știu de unde, se amestecă din întîmplare în roatele bicicletei mele și, cum drumul era încă alunecos de ploaia ce-l noroise, echilibrul pe care-l păstram de atîta vreme fu într-o clipă pierdut".

Bilanțul: o rană la brațul drept și lanțul rupt. Totuși își continuă drumul spre München... pe jos.

După 8 zile de la plecarea din București, ajunge la Stuttgart. Parisul e încă departe. Mai sînt de străbătut aproape 580 km. „Bicicleta zboară, zboară, pedalez și uit orice, nu-mi mai aparțin, sînt cu totul al vitezei, pare că fac corp cu cadrul și roatele de oțel și că sufletul acestui oțel este însuși al meu!"

După trecerea hotarului francez, în cea de-a 10-a zi de la plecarea din București, la ora 7 dimineața, ciclistul romîn pleacă din Blamont. Nancyul îl întîmpină cu aclamații entuziaste. Șoseaua plină de lume, trăsurile și bicicliștii veniți din Paris să-l întîmpine îl uluiesc. Ridicat de pe șaua bicicletei, e aruncat din brațe în brațe ca o minge. Primirea se încheie cu un dejun și ciclistul romîn își continuă cursa „antrenat de mersul automobilelor ce părea că mă absoarbe. Viteza trecea de 40 km pe oră. Dar de la Nancy la Paris sînt 288 km și această distanță nu e o glumă, mai ales după 10 zile de pedalare neîncetată".

Convoiul trecu astfel ca un uragan prin Void, Ligny, Ancerville, iar la 11 noaptea poposi la Fère Champenoise.

„În fine, Parisul! Parisul! Sînt pe străzile lui, străbat bulevardele, întovărășit de cicliști, de automobile, de mulțime... sosesc în fața Operei.

Sînt acum la capătul alergării de 10 zile, căci îndată ce cîrmesc la dreapta sosesc în rue Meyerbeer, la redacția ziarului „Le Vélo", unde eram așteptat și unde sosirea mea fusese vestită de telegrame și de automobiliștii care-mi luaseră înainte.

Trec peste sărbătorire și mă rezum numai că ținta mea a fost atinsă".

Astfel primul record pe această distanță cu bicicleta a fost stabilit de un romîn acum 61 de ani: distanța București-Paris, de 2.720 km, a fost străbătută în 10 zile și 6 ore.

Val TEBEICA

Sosirea în circuitul Munteniei-1911, circuit la care a participat și C. Cantili.

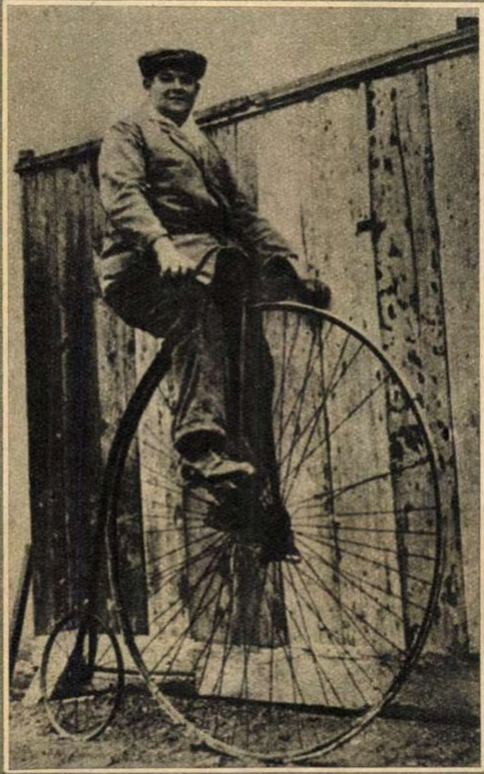

Primul velociped din țara noastră, care a fost donat Muzeului de Istorie a orașului București.

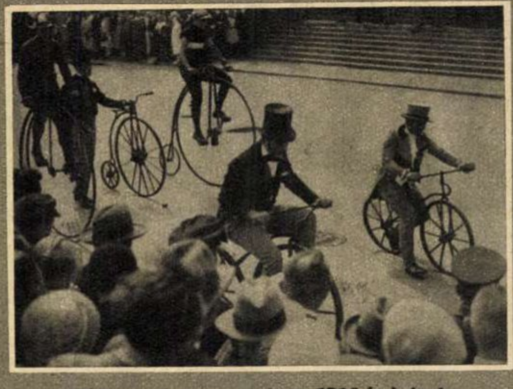

Velocipede prezentate în 1895 la Leipzig.

„FLACĂRA" vă sfătuiește

MODA

Plecăm în excursie...

— În vara aceasta vom face deseori excursii la sfîrșit de săptămînă. S-ar putea chiar să ne luăm motocicletă. Așa că va trebui să-mi fac și eu niște pantaloni. Sincer să-ți spun, am însă unele rezerve: nu prea am eu silueta impecabilă care se cere la asemenea ținută...

— Dacă se ține seama de particularitățile siluetei și se alege o croială potrivită, pantalonul nu dezavantajează.

— Îmi dai curaj. Dar spune-mi mai întîi din ce se poate face pantalonul?

— Dintr-o țesătură cu ținută rigidă, care să nu se deformeze ușor și de preferință de culoare închisă. Docul, stofa camgarn sau flanela sînt cele mai practice.

— Dar gabardina? Mi-aș preface o pereche de pantaloni de-ai soțului meu.

— Nu mă prea entuziasmează ideea. Gabardina capătă ușor luciu, prinde pete și se deformează.

— Dar cum trebuie croit pantalonul, cînd ai o siluetă nu tocmai desăvîrșită?

— Țin să subliniez că un pantalon prea strîmt e lipsit de eleganță chiar și pentru cea mai perfectă dintre siluete. Așadar o femeie mai plină va fi cu atît mai mult avantajată de un pantalon croit mai lejer, dintr-o stofă uni, pe care-l va purta pe cît posibil cu bluze sau jachete în ton, ca să lungească silueta. Cine are picioare scurte, se va feri de pantaloni trei sferturi și va purta bluze mai scurte, care se opresc la 7-8 cm după talie, sau bluză „chemisier" vîrîtă în pantaloni. (Apropo: puloverul se poartă numai pe deasupra pantalonului, altfel îngroașă talia).

— Sînt oarecum lămurită. Dar aș vrea să mă ajuți să-mi aleg un model de bluză.

— La un pantalon pentru excursie, merge numai o bluză într-un stil sport. Așadar, nici un fel de bluzițe cu danteluțe, broderie sau cerculețe (e de la sine înțeles că garniturile și bijuteriile nu au ce căuta aci).

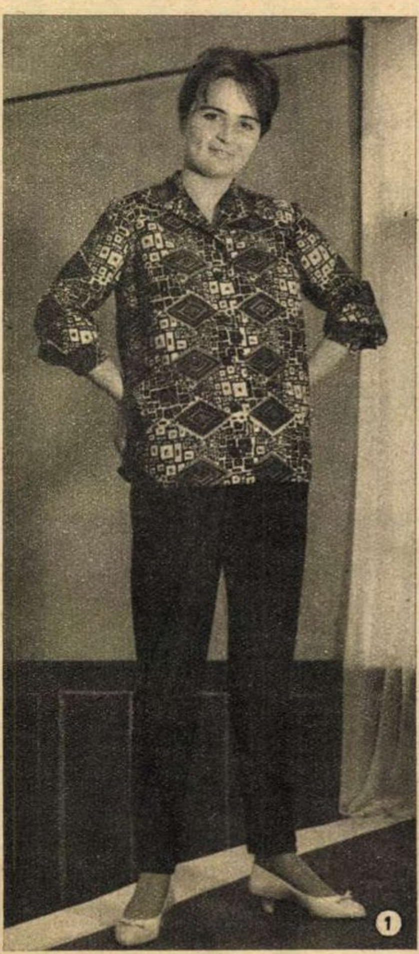
①

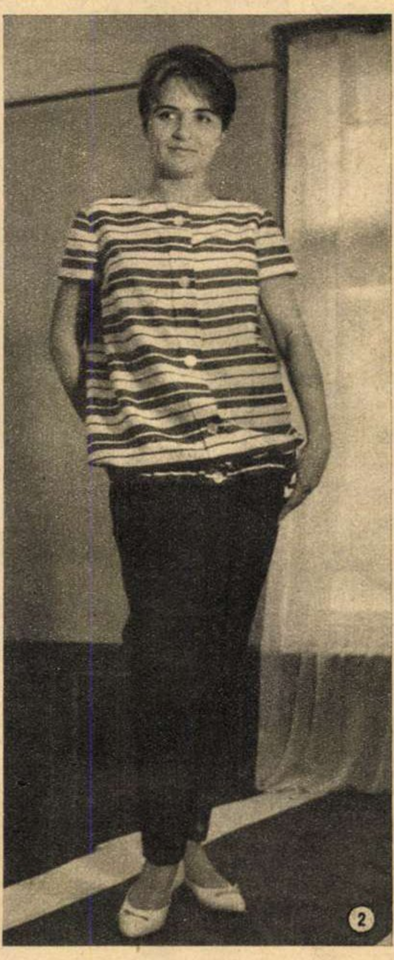
②

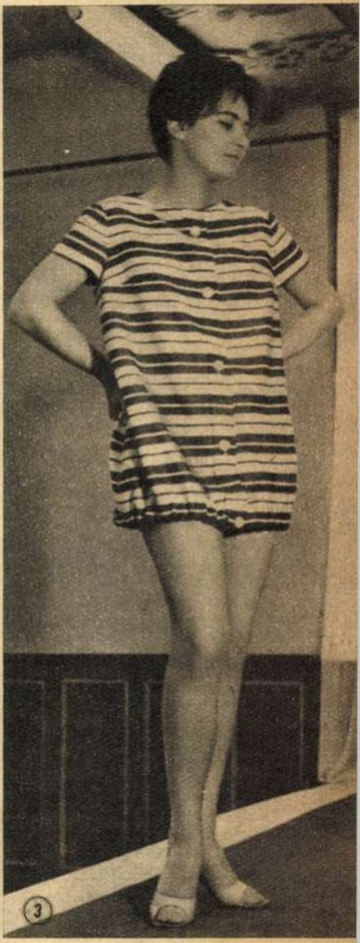
③

Bluzele vor avea croiala de cămașă, cu sau fără guler, purtate în afara sau înăuntrul pantalonului. Am ales din colecția prezentată de întreprinderea „Arta modei" cîteva modele care-ți vor place, sper. Iată (foto 1) o cămașă cu mîneci trei sferturi, din material „Răduca" imprimat cu negru și cărămiziu; e foarte practică, deoarece se poate purta pe orice pantalon și avantajează orice siluetă. Bluza în dungi (foto 2) are avantajul că poate fi purtată fără pantaloni, ca ținută pentru băi de aer și de soare (foto 3). E fără guler, încheiată cu nasturi în față, cu mîneca scurtă, și strînsă pe șolduri cu un elastic.

Poșta juridică

MUNTEANU VICTORIA — Brașov. În cazul că sînteți bolnavă și îndepliniți cerințele legii pentru pensionare, vă puteți adresa Secției de prevederi sociale a sfatului popular din raionul în care locuiți și cu siguranță că problema se va rezolva. Ajutorul social se acordă numai acelora care sînt lipsiți total de alte mijloace de existență. În ce privește pensia de urmaș, art. 66 din regulamentul Legii pensiilor prevede că soția are drept la pensie:

a) pe tot timpul vieții, dacă a împlinit vîrsta de 55 ani, indiferent de vîrsta avută la data decesului soțului;

b) pe tot timpul vieții, dacă a împlinit vîrsta de 50 ani și a născut 5 sau mai mulți copii, indiferent de vîrsta avută la data decesului soțului;

c) pe tot timpul vieții, dacă a împlinit vîrsta de 50 ani și are cel puțin 20 ani de căsnicie cu soțul decedat, indiferent de vîrsta avută la data decesului soțului;

d) dacă la data decesului soțului are unul sau mai mulți copii minori, va primi pensie pînă cînd copiii vor împlini vîrsta de 16 ani (sau 18 ani, dacă urmează o școală); de asemenea pînă la eventuala căsătorie ori eventualul deces al acestor copii înainte de împlinirea respectivelor vîrste;

e) pe toată durata invalidității, dacă se află în stare de invaliditate de orice grad, survenită înainte sau după decesul soțului.

În cazul că este invalidă de gradul I sau II, soția se consideră că se afla în întreținerea soțului decedat, indiferent dacă avea venituri proprii la data decesului soțului sau are asemenea venituri la data cînd cere pensia.

Soția care are drept la pensie la împlinirea unei limite de vîrstă, precum și soția invalidă de gradul III, se consideră că se afla în întreținerea soțului, numai dacă la data cînd cere pensia nu este încadrată în muncă sau nu exercită o profesie liberă sau o meserie pe cont propriu.

POPESCU VASILE — Cluj. Pentru ca cineva să poată fi încadrat tehnician constructor trebuie să aibă în primul rînd studii corespunzătoare în domeniul respectiv. Încadrarea în funcție se poate face în raport cu vechimea și posturile existente în schema de organizare a întreprinderii care angajează. Amănunte cu privire la încadrări de felul celor care vă interesează se pot obține de la una din întreprinderile care funcționează în orașul dv.

De vorbă cu medicul

PRIMUL AJUTOR ÎN CAZ DE...

Hemoragie. Viața rănitului depinde adeseori de rapiditatea și corectitudinea ajutorului acordat. Primul lucru pe care trebuie să-l facem este să dăm o poziție cît mai ridicată regiunii rănite, în felul acesta evitînd pierderea de sînge.

În hemoragii mari vom apăsa cu degetele, mai sus de rană, artera lezată. După aceea punem pe încheietura de deasupra rănii un sul de stofă sau pînză și — dacă e vorba de braț sau de picior — îndoim membrul din încheietură, fixîndu-l în această poziție.

În hemoragii mai ușoare, după 8-10 minute de apăsare, pe locul hemoragiei se formează un chiag, peste care putem pune un pansament compresiv.

Puncte de apăsare: pentru oprirea unei hemoragii la cap, apăsați artera tîmplei; pentru oprirea hemoragiei la față, apăsați pe marginea fălcii de jos; în hemoragii la tîmplă, apăsați artera gîtului; în caz de hemoragie la mînă, apăsați cele două artere ale antebrațului. Apăsați artera la subsuoară spre a opri hemoragia brațului.

În hemoragia din nas, aplecați pe spate capul bolnavului, desfăceți-i gulerul, cravata și introduceți în nas un tampon de tifon steril. Strîngeți-i apoi nările cu degetele 5-6 minute, în care timp bolnavul va respira pe gură.

Leșin. Culcați-l pe cel leșinat cu capul mai jos decît restul trupului (dacă este palid la față). Îndepărtați-i pe cei din jur, pentru ca accidentatul să aibă aer. Desfaceți gulerul și cordonul. Dacă se află într-o încăpere, deschideți ferestrele. Frictionați-l pe mîini și pe picioare, stropiți-l cu puțină apă rece. Puțin amoniac plimbat pe la nasul bolnavului îl trezește imediat. Cînd s-a trezit, i se va da un ceai cald.

În caz de congestie a creierului, bolnavul are fața roșie. Îl vom așeza într-un pat, cu capul mai ridicat decît restul trupului. Îi punem apoi pe cap o pungă cu gheață sau comprese reci.

MOZAIC

POŞTA REDACŢIEI

M. GHEORGHIŢĂ — Sibiu. Caniculă înseamnă val de căldură, arşiţă. Cuvîntul caniculă este diminutivul latinescului *canis* (cîine) şi se traduce prin căţeluşă. Se spune caniculă sau căldură caniculară după denumirea constelaţiei Cîinelui; aceasta apare pe cer în epoca în care soarele — datorită apropierii maxime a pămîntului în mişcarea sa de revoluţie — trimite globului cea mai mare cantitate de căldură. Nici o legătură deci între acest cuvînt şi latinescul *cania*, care înseamnă urzică, chiar dacă încercaţi să faceţi o apropiere între senzaţia unei insolaţii şi aceea pe care ţi-o dă înţepătura unei urzici.

VIORELA FRÎNCU — Focşani. Nu e nimic greşit în decorul teatral pe care l-aţi văzut. În anumite regiuni tropicale ale globului, chiar dacă nu plouă decît foarte rar, există vegetaţie şi încă destul de bogată. La Lima, capitala republicii Peru din America de Sud, spre exemplu, plouă extrem de rar şi cu toate acestea grădinile oraşului sînt verzi şi înflorite. Aceasta datorită umidităţii aerului din timpul nopţii, care menţine viaţa plantelor.

CONSTANTIN DELEANU — Cîmpina. Că potopul şi corabia lui Noe nu-s altceva decît o legendă, se poate dovedi şi prin calcule foarte simple. Mai întîi o ploaie care cade timp de 40 de zile şi 40 de nopţi — cum spune legenda — chiar dacă ar fi produsă prin condensarea tuturor vaporilor de apă din atmosferă, n-ar putea produce pe tot pămîntul mai mult de 2,5 cm de apă pe metrul pătrat. Pentru ca şi cele mai mari înălţimi ale pămîntului să fie acoperite de apă, ar trebui deci un potop de 360.000 de ori mai mare. Apoi, după datele legendei, corabia lui Noe ar fi avut un spaţiu locuibil de 9.120 m p. Or, cum ar fi fost posibil să încapă în acest spaţiu, pe lîngă familia lui Noe, cîte o pereche din toate speciile de vietăţi existente pe pămînt, plus hrana lor pe patruzeci de zile?... Concluzia e clară, nu?

Atragem atenţia corespondenţilor care doresc să utilizeze rubrica noastră „Cititori către cititori" că, în mod obligatoriu, o dată cu corespondenţa, trebuie să comunice locul unde muncesc şi adresa exactă.

CUVINTE ÎNCRUCIŞATE

Turistică

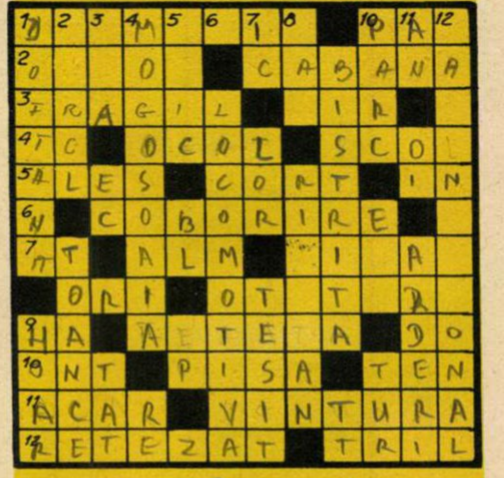

ORIZONTAL: 1) Ce iubea mai mult Calistrat Hogaş (neart.) — Lipici pentru bocanci. 2) Plantă erbacee cu flori albe-verzui, întîlnită des de turişti pe meleagurile ţării noastre — Adăpost pentru turişti. 3) Atenţie, obiect care se sparge uşor! — Înlănţuire. 4) Cută! — Cînd nu se merge pe drumul cel mai drept — Aduce apa la moară. 5) Deosebit — Adăpost improvizat pentru turişti — Plantă textilă. 6) Înapoierea de pe munte. 7) Armăsar de Dobrogea — Localitate în Austria — Iepure sau mistreţ împuşcat. 8) Rîu în Sudan — Arbore... acru (pl.). 9) Interjecţie — Cale importantă de comunicaţii — Notă muzicală. 10) A fost înfiinţat în anul 1955, pentru a răspunde sarcinilor trasate de partid şi guvern în vederea dezvoltării turismului — Oraşul cu cel mai cunoscut turn înclinat — Epiderma feţei. 11) Îndrumează trenul pe linia liberă — A cutreiera (fig.). 12) Masiv din Carpaţi cu multe atracţii turistice, printre care şi cea mai importantă rezervaţie naturală a ţării noastre — Cîntecul unei păsări.

VERTICAL: 1) Fostă închisoare în care burghezia întemniţa pe cei mai dîrji luptători comunişti şi antifascişti, transformată azi într-un muzeu mult vizitat de oamenii muncii din ţara noastră şi de peste hotare — Ţesătură de mătase cu reflexe ondulante. 2) De natură sătească — Cotiturile unui rîu de munte. 3) Pentru intrare şi ieşire — La jocul de table — Tot (mold.). 4) Palat din apropierea Capitalei, monument de artă brîncovenească, punct de atracţie pentru turişti — Notă muzicală. 5) Gîrlă de chefali — Barbu Lăutaru — Rîpe! 6) Cînd urcă spre Predeal, trenul are de obicei nevoie ca aceasta să fie dublată (sing.). 7) Pană de despicat lemne — Pronume posesiv — Turtit. 8) Rîu în Iliria — Situat pe malul unei ape. 9) Rîul care alimentează marea hidrocentrală „Vladimir Ilici Lenin" de la Bicaz şi a cărui vale constituie un obiectiv turistic foarte iubit de sportivi — Traian Theodoru. 10) Grădină amenajată pentru odihnă şi distracţii — Moluşte gasteropode — Plimbare în temă. 11) Diviziune de timp — La stînă — Procesul de descompunere prin oxidare a diferitelor substanţe din organism (pl.). 12) Rezervaţie naturală de suprafaţă întinsă, transformată în obiectiv turistic (2 cuv.).

Chimiştii Egiptului antic

Cei mai buni chimişti ai lumii antice au fost se pare egiptenii; după părerea unor savanţi, însuşi cuvîntul „chimie" ar fi de origine egipteană. Dovezile cunoştinţelor lor deosebite în acest domeniu sînt multiple. De pildă, chimiştii zilelor noastre, deşi au la dispoziţie sute de mii de substanţe naturale şi sintetice, nu pot îmbălsăma corpul omenesc aşa cum au făcut-o egiptenii. Marea măiestrie a acestora în privinţa mumifierii a rămas pînă în prezent un mister.

Chimiştii egipteni obţineau în laboratoarele lor culori minunate — albastru, verde etc. — folosite pentru desen şi ornamentarea obiectelor. Deşi peste ele au trecut patru milenii, culorile îşi mai păstrează şi azi prospeţimea.

Foarte dezvoltat era la egiptenii vechi şi meşteşugul preparării produselor cosmetice. Se făceau pe atunci tot felul de uleiuri şi unsori parfumate, ape bine mirositoare, vopsele negre pentru sprîncene etc.

Un cercetător al civilizaţiei Egiptului antic—Georg Ebers — a descoperit un papirus lung de vreo 20 de metri, datînd din anul 1552 î.e.n. Cum au fost lipite între ele foile din care e compus? Ce fel de clei a fost acela datorită căruia papirusul s-a păstrat în forma lui iniţială milenii întregi? Oamenii de ştiinţă n-au găsit încă răspuns la aceste întrebări.

Egiptenii antici făceau, de asemenea, minunate vaze de sticlă şi smălţuiau obiecte din lut; ei ştiau să prepare oţet, precum şi o băutură asemănătoare cu berea. E interesant de amintit că, multe secole mai tîrziu, alchimiştii europeni aveau cunoştinţe ştiinţifice incomparabil mai sărace decît cele ale chimiştilor Egiptului antic.

INTRODUCERE ÎN FILATELIE (VIII)

Mărci pentru francări speciale

Fie că e vorba de mărci poştale noi (neştampilate) sau uzate (ştampilate), un filatelist trebuie să ştie că, în afara emisiunilor uzuale, adică a acelora care sînt folosite în mod obişnuit la francarea corespondenţei, există şi altele — în zilele noastre mai puţin răspîndite decît în trecut — dar valoroase pentru colecţionari. Cele mai cunoscute dintre acestea sînt:

1) Mărcile de poştă aeriană (întrebuinţate pe vremuri şi la noi).

2) Mărcile de porto sau — cum li se spunea în trecut — taxe de plată, folosite la completarea francărilor insuficiente ce urmează a fi achitate de destinatar.

3) Mărcile de serviciu sau oficiale, care erau întrebuinţate în trecut pentru francarea corespondenţei oficiale dintre instituţiile publice.

4) Mărcile serviciului telegrafic, aplicate în multe ţări pe formularele telegramelor.

5) Mărcile pentru colete poştale.

6) Mărcile „scutit de porto", întrebuinţate şi ele, în trecut, în anumite ocazii pentru scutirea de orice francare.

7) Mărcile „Poşta militară", folosite în trecut, după cum le arată şi denumirea, la francarea corespondenţei militarilor.

8) Timbrele fiscale-poştale, care pe vremuri au constituit un fel de impozit pe încasările poştale.

9) Mărcile „Express", întrebuinţate în unele ţări la francarea corespondenţei urgente.

Cea mai mare parte din aceste emisiuni — şi anume emisiunile de la punctul 3 la 9, considerate speciale — nu se mai folosesc azi decît în foarte puţine ţări; dar ele au circulat timp îndelungat şi sînt păstrate de filateliştii specializaţi, ca piese documentare.

Chiar dacă un începător în ale filateliei s-a hotărît să colecţioneze numai mărci uzuale sau emisiunile cu o anumită tematică, el nu trebuie să desconsidere nici vignetele de acest gen care-i cad în mînă, deoarece prin practica schimburilor poate obţine în locul lor alte piese care-l interesează. La fel trebuie să se procedeze şi în ce priveşte mărcile care prezintă un supratipar (tipar aplicat ulterior datei de emisiune) prilejuit de schimbarea valorii, de o consemnare urgentă a unui eveniment, de o schimbare a formei de guvernămînt într-o ţară sau de diferite alte necesităţi poştale.

Toate acestea se vor păstra în aceleaşi condiţii ca şi cele din colecţia obişnuită şi vor fi inventariate într-o listă de evidenţă, spre a putea răspunde oricînd cu uşurinţă unui solicitator de schimburi filatelice.

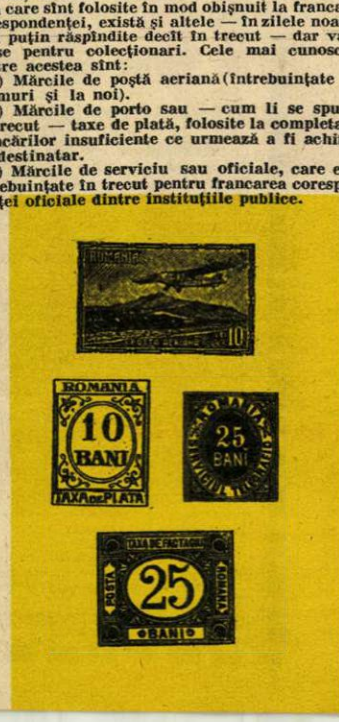

Patru dintre mărcile pentru francări speciale emise în trecut în ţara noastră: „Poşta aeriană", „Taxa de plată", „Serviciul telegrafic" şi „Taxa de factaj" (colete poştale).

DEZLEGAREA JOCULUI „PENTRU COPII", APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

ORIZONTAL: 1) Măruntică — Azi. 2) Aşchiuţă — Alin. 3) Ma — Aşi — Păcală. 4) Ali — I — Arcade. 5) Torpilă — Di — C. 6) Case — N — Penar. 7) R — C — Pistil — Ne. 8) Ataş — M — Oleacă. 9) Ia — Neon — A — Lan. 10) Bio — Sat — Fi — G. 11) Iavaş — Vacanţă. 12) Cravata roşie. 13) Iară — Alintare.

DIN CONGO ÎN INDONEZIA. Cu prilejul reîntoarcerii în patrie, un grup de ostaşi şi ofiţeri indonezieni, care au făcut parte din trupele O.N.U. detaşate în Congo, au adoptat un copil orfan congolez. În fotografie, micul Robert în mijlocul „părinţilor săi adoptivi".

EROII CELOR MAI CUNOSCUTE CĂRŢI pentru copii şi tineret şi-au dat întîlnire în cadrul unui spectacol organizat recent în Sala coloanelor a Casei sindicatelor din Moscova. În faţa tinerilor spectatori, s-au perindat, rînd pe rînd, eroii romanelor lui Nikolai Ostrovski, Kornei Ciukovski, Serghei Mihalkov, Lev Kassil, Agnia Barto, Anatoli Aleksin şi ale altor scriitori. În fotografie, scenă din spectacol.

FOTBAL... ÎN APĂ. Puţini dintre milioanele de iubitori ai fotbalului bănuiesc că se poate juca fotbal şi... în apă. Totuşi acest gen de „fotbal-polo" se practica odinioară în Anglia, fiind de fapt una din cele mai vechi forme ale acestei discipline sportive. Recent s-a disputat o asemenea neobişnuită partidă între echipele „Upards" şi „Downards" din oraşul Ashbourne. „Terenul" pe care s-a desfăşurat meciul a fost rîuleţul Henmore.

POŞETA-ACVARIU din fotografie, prezentată în cadrul unei expoziţii de mostre la Londra, vrea să scoată în evidenţă calităţile impermeabile ale materialului plastic din care este confecţionată. Dar la ce folosesc toate aceste calităţi, dacă preţul poşetei este de 50 lire sterline, adică aproximativ atît cît cîştigă un muncitor englez într-o lună!...

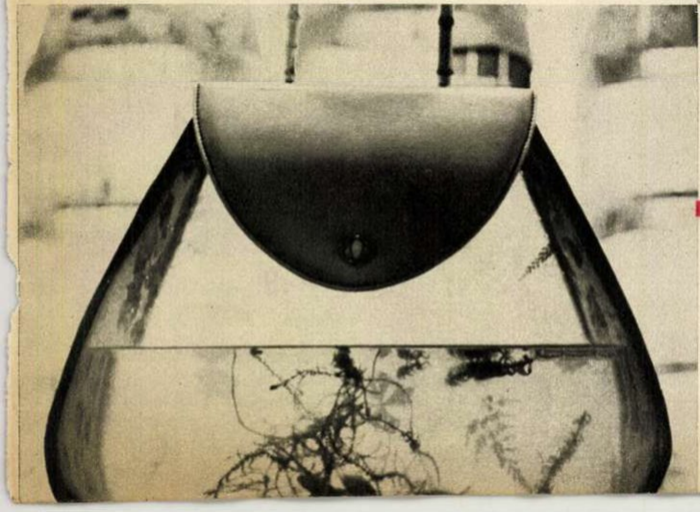

NUNTA SPORTIVULUI. Cunoscutul ciclist din R.D.G. Egon Adler s-a căsătorit recent la Leipzig. Colegii săi de club i-au făcut, conform tradiţiei, un „arc de triumf" format din roţi de biciclete.

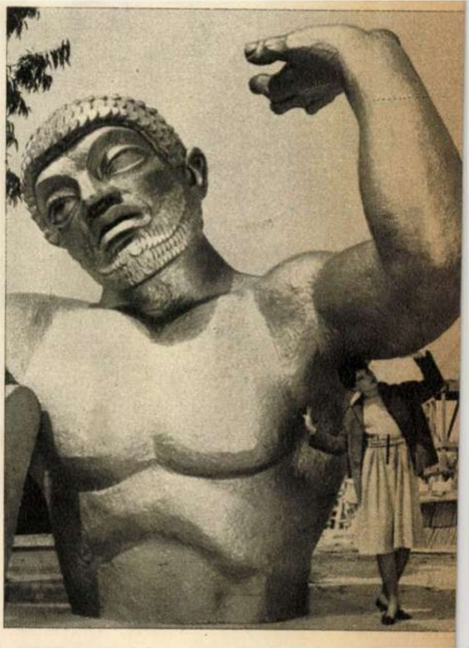

STUDIOURILE CINECITTA DIN ROMA au primit recent vizita unui grup de cineaşti cehoslovaci. Printre ei se afla şi artista Dana Smutna, interpreta principală a remarcabilului film cehoslovac „Romeo, Julieta şi întunericul". Fotograful a surprins-o trecînd pe sub braţul unei statui ce va fi folosită într-un film istoric.

În jurul Globului

CONCURSUL PE ŢARĂ pentru o calitate din ce în ce mai bună a pîinii

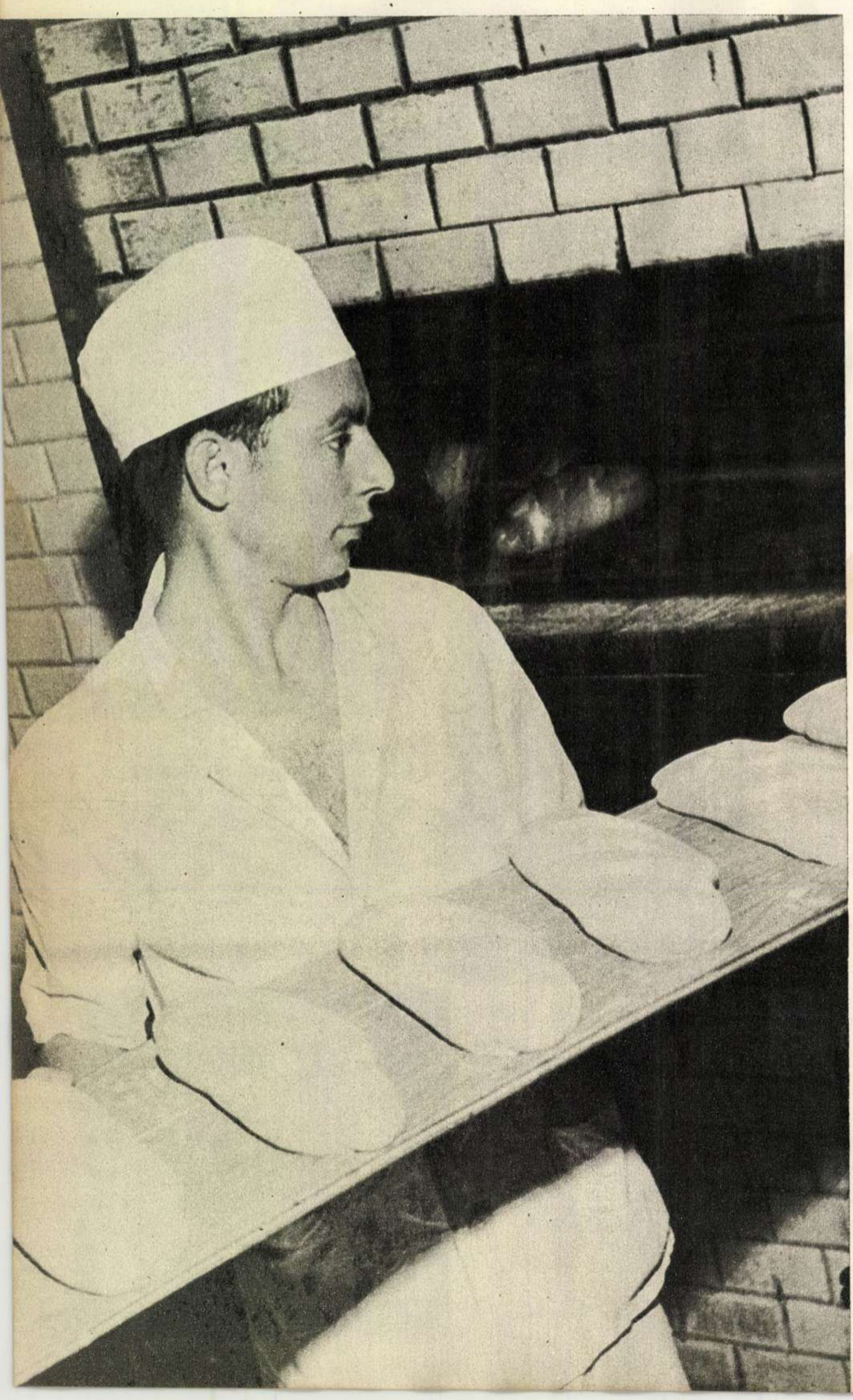

De cîteva zile, în trei fabrici de pîine din Bucureşti — „Pionierul", „Steagul roşu" şi „Proletarul" — a început un pasionant concurs al celor mai buni brutari din ţară. Concursul, care se desfăşoară timp de 60 de zile pe baza experienţei celor mai pricepuţi lucrători din domeniul panificaţiei şi a unui grup de gospodine, urmăreşte două scopuri: îmbunătăţirea continuă a calităţii pîinii (albă, neagră şi intermediară) şi lărgirea sortimentelor de panificaţie.

După cum afirmă consumatorii, calitatea produselor de panificaţie a fost şi pînă acuma bună; dar lucrătorii din domeniul panificaţiei, urmînd chemările partidului, vor, la fel ca siderurgiştii, constructorii, petroliştii, chimiştii etc., să dea produse de o calitate mereu mai bună şi în sortimente mai variate. Pentru a atinge aceste obiective s-a organizat întrecerea ce se desfăşoară în momentul de faţă. În acest scop întreprinderile de panificaţie în care lucrează concurenţii au pus la dispoziţia meşterilor brutari toate mijloacele tehnice şi materiale necesare. Brutarilor şi grupului de gospodine nu le lipseşte nimic pentru ca — vorba maistrului Andrei Tomasy din Braşov — pîinea să fie un deliciu, iar brutarul un artist.

La întreprinderea de panificaţie „Pionierul" lucrează 50 de meşteri brutari, împărţiţi în nouă echipe formate din cîte 5-6 oameni. Toţi dau zor. Din făină de aceeaşi calitate, cu acelaşi proces tehnologic, dar cu reţete diferite, concurenţii urmăresc să obţină produse variate de panificaţie superioară.

Brutarii sînt cuprinşi de entuziasm. Pentru că le e dragă meseria, pentru că vor să dea oamenilor muncii o pîine şi mai bună. Ei au stat la sfat cu conducătorul iubit al partidului nostru, cu tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej, de la care au primit îndemnuri şi îndrumări. Lucrul acesta ţine să ni-l sublinieze cocătorul ieşan V. Gavrilescu:

— Nu se ştie cine va cîştiga concursul. Poate că tovarăşii din Banat, poate cei din Braşov sau din Constanţa, poate noi, brutarii din Iaşi. Nu se ştie. Urma alege. Mai important mi se pare însă altceva: faptul că în bătălia pentru calitate, iniţiată şi sprijinită de conducerea partidului şi a statului, sectorul de panificaţie va primi un ajutor substanţial.

A fost scoasă prima şarjă de pîine a brutarilor din Braşov, a brutarilor din Turda, a colectivistelor din Banat şi Crişana. Între timp, comisia de degustători, formată din 22 de oameni — profesori universitari, ingineri din industria alimentară, medici, gospodine şi cei mai vechi brutari din Capitală — se afla într-un examen greu: făcea aprecierea primelor probe de pîine.

Stînd de vorbă cu meşterii brutari, cu membrii juriului şi ai comisiei de degustare, am putut afla care sînt criteriile principale după care va fi apreciată calitatea pîinii la acest concurs. O pîine bună trebuie să fie crescută bine, să aibă coaja rumenită şi netedă ca un obraz tînăr; în ce priveşte structura porilor, acesteia i se cere fineţe. O pîine de calitate superioară trebuie să aibă elasticitate, gust şi aromă plăcută. O pîine de calitate superioară nu formează gogoloaşe la masticaţie, iar gustul trebuie să fie dulceag-acrişor. Cetăţenii care vor completa chestionarele pe care le primesc o dată cu pîinea cumpărată de la centrele unde se desfac produse de panificaţie aflate în concurs îşi vor exprima părerea cu privire la aceste calităţi.

Trebuie amintit că echipele de brutari ce lucrează la fabrica „Steagul roşu" participă la bătălia concursului cu o listă bogată de sortimente. Iată cîteva: pîinea dietetică graham şi franzeluţele pentru copii, cu lapte şi calciu; cornuri fine cu unt, lapte şi rom; cornuri pentru bere, presărate cu chimen ş.a.

Concursul continuă. La capătul lui vom afla nu numai care sînt cei mai buni brutari, dar, mai ales, care sînt cele mai bune metode de preparare a unei pîini de calitate superioară. Metode ce vor fi apoi extinse în întreaga ţară.

Fotografii de S. STEINER

Acum faţa pîinii e albă. Peste cîteva clipe obrazul ei se va rumeni. În fotografie: cocătorul băimărean Tiberiu Mihaltz în faţa cuptorului.

Şeful echipei de brutari din Braşov, Andrei Tomasy, predă magaziei prima şarjă de pîine.

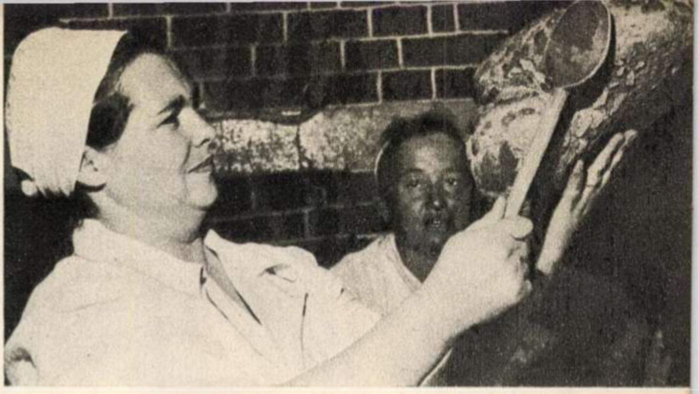

O pîine mare — de 5 kilograme — frămîntată şi coaptă de gospodinele Maria Mocanu (Braşov) şi Elena Costea (Tg. Mureş).

Îi duc mamei pîine din concurs.

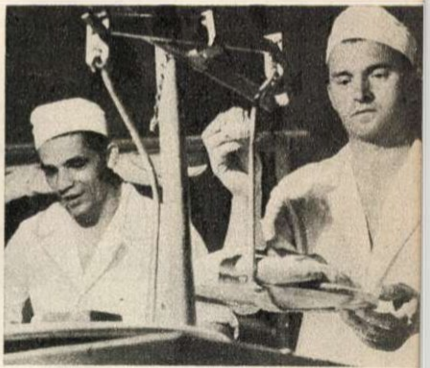

Doi meşteri brutari hunedoreni, Sever Petruică şi Ion Oprean, cîntăresc şi modelează aluatul din care vor creşte pîinile.

COPERTA NOASTRĂ:

Meşterul brutar Aurel Gaciu din Turda.

Fotografie de A. MIHAILOPOL

O parte a comisiei de degustare în exercițiul funcțiunii.

REDACȚIA: BUCUREŞTI PIAȚA SCÎNTEII
Căsuța Poştală: 3507 of. 33, Tel. 17.60.10, int. 1744
ABONAMENTE: la toate oficiile poştale din țară şi la factorii poştali şi difuzorii voluntari din întreprinderi şi instituții.
PREȚUL ABONAMENTELOR:
3 luni: 26 lei
6 luni: 52 lei
un an: 104 lei

Prezentarea grafică: Vlad MUŞATESCU. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

Bibl. Rep.

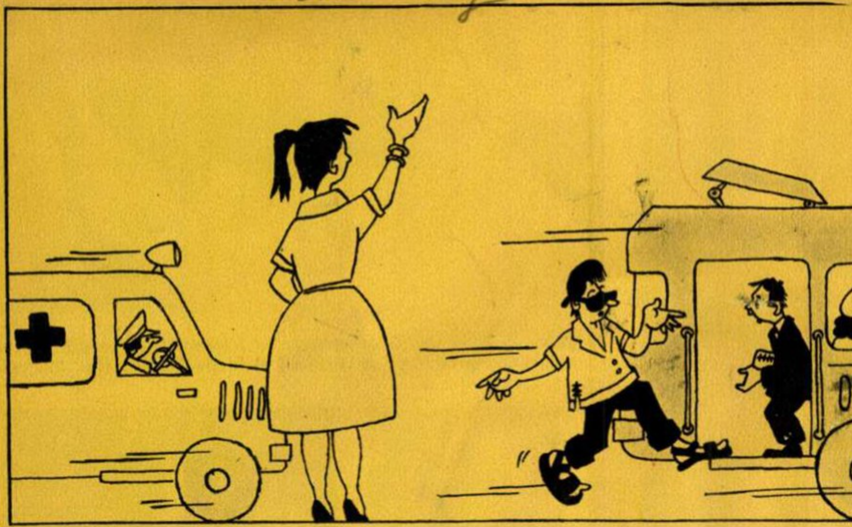

– Uite-o pe Sanda... Eu sar, Năică, şi vin cu maşina următoare!

Desen de C. CRĂCIUN

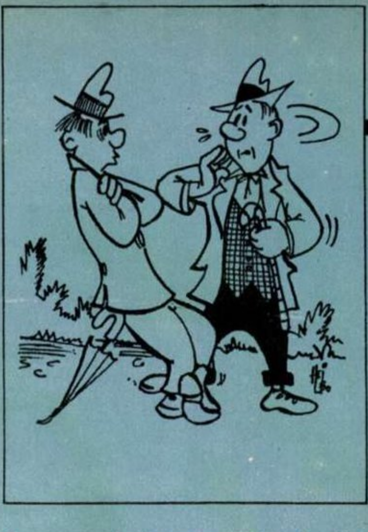

– O vreme, actuala mea soţie a fost văduvă.
– Cum? Tu ai fost vreodată mort?!

(Din „Schweitzer Illustrierte" — Elveţia)

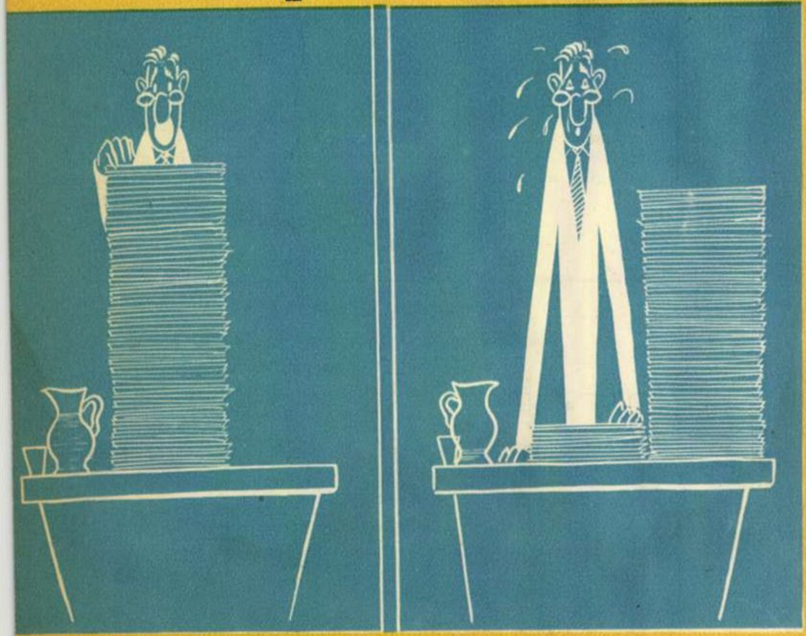

– Voi fi scurt...

Desen de Gh. ROLEA

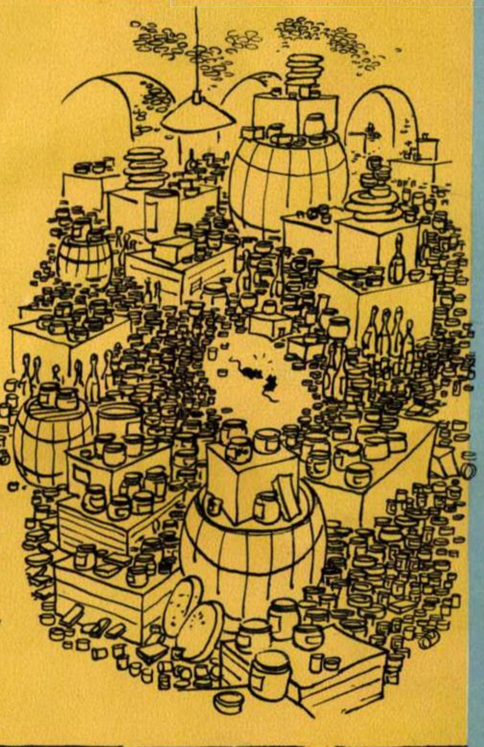

– De-ar face o dată inventarul, că nu mai găsesc telemeaua aia grozavă...

Desen de MATTY

UMOR

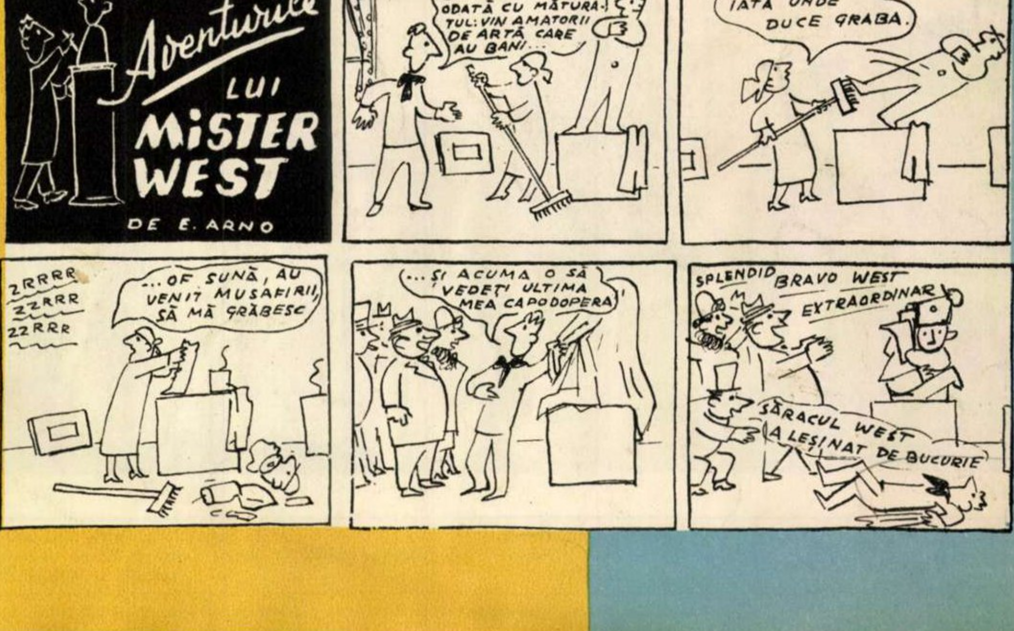
Aventurile lui MISTER WEST
DE E. ARNO
BET TERMINĂ ODATĂ CU MĂTURATUL: VIN AMATORII DE ARTĂ CARE AU BANI...
IATĂ UNDE DUCE GRABA.
ZZRRRR ZZRRR ZZRRR
...OF SUNĂ, AU VENIT MUSAFIRII, SĂ MĂ GRĂBESC
...ŞI ACUMA O SĂ VEDEŢI ULTIMA MEA CAPODOPERĂ
SPLENDID
BRAVO WEST
EXTRAORDINAR
SĂRACUL WEST A LEŞINAT DE BUCURIE

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Nr. 23 (315)
Anul X
10 Iunie 1961

Luminile noi ale circului
(pag. 14-15)

ÎN ACEST NUMĂR:

- **Sezon la Marea Neagră**
- **Din lupta medicinei împotriva cancerului**

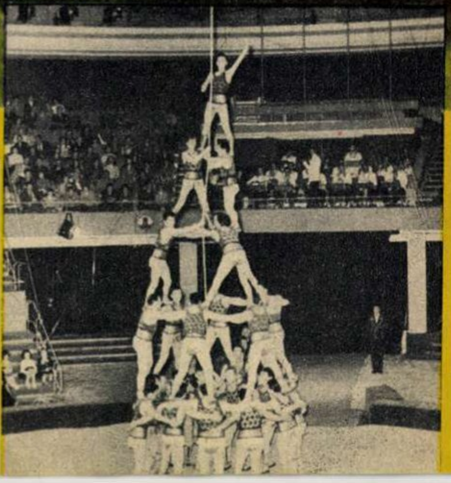

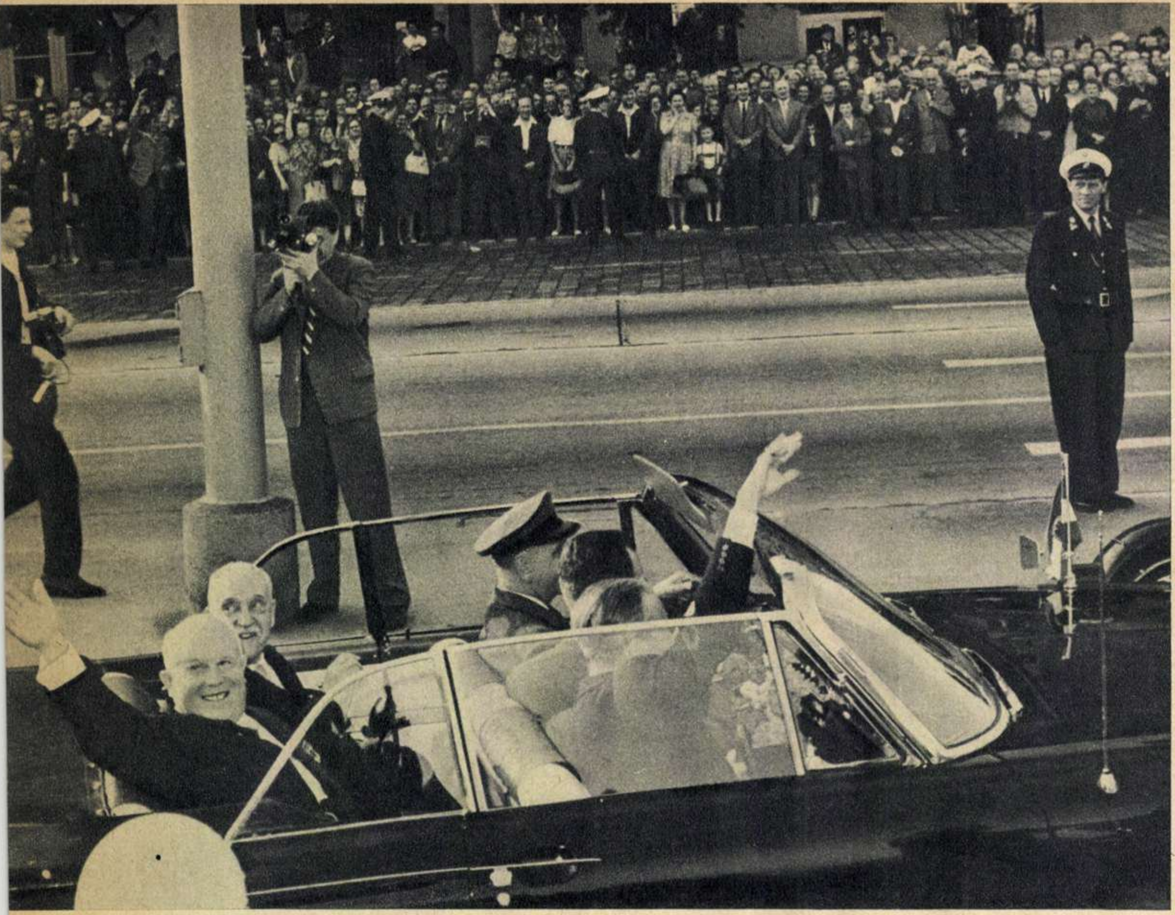

fotocronica FLACĂRII

Însoțit de președintele Austriei, A. Schärf, N. S. Hrușciov răspunde salutului vienezilor ieșiți în întîmpinarea sa.

LA VIENA

ÎN ZILELE

Corespondență telefonică

Cînd a părăsit Viena în iulie 1960, N.S. Hrușciov s-a despărțit de conducătorii statului austriac spunînd „la revedere“. Nu era o amabilitate diplomatică, ci o promisiune. După 11 luni, bătrîna de veacuri Vindobona l-a primit din nou cu mulțimile închipuind adevărate păduri fremătătoare pe Prinz Eugenstrasse și pe Ring, în jurul Schönbrunnului și la Purkersdorf. Cînd a părăsit Viena în iulie 1960, N.S. Hrușciov a avut cuvinte calde pentru farmecul orașului de pe malul Dunării. Nu era un act de complezență, ci un sincer omagiu adus optimismului și dragostei de viață a vienezilor, specificului vienez, în care sînt cuprinse laolaltă faimoasele galerii de artă și viața muzicală atît de renumită a orașului, teatrele și monumentele, parcurile ca niște explozii vegetale ale naturii și pitoreștile „Stuben“ din pivnițele seculare cu decoruri rustice.

În zilele care au precedat întîlnirea Hrușciov-Kennedy, la Viena s-a deschis o impresionantă expoziție a Hiroșimei flagelate de explozia nucleară. Imaginile halucinante aveau o elocință, aș spune vulcanică: ele stigmatizau fără drept de apel politica bombelor și pledau cu energie pentru principiul negocierilor.

Întîlnirea Hrușciov-Kennedy a mai fost precedată de un eveniment: deschiderea săptămînilor festive vieneze, manifestare artistică internațională de prim ordin. Aici se găsesc interpreți de seamă din toate colțurile lumii, aici se confirmă că limbajul muzicii înfrățește. Afișele de pe străzile Vienei sînt edificatoare. Alături de orchestra simfonică din Londra se află orchestra simfonică de stat a Uniunii Sovietice și orchestra simfonică a radiodifuziunii vestberlineze.

Așadar, dacă arta poate șterge granițele și prejudecățile — rațiunea poate apropia cu

---

Demonstrație antifranchistă la Londra, sub lozinca *„Libertate pentru Spania“*.

FREEDOM FOR SPAIN
FREEDOM FOR SPAIN

Micul comentar

IDILE MADRILENE

de Florica ȘELMARU

Oare farmecul primăverii iberice să fi atras în ultima vreme la Madrid atîtea notabilități ale coaliției atlantice? Poate. Dar, insensibili la acest argument de natură turistică și poetică, observatorii politici vorbesc mai cu seamă, din nou, despre eventualitatea includerii Spaniei în N.A.T.O.

La începutul lunii mai a făcut o vizită la Madrid vice-cancelarul și ministrul Economiei R.F. Germane, Erhard. Într-o duioasă atmosferă de efuziuni sentimentalo-politice, a fost semnat cu acest prilej un acord privind colaborarea economică dintre cele două țări.

Într-o relatare a agenției D. P. A. se putea citi atunci următoarea frază, evocatoare a unui trecut nu îndeajuns de depărtat pentru a fi fost dat uitării: „Cele două părți au fost de părere că respingerea pericolului comunist constituie o preocupare comună Republicii Federale și Spaniei“. Această preocupare — comună acum 25 de ani Reichului hitlerist și reacțiunii spaniole — a declanșat războiul din Spania, preludiu al celui de-al doilea război mondial, iar intervenția directă a armatei naziste a contribuit în mod esențial la instaurarea dictaturii franchiste. Legănat de aceste dulci aduceri aminte și de satisfacția acordului negociat („Frankfurter Allgemeine Zeitung“ observa recent că prevederile acestui acord vor contribui la redobîndirea de către Germania occidentală a pozițiilor economice pe care cel de-al III-lea Reich le-a deținut în Spania pînă la înfrîngerea nazismului), Erhard dădea la un banchet dictaturii franchiste următorul entuziast certificat: „Spania aparține în mod ferm Europei occidentale...“, iar „specificul de stat al Spaniei“ nu constituie nici un obstacol în calea acestei solidarități...

La sfîrșitul lunii mai a sosit la Madrid ministrul de Externe al Marii Britanii, lordul Home. În vizită oficială, cu întrevederi la nivel înalt (este cel dintîi ministru de Externe britanic care a pășit pragul reședinței lui Franco în cei 22 de ani de dictatură fascistă ai acestuia) și, firește, comunicat comun. Un comunicat izbitor prin euforica identitate de opinii pe care o exprimă cu privire la „solidaritatea Europei occidentale“. E drept că Spania franchistă nu este un partener atlantic... adică, nu este încă... în sfîrșit, nu este „cu cununie“.

Tocmai oficializarea acestei legături a și format, după numeroase indicii, obiectul principal al recentelor întrevederi hispano-britanice. Nu numai ale lordului Home, ci și ale colegului d-sale de la Interne, Butler, a cărui vizită neoficială a precedat-o pe a sa. Și care, exprimîndu-și la întoarcere părerea de rău că Spania „a fost exclusă atîția ani din viața internațională“, a stîrnit o imensă rumoare scandalizată în întreaga Anglie inclusiv Camera Comunelor.

În general, de altfel, opinia publică din țările membre ale coaliției atlantice privește cu îngrijorare înmulțirea contactelor cu reprezentanții regimului franchist. Și pentru că strîngerea acestor legături se bazează în principal pe faptul că regimul franchist este prin natura sa dispus să slujească planurile agresive ale coaliției. Și pentru că, după ce s-au pomenit prin grația N.A.T.O. aliate cu dictatura lui Salazar, aceste țări se văd acum trase către alianță și cu celălalt dictator fascist din Europa.

Există, și în politică, idile nu tocmai onorabile.

Un grup de 120 muncitori francezi au sosit la sediul delegației algeriene la tratativele de la Evian, pentru a aduce un mesaj de solidaritate al muncitorilor francezi cu lupta pentru independență a poporului algerian.

La Casablanca a avut loc recent o mare demonstrație de masă pentru unitatea clasei muncitoare marocane, pentru naționalizarea industriei și mijloacelor de transport, pentru independența tuturor popoarelor Africii.

ÎNTÎLNIRII

de Horia LIMAN

atît mai mult spiritele, pentru a aduce milioanelor de oameni liniştea necesară creaţiei şi progresului.

Ziarele occidentale au reprodus cuvintele cu care N.S. Hruşciov l-a întîmpinat pe preşedintele Kennedy pe treptele ambasadei sovietice: «Vă salut pe acest mic petic de teritoriu rusesc. Noi, ruşii, avem o vorbă pe care o obişnuim cînd gustăm un pahar de vin. Ea sună cam aşa: „Paharul e mic, dar sentimentele sînt mari“. În cazul de faţă avem multe motive să spunem că peticul de teritoriu este mic, dar sentimentele sînt mari».

Desigur că există în Occident cercuri care nu sînt animate de astfel de sentimente. Iată de ce chiar în ajunul întîlnirii dintre Hruşciov şi Kennedy, „Wall Street Journal“, ziarul marii finanţe americane, găsea cu cale să afirme: „Hotărît, intenţia S.U.A. nu e să trateze cu seriozitate sau să rezolve vreo problemă oarecare“...

Raţiunea s-a dovedit şi de această dată mai puternică decît visurile demente ale celor ce nu vor să ţină seama de realităţile vremii noastre.

Nikita Sergheevici Hruşciov a venit la Viena într-o zi cu soare strălucitor. Preşedintelui Kennedy, capriciile climei vieneze i-au rezervat un cer de plumb şi o ploaie de toamnă rece. Unii ziarişti occidentali, posedaţi se pare de superstiţia simbolurilor, au prevestit rezultate sumbre. Erau tocmai aceia care s-au preocupat mai mult de toaletele doamnei Kennedy şi de meniurile servite la dineuri. Ziariştii cu spirit realist au privit lucrurile cu mai multă seriozitate şi luciditate. Şi, într-adevăr, întîlnirea vieneză la nivel înalt şi-a cîştigat aprecierea unanimă de „început bun“ pe calea destinderii. Adică tocmai lucrul la care năzuiau popoarele.

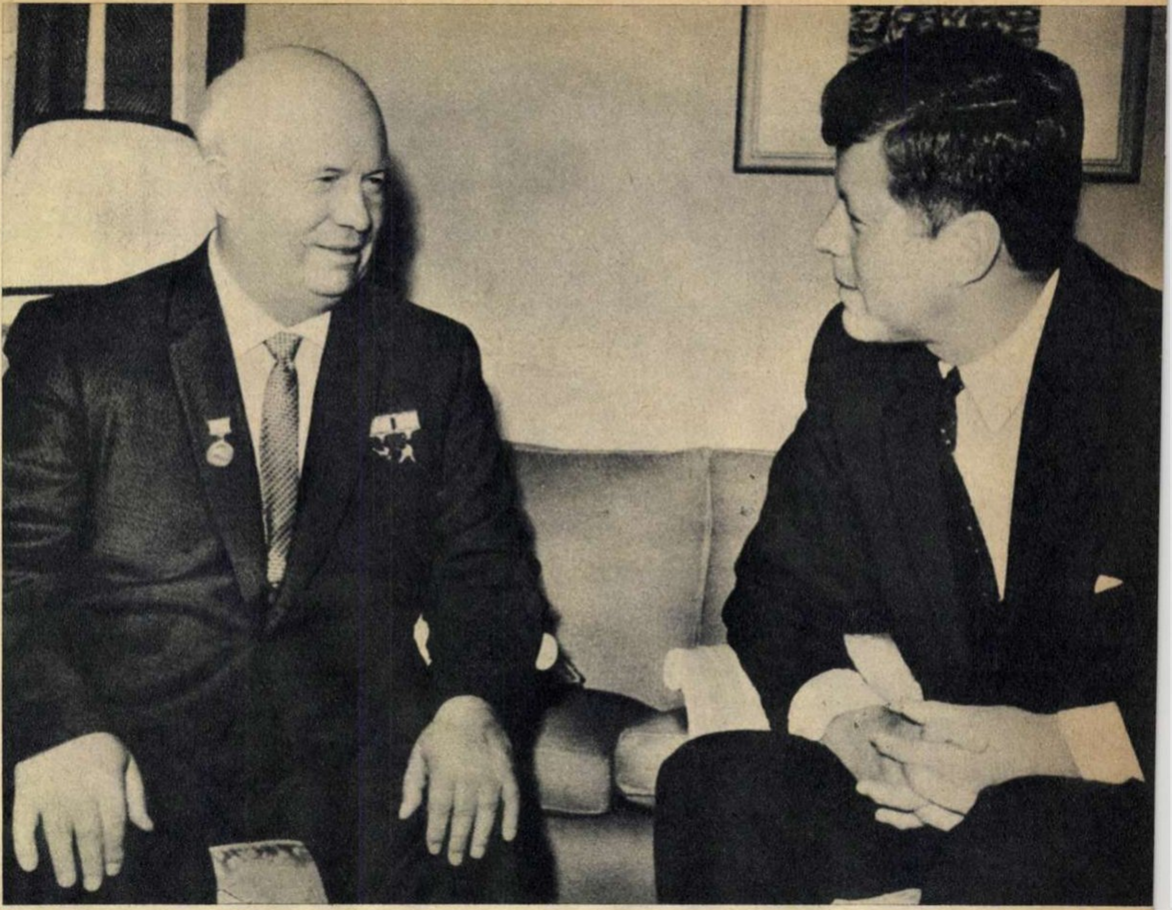

Nikita Sergheevici Hruşciov şi John Kennedy la una dintre convorbirile din timpul întîlnirii de la Viena.

LA ORDINEA ZILEI

LAOSUL

- **Un popor însetat de libertate îşi cere dreptul la viaţă.**
- **Fostul protectorat francez nu vrea să fie transformat în colonie şi bază militară a imperialismului.**
- **Cauza dreaptă a forţelor patriotice laoţiene trebuie să triumfe.**
- **Ceea ce a fost posibil în 1954 la Geneva este cu atît mai posibil în 1961 la Geneva.**

„**INDEPENDENŢĂ** — *iată năzuinţa fierbinte a poporului laoţian.* Laosul trebuie să fie suveran din toate punctele de vedere. Treburile sale trebuie să fie rezolvate de laoţienii înşişi, fără vreun amestec din afară.

NEUTRALITATE — *iată de ce are nevoie o ţară care nu va permite nici unui stat să creeze baze militare pe teritoriul laoţian.* Laosul va stabili relaţii diplomatice cu toate ţările, indiferent de orînduirea lor politică şi socială. El va accepta ajutorul tuturor dar fără vreo condiţie.

UNITATE — *iată ce este important pentru Laos.*

DEMOCRAŢIE — *iată ce este necesar ţării.*

PROSPERITATE — *iată ce anume cere în mod insistent poporul*".

FUMI VONGVICIT

reprezentantul Partidului Neo Lao Haksat la Conferinţa de la Geneva pentru reglementarea problemei laoţiene

Un amplu documentar ilustrat
în pag. 20-23

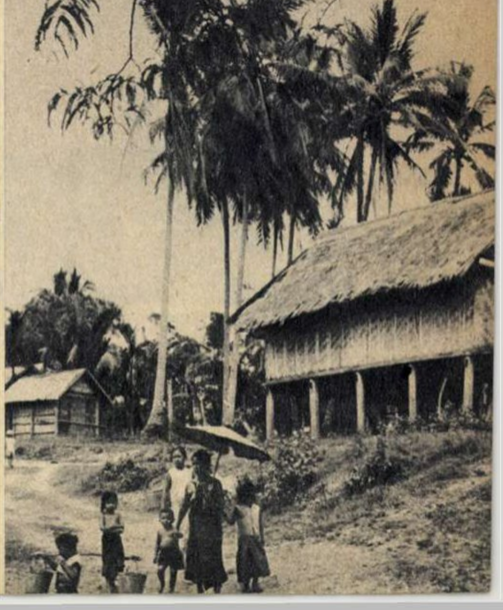

Unde îţi petreci concediul anul acesta?

Iată o întrebare care poate fi auzită tot mai insistent în ultimele săptămîni. A sosit vara şi fiecare dintre noi se gîndeşte cum şi unde să-şi petreacă concediul de odihnă. Geamantanele uitate în cine ştie ce colţ se şterg de praf, se întocmesc liste vestimentare, se fac planuri. Şi, pentru că ştirile despre noutăţile din staţiunile de odihnă de pe litoral sînt din cele mai solicitate, „Flacăra" a întreprins un raid pentru a afla ce oferă în acest an perlele romîneşti ale Mării Negre, oamenilor muncii care vin aici la odihnă.

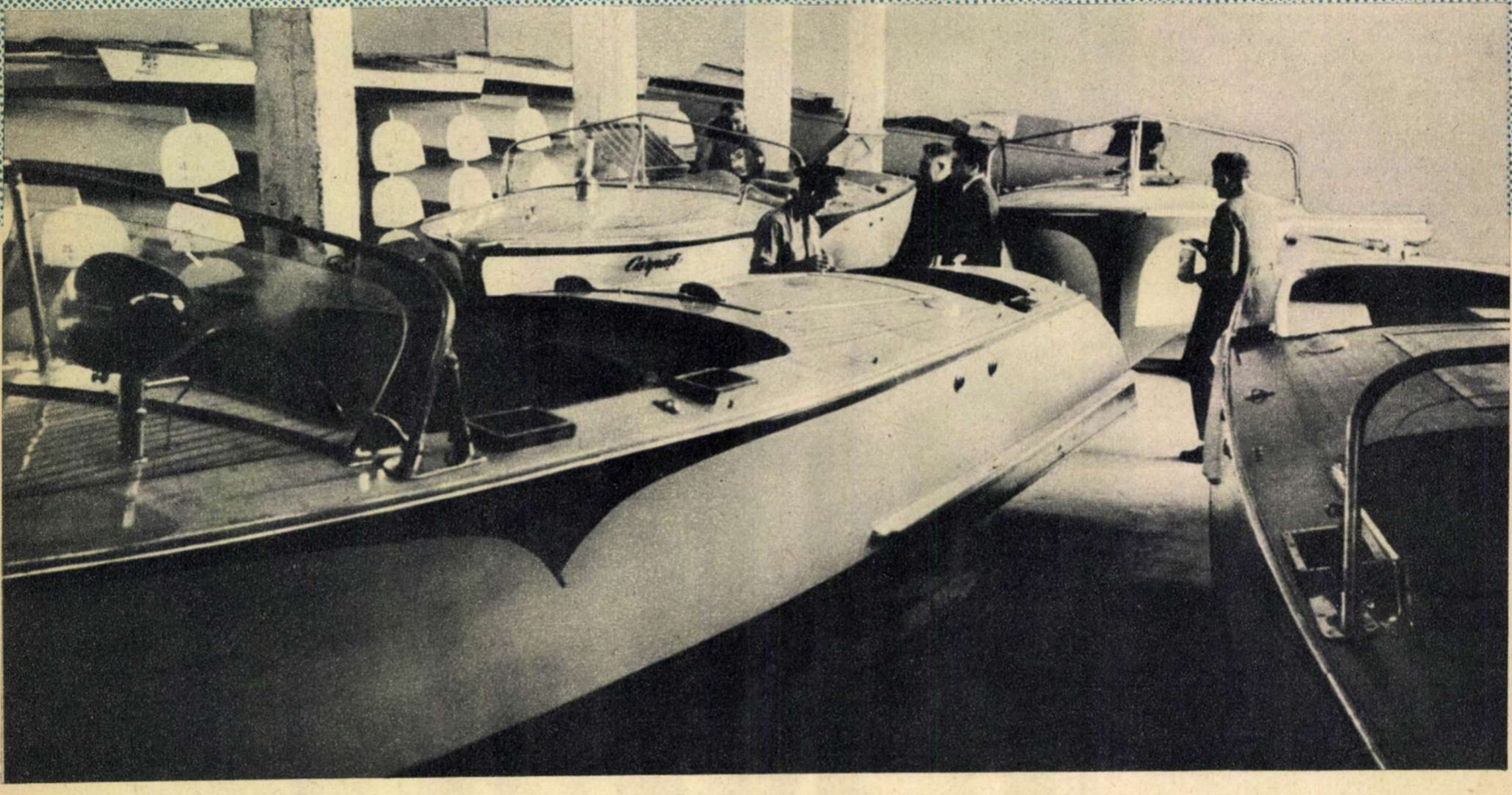

Revizia şalupelor a fost terminată.

NE AŞTEAPTĂ

Văzută din depărtare, Mamaia pare acum un oraş. Blocuri înalte de cîte zece etaje se aliniază în şirag de-a lungul ţărmului. Sînt noile hoteluri ale staţiunii internaţionale, care vor găzdui în acest an 5.000 de vizitatori în fiecare serie. Construcţia lor a început în toamna trecută şi, în aceste zile — deci numai după cîteva luni — ele îşi aşteaptă, gata mobilate, primii oaspeţi. Pentru ridicarea acestor clădiri moderne şi confortabile într-un timp atît de scurt, arhitecţii şi constructorii au folosit toată priceperea, energia, experienţa şi fantezia lor creatoare. Statul nostru democrat-popular a asigurat condiţiile materiale necesare pentru realizarea tuturor lucrărilor în condiţii optime.

Fîşia de pămînt dintre mare şi lacul Siutghiol era, anul trecut, plină de bălţi. Cu ajutorul unei instalaţii hidromecanice au fost scoşi din lac circa 500.000 metri cubi de nisip cu apă; prin depunerea acestui nisip pe terenul dintre mare şi lac, limba de pămînt lată de 150-200 metri a fost nivelată. Scurgîndu-se apa, nisipul s-a tasat, formînd un excelent teren natural de fundaţie. Pe acest fundament s-au înălţat noile clădiri. Dar „miracolul" de la Mamaia l-au constituit cofrajele glisante. La marginea staţiunii este o clădire mică, de culoare verde, cu două etaje. Nici n-ai băga-o în seamă, dacă n-ai şti că această căsuţă a fost piatra de încercare a noii metode. Ea este prima creaţie — experienţa practică — a acestor cofraje şi, cum ne-au mărturisit constructorii, prima emoţie. Experienţa a reuşit şi, datorită acestei reuşite, în lunile vitrege ale toamnei şi iernii, cu ploi şi zăpadă, constructorii au înălţat în fiecare zi cîte un etaj, stabilind un adevărat record în istoria tehnicii construcţiilor romîneşti.

Linia dreaptă, betonul şi sticla dau Mamaiei aspectul modern. Iar culorile îi dăruiesc farmecul. Aici totul este culoare: de la nuferii albi care plutesc leneşi în oglinzile de apă presărate printre clădiri, pînă la faţadele galbene sau albastre pe care marea le învăluie generoasă cu irizările ei verzi. Masele plastice şi ţesăturile pentru mobilier au inundat cu culori şi interioarele. Pînă şi la linoleumul folosit drept pardoseală culorile sînt variate: galben, roşcat, albastru, verde.

Noaptea, revărsarea luminilor fluorescente prelungeşte pînă în zori acest vis policrom.

★

În antractul dintre cele două sezoane balneare, pe litoral s-a construit mult, repede şi bine. La Vasile Roaită a fost dată în folosinţă o casă de odihnă cu 540 de paturi şi o cantină-restaurant ultramodernă. La Eforie, trei complexe comerciale—unul cu 13 magazine sezoniere, altul destinat unor magazine permanente şi un al treilea, cel alimentar, cuprinzînd un restaurant cu 700 de locuri, un bufet expres cu autodeservire şi o cofetărie cu 150 de locuri—vor intra în funcţiune în cursul acestui sezon.

N-au fost neglijate nici zonele verzi ale staţiunilor. Pînă la începutul lunii iunie s-au amenajat parcuri pe circa 12 hectare. Petunii, trandafiri, begonii şi alte zeci de feluri de flori au fost plantate în noile spaţii verzi, numărul firelor fiind aproximativ de un milion. Multe din aceste plante au crescut în serele Centrului horticol de la Vasile Roaită.

Ultimele construcţii fiind terminate, litoralul este gata să primească în acest an peste 200.000 de oaspeţi.

Dar înainte de a ne întinde pe plaja fierbinte aşteptînd ca soarele

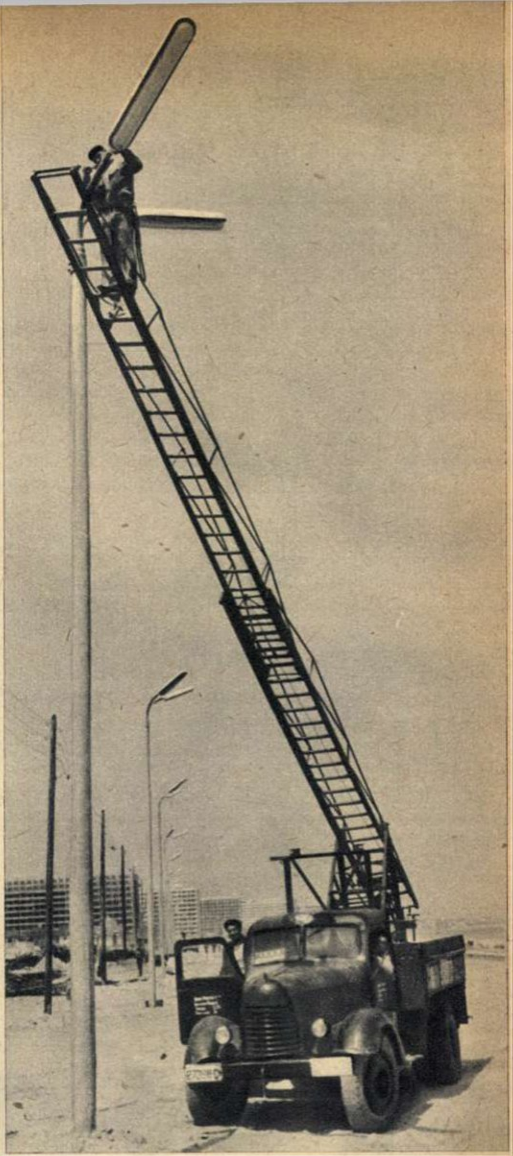

Peste tot, lumini fluorescente !...

LITORALUL !...

1

2

generos să ne bronzeze sau înainte de a face prima baie în apa reconfortantă a mării, să facem cunoştinţă cu unele probleme economice şi culturale ale întinsului complex balnear. Trebuie să ştiţi că, pentru a ne asigura o odihnă cît mai plăcută, pe litoral lucrează cîteva mii de persoane. Pentru ca deservirea să fie ireproşabilă, au mai fost selecţionaţi numeroşi bucătari, cofetari şi ospătari dintre cei mai calificaţi. În fiecare zi pe litoral se vor găsi zeci de mii de sticle cu răcoritoare; la acestea trebuie să mai adăugăm şi sutele de mii de sticle cu borviz cu care vor fi aprovizionate staţiunile. Încă din iarnă a fost depozitată o mare cantitate de gheaţă naturală, cantitate ce va fi completată cu producţia celor patru fabrici de gheaţă din Constanţa şi Vasile Roaită.

Pînă şi „amintirile“ de la mare au fost pregătite din vreme. Lucrătorii de la cooperativa „Prestarea“ din Constanţa, meşteri în obiecte miniaturale, au confecţionat sute de mii de bibelouri cu subiecte adecvate cadrului marin al staţiunilor.

Seara, cluburile şi punctele culturale ne vor oferi mai multe programe ca în anii trecuţi. Pentru amatorii de literatură, bibliotecile au fost completate cu ultimele noutăţi apărute. Oamenii muncii veniţi la odihnă vor avea prilejul să vizioneze şi numeroase spectacole pe care le vor da teatrele din ţară ce vor veni aci în turneu, ansamblurile folclorice regionale şi orchestrele de muzică uşoară. Serile literare cu participarea unor scriitori, audiţiile muzicale, concursurile „Cine ştie cîştigă“ etc. etc. vor completa programul estival al litoralului.

Amatorii de baschet, volei, tenis etc. vor beneficia de terenuri bine amenajate. În staţiunea Vasile Roaită, în afara celor patru baze sportive existente anul trecut, au mai fost date în folosinţă un teren de baschet şi unul de tenis de cîmp. Iar pentru amatorii de şah cluburile vor organiza în tot cursul sezonului întreceri şahiste.

Acum, cînd cunoaştem toate acestea, putem fi siguri că odihna noastră pe litoral va fi plăcută.

I. CORIBAN

Fotografii de E. IAROVICI

①-② La Mamaia au sosit primii oaspeţi ai litoralului nostru din sezonul 1961.

③ Care trebuie să fie calităţile unei bune îngrijitoare? Cursurile organizate cu personalul operativ au menirea de a instrui sutele de lucrătoare care deservesc vilele.

④ Zeci de autobuze şi troleibuze vor asigura în acest an transportul pasagerilor pe întregul litoral.

3

4

BĂTĂLIA ÎMPOTRIVA CANCERULUI

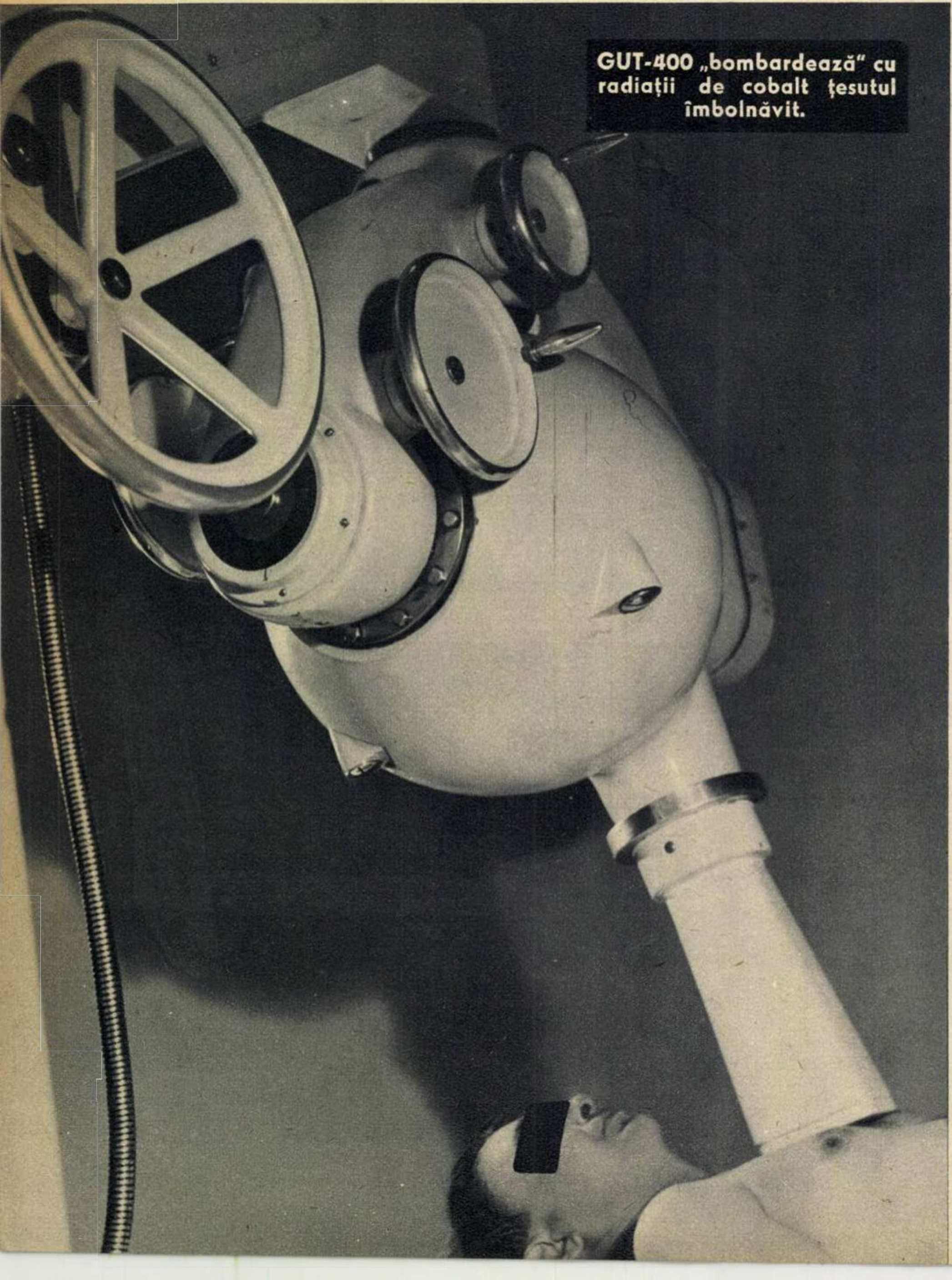

GUT-400 „bombardează" cu radiaţii de cobalt ţesutul îmbolnăvit.

Poate că niciodată nu s-a dus în lumea întreagă o mai susţinută şi mai dramatică bătălie ca aceea care se dă astăzi împotriva cancerului, socotit drept „cel mai important fenomen de masă din patologie".

Într-adevăr, statisticile recente ne arată că la populaţia actuală a

Ochiul microscopului electronic pătrunde pînă în cele mai fine straturi ale celulelor canceroase.

globului nostru, de aproximativ 3.000.000.000 de oameni, numărul canceroşilor se ridică la 5.000.000. Această cifră, datorită unor cauze încă neexplicate, este pretutindeni în creştere, mai ales în ceea ce priveşte cancerul pulmonar, al nasului, al faringelui şi al sîngelui. În acest din urmă caz, în Anglia se semnalează că mai ales în provincia Wales, mortalitatea de pe urma leucemiei — cum e numit în medicină cancerul sîngelui — s-a triplat în intervalul dintre 1931-1959, lovind în special copiii pînă la 3-4 ani, maturii trecuţi de 35 de ani şi cei ajunşi la o vîrstă înaintată.

Gravitatea bolii canceroase constă deci în faptul că loveşte, fără deosebire, atît pe copil cît şi pe omul matur cînd acesta dispune de cea mai mare capacitate de muncă, atunci cînd poate da cel mai mare randament sub toate aspectele.

Ciudată este aria geografică de răspîndire a acestui mare inamic al omului. Dacă bunăoară Europa şi America dau un procent de 30-35% bolnavi de cancer stomacal, în Australia şi Malaya asemenea cazuri constituie o raritate. În schimb, tot în Extremul Orient, în Iava, procentul localizării cancerului la ficat se ridică pînă la 48 la sută, în vreme ce în ţara noastră asemenea localizări abia ating 5 procente.

Cărui fapt se datoreşte larga răspîndire a bolii? Medicina este astăzi unanimă în a recunoaşte că pretutindeni unde există materie vie, ţesuturi, atît pe scară animală cît şi vegetală, poate apare cancerul ca urmare a unor tulburări generale de care ne putem foarte greu da seama înainte de apariţia unor forme vizibile ale bolii.

Cancerul e deci o boală cu o evoluţie îndelungată, al cărei început scapă de obicei observaţiei medicale. O rană care nu se închide, o tuse care durează, o răguşeală cronică, alternanţe prelungite de diaree şi constipaţie, mici umflături nedureroase la sîn, un inexplicabil proces de slăbire — acestea şi multe altele pot constitui avertismentul unui cancer incipient. Deci pînă în clipa cînd boala devine manifest clinică, ea are o evoluţie lentă care coincide cu o lungă perioadă de „pregătire“ a organismului pentru boală. Cu cît mai tîrziu e descoperită această evoluţie, cu atît mai gravă devine maladia. La agravarea ei, în cazul netratării, contribuie apoi şi alţi factori — condiţii de viaţă, de muncă etc. — care însă în mod obişnuit nu produc cancer.

O primă concluzie care se degajă, şi asupra căreia vom reveni, este aceea că orice stare suspectă îndelungată, observată în complexul organismului nostru, trebuie supusă cercetării medicale. Singur medicul poate să constate dacă e vorba de cancer sau nu.

Din momentul în care pacientul canceros a intrat sub îngrijire medicală, tratamentul trebuie urmat cu cea mai mare stricteţe. Institutul oncologic din Bucureşti cunoaşte cazuri de vindecare radicală, în care fostul bolnav se prezintă acum doar la control periodic. Dar există şi cazuri în care pacienţii, neţinînd seamă de recomandările medicale, îşi agravează boala. Astfel ei îşi retează cu propria lor mînă mulţi ani din viaţă.

Un larg front de luptă

Terapeutica actuală, în era atomică şi a electronicii, indică numeroase căi pentru combaterea şi, în anumite condiţii, eradicarea definitivă a cancerului dintr-un organism. Pe tot globul, la toate latitudinile şi longitudinile, se întreţin laboratoare şi clinici dotate cu aparataje din cele mai moderne pentru depistarea şi tratarea cancerului. Zeci de mii de oncologi, hematologi, chimişti şi chirurgi — în condiţii de pasionată şi neînfrîntă muncă — dau la iveală, aproape în fiecare ceas, soluţii terapeutice noi. De altfel, la congresul Societăţii europene de hematologie care s-a ţinut la Londra în 1959, chimiştii au declarat că în lume se produc anual cam 25.000 de preparate destinate terapeuticii cancerului. „Dacă va fi nevoie—s-a spus— vom fabrica nu 25.000 ci 25.000.000 de preparate, pînă vom găsi pe cel ideal“. Ceea ce denotă că medicina se află angajată într-o largă acţiune menită să stăvilească, în limita posibilităţilor actuale, ravagiile produse de cancer.

Fireşte că nu toate preparatele se dovedesc a fi eficiente în măsura speranţelor puse în ele; numeroase medicamente însă se menţin, cum este sarcolizina sovietică, care, asociată cu alte mijloace de tratament — radiu, izotopi radioactivi, intervenţii chirurgicale etc. — dă rezultate încurajatoare. În ultima vreme, mai ales în şcoala medicală franceză, se foloseşte în mare măsură grefa de măduvă osoasă, pentru ca în schimb în S.U.A. să se meargă pe calea întăririi mijloacelor naturale de apărare ale organismului faţă de boală. În sfîrşit, şcoala romînă de oncologie foloseşte ca metodă de tratament terapeutica protejată, care are în vedere apărarea organismului împotriva efectelor secundare nocive, produse — paralel cu efectul salutar— de unele metode ale terapeuticii anticanceroase.

Preparatele chimioterapice, administrate în doze mari pe cale bucală sau intravenoasă, dăunează organelor producătoare de sînge. Pentru a proteja aceste organe, un grup de oameni de ştiinţă sovietici, condus de profesorul Nikolai Blohin, a preconizat o nouă metodă de administrare a produselor chimice. S-a recurs la un aparat de circulaţie artificială de tipul cord-plămîn, cu ajutorul căruia se tratează tumorile apărute în extremităţile inferioare şi superioare ale organismului. Aparatul, umplut cu sînge de la un donator, este racordat la vasele sanguine principale care duc în regiunea lezată. Apoi se introduce în aparat preparatul anti-

Aparatul Warburg pentru determinarea metabolismului ţesutului canceros — unul din cele mai moderne instrumente puse la dispoziţia cercetătorilor Institutului oncologic din Bucureşti.

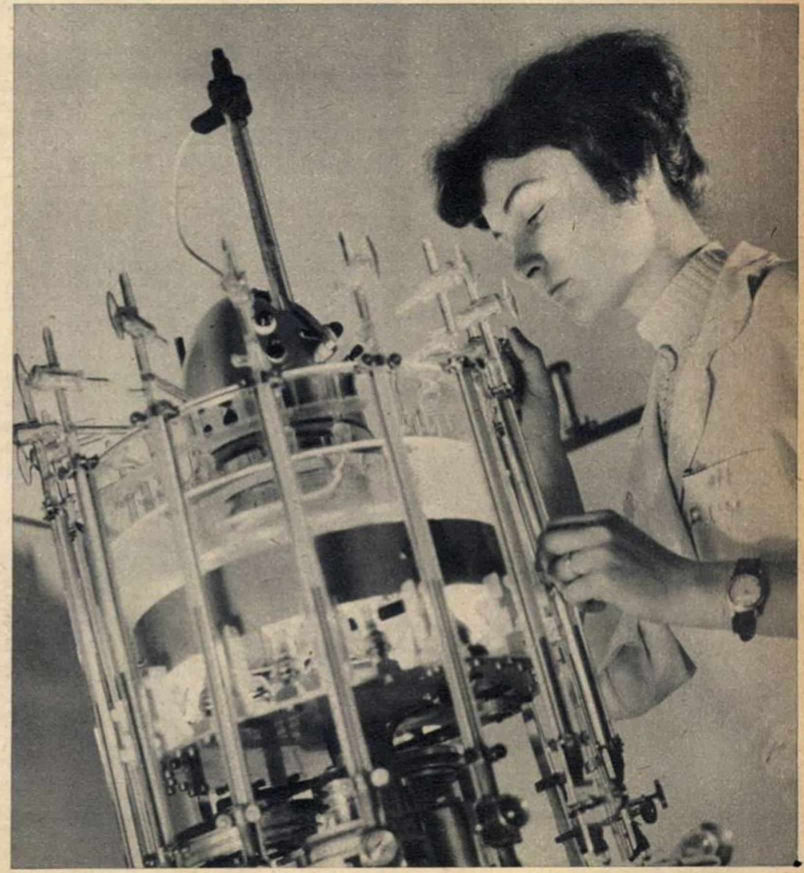

tumoral care, circulînd împreună cu sîngele, pătrunde într-o mare cantitate în tumoră, unde exercită efectul terapeutic specific. Experiențele au arătat că, fără să se dăuneze întregului organism, se poate introduce în tumoră în felul acesta o doză de cinci-șase ori mai mare decît pe cale bucală sau prin injecții.

Metoda a fost experimentată pe cîini și urmează să fie transferată în condiții clinice. Deși este încă prematur să se vorbească despre succesele care vor fi obținute probabil în oncologia practică, specialiștii consideră noua metodă drept promițătoare, mai ales cînd e asociată cu tratamentul chirurgical.

În cadrul aceleiași preocupări de a se acționa cu precădere asupra organului bolnav, este interesant de relevat metoda comunicată în cadrul reuniunii Societății de radiologie din America de Nord. Se știe, bunăoară, că există organe greu accesibile pe căi obișnuite, cum ar fi plămînul, rinichiul etc. Pentru a trata asemenea organe este nevoie de o mare doză de radiații, care poate afecta celelalte organe. Spre a se evita acest lucru, medicii folosesc tuburi din masă plastică cu ajutorul cărora introduc substanțele radioactive direct în regiunea bolnavă.

Transplantarea de măduvă, terapeutica viitorului?

Un caz tragic petrecut în urmă cu trei ani în Iugoslavia — victimele fiind apoi tratate la sanatoriul „Curie“ din Paris — a atras atenția lumii medicale asupra eficienței metodei de transplantare a măduvei osoase.

Ce s-a întîmplat în 1958? Șase fizicieni atomiști iugoslavi au căzut victime unor radiații. Ei au fost transportați cu cea mai mare urgență la Paris, unde s-a constatat că organul hematocreator, adică măduva osoasă, le este grav atins. Ce era de făcut? Medicii s-au gîndit la o grefă de măduvă osoasă. Au fost găsiți donatorii, și cinci din cei șase pacienți au părăsit spitalul după șase luni de tratament. Ultimul, care fusese expus la doza cea mai mare de radiații, a sucombat în timpul tratamentului. Cu orice altă terapeutică accidentații ar fi murit cu toții; transfuzia de măduvă osoasă a salvat însă cinci dintre ei.

Rezultatul acesta a îndemnat pe numeroși medici să acorde o atenție deosebită transplantării de măduvă. Institutul oncologic și Centrul de hematologie din București au aplicat și continuă să aplice această metodă, obținînd rezultate deosebit de îmbucurătoare.

Cercetările și experimentările în problema transplantării măduvei merg însă mai departe.

Ce s-ar întîmpla dacă atunci cînd tratăm un pacient, fie prin iradieri, fie prin preparate chimice, am pune complet în afara primejdiei măduva osoasă? Ideea a prins teren și îndrăzneala inițiativei s-a soldat cu un succes promițător. Unui număr de 21 pacienți li s-a aplicat în clinica doctorului B. Kurnick, din California, următorul tratament: înainte de a fi supuși radioterapiei, li s-a extras o anumită cantitate de măduvă osoasă, care a fost conservată la —76°. Apoi s-a început tratamentul propriu-zis. Străbătînd diferite organe, radioterapia afectează într-o măsură și funcția creatoare de sînge a măduvei osoase. Dar pacienții erau în afara pericolului, fiindcă aveau o cantitate de măduvă nealterată, conservată, care, la sfîrșitul tratamentului, a fost redată organismului. Rezultatul: la toți cei 21 de pacienți măduva osoasă și-a reluat capacitatea normală de a produce sînge numai după o singură lună, în vreme ce la alții, cărora li s-a aplicat tratamentul clasic cu radiații, a fost nevoie pentru revenirea la normal de mai multe luni sau chiar ani.

Paralel cu această metodă, un profesor japonez preconizează o alta asemănătoare, care urmărește sporirea rezistenței organismului la cancer tot prin transplantare de măduvă osoasă, de data aceasta însă de la donatori. Astfel, dintr-un număr de opt bolnavi, la cinci s-au obținut rezultate evidente, viața pacienților fiind prelungită.

Se pregătește substanța radioactivă care este introdusă în țesutul bănuit a fi atacat de cancer, apoi...

Pe drept cuvînt se poate spune că metoda transplantării de măduvă osoasă reprezintă o mare cucerire și e poate menită unei glorii tot atît de mari ca aceea de care s-au bucurat primele transfuzii de sînge. Ea reprezintă de pe acum și va reprezenta și mai mult în viitor un foarte important corectiv în tratamentul cancerului.

Se poate spori rezistența naturală a organismului la cancer?

O direcție nouă în lupta împotriva bolii canceroase a început să se contureze în ultima vreme, și anume aceea care pornește de la premisa că evoluția maladiei depinde în mare măsură, uneori chiar decisiv, de starea generală a sănătății pacientului. De aci s-a tras concluzia că în unele împrejurări e mai importantă sporirea rezistenței naturale a organismului decît aplicarea unei terapeutici anticanceroase. Cu alte cuvinte, este mai bine ca organismul să fie pus în stare să se poată apăra singur împotriva factorilor fizici, chimici și patologici care produc cancerul.

Experiențele făcute în această direcție nu sînt lipsite de interes. S-au cultivat bunăoară celule tumorale de găină (se știe că găinile suferă de un soi de cancer numit „sarcomul lui Rous“) într-un mediu compus din sînge de vițel de cîteva zile și în sînge embrionar de vițel în care au fost introduși virusi. Deși aceștia s-au înmulțit, totuși, pînă la o anumită concentrație a sîngelui ei nu au provocat modificări de natură tumorală. Aceasta s-ar datora faptului că în compoziția sîngelui rumegătoarelor există substanța numită fetuină, care ar da imunitate față de cancer. Experiențele au fost repetate apoi pe șoareci, la care s-a constatat că boala canceroasă a apărut mult mai tîrziu decît la animalele cărora nu li s-a administrat fetuină.

Metoda s-a dovedit însă a avea anumite limite. La o concentrație mai mare de virusi, tumora malignă și-a făcut totuși apariția. Pe de altă parte, fetuina are efect numai în prima perioadă după nașterea animalului. La animalele vîrstnice ea nu-și mai exercită puterea de imunizare. Cercetările continuă.

ȘTIAȚI CĂ...

...cea mai veche mențiune despre cancer se află într-un papirus egiptean, papirusul Ebert, datînd din secolul al XV-lea î.e.n.?

...medicul grec Hippocrat (460-377 î.e.n.) cunoștea cancerul stomacal și al uterului?

...Galienus, pe la anul 150 e.n., a formulat ideea că maladia canceroasă, în măsura în care este depistată din vreme, poate fi vindecată?

...La începutul secolului al XIX-lea nu se știa mai mult despre cancer decît știa Galienus cu vreo 1700 de ani înainte?

...bazele oncologiei experimentale au fost puse de medicul rus Novinski (primul din lume care a reușit, în 1875, să transmită tumori la animale de aceeași specie) și de Mecinikov, Lewin, Rous?

... Victor Babeș este primul medic care, în 1886, a creat noțiunea de „precancer“ și a propus o serie de măsuri pentru profilaxia bolii? După el, contribuții importante la studiul patologiei și terapeuticii cancerului au adus, în trecut, medicii romîni Toma Ionescu, G. Severeanu, Daniel, Amza Jianu, Iacobovici și alții.

... primele tumori experimentale au fost realizate în 1915 de către medicii japonezi Ychikawa și Yamgiwa, care au badijonat iepuri cu gudron?

...printr-o simplă apăsare pe buton, aparatul înregistrează automat și cu cea mai mare precizie radioactivitatea țesutului, determinînd măsura în care acesta este atins de cancer.

Calea cea mai eficientă: prevenirea

Orice tratat de oncologie generală poate cita sute şi sute de ipoteze şi de metode terapeutice, din care unele, mai ales în primele stadii ale bolii, dau rezultate îmbucurătoare. Paralel cu aceste metode s-a preconizat şi aceea de prevenire a bolii printr-o largă acţiune de depistare a ei, în faza cînd încă este inaparentă. Şi această acţiune a fost întreprinsă pe scară uriaşă în Uniunea Sovietică.

Pe teritoriul U.R.S.S. funcţionează astăzi mii şi mii de dispensare oncologice, la care cetăţenii sînt obligaţi să se prezinte tot aşa cum ne prezentăm noi la controalele periodice pulmonare. Luînd în considerare specificul fiecărei regiuni, precum şi factorii fizici şi chimici care pot provoca îmbolnăvirea în regiunea respectivă, s-au stabilit norme de urmat pentru cei predispuşi la cancer. Există astfel de norme pentru marile regiuni miniere, pentru cele siderurgice, pentru oraşe, pentru sate. Sînt studiate toate condiţiile de muncă şi viaţă, acestea fiind criteriile importante care duc la stabilirea normelor de comportare.

În felul acesta s-a reuşit salvarea a sute de mii de oameni din ghearele maladiei, au fost redaţi societăţii şi muncii constructive oameni care, fără această acţiune de depistare şi prevenire, ar fi căzut fără îndoială victime bolii canceroase.

O asemenea uriaşă reţea oncologică nu se poate organiza decît într-un stat socialist, unde într-adevăr grija faţă de sănătatea omului se află pe primul plan.

La noi, Institutul oncologic din Bucureşti a efectuat numai în perioada 1950-1953, 300.000 de examene la un număr de 80.000 de muncitori din 71 întreprinderi.

Un număr important de examene s-au făcut şi în alte oraşe din ţară.

Recent, Ministerul Sănătăţii şi Prevederilor Sociale a prevăzut ca încă în cursul acestui an să se înceapă în policlinicile şi spitalele din principalele oraşe ale ţării o vastă acţiune de depistare a bolii canceroase. În acest scop, toate femeile de la 30 de ani şi bărbaţii de la 40 de ani — vîrste în care cancerul pare să acţioneze mai intens asupra organismului — vor fi supuşi la un examen oncologic în momentul în care se prezintă la policlinici sau se internează în spital, indiferent de natura bolii pentru care cer asistenţă medicală. În toate oraşele principale vor funcţiona servicii speciale de oncologie.

Paralel cu această acţiune, se va intensifica acţiunea de ridicare a nivelului educativ-sanitar al populaţiei, folosindu-se în acest scop toate mijloacele adecvate: broşuri, filme documentare etc.

În felul acesta se va putea ajunge nu numai la depistarea celor suspecţi de cancer şi tratarea celor bolnavi, ci şi la o scădere a morbidităţii bolii.

„Marea noastră bătălie — ne spune dr. N. Voiculeţ, şeful laboratorului de izotopi din Institutul oncologic — este îndreptată spre o ţintă precisă: să redăm vieţii şi societăţii pe cei care fac apel la noi, în aşa fel încît aceştia să-şi poată continua activitatea, munca lor. Avem toate condiţiile pentru a desfăşura pe front larg această bătălie. Masele largi trebuie să ne dea tot concursul în acţiunea de depistare timpurie a bolii, fiindcă numai în felul acesta noi, medicii, putem să acţionăm cu maximum de efecte salutare“.

★

Care sînt perspectivele ce se deschid azi în terapeutica bolii canceroase? Se va ajunge oare la eliminarea sau, măcar, la o stăvilire a acestei maladii?

La aceste întrebări se poate răspunde încurajator: puterea inteligenţei omeneşti este nelimitată, iar progresele medicinii din ultimele decenii sînt atît de mari, încît putem spera un rezultat îmbucurător şi în această acţiune. Este destul să ne gîndim că în urmă cu cîteva decenii, tuberculoza, pelagra, sifilisul, malaria, tifosul exantematic, febra tifoidă etc. smulgeau omenirii un tribut de zeci de ori mai mare decît cancerul. Şi totuşi acţiunea distructivă a acestor boli a fost frînată, de multe ori pînă la extirpare. De ce nu s-ar putea ajunge oare şi în domeniul bolii canceroase la un asemenea stadiu? Progresele medicinii în ultimele patru-cinci decenii au izbutit să tripleze media vieţii omului faţă de cît era în antichitate, eliminînd rînd pe rînd maladiile care-i periclitau viaţa. Sute de mii de medici din lumea întreagă sînt astăzi concentraţi în bătălia împotriva cancerului, sume colosale sînt cheltuite pe acest front. Niciodată ştiinţa nu a fost înfrîntă în lupta ei nobilă; poate uneori rezultatele au fost întîrziate, dar pînă la urmă victoria a încununat strădaniile.

Adevărul acesta este valabil şi în domeniul cancerului.

L. VOICU

Fotografii de E. IAROVICI

Actualități cinematografice

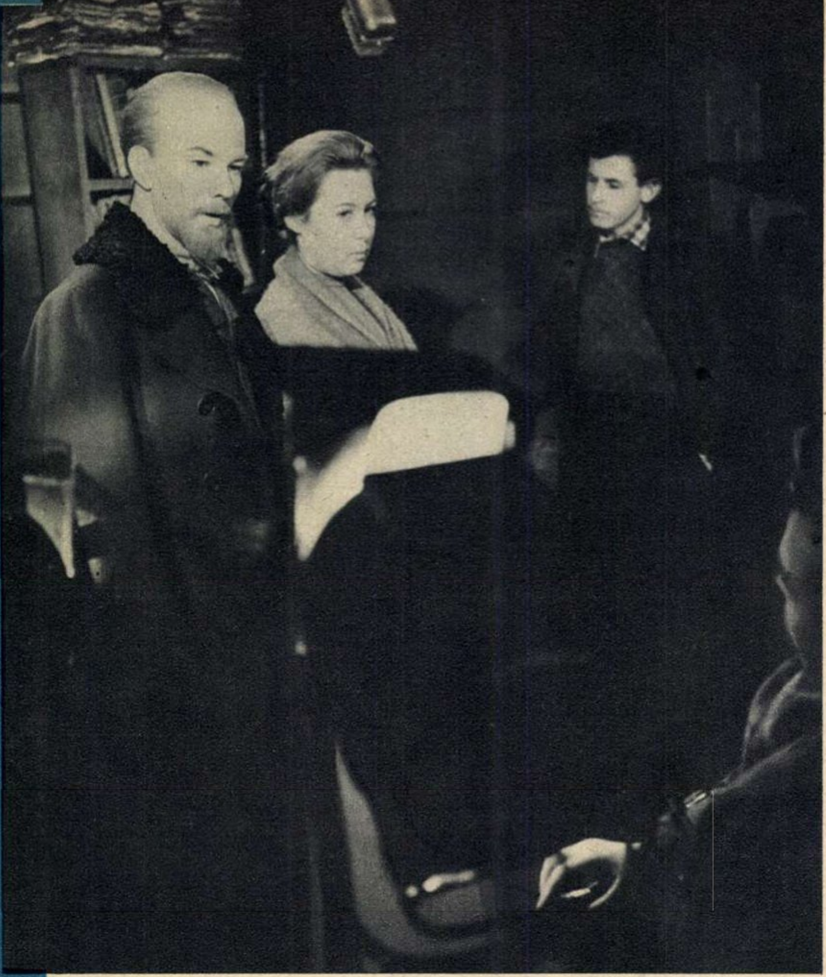

Se filmează o scenă din „Început de veac". În rolul lui Lenin, actorul Iuri Kaiurov, în cel al Nadejdei Krupskaia, Elena Sitko.

„ÎNCEPUT DE VEAC"

Pe platourile „Mosfilmului" se realizează în prezent un nou film artistic despre viața marelui Lenin, intitulat „Început de veac". De astă dată este evocată — prin mijlocirea scenariului lui S. Ermolinski — o perioadă din tinerețea lui Vladimir Ilici, și anume anii surghiunului la Șușenskoe, apoi întoarcerea la Petersburg și răstimpul petrecut în străinătate — la Geneva și München. În intenția scenaristului și a regizorului A. Rîbakov, filmul trebuie să-l prezinte pe Lenin în viața sa de zi cu zi, în relațiile cu oamenii, să-i contureze personalitatea sa excepțională. Și sarcina aceasta se dovedea cu atît mai dificilă cu cît trebuia găsit un nou interpret pentru rolul lui Lenin: încercații actori Șciukin și Strauch realizaseră de-a lungul anilor, pe scenă sau pe ecran, chipul marelui conducător la vîrsta de 50 de ani și nu l-ar mai fi putut interpreta acum la etatea de 28 de ani.

„Am făcut probă — pentru acest important rol — cu 40 de actori, și arta maestrului-machior A. Andjan a izbutit să-i facă pe toți acești 40 să semene mai mult sau mai puțin cu portretul lui Ilici din acea perioadă — povestește regizorul A. Rîbakov. Dar asta era prea puțin. În afară de asemănarea exterioară, trebuia să găsim interpretul capabil să redea profunzimea interioară, neobișnuita generozitate a caracterului lui Lenin, umorul, voința sa neclintită, ochii săi uimitori".

Și actorul a fost găsit. Era un tînăr artist al teatrului „Karl Marx" din Saratov, pe nume Iuri Kaiurov.

Nu jucase pînă atunci în nici un film și nu interpretase vreodată rolul lui Lenin pe scenă. Și, totuși, se pare că alegerea a fost bine nimerită: secvențele turnate pînă acum dovedesc că talentul tînărului actor, seriozitatea și temeinicia cu care a studiat operele lui Lenin și amintirile despre el încep să-și dea roadele. Alături de Kaiurov va mai apare în film — în rolul Nadejdei Krupskaia — Elena Sitko, proaspătă absolventă a studioului M.H.A.T.-ului, actualmente artistă la Teatrul Pușkin din Moscova; în rolul lui Plehanov îl vom vedea pe actorul N. Annenkov.

Ultimele imagini ale filmului ni-l arată pe Lenin în 1900 la München, în tipografia în care se tipărea „Iskra". Este anul cu care începe un nou veac, anul în care apare pentru prima oară în presă numele — necunoscut pînă atunci — al lui Lenin. Numele omului care avea să conducă proletariatul spre acel 1917 ce a deschis o nouă eră în istoria omenirii.

„CER

În 1957 se auzea pentru întîia oară de Grigori Ciuhrai și numele său era rostit în legătură cu unul din marile succese ale cinematografiei sovietice: „Al 41-lea". Era primul film al tînărului regizor sovietic. Nu au trecut decît doi ani și ceva, și Ciuhrai avea să aducă pe ecrane un nou film: „Balada soldatului", al cărui răsunător ecou în întreaga lume nu a fost cu nimic mai prejos — ba, dimpotrivă — decît al înaintașului său. Pentru „Balada soldatului" regizorul a primit înalta distincție a Premiului Lenin...

Și iată că acum Grigori Ciuhrai se prezintă în fața spectatorilor cu cel de-al treilea film al său: „Cer senin", realizat pe baza scenariului lui D. Hrabrovițki. Premiera moscovită a avut loc în a doua jumătate a lui april și a fost primită cu un uriaș interes. Cotidienele și publicațiile de specialitate i-au închinat coloane întregi, în care erau minuțios și entuziast analizate calitățile deosebite ale filmului lui Ciuhrai. Părerea unanimă stabilea: „Cer senin" este o creație cinematografică de zile mari.

De ce? Mai bine zis: prin ce?

Prin frumusețea și fermitatea morală a eroilor săi, frați buni ai Mariutkăi și ai lui Alioșa Skvorțov, prin profunda încredere în om pentru care filmul pledează, prin sinceritatea, prin lirismul și tensiunea dramatică ce susțin acțiunea.

SENIN“

Sașa Lvova, o fetișcană de vreo 15 ani, cunoaște primii fiori ai iubirii. Dar oare nu a greșit îndrăgostindu-se de pilotul acesta cam brutal și ușuratic, cu gura destul de slobodă, pe care întîmplarea i l-a scos în cale? Nu, Aleksei Astahov — în ciuda aparentei sale grosolănii — are un suflet curat și generos, iar dragostea Sașei îi scoate și mai puternic în evidență cinstea, noblețea caracterului.Cîteva zile doar și hotărîrea Sașei e luată: va fi, pentru totdeauna, soția acestui om. S-ar părea că nimic nu poate umbri fericirea celor doi tineri, dar războiul izbucnește și, o dată cu el, nenorocirile se abat asupra lor. Înainte de a naște copilul, Sașa primește vestea morții soțului ei: s-a prăbușit o dată cu avionul pe care îl condusese eroic în luptă. Dar Aleksei n-a murit: fiind rănit și pierzîndu-și cunoștința, el fusese luat prizonier și abia mai tîrziu, după ani cumpliți petrecuți în lagăre de concentrare, se întoarce acasă. Aici însă, încep alte necazuri: Lui Astahov i se aduc anumite învinuiri (pentru perioada prizonieratului) și, pe temeiul acestora, i se interzice să mai zboare și i se retrage titlul de Erou al U.R.S.S. „Pentru ce? Pentru ce?“ — se întreabă cu sufletul sfîșiat de durere Astahov. De durere, dar nu de desperare. Pentru că nimic nu-l poate face să-și piardă încrederea în partid, în cauza comunismului. „Dacă ar trebui să iau viața de la început — spune el — aș trăi-o la fel. Comunismul... el m-a făcut și mă face să trăiesc“.

În tot acest răstimp, Sașa e alături de el, apropiată, înțelegătoare, și nimic nu-i poate zdruncina credința în cinstea soțului ei. Iar pînă la urmă adevărul triumfă și tonul optimist al finalului este cu atît mai autentic și convingător, cu cît povestirea nu a evitat momentele de luptă dramatică. Pe „Cerul senin“ se înalță săgeata argintie a unui avion cu reacție condus de Eroul Uniunii Sovietice Aleksei Astahov. Și în privirile Sașei — peste care au trecut ani de grele încercări — se aprind scînteieri tinerești de mîndrie, de fericire...

Vi-l amintiți pe protagonistul filmului „Comunistul“, actorul Evgheni Urbanski? El a fost ales de Ciuhrai pentru a da viață caracterului, frămîntărilor și victoriei lui Aleksei Astahov. Sașa a fost — după spusele tuturor cronicilor — admirabil interpretată de tînăra actriță Nina Drobîșeva.

Imaginea lui S. Poluianov, muzica lui M. Ziv — iată alte atribute prețioase ale filmului lui Grigori Ciuhrai, care va fi prezentat la Festivalul internațional al filmului de la Moscova din luna iulie a acestui an.

Sanda FAUR-DIMA

Regizorul Grigori Ciuhrai (dreapta) repetînd cu actorul Evgheni Urbanski o scenă din filmul „Cer senin“.

N. Drobîșeva în rolul Sașei Lvova și E. Urbanski în rolul lui Aleksei Astahov.

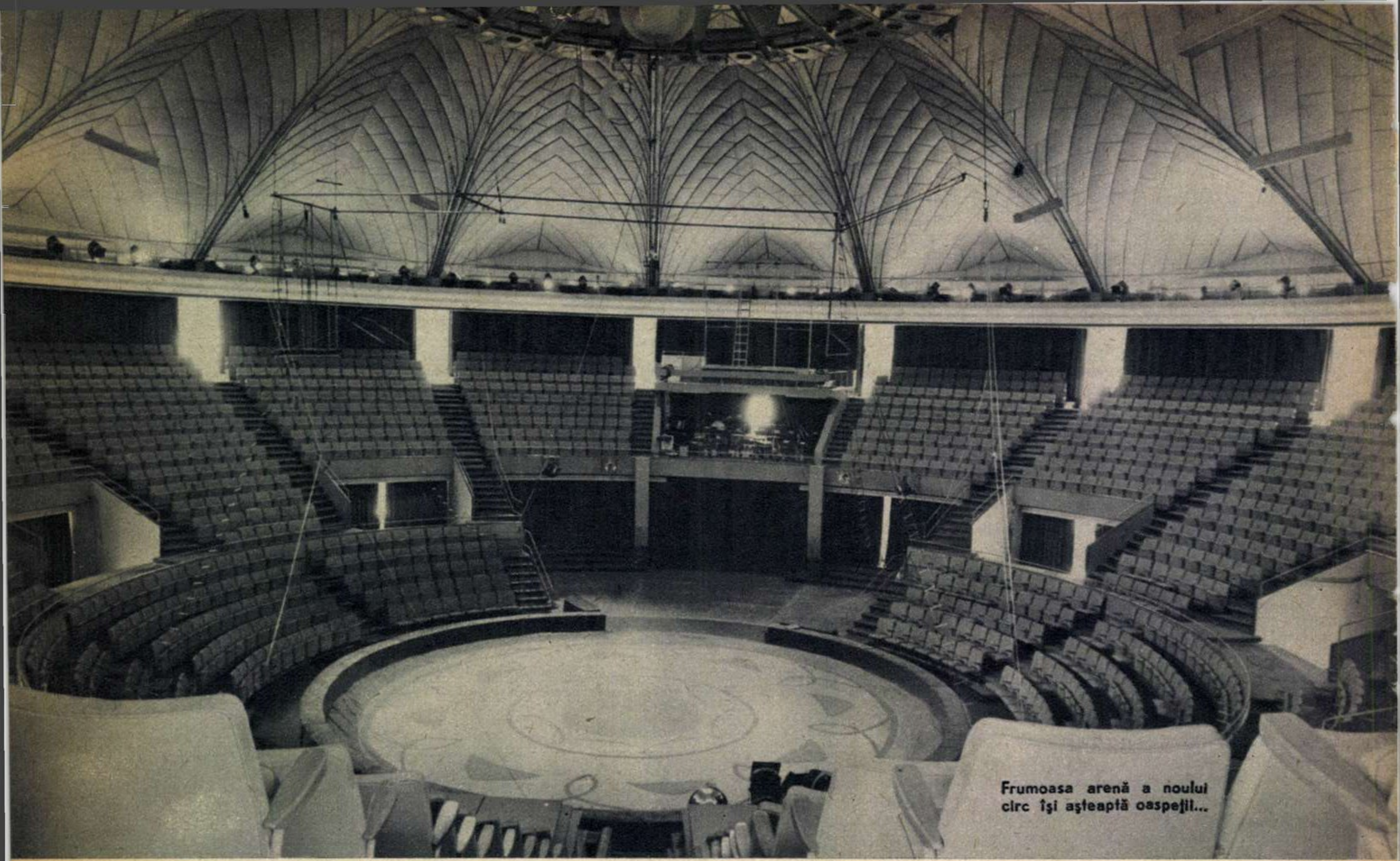

Frumoasa arenă a noului circ îşi aşteaptă oaspeţii...

LUMINILE NOI ALE CIRCULUI

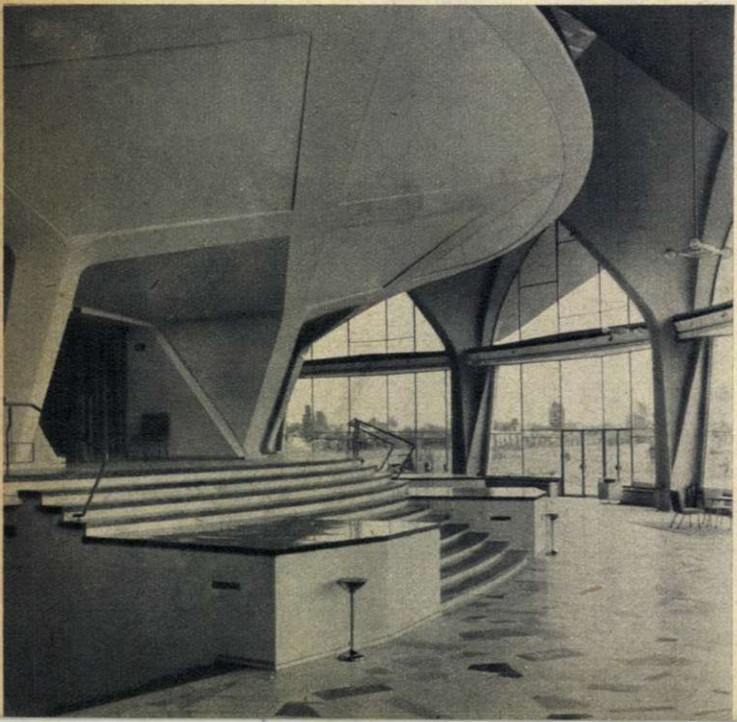

Cele cincisprezece minute ale pauzei le puteţi petrece în spaţiosul foaier pardosit cu marmură de Ruşchiţa.

Prin pereţii de sticlă ai foaierului, se zăresc siluetele noilor blocuri construite în vecinătatea circului.

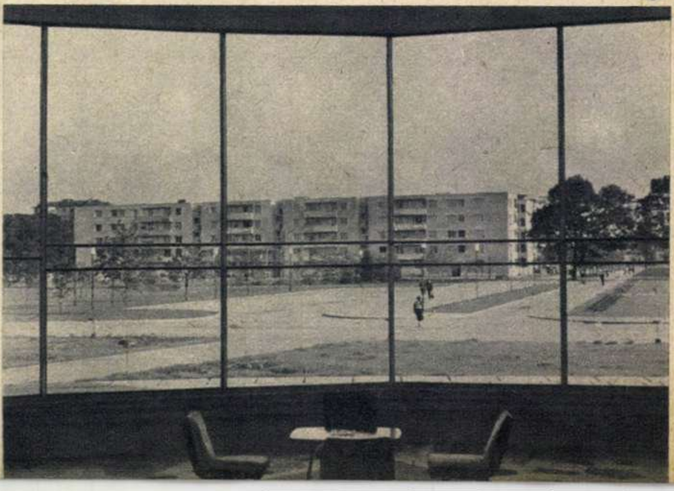

Şi-a schimbat adresa. Nu-l mai găsiţi la locul ştiut, pe bulevardul Bălcescu, ci într-un parc de aceeaşi vîrstă cu noua sa clădire situată în mijlocul unui cvartal de noi blocuri.

Şi-a schimbat cu desăvîrşire înfăţişarea. Nomada prelată de cort, întinsă pe stîlpi de lemn şi prinsă cu ţăruşi în pămînt, şi-a cedat locul betonului, sticlei, marmurei şi materialelor plastice.

S-a născut un circ nou. Mai bine zis un nou *lăcaş de cultură* bucureştean. Acrobatul, clovnul, dresorul, jonglerul au devenit de multă vreme la noi *artişti* de circ, şi acestei noi concepţii asupra demnităţii artistului şi spectacolului de circ i se cuvenea un lăcaş pe măsură.

Noua construcţie e gata. În conceperea acestui local, aproape unic în felul său, nu au fost economisite nici inventivitatea, nici fantezia, nici bunul gust, nici cuceririle tehnicii moderne. Prin frunzişul celor patru stejari bătrîni ce încheie aleea, circul îşi face de departe zărită cupola sa de culoarea peruzelei, în care betonul armat a fost silit de mîna omului să se unduiască de şaisprezece ori la rînd. Şaisprezece stîlpi susţin uriaşa scoică ondulată cu un diametru de 60 de metri, ce acoperă amfiteatrul din jurul arenei.

Foaierul îşi întîmpină vizitatorii cu pereţii săi din mari vitralii, cu pardoseala şi treptele din marmură strălucitoare de Ruşchiţa, cu măsuţe şi fotolii cochete, cu numeroasele bufete şi garderobe. Iar înăuntru, în sală, 2.100 de fotolii îşi aşteaptă în fiecare seară spectatorii. Perdelele grele de pluş îşi revarsă faldurile peste cele şase intrări, fotoliile fac să strălucească în lumina reflectoarelor havanul auriu al tapiţeriei din material plastic, cupola se bolteşte în înalturi, cu nervurile sale aurite trase peste verdele catifelat al izolantului fonic. Instalaţiile de lumini şi de sunet, sistemul de ancorare a recuzitei de circ, arena cu un diametru de 13 m (şi avînd posibilitatea de a fi transformată într-o arenă glisantă pe verticală şi de a adăposti spectacole pe gheaţă sau pe apă) sînt toate de o construcţie modernă. Asta înseamnă că pauzele dintre diferitele numere sînt foarte scurte, că vizibilitatea şi acustica sălii sînt perfecte, că jocurile de lumini pot crea efecte impresionante.

Dar privirea noastră trece şi dincolo de manej, iscodind şi prin celelalte corpuri de clădiri ale noului circ. Cîndva, clovnul îşi vopsea chipul în faţa unui ciob de oglindă sprijinit de cuşca căţeilor dresaţi, iar călăreaţa de circ aştepta — pentru a-şi schimba costumul — să iasă acrobata din mica încăpere de scînduri improvizată în chip de cabină.

Astăzi, în lungul corp de clădire ce se lipeşte de coasta stîngă a circului, treizeci şi cinci de cabine elegante, dispuse pe două etaje, stau la dispoziţia artiştilor. O sală largă, luminoasă, e rezervată repetiţiilor. Chiar şi fiarele junglei şi-au încheiat existenţa nomadă, stabilindu-se în „apartamentele“ cu lumină fluorescentă, aer condiţionat şi instalaţii speciale de apă ale noii menajerii.

Să mai adăugăm un lucru: dintre locatarii pe care i-au primit noile blocuri ce mărginesc aleea, mulţi sînt înşişi artiştii circului...

Condiţia de existenţă a artei circului s-a schimbat radical şi definitiv. Fapt care ne face să sperăm că, pe baza tradiţiilor valoroase moştenite din trecut, oamenii de artă din lumea circului nostru vor realiza acele spectacole — pe care cu toţii le dorim — demne de condiţiile deosebite ce le-au fost create în ultimii ani, printre care se numără şi construirea noului şi modernului local de circ.

S. F.

În înălţimile cupolei, acrobaţii îşi demonstrează măiestria.

...Şi încă un număr din primul spectacol dat în casa nouă a Circului de Stat.

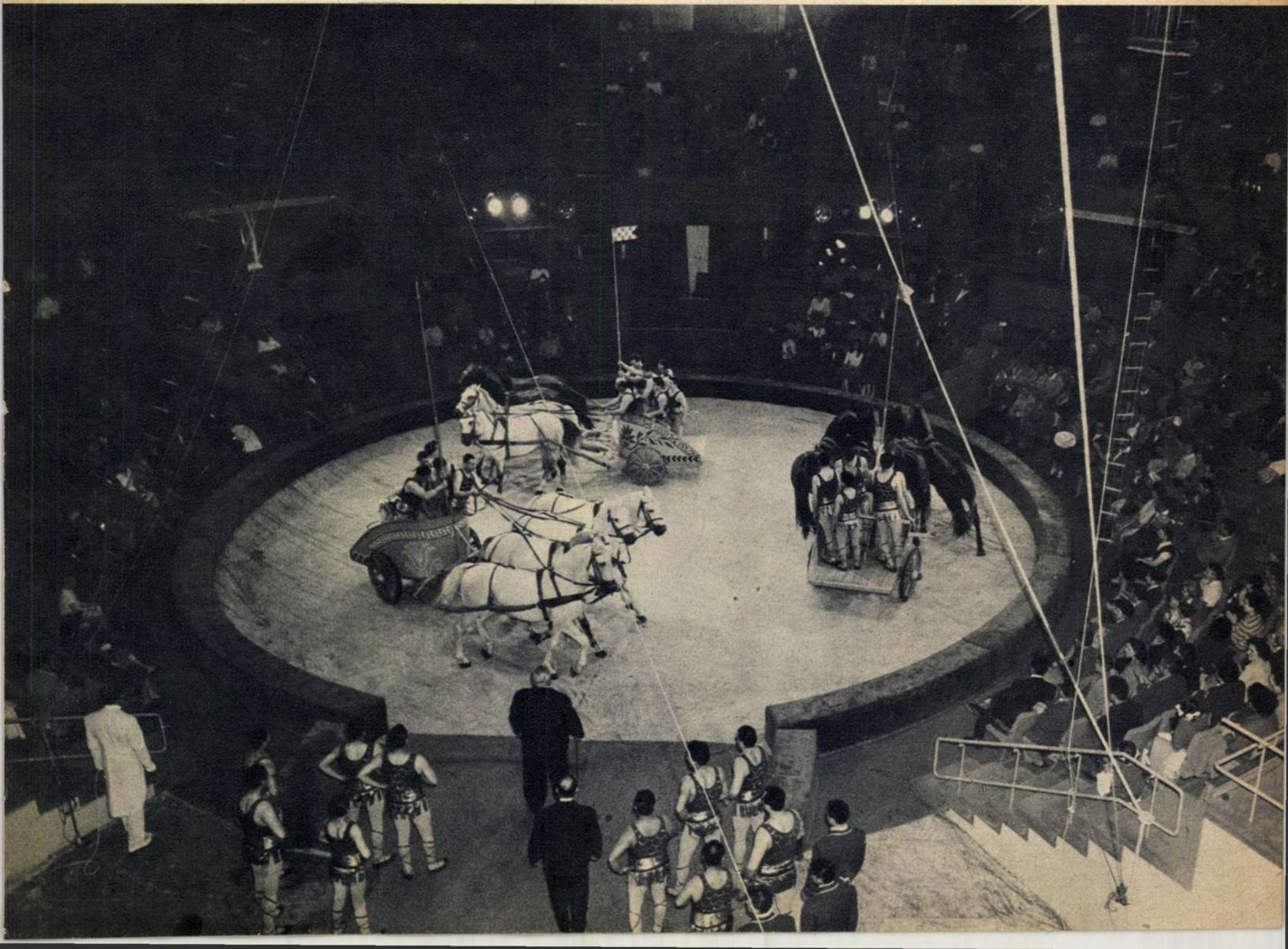

UMOR

LA COAFOR

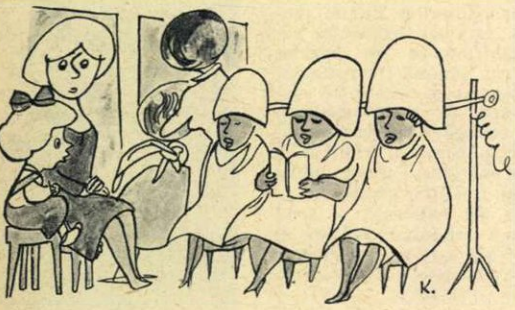

— Mămico, ăştia-s cosmonauţi?

(Din „Zivot" — R. S. Cehoslovacă)

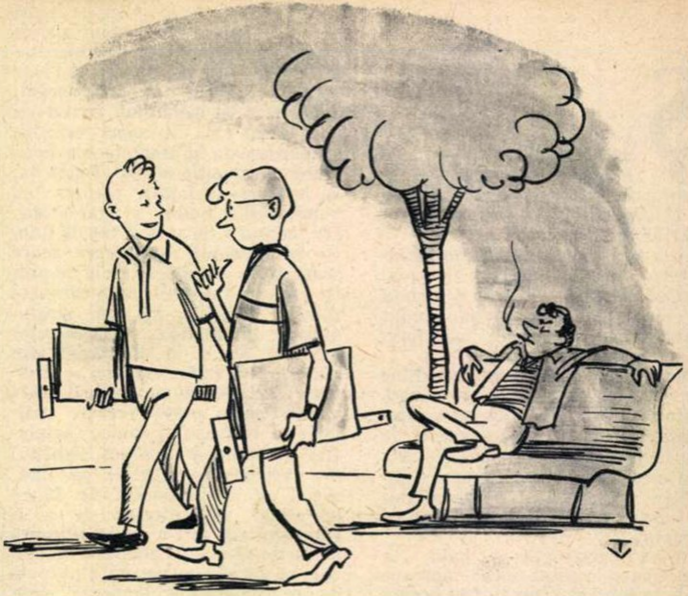

— Mîine are examen. El nu repetă nimic?!
— Ba da! Repetă anul!...

Desen de V. TIMOC

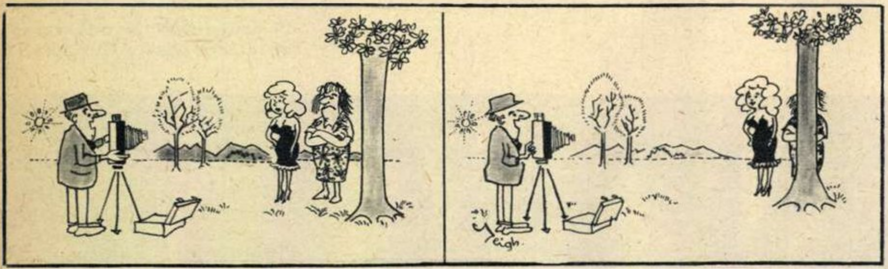

— Puţin mai la dreapta, vă rog!...

— Mulţumesc!...

(Din „Schweitzer Illustrierte" — Elveţia)

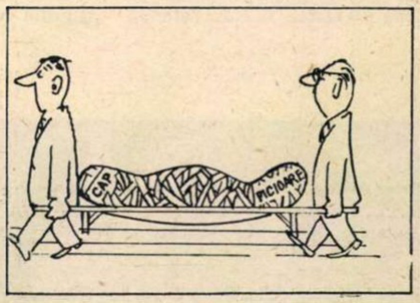

Fără cuvinte.

(Din „Panorama" — R. P. Polonă)

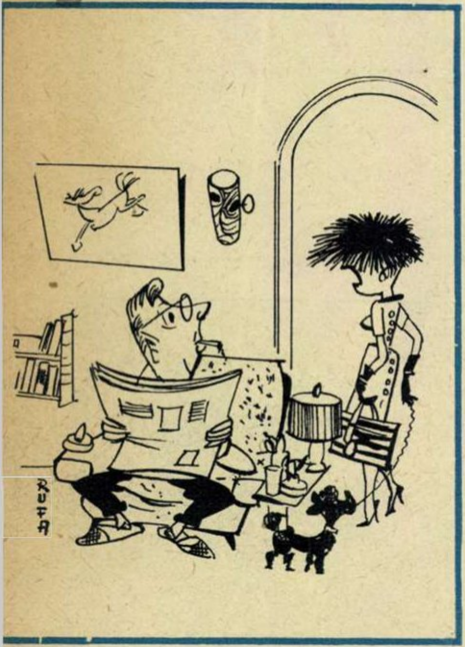

El: Ce fel de tunsoare mai e şi asta?
Ea: Cum adică „tunsoare"?! E noua mea pălărie!

(Din „Schweitzer Illustrierte" — Elveţia)

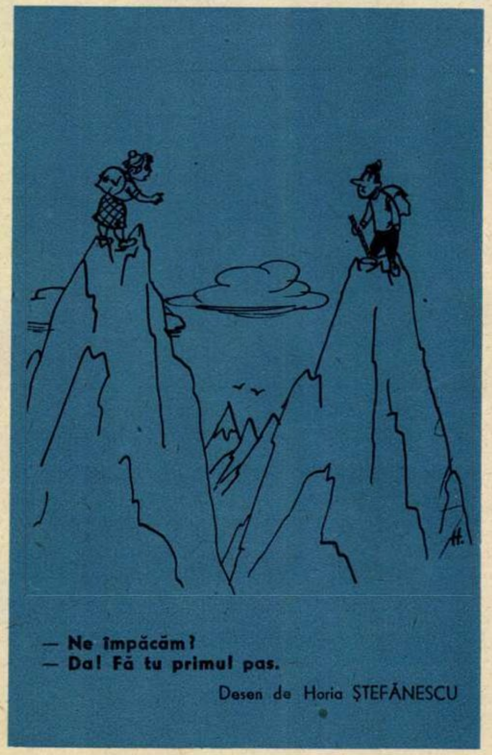

— Ne împăcăm?
— Da! Fă tu primul pas.

Desen de Horia ŞTEFĂNESCU

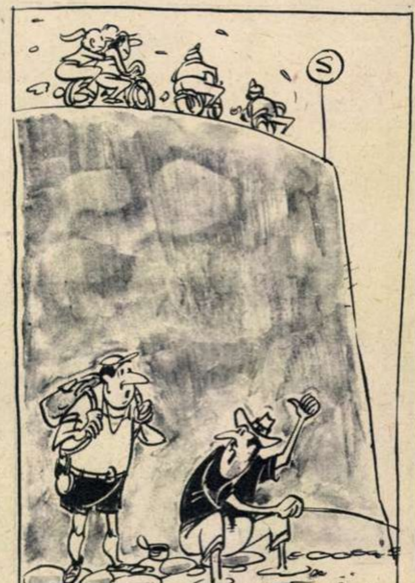

— A picat ceva?
— Azi, nimic. Duminică însă, două motociclete şi un scuter...

Desen de MATTY

„FLACĂRA" vă sfătuieşte

De vorbă cu medicul

LEGUMELE ÎN DIETETICĂ

În alimentaţia omului sănătos, ca şi în a celui bolnav, legumele joacă un rol foarte important. Aceasta nu se datoreşte însă valorii lor energetice (80-97% din greutatea legumelor o formează apa), ci bogăţiei lor de vitamine şi săruri minerale.

Iată cîteva din vitaminele pe care le conţin diversele legume: vitamina A se găseşte în spanac, varză verde, salată verde, fasole verde; vitamina B_1, în mazăre verde, spanac, morcovi, roşii. În cartofi, ardei verde şi hrean găsim din abundenţă vitamina C, iar în spanac şi morcovi, vitamina PP.

Dintre minerale, cităm fierul, care se găseşte în cantitate mare în praz, salată verde, spanac, hrean, linte, castraveţi, varză roşie şi roşii. Aceste legume se recomandă în anemiile hipocrome (caracterizate prin conţinutul sărac în fier al globulelor roşii). Calciul îl aflăm în conopidă, ţelină, varză, spanac şi morcovi; arsenicul este furnizat de varză, usturoi, ridichi, iar potasiul şi magneziul, de cartofi. Există o serie de legume bogate în acid oxalic, printre care spanacul, fasolea, măcrişul şi varza roşie. Aceste legume nu vor fi consumate de bolnavii cu litiază oxalică (nisip sau pietre de oxalat la rinichi).

O menţiune specială merită cartofii, un aliment de bază cu o valoare energetică apreciabilă. Totuşi, cartofii necopţi sau germinaţi sub acţiunea căldurii pot da intoxicaţii datorită solaninei pe care o conţin.

Principiile alimentare ale legumelor sînt incluse în celule cu membrane celulozice, care nu sînt digerate de fermenţii din intestinul subţire. De aceea este bine ca legumele să fie fierte, astfel încît prin acţiunea vaporilor pereţii celulari să fie distruşi şi conţinutul celulelor să devină accesibil fermenţilor. În felul acesta legumele devin uşor digestibile şi coeficientul lor de utilizare se măreşte.

Pentru a păstra valoarea nutritivă a legumelor, o atenţie deosebită trebuie dată modului lor de preparare. După numai cinci minute de fierbere, un sfert din glucide şi protide şi o cantitate apreciabilă de săruri minerale trec în apa de fierbere, care capătă astfel o mare valoare nutritivă. De aceea apa nu trebuie aruncată. Cartofii cu coajă pierd prin fierbere în apă 37% din sărurile minerale, iar prin fierbere în vapori numai 7,2%. Cartofii curăţaţi de coajă pierd prin fierbere în apă 58,2% din substanţele minerale, iar prin fierbere în vapori, numai 19,4%.

Legumele prăjite în untură sau ulei ca şi cele preparate cu rîntaşuri devin greu digerabile şi deci mai puţin recomandabile.

Pentru a mări valoarea energetică scăzută a legumelor, recomandăm prepararea lor prin fierbere înăbuşită în vapori de apă cu adaus de unt proaspăt. De asemenea pireurile, prin adaus de unt sau lapte, fac legumele mai hrănitoare.

Prin oxidarea cuţitelor de fier cu care se curăţă legumele, se pierd 10% din conţinutul în vitamina C. De asemenea, prin păstrarea în apă timp de 10-30 minute a legumelor curăţate se pierd 40% din vitamina C. De aceea e bine să se cureţe legumele cu cuţite de oţel inoxidabil. Legumele ca fasolea, lintea, mazărea, trebuie consumate sub formă de pireuri trecute prin sită. Se vor folosi astfel mai complet proteinele şi glucidele pe care le conţin.

Avînd o mare valoare de protecţie prin aportul lor în săruri minerale şi vitamine indispensabile unei normale funcţiuni a metabolismului celular, legumele trebuie să fie permanent incluse în alimentaţie.

Dr. Silviu GHEREA

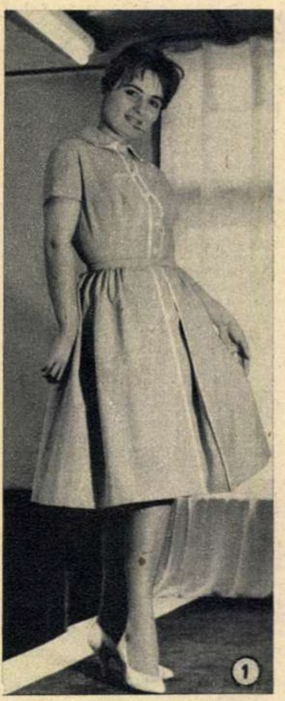
①

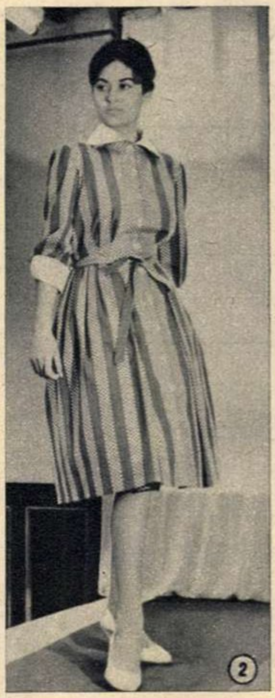
②

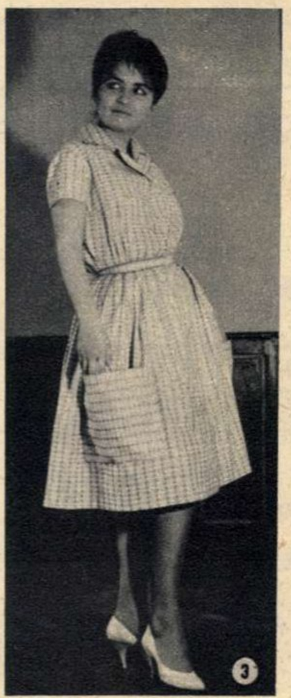
③

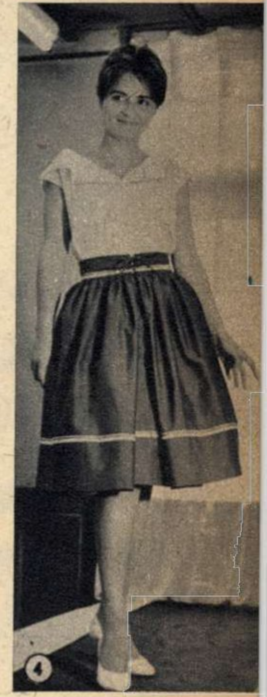
④

MODA DIMINEAŢĂ DE VARĂ

— Vara se apropie, aşa că a venit la ordinea zilei problema reînnoirii garderobei. Rochiile de anul trecut mi le-am scurtat şi sînt... la modă. Dar aş dori să-mi mai fac una sau două rochii de dimineaţă. Ce material îmi propui să-mi cumpăr?

— După părerea mea, cel mai indicat pentru vară este bumbacul. Are proprietăţi neîntrecute: e uşor, trainic, lavabil, igienic (lasă corpul să respire în voie) şi se vopseşte sau se imprimă în culori luminoase şi trainice. De altfel, industria noastră oferă o bogată gamă de ţesături de bumbac în desene şi culori variate

— Eşti aşadar partizana exclusivă a ţesăturilor de bumbac? Cum rămîne atunci cu celelalte materiale?

— Mi-am exprimat numai o preferinţă. Aceasta nu înseamnă că şi celelalte materiale nu ar poseda calităţi incontestabile. De pildă inul: chiar dacă se mototoleşte uşor, e în schimb mai răcoros decît bumbacul. Ţesăturile de mătase artificială de genul Răduca sau Corina au avantajul de a fi aproape neşifonabile şi mai ales viu şi variat imprimate, ceea ce le aduce nenumărate preferinţe. Există şi ţesături de celofibră, foarte suple şi imprimate cu gust, care au calitatea de a fi foarte ieftine (9-11 lei metrul!).

— Dar ţesăturile sintetice, nylon, relon etc.?

— Desigur, toată lauda şi pentru acestea — îndeosebi în ce priveşte aspectul şi trăinicia. Dar nu prea le recomand pentru dimineaţa, la lucru. Sînt mai nimerite pentru ţinutele de după-amiază şi seara.

— Aşadar mă sfătuieşti să-mi cumpăr o ţesătură de bumbac... Dar croiala? Nu vreau ceva complicat. Nu uita că e vorba de o ţinută de lucru.

— Te-am înţeles. Iată aci cîteva modele din colecţia prezentată recent de întreprinderea „Arta modei". Le-am ales — fireşte! — din ţesături de bumbac. Linia lor uneşte graţia cu simplitatea şi confortul. Amploarea e moderată şi garniturile discrete. Priveşte de pildă această rochie (foto 1) din ţesătură de bumbac vopsit în fir, cu un desen mărunt alb cu roşu. Încheiată în nasturi pînă mai jos de talie, are drept garnitură un paspol alb în jurul gulerului şi în faţă, de-o parte şi de alta a şirului de nasturi. Pe fustă, paspolul subliniază muchia cutelor. E o rochie foarte indicată pentru fetele care vor să pară mai înalte. Croit pe linia clasică a rochiei „chemisier" încheiată de sus pînă jos cu nasturi, modelul celălalt (foto 2) e dintr-un poplin ţesut cu motive de inspiraţie folclorică, în gri cu alb. Jocul de dungi s-a obţinut prin pliuri cusute în faţă şi lăsate libere în jurul taliei. Mînecile trei sferturi recomandă această rochie pentru zilele mai răcoroase. Gulerul şi manşetele de pichet alb îi dau prospeţime.

Un dejalen cu un desen discret în carouri a fost folosit pentru această rochie de dimineaţă (foto 3) croită tot în stil „chemisier". Nota inedită o dau buzunarele mari plasate mai jos ca de obicei.

Dacă preferi veşnic tînăra ţinută „fustă cu bluză", îţi recomand o fustă albastră din ţesătură balon, cu o cută adîncă în faţă şi creţuri în jurul taliei (foto 4). Pe cordon şi la poale, o garnitură de sutaş. Bluza din pichet alb are gulerul mare şi depărtat de gît.

SFATURI JURIDICE

N.D. IONESCU — Tabăra de pionieri şi şcolari, Cheia, raionul Teleajen. Pentru obţinerea dovezilor de vechime în cîmpul muncii vă puteţi adresa Ministerului Sănătăţii şi Prevederilor Sociale, precizînd în cerere timpul cît aţi cotizat (anul, luna, ziua), localitatea şi locul de muncă. Cererea o trimiteţi prin poştă, iar răspunsul îl veţi primi acasă, la adresa indicată.

PĂUN AL. GHEORGHE, învăţător — Dorohoi. Pensia dv. poate fi recalculată în funcţie de anii serviţi în plus de cînd aţi fost pensionat. Cît priveşte calculul, adăugînd şi aceşti ani veţi avea peste 20 de ani în învăţămînt, astfel încît puteţi ajunge la rezultatul dorit. Adresaţi-vă în acest scop secţiei prevederilor sociale de pe lîngă sfatul popular respectiv.

MUSTAŢĂ MIHAI — Blocul tineretului, Oneşti. Pentru lămurirea cazului dv. vă sfătuim să vă adresaţi jurisconsultului întreprinderii la care lucraţi. În cazul în care vă simţiţi nedreptăţit, vă puteţi adresa — în termen de un an de la data cînd suma de bani trebuia plătită — comisiei de litigii de pe lîngă întreprinderea la care aţi lucrat.

DIANCA IOSIF — Bucureşti. Ajutorul social se acordă numai acelora care nu mai au alte venituri. Pentru orice pensionar se acordă ajutor de înmormîntare, indiferent dacă este sau nu membru al casei de ajutor reciproc. Ajutorul îl primeşte acela care a suportat cheltuielile de înmormîntare.

BERNAD OLIMPIA — Bacău. Conform decretului nr. 292/959 şi regulamentului respectiv, femeile pot ieşi la pensie la vîrsta de 55 ani. Cei care au vîrsta şi nu au vechimea minimă cerută de lege au drept la ajutor social, după încetarea activităţii, dacă au cel puţin 5 ani vechime în muncă după 23 August 1944.

Ajutorul social este de 250 lei lunar şi se acordă numai acelora care sînt lipsiţi de alte mijloace de existenţă.

POŞTA REDACŢIEI

GABI — BUZĂU. Vă recomandăm să utilizaţi monografia despre Cezar Petrescu, precum şi articolele din „Pagina elevului" publicate de revista „Luceafărul". Faptul că filmul amintit nu a mai rulat de doi ani în oraşul dv. nu ni se pare grav. El este prezentat prin alte oraşe. Recent, de pildă, a rulat din nou pe ecranul cinematografului „Victoria" din Bucureşti. Ceea ce dovedeşte că, de astă dată, concluziile dv. sînt nejustificate.

MAGDA MUNTEANU—PIATRA NEAMŢ. Vă sfătuim să daţi examen de admitere la Institutul de arte plastice numai dacă sînteţi pe deplin încredinţată că în pictură veţi putea realiza mai mult decît urmînd chimia industrială. Pînă atunci însă e necesar să terminaţi cu succes şcoala medie.

MARILENA B., V. SĂNDULESCU şi F. P. — TG. LĂPUŞ. Comunicaţi-ne imediat adresele la care să vă putem trimite răspunsuri detailate în problemele pe care le ridicaţi.

mozaic

1 R	2 A	3 M	4 A	5 S	6 A	7 G	☼	9 V	10 A	11 R	12 A
2 U	R	A	R	E	☼	C	R	E	N	Z	E
3 I	O	S	A	R	E	☼	E	S	T	☼	R
4 E	M	I	T	E	☼	A	S	T	R	U	☼
☼	A	N	☼	N	O	R	I	☼	O	R	A
6	☼	I		A		☼				A	☼
7	A	☼	U	D	A	T	☼	S	C	☼	
8 P	R	E	C	E	D	E	S	O	R	R	I
9 A	S	☼		☼		☼				A	
10	☼	M							☼	V	T
11	R	I			☼			☼		A	
☼	A	T	A	☼						Ș	

CU SOARE...

ORIZONTAL: 1) PrinSOARE — Anotimp însorit. 2) „Să te înalţi pînă la soare!" — StrînSOARE (fig.). 3) ClaSOARE — Soare-răsare. 4) A răspîndi radiaţii — Soarele. 5) Durata unei rotaţii a pămîntului în jurul soarelui — Împiedică vizibilitatea soarelui — În antichitate le arătau cadranele solare. 6) A căzut din zbor fiindcă soarele i-a topit ceara de pe aripi — Oraş scăldat în razele soarelui mediteranean. 7) Abis! — Stropit cu apă — Sec! 8) PrecurSORI. 9) Neîntrecut—Stat în partea de miazănoapte a Indiei. 10) Culori în spectrul solar, trecute prin filtre fotografice (masc. sing.) — Vasile Tomazian. 11) Nisip (înv.) — În soare!— Proiector de raze luminoase. 12) Pe moSOARE — Partenera celui ce porneşte să se înSOARE.

VERTICAL: 1) VeriŞOARE — NinSOARE. 2) Emană din scorţiŞOARE sau cuiŞOARE (sing.) — Înnegrit de soare — Soarele Egiptului antic. 3) CompreSOARE şi concaSOARE — Ceremonie de felul celei prin care popoarele antichităţii aduceau jertfe soarelui. 4) Cîmp pregătit pentru o cultură de floarea-soarelui — BalanSOARE. 5) Melodii cîntate după apusul soarelui — Pronume posesiv. 6) Programe după care trebuie să se desfăŞOARE munca. 7) Ghiţă Constantin — Poate să măSOARE suprafeţele — Tîrg (abr.) — De dată recentă (pl.). 8) Efectul unei insolaţii grave — Publicaţie în care se consemnează diferite date sau evenimente petrecute în decursul unei rotaţii a pămîntului în jurul soarelui. 9) Soare-apune — Ager. 10) Telescop folosit pentru observarea mişcării aştrilor dintr-o anumită zonă — Notă muzicală. 11) Repet! — Exclamaţie de entuziasm — ScriSOARE. 12) Amestec gazos care înconjoară pămîntul şi care supune razele soarelui unor fenomene de refracţie — A izola, cu ajutorul unui geam colorat, radiaţiile solare de anumite lungimi de undă.

Dezlegarea jocului „TURISTICĂ", apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) Drumeţie — Pap. 2) Ouşor—Cabană. 3) Fragil—Şir—R. 4) Ta—Ocol—Scoc. 5) Ales—Cort—In. 6) N — Coborîre—A. 7) At —Alm —Vînat. 8) Oli—Oţetari. 9) Mă—Arteră—Do. 10) O.N.T.—Pisa—Ten. 11) Acar—Vîntura. 12) Retezat—Tril.

INTRODUCERE ÎN FILATELIE (IX)

VARIETATEA FORMELOR DE PREZENTARE A MĂRCILOR POŞTALE

Creşterea numărului filateliştilor în toate ţările şi organizarea lor în asociaţii a influenţat mult evoluţia prezentării grafice a mărcilor poştale. Filatelia, pe măsură ce s-a dezvoltat şi a dovedit că are şi un caracter instructiv, a determinat administraţiile poştale să aducă în desenele mărcilor imagini cît mai variate. Exigenţele filateliştilor au impus o mai mare atenţie la executarea desenelor şi a tiparului. Sugestiile lor au contribuit la lărgirea varietăţii tematicilor.

La noi în ţară filatelia a intrat pe un făgaş nou după 23 August 1944. Colecţionarea mărcilor poştale, devenind accesibilă unor mase largi, a imprimat filateliei un pronunţat caracter popular, contribuind astfel la opera de culturalizare, la popularizarea istoricelor cuceriri obţinute sub conducerea partidului în anii regimului democrat-popular.

Desenate de graficieni renumiţi şi imprimate cu cerneluri fine şi rezistente, multe mărci poştale au devenit astăzi adevărate opere de artă în miniatură.

Creşterea necontenită a numărului filateliştilor (astăzi sînt în întreaga lume peste o sută de milioane de filatelişti organizaţi în asociaţii) a determinat în toate ţările şi imprimarea de piese speciale, destinate numai colecţiilor. Printre acestea menţionăm:

1) Coliţa, care cuprinde una sau mai multe mărci tipărite împreună, cu o margine comună în jurul lor, cîteodată cu desene speciale; mărcile unei coliţe sînt de obicei diferite ca desen şi valoare nominală. Formatul lor este pătrat sau dreptunghiular şi sînt tipărite în dimensiuni mult mai mari decît cele ale mărcilor poştale.

2) Plicul „prima zi a emisiunii", cunoscut şi sub denumirea internaţională de F.D.C. (First Day Covers); desenele acestor plicuri sînt legate de subiectul mărcilor respective, peste care se aplică o ştampilă specială.

3) Mărcile nedantelate (fără perforaţie pe margini).

4) Marginile de coală cu denumirea emisiunii şi, eventual, data punerii în circulaţie poştală, tipărite pe ele.

5) Mărcile în culori schimbate; dintr-o emisiune oarecare, cîteva mărci sau chiar întreaga serie sînt retipărite în acelaşi desen, dar în alte culori şi uneori chiar în alte valori nominale — de pildă, emisiunea „A 15-a aniversare a victoriei asupra fascismului".

E bine ca un colecţionar începător să cunoască toate aceste genuri de piese filatelice, pentru a nu le desconsidera cînd îi cad în mînă; dar nu e neapărat necesar ca ele să figureze în orice colecţie (de altfel nici n-ar fi posibil, datorită tirajelor lor limitate).

În ce priveşte mărcile nedantelate, este indicat să se aleagă pentru colecţie numai exemplare cu margini cît mai late (atunci cînd nu pot fi colecţionate cel puţin în pereche — dacă nu în bloc de patru), spre a se vedea clar că au fost emise fără perforaţie şi că nu li s-au îndepărtat zimţii cu foarfeca. Numai astfel ele îşi păstrează valoarea filatelică.

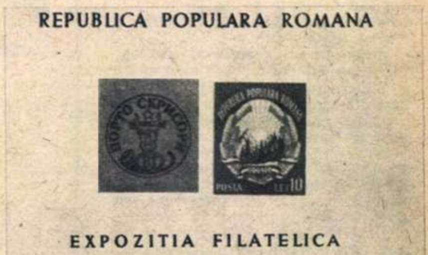

Coliţă emisă cu prilejul Expoziţiei filatelice din anul 1950.

ACCIDENTELE POT FI PREVENITE

Razele infraroşii în ajutorul... trenurilor

Inginerul Kim Cenţov din Habarovsk, U.R.S.S., a realizat un automat care înregistrează gradul de încălzire a fiecărei cutii de unsoare la un vagon de cale ferată care trece prin faţa lui.

Acest automat, care se instalează la cîţiva kilometri de staţie, captează razele infraroşii emise de cutia de unsoare supraîncălzită. Un dispozitiv de calcul emite instantaneu un semnal spre tabloul de informaţie al staţiei şi conectează concomitent un aparat care stropeşte cu vopsea albă cutia cu unsoare supraîncălzită, fără ca trenul să se oprească.

Această instalaţie nu numai că preîntîmpină eventualele avarii ale trenurilor din cauza supraîncălzirii cutiilor de unsoare, ci şi uşurează considerabil munca de revizie tehnică a vagoanelor, dat fiind că, datorită vopselei albe, cutia de unsoare supraîncălzită este observată imediat.

Vorbeşte... geofonul

Colectivul Institutului de mine al Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S. a construit o serie de aparate sensibile, care-i avertizează pe mineri în cazul producerii unei degajări bruşte de cărbune, al prezenţei de gaze sau în caz de primejdie de prăbuşire a tavanului.

ALARMĂ
ALARMĂ

Unul din aceste aparate — geofonul — se aseamănă cu o cască telefonică obişnuită. Partea principală a aparatului o constituie un magnet permanent sau un cristal piezoelectric. Aparatul este introdus într-o scobitură de o lungime pînă la şase metri şi masivul de cărbune îl presează puternic. În cazul producerii unor fisurări în masivul de cărbune, eforturile create prin formarea fisurilor sînt înregistrate de aparat, care emite imediat un semnal înregistrat pe o bandă de magnetofon, de la care se transmite un semnal de alarmă.

Cu cît sînt mai frecvente şi mai puternice semnalele, cu atît este mai alarmantă situaţia în abataj şi în acest caz trebuie luate imediat măsuri de prevenire a accidentelor.

Automobilul „antişoc"

Unul din cei mai de seamă fizicieni din R.D. Germană, Manfred von Ardenne, lucrează la construcţia unui automobil atît de rezistent la coliziuni, încît poate să „intre" cu viteza de 90 km pe oră într-un zid gros, fără a periclita viaţa pasagerilor.

Principala inovaţie la acest automobil constă în aplicarea pe caroseria metalică a unei căptuşeli cu o grosime de 10 cm, dintr-un material plastic de consistenţa unui burete cu pori mari, care absoarbe şocurile cele mai violente.

O altă inovaţie constă într-un ecran de televiziune prevăzut cu un filtru de raze infraroşii, care permite extinderea la 210 grade a unghiului vizual şi asigură vizibilitatea prin ceaţa cea mai deasă.

În jurul GLOBULUI

333 ANI PE FUNDUL MĂRII a zăcut epava vasului suedez „Wasa“, care s-a scufundat chiar la prima sa cursă. Epava a fost readusă la suprafață în portul Stockholm. Acum ea este curățată de nămolul care o acoperea, spre a fi expusă ca piesă de muzeu.

„HANS, REPORTERUL“ — acesta este numele robotului construit de elevii anului I al Școlii de construcții de mașini din Praga. Hans se mișcă cu vioiciune, se înclină respectuos în fața musafirilor și, uneori, le relatează cîte ceva din peregrinările sale de „reporter“.

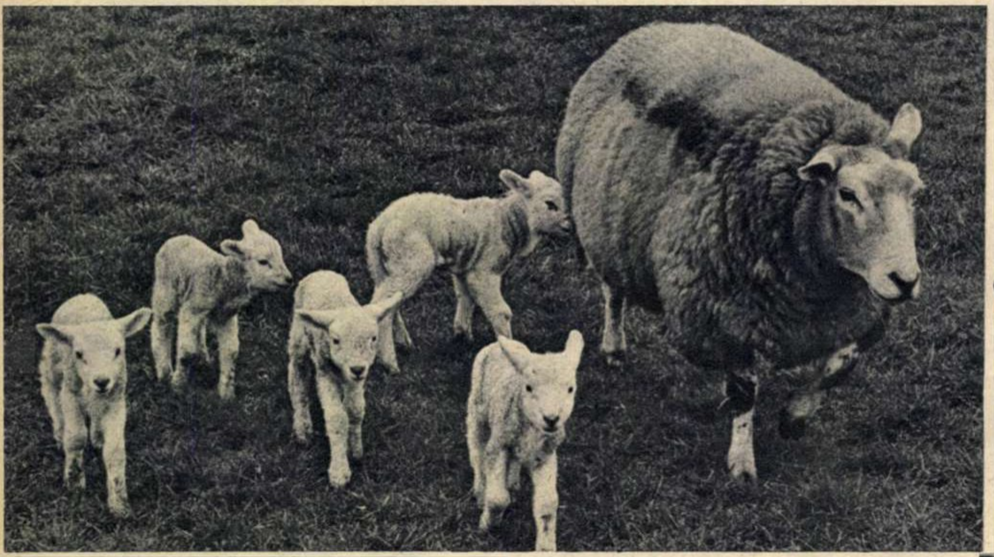

OAIA CU CINCI... MIEI. În satul Heemskerk din Olanda, în gospodăria țăranului Frans Seignette, o oaie a fătat cinci miei gemeni, fenomen foarte rar întîlnit. După cum se vede, toți cei cinci „nou-născuți“ sînt sănătoși..!

CIRC PE STRADĂ... În plin centrul Berlinului occidental, pe Kurfurstendamm, surorile Lange oferă un veritabil număr de atracție. Goană după senzațional sau reclamă pentru circ? Indiferent ce, un lucru e sigur: în Occident artiștii sînt obligați, pentru o bucată de pîine, să se preteze la orice!

DE 64 ANI nu s-a mai întîmplat ca una și aceeași echipă de fotbal din Anglia să cîștige cele două mari competiții interne: campionatul și cupa. Iată însă că recent această performanță a fost realizată de echipa „Tottenham Hotspur“. În fotografie, căpitanul echipei, Danny Blanchflower, este purtat pe brațe de către coechipieri după victoria obținută în finala cupei împotriva echipei „Leicester City“.

GHICI, CINE-I? Așa ar putea fi botezat acest model de pălărie-mască, lansat cu prilejul unui bal mascat la Paris.

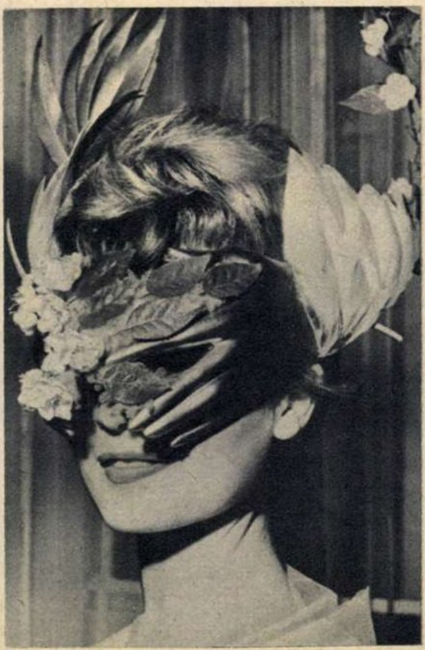

LAOSUL fără mistere

Două frumoase laoţiene.

Laos...

Aşezată în peninsula indochineză, această ţară reţine atenţia lumii, fiind obiectul a numeroase comentarii în toate limbile pămîntului.

La Geneva o conferinţă internaţională special convocată e chemată să redea şi să asigure Laosului independenţa şi neutralitatea. În declaraţia comună dată publicităţii în urma întîlnirii de la Viena, N. S. Hruşciov şi J. Kennedy reafirmă „sprijinul acordat unui Laos neutru şi independent în frunte cu un guvern ales de laoţieni înşişi, precum şi unor acorduri internaţionale care să asigure această neutralitate şi independenţă..." În ţara unde pînă nu demult bubuiau tunurile, există azi posibilitatea ca pacea să-şi găsească în sfîrşit lăcaş trainic. După ani îndelungaţi de luptă, laoţienii vor să se întoarcă la munca paşnică. Despre pace vorbesc ţăranii veniţi seara obosiţi de la cîmp, luntraşii de pe rîurile vijelioase ce străbat ţara, tăietorii de lemne din pădurile de tek, păstorii care urcă cu turmele în munţi, muncitorii de la minele de cositor, preoţii care oficiază în temple din care unele datează de multe secole. Acesta e Laosul pe care nici tunurile franceze, nici mitralierele japoneze, nici bombardierele americane n-au reuşit să-l îngenuncheze. Există ceva mai puternic decît toate: nevoia poporului de a respira liber, de a privi nestingherit spre zările limpezi, de a se gîndi cu nădejde la recoltele sale.

Trupele guvernului legal al Laosului şi ale forţelor Patet Lao au fost întîmpinate cu entuziasm de populaţia localităţilor eliberate. În fotografie: la Vang Vieng populaţia defilează în coloanele armatei, pe străzile oraşului.

Militari dintr-o unitate Patet Lao discutînd cu tineri din oraşul Vang Vieng despre problemele restabilirii păcii în Laos, despre perspectivele Conferinţei de la Geneva.

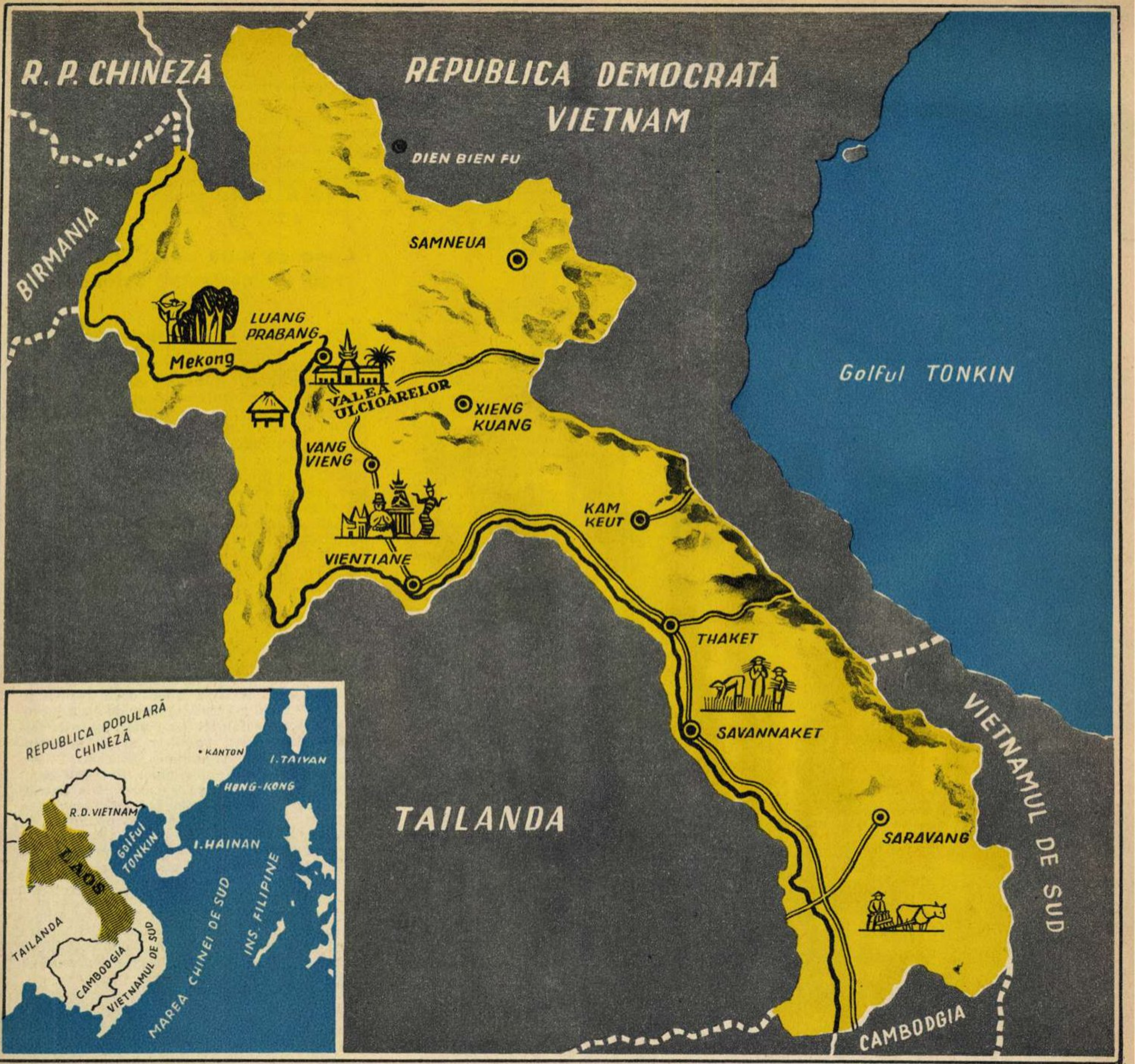
R. P. CHINEZĂ
REPUBLICA DEMOCRATĂ VIETNAM
DIEN BIEN FU
BIRMANIA
SAMNEUA
LUANG PRABANG
Mekong
VALEA ULCIOARELOR
XIENG KUANG
VANG VIENG
KAM KEUT
VIENTIANE
Golful TONKIN
THAKET
SAVANNAKET
TAILANDA
SARAVANG
VIETNAMUL DE SUD
CAMBODGIA
REPUBLICA POPULARĂ CHINEZĂ
KANTON
I. TAIVAN
HONG-KONG
R.D. VIETNAM
Golful TONKIN
I. HAINAN
LAOS
TAILANDA
CAMBODGIA
VIETNAMUL DE SUD
MAREA CHINEI DE SUD
INS. FILIPINE

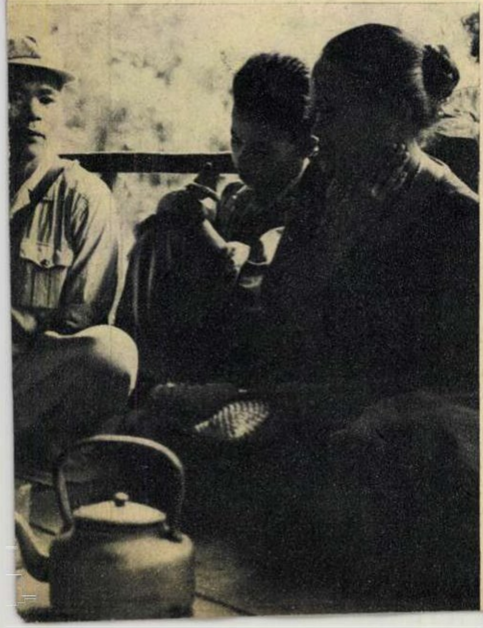

Nu e prea multă vreme de cînd în lume răzbăteau puţine informaţii despre Laos, ţară a junglei prin care foiesc tigrii, patrie a elefanţilor, regat al pagodelor meşteşugite migălos de meşteri anonimi care înnobilează cu geniul lor preţiosul lemn de tek. Valul luptei de eliberare a adus însă şi acest străvechi pămînt în atenţia opiniei publice.

Pentru orice călător care doreşte să ajungă în Laos, ţara apare de la început ca un adevărat imperiu al contrastelor. Accesul din afara graniţelor spre Vientiane, capitala Laosului, nu e posibil decît cu avionul. Dar asta nu pentru că laoţienii ar fi depăşit stadiul folosirii trenului, ci pentru că... n-au ajuns încă la acesta. După o jumătate de secol de ocupaţie franceză (din 1893 pînă în anii celui de-al doilea război mondial, cînd Laosul a fost cotropit de imperialiştii japonezi) ţara n-a moştenit nici măcar un singur kilometru de cale ferată. În unele locuri sînt folosiţi pentru transport elefanţi domesticiţi, în altele grija transportului este lăsată în seama apelor repezi de munte...

O dată sosit în Vientiane, călătorul are prilejul să constate că vechiul colonialism francez a cedat locul neocolonialismului american. Pe bună dreptate arăta un ziarist occidental că „ţara celor un milion de elefanţi“ s-a transformat în „ţara celor o mie de «Cadillacuri»“. Laoţienii continuă, fireşte, să folosească elefanţii. Maşinile sînt ale americanilor...

La paralela măreţiei şi a mizeriei

O călătorie prin Laos (ţară ocupînd un teritoriu aproximativ egal cu cel al Angliei şi Irlandei de nord luate împreună) oferă prilej de încîntare şi de reflecţii adînci. Peisajul este măreţ. Cea mai mare parte a ţării este acoperită de păduri tropicale. În nordul ţării, spre graniţele cu Republica Populară Chineză şi R.D. Vietnam, se întinde şirul unor munţi care se ridică la peste 2.800 metri înălţime. La sud, spre Cambodgia, munţii Annam oferă priveliştea unor masive îngrămădiri de cremene. Clima

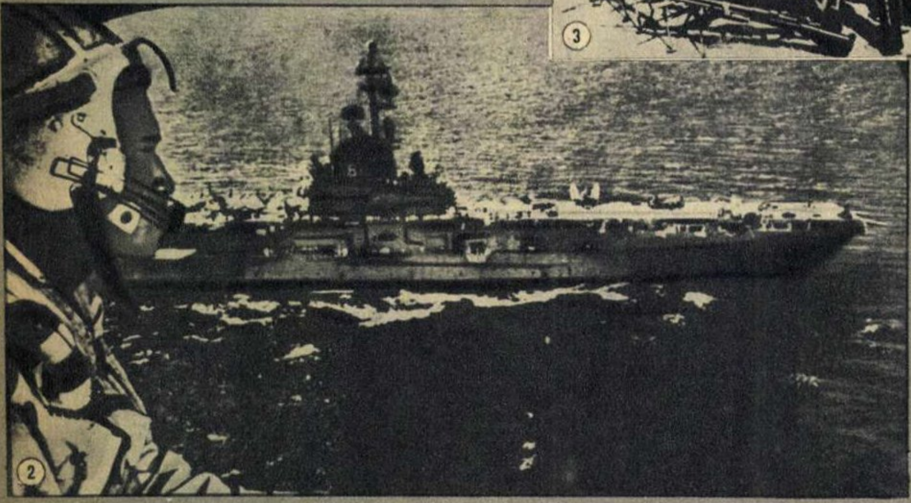

„...Pe căi despre care poporului american nu i s-a vorbit niciodată destul de amănunţit şi care nu i-au fost explicate, guvernul (S.U.A.—n.r.) s-a amestecat mult în treburile interne ale Laosului" — arăta Walter Lippmann în „New York Herald Tribune". Iată „consilieri" americani instruind pe rebelii lui Nosavan (foto 1); portavioanele americane „Lexington" (foto 2), „Bennington", „Midway" patrulînd în apele Mării Chinei de Sud, în imediata apropiere a coastei Laosului; mormane întregi de armament american capturate de la rebeli (foto 3).

ţării este tropicală, temperatura nu scade în luna ianuarie sub 15 grade şi nu trece în luna iulie peste 30 de grade! Ploile abundente dau naştere unor rîuri iuţi, cu ape spumegînde, şi favorizează dezvoltarea unei vegetaţii bogate. Privite din avion, pădurile şi ogoarele par împodobite în strălucitoare penaje, învăluite într-un abur menit parcă să mărească farmecul acestor locuri...

Peisajul social este însă departe de a furniza simţămintele euforice pe care le oferă cel natural...

Aproximativ 95 la sută din laoţieni se ocupă cu agricultura, dar de multe generaţii pămîntul nu le aparţine. Industria este aproape necunoscută. O mină de cositor (exploatată în folosul lor de toţi ocupanţii care s-au perindat pe aici...), cîteva uzine electrice, un număr redus de bărci cu motor care asigură transportul pe fluviul Mekong — iată cum arată în cea de-a doua jumătate a secolului al XX-lea o ţară care a suportat jugul colonialist. Populaţia a fost lăsată pradă celor mai cumplite boli: malaria, trahoma, tuberculoza, lepra, frigurile, beri-beri... În Laos există un medic la aproximativ 160.000 de locuitori. Femeile nu ştiu ce înseamnă o casă de naşteri. Colonialiştii n-au lăsat Laosului decît o singură şcoală superioară (nici o universitate propriu-zisă!). 90 la sută din populaţie (al cărei număr se ridică la aproape două milioane de oameni) nu ştiu să scrie şi să citească. De altfel chiar cei ce ştiu s-o facă n-au de ce să se considere privilegiaţi: în ţară nu apare nici un ziar. Informaţia curentă se face cu ajutorul unor buletine săptămînale dactilografiate şi a unui minuscul post de radio...

Să însemne toate acestea că Laosul este o ţară necivilizată?

Mărturiile unui bogat negustor olandez

Cînd, în 1641, bogatul negustor olandez van Wusthoff (unul din primii europeni călători prin aceste locuri) este trimis ca reprezentant diplomatic pe lîngă curtea regală din Vientiane, el adună atîtea impresii despre meşteşugurile şi obiceiurile laoţienilor, încît simte nevoia de a scrie o carte în care să povestească totul pe larg. Încă atunci laoţienii erau meşteri neîntrecuţi în ţesături, în construcţia de locuinţe îndepărtate de sol (pentru a feri pe locatari de şerpi), în sculptura lemnului de tek, din care construiau pagode, şi în alte meşteşuguri.

S-au păstrat pînă în zilele noastre minunate temple din piatră şi lemn, dovadă a cunoştinţelor şi măiestriei vechilor constructori. Au rezistat veacurilor turnurile de pază, bibliotecile, palatele, sculpturile din Vientiane şi de la Luang Prabang, reşedinţa regală, care vorbesc despre puterea de gîndire şi de creaţie a poporului laoţian. Şi mai multe sînt însă clădirile şi monumentele care au fost distruse de „civilizatorii" francezi la sfîrşitul secolului al XIX-lea şi începutul secolului al XX-lea.

Ceea ce n-au putut (sau n-au vrut) să înţeleagă colonialiştii francezi

„Un popor de oameni blajini, paşnici, ospitalieri" — scrie dicţionarul francez „Larousse" despre laoţieni.

Cotropitorii au avut mult de furcă pînă să cunoască în amănunţime munţii, apele, văile şi cîmpiile Laosului. Dar sufletul laoţienilor? Acesta a rămas pînă la urmă necunoscut colonialiştilor. Căci buni, paşnici şi ospitalieri cu prietenii, laoţienii s-au dovedit a fi necruţători faţă de cotropitorii străini. Nici o enciclopedie franceză nu consemnează numele acelor conducători care au stat în fruntea luptei poporului laoţian pentru libertate, dar asemenea oameni au existat numeroşi de-a lungul deceniilor. Aşa de pildă încă în anul 1901, sub conducerea lui Phoc Ba Duot, grupuri mari de oameni înarmaţi doar cu beţe de bambus au atacat garnizoana franceză de la Saraban. Răscoalele s-au repetat în anii 1918, 1928, 1937...

În timpul celui de-al doilea război mondial dominaţia franceză a luat sfîrşit. Dar asta numai pentru ca un alt colonialism (mai puternic pe atunci) să-i ia locul: cel japonez. Noul cotropitor nu era însă mai blînd decît cel vechi, aşa încît Laosul n-avea altă nădejde decît lupta. În cursul acestei lupte s-au unit toate forţele patriotice ale ţării, cărora crearea — la 2 septembrie 1945 — Republicii Democrate Vietnam le-a dat noi imbolduri. Patrioţii organizează răscoala armată împotriva ocupanţilor japonezi şi a complicilor lor şi creează un guvern provizoriu de coaliţie. Acesta proclamă în mod solemn — la 12 octombrie 1945 — independenţa Patet Lao-ului („Ţara Lao"). Regele e nevoit să predea întreaga putere acestui guvern. Dar, după scurt timp, diplomaţia franceză, împreună cu vîrfurile corupte ale nobilimii, încearcă să salveze ce se mai poate salva. În primăvara anului 1946, dînd o lovitură vieţii paşnice şi libere ce se desfăşura în Laos, reacţiunea externă şi internă îl aduce pe rege să-şi reocupe tronul.

Şi o dată cu regele vin trupele franceze. Iar o dată cu trupele franceze reapare colonialis-

Tailanda, membră a blocului agresiv al Asiei de sud-est (SEATO), nu numai că s-a transformat într-un principal cap de pod al imixtiunii în treburile interne ale Laosului, dar a trimis şi trupe să lupte de partea clicii Nosavan-Boun Oum.

mul — de data aceasta aliat cu cel american. Însă o dată cu revenirea colonialismului izbucnesc şi flăcările războiului civil.

Dezbină şi stăpîneşte...

În fruntea luptei pentru eliberare se situează forţele Patet Lao, conduse de prinţul Sufanuvong. Membru al familiei regale, acesta a renunţat de tînăr la viaţa trîndavă de la curte. Studiază ingineria în Franţa, unde are prilejul să cunoască nu numai viaţa din universităţi, ci şi pe cea a muncitorilor din porturile Bordeaux sau le Hâvre. Munceşte adesea cot la cot cu docherii. Întors în peninsula indochineză, Sufanuvong se alătură luptei poporului laoţian împotriva cotropitorilor japonezi şi a colonialiştilor, devenind conducătorul partidului patriotic al Laosului — Neo Lao Haksat, exponent al intereselor celor mai largi pături ale ţării. În fruntea partidului său, prinţul Sufanuvong a dus o susţinută luptă pentru asigurarea unei unităţi naţionale capabile să asigure lupta consecventă împotriva colonialismului.

După lovitura de stat a palatului, guvernul naţional provizoriu (în care era membru şi prinţul Sufanuvong) a fost nevoit să se refugieze în Tailanda (care nu se afla încă sub dominaţie americană), de unde a condus lupta forţelor patriotice laoţiene împotriva colonialiştilor.

Această luptă înregistrează succese. Pe teritoriul eliberat ia fiinţă armata regulată cunoscută sub numele de Patet Lao, al cărei conducător devine prinţul Sufanuvong. Pentru a frîna lupta maselor, autorităţile colonialiste franceze recurg la acte demagogice: ele acordă Laosului un simulacru de independenţă şi semnează, în 1949, cu guvernul condus de Tiao Savang contractul prin care Laosul devine „stat asociat“ Franţei. Dar „asociaţia“ semăna ca două picături de apă cu cea dintre cal şi călăreţ...

Un căpitan laoţian strică socotelile generalilor americani

Zilele colonialiştilor în peninsula indochineză (şi deci şi în Laos) sînt însă numărate. În teritoriul eliberat de Patet Lao se întruneşte în 1950 un congres naţional. Acesta constituie Frontul naţional unit, care desemnează un guvern prezidat de prinţul Sufanuvong.

Evenimentele se precipită în peninsula indochineză. Colonialismul francez primeşte lovituri atît din partea armatei vietnameze de eliberare, cît şi din partea forţelor patriotice laoţiene, iar în 1954 Conferinţa de la Geneva (ai cărei preşedinţi au fost Uniunea Sovietică şi Anglia) consfinţeşte sfîrşitul războiului în această parte a lumii.

Pentru Laos, acordurile de la Geneva prevedeau retragerea trupelor franceze şi regruparea forţelor Patet Lao în două provincii. Alegeri libere urmau să dea poporului guvernul dorit de el.

Guvernul existent s-a angajat în acelaşi timp să acorde libertăţi democratice tuturor cetăţenilor, să ducă o politică de neutralitate şi să nu îngăduie crearea de baze străine pe teritoriul ţării. Cîtva timp, respectarea acestor angajamente a îngăduit Laosului să se întoarcă la munca paşnică. Alegerile din 1958 au adus ţării guvernul de coaliţie condus de prinţul Suvanna Fumma (fratele vitreg al prinţului Sufanuvong), în care au intrat şi reprezentanţi ai Patet Lao-ului, cunoscut acum ca Partidul Neo Lao Haksat. Dar în timp ce forţele patriotice erau dispuse să-şi respecte angajamentele pînă la capăt (ele au predat forţelor guvernamentale 30.000 de puşti şi muniţia corespunzătoare), cineva uneltea din umbră împotriva independenţei Laosului, urmărind să transforme această ţară într-o bază militară pusă la dispoziţia planurilor agresive din Asia de sud-est şi rîvnind în acelaşi timp la bogăţiile Laosului. Acest cineva era imperialismul american.

În 1958, după ce au cumpărat cu dolari diverşi conducători politici corupţi, imperialiştii americani au organizat o lovitură de stat în Laos. A fost adus la putere un guvern marionetă, al cărui conducător, Sananikone, a declarat a doua zi după înscăunare că nu mai recunoaşte acordurile de la Geneva. A fost ordonată arestarea prinţului Sufanuvong şi a celorlalţi conducători ai Partidului Neo Lao Haksat. Laosul a fost împînzit cu consilieri militari americani şi a devenit un depozit de armament al blocului agresiv al Asiei de sud-est (SEATO), ceea ce a creat un focar de încordare la graniţa cu R.P. Chineză şi cu R.D. Vietnam, o primejdie pentru pacea în Asia şi în lume. Dar imperialismul american, care a pompat în Laos dolari şi arme, nu s-a făcut mai iubit decît predecesorul său, colonialismul francez. Dovada: o unitate de paraşutişti a căpitanului laoţian Kong Le, care a fost înarmată să lupte împotriva forţelor patriotice, a întors armele şi a organizat în august 1960 o lovitură de stat. Căpitanul Kong Le a ocupat capitala ţării — Vientiane — dejucînd planurile americane. În urma loviturii de stat a revenit la putere Suvanna Fumma. Un sprijin serios a căpătat guvernul legal al Laosului din partea forţelor Patet Lao (al căror conducător, prinţul Sufanuvong, evadase din închisoare încă în luna mai 1960). Rebeliunea generalului Fumi Nosavan — inspirată şi finanţată de americani — a provocat noi vărsări de sînge, făcînd să crească mai mult ura împotriva intervenţioniştilor americani. Înfrîngerile grele suferite de rebeli au fost tot atîtea eşecuri pentru politica S.U.A. în Laos.

Ceea ce nu se vinde pe dolari...

Anul trecut, revista „U. S. News and World Report“ făcea socoteala banilor investiţi de guvernul S.U.A. în „businessul Laos“. Sînt nici mai mult nici mai puţin decît 312 milioane dolari. Aceasta reprezintă, după cum arăta revista, „156 de dolari de persoană — bărbat, femeie sau copil“, cel mai mare „ajutor“ american pe cap de om acordat vreunei ţări din lume. „Unde s-au scurs aceşti bani?“ — întreba revista. Şi tot ea răspundea: „Ajutorul... acordat de S.U.A. a stat la baza creării armatei din Laos. În 1954, cînd au început să curgă dolarii, existau doar 12.000 soldaţi prost înarmaţi, sub comanda unor conducători locali, şi foarte puţini ofiţeri. Acum armata se compune din aproape 29.000 soldaţi, cu un corp de ofiţeri bine instruit... Dacă n-ar fi fost Statele Unite ale Americii, Laosul n-ar fi avut o armată!“

Şi, probabil, nici război civil...

Există un loc în Laos, denumit Valea Ulcioarelor. Aici s-au dat ultimele bătălii înainte de convocarea la Geneva a Conferinţei internaţionale pentru reglementarea problemei laoţiene.

Acolo, în Valea Ulcioarelor, alături de ruinele unor temple străvechi, călătorul poate întîlni azi tabere militare. Din loc în loc, rămăşiţele unor avioane americane, doborîte de forţele patriotice, amintesc nu numai de intervenţia armată împotriva Laosului, dar şi despre soarta intervenţioniştilor americani.

Nu demult „U. S. News and World Report“ scria că „Statele Unite au cumpărat timpul şi spaţiul în Laos“. Spaţiul? Poate. În orice caz, vremelnic şi limitat. Foarte limitat. Timpul? În nici un caz.

De altfel unii americani încep în sfîrşit să înţeleagă că nu chiar toate lucrurile se pot cumpăra cu dolari. Şi în această privinţă este edificator ceea ce s-a întîmplat în Laos, acel Laos care aşteaptă acum, de la Conferinţa internaţională de la Geneva, hotărîri care să-i asigure neutralitatea şi pacea.

Radu ŢIULESCU

Într-un sat din Laos.

REDACŢIA: BUCUREŞTI PIAŢA SCÎNTEII
Căsuţa Postală: 3507 of. 33, Tel. 17.60.10, int. 1744
ABONAMENTE: la toate oficiile poştale din ţară şi la factorii poştali şi difuzorii voluntari din întreprinderi şi instituţii.
PREŢUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei
6 luni: 52 lei
un an: 104 lei

Prezentarea grafică: Ion VULPESCU. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin“.

SPORT

Bibl Reg.

Această fază de la poarta feroviarilor (Rapid - Progresul: 4-3) este caracteristică pentru dinamismul cu care s-a desfășurat întregul meci, spre satisfacția zecilor de mii de spectatori aflați duminică pe Stadionul Republicii.

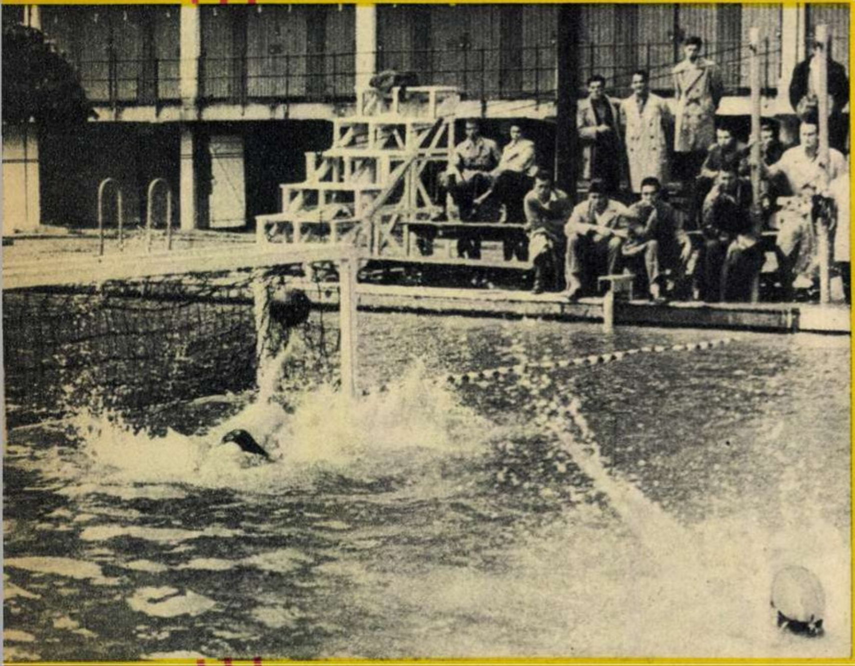

În etapa a șasea a campionatului republican de polo, echipa C. C. A. a învins cu 10-1 pe Știința-București. Fotografia înfățișează o fază — soldată cu un nou gol — la poarta studenților.

Antrenament de schif pe Bega (Timișoara).

Un aspect de la concursul celor mai tineri gimnaști, care a avut loc duminică în sala Dinamo.

Dinamo-București a învins la volei pe Știința-Timișoara (3-0). Acest rezultat le-a adus dinamoviștilor locul III în clasamentul campionatului republican masculin.

Fotografii de V. RANGA și S. STEINER

7

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

Nr. 24 (316) — 17 Iunie 1961

Documente din MAREA EPOPEE

Trenurile viitorului

Din lumea filmului

Vitrina vitrinelor

...încă un 10

Examenele se desfășoară, în aceste zile, în universitățile și institutele din întreaga țară. Ele sînt prilejuri de verificare a rezultatelor muncii unui an întreg și — în cele mai multe cazuri — prilej de bucurie. Numai din acele instantanee prinse în sălile de examen în care se pot deslușì chipurile studenților care au promovat cu calificative mari, s-ar putea alcătui un film de lung metraj.

① O ultimă frunzărire a conspectelor. Grupa 1.145 din anul IV al Facultății de agricultură din București intră peste cîteva minute în examenul de fitopatologie.

② La I. M. F. București, cu puțin înainte de începerea examenului de anatomie.

③ Examen la Institutul de arhitectură „Ion Mincu".

④ Absolvenți ai Institutului de construcții, pregătindu-și lucrările pentru examenul de stat.

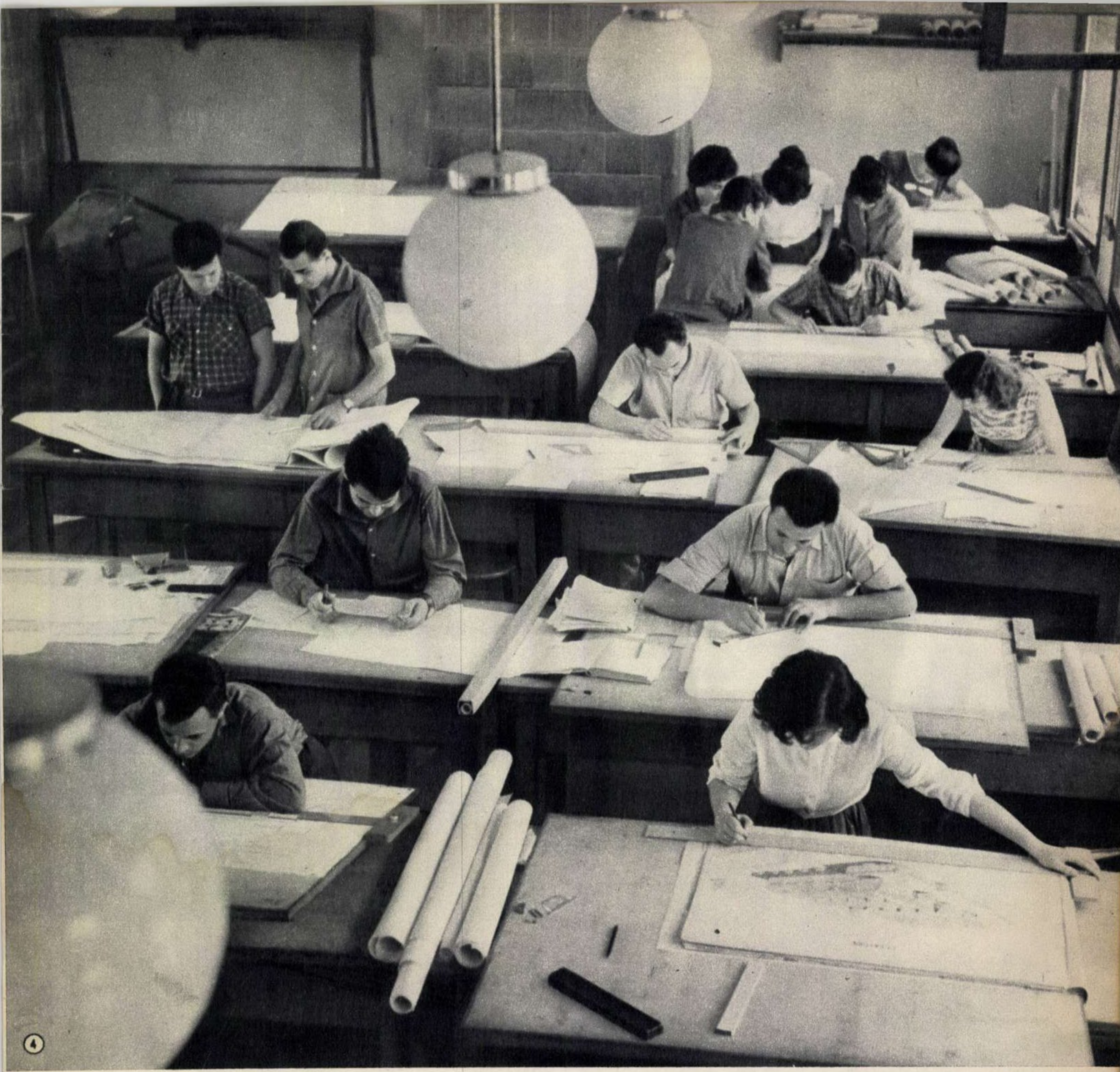

④

...Examen de matematici superioare. Subiectul: „Teorema reziduurilor“. Traducerea matematică a teoremei pe care Benone Goran din grupa a 726-a, anul II al Institutului politehnic din Bucureşti, o face acum, cu o cretă albă, pe tabla neagră, reprezintă în fond genericul unei interesante şi îndrăzneţe construcţii tehnice. Răspunsurile vin răspicat, cu o precizie... matematică. Tînărul acesta, abia trecut de adolescenţă, stăpîn autoritar al limbajului cifrelor — îşi aminteşte profesorul — e acelaşi care, nu demult, într-o şedinţă festivă a cercului ştiinţific de economie politică, a prezentat lucrarea „Dezvoltarea electronicii şi aplicarea ei industrială în cadrul planului de şase ani“. Munca depusă atunci pentru susţinerea acelei lucrări se răsfrînge acum în fiecare răspuns. Cu o sclipire de mulţumire în priviri, profesorul scrie: „Matematici superioare, 24 mai 1961, calificativul: 10!“

...Păşim uşor, ca nu cumva să-l stingherim pe Cornel Bernat. În laboratorul de fitopatologie al catedrei de Protecţia plantelor el trebuie să „recunoască clamidosporii“, aceste organisme microscopice de infecţie ale tăciunilor şi mălurii grîului şi celorlalte cereale. Chipul nu i-l putem vedea bine, căci stă aplecat asupra microscopului. Colegii săi, întreaga grupă 1.145 a anului IV al Facultăţii de agricultură de la Institutul agronomic „Nicolae Bălcescu“ din Bucureşti, aşteaptă cu emoţie „recunoaşterea“. Emoţia scade cu fiecare răspuns al studentului examinat, pentru ca, în cele din urmă, să dispară cu totul. Viitorul inginer agronom Cornel Bernat recunoaşte de pe acum duşmanii cu care va trebui să se războiască (şi pe care va trebui să-i biruie) în bătălia pentru recolte record. Deocamdată, o biruinţă promiţătoare: obţinerea notei 10.

...Departe de institut, într-una din circumscripţiile sanitare ale Regiunii Mureş-Autonomă Maghiară, studenţii grupei a 5-a din anul VI al Facultăţii de medicină generală îşi susţin examenul. Aici, pe teren, într-un loc asemănător celor în care vor munci după absolvire, ei fac observaţii privind activitatea sanitaro-antiepidemică în şcoala elementară sau demonstrează modul de combatere şi prevenire a tuberculozei în mediul rural. În acelaşi timp, colegi de-ai lor clujeni (Adina Mărgineanu, Urania Carani, Iosif Lulai) dau examen la ştiinţele sociale, dovedind nu numai un volum bogat de cunoştinţe ideologice, ci şi capacitatea de a interpreta, cu ajutorul lor, felurite fenomene ale ştiinţei medicale. Legea dialectică a transformării cantităţii în calitate, de exemplu, Iosif Lulai o demonstrează sprijinindu-se pe exemplul feluritelor reacţii chimice ce au loc în organism.

...Întorcîndu-ne la Bucureşti, mergem de data aceasta la Institutul de artă teatrală şi cinematografică „I.L. Caragiale“. Examenul teoretic s-a transformat acum într-un cîmp de luptă împotriva „spontaneităţii“, aşa cum e înţeleasă de acei care îi atribuie rolul esenţial în arta actoricească. Combatanţii — Gheorghe Dinică, Marian Hudac, Petre Dinuliu, Victoria Cherteş — culeg în această luptă teoretică trofee de preţ: calificative maxime. Seara, pe mica scenă a studioului de teatru vor culege aplauzele spectatorilor — trofee la fel de preţioase.

...Examenele sînt pe sfîrşite. Desigur însă că ele nu se încheie la primirea notei; o dată cu ea începe, pentru cei care trec într-un an mai mare, examenul studiului ridicat pe o treaptă calitativ superioară, iar pentru cei care absolvă, examenul la înalta şcoală a vieţii practice.

Igor ŞERBU

Fotografii de Sandu MENDREA

DOCUMENTE
din
MAREA EPOPEE

Se vor împlini săptămîna viitoare douăzeci de ani de la dezlănţuirea atacului mişelesc al hoardelor hitleriste împotriva Uniunii Sovietice.

22 iunie 1941 — orele 3 şi 30 de minute. În acea zi, de la Marea Baltică şi pînă la Marea Neagră vîlvătăile războiului au întunecat zorile.

Militarismul german — reînviat cu sprijinul cercurilor conducătoare din Anglia, Franţa, S.U.A., care n-au vrut să ţină seama de avertismentele Uniunii Sovietice şi au respins crearea sistemului de securitate colectivă propus de aceasta — cotropise deja majoritatea ţărilor europene şi pornea mişelescul atac împotriva Uniunii Sovietice. „Trebuie să ştergem de pe suprafaţa pămîntului această ţară şi să exterminăm poporul ei" — se adresa Hitler comandanţilor nazişti.

Au trecut de atunci două decenii... Memoria ne este asaltată de amintiri. Cu emoţie răsfoim albumul de fotografii ale lui Iakov Riumkin, apărut la Moscova şi din care reproducem o serie de imagini. Autorul a fost fotocorespondent militar al ziarului „Pravda". El a imortalizat pagini de vitejie nemuritoare pe toate fronturile hotărîtoare ale Marelui Război pentru Apărarea Patriei — la Stalingrad, Kursk, Korşun-Şevcenkovski, Harkov, Kiev, Vîborg, Vilnius, Varşovia, forţarea Niprului, Prutului, Oderului, la Budapesta şi, în sfîrşit, la Berlin.

①

⑤

În paginile albumului reînvie chipurile eroilor în mantale ostășești care, în orașele cuprinse de flăcări, în stepele mistuite de foc, pe drumurile prăfuite, pe crestele înzăpezite ale munților, în văzduh și pe apă au ieșit învingători din încleștarea pe viață și pe moarte cu fascismul ❶. Datorită lor viața a învins pe pămînt. Datorită lor — și tuturor acelora care au căzut eroic și n-au mai apucat Ziua Victoriei — omul a ajuns în epoca cuceririi adîncurilor cerului, în epoca în care războiul nu mai este o inevitabilitate fatală.

Război. Priviți aceste fotografii ❷-❸ din albumul lui Iakov Riumkin. Imense au fost suferințele și jertfele poporului sovietic. Ocupanții fasciști au pricinuit economiei naționale a U.R.S.S. pagube incalculabile. Ei au distrus 1.710 orașe, peste 70.000 de sate, 32.000 de întreprinderi industriale, au devastat și jefuit 98.000 de colhozuri, 1.876 de sovhozuri și 2.890 stațiuni de mașini și tractoare. Pagubele materiale totale, împreună cu cheltuielile de război și cu pierderea temporară a veniturilor din industria și agricultura regiunilor ocupate s-au cifrat la uriașa sumă de 2 trilioane 560 miliarde de ruble.

Deosebiți de grei au fost anii 1941-1942, cînd armatele fasciste pătrunseseră adînc în teritoriul Uniunii Sovietice. Armata Sovietică lupta de una singură împotriva puterilor axei. De altfel, în toată perioada ostilităților Uniunea Sovietică a fost aceea care a suportat greul războiului, aducînd contribuția esențială la victorie ❹. Pe frontul sovieto-german s-a aflat în întreaga perioadă a războiului 65-70 la sută din efectivul armatei Germaniei fasciste și sateliților ei, pe celelalte teatre de operație, inclusiv în țările ocupate, nefiind decît restul de 30-35 la sută.

În directiva nr. 32 a lui Hitler privind „pregătirea în vederea perioadei de după realizarea „planului Barbarossa" (planul agresiunii contra U.R.S.S.), trimisă comandanților forțelor de uscat, aeriene și maritime, în ajunul declanșării agresiunii antisovietice, se arăta că, după terminarea campaniei din Rusia, urmau să se desfășoare operații pentru cucerirea țărilor din Orientul Apropiat și Mijlociu, a Canalului de Suez, a bazinului Mării Mediterane, iar ulterior — invazia în Anglia.

Ziarul „Washington Post" scria: „Te înfiori numai la gîndul ce s-ar fi putut întîmpla dacă Armata Roșie s-ar fi prăbușit sub presiunea

②

③

④

trupelor germane care înaintau sau dacă poporul rus ar fi fost mai puţin viteaz şi neînfricat".

Stalingrad. În vara anului 1942 trupele hitleriste au ajuns la citadela de pe Volga. Pe frontul de la Stalingrad, Comitetul Central al P.C.U.S. l-a trimis, în calitate de membru al Sovietului Militar al Frontului, pe N. S. Hruşciov (vezi foto ⑤ din pag. 4). Luni de zile de lupte eroice şi iată că steagul roşu, biruitor, flutură deasupra oraşului ⑥. Victoria de la Stalingrad a însemnat începerea cotiturii radicale în cel de-al doilea război mondial.

Istoria celui de-al doilea război mondial este înainte de toate istoria popoarelor care s-au ridicat, în frunte cu poporul sovietic, la luptă împotriva fascismului şi au cucerit o victorie măreaţă. După Stalingrad valul ofensivei sovietice a început să se rostogolească necruţător spre Apus. Gloriosul Partid Comunist al Uniunii Sovietice, care a organizat şi condus rezistenţa eroică împotriva agresorilor fascişti, a făurit acea forţă uriaşă care a zdrobit maşina de război hitleristă şi a eliberat popoarele Europei de robie. Vitejii ostaşi sovietici, ca şi neînfricaţii partizani ⑦ din spatele frontului, dădeau lovituri nimicitoare duşmanului ⑧ Impresionante sînt chipurile soldaţilor din albumul lui Riumkin. Fotocorespondentul a fost alături de ei în clipele lor de răgaz ⑨ la posturile de observaţie ⑩ în cercetare ⑪ pîndind pe duşman ⑫

Pretutindeni ocupanţii fascişti au săvîrşit nelegiuiri, lăsînd în urma lor ruină şi jale ⑬. Dar Armata Sovietică dă lovituri după lovituri duşmanului. În vara anului 1944, o nesfîrşită coloană de ofiţeri şi soldaţi din armata hitleristă parcurgeau străzile Moscovei. Între ei erau foarte mulţi dintre cei care în iarna anului 1941 priveau prin binocluri Moscova, în cursul bătăliei despre care W. Churchill spunea că „a rupt şira spinării armatei germane". Ei au trecut prin Moscova ca prizonieri ⑭ Cunoscutul scriitor francez Jean Richard Bloch scria: „I-am văzut adineauri pe toţi cei 57.600 oameni! Dar, dragii mei prieteni, aceste zeci de mii de germani, luaţi prizonieri în cursul recentelor lupte şi care treceau prin Moscova, ofereau o privelişte de nedescris. Coloana care păşea pe lîngă noi într-o linişte solemnă era un fel de întruchipare vie a faptului pe care istoria nu-l va uita niciodată, că roata Fortunei s-a întors. Acest fapt nu a fost întîmplător. El a fost rodul uriaşei energii a ruşilor, rodul dîrzeniei lor de nedescris, rodul previziunii geniale şi al voinţei lor fără seamăn".

Suflul victoriei înaripează energiile. Şi iată, după lupte grele, trupele sovietice ajung la graniţa Germaniei ⑮ Încep luptele în periferiile Berlinului, iar după puţin timp are loc asaltul Reichstagului ⑯

Eliberarea înseamnă reintrarea treptată a vieţii în normal. Oamenii plecaţi în pribegie se întorc la casele lor ⑰; pe drumurile Europei trec foşti deţinuţi din lagărele morţii, salvaţi de la o moarte cumplită ⑱

1 Mai 1945 ⑲. În Berlinul ocupat ostaşii ascultă ordinul Comandantului Suprem: „Victoriile strălucite repurtate de trupele sovietice în Marele Război pentru Apărarea Patriei au arătat puterea legendară a Armatei Roşii şi înalta ei măiestrie militară. În cursul războiului, Patria noastră a căpătat o armată de cadre de prim rang, capabilă să apere cu succes marile cuceriri socialiste ale poporului nostru şi să asigure interesele de stat ale Uniunii Sovietice".

Războiul s-a terminat. Uniunea Sovietică şi celelalte ţări ale coaliţiei antihitleriste învinseseră fiara fascistă. Privind imaginile victoriei asupra hoardelor hitleriste, gîndurile noastre se îndreaptă cu mîndrie şi spre vitejii ostaşi romîni care, după insurecţia eliberatoare din august 1944, luptînd cot la cot cu glorioşii soldaţi sovietici, şi-au adus jertfa lor de sînge pentru cauza libertăţii.

Albumul lui Iakov Riumkin se încheie cu două fotografii simbolice:

Parada Victoriei ⑳ şi Monumentul Ostaşului Sovietic din Berlin. Nu-i vom uita niciodată pe cei care n-au mai apucat ziua cea mare a Victoriei, pe cei care, după încetarea salvelor, n-au mai putut privi cerul neîntunecat de fumul bătăliilor.

Marele Război pentru Apărarea Patriei a dat o nouă confirmare cuvintelor lui Lenin: „Niciodată nu va fi învins poporul ai cărui muncitori şi ţărani şi-au dat seama, au simţit şi au văzut în majoritatea lor că ei îşi apără propria lor putere, puterea sovietică, puterea celor ce muncesc, că ei apără cauza a cărui izbîndă le va asigura lor şi copiilor lor posibilitatea de a se bucura de toate binefacerile culturii, de tot ce a creat munca omenească".

În ciuda învăţămintelor istoriei, astăzi în Occident, şi în primul rînd în S.U.A. şi Germania occidentală, cercurile militariste îşi ridică iar capul, tinzînd spre o nouă aventură războinică. Numai că, în prezent, există în lume asemenea forţe de strajă păcii încît planurile urmaşilor hitleriştilor sînt dinainte sortite eşecului total. Forţa Uniunii Sovietice, a întregului lagăr socialist, a tuturor popoarelor iubitoare de pace constituie o stavilă de netrecut în faţa amatorilor de noi agresiuni.

Eugen PREDA

⑥

⑧

⑨

⑦

⑩

⑪

⑫

⑬

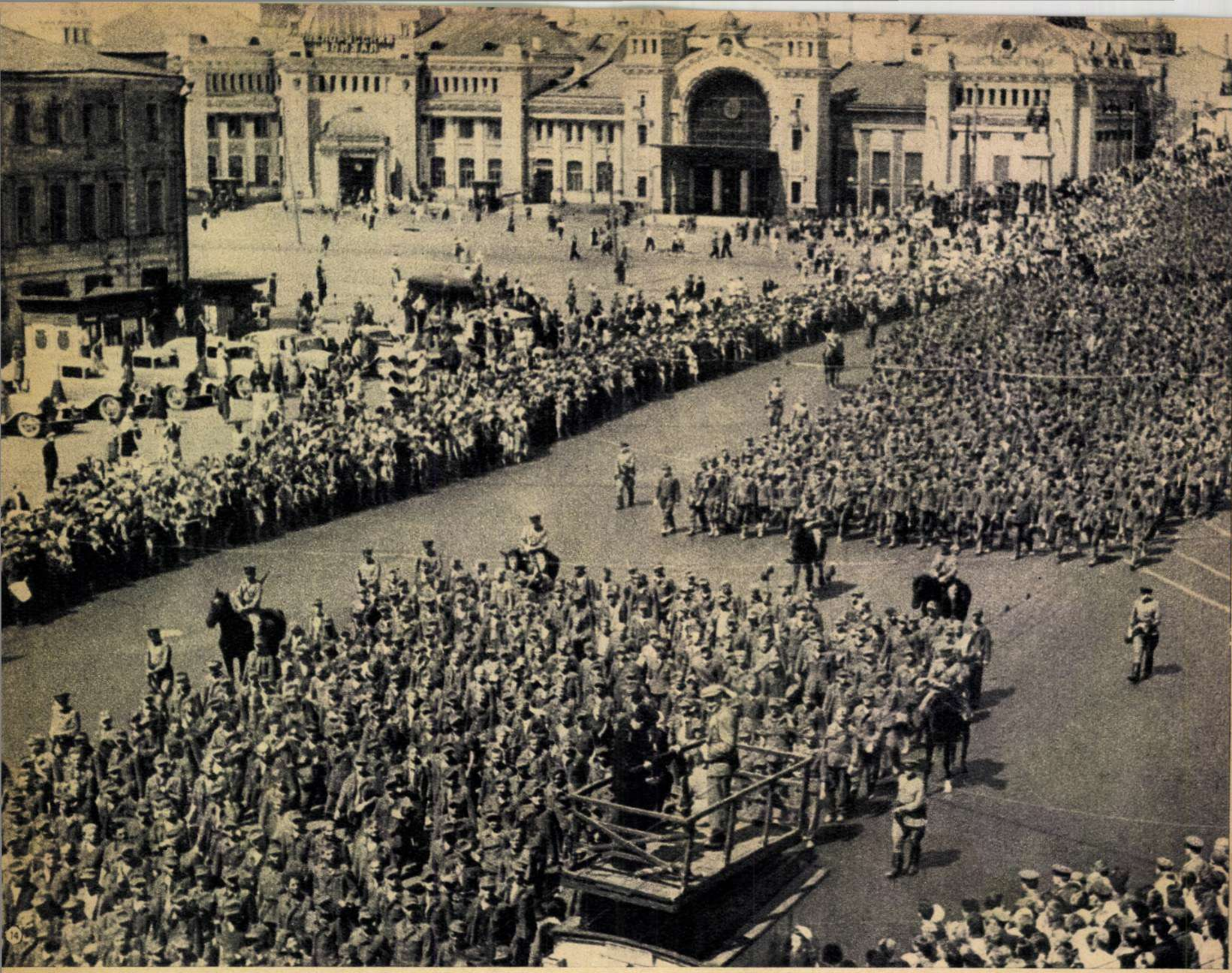
14

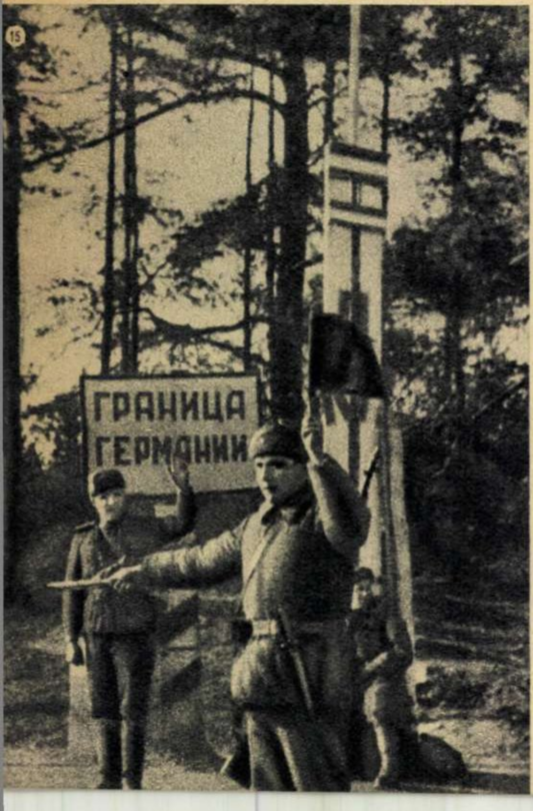
15
ГРАНИЦА
ГЕРМАНИИ

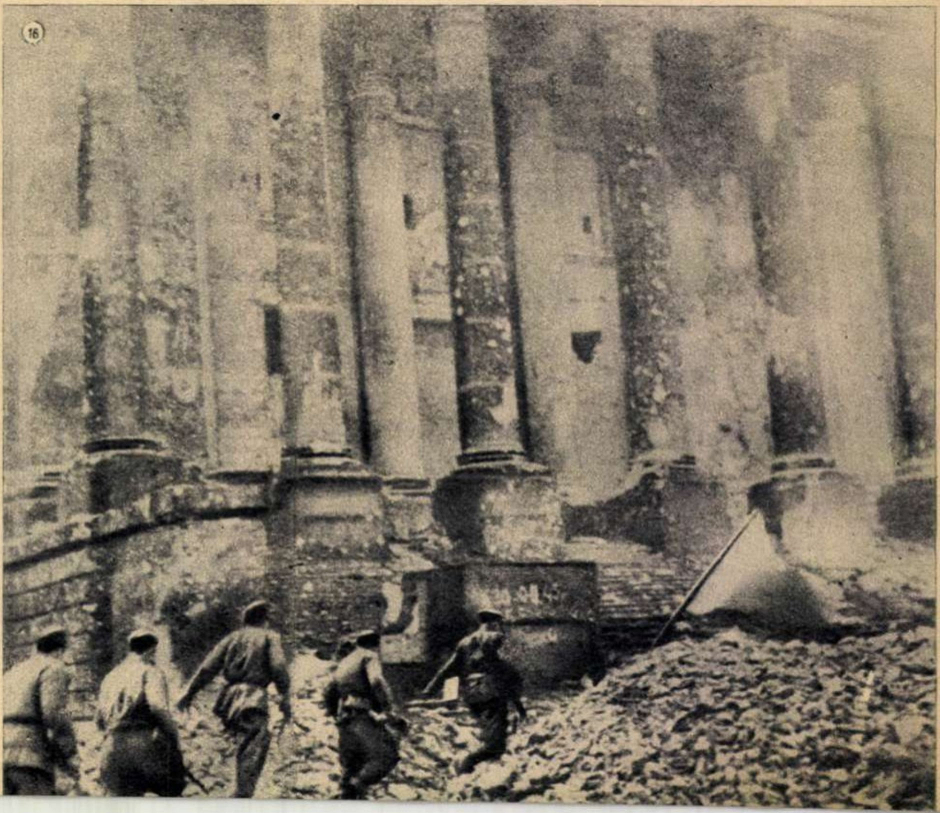
16

⑰

⑱

⑲

⑳

actualități CINEMATOGRAFICE

Ziua unei artiste

După 63 de ani de teatru, debutul în film. Sute de personaje cărora le-a dat viață pe scenă și unul singur — cu totul aparte — pe ecran: Lucia Sturza-Bulandra o interpretează astăzi pe... Lucia Sturza-Bulandra într-un film pe care studioul cinematografic „București" îl realizează pentru a face cunoscută viața și bogata activitate teatrală a valoroasei artiste.

Aparatul o va însoți într-una din zilele sale obișnuite, începînd cu dimineața în teatru, în dubla sa calitate de directoare și actriță, și sfîrșind cu seara de succes a uneia din ultimele sale creații scenice, „Mamouret". Pe parcursul acestui itinerariu dramaturgic vor fi inserate scene din piesele în care ea a jucat: „Citadela sfărîmată", „Arcul de triumf", „Vassa Jeleznova", „Menajeria de sticlă" — precum și un bogat material iconografic inedit, pus la dispoziție de arhiva noastră cinematografică.

...Cînd i s-a cerut să fie filmată, actrița a șovăit un timp. Cunoștea bine dificultățile platoului, constrîngerea aparatului de filmat, agresivitatea reflectoarelor. Dar, pasionată de tot ce e nou, Lucia Sturza-Bulandra a acceptat oferta.

Avînd în vedere specificul deosebit al acestui film-biografie, scenaristul Valentin Silvestru a creat baza dramaturgică a filmului, lăsînd totodată interpretei posibilitatea de a îmbogăți pe platou, cu noi detalii, portretul său cinematografic. Iar regizorului Gh. Tobias și operatorilor Wilfried Ott și Ovidiu Gologan le-a revenit sarcina să transpună în film nu numai scenariul, dar și această multitudine de fapte ce au depășit prevederile scenaristului. „Vă previn însă că veți avea mult de alergat cu aparatul vostru" — i-a anunțat artista pe operatorii veniți să o surprindă în multiplele sale activități artistice și obștești. Lucru ce nu a redus însă cu nimic entuziasmul echipei de cineaști.

O mare parte din filmul acesta, intitulat „Ziua unei artiste", se desfășoară în locuința actriței, surprinzînd-o în intimitatea creației, apoi primind vizita unor studenți ai institutului de artă teatrală „I. L. Caragiale". Cu acest prilej vom răsfoi împreună un interesant album cu fotografii ale profesorilor și colegilor Luciei Sturza-Bulandra, marcante figuri ale scenei romînești: Aristița Romanescu, Agatha Bîrsescu, Romald Bulfinski, Ion Manolescu etc. Fragmente din primul film romînesc, „Războiul pentru independență", vor reconstitui spectatorului de azi personalitatea artistică a lui Constantin Nottara, unul dintre maeștrii care au contribuit la formarea actoricească a Luciei Sturza-Bulandra.

Documente, material viu de reportaj, discuri și fotografii inedite vor aduce pe ecran imaginea unei activități artistice bogate, multilaterale, puse cu pasiune în slujba scenei romînești.

Alice MĂNOIU

GARSONIERA

Comentînd premierea filmului „Garsoniera" cu premiul american Oscar „Pentru cea mai bună realizare cinematografică a anului" (1960), o publicație a distribuitorilor de filme se întreba cu naivă îngrijorare dacă o asemenea consacrare nu riscă să orienteze producția Hollywoodului spre filme cu buget modest, spre filme consacrate vieții omului de pe stradă. Îngrijorarea e poate prematură — industriașii filmului nu vor renunța atît de ușor la superproducțiile spectaculare de genul „Ben-Hur", „Spartacus", „Tartarii" și alți... „Coloși din Rodos". Dar rămîne semnificativ faptul că, în ciuda manevrelor întreprinse de diversele case de filme, Academia de film din Hollywood a distins anul acesta cu premiile „Pentru cel mai bun film al anului", „Pentru cea mai bună regie" (Billy Wilder), „Pentru cel mai bun scenariu" (Wilder și Diamond), „Pentru cel mai bun decor în alb-negru" (Alex. Trauner) și „Pentru cel mai bun montaj" tocmai o comedie de o virulență satirică rar întîlnită în analele cetății filmului american.

Puritanismul, ipocrizia, bunul plac al „bossului" american sînt biciuite în imagini comice de o mare putere corosivă, în cadrul unei intrigi simple, aproape bulevardiere. Bud Baxter, funcționar la o mare companie de asigurare, își împrumută garsoniera diverșilor șefi și subșefi, în speranța unei mult visate avansări. Avansarea pare să devină faptă atunci cînd directorul general hotărăște să-și rezerve, în exclusivitate, folosirea garsonierei pentru aventurile lui „sentimentale". Lucrurile se încurcă însă curînd: una dintre „cuceririle" directorului, Fran, fata de la ascensor, deziluzionată de purtarea amantului ei, hotărăște să se sinucidă chiar în garsonieră. Fata e salvată de Bud și cu acest prilej se împrietenește cu el. Pînă la urmă, Fran și Bud rămîn împreună. Dar tînărul și-a pierdut, bineînțeles, slujba...

Tabloul idilic al modului de viață american se destramă în fața adevărurilor pe care — cu o voioșie și o candoare doar aparente — le dezvăluie filmul lui Billy Wilder. Singurătatea individului în mijlocul zgomotoasei societăți americane transpare (cu mai multă amărăciune poate decît în filmul „Marty") în momentele comice ale acestei povești, al cărei convențional „happy-end" nu izbutește să neutralizeze corosivitatea satirei.

A. R.

Shirley Mac Laine a primit pentru rolul Fran „Premiul pentru cea mai bună interpretare feminină" la Festivalul cinematografic de la Veneția din 1960.

Cei trei eroi principali ai filmului „Garsoniera": Bud (Jack Lemmon), Fran (Shirley Mac Laine) și directorul (Fred Mac Murray).

OPERETA „VÍNT de LIBERTATE" pe ecran

O surpriză plăcută: la studioul „Mosfilm" se pregătește o versiune cinematografică a poveștii partizanului Mario și a iubitei sale Stela, a poznașei Pepita și a lacomului Sten. Adică a mult apreciatei operete „Vînt de libertate". Regia o semnează unul dintre „veteranii" cinematografiei sovietice, Leonid Trauberg. Pentru a realiza scenele de exterior în peisaje evocînd țărmurile însorite ale Mediteranei, echipa de filmare s-a deplasat în Crimeea. Printre interpreți (cărora o serie de cîntăreți de seamă ai operetei sovietice le vor împrumuta vocea), reținem numele lui Nikolai Grițenko și al Nadejdei Rumianțeva, bine cunoscuți publicului nostru.

În articolul „Moscova Expo '967", apărut în numărul din 27 mai a. c. al revistei noastre, se vorbea, între altele, despre proiectul de construire a unei căi ferate suspendate (monorai), menite să faciliteze comunicaţiile dintre teritoriul expoziţiei şi centrul capitalei sovietice.

Mai mulţi cititori ne-au rugat să-i informăm mai pe larg despre acest mijloc de transport modern. Articolele unor specialişti sovietici, publicate în paginile de faţă, răspund acestor cereri, permiţîndu-ne totodată să aruncăm o privire şi asupra unui viitor ceva mai îndepărtat.

Cum vom călători în anul 2000?

trenurile viitorului

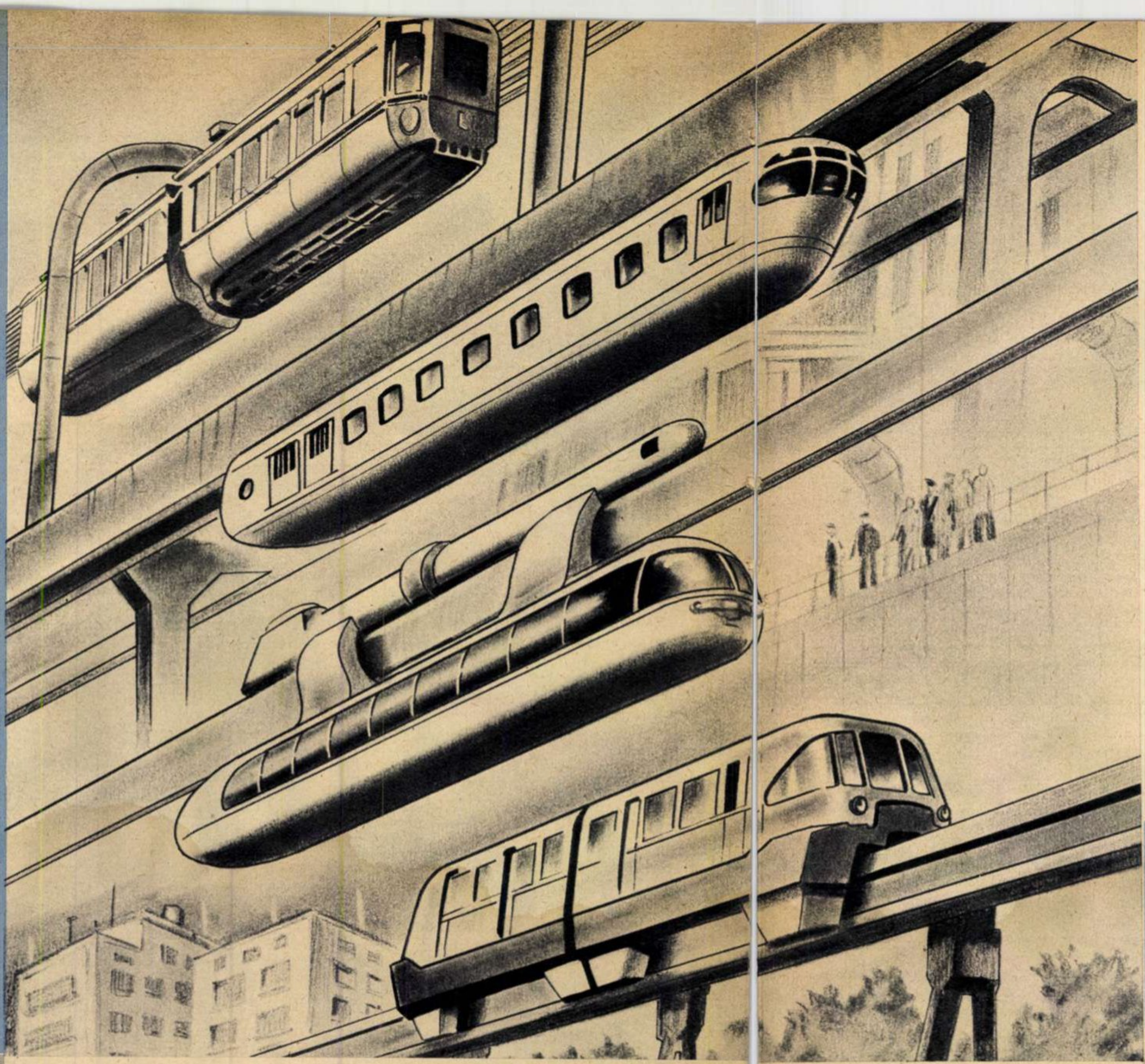

↑ Trenuri pe o singură şină experimentate în prezent: la Bremen, Londra (primul proiect), Houston, Colonia (de sus în jos).

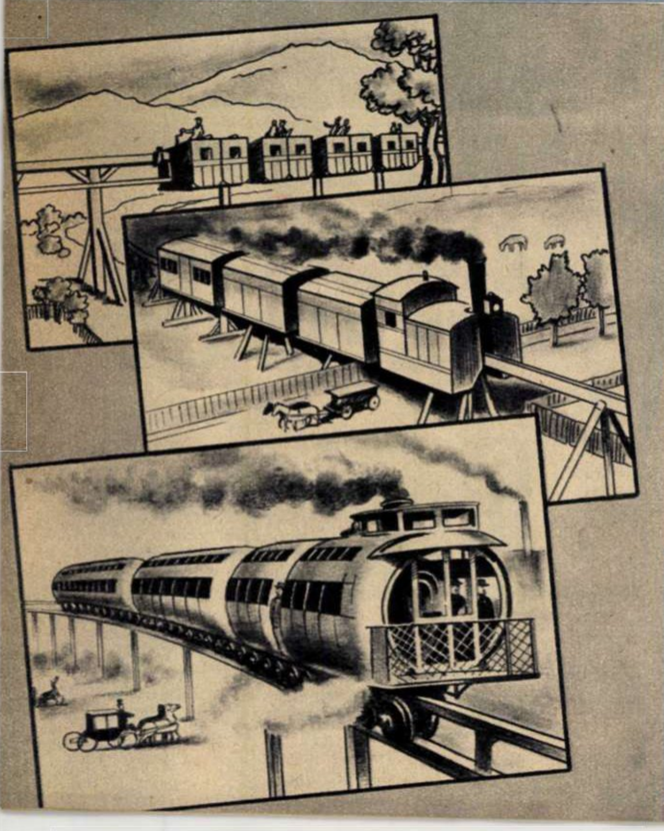

Precursorii trenurilor suspendate de azi. De sus în jos: „drumul de vînt", trenul lui Lartig şi trenul cu roţi înclinate de la East Cambridge. ↓

TRENURI PE O SINGURĂ ŞINĂ

de A. FAIN
candidat în ştiinţe tehnice

Străzile marilor oraşe au început să fie prea strîmte. O dată cu creşterea impetuoasă a numărului de automobile a apărut un adevărat antagonism între vehiculele folosite individual şi cele de transport public: tramvaie, troleibuze şi autobuze. Acestea din urmă sînt mult mai voluminoase, mai greoaie, în schimb transportă mai mulţi călători. Pasagerul dintr-o limuzină ocupă pe partea carosabilă a străzi de 33 de ori mai mult spaţiu decît călătorul care foloseşte un mijloc de transport public. Dar şi transportului public îi este tot mai greu să facă faţă numărului mare de călători, în special în anumite ore ale zilei, în „orele de vîrf" sau cu prilejul manifestaţiilor de masă.

Numărul automobilelor creşte continuu, iar lăţimea străzilor rămîne de fapt neschimbată. Întrucît, din considerente de securitate, viteza de circulaţie nu poate fi sporită decît foarte puţin, este clar că circulaţia începe foarte repede să se „împotmolească". Soluţia? Probabil că în ceea ce priveşte transportul pe uscat ea poate fi căutată numai pe verticală, adică trebuie sau să coborîm sub pămînt sau, dimpotrivă, să ne urcăm deasupra lui.

Reţelele de metrouri nu sînt însă suficient de ramificate, construcţia lor costă foarte scump, necesită mult timp şi, de regulă, nu ţin pasul cu creşterea oraşelor. Fireşte că există numeroase posibilităţi de ieftinire şi de simplificare continuă a construcţiei de drumuri subterane; totuşi gîndirea tehnică din lumea întreagă se îndreaptă tot mai mult spre căile suspendate. Faptul este natural: ele costă mai ieftin şi se construiesc mai simplu şi mai repede.

Încă de la începutul introducerii căilor ferate au apărut diferite soluţii interesante, dar din cauza nivelului tehnic şi din vremea aceea s-a aplicat doar soluţia cu două şine şi cu vagoane care se deplasează pe roţi de oţel.

Totuşi, între timp, s-au mai făcut şi alte încercări. Astfel, în 1846 s-a propus construirea „drumului de vînt": vagoanele, asemănătoare poştalioanelor, erau suspendate două cîte două, ca baloturile pe crupa cailor, şi se deplasau pe o grindă aşezată pe piloni. La sfîrşitul secolului al XIX-lea a apărut trenul cu abur al lui Lartig, construit după aceleaşi principii, pe o singură şină. Acesta, într-o anumită măsură, a anticipat cele mai noi idei ale vremii noastre. Cam tot în aceeaşi vreme, la East Cambridge (S.U.A.) a fost pus în funcţiune un tren cu numărul obişnuit de roţi, însă acestea nu erau verticale, ci înclinate, şi rulau pe două şine aproape lipite una de cealaltă.

O cale cu o singură şină, de data aceasta suspendată, a fost construită în Rusia de inginerul şi inventatorul I. V. Romanov şi a fost experimentată la Gatcina, lîngă Petersburg.

Aproximativ în aceeaşi perioadă în oraşul Bremen a fost construită, după proiectul lui Langen, o cale suspendată care funcţionează pînă în prezent şi a transportat aproape un miliard de pasageri.

De la data cînd au fost construite aceste căi a trecut aproape o jumătate de secol. Tehnica a progresat mult în aceşti ani; au apărut materiale noi, s-a schimbat tehnologia producţiei şi a construcţiilor. De aceea, în prezent căile suspendate capătă soluţii tehnice cu totul noi.

În ultimii ani, în legătură cu necesitatea soluţionării problemelor concrete de transport, în unele oraşe au fost propuse şi parţial realizate cîteva proiecte interesante de căi cu o singură şină, pe care le vom descrie pe scurt.

La Londra, ca şi în toate oraşele mari ale lumii, aeroportul este situat departe de centru, ceea ce complică foarte mult transportul călătorilor şi uneori îl sileşte pe pasager să piardă mai mult timp cu drumul din centru pînă la aeroport decît cu zborul propriu-zis. De aceea s-a propus să se construiască o cale suspendată.

Conform unuia dintre proiectele referitoare la construirea unei astfel de căi, de-a lungul traseului ales se instalează stîlpi de beton armat de care, pe ambele părţi, se suspendă grinzi goale în interior şi prevăzute cu o deschidere în partea de jos. În interiorul acestor grinzi se fixează conductori de curent şi se deplasează cărucioare cu două osii, prevăzute cu motoare electrice şi cu receptoare de curent.

Cărucioarele sînt legate între ele două cîte două şi de ele se suspendă un vagon în formă de ţigară de foi, cu o capacitate de 60 de călători. Conform prevederilor proiectului, aceste vagoane trebuie să dezvolte o viteză pînă la 120 km/h.

Un proiect asemănător de cale suspendată, cu oarecari modificări, a fost executat în oraşul Houston (S.U.A.) şi denumit „sky-way", „drum ceresc". La acesta, spre deosebire de vagoanele din proiectul londonez, cărucioarele nu se deplasează în interiorul grinzii, ci deasupra ei şi nu sînt acţionate cu motoare electrice, ci cu motoare cu benzină. Vagoanele au 60 de locuri, o capacitate de 110 călători şi pot să circule cu o viteză pînă la 100 km/h. Vagonul se poate deplasa înainte şi înapoi.

Inginerul suedez A. Verne-Green este autorul proiectului căii suspendate care a fost denumită, după iniţialele sale, „ALVEG". La propunerea lui, în iulie 1957 a fost construit în oraşul Colonia (R.F.G.) o cale suspendată cu o singură şină, lungă de 1,8 km. Vagoanele au roţi cu pneuri.

O cale suspendată cu o singură şină a fost construită în 1957 la Tokio. Trenul, format din două vagoane şi cu o capacitate de 62 de locuri, cîntăreşte aproximativ de trei ori mai puţin decît un tren obişnuit, de aceleaşi dimensiuni.

Recent a mai fost elaborat un nou proiect pentru oraşul Londra, care îmbină cele mai bune soluţii ale primului proiect londonez şi ale construcţiei „Alveg" şi asigură ieftinirea construcţiei. Potrivit proiectului, calea, atunci cînd trece prin raioanele aglomerate ale oraşului, va fi suspendată, iar în cartierele mai puţin aglomerate se prevede posibilitatea ca vagoanele să circule pe şosea, ca autobuze obişnuite. În acest scop, vagoanele mai sînt prevăzute cu roţi de autobuz, precum şi cu instalaţiile necesare pentru acţionarea lor de la un motor comun.

Aşadar sîntem martorii apariţiei unui nou tip de transport, care nu seamănă de loc cu „echipajele" viitorului, aşa cum erau ele înfăţişate de către autorii romanelor fantastice, sub forma unor case cu abur, a unor elefanţi mecanici etc. Noul se dovedeşte mult mai simplu şi, în acelaşi timp, mult mai perfecţionat şi mai comod.

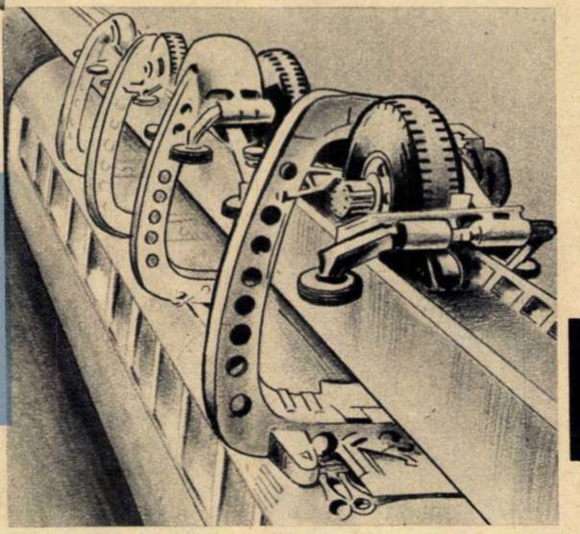

Trenul construit în 1957 la Tokio. →

800 KM/H CU TRENUL FĂRĂ ROŢI

de ing. G. ZELKIN

Într-un mijloc de transport terestru rapid, elementul cel mai important este roata. Colective imense de cercetători, în institute ştiinţifice şi în birouri de construcţie, în uzine şi în ateliere, se ocupă de rezolvarea diferitelor probleme legate de ungerea, vibraţiile, centrarea roţilor, căutînd să obţină un cauciuc cu rezistenţă superioară. Pentru roţi se construiesc drumuri speciale şi

La 18 iunie, anul acesta, se împlinesc 25 de ani de la moartea lui Maxim Gorki.

Creația marelui scriitor a intrat, încă din timpul vieții sale, în patrimoniul universal al culturii umane și, cu trecerea anilor, ea capătă tot mai intense și inedite străluciri.

Desăvîrșirea artistică a operei autorului „Mamei", conținutul ei revoluționar, profundul ei umanism fac ca aceasta să fie o călăuză permanentă în lupta omenirii pentru perfecțiune și libertate.

Caldele evocări pe care le publicăm în rîndurile ce urmează, datorate scriitorilor F. M. Gladkov și Ilya Ehrenburg, reînvie cîteva din trăsăturile acestei mari personalități care a fost Gorki.

Un

Maxim Gorki și tinerețea mea

de Fedor GLADKOV

Numele lui Maxim Gorki mă emoționează totdeauna, așa cum te emoționează o legendă, un cîntec despre tinerețe. Nici un scriitor, începînd cu Pușkin, nu s-a contopit într-atît cu sufletul meu ca Gorki. Poate că termenul „s-a contopit" nu e exact: toată dezvoltarea mea spirituală a înflorit în lumina farmecului lui Gorki...

În toamna lui 1930 am avut prilejul să fiu cîteva zile oaspetele lui A. M. Gorki la Sarrento...

Stînd cu Gorki în grădină, iar apoi în cabinetul lui spațios, am început să vorbim despre anii scurși. I-am relatat că mi-a salvat viața în cele mai grele zile ale tinereții mele... Citind două volume de nuvele ale lui Gorki m-am simțit zguduit; m-a cuprins sentimentul că ieșisem la aer curat, că-mi recăpătasem libertatea, că cineva-mi turnase în suflet vigoare și încredere în mine însumi. Gorki s-a simțit emoționat.

....

— Ei, acum povestește-mi despre dumneata, despre copilăria dumitale, despre anii tinereții... Povestește-mi totul, nu-mi ascunde nimic, povestește-mi despre toate chinurile pe care le-ai îndurat...

I-am relatat, trecînd fără nici o legătură de la un fapt la altul, cîteva momente din copilăria mea petrecută la țară, apoi din timpul trăit la pescăriile din Marea Caspică, în suburbiile muncitorești. I-am povestit soarta nenorocită a părinților mei și cum a trebuit să mă zbat din răsputeri ca să-mi pot face un rost pe lume, i-am mărturisit că uneori mă apuca desperarea, cînd vedeam cum mi se spulberă nă-

* * *

(Continuare din pag. 13)

se elaborează variante mereu noi de îmbrăcăminți rutiere. Dar tot roata este aceea care frînează creșterea continuă a vitezei, fără ca, pe de altă parte, să garanteze siguranța în timpul mersului.

Credem că a sosit timpul ca roata să fie înlocuită în transportul rapid.

De cîțiva ani, în diferite țări au început să se facă cercetări pentru crearea unui automobil fără roți. Inginerii se străduiesc să realizeze ideea marelui inventator și om de știință rus K. E. Țiolkovski, enunțată de el în anul 1927 în lucrarea „Rezistența aerului și trenul rapid".

Într-un astfel de automobil, aerul este pompat de ventilatoare puternice în spațiul aflat între partea de jos a automobilului și sol. Automobilul pare astfel că se sprijină și alunecă pe o pernă de aer. Lipsa roților permite creșterea bruscă a vitezei și mărește siguranța mersului.

În prezent, firma „Ford" elaborează proiectul unui vagon fără roți, bazat pe același principiu ca și automobilul. Vagonul se deplasează însă pe două șine.

La aceste construcții trebuie precizat că stratul de aer preia integral toată greutatea mașinii și de aceea, pentru crearea lui, este nevoie de o forță importantă, dificil de realizat.

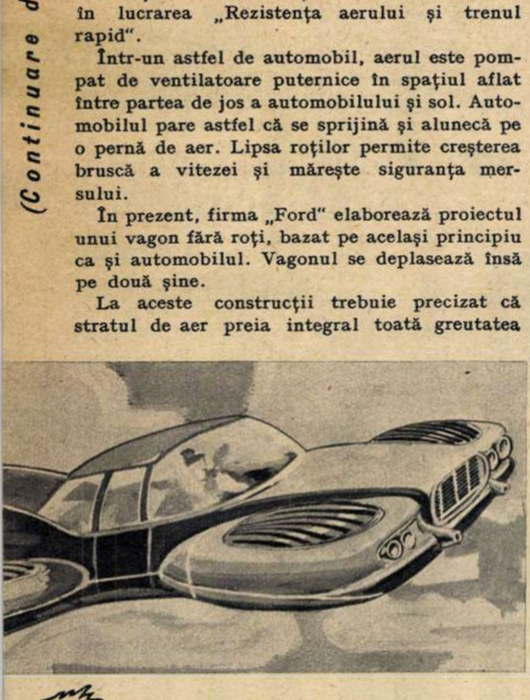

Pentru a se evita această dificultate, se poate propune construirea unui tren aerodinamic cu reacție, a cărui greutate să fie echilibrată de forța aerodinamică ascensională. După cum se știe, orice vehicul care se deplasează cu o viteză foarte mare are tendința să se desprindă de pămînt datorită așa-numitei forțe ascensionale care ia naștere la o asemenea viteză. La viteze foarte mari și trenul nostru va „cîntări" mai puțin, adică, mai exact, va apăsa calea ferată — prin straturile de aer — cu o forță egală cu diferența dintre greutatea sa și forța ascensională. De aceea, spre deosebire de vagonul „Ford", va fi nevoie de o putere mult mai mică pentru acționarea trenului. Evident că atunci cînd forța ascensională nu mai acționează asupra trenului, el se lasă în jos și se sprijină pe amortizoare.

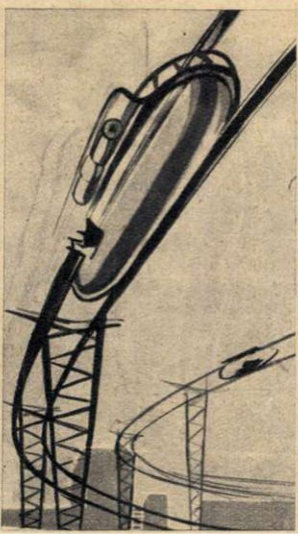

Trenul cu reacție, fără roți, va realiza o veche idee a lui K.E. Țiolkovski. ←

În desenul din stînga, jos: așa va arăta automobilul viitorului?

În prezent, una dintre cele mai acute probleme este problema „șinei grele". Mișcarea trenului este asigurată printr-o aderare bună între roată și șină, pe care o realizează greutatea mare a locomotivei. Însă această greutate supune calea ferată la solicitări însemnate, o distruge repede și totodată limitează viteza. Pentru mărirea vitezei sînt necesare șine grele, a căror fabricare necesită cantități enorme de metal. În cele din urmă însă și șinele grele vor deveni o piedică pentru creșterea continuă a vitezei.

Din motivele arătate mai înainte calea ferată a trenului cu reacție, fără roți, nu va fi supusă la solicitări mari și de aceea nu va limita viteza, va fi durabilă, iar trenul propriu-zis va fi ușor. Toate acestea vor duce la o economie importantă de metal.

Cum va arăta un tren cu reacție? Ca și trenurile moderne, el se va deplasa pe șine de cale ferată, însă în locul roților va avea un șasiu glisant. Între acesta din urmă și șină se pompează aer comprimat, care formează un strat subțire de „ungere". În cazul acesta pierderile datorite frecării sînt minime și trenul se poate deplasa cu o viteză de aproximativ 800 km/h, viteză la care corpul trenului se va comporta ca o aripă de avion.

Bineînțeles, întreaga conducere a trenului va fi automatizată.

(Din „TEHNIKA MOLODIOJI" — texte prescurtate)

OPERETA „VÎNT de LIBERTATE" pe ecran

O surpriză plăcută: la studioul „Mosfilm" se pregătește o versiune cinematografică a poveștii partizanului Mario și a iubitei sale Stela, a poznașei Pepita și a lacomului Sten. Adică a mult apreciatei operete „Vînt de libertate". Regia o semnează unul dintre „veteranii" cinematografiei sovietice, Leonid Trauberg. Pentru a realiza scenele de exterior în peisaje evocînd țărmurile însorite ale Mediteranei, echipa de filmare s-a deplasat în Crimeea. Printre interpreți (cărora o serie de cîntăreți de seamă ai operetei sovietice le vor împrumuta vocea), reținem numele lui Nikolai Grițenko și al Nadejdei Rumianțeva, bine cunoscuți publicului nostru.

scriitor al omenirii

dejdile şi sforţările de a trece bariere de netrecut...

Gorki s-a apropiat de mine şi mi-a pus mîinile pe umeri.

— Ascultă-mă, dragul meu! Habar n-am avut, n-am ştiut nimic de soarta dumitale... Dă-mi cuvîntul de onoare că ai să te apuci de îndată să scrii un roman despre toate cele pe care le-ai trăit. S-o faci neapărat! Cum te întorci acasă, să te apuci de lucru! La vară, cînd voi veni la Moscova, să-mi citeşti ce-ai scris. E un lucru foarte important şi foarte necesar! Tineretul nostru trebuie să ştie ce drum greu au străbătut oamenii din generaţia mai vîrstnică, ce luptă au avut ei de dus pentru ca fiii şi nepoţii lor să poată trăi fericiţi... Despre omul nostru de la ţară s-a scris mult şi de către scriitori cu diferite concepţii; dar anumiţi scriitori l-au inventat pe ţăran: ba îl înfăţişau cuvios, supus şi smerit, ba îl zugrăveau, dimpotrivă, ca o fiară, ca un sălbatic primitiv. Iar ţăranul nostru e un om simplu, inteligent, talentat, cu multă dragoste de muncă, cu un suflet clocotitor. Acest ţăran e un om care iubeşte libertatea, viaţa, este plin de energie şi de demnitate. Uite, despre asta trebuie să scrii. Să-l descrii pe omul din popor aşa cum îl cunoşti şi-l simţi... Nu trebuie să închizi ochii asupra fenomenelor negative — şi în trecut găseşti multe momente ca acestea, ele erau de neînlăturat — dar să le subliniezi mai ales pe cele ce sădesc optimism şi să le înfăţişezi în toată strălucirea lor. Sînt convins că ai să scrii o carte bună.

— Dar, Alexei Maximovici, o carte ca aceasta are să fie o carte aspră.

— ...Scrie cu îndrăzneală şi încredere. Într-o carte ca aceasta totul îşi va găsi locul.

Această convorbire mi s-a întipărit puternic în suflet. Multe zile am trăit sub impresia ei.

La început m-am apucat cu înflăcărare de lucru şi cîteva luni de-a rîndul nu m-am lăsat de cartea începută. Dar viaţa îmi cerea să scriu şi despre evenimentele zilei: ţara trecea printr-o perioadă de mare avînt în toate domeniile construcţiei socialiste. Ca scriitor nu puteam să nu iau parte activă la munca creatoare a poporului nostru: trebuia să studiez cu atenţie şi îndelung oamenii, faptele lor de eroism în muncă, să zugrăvesc toate acestea cu operativitate. Apoi a izbucnit războiul; a trebuit să devin un ostaş de rînd pe frontul literar în zilele acelea încordate ale luptei mărețe împotriva jefuitorilor fascişti.

Şi abia mai tîrziu, aducîndu-mi aminte de făgăduiala făcută lui Gorki, m-am apucat din nou de acest roman despre propria mea viaţă. Dar şi după aceea, nu o dată mi-am întrerupt munca sub povara îndoielilor: oare e nevoie să povestesc toate aceste fapte, încercate şi trăite în anii îndepărtaţi?... Şi în clipele acestor şovăieli răsuna insistent glasul pătrunzător al lui Alexei Maximovici: „E un lucru foarte important şi foarte necesar..."

Astfel, în decurs de cîţiva ani am creat acest letopiseţ al copilăriei şi tinereţii mele, letopiseţul vieţii unui om din generaţia mea*).

---

*) E vorba despre trilogia autobiografică: „Poveste despre copilărie", „Volniţa", „Ani grei".

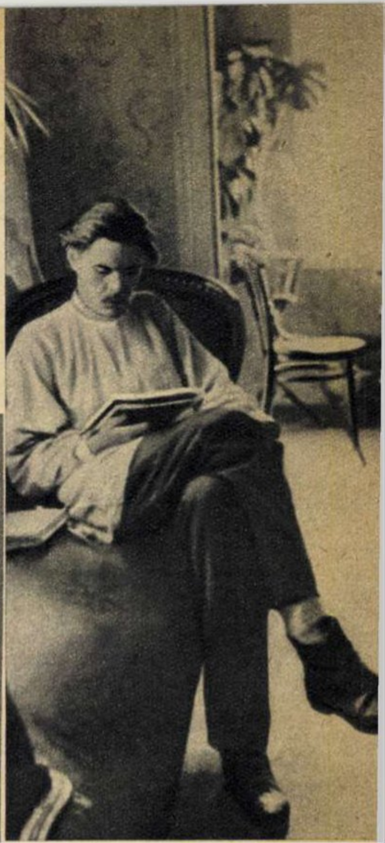

Fotografie găsită după 60 de ani: Maxim Gorki la Nijni-Novgorod.

Marele scriitor cu prietenii săi dragi, pionierii.

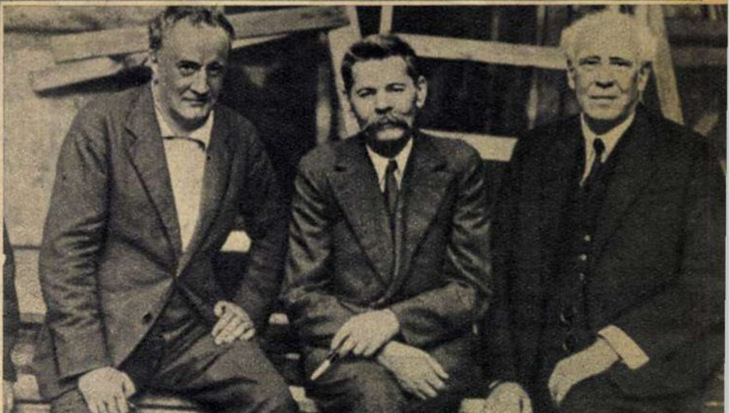

Maxim Gorki între N. S. Stanislavski (dreapta) şi V. I. Kacialov, în culisele teatrului M.H.A.T. — după un spectacol. →

PASIUNE, LUPTĂ, VIAȚĂ

de Ilya EHRENBURG

Sentimentul istoriei este necesar omului... Ori de cîte ori mă întîlneam cu Gorki, simţeam întotdeauna prin el prezenţa istoriei. Era un om simplu, un om care ştia să fie un interlocutor vesel. Toată făptura lui respira pasiune, luptă, viaţă; el şi o cameră obişnuită o putea transforma într-o arenă unde se ciocneau secolele. Ne ajuta să privim viaţa zilelor noastre şi pe noi înşine cu ochii urmaşilor noştri.

A fost o vreme cînd tînăra literatură sovietică făcea primii săi paşi... Gorki a venit în mijlocul nostru ca sol al marii literaturi ruse... El ne-a adus aminte că nu sîntem nişte orfani... Pentru el Tolstoi şi Cehov nu erau nişte clasici, ci contemporani, oameni vii. Îi cunoscuse, se întîlnise cu ei, discutase... El era chezăşia preluării tradiţiilor. Noi îl cunoşteam pe Gorki viu; nu obişnuia să-i canonizeze pe morţii de seamă. Ne chema nu numai să continuăm un drum, dar să şi începem unul nou... În acest om te cucereau vioiciunea, vitalitatea lui neobişnuită, devotamentul faţă de viaţă. Ani, decenii de-a rîndul a luptat cu moartea. Semăna cu un copac mare, noduros, puternic, care s-a ridicat în pofida furtunilor. Gorki iubea copacii, iubea copiii. Iubea oamenii cu pasiunile şi ciudăţeniile lor, cu acele trăsături ce-i deosebesc şi cu omenescul ce-i uneşte. El credea în progres cu o convingere nemărginită, puternic. Ori de cîte ori avea prilejul să afle de o nouă invenţie se bucura ca un copil. Scepticismului scriitorilor mari şi mici, acest om, peste care s-au abătut furtunile unei vieţi aspre, îi opunea puritatea şi integritatea naivităţii sale înţelepte.

Născut poet, a devenit dascălul nostru, al tuturor, nu pentru că-i plăcea să moralizeze, dar pentru că iubea viitorul.

Micul comentar

„BENEFACTOR“

de Florica ŞELMARU

Aşa se autointitulase răposatul Rafael Trujillo senior: „binefăcătorul“. Aşa îl denumea cu mare zel presa oficială, aşa îl proslăveau în albastra noapte a Antilelor inscripţiile luminoase, aşa căuta să-l prezinte contemporanilor şi posterităţii numărul enorm de monumente (2.284 — cam unul la 1.225 de locuitori) care îl înfăţişau în toate aşezările dominicane. Dacă „binefăcătorul“ ar fi lăsat în seama cîrmuiţilor săi grija de a-i dărui un supranume, acesta ar fi avut altă rezonanţă!

Acum ceva mai mult de un an, trimiterea de către S.U.A. a 4.000 soldaţi, însărcinaţi să-l apere pe „binefăcător“ de mînia populară, a atras atenţia asupra micii Republici Dominicane. S-au aflat atunci sumedenie de particularităţi ale rînduielilor instaurate cu trei decenii în urmă, tot prin graţia baionetelor nord-americane. Acum ceva mai puţin de un an, un enorm scandal zguduia Organizaţia Statelor Americane: atentatul împotriva preşedintelui Betancourt al Venezuelei fusese organizat de dictatorul dominican. Noi elemente s-au adăugat cu acest prilej celor venite la cunoştinţa opiniei publice cu cîteva luni în urmă. Laolaltă, alcătuiau tabloul, uluitor pentru o minte modernă, a ceea ce dictatura „binefăcătorului“ făcuse din mica republică antileză.

„Un Caligula al Caraibilor“, spunea un ziarist occidental vorbind despre Trujillo. Poate. Dar un Caligula versat în afaceri de bursă: răposatul şi numeroasa lui familie şi-au asigurat consistente pachete de acţiuni ale societăţilor nord-americane care domnesc în economia ţării. „Un stat de operetă“, au spus alţii, referindu-se la maniile vestimentare ale dictatorului (într-o singură zi, era în stare să apară pe rînd în costum civil, în uniformă militară, în robă universitară, din nou în civil, din nou în uniformă, în fine, în frac) şi la obsesia imortalizării prin monumente. Dar omuleţul ridicul care-şi sălta statura pe cîteva fleacuri suplimentare la tocurile pantofilor şi şi-o subţia strîngîndu-se în corset era un tiran de o cinică ferocitate. În cei 30 de ani de exercitare a puterii, numărul vieţilor pe care le-a curmat se ridică la zeci de mii. De la ţăranii masacraţi la frontiera haitiană, la proprii săi colaboratori — au murit astfel în condiţii misterioase un ministru al muncii (se opusese unor măsuri de o prea deocheată samavolnicie), un preşedinte al Băncii dominicane de rezerve (se opusese unor măsuri inflaţioniste). E adevărat că dacă pentru oamenii de rînd moartea se fabrica în serie, pentru personalităţi se acorda un oarecare finisaj: sucombau în ciudate „accidente de automobil“, „alunecau“ de pe cîte o stîncă, îi dobora cîte o bruscă şi inexplicabilă „maladie“. Se pare că şi adversarii care au pus la cale uciderea lui s-au grăbit să-l suprime înainte de a fi ei suprimaţi...

Oricum, dacă ar fi putut asista la propriile lui funeralii, Rafael Trujillo ar fi făcut una din frecventele lui crize de furie. De data asta împotriva propriilor lui foşti „binefăcători“. Căci sentimentele cu care moartea lui Trujillo a fost primită la Washington sînt acelea pe care un corespondent al agenţiei „Associated Press“ le sintetiza scriind că în sfîrşit acum „Statele Unite ar putea scăpa de o mare povară în relaţiile lor cu celelalte state americane“.

Dar, considerînd Republica Dominicană ca pe o feudă personală, răposatul şi-a pregătit şi un moştenitor: pe Rafael Trujillo junior. Pentru a-i insufla simţul răspunderilor civice, încă de la 3 ani îl numise, prin decret, colonel. E lesne de înţeles că o carieră a armelor începută atît de timpuriu nu putea fi decît glorioasă: la moartea tatălui, Rafael junior a fost numit comandant suprem al forţelor armate dominicane. Pe parcursul ascensiunii sale însă au fost şi unele hopuri. Astfel, trimis să-şi desăvîrşească studiile militare în Statele Unite, n-a izbutit, cu toată bunăvoinţa uşor de imaginat a profesorilor, să-şi treacă examenele. Astfel, din fonduri destinate aşa-zisului „ajutor militar“, viitorul om de stat a oferit unor actriţe de cinema, intime prietene ale domniei sale, nişte fleacuri de limuzine somptuoase şi nişte bagatele de haine de blană (nu s-a putut stabili definitiv dacă e vorba de chincilla sau „numai“ de vizon).

Amintirea acestor isprăvi încă recente ale fiului suprapunîndu-se amintirilor mai vechi şi mai noi despre moravurile tatălui şi totul combinîndu-se cu dificultăţile pe care politica Statelor Unite le întîmpină în momentul de faţă în ţările Americii Latine, cercurile interesate din Washington şi New York nu-şi ascund dorinţa de a colabora de aci încolo în Republica Dominicană cu persoane mai puţin compromise.

După 30 de ani şi mai bine de legături strînse, atît de strînse! Hotărît lucru, nu există recunoştinţă...

PASTE FAINOASE
biscuiti
FIDEA

Vitrina magazinului alimentar cu autodeservire „Bitolia“ te îmbie să-ţi faci aici cumpărăturile. Cealaltă însă, din calea Dorobanţi nr. 100 (fotografia din dreapta) nu.

REPARATII
ARAGAZ
BROASTE-CHEI-YALE
ELECTRICE-FIARE DE CALCAT
Biciclete
REPARATII
MAŞINI DE CUSUT

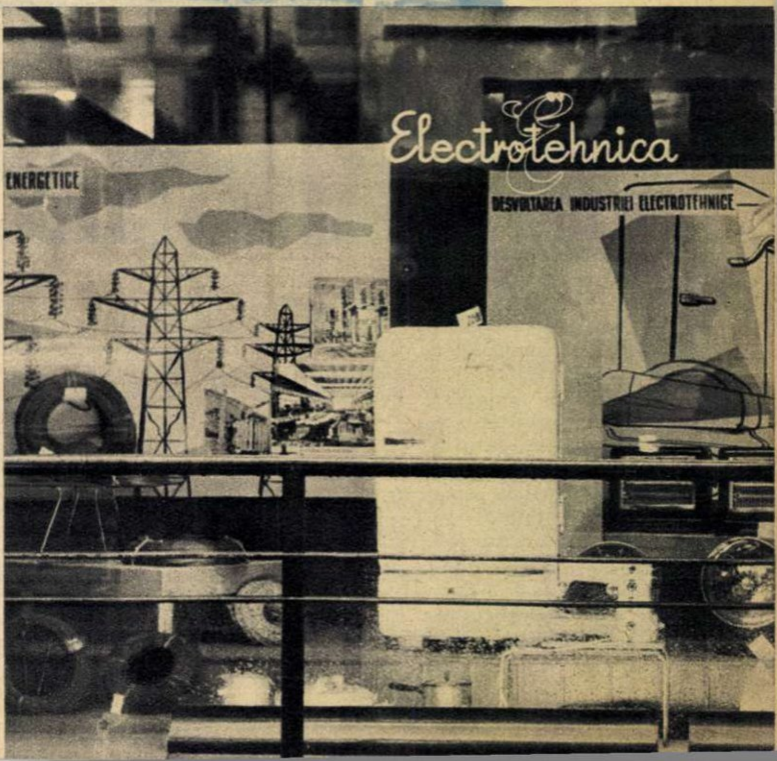

Cum să arate orașul nostru?

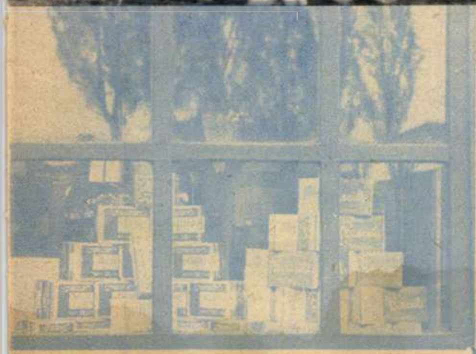

Utilajele tehnice oferă totuși posibilitatea aranjării unor vitrine frumoase: iată un exemplu concret (fotografia de jos). De ce oare unele cooperative meșteșugărești se mai mulțumesc cu asemenea vitrine (fotografia din stînga), din care lipsește orice preocupare pentru estetică?

CUM SĂ FACEM CA STRADA BUCUREȘTEANĂ, PRIN ÎNTREGUL EI ASPECT, SĂ SE INTEGREZE NOII LINII ARHITECTONICE A ORAȘULUI — IATĂ ÎNTREBAREA PE CARE REVISTA NOASTRĂ O PUNE CITITORILOR, PRINTR-O ANCHETĂ DESCHISĂ SĂPTĂMÎNILE TRECUTE. ANCHETA ACEASTA A GĂSIT ECOU. PUBLICĂM AZI DOUĂ DIN OPINIILE TRANSMISE DE CITITORII „FLACĂRII".

Iată ce ne spune Vasile Taulescu, muncitor tipograf la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii":

„De doi ani am primit un apartament în noul și frumosul cartier Floreasca. Dar înainte de aceasta, am locuit multă vreme într-un vechi cartier mărginaș, așa că problema pe care doresc s-o ridic îmi stă încă la inimă. E vorba de un mic neajuns care, din păcate, se mai menține în unele cartiere, și anume despre curțile cu garduri neîngrijite, desfășurate pe sute și sute de metri, ale unor întreprinderi care își plasează aici depozitele, remizele, garajele. Desigur că asemenea depozite sînt utile, dar utilul se poate îmbina cu frumosul — precum bine se știe. Îmi vin în minte destule exemple care nu răspund însă acestei cerințe: un depozit de colectare a metalelor vechi (un depozit I.C.M.) în bulevardul Muncii nr. 120. Ceva mai sus, există un depozit de lemne: peste gard și printre șipcile gardului se zăresc materialele depozitate la întîmplare. Un alt depozit I.C.M. din cal. Dorobanți nr. 130 are un aspect tot atît de neplăcut. Garajul din cal. Dorobanți nr. 115, a cărui curte e plină cu camioane în reparație, apare ca un „cimitir auto". Ce-i de făcut? Aceste depozite ocupă de multe ori terenuri urbane în care s-au făcut canalizare și instalații pentru încălzire. Desigur că, în decursul timpului, încetul cu încetul, aceste depozite își vor găsi altă plasare, iar în locul lor, pe terenurile acestea gata pregătite și amenajate, se vor construi locuințe. Dar pînă atunci? Pînă atunci, tocmai pentru că în aceste curți se depozitează materiale vechi, gardurile și toate acareturile interioare ar trebui să fie bine întreținute, vopsite în culori proaspete, iar curtea ar trebui presărată, pe cît e cu putință, cu pietriș și împodobită, ici colo, cu straturi de flori. Dar mai cu seamă depozitarea materialelor trebuie astfel aranjată, încît să răspundă și criteriului estetic.

Trebuie de asemenea să avem grijă de felul în care arată fațada, grădinița și curtea casei noastre, pentru că toate acestea contribuie și ele la aspectul străzii. Poate că sînt unii cetățeni care ar dori să-și înfrumusețeze curtea, să întreprindă unele îmbunătățiri, dar nu știu prea bine de unde s-o înceapă. De unde se pot procura prefabricate pentru un gard? Dar puieți de pom, dale de iarbă, semințe și pămînt pentru flori? Eu cred că deputații sfaturilor populare, în colaborare cu comitetele de stradă, ar putea să furnizeze cetățenilor — în acest sens — o informare exactă și la timp. Tot ei ar trebui să aducă în bibliotecile de cartier cărți tehnice despre îngrijirea gospodăriei și a grădinii, să le recomande și să le țină la dispoziția cetățenilor. Un asemenea sprijin activ ar fi prețios".

Vitrina tehnică poate (și trebuie) să fie estetică...

Arhitectul Mircea Dima de la Institutul de proiectare „Proiect-București" ne transmite și el cîteva opinii:

„Calea Dorobanți e o arteră importantă a Capitalei, legînd centrul de noul cartier Floreasca. Trebuie să recunoaștem însă că, deși această arteră a suferit multe transformări în bine, în unele locuri aspectul ei nu este întru totul corespunzător. Mă refer, de pildă, la vitrinele ce se înșiră aproape una după alta de-a lungul întregii străzi. Există, desigur, și vitrine frumoase — și ele domină prin aspectul lor — cum este cea a magazinului cu autodeservire „Bitolia". Dar multe magazine sînt ocupate aici de unități ale cooperativelor meșteșugărești, pe care le întîlnești la numerele 101, 102, 105, 126, 130, 150, 162... (și lista nu e epuizată). Una e o „Metalo-casnica" pentru tinichigerie; alta, un „Tricotextil"; o a treia o cooperativă „Metalica"; apoi încă o „Metalo-casnica", pentru reparații de mașini de cusut și biciclete; urmează cooperativele „Geamuri", „Montaj-electrice" ș.a.m.d. Va să zică, mai toate expun utilaj tehnic. Și, ca și cînd „tehnicul" s-ar opune esteticului, cooperatorii se cred cu totul scutiți să facă alt efort decît acela de a îngrămădi, „expozitiv", materialele în vitrină. Efectul este unul dintre cele mai urîte — și, din păcate, se repetă la prea multe unități. Mai este nevoie să pledăm pentru capacitatea utilajelor tehnice de a oferi posibilitatea aranjării unor vitrine frumoase? Răspunde la această întrebare succesul atîtor expoziții tehnice — dar un exemplu și mai pilduitor (deoarece e născut în aceleași condiții) se află chiar pe calea Dorobanți, la nr. 157: atelierul electromecanic al unei cooperative corespunde cerințelor pe care le formulăm.

Ar fi bine să existe o preocupare mai susținută pentru amenajarea vitrinelor tehnice și, în acest sens, cooperatorii ar trebui să ceară ajutorul vitrinierilor profesioniști. Iar aceștia, la rîndul lor, să-și înscrie în plan tema vitrinei tehnice.

Fiindcă mă refer la calea Dorobanți, vreau să mai opun alte două exemple. La nr. 99 se află un magazin renovat de „Delicatese" — îngrijit, vesel, cu o plăcută grafică a firmei — și, puțin mai sus, „Bufetul Nehoiu" — întunecos, prăfuit, lăsînd o impresie de insalubru.

Îți face plăcere să intri în primul magazin, dar eziți să consumi ceva în cel de-al doilea. În vitrina unui restaurant, cred eu, nu trebuie să se expună mîncare adevărată, dar nici torturi din carton și frișcă din ghips. O perdea simplă, foarte curată, un vas decorativ, reclame ingenioase și bine realizate grafic sînt elemente recomandabile vitrinei unui asemenea local".

Fotografii de Elena GHERA

MODA: pentru siluete mai puțin suple

— Nu toată lumea are silueta suplă, silueta ideală cerută de modă. Femeile mai corpolente sînt dezavantajate de culorile deschise, imprimeurile vii, țesăturile subțiri și transparente...Modele care să le convină sînt puține... Și atunci?...

— Resursele modei sînt inepuizabile. Pentru fiecare siluetă se pot găsi soluțiile adecvate, avantajoase. În cazul de care vorbim ne vom opri la țesături mai seci, cu ținută mai rigidă, la imprimeuri discrete (dar nu monotone), la culori sobre (nu mohorîte). Iar dacă în croială avem o latitudine mai redusă, o vom compensa printr-o atentă alegere a accesoriilor. O rochie cu un model pretențios atrage atenția asupra imperfecțiunilor siluetei. În schimb o ținută cu o croială simplă, completată cu accesorii bine armonizate, conferă eleganță chiar și unei siluete mai puțin desăvîrșite. Iată de pildă aceste modele din colecția prezentată la Congresul modei din Berlin și realizate la Centrul de creație al fabricii de confecții „Gheorghe Gheorghiu-Dej".

Pentru rochia de dimineață (foto 1), a fost ales un poplin imprimat al cărui desen pe verticală subțiază silueta. Fusta cu pense necălcate e semilargă, iar corsajul, cu talia alungită, e completat cu un guler și revere. Nota văratică este accentuată de accesoriile albe.

Ținuta elegantă de după-amiază (foto 2) e dintr-o țesătură jacard, din bumbac, cu un desen discret, în tonuri de galben. Rochia, dreaptă, are în față două pense din care pornește puțin mai jos de talie un cordon încheiat la spate. Jacheta e croită chimono, cu mîneca trei sferturi și gulerul depărtat de gît. O floare și o pălărie albă sînt recomandabile.

La ocazii festive un material de calitate e suficient pentru a da somptuozitate modelului, chiar dacă e croit foarte simplu, ca acest taior de seară (foto 3) din mătase cu un fir de lurex auriu. Fusta e dreaptă, jacheta, ușor ajustată, are guler cu revere și se încheie cu trei nasturi.

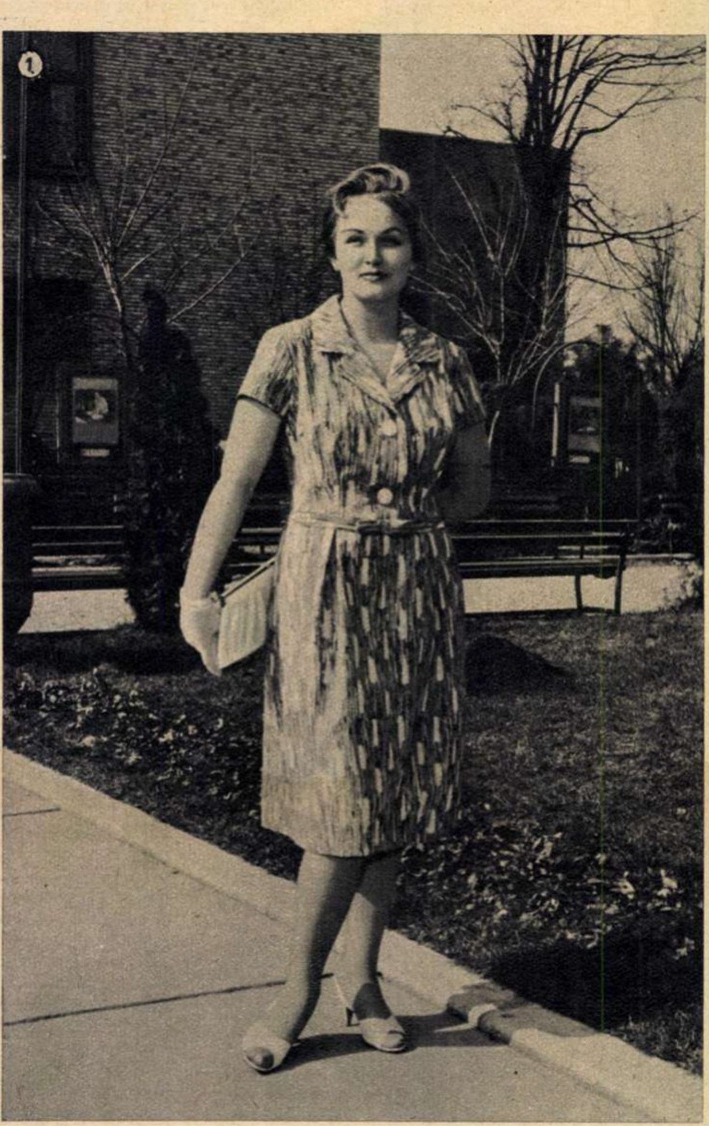
①

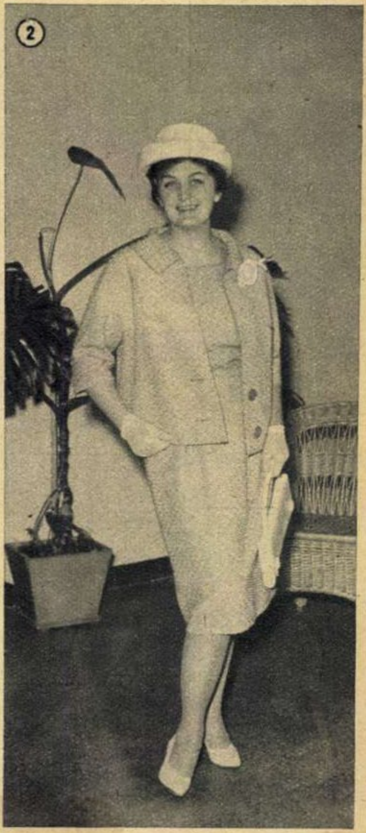
②

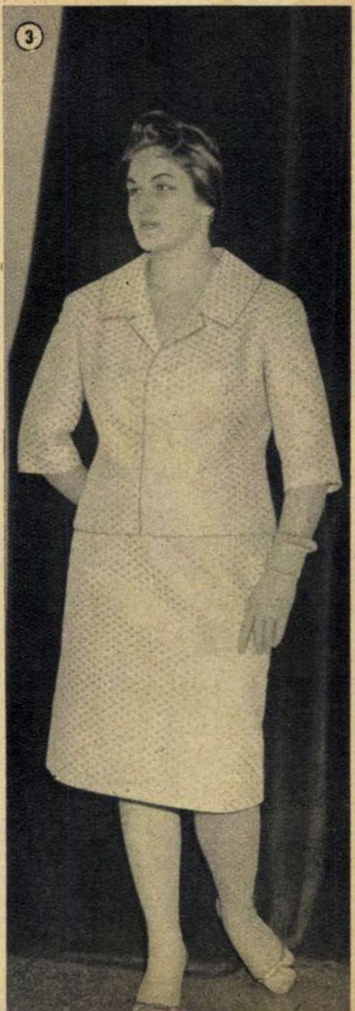
③

DE VORBĂ CU MEDICUL:

OUL în dietetică

Bogat în vitamine și ușor digerabil, oul este un aliment de largă folosire. Elementele sale constitutive sînt utilizate aproape în întregime în organismul omului. Conținînd numeroase materii necesare creșterii organismului, el este deosebit de prețios mai ales în alimentația tineretului. În afară de albumine, *în albușul* de ou se află: calciu, fier, magneziu, potasiu. *Gălbenușul* are o înaltă valoare nutritivă datorită lecitinei, nucleoproteină bogată în fosfor. El conține de asemenea o hemoglobină embrionară foarte bogată în fier organic, precum și vitaminele: A, B_1, B_2, E, D.

Există totuși unele contraindicații dietetice. Oul trebuie consumat în cantități normale (șase-opt pe săptămînă), exagerarea în consum nefiind lipsită de pericol. Unele persoane au pentru ouă o intoleranță digestivă care se manifestă fie prin apariția unor fenomene alergice (ca urticaria), fie prin tulburări ale vezicii biliare sau ale ficatului. În unele cazuri, aceste neajunsuri pot fi remediate printr-o preparare specială a oului pentru consum.

Am menționat mai sus conținutul bogat în albumine al ouălelor. Ei bine, cu cît această albumină este mai puternic coagulată, cu atît devine mai greu digestibilă. Așadar, digestibilitatea ouălelor e în funcție de modul de preparare. Cel mai ușor digestibil este oul moale, care se obține prin fierbere în apă clocotită timp de 3 minute și jumătate. Oul așa-zis tare, care se obține prin fierbere timp de 5-6 minute, este greu digestibil.

S-a constatat că o sută grame de ouă moi se evacuează din stomac în 100 de minute, pe cînd aceeași cantitate de ouă tari, în 180 de minute.

Un alt mod recomandabil de preparare sînt ochiurile în apă (ochiurile romînești). Ouăle prăjite sînt greu de digerat datorită grăsimilor care se acumulează.

Copiilor și anemicilor li se recomandă ouăle crude sau numai gălbenușul frecat cu zahăr, la care se adaugă puțină cacao, pentru a le da un gust mai plăcut.

Recomandăm ouăle în alimentația copiilor, a bolnavilor de atonie a vezicii biliare urmată de constipație și dispepsie flatulentă. Suferinzii de hepatită cronică pot consuma maximum cinci ouă pe săptămînă. În boala ulceroasă oul moale constituie un bun aliment care protejează mucoasa gastro-intestinală. În surmenaj, în anemiile primare sau secundare, ouăle constituie un aliment tonic reconstituant. În convalescența bolilor consumptive și în unele cure de supraalimentație ouăle sînt de asemenea foarte indicate.

Contraindicațiile sînt relativ puține: nu se vor consuma ouă de către bolnavii cu litiază biliară (piatră la ficat), de către acei cu intoleranță prelungită și cu manifestări alergice chiar în cazurile de preparare indicate. Ouăle sînt contraindicate de asemenea în colita cronică.

Dr. Silviu GHEREA

mozaic

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	A	U	R	E	L	V	L	A	I	C	U	■
2	E	R	A	■		U			■			
3	R	A	Z	A	■	I	■					
4	O	■		V	I	A	T			■		
5	M	A		S	A	■	A			T		
6	O	S	T	A	■		R			N		■
7	D	I	■	P			O			■	A	L
8	E	■		■			M	■				
9	L	I	L	I	A	C	■	B				
10	I				■	I	T	A	R	I	■	
11	S	A	N	I	T	A	R	■			E	
12	M	■			P		I		■		R	

AVIATICĂ

ORIZONTAL: 1) „Maistorașul“ care, după Traian Vuia, a înălțat spre cer primele aripi romînești (2 cuv.). 2) Lungă perioadă de timp — Urcă — Prefix pentru ureche. 3) Traiectorie luminoasă — Mijloc de comunicație în timpul zborului. 4) Tehnician al zborului — Bile! 5) Comanda aripioarelor și a profundorului unui avion — A așeza avioanele în front de paradă. 6) Oficiul de spectacole și turnee artistice din țara noastră — Motor blocat. 7) Mînă caii — Conducători ai aeronavelor — Începe alfabetul. 8) Creangă — De culoare galben-brună. 9) Zboară numai în timpul nopții — Zboară pe deasupra stachetei! 10) Zburător legendar — Pantaloni țărănești. 11) Avion pus în slujba asistenței medicale — Chemare. 12) Îndîrjit (fig.) — Zburător din America de Sud, cu pene multicolore!

VERTICAL: 1) Tehnica de a construi avioane în miniatură pe care și-o însușesc pionierii noștri în cercuri speciale. 2) A felicita — Maeștri ai zborului — Diminutiv feminin. 3) Zbor al avioanelor la mică distanță de suprafața pămîntului — A zbura fără motor. 4) Asociația voluntară pentru sprijinirea apărării patriei, în care aviația deține un rol important — Floare...în ochi. 5) Culese! — Servește — Curelușă... în spirală — Tudor Popovici. 6) Traian..., primul romîn care a construit un aparat de zbor ce s-a înălțat cu mijloace mecanice proprii — Eră din trecutul îndepărtat al pămîntului (masc.). 7) Lecuiește! — Asigură transporturile aeriene civile din patria noastră — Prefix pentru trei. 8) Bolid provenit din spațiul cosmic — Negație. 9) Partea mobilă a unei aripi de avion care servește pentru comandă și control. 10) Tabel de semne convenționale folosit de aviatori — Ține! — Moment. 11) Aviația în slujba agriculturii, sănătății etc. — Erbiu. 12) Barcă pentru sportivi — Instrument de orientare, care în aviație se numește compas.

DEZLEGAREA JOCULUI „CU SOARE“..., APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

ORIZONTAL: 1) Rămășag — Vară. 2) Urare — Clește. 3) Dosare — Est — R. 4) Emite — Astru. 5) An — Nori — Ore. 6) Z — Icar — Nișă. 7) Aa — Udat — Sc — F. 8) Premergători. 9) As — P — I — Nepal. 10) D — Reținut — Vt. 11) Arina — Oa — Far. 12) Ate — Mireasa.

Introducere în filatelie (X)

SPĂLAREA MĂRCILOR ȘTAMPILATE

Dacă mărcile neuzate (neștampilate) nu așteaptă altceva din partea filatelistului decît să le introducă în clasor, în schimb cele uzate (ștampilate) cer colecționarului o manoperă ceva mai complicată.

Acestea trebuie să fie mai întîi dezlipite de pe corespondența pe care au francat-o, operație ce se face prin umezire sau chiar prin spălare, în cazul cînd guma e mai rezistentă.

Iată cum se procedează:

Se taie hîrtia de plic în jurul mărcilor, la 1-2 cm distanță de marginea dințată. Mijlocul cel mai indicat de desprindere a mărcilor îl constituie introducerea și spălarea fragmentelor respective în apă caldă. Totuși această operație trebuie executată cu precauție, deoarece unele mărci și hîrtii de plicuri se decolorează. Acest fenomen s-a observat în special la mărcile imprimate cu cerneală roșie și la plicurile portocalii. Pentru a preveni neplăcerile provocate de decolorarea lor, acestea nu trebuie puse în baia comună cu restul de piese pentru a nu le păta; în apa în care vor fi spălate, se adaugă sare de bucătărie sau oțet, sub a căror acțiune este împiedicată dizolvarea cernelurilor. Celelalte mărci se spală grupate pe culori, pentru a evita orice fel de surprize. Operația de spălare durează uneori și 20 de minute, dar dacă știm că mărcile respective sînt imprimate cu o cerneală rezistentă, putem scurta cu mult această durată, folosind o apă fierbinte, care dizolvă mai repede guma mărcilor. După ce fragmentul de plic s-a desprins, mărcile vor fi ridicate din apă și așezate pe marginea vasului (farfurie de obicei), una alături de alta, după care, în ordinea în care au fost scoase din baie, vor fi întinse cu partea tipărită în jos, pe o coală de sugativă curată (se poate folosi la nevoie și o hîrtie poroasă obișnuită), pînă ce constatăm că sînt aproape uscate. Apoi, în această stare, le introducem între filele unui caiet curat sau ale unei cărți, peste care punem o greutate oarecare, în vederea presării lor și evitării scorojirii.

În general, un filatelist trebuie să știe de la început că cernelurile cele mai sensibile la apă sînt cele imprimate pe hîrtie cretată (cromo), în rîndul cărora se află și tiparul unor vechi emisiuni romînești, ca „Expoziția 1906“. Aceeași sensibilitate o prezintă și primele emisiuni ale Rusiei, ale Poloniei, ale Cașmirului, apoi seriile jubiliare ale Austriei apărute între anii 1908-1910, precum și mai toate mărcile tipărite în culorile verde și violet înainte de anul 1900.

Unele mărci vechi, ca Prusia-1866 de 10 și 30 sgr. (Silbergrosch — monedă divizionară a timpului), nu pot fi spălate de loc, deoarece desenul lor dispare o dată cu dizolvarea gumei. Încercînd separat fiecare tipar pe care nu-l cunoaște încă, filatelistul va evita riscul distrugerii în masă a mărcilor supuse spălării. Atragem atenția și asupra faptului că, după uscare, mărcile trebuie controlate în privința calității lor, deoarece pot ieși la iveală multe defecte ce nu au fost observate înainte. Iar dacă, după spălare, mărcile rămîn pe alocuri încrețite, ele pot fi netezite cu ajutorul unui fier de călcat ușor încălzit. Călcarea se face pe partea care a fost gumată, cu o hîrtie umezită, așezată între fier și marcă. Marca astfel pusă la punct se montează în album sau se păstrează în clasor, respectînd toate regulile de conservare.

Distanța minimă ce trebuie lăsată pînă la marginile mărcilor, cînd acestea sînt decupate de pe plic spre a fi dezlipite apoi prin umezire sau spălare. ↓

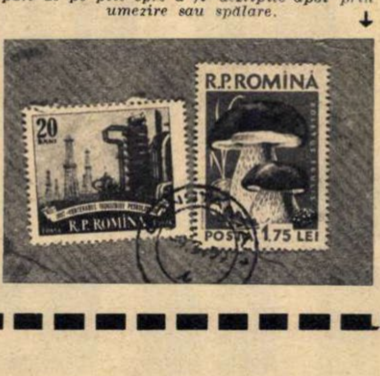

UN TELESCOP DE 105 TONE

La Observatorul astrofizic din Crimeea al Academiei de Științe a U.R.S.S. a fost terminată montarea celui mai mare telescop cu oglindă din Uniunea Sovietică și din Europa.

Cu ajutorul acestui telescop gigantic astronomii sovietici vor putea soluționa probleme de actualitate ale astrofizicii moderne — studierea proceselor care se desfășoară în cele mai îndepărtate regiuni ale Universului.

Oglinda principală a acestui instrument-unicat, proiectat și construit de oameni de știință și muncitori sovietici, are un diametru de 2,6 m. Noul telescop este instalat într-un turn de construcție originală, avînd înălțimea unei clădiri cu nouă etaje.

Instrumentul este complet automatizat. Punerea la punct, deschiderea și închiderea obturatoarelor aparatului fotografic și schimbarea focalizării vor fi efectuate de la distanță, de la un pupitru central de comandă. Telescopul poate fi îndreptat în mod rapid spre orice punct al cerului și apoi să urmărească cu precizie mișcarea corpului ceresc examinat.

Greutatea telescopului este de 105 tone.

LĂMPI CARE POT ILUMINA TIMP DE DECENII

Un grup de ingineri de la Institutul de cercetări științifice miniere din Budapesta au elaborat un nou procedeu de iluminat în mine și galerii. Acesta prezintă o serie de avantaje față de metodele din trecut, deoarece nu depinde de nici o rețea electrică și nu prezintă riscul provocării exploziilor. În plus, iluminatul este permanent.

Noua metodă constă în utilizarea unei combinații de izotopi emițători de radiații și substanțe luminiscente. Pe baza realizărilor dobîndite, s-au obținut primele elemente experimentale pentru un sistem de semnalizare luminoasă în mine. Se consideră că printr-o perfecționare a sistemului se vor putea produce în serie lămpi pentru mineri, care vor lumina timp de decenii. La institutul din Budapesta, unde asemenea experiențe se fac pentru prima dată în lume, se consideră că noua metodă va putea fi adaptată pe scară largă.

CITITORI CĂTRE CITITORI

Popescu Cristian, elev, Galați, str. Mazepa nr. 63, dorește să corespondeze pe teme de prietenie, literatură, teatru și sport.

Molodeț Vasile, elev anul II, școala pedagogică „J. A. Komensky“-Deva, dorește să corespondeze cu elevi și eleve pe teme de muzică, sport, cinematografie și să facă schimb de cărți poștale ilustrate.

Damian Toma, student, Iași, căminul „Filimon Sîrbu“, str. Cloșca nr. 9, dorește să facă schimb de timbre, fotografii, cărți poștale ilustrate; de asemenea să discute în scris despre diferite cărți.

Dobre Ion, elev. cl. a XI-a, Pitești, str. Gh. Doja nr. 41, dorește să facă schimb de fotografii ale actorilor și de cărți poștale ilustrate.

UN NOU PREPARAT PENTRU RELAXAREA MUȘCHILOR

Chimiștii din Uzbekistan au descoperit un înlocuitor al curarinei — un preparat pentru relaxarea mușchilor, care înlesnește realizarea de intervenții chirurgicale complexe și de lungă durată. Curarina este produsă din planta sălbatecă *curara*, răspîndită doar în preeriile americane. Compoziția preparatului și modul lui de fabricație erau ținute în secret.

Chimiștii uzbeci au descoperit un alcaloid care nu numai că înlocuiește curarina, dar îi este chiar superior ca efect medicamentos. Noul preparat — demsemina — este produs din plante care cresc în Asia Centrală.

Medicii au experimentat noul produs și i-au acordat o înaltă apreciere. Superioritatea lui față de preparatul american constă în faptul că, administrat în aceleași doze, nu are o influență dăunătoare asupra organismului omului.

ÎN LOCUL STICLEI CU LAPTE, O PUNGĂ CU LAPTE!

La fabrica de produse lactate „Gorki“ din Moscova au intrat în exploatare mașini automate care toarnă laptele în pungi de hîrtie, le închid și le introduc în coșuri metalice.

Pungile se confecționează dintr-o hîrtie a cărei suprafață interioară este acoperită cu un strat subțire de polietilenă, iar suprafața exterioară pe care se află eticheta este parafinată. Ruloul de hîrtie se introduce în mașina automată și la derulare este sterilizat pe întreaga lățime cu ajutorul unei lămpi bactericide.

Turnarea laptelui în pungi de hîrtie prezintă o serie de avantaje în comparație cu îmbutelierea. Producția de lapte ambalat în pungi, pe o aceeași suprafață, crește de peste 2-3 ori, iar suprafața necesară pentru depozitare se micșorează cu 92%. Costul transportului laptelui în rețeaua comercială se reduce în acest fel de 2,6 ori, volumul transporturilor scade de 6,3 ori, productivitatea muncii crește de 2,3 ori.

Ambalajele de hîrtie cu strat de polietilenă pot fi folosite și pentru alte produse lichide.

COOP. ARTA APLICATĂ

Una din sălile complexului Floreasca a găzduit deunăzi întîlnirea — devenită tradițională — dintre reprezentanții industriei textile și cei ai comerțului de specialitate, în vederea încheierii contractelor de livrări pentru cel de-al doilea semestru.

Cadrul în care s-a desfășurat această întîlnire n-a diferit mult de acela al unei expoziții: standuri, scoțînd în evidență un mare număr de noutăți — o adevărată vitrină a vitrinelor viitoare; cataloage și colecții de mostre; decupaje din celofan imaginînd croieli diverse de rochii și care, aplicate pe material, sugerau confecția finită etc. etc.

În acest cadru s-a desfășurat munca laborioasă și plină de răspundere, adesea dificilă, a celor două părți contractante.

Ce a scos ea la iveală?

vitrina vitrinelor

1

În primul rînd, activitatea simţitor îmbunătăţită, sub raportul calităţii şi al sortimentelor, a industriei noastre textile. Ştandurile, în marea lor majoritate, reflectau rezultate concrete, obţinute de muncitorii şi tehnicienii textilişti în întrecerea pentru un nivel calitativ superior al produselor.

Iată, de pildă, dintre produsele fabricii „Bumbacul" din Timişoara, ţesăturile de poplin şi dejalen pentru cămăşi bărbăteşti, rochii şi bluze pentru femei. Greu le-ai deosebi de ţesăturile de mătase! Este drept, firele de bumbac din care sînt ţesute, extrem de subţiri, pieptănate, sînt de o calitate excelentă; dar nici munca depusă de ţesătoare nu poate fi lăsată de o parte. Lor, ţesătoarelor, li se datoreşte contextura uniformă, frumoasă, rezistentă.

Aceeaşi remarcă poate fi făcută şi în legătură cu multe din produsele fabricii „Teba" din Arad şi în mod deosebit în ce priveşte ţesăturile uni şi imprimate din celofibră: „Celofina", „Marusia", „Filia", cu indici calitativi superiori în ce priveşte rezistenţa la spălat, trăinicia culorilor etc. (Este cazul să ne întrebăm: de ce oare întreprinderea „Vasia Vasilescu" din Mediaş, deşi are un profil asemănător, s-a prezentat la un nivel atît de scăzut faţă de fabrica „Teba"?)

Rezultate pozitive ale întrecerii pentru calitate s-au concretizat şi în produsele foarte diverse ale multor altor fabrici, ca „Libertatea"-Sibiu şi „Dorobanţul"-Ploieşti (lînă), „Tudor Vladimirescu" - Bucureşti (mătase din fire de relon) etc.

Remarcabile sînt rezultatele obţinute de multe unităţi producătoare, sub aspectul diversităţii sortimentelor. Aici este vorba nu doar de varietatea combinaţiilor coloristice ale aceloraşi produse, ci de sporirea însăşi a sortimentelor de modele, de contexturi. Astfel, din cele 60 de articole în peste 450 poziţii coloristice, prezentate de fabrica „Libertatea" din Sibiu, 28 sînt articole noi. O gamă întreagă de produse din in şi cînepă (din păcate sînt încă prea puţin variate ţesăturile pentru rochii din in) subliniază îmbunătăţirea activităţii acestei ramuri a industriei noastre textile. Iată de pildă cîteva dintre noutăţile fabricii „Producţia"-Bucureşti: materiale pentru confecţii de vară în frumoase tonalităţi, feţe de mese şi aşternuturi de pat, perdele. Multe produse sînt destinate să creeze un decor adecvat pentru casele de odihnă de la munte şi mare: pînză pentru şezlonguri, umbrele şi corturi pentru plajă, feţe de mese şi draperii pentru cabane etc.

Şi dacă vorbim de calitatea unor sortimente, nu putem să trecem cu vederea preocuparea fabricii „Mătasea roşie" din Cisnădie pentru un produs destinat mai ales satului: băsmăluţele din fire de relon, uşoare ca fulgul, măiestrit colorate. De altfel acesta nu este singurul articol al numitei fabrici, remarcat de reprezentanţii comerţului; la fel de reuşite sînt eşarfele şi materialul pentru bluze din fire de relon, purtînd numele iluştrilor cîini astronauţi „Laika", „Cernuşka", „Bielka", „Strelka"...

A privi însă întîlnirea din sala Floreasca doar sub aspectul activităţii producătorilor ar fi o treabă incompletă şi omisiunea i-ar nedreptăţi pe reprezentanţii comerţului de textile. Doar scopul acestei prezentări este aprovizionarea magazinelor cu acele produse care să co-

3

2

1
Aspect din sala Floreasca în zilele contractărilor de produse textile pentru semestrul al II-lea al anului.

2
Indiscutabil că nici aceste mătăsuri nu displac...

3
Decupajele din celofan au uşurat alegerea sortimentelor.

„Mătasea populară" din București a prezentat un bogat sortiment de baticuri imprimate.

respundă cel mai bine nevoilor consumatorilor, gustului lor, exigenței lor sporite. De acest lucru s-au ocupat cu rîvnă tehnicienii din comerțul textil, marele număr de reprezentanți ai bazelor comerțului cu ridicata și — fapt pozitiv — ai unităților comerțului cu amănuntul, lucrători din comerț care se află în contact direct cu consumatorul. În discuțiile pentru încheierea contractelor ei au opus adesea tendințelor unor întreprinderi de a-și „apăra" planul pe sortimente, argumente izvorîte din cunoașterea necesităților și dorințelor publicului consumator.

Indiscutabil este că exigența sporită a reprezentanților comerțului (de fapt a consumatorilor) la contractarea produselor textile pentru semestrul al II-lea va însemna un serios stimulent dat întreprinderilor producătoare în căutările lor viitoare pentru o producție de articole cît mai frumoase, de mai bună calitate, în sortimente bogate, mereu noi, răspunzînd cerințelor modei fiecărui sezon.

Și acesta e principalul.

A. PETRUȚ

Fotografii de E. IAROVICI

Atenția reprezentanților comerțului a fost reținută de calitatea modelelor ↓ din in și cînepă expuse.

fotocronica FLACĂRII

Poliția din protectoratul britanic Zanzibar a reprimat sîngeros manifestațiile anticolonialiste care au avut loc cu prilejul recentelor alegeri. Potrivit agenției „France Presse", numărul victimelor se ridică la aproximativ 60 de morți și 360 de răniți. Au fost arestate 600 de persoane, iar starea excepțională a fost extinsă asupra întregii insule. În fotografie: una din victimele represiunii colonialiste.

Accelerarea reînarmării Germaniei occidentale, crearea de baze americane pentru rachete pe teritoriul acestei țări contravin hotărîrilor interaliate cu privire la smulgerea din rădăcini a militarismului în Germania. Guvernanții de la Bonn reprimă însă orice acțiune populară împotriva remilitarizării și pentru încheierea neîntîrziată a tratatului de pace cu Germania. În fotografie: poliția atacă pe participanții la o demonstrație antimilitaristă la Dortmund.

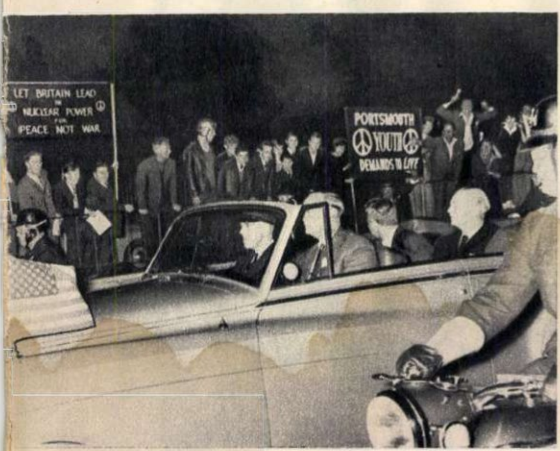
LET BRITAIN LEAD IN NUCLEAR POWER FOR PEACE NOT WAR
PORTSMOUTH YOUTH DEMANDS TO LIVE

Opinia publică de pretutindeni se pronunță cu hotărîre pentru încetarea experiențelor cu armele nucleare și interzicerea acestor arme, pentru înfăptuirea dezarmării generale și totale — așa cum se cere și în Memorandumul înmînat de N. S. Hrușciov lui J. Kennedy la întîlnirea de la Viena. În timpul recentei vizite în capitala Angliei a președintelui Kennedy, pe străzile Londrei au avut loc mari demonstrații pentru pace, împotriva experiențelor nucleare și a bazelor militare americane de pe teritoriul Angliei. În fotografie: un grup de demonstranți întîmpinînd mașina în care se aflau președintele Kennedy și primul ministru Macmillan cu pancarte pe care stă scris: *„Tineretul din Portsmouth vrea să trăiască"*, *„Lăsați Anglia să folosească energia nucleară pentru pace, nu pentru război"*.

„Japonia a cunoscut... atmosfera de revoltă care a marcat anul trecut lupta împotriva alianței cu Statele Unite" — relata agenția „France Presse" în legătură cu puternicele demonstrații care au avut loc împotriva legii reacționare cu privire la „preîntîmpinarea violențelor politice", îndreptată împotriva celor mai elementare drepturi democratice. În fotografie: poliția intervine în timpul dezbaterilor furtunoase din Camera inferioară.

Pe scena Teatrului de operetă din Budapesta, colectivul Teatrului de operetă din București a prezentat opereta „Lysistrata". Spectacolul s-a bucurat de un frumos succes. În fotografie: artiști maghiari felicitîndu-i pe interpreții romîni, la sfîrșitul reprezentației.

La stațiunea științifică în derivă „Polul Nord 8", membrii expediției pentru studierea Bazinului Arctic stau la soare, într-o clipă de răgaz.

FLACĂRA REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

ANUL X, nr. 24 (316)
17 IUNIE 1961

Redacția: BUCUREȘTI
Piața Scînteii 1
Căsuța poștală: 3507, of. 33,
Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE:
la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR:
3 luni : 26 lei
6 luni : 52 lei
un an : 104 lei

COPERTA NOASTRĂ: Discuție de specialitate... Fotografie de A. MIHAILOPOL

Prețul 2 LEI

Prezentarea grafică: Vlad MUȘATESCU.
Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

Bibl. Rep

...în cîteva linii

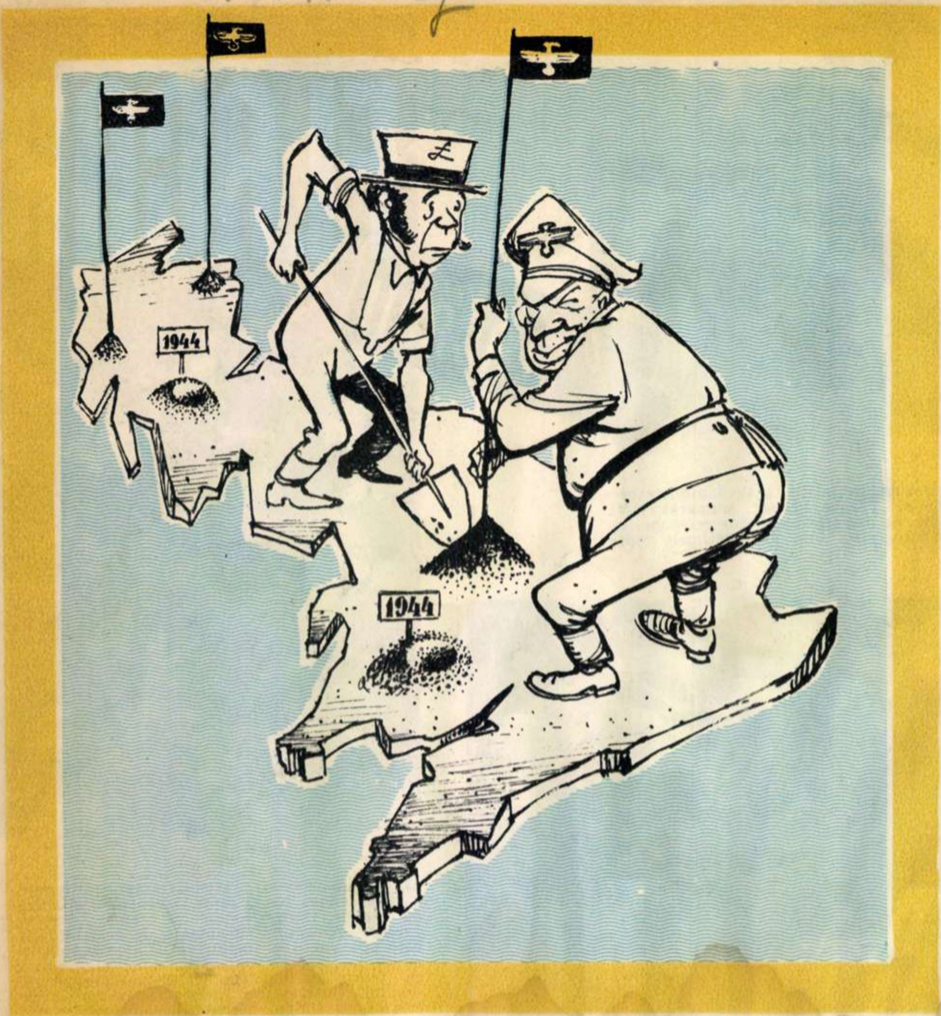

PREGĂTIRI PENTRU INSTALAREA BAZELOR BUNDESWEHRULUI ÎN ANGLIA

— Merge uşor! Utilizăm gropile făcute de V_2...

Ngo Dinh Diem: — Eu mă ţin ferm pe propriile mele picioare!

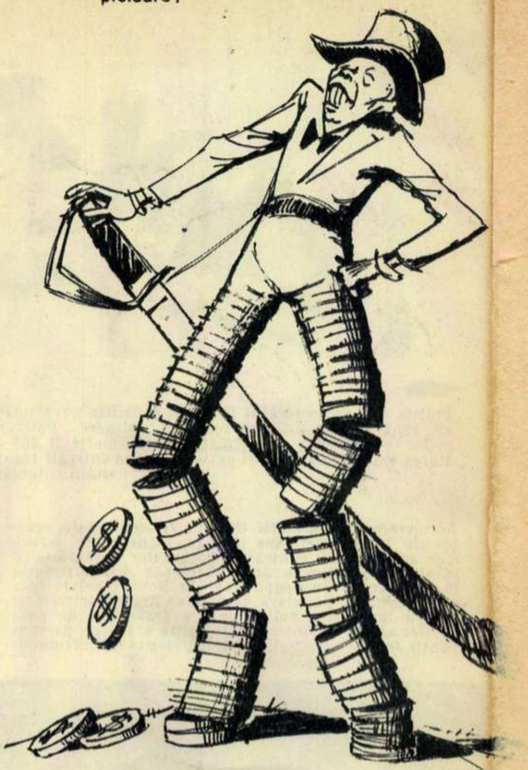

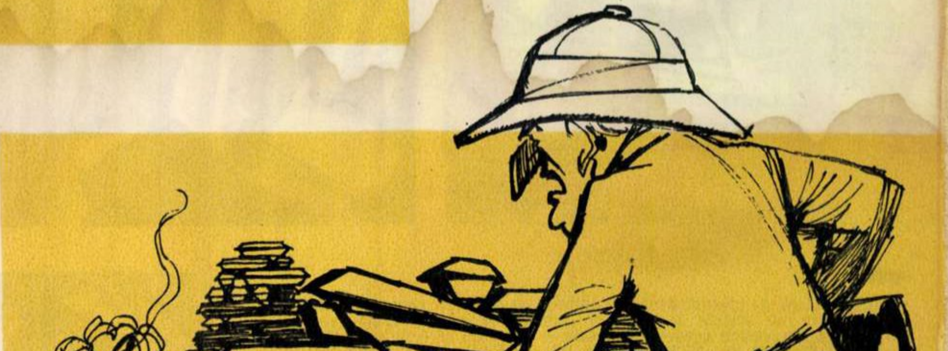

ÎN ANGOLA

Salazar: — Acum puteţi spune liniştiţi ce reforme vreţi!...

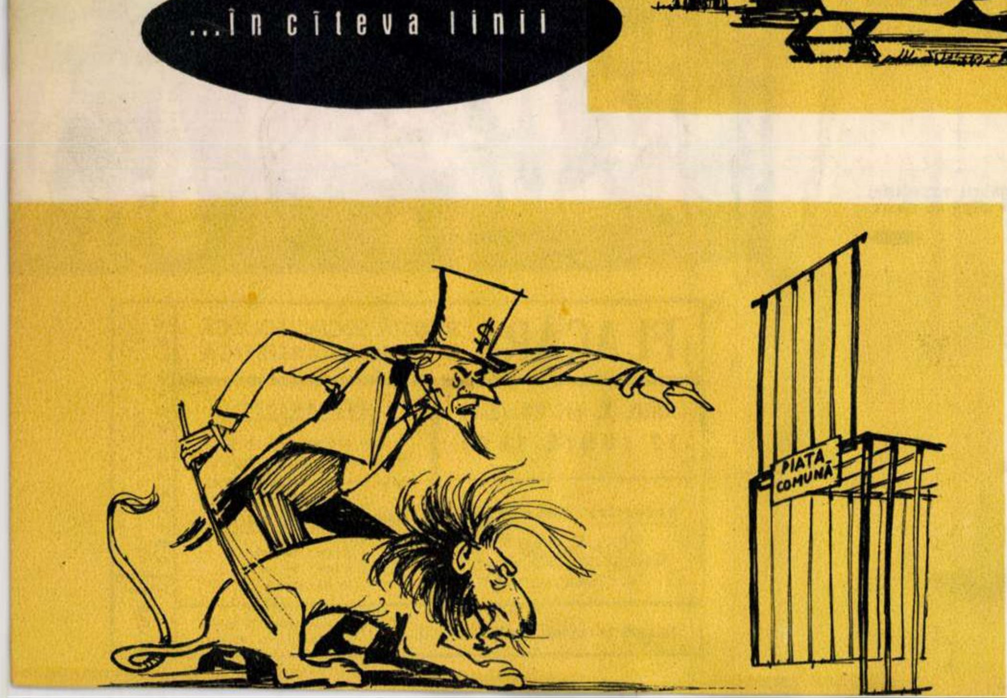

Dresorul SAM (către leul britanic): — Hai, hai, fără mofturi!...

Desene de Eugen TARU

05/F

Proletari din toate țările, uniți-vă !

FLACARA

Nr. 25 (317) — 24 Iunie 1961

DELTA DUNĂRII LA BUCUREȘTI

La magazinul copiilor

CAPRICIILE FIBREI „VII"

VIZITA CONDUCĂTORILOR DE PARTID

1 La gospodăria agricolă colectivă milionară „Victoria" din Lenauheim, oaspeții au fost primiți cu tradiționala pîine și sare, oferită de cel mai bătrîn colectivist, Aurel Fluture, în vîrstă de 70 de ani.

☆

2 Pe străzile Aradului conducătorii de partid și de stat au fost întîmpinați cu dragoste și căldură de oamenii muncii și de pionieri.

☆

3 Înalții oaspeți au vizitat la Timișoara și întreprinderea „Bela Breiner", care produce o gamă deosebit de variată de produse de larg consum.

ŞI DE STAT ÎN REGIUNEA BANAT

3

4 În moderna hală a fabricii de motoare pentru locomotivele Diesel electrice a Combinatului metalurgic Reşiţa, oaspeţii au stat îndelung de vorbă cu harnicii muncitori, recomandîndu-le să dea numai produse cu caracteristici tehnice superioare, care să facă cinste mărcii fabricii.

☆

5 Intrînd în cantina unde iau masa muncitorii fabricii de locomotive a Combinatului metalurgic Reşiţa, tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej s-a interesat cum e preparată mîncarea şi dacă este gustoasă.

5

Recordurile cad din... cer

DAR SÎNT PREGĂTITE PE PĂMÎNT

①

Săptămîna aceasta are loc pe aeroportul Strejnic de lîngă Ploieşti campionatul naţional de paraşutism, organizat de U.C.F.S. în colaborare cu aeroclubul central „Aurel Vlaicu".

Şcoală a curajului şi măiestriei, paraşutismul cunoaşte în ultimii ani o continuă dezvoltare în ţara noastră.

Iată numai un singur fapt: în aceeaşi zi, la 18 iunie, a a fost corectat de două ori recordul mondial obţinut la 31 mai 1961 de paraşutista romînă Elisabeta Popescu (3,105 m — în proba de salt individual aterizare faţă de punctul fix, cu lansarea de la 1.000 de metri şi deschiderea întîrziată a paraşutei). În două salturi executate la aceeaşi probă, Elena Băcăoanu a realizat o performanţă de 2,585 metri. 21 minute mai tîrziu, tînăra desenatoare tehnică Angela Năstase de la IPROMET Galaţi stabileşte recordul lumii: 1,725 metri. La ora cînd publicăm aceste cîteva imagini, concursul e în plină desfăşurare. Surprizele nu sînt excluse ţinînd cont că, deşi recordurile cad din... văzduh, totuşi pregătirea lor minuţioasă se face pe pămînt, în îndelungate antrenamente, paraşutiştii noştri sportivi avînd la dispoziţie toate condiţiile pentru ca rezultatele să fie mereu mai bune.

① Micii îndrăgostiţi de paraşutism îşi primesc răsplata la sfîrşit de concurs. Iată pe ajutorul lui Gheorghe Iancu, bucuros că poartă pentru cîteva clipe costumul de paraşutist al recordmanului mondial pe care-l ajută adesea la pliatul paraşutei.

② Angela Năstase, imediat după stabilirea performanţei de 1,725 m faţă de punctul fix.

③ O aterizare în bune condiţiuni. În dreapta, Angela Năstase.

④ Soţii Băcăoanu se felicită reciproc... în familie, după efectuarea unor reuşite salturi cu paraşuta.

Fotografii de Dan BÎRLĂDEANU

②

③

④

DELTA DUNĂRII DE PE... MALUL DÎMBOVIȚEI

Să facem o călătorie în Delta Dunării, unul din cele mai interesante locuri din țară și adevărat paradis pentru turiști. Să ne pregătim, așadar, rucsacul, să ne luăm bilet de tren și de vapor...

Nu, nu e nevoie de nimic din toate acestea. Ca să ajungem în Delta Dunării e suficient să ne urcăm în tramvaiul 14, să coborîm la stația de peste drum de uzinele „Semănătoarea". O dată ajunși aci, dacă vom intra în curtea clădirii care se ridică pe malul stîng al Dîmboviței vom nimeri direct în... Deltă. Aici vom vedea cele trei brațe ale Deltei cu toate amănuntele, cu canalele Litcov, Păpădia, Șontea și celelalte, cu toate lacurile și ceatalurile (bifurcările) lor.

Apa curge, formează curente, șuvoaie, iar printre ele — cîțiva bărbați și femei măsoară adîncimea, vitezele de deplasare a apei, diferențele de nivele.

Aici se desfășoară activitatea obișnuită a cercetătorilor Institutului de studii și cercetări hidrotehnice, în incinta căruia, de altfel, ne aflăm.

Însoțiți de unul dintre inginerii institutului, să întreprindem scurta noastră călătorie în Deltă. Călătoria nu este de loc obositoare.

CUM IA NAȘTERE O... DELTĂ

„Delta" danubiană de pe malul Dîmboviței reproduce în cele mai fine amănunte — la scară miniaturală, bineînțeles — împărăția apelor formată de fluviu la vărsarea lui în mare.

Suprafața este doar de 5.200 m². Dacă e vorba să dăm „cotele apelor", e nevoie să ținem seama de scara la care a fost construit modelul. În plan proporția este de 1:900, iar în adîncime de 1:65. Deci, adîncimile de aci, raportate la restul machetei, sînt de aproape 14 ori mai mari ca în realitate. Neconcordanța nu influențează însă asupra rezultatelor studiilor, căci formulele de calcul cu care se lucrează țin seama de aceste diferențe.

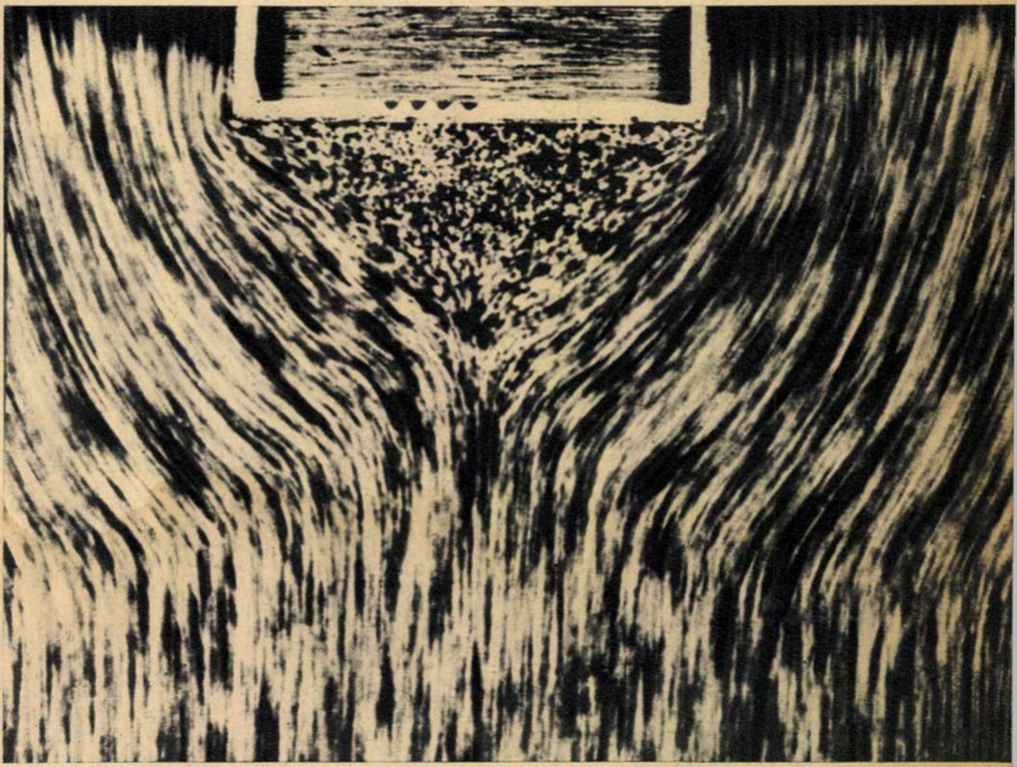

Flăcări? Jocuri de artificii? Nu, ceva mai prozaic, care în termeni științifici se numește „spectrul deformărilor unui masiv de pămînt sub acțiunea unei fundații rigide încărcate", iar în vorbirea curentă, studiul deplasării particulelor de pămînt sub o fundație.

Acest colț din Deltă nu a fost fotografiat din avion...

...și nici această cercetătoare nu este un Guliver.

Realizarea unui asemenea model al Deltei a ridicat în faţa proiectanţilor numeroase probleme, care au fost soluţionate cu ingeniozitate. În primul rînd, la construirea reliefului trebuiau reproduse cu rigurozitate toate amănuntele terenului. Pentru aceasta pe platoul de beton pe care se află „Delta“ s-au fixat nu mai puţin de 10.000 de repere de cărămidă cu cotele scrise pe ele. Pe locul fiecărui reper, zidarii au modelat cu migală şi exactitate toate adîncimile, care sînt foarte variate.

O dificultate prezenta faptul că prin albiile de beton apa curge altfel decît în patul ei natural, deoarece lipsesc rugozităţile, adică diferitele asperităţi ale pămîntului care disipează energia apei. Pe machetă rugozităţile au fost realizate cu mii de pietricele fixate cu ciment, una cîte una, în „albii“.

Dar Dunărea, în drumul ei spre mare, nu curge numai prin braţe, ci şi prin spaţiul dintre ele, unde se află mari suprafeţe acoperite cu stuf. Această vegetaţie opune o anumită rezistenţă la scurgerea apelor. Cum s-o realizezi pe model? Cercetătorii s-au gîndit la început să pună pe platou perii, dar soluţia n-ar fi fost nimerită deoarece ele s-ar fi prăfuit, ceea ce ar fi modificat rezistenţa calculată pentru scurgerea apelor. S-a găsit însă o altă soluţie. Spaţiul dintre braţe şi canale a fost împînzit de numeroase carouri din pietriş, dispuse astfel ca să opună o rezistenţă identică cu a stufului.

După ce au fost puse la punct aceste elemente, s-a trecut la studiul hidrotehnic amănunţit al Deltei. Şi pentru a se uşura cercetările în zonele principale, unele detalii s-au realizat la o scară mult mai mare, fie pe un platou alăturat, fie în incinta institutului.

STUDII DE O MARE IMPORTANŢĂ ECONOMICĂ

O dată terminat, modelul Deltei a devenit un însemnat instrument de lucru pentru hidrotehnicienii noştri, care întreprind aici numeroase studii importante pentru economia noastră naţională.

Ce probleme se pun?

După cum se ştie, în Deltă, stuful — care acum e folosit pe scară industrială din ce în ce mai largă — creşte în cele mai bune condiţiuni. Deci trebuie asigurate aici amenajări stuficole care să furnizeze materia primă Întreprinderii de valorificare a stufului de la Brăila.

Se pune de asemenea problema valorificării unor terenuri pentru agricultură.

O altă problemă de o deosebită însemnătate ce se studiază aci se referă la crearea condiţiilor optime pentru înmulţirea peştilor, alimentarea lor cu apă proaspătă şi, în general, asigurarea regimului de apă necesar faunei subacvatice.

Nu mai puţin importantă este chestiunea navigaţiei. Există posibilităţi numeroase care, după ce vor fi studiate, pot fi puse în practică, contribuind la îmbunătăţirea navigaţiei.

În sfîrşit, nu trebuie uitat că Delta este un adevărat paradis al păsărilor. Protejarea acestora, prin rezervaţii naturale, prezintă o mare importanţă ştiinţifică şi cinegetică. Toate aceste probleme trebuie rezolvate ţinîndu-se seama concomitent de toţi factorii; altminteri, soluţionarea uneia poate împiedica rezolvarea alteia.

O soluţie evidentă este îndiguirea, care dă posibilitatea de a se crea incinte destinate agriculturii şi culturii stufului şi, totodată, de a se regulariza regimul de apă, mai ales în spaţiul dintre braţele Dunării. S-ar putea deci crede că e suficient să construieşti diguri de-a lungul braţelor fluviului şi totul va fi rezolvat. Dar...

Pînă a se începe studiul pe model, exista părerea că balta dintre braţele fluviului ar avea doar un rol de acumulare şi că pe aici se scurge o cantitate de apă neglijabilă. Ulterior s-a dovedit că, dimpotrivă, prin baltă trec cantităţi destul de mari de apă. Dacă s-ar îndigui pur şi simplu braţele Dunării, apa, fireşte, n-ar mai trece prin baltă şi, în acest caz, nivelul apelor în braţele principale ar creşte cu aproximativ doi metri, ceea ce ar putea periclita portul Tulcea, ba chiar Galaţi şi Brăila, şi ar produce şi alte neajunsuri.

Cercetările efectuate pînă acum s-au soldat cu o serie de proiecte, care evită creşterea exagerată a nivelului apelor. Aceste proiecte se studiază în continuare. Unul dintre cele mai

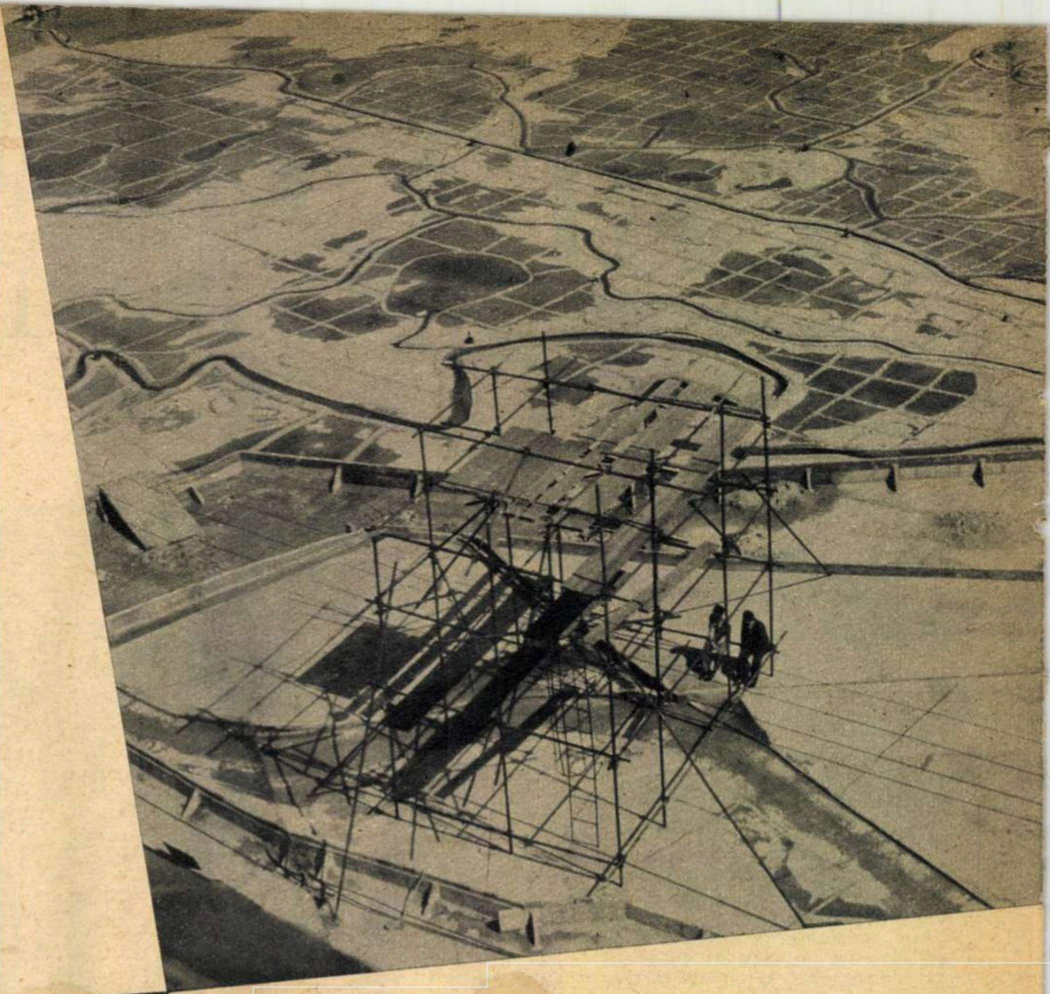

Pe 5.200 m^2 se întinde modelul Deltei Dunării de la I.S.C.H.

Aceştia sînt rezonatorii. În mărime naturală, pot sparge valurile furtunii maritime, asigurînd liniştea în apele portului.

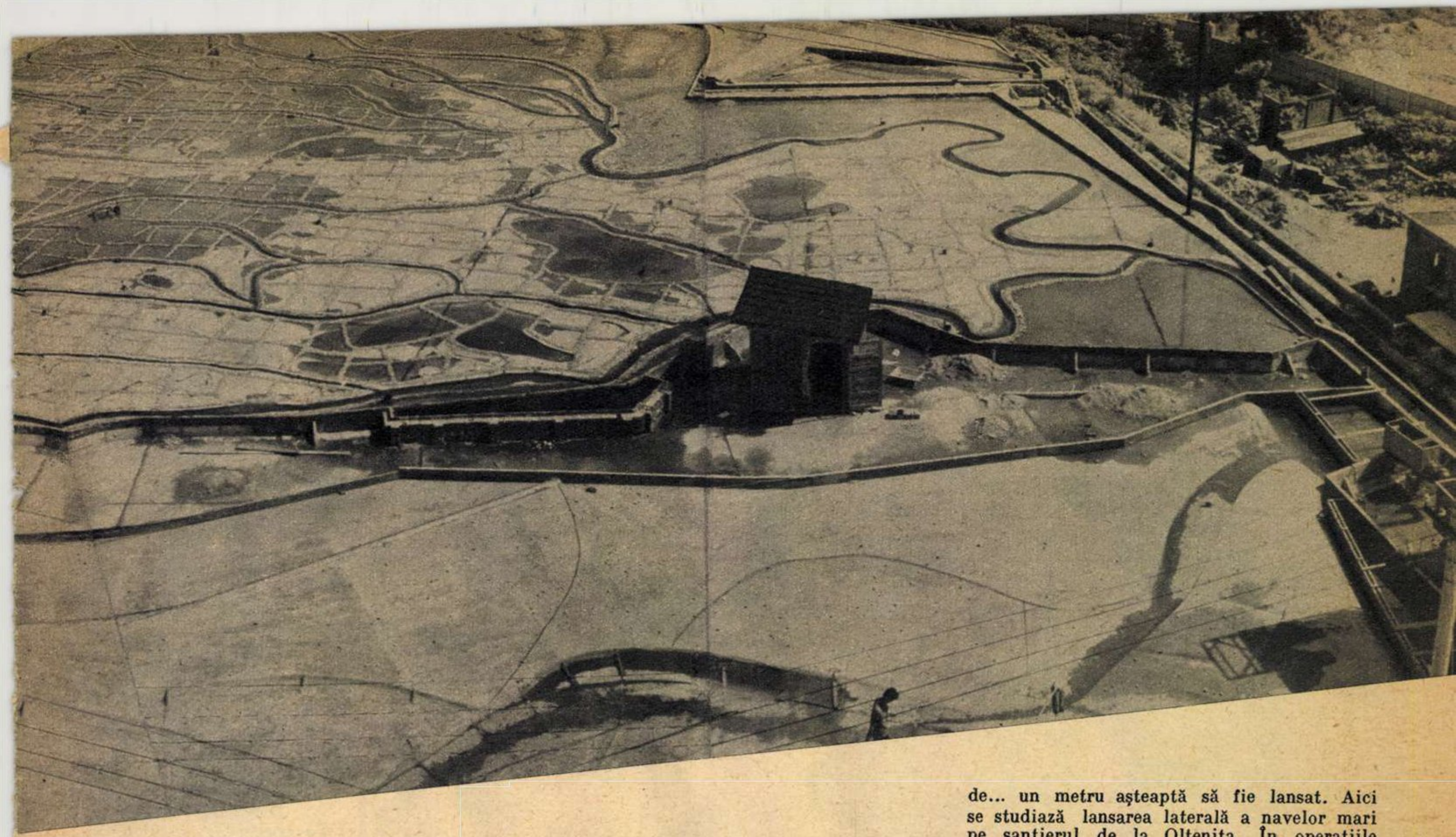

interesante prevede îndiguirea completă a braţelor Chilia şi Sulina, iar a braţului Sfîntul Gheorghe doar pînă la jumătate. În partea din amonte se prevede un loc de descărcare a apelor, care într-o măsură vor ajunge astfel în mare, trecînd şi prin baltă. Prin acel loc s-ar putea scurge în perioadele de vîrf (cînd Dunărea are un debit total de 19.000 m c pe secundă) aproximativ 4.000 m c pe secundă. Nivelul apei ar scade deci substanţial. Incintele rămase — în special cele stuficole şi piscicole — ar avea un regim acvatic dirijat, iar cele agricole ar fi pentru totdeauna ferite de inundaţiile care le ameninţă mai ales primăvara şi toamna.

Deoarece în fiecare an perioada de studiu pe model e relativ scurtă (doar vara), cercetătorii lucrează aici zi şi noapte, în trei schimburi. În întunericul nopţii, cînd „Delta“ apare inundată de lumina reflectoarelor, tabloul este cu adevărat feeric.

AERUL ŞI APA

Modelul acvatic nu este singurul instrument de lucru pentru studiul Deltei. Tot la acest institut am văzut o machetă a Deltei prin canalele căreia curge... aer.

Macheta cu aer — care şi ea redă relieful Deltei pînă la cele mai mici detalii — este acoperită cu o placă de plexiglas, iar terenurile stuficole sînt înlocuite cu suprafeţe de... vată. Între model şi placa de plexiglas s-au ridicat „diguri“ de celuloid, care sînt de asemenea studiate în amănunţime. Măsurarea presiunii aerului între două puncte indică pierderea de sarcină (adică micşorarea forţei curentului de apă) pe respectiva porţiune.

Astfel, cu ajutorul machetei cu aer se completează studiile făcute pe modelul din curtea institutului.

O HARTĂ HIDROLOGICĂ SUI-GENERIS

O plimbare prin uriaşa hală a institutului îţi oferă prilejul unei adevărate călătorii pe harta hidrologică a ţării.

Iată baraje în miniatură cu ajutorul cărora se studiază modalitatea ca apa să nu curgă în vînă mare, ci în şuvoaie, şi cît mai departe de fundaţii, pentru a nu le surpa.

Într-un bazin, un vas de mare tonaj lung de... un metru aşteaptă să fie lansat. Aici se studiază lansarea laterală a navelor mari pe şantierul de la Olteniţa. În operaţiile de acest fel trebuie să se ţină seama ca vasul să nu cadă pe o parte, iar valurile stîrnite de el să nu pericliteze ambarcaţiunile din apropiere.

Foarte interesantă este macheta pe care se studiază posibilitatea împrăştierii valurilor, mai ales în timpul furtunii, în rada porturilor maritime, cu ajutorul „rezonatorilor“. Ce sînt aceşti rezonatori, care sfărîmă valurile, le liniştesc? Ei arată ca doi piepteni cu cîte trei dinţi sau ca două litere E aşezate culcat, faţă în faţă. O placă de metal agită apele în bazin, creînd valuri, care — raportate la model — constituie o adevărată furtună. Totuşi, în spatele machetei „rezonatorilor“ apele sînt calme...

Pe modelele construite la Institutul de studii şi cercetări hidrotehnice s-au studiat şi o parte din construcţiile de la Bicaz, priza de apă de la Brăila pentru Întreprinderea de valorificare a stufului, prizele de la Roznov şi Gălăuţaşi şi rîuri din diferite regiuni ale ţării. Experimentări, pe cît de interesante sub aspectul ştiinţific, pe atît de utile pentru economia ţării.

Dan LĂZĂRESCU

Fotografii de Eugen IAROVICI

Noaptea în „Deltă“...

fotocronica FLACARII

PESTE 900 (mai exact: 926) de oameni ai muncii din Hunedoara au vizitat Capitala țării timp de 2 zile, în cadrul unei excursii organizate de O.N.T. „Carpați". Iată-i pe turiștii hunedoreni, la sosirea în Gara de Nord.

BRUTARII ÎN CONCURS. În cîteva unități de panificație din București continuă concursul brutarilor pentru îmbunătățirea calității pîinii. Iată, în fotografie (de la stînga la dreapta) echipa brutarilor ieșeni: Ilie Roibu – modelator, Timofei Ciobîrcă – cocător, Iosif Herșcu – frămîntător, Dumitru Coțoveanu – modelator.

FILIALA DE VÎNĂTOARE și pescuit sportiv „V. I. Lenin" din Capitală a organizat duminică un concurs de pescuit staționar pentru selecționarea concurenților la faza regională.

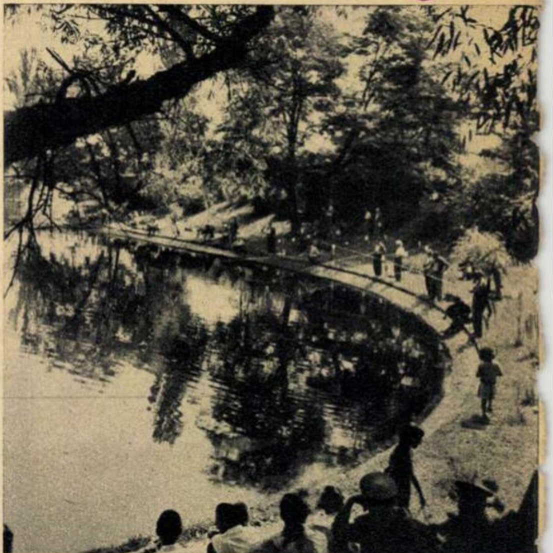

CAPITALA NOASTRĂ găzduiește în aceste zile seminarul internațional cu tema „Statutul femeii în dreptul familiei", organizat de O.N.U. în colaborare cu guvernul R P. Romîne. Fotografia reprezintă un aspect din prima zi a lucrărilor seminarului. La tribună, președinta seminarului, Maria Rosetti, membră a Consiliului de Stat al R.P. Romîne, președintă a Consiliului Național al Femeilor din R.P.R.

TRIORUL FUNCTIONEAZĂ

PENTRU „PÎINEA 1961". Mecanizatorii de la S.M.T. Grădiştea, raionul Urziceni, regiunea Bucureşti, au terminat reparaţiile maşinilor agricole destinate recoltării păioaselor. Batozele au fost rodate, şi acum – înainte de a ieşi pe ogor – o ultimă revizie.

„HARLEM GLOBETROTTERS", cunoscuta echipă profesionistă de baschetbalişti negri din S.U.A., a evoluat timp de 3 zile pe Stadionul Republicii din Capitală. În fotografie vă prezentăm o fază din joc.

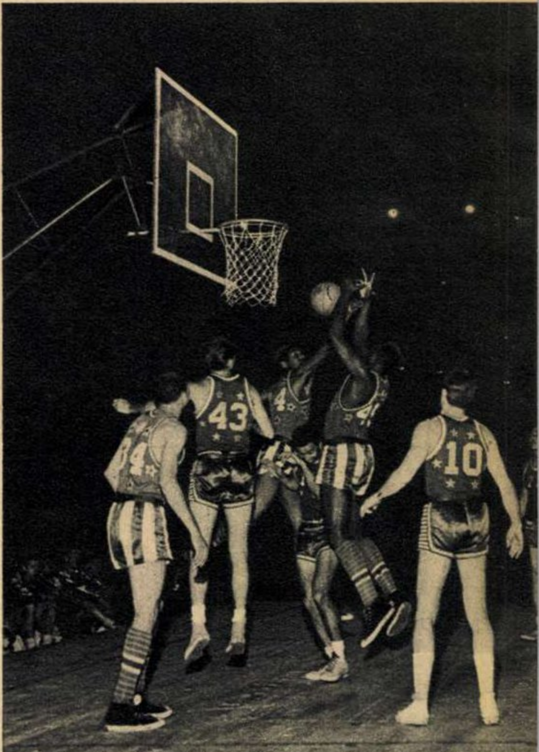

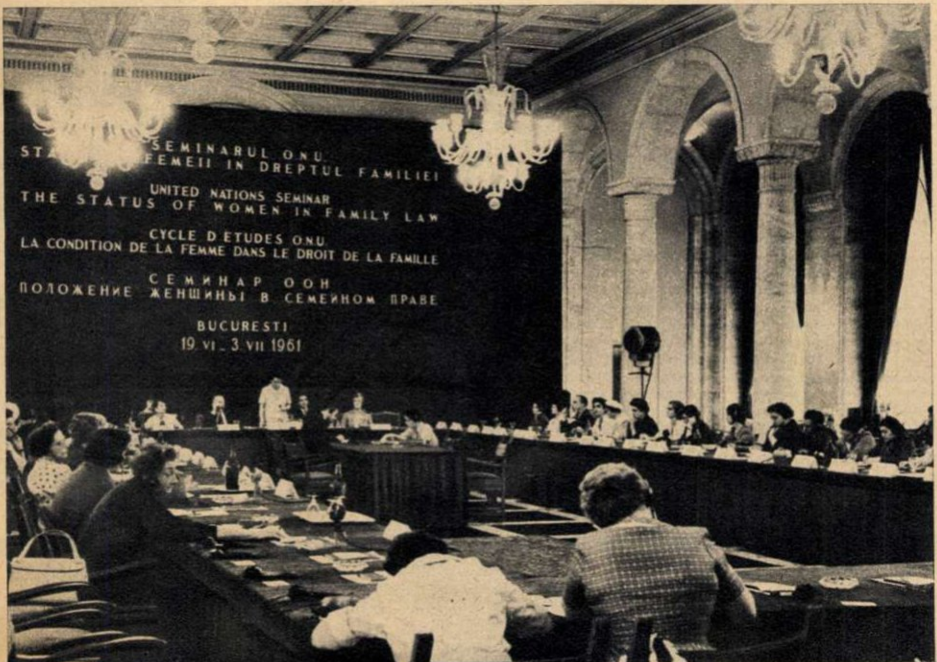
ST SEMINARUL O.N.U.
FEMEII IN DREPTUL FAMILIEI
UNITED NATIONS SEMINAR
THE STATUS OF WOMEN IN FAMILY LAW
CYCLE D ETUDES O.N.U.
LA CONDITION DE LA FEMME DANS LE DROIT DE LA FAMILLE
СЕМИНАР ООН
ПОЛОЖЕНИЕ ЖЕНЩИНЫ В СЕМЕЙНОМ ПРАВЕ
BUCURESTI
19 VI – 3 VII 1961

INTR-O SEARĂ PE BROADWAY

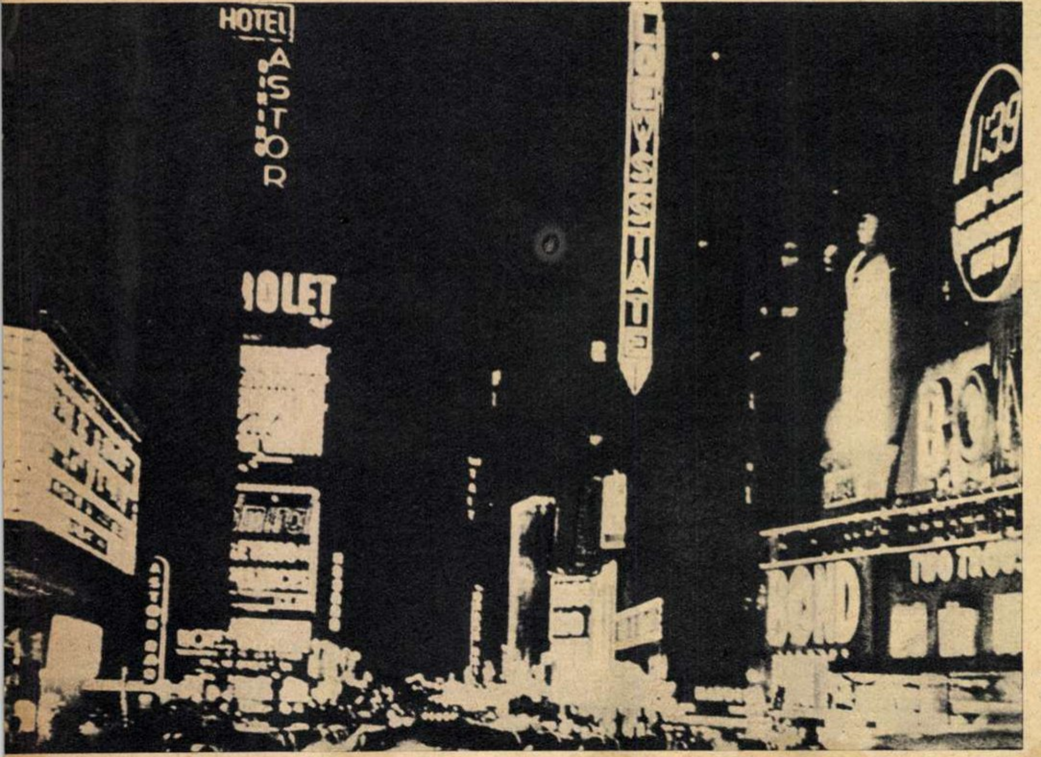

de B. STOIAN

În seara aceea Broadway-ul era mai aglomerat şi mai zgomotos ca de obicei. Un şuvoi de pietoni se scurgea pe ambele trotuare, în timp ce mijlocul străzii era străbătut de maşini fără număr sub privirile apatice ale masivilor policemeni, care, „înfipţi“ la intersecţii, agitau profesional bastoanele de cauciuc. La scurte răstimpuri văzduhul răsuna asurzitor de şuierul sirenelor amplasate pe maşini ale poliţiei, ale pompierilor, ale ambulanţelor. Ca de obicei, reclamele cîtorva cinematografe îmbiau trecătorii să vizioneze „cele mai noi filme de groază“, iar panouri înalte cît un etaj înfăţişau imagini obscene, cu indicaţia că filmele respective sînt „numai pentru adulţi“ şi la preţul de „numai“ doi dolari. Prin uşile deschise ale cabaretelor, tavernelor şi speluncilor de tot soiul, luminate pe dinafară orbitor, iar pe dinăuntru învăluite într-un semiîntuneric ceţos şi suspect, răzbăteau în stradă acordurile stridente ale jazului; din loc în loc vitrinele unor magazine, pline de mărfuri dar goale de cumpărători, erau înţesate cu afişe, arătînd că nevoia de numerar îl sileşte pe patron să „lichideze“ în două sau trei zile.

Dacă-ţi arunci privirile în interiorul unor asemenea magazine dintre cele mai „serioase“, întîlneşti o harababură de nedescris. Mărfuri scoase din rafturi şi aruncate neglijent pe tejghele sau în colţuri, ziare vechi şi hîrtii de împachetat care îneacă întreaga duşumea, vitrine ale căror geamuri sînt acoperite de fîşii de hîrtie lipite în zig-zag şi multe alte artificii asemănătoare — care creează într-adevăr impresia că magazinul e fie în totală desfacere, fie după un cataclism — sînt menite să împrumute trucului negustoresc o atmosferă de veracitate. Dar după cîteva zile sau săptămîni totul revine la normal, pentru ca după alte săptămîni jocul să fie reluat.

Broadway-ul este una din principalele artere ale principalului cartier al New Yorkului — Manhattan. În izbitor contrast cu cartierul mizeriei (Bowery Street şi străzile înconjurătoare), unde poţi vedea la tot pasul epave omeneşti măcinate de cumplite nevoi şi suferinţe şi unde seara mizeria clădirilor, trotuarelor şi pietonilor este accentuată de lumina zgîrcită a becurilor electrice, Broadway-ul este scăldat toată noaptea într-o lumină orbitoare. Reclamele multicolore ale diferitelor firme — de la cele producătoare de „pepsi-cola“, ţigări sau gumă de mestecat şi pînă la cele ale sutelor de localuri de noapte care etalează în vitrine fotografiile „stelelor“ cu care se poate dansa pentru o taxă de cîţiva dolari — încrucişează de-a lungul şi de-a latul străzii un joc de lumini nebunesc, obsedant, obositor. Teatrele, cunoscute în ansamblul lor sub denumirea de „Broadway“, nu se găsesc pe artera principală, ci pe străzi adiacente. Pe Broadway-ul propriu-zis, în afara magazinelor „serioase“ şi a puzderiei de cinematografe amintite, pot fi văzute prăvălioare în care se vînd tot felul de nimicuri şi „chilipiruri“, începînd cu cremwurştii cu chifle, serviţi în plină stradă, şi terminînd cu „comicsuri“-le şi fotografiile înfăţişînd obscenităţi dezgustătoare, ce sînt oferite în dughene asemănătoare unor ganguri.

Pe trotuare, circulaţia e enormă. Într-un nesfîrşit du-te-vino se revarsă bărbaţi şi femei de toate vîrstele şi cate-

GOETHE ŞI ROCK-AND-ROLL-UL

de N. MINEI

Caracteristic majorităţii pieselor care se joacă pe Broadway este că nu au o existenţă mijlocie. Pentru a utiliza monosilabica terminologie locală, o piesă este fie un „hit“ — adică un mare succes — fie un „flop“ — adică o cădere totală. Un „hit“ se joacă trei ani, un „flop“ se joacă trei zile.

Spre cinstea atît a teatrelor cît şi a publicului din New York, trebuie să spunem de la început că o seamă de capodopere ale dramaturgiei universale au constituit mari şi deosebite succese. „Livada cu vişini“ de Cehov, „Mutter Courage“ de Brecht sau „Azilul de noapte“ de Gorki au făcut lungi cariere pe scenele Broadway-ului sau, mai ales, pe cele ale teatrelor situate în cartierele periferice ale New Yorkului.

Se întîmplă însă şi altfel. Şi tocmai despre acest altfel vreau să spun cîteva cuvinte.

Primele două piese pe care le-am văzut la New York au fost în acelaşi timp două premiere: una era „Regele Lear“, cealaltă „Preţioasele ridicole“. Atît Shakespeare cît şi Molière s-au dovedit lipsiţi de noroc în aventura lor pe Broadway. Din lipsă de public, ambele piese au fost scoase de pe afiş după cîteva reprezentaţii.

Luînd astfel contact cu două „flopuri“, m-am gîndit că n-ar strica să fac cunoştinţă şi cu un „hit“.

Titlul spectacolului era atrăgător: „Damn Yankees!“ sau, în traducere romînească, „Lua-i-ar naiba pe yankei“. Părea că autorii se inspiraseră din numeroasele inscripţii cu un caracter asemănător de pe zidurile şi gardurile din Italia, Franţa şi alte ţări vest-europene, pe teritoriul cărora staţionează trupe americane. Dar încă din primele minute de la începerea spectacolului, mi-am dat seama că tema lui era incomparabil mai elevată decît bănuisem eu. Eroul, un om cam între două vîrste dar considerabil mai aproape de a doua, se dezolează în faţa aparatului de televiziune, văzînd că echipa sa preferată de base-ball — pe nume „Yankees“ — suferă o nouă înfrîngere în campionat. Urmărind fazele meciului, el constată că jucătorii acestei echipe comit greşeli grosolane şi capătă încetul cu încetul convingerea că, dacă ar fi în mijlocul lor pe teren, ar putea să asigure victoria echipei. Aceasta bineînţeles dacă ar avea şi mijloacele fizice necesitate de o astfel de cheltuială de energie... „Ah, dacă aş fi tînăr!“—exclamă omul nostru. Dar, minune! Abia a rostit aceste cuvinte, că în faţa lui răsare ca din pămînt însuşi diavolul. Acesta îi propune un business: eroul va căpăta tinereţea mult rîvnită şi în schimb va ceda sufletul său tartorului subpămîntean. După unele negocieri, tîrgul este încheiat. Şi iată că, dintr-un om în pragul bătrîneţii, eroul piesei se transformă într-un tînăr strălucitor, plin de vigoare, care porneşte cu sîrg la realizarea nobilului său ţel: îmbunătăţirea locului ocupat de echipa „Yankees“ în clasamentul de base-ball.

Frămîntările unui moşneag neputincios... Diavolul serviabil... Vînzarea sufletului de dragul întineririi... Nu vi se pare că aţi mai întîlnit toate acestea pe undeva? Nu vi se pare că un oarecare Goethe a scris despre unul, Faust, ceva asemănător?

Ei bine, da. Aţi ghicit! „Lua-i-ar naiba pe yankei“ nu este altceva decît versiunea „modernizată“, jazificată şi base-ballizată — într-un cuvînt: americanizată — a binecunoscutei şi în veci nemuritoarei tragedii a poetului de la Weimar.

Şi astfel am putut să-l văd pe Faust folosind juneţea regăsită pentru a executa un calypso plin de temperament, am ascultat-o pe Margareta lamentîndu-se în ritm de mambo-cha-cha-cha şi l-am admirat pe Mefisto clamîndu-şi victoria în acordurile disonante ale unui be-bop. Ce Berlioz, ce Gounod, ce Liszt... care se inspiraseră în trecut din opera lui Goethe!

goriile. Majoritatea sînt modest îmbrăcaţi, blazaţi, taciturni. O privire atentă poate desluşi cu uşurinţă şi aici, pe „luxosul“ Broadway, oameni aruncaţi la marginea societăţii. Nu trebuie să fii psiholog pentru a vedea în femeia scheletică care priveşte cu ochi arzători puiul fript din galantarul unui restaurant, sau în cetăţeanul cu şapcă roasă şi ghete scîlciate care umblă fără nici o ţintă, victime ale societăţii în care la un pol se îngrămădesc avuţiile, iar la celălalt lipsurile şi ruina. Din cînd în cînd se pot vedea şi cerşetori. Unii, pentru a atrage atenţia trecătorilor, agită nişte clopoţei şi întind mecanic cîte o cutie de tinichea. Alţii cer pomeni pentru orfani, pentru flămînzi, pentru bolnavi, pentru fete nemăritate, pentru cei lipsiţi de adăpost.

...Mă întorceam în seara aceea de la sediul O.N.U., unde asistasem, ca ziarist, la o şedinţă în problema dezarmării. Pe drum am răsfoit din mers un ziar de seară. În primele pagini, la loc vizibil, puteai găsi orice, de la sinuciderea neizbutită a unei actriţe la modă, pînă la isprăvile faimosului „om-umbrelă“ — sadicul de 18 ani care ucidea în Parcul Central copii rătăciţi de părinţi, înfigîndu-le în inimă stiletul fixat în vîrful unei umbrele. Dar despre problema vitală a vieţii internaţionale, dezarmarea?

Foarte puţin, undeva în corpul ziarului.

Dar tot în aceeaşi seară, pe Broadway, în faţa unui mare cinematograf, am asistat la o scenă nu mai puţin semnificativă. Un grup de new-yorkezi, bărbaţi şi femei — încercuiţi literalmente cu bariere de lemn aduse de poliţişti şi supravegheaţi cu străşnicie de aceştia — demonstrau pentru pace şi dezarmare. Deasupra capetelor lor se legănau ritmic un şir de pancarte pe care stătea, scris de mînă, dar destul de vizibil: „Nu vrem o politică a bombelor, ci o politică de pace!“ „Să fie suprimate bazele militare de pe teritorii străine!“ „Opriţi reînarmarea revanşarzilor vest-germani, urmaşi ai lui Hitler!“ „Vrem construcţii pentru muncitori şi nu muncitori fără lucru!“

A fost de ajuns o clipă a acestei manifestări sănătoase a unor americani conştienţi şi curajoşi, pentru ca fardul ieftin al Broadway-ului, atmosfera sa de bîlci să fie estompate cu desăvîrşire...

Şi nu numai în seara aceea, pe Broadway, dar în multe alte rînduri mi-a fost dat să asist, în chiar citadela imperialismului — New York — la manifestări care vădesc că, spre deosebire de miopia politică a adepţilor „războiului rece“, mase largi de americani simpli ştiu să desluşească sensul realităţii vremii.

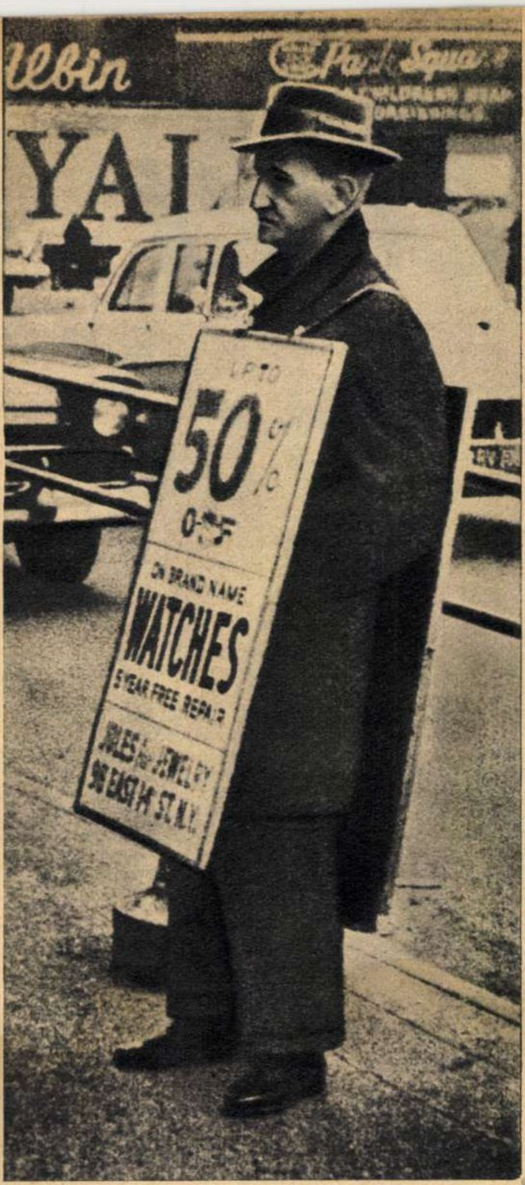

O imagine tipică: „omul-sandviş“.

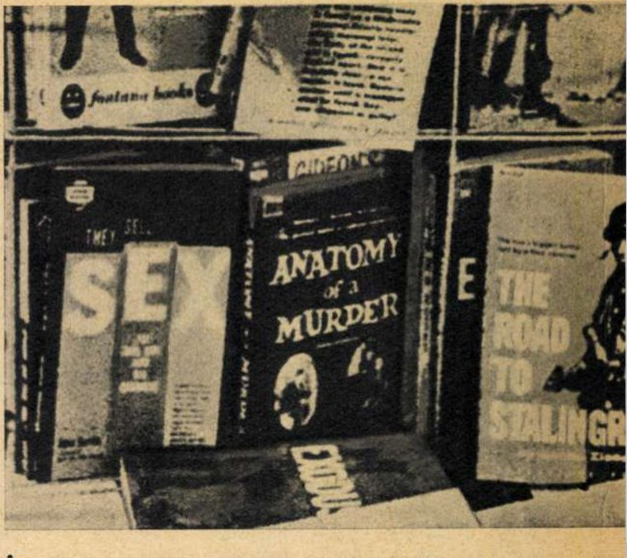

În vitrinele librăriilor se etalează cărţi pornografice, cărţi care îndeamnă la crimă sau fac apologia războiului hitlerist.

Fotografia reprodusă din ziarul parizian „Le Figaro“ înfăţişează o scenă din... tragedia shakespeariană „Romeo şi Julieta“, transpusă în versiune „revuistică“ pe Broadway.

«ROMÉO ET JULIETTE»... VERSION BROADWA

Stimulat de această experienţă, am descoperit la o cercetare mai atentă că şi alte comedii muzicale de pe Broadway şi-au găsit sursele în marile creaţii ale dramaturgiei universale. De exemplu, spectacolul intitulat „Sărută-mă, Kate“ nu era altceva decît „Femeia îndărătnică“ de Shakespeare, iar sumbra „Anna Christie“ a lui Eugene O'Neill căpătase o versiune comico-muzicală.

Întrebîndu-l pe un cunoscut din New York ce-i determină pe libretişti să-şi îndrepte privirea spre rafturile cu clasici ale bibliotecilor, acesta mi-a răspuns:

— De zeci şi zeci de ani, generaţii după generaţii de americani au de-a face cu comedii muzicale ale căror subiecte se pot rezuma la celebra formulă: „Un băiat întîlneşte o fată“. Cîteva gaguri, cîteva melodii, cîteva numere de dans, şi comedia muzicală era gata. Totul era ca băiatul să întîlnească fata, şi consecinţele acestui eveniment decurgeau în mod normal, fără prea mare bătaie de cap pentru libretist.

Cînd însă treburile au început să şchiopăteze şi pe tărîmul comediei muzicale, ca în atîtea alte domenii, producătorii de asemenea spectacole au făcut o descoperire senzaţională: în întreaga literatură dramatică universală există întotdeauna un băiat care întîlneşte o fată. Băiatul se numeşte Faust sau Romeo sau Cyrano. Fata se numeşte Margareta sau Julieta sau Roxana. Numele diferă, epocile diferă, împrejurările diferă. Dar situaţia de bază este aceeaşi: băiatul întîlneşte o fată. Deci, plecînd de la lucrarea respectivă, se poate confecţiona şi comedia muzicală.

Acest procedeu are un dublu avantaj: pe de o parte, sub mantia de prestigiu a unor scriitori consacraţi se pot strecura spectacole de o valoare mai mult decît îndoielnică; pe de altă parte, publicului burghez şi mic burghez, care umple sălile de teatru new-yorkeze, i se oferea satisfacţia de a „cunoaşte“, fără efort şi în ambalajul foarte uşor comestibil al unei comedii muzicale, o capodoperă literară. Ce importanţă are că această capodoperă a fost grotesc caricaturizată, că suflul ei genial s-a transformat într-un horcăit ritmic, că umanitatea profundă a personajelor sale a pierit cu desăvîrşire, lăsînd loc zbaterii dezarticulate a unor marionete? La urma-urmelor, tot cu atîta se alege şi cititorul american care „cunoaşte“ „Război şi pace“ dintr-un „digest“ de patruzeci de pagini sau „Divina comedie“ dintr-un „comic-strip“.

— Şi cum rămîne cu respectul faţă de patrimoniul clasic, cu drepturile imprescriptibile ale unei lucrări de a fi cunoscută în forma originală, cu...?

Prietenul meu new-yorkez m-a întrerupt zîmbind.

— Fii atent cum te exprimi! Vrei să fii învinuit de atitudini antiamericane?

Capriciile fibrei „vii”

Să ne închipuim prin absurd că într-o zi legile circulației s-ar întoarce pe dos. Vehiculele ar trebui să circule numai pe partea stîngă a străzii, iar roșul și verdele stopurilor electrice și-ar schimba între ele simbolurile convenționale. Ce s-ar întîmpla? Atît șoferii, cît și pietonii ar trebui să-și anuleze într-un timp record o deprindere veche, intrată în sînge, și să-și creeze una cu totul nouă.

Un fapt asemănător s-a petrecut cu un an în urmă la țesătoria „Tudor Vladimirescu" din Capitală. Un colectiv întreg de textiliști — specializați doar în prelucrarea firului de bumbac și viscoză — a pornit, ca să zicem așa, de la o zi la alta, să producă țesături din fibre sintetice. Atît doar că în cazul lor n-a fost vorba numai de cîștigarea unor noi deprinderi, ci pur și simplu de învățarea unei meserii aproape total diferite.

...Așadar, Ana Mutilă de la țesătorie sau Weiss Netti de la preparație — și ca ele altele nenumărate, care au lucrat vreme îndelungată la prelucrarea fibrei naturale și artificiale — au început învățarea unei meserii noi. Asta după ce, ani la rînd, ele s-au obișnuit să așeze, să înnoade sau să taie firul într-un anumit fel, să simtă „din ochi și mînă" cele mai imperceptibile anomalii ivite în urzeala sau țesătura de bumbac sau de viscoză. N-a fost ușor. Mai ales că noile indicații veneau din partea unor cadre de ingineri și tehnicieni care, la rîndul lor, învățau tot atunci tehnologia țesăturii din fibre sintetice.

Pentru țesătoarele Maria Flori sau Elena Spiridon, treburile au mers ceva mai ușor. Intrate ulterior în întreprindere, ele „au deschis ochii", cum s-ar zice, de-a dreptul pe țesătura de relon. Mîinile lor au învățat să facă primele mișcări, e drept, într-o lume necunoscută, dar lipsită de cursele și desișul unor deprinderi vechi, rutinare.

Și mai ușor și simplu este pentru Jana. Ea se califică abia acum: învață meseria pe un război-școală, sub supravegherea meșterului țesător Gheorghe Dumitru. Și cum Gheorghe Dumitru este azi un om cu experiență, tînăra Jana face primii pași în lumea relonului pe un drum neted, ferită de primejdiile necunoscutului.

La ora cînd scriem aceste rînduri toate au redevenit sau au devenit fruntașe în prelucrarea urzelii și țesăturii de relon. Și, ne spun ele zîmbind: „N-a fost greu".

Mai greu cu adevărat a fost pentru cei care, metaforic vorbind, au „tăiat panglica inaugurală" a noii întreprinderi, punînd în funcțiune întregul utilaj specific prelucrării firelor sintetice poliamidice. Pentru inginerii Boldur, Radu sau Schwartz care, stînd nopți de-a rîndul aplecați asupra prospectelor, au descifrat rînd pe rînd tainele fiecărei piese din noul utilaj montat, dăruind viață mașinilor de urzit, războaielor, utilajelor de vopsit, de plisat, de imprimat. Pentru meșterii Antonescu sau Ilică Ion, primii discipoli ai noii meserii,

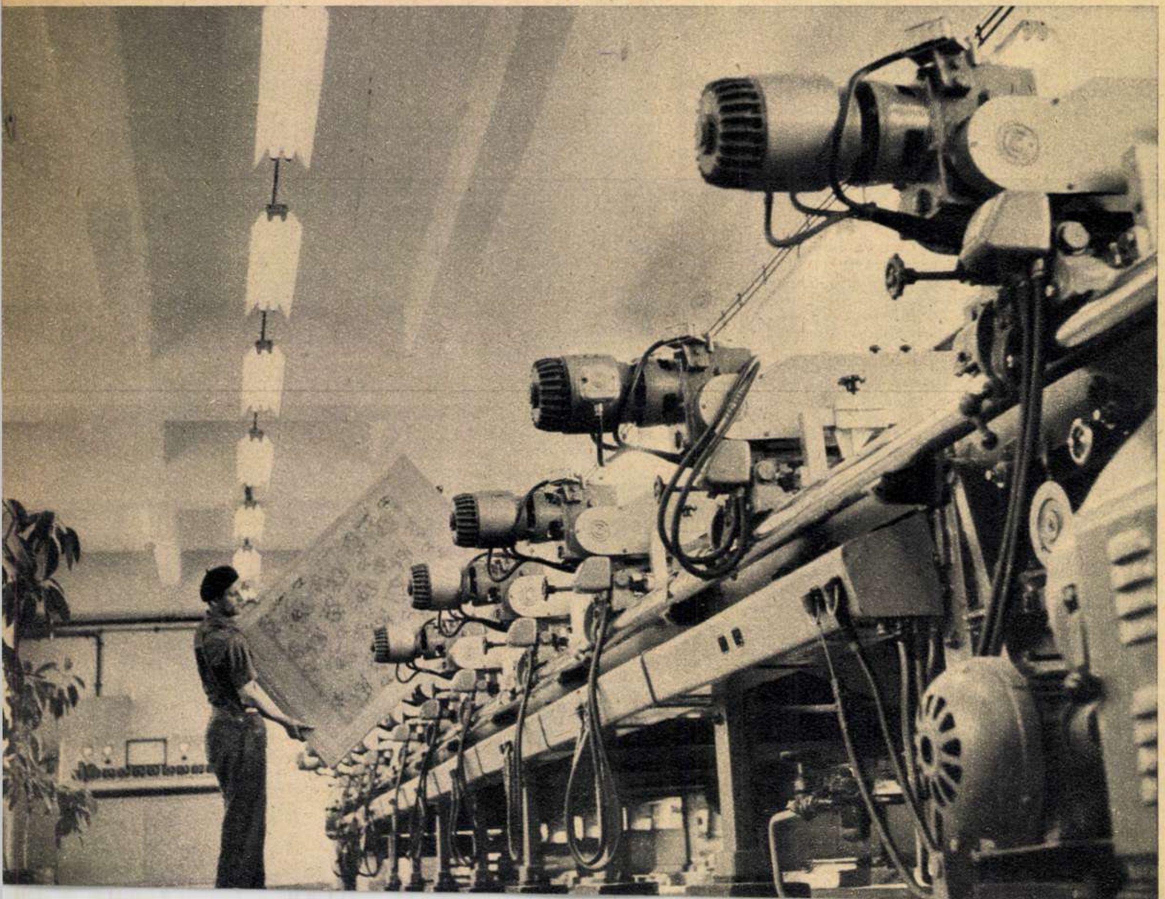

Agregatele de înaltă tehnicitate, cu care este dotată secția de imprimerie, ajută la obținerea unor produse variate și de calitate.

Buna pregătire a urzelii asigură de fapt, în cea mai mare măsură, calitatea țesăturii fabricate.

care, domesticind mașinile, le-au obligat să dea țesături mai fine decît tulul și muselina.

Și, treptat, dexteritatea manuală, talentul, priceperea și... teoria complicată a sintezei compușilor macromoleculari s-au sudat armonios. Urzelile, transformate de războaie în țesături, îmbăiate în căldările boiangiilor și călcate de capetele mașinilor de imprimat, au intrat în depozitul fabricii. Și...

...Și de fapt abia din ziua aceea a început pentru întreg colectivul de textiliști munca pentru însușirea meseriei. Lupta pentru cunoașterea minuțioasă a complicatei și dificilei „psihologii" a firului de relon.

Spre deosebire de fibra naturală, relonul rămîne de-a lungul întregului proces tehnologic un „fir viu". Mîndru de calitățile sale „fizice" — care-l recomandă atenției și interesului general — el devine, tocmai de aceea, din prima zi a nașterii lui capricios, dificil și...ranchiunos. Atît de ranchiunos, încît, tratat o singură clipă cu neatenție, el își poartă cu sine mînia provocînd încurcături ireparabile chiar și în ultima fază a procesului de producție, atunci cînd întreaga muncă pare că s-a încheiat cu succes.

Așa vorbesc despre el — întrebuințînd figuri de stil — muncitorii, tehnicienii și inginerii însărcinați cu producerea și prelucrarea lui: chimiștii Săvineștiului, care-l obțin prin sinteza produșilor fenolului, dar mai ales țesătorii, boiangiii și imprimerii țesătoriilor din țară care se ocupă cu prelucrarea relonului.

Sînt zile—ne povestesc ei—cînd totul se desfășoară aparent ireproșabil. Mașinile merg strună, oamenii lucrează cu grijă și îndemînare, condițiile de igienă, de temperatură, de umiditate sînt respectate cu strictețe...Și totuși relonul găsește „din senin" pricini de supărare. Munca se oprește într-o secție sau alta și încep verificările și reverificările. Iar în privința aceasta manualele teoretice sau chiar bagajul experimental al altor întreprinderi lasă loc experienței personale. Capriciile firului sintetic nu pot fi cunoscute pe de-a-ntregul decît pe...piele proprie. Iată două exemple:

1) Totul în ziua aceea se desfășura, cum se zice adeseori, ireproșabil. Și totuși valurile de țesături, ajunse în boiangerie, se colorau neuniform. Semn discret că țesătura conținea fire tensionate diferit. Din nou tehnicienii și inginerii încep să cerceteze fluxul tehnologic de la un capăt la altul. Se reverifică utilajul (care se pare că merge perfect), transportul dintr-o secție în alta (făcut cu deosebită grijă), igiena prelucrării firului (toate muncitoarele au unghiile îngrijite de manichiurista întreprinderii), indicii de temperatură și umiditate (care au fost respectați toată vremea). Unde e greșeala? Greșeala pe care relonul, în veșnică pîndă, a vînat-o de îndată? Greșeala o descoperă maistrul I. Antonescu: ramele de pe care se desfășoară bobina cu relon, adaptate la două mașini de urzit, nu aplică o tensiune egală asupra firelor. Comunistul I. Antonescu propune construirea unor rame noi, prevăzute cu un dispozitiv original de tensionare egală a firelor. Inovația este pusă în aplicare și ea izbutește nu numai să repună în mișcare cele două mașini, ci totodată să rezolve mult mai bine problema tensionării firului decît o face cealaltă mașină de

Noile țesături sintetice — finisate prin procedeul de electroplușare — atît de apreciate de masele largi de cumpărători, sînt controlate cu grijă de colectivul de specialiști ai întreprinderii.

urzit, adusă recent din import (mașină construită de specialiști în materie).

2) Timp de mai multe ore toate mașinile de urzit merg strună. Apoi, deodată, firele încep să se rupă și se rup fără întrerupere. Inginerul Kahane, ajutat de meșterii I. Antonescu și Gh. Crețu, cercetează cu minuțiozitate întreg procesul de producție din secție. Și multă vreme nimănui nu-i trece prin minte că vina nu o poartă nici mașinile, nici munca oamenilor, ci...jaluzelele ferestrelor. Cineva, căruia i-a fost pesemne cald, a coborît jaluzelele de la mai multe geamuri. De ajuns pentru ca diferența mini-

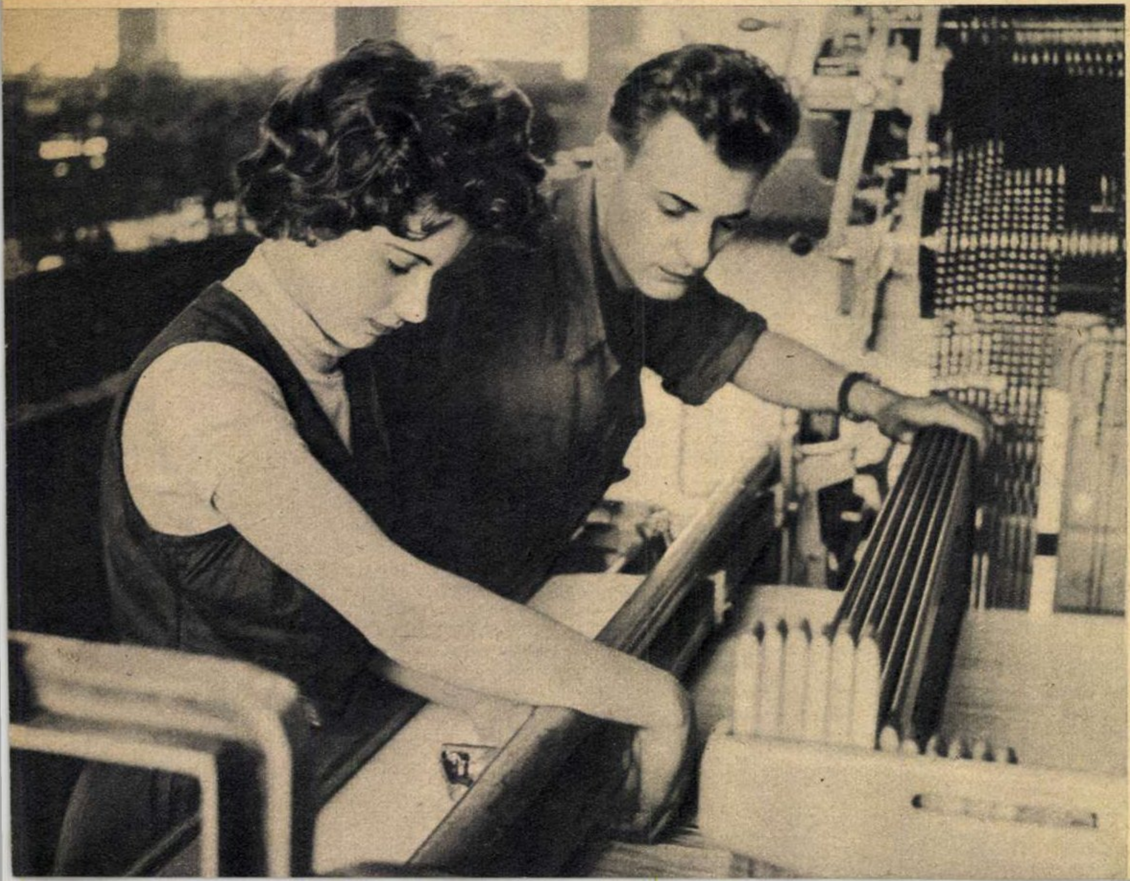

Tînăra Jana Fleacă învață meseria de țesătoare pe războiul-școală al fabricii. Ea face primii pași în lumea relonului, pe un drum neted, deoarece după un an de cînd el însuși s-a specializat în țesutul relonului, maistrul Gheorghe Dumitru a devenit profesor cu experiență.

mă de temperatură creată să provoace perturbații în structura macromoleculară a firului de relon.

★

...Cumpărătorul știe în schimb că țesăturile și tricotajele din relon romînesc sînt deosebit de frumoase și durabile. Şi dorind să treacă „în fugă" prin magazine, pentru a-şi procura materialul necesar confecționării unui fulgarin, constată, nu fără supărare, că și în ziua aceea magazinul e plin de cumpărători, sosiți înaintea sa.

Ei bine, dacă tehnicienii noştri pot avea azi *mulțumirea* de a crea asemenea *nemulțumiri* cumpărătorului, înseamnă că cea mai importantă perioadă din efortul colectiv pentru obținerea țesăturilor din fibre și fire sintetice s-a încheiat cu succes. Că lupta pentru cunoaşterea și domesticirea firii capricioase a relonului este în cea mai mare parte cîştigată.

Primele articole din relon romînesc, apărute în magazine, s-au bucurat din partea publicului de o primire călduroasă. Ele sînt: materialul pentru fulgarine (cu o remarcabilă paletă de culori), articolele gofrate și plisate și mai ales țesătura electroplușată (a cărei fabricare este rezultatul zecilor de experiențe practice și de laborator, făcute de către meşterul Pogorovici și inginerii Boldur și Schwartz).

În scurtă vreme producătorul și cumpărătorul vor fi la fel de mulțumiți: întreprinderea face în prezent ultimele pregătiri pentru a intra în producție cu întreaga capacitate prevăzută în proiect. În secția preparație, noua mașină care va fi montată va înlocui toate cele trei mașini de urzit de tip vechi. Țesătorii aşteaptă sosirea a peste 100 de războaie moderne, iar în sectorul finisaj se montează autoclavele de vopsit sub presiune. Toate acestea vor face ca la sfîrşitul anului în curs țesătoria „Tudor Vladimirescu" să dea o producție cu 229,7% mai mare decît în anul 1957. Iar productivitatea muncii va înregistra o creştere cu adevărat spectaculoasă: 72,80%.

În acest timp lupta pentru cunoaşterea și supunerea firii îndărătnice a relonului continuă cu și mai mare intensitate. În planul de măsuri tehnico-organizatorice pentru îmbunătățirea calității produselor, printre altele, colectivul fabricii s-a angajat să prezinte în fiecare lună spre avizare cel puțin două-trei produse noi.

— Nu... Hidrofobia relonului nu va putea fi îndepărtată cu una, cu două—răspunde, zîmbind, inginerul Boldur, directorul întreprinderii, unei întrebări puse de reporter. Cel care va descoperi procedeul acesta va lua cel puțin premiul Nobel.

Sau, altminteri spus: cînd oamenii nu vor mai transpira în haine din material plastic, fibra naturală îşi va încheia definitiv viața ei milenară. Dar și pînă atunci producția mondială de țesături sintetice va continua să crească.

În țara noastră planul de dezvoltare a economiei naționale pe anii 1960-1965 prevede o producție de 540-550 milioane m p de țesături și peste 70 de milioane bucăți tricotaje.

Întreprinderea „Tudor Vladimirescu", cea mai importantă și mai mare țesătorie adaptată pentru prelucrarea firelor sintetice, va produce, începînd cu anul acesta, aproximativ 5 milioane m p țesături pe an și 8 milioane m p țesături și tricotaje finisate.

Liviu MAIOR

Fotografii de Eugen IAROVICI

Două generații de țesătoare. Sculptura din spatele tinerelor Maria Flori și Elena Spiridon este un portret al Ioanei Goicea, una dintre cele mai vechi și iscusite țesătoare din fabrica „Tudor Vladimirescu".

Întreprinderea și-a format două secții de creație: una pentru realizarea desenului din contextura țesăturii și alta (fotografia noastră) formată din absolvenți ai Institutului de arte plastice, care creează modele pentru imprimeuri.

Aici, la boiangerie, capriciile relonului pot fi văzute cu „ochiul liber". Cele mai mici greşeli făcute pe parcurs ies la suprafață îndată după vopsirea țesăturii sintetice.

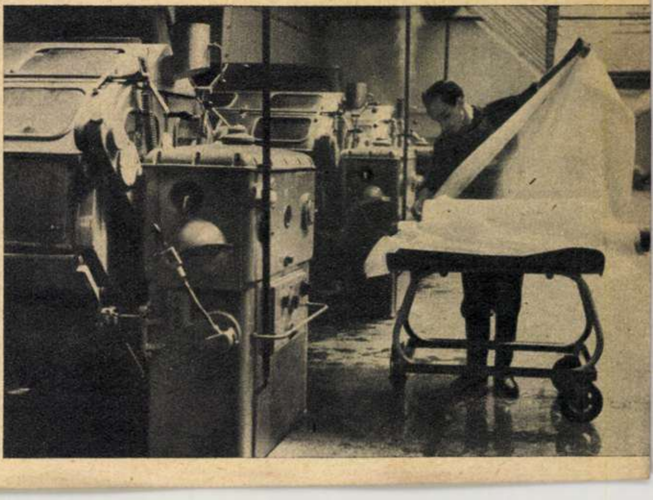

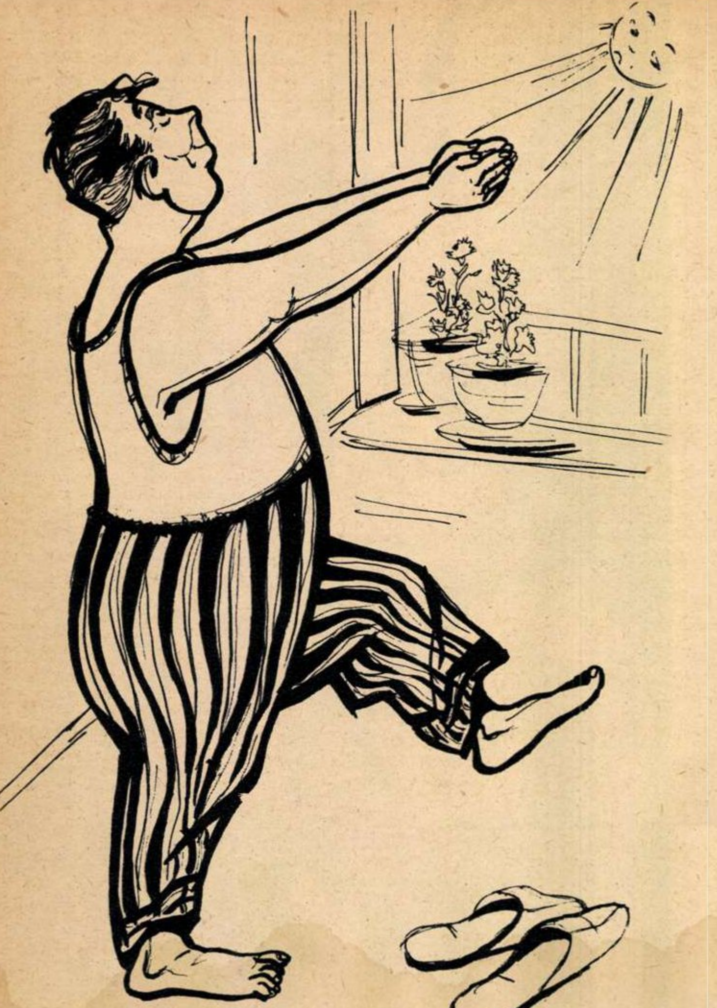

O tradiție reînviată

de V. SANIN

Ilustrații de Tia PELTZ

Cînd pe fața unui bărbat începe să se adîncească rețeaua de riduri, cînd părul i se rărește și capitulează sub presiunea unei chelii care se tot întinde, cînd, dimineața, în loc de gimnastică de înviorare își masează mijlocul dureros, e semn că a împlinit sau va împlini curînd cincizeci de ani.

Simptomele acestea se potriveau de minune directorului trustului de construcții, Vasili Ivanovici Gamov.

De curînd intrase în al șaselea deceniu al vieții; nici cînd nu pusese el pe hîrtie o ștampilă atît de deslușită ca aceea pe care i-o imprimaseră anii pe figură, pe întreaga sa făptură.

Dar mai întîi trebuie să aducem la cunoștința cititorilor că Vasili Ivanovici are o familie, așa cum se și cuvine oricărui cetățean care se respectă. În urmă cu vreo treizeci de ani, tînărul constructor-fruntaș Vasia Gamov știuse s-o convingă pe calculatoarea Natalia Petrovna Vihrova că dragostea lui pentru ea nu are seamăn pe lume. E drept că și Petea Soloviov căutase să-i demonstreze același lucru, dar, lipsindu-i probabil patosul necesar, nu peste multă vreme, întrebată care-i este numele de familie, Natașa răspunse prompt: Gamova.

Căsnicia lor s-a dovedit fericită, iar pe măsura trecerii anilor se mări și familia. În perioada despre care-i vorba, ea se compunea, în afară de părinți, din doi fii care semănau leit cu fruntașul Vasia Gamov și o fată de douăzeci de ani, leită Natasa.

La nașterea fiicei lor, Natalia Petrovna avea vreo treizeci de ani. Înseamnă că acum are... Dar să-i menajăm orgoliul de femeie și să renunțăm la calcule. E de ajuns să spunem că Natalia e doar cu cîteva luni mai tînără decît soțul ei și că aceste luni, atît de importante la vîrsta copilăriei, nu mai joacă nici un rol cînd e vorba de niște oameni trecuți de mult de prima tinerețe.

★

Lucrurile au început în clipa cînd Galina Voikova, tehniciană la secția de producție, a fost chemată la director.

— Ce-i asta, tovarășă Voikova? — întrebă Vasili Ivanovici, împingînd cu degetul registrul din fața lui.

— E o cifră, Vasili Ivanovici, cifra doi — îl lămuri Galina, ridicînd din umeri.

— Mulțumesc. Această cifră indică destul de exact valoarea lucrării dumitale. Aș vrea să știu unde ți-e gîndul cînd lucrezi?

Vasili Ivanovici binevoi să-și ridice privirea și... întîlni doi ochi atît de albaștri, încît i se tăie suflarea. Nu băgase de seamă niciodată pînă atunci că Voikova are ochi atît de frumoși. De altfel, nu numai ochii, ci însăși fata, așa cum era acum sfioasă și descumpănită, era fermecătoare.

— Hm, bine... poți să pleci. Și vezi să nu mai faci greșeli — rosti încurcat directorul.

Acesta a fost începutul.

A doua zi dimineață Natalia rămase uluită: Vasili Ivanovici făcea gimnastică de înviorare. Gîfîind din greu și dînd din mîini, se îndoia de mijloc, ajungînd anevoie cu degetele la genunchi, se lăsa pe vine și se ridica atît de greu de parcă ar fi dus un pian în spinare.

— Vai de mine, Vasili, cu inima ta! — exclamă îngrijorată Natalia Petrovna. Te rog să încetezi numaidecît.

În loc să-i răspundă, Vasili Ivanovici răsuflă adînc și prinse să fredoneze cu glasul său de bariton răgușit o cunoscută melodie pe temă sportivă: „Trupul și sufletul să fie tinere, să fie tinere...“

Din ziua aceea Vasili Ivanovici venea la birou cu zece minute înainte de vreme. Își scotea în grabă paltonul, apoi, speriat, ca un școlar rușinat de prima dragoste, ridica ușurel storurile ferestrei. Nu după mult timp, Galina Voikova trecea grăbită la lucru. Inima lui Vasili Ivanovici prindea să bată așa cum bătuse cîndva la vederea Natașei. Numai că pe vremea aceea bătăile inimii erau regulate și puternice, în vreme ce acum erau zvîcnite, alternînd uneori cu spasme dureroase.

★

La trust lumea observă că Vasili Ivanovici devenise mai vioi. Altădată, cînd lua cuvîntul la vreo ședință, cei vinovați știau că se vor perpeli ca pe jăratic. De astă dată însă totul se schimbase, ca și cum cineva ar fi turnat un butoi cu untură de focă peste niște valuri spumegînde. Candelabrul nu se mai clătină la tunetul vocii lui Vasili Ivanovici, iar vinovații fură muștruluiți cu atîtea menajamente, încît păru că peria de frecat s-a transformat într-o bucată de catifea moale.

Motivele însă nu le cunoștea nimeni. Vasili Ivanovici a știut să ferece cu grijă în adîncul sufletului sentimentul ce izbucnise din senin, iar singurul confident căruia îi destăinui dragostea și suferințele sale fu... Vasili Ivanovici. Dar nu Vasili Ivanovici cel în vîrstă de cincizeci de ani, omul instruit, familist, posesorul unui pîntece rotund, al unei sciatice și al unui reumatism, ci cu totul altul. Însă, deși acesta sălășluia în adevăratul Vasili Ivanovici, era mult mai curajos și mai egoist. Din te miri ce, dublura începu să-l contrazică, încercînd să-l convingă că adevăratul Vasili Ivanovici era acesta, al doilea.

Prima discuție se iscă de la o poveste pe care Vasili Ivanovici o citise nu mai știa nici el unde. Era vorba acolo de un bătrîn pelerin, care descoperise drumul spre un izvor fermecat. Moșnegi cu păr alb, de îndată ce intrau în apa acestui izvor, ieșeau flăcăi tineri, cu bujori în obraji, cu dinții ca mărgăritarele. Ajungînd cu chiu cu vai la izvor, bătrînul nostru pelerin, tremurînd de nerăbdare, fu gata să-și scoată hainele și să se cufunde în apă, cînd îl străfulgeră un gînd: desigur că nevasta nu-l va mai recunoaște!

Cu inima grea, gemînd, moșneagul se îmbrăcă și porni cu gîndul să-și aducă și nevasta, să se afunde amîndoi în apa fermecată. Nu le-a fost dat însă celor doi să întinerească: bătrînul uită drumul spre izvor.

Între dublură și Vasili Ivanovici avu loc următoarea discuție:

DUBLURA: Ce-ai fi făcut tu, Vasili Ivanovici? Te-ai fi dus să-ți aduci soția?

VASILI IVANOVICI: Mai e vorbă? Ehei, de-ai ști ce frumoasă a fost Natașa!...

DUBLURA (ironică): A fost... Tocmai asta-i, că a fost. Fii cinstit, sincer! De teamă că n-ai mai fi găsit drumul, nu te-ai fi afundat numai tu în apă?

VASILI IVANOVICI: Chiar de-ar fi fost așa, tot m-aș fi dus după aceea la Natașa.

DUBLURA (insinuantă): Dar dacă ai fi întîlnit-o pe drum pe Galina?

VASILI IVANOVICI (jenat): Hm... la urma urmei ce-ai cu mine? Să mă ploconesc în fața ei? Să-și bată joc de mine?

DUBLURA (semnificativ): Nu se știe... Uite, burta a început să-ți scadă; mai faci o lună de gimnastică și așa o să ai și tu o talie ca lumea. Văd că te bărbierești acum zilnic! Ce-o să fie dacă o să încerci?

VASILI IVANOVICI: Ce să încerc?

DUBLURA (la ureche): S-o cucerești, așa, încetul cu încetul...

VASILI IVANOVICI (indignat): Va să zică asta vrei, ticălosule! Ieși afară!

DUBLURA (ofensată): Bine, plec. Să știi însă că ai să mă mai chemi, și nu o dată, măgar bătrîn!

Și Vasili Ivanovici a mai chemat-o. Într-o bună zi dublura îi sugeră în șoaptă o idee interesantă. Vasili Ivanovici cedă și începu o manevră, destul de naivă de altfel.

Cîțiva lucrători frecventau cursul seral al institutului de construcții. Firește, nu le era prea ușor să învețe. Unii dintre ei rămîneau chiar în urmă cu învățătura. Vasili Ivanovici află că Galina varsă lacrimi amare învățînd la rezistența materialelor, specialitate în care el era expert.

Apelul directorului de a-i ajuta pe cei rămași în urmă la învățătură fu aprobat în unanimitate. Bineînțeles că se propuse ca Vasili Ivanovici s-o mediteze pe Galina. Vasili, ca să salveze aparențele, făcu mai întîi nazuri, în cele din urmă însă, acceptă.

Din clipa aceea, pe Vasili Ivanovici îl găseai o dată pe săptămînă, în chipul cel mai legal posibil, între patru ochi cu Galina. După meditație o conducea acasă, lucru de altfel pe deplin explicabil, întrucît erau aproape vecini cu locuințele. Tot drumul, Vasili Ivanovici se arăta sclipitor de spiritual, povestea tot felul de întîmplări interesante care-i scoteau aproape pe nesimțite în evidență calitățile.

Galinei i se părea că a întîlnit pentru prima oară în viața ei un om atît de atrăgător. Îl compara pe Vasili Ivanovici cu tinerii pe care-i cunoștea, dar toți păleau în fața lui, întocmai ca o lumînare în fața unui reflector. Fata își mărturisi chiar că este puțin îndrăgostită de acest om în vîrstă, deosebit de inteligent și care, cînd începea să vorbească, părea cu mult mai tînăr decît în realitate.

★

Înainte, zilele se scurgeau banal unele după altele. Fiecare zi semăna cu cealaltă. Doar duminicile reprezentau parcă o oază de liniște. Acum însă pentru Vasili Ivanovici vinerea deveni această oază. Celelalte zile nu reprezentau decît un preludiu al zilei de vineri, cînd Vasili Ivanovici preda lecția de rezistența materialelor.

Încetul cu încetul raporturile cu dublura se îmbunătățiseră. E drept că, la început, după fiecare vineri, dublura trebuia să suporte cîteva zile ocări și reproșuri, ba uneori mai era dată și afară. Pe măsură însă ce se apropia ziua mult așteptată, ea devenea tot mai îndrăzneață și se purta cu Vasili Ivanovici ca și cum ar fi avut de-a face cu un puști. Vinerea ea era stăpînă pe situație.

— Bravo, faci progrese; dar fii și tu mai hotărît, mai îndrăzneț, ce naiba!

Și Vasili Ivanovici capitulă fără să cîrtească.

★

Există, o dată pe an, o zi în care femeile privesc cu multă simpatie bărbații ce stau la cozi, culegînd astfel, sub diferite forme, laurii pe care îi merită din plin.

Pe vremuri, e mult de atunci, Vasili Ivanovici obișnuia să facă, în acea zi de 8 Martie, un cadou soției sale; cumpăra bilete la teatru și după spectacol mergeau împreună la restaurant. Aceasta se întîmplase demult, atît de demult, încît pînă și Natașa le uitase.

Vasili Ivanovici se gîndi să reînvie tradiția dată uitării. Totul urma să fie ca în trecut, cu excepția unui singur amănunt.

Sub un pretext oarecare o chemă pe Galina în biroul său, o felicită cu prilejul zilei de 8 Martie și îi întinse o cutie elegantă.

— Capabilei și drăgălașei mele eleve — îi spuse cu fața luminată de un zîmbet larg.

În cutie se afla o broșă scumpă.

— Nu pot primi acest cadou — spuse Galina roșind. Ce rost are?

— E o peruzea — se grăbi s-o întrerupă Vasili Ivanovici. Are culoarea ochilor dumitale. A, da, era cît pe-aci să uit; voiai s-o vezi pe Ulanova în „Lacul lebedelor", îți amintești? Iată un bilet pentru astă-seară. Mă bucur că pot să-ți fac această bucurie. Adică, de fapt bucuria ți-o va face Ulanova, pentru că, îți dai seama, eu n-aș fi prea reușit în rolul Odettei...

★

De cum ajunse la teatru, Vasili Ivanovici se duse la bufet și bău o cupă de șampanie ca să prindă curaj. Dorea această întîlnire, dar totodată se și temea de ea. Cine știe pe ce drum mai poate porni viața lui? Galina acceptase doar darul atît de costisitor.

Vasili Ivanovici dădu pe gît cupa de șampanie și se îndreptă spre sala de spectacol.

Găsi repede rîndul al șaselea. Se strecură spre locul său. De emoție nici nu-și ridică privirea. Inima îi bătea neregulat, picioarele-i erau ca de plumb. Încă un pas și ochii-i rămaseră ațintiți asupra broșei scumpe de peruzea. O privea cu ochii unuia care se uită la bilele din mîna unui prestidigitator. Recunoscu broșa, dar și rochia de care era prinsă...

Privirea soției era plină de duioșie și căldură.

— Văd că ți-ai și udat gîtul — auzi glasul șoptit al Nataliei Petrovna. N-ai avut răbdare să aștepți sfîrșitul spectacolului... Dar, în fine, drept să-ți spun nu mă așteptam să-ți mai amintești de micile noastre sărbători. Aproape că nu-mi venea să cred ochilor cînd fata aceea simpatică de la trust mi-a adus biletul și broșa. Mi-a spus că ești ocupat și că vii direct la teatru. Ai avut într-adevăr gust cînd ai ales broșa; merge de minune la rochie.

Vasili Ivanovici nu-și reveni decît foarte încet, dar se simți ca și cum cineva i-ar fi luat o mare greutate de pe inimă. Rămase cîteva clipe fără să scoată o vorbă, apoi se aplecă spre Natașa și-i șopti:

— Ce-ai spune, dacă am merge după spectacol la restaurantul nostru preferat?

Cu Biță la MAGAZINUL COPIILOR

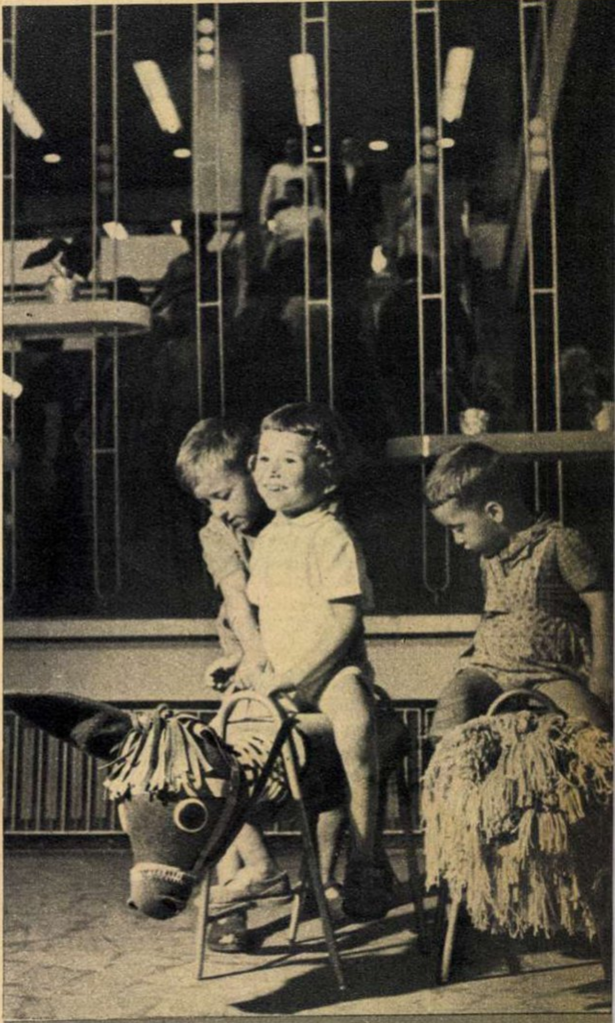

„Diii, căluțule!" (pe așa scăunel să tot stai).

Să fi fost cîndva aici un morman de moloz fumegînd, desen cenușiu trasat de condeiul sumbru al unei bombe?

N-ai zice, privind la răscrucea căii Victoriei cu bulevardul 6 Martie blocul monumental care, asemenea Făt-Frumosului din poveste, „a crescut într-o zi cît altul într-o lună".

Vitrinele largi au început să zîmbească simultan către trei străzi cu policromia costumașelor, a păpușilor și a ursuleților, iar ușile noii „Romarta copiilor" s-au deschis primitoare.

Înlocuind legendara baghetă fermecată cu precisa riglă de calcul, vrăjitorii moderni — constructorii — au spus fără cuvinte:

— Poftiți înăuntru, copii!...

Și „poftesc" zilnic cîteva mii și mii de vizitatori. Aproape tot atîția cumpărători.

Afară, soarele caută parcă să se răzbune pentru cît n-a putut dogorî luna trecută. Și, totuși, în magazin, în ciuda aglomerației amintind-o pe cea a stupului, e răcoare ca pe sub teii de la șosea: funcționează instalația de aer condiționat. La iarnă aerul va veni încălzit: la ușă se va trasa o invizibilă perdea caldă, barieră de netrecut pentru vifor.

Și lumina fluorescentă își pune amprenta de basm pe stîlpii și pereții animați de tonurile dulci ale albului, galbenului, auriului și vernilului...

CE-ȚI POFTEȘTE INIMA?

De fapt ți-ar putea pofti orice, căci magazinul tău, Biță, băiețel cu ochii curioși, e — cum se spune — magazin universal.

Uite un costumaș numai bun

MAGAZINUL COPIILOR

Înainte de ora închiderii.

pentru tine, lucrat la F.C. „Gheorghe Gheorghiu-Dej“. L-ai observat repede, căci aici marfa nu se află doar în rafturi, ci tot ce se găsește de vînzare e expus pe suporturi speciale, încît să-ți poți alege singur.

Va să zică îți place? Hai să-l încercăm! Uite, tovarășa Georgeta merge cu tine la oglinda pliantă. A, e puțin cam lung? Nu-i nimic! Dar acest „nu-i nimic“ îl rostesc nu în virtutea... clasicului „tot crește băiatul“, ci fiindcă magazinul face pe loc, într-un atelier alăturat, retușarea necesară.

Sînt frumoase și confecțiile de la „Arta modei“. Nu-i așa? Păcat însă că nu vin decît măsuri pînă la numărul 36. Cei de la cooperativă or fi crezînd că de la faza numărului 36 copiii cresc brusc în asemenea măsură încît li se potrivesc direct hainele lui tăticu'?...

Măi, dar de unde s-o fi aflat că pleci cu părinții în concediu la munte? Probabil se știa, căci prea s-au întrecut care mai de care să trimită mai multe tricotaje: și Fabrica de confecții „Gheorghe Gheorghiu-Dej“—București, și „Ion Fonaghi“ — Timișoara, „Textila roșie“—Brașov, „Drapelul roșu“ — Sibiu, „Unitatea“ — Sighet, „Irina Sencovici“—Oradea, „Bela Breiner“ — București. Mai frumoase și mai frumoase mi se par totuși tricotajele de lînă de la „Varga Katalin“ — Cluj.

Cum? Îți trebuie șosete? În orice caz, nu astea de la „7 Noiembrie“ — Sibiu, că prea au culori mohorîte. Mai ales cînd le vezi alături de culorile sprințare ale șosetelor fabricii „Ocsko Terezia“—Timișoara. Sînt frumoși și practici ciorapii supraelastici ai F. C. „Gheorghe Gheorghiu-Dej“, păcat însă că magazinul nu primește cantități suficiente.

Șosete noi în sandale noi — nu-i așa? Poate le vrei pe acestea de la „Ianoș Herbak“ ori de la „Flacăra roșie“, sau sandale flexibile de la „Carmen“? Alături, tovarășul Dascălu Vasile îi scoate din cutie și-i arată fetiței blonde de pe strada ta — știi ce? — niște pantofi marca „Guban“, lucrați de muncitorii fabricii „Bela Breiner“ din Timișoara.

Dacă ai fi fost cu cîțiva ani mai „tînăr“, Biță, ți-ai fi putut completa garderoba de la secția sugari. Dar nu ești. Ai crescut mare. Și peste cîțiva ani, cînd vei mai veni aici în magazin îți vei cumpăra o uniformă de școală, cărți de lectură și acuarele cu care să-ți mînjești șorțulețul, degetele, năsucul, ba chiar și clapele acordeonului cumpărat — ghici de unde?... Păi s-ar putea din altă parte?...

Te vei mînji cu acuarele? Las'că te speli cu săpunul cumpărat de la secția de cosmetică a magazinului. Va trebui să ai degetele curate cînd vei încerca tapițeria mobilei ce abia așteaptă să plece de la „Romarta copiilor“ drept în camera lui Biță!

Dar, i-auzi: manechinul vorbitor din hol spune o poveste. Poți să n-o asculți? Să luăm loc, deci, la masa rotundă și joasă, într-unul din minusculele fotolii multicolore. Sau, dacă n-o fi ocupat pînă vei ajunge tu la el, poate să fie și unul din scaunele în chip de căluț.

După aceea cumpărăm o minge de la subsol (doar ai sandale noi cu care s-o bați!) și ne tratăm, la barul în chip de curcubeu, cu o oranjadă rece servită din automatul nichelat.

PĂPUȘILE SÎNT GRĂBITE...

Pentru cea mai de jos încăpere a magazinului, s-ar cuveni ca stația tele-spicher să transmită acordurile vaporoase ale valsului din Copellia. Căci, coborînd treptele largi, sidefii, pașii noștri calcă deodată pe alt tărîm: iată-ne în țara păpușilor.

Păpuși care merg și clipesc, păpuși cu păr mătăsos ca al fetițelor ce le sorb din ochi.

Aici, păpușile sînt gazdele. Niște gazde vremelnice însă, căci foarte curînd, după ce au clipit îmbietor oaspeților, cedează altora locul și ele pleacă, grăbite, să ducă bucurie între pereții mirosind a tencuială proaspătă din nu știu ce nou bloc al Capitalei. Și zilnic „se grăbesc“ astfel cam 500 de surori ale Copelliei.

Fiindcă tot eram acolo, am rugat-o pe una dintre ele să mai întîrzie vreun sfert de oră și să-mi prezinte lumea jucăriilor.

A privit la cadranul unuia din deșteptătoarele din secția alăturată (mai întîrzie la grădiniță, Biță, dacă poți!) și a pornit cu mine de-a lungul galantarelor.

— Vezi, spunea păpușa, sînt aici multe jucării — spre bucuria copiilor — majoritatea mecanice. Ar putea fi însă și mai multe. Și mai frumoase. Băieților le plac diferite meșteșuguri. Oferiți-le jucării din care să le deprindă. Crezi că din mase plastice doar atît se poate face? Eu propun fabricii o nouă combinație chimică: din mase plastice și... idei noi. Dar acum, te las. Sînt grăbită!...

Rămas singur, după ce-am încercat soneriile cu păsărele pentru sugari și m-am pozat la fotograful automat, tocmai cînd mă pregăteam să-ncerc și pistolul cu apă, cu cine credeți că mă-ntîlnesc? Cu prietenul meu de un ceas, cu Biță.

Privea fresca de pe pereți închipuind o galaxie populată cu planete vesele, în care Saturn rîde și Jupiter face cu ochiul — și abia-și putea duce pachetele.

— Ce-ai mai cumpărat, Biță?

— Păi un joc „mecano“ și o trusă de tîmplărie.

Băiețelul întîlnit astăzi era mîndru că are încă un magazin special pentru el, un magazin în care poate găsi tot ce-i poftește inima.

Lucian DUMITRESCU

„Dacă cei mari ne-ar lăsa și pe noi să ajungem la raionul de zaharicale!...“

„Să ştii că-mi vine tocmai bine!"

Nehotărîre specific... feminină.

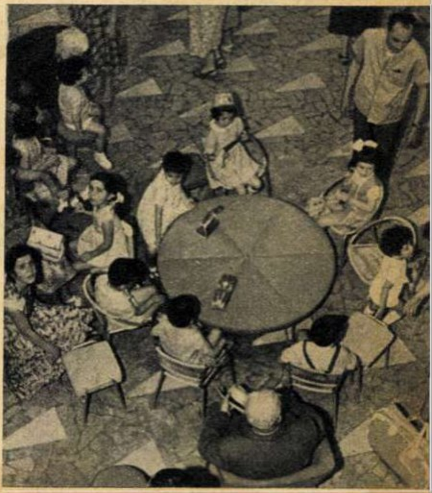

Popas între două cumpărături.

„Exact aşa mi-am dorit-o..."

Fotografii de Clara SPITZER şi Aurel MIHAILOPOL

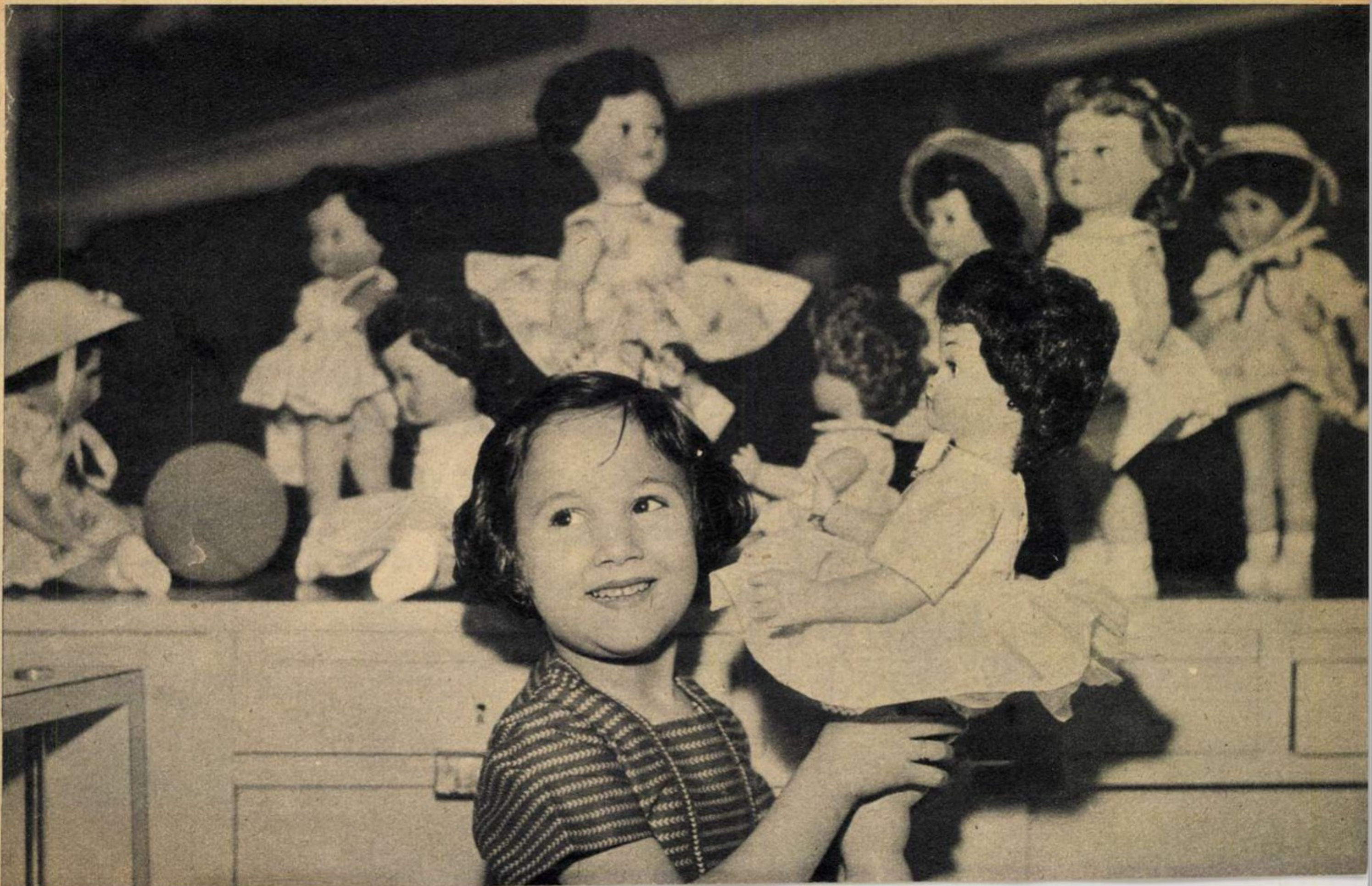

mozaic

DIN LUNA IUNIE

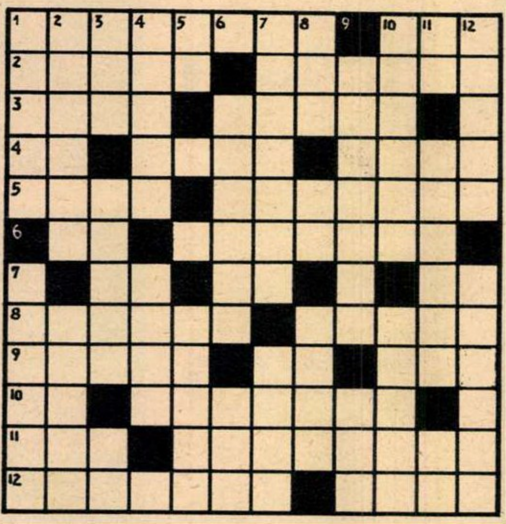

ORIZONTAL: 1) Filozof materialist, eminent democrat revoluționar rus, de la a cărui naștere s-au împlinit, la 13 iunie, 150 de ani — Spațiu în a cărui explorare oamenii de știință sovietici sînt neîntrecuți. 2) Port sovietic la Marea Neagră — Descoperitorul legii fundamentale a electrodinamicii, de la a cărui moarte s-au împlinit, la 10 iunie, 125 de ani. 3) Partea cea mai înaltă a unui complex arhitectural — Celebru compozitor și dirijor sovietic, de la a cărui moarte s-au împlinit, la 23 iunie, 5 ani. 4) Pronume — Cum sînt strugurii în iunie — Zgomot provocat de norii încărcați cu electricitate. 5) Maldăr — Ca după o ploaie de iunie. 6) Drum parcurs pe jumătate — Mușterii. 7) Tudor Oancea — Iunie încheie prima sa jumătate — E la pătrat! 8) Animale de tracțiune cu harnașamentul lor — Locuitor din Africa. 9) În raport cu soarele — Notă muzicală — În toiag. 10) Pronume posesiv — Numele popular al lunii iunie. 11) Dat cu alifie — Crucișătorul pe care în iunie 1905 a avut loc revolta marinarilor ruși. 12) Specii de plante erbacee cu flori albe sau galbene — Momeală pentru pești (pl.).

VERTICAL: 1) Mare poet revoluționar bulgar — Pasăre care seamănă cu rîndunica și pe care o întîlnim în iunie, mai ales pe litoralul mării, unde-și crește puii. 2) ...Wachmann, organizatorul primelor concerte simfonice din țară, de la a cărui naștere s-au împlinit, la 4 iunie, 125 de ani — Capriciu pe care-l manifestă uneori vremea în această lună. 3) Vreme — Formă socialistă de producție în comun — Sere! 4) Breaslă (od.) — Curier poștal (od.). 5) Ține! — Pe cele ale aviației noastre le sărbătorim în fiecare an, în iunie. 6) Împrejmuire... încrucișată — Măcinat. 7) La 3 iunie s-au împlinit 15 ani de la moartea acestui eminent fruntaș al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice — Dorință (fig.). 8) Pronume reflexiv — Mihail Eminescu — Firide. 9) Floare decorativă cu corola în formă de pîlnie, cultivată din iunie pînă în septembrie — Poet arab. 10) Parchet, gata de a fi lustruit — Genial scriitor sovietic, de la a cărui moarte s-au împlinit, la 18 iunie, 25 de ani. 11) Erbiu — Luntrași — Noroi. 12) Cu dungi — ...Pottier, poet muncitor francez, autorul versurilor „Internaționalei" care s-a cîntat pentru prima oară în iunie 1888.

DEZLEGAREA JOCULUI „AVIATICĂ", APĂRUT ÎN Nr. 24

ORIZONTAL: 1) Aurel Vlaicu. 2) Era — Suie — Oti. 3) Raza — I — Radio. 4) O — Aviator — LL. 5) Manșă — Alinia. 6) OSTA — Gripat. 7) Di — Piloti — Ab. 8) E — P — Ram — Ocru. 9) Liliac — Balaș. 10) Icar — Ițari — O. 11) Sanitar — Apel. 12) M — Asprit — Ara.

INTRODUCERE ÎN FILATELIE (XI)

COLECȚII TEMATICE

Dacă în primii ani ai emisiunilor poștale — și pînă către sfîrșitul secolului trecut — un filatelist putea să colecționeze toate mărcile apărute pe glob, astăzi acest lucru este practic imposibil. Aceasta, datorită pe de o parte faptului că tirajele primelor mărci au fost foarte reduse în comparație cu numărul filateliștilor de azi, iar pe de altă parte multitudinii emisiunilor apărute pînă acum în toată lumea.

De aceea, pînă și cei mai pasionați amatori de colecții generale s-au văzut nevoiți să se limiteze la cîteva țări sau la una singură. Și, uneori, chiar numai la o anumită perioadă. În acest din urmă caz este vorba în special de „colecțiile specializate". Varietatea subiectelor tratate în desenele mărcilor poștale a determinat în ultimii ani și alcătuirea de colecții pe tematici, adică unii filateliști s-au limitat la colecționarea mărcilor cu un anumit subiect. Printre primele emisiuni care i-au îndemnat la un asemenea mod de colecționare au fost, de pildă, cele cu subiect sportiv. Astăzi un filatelist își poate întocmi colecția pe orice tematică. Un pasionat al zoologiei, spre exemplu, va putea alcătui un album cu mărci reprezentînd toate viețățile de pe glob; un iubitor al geografiei își va face din colecția sa filatelică un interesant atlas, nu numai cu hărțile tuturor țărilor, dar și cu peisajele, orașele, monumentele și construcțiile caracteristice fiecărei țări; un meloman poate alcătui o colecție de mărci cu portrete ale compozitorilor, interpreților sau dirijorilor celebri; un amator de artă plastică va găsi în imaginile mărcilor poștale reproduceri artistice ale operelor de valoare din toată lumea. Și tot așa, un iubitor de teatru, de sporturi sau de orice altă manifestare a civilizației și progresului uman va găsi în larga varietate de subiecte ale mărcilor poștale toate imaginile ce-l interesează pentru colecția sa.

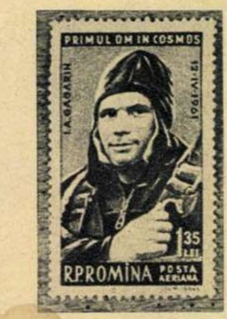

Cea mai interesantă și mai disputată colecție tematică din ultima vreme este aceea a zborurilor în Cosmos. Aproape nu există țară care să nu fi consacrat emisiuni speciale primilor sputnici și primelor nave cosmice lansate de Uniunea Sovietică. Această tematică a și fost de altfel încununată cu cîteva din cele mai atrăgătoare piese filatelice — zborul primului om în Cosmos, sovieticul Iuri Gagarin — care sînt solicitate cu insistență de milioane de filateliști din întreaga lume. Între acestea se remarcă cele trei valori ale unei recente emisiuni a poștei sovietice.

În concluzie, îi sfătuim pe filateliștii începători ca, o dată cu colecția de debut pe care și-au propus-o, să nu neglijeze a-și procura și aceste prime emisiuni dedicate zborurilor cosmice, care mai tîrziu vor fi foarte greu de procurat.

CITITORII CĂTRE CITITORI

Hrubaru Angela, elevă cl. a X-a, Tecuci, str. Progresului nr. 10, dorește să corespondeze pe teme de literatură, muzică, sport, filatelie și să facă schimb de cărți poștale ilustrate.

Ștefan Dănuț și Ștefan Răducu-Hristian, Slatina, str. Mînăstirii nr. 2, doresc să corespondeze pe teme de filatelie și să facă schimb de cărți poștale ilustrate.

Papuc Maria și Nicolescu Camelia, Școala de meserii, Pitești, str. 1 Mai nr. 44, doresc să corespondeze cu tinere și tineri șahiști și să facă schimb de cărți poștale ilustrate.

Diaconu Ilie, Grupul școlar, Hunedoara, dorește să corespondeze pe tema „Frumusețea orașelor patriei noastre" și să facă schimb de cărți poștale ilustrate.

Romoșan Emil, grafician, Sibiu, str. N. Bălcescu nr. 6, posedînd o bogată colecție de fotografii de artiști, dorește să facă schimb de asemenea fotografii.

Pascu Traian, tehnician, Fetești, str. Călărași nr. 229, reg. București, dorește să corespondeze cu tineri și tinere pe teme de prietenie, sport și filme.

Aron Ionel, elev cl. a XI-a, Pitești, str. Matei Basarab nr 52 și *Stan Mariana*, elevă la Școala de meserii, Buzău, str. Locot. Godeanu nr. 1, doresc să facă schimb de fotografii artistice și cărți poștale ilustrate.

Doresc să corespondeze pe diferite teme și să facă schimb de cărți poștale ilustrate următorii:

Mihaleț Carol, electrician, *Stanciu Venu*, electrician, *Pîrvu Liviu*, mecanic, *Focșeneanu Vasile*, miner — Aninoasa, căminul nr. 1, camera 31, raionul Petroșani, reg. Hunedoara; *Năstase Nicolae*, elev cl. a XI-a, Complexul școlar, Bîrlad.

CU AJUTORUL ȘTIINȚEI

Rapid și fără durere

Temîndu-se să nu se taie, un personaj sărac cu duhul al unei cunoscute fabule de Krîlov a folosit la bărbierit un brici tocit și, lungind foarte mult această operație, a făcut din ea un chin. Bormașina stomatologilor prezintă o oarecare analogie cu briciul din fabulă; cu cît freza se învîrte mai repede, cu atît durerea pacienților este mai mică. Pornind de la această premisă, în R.S. Cehoslovacă au fost fabricate bormașini care efectuează un număr de 300.000 de turații pe minut. Iar pentru ca dintele să nu se înfierbînte în timp ce este tratat, freza este înconjurată de un jet format dintr-un amestec de aer și picături de apă.

Rezultatul: în loc ca dintele bolnav să fie apăsat — cum se face de obicei — el este numai atins. Frezarea se efectuează foarte rapid și fără nici un fel de durere. Un mare avantaj al noii bormașini constă și în faptul că jetul de apă îndepărtează „pilitura" care îl stînjenește pe medic în urmărirea operației.

Batiscaful sovietic

Nu sînt decît cîtiva ani de cînd adîncurile mărilor și oceanelor nu puteau fi sondate decît pînă la maximum 4-5 kilometri. Astăzi oamenii de știință dispun în acest scop de mijloace variate. Experiența a arătat că, dintre acestea, unul din cele mai eficiente este batiscaful.

Doi tineri ingineri sovietici, M. Diomidov și A. Dmitriev, au construit recent un batiscaf de o concepție originală, superior celor realizate în alte țări. Acest batiscaf a fost calculat astfel încît să suporte presiuni variind între una și peste o mie de atmosfere; el se deplasează cu ajutorul a două motoare electrice și, ca oricare navă, dispune de un sistem de navigație și de legătură. Laboratorul său este înzestrat cu numeroase aparate și instalații moderne ce asigură cercetarea în bune condiții a adîncurilor mărilor și oceanelor. Interiorul batiscafului este permanent alimentat cu oxigen, iar bioxidul de carbon este absorbit pe cale chimică. Cercetările se vor face atît prin observații vizuale, cît și prin fotografii și filmări. Un telegraf cu ultrasunete asigură legătura cu suprafața.

Construit în așa fel încît să poată atinge adîncimea de 11,5 km, noul batiscaf îi va ajuta pe oamenii de știință sovietici să efectueze cercetările necesare studiului adîncurilor mărilor și oceanelor.

MODA

CE SE POARTĂ LA MOSCOVA

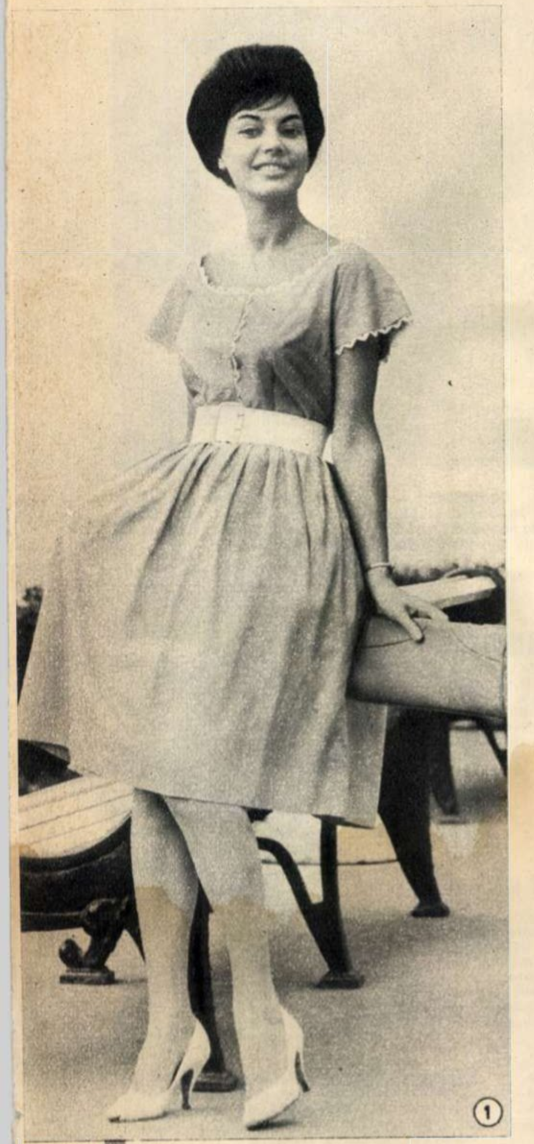
①

Există în capitala Uniunii Sovietice o clădire în ale cărei birouri, ateliere și saloane se pun la punct cîteva din planurile unei campanii caracteristice pentru zilele noastre: campania de propagandă a frumosului, campania pentru „cultura îmbrăcăminții". E „Casa unională a modelelor". Acolo a fost elaborată, încă în zilele cînd gerul înflorea ferestrele înalte ale clădirii, colecția de modele pentru sezonul de vară 1961. Acolo s-a hotărît ca în vara aceasta culorile clare, desenele viguroase, țesăturile suple și ușoare, aliate cu o croială simplă și confortabilă să constituie principalele caracteristici ale modei acestui sezon. Multe dintre ele poartă pecetea tradițiilor populare în motivul imprimeurilor sau al broderiei și uneori chiar în croială.

Un poplin uni de culoare vie a fost ales pentru această rochie tinerească de după-amiază (foto 1). Corsajul ajustat are mîneci scurte, chimono, iar fusta e încrețită la talie. O bordură albă de dantelă la mîneci și decolteu și accesoriile albe dau prospețime ansamblului.

De inspirație floclorică sînt motivele imprimeului ce a servit la realizarea elegantei rochii de după-amiază (foto 2). Sobrietatea croielii „chemisier" scoate în evidență somptuozitatea desenului și a culorilor țesăturii — un satin suplu de bumbac.

Orice artificiu a fost exclus din croiala unei reușite rochii de vacanță (foto 3), pentru a face cît mai vizibil desenul țesăturii, în care tonurile deschise și cele închise alternează într-un echilibru perfect. Accesoriile sînt în tonul cel mai închis al imprimeului.

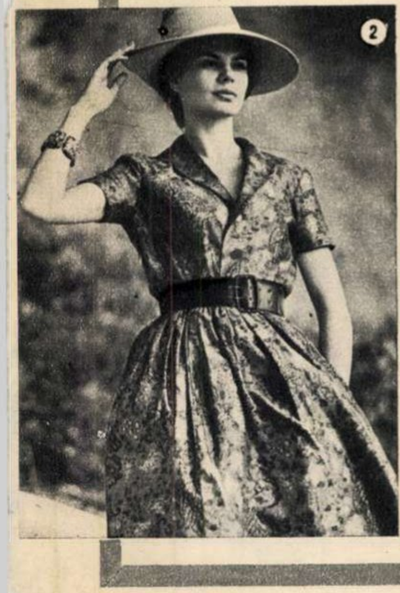
②

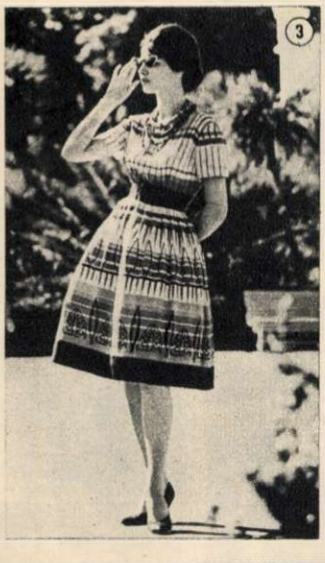
③

„FLACĂRA" vă sfătuiește

De vorbă cu medicul

PIATRA LA RINICHI

Este o boală frecventă, despre care cititorii noștri ne întreabă adeseori cum ia naștere și cum trebuie combătută. Denumită în termeni științifici *litiază renală*, ea constă în formarea de concrețiuni solide sau calculi (pietricele) la rinichi, care provin din elementele normale sau patologice din urină și care, în condițiuni fiziologice normale, sînt menținute în soluție.

SEMNELE REVELATOARE ale prezenței pietrelor la rinichi sînt: fenomene dureroase, hematurie (sînge în urină), semne de infecție urinară și tulburări de micțiune (eliminare a urinei). Colica renală poate să apară în plină stare de sănătate și chiar în repaus sau în somn. Deseori ea este provocată de plimbări cu motocicleta, automobilul, de sărituri sau căderi. Cîteodată colica renală este precedată de micșorarea cantității de urină, eliminarea unui nisip de culoare roșiatică, dureri în regiunea lombară, în abdomen sau pe uretră.

Colica renală se datorește punerii sub tensiune a bazinetului renal printr-un spasm uretral provocat de acțiunea iritantă a pietrei. Durerile încep în regiunea lombară, de unde se iradiază pe ureter spre vezica urinară și spre organele genitale, în partea bolnavă. În criză, bolnavul este palid și agitat, nu poate sta nici o clipă în repaus, căutînd tot timpul o poziție care să-i micșoreze durerea; geme și are senzații extrem de penibile de ruptură sau înțepare. Se manifestă tulburări prin urinări frecvente, dureroase, sau uneori prin urinări rare și în cantități minime. Urinele au o culoare roșiatică din cauza sîngelui pe care-l conțin. În același timp bolnavul are grețuri și vărsături.

Durata crizei renale poate merge de la cîteva ore la mai multe zile și are în majoritatea cazurilor un caracter intermitent. Criza se termină de obicei prin eliminarea unei pietre; ea se poate însă termina și fără eliminarea pietrei și chiar cu blocarea rinichiului. De multe ori, pietrele mici provoacă dureri mai chinuitoare decît pietrele mari și care sînt bine fixate în rinichi. Acestea din urmă provoacă adeseori dureri surde în regiunea lombară.

Examenul urinei arată prezența de globule roșii, iar în cazul că se produce și o infecție urinară, urina conține leucocite (globule albe) în cantitate mare.

Litiaza renală este o maladie frecventă între 30-50 ani și apare mai des la bărbați decît la femei. Deși nu se poate afirma în mod absolut, se pare că alimentația bogată în cereale și derivate ale acestora favorizează formarea pietrelor. Ele sînt foarte rare la persoanele care se alimentează cu lapte și derivate de lapte.

Alte cauze care favorizează boala sînt afecțiuni urinare care produc stagnarea urinei ca: stricturile uretrale, hipertrofia de prostată, stenozele uretrale etc. Lipsa vitaminelor A și D sînt de asemenea factori favorizanți.

EVOLUȚIA MALADIEI nu este aceeași la toți bolnavii. Volumul pietrelor este variabil: de la fire de nisip pînă la calculi propriu-ziși, care uneori merg în greutate pînă la un kilogram. Variabilă este și forma și compoziția chimică a pietrelor. Evoluția bolii e în funcție și de împrejurarea dacă a atins numai unul sau ambii rinichi, precum și dacă există infecții supraadăugate.

TRATAMENTUL colicii renale necesită repaus la pat și căldură pe regiunea lombară. Se administrează bolnavului injecții cu atropină, papaverină intravenos sau injecții cu novocaină 1% ori algosedin. Numai în cazul că durerea nu cedează se vor folosi morfină sau pantopon asociate cu atropină.

În perioadele fără crize, se recomandă exerciții în aer liber, hidroterapie și masaje. Diureza (eliminarea urinei) se va menține la 2.000-2.500 ml în 24 de ore. În cazul unor calculi mici, diagnosticați radiologic, se recomandă cure hidrominerale la Olănești, izvorul 24, sau Căciulata. Aceste cure de diureză au o acțiune mecanică de spălare a căilor urinare. Se recomandă, de asemenea, preparatul Solvuric, două lingurițe pe zi în jumătate de pahar cu apă. Se pot consuma și ceaiuri diuretice de mătase de porumb sau coji de cireși amare. Trebuie tratate toate afecțiunile care provoacă stagnarea urinei, stricturile uretrale, bolile prostatei, stenozele uretrale etc.

TRATAMENTUL GENERAL al litiazei renale, ca și regimul dietetic, variază după natura chimică a calculilor. De aceea acest tratament se va indica de medic de la caz la caz după examenul urinei și al calculilor eliminați.

Dr. Silviu GHEREA

COLȚUL COSMETICIENEI

Îngrijiți-vă mîinile!

În uzine sau pe șantiere, în laboratoare, în institute, în spitale, pe ogoare, în școli, în ateliere, în fermele zootehnice și în gospodăria proprie, mîinile femeii robotesc cu hărnicie. Cu atît mai mult femeia muncitoare are dreptul — și datoria — să acorde o atenție deosebită îngrijirii mîinilor, al căror aspect constituie un atribut important al frumuseții feminine.

Frumusețea mîinilor se păstrează — în cîteva cuvinte—prin spălat, prin îngrijirea unghiilor, prin folosirea diferitelor emoliente și prin masaje.

Spălatul mîinilor cu apă și săpun și curățirea metodică a unghiilor cu peria constituie și o elementară măsură de igienă. Înainte de a le spăla, dacă sînt prea lungi ori rupte, unghiile trebuie tăiate și pilite. E recomandabil ca unghiile să fie tăiate rotund, degajînd marginile și cutele, spre a permite curățirea la nivelul degetului și al unghiei.

Spre a se asigura o piele moale și catifelată,

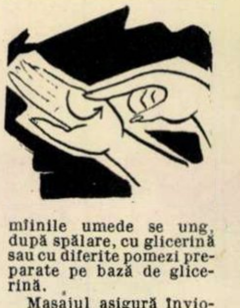

mîinile umede se ung, după spălare, cu glicerină sau cu diferite pomezi preparate pe bază de glicerină.

Masajul asigură înviorarea pielii prin activarea circulației și se face ori de cîte ori este posibil — de preferință seara, înainte de culcare — după ce mîinile au fost unse cu un emolient. Se masează pe rînd fiecare deget în parte, de la vîrf spre podul palmei, cu ajutorul degetului mare și al celui arătător, ca și cum s-ar îmbrăca o mănușă. Apoi se masează mîna și podul palmei, cu degetul arătător, făcînd cercuri concentrice de la interior spre exterior.

Dacă mîinile și degetele sînt mai groase, masajul se face la fel, înlocuind însă glicerina cu talc.

Pentru a asigura mobilitatea mișcărilor mîinii, se va îndoi de cîteva ori mîna făcută pumn, înainte și înapoi, apoi se va căuta să se dea cît mai mult degetele spre spate, folosind — la nevoie — și ajutorul celeilalte mîini.

Femei, nu uitați că o mînă zbîrcită, galbenă și cu articulațiile țepene indică bătrînețea în aceeași măsură ca și un obraz ridat!

Georgeta MĂLIN

NOTĂ. Un emolient obișnuit este glicerolatul de amidon. Iată rețeta acestuia: amidon de grîu — 1 gr; apă — 1 gr; glicerină — 93 gr.

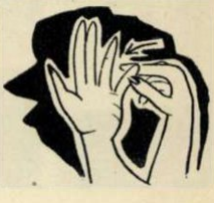

În jurul globului

PESTE 200 CĂNI DE BERE din diferite ţări şi epoci a colecţionat dr. Charles Dent din oraşul Austin (S.U.A.). Una din cele mai vechi piese din colecţie este o cană napolitană cu capac datînd din anul 1759.

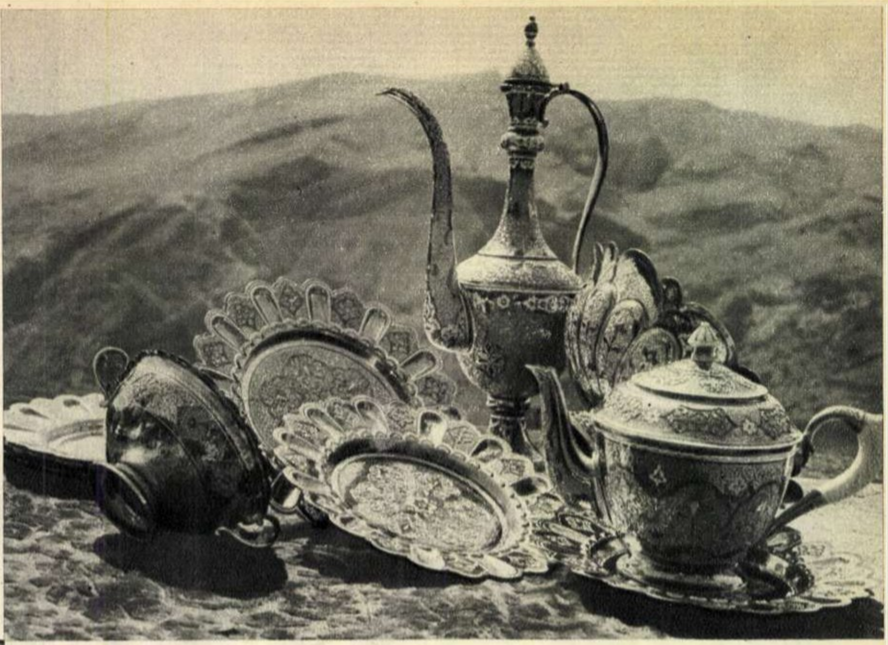

KUBACI este numele unui aul (sat) din R.S.S.A. Daghestană — ţinut muntos situat în partea de apus a Caucazului. La Kubaci — ca şi în întreg Daghestanul — se dezvoltă arta tradiţională a meşterilor argintari, ceramişti, ţesători de covoare. În fotografie, cîteva piese de argint, cu incrustaţii de o neîntrecută măiestrie, executate de maeştrii artei populare daghestane.

UN VIITOR CAMPION?

Sacul de antrenament constituie o irezistibilă atracţie pentru micul ghanez Frances Clottey, în vîrstă de 1 an şi jumătate. După precocitatea pe care micuţul o dovedeşte, s-ar putea ca în... 1980 să fie consacrat numele unui nou campion olimpic: Frances Clottey...

MOTOCROS SAU BAIE DE NOROI? Aşa arăta motociclistul suedez Ola Magnusson după terminarea cursei de motocros de la Ulriksdal. După cum remarcaţi şi dv., traseul acestei întreceri a oferit motocicliştilor „condiţii de concurs"... deosebite.

MARŢIENI? Judecînd după veşmintele nepămîntene, s-ar părea că sînt locuitori ai unei planete vecine. În realitate, elevi ai gimnaziului „Madach" din Budapesta, îmbrăcaţi în costume de cosmonauţi, cu prilejul serbării de fine de an.

MAIMUŢA-FRIZER. Maimuţa Bosco dintr-o grădină zoologică californiană simte o plăcere deosebită s-o facă pe frizerul. Iar ca bacşiş, se mulţumeşte cu niscaiva fructe...

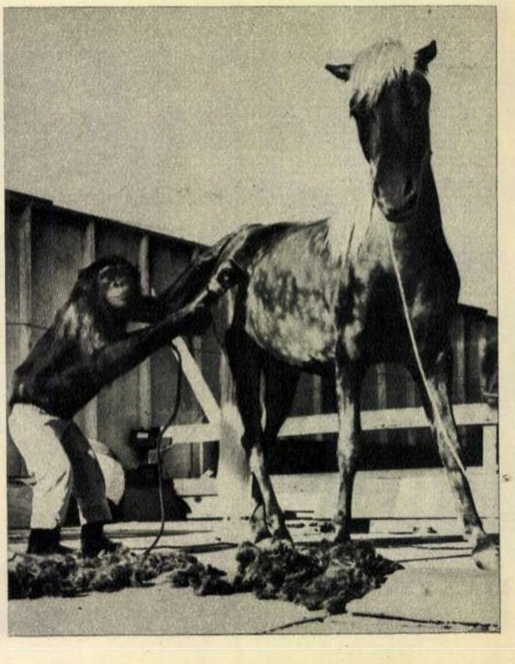

Valul manifestaţiilor ţărăneşti din Franţa împotriva politicii agrare a guvernului capătă amploare. În fotografie: în centrul oraşului Morlaix din Bretania, peste 6.000 de ţărani protestează împotriva politicii economice a guvernului în problema fixării preţurilor cartofilor.

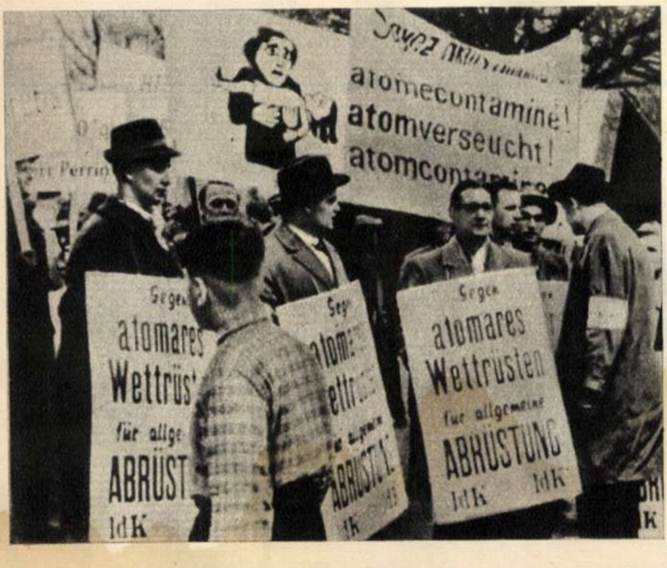
atomecontamine!
atomverseucht!
atomcontamin
Gegen atomares Wettrüsten für allgemeine Abrüstung
IdK

Demonstraţie de stradă la Bad Godesberg (R. F. Germană) împotriva cursei înarmărilor atomice, pentru dezarmarea generală si totală.

Mii de studenţi adunaţi în piaţa Bolivar din oraşul Bogota — capitala Columbiei — îşi exprimă protestul împotriva politicii reacţionare a guvernului cu privire la învăţămînt şi cer efectuarea unei reforme.

FLACĂRA
REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ ŞI LITERAR-ARTISTICĂ

ANUL X, nr. 25 (317)
24 IUNIE 1961

Redacţia: BUCUREŞTI
Piaţa Scînteii 1
Căsuţa poştală: 3507, of. 33,
Tel. 17.60.10 int. 1744

ABONAMENTE:
3 luni: 26 lei
6 luni: 52 lei
un an: 104 lei

Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

Prezentarea grafică: Ion VULPESCU

PREŢUL REVISTEI 2 LEI

După un turneu încununat de succes în Franţa, ansamblul de balet al Teatrului de Operă şi Balet „Kirov" din Leningrad a sosit la Londra. Iată-i pe membrii ansamblului pe aeroportul din capitala britanică.

micul comentar

NEDUMERIRILE FANTOMEI LUI MCCARTHY

de Florica ŞELMARU

Vicepreşedintele Lyndon Johnson a întreprins nu demult o lungă şi obositoare călătorie prin Asia de sud-est. Apoi dl. Stevenson, reprezentantul permanent al Statelor Unite la O.N.U., a întreprins o nu mai puţin lungă şi obositoare călătorie prin America Latină. Şi unul şi celălalt şi-au propus — aşa cum îşi propune în general propaganda oficială a Statelor Unite — să convingă opinia publică din alte ţări că „modul de viaţă" în vigoare în S.U.A. reprezintă cea mai înaltă, cea mai pură, cea mai exigentă cu sine însăşi, expresie a democratismului contemporan.

Între timp însă, în state ca Alabama sau Mississippi, împotriva populaţiei de culoare (şi împotriva albilor care se opun practicilor absurde şi nedemne ale segregaţiei) se desfăşoară teroarea organizaţiilor fasciste...

Între timp însă, în statul Virginia, a fost recunoscut la 31 martie ca partid politic legal partidul nazist. Iar funcţionarul care a eliberat documentele respective a declarat: „A fi nazist nu este o crimă"...

Între timp însă, la 5 iunie, nu organizaţii teroriste dintr-un stat sau altul, nu funcţionari locali din aceste state, ci însăşi Curtea Supremă a S.U.A. a luat o hotărîre care practic înseamnă interzicerea activităţii partidului comunist şi legalizarea persecuţiilor împotriva comuniştilor. Acesta este sensul deciziei Curţii Supreme privitoare la menţinerea în vigoare a legilor McCarran şi Smith, pe baza cărora s-a desfăşurat cu cîţiva ani în urmă, sub egida isteriei maccarthyste, ceea ce pînă şi presa de dreapta a sfîrşit prin a numi „vînătoarea de vrăjitoare", prin analogie cu practicile inchiziţiei în evul mediu.

Fie spus, spre cinstea lor, că patru din cei nouă membri ai Curţii Supreme au votat împotriva hotărîrii, arătînd că aceasta constituie o violare flagrantă a constituţiei Statelor Unite. Presiunile care operau asupra celorlalţi cinci membri ai Curţii s-au dovedit însă mai puternice decît presiunea acestor patru conştiinţe, care reflectau punctul de vedere al unei largi părţi a opiniei publice. Şi hotărîrea a fost luată.

Apare astfel că spiritul maccarthyst, care a ruşinat şi a îngrijorat pe bună dreptate acum cîţiva ani opinia publică americană, şi pe care, în vremea din urmă, îi plăcuse acesteia să-l creadă mort sau măcar în agonie înaintată, este reanimat cu mare zel. Din nefericire nu numai de către organizaţiile naziste care-şi împodobesc manifestele cu zvastici negre şi de către bandele lor de huligani care-şi afirmă ideologia cu bîta şi cu revolverul. Deja, împotriva mai multor persoane, au fost în ultimele două luni deschise procese şi pronunţate condamnări, pentru că în 1955-1956, convocaţi fiind în faţa faimoasei „comisii pentru cercetarea activităţii anti-americane", au refuzat să răspundă anumitor întrebări. (Au refuzat, de pildă, să informeze comisia asupra părerilor politice pe care le profesa, asupra persoanelor pe care le frecventa unul sau altul dintre cunoscuţii lor. Au refuzat să denunţe. Ca pe vremea lui McCarthy, acuzarea din 1961 suna: „lipsă de respect faţă de Congres").

Să nu se creadă cumva că toate acestea sînt numai probleme ale vieţii politice interne din S.U.A. Încercările de a denigra şi de a scoate din luptă pe cei ce militează pentru pace, şi în primul rînd pe comunişti, au făcut totdeauna parte din arsenalul aţîţătorilor la război. În momentul de faţă, ofensiva împotriva libertăţilor democratice fundamentale face parte din mijloacele la care cercurile cele mai agresive din Statele Unite recurg pentru a menţine şi agrava climatul „războiului rece". Dovadă — însăşi profesiile de credinţă şi programele organizaţiilor fasciste, ocrotite de îngăduinţa binevoitoare a aceloraşi autorităţi care pun sub interdicţie activitatea partidului comunist: partidul nazist recent autorizat cheamă la „acţiune" împotriva „primejdiei iudeo-comunismului" (recunoaşteţi limbajul hitlerist?), iar „Tinerii americani pentru libertate", altă organizaţie fascistă, îşi propune nu mai puţin decît crearea unor unităţi de guerilă bine echipate care să fie trimise în ţările socialiste pentru activitate de subminare şi spionaj...

În ceea lume, fantoma lui McCarthy trebuie să fie frămîntată de nedumeriri: de ce şi-a încheiat cariera politică în ruşine şi oprobriu, de vreme ce atît de curînd şi-a găsit urmaşi? El nu poate şti — fantomele au un cusur congenital: sînt lipsite de simţul previziunii — că pe aceşti urmaşi îi aşteaptă aceeaşi ruşine şi acelaşi oprobriu.

UMOR

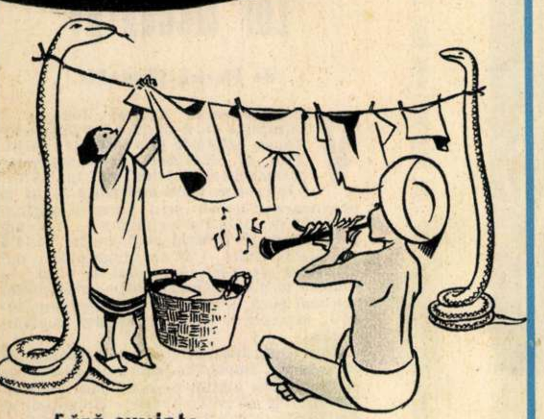

Fără cuvinte.

Desen de Rik AUERBACH

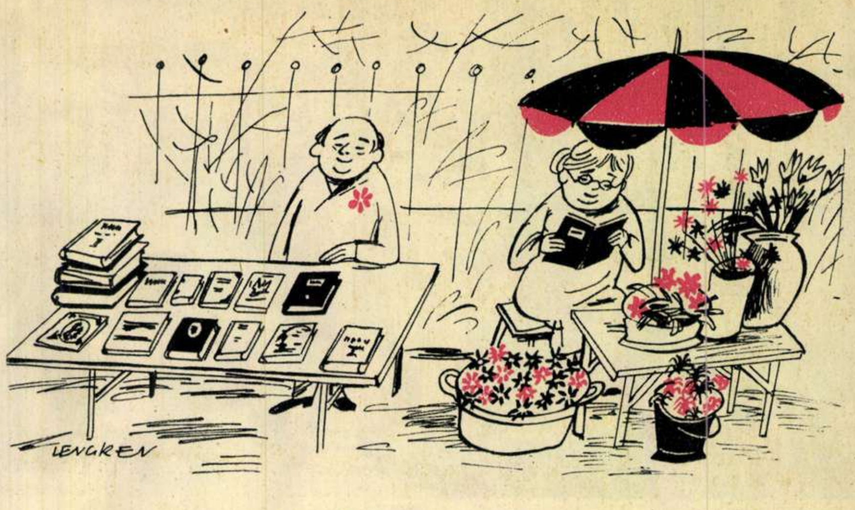

Safteaua...

(Din „Swiat" — R.P. Polonă)

Bibl Reg

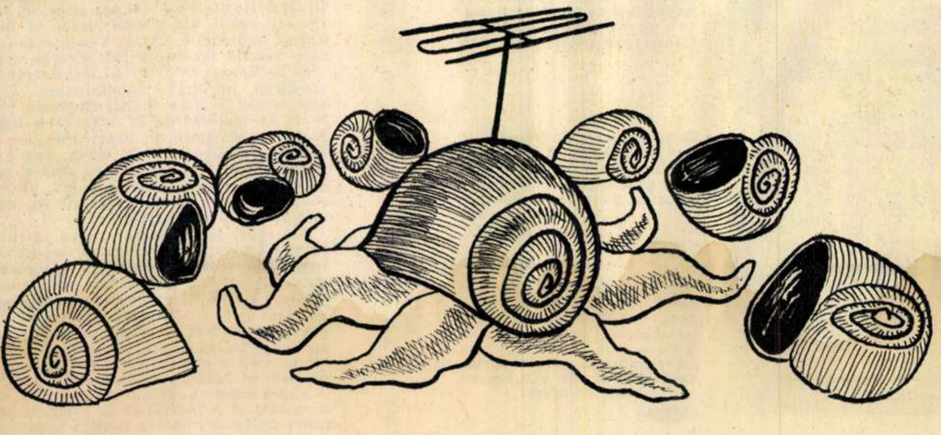

Fără cuvinte.

Desen de Rik AUERBACH

ÎN EVUL MEDIU

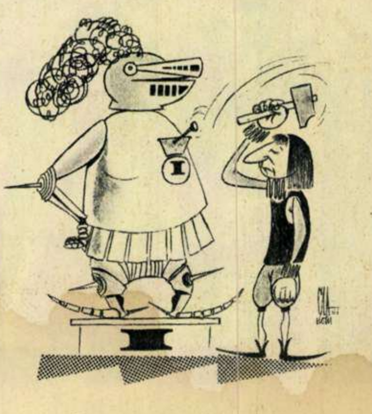

Premierea la lupte.

Desen de N. CLAUDIU

Bundeswehrul pretinde dreptul de a fabrica arme atomice.

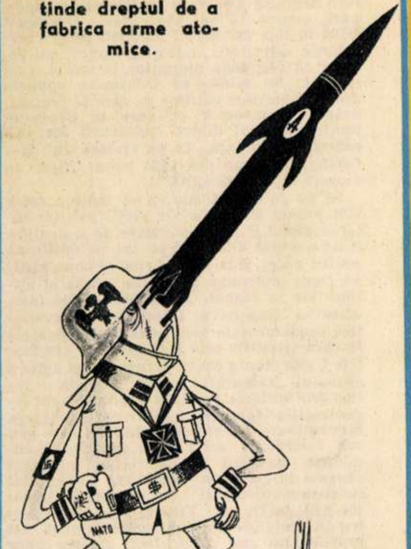

A început să ridice nasul.

Desen de N. CLAUDIU

MOTOPASIUNI...

Desene de V. CRIVĂȚ

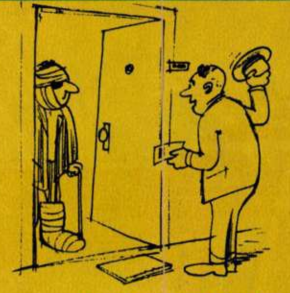

— Nu vă supărați... Nu știți cine vinde aici o motocicletă ?

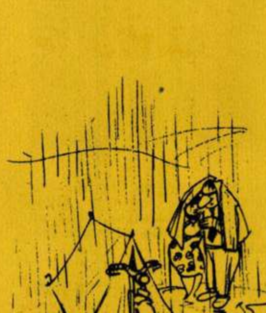

Fără cuvinte.

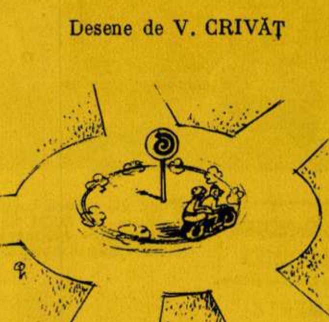

— Caută și în buzunarul de la spate și dacă nu e nici acolo, înseamnă că am uitat acasă carnetul cu explicația semnelor de circulație!...

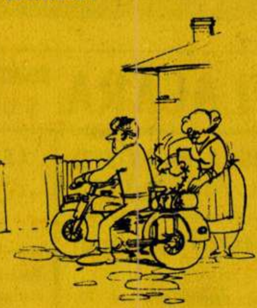

Cînd ea e nevoită să rămînă acasă...